Baibuli Nini

Mwonekano wa Jumla

Ĩno nĩ ũthũũ wa maandĩko ma kĩgĩlĩki kĩa tene ũthũũĩtwe na ũmenyeeli nĩguo ũkwate wega mũno ũrutani wa Jesũ na maandĩko marĩa aarutire, aathanĩirie, na aahingĩirie. Mũtũmo witũ nĩ gũkũhe kĩonereria kĩa hakũhĩ mũno na kĩa ma kĩgĩlĩki kĩa kĩambĩlĩlĩa ũndũ ũngĩhoteka mũno na mũandĩko wa ũmũthĩ ũngĩthomeka wega.

Kĩonithyo

Ũtaũsyo ũyũ wekĩtwe kuuma kũrĩ Kĩgiriki kĩa mbere kĩa Septuagint na maandĩko ma Byzantine na mĩkano mĩnene ya ndimi. Nĩ ũndũ ũcio ũrĩ na indo nyingĩ cia mũtũũrĩre na mũtaũrĩre wa rũthiomi rwa mbere, no no ũkorwo na mahĩtia. Angĩkorwo kĩndũ kĩonekete kĩrĩ kĩa kũgega, ndagũthaitha rora Kĩgiriki kĩa mbere. Angĩkorwo wonete ihĩtia, ndagũthaitha ũrĩtũmĩre email kũrĩ jesusislord@joshuabible.com.

Ũthiũ wa Rethesio

Ũĩ na ũthĩĩ wa kũũmbũa na kũgaya ũtaũĩ ũyũ kana kĩmwe kana wothe. Ndũkwĩthĩĩtwo kũũgarũra kana kũwendia. Ũngĩona kĩhĩtia, tũma email kũrĩ jesusislord@joshuabible.com nĩguo tũkĩone na tũkũhe mbĩtũko ya kĩerũ.

Kĩambĩĩĩo

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Ũhoro Mwega wa Mathayo

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Kuuma

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Ũhoro Mwega wa Mariko

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Namba

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Ũhoro Mwega wa Johana

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Kwoou wa Mĩlaĩko

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Ĩtũma ya Johana

1 | 2 | 3 | 4 | 5

Joshua

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Kĩambĩĩĩo

1

Kũu kĩambĩĩo, Ngai nĩathĩĩte mbingu na thĩ. Nĩ ĩndĩ thĩ ĩĩ ĩtoonekana na ĩtathonzekete, na nduma ĩĩ ĩgũlũ wa irima, na roho wa Ngai ĩĩ ĩthiĩawa ĩgũlũ wa maaĩ. Na Ngai akĩvĩa atĩ ũmũme ũvĩke, na ũmũme ũkĩvĩka. Na onile Ngai ũmũ, atĩ nĩ mwega, na Ngai akavũanĩsya katĩ ka ũmũ na katĩ ka nduma. Na Ngai ndetithie ũmũ mũthenya, na ũtune ndetithie ũtukũ. Na kwĩkĩka ĩwa-inĩ, na kwĩkĩka ũũkĩ-inĩ, mũthenya wa ũmwe.

Nake Ngai akiuga atĩrĩ, nĩkũgĩe na kĩĩgitĩro gatagatĩ ka maaĩ, na nĩkĩgayanĩte maaĩ na maaĩ, na gũkĩhaana o ta ũguo. Na Ngai nĩathondekithie kĩĩma, na Ngai nĩagaũkanĩsie katĩ ka maĩ marĩa maarĩ mũnini wa kĩĩma na katĩ ka maĩ marĩa maarĩ igũrũ wa kĩĩma. Ngai ndetithie kĩũmbe kĩa itũũa matu, na Ngai onete atĩ nĩ kĩega, na ĩkĩoneka ndekĩa, na ĩkĩoneka ũtukũ, mũthenya wa kelĩ.

Na akĩuga Ngai, Mai marĩa marĩ mũnini wa igũrũ nĩmokanganyĩke handũ hĩmwe, na kĩũmũ kĩoneke, na gũkĩhaana ũguo. Na mai marĩa marĩ mũnini wa igũrũ makĩũngana handũ hao, na kĩũmũ gĩkĩoneka. Na Ngai nĩetĩte kĩũmbe kĩũmũ thĩ, na isyĩthano sya maaĩ nĩetĩte maria, na Ngai onete atĩ nĩ kĩega. Na Ngai akiuga atĩrĩ, ithĩ nĩĩmee nyeki ya nyeki ĩrĩa ĩkĩmeaga mbeu kũlingana na mũthemba wayo na kũlingana na ũhaanania wayo, na mũtĩ wa matunda ũrĩa ũkĩũmbaga matunda marĩa mbeu yamo ĩrĩ thĩinĩ wamo kũlingana na mũthemba wamo igũrũ wa ithĩ, na gũkĩoneka ũguo. Na thĩ ĩkĩũmĩsya nyeki ya nyeki ĩkĩthaa mbeu kũlingana na mũthemba wayo na ũhaanania wayo, na mũtĩ wa matunda ũkĩũmia matunda marĩa mbeu yamo ĩrĩ thĩinĩ wamo kũlingana na mũthemba wamo ĩgũrũ wa thĩ, nake Ngai onire atĩ nĩ wega. Na kwavooka ũthiku, na kwavooka ũtukũ, mũthenya wa ĩtatũ.

Na Ngai oigĩte atĩ nĩkũgĩe na ithaa kũu mbũa-inĩ wa ithuĩ nĩguo imũmĩke thĩ, nĩguo igayana gatagatĩ ka mũthenya na gatagatĩ ka ũtukũ, na nĩikale imenyithya, na matukũ, na mĩthenya, na mĩaka. Na ĩthĩwe ĩtuĩke ũtheu kũu kĩĩma-inĩ kĩa matu, nĩguo ĩtũme ũtheu igũrũ wa thĩ, na ĩkĩoneka ũguo. Na Ngai akĩte ĩtaũ syĩĩlĩ syĩvĩlĩ syĩa syĩnene, ĩtaũ ĩĩlĩ ĩnene ũa ũtongolya wa mũthenya, na ĩtaũ ĩĩlĩ ĩnyĩĩ ũa ũtongolya wa ũtukũ, na ndũthũ. Na Ngai nĩamaĩkĩte thĩinĩ wa ĩtina ya ituni, nĩguo maũthĩe thĩ ĩno, Na kwĩthya wa mũthenya na wa ũtukũ, na kwawũkanĩa katĩ ka ũmũ na katĩ ka nduma, na Ngai onete atĩ nĩ kĩega. Na kyaũmĩkĩte ũtukũ na kyaũmĩkĩte ũtũkũ, mũthenya wa kana.

Na Ngai akĩuga atĩrĩ, Mai nĩmaumie ũũmĩ wa mĩoyo ĩla ĩĩ mũũmi, na nyonyi syĩthĩĩa ĩtũnĩ wa thĩ kũlingana na ũtambĩkanĩo wa matu, na kĩonekete ũguo. Na Ngai nĩaumie syimu sya ivia syila inene, na kila mwoyo wa syimu sya kwatata, iria maaĩ maumie kulingana na mĩthemba yao, na kila nyonyi ya mambawa kulingana na mũthemba, na Ngai onee atĩ nĩ njega. Nake Ngai akĩmarathima, akiuga atĩrĩ, Onganai na mũingĩhe, na mũiyũie maaĩ kũu maria-inĩ, na nyonyi cionganĩe igũrũ wa thĩ. Nĩkwĩkĩka ũtukũ, na kwĩkĩka ũtũũ, mũthenya wa ĩtano.

Na Ngai akiuga atĩrĩ, thĩ nĩyũme roho ũtũũraga kũringana na mũthemba, nyamũ cia magũrũ mana, na syĩndũ syĩthambaga, na nyamũ cia gĩthaka kũringana na mũthemba, na gũkĩhana ũguo. Na Ngai nĩaũmbĩte ĩnyama ĩla ĩa thĩ kũlingana na mĩthemba yayo, na ngombe kũlingana na mĩthemba yayo, na syothe ĩla syĩtambaa thĩ kũlingana na mĩthemba yayo, na Ngai onete atĩ nĩ syega.

Na Ngai akĩuga atĩrĩ, Tũthĩei mũndũ kũlingana na mũhianano witũ na ũhaanania witũ, nao maathane thamaki cia iria, na nyonyi cia ũthingu, na ngombe, na thĩ yothe, na syĩndũ syothe sya kũkwata iria syĩkwataga thĩ-inĩ. Na Ngai aumie mundu, kũlingana na mbonyo yake aumie we, mundu wa ndume na mundu wa nthia aumie o. Ngai nĩaathimĩte, ekwĩa, Ongelei na mũingĩhe, na mũiyũie thĩ, na mũĩtũme, na mũathe wa thamaki sya iia, na wa nyonyi sya ituni, na wa ndeto syothe, na wa thĩ yothe, na wa syĩũmbe syothe sya kũthambata syĩthambataa igũũ

wa thĩ. Na Ngai akĩuga atĩrĩ, Onai nĩndĩmũhe nyeki syothe ila syĩ na mbeu, ila syĩ igũrũ wa thĩ yothe, na mĩtĩ yothe ĩla ĩĩ na matunda ma mbeu, ĩkaamĩa irio syenyu. Na nyamũ syothe sya thĩ, na nyonyi syothe sya matu-inĩ, na kĩũmbe kyothe kĩa kwĩkwata kĩkwata thĩ-inĩ, kĩla kĩũmbe kĩrĩ na roho wa ũtũũmi thĩinĩ wakĩo, na nyeki syothe sya kĩthaka ituĩke irio, na ũguo nĩguo kwekĩkire. Na Ngai onile indo syonthe syila aathondekithie, na ona syali syega muno, na kwikala kioko, na kwikala lueo, muthea wa kanda.

2

Na ĩkĩa nĩmathĩĩte mbingu na thĩ, na mũthemba wao wothe.

Na Ngai nĩamalĩĩsya mawĩa make mũthenya wa ĩtandatũ ala eekĩte, na akĩĩhũũa mũthenya wa mũgwanja kũma kũ mawĩa mothe make ala eekĩte. Na Ngai nĩaathimĩte mũthenya wa mũgwanja, na nĩamĩtheu, nĩ ũndũ thĩinĩ wakĩo nĩehũũkĩte kuuma mawĩĩa mothe make, marĩa Ngai nĩambĩĩĩie gwĩka.

Ĩĩ nĩ ĩbuku ya kũũmwo kwa ĩulu na thĩ, ĩrĩa ĩkĩũmwo mũthenya ũrĩa Mwathani Ngai eekĩte ĩulu na thĩ. Na kĩla kĩndũ kĩa ndũ wa mũgũnda mbee wa kũũmba ĩkĩ igũrũ wa thĩ, na syothe nyeki wa mũgũnda mbee wa kũmea, ti nĩgũkorwo Ngai ndaũmbũĩte igũrũ wa thĩ, na mũndũ ndaarĩ wa kũmĩthima. Kĩthima kĩambĩĩte kĩuma thĩ inĩ, na kĩanyuithĩĩte thĩ yothe. Na Ngai nĩombĩte mũndũ, ũmba kuuma thĩ, na akĩmũhuhĩla ũthĩo wa ũtũũmi

thĩinĩ wa ũthiũ wake, na mũndũ ũkĩa ngoo ĩtũũmaga.

Na Ngai akũthya mũthemba wa kĩthaka kĩa Edeni mwena wa ĩthĩo, na akĩĩka kũu mũndũ ũla aathondekete. Nake Ngai nĩamĩĩte mĩtĩ yothe ĩthaka kũoneka, na mĩega kũlĩĩwa, na mũtĩ wa ũthomi katĩ ka mũgũnda wa Edeni, na mũtĩ wa kũmenya ũmenyi wa wega na ũũru. Luui ũthiawa kuuma Edeni kũũvia mũthemba, na kuuma kũu ũgayanĩtwo ũtuĩke inya. Itwa wa ũmwe nĩ Pishon, ũyũ ũthiũrũrũkaga nthĩ yothe ya Havilah, kũrĩa kũrĩ na thahabu. Thahabu wa thĩ ĩyo nĩ mwega, na kũu kũlĩ na makaa ma ũthĩ, na ihiga irĩa thũthũ. Na itina wa luvi wa kelĩ nĩ Gihoni, ũyũ nĩwe ũthiũũlũkaa itĩ yothe ya Ethiopia. Na ĩtũũ ĩla ĩtatũ, Tigrisi, nĩyo ĩthiiaa mbee mbaka wa Aasuria, na ĩtũũ ĩla ĩna, nĩyo Ufurati. Nake Mwathani Ngai akĩoya mũndũ ũla aũmbĩte, akĩmũika mũgũnda-inĩ wa kwendeka nĩguo amũthime na amũikaũe. Nĩ Mwathani Ngai aathire Adam akĩmwĩra atĩrĩ, ũrĩa wothe wa mĩtĩ ĩrĩa ĩrĩ thĩinĩ wa mbaa ũkaarĩa kĩndũ kĩa kũrĩa. Kuuma na wa mũtĩ wa kũmanya wega na ũũru, mũtikarĩa kuuma kũo, kana mũthenya ũrĩa mũkarĩa kuuma kũo, gĩkuũ nĩmũkakua.

Na akĩuga Mwathani Ngai, ti wega mũndũ kũa we mwene, nĩtũmũthondekele mũteithia wake. Na Ngai nĩambĩĩe kana nĩathondekete kĩla kĩndũ kĩa ũthaka wa mũgũnda na kĩla kĩndũ kĩa nyonyi sya ĩtuni ĩkĩa na tĩĩ, na akĩĩthĩa kũrĩ Adamu kũona kĩrĩa ekũĩta, na kĩla kĩndũ kĩrĩa Adamu eĩtĩte mũoyo ũtũũaa, ũũ nĩguo ĩĩtwa yako. Na Adamu nĩetĩĩte matina kũ syĩĩma syothe, na kũ nyonyi syothe sya matu, na kũ nyamũ syothe sya ithaka,

no kũ Adamu ndoonekete mũteithĩi ũtaanĩte nake. Na Ngai nĩaikĩte ũtũũĩ kũũ Adamu, akĩkoma, na akĩoya ĩmwe ya mbavu ciake, na akĩiyũia nyama handũ wayo. Na Ngai akĩaka mbavu ĩla aĩkuĩte kuuma kũrĩ Adamu ĩtuĩke mũndũ-wa-aka, na akĩmũtwaa kũrĩ Adamu. Na Adamu akĩuga atĩrĩ, Ĩno ĩndĩ ĩthĩ nĩ ĩthĩ ĩkũ ĩsũma wa mathĩĩ makwa, na nyama ĩsũma wa nyama yakwa. Ũyũ nĩakĩĩtwa mũndũ-wa-ĩka, nĩũndũ aĩtĩtwe ĩsũma wa mũndũ-mũthaka. Nĩ ũndũ wa ĩno mũndũ nĩakatiia ithe wake na nyina, na nĩakanyiitana na mũka wake, na makaava eelĩ thĩinĩ wa mwĩĩlĩ ũmwe. Na eeli eeli nakavĩĩ, Adamu na mũka wake, na matiathonokete.

3

Nzoka ĩyo ĩaĩ ya ũũgĩ mũno kũa syĩĩma syothe sya ithaka ĩsya thĩ, ĩsya Mwathani Ngai eekĩthie, na ĩkĩuga nzoka ĩyo kũrĩ mũndũ-wa-aka ũla, Nĩ kĩĩ Ngai augĩte atĩ mũtikalia kũuma kũrĩ mũtĩ wothe wa mbaa ĩyo? Na mũndũ-wa-aka ookire nzoka atĩrĩ, Kuuma matunda ma mĩtĩ ya paradaiso tũkaarĩa, Kuuma kũa matunda ma mũtĩ ũrĩa ũrĩ gatagatĩ ka paradaiso, Ngai oigĩte, Mũtikalia kuuma kũo, na mũtikaũkamata, nĩguo mũtikue. Nzoka ĩkĩĩa mũndũ-wa-aka atĩ, mũtikũkua. Amanyiite nĩgũkorwo Ngai, atĩ mũthenya ũrĩa mũkaarĩa kuuma harĩo, nĩikahingũka maitho manyu, na mũkatuĩka ta ngai, mũkĩmenyaga wega na ũũru. Na onile muka, atĩ mũtĩ ũla nĩ mwega kwa kũlĩa, na atĩ nĩ mwega kwa maitho kũwona, na nĩ mwega wa kũmanya, na ĩtwĩte kũuma kwa ndũa yayo, alĩile, na aheile mũndũme wake ũrĩa

aarĩ hamwe nake, nao makĩlĩa. Na matho ma elĩ nĩmathĩnũkĩtwe, na nĩmamanyĩte atĩ maarĩ njũũ, na nĩmathũngĩte mathangũ ma mũkũyũ, na maketheela ene mĩkanda. Na maiguĩte mũgambo wa Mwathani Ngai endete kũu mbaa-inĩ wa mũthenya, na meithia Adamu na mũndũ-wa-aka wake kuuma mbee wa Mwathani Ngai kati-inĩ wa mũtĩ wa mbaa-inĩ. Na we-ĩtĩte Mwathani Ngai Adamu, na akĩmwĩra, Adamu, ũrĩ kũ? Nĩndamwĩĩle atĩrĩ, nĩndaiguire mũgambo waku ũkĩgeenda kũu mbaa-inĩ, na nĩndĩtĩĩte nĩ ũndũ ndĩ mũtheri, na nĩndehithĩte. Na Ngai akĩmwĩĩa atĩrĩ, nũũ wekwĩĩe atĩ ũtethĩtie, angĩ ti kuuma mũtĩ-inĩ ũrĩa ndakwathire atĩ wa ũyũ mwene ndũkarĩe, nĩwarĩĩte kuuma kũrĩo? Na Adamu akiuga atĩ, Mũndũ wa kĩveti ũla wanengee hamwe na niĩ, nowe wandekithiie kĩũmĩ kya mũtĩ ũla, na nĩndĩlĩĩe. Na Mwathani Ngai akĩũria mũndũ-wa-ũka atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩĩ wĩkĩte? Nake mũndũ-wa-ũka akĩũria atĩrĩ, Nzoka nĩyo ĩĩnengete, na ndĩlĩte.

Na ĩkwĩte Mwathani Ngai kũ nzoka, Tondũ wĩkĩte ũndũ ũyũ, ũmũĩte nĩwe kuuma kũ syĩthĩ syothe, na kuuma kũ nyamũ syothe sya ithaka ĩla ĩ igũrũ wa thĩ. Igũrũ wa ĩthũa yaku na nda ũkathiĩ, na thĩ ũkarĩa mĩthenya yothe ya ũtũũro waku. Na nĩngaĩka ũthũ katĩ kaku na katĩ ka mũndũ-wa-aka, na katĩ ka mbeu yaku na katĩ ka mbeu yake. We nĩakamenyelea mũtwe waku, na we ũkamenyelea kĩeũ kyake. Na kũrĩ mũndũ-wa-nja akĩĩra atĩrĩ, Kũingĩthya nĩngũingĩthya mathĩĩna maku na kũũma kwaku. Ũkaavya ciana na thĩĩna. Ũkeerũkĩra mũthaka waku, nake nĩakaathana. Kũrĩ Adamu nĩerĩtie atĩ, Tondũ ũiguĩte mũgambo wa mũka waku, na ũlĩĩte kuuma kũrĩ mũtĩ ũrĩa

nĩndakwathĩte atĩ ũyũ mũtheri ndũkarĩe, kuuma kũrĩ guo ũlĩĩte, ĩthĩ nĩĩrumĩtwo nĩ ũndũ wa mĩĩra yaku. Ũkaũrĩa na thĩĩna mĩthenya yothe ya ũtũũro waku. Mĩigua na mĩigua ĩkamela kũu, na ũkalia nyeki ya mũnda. Ũkũlya mũkate waku na thukũ wa uso waku, nginya ũgarũke thĩinĩ wa thĩ ĩla watũĩtwe kuuma kũo, nĩ ũndũ ũĩ thĩ, na ũkathiĩ thĩinĩ wa thĩ. Na Adamu nĩetĩte ĩsyĩ ya mũka wake Ũtũũmi, nĩ ũndũ nĩwe nyina wa onthe arĩa matũũmaa. Na Mwathani Ngai nĩathĩĩte Adamu na mũka wake itũũma sya ngũa, na akĩmahumba.

Na Ngai akiuga atĩrĩ, ona Adamu nĩatuĩkĩte ta ũmwe witũ, wa kũmenya wega na ũũru, na rĩu ndakanamie kĩoko kĩake, na oe mũtĩ wa ũtũũro na alie, na atũũre nginya tene. Nake Mwathani Ngai akĩmũtũma kũuma kũu ndũnũ ya ũtaana, nĩguo athĩe thĩ ĩrĩa eethĩtwe kuuma kũrĩo. Na nĩamũingatie Adamu, na nĩamũikie mbee wa mbaa ya ũtemi, na nĩaĩkĩte makelũpi na ũhiũ wa mwaki ũkĩũngũka kũlinda njĩla ya mũtĩ wa ũtũũmi.

4

Adam nĩamanyĩte Eve mũka wake, na ĩĩ yĩĩ nda akĩvyaa Kain, na akĩuga, Nĩndĩonete mũndũ nĩ ũndũ wa Ngai. Na ongeelwe kwĩa mwana wa kĩvĩĩ wake Abeli, na Abeli atuĩkĩte mũithi wa ngondu, no Kaini aĩ akĩĩma thĩ. Na kyaũmie thutha wa matuku Kaini nĩaletie kuuma kũna maciaro ma thĩ igongona kũũ Mwathani, Na Abeli nake aletie kuuma kwa ma-iyu ma mbuli syake, na kuuma kwa maguta mao, na Ngai akĩona Abeli na iheo

syake. No igũrũ wa Kaini na maũthĩo make, ndaĩkĩtĩĩe ũmenyo, na Kaini aĩthĩkĩtwe mũno, na ũthiũ wake ũkĩũa. Na Mwathani Ngai akĩĩra Kaini atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩatũmĩte ũthĩĩnĩke mũno, na nĩ kĩĩ kĩatũmĩte ũthiũ waku ũikũũrũke? Ndĩ ũngĩ kũndũ ũkĩneana wega, no kũndũ wega ndũkavayania, nĩwĩkĩte ĩthia? Ĩkaa kĩĩ, kũrĩ wee nĩkũo akagarũkĩla, na wee nĩwe ũkamũatha.

Na Kaini akĩĩta Abeli mũndũ wa nyina ake atĩrĩ, Tũthiĩ twĩthũkũme kũrĩ ndũũma. Na ĩkĩoneka rĩrĩa maarĩ kũu ndũũma, Kaini akĩũkĩa igũrũ wa Abeli mũndũ wa nyina ake, na akĩmũũraga. Nake Mwathani Ngai akĩĩra Kaini atĩrĩ, Abelũ mũrũ wa nyũkwa arĩ kũ? Nake akĩmwĩra atĩrĩ, Ndĩmenyete, ndĩ mũrangĩri wa mũrũ wa nyũkwa? Na Mwathani akiuga, nĩ kĩĩ wĩkĩte? Mũgambo wa thakame ya mũndũ wa ĩthĩ waku ũkwĩtana kũrĩ niĩ ũkĩuma thĩ inĩ. Na rĩu ũrumĩtwo wee kuuma thĩ ĩrĩa ĩtumũrĩte kanua kayo kwamũkĩra thakame ya mũrũ wa nyũkwa kuuma guoko-inĩ gwaku. Ĩthĩo ũthĩaa thĩ, ndĩkongeea ũkali wayo kũneana kũrĩ we, ũkĩĩa na ũkĩĩnainĩka ũkaava igũrũ wa thĩ. Na Kaini akĩĩra Mwathani Ngai atĩrĩ, Nĩ nene mũno ũndũ ũrĩa ũngĩtũma ndĩrekwo. Aingĩ ũndeisia nĩ ũmũthĩ kũuma ũthyũ wa thĩ, na kũuma ũthyũ waku nĩngwĩthia, na nĩngũtuĩka ndĩ mũũmũ na ndĩ mũinainĩ igũrũ wa thĩ, na wothe ũla ũndona nĩakandĩĩa. Nake akĩmwĩra Mwathani Ngai, Ti ũguo, wothe ũrĩa ũkũũraga Kaini, mũgwanja nĩakehĩria. Nake Mwathani Ngai akĩĩkĩra Kaini kĩmenyithia, nĩguo ndakae kũũragwo nĩ mũndũ wothe ũkũmũona. Kaini nĩwaumĩte kuuma ũthĩo-inĩ wa Ngai, na atũũlĩte bũrũri wa Naidi mbee wa Edeni.

Na Kaini nĩamanyithie muka wake, na ĩthĩĩte asyaĩte Enoki. Nake e akĩaka itũũla, na etue itũũla ĩla syĩtwa wa mwanake Enoki. Kwaikiĩka kũũ Enoku Gaiadadi, na Gaiadadi nĩatwĩkĩte Mahalaleli, na Mahalaleli nĩatwĩkĩte Methusela, na Methusela nĩatwĩkĩte Lameki.

Na Lamech nĩeyĩthĩĩle aka andũ-a-aka eelĩ, ĩtwa wa ũmwe nĩ Adah, na ĩtwa wa wa kelĩ nĩ Zillah. Na Ada nĩaciaĩte Jobeli, ũyũ nĩwe warĩ ithe wa arĩa maikaraga thĩinĩ wa hema, arĩithi a ngombe. Na itwa ya mũndũ wa nyina ĩkĩĩtwa Jubal, ũyũ nĩwe waumbĩte kĩnanda kĩa mĩkonde na kĩnanda kĩa kĩembe. Sella nake oo aciaiie Tubali, na aatuiie mũthũũthi wa nyundo, mũtui wa shaba na kyũma. Mũsumia wa Tubali aatuiie Noema. Lameki oigĩte kũrĩ aka make, Ada na Sella, thikĩrĩriai mũgambo wakwa, aka a Lameki, ĩiguai ciugo syakwa, nĩgũkorwo nĩndooragĩte mũndũ mũme nĩ ũndũ wa ngũthũ kũrĩ niĩ, na mũndũ mũnini nĩ ũndũ wa ihũũra kũrĩ niĩ. Atĩ mahinda mũgwanja nĩkĩĩhĩĩiie kũũma kũrĩ Kaini, no kũũma kũrĩ Lameki, mĩongo mũgwanja mahinda mũgwanja.

Adamu nĩamanyĩte Heva mũka wake, na ĩtĩĩte nĩaciaĩte mwana wa mũndũme, na akĩĩta ĩsyĩtwa yake Sethi, akĩuga atĩrĩ, Ngai nĩandokeeye mbeu ĩngĩ handũ ha Abeli, ũrĩa Kaini ooragĩte. Na kũrĩ Seth wakĩgĩa na mwana, nake akĩmũtua rĩĩtwa Enosi, ũyũ nĩwe wĩhokete gwĩta rĩĩtwa rĩa Mwathani Ngai.

5

Ĩno nĩ ĩbuku ya kũvũka kwa andũ, mũthenya ũla Ngai eekĩte Adamu, kũlingana na mũono wa Ngai, nĩeekĩte we. Mũndũme na mũndũ-wa-aka nĩamaumĩte, na nĩamathimĩte, na nĩamĩtũĩte ĩĩtwa yake Adamu mũthenya ũla aamaumĩte. Adamu nĩatũũlĩte myaka mĩongo ĩtatũ na mĩĩlĩ ĩĩlĩ, na akĩaa kũlingana na mũono wake na kũlingana na mũonesyo wake, na akĩmũtua ĩĩtwa Sethi. Matukũ ma Adamu marĩa aatũũrĩire thutha wa kũsyaa Sethi nĩmatuĩkĩte myaka magana mũgwanja, na akĩsyaa aanake na airĩtu. Matukũ mothe ma Adamu, marĩa aĩthiĩte, nĩ mĩongo ĩtatũ na magana kenda mĩaka, nake akua. Seth nĩatũũlĩte mĩaka ĩtano na mĩana ĩĩlĩ, na akĩvyala Enos. Na aitũkĩte Sethi thutha wa kũsyaa Enosi, mĩaka mũmwe na magana mũmwe, na akĩsyaa ana a nthele na ana a aka. Na matuku mothe ma Sethi makĩa ikũmi na ĩĩlĩ na myaka mĩana kenda, nake akua. Na Enos nĩatũũlĩle mĩaka igana na mĩongo kenda, na nĩasyelĩtie Kainani. Na Enos nĩatũũĩte mĩaka ĩtano na ikũmi na magana mũgwanja thuutha wa kũzaa Kainani, na nĩazaĩĩte aanake na airĩtu. Na matuku mothe ma Enos maĩkĩa mĩaka ĩtano na magana kenda, nake akua. Na Kainani atũũĩte mĩaka mĩongo ĩmwe na igana ĩmwe, na akĩũmba Mahalaleli. Na aatũũmie Kainani thutha wa kũzaa Mahalaleli, mĩaka magana mũgwanja na mĩongo ĩna, na akĩzaa aanake na aithĩ. Na matukũ mothe ma Kainani makĩa miaka ikũmi na magana kenda, na akua.

Nake Mahalaleli aatũũile mĩaka ĩtano na mĩongo ĩtandatũ na igana, nake akĩciaitha Jaredi. Na Maleleel nĩatũũĩte mbee wa kũsyala Jared myaka mĩongo ĩtatũ na magana mũonza, na nĩasyalĩte aanake na aala. Na mĩthenya yake yothe ya Maleleli

ĩkĩa mĩaka ĩtano na mĩongo kenda na magana manana, na akua. Na Jared aitũkĩte mĩaka ĩĩlĩ na mĩongo ĩtandatũ na igana, na akĩũmia Enoki. Jared nĩatuĩkĩte na ĩla kũsyaa Enoch myaka mana ngana ĩnana, na asya ana a nthele na ana a aka. Na mĩthenya yothe ya Jared ĩkĩa mĩaka ĩĩlĩ na mĩongo ĩtandatũ na magana kenda, na akua. Enoku aitũkĩte mĩaka igana ĩmwe na mĩongo ĩtandatũ na ĩtano, na akĩũmba Methusela. Enoch nĩathiĩte na Ngai thutha wa kũciaa Methusela, mĩaka mĩĩli igana ĩĩlĩ, na nĩaciaĩte aanake na airĩtu. Na matukũ mothe ma Enoki makĩa matano na mĩongo ĩtandatũ na magana matatũ miaka. Na Enoki nĩakendethie Ngai, na ndaonekene, nĩ ũndũ Ngai nĩamũthaamĩĩe. Methuselah nĩatũũĩte mĩaka mũgwanja na mĩongo ĩtandatũ na igana, na nĩaciaĩte Lameki. Methuselah nĩatũũĩte mĩaka ĩĩlĩ na magana manana na ĩĩlĩ thutha wa kũciaĩa Lamech, na nĩaciaĩĩte aanake na airĩtu. Mĩthenya yothe ya Mathusala ĩla aĩthiĩe ĩkĩa kenda na mĩongo ĩtandatũ na magana kenda myaka, na akua. Nĩ Lamech aĩkĩĩte myaka mĩana ĩmwe na mĩongo ĩnana na ĩnana, nake akĩgĩa na mwana wa mũndũ mũme. Nake nĩatuĩte ĩtwa yake Noa, akiuga, Ũyũ nĩakatũhũũnia ithuĩ kuma mawĩko maitũ, na kuma mĩnyamaro ya moko maitũ, na kuma thĩ ĩrĩa Mwathani Ngai aarumĩte. Nake Lameki atũũĩte na ĩla kũzaa Noa, miaka magana matano na mĩongo ĩtandatũ na matano, nake akĩzaa ana a nthele na ana a aka. Na mĩthenya yonthe ya Lameki ĩkĩa mĩaka magana mũgwanja na mĩongo ĩtano na ĩtatũ, na akua. Na Noa ĩĩ na myaka magana matano, na akĩvyaa ana atatũ, Shemu, Hamu, na Jafethu.

6

Na kyaũmie ĩnĩ andũ maaandĩkĩie kũingĩa igũũ ya thĩ, na aanake maasyaawa nĩo. Ana a Ngai mona aala a andũ, na tondũ nĩ ethĩ nĩ nesa, nĩmeyĩĩte atumia kuuma kũrĩ othe ala meethũũrĩte. Na akĩuga Mwathani Ngai, Ti ti ũũa wakwa ũkale thĩinĩ wa andũ aya tene, nĩ ũndũ wa kũa ao nyama, no matukũ mao makaa igana mĩongo ĩĩlĩ mĩaka. Anene nĩ matuĩku maarĩ igũrũ wa thĩ matukũ-inĩ macio, na thutha wa ũndũ ũcio, rĩrĩa ana a Ngai maatoonyaga kũrĩ airĩtu a andũ, na makĩmaciaria ciana, acio nĩo maarĩ matuĩku ma tene, andũ arĩa maarĩ igweta.

Onete nĩ Mwathani Ngai, atĩ syĩndĩ sya andũ syongetheete thĩ-inĩ, na kĩla mũndũ ewĩthĩĩa ngoro-inĩ wake na kĩyo ũũru matukũ mothe, Na Ngai nĩeciiie atĩ nĩombĩte mũndũ ĩgũũ wa thĩ, na akĩĩthĩĩa. Na Ngai akĩuga atĩrĩ, nĩngũthũkia mũndũ ũla ndeekĩte kũuma ũthiũ wa thĩ, kuuma kũrĩ mũndũ kũthiĩa nyamũ, na kuuma kũrĩ syĩndũ syĩthambaa kũthiĩa nyonyi sya itunĩ, nĩ ũndũ nĩndĩ na kĩeha atĩ nĩndeekĩte.

Noah nĩonete ũtuĩo mbee ya Mwathani Ngai. Ici nĩ nzaa cia Noa. Noa aarĩ mũndũ mũthingu, mũkinyanĩku kĩũmbe kĩa kĩrĩra gĩake, na nĩatunĩĩtie Ngai. Noa akĩvyaa ana atatũ, Shemu, Hamu, na Jafethu. Thĩ yathũkithiitie mbee wa Ngai, na ĩkaiyũa ũtavĩkani. Na onile Mwathani Ngai thĩ, na yaĩ yonangĩtwe, nĩ ũndũ yonangĩte mwĩĩ wothe njĩla yayo igũrũ wa thĩ. Na Mwathani Ngai akĩĩra Noa atĩrĩ, Ĩthaa ya andũ onthe nĩĩkinyĩte

mbee wakwa, nĩ ũndũ thĩ ĩyũmĩte ũũru nĩ ũndũ wao, na ona nĩ niĩ nĩngamaniina hamwe na thĩ.

Ĩka nĩ ũndũ ũcio wĩthondekele ithandũkũ kuuma kũ mbau cia kona inya, ũkaĩthondeka na ithaka, na ũkaĩhaka na lami thĩinĩ na nja. Na ũũ nĩguo ũkaathondeka safina: mĩkono magana matatũ ũtaaya wa safina, na mĩkono mĩongo ĩtano wĩtambi, na mĩkono mĩongo ĩtatũ kĩeu kyayo. Ũkũũngania nĩũkathondeka kĩvandũ, na ũũ mbĩa ĩmwe nĩũkamĩthia yonyu kuuma ĩthĩinĩ wa ĩthĩ. Mũlyango ũla wa kĩvandũ nĩũkawĩka kuuma mbavu-inĩ, ya ĩthĩ, ya ĩvĩlĩ, na ya ĩtatũ nĩũkayĩthondeka yonyu. Nĩ niĩ ona ndĩndetya mũiyũũo, maaĩ igũrũ wa thĩ, kũniina mwĩĩlĩ wothe ũrĩa ũrĩ na roho wa ũũmĩ mũnini wa ithuĩ, na ũrĩa wothe ũrĩ igũrũ wa thĩ nĩũgakua.

Na nĩngahaanda kĩĩkanĩo kyakwa na wee, no ũtoonye thĩinĩ wa ithandũkũ wee, na aanake aku, na mũka waku, na aka ma aanake aku hamwe na wee. Na kuuma kũrĩ ngombe syothe, na kuuma kũrĩ syĩndũ syothe syĩ syĩthambaa, na kuuma kũrĩ nyamũ syothe sya mũthanga, na kuuma kũrĩ mwĩĩlĩ wothe, ĩĩlĩ ĩĩlĩ kuuma kũrĩ syothe, ũkaatonya thĩinĩ wa ithandũkũ, nĩguo ũtũũithie mũoyo hamwe na wee mwene; ĩkavaa ndũme na mũka. Kuuma kwa syindu syothe sya nyunyi sya nyunyi kũlingana na mũthemba, na kuuma kwa syindu syothe sya ngombe kũlingana na mũthemba, na kuuma kwa syindu syothe sya syĩndũ syĩthambaa syĩthambaa igũrũ wa thĩ kũlingana na mũthemba wao, ĩĩlĩ ĩĩlĩ kuuma kwa syindu syothe nĩĩkainũka kũrĩ we kũthiĩwa na irio hamwe na we, ndũme na mũka. Wee

ũkoya kwa wee kuuma kũma syĩĩma syothe isya ivia ila mũkũlia, na ũkongania kwa wee, na ĩkava kwa wee na ala kũlia. Na Noa eekile syindu syothe iria Mwathani Ngai amuathile, ũguo eekile.

7

Nake Mwathani Ngai akĩĩra Noa atĩrĩ, Toonya wee na andũ othe a nyũmba yaku thĩinĩ wa thũngũ, nĩgũkorwo nĩndakuonete ũrĩ mũthingu mbere yakwa rũciaroni rũrũ. Kuuma kũ syiama sya theu, ingĩa kwa wĩwe mũonza mũonza, ndũme na nduĩ, na kuuma kũ syiama sya ti theu, ilĩ ilĩ, ndũme na nduĩ. Na kuuma kwa nyunyi sya mutu wa thiani sya syetheu mũsaa mũsaa, ndume na nduĩa, na kuuma kwa syothe sya nyunyi sya ĩsĩ syetheu ĩĩlĩ ĩĩlĩ, ndume na nduĩa, nĩguo kũlea mbeu ũndũ wa thĩ yothe. Tondũ nĩgũkorwo matukũ mũgwanja nĩ nĩngũkũũmia mbũa igũũ thĩ inĩ, matukũ mĩongo ĩna na matukũ mĩongo ĩna ũtukũ, na nĩngatharia kĩla kĩũmbe kĩrĩa ndombĩte kuuma ũthiũ wa thĩ yothe. Na Noa ekĩte syĩndũ syothe ĩrĩa Mwathani Ngai aamwathĩte. Noah ĩĩ na mĩaka mia ĩtandatũ, na mũiyũũo wa maaĩ ũkĩoneka ĩthĩ inĩ. Noa na aanake aake, na muka waake, na aka a aanake aake nĩmaatoonyie hamwe nake thĩinĩ wa kivaatũ nĩ ũndũ wa maaĩ ma mũiyũũo. Na kuuma kwa nyunyi cia itheu, na kuuma kwa nyunyi cia ti itheu, na kuuma kwa ngombe cia itheu, na kuuma kwa ngombe cia ti itheu, na kuuma kwa syothe sya syĩthambaa igũũ wa thĩ, Ilĩ ĩlĩ syatoonya kũa Noa thĩinĩ wa thũngũ, ndũme na mũka, ta ũla Ngai aathĩte Noa. Nĩkĩo

kyonekene thutha wa matuku mũonza, na maĩ ma mũiyũũo ũkĩonekana igũlũ wa thĩ. Mwaka-inĩ wa magana matandatũ wa ũtũũmi wa Noa, mweli-inĩ wa kelĩ, mũthenya wa mũgwanja na mĩongo ĩĩlĩ wa mweli, mũthenya ũcio ithima syothe sya kĩĩma kĩa thĩ syatũkanĩirio, na ihingo sya ĩtina syahingũkio. Na mbua ĩkĩũka thĩ mĩthenya mĩongo ĩna na ũtukũ mĩongo ĩna. Mũthenya ũcio nĩwatoonya Noa, Shemu, Hamu, Jafethu, ala ana a Noa, na mũka wa Noa, na aka atatũ a ana ake hamwe nake, thĩinĩ wa nzamba ĩyo. Na nyamũ syothe sya ithaka kũlingana na mĩthemba yisyo, na ngombe syothe kũlingana na mĩthemba yisyo, na syũmbe syothe sya kwĩkwata ikĩendaa igũũ wa thĩ kũlingana na mĩthemba yisyo, na nyonyi syothe sya kwĩũmbũka kũlingana na mĩthemba yisyo, Maatoonyie kũ Noah thĩinĩ wa thengũ, ĩĩlĩ ĩĩlĩ ndũme na mũka kuuma kũna mwĩĩlĩ wothe ũla ũlĩ na roho wa ũũmĩ. Nĩ ĩla syĩsyonaa ndume na nthya kuuma mĩĩlĩ yothe syĩtoonyie, ta ũrĩa Ngai aathĩte Noa, nake Mwathani Ngai akĩhinga thĩthĩ kuuma nja yayo.

Na kĩaũmie mũtũũ wa maaĩ mĩtheũ mĩana mĩtheũ na ũtukũ mĩtheũ mĩana mĩtheũ ĩsũ ya thĩ, na maaĩ makĩongeeka, na makĩoya kĩa kĩvũũ, na ĩkĩoywa kuuma thĩ. Na maĩ makĩvĩtya, na makĩongeea mũno ĩgũũ wa thĩ, na kĩveti kĩkakuuĩtwa ĩgũũ wa maĩ. Maaĩ mekwatĩĩe mũno mũno ĩthĩ ya thĩ, na mekũmbĩĩe itũũla syothe sya ndũnĩ, isya syalĩ ĩĩ ya mũtũnĩ wa ĩulu. Mĩkono ikũmi na ĩtano ũthĩ wa lifted up maaĩ, na ĩkĩhumbĩa iĩma syothe sya ũthĩ. Na ĩkuĩte mĩĩlĩ yothe ĩla yasyũkaa thĩ wa nyonyi, na wa ngombe, na wa nyamũ cia ithaka, na kĩũmbe kyothe kĩla kĩthambaa kĩkĩsyũkaa thĩ, na mũndũ wothe. Na syindu syothe

iria syalĩ na mũũmo wa ũũmi, na syothe iria syalĩ igũrũ wa nyika, syakuwa. Nĩ nĩathũkĩthie ũndũ wothe wa ũtũũmi ũrĩa warĩ igũrũ wa ũthiũ wa thĩ, kuuma kũrĩ mũndũ nginya kũrĩ nyamũ, na cia kũnyororoka, na nyonyi cia matu-inĩ, na nĩathũkĩthĩtie kuuma thĩ, na nĩatigirio we wiki Noa, na arĩa marĩ hamwe nake thĩinĩ wa ithandũkũ. Maĩ nĩmokĩte igũrũ wa thĩ mĩthenya igana ĩmwe na mĩrongo ĩtano.

8

Na Ngai akuuka Noa, na ũmbe wothe wa gĩthaka, na ũmbe wothe wa ũhiũ, na nyonyi syothe, na syĩndano syothe sya kũthambata ĩsya syathambataa, ĩsya syalĩ na we thĩinĩ wa thĩngĩ, na Ngai akĩndĩkĩa ũmũũa ũthĩ wa thĩ, na maĩ makĩtĩka. Na syĩthimĩtwe ithima sya ũtuni, na mĩĩngo ya ĩtũũ, na ĩkĩĩkwa mbũa kuuma ĩtũũ. Na maaĩ nĩmaheaga makĩthiĩ kuuma thĩ, na nĩmanyĩĩhaga thutha wa matukũ igana na mĩongo ĩtano. Na ithandũkũ ĩkĩikala mweli wa mũgwanja, mũthenya wa mĩongo ĩĩlĩ na mũgwanja wa mweli ũcio, igũlũ wa itũũla sya Ararati. Maĩ nĩmethiĩte nginya mweli wa ikũmi. Na mweli-inĩ wa ikũmi, mũthenya wa mbee wa mweli, mĩtwe ya itũũla nĩyonekete. Na kwĩkĩka thutha wa mĩthenya mĩongo ĩna, Noa nĩaumũĩe ndiica ya sanda ĩla aathondekete. Na atũmĩte ngunĩ, na ĩthĩĩte, ndĩakooka kũthĩa ũũmũ ũũmĩte thĩ. Na atũmĩte nzũmbũ ĩla thutha wake kũona angĩ maĩ nĩmathiĩte kũũma thĩ. Na nduĩva ĩyo ndĩonete ũũmũthĩo wa maũ mayo, ĩkĩũka kũrĩ we thĩinĩ wa ithandũkũ, nĩ ũndũ maaĩ maĩ igũrũ wa thĩ yothe, nake

atambũũthya moko wake akĩmĩoya, na akĩmĩkinyia kũrĩ we mwene thĩinĩ wa ithandũkũ. Na ũmĩ wa ĩtĩĩte matukũ mũonza ĩngĩ, ĩndĩ ĩngĩ nĩatũmĩte nduĩa ĩyo ĩkũma wa thĩngĩ. Na nzua ĩkĩa kũmũ hwaĩ-inĩ, na ĩkavĩa na ithemba ya mũtĩ wa mũtamaiyũ kanua-inĩ kayo, na Noa nĩamanyĩte atĩ maĩ nĩmathiĩte thĩ-inĩ. Na eetie ngĩ matuku mũonza angĩ, nĩatũmĩte nduĩa ĩndĩ ĩngĩ, na ndĩongelee kũmũcokeela. Na kyaũmie ũ mwaka wa ĩmwe na wa magana matandatũ ũ mũimo wa Noa, mweli wa mbee, mũthenya wa ĩmwe wa mweli, mai makĩthila kũuma thĩ. Na Noa akĩũnũlya mũkũngũlũ wa thũngũ ĩla endete, na onete atĩ mai makĩthila kũuma ũthyũ wa thĩ. Mweli wa kelĩ, thĩ nĩyaumĩte mũthenya wa mĩongo ĩĩlĩ na mũgwanja wa mweli ũcio.

Na Mwathani Ngai akĩĩra Noa atĩrĩ, Uma nja ya kĩveti wĩwe, na mũka waku, na ana aku a anaume, na aka a ana aku a anaume hamwe na wĩwe. Na syiama syothe sya ũthaka ila syothe syĩ na wĩwe, na mwĩĩlĩ wothe kuuma kũ nyonyi kũthiĩa ngombe, na kĩndũ kyothe kya kũthambĩa kĩkĩendaa igũrũ wa thĩ, ũma nao hamwe na wĩwe. Na mũingĩhe na mũthingĩhe igũrũ wa thĩ. Na Noa aumie, na muka wake, na ana ake, na aka a ana ake hamwe na we. Na syĩthĩwa syothe sya ithaka, na ngombe syothe, na nyonyi yothe, na syĩthĩwa syothe sya kũthambĩa syĩthĩĩthaga ĩthĩ kũlingana na mĩthemba yasyo, syaumĩte thĩinĩ wa thĩngĩ.

Na Noa akĩte kĩgongona kũ Mwathani, na oyĩte kuuma kũ syĩthĩ syothe sya ndũũme sya theu, na kuuma kũ nyonyi syothe sya theu, na akĩnengea mbaka ya kũũa igũlũ wa kĩgongona. Na Mwathani ũla Ngai nĩaũnũkĩte mũnũko wa ũnungĩ. Na

Mwathani ũla Ngai akĩuga ewĩ ũndũ-inĩ, Ti nĩngĩongeela ĩndĩ ĩngĩ kũluma thĩ nĩ ũndũ wa mĩĩko ya andũ, nĩ ũndũ meciiria ma mũndũ makalaa na kĩyo igũrũ wa maũndũ mooru kuuma ũnini wake. Ti nĩngĩongeela nĩ ũndũ ũcio ĩndĩ ĩngĩ kũgũtha mwĩĩlĩ wothe ũrĩa ũrĩ mũoyo, ta ũrĩa ndeekire. Mĩthenya yothe ya thĩ, mbeu na ũgethyo, ũkũũ na ũũmũ, kĩmwe na kĩa mbũa, mũthenya na ũtukũ, itikaathika.

9

Nake Ngai nĩaathimĩte Noa na ana ake, na akĩmeea atĩrĩ, Ongeelai na mũingĩhai, na mũiyũiai thĩ, na mũĩthaamei. Nĩ ũthĩĩnĩko na ũũ wĩtigĩko wanyu ũkaĩ igũrũ wa syĩĩme syothe sya thĩ, igũrũ wa nyonyi syothe sya matu-inĩ, na igũrũ wa syothe iria syĩthĩĩthaga igũrũ wa thĩ, na igũrũ wa thamaki syothe sya iria; nĩ moko nĩndĩmũheete kũrĩ inyuĩ. Na kĩla kĩndũ kĩa kwĩkũkũa kĩrĩa kĩĩ mũũmi, kũrĩ ĩmwe nĩkĩkaũa irio, ta ũrĩa ndamũhe mbembe sya nyeki, ũguo nĩndamũhe syothe. Tiga nyama ĩla ĩĩ na thakame ya ũũmĩ ndĩkaĩlya. Na nĩgũkorwo thakame yanyu ya myoyo yanyu kuuma moko-inĩ ma nyamũ syothe cia gĩthaka nĩngaĩthondeka, na kuuma moko-inĩ ma mũndũ mũndũ wa ũnina nĩngaĩthondeka mwoyo wa mũndũ. Ũla ũkĩitithya thakame ya mũndũ, handũ ha thakame yake nĩakaitithya, nĩgũkorwo thĩinĩ wa mũhianano wa Ngai nĩndombĩte mũndũ. Ĩmwe na mwongee, na mũingĩhe, na mũiyũie thĩ, na mũmĩathe.

Nake Ngai akĩĩra Noa na aanake aake, akĩmakwĩra atĩrĩ Na ĩĩ,

nĩndĩkĩma kĩĩkanĩo kyakwa na ĩmwe, na na mbeu syenyu hamwe na ĩmwe. na kĩla mũoyo ũrĩa ũtũũraga hamwe na ĩmwe, kuuma kũrĩ nyoni, na kuuma kũrĩ ng'ombe, na kĩla kĩũmbe kĩa gĩthaka, iria ciothe irĩ hamwe na ĩmwe, kuuma kũrĩ ciothe iria cioimire thĩinĩ wa ithandũkũ. Na nĩngwĩkĩa kĩĩranĩo kĩa me na ĩmwe, na mwĩlĩ wothe ndũgakua ĩngĩ nĩ ũndũ wa maĩ ma mũiyũũo, na gũtikavaa mũiyũũo wa maĩ ũngĩ wa kwananga thĩ yothe. Na Mwathani Ngai akĩĩla Noa atĩrĩ, ũyũ nĩguo kĩmenyithia kĩa kĩrĩkanĩro, kĩrĩa niĩ ndĩheaga gatagatĩ wakwa na inyuĩ, na gatagatĩ wa mĩoyo yothe ĩrĩa mĩũmũ, ĩrĩa ĩrĩ hamwe na inyuĩ nginya njiarwa cia tene na tene. Ũta wakwa ndĩkĩa thĩinĩ wa ĩĩu, na ũkaava kĩmanyithyo kĩa kĩĩkanĩo gatagatĩ wakwa na thĩ. Na ĩkavika hĩndĩ ĩla ndĩkũũngania matu igũrũ wa thĩ, ũta nĩũkoneka matu-inĩ. Na nĩngũkũmbũka kĩĩkanĩo kĩa me kĩrĩa kĩrĩ gatagatĩ wakwa na inyuĩ, na gatagatĩ wa roho syothe ĩrĩa ĩtũũraga thĩinĩ wa mwĩrĩ wothe, na maaĩ matikaĩ rĩngĩ mũiyũro wa kũniina mwĩrĩ wothe. Na ũta wakwa nĩũkakonya thĩinĩ wa ĩĩu, na nĩngona nĩguo ndiikane kĩĩkanĩo kĩa tene gati yakwa na thĩ, na gati ya ngoo ĩla ĩtũũaa thĩinĩ wa mwĩĩlĩ wothe, ĩla ĩĩ igũrũ wa thĩ. Na Ngai akĩĩla Noa atĩrĩ, Ũyũ nĩguo kĩmenyithia kĩa kĩrĩkanĩro kĩrĩa ndĩkĩte gatagatĩ wakwa na mĩĩlĩ yothe ĩrĩa ĩrĩ igũrũ wa thĩ.

Nĩ maatũmĩte kũgĩa ana a Noa, ala maaumĩte ĩtũ wa kĩvata, Shemu, Hamu, na Jafethu. Hamu nĩ aatũmĩte kũgĩa ithe wa Kanaani. Atatũ aya nĩo ana a Noa, na kuuma kũrĩ o nĩo andũ maahũũranĩirio thĩ yothe. Na Noa akĩambĩĩia kũgĩa mũĩmi wa thĩ, na akĩanda mũgũnda wa mĩthabibũ. Nĩ anyuĩte ndibei,

akĩĩũgua, na akĩũũlũo nguo thĩinĩ wa nyũmba yake. Na Hamu ithe wa Kanaani onire ũthũ wa ithe wake, na aumĩte ĩla eĩĩe andũ eelĩ a nyina ake nja. Na ĩkĩa kũoya Shemu na Jafethu nguo, nĩmaikĩte igũlũ wa ciande syao syĩĩlĩ, na nĩmathiĩte na thĩ, na nĩmahumbĩĩte ũthũ wa ithe wao, na ũthiũ wao ũkĩĩthiũkĩte na thĩ, na ũthũ wa ithe wao ti moonete. Noa nĩamũkĩte kuuma kũrĩ ndibei, na nĩamenyete ũrĩa wothe mũriũ wake ũrĩa mũnini ekĩte kũrĩ we. Na akĩuga, mũrumĩtwo Kanaani ndungata, ndungata ĩkatuĩka kũrĩ ariũ a ithe wake. Na akĩuga, ũthĩngĩtwe Mwathani Ngai wa Shemu, na Kanaani ĩkava ndungata ya nyũmba wake. Ngai nĩakongeesye Japheth, na aikale mĩĩ-inĩ ya Shem, na Kanani atuĩke ndungata yake.

Noa aatũũmie na thutha wa mũiyũũo miaka magana matatũ na mĩongo ĩtano. Na mathĩ mothe ma Noa maĩthĩĩnĩte myaka mĩongo kenda na mĩthano, nake akua.

10

Ici nĩ njialo cia ana a Noa, Shemu, Hamu, na Jafethu, na maaciaiĩwe ana thutha wa mũiyũũo.

Aana a Japheth nĩ Gomer, na Magog, na Madai, na Jovan, na Elisha, na Tubal, na Meshech, na Tiras. Na aanake a Gomer nĩ Ashkenazi, na Riphathi, na Togarama. Na ana a Jovan nĩ Elisha, na Tharshish, Kittim, na Rodanim. Kuuma kwa ĩla syĩ syagaũkanĩsya visĩwa vya ndũ ĩ nĩ ĩthĩ yao, ũmwe na ũmwe

kũlinga ndĩmĩ ĩ nĩ mĩthemba yao, na ĩ nĩ ndũ syao.

Ana a Hamu nĩ Kusi, na Misiraimu, na Fudu, na Kanaani. Ana a Cush nĩ Sheba, na Havilah, na Sabatha, na Raamah, na Sabathaka, nao ana a Raamah nĩ Sheba na Dedan. Cush nake akĩaĩa Nimrod, ũyũ ambĩĩie kũa mũndũ mũnene igũũ wa thĩ. Ũyũ aaĩ mũndũ mũnene mũthimi mbee ya Mwathani Ngai, nĩ ũndũ ũcio nĩmakiuga atĩrĩ, ta Nimrod mũndũ mũnene mũthimi mbee ya Mwathani. Na kyaũmĩkĩte kĩambĩĩo kya ũthamaki wake kĩalĩ Babũloni, na Oreki, na Akadi, na Kalane, kũu nthĩ ya Sinaa. Kuuma thĩ ĩyo nĩwaumĩte Asuria, na nĩakĩte Nineve, na Roobothi itũũla, na Kalaha, Na ĩla Dasah ĩrĩ katĩ-katĩ wa Nineveh na Calah; ĩyo nĩyo itũũla nene. Na Mesraim nĩaciarire Aludim, na Anaphtali, na Aenemetim, na Alabim, Na ala Pathrusim, na ala Casluhim, kuuma kwa ookile Aphilistini, na ala Caphtorim. Canaan nĩaciarire Sidon wa ĩmbu wake, na Mũhiti, na Mjebusite, na Mwamorite, na Mgirgashite, na Mhivi na Mualoukaioni na Muasennaioni Na Muaradia, na Musamaria, na Muamathi. Na thutha wa ũndũ ũcio mĩhĩrĩga ya Akaanani ĩkĩhurunjũka. Na mĩhaka ya Akanani yaĩ kuuma Sidoni kũkinya Gerara na Gaza, kũkinya Sodoma na Gomora, Adama na Seboimu kũkinya Lasha. Aya nĩ ana a Ham, thĩinĩ wa mĩhĩrĩga yao, kũlingana na ndimi syao, thĩinĩ wa mabũrũri mao, na thĩinĩ wa ndũrĩrĩ syao.

Na kũrĩ Shemu kwarĩiwe, na nĩwe warĩ ithe wa ciana ciothe cia Eberi, mũrũ wa nyina na Jafethu ũrĩa mũnene. Ana a Shem nĩ Elam, na Assyria, na Arphaxad, na Lud, na Aram, na Cainan. Na aanake a Aram maarĩ Uz, na Ul, na Gater, na Meshech. Na

Arphaxad nĩaciarĩte Cainan, na Cainan nĩaciarĩte Sala, nake Sala nĩaciarĩte Eber. Na kũrĩ Eberi kĩagĩĩtĩwa ana aĩĩ, ĩĩtwa kũrĩ ũmwe, Falegi, nĩ ũndũ thĩ ĩkĩgayanĩĩo matukũ make, na ĩĩtwa kũrĩ mũndũ wa nyina ũmwe wake Ĩokitani. Joktan nĩaciaiie Elmodad, na Saleth, na Sarmoth, na Jerach. na Hadoram, na Abimael, na Diklah, na Obal, na Abimael, na Sheba, Na Ofili, na Euila, na Jobabu; othe awa nĩ ana a Jokitani. Nĩkwĩkĩkĩte ũtũũĩo wao kuuma Masse nginya kũkinya Saphera kĩĩma kya ĩtheo. Aya nĩ ana a Shemu, thĩinĩ wa mĩthemba yao, kũlingana na ndimi syao, thĩinĩ wa nthĩ syao, na thĩinĩ wa ndũĩ syao. Ici nĩ mĩhĩrĩga ya ana a Noa kũlingana na vizazi vyao, kũlingana na ndũrĩrĩ syao. Kuuma kũrĩ aya nĩmahũũranĩirio ivĩsĩwa sya ndũrĩrĩ igũrũ wa thĩ na thutha wa mũiyũro.

11

Nĩ thĩ yothe yaĩ na mũlomo ũmwe, na mũgambo ũmwe kũrĩ andũ othe. Na kĩonekete rĩrĩa meethũkũmete kuuma mwena wa ĩtheo, moonete werũ wa ũũmũ kũu bũrũri wa Shinari, na matũũrire kuo. Na mũndũ wendete mũndũ wa itũũra wake atĩrĩ, Ũkai tũthondeke matofali, na tũmathondeke mwaki, na itofali ĩkĩa ihiga kũrĩ o, na mũtondo ũkĩa rĩũmba kũrĩ o. Na makĩuga, Ũkai tũĩthondekele itũũra na mũthũnũ, ũrĩa mũtwe waguo ũkinyĩte kũrĩa kwa ĩulu, na tũĩthondekele rĩĩtwa, mbee ya kũhurunjũkania igũrũ wa ũthĩu wothe wa thĩ. Na Mwathani nĩaikĩthya kũona itũũla na mũthũnũ ũla ana a andũ maakĩte. Na akĩuga Mwathani, ona andũ nĩ a mũthemba ũmwe, na mũromo

ũmwe othe, na ũndũ ũyũ nĩmambĩĩie kwĩka, na rĩu ndĩkaathĩĩa kũma kũo ũndũ wothe ũrĩa ũngĩ megwĩtĩkĩa kwĩka. Ũkai, na tũthiĩte kũũma tũthanganie ndeto syao kũu, nĩguo mũndũ o ũmwe ndakae kũigua mũkwa wa mũndũ ũrĩa ũngĩ. Nĩ Mwathani akĩmahurunjĩa kũu mbĩa ya thĩ yothe, na makĩtiga kwaka itũũra na mũthiringo. Nĩ ũndũ wa ũũ wĩtwa itina yayo, Ngũũano, nĩgũkorwo kũu Mwathani aagũũanĩĩtie mĩĩomo ya thĩ yothe, na kũuma kũu Mwathani aamahũũranĩĩtie mathĩ wa ũthĩ wa thĩ yothe.

Na ici nĩ ũciarũo wa Shemu, na Shemu aarĩ mwana wa miaka igana rĩrĩa aaciaririe Arifakasadi, mwaka wa kelĩ thutha wa mũiyũũo. Na Shemu nĩatũũĩte thutha wa kwĩthĩa Arphaxad mĩaka ĩana itano, na akĩthĩa aanake na aĩtu, na agĩkua. Na Arphaxad atũũlĩle mĩaka igana ĩmwe na mĩongo ĩtatũ na ĩtano, na akĩvyala Kainani. Nĩ aitũkĩte Arifakisadi, thutha wa kũzaa Kainani, myaka miana ĩna, na azaĩte ana a nthele na ana a aka, na akuĩte. Nĩ aitũkĩte Kainani myaka igana na mĩongo ĩtatũ, na azaĩte Sala, na aitũkĩte Kainani, thutha wa kũzaa Sala, myaka miana ĩtatũ na mĩongo ĩtatũ, na azaĩte ana a nthele na ana a aka, na akuĩte. Na Sala aitũũie myaka igana na mĩongo ĩtatũ, na akĩvyaa Eberi. Na Sala aikie ithya na kũvyala we Eber, myaka miatũ na mĩongo ĩtatũ, na akĩvyala ana a ũlũme na ana a aka, na akua. Na Eberi atũũ myaka igana na mĩongo ĩtatũ na ĩna, na akĩvyaa Falegi. Na Eberi nĩatũũĩte na ũla ũkũũthya we Falegi, myaka igana ĩĩlĩ na mĩongo mũsaa, na ũkũũthya ana a nthele na ana a aka, na ũkua. Nĩ aitũkĩte Phalegi mĩaka igana na mĩongo ĩtatũ, nake akĩũmia Ragau. Phalegi nĩatiĩte mĩaka kenda na

magana meelĩ thutha wa kwĩthia Ragau, na nĩaĩthiĩte ana na aĩthĩ, na nĩakuĩte. Na Ragau aĩkĩĩte myaka igana ĩmwe na mĩongo ĩtatũ na ĩĩlĩ, na akĩũmba Seruku. Nĩ Ragau aatũũlĩle mĩaka ĩlĩ magana mĩĩlĩ na mũgwanja thutha wa kũciaitha Seruku, na akĩciaitha aanake na airĩtu, na agĩkua. Na Seruku aitũkĩte miaka igana na mĩongo ĩtatũ, na akĩciaitha Nahoru. Na Seruku atũũkĩte, thutha wa kũsyaa Nahori, myaka mĩĩlĩ ĩĩlĩ, na asya ana a nthele na ana a aka, na akua. Na Nahoru nĩatũũkĩte myaka igana na mĩongo mũgwanja na kenda, na akĩvyala Tera. Nĩ Nahoru aatũũmie thutha wa kwĩthia Tera mĩaka igana ĩmwe na mĩongo ĩĩlĩ na ĩtano, na akĩthia aanake na aala, na agĩkua. Na Thara aĩkĩĩte mĩaka mĩongo ĩtaa, na akĩvyaa Abramu, na Nahoru, na Harani.

Ici nĩ njialo cia Thara. Thara nĩaciaĩte Abramu, na Nahoru, na Arana, nake Arana nĩaciaĩte Lotu. Na Arani akuile mbee ya Tera ithe wake kuu nthii ila eyakuiwe, kuu nthii sya Akaldayo. Abramu na Nahoru nĩmeyĩte atumia ao. Ĩsyĩa ya muka wa Abramu nĩ Sara, na ĩsyĩa ya muka wa Nahoru nĩ Melka, mwali wa Arana, na ithe wa Melka, na ithe wa Isika. Na Sarai aarĩ ta wa kũthata, na ndaaciaraga ciana. Na Tera nĩooiie Abramu mwanake, na Loti mwana wa Harani, mũikũlũ wake, na Sara mwĩka wake, muka wa Abramu mwana wake, na aathiie ũmbi wa nthĩ ya Akaldayo, kũthiĩa nthĩ ya Kanaani, na makĩkinya Harani, na aĩkaa kũu. Na matuku mothe ma Tera nthĩ ya Harani makavika mĩaka ĩlĩ igana ĩĩlĩ na ĩtano, na Tera akwa kũu Harani.

12

Na Mwathani akĩĩla Abramu atĩ, Uma kũu nthĩ yaku, na uma kũrĩ andũ anyu, na uma nyũmba ya ithe waku, ũũke bũrũri ũrĩa ngũkuonia. Na nĩngwĩka wee ũtuĩke ndũĩ nene, na nĩngũkũathima, na nĩngũneneithya ithuwa yaku, na ũgaatuĩka mũathime. Na nĩngakũathima ala makũathimaga, na ala makũkĩĩaga nĩngamakĩa, na mĩthemba yothe ya thĩ nĩĩkathimwo thĩinĩ waku. Na Aburamu nĩathiĩte, o ta ũrĩa Mwathani aamwĩĩte, na Loti nĩathiĩte hamwe na we, nake Aburamu aarĩ na mĩaka mĩongo ĩmwe na ĩtano rĩrĩa oimĩte Harani. Na nĩwĩkĩĩte Abulamu Sala mũka wake, na Loti mũndũ wa mũrũ wa nyina, na indo syothe syao iria mekũũnĩte, na ngoro yothe ĩrĩa mekũũnĩte kũuma Harani, na makĩuma kwĩthiĩa bũrũri wa Kanaani. Na Abramu nĩathĩĩte thĩ ĩla ũa ũlai wa yo mbaka ndũ ya ĩla Shekemu, ũa mũtĩ wa mũkũyũ ũla mũnene, na Akanaani nĩo maĩkaa thĩ ĩla ĩndĩ ĩyo. Na Muimi onekene kwa Aburamu, na akĩmwĩla atĩ, Mbeu yaku nĩngũhe nthĩ ĩno, na Aburamu akĩaka kĩgongona o kũu kwa Muimi ũla wamũonekele. Nĩathũkĩte kũu akĩthiĩ kĩĩma-inĩ mwena wa ithũĩro wa Betheli, na akĩamba hema yake kũu Betheli mwena wa ithũĩro, na Ai mwena wa ũthĩa, na akĩaka kĩgongona kũu kũrĩ Mwathani, na akĩĩta ĩtwa rĩa Mwathani. Na Abramu akĩuma, na aathiĩte akĩamba hema werũ-inĩ.

Na kwĩkĩka nzaa thĩ inĩ, na Aburamu akĩharũka agĩthiĩ Misiri gũtũũra kũu, nĩ ũndũ nzaa ĩyo nĩyongetheeka mũno thĩ inĩ.

Kwaikiie na ithii Abalamu kwĩhĩtĩthya kũingĩla thĩinĩ wa Misili, wendete Abalamu Sala mũka wake, Nĩndamanyaa atĩ ũĩ mũndũ-wa-aka ũla ũ na ũthaka. Ĩkavika nĩ ũndũ ũcio ta ũrĩa maona wĩ Amisiili, makiuga atĩ mũka wake nĩwe ũyũ, na makaũlaga, no wĩ makakũthĩĩa. Ndoigĩte ona atĩ ndĩ mũndũ wa nyina wake, nĩguo maũndũ mothe manjiĩke wega nĩ ũndũ waku, na mũoyo wakwa ũtũũre muoyo nĩ ũndũ waku. Kwatonya ĩla Abulamu etoonyie Misili, Amisili mona muka wake, na ĩkĩoneka atĩ nĩ mwĩthĩ mũno. Na anene nĩ atongoi a Falawo, na makamũkuvia kũrĩ Falawo, na makamũtwala nyũmba-inĩ ya Falawo. Na kũrĩ Abram matũmĩĩe wega nĩ ũndũ wayo, na makĩĩthĩwa kũrĩ we ng'ondu, na njaũ, na ndigiri, na ndungata, na ndungata cia aka, na nyũmbũ, na ngamĩĩa. Nake Ngai akĩnyariĩkithia Farao na mateta manene ma ũũru, o na andũ a nyũmba yake, nĩ ũndũ wa Sala mũka wa Abramu. Ĩtanĩte nĩ Falaũ ũla Abalamu, akĩmwĩla atĩrĩ, Kĩĩ kĩũ wĩkĩte kũũ, ũndũ ti wamenyithĩtie atĩ mũka waku nĩwe? Nĩ kĩĩ wĩĩte atĩ nĩ mũthaa wakwa nĩwe? Na ndĩmũkuuĩte kũrĩ ndene mũka, na ĩndĩ ĩno ona mũka waku mbee yaku, kuua ũthiĩ. Na Farao nĩathĩte andũ makoniĩ Abramu kũmũthiĩa, na mũka wake, na syĩndũ syothe iria aarĩ nacio.

13

Abramu nĩambĩĩte kuuma Misĩĩ we mwene, na muka wake, na syindu syothe sya we, na Loti hamwe na we, magĩthiĩ werũ-inĩ. Abram oondu mũthĩni mũno mũno na ngombe, na betha, na thahabu. Nĩathiĩte kuuma kũrĩa ookĩte agĩthiĩ werũ-inĩ nginya

Betheli, nginya handũ harĩa hema yake yarĩ mbere, gatagatĩ ka Betheli na gatagatĩ ka Angai, Kũu handũ ha kĩgongona, kũrĩa eekĩte kĩambĩrĩria, na Aburamu akĩĩta rĩĩtwa rĩa Mwathani kuo. Na Loti ũla waathĩĩte na Abramu aarĩ na ng'ondu, na ng'ombe, na hema. Na thĩ ndĩathiĩte kũmaikaĩa hamwe, nĩũndũ indo syao syaĩ nyĩngĩ, na thĩ ndĩathiĩte kũmaikaĩa hamwe. Na kwavooka mũthangano katĩ ka arĩithi a ngombe cia Aburamu na arĩithi a ngombe cia Loti, nao Akanaani na Aperizai matũũaga thĩ ĩyo hĩndĩ ĩyo. Aburamu akĩĩra Loti atĩrĩ, Ndĩkae kũgĩa na mbaara katĩ wakwa na waku, na katĩ wa arĩithi akwa na arĩithi aku, nĩ ũndũ tũĩ andũ a nyina ũmwe. Tii ona nĩthĩ yothe ĩĩ mbee waku? Wĩthũkanĩe na niĩ; ũngĩthiĩ ũmotho, niĩ nĩngũthiĩ ũũmĩ, no ũngĩthiĩ ũũmĩ, niĩ nĩngũthiĩ ũmotho. Na ũmĩte Loti maitho make, onete yĩthĩo yothe ya Yolodani, nĩ ũndũ yothe ĩĩ ĩnyuĩtwe maĩ wega, mbee ya Ngai kũananga Sodoma na Gomola, ta mũgũnda wa Ngai, na ta nthĩ ya Misili, nginya ũkinyĩa Zogola. Na Loti nĩethũũlĩĩe we mwene kĩthĩo kyothe kya Jorodani, na Loti nĩoimĩĩe kuuma ĩla-inĩ, na nĩmavananĩĩe o ũmwe na mũndũ wa nyina. Abram nĩaikie kũ nthĩ ya Kanani, na Lot nĩaikie kũ itũũla ya mĩthemba ĩla ĩthiũũlĩĩte, na aĩkĩe hema yake kũ Sodoma. Andũ ala a Sodomu maarĩ aũũ na ebi mũno mbee wa Ngai. Ngai akĩĩra Aburamu thuutha wa kwĩyandũkanĩria na Loti atĩrĩ, Tiira maitho maku ũrore kuuma handũ harĩa ũrĩ rĩu ũrorete gathigathini na gũthini na irathĩro na iria, Nĩgũkorwo bũrũri wothe ũrĩa wee ũronaga, nĩngakũhe wee hamwe na njiaro ciaku nginya tene. Na nĩngatũma mbeu yaku ĩtuĩke ta mũthanga wa thĩ, angĩkorwo mũndũ ũngĩhota gũtala mũthanga wa thĩ, na mbeu yaku nĩĩgatalwo. Ũkĩte ũthiĩ bũrũri ũla ũtene wa ũo na

ũtambi wa ũo, nĩũndũ kũrĩ we nĩngakũhe ũo na mbeu yaku nginya tene. Na Abramu oosia hema yake, ookite agĩikala handũ ha mũtĩ wa mũkũyũ wa Mamre, ũrĩa warĩ kũu Hebroni, na akĩaka kũu kĩgongona kĩa Mwathani.

14

Kwaĩkĩka ĩ ũthamaki wa Amarfali mũthamaki wa Sennaari, na Arioki mũthamaki wa Elasari, Kodologomori mũthamaki wa Elamu, na Thargali mũthamaki wa ndũĩma, Mekĩte mbaara na Balla mũthamaki wa Sodomu, na Barsa mũthamaki wa Gomora, na Sennaar mũthamaki wa Adama, na Symobor mũthamaki wa Seboimu, na mũthamaki wa Balak; ũyũ nĩ Segori. Othe aya maatĩkanĩie igũlũ wa mũkũlũ wa cumbĩ; ũyũ nĩ ivia ya cumbĩ. Mĩaka ikũmi na ĩĩlĩ o ene nĩmatungatĩĩe Khedolaoma, na mwaka wa ikũmi na ĩtatũ nĩmokĩte. Mwaka-inĩ wa ikũmi na ĩna Khedolaoma nĩokĩte na athamaki ake, na nĩmatemie anene ala maĩ Ashitarothi na Kanaimi, na ndũ nene ĩla syaĩ hamwe nao, na Aommai ala maĩ itũũla wa Saue. Na Ahorite arĩa maarĩ irĩma-inĩ cia Seiri, nginya mũtĩ wa terebinthu wa Parani, ũrĩa ũrĩ kũu werũ-inĩ. Na mekĩa ũndũ wa kũinũka, makĩũka kĩthima-inĩ kĩa ũtuanĩri, kĩrĩa kĩrĩ Kadeshi, na maatemanga atongoi othe a Amaleki, o na Aamori arĩa maatũũraga Hazazoni-tamari Nĩmokĩte mũthamaki wa Sodomu, na mũthamaki wa Gomora, na mũthamaki wa Adama, na mũthamaki wa Seboimu, na mũthamaki Balaki, ũyũ nĩ Soari, na makĩĩthondekela mbaara nao kũu kĩanda-inĩ kĩa cumbĩ. kũrĩ Chedorlaomer mũthamaki

wa Elam, na Tidal mũthamaki wa ndũrĩrĩ, na Amraphel mũthamaki wa Shinar, na Arioch mũthamaki wa Ellasar, athamaki ana kũrĩ acio atano. Kĩanda kĩa chumvi kĩarĩ na ithima sya asifatu. Mũthamaki wa Sodoma na mũthamaki wa Gomora nĩmathĩĩte, na maagwĩte kũu. Ala maatigiĩtwo nĩmathĩĩte mbĩĩla-inĩ. Nĩmakuuĩte indo syothe sya Sodoma na Gomora, na ivia syothe syao, na magĩthiĩ. Nĩmakuuĩte Loti mũndũ wa mũrũ wa nyina na Abramu, na indo syake, na makĩũka, tondũ nĩatũũraga kũu Sodomu.

Mũndũ ũmwe wa ala maũthokete akinyĩte na akĩĩta Abramu ũla Mũhibirania, nake we aikie kũu mũtĩni wa mũkũyũ wa Mamure ũla Mũamori, mũndũ wa nyina na Esikoli, na mũndũ wa nyina na Aunani, ala maaĩ aũthĩkani a Abramu. Kũigua na Abramu atĩ nĩatahĩtwo Loti ũla mũrũ wa nyina nake, nĩatarire andũ ake a nyũmba yake magana matatũ na ikũmi na anana, na nĩamaingatire thutha wao nginya Dani. Na akĩgwa igũlũ ĩao ũtukũ ũla we mwene, na andũ ake, na akĩmahũũla, na akĩmathingata kũthiĩ Hobah, ĩla ĩlĩ mwena wa ũmotho wa Damascus. Na akĩũndũkia indo syothe sya falasi wa Sodoma, na Loti mũmũithya wake akĩũndũkia, na indo syothe syake, na aka, na andũ. Mũthamaki wa Sodomu nĩwaumie kũmũtũngana, thutha wa kũũa kwake kũma kũũa kwa Khedolaoma na athamaki arĩa maarĩ nake, kũũ kĩanda kĩa Shave, kĩrĩa kĩarĩ kĩanda kĩa athamaki.

Na Melkisedeki mũthamaki wa Salemu nĩaũmĩte mĩkate na ndibei, nake aarĩ mũthĩnjĩri-Ngai wa Ngai ũrĩa ũrĩ igũrũ mũno.

Na akĩlathĩa Abulamu, na akĩuga, Abulamu nĩalathĩĩtwe nĩ Ngai ũla Mũũlũ Mũno, ũla wombĩte ĩulu na thĩ. Na ũthĩ nĩ Ngai ũrĩa ũrĩ igũrũ mũno, ũrĩa wanengithĩirie thũ syaku moko-inĩ maku, na Abramu akĩmũhe gĩcunjĩ kĩa ikũmi kĩa indo ciothe. Mũthamaki wa Sodoma akĩĩra Abramu atĩrĩ, Nengea andũ, no mbarathi ĩyoe wĩĩthĩĩe. Abram akĩĩla mũthamaki wa Sodomu atĩrĩ, nĩngũtambũũithya guoko gwakwa kũrĩ Mwathani Ngai ũrĩa Mũnene Mũno, ũrĩa wombĩte igũrũ na thĩ, Angĩ kuuma kũrĩ mũkanda nginya kũrĩ kĩũmba kĩa kĩatu nĩngwoya kuuma kũrĩ syĩndũ syaku syothe, nĩguo ndũkae ũga atĩ nĩ niĩ ndatũmire Abramu atone. Tiga ila syĩa nĩkũlĩa anake, na mbai ya andũ arĩa maathiĩte hamwe na niĩ Esikoli, Aunani, Mamure, awa nĩmakoya mbai yao.

15

Thutha wa ciugo ici ĩkĩoneka kiugo kĩa Mwathani kũrĩ Aburamu thĩinĩ wa ũoneki, ũkiuga, Ndũgetigĩre Aburamu, nĩ niĩ ngũkũgitĩra waku, mũkaya waku ũgaatuĩka mũnene mũno. Abram ekwĩa atĩĩ, Mwathani Mwathani, nĩ kĩĩ ũkũũhe? Nĩndĩ ndĩthiĩ itaa mwana, nake mwana wa Maseki wa andũ a nyũmba yakwa, ũyũ nĩwe Dameski Eliezeri. Na Abramu akiuga, Tondũ kũrĩ niĩ ndũũheete mbeu, ũrĩa ũciarĩtwo nyũmba-inĩ yakwa nĩwe ũkangaya. Na o ũmwe mũtĩ wa Mwathani ũkĩĩka kũrĩ we ũkĩũga, ti ũyũ ũkũgaya we, no ũrĩa ũkoima thĩinĩ waku nĩwe ũkũgaya we. Amuumithie na nja, na akamwĩla, ona ĩlũ kũu igũlũ, na ũtale ndũũme, anga ũkavoya kũsyĩtala, na akamwĩla,

ũguo nĩguo ĩkaavĩka mbeu yaku. Na Abram nĩetĩkĩtie Ngai, na ĩkĩtaĩlĩo kũrĩ we ta ũthingu. Okwĩĩa kũrĩ we atĩrĩ, Nĩ niĩ Ngai ũrĩa wakũũmia kuuma bũrũri wa Akalidayo, nĩguo ngũhe nthĩ ĩno ũmĩgae. Nĩoigĩte, Mwĩthĩ Mwathani, nĩ kũringana na kĩĩ nĩngamenya atĩ nĩngakĩgaya? Okwĩĩa atĩrĩ, Ndetheela ndama ya ng'ombe ya mĩaka ĩtatũ, na mbũi ya mĩaka ĩtatũ, na ndũme ya ũndũ wa mĩaka ĩtatũ, na ndutura, na njiwa. Nĩatwĩte nĩwe syĩ syothe, na akĩgayania itĩ katĩ, na akĩĩka itĩ mbaka ya ĩla ĩngĩ, no nyonyi ndaagayanĩte. Nĩ nyonyi ikĩharũka igĩũka igũrũ wa mĩĩlĩ, igũrũ wa tũcunjĩ twao, na Aburamu agĩikara hamwe nacio. Kũngana na riũa gũthũa, ũgũũi wakũa Abramu, na ona gwĩtigĩka kwa nduma nene nĩkwamũgwĩa. Na kyaĩĩtwe kũ Aburamu, ũmanyaa nĩũkamanya atĩ mũthukũmĩ nĩkaĩ mbeu yaku ĩ nthĩ ĩtaĩ yaku mwene, na nĩmakaatua o, na nĩmakaanyariĩka o, na nĩmakaanyiihia o, myaka myana ĩna. Na ĩtũũla ĩla ĩrĩa ĩngĩtungata, nĩngũtuĩa niĩ, na thutha wa maũndũ mau, nĩmakoima kũũ na indo nyingĩ. Wee na ũkathiĩ kwa maithe maku na thayũ, ũkĩĩte ũkũũ mwega. Kĩla kya kana ĩkũmĩ nĩĩkaũka haha, nĩgũkorwo mehia ma Aamori matanathĩĩka nginya ũmũthĩ. Tondũ ĩla ĩĩwa ĩkĩa mwena wa ithũĩo, mwaki ũkĩa, na ona riiko nĩkũmoka ndogo na matawa ma mwaki, ĩrĩa ĩthiire gatagatĩ ka syĩĩma icio syatũkanĩtie. Mũthenya ũla, Mwathani nĩathĩĩire Aburamu kĩĩranĩro, akĩmwĩra atĩrĩ, Nĩngahe mbeu yaku nthĩ ĩno, kuuma rũũĩ rwa Misiri nginya rũũĩ rũrĩa rũnene rwa Ufurati, Akenai, na Akenezai, na Akadmonai. Na Ahiti, na Aperizi, na Arefaimu, Na Aamori, na Akanani, na Ahivi, na Agirigashi, na Ayebusi.

16

Sarai na muka wa Abram ndaatũmĩte kũmũthalia, na ĩĩ na mũthiĩ wa mũndũ-mũka wa Misili wĩtwa Hagari. Sarai eile kũ Abramu, Ona Mwathani nĩasũmĩte mĩ ndikaasye. Ĩngĩa kũ mũndũ-wa-aka wakwa mũnini, nĩ ũndũ none ana kuuma kũrĩ we. Abramu akĩĩgua mũlaka wa Sarai. Na ũkuĩte Sala, mũka wa Abulamu, Hagali ũla Mũmisili, mũndũ-wa-aka wake mũnini, thutha wa myaka ikũmi ya ũikaĩa Abulamu bũlũ wa Kanaani, nĩamũheete Abulamu mũthiĩ wake mũka. Na atoonyie kwa Hagari, na akĩĩthya nda, na onete atĩ nĩ na nda, na mwĩthĩ wake akĩagithya mbee yake. Sarai aiite kũ Abram atĩrĩ, Nĩndĩkĩtwo ũũru nĩwe. Nĩndeete mũndũ wa nda ũkũũ wakwa thĩinĩ wa ĩthũa yaku, no ona atĩ nĩ na nda, nĩndĩnyiitĩtwo gĩtĩĩo mbee yake. Ngai nĩatuĩre gati akwa na waku. Abramu akĩĩra Sara atĩrĩ, Ona, ndungata yaku ya mũndũ-wa-ĩka ĩrĩ moko-inĩ maku, mĩĩke ũrĩa ũngĩkenia. Nake Sara akĩmĩthĩĩnia, nayo ĩkĩũra kuuma mbee yake.

Mũtũmia wa Mwathani nĩonete we kĩthimani kya maaĩ kũu werũ-inĩ, kĩthimani kĩrĩa kĩrĩ nzĩra-inĩ ya Shur. Na akĩĩra ũũ mũtũmwo wa Mwathani, Hagari mũndũ-wa-nja wa Sarai, woka kũ? na ũthiĩ kũ? Na akĩĩra, Nĩndĩ kũũra mbere wa Sarai mwĩthĩ wakwa. Mũtũmwa wa Mwathani nĩendete atĩrĩ, ũthũka kũrĩ mũtumia waku, na wĩnyiihie nĩ ũndũ wa moko make. Na mũtũmwa wa Mwathani akĩmwĩa atĩrĩ, Kũingĩthya nĩngaingĩthya mbeu yaku, na ndĩkaataa kũtaawa nĩ ũndũ wa

ũingĩ. Na mũtũmwa wa Mwathani akĩmwĩla atĩrĩ, ona wĩ ũ nĩ nda ũkwata, na ũkaivya mwana wa mũndũme, na ũkamwĩta ĩtwa wake Ishmael, nĩ ũndũ Mwathani nĩaiguĩte ũnyĩĩhio waku. Uyu nĩakoima mũndũ wa ithaka, moko make nĩmakoima ũthĩ wa andũ othe, na moko ma andũ othe nĩmakoima ũthĩ wake, na kũlingana na ũthiũ wa andũ othe a nyina nake nĩagatũũra. Na nĩetĩtie ĩtwa ya Mwathani ũla wamwĩĩlaa, Wee nĩwe Ngai ũla ũndonaa, nĩgũkorwo oigĩte, Na nĩgũkorwo mbee ndoonete ũla wonekete kũrĩ niĩ. Nĩ ũndũ ũcio etwĩte kĩthima kĩu, kĩthima kĩa ti mbee nĩonete; ona kĩĩ katĩ ka Kadesh na Barad. Na Hagari nĩaciarĩire Abramu mwana wa kahĩĩ, na Abramu nĩetire mwana ũcio wake, ũrĩa Hagari aamũciarĩire, Ishumaeli. Abram aaĩ wa miaka mĩongo ĩnana na ĩtandatũ ĩla Hagar aavyaie Ishmael kũ Abram.

17

Kwaika na Abramu aarĩ na miaka mĩongo kenda na kenda. Mwathani akĩonekana kũrĩ Abramu, na akĩmwĩra atĩrĩ, Nĩ niĩ ndĩ Ngai waku, kenaga mbee wakwa, na ũtuĩke ũtaanĩ ũcuuke. Na nĩngwĩka kĩĩkanĩo kyakwa gatagatĩ wakwa na gatagatĩ waku, na nĩngũkũingĩthya mũno. Na Abulamu akĩgwa igũlũ wa ũthiũ wake. Na Ngai nĩatuĩte kũrĩ we, akĩuga, Na niĩ, ona kĩĩranĩro kĩakwa kĩrĩ hamwe na we, na ũgaatuĩka ithe wa ndũrĩrĩ nyingĩ. Na ti ĩkethawa kĩla ĩtwa yaku Abramu, no ĩtwa yaku nĩkaĩa Abrahamu, nĩ ũndũ nĩndĩkũĩte we ũtuĩke ithe wa ndũĩme nyĩngĩ. Na nĩngũkũũria mũno mũno, na nĩngũtũma ũtuĩke ndũrĩrĩ, na

athamaki nĩmakoimĩra harĩwe. Na nĩngaika kĩĩkanĩo kĩa me gati ya wee, na gati ya mbeu yaku thutha waku thĩinĩ wa njiũnĩ syao, thĩinĩ wa kĩĩkanĩo kĩa tene kũva Ngai waku, na wa mbeu yaku thutha waku. Na nĩngũkũhe wĩwe na mbeu yaku ĩtũũanĩte na wĩwe ĩthĩ ĩla ũtũũaa kuo, yothe ĩthĩ ya Kanaani, ĩtuĩke ũthĩĩ wa tene na tene, na nĩngũtuĩka kũrĩ o Ngai. Na Ngai akĩĩra Abraamu atĩrĩ, Wee no ũndũ nĩũkamenyeea kĩrĩkanĩro kyakwa, wee na njiũnũ yaku thutha waku, njiũnũ-inĩ syao ciothe. Na ũyũ nĩ kĩĩkanĩo kĩrĩa ũkaamenyerera gatĩ wakwa na inyuĩ, na gatĩ ka mbeu yaku hamwe na we nginya njũũ syao, nĩũkaruithio mũndũ mũũme wothe wanyu. Na mũkaatuithya nyama ya kĩũmbe kĩanyu, na ĩkaava kĩmanyithyo kya kĩĩkanĩo katĩ wakwa na inyuĩ. Na mwana wa mĩthenya ĩnana nĩakeetuĩwa ũũ kũrĩ inyuĩ, wothe wa ndũme thĩinĩ wa njũũ syenyu, na wa kũsyalĩwa nyũmba na ũla wa kũũlĩtwo na mbesa kuuma kũrĩ wothe mwana wa mũndũ ũngĩ, ũrĩa ũtarĩ kuuma kũrĩ mbeu yaku, Mũndũ ũciaĩtwe nyũmba-inĩ yaku nĩagatiniwo, na ũla ũgũĩtwe na mbesa, na kĩĩkanĩo kyakwa nĩkĩkaĩkala ĩgũũ wa nyama syenyu ĩtuĩke kĩĩkanĩo kya tene na tene. Na mũndũ mũnene ũtarĩ mũruu, ũrĩa ũtakaarũũo nyama ya kĩĩa kĩa mbee kĩake mũthenya wa kanana, mũoyo ũcio nĩũkaniinwo kuuma kũrĩ andũ akwe, nĩ ũndũ nĩathũkĩtie kĩrĩkanĩro kĩakwa. Na Ngai akwĩa Abrahamu atĩ, Sarai mũndũ-wa-nja waku, ndagĩtanĩtwo ĩtwa yake Sarai, Sarah ĩgaatuĩka ĩtwa yake. Nĩngamũathima, na nĩngakũhe mwana kuuma kũrĩ we, na nĩngamũathima, na agaatuĩka ndũrĩrĩ, na athamaki a ndũrĩrĩ nĩmakoima kũrĩ we. Na Abrahamu akĩgwa ũthiũ-inĩ wake, na akĩtheka, na akĩuga thĩinĩ wa meciiria make, akĩuga, Angĩ mũndũ wa mĩaka igana

nĩakagĩa na mwana? Na angĩ Sara wa mĩaka mĩrongo kenda nĩakaciaa? Abrahamu endĩ Ngai, Ismaeli ũyũ atũũie mbee yaku. Ngai akĩĩra Iburahĩmu atĩrĩ, ĩĩ, ona Sara mũka waku nĩakakũciarĩra mwana wa kahĩĩ, na ũkamũtua rĩĩtwa rĩake Isaaka, na nĩngakĩra kĩrĩkanĩro gĩakwa na we, kĩrĩkanĩro kĩa tene na tene, nduĩke Ngai wake na wa rũciaro rwake thuutha wake. Kũngana na Ismaeli, ona nĩndathikĩĩtie waku, na ona nĩndamũathimĩte, na nĩngamũingĩthya, na nĩngamũingĩa mũno. Akamĩa ndũndu ikũmi na ĩĩlĩ, na nĩngamũtua ndũndu nene. Kĩrĩkanĩro kĩa akwa nĩngakĩhaanda na Isaaka, ũrĩa Sala akaamũciarĩra wee ihinda-inĩ rĩĩrĩ, mwaka-inĩ ũrĩa ũngĩ. Nĩamaliĩsya kwĩĩa kũrĩ we, na Ngai nĩambatĩte kuuma kũrĩ Iburahĩmu.

Na Iburahĩmu nĩoyĩte Ishumaeli mwanake wake mwene, na andũ othe arĩa acialĩtwe mũciĩ wake, na arĩa othe akũũlĩtwe na mbesa, na kĩla mũndũ mũme wa andũ arĩa maarĩ mũciĩ-inĩ wa Iburahĩmu, na nĩaruithĩtie ngwatĩ syao mũthenya ũla o ũla, ta ũrĩa Ngai aamwĩlĩte. Abraham aali na miaka mĩongo kenda na kenda ĩla atemete nyama ya kĩĩa kĩa we. Ishmael mwanake wake aĩ na miaka ikũmi na ĩtatũ ĩla ũ atoonyithitwe ngũũ ya kĩĩa kya mbele wake. Wakati wa mũthenya ũcio, Iburahĩmu nĩatuĩtwe, na Ishumaeli mũndũ wake. Na andũme onthe a nyũmba yake, na andũme a nyũmba yake, na ala mekũlĩtwe na mbesa kuuma kũ andũ a ndũĩ sya ngĩ.

18

Ngai wonekana kũmũ kũ mũtĩ wa mũkũyũ wa Mamre, ĩkaa we ĩkalĩte mũnango-inĩ wa hema yake mũthenya wa mũthenya. Aaĩkĩĩte matho make na akĩona andũ atatũ meyũmĩte mbee yake, na ona, akĩũka kũmatũngana kuuma mũnango-inĩ wa hema yake, na akĩinamĩa thĩ. Na akĩuga, Mwathani, angĩkorwo nĩndĩ nĩndonete wendo mbee yaku, ndũkahĩtũke ndungata yaku. Maaĩ nĩmatwĩkwe, na nĩmatweke maũũ manyu, na mwĩthongokie kũu mũtĩnĩ. Na nĩngwoya mũgate, na mũrĩe. Na thutha wa ũndũ ũyũ mũrĩthiĩaga njĩra-inĩ yanyu, nĩ ũndũ mwatũkire kũrĩ ndungata yanyu. Na akĩuga, ũguo ĩka, ta ũrĩa warie. Nĩ akĩhiũha Iburahĩmu igũrũ wa hema kũrĩ Sara, na akĩmwĩra atĩrĩ, Hĩũha, ũkande itĩ ithatu cia ũũngĩ mwega, na wĩke mĩkate. Na kũ ngombe ĩla akĩũka Aburahamu, na akĩoya mwana wa ngombe mũũthĩ na mwega, na akĩhe ndungata ĩyo, na akĩhiũha wa kũmĩthondeka. Nĩoyĩte bota, na ĩĩa, na njaũ ĩla eyĩte, na akĩĩkĩa mbee yao, nao makĩlya. We mwene akĩĩma kũu mbee yao kĩla kĩtĩ.

Ndĩ ĩtĩĩte na kũrĩ we, Sala mũka waku arĩ kũ? Nake ũcookĩtie akĩĩta, Ona arĩ thĩinĩ wa hema. Oiite na, ndĩkĩa ndĩkoka kũu kwa we kũlingana na ĩthaa ĩno ĩla ĩkoka, na nĩakoiwa na mwana wa mũndũme Sala mũka waku. Sala na aiguĩte kũu mũnyako-inĩ wa hema ĩĩ ĩ thutha wake. Abraham na Saala maathĩ maakũũ mũno ma matukũ, na ũkĩthĩĩa kũũ Saala kũĩkĩka ũla wa aka. Sala nĩathekete thĩinĩ wake ekwĩĩa, Ndĩonete ĩĩ kũu nĩnĩ kũthiĩma wa ũmũthĩ, na mwathi wakwa nĩ mũkũũ. Na Mwathani akĩĩra Iburahĩmu atĩrĩ, Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte Sara atheke na ngoro yake, akĩĩyũria atĩrĩ, Ti-itherũ nĩngũciaa na niĩ nĩndĩ mũkũũ?

Ndikooneka kũũ kwa Ngai kĩndũ; thĩinĩ wa ĩthaa ĩno nĩngacooka kũrĩ wee, na nĩũkagĩa kũrĩ Sara mwana. Sala nĩakaanĩte akĩuga, Ndĩathekete, nĩgũkorwo nĩatĩĩte. Na akĩmwĩla atĩrĩ, Aca, no nĩwathekete.

Andũ acio mookĩte kũu, nĩmoonete kũthĩ mbee wa Sodoma na Gomora. Iburahĩmu nĩathiĩte hamwe nao, akĩmaongoza. Na Mwathani akiuga, ndikahitha kuuma kũrĩ Iburahĩmu ndungata yakwa ũrĩa ngwĩka. Abraham na ũkĩa ũkava nĩakatuĩka ĩtũ nene na ĩnene, na ndũ syĩ ĩtũ sya thĩ ĩkavathĩmwo thĩinĩ wake. Nĩndamanyĩte nĩgũkorwo nĩakathana ana ake na nyũmba yake na we, na nĩmakatũũria njĩla sya Mwathani, kũĩka ũthingu na ũtuanĩri, nĩguo Mwathani alete kũrĩ Iburahĩmu wothe ũrĩa aarĩtie kũrĩ we. Mwathani endete atĩrĩ, Kĩlĩĩlũ kya Sodomu na Gomora nĩkĩngĩĩthĩte kũũ kwa niĩ, na mehia mao nĩ manene mũno. Ndĩikũũka nĩndona, kana kũlingana na kĩlĩĩo kĩao kĩũkĩte kũrĩ niĩ nĩmathĩĩaga, na kana ndaaga, nĩguo menye. Na andũ maĩ magarũkĩte kũu, nĩmokĩte Sodomu, no Abraham aarĩ o arũngiĩ mbee ya Mwathani. Na ũkĩhĩĩa Abrahamu, aĩĩte, Ndũkananie mũthĩngĩ hamwe na ũtaĩ Ngai, na mũthĩngĩ ũkaĩ ta ũtaĩ Ngai. Angĩ kũĩ na andũ mĩongo ĩtano ethĩ itũũla-inĩ ĩla, ũkaamaniina? Ndũkaahonokia handũ hothe ũndũ wa andũ acio mĩongo ĩtano ethĩ, angĩ maĩ itũũla-inĩ ĩyo? Kĩla na njĩla wĩ ũkeka ta kĩũmbe kĩĩ, kĩa kũũlaa mũndũ mũthĩngĩ hamwe na mũndũ ũtooĩ Ngai, na nĩũgatũma mũndũ mũthĩngĩ atuĩke ta mũndũ ũtooĩ Ngai. Kĩla na njĩla, ũla ũtuanagĩla thĩ yothe, ndũkeka ũtuanĩo? Mwathani nĩatĩĩte atĩ, angĩkorwo kũrĩ na andũ athĩĩ mĩongo ĩtano thĩinĩ wa Sodomu, nĩngaatĩĩa itũũra rĩu rĩothe, na

handũ hothe nĩ ũndũ wao. Na kũcookia Iburahimu onirie, rĩu nĩndambĩĩie kwaria na Mwathani wakwa, niĩ no ndĩ tĩĩ na mũvũ. Aithĩa na maathonokete ala mĩongo ĩtano ethĩ ma ũthingu ũla mĩongo ĩna na ĩtano, ũkaananga nĩ ũndũ wa ala ĩtano yothe ĩla itũũla? Na akĩuga, Ndikwananga, aithĩa nĩngona kũu ala mĩongo ĩna na ĩtano. Na ongeelei ĩlĩ kwĩa nake, na akĩuga, ĩthĩa na monekane kũu mĩongo ĩna, na akĩuga, ti nĩngũananga nĩ ũndũ wa mĩongo ĩyo ĩna. Na akĩuga, Ti kĩndũ Mwathani ĩngĩ nĩngwaria? Ĩngĩ na maonekane kũu mĩrongo ĩtatũ? Na akĩuga, Ti ti ndĩkananiina nĩ ũndũ wa ĩrĩa mĩrongo ĩtatũ. Nake akiuga, Tondũ ndĩ na kũaĩa kũũ Mwathani, angĩ nĩ makonekana kũu mĩongo ĩĩlĩ? Nake akiuga, Ndikaniĩna, angĩ nĩngona kũũ mĩongo ĩĩlĩ. Nĩatĩĩte, Ndĩkwĩe atĩa Mwathani angĩaria o ĩmwe ĩngĩ? Angĩkorwo nĩmakooneka kũu ikũmi? Nake akĩmwĩtha, Ndikaniina nĩ ũndũ wa icio ikũmi. Mwathani nĩathiĩte, ta atigĩte kwaria na Iburahĩmu, na Iburahĩmu nĩacookete handũ wake.

19

Atũmwa eelĩ maokile Sodomu kwaĩ-inĩ. Loti aikaĩte kĩhingo-inĩ kĩa Sodomu, onete, Loti okĩlĩ kũmatũngana, na ĩnamĩsya ũthiũ wake thĩ-inĩ. Na akĩuga, Onai, Atwana, mwĩkĩei kũũ nyũmba ya ndungata yanyu, na mũkome, na mũthambie maũ manyu, na mũkĩũkĩa ũtukũ mũthie kũũ njĩla yanyu. Na makĩuga, Aca, no kũũ njĩla-inĩ tũkoma. Na akĩmaingĩithya, nao makĩgarũka kũrĩ we, na magĩtoonya nyũmba yake, na akĩmaheithya kĩnyuũ, na

akĩmathondekea mĩgate ĩtarĩ na ndawa ya kũimbia, nao makĩrĩa. Mbee wa kũkomya, andu a itũũla, Asodomi, maathiũũũnĩte nyũmba, kuuma kĩĩ kĩnini nginya mũkũũũ, andu othe hamwe. Na nĩmeetire Loti, na makĩmwĩla, Kũ nĩ andũ ala angĩ ala matoonyĩte kũrĩ we ũtukũ? Ũma nao kũrĩ ithuĩ, nĩguo tũkavithanie nao. Loti nĩaumĩte kũũ kwa o kũu mũthĩĩo-inĩ, na akĩĩya mũnyako thutha wake. Aĩĩ na kũ o, ala mũndu ũũ mũĩ, mũtikee ũũru. Nĩ kũĩ na nĩndĩ na airĩtu eerĩ, ala matamenyete mũndũ mũme, nĩngũmaũmia kũrĩ inyuĩ, na mũmatũmĩe o ta ũrĩa ũngĩmũkenia inyuĩ. No gũthiĩ kũrĩ andũ aya mũtĩkameke ũũru, ti nĩ ũndũ wa atĩ nĩmatoonyete thĩ ya kĩĩyũ kĩa mĩtĩ yakwa. Nĩmamwĩĩlile atĩrĩ, Ũme kũu, wĩnĩile gũikala, ti na ũtuĩlo wa gũtuĩla? Ĩu nĩ ũndũ ũcio wĩ tũkũkavĩthya mũno kũũ ala. Na nĩmakĩĩthĩĩa kũingĩithya mũndũ ũla Loti mũno, na nĩmakuhĩĩlĩile kũũnanga mũlango. Kũtambũũlithya no, andũ ala makũũmia moko mao, makũũmia Loti kũlĩ o ene thĩinĩ wa nyũmba, na makĩũhinga mũlango wa nyũmba. Andũ ala maarĩ mũrango-inĩ wa nyũmba makĩhũũrwo na ũtumumu kuuma ũrĩa mũnini nginya ũrĩa mũnene, na makĩnogeka makĩendaga mũrango. Andũ macio meetie kũrĩ Loti atĩrĩ, Nĩ kũrĩ we ũũ akwĩ wa ana a mũthoni, kana ana a ũũme, kana ana a aka? Kana ũndũ ũngĩ waku ũngĩ nĩ kũ thĩinĩ wa itũũra, ũmie ũkĩe wa handũ ĩĩ. Nĩgũkorwo ithuĩ tũkũananga handũ haha, nĩgũkorwo mũkayo wao ũkĩambatithio mbee wa Mwathani, na Mwathani atũtũmire kũmĩananga. Lot nĩaumĩte, na akĩaĩa na aũmwe wake ala meethĩte airĩtu ake, na akĩamba atĩrĩ, Ũkĩrai, na mũme ũkũũme wa handũ haha, nĩ ũndũ Mwathani nĩekũananga itũũra. No oonekete ta ũndũ wa kũtheka mbee ya aũmwe wake.

Hĩndĩ ĩrĩa kĩroko kĩathokete, atũmwa nĩmakĩĩ na kĩyo Loti, makĩmwĩra atĩrĩ, Ũkĩra ũoe mũka waku na aanake aku eelĩ ũrĩ nao, na ũme nja, nĩguo ndũkae ũthie hamwe na itũũra rĩĩrĩ nĩ ũndũ wa maũndũ marĩo ma ũũru. Na maataaĩkĩtwe, na atũmwa makĩnyiita moko wa mũndũ ũla, na moko wa mũka wake, na moko ma aana ake aii eeli, thĩinĩ wa Mwathani kũmũhonokia.

Na kyaũmĩĩkana ĩla maũmĩte nĩo kũũ nja, na makĩĩa atĩĩ, ũkĩĩthya ũthye ũũmũ waku, ndũkanaange mũthya, na ndũkaneme nthĩ ya ĩla yothe ĩthiũũũ, ũthĩĩe kĩĩma-inĩ ũwĩthye, ndũkanathũkũo. Lot akĩĩra atĩrĩ, ndamũthaitha Mwathani, tondũ ndungata yaku nĩyonete ũtugi mbee yaku, na nĩwongetheie ũthingu waku, ũrĩa wĩkaga igũrũ wakwa, wa kũtũma ngoro yakwa ĩtũũre mũoyo, niĩ no ndikahota kũhonokanio kũrĩma kĩrĩma-inĩ, ndakae maũndũ marĩa mooru maanyiite, na ngue. Ona itũũla ĩĩ ĩ hakuhĩ kwa kũũla nĩ me kũu, ĩĩ ĩ nini, na kũu nĩngaũkĩwa, ti nini? na ũkaamĩ mũoyo wakwa nĩ ũndũ waku. Na akĩmwĩla, Ona, nĩndĩthauĩte ũthĩu waku na ũndũ wa kiugo kĩĩ, ndakananĩe itũũla ĩla ũtũmĩte ũhoro wayo. Hĩthya nĩ ũndũ wa kũhonokanĩa kũu, nĩgũkorwo ndingĩhota gwĩka ũndũ, nginya ũke kũu. Nĩ ũndũ ũcio nĩetire itina rĩa itũũra rĩu inene Zoari. Ĩyũ ĩkĩuma ũthĩ wa thĩ, na Loti aingĩla Zoari. Na Mwathani ainyithie igũlũ Sodomu na Gomola kĩũmbe kĩa Ngai na mwaki kuuma kũrĩ Mwathani ũtunĩ. Na akĩananga matũũla mau, na mwalo wothe wa kũthiũrũrũka, na andũ othe arĩa maatũũraga thĩinĩ wa matũũla mau, na indo ciothe iria ciameĩraga kuuma thĩ. Na nĩonete mũndũ-wa-nja wake kũrĩa thutha, na akĩĩka gĩtugĩ kĩa cumbĩ. Okĩte tene Abraham rũciinĩ,

agĩthiĩ handũ harĩa aimĩte mbee wa Mwathani. Nĩetondeie mbee wa Sodomu na wa Gomora, na mbee wa kĩvũko kĩa ũthĩo, na onire, na ona nĩkwambĩĩa mwakĩ ũkĩũma thĩ inĩ, ta mũũkĩ wa kĩũmũ. Na kyavikĩe ĩndĩ Ngai eanangia matũũla mothe ma ũthĩ wa ĩla, Ngai akĩũkũa Ibulaĩmu, na akĩtũma Loti oime katĩ ka mwanango, ĩndĩ Mwathani eanangia matũũla, kũrĩa Loti aatũũaga thĩinĩ wamo.

Loti nĩambĩĩte kuuma Soari, na aikaĩte kĩĩma-inĩ we mwene, na aana aake eelĩ a aka hamwe nake, nĩ ũndũ nĩogwĩtĩte gũikala Soari, na aikaĩte ngũngũ-inĩ we mwene, na aana aake eelĩ a aka hamwe nake. Mũndũ mũkũlũ oĩte kũrĩ ũla mũnini atĩrĩ, Ithe witũ nĩ mũkũlũ, na gũtirĩ mũndũ thĩ ĩno ũrĩa ũgũũka kũrĩ ithuĩ, ta ũrĩa kũagĩrĩire thĩ yothe. Ũka na tũnyithie ithe witũ ndibei, na tũkome nake, na tũũkie mbeu kuuma kũrĩ ithe witũ. Nĩmamũnyithĩtie baba wao ndibei ũtukũ ũla, na mũkũlũ ĩtwĩte nĩakomeete na baba wake ũtukũ ũla, na ndaamanyĩte wakwa kũkomea kwake na kũũkĩa kwake. Kwaikiie ũmũthenya ũla ũngĩ, nake ũla mũkũlũ akĩĩa kũrĩ ũla mũnini, Ona, nĩndakomie ĩla na baba witũ. Tũmũnyithie ndibei ũtukũ ũyũ, nawe ũingĩie ũkome nake, nĩguo tũũkie mbeu kũuma kũrĩ baba witũ. Nĩmanyuithĩtie na ũtukũ ũla ithe wao ndibei, na ĩtonyete ĩla nini ĩkoma na ithe wake, na ndamenyete ũtukũ-inĩ kũkoma kwake na kũũkĩa. Nĩ makĩgĩa nda airĩtu eerĩ a Loti kuuma kũrĩ ithe wao. Na mũndũ ũla mũkũũ nĩaciaĩte mwana wa mũndũmũme na eetire ĩĩtwa ĩake Moabu, akiuga atĩ, kuuma kũrĩ ithe wakwa, ũyũ nĩwe ithe wa Amoabi nginya ũmũthĩ. Nake ũla mũnini nĩaciaĩte mwana wa mũndũ mũme, na akĩĩta ĩĩtwa ĩake Amoni,

akiuga atĩĩ, mwana wa ũthiũ wakwa, ũyũ nĩwe ithe wa Aamoni nginya ũmũthĩ.

20

Na Abraham akĩũmũka kũu, agĩthiĩ bũrũri wa mwena wa gũthini, na aĩkaa katĩ ka Kadesh na Shur, na aĩkalaa Gerara. Aburahamu oigwite ũndũ wa Sala mũka wake, atĩ mũiitu wakwa nĩwe, oĩte nĩgũkorwo kwĩĩa atĩ mũka wakwa nĩwe, ndakae ĩthĩĩna andũ a itũũra mamũũage nĩ ũndũ wake. Abimeleki mũthamaki wa Gerari atũmĩte, na akĩoya Sala. Na Ngai nĩatoonyie kũrĩ Abimeleki ũtukũ-inĩ kũa toro, na akĩuga, Ona ĩĩ, nĩũgakua nĩ ũndũ wa mũndũ-wa-nja ũrĩa wĩkuuĩte, ũyũ no nĩatũũranagia na mũndũ-mũme. Abimelech na ti aũthĩte mũndũ ũla, na akĩũga, Mwathani, ndũ ĩtaĩ ĩtamenyete na ĩla mĩthĩ nĩũkamĩina? Ndakwĩĩa we mwene nĩandĩĩie, mwiitu wakwa nĩwe? na ũndũ ũcio nake nĩandĩĩie, mũrũ wa ĩthũa wakwa nĩwe? na ngoro ĩtheu na ũthingu wa moko nĩndekĩte ũndũ ũyũ. Nĩendete no kũmwĩa Ngai kũndũ kwa toro, na nĩ nĩndamanyĩte atĩ ũna ũndũ ũyũ thĩinĩ wa ngoro ĩtheu, na nĩndakũhonokĩte wa ti kwĩhia we kũrĩ niĩ, nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ ti nĩndakũekĩte we kũmũhutia mwĩ. Rĩu no nengea mũka ũcio kũrĩ mũndũ ũcio, nĩgũkorwo nĩ mũnabii, na nĩakakũhoera, na nĩũgatũũra mũoyo. No angĩkorwo ndũkũmũnengea, nĩũkamenya atĩ nĩũgakua wee na syindu syaku syothe. Na Abimeleki okĩte ũtukũ kũũ kĩandũ, na etĩte andũ othe a ndungata syake, na aĩĩte maũndũ mothe maya matũĩnĩ mao, nao

andũ othe makĩogopa mũno. Na ĩtĩte Abimeleki ũla Abraham na akĩmwĩa, Nĩ kĩĩ kĩĩ wĩkĩte kũrĩ ithuĩ? Tũkwĩhĩĩie kũrĩ we, nĩ ũndũ wĩkĩte ũletee igũrũ wakwa na igũrũ wa ũthamaki wakwa wĩhia mũnene? Wĩa ũrĩa mũndũ o na ũmwe ndangĩĩka, nĩwĩkĩte kũrĩ niĩ. Abimelech nĩerire Abraham atĩrĩrĩ, Nĩ kĩĩ wonete wĩkĩte ũndũ ũyũ? Ibulaamu oigĩte atĩrĩ, Nĩndoigĩte nĩ ũndũ, nĩ ũndũ ũcio ti ĩĩ ũthingu wa Ngai handũ hau, na nĩ makaandĩĩa nĩ ũndũ wa mũka wakwa. Na nĩ ũndũ wa ma ĩĩ, mũthikana wakwa nĩ kuuma ithe, no ti kuuma mũmĩ, na akĩnduĩka mũka wakwa. Kĩathĩkĩte na ĩno Ngai nĩandutĩte kuuma nyũmba ya ithe wakwa, na nĩndamwĩĩte, Ũthingu ũyũ nĩũkandũthĩĩa kũrĩ niĩ: kũrĩ handũ hothe tũngĩtoonya kuo, ũmbie atĩ nĩ mũrũ wa maitũ. Abimeleki nĩwĩkĩĩte ngili didrachma, na ngondu, na njaũ, na ndungata, na aka maanini, na nĩaheete Abrahamu, na nĩamũcookithĩĩtie Sarah mũka wake. Na Abimeleki akĩĩra Iburahĩmu atĩrĩ, ona thĩ wakwa ĩrĩ mbee yaku, kũrĩa kũngĩkũkenia, ĩkaa. Kũrĩ Sarah no akĩmwĩra, ona nĩndeete ngiri ĩmwe ya didrachma kũrĩ mũrũ wa nyũkwa, ici ikaatuĩka kũrĩ we ũndũ wa gĩtĩĩo kĩa ũthiũ waku, na andũ othe arĩa marĩ hamwe nawe, na maũndũ mothe aria ma ma. Iburahimu nĩahoete kũrĩ Ngai, nake Ngai akĩhonia Abimeleki, na mũka wake, na andũ-a-aka ake, nao makĩciaa. Nĩgũkorwo Mwathani nĩahingĩte nda ciothe cia andũ a nyũmba ya Abimeleki kuuma nja, nĩ ũndũ wa Sara mũka wa Iburahĩmu.

21

Na Mwathani nĩamũthĩĩte Sara, ta ũrĩa eete, na Mwathani nĩekĩte kũrĩ Sara, ta ũrĩa aarĩtie. Na ĩndĩ ya kũgwata ĩmĩtũ, akĩvyala kũrĩ Iburahĩmu mwana ũkũũ-inĩ wake, ihinda-inĩ o ta ũrĩa Mwathani endete kũrĩ we. Na Abrahamu ndetithie itina ya mwanake wake ũla wamũthĩĩkĩla, ũla Sala aavĩtie kũmũ, Isaaka, Aburahamu nĩaruithĩtie Isaaka mũthenya wa kanana, ta ũrĩa Ngai aamwathĩte. Na Abrahamu aĩ na mĩaka igana ĩla Isaaka mwanake wamũthekũĩe. Sarah ĩtĩĩte, Mwathani nĩandethĩĩte mũtheko, nĩ ũndũ ũrĩa wothe ũkaigua nĩakona nĩ niĩ. Na ndaviie nuu akaheana Abrahamu atĩ anongithya mwana Sara? Atĩ ndaviie mwana wa mũndũme thĩinĩ wa ũkũũ wakwa. Na mwana ũkũla, na akĩanyũũthya, na Iburahĩmu akĩthondeka ndĩa nene, mũthenya ũrĩa Isaaka mũrũ wake aanyũũthĩtwo. Ona nĩ Sala mwana wa Hagali wa Misili, ũla wakĩa kũ Abulahamu, akĩĩna na Isaaka mwana wake, Nake akĩĩla Aburahamu atĩrĩ, Ĩngĩa mũndũ-wa-aka ũyũ na mwana wake, nĩgũkorwo mwana wa mũndũ-wa-aka ũyũ ndakagaya hamwe na mwana wakwa Isaaka. Kĩũmbe kĩu kĩonekene kĩũmu mũno mbee ya Aburahamu ũkoniĩ wa mwanake. Ngai oiite kũrĩ Ibulaamu atĩrĩ, Ndũkae kĩũmũ mbee yaku ũndũ wa kamwana, na ũndũ wa mũndũ-wa-nja ũcio mũnini. Maũndũ mothe marĩa Sala ekwĩla, thikĩlĩlia mũgambo wake, nĩgũkorwo nĩ thĩinĩ wa Isaaka nĩũkwĩtwo mbeu yaku. Na mwana wa mũndũ-wa-ĩthĩ ũyũ nĩngamũtua rũrĩrĩ nene, nĩ ũndũ nĩ mbeu yaku. Okĩte Abraham rũciinĩ, na ooete mĩkate na kĩũa kĩa ndaa, na aahete Hagari, na aĩkĩte mwana ĩtũa-inĩ wake, na atũmĩte. Ooka, atuĩkĩte kũthiũrũũka werũ-inĩ, kũrĩa kĩthima kĩa mwĩhĩtwa. Maĩ nĩmathiĩte kuuma ngũũ-inĩ, nake akĩikia kĩana kĩu thĩ wa mũtĩ

ũmwe wa mũthithinda, Nĩathiĩte nake aikarĩte mbee yake kũũ kũla, ta ũta wa kũikia mũguĩ, nĩgũkorwo oigĩte, ndikona gĩkuũ kĩa mwana wakwa. Na aikarĩte mbee yake, nake mwana ũcio nĩanĩrĩte akĩrĩra. Ngai nĩaiguire mũthoni wa mwana kuuma handũ kũrĩa aarĩ, na mũtumia wa Ngai akĩĩta Hagari arĩ igũrũ, akĩmwĩra atĩrĩ, Nĩ kĩĩ Hagari? Ndũketigĩre, nĩgũkorwo Ngai nĩaiguire mũthoni wa mwana kuuma handũ kũrĩa arĩ. Ũkĩa na woe mwana, na ũmũkambanĩe na moko waku, nĩ ũndũ nĩngamũthya ndũ nene. Na Ngai nĩatumwĩe maitho mao, na onire kisima kya maaĩ ma ũmũ, na athiĩte, na aiyũĩte kĩũmba kya maaĩ, na anyithĩtie mwana maaĩ. Na Ngai ĩĩ hamwe na mwana ũla, nake akũla, nake atũũla werũ-inĩ, nake agĩtuĩka mũthĩ. Na aikie kwa werũ, na nyina wake ũmũthiie mũka kuuma Parani ya Misili.

Kwĩkĩka nĩkwĩkĩkĩte hĩndĩ ĩyo, nake Abimeleki, na Ahuzathi mũtaani wake, na Fikoli mũnene wa mbũtũ cia ita syake, makĩĩra Iburahĩmu atĩrĩ, Ngai arĩ hamwe na wee maũndũ-inĩ mothe marĩa wĩkaga. Rĩu nĩ ũndũ ũcio ĩhĩta kũrĩ niĩ na Ngai atĩ ndũkanathĩĩnie, kana mbeu yakwa, kana rĩĩtwa rĩakwa, no kũringana na ũthingu ũrĩa ndekĩire harĩ wee, ũgeeka harĩ niĩ, na harĩ bũrũri ũrĩa watũũrire thĩinĩ wakuo. Na Iburahĩmu akĩuga atĩrĩ, Nĩngwĩhĩta. Na nĩakaania Abraham Abimeleki ũhoro wa ithima cia maaĩ, iria ndungata cia Abimeleki ciathambĩtie. Na Abimeleki akĩmwĩra atĩrĩ, Ndimenyete nũũ wekĩte ũndũ ũyũ harĩwe, na ndũnĩĩrire, na ndionete ndaigua ũhoro ũyũ, no ũmũthĩ. Na oya Abraham ng'ondu na njaũ, na aheana kũrĩ Abimeleki, nao maathondeka kĩrĩkanĩro eerĩ ao. Na Iburahĩmu

akĩĩkĩta tũtũũme mũgwanja twa ngondu inyanya. Nĩ akĩuga Abimeleki kũrĩ Abrahamu, Nĩ kĩĩ tũtũũme tũu mũgwanja twa ng'ondu ĩno ũrĩa wekĩte inyiita? Na Ibulaamu akiuga atĩ, Ĩla tũtũ saa mũgwanja ũkoya kuuma kwa niĩ, nĩguo ĩtuĩke kwa niĩ ũira wa ũthingu, atĩ niĩ nĩndenjĩte kĩima kĩĩ. Nĩ ũndũ ũcio nĩetwĩte ĩĩtwa ya handũ hau Kĩima kya Mwĩhĩtwa, nĩgũkorwo kũu nĩkuo meeĩhĩtĩte eerĩ ao. Nĩmathondekithie kĩĩkanĩo thĩinĩ wa kisima kĩa mwĩhĩtwa, nake Abimeleki akĩũkĩa, Okozathu ũrĩa mũtaari wake, na Fikoli ũrĩa mũnene wa mbũtũ cia ita syake, nao makĩinũka mathiĩ bũrũri-inĩ wa Afilisti. Na Abraham akandĩa mũgũnda igũrũ wa kisima kĩa mwĩhĩtwa, na akĩĩta kũu itina wa Mwathani, Ngai wa tene na tene. Abraham nĩatũũlĩte bũlũ wa Afilisti matukũ maingĩ.

22

Na ĩkĩoneka mbee wa mĩario ĩyo, Ngai nĩageeie Aburahamu, na akĩmwĩa, Aburahamu, Aburahamu, na akĩuga, Ona nĩ niĩ. Nĩ akĩuga, Oya mũrũ waku ũrĩa wendete, ũrĩa wendete, ũcio Isaaka, na ũthiĩ bũrũri-inĩ ũrĩa mũraihu, na ũmũrutĩre kũu igongona-inĩ rĩa gũcinwo igũrũ wa kĩrĩma kĩmwe kĩa irĩma iria ngũkwĩra. Ibulaamu ookĩte kĩmĩa-inĩ, nĩatũmĩte ndigili yake, nĩonete na we mwene andũ eelĩ, na Isaaka mũndũ wake, na atuĩte ĩkũ kũma mbĩĩo ya kũvĩa, ookĩte nĩathiĩte, na nĩokite handũ ũla Ngai aamwĩĩte, mũthenya wa ĩtatũ. Na ĩthĩ wa kũũa Iburahĩmu na maitho make, onire handũ harĩa kũraya. Na akĩĩra Abrahamu andũ ake, Ikalaai haha na ndigiri, niĩ na

mwana tũkũthiĩ nginya kũu, na tũhooe tũcooke kũrĩ inyuĩ. Iburahĩmu nĩoyĩte ĩkũ sya mbĩka ya kũũthĩwa yothe, na akĩĩkĩthya Isaaka mũndũ wake. Nĩoyĩte na moko mwaki na ũthĩ, na maathiĩte ĩĩ elĩ hamwe. Isaaka nĩatĩĩte kũrĩ Abraamu ithe wake atĩrĩ, Ithe, nake akĩmũcookeria atĩrĩ, Nĩ kĩĩ, mwana wakwa? Nake akĩmwĩra atĩrĩ, Ona, mwaki na ĩkũ nĩ ĩrĩ haha, no ngondu ya ndũngũ ya kũũcinwo ĩrĩ kũ? Abrahamu oigĩte atĩĩ, Ngai nĩakoona we mwene ngondu ya kũũthĩwa, mwana wakwa. Nao eeli makĩthiĩ hamwe. Nĩmokĩte handũ ũla Ngai eĩlĩte, na Ibulaĩmu nĩakĩte kĩgongona kũu, na nĩaĩkĩte ngũ, na ĩtĩĩte Isaaka mũndũ wake, nĩamũĩkĩte igũlũ wa kĩgongona igũlũ wa ngũ. Na Abrahamu akĩtambũũthya kĩvoko kĩake kũoya ũthĩ wa kũũlaa, nĩguo athĩnje mũndũ wa mũthiiya wake. Na Mũtũmwa wa Mwathani akĩmwĩta kũuma kũu mbingũni, akĩuga, Ibulaamu, Ibulaamu, nake akĩũkĩa, Ĩĩ nĩ niĩ. Na akĩuga, ndũkae kũika ũũ waku igũrũ wa mwana, kana ũmwĩke ũndũ o na ũrĩkũ, nĩgũkorwo rĩu nĩndamenyete, atĩ nĩwĩtigĩrĩte Ngai, na ndũigana kũhonokia mũrũguo ũrĩa wendete nĩ ũndũ wakwa. Na Abrahamu akĩĩtĩĩa matho make, akĩona ndeewa ĩmwe ĩkĩĩkĩtwe mũtĩ-inĩ wa Sabeki na mĩa yayo. Nake Abrahamu agĩthiĩ, akĩoya ndeewa ĩyo, na akĩmĩkandĩka ĩla ĩkũũthĩwa yothe handũ wa Isaaka mũndũ wake.

Na Abrahamu eetie itwa ya handũ hau, Mwathani onete, nĩguo mekie ũmũthĩ, kũu kĩĩma-inĩ Mwathani onekete. Na mũtũmi wa Mwathani nĩetĩte Abrahamu wa kelĩ kũuma igũlũ, Kwĩa, Kũlingana na niĩ mwene nĩndĩĩhĩtie, ekwaa Mwathani, ti nĩ ũndũ wekĩte kĩo kĩndũ kĩĩ, na ti wekũũa mũndũ wa mũiitu waku

wa wendwa nĩ ũndũ wakwa, Ĩĩ ti nĩ ũndũ ũla ũkũathĩma nĩngũkũathĩma wĩ, na ũndũ ũla ũkũingĩthya nĩngũingĩthya mbeu yaku ta njata cia itũũ, na ta mũthanga ũla ũrĩ mũthia-inĩ wa iria, na nĩĩkagaya mbeu yaku matũũra ma arĩa maathũũri. Na ndũrĩrĩ syothe sya thĩ nĩikaathimwo nĩ ũndũ wa mbeu yaku, tondũ nĩwathĩkĩire mũgambo wakwa. Aburahamu nĩakũũkĩte kũrĩ andũ a wĩra wake, na maũkĩte mathiĩte hamwe nginya kisima kĩa mwĩko. Aburahamu nĩatũũrĩte kisima kĩa mwĩko.

Kwaikiie na thutha wa ciugo ici, na kwamenyithitiwe Ibulaamu, makiuga, Ona niateitie Milika nake ana kwa Naholi muina waku. Uz wa mbee, na Buz mũnina wake, na Kamuel ithe wa Asiria, na Hazad, na Azau, na Phaldes, na Jeldaph, na Bethuel. Bethuel nĩegennise Rebekka. Syonĩ ici nĩsyo sya Melcha eetekĩe Nahori, munyaũ wa Abrahamu. Na mũthiiya wake ũrĩa wĩtagwo Reuma o nake nĩaciarire Teba, na Gahamu, na Tahashi, na Maaka.

23

Ũũmĩ wa Sarah waĩ mĩaka igana na mĩĩongo ĩĩlĩ na mũgwanja. Na Sala akuwa thĩinĩ wa itũũla lĩa Albok, ĩla ĩlĩ thĩinĩ wa kĩanda, ĩyo nĩyo Hebloni thĩinĩ wa bũlũ wa Kanaani. Abulahamu oka kũmũthĩĩla Sala, na kũmũkayĩla. Nĩ Aburahamu okĩũkĩa kuuma harĩ mũndũ wake ũrĩa wakuĩte, nake Aburahamu akĩĩra ana a Hethi, akiuga atĩrĩ, Ndĩ mũthiani na mũgeni gatagatĩ kanyu, nĩ ũndũ ũcio heai handũ ha mbĩĩa gatagatĩ kanyu, nĩguo nthike

mũĩtĩ wakwa. Nĩmakĩonete na ana a Hethi kũrĩ Abrahamu, makĩuga, Ti ũguo, mwathani. Thikĩa na ithuĩ, mũthamaki kuuma kũrĩ Ngai wee ũrĩ thĩinĩ witũ, thĩinĩ wa mbĩĩa ithuĩ twathuurĩte thika mũndũ waku ũkuũ, gũtirĩ mũndũ ũmwe witũ ũkagĩĩria mbĩĩa yake kuuma kũrĩ wee, wa kũthika mũndũ waku ũkuũ kũu. Kũũkĩa, Aburahamu nĩainamĩĩe andũ a thĩ, ana a Hethi. Na nĩatwĩte kũrĩ o Iburahĩmu, akĩuga, Akorwo mũĩ na roho yanyu, nĩguo ndĩke mũndũ ũkuũ wakwa kuuma mbere yakwa, thikĩrĩriai, na mwarĩrie ũhoro wakwa Efuroni wa Sohari. Na nĩandĩke kũũ kĩanda kĩa ĩvĩndũ ĩĩlĩ mbĩlĩ, kĩa kĩĩ kũwe, kĩa kĩĩ mũthĩa-inĩ wa mũnda wake, wa mbesa ya ũndũ ũkwĩthĩwa. Andĩke kũũ kĩo thĩinĩ wanyu ũndũ wa kwĩyũkĩĩa mbĩĩa. Ephron nowe aikie katikati wa ana a Heth, na Ephron Mũhittite akĩĩtika kwa Abraham akĩuga, ana a Heth makĩthikĩĩa, na ala moonthe mekwingĩla itũũla-inĩ, akĩuga, Kuuma kwa niĩ ĩkia, mwĩthĩ, na ũthikĩĩe wakwa. Mũgũnda, na nguũnda ĩla ĩĩ thĩinĩ wayo, kũrĩ wee nĩnakũhe. Mbee ya onthe a andũ akwa nĩnĩkũheete wee. Thika mũndũ ũkuũ waku. Na Abrahamu nĩainamĩĩte mbee wa andũ a thĩ. Nĩ akĩĩa Efironi matũinĩ mbee ya andũ a thĩ, tondũ kũrĩ niĩ ũrĩ, thikĩrĩria niĩ, betha wa mũgũnda oya kuuma kũrĩ niĩ, na nĩngathika mũndũ ũkuũ wakwa kũu. Nĩacookiie na Efron kũrĩ Iburahĩmu akĩuga, Ĩĩ, mwĩthĩ, nĩndĩĩthĩĩte nĩgũo, ĩthĩ ya madirakima magana mana ma mbesa, no kĩũ nĩ kĩĩ katĩ wakwa na waku? Wĩ ũthĩke mũndũ waku ũkuĩte. Na Iburahimu nĩaiguĩte Efuroni, na Iburahimu nĩanengithĩtie Efuroni betha ĩrĩa yaariĩtwe matũ-inĩ ma ana a Hethi, mĩongo ĩna ya didrakima sya betha ĩrĩa yendĩtwe nĩ ooria. Na ĩkĩmĩa mũnda wa Efron, ũrĩa warĩ kũu kĩara-inĩ kĩa maita meerĩ, ũrĩa ũrĩ mbee

ya Mamre, mũnda na kĩara kĩrĩa kĩarĩ thĩinĩ wakĩo, na mũtĩ wothe ũrĩa warĩ thĩinĩ wa mũnda, na kĩndũ gĩothe kĩrĩa kĩrĩ thĩinĩ wa mĩhaka yakĩo mĩthiũrũrũ. kũrĩ Abraham, ũtuĩkĩte ũthĩĩ mbee ya ana a Hethi, na andũ othe arĩa matoonyaga itũũra-inĩ. Na ĩno Abrahamu aathikĩte Sara mũka wake thĩinĩ wa nguũa ya mũgũnda wa ĩĩlĩ, ũla ũlĩ mbee ya Mamre, ũyũ nĩ Hebroni thĩinĩ wa bũrũri wa Kanaani. Na mũgũnda na mbaka ĩla ĩalĩ thĩinĩ wakuo ĩkĩĩthiitwa kũ Ibulaĩmu ĩtuĩke ũthĩĩ wa mbĩĩa kuuma kũ ana a Hethi.

24

Na Abrahamu aĩ mũthee ũkũũ ũthĩĩnĩte matukũ, na Mwathani nĩarathimĩte Abrahamu kũringana na ũndũ wothe.

Na ĩtĩĩte Abrahamu kũ ndungata yake ya ũkũũ wa nyũmba yake, kũ mũtongolia wa syindu syothe sya we, ĩka ũũ waku ĩĩ kĩũmoni kya ũkũa wakwa. Na nĩndĩkũĩthya wee Mwathani Ngai wa ĩtũ na Ngai wa thĩ, nĩguo ndũkoe mũka kũ mũndũ mũme wakwa Isaaka kuuma kũrĩ airĩtu a Akaanani, arĩa niĩ ndĩtũũranagia nao. Tali ũthiĩ bũrũri wakwa, kũrĩa ndaciarĩirwo, na ũthiĩ mũhĩrĩga wakwa, na ũoe mũka kũrĩ mũriũ wakwa Isaaka kũu. Ndungata ĩkĩmwĩra atĩrĩ, Mũndũ-wa-ĩka angĩaga kwenda kũthiĩ na niĩ mbaka thĩ ĩno, nĩngũtũma mũriũ waku mbaka thĩ kũrĩa woimĩte kuo? Abraham akĩmwĩla atĩrĩ, wĩmenyerere ndũkainũkie mũrũ wakwa kũu. Mwathani Ngai wa ituni na Ngai wa thĩ, ũla wandutĩte kuuma nyũmba ya ithe wakwa, na kuuma

thĩ ĩla ndavĩĩtwe, ũla wanjĩĩlĩe, na ũla wehĩtĩte kũrĩ niĩ, akĩuga, kũrĩ wee nĩngakũhe thĩ ĩno na mbeu yaku, we mwene nĩakatũma Mũtũmwa wake mbee yaku, na ũkoe mũka kũrĩ mũriũ wakwa kuuma kũu. Aingĩ kana mũndũ-wa-aka ũla ndendete ũthiĩ na wĩ thĩinĩ wa thĩ ĩno, ũkaava ũtheu kũuma kũrĩ mwĩhĩtwa wakwa, no mwana wakwa ti ũmũcookie kũu. Na ndungata ĩyo ĩkĩĩka moko wayo kũndũ kwa kĩvĩa kĩa Abraham mwĩtũ wayo, na ĩkĩmwĩĩa ũhoro wa ũndũ ũcio. Na ndungata ĩkuĩte ngamĩĩa ikũmi kuuma ngamĩĩni sya mwene wake, na kuuma ĩndu syothe sya ega sya mwene wake ĩsyĩĩte nake, na ĩkĩũkĩte ĩkĩthiĩ kũ Mesopotamia, kũ mũtũũ wa Nahori. Na akomiithya ingamia nja ya itũũla handũ ha kisima kya maaĩ kũũ kwa hwandũũkĩa, ĩla ĩkũmi ĩla andũ a kũũta maaĩ maumaa.

Nĩatĩĩte, Mwathani Ngai wa mwathani wakwa Iburahĩmu, nengĩa mbee yakwa ũmũthĩ, na ĩka ũtugi na mwathani wakwa Iburahĩmu. Ona nĩ niĩ ndĩ ĩma igũlũ wa kisima kĩa maaĩ, na aanake a ala metũũlĩte itũũla nĩmokaga kũũta maaĩ. Na ĩkavika mũirĩtu ũla ndĩkeĩla, ĩnamĩsya ndigithũ yaku nĩguo nyue, na endete, nyua wĩ, na ngamĩa syaku ndĩkasyonithya nginya ithele kũnyua, ũyũ nĩwe wendete ndungata yaku Isaaka, na ũndũ ũyũ nĩngamenya atĩ wĩkĩte ũtugi na mwathi wakwa Iburahĩmu.

Na kyaũmie mbee ya kũmalia we kwĩa na ngoo wake, na ona Rebeka nĩaumie, ũla mũsyai wa Bethueli, mũndũ mũme wa Milika mũka wa Nahori, mũndũ wa nyina na Ibrahimu, akuĩte ndigithũ igũlũ wa ciande syake. Mũndũ-wa-nja ũcio aarĩ mwega kũoneka mũno mũno, mũndũ-wa-nja aarĩ, mũndũrũme

ndaamenyire ake. Aikũrũkĩte kũrĩma kĩthima, aiyũithie ndigithũ yake ya maaĩ, na akĩambata. Ndungata ĩla ĩkĩũmĩa kũmũtũngana, na ĩkĩmwĩa, Nengya maĩ manini kuuma nzũũ yaku. Nake akiuga, Nyua, mwathani, na akiia na akiharũria ndigithũ wa maaĩ igũrũ wa mukono wake, na akimũnyuithia, kũũ atigire kũnyua. Na akĩuga atĩrĩ, na ngamĩĩa ciaku nĩngũciheea maaĩ nginya ciothe inyue. Na nĩahiũhĩte na akĩũmia ndoo ya maaĩ thĩinĩ wa kĩrĩa kĩa kũnyuithania, na akĩhanyũka igũrũ wa kĩthima kũũmia ĩngĩ, na akĩũmia maaĩ ma ngamĩĩa ciothe. Mũndũ ũcio nĩendete kũmũlola, na akĩkĩĩa nĩguo amenye aingĩ Mwathani nĩagaathĩĩte ũthiĩ wake, kana ndaagaathĩĩte. Kwatonya no ĩndĩ ngamĩĩa syothe syathemie kũnyua, mũndũ ũla nĩwĩkuĩte ithũngũ sya matũ sya thahabu ĩla ĩtũmĩkaa drachma ĩmwe ũito, na ithũngũ ĩĩlĩ syakwĩkĩlĩsya moko make, ikũmi sya thahabu ũito wao. Na akĩmũũlia, akiuga atĩrĩ, Ũrĩ mũirĩtu wa ũũ? Twĩe kana kũrĩ handũ kwa ithe waku tũngĩkoma. Nake akĩmwĩla atĩrĩ, Ndĩ mwarĩ wa Bathueli ũrĩa Melika aaciarĩire Nakola. Nake akĩmwĩra atĩrĩ, Nĩ tũrĩ na nyeki na irio nyingĩ, na handũ ha gũikara. Na mũndũ ũcio akĩendwa, akĩinamĩra Mwathani Na akĩuga, ũthĩngĩĩtwe Mwathani Ngai wa mwathani wakwa Ibulaĩmu, ũla ũtaatiĩte ũthingu wake na ma ũndũ wa ma kuuma kũrĩ mwathani wakwa. Nĩ na Mwathani aũmĩĩte thĩinĩ wa nyũmba ya mũndũ wa nyina na mwathani wakwa. Na ĩthĩĩte, ndungata ĩyo yĩĩthĩte mũciĩ wa nyina wayo kũlingana na ciugo icio. Rebecca aarĩ na mũrũ wa nyina wetagwo Laban, na Laban akĩhanyũka athiĩ kũrĩ mũndũ ũcio nja gĩthima-inĩ. Na kyaũmie hĩnĩka onete ithĩngũ na ithĩngũ ĩla syakwĩkĩlwa moko-inĩ ma mũsaa wake wa mũka, na hĩnĩka aiguĩte ciugo cia Rebeka

mũsaa wake wa mũka ekwĩa, Ũguo nĩguo mũndũ ũcio anenete kũũ, na okete kũrĩ mũndũ ũcio ĩmĩte ake harĩ ngamĩa harĩ kĩthima. Nake akĩmwĩra atĩrĩ, Ũka ũtoonye, mũrathime wa Mwathani, nĩ kĩĩ gĩtũmaga ũrũgame nja? Niĩ nĩndathondekeire nyũmba, na handũ ha ngamĩĩra. Mũndũ ũcio nĩatoonyie nyũmba-inĩ, na akĩũa ngamĩĩa mĩigo, na akĩhe ngamĩĩa icio nyeki na irio, na akĩhe maaĩ ma gwĩthamba makinya make, na makinya ma andũ arĩa maarĩ nake. Nake akĩmaĩkĩra mĩkate nĩguo malĩe, nake akĩuga, Ndikaarĩa nginya njarie ciugo ciakwa. Nake akĩuga, Aria.

Na akĩĩta, Ndĩ ndungata ya Abraham. Mwathani nake arathimie mwene wakwa mũno, na akĩinũkĩtwo, na amũheire ng'ondu, na njaũ, na betha, na thahabu, ndungata, na andũ a aka, ngamĩĩa, na ndigiri. Na Sala ũmwe wa mwĩa wakwa nĩazaile mwana ũmwe kũ mwĩa wakwa thutha wa kũkũũ kwake, na nĩamũheie ĩndũ syothe iria asyaĩ nacio. Mwathi wakwa nĩandĩkĩtie mwĩhĩtwa akĩĩa atĩrĩ, ti ũkoya mũka wa mũũme wakwa kuuma kũrĩ airĩtu a Akanaani, arĩa ndĩtũũraga thĩinĩ wa bũrũri wao. No ũgathiĩ nyũmba-inĩ ya baba wakwa, na mũhĩrĩga-inĩ wakwa, ũkoe mũka wa mũriũ wakwa kũu. Ndethie mwene wakwa atĩ, kana mũndũ-wa-nja ndangĩthiĩ hamwe na niĩ. Na akĩĩa kũrĩ niĩ, Mwathani Ngai ũrĩa ndĩmwendetheie mbee yake, we mwene nĩakatũma Mũtũmwa wake hamwe na wee, na nĩakagaathĩĩthya njĩla yaku, na ũkoye mũka wa mũrũ wakwa kuuma mũhĩrĩga wakwa, na kuuma nyũmba ya ithe wakwa. Hĩndĩ ũtakĩa ũtanĩ ũtheu kuuma kũrĩ ĩrumi syakwa, nĩ ũndũ angĩ ũka mũthĩ-inĩ wakwa na matiakũhe, ũtakĩa ũtanĩ ũtheu kuuma kũrĩ mwĩhĩtwa

wakwa. Nĩ ũkĩte ũmũthĩ igũrũ wa kĩthima, ndeerire, Mwathani Ngai wa mwathani wakwa Iburahĩmu, angĩkorwo wee ũkũgaacĩria njĩra yakwa kũrĩa rĩu ndĩthiĩ thĩinĩ wayo, Ona nĩ niĩ nĩndĩĩmĩte igũrũ wa kisima kĩa maĩ, na aanake a andũ a itũũra nĩmokaga kũũta maĩ, na ĩkaakorwo mũirĩtu ũrĩa nĩngwĩra atĩrĩ, he maĩ manini kuuma ndigithũ-inĩ yaku, Na ĩthĩa kũrĩ niĩ, Na wee nyua, na ngamĩĩa syaku nĩngakũvoya maĩ, ũyũ nĩwe mũndũ-wa-aka ũrĩa Mwathani aathondekeete ndungata yake mwene Isaaka, na thĩinĩ wa ũndũ ũyũ nĩngamenya atĩ nĩwĩkĩte ũtugi kũrĩ mwathi wakwa Iburahĩmu. Nĩkwĩkĩkĩte mbee ya kũmalĩĩa nĩ niĩ kwĩyũa thĩinĩ wa mũtwe wakwa, o ũũ Rebeka nĩoimĩte akuuĩte ndigithũ ya maaĩ ĩgũrũ wa ciande, na aikũrũkire kũrĩa ithima na akũũra maaĩ, na nĩndamwĩrire, nyua maaĩ. Na ũthĩĩte akĩharũrũa nthĩa wa maaĩ igũrũ wa mũkono wake kuuma kũrĩ we mwene, na akĩuga, Nyua wee, na ngũũ syaku nĩngakũnyithia, na makĩnyua, na ngũũ akĩnyithia. Na nĩndamũũyĩtie, na ngĩĩa, Mũsyaa wa ũũ? Ũmbĩe. Nake akĩĩa, Ndĩ mũsyaa wa Bethueli, mũsyaa wa Nahori, ũla Melka eekĩte. Na nĩndamwĩkĩte mathũngũ, na mĩkuuwa moko-inĩ make. Na ũkĩendea nĩndainamĩĩie Mwathani, na nĩndathimie Mwathani Ngai wa mwathani wakwa Ibulaĩmu, ũla ũnengĩĩie nĩ njĩla ya ma kwendya mũsyi wa mũndũ wa nyina na mwathani wakwa kũ mwana wake. Aithĩwa nĩ ũndũ ũcio mũĩkaga ũtha na kĩhooto kũrĩ mwene wakwa, no angĩ ti, mwĩei nĩguo ndĩĩ mwena wa ũmwe kana wa ũmotho.

Kũũkĩa Labani na Bethueli nĩmekuĩte atĩrĩ, Kũuma kũrĩ Mwathani nĩkwoimĩte ũndũ ũyũ, tũtikavota kũkwĩa ũũru kana

wega. Ona Rebeka arĩ mbee waku, mũoe mũthiĩ nake, na atuĩke mũka wa mũriũ wa mwene waku, ta ũrĩa Mwathani aarĩtie. Kwatonya ĩla ĩndĩ ndungata ya Aburahamu yaĩkia mĩario yao, yaĩnamĩa thĩ kũũ Mwathani. Na ũtũmĩa ũla aaũmĩte indo cia betha na cia thahabu na nguo akĩhe Rebeka, na iheo akĩhe mũiha wake na nyina wake. Na nĩmaliĩte na nĩmanyuĩte, we mwene na ala andũ ala maarĩ nake. Na nĩmakomĩte, na ookĩte rũciinĩ, aĩtie, Nũmĩtei nĩ, nĩ nĩthie kũrĩ mwathi wakwa. Alongo ake na nyina mookile atĩrĩ, Nĩekale mũsumbi ũla hamwe na ithuĩ matukũ ta ikũmi, na thutha wa ũndũ ũcio nĩekwĩthũka. Nowe akĩĩla atĩrĩ, Mũtĩkanĩĩkie, na Mwathani nĩatũmĩte ũthĩĩ wakwa ũgaacĩĩre, nũmai nĩguo ndĩthiĩ kũrĩ mwathi wakwa. Ala nĩo mekĩĩte, Twĩte mũndũ wa ũtumwa, na twĩthie kanua kake. Na meetawa Rebeka, na makamwĩra atĩrĩ, ũkathiĩ na mũndũ ũyũ? Nake akiuga atĩrĩ, nĩngũthiĩ. Na makĩtũma Rebeka mũndũ wa ĩthĩ wao, na indo syake, na ndungata ya Iburahĩmu, na ala maatũmĩte hamwe nake. Na makĩrathima Rebeka, na makĩmwĩra atĩrĩ, Mwarĩ wa ĩtũ, ũtuĩke ngiri cia ikũmi ngiri, na njiaro ciaku iĩgwatĩre matũũra ma thũ ciacio. Rebeka akĩũkĩla hamwe na andũ ake a aka a kũmũtethya, makĩhaica ngamĩĩa, na makĩthiĩ na mũndũ ũcio, na ndungata ĩkĩoya Rebeka na ĩgĩthiĩ.

Isaac na nĩagĩthiĩaga kũgĩa werũ-inĩ kũngana na kĩthima kĩa wonekano, nake we mwene nĩatũũaga thĩ-inĩ ĩla ya mwena wa gũthini. Na Isaaka nĩaumĩte kwĩ ũthĩ-inĩ kũmakua hwaĩ-inĩ, na oonetie na maitho make onete ngamĩĩa syoka. Na Rebeka eetie na maitho make onete Isaaka, na akiuma ngamia-inĩ. Na akĩĩa ndungata, Nĩ ũũ mũndũ ũla ũthiiaga mũgũnda gũtũtũnga? Na

ndungata ĩkĩĩa, Ũyũ nĩ mwathi wakwa, na ĩrĩa ĩkuuĩte nguo, ĩkĩĩhumbata. Na ndungata ĩyo yĩĩkwĩĩle Isaka maũndũ mothe marĩa yekĩte. Isaka nĩatoonyie nyũmba ya mũmwe, na akĩoya Rebeka, na akĩĩkĩa mũka wake, na akĩmwendete, na Isaka akĩhooewa nĩ ũndũ wa Sara mũmwe.

25

Kũthiĩ na mbele, Abrahamu nĩoyĩte mũka ũngĩ, ũrĩa wĩtwa Ketura. Amũciaĩte Zombran, na Iezan, na Madal, na Midian, na Iesbok, na Soie. Iezan nake akĩvyala Saba na Dedani, nao ana a Dedani maavĩ Assurieimu, na Latusieimu, na Laomeimu. Aanake a Midian maaĩ Gepher, na Apher, na Enoch, na Abida, na Eldaag. Othe aya maaĩ aanake a Keturah. Abrahamu nĩaheete Isaaka mwanake syindu syothe sya ũtonga wake. Na ana a ithaka cia wake, Iburahĩmu nĩamaheanĩte iheo, na nĩamathomithie kũu kwa Isaaka mũndũ wake, akĩĩ mũũmi, mathiĩ mwena wa ĩtheo, thĩ ya mwena wa ĩtheo. Ici nĩ mĩaka ya matukũ ma ũtũũmi wa Abrahamu ĩrĩa aatũũmĩire, igana na mĩongo mũgwanja na ĩtano mĩaka. Na ũkũũ Ibaahamu akuĩte ĩla ũkũũ wake ũkĩneneete, na nĩ mũthee, na aiyũĩte matukũ, na onganĩĩtwe na andũ aake. Na maathikite we Isaaka na Ismaeli ana aana aake thĩinĩ wa kianda kĩa keeli, thĩinĩ wa mũnda wa Efron wa Sohari wa Mũhiti, ũla ũlĩ mbee wa Mamure, Mũnda na kinya kĩrĩa Abrahamu aakũũire kuuma kwa ana a Hethi, kũu nĩmathikire Abrahamu na Sara mũka wake. Kwatonya na thutha wa kũkua kwa Iburahimu, Ngai nĩarathimire Isaaka

mũriũ wake, na Isaaka nĩatũũrire harĩa kũrĩ kisima kĩa kĩoneki. Ici nĩ njialo cia Ismaeli mwana wa Abrahamu, ũrĩa Hagari Mumiisiri, ndungata ya Sara, aaciarĩire Abrahamu. Na ici nĩ matina ma ana a Ismaeli, kũlingana na matina ma nzaa syake: wa mbee kũsyalwa wa Ismaeli, na Nabaioti, na Kedari, na Nabadeeli, na Masamu, na Masma, na Duma, na Masse, Na Choddan, na Teman, na Ietur, na Naphes, na Kedma. Aya nĩo ana a Ishmael, na aya nĩ metawa mao thĩinĩ wa hema syao na thĩinĩ wa mĩĩkalo yao, aathi ikũmi na ĩĩlĩ kũlingana na ndũĩ syao. Na ici nĩcio mĩaka ya ũtũũmi wa Ismaeli, mĩaka igana na mĩongo ĩtatũ na mũgwanja, na akĩũa aũmĩte, na akĩonganĩithya na andũ akwe. Aikie kuuma Havilah nginya Shur, ĩrĩa ĩrĩ mbee wa Misiri nginya ũkinyĩte kũrĩ Aasuria, mbee wa andũ a nyũmba yake othe aikie.

Na ici nĩ nzaa cia Isaaka mũndũ wa Iburahĩmu, Iburahĩmu nĩaciaĩte Isaaka. Isaaka aĩ na miaka mĩongo ĩna ĩla atwĩte Rebeka mwali wa Bethueli wa Musuria kuuma Mesopotamia ya Suria, mwiitu wa Labani wa Musuria, kwa we ũndũ wa muka. Isaaka nĩathaithanĩte Mwathani nĩ ũndũ wa Rebeka mũka wake, tondũ aaĩ ta, nake Ngai nĩaiguĩte mahooya make, nake Rebeka mũka wake nĩakũĩte nda. Ciana ikĩrũkĩte na tũana tũu twĩ thĩinĩ wake, nake akĩuga atĩrĩ, Angĩ ũguo nĩguo kwendete kũthĩĩna harĩ niĩ, nĩ kĩĩ gĩtũmĩte ũndũ ũyũ ũngiĩkĩke? Nake akĩthiĩ kũũria kuuma kũrĩ Mwathani. Na Mwathani akĩmwĩĩa atĩrĩ, Ndũ ĩĩlĩ nĩ thĩinĩ wa nda yaku, na andũ eelĩ kuuma thĩinĩ wa nda yaku nĩmakavũkanĩa, na andũ ũmwe nĩakathĩĩa ũla ũngĩ, na ũrĩa mũnene nĩakatungata ũrĩa mũnini. Na mathuku ma kwĩthya

kwake nĩmakwatisya, na kwalĩ maĩa ma mbĩĩ nda-inĩ wake. Nĩathiĩte na ũla wa mbee mũtune, wothe, ta ngũa ũna nzwĩĩ nyingĩ, nĩatũĩte ĩĩtwa yake Esau. Na thutha wa ũndũ ũyũ waumĩte mũrũ wa nyina wake, na moko wake ũkũnyiita kĩgũthĩ kĩa Esau, na etire ĩĩtwa yake Jakobo. Isaaka nĩarĩ wa mĩaka mĩongo ĩtandatũ rĩrĩa Rebeka aaciarire o. Anake nĩmakũlĩte, na Esau aarĩ mũndũ ũmenyete kũthima, wa ĩthaka, na Jacob aarĩ mũndũ ũtaũmbĩtwe, aikaraga nyũmba. Nĩendete no Isaaka Esau, nĩ ũndũ ũthĩĩ wake nĩ ĩĩa kũrĩ we, no Rebeka endete Jakobo.

Jakobũ nĩaũgĩte ũthũũ, na Esau ũkĩa kuuma mũgũnda akĩũa. Na Esau akĩĩra Jakubu atĩrĩ, Hea irio cia mboco ĩyo ĩtune, nĩgũkorwo ndĩ mũhĩnju, nĩkĩo rĩĩtwa wake wĩtirwo Edomu. Jakobe akĩĩra Esau atĩrĩ, Nendĩa ũmũthĩ ũrĩa ũkũũ waku. Na Esau akiuga atĩrĩ, ona ĩĩ nĩngũthiĩ ngue, na nĩ ũndũ ũcio kĩĩ kĩa ũkũũ ũyũ kũrĩ niĩ? Na akĩmwĩra Jakubu, Ĩka mwĩko kũrĩ niĩ ũmũthĩ, nake akĩmwĩkĩra mwĩko. Esau nĩendithie ũthamaki wa inya kũrĩ Jakubu. Jacob nĩamĩĩte Esau mũkate na ĩthũa wa ndengũ, nake nĩalĩĩte na akĩnyua, na ookĩte agĩthiĩ, nake Esau nĩamenyete ũũ wa kũthwo wa mbee.

26

Kwatonya nzaa thĩ-inĩ, ĩtali ya nzaa ya mbee ĩrĩa yatonya ihinda-inĩ rĩa Iburahĩmu, nake Isaaka nĩathiire kũrĩ Abimeleki mũthamaki wa Afilisti kũu Gerari. Mwathani wonekana kũrĩ we, na akĩmwĩa, Ndũkanathiĩ kũu Misĩi, no ĩkaa kũu nthĩ ĩla

ngũkwĩa. Na ĩtũũla thĩinĩ wa nthĩ ĩno, na nĩngakorwo na wĩ, na nĩngakũrathima, kũrĩ wĩ nĩũndũ na mbeu yaku nĩngahe nthĩ ĩno yothe, na nĩngaĩkĩa mwĩko wakwa, ũrĩa ndamwĩkĩla Iburahĩmu ithe waku. Nĩngũthemba mbeu yaku ta nyenyũ sya itũũ, na nĩngũhe mbeu yaku thĩ yĩĩ yothe, na ndũrĩrĩ syothe sya thĩ nĩikaathimwo nĩ mbeu yaku. Handũ wa ũrĩa Abrahamu baba waku athĩkĩĩte mũteo wakwa, na akĩika syathĩmo syanĩ, na maathĩmo manĩ, na mawatho manĩ, na mĩtuĩo yanĩ. Isaaka nĩaikie kũu Gerara. Nĩmamũũĩie na andũ a handũ hau ũhoro wa Rebeka mũndũ-wa-aka wake, na akĩuga, Nĩ mũiitu-wa-ĩtu wakwa, nĩogopie nĩgũkorwo kũuga atĩ, Mũndũ-wa-aka wakwa nĩwe, ndakae ĩndĩ ĩmwe maũe we andũ a handũ hau ũhoro wa Rebeka, nĩgũkorwo mũthaka wa kũona aĩ. Kwatonya nĩ ũthĩ mũnene kũu, na Abimeleki ũthamaki wa Gerari ĩla aonete kũgera ndiica, onete Isaaka akĩĩna na Rebeka mũka wake. Nĩetĩtie no Abimeleki Isaka, na akĩmwĩa, Ĩĩ nĩ mũka waku? Nĩkĩĩ ũkĩuga, Nĩ mũsaa wakwa? Akĩmwĩa no Isaka, Nĩndoigĩte, ndakae kũa nĩ ũndũ wake. Abimeleki akĩmwĩa atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩndũ ĩĩ wĩkĩte ithyũ? Mũndũ ũmwe wa mbũi yakwa angĩakomete na mũka waku, na ũngĩaletete ũtamanyĩ ũthĩ ithyũ. Abimelech nĩathanĩte andu ake othe, akiuga atĩrĩ, Mũndũ wothe ũkaamutia mũndũ ũyũ kana mũka wake, nĩakoragwo na ũũru wa gĩkuũ. Isaac nĩapandĩte mũthĩ ũla, na akĩona mwaka ũla mbembe syakũa maita igana, nake Mwathani akĩmũathima. Na mũndũ ũcio nĩathĩtwo, na ũthĩĩ mbee akĩnena, o nginya akĩnena mũno. Kwĩkĩka nĩkwonekene kũrĩ we ũũru wa ngondu, na ũũru wa ngombe, na ũimi mũingĩ. Nao Afilisti nĩmamũiganĩĩa. Na mooni mothe ma mai, marĩa ndungata sya ithe wake menjete mũthya

wa ithe wake, mahingĩiwe nĩ Afilisti, na maiyũiwe tĩĩi. Abimeleki oiite na kwa Isaaka, Uka kuuma kwa ithuĩ, nĩ ũndũ ũkĩĩa ũkũũ kũĩta ithuĩ mũno. Na Isaaka nĩathiire kũu, na aikaa mũkũũ-inĩ wa Gerari, na atũũrire kuo.

Na ĩngĩ Isaaka nĩethĩte ithima sya maaĩ ĩrĩa methĩtwe nĩ ndungata cia Iburahĩmu wa ithe wake, na syathingĩtwe nĩ Afilisti thutha wa kũkua Iburahĩmu ithe wake, na nĩatuĩte isyĩtwa kũringana na isyĩtwa ĩrĩa atuĩte ithe wake. Na ndungata cia Isaaka syethiire mũkũũ wa Gerari, na syonete vau kisima kya maaĩ ma ũmĩ. Nao arĩithi a Gerari nĩmathiĩte na arĩithi a Isaka, makiuga atĩ maaĩ nĩ mao, na nĩmetĩte ĩsyĩtwa ya kisĩma kĩu Ũtavĩkĩlĩ, nĩũndũ nĩmamũthiĩte. Ooima kũu na kũu eethia kisima kĩngĩ, nao makĩnganĩa o na kĩu, nake akĩĩta ĩĩtwa yakĩo Ũthũ. Ũthĩĩ na kũu akĩmba kĩthima kĩngĩ, na matiakũanĩte nĩ ũndũ wakĩo, na akĩĩta ĩĩtwa yakĩo Ndũ ĩ Nene, akiuga, Nĩ ũndũ ĩĩ nĩanenetheie Mwathani ĩthĩ, na nĩatũingĩthĩtie ĩthĩ ya thĩ.

Nĩathiĩ kuuma kũu igũrũ wa kisima kĩa mwĩhĩtwa. Na Mwathani onekana kũrĩ we ũtukũ ũla, na akĩuga, Nĩ niĩ ndĩ Ngai wa Aburahamu ithe waku. Ndũketigĩe, nĩgũkorwo ndĩ hamwe na wee, na nĩngakũrathima, na nĩngaingĩthia mbeu yaku nĩ ũndũ wa Aburahamu ithe waku. Na aakĩte kũu kĩgongona, na akĩĩta syĩtwa wa Mwathani, na akũmbĩte kũũ hema yake, nao andũ a Isaaka makĩenja kũũ kĩthima mũkũũ-inĩ wa Gerari. Nĩ Abimeleki nĩathiĩte kũrĩ we kuuma Gerari, na Ahuzathi mũtaani wake, na Phikoli mũnene wa mbũtũ cia ita syake. Na Isaka akĩmavĩtia atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩatũmĩte mũũke kũrĩ niĩ? Ĩmwe no

mwathũĩte niĩ, na mwandũmĩte kuuma kũrĩ ĩmwe. No ĩo mekwĩte, Mona nĩmonete atĩ Mwathani aĩ na waku, na tũkwĩte, ĩkae ũndũ katĩ witũ na katĩ waku, na tũkathondeka na waku kĩĩkanĩo. Ndũkeka ũũru hamwe na ithuĩ, ta ũrĩa ithuĩ tũtakũnyarĩirie, na ũrĩa tũgũtungatĩire wega, na tũgũtũmire na thayũ, na rĩu ũrathimĩtwo nĩ Mwathani. Na nĩamathondekeĩe mbĩa, na makĩlya na makĩnyua. Na kũũkĩla rũciinĩ, nĩehĩtie o ũmwe kũrĩ mũndũ wa ũndũ wake, na Isaaka nĩamathũmĩte, na nĩmathiĩte kũma kũrĩ we na thayũ. Kwatonya ĩla ũmũthĩ ũla, na maokĩte andũ a Isaaka maamwĩthĩte ũhoro wa kisima kĩrĩa meenjĩte, na makiuga, tũtionete maaĩ. Na ndetithiie kyo, Mwiko, nĩ ũndũ ũcio ndetithiie ithuwa itũũla ĩyo, Kisima kya Mwiko, nginya mũthenya wa ũmũthĩ.

Esau aaĩ na myaka mĩongo ĩna, na nĩwĩĩte mũka Judithi, mũsyĩa wa Beeri wa Mũhiti, na Basemathi, mũsyĩa wa Eloni Mũhiti. Na maarĩ makĩũmbana na Isaaka na Rebeka.

27

Kwaĩkĩka thutha wa Isaka gũkũũ, na matho make maathivĩtwe ma kũona, na eetĩte Esau mwanake mũkũũ, na akĩmwĩa, Mwanake wakwa, na akĩuga, Ona nĩ niĩ. Nĩatũĩte atĩrĩ, ona nĩndĩ mũkũũ, na ndĩmenyete mũthenya wa gĩkuũ kĩa me. Rĩu nĩ ũndũ ũcio oya indo ciaku cia wĩra, mũtego wa mĩguĩ na ũta, ũthiĩ werũ-inĩ ũkandetheye ũthĩgi. Nĩ ũndĩthondekere irio, ta ũrĩa ndendete nĩ niĩ, na ũndehere, nĩguo ndĩe, nĩguo roho wakwa

ĩkũrathime mbere ya gũkua kwakwa. Rebecca nĩaiguĩte Isaaka ekwĩa na Esau mũndũ wake, nake Esau nĩathiĩte werũ-inĩ kũguĩma ũguĩmi kũũ ithe wake. Rebecca nake akĩĩra Jacob mũriũ wake ũrĩa mũnini, Ona, nĩndaiguire ithe waku ekwaria na Esau mũrũ wa nyũkwa waku, akĩmwĩra, Leta kwa niĩ ũthĩi, na ũthondeke kwa niĩ iĩa, nĩguo ndĩĩte ngũathime mbee ya Mwathani ndakua. Rĩu nĩ ũndũ ũcio, mwanake wakwa, thikĩrĩria o ta ũrĩa ndĩrakwatha. Na ũthiĩte thĩinĩ wa ngondu, ũndeteele kũu mbũũi ĩĩlĩ nyũmũ na nzũlũ, na nĩngathondeka syĩo ilyakũlya kwa ithe waku, ta ũla endete. Na ũkarehithya ithe waku, nake arĩe, nĩguo ithe waku akũrathime mbee ya gũkua kwake. Jakobe eethie Rebeka nyinaa wake atĩ, Esau mũndũ wa ĩthĩ wakwa nĩ mũndũ ũĩ na nywee, na niĩ ndĩ mũndũ ũtanĩ nywee. Ndikanathĩa ũthĩ baba nĩakanyua, na nĩngũtuĩka mbee yake ta mũndũ wa kũnyarithia, na nĩngwĩkĩĩa kĩrumi, na ti kĩrathimo. Mũmũ akĩmwĩĩa atĩrĩ, Kĩũmĩ kyaku kĩĩkorwe nĩ niĩ, mwana wakwa, thikĩa mũkano wakwa, na ũthiĩ ũndeetere. Kũthiĩ na akĩoya, na akĩĩta kũrĩ nyina, na nyina wake akĩĩka irio, ta ũrĩa wendete ithe wake.

Na Rebeka ooete nguo ya Esau mwanake wake wa mbee ĩla nzeo, ĩla yalĩ nayo kwa nyũmba, akĩvĩkĩthya Jakobe mwanake wake wa kethĩo. Nĩaikĩte ikonde cia mbũi iria nini moko-inĩ make na kĩĩa kĩtheu kĩa ngingo yake. Na aanewe syakulĩa sya ũnene na mikate ĩla aathondekithie moko-inĩ ma Jakobo mwanaa wake. Nĩ akĩrehera ithe wake, akĩuga nĩwe, baba, nake akĩuga, ona nĩ niĩ, nĩ ũũ wĩ we, mwana? Na Jakobe endete ithe, nĩ niĩ Esau wa mbee waku nĩ nĩndekĩte ta ũrĩa wendete, ũkĩte

ĩkala, na ũlye kĩa ũthĩi wakwa, nĩguo ngoro yaku ĩndathime. Isaaka oiite kũrĩ mũriũ wake atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩndũ kĩĩ kĩrĩa wĩonete na ihenya, mwana wakwa? Nake akĩmwĩta atĩrĩ, Nĩ kĩrĩa Muumĩ Ngai waku aneanĩte mbee wakwa. Isaaka okwĩĩa kũrĩ Jakobe atĩrĩ, Ũka hakuhĩ na niĩ, mwana wakwa, nĩguo ngũhutie, nĩguo menye kana we nĩwe mũrũ wakwa Esau kana ti we. Yakovu nĩakuhĩĩie kũrĩ Isaka ithe wake, na nĩamũthiĩtie, na nĩoiie, Mũkano ũyũ nĩ mũkano wa Yakovu, no moko maya nĩ moko ma Esau. Na ndamũmenyie, nĩ ũndũ moko make maĩ ta moko ma Esau mũnyũkwa wake, maĩ na nywee, na amũthaamĩie. Nake akĩũria, Wee nĩwe mũriũ wakwa Esau? Nake akĩmũcookeria, Nĩ niĩ. Na akĩuga, Ndeheela, na nĩngũlya kuuma ũthĩgi waku, mwana wakwa, nĩguo roho wakwa ũkũrathime. Na akĩmũnengela, na akũlya, na akĩmũrehela ndibei, na akũnyua. Na Isaaka ithe wake akĩmwĩra atĩrĩ, ũka hakuhĩ na niĩ, na ũnume, mwana wakwa. Na ookuhĩĩa nĩamũmumunye, na nĩanũnkĩte mũnuko wa nguo ciake, na nĩamũathimĩte, na akĩuga atĩrĩ, ona mũnuko wa mwanake wakwa nĩ ta mũnuko wa mũgũnda ũiyũũ ũrĩa Mwathani arathimĩte. Na Ngai akũhe umau wa ituni, na ũnoru wa thĩ, na ngano nyingĩ na ndibei. Na matũũma makũtumĩĩe, na aathi makũinamĩĩe, na ũtuĩke mwathi wa mũndũ wa ĩthĩ yaku, na aanake a ĩthwa yaku nĩmakakũinamĩa, ũla ũkũkĩĩa nĩ mũkĩĩtwe, na ũla ũkũathĩmaga nĩ mũathĩme.

Na kyaũmie thutha wa Isaaka kũtiga kũthaamya Jakobo mũndũ wake, na kyaũmie, ta ũndũ Jakobo oũmie mbee ya Isaaka ithe wake, nake Esau mũndũ wa nyina ũmwe ookite kũũma

kũhiũtha. Na nĩathondekithie na we mwene ilyakũlya, na nĩatwĩte kũrĩ ithe wake, na nĩerire kũrĩ ithe, Nĩokĩe ithe wakwa, na alye kuuma kũrĩ ũthĩi wa mwanake wake, nĩguo kĩoyo kyaku kĩnathime. Na Isaaka ithe wake akĩmũũria atĩrĩ, Wee nĩwe ũ? Nake akĩmũcookeria atĩrĩ, Nĩ niĩ mũriũ waku wa irigithathi Esau. Isaka nĩagegete mũno mũno, na akĩuga, Nũũ ũthĩ ũla wetheete nyama ndĩĩe na ũndetelee, na ndĩĩte kuuma kũrĩ syothe mbee ũũke? Na ndĩmũathimĩte, na nĩegũthimwo. Kwĩkĩka nĩ ĩndĩ Esau aĩkĩa ciugo cia ithe wake Isaaka, anĩĩa na mũkayo mũnene na wa ũũĩ mũno, na akĩuga atĩrĩ, nĩũndathime o na niĩ, baba. Eendete kũmwĩla atĩrĩ, mũndũ wa ĩthĩ waku nĩokĩte na ũhinga, akĩoya kĩrathimo kyaku. Na akĩuga, kĩhooto nĩetĩtwo ĩĩtwa yake Jakubu, nĩandĩkĩte nĩ ũndũ ũyũ wa kelĩ ũyũ ona, na ũrũguo wakwa wa irigithathi nĩawĩkĩĩte, na ĩu nĩawĩte kĩrathimo kĩakwa. Na akĩuga Esau kũrĩ ithe wake, Ndũndigĩĩte kĩrathimo, Baba? Kũcookia Isaka onirie Esau, aithĩa nĩndĩmũthĩĩte mwene waku, na anene othe aa ũmwe wake nĩndĩmathĩĩte ndungata syake, na ngano na ndibei nĩndĩmũtiĩkĩthĩtie, no wee ndĩkwĩka atĩa, mwana? Esau oigĩte kũrĩ ithe wake atĩrĩ, Baba, ti kĩathimo kĩmwe kĩrĩ kũrĩ wee? Nathima o na niĩ, baba. Isaaka ekũthũkĩtye nĩ, Esau aĩte na mũkano, na akĩĩa. Kũcookia, Isaka ithe wake akĩmwĩra, Ona, kuuma kũrĩ ũnoru wa thĩ nĩkuo gũkakorwo ũtũũro waku, na kuuma kũrĩ ime rĩa igũrũ rĩrĩa rĩumĩte igũrũ. Na igũlũ wa rũhiũ waku nĩũkaĩthya, na mũndũ wa ĩthya waku nĩũkatungata, no nĩĩkaĩ ĩla ũkananga na ũkaũndũa ikooki yake kuuma kĩongo-inĩ kĩaku.

Na akĩthũũkĩa Esau Jakobo nĩ ũndũ wa kĩrathimo kĩrĩa aathimĩtwo nĩ ithe wake, na akĩuga Esau thĩinĩ wa meciiria make, Nĩikuhĩĩie matukũ ma kĩeha kĩa ithe wakwa, nĩguo ndĩũlage Jakobo mũndũ wa ĩthĩ wakwa. Kwĩĩliwe na Rebeka macio maũndũ ma Esau mwanake wake wa ũkũũ, na atũmĩte etwĩte Jakobo mwanake wake wa ũnini, na akĩmwĩla, ona Esau mũndũ wa ĩthĩ waku nĩakũũmĩĩla wa kũkũũlaga. Rĩu nĩ ũndũ ũcio, mwana wakwa, thikĩrĩria mũgambo wakwa, na ũkĩte ũũre ũthiĩ Mesopotamia kũrĩ Laban mũrũ wa maitũ wakwa kũu Harani. Na ũikale nake matukũ mamwe, nginya ũũkĩ wake ũthie. Na maũndũ ma ũũru wa mũrũ wa ĩthũ waku kuuma harĩ waku, na nĩaariganĩrwo nĩ ũrĩa wĩkĩte harĩ we, na ndĩtũmĩte nĩngagũtũmanĩra kuuma kũu, ndĩkanatharwo ciana kuuma kũrĩ anyu eerĩ mũthenya ũmwe. Rebeka nĩendete kũrĩ Isaka atĩrĩ, Nĩndĩnoete mũtũũrĩre wakwa nĩ ũndũ wa aanake a ana a Hethi. Angĩkorwo Jakobo nĩakoya mũka kuuma kũrĩ aanake a nthĩ ĩno, nĩ kĩĩ kĩa bata wa gũtũũra kwakwa?

28

Isaka etwĩte Jakobe, akĩmũathĩma, na akĩmwatha akĩuga, Ndũkoya mũka kuuma kũrĩ airĩtu a Akanani. Ũkĩte ũthĩĩ ũthiĩ Mesopotamia, ũthiĩ nyũmba-inĩ ya Bethueli ithe wa maitũ waku, na wĩe mũndũ-wa-aka kũu kuuma kũrĩ airĩtu a Labani mũrũ-wa-nyina wa maitũ waku. Nake Ngai wakwa nĩakũrathime, na akũingĩthie, na akũingĩthie mũno, na ũgaatuĩka mĩũngano ya ndũrĩrĩ. Na akũhe kĩlathimo kĩa Abulahamu ĩthĩ wakwa, kũrĩ

wĩwe na mbeu yaku thutha waku, nĩguo mwĩgaye nthĩ ya ũthĩĩni waku, ĩrĩa Ngai aaheanire Abulahamu. Na Isaaka nĩatũmĩte Jakobo, nake agĩthiĩ Mesopotamia kũrĩ Labani mũrũ wa Bethueli ũrĩa Mũsuria, mũrũ wa ĩsu Rebeka ũrĩa warĩ maitũ wa Jakobo na Esau.

Ona ĩndĩ Esau atĩ Isaaka nĩathimĩte Jakobo, na nĩamũtũmĩte athiĩ Mesopotamia ya Syria kũoya mũka kũu, akĩmũathima, na nĩamwathĩte akĩuga, Ndũkoya mũka kuma kũ aĩtu a Akanaani. Na Jakobe nĩathikĩĩwe nĩ ithe na nyina wake, na nĩathiĩte Mesopotamia ya Siria. Na Esau onete atĩ ana a Kanaani nĩ aũ mbee ya Isaaka ithe wake Esau nĩathiĩte kũrĩ Ishmael, na nĩonete Maeleth, mũirĩtu wa Ishmael mũndũ wa Abraham, mũnina wa Nebaioth, kũongeela aka ake mũndũ-wa-aka.

Na Jakobe nĩoimĩte kũu kĩthima kĩa mwĩko, na agĩthiĩ Harani. Na akinyĩte handũ, na akoma ũu, nĩũndũ ĩyũũ nĩyathũkĩte, na onete kũũma mahĩga ma handũ kau, na aĩkĩte mũtwe-inĩ wake, na akoma handũ kau. Nĩaĩotile, na ona ngĩĩ ĩmwe ĩkĩtwe thĩ, ĩla mũtwe wakyo wakinyĩte kũu itunĩ, na atũmwo a Ngai maambataa na makĩikũa ũkũũ yayo. Mwathani nĩatũũĩte igũlũ ĩyo, na akĩuga, nĩ niĩ Ngai wa Ibulaĩmu wa ithe waku, na Ngai wa Isaaka, ndũketigĩle, thĩ ĩrĩa ũkomete igũlũ ĩyo, nĩngakũhe ĩyo, na mbeu yaku. Na nĩkaũ mbeu yaku ta mũthanga wa thĩ, na ĩkaamũkĩa igũlũ wa iia, na Mwena wa Mũthini, na Mwena wa Lũthĩo, na igũlũ wa mambũkĩ, na ikarathimwo thĩinĩ waku mĩhĩlĩga yothe ya thĩ, na thĩinĩ wa mbeu yaku. Na ona nĩ nĩ ndĩ na waku, ndĩkũmenyeela we njĩĩa-inĩ yothe ũrĩa ũngĩthiĩ, na

nĩngakũinũkia we thĩ-inĩ ĩno, nĩ ũndũ ndikũtiia, nginya ndĩke ũrĩa wothe ndakwĩĩle. Na wakĩtĩ Jacob ũmĩte kũma kwa ũtũũlũ wake, na akĩuga atĩ, Mwathani nĩ kwa ndũ ĩno, na nĩ ti ndamanyĩte. Na nĩogwĩtĩa, na akĩuga, Handũ haha nĩ ha kũmakania! Haha ti handũ hangĩ tiga nyũmba wa Ngai, na ũyũ nĩguo mũango wa ituni. Na Jakobe akĩũkĩa rũciinĩ, na akĩoya ihiga ĩrĩa aĩkĩte kũu mũtwe-inĩ wake, na akĩmĩĩkĩa gĩtugĩ, na akĩmĩitĩla mauta igũrũ wa mũthia wayo. Na nĩeetĩte ĩĩtwa ya handũ kĩla Nyũmba ya Ngai, na Luz nĩyo yaĩ ĩĩtwa ya itũũla mbee. Na Jakovu nĩamũthaithanĩĩe mwĩhĩtwa, akiuga atĩrĩ, angĩkorwo Mwathani Ngai arĩ hamwe na niĩ, na andũũrie njĩra-inĩ ĩno ndĩthiĩ nayo, na ahe mũgate wa kũlia, na nguo cia kwĩhumba Na angĩnandũka na ũhonokio thĩinĩ wa nyũmba ya ithe wakwa, nake Mwathani nĩagatũĩka Ngai wakwa. Na ihiga ĩĩ, ĩrĩa ndĩmĩte gĩtugĩ, ĩgaatuĩka kũrĩ niĩ nyũmba ya Ngai, na cia ũrĩa wothe ũngĩhe, gĩcunjĩ kĩa ikũmi nĩngakũhe.

29

Na akĩoya Jakobũ magũũ ethĩte bũrũri wa ĩla ya ĩtheo, kũrĩ Labani mũndũ wa Bethueli wa Sũria, mũndũ wa nyina na Rebeka, nyina wa Jakobũ na Esau. Na onaa, na ona kisima kĩa maĩ thĩ-inĩ ũla mwanya, kũlĩ na ũndũ ũla ndũndu ithatũ sya ng'ondu syĩ syĩhũũlĩte ho, nĩũndũ kuuma kisima-inĩ kĩu kĩndũ syanyuithagĩa ndũndu icio, na kũlĩ na ĩhiga inene kanua-inĩ ka kisima kĩu. Na nĩmoonganĩtie kũu ndũũ syothe sya ng'ombe, na nĩmavingũlĩtie ihiga kũuma kanua ka kisima, na nĩmanyuithĩtie

ng’ombe, na nĩmaikĩtie ihiga ĩla kanua ka kisima handũ-inĩ wakĩo. Jakovu aĩĩte kũrĩ o, Alũme, mũĩ kũrĩ kũũ? Nao makĩmwĩthya atĩrĩ, Tũĩ kũrĩ Harani. Aĩĩ nĩwe ũmũthĩ, Mũũĩ Labani mũndũ wa Nahori? Nao makĩĩa, Nĩtũmũũĩ. Nĩamakwĩĩa atĩrĩ, Nĩmũthĩ? Nao makĩmũcookeria atĩrĩ, Nĩmũthĩ, na ona Rakeli mũirĩtu wake nĩokaga na ng’ondu. Na Jakobũ akĩuga, Ĩĩ nĩ mũthenya mũnene, ndakinyĩte ithaa ya kũũngania ndũũme. Mũthĩte ng’ondu, mũthiĩte mũkĩlĩthie. Ala nao makĩuga, Tũtikũhota, nginya arĩithi othe monganĩe, na nĩo makaũngũthya ihiga kuuma kanua ka kisima, na nĩtũkanyuithia ngondu. Kĩndũ we ũkũũmba wake kũũ andũ, na ona Rakeli mũsyai wa Labani aũkĩte na mbũi sya ithe wake, ũmwe nĩ we aũthĩĩte mbũi sya ithe wake. Kwaĩkĩka atĩ Jakovu onete Rakeli mũsyĩ wa Labani, wa mũndũ ũmwe wa nyina wake, na ng’ondu sya Labani wa mũndũ ũmwe wa nyina wake, Jakovu akĩsembea na akĩvĩũla ĩvũi kuuma kanua ka kisima, na akĩnyuithya ng’ondu sya Labani wa mũndũ ũmwe wa nyina wake. Na Jakobe nĩamũmunyanĩte Rakeli, na akĩana na mũkano wake, akĩrĩĩa. Nĩamenyithĩtie Rakeli atĩ nĩ mũndũ wa nyina wa ithe wake, na atĩ nĩ mwana wa Rebeka, na akĩũka mbio akamenyithia ithe wake kũringana na maũndũ macio. Kwaĩkĩka na ũndũ ũla Labani aĩkwĩa ĩsyĩtwa ya Jakobo wa mwana wa mwiitu wa mwake, aĩthiĩa mbĩo kũmũtũngana, na aĩmũkumbata na aĩmũmunya, na aĩmũtonya mũciĩ wake, na aĩkwĩa Labani maũndũ mothe mau. Nĩ akĩmwĩra Labani atĩrĩ, Kuuma kũrĩ mahĩndĩ makwa na kuuma kũrĩ nyama yakwa ũrĩ wee, na aarĩ hamwe nake mweri wa matukũ.

Labani eethiwe Jakubu atĩrĩ, tondũ ũrĩ mũrũ wa maitũ wakwa,

ndũkaandĩthia ĩtarĩ na ũndũ. Njĩĩra nĩ kĩheo kana mũkombithio waku nĩ ũrĩkũ? Labani aarĩ na airĩtu eerĩ, ĩĩtwa rĩa ũrĩa mũkũrũ nĩ Lea, na ĩĩtwa rĩa ũrĩa mũnini nĩ Rakeli. Maitho ma Lea maarĩ mathĩĩu, no Rakeli aarĩ mwĩthĩ wa mwĩĩ, na mũthaka wa kũoneka mũno. Yakovu nĩendete Rakeli, na akĩuga atĩrĩ, nĩngũkũtungatĩra mĩaka mũgwanja nĩ ũndũ wa Rakeli mwarĩ waku ũrĩa mũnini. Labani akĩmwĩra atĩrĩ, Nĩ kĩega kũmĩhe wee, gũkĩra kũmĩhe mũndũ ũngĩ. Ĩkaa na niĩ. Na Jakobũ nĩatungithĩtie nĩ ũndũ wa Rakeli mĩaka mũgwanja, na ĩkĩoneka mbee yake ta matukũ manini, nĩ ũndũ wa kwendana gwake nake. Jakobũ nĩethiwe Labani atĩrĩ, He ndĩ mũka wakwa, nĩgũkorwo matukũ nĩmathimĩkĩte nĩguo ndĩtoonye kũrĩ we. Labani nĩacookanĩĩthie andũ othe a ala a kĩũndũ, na nĩekĩte ũtheo. Na kyaũmie ũtukũ, na ũndũ nĩatũĩte Lea mũsyaa wake, nĩamũtwĩkĩthie kũrĩ Jakobũ, na Jakobũ nĩatũũmie kũrĩ we. Labani nĩaheete Lea mwarĩ wake Zilipa ndungata yake ya mũndũ-wa-nja ĩtuĩke ndungata yake. Kwaĩkĩka na ũtukũ, na ona ĩĩ Lea, nake Jakobũ akĩĩa Labani, Nĩ kĩĩ kĩũ wĩkĩte kũũ nĩnĩ? Ti ũndũ wa Rakeli ndaathondekea kũũ wee? Na nĩ kĩĩ ũnĩĩtie? Labani akĩĩta atĩrĩ, ti ũguo kũrĩ kũndũ gwĩtũ, kũhe mũirĩtu ũrĩa mũnini mbee ya ũrĩa mũkũrũ. Malĩĩsya nĩ ũndũ ũcio wa mũthenya wa mũgwanja wa ĩno, na nĩngakũhe na ĩno handũ ha wĩla ũrĩa ũrenda harĩ niĩ mĩaka mũgwanja ĩngĩ. Jakobũ nĩekĩte ũguo, na akĩhĩnĩĩa ivinda ĩla ĩmwe ya mĩthenya mũgwanja, nake Labani akĩmũhe Rakeli mũirĩtu wake atuĩke mũka wake. Laban nĩaheete mwarĩ wake ndungata yake ya mũndũ-wa-nja Bilhah, ĩtuĩke ndungata yake ya mũndũ-wa-nja. Na atonyile kwa Rakeli, nake endete Rakeli mũno kũũ Lea, na atungĩte kũmũ mĩaka

mũgwanja ĩngĩ.

Onete nĩ Mwathani Ngai atĩ Lea ĩthĩĩtwe, atumũie nda wake, na Rachel aĩ mũmba. Na Lea nĩagĩĩte nda, na akĩciarĩra Jakobũ mwana wa kahĩĩ, na akĩĩta ĩĩtwa rĩake Rubeni, akiuga atĩrĩ, Tondũ Mwathani nĩonete kũnyiihio kwakwa, na nĩaheete mwana wa kahĩĩ, rĩu nĩ ũndũ ũcio mũthuurĩ wakwa nĩakendete. Na akĩgwata ĩnĩ, na akĩvyala mwana wa ĩĩlĩ kũ Jakobũ, na akĩuga atĩ, Mwathani nĩaiguĩte atĩ ndĩthũĩtwe, na nĩamĩheete o na ũyũ, na agĩĩta ĩĩtwa yake, Simeoni. Na akĩgwata ĩndĩ ĩngĩ, na akĩvyaa mwana wa mũndũme, na akĩuga, Ĩĩ wakwa mũndũme wakwa nĩekũnũmana na niĩ, nĩ ũndũ nĩndamũvyaĩla ana a andũme atatũ. Nĩ ũndũ ũyũ etwĩte ĩsyitwa yake Levi. Na ĩndĩ ĩĩ ĩmwe nĩakĩĩma kana, akĩvyaa mwana wa mũndũme, na akĩuga, ũmũthĩ kana ĩĩ nĩngũthaiiya Mwathani, nĩ ũndũ wa ũũ akĩĩta syũma yake, Juda, na akĩĩkĩa kũvyaa.

30

Onete na Rakeli ũndũ ndatũmĩte kũũ Jakobũ, nĩaũĩte Rakeli mũisaa wake, na nĩendete kũũ Jakobũ, He nĩĩ ciana; aingĩ na ndahe, nĩngakua. Kũũa na maũũ Jakobũ akĩĩla Rakeli, Ndĩ handũ ha Ngai nĩ niĩ, ũla ũkũimĩte macialo ma nda? Rakeli nĩeĩrire Jakobũ atĩrĩ, Ona ndungata yakwa ya mũirĩtu Bala, ũingĩre kũrĩ we, na nĩakaciara arĩ igũrũ wa maru makwa, na niĩ nĩngakwo ciana kuuma kũrĩ we. Na amũheete Bala, mũndũ wa nthĩ mũka wake, atuĩke mũka wake, na Yakobo atoonye kũrĩ we. Na Bala

ũla mũndũ wa kĩĩthĩ wa Rakeli akĩgwata ĩnda, na akĩciaĩa Jakobũ mwana wa mũndũme. Nĩ Rakeli oigĩte atĩrĩ, Ngai nĩandũithĩtie, na nĩaiguĩte mũgambo wakwa, na nĩaheete mwana wa mũndũ mũme. Nĩ ũndũ ũcio nĩetĩte ĩĩtwa yake Dani. Nĩkĩo Bila ũla mũndũ wa ndũĩka wa Rakeli akĩgwatĩa nda ĩngĩ, na akĩciaĩa Jakobo mwana wa ĩĩlĩ. Na Rakeli akĩuga atĩrĩ, Ngai wakwa nĩandĩĩte, na nĩndĩĩte na mũiũ wakwa, na nĩndĩonete, nake akĩĩta ĩĩtwa ake Nafutali. Onile ntheo Leia atĩ etie wa kwĩthya, na akĩoya Zelifa ndungata wake wa mũndũ-wa-ĩka, na akĩmũnengela Yakobo mũka, na akĩingĩla kũrĩ we. Na Zelpha ũla ndungata wa aka wa Lea akĩgwata nda, na akĩciaa Jakobe mwana wa mũndũ mũme. Leah onĩte atĩĩ, Ĩ ũthĩĩo! Nake akĩĩta mwana ũcio Gadi. Nĩ ĩkĩĩthya ĩngĩ Zelpha ũla ndungata wa aka wa Lea, na ĩkĩvyalia Jakobo mwana wa ĩĩla wa kelĩ. Na Lea akiuga, nĩ mũthĩkĩtie, tondũ nĩmakandetha mũthĩkĩtie atumia, na akĩĩta ĩĩtwa wake Asheri. Rubeni nĩathiĩte matukũ-inĩ ma kũgetha ngano, na onete matunda ma mandragora mũgũnda-inĩ, na ũmĩtwĩte kũrĩ Lea mũmwe wake. Rakeli nĩoĩte kũrĩ Lea mũmũthya wake, Ũhe mandragora sya mwanao. Lea oigwe atĩ, Ti ũkwĩthokea wĩ nĩ ũkuĩte mũndũme wakwa? Ti na mandagola sya mwanakwa ũkwĩa? Rakeli oigwe atĩ, Ti ũguo, nĩakome na wĩ ũtukũ ũyũ handũ ha mandagola sya mwanaku. Yakovu nĩatoonyie kuuma mũgũnda hwaĩ-inĩ, na Lea nĩoimĩte gũtũngana nake, nake akĩmwĩra atĩrĩ, ũkainũka kũrĩ niĩ ũmũthĩ, nĩgũkorwo nĩngwandĩkĩte handũ ha mandagola ma mũriũ wakwa, nake akĩkoma nake ũtukũ ũcio. Nake Ngai aiguire Lea, nake atwetwe akiaa Jakobe mwana wa katano. Na akĩuga Lea, nĩandĩhĩte niĩ Ngai ũthĩo wakwa, tondũ wa kũheana mũirĩtu

wakwa kũrĩ mũthuurĩ wakwa, na akĩĩta rĩĩtwa wake Isakaru, ũrĩa ũrĩ ũthĩo. Na akĩgwata ĩngĩ Lea, na akĩciaa mwana wa mũndũ mũme wa kanda ka ĩtandatũ kũrĩ Jakobũ. Na akĩuga Lea, nĩaheete Ngai kĩheo kĩega kũrĩ niĩ rĩu ĩthaa-inĩ rĩĩrĩ, nĩakathũũra niĩ mũthaka wakwa, nĩgũkorwo nĩndamũciarĩire ana a arũme ithathatũ, nake agĩĩta rĩĩtwa rĩake Zabuloni. Na thutha wa ũndũ ũcio nĩaciarire mwarĩ, nake akĩĩta rĩĩtwa rĩake Deina. Ngai nĩaĩkũmbũkĩte Rakeli, na Ngai nĩamũthikĩĩĩe, na akĩhingũla nda yake. Na ĩthĩ ya kũgwatĩa nda ĩkĩvyalia Jakobũ mwana wa mũndũme, nake Rakeli akĩuga atĩrĩ, Ngai wakwa nĩweheĩie thoni yakwa. Na akĩĩta ĩĩtwa akwe Joseph, akĩuga atĩrĩ, Ngai nĩongeelele mwana ũngĩ.

Kwaĩkĩka rĩrĩa Rakeli oĩ Jusufu, Jakubu wendete Labani atĩrĩ, Ũma nĩndũme, nĩguo nĩthie handũ akwa, na nĩ nthĩ yakwa. Nengea atumia akwa na ciana ciakwa, ĩrĩa ndĩkũtungatĩĩte nĩ ũndũ wacio, nĩguo ndĩthiĩ, nĩgũkorwo wee nĩũĩ wĩra wa ũtungata ũrĩa ndĩkũtungatĩĩte. Labani akĩmwĩra atĩrĩ, Angĩkorwo nĩnyonete ũtugi maitho-inĩ maku, nĩndĩonete, nĩgũkorwo Ngai nĩandathimĩte nĩ ũndũ wa ũka waku. Taarĩa mũthia waku kũrĩ niĩ, na nĩngakũhe. Aĩĩ nĩwe Jakobe, wĩ ũĩ ĩla ndĩkũtumĩĩle, na ĩla syothe syaĩ ngombe syaku hamwe na nĩ. Nini ĩrĩa warĩ nayo ĩrĩ nini mbee wakwa, na ĩkĩongeeka ĩkĩa ĩingĩ, na Mwathani Ngai akũathima nĩ ũndũ wa kũgũrũ wakwa. Rĩu nĩ ũndũ ũcio nĩ rĩ ngwĩthondekela nyũmba? Na akĩmwĩra Labani, Kĩĩ kũrĩ we nĩngũkũhe? Nake Jakobo akĩmwĩra, Ndũkangũhe kĩndũ o na kĩmwe. Ũngĩka ũndũ ũyũ kũrĩ niĩ, rĩngĩ nĩngũrĩithia ng'ondu syaku na nĩngũciĩmenyerera. Ĩtĩkĩa

ng’ondu syaku syothe ũmũthĩ, na wamũe kũu kĩla ng’ondu ndũmũ kũũ tũtũũ-inĩ, na kĩla îla îĩ na mĩtaĩ na maũthũ kũũ mbũũ-inĩ, ĩkava ũthĩo wakwa. Na ũthingu wakwa nĩũkathikĩwa mũthenya wa ũmũnthĩ ũrĩa ũkũũka, nĩ ũndũ mũkombithio wakwa ũrĩ mbee yaku, yothe ĩrĩa ĩtarĩ ya matondu na ya mĩtaratara thĩinĩ wa mbũũi, na ya ndũmũ thĩinĩ wa tũũi, ĩkorwo ĩĩyĩtwe harĩ niĩ. Labani akĩmwĩĩa atĩrĩ, Nĩkĩkale ta ũrĩa wĩĩ. Nĩamũũlĩte mũthenya ũcio mbũi cia nthaka cia nthaka na cia mũũla mũno, na ciothe mbũi cia nthaka na cia mũũla mũno, na kĩla kĩndũ kĩaĩ thĩinĩ wa tũtũũme, na kĩla kĩndũ kĩeũ thĩinĩ wacio, na nĩaheete kũgĩĩa guoko kwa ana ake. Na we akĩa njĩla ya matuku matatũ gatagatĩ kao na Jakobũ, nake Jakobũ alĩthya ngondu sya Labani isĩ syatigĩtwe. Jakobũ nĩoyĩte mwene mũtĩ wa storax mũtheu, na wa almond, na wa mũtĩ wa plane. Jakobũ nĩamũũnĩte mĩũnĩo mĩeu, na akĩũna kĩla kĩndũ kĩa mũtheu, kĩonekete ĩthĩ ya mĩtĩ ĩyo kĩndũ kĩa mũeu kĩrĩa amũũnĩte, kĩa mĩthemba mĩingĩ. Nĩ aĩkĩte mĩtĩ îla ĩrĩa aathũnũkĩte thĩinĩ wa maĩno ma ithũa sya maĩ, nĩguo ĩrĩa ng’ondu syoka kũnyua, mbee wa mĩtĩ ĩyo syoka syao kũrĩ kũnyua, ng’ondu syĩthĩwe kũrĩ mĩtĩ ĩyo. Na ngondu syakĩũmbata thĩinĩ wa mĩtĩ, na ngondu syakĩvyaa syeũ theu na sya mĩthemba na sya mbũa syĩna matũtũ. Tũtũ twa ngondu Yakobo nĩamũkanĩĩie, na akĩĩkĩa mbee wa ngondu ndũme îla îĩ na mĩtaũ mĩeũ, na kĩla kĩndũ kĩa mĩthemba mĩingĩ thĩinĩ wa tũtũ twa ngondu, na nĩamũkanĩĩie we mwene ũndũ ũtũ twa ngondu kũlingana na we mwene, na ndaatũkanĩĩie tũu na ngondu cia Labani. Kwaĩkĩka na ũ wakati ũla ĩ syaĩ sya ũũ syakwata nda ĩkĩvĩthya, aĩkĩte Jakobũ ĩtimũ mbee wa syaĩ sya ũũ ũ ĩsyũũ, wa kũvĩthya syo kũlingana na

ĩtimũ. Hĩndĩ ĩla ng'ondu syazaawa, ndaĩkĩte, na ĩkĩoneka ĩla syataarĩ na maamũko syarĩ sya Labani, na ĩla syarĩ na maamũko syarĩ sya Jakobo. Na mũndũ ũcio nĩathĩĩte mũno mũno, na akĩgĩa na ngũũ nyĩngĩ, na ngombe, na ndungata, na andũ-a-aka, na ngamĩĩa, na ndigili.

31

Yakovu nĩaiguĩte ciugo cia ana a Labani makiuga atĩ, Yakovu nĩoete indo ciothe cia ithe witũ, na kuuma kũrĩ indo cia ithe witũ nĩethĩĩte ũtonga ũyũ wothe. Na onile Jakobe uso wa Labani, na ona ti wekawa kũu mbee wake ta ũla wa ĩyũũ na mũthenya wa katatũ. Mwathani eekwĩa Jakobe atĩrĩ, Ũthũke ũthiĩ bũrũni wa ithe waku, na kũrĩ andũ a nzaa yaku, na nĩngũkorwo hamwe nawe. Kũtũma, Jakobũ nĩetĩte Lea na Rakeli werũ-inĩ kũrĩa ndũũru syake syarĩ. Na akĩĩa o atĩrĩ, nĩndĩonete ũthiũ wa ithe wanyu, atĩ ndũngĩ ũkwa harĩ niĩ, ta ĩra na mũthenya wa ĩtatũ, no Ngai wa baba wakwa aarĩ na niĩ. Na ĩno nĩmũmenyete, atĩ na hinya wakwa wothe nĩndatungatĩĩle ithe wanyu. Ĩla ithe wanyu nĩandĩĩtie, na nĩagarũũte mũkomboo wakwa maita ikũmi, na Ngai ti nĩakĩũmĩte kũnjĩka ũũru. Angĩ ũũ ekwĩa atĩ, Ila isyĩ syĩthĩ nĩikava mũkate waku, na syĩkavyala ila mbũi syothe syĩthĩ. Angĩ ona ekwĩa atĩ, Ila ntheu nĩikava mũkate waku, na syĩkavyala ila mbũi syothe ntheu. Na Ngai nĩwethĩte ũthũũ wothe wa ithe wanyu, na aaneana kũrĩ niĩ. Na kyaũmĩkĩte ĩndĩ ngũũ syakwata ĩnda syĩ nda, na ndĩonete na maitho makwa ũthĩ-inĩ, na ona mbũi syĩa nũme na ndũũme syĩkwambata igũũ wa ngũũ na

mbũi, syeũ mũno na syĩ na matũtũ na syĩ ta mũvũũ syĩ na matũtũ. Na Mũtũmwo wa Ngai akĩnjĩĩra thĩinĩ wa kĩroto, Jakobũ, na niĩ ngĩũria, nĩ kĩĩ? Na akĩuga, ĩtĩĩa maitho maku, na wone ndũũme na ndũũme cia mbũi ikĩhaica ng'ondu na mbũi cia mũtwe mweũ, na cia mĩthemba mĩingĩ, na cia rangi wa mũvũ cia maara, nĩgũkorwo nĩnyonete ũrĩa wothe Labani ekũkwĩka. Nĩ niĩ ndĩ Ngai ũrĩa wendete kũoneka kũrĩ we handũ-inĩ ha Ngai, kũrĩa wahakĩte gĩtugĩ kũrĩ niĩ kũu, na ũkĩĩhĩta mwĩhĩtwa kũrĩ niĩ kũu. Rĩu nĩ ũndũ ũcio ũkĩra, na ũme thĩ-inĩ ĩno, na ũthiĩ bũrũri-inĩ wa ciana syaku, na nĩngũkorwo hamwe na wee. Na kũcookia, Rakeli na Lea nĩmamwĩĩlĩte atĩrĩ, Tũtikũlĩ na kyũmũ kana ũtuĩ wa kũgaya mũciĩ wa ithe witũ? Tivĩ ta andũ ma ngeni twĩtũĩte harĩ we? Nĩgũkorwo nĩatwendĩĩte, na nĩalĩĩte kũlĩa mbesa syĩtũ. Ũtonga wothe na ũkũngũ ũrĩa Ngai wa ithe witũ eethĩte, ũgaatuĩka witũ na wa ciana citũ, nĩ ũndũ ũcio rĩu ĩka ũrĩa wothe Ngai akwĩĩrĩte. Kũũkĩte, Jakobe weete aka ake na ana ake, akĩmatwĩka igũrũ wa ngamĩa, Na nĩathiĩtie indo syothe sya ũtonga wake, na mĩthemba yothe ya indo syake ĩrĩa onete kũu Mesopotamia, na indo syake syothe, kũthiĩ kũrĩ Isaaka ithe wake thĩ-inĩ wa Kanaani. Laban nĩathiĩte kwenga ng'ondu ciake, na Rachel nĩaiyĩte mĩhianano ya ithe wake. Jakobe nĩahithĩte Labani ũla Mũsũlia ndakamwĩe atĩ nĩetheete. Nake oorĩte we na syindu syake syothe, na akĩingia mũũĩ, na akĩthiĩ kĩĩma-inĩ kĩa Gileadi. Kwĩĩlwe nĩ Labani ũla Mũsũlia mũthenya wa ĩtatũ atĩ Jakobũ nĩoĩte. Na ĩndĩ ooĩte andũ a nyũmba yake mwene hamwe na we mwene, aamũingatĩte thutha wake njĩla ya matukũ mũgwanja, na akĩmũkinyĩa kĩĩma-inĩ kĩa Gileadi. Ngai nĩokĩte kũrĩ Labani Mũsulia ũtukũ kũndũ-inĩ, na akĩmwĩra atĩrĩ,

Wĩmenyerere ndũkaarie na Jakubu ũũru o na rĩ. Na Labani nĩakinyĩĩte Jakobũ, na Jakobũ nĩaĩkĩte hema yake kĩĩma-inĩ, na Labani nĩaĩkĩtie aa ndũgũ ake kĩĩma-inĩ kĩa Gileadi. Laban endete Jacob atĩ, Nĩ kĩĩ wĩkĩte? Nĩ kĩĩ wĩthiĩte na hitho, ũkĩĩa, na ũkĩtwaa airĩtu akwa, ta andũ maatahĩtwo na rũhiũ rwa ita? Na ũngĩ nĩwamenyithĩtie kũrĩ niĩ, nĩngĩakũtũmĩte na ũkeni, na aini, na ngoma, na kĩnanda. Na ndionekanĩtie ũkwĩtĩkĩa kũmumunya ciana ciakwa na airĩtu akwa, na rĩu wĩkĩte ũrimũ. Na ĩu nĩ ĩkavĩa guoko wakwa kũmĩka ũũru waku, no Ngai wa ithe waku ĩla ĩndĩ nendete kũũ akĩnjĩĩla, akĩuga, Wĩkengele wĩ mwene ndũkae waria na Jakobũ maũndũ ma ũũru. Rĩu nĩ ũndũ ũcio nĩũthiĩte, ũndũ wa kwenda nĩgũkorwo wendete kũthiĩ mũciĩ wa ithe waku, nĩ kĩĩ kĩatũmire ũiye ngai syakwa? Gũcookia nĩ Jakobũ akĩĩa Labani, atĩ nĩndĩnokĩte, nĩgũkorwo ndoigĩte, ndũkae ũnye airĩtu aku kuuma kũrĩ niĩ, na indo syakwa syothe. Na akĩuga Jakobũ, Ũla ũngĩona ngai syaku thĩinĩ wake, ndagĩtũũla mũũĩ mbee ya andũ a itũ. Menyithya kĩla kĩndũ kĩlĩ thĩinĩ wakwa kĩa syaku, na ũkĩoe. Na ndamenyithie kĩndũ o na kĩmwe thĩinĩ wake. Na ndamenyaa Jakobũ atĩ Rakeli mũka wake nĩwe waiyĩte. Kũingĩa nĩ Labani, nĩathuthĩte thĩinĩ wa nyũmba ya Lea, na ndoonete. Akĩuma kuuma wa nyũmba ya Lea, na nĩathuthĩte nyũmba ya Jakobo, na thĩinĩ wa nyũmba ya ĩĩlĩ ndungata cia aka, na ndoonete. Akĩingĩa nĩ na thĩinĩ wa nyũmba ya Rakeli. Rachel nĩooĩ mĩhianano, na akĩmĩĩkĩa thĩinĩ wa mĩkũnda ya ngamĩa, na akĩikala igũrũ wayo. Nake akĩĩra ithe wake atĩrĩ, ndũkamĩĩkĩre ũũru mũthamaki, ndingĩhota kũrũgama mbere yaku, nĩ ũndũ ũrĩa ũhaana na mũtugo wa andũ-a-aka ũrĩ harĩ niĩ, Labani akĩcaria nyũmba yothe, na ndaonire mĩhianano.

Jakobũ nĩaakĩĩthĩtie, na nĩamanyithĩtie na Labani. Jakobũ akĩũkĩa akĩĩa kũ Labani atĩ, Nĩ kĩĩ ũũĩ wakwa? Na nĩ kĩĩ ĩvĩ yakwa, ũla nĩwanĩngatĩte nyuma wakwa? Na nĩ ũthuthĩtie indo ciothe cia nyũmba yakwa; nĩ kĩĩ wonete kuuma indo-inĩ ciothe cia nyũmba yaku? Ĩka haha mbee ya andũ a nyũmba yaku na andũ a nyũmba yakwa, na nĩmatuĩre gatagatĩ witũ eerĩ. Ici syindu syĩĩ miaka mĩongo ĩĩlĩ nĩndĩ na wee, ng'ondu syaku na mbũli syaku syĩ syathĩwa ciana, ndũũme wa ng'ondu syaku ndĩnarĩĩte. Kĩndũ kĩũĩtwe nĩ nyamũ ti ndakũletee, nĩ niĩ ndakũĩhĩa kuuma kũrĩ niĩ mwene ũici wa mũthenya na ũici wa ũtukũ. Nĩndatuĩkĩte wa mũthenya ndĩkĩũngĩtwo hamwe na ũmũ, na na ũkũũu wa ũtukũ, na toro wakwa nĩwehekete mathoini makwa. Ici nĩ kwa niĩ miaka mĩongo ĩĩlĩ ndĩ thĩinĩ wa nyũmba yaku, nĩndakũtungata miaka ikũmi na ĩna handũ ha ana aku aĩlĩ, na miaka ĩtandatũ thĩinĩ wa ngondu syaku, na nĩwakũũa mũkomboo wakwa maita ikũmi. Aithĩ ti Ngai wa ithe wakwa Iburahĩmu, na wĩtigĩĩ wa Isaaka, endete kũũ kwĩĩ, ĩĩ nĩ ũndũmetie thĩinĩ nĩndakwĩ. Ũthĩĩni wakwa, na wĩa wa moko makwa, onete Ngai, na akũkaania ĩla.

Gũcookia nowe Labani akiuga kũrĩ Jakubu, Ala aanake nĩ aanake akwa, na aanandu nĩ aanandu akwa, na ĩla ng'ombe nĩ ng'ombe syakwa, na syothe ĩrĩa ũkuona nĩ syakwa. Na wa aanake akwa, kĩĩ nĩngwĩka kũrĩ aya ũmũthĩ kana kũrĩ ciana syao iria maaciarĩte? Rĩu nĩ ũndũ ũcio ũka tũthondeke kĩĩranĩro nĩ niĩ na wee, na ĩkatuĩka ũira gatagatĩ wakwa na waku. Akĩmwĩra atĩrĩ, Ona hatarĩ mũndũ hamwe na ithuĩ arĩ, ona Ngai nĩwe mũira gatagatĩ wakwa na waku. Jakubu akĩgwata ĩwe, na

akĩmĩĩkĩa ĩtugĩ. Jakobe akĩĩra andũ a nyũmba yake atĩrĩ, Ũngananĩai mahĩga, na makĩũngania mahĩga, na makĩĩka kĩrĩma, na makĩrĩa kũu igũrũ wa kĩrĩma. Labani akĩmwĩra atĩrĩ, Kĩrĩma kĩĩ nĩkĩũmbũũria gatagatĩ wakwa na waku ũmũthĩ. Na Labani nĩetĩte kĩima kĩu kĩima kya ũira, nake Jakobo nĩetĩte kĩima kĩu kĩima kya mũira. Labani eĩĩ kũrĩ Jakobo atĩrĩ, Ona mũthĩĩ ũyũ na kĩgango kĩrĩa ndahaandĩte gatagatĩ wakwa na waku. Mũthĩĩ ũyũ nĩkũumbũũria, na kĩgango kĩĩ nĩkũumbũũria. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ wetagwa ĩĩtwa rĩake, Mũthĩĩ wa Kũumbũũria. Na oneku ũla wĩiwe, Ngai nĩone gataĩ wakwa na waku, nĩgũkorwo tũkwĩyandũkanĩa ũmwe na ũla ũngĩ. Aithĩwa ũkaanyĩĩthya aa akũũ akwa, aithĩwa ũkwoya aka kũthĩ aa akũũ akwa, ona, ndaa mũndũ ũ na ithuĩ ĩ onete, Ngai nĩwe mũĩra gatagatĩ wakwa na waku. Aingĩwa na nĩ ũndũ ndikavĩthĩa kũrĩ wee, o na wee ndũkanavĩthĩe kũrĩ niĩ kĩma kĩĩ na kĩgango kĩĩ ũkĩendete gwĩka ũũru. Ngai wa Abraham na Ngai wa Nahori nĩmatuĩke kati witũ, na Jakobo nĩehĩtie kũlingana na wĩtigĩĩi wa ithe wake Isaaka. Na we atuĩte mbambo kĩĩma-inĩ, na eetie andũ a nyũmba syake, na malie na nyuie, na komie kĩĩma-inĩ.

32

Labani ookĩte kĩmũthenya, nĩamũmũnĩte aanake na aala ake, na nĩamathĩĩte, na Labani aagarũkĩte nĩathiĩte kũndũ wake.

Na Jakobo nĩathiĩte njĩla wake mwene, na oonanĩte ona kambi ya Ngai ĩkĩte hau, na Atumiwa a Ngai makamũtũngana. Eĩĩ nĩ

Jacob îla ona îo, Kambî ya Ngai îî, na eeta syũa wa ũndũ ũla Makambî.

Jakobũ nîatũmîte andũ a kũtwaa ndũmîrîri mbee yake kũrî Esau mũrũ wa nyina ũthî-inî wa Seiri, bũrũri-inî wa Edomu. Na aathîte o akîîa, Ũũ nî mũkeea kũ mwîthî wakwa Esau: Ũũ nî eea îndũ ya aku Jakobũ, Na Labani ndatũũie, na ndîkavîtîa nginya wa îndî îno. Na nîndîgîîte na ngombe na ndigili na ngondu na ndungata na andũ-a-aka, na nîndatũmîte kũmwîla mwathi wakwa Esau, nîguo ndungata yaku îone wendo mbee yaku. Nao maathani macio maakinyia kwa Jakovu, makiuga, nîtwokite kwa mũndũ wa îthî waku Esau, na ona we nîokaa gũtũngana nawe, na andũ magana mana maî nake. Jakovu nîogwatîîte mũno, na nîathanîkîte, na nîagayanîîte andũ arîa maarî hamwe na we, na ngombe, na ngamîîa, na ngondu, thîinî wa kambî îîrî. Na Jakobũ akîuga atîrî, angî Esau oke kũrî kambî îmwe na amîteme, kambî ya kelî îkaahonoka. Jakobũ aitie atîî, Ngai wa îthwa wakwa Aburahamu, na Ngai wa îthwa wakwa Isaaka, Mwathani wî ũla wendete kũndîa atîî, ũma ũthiî kũ nthî ya kũvyalîwa kwaku, na nîngwîka wega, Nîkîoneke kũũ kuuma kũrî ũthingu wothe, na kuuma kũrî ma ũndũ wa ma wothe, ũrîa wekîire ndungata yaku, nîgũkorwo na rũthanju rwakwa ũrũ ndaringire Jorodani ũyũ, rîu no nduîkîte mbũi igîrî. Ndeithya kuuma moko-inî ma mũrũ wa îthîî wakwa, kuuma moko-inî ma Esau, nîgũkorwo nîndîetigîra we, ndakae ũka andîthe na maitũ hamwe na ciana. Wee na wîîte, Wega nîngwîka, na nîngũtũma mbeu yaku îtuîke ta mũthanga wa îthia, ũrîa ũtangîtaawa nî ũndũ wa ũingî. Na akoma ũũ ũtukũ ũla, na nîoete iheo iria eethîte, na agîcitũma

kũrĩ Esau mũrũ wa nyina. Mbũi igana ĩĩli, nthenge mĩongo ĩĩli, ng'ondu igana ĩĩli, ndũrũme mĩongo ĩĩli. Ngamia cia kũnyonithia na ciana ciacio mĩongo ĩtatũ, ngombe mĩongo ĩna, ndegwa ikũmi, ndigiri mĩongo ĩĩrĩ, na twana twacio ikũmi. Na aanewe syĩ kũ andũ ake ma ũtungata, ũthĩ kĩla kĩmwe kĩa syene, na akĩĩa andũ ake ma ũtungata, Thiĩ mbee yakwa, na mwĩke ũtaanĩ wa katĩ ka ũthĩ na ũthĩ. Nĩ aathĩte wa mbee, akĩmwĩla, Angĩkorwo nĩagakũcemana Esau mũrũ wa ĩthaa wakwa, na nĩagakũũlia, akĩmwĩla, Wĩ wa ũũ? Na ũthiĩ kũ? Na ici syĩ sya ũũ isyĩ syĩthĩĩte mbee yaku? Ũkwĩa, wa ndungata yaku Jakobũ, iheo nĩatũmĩte kũrĩ mwathi wakwa Esau, na ona we mwene arĩ thutha witũ. Na aathĩte wa mbee, na wa kelĩ, na wa katatũ, na othe arĩa meethĩte mbee ya ndũũru cia ũũ, akĩuga, Kũlingana na kiugo kĩĩ, arĩriai Esau ĩndĩ ĩrĩa akaamũona ĩmwe, Na mũkwĩa, ona ndungata yaku Jakobũ nĩyũkĩte thutha witũ, oigĩte nĩgũkorwo, nĩngũhooreria ũthiũ wake na iheo iria ithiiaga mbee yake, na thutha wa ũndũ ũyũ nĩngwona ũthiũ wake, kũhota nĩgũkorwo nĩakaamũkĩra ũthiũ wakwa. Na iheo syathiĩte mbee wa ũthĩ wake, nake we mwene akoma ũtukũ ũla kambĩ-inĩ. Ũkĩte ũtukũ ũla, nĩoete aka ĩĩlĩ, na aka ĩĩlĩ ma ndungata, na ciana syake ikũmi na ĩmwe, na akĩingia kĩingio kĩa Jabbok. Nĩamatoie na akĩingĩla mũũĩ ũla wa maaĩ na akĩingithia indo syake syothe.

Jakovu nĩasĩĩtie we mwene, na ũkĩũmbana na mũndũ ũmwe nginya rũciũ. Onile ila atĩ ndakwaa nake, na akwata weu wa kĩvĩa kyake, na ũkĩa numb weu wa kĩvĩa kya Jakobe ĩndĩ ya kũũngana kwake na we. Na akĩmwĩla, Tũma nĩ, nĩgũkorwo ĩkũũ nĩyokĩte. Nake akĩmwĩla, Ndikakũtũma ũngĩaga kũndathima.

Akĩmwĩa atĩrĩ, Rĩĩtwa yaku nĩ kĩĩ? Nake akĩmũcookeria atĩrĩ, Jakobo. Na akamwĩla atĩrĩ, Ndũkeitwa ĩla ĩtwa yaku Jakobo, no Isiraeli nĩyo ĩkava ĩtwa yaku, nĩ ũndũ nĩwĩkĩĩte na hinya na Ngai, na na andũ ũkava na hinya. Nĩonĩtie na Jakovu, na akĩuga, Mbĩĩe itwa yaku. Na akĩuga, Nĩ kĩĩ kĩla ũnonĩtya itwa yakwa? Na akĩmũathima kũu. Na Jakobe akĩĩta itina ya handũ kũu Mũono wa Ngai, nĩgũkorwo nĩndonire Ngai ũthiũ kwa ũthiũ, na roho wakwa ũkĩokolwa. Ĩĩ yakwĩkĩa nĩwe ĩĩ ĩa, ĩĩ ĩkavĩthya mũũndo wa Ngai, nake we mwene nĩatũthĩkaa kĩeũ-inĩ kyake. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ, ana a Isiraeli matirĩaga kĩvata kĩrĩa kyathuthĩkire, kĩrĩa kĩrĩ igũrũ wa ũtaanĩ wa kĩero, nginya ũmũthĩ, tondũ wahutia ũtaanĩ wa kĩero kĩa Jakobo kĩvata kĩrĩa kyathuthĩkire.

33

Jakobo nĩekũũa na igũlũ na matho make, na onete, na ona Esau mũlũ wa we ũkĩa, na andũ magana mana hamwe na we, na Jakobo nĩagayania ciana kũlĩ Lea, na kũlĩ Rakeli, na ndungata ĩĩlĩ cia aka. Na akĩĩka andũ a aka eerĩ na ana ao mbee, na Lea na ciana ciake thutha, na Rakeli na Jusufu mũthia. Mwene nowe nĩathĩĩte mbee yao, na nĩainamĩĩte thĩ mĩthemya mũgwanja, nginya wa kũsyĩĩa mũndũ wa nyina. Na Esau akĩũka kũmũtũnga, na amũnyiitĩte akĩgwa igũrũ wa ngingo yake, na akĩmũmumunya, nao makĩĩla eerĩ. Na ĩtĩtĩ ona Esau onete aka atumia na ciana, na endete, Nĩ kĩĩ ici kũrĩ wee nĩ? Nake endete, Ciana ila Ngai onete ũtuĩko ndungata yaku. Na aithya ma anake na ciana syao makĩmĩsya, na makĩinamĩsya. Na Lea akĩhĩngĩla

hamwe na ciana ciake, nao makĩinamĩla, na thutha wa ũguo Rakeli na Jusufu makĩhĩngĩla, nao makĩinamĩla. Na akĩĩta, nĩ kĩĩ ici cia kũũ nĩ, ciothe mbũi ici, iria ndatumanĩte? Ũla ũngĩ akĩĩta, nĩguo ona ndungata yaku wendo mbee yaku, mwathani. Esau nĩendete atĩrĩ, Ndĩ na syindu syĩngĩ, mũndũ wakwa wa ĩthĩ. Syaku ĩĩ syaku. Jakobũ akĩuga atĩrĩ, angĩkorwo nĩndoneete wendo mbee yaku, ĩtĩkĩra iheo ĩsya kũgera moko makwa, nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ nĩndonete ũthiũ waku, o ta ũrĩa mũndũ onaga ũthiũ wa Ngai, na nĩũkendea nĩ niĩ. Oya ilogi syakwa isyo ndĩkũthĩĩte, nĩgũkorwo Ngai nĩandekĩĩle ũtha, na ndĩ na indo syothe, na nĩamũthĩĩthie, na nĩoyĩte. Nake akĩuga atĩ tũthiĩ tũkĩuma tũthiĩ na njĩla nũnũ. Onĩĩte na we, Mwene wakwa nĩamanyaa atĩ ciana syĩ nyolosu, na ngondu na ngombe syĩ kũyonithya ũthĩ wakwa. Angĩ nĩ ũndũ ũcio ndĩkasyingĩithya mũthenya ũmwe, ikũkua syothe ngombe. Nĩathĩĩe mbee mwene wakwa mbee wa ndungata yake, no nĩo nĩngĩthiĩ na ũthĩĩni kũlingana na ũtũũ wa ũthĩĩ wa mbee wakwa, na kũlingana na magũũ ma anake, nginya ndoke kũrĩ mwene wakwa Seiri. Esau nĩatĩĩte, Nĩngũtĩĩa hamwe na waku amwe a andũ akwa, nowe nĩatĩĩte, Nĩ kĩĩ kĩu? Nĩkũigana tondũ nĩndonete wendo mbee yaku, mwathani wakwa. Esau nĩagarũkĩte mũthenya ũla njĩla-inĩ yake ya gũthiĩ Seiri. Na Jakobe nĩathiĩte kũ hema, na endete nyũmba kũu, na kũ ũhiũ wake endete hema, nĩ ũndũ ũcio etete itina ya handũ hau Hema.

Na Jakobe okile Salemu, itũũla ya Shekemu, ĩla ĩĩ thĩinĩ wa bũrũri wa Kanaani, ĩla okile kuuma Mesopotamia ya Suria, na akĩamba mbee ya itũũla. Nĩagũlĩte kĩũmbe kĩa mũgũnda kũrĩa

eekĩte hema yake kuuma kũrĩ Hamori ithe wa Shekemu na amnon igana. Nake akĩhaanda ho kĩgongona, na akĩĩta Ngai wa Isiraeli.

34

Dinah, mwarĩ wa Leah, ũrĩa aamũciarĩire Jakobo, nĩathiire kwona airĩtu a andũ a kũu. Na Shekemu mwana wa Hamori Muhivi, mwendwa wa ithi, onete, na kwoya we akoma nake, na kuminyiia we. Nĩatũmĩte ngoro yake kũrĩ Dina mwarĩ wa Jakubu, na akĩmwendea mũirĩtu ũcio mũtheu, na akĩmwarĩria na ũhooreri. Shekemu nĩoigĩte kũrĩ Hamoru ithe wake, akĩuga, Nĩũndehele mũirĩtu ũyũ atuĩke mũka wakwa. Jacob nĩaiguĩte atĩ mwanaa Hamor nĩathũkĩtie Dina mũsyaa wake wa mũndũ-mũka, nao aanake aake maaĩ na ngũmbau syake kũu werũ-inĩ, nake Jacob nĩakĩĩte kĩĩ nginya moka. Nĩaumĩte Emmor ithe wa Shekemu akĩthiĩ kũrĩ Jakubu nĩguo amwĩĩle. Ana a Jakovu nĩmokĩte kũuma mũgũnda-inĩ, na rĩrĩa maiguire, andũ acio nĩmatuĩkĩte na kĩeha kĩnene mũno, nĩ ũndũ kĩndũ kĩa thoni nĩekĩtwo thĩinĩ wa Isiraeli, akoma na mwarĩ wa Jakovu, na ti ũguo ũgaatuĩka. Na akwĩa Emmor kũu, akĩuga, Shechem mwana wakwa nĩathũũĩte na ngoo mwana wa aka wanyu, nĩ ũndũ ũcio mũmũhe atuĩke mũka wake, Na mũhikanie na ithuĩ, mũtũhe airĩtu anyu, na mwoe airĩtu aitũ kũrĩ aanake anyu. Na thĩinĩ witũ mũikaĩe, na thĩ ĩno nĩ nene mbee yanyu, mũikaĩe, na mwendie kũu, na mwĩgwatĩĩe indo kũu. Shekemu aĩĩte kũrĩ ithe wa mũndũ-wa-nja ũcio, na kũrĩ aa ndũgũ ake, atĩrĩ, Nĩndĩone

wendo mbee yanyu, na kĩla kĩndũ mũngĩĩta, nĩtũkamĩhe. Ongeesyai ũtheka mũno, na nĩngũheana ta ũrĩa mũkwĩĩra, na mũnengee mwana ũyũ ndĩmũhikie.

Nĩmakĩĩte ana a Jakobũ kũrĩ Shekemu, na Emori ithe wake, na ũhinga, na makĩaria nao, tondũ nĩmathũkĩtie Dina mwarĩ wa nyina wao. Na makĩĩa o Simeoni na Levi, andũ a nyina na Dina, Tũtingĩhota gwĩka ũndũ ũyũ, kũheana mwarĩ wa ĩtũ mũndũme ũrĩa ũtarĩ mũruu, nĩgũkorwo nĩ thoni kũrĩ ĩtũ. Nĩ ũndũ ũyũ wĩka tũkahaana ta inyuĩ, na tũgaikala thĩinĩ wanyu, angĩkorwo mũkatuĩka ta ithuĩ na inyuĩ, kwa kũruithio aanake anyu othe. Na tũkaahe airĩtu aitũ kũrĩ inyuĩ, na kuuma kũrĩ airĩtu anyu tũkoe atumia aitũ, na tũikarane hamwe na inyuĩ, na tũtuĩke ta rũrĩrĩ rũmwe. No anga mũtikathikĩĩa ithuĩ wa kũthĩnjĩo, tũkĩoya mũirĩtu witũ tũkũũka. Na macio manĩa makendithĩtie mbee wa Emori, na mbee wa Shekemu mwana wa Emori. Na ti wekũũthia mũndũ mũthaka ũcio gwĩka ũndũ ũcio, nĩgũkorwo nĩendete mũirĩtu wa Jakobũ, nake we mwene aarĩ wa gĩtĩĩo kũũ kĩrĩa kĩothe thĩinĩ wa nyũmba ya ithe wake. Nĩokĩte no Emmor na Shekemu mwanake wake kũrĩ kĩhingo kĩa itũũra yao, na nĩmaarĩtie kũrĩ andũ a itũũra yao makĩuga, Andũ ala masyĩ ma thayũ, nĩmaikale hamwe na ithuĩ igũrũ wa thĩ, na nĩmendithie wĩa wao, thĩ ĩno ona nĩ nene mbee yao, ana ao nĩtũkamũkĩa ithuĩ atumia, na ana aitũ nĩtũkamahe o. Ũndũ-inĩ ũyũ wiki nĩguo andũ acio makahaana na ithuĩ nĩguo matũikie na ithuĩ, nĩguo tũtuĩke andũ amwe, kwa kũũthia aanake aitũ othe, o ta ũrĩa o nao meũthĩtie. Na ngombe syao, na nyamu inya ĩla ĩthambaa na maũndũ mao, ti syĩtũ itũkũwa? Ũndũ ũmwe nĩ tũtũũke ta o, na

nĩmakaĩthya hamwe na ĩsũ. Na maathikĩĩwe Emmor na Shechem mwana wake nĩ andũ othe arĩa meendagia kĩhingo kya itũũra yao, na maatemewe nyama ya kĩthũa kyao othe mũndũmũme.

Kwaĩkĩka mũthenya wa ĩtatũ, ĩla maĩ na ũũmwa, ana eeli a Jakũbu, Simioni na Levi, alũme a Daina, maakuĩa o ũmwe ĩhiũ yake, na maatoonya itũũla kwa thayũ, na mooaga andũmũme othe. Nao mooragĩte Emmor na Shekemu mũriũ wake na kanua ka rũhiũ rwa ita, na makĩoya Dina kuuma nyũmba ya Shekemu, na makĩũma. Ana ana a Jakovu nĩmathiĩte kũrĩ arĩa metheete, na makĩũthũa itũũra kũrĩa nĩmathũkĩtie Dina mũsaa wao. Na ng'ondu syao, na ng'ombe syao, na ndigili syao, syothe sya ĩ thĩinĩ wa itũũra, na syothe sya ĩ werũ-inĩ, nĩmakuuĩte. Na mĩĩlĩ yao yothe, na mĩthĩo yao yothe, na aka ao maathĩĩwa, na maataha ũndũ wothe ũrĩa warĩ itũũra-inĩ, na ũndũ wothe ũrĩa warĩ nyũmba-inĩ. Jakovu endete Simeoni na Levi atĩrĩ, Nĩmũnthĩte mũthũku, ũndũ ũcio nĩtũmĩte ndĩ mũũru kũrĩ andũ othe matũũaa bũrũri ũyũ, thĩinĩ wa Akanaani na thĩinĩ wa Aperizi. Nĩ ndĩ mũnini mũno mũigana-inĩ, na mangĩũngana mamũke igũrũ wakwa, nĩmakantemba, na nĩnganangĩka nĩ na nyũmba yakwa. No kĩla ũndũ makĩuga atĩrĩ, No ta mũtharia nĩmagatũmĩa mwarĩ wa ĩthũ?

35

Ngai akĩĩra Jakubu atĩrĩ, ũkĩra ũthiĩ handũ ha Betheli, na ũikare

kũu, na wĩthondekere kĩgongona kũu kũrĩ Ngai ũrĩa wonekire harĩwe rĩrĩa woorĩire mbere ya Esau mũrũ wa nyũkwa. Jakovu aĩĩte kũ andũ a nyũmba yake, na othe arĩa maarĩ nake, Eheriai ngai cia kũngĩ iria mũrĩ nacio kuuma gatagatĩ wanyu, na mwĩtherie, na mũgarũre nguo cianyu. Na tũkĩte tũthiĩ igũrũ Betheli, na tũthondeke kũu kĩgongona kũrĩ Ngai ũrĩa waiguire yakwa mũthenya wa mĩnyamaro, ũrĩa warĩ na niĩ, na aahonokirie niĩ njĩra-inĩ ĩrĩa ndathiire. Na maaneana kũ Jakobũ ngai ila cia ngĩ ila syaĩ thĩinĩ wa moko mao, na ithũngũ ila syaĩ thĩinĩ wa matũ mao, na aasyithie syĩo Jakobũ ĩ thĩ wa mũtĩ wa terebinthu ũla ũĩ Shekemu, na aanangĩe syĩo, kũthya wa ũmũthĩ mũthenya. Na Isiraeli nĩakĩuma Shekemu, na wĩtigĩo wa Ngai ũkĩgwa matũũra-inĩ marĩa maathiũrũrũkĩirie, na matiathiĩte thutha wa ana a Isiraeli. Jakobo okile Luza, ĩla ĩlĩ thĩinĩ wa nthĩ wa Kanaani, ĩla ĩtwawe Betheli, we mwene na andu onthe ala maalĩ nake. Na akĩaka kĩgongona kũu, na agĩĩta itwa ya handũ hau, Betheli, nĩgũkorwo kũu nĩkuo Ngai aamuonekĩire, rĩrĩa ooraga mbere ya Esau mũrũ wa nyina.

Debora, mũmũthi wa Rebeka, akuile, na athikitwe mũnini wa Betheli handũ ha mũtĩ wa mũkũyũ, na Jakubu etire rĩĩtwa rĩa handũ hau Mũkũyũ wa Kĩeha. Ngai wonekana kũ Jakobe ĩla aĩ Luza, ĩla ookite kũuma Mesopotamia ya Siria, na Ngai ũmũthaamĩĩte. Na Ngai akĩmwĩa atĩrĩ, Ĩtwa yaku ndĩkeethawa rĩngĩ Jakobe, no Isiraeli nĩyo ĩkava ĩtwa yaku, na akĩmwetha ĩtwa rĩa Isiraeli. Ngai akĩmwĩra atĩrĩ, nĩ niĩ Ngai waku, ongea na wĩingĩhie, ndũrĩrĩ na mĩingano ya ndũrĩrĩ nĩikoimĩra harĩwe, na athamaki nĩmakoima njũũnĩ-inĩ ciaku. Na thĩ ĩla ndaheete

Abraham na Isaac, kũrĩ wee nĩndĩkũheete, ĩkaava yaku, na kũrĩ mbeu yaku thutha waku nĩngahe thĩ ĩno. Ngai nĩambĩĩie kuuma handũ harĩa aarĩtie kwaria nake. Na Jakobũ nĩakĩmĩte kĩgango kũu handũ, o kũrĩa Ngai aamwarĩirie nake, kĩgango kĩa ihiga, na nĩaitĩte igũrũ wakĩo kĩndũ kĩa kũnyuuo, na nĩaitĩte igũrũ wakĩo maguta. Na Jakobe ndetithie itwa ya handũ kũrĩa Ngai waanĩĩe na we kũu, Betheli. Jakobũ atumĩte kuuma Betheli, nĩambĩkĩte hema yake kũu mbee ya mũthiringo wa Gaderi. Kĩonekete ĩrĩa akuhĩrĩirie kũrĩ Chabratha nĩguo oke kũrĩ Ephrathaũ, Racheli nĩaciarĩte, na nĩathĩĩnĩkĩte thĩĩna mũno ũciarũ-inĩ. Kwatonya hĩndĩ ĩrĩa aazaaga na mathĩĩna manene, mũmwĩthĩthi akĩmwĩra atĩrĩ, Ũmĩte ngoro, nĩgũkorwo ũyũ o na we nĩ mũriũ waku. Kwatonya ũ kũekia ĩyo ngoo, nĩaakuĩte nĩũndũ, nĩetĩte ĩtwa akwe, mwana wa ũthĩĩna wakwa, na ithe nĩetĩte ĩtwa akwe, Benjamini. Rasheli akuwa, na aithikwa njĩlainĩ ya kũthiĩ Efiratha, ĩyo nĩyo Bethelehemu. Na akĩika Jakobe kĩgango kũu mbĩĩa-inĩ wake, ĩyo nĩyo kĩgango kĩrĩa kĩrĩ kũu mbĩĩa-inĩ wa Rakeli nginya ũmũthĩ. Kwĩkĩkĩte ĩndĩ Isiraeli aatũũlĩte thĩinĩ wa bũlũ ũla, Rubeni nĩathiĩte na nĩakomete na Bala, mũthiiya wa ithe wake Jakobo, na Isiraeli nĩaiguĩte, na ũũlũ nĩwonekete mbee yake. Ana a Jacob maarĩ ikũmi na ĩĩrĩ.

Ana a Lea, wa mbee wa Yakobo, nĩwe Rubeni, Simeoni, Levi, Yuda, Isakari, na Zabuloni. Ana a Raheli maarĩ Yusufu na Benjamini. Aanake a Ballas, mũndũ wa mũka mũnini wa Rakeli, nĩ Dani na Nafutali. Aanake a Zelfa ndumia ya Lea, Gadi na Asheri, aya nĩ aanake a Jakobo, arĩa maaciairĩirwe nĩwe kũu Mesopotamia ya Siria. Jakobo okile kwa Isaka baba wake kũu

Mamre, itũũla ya ũthĩ, ĩĩ nĩyo Hebroni thĩinĩ wa bũrũri wa Kanaani, kũrĩa kwatũũrire Ibrahimu na Isaka. Matukũ ma Isaaka marĩa aatũũrĩte nĩ mĩaka igana na mĩrongo ĩnana. Na ũkũũ Isaaka akua, na ongelewa kũ ũkũũ wake mũkũlũ na mũiyũu wa matukũ, na makamũsya Esau na Jakobo ana ake.

36

Ici nĩ mithenya ya Esau, we mwene nĩ Edomu. Esau nĩoyĩte atumia ake kuuma kũrĩ airĩtu a Akanaani, Adah, mũirĩtu wa Ailom wa Muhiti, na Olibema, mũirĩtu wa Ana wa mũriũ Sebegon wa Muevai. Na Basemath, mwali wa Ishmael, mwiitu wa Nebaioth. Adah nĩaciarĩire Elifazi, na Basemathi nĩaciarĩire Ragueli. Na Olibema aciaiie Ieous, na Ieglom, na Kore. Aya nĩo ana a Esau arĩa maaciaiirwe nĩwe kũu bũrũri wa Kanaani. Esau nĩoyĩte atumia wake, na aanake wake aanaume, na aanake wake aka, na andũ oonthe a nyũmba yake, na indo syake syoonthe, na ngombe syake syoonthe, na indo syoonthe iria onete, na indo syoonthe iria onete kũu bũrũri wa Kanaani. Nake Esau nĩathiĩte oimĩte bũrũri wa Kanaani, akĩehea mũndũ ũmwe Jakobo. Kwaĩ nĩ ũndũ indo syao syaĩ nyingĩ mũno wa kũikala hamwe, na thĩ ya ũtũũĩ wao ndyandĩkĩte kũmakũũa, nĩ ũndũ wa ũingĩ wa indo syao. Esau nĩaikie kĩĩma-inĩ kĩa Seiri, Esau we mwene nĩwe Edomu. Ici nĩ mithenya ya Esau ithe wa Edom kũu kĩĩma-inĩ kĩa Seiri. Na ici ni matina ma ana a Esau, Eliphazi mwana wa Ada muka wa Esau, na Ragueli mwana wa Basemathi muka wa Esau. Nĩmakĩĩkĩte ana a Elifazi, Taimani, Omari, Sofari, Gothomu, na

Kenezi. Thamna nĩwe waĩ mũthiiya wa Eliphaz mũndũ wa Esau, na akĩvyaĩa Amaleki kũ Eliphaz, aya nĩ ana a Ada mũka wa Esau. Aya nĩo ana a Ragueli: Nahothi, Zare, Some, na Moze. Aya nĩo maarĩ ana a Basemathi muka wa Esau. Aya nĩ ana a Olibemas mũirĩtu wa Ana mũrũ wa Sebegon, mũka wa Esau, nake akĩciarĩra Esau Ieous, na Ieglom, na Kore. Aya nĩo atongoi ana a Esau, ana a Eliphaz wa inya wa Esau, mũtongoi Teman, mũtongoi Omar, mũtongoi Zophar, mũtongoi Kenaz, Mũtongoi Kora, mũtongoi Gothom, mũtongoi Amaleki, aya nĩo atongoi a Elifazi kũu bũrũri wa Idumeya, aya nĩo ana a Ada. Na aya nĩ ana a Ragueli mwana wa Esau: mũtongoi Nahothi, mũtongoi Zare, mũtongoi Some, na mũtongoi Moze. Aya nĩ atongoi a Ragueli kũu bũrũri wa Edomu. Aya nĩ ana a Basemathi mũka wa Esau. Aya nĩo ana a Oholibamah mũka wa Esau, mũtongolia Jeush, mũtongolia Jaalam, mũtongolia Korah, aya nĩo atongolia a Oholibamah mũirĩtu wa Ana mũka wa Esau. Aya nĩ ana a Esau, na aya nĩ atongoi ao, aya nĩ ana a Edomu. Aya nĩ ana a Seiri wa Muhori ũrĩa watũũraga bũrũri ũcio: Lotani, Shobali, Zibeoni, Ana Na Dishon, na Asar, na Rison, aya nĩ atongoi a Horite, wa mwana Seir kũu bũrũri wa Edom. Ana a Lotani nĩmakĩĩte Korĩ na Hemani, na mũndũ-wa-nja wa Lotani nĩwe Thamuna. Aya nĩo ana a Shobali: Golamu, na Manahathi, na Gaibeli, na Sophali, na Omali. Na aya nĩ ana a Zibeon, Aiah na Ana. Ũyũ nĩwe Ana ũrĩa wonete Jamin werũ-inĩ rĩrĩa arĩthaga nyamũ cia mĩrigo cia Zibeon ithe wake. Aya nĩ ana a Ana, Dishoni, na Oholibama mũirĩtu wa Ana. Aya nĩo ana a Desoni, Amadaha, na Asabani, na Itharani, na Harani. Aya nĩo ana a Asari, Balaamu, na Zoukamu, na Ioukamu. Aya nĩo ana a Rison, As na Kĩthuko. Aya nĩmo

atongoi a Chorri, mutongoi Lotani, mutongoi Shobali, mutongoi Zibeoni, mutongoi Ana, Mũtongoi Dishon, mũtongoi Asar, mũtongoi Rison, aya nĩo atongoi a Chorri kũu ũtongoi wao thĩ ĩna ya Edom.

Na aya nĩ athamaki arĩa maathana kũu Edomu, mbee ya kwĩ na mũthamaki kũu Isiraeli. Na nĩathamakĩte kũu Edomu Balaki mũndũ wa Beori, na ĩtwa ya itũũra rĩake yarĩ Dennaba. Balaki nĩakuĩte, na Jobabu mũndũ wa Zara kuuma Bosora nĩathamĩkĩte handũ hake. Jobabu nĩakuĩte, na Asomu kuuma bũrũri wa Thaimani nĩathamĩkĩte handũ wake. Akuile na Asom, na akĩathana handũ wake Adad mũndũ wa Barad ũla wakũmĩte Midian kũu werũ Adadi nĩakuĩte, na Samala kuuma Maserekaa nĩathamĩkĩte handũ wake. Akuĩte na Samada, na Sauli wa kuuma Roobothi ĩrĩa ĩrĩ hakuhĩ na rũũĩ nĩathamakĩte handũ wake. Akuile na Sauli, na Balenoni mũriũ wa Akobori athamie handũ wake. Akuĩte Ballenon mũndũ wa Achobor, na Arad mũndũ wa Barad nĩathamakĩte handũ wake. Itũũra ĩtwa yake ĩĩtanagwo Peor, na mũka wake eetwa Metebeel, mũirĩtu wa Matraith mũndũ wa Maizoob. Ici nĩsyo matina ma atongoi a Esau, thĩinĩ wa mĩthemba yao, kũlingana na ndũ syao, thĩinĩ wa mabũrũri mao, na thĩinĩ wa ndũ syao: mũtongoi Thamna, mũtongoi Gola, mũtongoi Jether, Mũtongoi Oholibama, mũtongoi Helas, mũtongoi Finoni, Mũtongoi Kenazi, mũtongoi Temani, mũtongoi Mazari, Mũtongoi Magedieli, mũtongoi Zaphoini, aya nĩo atongoi a Edomu, kũu ĩla syakĩtwe kũu thĩ ya ũmĩathi wao. Ũyũ Esau nĩwe ithe wa Edomu.

37

Jakobe nĩaikie bũthi ũla ĩsĩ wake waĩkie, bũthi wa Kanaani, na ĩsĩ nĩ ũthĩ wa Jakobe. Joseph aarĩ na miaka ikumi na mũgwanja, akĩrĩthia ng'ondu sya ithe wake hamwe na aanake wa nyina, akĩ mwanake, hamwe na aanake a Ballas, na hamwe na aanake a Zelphas, a aka a ithe wake. Joseph nĩaletie ũhoro mũũru kũrĩ Israel ithe wao. Jacob nĩendete Joseph gũkĩra ana ake othe, tondũ aarĩ mwana wa ũkũũ wake, na akĩmũthondekera kanzu ya mĩthemba mĩingĩ. Andũ a nyina ake mona atĩ baba nĩendete kuuma kũrĩ ana ake othe, nĩmamũthũire, na matiahota kwaria nake kĩndũ kĩa thayũ. Kũota na Joseph ndoto, aĩkĩĩte yo kũ alũ ake. Nĩendete kũmathĩĩa atĩrĩ, Thikĩrĩriai kĩroto kĩĩkĩ kĩrĩa ndĩrotete. Nĩndeciiĩie inyuĩ kũoha mĩsyĩ kũu mũndũ-inĩ wa ĩthaka, na ĩkĩsyũka mũsyĩ wakwa, na ũkĩĩma. Ĩsyũkĩte mĩsyĩ yanyu, ĩkĩinamĩla mũsyĩ wakwa. Nĩmamwĩĩlĩle nake andũ a nyina wake, Ti ũkwathana ũkatwatha ithĩ wa ithuĩ, kana ũkwĩtua mwathi ũkatwĩtua aathi wa ithuĩ? Na nĩmongeelĩle kĩla ũndũ kũmũthũũla nĩ ũndũ wa ĩloto syake, na nĩ ũndũ wa ciugo syake. Onile ndoto ingi, na aelithie yio ithe wake na alua wake, na akiuga, Ona, ndelotelye ndoto ingi, ta liua, na mwesi, na nthiani ikumi na imwe syatunaamie. Na akamũkalĩa ithe wake, na akamwĩla, Nĩ kĩĩ kĩĩloto kĩĩ kĩa ũlotete? Ĩĩ nĩtũkooka nĩ niĩ na nyũkwa na aanaa aku tũkũinamĩle thĩ mbee yaku? Nao maathekũ make nĩmamũiĩ wiĩ, no ĩthe wake nĩaikĩĩte kĩũmbe kĩu. Nĩmathiire na andũ a nyina ake kũrĩthia ng'ondu cia ithe wao kũu Shekemu. Na Israel akĩĩra Joseph atĩrĩ, Githĩ alũme aku

matirĩthĩa ng'ombe kũu Shekemu? Ũka nĩngũkũtũma kũrĩ o. Nake akĩmwĩra atĩrĩ, Ona nĩ niĩ. Isiraeli onĩte kũmũ atĩrĩ, Thiĩ ũkone angĩ alũmũ aku na ngondu nĩ maĩ wega, ũcooke ũũmbĩĩe. Nake ũmũtũmĩte kũuma kĩanda kĩa Heburoni, nake okĩte Shekemu. Na onete we mũndũ ũkĩendenda werũ-inĩ, na ũcio mũndũ akĩmũũia, akĩũga, Nĩ kĩĩ ũkwenda? Nake akiuga atĩrĩ, nĩndĩracaria ariũ a baba, njĩĩra kũrĩa marĩithaga. Mũndũ ũcio akĩmwĩĩa atĩ, Nĩmoimĩte kũũ, nĩgũkorwo ndaiguire makiuga atĩrĩ, Twĩthĩĩ Dothaim. Nake Joseph agĩthiĩ kũrũmĩrĩra alũmĩa ake, na akĩmaona kũu Dothaim.

Nĩmoonete mbee kũũ kũũma mbee ata ndamũkuhĩĩa, na nĩmathugundete ũũru wa kũmũũlaga. Nĩendete o ũmwe kũrĩ mũrũ wa nyina, Ona, ũrĩa ũrotaa ndoto nĩokaa. Rĩu nĩ ũndũ ũcio ũkai tũmũũlae, na tũmũikie thĩinĩ wa ĩmwe ya ilima, na tũkoiga, nyamũ ĩtũmĩte ĩmũmeleie, na tũkoona kĩũ ĩkava ndoto syake. Kũigua no Rubeni, nĩamũteithanĩie kuuma moko-inĩ mao, na akiuga, Tũtikamũgũtha thĩinĩ wa ngoro. Rubeni oiite kũo atĩrĩ, mũtikaite thakame, mũmũikie ĩla ĩmwe ya mĩĩma ĩno ĩrĩ werũ-inĩ, no mũtikamũĩkĩe ũkũũ, nĩguo ndĩmũthokoe kũma moko-inĩ mao, na ndĩmũnengĩe kũrĩ ithe wake. Kwaĩkĩka na ĩla Jusufu ookile kwa alũ ake, maamũnyĩte Jusufu kanzu ĩla ya mĩthemba mĩingĩ ĩla aamwĩkĩte. Na ĩndĩ ya kũmũoya, makamũikia thĩinĩ wa irima, na irima ũũ watheu, ndũakũthĩĩ maaĩ. Maikaile nĩ kũlya mũkate, na maĩtĩtie maitho mao makĩona, na ona aendei a Ishumaeli maaũkĩte kũuma Gileadi, na ngamĩĩa syao syakuĩĩte ũbani na mũtĩ wa mũkũngu na manemane. Maathiĩte nĩ kũtwala kũu Misili.

Yuda akĩĩra andũ a nyina nake atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩa bata angĩkorwo tũũragĩte mũndũ wa nyina witũ na tũhithe thakame yake? Ũkai twendie we kũ Aismaeli aya, na moko maitũ matikawe igũlũ wake, nĩ ũndũ mũndũ wa ĩthĩ witũ na nyama yĩtũ nĩwe. Maĩkĩĩe na andũ a ĩthĩ ake. Na andũ a Midiani ooria maathĩ, na makĩũmũa na makĩoya Josephu kuuma irĩma-inĩ, na makĩendia Josephu kũrĩ Aismaeli na thahabu mĩrongo ĩĩrĩ. Na makĩikũrũkia Josephu nginya Misiri. Rubeni agarũkire irima-inĩ, na ndoonire Jusufu thĩinĩ wa irima, nake akĩtembũranga nguo ciake. Na nĩathiĩte kũrĩ alume ake, na akĩuga, Kĩana ti kĩĩ, na niĩ nĩthiĩ kũ o na? Mawĩte nguo ya Jusufu, maathĩnjĩa kaana ka mbũi, na makĩthũkia nguo ĩyo thakame. Na matũmĩte kanjũ ĩla ya mĩthemba mĩingĩ, na makĩĩtwĩa kũrĩ ithe wao, na makĩuga, Ĩno nĩtũonete, manya angĩ nĩ kanjũ ya mũndũ waku kana ti yo. Na amũmenyie na akiuga, Chitoni ya mwanake wakwa nĩyo ĩno, nyamũ mbaya ĩmũĩĩte, nyamũ ĩnyiitĩte Josephu. Jakobũ nĩatembũũi nguo syake, na akĩĩkĩa nguo ya ikũnia mũkiũ-inĩ wake, na akĩĩthĩa mũndũ mũnene wake matukũ maingĩ. Nĩmakonganiĩtie no anene ana ake othe na aĩtu ake, na makĩũka kũmũthanĩĩa, no ndakwendete kũthanĩĩwa, akĩuga atĩ, Nĩngathiĩ kũrĩ mwana wakwa ngĩĩthĩĩna nginya ĩtheo, na ithe wake akĩmũĩla. Amidiani nĩmendithie Josephu kũu Misili kũrĩ Potiphera, mũthĩnjĩri wa Farao na mũthĩĩthi wa mbĩa.

38

Kĩathĩĩkĩte ũndũ ũla wakwa thĩinĩ wa ĩthaa ĩyo, Yuda akĩũma

kũrĩ andũ a nyina ake, na agĩkinya kũrĩ mũndũ ũmwe Muodollamite, ũrĩa wetagwo Hira. Nake onile kũu Juda mwali wa mũndũ Mũkanani, ũrĩa wĩtagwo Shua, nake akĩmũoya, nake akĩingĩra kũrĩ we. Na ĩthĩ wa kũgwata ĩnda ĩkĩvyaa mwana wa mũndũme, na ĩkĩĩta ĩĩtwa yake Eri. Na ĩndĩ ya kũgwata nĩatwĩte mwana wa mũndũmũme ĩndĩ, na nĩetĩte ĩtwa yake Onani. Nĩ ĩthĩtwe asyaĩte mwana wa mũndũme, na nĩendete ĩsyĩtwa ĩla yake Shiloh. Ũyũ nĩ aĩ kũ Chasbi ĩla asyaĩte o. Na Juda akĩoya mũka wa Eri, mũriũ wake wa ĩmbee, ũrĩa wetagwo Tamari. Kwatonya no Eri wa mbee wa Yuda aali mwau mbee ya Mutwai, na Ngai akamwita. Yuda akĩĩa Onani atĩrĩ, Ĩngĩa kũ mũka wa mũndũ wa ĩthĩ yaku, na ũmũhikie, na ũmũthĩĩe mbeu kũ mũndũ wa ĩthĩ yaku. Onani nĩamanyĩte atĩ mbeu ndĩkavĩa yake, nĩ ũndũ ũcio ĩla ĩngĩ yothe nĩatoonyaa kwa mũka wa mũndũ wa nyina, nĩaitĩĩa thĩ, nĩguo ndakae kũhe mũndũ wa nyina mbeu. Ũũru woonekene mbee wa Ngai, nĩ ũndũ ekĩte ũndũ ũyũ, na akĩmũũlaga o na ũyũ.

Yuda akĩĩra Tamali mwiitu wake wa mwanake atĩrĩ, Ikara mũtumia wa nthĩa kũu nyũmba ya thoguo, nginya Shilo mwana wakwa akũle. Nĩ ũndũ eciiririe atĩrĩ, Ndakae kũũa o nake, ta ũrĩa alũme ake maakuire. Nĩ ũndũ ũcio Tamali agĩthiĩ na agĩikara kũu nyũmba ya ithe. Matuku makĩongeeka, na Shua muka wa Juda akwa. Juda aumiswe, akwata ũlũ wa ala makatanĩ ng'ondu syake, we mwene na Hira mũisi wake wa Adulamu, makĩthiĩ Timna. Na nĩamenyithĩtie Thamaa mũthoni wake, makĩmwĩa, ona muĩthya waku nĩekwambata kwĩthiĩa Thamna kũthemanga ngondu syake. Na akĩvua nguo cia ũtheu

wake, akĩĩhumba nguo ya kĩmũthĩ, na akĩĩthonania, na akĩikala hau ihingo-inĩ cia Ainani, ĩrĩa ĩrĩ njĩra-inĩ ya Thamna, nĩgũkorwo onire atĩ Shelomi nĩakũrĩte, nowe ndaamũheire mũtumia. Na ũmwonete ĩyo, Yuda ĩonekete ĩyo mũthemba kũĩa, nĩkũvĩka ĩsyĩte ũthiũ wa ĩyo na ti ĩmenyete ĩyo. Nĩatamũkĩte mbĩ kũrĩ yĩo njĩra, na akĩmwĩra, Ĩtĩkĩra ndingĩre kũrĩ we, ti nĩgũkorwo ndaamenyete atĩ mũhiki wake nĩwe. Nake akĩmũũria, Kĩĩ kũrĩ niĩ ũkaahe, ũngĩingĩra kũrĩ niĩ? Nake akĩuga, nĩngũkũtũmĩla kaana ka mbũi kuuma kũrĩ ng'ondu syakwa, nake akĩuga, ũngĩnengea kĩĩranĩro, nginya ũkĩtũme. Nake akĩũria, Nĩ kĩĩ kĩa ũthĩĩti ngũkũhe? Nake akĩũria, Mũũndũ waku, na mũkuuĩ, na mũthĩgi ũrĩa ũrĩ mũkono-inĩ waku. Nake akĩmũhe, na agĩtoonya kũrĩ we, na nda-inĩ akĩgĩa na ĩmũrĩ wake. Na ookĩte agĩthiĩ, akĩvua nguo ya kĩmũthĩ wake, na akĩĩhumba nguo cia ũtheu wake. Yuda nĩatũmĩte mwana wa mbũi na moko ma mũithi wake wa Adulamu nĩguo acokie kĩĩranĩro kĩa kũrĩ mũndũ-wa-aka ũcio, no ndamũonete. Nĩaulĩtie andũ ala kuuma handũ hau atĩ, Mũndũ-wa-ũthaka ũla wĩ Ainani igũlũ wa njĩla arĩ kũ? Nao makĩuga atĩ, Gũtiarĩ na mũndũ-wa-ũthaka haha. Na akĩgarũka kũrĩ Juda, na akĩmwĩra, Ndionete, na andũ a kũũ handũ nĩmakwĩra atĩ ti kũĩ haha mũndũ-wa-ũthoni. Yuda akĩuga atĩrĩ, ĩkae na yo, no ndũkanatheka twĩthekwe, nĩndatũmĩte kaana aka ka mbũi, no we ndwonete. Kĩaĩkĩka na ma mbee wa myeeli ĩtatũ kwanengiwa kũ Yuda, makĩuga, Nĩethĩte ũtharia Tamara mũka wa mũthũũ waku, na ona nĩ na nda kuuma ũtharia. Akĩuga na Yuda, Mũmũmie, na nĩacinwo. Ĩno na ĩndĩ ĩkwendetwe, ĩtũmĩte kũrĩ mũthoni wake ĩkĩuga, Kuuma kũrĩ mũndũ ũrĩa ici nĩ syake, nĩndĩ na nda. Na akĩuga, Manya wa ũũ mũũndũ, na mũkanda,

na rũthanju ũyũ. Judah nĩamenyithie, na akiuga, Tamar nĩatũmĩtwe mũthingu kũngĩra niĩ, nĩ ũndũ ndĩamũheire Shiloh mũriũ wakwa. Na ndĩongetheirie kũmũmenya. Kwaĩkĩka ĩndĩ aatwaa, na kwaĩ maĩa maelĩ nda-inĩ wake. Kwaĩkĩka ũndũ ũla akĩvyaa, ũmwe nĩakĩũmĩsya moko mbele, na ĩla mũmĩtĩ wa kũvyithya nĩakĩoya, akĩoha moko-inĩ wake kĩndũ kĩa mũtune, akĩũga, Ũyũ nĩwe ũkũũma mbele. Ũndũ akũũngania kĩvoko, na o rĩmwe woimĩte mũrũ wa nyina, nake akĩũria atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩatukanĩtie nĩ ũndũ waku kĩhingĩo? Nake akĩmũtua ĩtwa rĩake Faresi. Na thutha wa ũndũ ũcio nĩwoimĩte mũrũ wa nyina, ũrĩa warĩ na rũthĩnji rũtune gũkono gwake, nake agĩĩta rĩĩtwa rĩake Zara.

39

Joseph nĩendeiwe kũu Misili, na nĩwĩgũlĩilwe nĩ Petepeli ũla ndungata ya Farao, mũtumi wa kĩa, mũndũ wa Kimisili, kuuma moko-inĩ ma Aismaeli, arĩa maamũtwarĩte kũu. Na Mwathani aarĩ hamwe na Jusufu, na aarĩ mũndũme ũkĩa wega, na aikarire thĩinĩ wa nyũmba kũu kwa mwene wake Mũmisili. Nĩamanyĩte no mwene wake atĩ Mwathani aarĩ hamwe na we, na ũrĩa wothe angĩka, Mwathani nĩagaacĩĩrie kũu moko-inĩ make. Na Jusufu nĩonete ũtugi mbee ya mwĩathi wake, na nĩamũkenĩithĩa. Nake nĩamũĩkĩte mũnene wa nyũmba yake, na indo syothe iria syaĩ kũrĩ we, nĩaneengete kũgĩa moko-inĩ ma Jusufu. Kwaikiite na thutha wa kwikala we nthĩ ya nyũmba yake, na nthĩ ya syindu syothe iria syali kũrĩ we, Mwathani akĩathima nyũmba ya

Mũmisili nĩ ũndũ wa Jusufu, na kwaikiite ũthimi wa Mwathani thĩinĩ wa syindu syothe iria syali kũrĩ we thĩinĩ wa nyũmba, na thĩinĩ wa mũgũnda wake. Nake akĩĩhokithia indo ciothe iria ciarĩ ciake moko-inĩ ma Jusufu, na ndaamenyaga kĩndũ o na kĩmwe kĩa ũhoro wake tiga mũgate ũrĩa aarĩĩaga we mwene. Nake Jusufu aarĩ mũthaka wa mwĩĩrĩ na mũthaka wa ũthiũ mũno. Na kyonzekee thutha wa mĩario ĩyo, mũndũ-wa-aka wa mwene wake nĩakĩĩkĩte maitho make kũrĩ Jusufu, na akĩuga, Komaa na niĩ. Ũla ndakwendete, nĩendete kũ mũka wa mwĩthĩ wake, Angĩ mwĩthĩ wakwa ndamenyaa kĩndũ kĩa o na kĩmwe nĩ ũndũ wakwa thĩinĩ wa nyũmba yake, na indo syothe iria irĩ kũrĩ we nĩanengete moko-inĩ makwa, Na ti kũ kĩndũ kĩa kũmũkĩĩa thĩinĩ wa nyũmba ĩno kĩndũ kĩa niĩ, na ti kĩndũ kĩahithĩtwo kuuma harĩ niĩ kĩndũ, tiga wee, nĩ ũndũ wa wee kũgĩa mũka wake, na atĩa nĩngwĩka ũndũ ũũ mũũru, na nĩngwĩhia mbere wa Ngai? Wakati lakini alikuwa akiongea na Yusufu siku baada ya siku, na ndakutiia yake kulala nake, wa kũthama nake. Kwaikiie nĩ ũndũ ta ũũ mũthenya ũmwe, na Jusufu nĩatoonyie thĩinĩ wa nyũmba kũika mĩĩmo yake, na gũtiarĩ mũndũ wa arĩa thĩinĩ wa nyũmba. Nake akĩmũnyiita nguo ciake, akĩmwĩra atĩrĩ, koma na niĩ, nake akĩtiganĩria nguo ciake moko-inĩ mao, akĩũra na akĩuma nja. Na kyaũmie ũla onete atĩ nĩatiĩte nguo syake moko-inĩ make akĩĩthĩa na akĩũma nja, Na nĩetĩte ala maĩ thĩinĩ wa nyũmba, na akĩmavĩa, akĩũa, Onai, nĩatũletee ndungata ya Kĩheberu kũtũthekania. Nĩatoonyie kũrĩ niĩ akĩũa, Koma na niĩ, na nĩndanĩĩe na mũlaka mũnene. Kũu na kũigua we atĩ nĩndainĩte mũgambo wakwa na ngĩĩta, atigĩte nguo ciake kũrĩ niĩ akĩũla, na akĩũma nja. Nĩ ũtigĩĩa nguo kũu harĩ ĩyĩ mwene,

nginya mwene wa nyũmba ookĩte thĩinĩ wa nyũmba wake. Na nĩatwĩte kũrĩ we kũringana na ciugo ici, akĩuga, Ndungata ĩyo ya Kĩhibirania ĩrĩa warehete kũrĩ ithuĩ nĩyatoonyire kũrĩ niĩ kũnĩthekania, na ĩkĩnjĩra, Nĩngakoma nawe. Kũngĩ amba aĩkĩĩte atĩ nĩndĩnĩnĩte mũkano wakwa na ngĩĩta, etiĩte nguo syake kũndũ kwakwa, akĩũa na akĩũma nja. Kwatonya na, ta aumie mwene wa ala maũndũ ma mũka wake, ala maingi aathie kũmwĩa akĩuga, ũguo nĩekĩte kũũ ndungata yaku, na akĩakĩa nĩ ũũru.

Na ũndũ mwene ooete Josephu, nĩamũikĩte thĩinĩ wa kĩĩhitho, thĩinĩ wa handũ kũrĩa andũ mohetwo a mũthamaki manyiitĩtwo kũu thĩinĩ wa kĩĩhitho. Na Muumĩ ĩĩ na Jusufu, na ĩmũitĩĩle ũtuĩ wake, na ĩmũheete ũndũ wa kwendwa mbee ya mũnene wa njeela. Na mũnene wa nzũmbĩ akĩnengea nzũmbĩ ĩla kwa moko ma Jusufu, na andũ othe arĩa moohetwe arĩa maarĩ kũu nzũmbĩnĩ, na maũndũ mothe marĩa meekagwo kũu, we mwene nĩwe waĩkaga. Mũnene wa njeera ndakwĩ ũkũmenya kĩndũ o na kĩmwe nĩ ũndũ wake, tondũ ĩndũ syothe syarĩ moko-inĩ ma Jusufu, nĩ ũndũ Mwathani aarĩ hamwe nake, na kĩrĩa kyothe eekaga, Mwathani akĩgaacĩĩrithia moko-inĩ make.

40

Kwaĩkĩka thutha wa maũndũ maya, mũnene wa anyuĩ ndibei wa mũthamaki wa Misili na mũnene wa aũmbi mikate nĩmehĩtie kũrĩ mwene wao mũthamaki wa Misili. Na Farao akĩĩthĩwa nĩ

ndakwa kũ anene acio eelĩ a nyũmba yake, kũ ũla mũnene wa anyuĩ ndawa, na kũ ũla mũnene wa athĩi mikate. Na nĩaikĩte kũu nthĩinĩ wa ũlĩnzi ĩla njeela, handũ harĩa Jusufu aahingĩirio. Na mũnene wa njeela akĩneana kũrĩ Jusufu o, na akĩmatungatĩra, nao maarĩ matukũ thĩinĩ wa njeela. Na eerĩ monire ndoto ũtukũ ũmwe, na ũoneki wa ndoto ĩyo ya mũnene wa anyuĩ ndibei na mũnene wa athondeki mĩkate, arĩa maarĩ a mũthamaki wa Misiri, arĩa maarĩ njeera-inĩ, warĩ ũyũ. Joseph nĩatoonyie kũu maaĩ rũciinĩ, akĩmona, na maaĩ maarĩ na mĩthĩĩko. Nĩ aũlĩa anene a Farao, arĩa maarĩ hamwe na we kũu njeera ya mũthamaki wake, akĩmwĩra, Nĩ kĩĩ kĩtũmĩte mothiũ manyu maone mũthĩĩni ũmũthĩ? Nao maambĩĩte kũmwĩa atĩ, nĩtwonete kĩĩooto, na ũla ũngĩkĩtaũĩa ndaĩ kuo. Nake Jusufu akĩmeea atĩ, githĩ ti kwa Ngai ũtaũĩo wako nĩ? Nĩ ũndũ ũcio njĩeeni. Na ũla mũnene wa andũ ma kũnyuithania ndibei nĩamenyithĩtie kĩĩo kĩa ũtukũ wake kũrĩ Jusufu, na akĩuga atĩrĩ, Thĩinĩ wa ũtukũ wakwa kwarĩ na mũtĩ wa mĩthabibũ mbee yakwa. Na kũu mũthabibũ kwarĩ na matavi matatũ, na ũũ ũkũũla wega, ũkavĩa matũmbi, namo makũngũ ma thabibũ makĩa. Na kĩkombe kĩa Farao kĩalĩ mũkono-inĩ wakwa, na nĩonete thabũũ, na nĩamĩĩthĩĩte kĩkombe-inĩ, na nĩaneete kĩkombe mũkono-inĩ wa Farao. Na Jusufu akĩmwĩra atĩrĩ, ũyũ nĩguo ũtaũi wakĩo: mĩkwa ĩyo ĩtatũ nĩ matukũ matatũ. Kĩndũ matuku ĩtatũ, nake Farao nĩakariũkana ũthĩ waku, na nĩakakũcookia ũthĩ-inĩ waku wa mũnene wa andũ ma kũnyuithania ndibei, na ũkaneana kĩkombe kĩa Farao moko-inĩ make kũringana na ũthĩ waku wa mbee, ta ũrĩa warĩ mũnyuithania ndibei. No ũkũmbũke nĩ ũndũ waku mwene, ĩthĩa

ũkona wega, na ũndekele ũtuĩki, na ũniũkũmbũke ũhoro wakwa kũrĩ Farao, na ũnũme nĩ nyũmba ya nditwa ĩno. Nĩgũkorwo na ũiya ndeyiitwo kuuma bũrũri wa Ahibirania, na aha ndiĩkĩte kĩndũ o na kĩmwe, no nĩmandenirie thĩinĩ wa irima ĩno. Na muui wa mbia onile ati nesa sununukile wega, na wendile kwa Yusufu, na nĩnĩ nĩndonile ndoto, na nĩndekĩĩte ati nĩ syũũ ithatũ sya mĩkate mĩnofu nĩndĩkuoya ĩgũrũ wa mũtwe wakwa. Thĩinĩ wa kĩondo kĩa ĩgũũ kwarĩ na mĩthemba yothe ya irio ĩrĩa Farao alĩĩaga, wĩra wa mũthondeki wa mĩkate, na nyonyi sya itunĩ syalĩĩaga syĩo kuuma kĩondoni kĩa ĩgũũ wa mũtwe wakwa. Kũũkĩa Jusufu onĩte kũrĩ we atĩrĩ, Ĩĩ nĩyo ũtaũi wakĩo: ikana ĩtatũ nĩ matukũ matatũ. Tene matuku atatũ, nake Farao nĩakeheria mũtwe waku kuuma harĩ we, na nĩakakũcuuria mũtĩ-inĩ, nacio nyonyi cia matu-inĩ nĩikarĩa nyama ciaku. Kwĩkĩka na ũndũ ũla mũthenya wa ĩtatũ, mũthenya wa kũvyalwa kwarĩ Farao, na nĩathondekithie kĩnyũũ kũrĩ andũ othe a ndungata ciake, na nĩarikanie kĩambĩrĩria kya mũkũi wa ndibei na kĩambĩrĩria kya mũthondeki wa mĩgate gatagatĩ ka andũ a ndungata ciake. Na akĩthya ũla mũnene wa ndĩa ĩla ĩnyuĩtawa wĩa-inĩ wake wa kĩambĩĩo, na akĩnengea kĩkombe kũũ moko-inĩ wa Farao. Mũthethei wa ĩthekũ nĩakuuĩtie, ta ũrĩa Jusufu aathethĩĩtie kũrĩ o. Na mũnene wa andũ ma ũũkĩ ndaakũmbũkire Jusufu, no nĩamũriganĩiwe.

41

Kwatonya na thutha wa myaka ĩĩlĩ ya matuku, Farao onete

kĩĩooto, eciĩĩtie kũima igũlũ wa lũũĩ. Na ona, ta ũmwe kuma wa ũu luũĩ, ng'ombe mũgwanja syokile, nĩnza kwa mwĩtũ, na syathĩĩtwe kwa nyama, na syalĩsya kũu Akei. Ingĩ ĩla mũgwanja ngombe syonĩ syokĩte na mbee ĩsyo kuuma rũũĩnĩ, syalĩ thũku kwa mũono, na nthũthũ kwa nyama, na syalĩsya kũndũ kwa ngombe ĩsyo hũgũrũ wa mũthia wa rũũĩ. Na makũlĩa nĩmo ngombe mũgwanja ĩla njũũ na nyiĩ nyama ĩla ngombe mũgwanja ĩla nzũ mũũmba na ĩla nyĩ nyama, nake akĩũkĩa Farao. Na nĩaĩotile kĩĩoto kĩa kelĩ, na ona, mĩthemba mũgwanja ya ngano syakwĩa thĩinĩ wa mũtĩ ũmwe, syathũũlĩtwe na syega. Na ĩĩ mĩthĩa mũgwanja mĩũkũ na ĩthũkĩtwe nĩ ũa nĩyameemĩte hamwe na yo. Na makĩmelia masaĩ mũgwanja ma ngano marĩa matune na marĩa maanangĩtwo nĩ rũhuho masaĩ mũgwanja ma ngano marĩa mathuurĩtwo na marĩa maiyũu, nake Farao akĩũkĩa, na kwarĩ kĩĩroto. Kwaikiie na rũciũ, ngoo wa Farao ĩkĩthukũma. Eetũmie na akĩeta angi othe a kũtaũla a Misili, na angi othe a ũũgĩ a kũu. Farao akĩmataũĩla kĩĩooto kĩake, no ndakwĩ mũndu wa kũmũtaũĩla kĩo. Na we ũlalĩsye ũla mũnene wa ĩnywani kũlĩ Farao akĩũga, Ĩĩvi yakwa nĩndĩkũmbũka ũmũthĩ. Pharaoh wakũrakara ndungata ciake, na atwĩkire njeela nyũmba-inĩ wa mũtumi wa mbĩa, niĩ na mũtumi wa mbĩa. Na twonete ndoto ĩĩlĩ mbĩlĩ thĩinĩ wa ũtukũ ũmwe, niĩ na we, o ũmwe kũlingana na ndoto yake. Kwalĩ na kũu hamwe na itũ mwanake ndungata Mũhibirania wa mũtũmi mũnene wa ivinda, na twĩĩlĩle we, na aatũtaũlĩle. Kĩaũmĩĩkĩte ta ũndũ aatwĩĩte ũguo, na nĩkĩo kĩaũmĩĩkĩte, niĩ ndagaũkĩthĩtio kũndũ kwa kĩambĩĩĩo kĩakwa, na ũla akacũmbĩthio. Kũtũma-rĩ, Farao eetire Jusufu, na makamũthia kuma nthimo-inĩ, na

makamwenya, na makĩgarũra nguo yake, nake akĩũka kũrĩ Farao. Falaũ akĩĩra Jusufu atĩrĩ, Nĩnyonete ndoto, na ndaarĩ na mũndũ wa kũmĩtaũla. No rĩrĩ, nĩthĩkĩte ũhoro waku atĩ rĩrĩa ũthĩkaga ndoto, nĩũmĩtaũlaga. Nowe Jusufu akĩcookia Farao akĩmwĩra atĩrĩ, ĩtarĩ wa Ngai ndĩngĩcookia ũndũ wa kũhonokia Farao. Farao nĩatuĩte na Jusufu, akĩuga, Thĩinĩ wa toro wakwa, nĩndeciiĩtie kũrũgama hau mũthia-inĩ wa rũũĩ. Na o ta kuuma rui-inĩ kwaumbĩkaa ngombe mũgwanja nĩ nzeo mũno kũlinga na mwĩĩ na nĩ syathĩĩtwe kũlinga na nyama, na syalĩaa Akei. Na ona ngombe mũgwanja ĩngĩ syokĩte thutha wao kuuma mũũĩ-inĩ, njũũ na nyũmũ mũono-inĩ, na nyĩĩũ mwĩĩlĩ-inĩ, ĩsya ndĩonete ta isyo nthĩ yothe ya Misili inyũmũ. Na ĩlĩa mĩsaa ĩla mũgwanja ĩla mbaya na nyĩĩũ ĩkĩlĩa mĩsaa ĩla mũgwanja ĩla ya mbee ĩla mĩega na ĩla ya kũthũũlwo. Na maingĩile nda mĩĩlĩ yao, na ti maumĩkanĩe matuĩkĩte, ũndũ maingĩile nda mĩĩlĩ yao, na meso mao mĩũũ, ta na kĩambĩĩo. Ũkĩte kwa ona nĩndakomete. Na nĩndonire ĩngĩ kũrota-inĩ wakwa, na o ta mĩthĩa mũgwanja ya ngano yaambĩĩte kũmea mũtĩ-inĩ ũmwe ĩiyũũ na mĩega. Mĩgũnda ĩngĩ mũgwanja mĩũkũ na ĩthũkĩtwe nĩ ũa ĩkũũa ĩkĩmela hakuhĩ na yo. Na makĩmelia mĩtĩ mũgwanja ya ngano ĩrĩa mĩhĩnju na ĩrĩa yũmĩtie nĩ rũhuho mĩtĩ mũgwanja ya ngano ĩrĩa mĩega na ĩrĩa yĩiyũũ. Nĩndeerire ataũli, na gũtiarĩ ũrĩa wandeera ũndũ ũcio.

Na akĩĩte Jusufu kũrĩ Farao, Kĩooto kĩa Farao nĩ kĩmwe. Ũrĩa wothe Ngai ekaga, nĩonĩtie Farao. Ngombe mũgwanja ĩla nzũ nĩ mĩaka mũgwanja, na mĩthĩa mũgwanja ĩla mĩega nĩ mĩaka mũgwanja, kĩĩooto kĩa Farao nĩ kĩmwe. Na ĩla ngombe

mũgwanja îla nini, îla syakwĩa thutha wa syĩo, nĩ mĩaka mũgwanja, na îla mihĩa mũgwanja îla mĩîthĩ na îla yonaniĩtwe nĩ ũa, nĩ mĩaka mũgwanja, îkava mĩaka mũgwanja ya ngaa. Kĩla kĩrĩa ndaarĩîte Farao, ũrĩa wothe Ngai ekaga, nĩonithĩtie Farao. Ona, miaka mũgwanja ya ũthĩîni mũingĩ mũno nĩĩkoka bũrũri wothe wa Misĩri. Nĩkoka myaka mũgwanja ya ngaa thutha wa icio, na nĩmakariganĩwa ũingĩ wa kũla ũla ũkava thĩinĩ wa Misili yothe, na ngaa nĩĩkathemba bũlũku. Na ndũkamenyeka ũthĩi wa thĩ nĩ ũndũ wa ngĩa ĩrĩa îkooka thutha wa maũndũ macio, nĩgũkorwo îkoona îrĩ hinya mũno. Kana ũndũ wa kĩooto kĩa Falaũ kũootwa maita ĩîlĩ, nĩ ũndũ kĩooto kĩu nĩ kĩa ma na nĩkĩo kĩkaahinga kũuma kũlĩ Ngai, na Ngai nĩakahiũha gwĩka ũguo. Rĩu nĩ ũndũ ũcio wĩcũũîĩe mũndũ mũũgĩ na mũmenyi, na ũmũtue nĩwe igũrũ wa bũrũri wa Misiri. Na Falawo ekie ũndũ ũyũ na atũme atongoi igũlũ wa thĩ, na maũnganie syĩndũ syothe sya kũmela sya thĩ ya Misili sya myaka mũgwanja ya ũtheu. Na maonanĩe moonganie ivia syothe sya miaka mũgwanja îla îkũka îla nzeo ĩno, na ngano ĩonganĩĩwe nĩ moko ma Farao, ivia kũu matũũla-inĩ ĩikwe. Na ĩtakavika ivia îla ĩsyĩkĩtwe thĩ ĩndĩ kũũ miaka îla mũgwanja ya ndaa, îla îkaavika thĩ wa Misili, na thĩ ndĩkaniinwa nĩ ndaa. Kwĩsĩĩwa nĩ kĩũmbe mbee ya Farao, na mbee ya andũ othe aĩ.

Na Falawo akĩĩra andũ othe a ndungata ciake atĩrĩ, Tũtikona mũndũ ta ũcio ũrĩa ũrĩ na roho wa Ngai thĩinĩ wake? Farao nĩendete kũrĩ Jusufu atĩrĩ, Tondũ Ngai nĩonithĩtie wee maũndũ maya mothe, gũtirĩ mũndũ ũrĩ mũũgĩ na ũrĩ na ũmenyo gũkĩra wee. Wee ũkaũa igũũ wa nyũmba yakwa, na igũũ wa kanua

kaku nĩũkaaathĩkĩa andũ akwa othe, tiga itĩ ya ũthamaki ĩrĩa nĩngakũkĩĩa nĩ niĩ. Farao akĩĩra Jusufu atĩrĩ, Ona, nĩngũtua wĩ mũnene wa bũrũri wothe wa Misiri ũmũthĩ. Na Farao aumwĩte mũũndũ wake kuuma mũkono-inĩ wake, akĩũĩkĩa mũkono-inĩ wa Jusufu, na akĩmũhumba nguo ya gatani ĩrĩa njega, na akĩmũĩkĩa mũgathĩ wa thahabu ngingo-inĩ yake. Na nĩamũhaicie igũlũ wa ngaali ya ĩĩlĩ ya wake, na nĩmaheanĩiie mbele wake mũheanania, na nĩamũĩkĩte igũlũ wa thĩ yothe ya Misili. Pharaoh endĩĩte Jusufu atĩrĩ, Nĩ niĩ Pharaoh, ũtarĩ waku gũtirĩ mũndũ ũkoya guoko gwake igũrũ wa bũrũri wothe wa Misiri. Na Farao nĩetĩte itina ya Jusufu Psonthomfaneki, na nĩamũheete Asenethi mũirĩtu wa Petefre mũthĩnjĩri-Ngai wa Heliopoli atuĩke mũka wake. Joseph aarĩ na mĩaka mĩongo ĩtatũ rĩrĩa eerũgamĩrĩire mbere ya Farao mũthamaki wa Misiri, nake Joseph akiuma mbere ya Farao, na akĩgerera bũrũri wothe wa Misiri. Na nĩ yathondekithie nthĩ ĩla ĩthya mĩaka ĩla mũgwanja ya ũthĩĩni mĩsĩĩ. Nake onganĩĩie ivia syothe sya mĩaka ĩla mũgwanja, ĩrĩa yarĩ na ũingĩ wa ivia kũu bũrũri wa Misiri, na akĩĩka ivia ĩyo matũũra-inĩ, ivia sya mĩgũnda ĩrĩa yarĩ thĩinĩ wa itũũra o rĩmwe akĩĩka kuo. Na akongania Juzefu ngano ta mũthanga wa ivia nyingi mũno, nginya ndakĩahotete kutaawa, nĩgũkorwo kũtiarĩ mũtaũo.

Kwa na Josephu nĩegwatĩĩe ana ĩĩlĩ mbee ya kũũka kwa mĩaka mũgwanja ya ngaa, ala Asenethi mũndũ-wa-nja wa Petephere mũthĩnjĩri-Ngai wa Heliopolis eamũthekethĩĩe. Jusufu nĩetĩtie ĩĩtwa ya mwanake wa mbee Manase, nĩ ũndũ Ngai nĩandekithĩtie ndĩĩwe mathĩĩna makwa mothe, na mothe ma

baba wakwa. Kĩla na ĩtwa ya wa kelĩ nĩendete Efuraimu, nĩ ũndũ Ngai nĩanĩngĩthĩtie thĩinĩ wa bũrũri wa nyĩĩnyĩĩthyo wakwa. Mĩaka ĩla mũgwanja ya ũthĩĩni ĩrĩa yathiire bũrũri wa Misiri ĩkĩthira. Na kĩambĩĩo kĩa mĩaka ĩla mũgwanja ya ng'aa kĩambĩĩie ũka, ta ũrĩa eerĩte Jusufu, na ng'aa ĩkĩgĩa bũrũri-inĩ wothe, no bũrũri-inĩ wothe wa Misiri kwarĩ na irio. Na nthĩ yothe ya Misili ĩkĩa na ng'aa, na andũ makĩĩthĩĩa kũrĩ Farao nĩ ũndũ wa mĩkate, na Farao akĩĩra Amisili othe atĩrĩ, thiĩi kũrĩ Jusufu, na kĩrĩa gĩothe ekũmwĩra, kĩĩkai. Na nzaa yaĩ igũrũ wa thĩ yothe, nake Jusufu akĩhingũla mĩthemba yothe ya ngano, na akĩendia Amĩsili othe. Na nthĩ syothe syokĩte Misĩli kwendya kũa Yusufu, nĩũndũ nzaa ĩkĩthĩĩna thĩ yothe.

42

Jakobũ ona atĩ nĩ kũĩ wendio kũu Misĩli, akĩĩla anake aake atĩrĩ, Nĩ kĩĩ mũonete matavĩĩa? Ona, nĩndĩthĩĩte atĩ kũrĩ na ngano kũu Misiri. Ikaai kũu, na mũtũgũrĩre irio nini, nĩguo tũtũũre mũoyo na tũtikae gũkua.

Andũ a Joseph ikũmi makĩharũrũka gũthiĩ kũgũra ngano kuuma Misiri. No Benjamini, mũrũ wa nĩwe Jusufu, ndaatũmire hamwe na arũ ake, nĩgũkorwo oigire, ndĩkenda ũndũ ũmũkore. Ana a Isiraeli nĩmokĩte kwendia hamwe na arĩa angĩ mekaga ũguo, nĩgũkorwo nĩkwarĩ na nzaa bũrũri wa Kanaani. Joseph ĩĩ mũthamaki wa thĩ, ũyũ endagia andũ othe a thĩ. Ũkĩa alũme a Joseph nĩmamũinamĩĩle igũlũ wa ũthiũ igũlũ wa thĩ. Ona ntheo

Jusufu ala ndugu ake, amenyithya, na aĩkĩte mũndũ wa ngeni kũu o, na aĩile nao maũndũ ma ũũmĩ, na akĩĩla o, Mwĩ kũũ? Na o makĩĩla, Kũũma nthĩ ya Kanaani, kũsũma ilyakũlya. Yusufu nĩamenyete alua ake, no o matimwamenyete. Nĩ ĩkũmbũkĩte Jusufu ndoto syake ĩsya onete mwene, na akĩmavĩa atĩ, Mũĩ atũũi, mũokĩte kũmanya maũndũ ma nthĩ. They said, Not so, lord, your servants came to buy food. Ithuĩ twĩ ana a mũndũ ũmwe wa thayũ, ithuĩ twĩ, ti twĩ ndungata syaku nthembi Aĩĩ nĩwe ũkĩmavĩĩa, Aca, no maũthĩ ma thĩ mũokĩte kũmona. Nao makĩuga atĩrĩ, itĩ ikũmi na ĩĩlĩ sĩsĩ ndungata syaku ala ĩ nza ya Kanaani, na ona ũla mũnini arĩ na ĩthe witũ ũmũthĩ, na ũla ũngĩ ndarĩ. Jusufu akĩmeerĩa atĩrĩ, Ĩno nĩyo ĩrĩa ndamwĩĩrĩte, ngĩmwĩra atĩ mũĩ akoi. Ũndũ ũyũ nĩũkonania, nĩ ũgima wa Falaũ, mũtikoima kũũ, mũndũ wa nyũmba yanyu ũrĩa mũnini angĩoka haha. Tũmai ũmwe wa ĩnyu, na mwoe mũrũ wa ĩthũ wanyu. Ĩnyu na mũtwarwo nginya ĩla ĩthekete kũvika ciugo cianyu, aĩ mwĩ na ma kana ndĩ. Aĩ na kana ndĩ, nĩ ũũmĩ wa Farao, nĩ ma akũi mũĩ. Na akavika o kũ mũlindo mĩthenya ĩtatũ. Nĩendete kũo mũthenya wa ĩtatũ, Ĩkai ũndũ ũyũ, na nĩmũkaĩthya, nĩgũkorwo nĩ nĩndĩmwĩtigĩĩa Ngai. Aũngĩ mũ andũ a thayũ, mũndũ wa nyũmba ũmwe wanyu nĩaikale kũũ njeela, inyuĩ no mũthiĩ, na mũkĩndĩe kĩndũ kĩa kũgũla mbemba yanyu. Nĩ mũrũ wa nyina wanyu ũrĩa mũnini mũmũrehete kũrĩ niĩ, na ciugo cianyu nĩikeetĩkio, no angĩkorwo ti ũguo, nĩmũgakua. Nao nĩmekire ũguo. Na ũndũ ũmwe eĩĩa kũrĩ mũrũ wa nyina, ĩĩ, tũrĩ na mehia nĩ ũndũ wa mũrũ wa nyĩtũ, nĩgũkorwo tũtionire mĩnyamaro ya ngoro yake, rĩrĩa endaga kũrĩ ithuĩ, na tũtiamũthikĩrĩirie, na nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ mĩnyamaro ĩno

ĩtũkinyĩrĩire. Kũcookia na Rubeni onĩte kũo, Ti nendete kũmĩ nĩndĩkũvoya, Mũtĩkavĩkie mwana, na mũtiathikĩĩie wakwa? Na ona thakame yake ĩendaa. Nĩo mataamenyete atĩ Jusufu nĩaiguaga, tondũ mũtaũri aarĩ gatagatĩ kao, Kwendete umwe kuuma kwa o, Yusufu ĩla, na ĩndĩ ĩngĩ okile kwa o, na endete kwa o, na oyete Simeoni kuuma kwa o, na omwĩete mbee yao.

Nĩathĩte no Jusufu kũiyũithya indo syao sya kũigĩa ngano, na kũhũthĩithya betha wao o ũmwe thĩinĩ wa ikũnia yake, na kũmahe indo sya kũlĩa njĩĩnĩ, na ĩkĩĩka kũo ũguo. Na mekĩte ĩkĩa ngano ĩla ũthĩ wa ndigili syao, maathiĩ kũu. Kũvuũa ũmwe mũsaki wake kũhe irio ndigili ciake kũrĩa maarĩkĩtie, nake onire mũohanio wa betha yake, na warĩ igũrũ wa kanua ka mũsaki. Na akwĩa andũ a nyina ake, Nĩndũkĩĩtwo betha yakwa, na ona ĩĩ thĩinĩ wa mũkwa wakwa. Na ngoo syao syakwĩkaa, na makĩthĩĩnĩka kũrĩ ũmwe na ũngĩ, makĩũa, Nĩ kĩĩ kĩĩ Ngai ekĩte kũrĩ ithuĩ? Nĩmokĩte kũrĩ Jakobe ithe wao bũrũri-inĩ wa Kanaani, na makĩmwĩra maũndũ mothe marĩa mekĩkĩte kũrĩ o, makiuga, Mũndũ ũcio mwathi wa thĩ nĩatuĩte maũndũ ma ũũmĩ, na nĩatwĩkĩte njeera ta andũ makoonia bũrũri. Twaĩ nake kũmũ atĩ, Tũĩ andũ a thayũ, tũtĩ akui a kũũthia. Itĩ ikũmi na ĩĩlĩ tũlĩ andũ a nyina ũmwe, ciana cia ithe witũ, ũmwe ndatĩkĩte, na ũrĩa mũnini arĩ na ithe witũ ũmũthĩ bũrũri wa Kanaani. Mũndũ ũcio mwathi wa bũrũri nĩatwendeete atĩrĩ, Ũndũ-inĩ ũyũ nĩngamenya atĩ mũrĩ andũ a thayũ: mũtige mũrũ wa ĩthũ ũmwe haha na niĩ, na mũoe mbemba ya irio cia nyũmba yanyu mũthiĩ. Na mũlete harĩ niĩ mũrũ wa nyũkwa ũrĩa mũnini, na nĩngamenya atĩ ti athigani mũrĩ, no atĩ andũ a thayũ mũrĩ, na mũrũ wa nyũkwa

nĩngamũnengea, na bũrũri-inĩ ũcio nĩmũkendaga. Kwaikiite hĩndĩ ĩla ya kũthũũa makũnia mao, na kwaĩ mũoho wa betha wa o ũmwe thĩinĩ wa kũnia kwake, na nĩmonete mĩoho ya betha yao o ene na ithe wao, na nĩmatiite. Nĩendete kũo Jakobũ ũla ithe wao atĩ, Nĩmũnĩtekũsyĩte ciana, Josefũ ndaĩ ĩ, Simeoni ndaĩ ĩ, na Benjamini mũkoya; ũthĩ wa nĩ nĩkwonekete ici syothe. Rubeni nĩatuĩte kũrĩ ithe wao, akĩuga atĩrĩ, Ũraga ana akwa eerĩ akorwo ndĩkamũrehe kũrĩ we. Mũhe kũrĩ moko makwa, na nĩ nĩngamũrehe kũrĩ we. Mũndũ ũcio akiuga, Ti mwanake wakwa nĩakahiũka hamwe na inyuĩ, nĩ ũndũ mũrũ wa nyina nĩakuire, na we mwene nĩwe watigio wiki. Nĩgũkahitĩka we kũhinyĩrĩria thĩinĩ wa njĩra ĩrĩa mũrathiĩ, na nĩmũkaharũrũkia ũkũrũ wakwa na kĩeha thĩinĩ wa mbĩrĩra.

43

Ũla ũtũ nzaa ĩkĩongea hinya igũlũ wa thĩ. Kwendekie ĩnĩka maamalie kũmalia ngano ĩla yĩ maletie kuuma Misili, na ĩsĩ wao ũkĩmeela, ĩthĩi ĩngĩ mũkathũũle ivia nini. Judah akĩmwĩla, akĩuga atĩ, Mũndũ ũla mwathi wa bũrũri nĩatũĩlĩte na mwĩhĩtwa mũnene, akĩuga atĩ, Mũtikoona ũthiũ wakwa, mũrũ wa nyũkwa ũrĩa mũnini angĩkorwo ndakorwo hamwe na inyuĩ. Aithĩ ĩĩ nĩũndũ ũtũmaa mũndũ wa ĩthĩ witũ hamwe na ithuĩ, tũkwĩkũũka, na tũkũgũĩla ivia. Aũngĩ kana ndũngĩtũma mũrũ wa ĩthũ mũnini hamwe na ĩthũ, ndũkaathĩĩ, nĩgũkorwo mũndũ ũcio eerire ĩthũ akiuga atĩrĩ, Ndũkona ũthiũ wakwa aũngĩ kana mũrũ wa ĩnyuĩ mũnini ndangĩkorwo hamwe na ĩnyuĩ. Isiraeli

nĩatĩĩte, Nĩ kĩĩ mwanekete ũũru kũrĩ niĩ, kũmwĩla mũndũ ũcio atĩ nĩ mũrĩ na mũrũ wa nyũkwa? A nao makĩuga, Kũũia aatũũiie isĩ mũndũ ũla na kĩvĩko kyĩtũ, akĩuga, Kana nĩ ithe wanyu nĩ mũũmi o na ĩngĩ, na kana nĩ kũmũ mũndũ wa ũnyana? Na twamwĩĩie we kũlingana na kũũia kũu. Tũtiamanyĩte atĩ nĩakatwĩa isĩ, Ũkai na mũndũ wa ũnyana wanyu. Judah nĩaugĩte kũrĩ Israel ithe wake, Tũma mwana ũcio na niĩ, na tũkĩte tũthiĩ, nĩguo tũtũũre na ndũkae tũkue ithuĩ, na wee, na mĩthemba yĩtũ. Nĩ niĩ ndĩmweteelela, ũmũcaĩthie kuuma moko-inĩ makwa. Angĩ ndakamũleta kũrĩ we na ndĩmũikie mbee yaku, nĩngũkorwo ndĩ mwĩhia harĩ wee matukũ mothe. Aithĩ ti ndatũthĩĩte, ĩĩ nĩtwakwĩte kũũa maita meerĩ. Ndĩ ũkĩa nĩo Isiraeli ithe wao, Angĩ ũguo nĩguo kũĩ, ĩkai ũndũ ũyũ: oyai kuuma kũrĩ maciaro ma thĩ mũmĩĩke thĩinĩ wa indo syenyu sya kũiga indo, na mũkĩnengele mũndũ ũcio iheo sya ũtaĩ, na wa ũũkĩ, ũbumba na manemane, na terebinthu, na njũgũ. Na betha ĩĩli mbĩĩ mũmĩoye na moko manyu, ũla betha ũkũũthĩtwe na isũkũ syenyu mũmĩthĩthye hamwe na ĩmwe, ndĩkae ũthĩ nĩ kũũa. Na mũoe mũrũ-wa-nyũkwa wanyu, na mũkĩũkĩte mũikũrũke kũrĩ mũndũ ũcio. Na Ngai wakwa aheane ũtuĩo mbee ya mũndũ ũla na atũme mũiũ wanyu ũla ũmwe na Benjamin, nĩ ũndũ niĩ ta ũrĩa ndĩ mũtũũ wa ciana, ndĩ mũtũũ wa ciana.

Kũoya na andu acio syĩthĩo ici na mbesa ĩĩlĩ ĩvĩlĩ, nĩmaoete moko-inĩ mao na Benjamini, na kũũkĩa nĩmaikũũkĩte maathiĩ Misili, na nĩmeemĩte mbee wa Jusufu. Onile ntheo Juzefu oo, na Benjamini munyau wake wa nyina ũmwe, na akĩĩla ũla wa nyũmba yake, Ingĩthya andũ thĩinĩ wa nyũmba, na ũthĩnje

iũndũ sya kũũthaiwa, na ũhaathe, nĩgũkorwo makaarĩa andũ mĩkate hamwe na niĩ mũthenya wa mũthenya. Ekĩte na ũla mũndũ ta ũrĩa endete Jusufu, na akĩingĩthya andũ acio thĩinĩ wa nyũmba ya Jusufu. Onete na anandu ati maonetwe ati matongoiwe muka wa Yusufu, mekwa, nĩ ũndũ wa mbesa ĩla ĩyasyokete mĩthini-inĩ mĩtũ kwa kĩambĩĩĩo, ĩsũ nĩtotongoiwa, wa kũtũthitĩka na kũtũthũkĩa, wa kũtwĩa ndungata, na ndigili syitũ. Mekĩte kũmũkuhĩĩla na kũrĩ mũndũ ũrĩa warĩ igũrũ wa nyũmba ya Jusufu, nao makĩaria nake kũu kĩhingo-inĩ kĩa nyũmba. Tũkwendaga, twĩndĩkĩtie, Mwĩtũ, nĩaikũũ kĩambĩĩo kũgũla iĩa. Kĩathĩkĩte na ĩla twokĩte kũ kũananga, na twatumũlĩte mĩsũkũ ĩtũ, na ũyũ ũla mbesa wa mũndũ o ũmwe thĩinĩ wa mũsũkũ wake, mbesa ĩtũ thĩinĩ wa ũthimũ, twakũũsya ĩndĩ ĩno thĩinĩ wa moko matũ. Na betha ĩngĩ twakuĩte na tũwe ithuĩ ene kũgũla ivia, tũtimenyete nũũ ekĩte betha ĩyo ngũnĩ-inĩ syĩtũ. Nĩendete kũrĩ o, Ĩlewa kũmĩ, mũtĩkamakae. Ngai wanyu, na Ngai wa maithe manyu, nĩamũheete ithesau thĩinĩ wa misaki yanyu, na mbesa yanyu ĩĩ ya kwendeka nĩndĩĩ nĩyokĩte. Na nĩarutĩte kũrĩ o Simioni. Na aletie mai namba ya kuosia malu mao, na anetie ivinda syao ivia. Nĩmahaarĩĩie ĩseo nginya Yusufu oke mũthenya, nĩgũkorwo nĩmaiguĩte atĩ nĩekwendete kũlĩa kũu. Jusufu nĩatoonyie thĩinĩ wa nyũmba ĩyo, na makĩmũnengela iheo iria maarĩ nacio moko-inĩ mao thĩinĩ wa nyũmba, na makĩmũinamĩla na ũthiũ thĩ. Nĩamũũĩie atĩ, Mũĩ atĩa? Na akĩmavĩĩa atĩ, Ithe wanyu ũla mũthee ũla mwavĩĩie nĩ mũũmu? Nĩ akĩũmaa? Nao makĩuga atĩrĩ, nĩ mũgima ndungata yaku ithe witũ, nĩ mũũmi o na ũmũthĩ. Nake akĩuga atĩrĩ, nĩarathimĩtwo mũndũ ũcio nĩ Ngai, nao makĩinamĩrĩra na makĩmũhooya. Ĩtũĩte

maitho make Jusufu, onire Benjamini mũndũ wa ĩnyina yake, na akĩũria, ũyũ nĩwe mũndũ wa ĩthĩ wanyu ũrĩa mwanjĩĩrire kũndehera? Na akĩuga, Ngai akũiguĩre tha, mwana. Jusufu nĩataũkĩtwe, nĩũndũ syaũmbũkĩtwe sya thĩinĩ wake nĩ ũndũ wa mũndũ wa nyina ũmwe, na nĩendete kũĩla. Ĩngĩa thĩinĩ wa nyũmba, nĩaĩlĩte kũu.

Na ĩthambĩtie uso, ũthiĩte nĩeyĩkĩĩte, na akĩuga, Ĩkai mĩkate. Na makĩĩkĩte irio mbee yake we mwene, na mbee yao o ene, na mbee ya Amisyi ala maĩĩte na we o ene, tondũ matĩendete Amisyi kũlĩa hamwe na Ahibirania mĩkate, tondũ nĩ kĩndũ kĩthũku kũrĩ Amisyi. Nĩmaikele mbee wa we, ũla wa ĩthĩo kũlingana na ũtũme wa we, na ũla wa ĩthĩo kũlingana na ũnini wa we, nao andũ ĩla nĩmakwĩthauĩa o ũmwe kũrĩ mũndũ wa nyina na we. Nĩmakuĩte syĩthĩo kũuma kwa we kũthĩ kũ ene, na syĩthĩo sya Beniamini syĩnenethewe kũuma kũ syĩthĩo sya othe maita matano kũthĩ kũ sya ĩla, manyuĩte na makĩũmithwa kũũa na we.

44

Nake Jusufu nĩathanire ũrĩa warĩ igũrũ wa nyũmba yake, akiuga atĩrĩ, Iyũriai mĩkũnia ya andũ irio, nyingĩ o ta ũrĩa mangĩhota gũkuua, na mũikie betha ya o mũndũ kanua-inĩ ka mũkũnia wake. Na ikombe yakwa ya thĩliva ĩikĩe thĩinĩ wa mũsaki wa ũrĩa mũnini, na thĩo wa ngano wake, na kĩũ kĩekĩka kũlingana na kiugo kĩa Jusufu, ta ũrĩa endete.

Rũciũ kĩmũthĩ kyaũkĩte, na andũ matũmĩtwe metheeme, o na ndigili syao. Mathĩ mekũũma ĩtũũla-inĩ, ti mekũũma kũla, na Yusufu onete mũndũ ũla wa nyũmba yake, Ũkĩte ũthĩĩ thutha wa andũ ala, na ũkamakũmbata, na ũkamethe, Nĩ kĩĩ kĩtũmĩte mwathĩĩte ũũru handũ wa wega? Nĩ kĩĩ mweĩte kĩkombe kyakwa kya betha? Tĩ ĩno nĩyo ĩrĩa mwene wakwa anyuagĩra? Nake we nĩaũragagĩra na ũũgĩ wa kũona maũndũ thĩinĩ wayo. Mwĩkĩte ũũru ũrĩa mwĩkĩte. Ona kũmakũa, aameela kũlingana na ciugo ici. And they said to him, Why does the lord speak according to these words? May it not happen to your servants to do according to this word. Aingĩ betha ĩla twonete thĩinĩ wa isaka syĩtũ twakũũthya kũrĩ we kuuma nthĩ ya Kanaani, twĩiya atĩa twĩiya kũiya kuuma nyũmba ya mwene waku betha kana thahabu? Kuuma kũrĩa ũngĩona kikombe kĩa andũ aku, nĩakue, na ĩthĩ nĩtũgũtũĩka andũ a mwene witũ. Ũla na akĩuga, na ĩndĩ ĩno, ta ũla mwĩ kũuga, ũguo nĩguo ũkahaana, kũrĩ ũla ũkavoneka kĩkombe, ũkahaana ndungata yakwa, ĩmwe na ĩmwe ũkahaana theũ. Na maahiũthia, na maaikũũa o ũmwe ikũnda yake thĩ, na maatumũa o ũmwe ikũnda yake. Nĩathuthĩte kuuma kũrĩ ũrĩa mũkũrũ ambĩrĩria, nginya akinyĩra ũrĩa mũnini. Na nĩonete kĩkombe kĩu thĩinĩ wa mũkwa wa Benjamini. Na maatembũũie nguo syao, na mũndũ o ũmwe akĩĩkĩa ikũnia yake ĩgũlũ wa ndigili yake, na makĩinũka mathiĩ itũũla-inĩ.

Yuda na alũme ake nĩmatoonyie kũrĩ Yusufu akĩĩ o kũu, na makĩĩgwithia mbee yake thĩ. Jusufu akĩmavĩĩa atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩndũ kĩĩ mwĩkĩte? Mũtooĩ atĩ na ũũki mũndũ ta niĩ nĩakavũka? Nĩatĩĩte na Juda, Kĩĩ tũkwĩa ũcookio kũrĩ mwene, kana kĩĩ

tũkaaria, kana kĩĩ tũkathonzeka? Ngai nĩonete ũũru wa ndungata syaku. Ona ithuĩ tũĩ ndungata kũrĩ mwene witũ, na ithuĩ, na kũrĩ o ũrĩa onekete kĩkombe. Nĩoigĩte no Jusufu, ti kũũ ũngĩtuĩka kwa niĩ gwĩka ũhoro ũyũ, mũndũ ũrĩa wonekete kĩkombe, we nĩegũtuĩka ndungata yakwa, ĩmwe no mwambate na ũhonokanio kũrĩ ithe wanyu. Kwendete ila akĩmũkuhĩĩa, Yuda akĩmwĩa, nĩndĩenda, mwathani, ndungata yaku nĩyaie kiugo mbee yaku, na ndũkae na maũndũ kũrĩ ndungata yaku, nĩ ũndũ wee ũrĩ na Farao. Mwathani, wĩtũkĩtie andũ aku ũkiuga, angĩ mũrĩ na ithe kana mũrũ wa nyũkwa. Na twĩĩlĩte mwathi, Ĩĩ kũlĩ na ithuĩ ithe mũkũlũ, na mwana wa ũkũũ mũnini wake, na mũrũ wa nyina ũla wake nĩakuĩte, nake we mwene nĩwe wasigĩlĩte nyina wake, na ithe nĩamwendete, Wĩuga na kũ ndungata syaku, mũmũikĩe kũ niĩ, na nĩngamũmenyelea. Na twĩĩlĩte mwĩthĩ, Mwana ndangĩhota kũtiga ithe wake, na angĩmũtiga, nĩakakua. Wĩwe na wĩĩlĩte andũ aku, angĩ mũndũ wa ĩnyũ ũla mũnini ndangĩikũa hamwe na ĩnyũ, mũtikongela ona ũthiũ wakwa. Kwatonya na ĩla twambatĩte kũrĩ ĩsya ĩthĩ witũ, twamwĩĩlĩte maũndũ ma mwene witũ. Baba witũ nĩoigĩte atĩrĩ, Thiĩi ĩngĩ mũtũgũĩe ivia nini. Ithuĩ na twĩĩĩte, ti tũkahota kwĩkũa, no aĩ ĩĩ mũndũ wa ĩthũ ũla mũnini akwĩkũa na ithuĩ, tũkwĩkũa, nĩ ũndũ ti tũkahota kwona ũthiũ wa mũndũ ũcio, mũndũ wa ĩthũ ũla mũnini atekũa na ithuĩ. Na thoguo witũ akĩĩra ithuĩ atĩrĩ, inyuĩ nĩmũĩ atĩ mũndũ-wa-nja ũcio nĩanjiarĩire eerĩ, Na ũmwe wao nĩoimĩte kwa niĩ, na mũkĩuga atĩ nĩalĩĩtwo nĩ nyamũ cia ithaka, na ndionete we kuuma ũtukũ ũcio nginya rĩu. Aŋa nĩ ũndũ ũyũ mũkwoya na ũyũ kuuma mbee yakwa, na ĩkavoya kũrĩ we ũnyonoku njĩlani, na mũkaharũkia ũkũũ

wakwa na kĩeha kũrĩa kũũ. Rĩu nĩ ũndũ ũcio angĩ nĩngĩthiĩ kũrĩ ndungata yaku, ithe witũ, na mwana ndakorwo arĩ hamwe na ithuĩ, na roho wake ĩnyiitanĩte na roho wa ũyũ, Na ĩkavika ĩndĩ ya kũmũona ndamũonete mwana hamwe na ithuĩ, akua, na andũ aku makatwĩkĩthya ũkũũ wa ndungata yaku, ithe witũ, hamwe na kĩeha thĩinĩ wa mbĩĩũ. Ndungata yaku kuuma kwa ithe ĩĩthĩĩte mwana, ĩkiuga, angĩ ndĩkamuũmĩsya kũrĩ we, na nĩngamũĩkĩa mbee yaku, nĩngũkorwo ndĩĩhĩtie kũrĩ ithe matuku mothe. Rĩu nĩ ũndũ ũcio nĩngũikara harĩ wee ndungata handũ ha kĩa kĩana, ndungata ya mwathi, no kĩa kĩana kĩambate na andũ a nyina nake. Ingĩthiĩ atĩa kũrĩ ithe wa kamwana, kamwana gĩtarĩ hamwe na ithuĩ? Ndĩkone maũndũ mooru marĩa makona ithe wakwa.

45

Na ti ũndũ Juzefu kũũma kũĩkĩĩa andũ othe arĩa mĩimĩte nake, no oigire, Ũmiai andũ othe kũũ kwa niĩ, na ti mũndũ ũmĩte na Juzefu rĩrĩa ekwĩmenyithia kũrĩ andũ a ũ-wa-ũ wake. Na akĩĩkĩta mũgambo na kĩrĩo, nao othe Amĩsili makĩigua, na kũiguuo gũkĩgĩa thĩinĩ wa nyũmba ya Farao. Jusufu eethiie kũ alũ ake atĩrĩ, Nĩ niĩ Jusufu, ĩĩ baba wakwa nĩ atũũaa muoyo? Na alũ ake mationete kũmũcookesia, nĩ ũndũ meonete. Yosefu nĩeĩĩte kũrĩ aa ndũgũ ciake, mũndemelele, nao makĩmũdemela, nake akĩĩta, nĩ niĩ Yosefu mũndũ wa ĩthĩ wanyu, ũrĩa mwendiie Misĩri. Rĩu nĩ ũndũ ũcio mũtikaue na kĩeha, kana mũtĩkone ta ũndũ mũũru harĩ ĩmwe, atĩ nĩmwendithĩtie haha, nĩgũkorwo nĩ ũndũ wa

ũtũũro Ngai nĩandũmĩte mbee yanyu. Ũyũ nĩ mwaka wa kelĩ wa ngaa thĩ-inĩ, na nĩkũ kũrĩ myaka ĩtano ĩngĩ ĩkĩtie, ĩrĩa-inĩ gũtikagĩa kũlĩma, kana kũgetha. Atũmĩte nĩ ũndũ nĩ ĩĩ Ngai mbee yanyu, kũtiĩwa mũtiĩ wanyu igũlũ wa thĩ, na kũlela ũtiĩwa wanyu ũnene. Ĩu nĩ ũndũ ũcio ti ĩmwe mwandũmĩte haha, no nĩ Ngai, na andũkĩte ta ithe wa Farao, na mwene wa nyũmba yake yothe, na mũthamaki wa thĩ yothe ya Misiri. Mũthĩĩte nĩ ũndũ ũcio, ambũkai kũrĩ ithe wakwa, na mwĩe atĩrĩ, ici nĩcio ĩkwĩa mũrũ waku Yusufu, Ngai andũkĩte mwathi wa bũrũri wothe wa Misili, ikũrũka nĩ ũndũ ũcio ũũke kũrĩ niĩ, na ndũkaĩkale, Na ũkaĩka thĩ wa Gesem wa Arabia, na ũkaĩa hakuhi na niĩ wĩ, na ana aku, na ana a ana aku, ngondu syaku, na ngombe syaku, na syothe ĩla ũkwĩ nĩsyo. Na nĩngũkũheithia kũu, nĩgũkorwo nĩ ngũkaĩ ĩngĩ ithano sya ngaa, nĩguo ndũkanangĩke wee, na aanake aku, na indo syaku syothe. Ona maitho manyu nĩmeonaa, na maitho ma Benjamini mũndu wa ĩthya wakwa, atĩ nĩ kanua kakwa kĩaĩaa kũmĩĩ. Mwĩĩei nĩ ũndũ ũcio baba wakwa ũthĩ wothe wakwa ũla ũrĩ kũu Misiri, na ũrĩa wothe mwonete, na mũhiũhĩte mũrehe baba wakwa haha. Na akĩgwa igũrũ wa ngingo wa Benjamini mũrũ wa nyina, akĩmũrĩrĩra, na Benjamini o nake akĩrĩra igũrũ wa ngingo yake. Na ĩthĩa ũmũnyĩte andũ a nyũmba yake othe, nĩailĩte ũkĩa wĩ nao, na thutha wa ũndũ ũcio, andũ a nyũmba yake nĩmamwĩthĩĩte.

Na ũhoro ũcio nĩwamenyekete mũno nyũmba-inĩ ya Farao, makĩuga atĩrĩ, nĩmokĩte andũ a ndũgũ cia Jusufu, nake Farao akĩkenela hamwe na atungata ake. Pharaoh oigĩte Jusufu atĩrĩ, ĩra andũ a nyũmba yaku atĩ, ĩkai ũũ, iyũriai ngũnda cianyu, na

mũthiĩ bũrũri wa Kanaani. Na mwĩtwĩte ithe wanyu na indo syanyu, ũkai kũrĩ niĩ, na nĩngamũhe indo syothe cia ũtaana wa Misiri, na nĩmũkalia ũnono wa thĩ. Wĩwe na ũthĩ ũndũ ũyũ, kũoya kũo makaa kuuma nthĩ ya Misili kũ ciana syĩnyu, na kũ aka anyu, na mũkĩoya ithe wĩnyu mũũke. Na mũtikaigĩlĩle maitho ma indo syenyu, nĩgũkorwo indo syothe cia wega cia Misiri syĩkũwa syenyu. Mekĩte ũguo ana a Isiraeli, nake Jusufu amahe magali kũringana na ũrĩa werĩtwo nĩ Farao mũthamaki, na akamahe irio cia ũgendo. Nĩanengee othe nguo ĩĩlĩ, no Benjamini anengee dhahabu igana ithatũ na nguo ithano cia kwĩkũũa. Na kũrĩ ithe wake atũmire kũringana na icio, na ndigiri ikũmi ikuuĩte indo ciothe cia ũgima cia Misiri, na nyũmbũ ikũmi ikuuĩte mĩgate kũrĩ ithe wake nĩ ũndũ wa rũgendo. Nĩatũmĩte alũ ake, nao magĩthiĩ, na akĩmeela atĩrĩ, mũtikanakĩĩe njĩla-inĩ. Na mambĩtĩ kuuma Misĩĩ, na makĩa nthĩ wa Kanaani kũrĩ Jakobũ, ĩsĩ wao. Na nĩmamwĩĩlile kũmwĩla atĩ mũndũ waku Jusufu nĩatũũlaa, na we nĩwe ũthanaa nthĩ yothe ya Misili, na Jakubu nĩakuĩte ngĩtĩĩo na ũũĩ wake, ndoonete tĩ nĩmeetĩkĩĩle. Nĩmamwĩĩlĩe mothe ma kwĩĩwa nĩ Yusufu, ũla othe aĩĩle o. Onete magali ĩla atũmĩte Yusufu nĩguo kũmũoya, ĩkĩũma ngoo ya Yakobo ithe wao. Aisyete na Israeli, nene to nĩ, angĩ o Jusufu mwanake wakwa asyaa, ndĩthĩĩte nĩngũmwona mbee ya kũkua kwakwa.

46

Isiraeli nĩathĩĩte, we mwene na syinthe sya we, akĩũka kĩthima-

inĩ kya mũĩko, na akĩthĩa mbai kũ Ngai wa ithe wake Isaaka. Ngai akĩĩa kũrĩ Isiraeli ũtukũ onano-inĩ, akĩmwĩta, Jakobo, Jakobo, nake akĩũũia, Nĩ kĩĩ? Nowe auga kũmwĩla atĩrĩ, nĩ niĩ ndĩ Ngai wa maithe maku, ndũketigĩe gũikũrũka ũthiĩ Misiri, nĩgũkorwo nĩngakũtua rũrĩrĩ inene kũu. Na nĩndĩkũikũũka hamwe na wĩ kũũ Misĩĩ, na nĩndĩkũkũũa wĩ kũũ mũthia, na Yũsũfũ nĩakavĩka moko igũũũ wa maitho maku. Yakovu nĩokĩte kuuma kĩthima kĩa mwĩhĩtwa, na aanake a Isiraeli makĩoya ithe wao, na indo syao, na aka ao, makĩmatwĩka ngaĩ iria Yusufu aatũmĩte nĩguo imũkuue. Na maoya indo syao, na ũthĩ wothe ũla mekwatĩĩe kũu nthĩ ya Kanaani, matingĩe Misili, Yakobo na mbeu yake yothe hamwe nake. Aana, na aana a aana aake hamwe nake, aala, na aala a aala aake, na kĩla mbeu yake nĩatongoie thĩĩinĩ wa Misili. Ici nĩ marĩĩtwa ma ana a Isiraeli arĩa maatoonire bũrũri wa Misiri hamwe na Jakobe ithe wao. Jakobe na ana ake, wa mbere wa Jakobe, Rubeni. Ana a Rubeni maarĩ Enoki, na Palu, na Asroni, na Kami. Ana ma Simeoni nĩ Jemueli, na Jamini, na Ehudi, na Jakini, na Zohara, na Sauli mwana wa mũndũ-wa-ĩka wa Kanaani. Aanake a Levi nĩ Gershon, Kath, na Merari. Aanake a Juda nĩ Er, na Onani, na Shiloh, na Pharesi, na Zara, no Er na Onani nĩmakuĩte kũu nthĩ ya Kanaani, nao aanake a Pharesi nĩ Hezroni na Jemueli. Ana a Issachar nĩ Tola, na Phua, na Hashum, na Shimron. Ana ma Zebuluni maarĩ Seredi, na Angi, na Akoeli. Aya nĩ ana a Lea, ala aavitie Jakobe kũ Mesopotamia ya Syria, na Deina mwali wake, othe mĩoyo, ana na aala, mĩongo ĩtatũ na atatũ. Ana a Gadi maarĩ Safoni, na Angisi, na Sanisi, na Thasabani, na Aedei, na Aroedei, na Areelei. Ana a Asheri nĩ Iemna, Iessoua, na Ieoul, na Baria, na Sara

mwiitu wao. Ana a Baria nĩ Chobor na Melchiil. Aya nĩ ana a Zilpah, ũrĩa Laban aaheanire Leah mwarĩ wake, ũrĩa aaciarĩire aya kũrĩ Jacob, mĩoyo ikũmi na ĩtandatũ. Ana a Rakeli mũka wa Jakobo maarĩ Josephu na Benjamini. Nĩmakĩĩkĩte ana a Jusufu bũrũri wa Misili, ala Asenathi mũirĩtu wa Potifela mũthĩnjĩri-Ngai wa Heliopoli aamũciarĩire, nĩo Manase na Efuraimu. Nao ana a Manase, ala mũthiaka wake wa Kusuria aamũciarĩire, nĩwe Makiri. Nake Makiri nĩaciarire Gileadi. Nao ana a Efuraimu mũrũ wa nyina na Manase nĩo Suthela na Tahani. Nao ana a Suthela nĩwe Edomu. Aanake a Benyamini nĩ Bala na Bekori, na Asibeli. Aanake a Bala nĩ Kĩĩkũũ, na Noemani, na Ahisia, na Rosi, na Mamufimu. Kĩĩkũũ nĩasya Aradi. Aya nĩ ana a Rakeli, ala aavĩtie Yakobo, othe mĩoyo kũmi na ĩnana. Ana a Dan nĩ Asom. Na aanake a Naphtali, Asiel, na Guni, na Izhar, na Shillem. Aya nĩ ana a Ballas, ũrĩa Labani aaheanire Rakeli mũirĩtu wake, na nĩwe waciarĩire aya kũrĩ Jakobo, othe mĩoyo mũgwanja. Ciothe cia andũ othe ala mekũũte na Jakobũ kũũ Misĩli, ala mekũũmĩte kũũma kũna mĩkũnĩ yake, ĩtekũvalĩa a aka a ana a Jakobũ, ciothe cia andũ, mĩongo ĩtandatũ na ĩtandatũ. Aana nthele Jusufu ala maathekethwe nake kwa nthĩ ya Misili, mĩoyo kenda. Mĩoyo yothe ya nyũmba ya Jakovu, ĩla yathũkĩte na Jakovu kũthĩ kwa Misili, mĩoyo mĩongo mũgwanja na ĩtano.

Judah atũmĩtwe mbee wake kũrĩ Joseph nĩguo amũtũngane kũringana na itũũra rĩa Ngaũ, kũrĩ bũrũri wa Ramesese. Kũohania ngaali cia ũthĩ wake, Jozefu nĩambatĩte gũthiĩ kũtũngana Isiraeli ithe wake, kũlingana na Itũũla ĩla ya Anene,

na ooneka harĩ we, nĩagwĩte ĩgũũ ngingo yake, na nĩalĩlĩte kũlĩla kũnene. Na Isiraeli akĩĩta Jusufu atĩrĩ, Nĩngũkua kuuma rĩu, tondũ nĩnyonete ũthiũ waku, na wĩ o ũtũũĩte. Jusufu oiite kũ alũme ake atĩ, Ndĩthĩĩte nĩngwĩla Falao, na nĩngwĩla we atĩ, Alũme akwa, na nyũmba ya ithe wakwa, ala meeĩ thĩ ya Kanaani, nĩmokĩte kũ niĩ. Andũ acio nĩ arĩithi, nĩgũkorwo maarĩ arĩithi a ngombe, na nĩmarehete ngombe, na ndegwa, na indo syao syothe. Aithĩwa nĩ ũndũ ũcio Farao nĩakamwĩta, na nĩakamwĩa, Nĩ kĩĩ wĩa wanyu? Mũkauga, andũ arĩsĩ a kũrĩthia ndũũru tũrĩ ndungata syaku kuuma ũndũ wa ndungata nginya rĩu, na ithuĩ, na maithe maitũ, nĩguo mũtũũre thĩinĩ wa bũrũri wa Goshen wa Arabia, kĩndũ kĩrĩ magigi nĩkĩo kĩrĩ kũrĩ Amĩsiri othe mũrĩthi wa ngondu.

47

Jozefu ũthĩte nake akĩĩa Farao atĩrĩ, Ithe wakwa, na aanaa akwa, na ngombe syao, na ngũmbe syao, na indo syothe syao, mokĩte kuuma bũrũri wa Kanaani, na ona nĩ maĩ bũrũri wa Goseni. Kuuma kũ alume ake we nĩakuuĩte ethano a anake, na akĩmaĩkĩa mbee wa Farao. Na Farao akĩũria andũ a nyina na Jusufu atĩrĩ, Nĩ kĩĩ wĩra wanyu? Nao makĩĩra Farao atĩrĩ, Arĩithi a ng'ondu ndungata syaku, na ĩsũ na maithe maitũ. Mookĩte kũ Falaũ, Kũikala ĩ thĩ twokĩte, ti nĩũndũ kũĩ ũthĩĩthya kũ ngombe sya andũ aku, nĩongeete nĩũndũ nzala ĩ thĩ Kanaani, ĩndĩ ĩno nĩũndũ ũũ tũkaaikala ĩ thĩ Gosemu. Okĩte Falaũ kũ Jusufu, Nĩmaikale ĩ thĩ Gosemu, angĩ ũmenyete, atĩ nĩ ĩ o andũ anene,

ĩka o aathi a ngombe syakwa. Mokĩte kũ Misili kũ Jusufu Jakobo, na aanake aake, na aĩkĩte Falaũ mũthamaki wa Misili. Pharaoh endete kũrĩ Joseph akĩuga atĩrĩ, Ithe waku na aanaa aku nĩmokĩte kũrĩ we. Ona, nthĩ ya Misili ĩĩ mbee waku. Thĩinĩ wa nthĩ ĩrĩa nzũũ ĩka ũthii ithe waku na alũme a nyu waku. Jusufu nĩatoonyie Jakubu ithe wake, na akĩmũikia mbee wa Farao, na Jakubu akĩathima Farao. Falawo onĩĩte Jakobe, Nĩ mĩaka ĩngĩ ya matukũ ma ũtũũmi waku? Na akĩĩra Jakobũ Farao atĩrĩ, matuku ma myaka ma ũtũũro wakwa, marĩa ndĩtũũrĩte ta mũndũ wa kũngĩ, nĩ myaka igana na mĩongo ĩtatũ, nĩmanini na mĩũru nĩmakĩoneka matuku ma myaka ma ũtũũro wakwa, matikinĩte matuku ma myaka ma ũtũũro wa maithe makwa, marĩa matuku matũũrire. Na ũmĩte kũathĩma Jakobũ Farao, wĩthiĩte kũũma kũrĩ we.

Na Jusufu akĩikithya ithe wake na aanaa ake, na amaheie ũthĩ wa kũikala thĩ ya Misili, thĩ ĩla njega mũno, thĩ ya Ramesese, ta ũrĩa Farao aathĩte. Nake Juzefu nĩagayaga ngano kũrĩ ithe wake, na kũrĩ andũ a nyina nao, na kũrĩ andũ othe a nyũmba ya ithe wake, ngano kũringana na mũndũ o mũndũ.

Ngano ndĩarĩ kũu thĩ yothe, nĩũndũ nzaa ĩkĩongeea mũno, na thĩ wa Misili na thĩ wa Kanaani ĩkĩthĩĩna nĩ ũndũ wa nzaa. Yosefu nĩaũnganiĩie betha yothe ĩyo yonekene thĩ wa Misili na thĩ wa Kanaani wa ngano ĩyo meonete, na nĩapimĩie kũo, na Yosefu nĩakĩndĩie betha yothe nyũmba-inĩ wa Farao. Na betha yothe ĩkĩthila kuuma bũrũri wa Misili na kuuma bũrũri wa Kanaani, nao Amisili othe magĩũka kũrĩ Jusufu makĩmwĩra atĩrĩ, Tũhe

mĩkate, na nĩ kĩĩ tũgũkua mbele yaku? Nĩ ũndũ betha yĩtũ nĩĩthilĩte. Yusufu akĩmeela atĩrĩ, Ũkai na ngombe syĩnyu, na nĩngamũhe mĩkate handũ wa ngombe syĩnyu, angĩ nĩthilĩte betha yĩnyu. Nĩmakĩndĩte kĩthĩ syao kũrĩ Jusufu, nake Jusufu amaheete mĩkate ĩla ya ma falasi, na ĩla ya ma ngondu, na ĩla ya ma ngombe, na ĩla ya ma ndigĩ, nake amalĩithĩtie na mĩkate ĩla ya syothe sya kĩthĩ syao mwaka ũla. Mwaka ũla nĩwathiĩte, na nĩmokĩte kũrĩ we mwakani wa kelĩ, na nĩmamwĩĩte, Ndũkae tũthiĩe kũũ mbee ya mwene witũ? Nĩ ũndũ betha witũ nĩkũthiĩte, na indo syitũ na ngombe syitũ nĩtwakũnengete wee mwene witũ, na ndĩkĩonekete kĩndũ kũrĩ ithuĩ mbee ya mwene witũ, tiga o mĩĩlĩ yitũ na thĩ yitũ. Nĩguo ndũkatwĩkue ĩthĩ mbee yaku, na ĩthĩ ĩthũkĩe, wĩe ĩthyĩ na ĩthĩ yĩtũ handũ wa mĩkate, na tũkava ĩthyĩ na ĩthĩ yĩtũ ndungata kũrĩ Farao, he mbeu, nĩguo tũhaande, na tũtũũre na ndũkatwĩkue, na ĩthĩ ndĩkathũkĩe. Na Jusufu nĩendete ũthĩ wothe wa Amisili kũ Farao, nĩgũkorwo Amisili nĩendete ũthĩ wao kũ Farao, nĩgũkorwo nzala nĩyamakũnĩte, na ũthĩ ũkĩa wa Farao. Na andũ aatumĩire ndungata kuuma mĩhaka ya Misiri nginya mĩhaka ĩngĩ. Kwogela nĩ thĩ ya athĩnjĩli-Ngai tu, Jusufu ndakwĩthiĩa ĩyo, nĩgũkorwo Farao nĩaheete athĩnjĩli-Ngai kĩheo, na nĩmakũlĩte kĩheo kĩrĩa Farao aamĩheete, nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ matiendithie thĩ yao. Jusufu oiite kwa andu othe a Misili atĩrĩ, Ona, nĩndĩmũkwatie ĩmwe na thĩ yanyu ũmũthĩ kwa Farao. Ĩyai mbeũ syenyu, na mũhaande thĩ. Na maciaa mayo nĩmakakonya menyu, na mũkaahe kĩmwe kya ĩtano kũ Farao, na ĩla inya syĩ ĩtano nĩikakonya syenyu ene ũa mbeu mũndũ, na ũa kyakulya kũmĩnyu, na kũ onthe ala a nyũmba syenyu. Na nĩmekwĩa,

ũtũhonokĩthĩtie ithuĩ, nĩtwonete wendo mbee wa mwene witũ, na nĩtũkava ndungata kũrĩ Firauni. Na akĩĩkĩla o ũtaũni Jusufu ĩla ĩtaũni ũsyĩ wa mũthenya ũyũ, ĩthĩ-inĩ wa Misili kũ Farao kũũma mbesa, ĩthĩ wa athĩnjĩli-akĩĩli wĩka, ti waĩ kũ Farao.

Isiraeli nĩatũũrire bũrũri wa Misiri kũu thĩ ya Goseni, na nĩmagayĩte kuo, na nĩmakũrire na maingĩhire mũno. Jakobe nĩatũũĩe bũũ wa Misili myaka ikũmi na mũonza, na matukũ make ma myaka ya ũũmi wake makĩvika igana ĩmwe na mĩongo ĩna na mũonza myaka. Ikwatya na matuku ma Isiraeli wa kua, na etete mwanake Jusufu, na endete kũu, Aingĩ nĩndĩonete wendo mbee yaku, ĩka kyanda kyaku kĩu nthĩ wa kyũmba kyakwa, na ũkandĩkĩla ũtuĩ na ma, wa kana nthika Misili. Kĩla nĩngwĩkoma na maithe makwa, na ũkanduta kuma Misĩli, na ũkanthika thĩinĩ wa mbĩĩa yao. Nake akĩuga, Nĩngwĩka kũlingana na kiugo kĩaku. Aĩĩte na, Ĩĩa mwĩko kũrĩ niĩ, na aĩĩte mwĩko kũrĩ we, na Isiraeli aĩnamĩte ĩthĩ wa mũthia wa mũthĩgi wake.

48

Kwaĩkĩka na thutha wa mĩario ĩyo, na kwendethelwa Yusufu atĩ ĩthĩ yaku nĩyamũ, na oya ana ake elĩ, Manase na Efuraimu, okile kũrĩ Yakobo. Kwĩĩlwe kũrĩ Jakobe, makĩamba, ona mũndũ waku Jusufu nĩokaa kũrĩ we, na ĩĩ wĩkĩĩte na hinya, Isiraeli aikarire igũrũ wa ũrĩrĩ. Na Jakobũ akĩĩra Josefũ atĩrĩ, Ngai wakwa onekete kũrĩ niĩ kũu Luza kũu bũrũri wa Kanaani, na

akĩndathima, Na akĩnjĩĩra atĩrĩ, Ona niĩ nĩngũkũa, na nĩngũkũingĩthya, na nĩngũtua ũtuĩke mĩũngano ya ndũrĩrĩ, na nĩngũkũhe thĩ ĩno, na mbegũ yaku thutha waku, ĩtuĩke ũthiũ wa tene na tene. Rĩu nĩ ũndũ ũcio aanake aku eerĩ, arĩa maciarĩirwo nĩwe kũu bũrũri wa Misiri mbere ya ũũka wakwa kũrĩ we Misiri, nĩ akwa, Efiraimu na Manase, ta ũrĩa Rubeni na Simeoni makaava akwa. Nĩ ũndũ wa ciana iria ũngĩciarithia na thutha wa ĩno, ikavika ũndũ wa matwa ma anyina na mao, iketwawa ũndũ wa ũgaĩ wao. Nĩ niĩ ĩndĩ ndokaga kuuma Mesopotamia ya Syria, Rakeli nyina waku nĩakuĩte bũrũri wa Kanaani, ndĩ ngĩkuhĩrĩria kũrĩa kwa Kabaratha, ndĩ ngĩthiĩ Efaratha, na nĩndamũthikire njĩra-inĩ ya kũrĩa, ũcio nĩ Bethelehemu.

Onete no Israel ana a Joseph, ookia, Noo ala aku? Jusufu oigwe ithe wake atĩ, Ana akwa nĩ ene, ala Ngai anengeie ũũ. Nake Jakubu oigwe atĩ, Ndethee kũ niĩ, nĩguo ndĩmaathime. Maitho ma Isiraeli nĩmathimĩte nĩ ũndũ wa ũkũũ, na ndahotete kwona, nao makĩmũkuhĩĩĩa, nake akĩmamumunya, na akĩmakumbata. Na akĩĩra Isiraeli kũrĩ Jusufu, Ona ũthiũ waku ndĩakĩĩmĩtwo, na ona Ngai nĩandĩkĩtie na mbeu yaku. Na akĩmaũmia Jusufu kuuma mũkũũ-inĩ wake, na makĩmũinamĩla ũthiũ igũlũ wa thĩ. Jozefu ũndũ ũtũĩte ana ake eeli, Efuraimu thĩinĩ wa ũmwe wa kĩo, kuuma ũmotho wa Isiraeli, na Manase kuuma ũmotho, kuuma ũmwe wa kĩo wa Isiraeli, nĩamakũhĩĩsĩtie kũrĩ we. Kũtambũũlya nĩ Isiraeli moko wa ũmwe wa kĩũmĩ, aĩkĩte ĩgũlũ wa mũtwe wa Efiraimu, ũyũ nĩ aĩ ũ mũnini, na wa ũmotho ĩgũlũ wa mũtwe wa Manase, kũvĩlĩkanĩa moko.

Na akĩmathĩma, na akĩuga, Ngai ũrĩa maithe makwa maamũkenia mbee yake, Iburahĩmu na Isaaka, Ngai ũrĩa ũndĩĩaga kuuma ũnini wakwa nginya mũthenya ũyũ, Mũtumia ũla ũũhonokagia kuma kũrĩ mothe ma ũũru, arathimaĩre ciana ici, na rĩĩtwa rĩakwa nĩrĩkeetwo thĩinĩ wao, na rĩĩtwa rĩa maithe makwa Iburahĩmu na Isaaka, na maingĩhe matuĩke kĩrĩndĩ kĩnene mũno igũrũ wa thĩ. Onete na Jusufu ũndũ ithe wake nĩaikĩte kĩvoko kĩa ũũmotho wake ĩgũlũ wa mũtwe wa Efuraimu, ũndũ ũcio nĩwamũitĩkĩte mũno, na Jusufu nĩakũnyĩtĩte kĩvoko kĩa ithe wake kũkĩehelia kũuma mũtwe-inĩ wa Efuraimu ĩgũlũ wa mũtwe wa Manase. Jusufu akĩĩra ithe wake atĩrĩ, Ti ũguo, ithe, ũyũ nĩgũkorwo nĩwe wa mbere kũciarwo, ĩka kĩũmbe kĩa ũrĩo waku ĩgũrũ wa mũtwe wake. Na ti endete, no oigite, Nĩmenyete, mwana, nĩmenyete, na ũyũ ũkaiva andũ, na ũyũ ũkainũkĩwa, no mũndũ wa nyina wake ũla mũnini nĩũkaiva mũnene kũmũkĩla, na mbeu yake ĩkaiva ũingĩ wa ndũĩma. Na akavathimia o ũthukũ ũla, akiuga, Thĩinĩ wanyu nĩakavathimĩwa Isiraeli, makiuga, Ngai akũthondeke ta Efiraimu na ta Manase, na akĩika Efiraimu mbee wa Manase. Isiraeli oiite Jusufu atĩrĩ, Ona, nĩndĩkũkua, na Ngai nĩakaĩ hamwe na ĩmwe, na nĩakamũgarũra mũthiĩ bũrũri wa maithe manyu. Niĩ na nĩndĩkũheana Shekemu ĩla ĩĩ ya mũno kũũ andũ a nyũmba yaku, ĩla ndatuĩte kuuma moko-inĩ ma Aamori na rũhiũ rwakwa rwa mbaara na ũta.

49

Jakobũ nĩetĩte ana ake, na akĩmeela atĩrĩ, Mũngananĩe nĩguo ndĩmwĩe kĩla kĩkamukoela inyuĩ mathĩkũnĩ ma ũthĩa. Onganĩai, na mũthikĩe wakwa, ana a Jakobũ, thikĩai Isiraeli, thikĩai wa ithe wanyu. Reuben wa mũthĩ wakwa, wĩ hinya wakwa, na kĩambĩĩo kĩa ciana ciakwa, mũũmu wa kũkuuo, na mũũmu mwĩtĩkĩĩi. Nĩwĩkĩte na wĩtĩĩo ta maĩ, ndũkanavĩĩthya, nĩgũkorwo nĩwambatĩte igũrũ wa ũrĩrĩ wa ithe waku, hĩndĩ ĩyo nĩwathaahĩtie kĩrĩrĩ kũrĩa wambatĩte. Simeon na Levi aluna nĩmathĩĩie ũthingu wa ũthũũi wao. Thĩinĩ wa ũtaũni wao ndĩkae ũũke ngoo yakwa, na igũrũ wa ũthondekani wao ndĩkae ndĩkavanie ini yakwa, nĩgũkorwo thĩinĩ wa ũũru wao mooragĩte andũ, na thĩinĩ wa ũendani wao maatemĩte ndegwa. Kĩĩrumi nĩ maũndũ ma ũũkĩ wao, tondũ nĩ wa kwĩendea, na ũũkĩ wao, tondũ nĩwaũmie; nĩngagaya o ĩsĩ ya Jakobo, na nĩngamahuũũnia ĩsĩ ya Isiraeli. Judah, aathĩ aku nĩmakwĩnĩa, moko maku ĩlĩ igũrũ wa ngingo ya thũ syaku, ana a ithe waku nĩmakakũinamĩra. Kana ka muũndu Yuda, kuuma kũ kĩmea, mwana wakwa, wambatĩte, wĩtulĩte thĩ ũkĩkoma ta muũndu na ta kana; nũũ ũkaamũũkĩa? Mũthamaki ndakathĩa kuuma Yuda, na mũtongoi kuuma mĩthiimo-inĩ yake, nginya ĩngĩũka indo syĩkĩĩtwe nĩ we, na we mwene nĩwe mwĩtĩĩo wa ndũĩma. Nĩakaoha ndigiri yake ya kĩana kũu mũtĩ wa mĩthabibũ, na ndigiri ya kĩana ya ndigiri yake kũu mũkũnjo wa mũtĩ wa mĩthabibũ. Nĩakathamba nguo yake ya ũthamaki na ndibei, na nguo yake ya kũmũhumbĩla na thakame ya thabibũ. Maitho make nĩmakũmbũkĩte kũu ndibei, na meno make nĩmeu kũu ĩĩa. Zebulun nĩagatũũra kũu mũthia-inĩ wa iria, na we mwene nĩagatũũra hakuhĩ na ndũũro ya marikabu, na nĩagatambũũka nginya Sidoni. Issachar endete

kĩla kĩega, akĩĩhũũla katĩ ka mĩgũnda. Na onete ũtũũmi ũla atĩ nĩ mwega, na thĩ ĩla atĩ nĩ nzũ, ĩkĩĩkĩa kĩveti kĩake kũthĩĩna, na ĩkĩtuĩka mũndũ mũĩmi. Dan nĩagatua andũ ake, o ta mũhĩrĩga ũmwe thĩinĩ wa Isiraeli. Na ĩthiwe Dan nyoka juu wa njĩla, ĩkethĩĩ juu wa nzĩa, ĩkĩũma kĩvivĩlĩ kya mbũũ, na ũkagwa mwendĩ wa mbũũ thutha. Ũtethyo ũla wĩ kwendia wa Mwathani. Gad, mbũtũ ya atuani nĩĩkamũtua, nake we nĩakamĩtua kũlingana na makinya. Asher, mũgate wake nĩ mũnoru, na we nĩakaheana ũtonga kũrĩ aathi. Naphtali nĩ mũtĩ wa mũkingo ũtambũũkĩte, ũkũheana thĩinĩ wa ciana ũthaka. Mwana ũkũlĩte Jusufu, mwana wakwa ũkũlĩte ũendete, mwana wakwa wa kĩũmbe, ũka kũrĩ niĩ. Kũũ ũla ũkwĩthugania maatukĩte, na makĩmũthũũria anene a mĩguĩ. Nĩ syatunikitwe na ũndũ wa hinya ĩta syao, na syakũũ sya moko ma maboko mao syakũũ, nĩ ũndũ wa ũkaboko wa mwathi wa Jakobũ, kũu ũrĩa mũũmĩ wa Isiraeli kũuma kũrĩ Ngai wa ithe waku. Na Ngai wakwa nĩakũteithiĩte, na nĩakũlathimĩte athimo ma ithuĩ wa igũlũ, na athimo ma thĩ ĩlĩ na indo syothe, nĩ ũndũ wa athimo ma nyondo na nda, Irathimo ya ithe waku na mau waku nĩyakĩĩte kũũ irathimo ya iima ila itũũaa, na kũũ irathimo cia tũtũũma twa tene na tene. Ikava igũũ mũtwe wa Jusufu, na igũũ kĩongo kĩa ũla wendete nĩ mũnene wa andũ a nyina nake. Benjamin nĩ mbĩa ĩla ĩnyakuaa, kĩũmũ nĩakalia o na ĩndĩ, na ũtukũ-inĩ nĩaheaga iĩo. Onthe aya nĩ ana a Jakobũ ikũmi na ĩĩlĩ, na ũndũ ũyũ nĩguo waĩĩlĩe o, ithe wao, na akĩmaathima o, o ũmwe kũlingana na kĩathimo kyake akĩmaathima o. Na akĩmeera atĩrĩ, nĩ nĩonganĩtwo kũrĩ andũ akwa, mũndĩke hamwe na maithe makwa thĩinĩ wa kĩmamo kĩrĩa kĩrĩ thĩinĩ wa

mũgũnda wa Efron Mũhiti, Kũu nguũa ĩla ĩĩlĩ, ĩla ĩĩ mbee wa Mamre, kũu nthĩ wa Kanaani, ĩla Ibulaamu oonete nguũa ĩyo kuuma kũrĩ Efuroni wa Muhiti kũu ũthĩĩ wa mbĩĩla. Kũu maathikĩte Iburahimu na Sala mũka wake, kũu maathikĩte Isaaka na Rebeka mũka wake, kũu maathikĩte Lea, Thĩinĩ wa kĩthĩo kĩa mũgũnda na mbũa ĩla ĩlĩ thĩinĩ wakĩo, kuuma kũrĩ ana a Hethi. Jakobũ nĩathirĩkirie kũatha ana ake, na aatuĩte magũrũ make ĩgũrũ wa ũrĩrĩ, akĩnyithia, na akĩonganĩithio na andũ ake.

50

Na rĩrĩa Jusufu aagwĩire igũrũ wa ũthiũ wa ithe wake, arĩrire na akĩmũmumunya. Na nĩaathire Jusufu andũ ake arĩa maathĩkaga kũthĩka ithe wake, na makĩthĩka arĩa maathĩkĩte Isiraeli. Na nĩmathĩĩie wake mĩthenya mĩongo ĩna, ũguo nĩguo ĩtaĩwa mĩthenya ya mbĩa, na Misĩĩ nĩmamũthĩĩnĩie mĩthenya mĩongo mũgwanja. Tondũ makĩo matũũlĩle matukũ ma kĩa, nĩendete Jusufu kũrĩ athamaki a Farao, akĩuga, Angĩkorwo nĩndĩonete wendo mbee yanyu, arĩai ũhoro wakwa thĩinĩ wa matũ ma Farao, mũkĩuga, Ithe wakwa nĩandĩĩkithie, akĩuga, Thĩinĩ wa mbĩĩa ĩrĩa ndethĩire nĩ ũndũ wakwa thĩinĩ wa bũrũri wa Kanaani, kũu nĩũkanthĩka. Rĩu nĩ ũndũ ũcio, ndathiĩte, nĩngathĩka ithe wakwa, na nĩngacooka. Na Farao akĩĩra Jusufu atĩrĩ, Ambũka ũthike baba waku, o ta ũrĩa ekwĩkĩtithia mwĩko. Na Jusufu nĩambĩĩile kũthika ithe wake, na maambĩĩile hamwe nake othe andũ a Farao, na athuuri a nyũmba yake, na othe athuuri a nthĩ ya Misili. Na andũ othe a nyũmba ya Jusufu, na

alũme a ũndũ ũmwe wake, na andũ othe a nyũmba ya ithe wake, na andũ a ũthiĩ wa ũndũ ũmwe wake, na mbũi, na ngombe masyĩĩte thĩ ya Gosheni. Na nĩ syananĩvĩsye hamwe na we na ngaĩ na andũ ma mĩsyĩ, na kambĩ ĩyo ĩkĩoneka nene mũno. Na makĩkinya kĩhũthĩo kĩa ngano kĩa Atadi, kĩrĩa kĩrĩ mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Jorodani, na makĩmũthĩĩa na kĩĩa kĩnene na kĩa hinya mũno, na nĩekire kĩĩa kĩa ithe wake mĩthenya mũgwanja. Na meonete andu maikalaa wa thĩ Kanaani kĩa kĩa kũthĩĩna kũu ngano-inĩ wa Atadi, na makĩuga, Kĩa kĩa kũthĩĩna kĩnene ĩĩ nĩ kwa Amisiili, nĩ ũndũ wa ũguo etwĩte ĩtwa akuo Kũthĩĩna kwa Misili, ũla ũĩ mũlĩma wa Jorodani. Na ana aake maathĩĩte ũndũ ũcio kũrĩ we. Na aanélabon we oi yioi awe eis gên Chanaan, na éthapsan we eis to spêlaion to diploun, o ektêsato Abraam to spêlaion en ktêsei mnêmeiou para Ephron tou Chettaiou, katenanti Mambrê. Na Jusufu akĩinũka kũũ Misili, we mwene na andũ a nyina ake, na ala maathiĩ nake kũthika ithe wake.

Ona nĩmoonete na andũ a nyina Jusufu atĩ nĩakuĩte ithe wao, makiuga atĩrĩ, Ndakae Jusufu atũthũũre, na atũĩhĩrie maũndũ mothe marĩa matarĩ mega tũmwĩkĩte. Na mookĩte kũa kwa Joseph moiie, Ithe waku nĩatũmĩte twĩĩke mbĩĩa mbee ya gũkua kwake, akĩuga, Ũguo mwĩe Jusufu, ĩtĩkĩa o ta ũũ ũtaũ na wĩhia wao, nĩgũkorwo maũ mooru nĩmakwonithĩtie, na ĩu ĩtĩkĩa ũtaũ wa andũ a Ngai wa ithe waku, na nĩarĩĩte Jusufu o makĩmwarĩria. Na moka kũũa kwa we makĩuga, Nĩtũĩ atĩ ĩthĩ tũ andũ aku a wĩla. Na Jusufu akĩmeela atĩrĩ, Mũtiĩ ogopa, nĩgũkorwo ndĩ wa Ngai. Inyui mwabangĩĩte kũlingana na niĩ ũũ

wa ũũru, no Ngai abangĩĩte ũhoro wakwa ũũ wa maũndũ mega, nĩguo ĩkavika ta ũmũthĩ, na andũ aingĩ makalĩĩwa. Na akĩĩla o atĩ, Mũtiĩtigĩe, nĩ nĩngũmũtethya ĩmwe na mĩĩ yũmũ, na akĩmatũma moyo, na akĩaĩa ao ndũ ĩla ngolo. Na Jusufu aatũũie kũu Misili, we mwene na alũme a nyina nake, na andũ othe a nyũmba ya ithe wake, na Jusufu aatũũie myaka igana ikũmi. Na onete Yosefu ciana cia Efuraimu, nginya kiumbe kya katatu, na ana a Makiri mwana wa Manase masyalilwe igulu wa malu ma Yosefu. Na Juzefu akĩĩla aa ndũgũ ciake atĩrĩ, Nĩndĩkũkua, no Ngai nĩakamũthiĩ ona, na nĩakamũũmia mũkĩe bũrũri-inĩ ũyũ mũthiĩ bũrũri-inĩ ũrĩa Ngai eehĩtĩire maithe maitũ Iburahĩmu, na Isaaka, na Jakubu. Na Jusufu akĩĩte ana a Isiraeli kwĩhĩta, akĩuga, Hĩndĩ ĩrĩa Ngai akamũthiĩ, mũkoya mahĩndĩ makwa kuuma haha hamwe na ĩmĩ. Na Juzefu akuwa arĩ na miaka igana ikumi, na makamũthika, na makamwĩka thĩinĩ wa sanduku kũu Misili.

Ũhoro Mwega wa Mathayo

1

Buku wa kũvũthũkĩa kwa Jesũ Kilisto, mũndũ wa Davĩdi, mũndũ wa Abulahamu. Abraham nĩavyaie Isaka, nake Isaka nĩavyaie Jakobo, nake Jakobo nĩavyaie Juda na andũ a nake. Judah nĩaciarithie Phares na Zerah kuuma kũrĩ Tamar, Phares nĩaciarithie Hezron, nake Hezron nĩaciarithie Aram, Aram nĩazaile Aminadabu, na Aminadabu nĩazaile Naasoni, na Naasoni nĩazaile Salimoni, Salmon nĩasyaie Boaz kuuma kwa Rahab, Boaz nĩasyaie Obed kuuma kwa Ruth, na Obed nĩasyaie Jesse, Jesse nake acialie David ũla mũthamaki. David nake ũla mũthamaki acialie Solomon kuuma kũrĩ wa Uria, Solomoni nake aavyaie Rehoboamu, Rehoboamu nake aavyaie Abija, na Abija nake aavyaie Asa. Asa nake akĩvyala Jehoshaphat, Jehoshaphat nake akĩvyala Joram, na Joram nake akĩvyala Uzziah, Uzziah nĩaciarĩte Jotham, Jotham nĩaciarĩte Ahaz, na Ahaz nĩaciarĩte

Hezekiah, Hezekiah nĩaciarire Manasseh, na Manasseh nĩaciarire Amon, na Amon nĩaciarire Josiah, Josiah nĩwe wacialie Jekonias na anina ake hĩndĩ ya ũtwarithio wa Babuloni.

Thuutha wa kwendwa Babuloni, Jekonia nĩaciarire Sealatieli, na Sealatieli nĩaciarire Zerubabeli, Zerubbabel nĩaciarire Abiud, nake Abiud nĩaciarire Eliakim, nake Eliakim nĩaciarire Azor, Azur nĩaavitie Zadok, Zadok nĩaavitie Achim, na Achim nĩaavitie Eliud, Eliud nake atwaa Eleazar, Eleazar nake atwaa Matthan, na Matthan atwaa Jacob, Jacob nĩaciarithie Joseph, mũndũ wa Mary, ũrĩa kuuma kũrĩ we kwaciarĩtwo Jesus ũrĩa wĩtawa Christ. Isyalo syothe nĩ ũndũ ũcio kuuma kũrĩ Ibulaamu nginya kũrĩ Daudi nĩ isyalo ikũmi na inya, na kuuma kũrĩ Daudi nginya ũtwaĩwa wa Babũloni nĩ isyalo ikũmi na inya, na kuuma ũtwaĩwa wa Babũloni nginya kũrĩ Kilisto nĩ isyalo ikũmi na inya.

Kũvyalwa kwa Jesu Christu kwalĩ ũũ. Nĩũndũ nyina wake Maria aĩ kũhikĩthanĩsya na Joseph, mbee ya o kũũngana onĩ aĩ nda ĩĩ kũa kuma Mũtĩma Mũtheu. Joseph na mũndũ wake, mũthingu ũkĩa na ndekwenda kũmũconokithia mbee ya andũ, endete kũmũikia thĩ na hitho. Ĩndũ syĩsĩ na we ũthĩĩnĩĩte ũũ wake, ona, mũtũmwa wa Mwathani onekene kũrĩ we kũlingana na kĩooto ũkĩamba, Yusufu mũndũ wa Daudi, ndũketigĩe kwĩa Mariamu mũka waku, kĩla kĩndũ kĩla kĩ thĩinĩ wake kĩciaĩtwe kuuma kũrĩ Roho Mũtheu. Akaivya mwana wa mũndũme na ũkamũĩta itwa yake Jesũ, nĩgũkorwo nĩwe ũkaaokoa andũ ake kuuma kũrĩ mehia mao. Ĩno yothe nĩyĩkĩkĩte nĩguo kĩũmĩĩo kĩa kwĩĩwa nĩ

Mwathani kwa mũnabii ũkĩaĩa kĩhingĩe. Ona, mũirĩtu ũtarĩ na mũndũ nĩakagĩa na nda na akaciaa mwana wa mũũme, na nĩmagetaga ĩtwa yake Emmanuela, ũrĩa ũtaũlĩtwo atĩrĩ Ngai arĩ hamwe na ithuĩ.

Jozefu aaũkĩsya kuuma ũtũũnĩ, nĩekĩte ta ũla mũtũmi wa Mwathani aamwathĩte, na nĩoyete mũka wake. Na ti aamanyiie yũmwe hĩndũ ĩla ĩtanathĩa mwana wake wa mũndũ mũme wa mbee, na eete ĩsyitwa yake Yesu.

2

Jesu aaciaiwe Bethlehemu kũu Judea matukũ-inĩ ma Mũthamaki Herode, ona andũ aũi kuuma mwena wa irathĩmo makĩũka Jerusalemu Makĩuga atĩrĩ, Nĩ kũ ũlĩ ũla ũciaĩtwe mũthamaki wa Ayuudi? Nĩtwonete ndũũme yake kũu mwĩkĩo na twokete kũmũhooya. Kũigua ũhoro ũcio, Mũthamaki Herode nĩathĩĩnĩkĩte, na Jerusalemu yothe hamwe nake, Na ĩthĩ wa kũũngania atongolia onthe a athĩnjĩri-Ngai na andĩki a andũ, nĩmauĩĩte kũrĩ o atĩ Kristũ azaĩiwa kũ. Acio nao makĩmwĩa atĩrĩ, Kũ Bethlehemu ya Judea, nĩgũkorwo nĩ ũguo kwandĩkĩtwe nĩ ũndũ wa mũnabii, Na wĩwe Bethelehemu, thĩ wa Juda, ndũngĩ ũndũ o na ũrĩkũ nĩ ũnĩnĩ thĩinĩ wa atongoria a Juda, tondũ kuuma harĩwe nĩũkuuma mũtongoria ũrĩa ũkaarĩithia andũ akwa a Isiraeli.

Hĩndĩ Helode ũthĩĩwe nĩeetĩte andũ ala maũĩ na akĩmanyithia

kuuma kũrĩ o wakwa wa kũoneka kwa ndũũme ĩyo. Na ũtũmĩte o kũu Bethelemu nĩendete, Îthĩĩte mũthie mũkavoya nesa ũhoro wa kamwana, na mũkĩona mũnĩĩthe, nĩguo na nĩĩ ndoke ndĩmũinamĩĩle. Nao maĩkĩte ũhoro wa mũthamaki, magĩthiĩ, na ĩĩ ndũũme ĩrĩa moonete mwena wa ĩtheo nĩyamatongoetie, nginya ĩgĩkinya ĩkĩĩma igũrũ wa kũrĩa kwarĩ kaana. Nĩmoonete ndũũme ĩyo, na nĩmakenete na ũkenu mũnene mũno. Na maathĩte kũ nyũmba, moonete mwana hamwe na Malia mũmwe wake, na maĩkĩte thĩ makĩmũinamĩĩa, na matumũĩte ithumwa syao makĩmũnengea iheo, thahabu na ũbani na manemane. Na maonithitwe kũlingana na ndoto ti kũinũka kũrĩ Herode, nĩ njĩra ĩngĩ moinũkire mũthĩ wao.

Maathũkĩte nĩo, ona, mũtũmia wa Mwathani onekĩte ndotoni kũrĩ Jusufu akĩuga, Ũkĩte, oya kĩana na nyina wakĩo, na ũthĩĩ Misĩri, na ũikale kũu nginya ndĩkwĩe, nĩũndũ Herode nĩekwenda kũcaria kĩana nĩguo akĩniine. Mũndũ ũla okĩte nĩoyete kĩana na nyina wakĩo ũtukũ, na nĩethiĩte kũu Misĩli. Na ĩĩ kũu nginya kĩkuu kya Herode, nĩguo kĩndũ kĩavĩĩtwe nĩ Mwathani kũgĩla mũnabii ũkĩamba kĩhingĩe, kũuma Misili ndeetĩte mwana wakwa.

Hĩndĩ Herode onete atĩ aĩthiĩtwe nĩ magi, akĩĩa mũno, na atũmĩte ooragĩte ciana ciothe iria syĩ Bethlehemu na mĩhaka yothe yayo kuuma mĩaka ĩĩlĩ na thĩ, kũlingana na wakwa ũrĩa amanyĩte wega kuuma kũrĩ magi. Hĩndĩ ĩkĩahinĩiwe kĩla kĩaĩĩtwe nĩ Jeremiah mũnabii akĩamba, Mũgambo kũ Rama wathikitwe, kĩlĩo na maithoo na kĩlĩo kĩnene, Rakeli akĩĩa ciana syake, na

ndethiĩ kũthuthĩkĩthya, nĩ ũndũ matikũĩ.

Herode akua-rĩ, ĩĩ mũtũmwa wa Mwathani onekaa kũrĩ Jusufu kĩooto-inĩ arĩ Misiri Kwĩĩa atĩrĩ, Ũkĩte oya mwana na nyina wake, na ũthiĩ bũrũri wa Isiraeli, nĩ ũndũ ala macaĩa ngoro ya mwana nĩmakuĩte. Nake ookĩte nĩoyĩte mwana na maa wake, na nĩokile bũũ wa Isiraeli.

Kũigua na atĩ Arkelao nĩwe ũthamakaga igũlũ wa Yudea handũ ha Herode wa ithe wake, nĩetigĩĩte kũthiĩ kũu, no kũmenyithĩtwo kũlingana na kĩooto, nĩehelie mbali na akĩĩndũkĩla sehemu sya Galilaya. Na ookĩte aikie itũũla ĩĩtawa Nazarethi, nĩguo kĩndũ kĩa kwĩĩwa nĩ anabii kĩhinge atĩ nĩegwĩtawa Munazarethi.

3

Na thĩinĩ wa matukũ mau nĩwokĩte Johana Mũbatithania akĩhunjia thĩinĩ wa werũ wa Judea Na kũuga atĩrĩ, Mwĩgarũre, nĩgũkorwo ũthamaki wa igũrũ nĩũkuhĩrĩirie. Ũyũ nĩgũkorwo nĩ ũrĩa wĩthĩtwo nĩ mũnabii Isaia akĩĩra atĩrĩ, Mũgambo wa ũrĩa ũkayũkĩra werũ-inĩ, andĩkai njĩra ya Mwathani, thondekei njooke ciake.

Mwene nake ũla Johana aĩ na nguo yake kuuma njuĩĩ cia ngamĩa, na mũcibi wa ĩkonde ĩthĩ wa nũmba wake, na ĩĩa yake yaĩ nzige na ũũkĩ wa ithaka. Tene Yerusalemu yathiawa kũrĩ we,

na Yudea yothe, na mũthĩĩo wothe ũrĩa ũthiũrũrũkĩte wa Yorodani, Na maabatithiawa thĩinĩ wa Jorodani nĩwe, makĩumbũa mehia mao.

Ona nĩonete aingĩ a Afalisai na Asadokai mokĩte ũmbatithĩo wake, akĩĩla o, Ciana cia nyoka, nũũ wamũonithĩie mũũme kũũma ndakano ĩla ĩkwata? Ĩkai nĩ ũndũ ũcio matunda marĩa mekwĩkana na kũĩũa mehia. Na mũtikone kwĩĩa thĩinĩ wanyu atĩrĩ, Twĩ na ithe Aburahamu. Nĩndamwĩa nĩgũkorwo Ngai nĩahotete kuuma kũrĩ mahiga maya kũarahũra ciana cia Aburahamu. Kũthĩa nĩ ithanwa ĩĩ kũu mĩndũ ya mĩtĩ, nĩ ũndũ ũcio mũtĩ ũla wothe ũtethaa kũũma matunda manene ũtemwaa na ũkĩaa mwaki-inĩ.

Nĩ nĩbatithya ĩmwe na maĩ thĩinĩ wa kwĩĩndũkĩa, ũla ũũkaga thutha wakwa nĩ ũkĩĩ wakwa, na ti nĩ ũkwatĩĩa wa kũoya syatu syake. We mwene nĩakabatithya ĩmwe thĩinĩ wa Ngũũ Mũtheu na mwakĩ. Kĩvĩa kĩa kũũngania ngano kĩĩ mũkono-inĩ wake, na nĩakathambĩa kĩhũa kĩake wega, na nĩakongania ngano yake aĩĩke kũũĩkĩa mbeu, no makũngũ akamacina na mwakĩ ũtangĩhota kũhola.

Hĩndĩ Jesũ okĩte kuuma Galilaya nginya Rũũĩ wa Jorodani kũrĩ Johana nĩguo abatithio nĩwe. No Johana nĩamũgiĩitie akĩmwĩa atĩrĩ, Nĩ niĩ ndĩ na wendo wa kũbatithio nĩwe, na wee ũũka kũrĩ niĩ? Kũcookia no Jesũ akĩĩa kũrĩ we, Ĩtĩkĩa ĩndĩ ĩno, ũguo nĩgũkorwo nĩ kwagĩrĩire ithuĩ kũhingĩria ũthingu wothe. Hĩndĩ ĩyo akĩmwĩtĩkĩria. Na Jesũ ĩthĩtwe, ambĩĩle o ĩla ĩ mai, na ona,

matu nĩmatumũĩwe kũmũ, na onete Mũũme wa Ngai ũkũikũũka ta nduĩva na ũkũũka ũthĩ wake. Na ona, mũtũ wa kuuma itũ-inĩ ũkiuga atĩrĩ, Ũyũ nĩwe Mwana wakwa ũrĩa wendete, ũrĩa ndĩkenete nake.

4

Hĩndĩ Yesu nĩatongoithiitwe nĩ Roho kũthiĩ werũ-inĩ nĩguo ageie nĩ mũũru. Na ĩndĩ ya kwĩhinga kũlya mĩthenya mĩongo ĩna na ũtukũ mĩongo ĩna, thutha ũcio nĩaiguĩte ng'alũ. Na ũkĩte kũrĩ we ũrĩa ũkũgeria akĩuga, Aingĩ ũrĩ mũrũ wa Ngai, uga nĩguo mahiga maya matone mikate. Ũla na ũcookia akĩuga, nĩkwandĩkĩtwe, ti kũu ivia ĩmwe ĩla ũndũ ũkaĩthya mũndũ, no kũu kiugo kĩothe kĩa kũũma kanua-inĩ ka Ngai. Hĩndĩ ũũ mũũthia nĩatwĩte we nĩ kũmũtwala itũũla-inĩ ĩtheu, na akĩmũika igũlũ wa mũthia wa hekalũ Na akwĩa kũrĩ we, Aũ ũĩ mwana wa Ngai, wĩkĩthie wĩwe thĩ, nĩkũandĩkĩtwe nĩkũndũ atĩ kũrĩ atũmwo ake nĩakathana ũndũ waku, na ĩgũũ ya moko nĩmakaoya we, ndakae ũgũe kĩgũũ kyaku kũrĩ ihiga.

Jesu endete kũmũ atĩrĩ, Ĩndĩ nĩyandĩkĩtwe atĩ, ndũkageria Mwathani Ngai waku.

Ĩndĩ mũũmũ ũkĩmũtwaa kĩĩma kĩnene mũno, na akĩmuonia ũthamaki wothe wa thĩ na ũkenia wao. Nĩamwĩĩa atĩrĩ, ici syothe nĩngũkũhe, ũngĩgwa ũnĩinamĩĩe. Hĩndĩ Yesu wendete kũu, Ũthĩĩ nyuma wakwa, shetani, nĩkũandĩkĩtwe nĩkũũ, Mwathani Ngai

waku ũkaamũhooya na kũu we mwene ũkaamũtungata. Hĩndĩ nĩakĩmũtĩkĩa we mũũthia, na ona, atũmwa nĩmokĩte na nĩmamũtungatĩla.

Jesũ aiguĩte atĩ Johana nĩaneanĩtwe, akĩũka agĩthiĩ Galilaya, Na akĩtĩia Nazarethi, akĩũka na gũikara Kapernau, itũũra rĩa hau iria-inĩ, thĩinĩ wa mĩhaka ya Zebuluni na Nafutali, nĩguo kĩhingĩe kĩla kĩawiĩtwe nĩ ũndũ wa Isaia ũla mũnabii akĩwĩa, Nthĩ ya Zebulun na nthĩ ya Naphtali, njĩla ya iia, mũlĩa wa Jorodani, Galilaya ya ndũĩma, Andũ arĩa mekaa thĩinĩ wa nduma moonire ũtheri mũnene, na arĩa mekaa thĩinĩ wa bũrũri na kĩĩruru kĩa gĩkuũ ũtheri wamĩire kũrĩ o.

Kuuma hau Jesu nĩambĩĩie kũhunjia na kwĩa atĩ, Mwĩtuĩe, nĩgũkorwo ũthamaki wa ituni nĩũkuhĩĩie.

Ethiĩ kũu thĩ wa ivia ya Galilaya, onete andũ elĩ a ũndũ ũmwe, Simona ũla wetagwa Petelo na Andelea mũndũ wa nyina ũmwe nake, makĩikĩtya waũ thĩ wa ivia, tondũ maali aimi wa nthya. Nake akĩmeera atĩrĩ, Ũkai mũnũmĩrĩre, na nĩngamũtua aũmi a andũ. Nao o ĩthĩo matikũ matigĩte mĩtego yao, makamũmuinĩta. Na ũthĩĩte kũu onete anĩa aĩlĩ eelĩ a ndũũ, Jakovo wa Sebedayo na Joani ndũũ wake, thĩinĩ wa ngalawa na Sebedayo ithe wao makĩthondeka nyavu syao, na amĩĩtĩte o. Nao o ĩthĩo matigĩte meli na ithe wao, makĩmũuma.

Nake Jesũ nĩathiũrũũraga Galilaya yothe akĩruta kũu makũngano mao na akĩhunjia ũhoro mwega wa ũthamaki na

akĩtungatĩra andũ othe marĩ na mĩrimũ na ũũru wothe. Na ũthikani wake ũkĩthiĩa kũngĩ yothe Sũlia, na makĩmũletela andũ onthe arĩa maarĩ arũaru na mĩthemba mĩingĩ ya mĩũmũa na mathĩĩna makĩnyamaĩka, na arĩa maarĩ na maĩmu, na arĩa maarĩ na mũthemba wa kũgwa, na arĩa maarĩ na kũlemaa, nake akĩmahonia. Na ĩmũndũ nyingĩ syamũthiĩte kuuma Galilaya, na Dekapoli, na Yerusalemu, na Yudea, na mũlĩa wa Yordano.

5

Wonete nĩndũ syaũ, aathiĩ kũu kĩĩma-inĩ, na ĩkala wake, arutani ake makĩmũkuhĩĩla. Na ĩthĩa kanua kake, nĩamĩthĩĩte akĩmakwĩa atĩ, Arathime ala athĩĩni wa roho, nĩ ũndũ ũthamaki wa maĩũ nĩ wao. Maathĩme ala maĩthĩaa, nĩgũkorwo o ene nĩmakahooya. Arathimĩtwo nĩ ala maĩ na ũnyiihiu, tondũ nĩo makegaya thĩ. Arathime ala manyotaa na anyoota ũthingu, nĩgũkorwo o ene nĩmakahũũnia. Maathĩmĩtwo nĩ ala ene tha, nĩ ũndũ o ene nĩmakonewa tha. Maathĩme ala etheu wa ngoo, nĩ ũndũ nĩmakoona Ngai. Arathime ala maĩtaga ũthei, nĩgũkorwo nĩmakeitwa ana a Ngai. Arathime ala maathĩtwo nĩ ũndũ wa ũthingu, tondũ ũthamaki wa igũlũ nĩ wao. Mũrathime mũĩ ĩthya ĩla andũ makaamũthũũka na makaamũingatithya na meele ciũndo syothe cia ũũru ũkoniĩ na ĩmĩo nĩ maheani nĩ ũndũ wakwa. Keneai na mũkenewe, nĩgũkorwo ũthĩo wanyu nĩ mũnene mũno kũu igũrũ, ũguo nĩgũkorwo nĩmathĩĩnĩirie anabii arĩa maarĩ mbere yanyu.

Inyuĩ mũ cumbĩ wa thĩ, na angĩ cumbĩ ũkĩa ũtakũ mũno, nĩ kĩĩ kĩkaũcumbĩthya? Ndũkĩĩ na ũkali ĩndĩ ĩngĩ angĩ ũtekũikwa nja na kũkanyangĩthwo nĩ andũ. Inyuĩ nĩ mũmũ wa thĩ. Itũũla ndĩngĩhota kũfiswa ĩkĩte igũlũ wa kĩĩma. Kana ti maakya taa na maathesya we ũthĩ na makaũika we ĩĩ kĩondo, no nĩ ĩĩ kĩteo kya taa, na ũthaa anĩthĩ othe ala ma nyũmba. Ũguo nĩ ũmũme ũtheu wanyu mbee ya andũ, nĩguo maone mĩbatĩlo yanyu mĩega na matĩĩe Baba wanyu ũrĩa ũrĩ igũrũ.

Mũtĩkanonie atĩ ndokite kwananga itua kana anabii; ndĩokite kwananga, no nĩ kũhingia. Truly nĩndĩmwĩa atĩrĩ, kũthiĩma itina rĩa kũũma kwa matu na thĩ, iota ĩmwe kana serif ĩmwe ndĩkaũma kuuma kũrĩ watho nginya indo ciothe ikie. Ũla aingĩ nĩ ũndũ ũcio athũkie ĩmwe ya maathani mau manini na amanyithie ũguo andũ, mũnini nĩegwĩtwa thĩinĩ wa ũthamaki wa igũlũ, no ũla angĩ eke na amanyithie, ũyũ mũnene nĩegwĩtwa thĩinĩ wa ũthamaki wa igũlũ. Ndĩmwĩĩa nĩgũo atĩ ũthingu wanyu ũngĩaga ũingĩ kũũ wa andũ a mawandĩko na Afarisai, mũtiũka mũtoonye ũthamaki wa igũũ. Mwaĩkwĩte atĩ kyavĩĩtwe kũ andũ a tene, Ndũkooage, na ũla ũngĩoaga nĩakoona ũthingu kũ ũtuanĩĩo. Niĩ nĩndĩkwĩĩa atĩ mũndũ wothe ũkũũthũkĩĩa mũndũ wa nyina ĩtekũĩ nĩekũtuĩka mũthĩtangi mbee ya ũtuanĩĩi, na ũrĩa ũkwĩĩa mũndũ wa nyina raka nĩekũtuĩka mũthĩtangi mbee ya kĩama, na ũrĩa ũkwĩĩa mũkĩĩgũ nĩekũtuĩka mũthĩtangi wa kũikio Geena ya mwaki. Angĩ nĩ ũndũ ũcio ũkĩneana kĩheo kyaku ĩgũlũ wa kĩgongona, na kũu ũkũũka atĩ mũndũ wa ĩthĩ waku nĩ arĩ na kĩndũ kũringana na waku, Tia kũu kĩheo kyaku mbee wa kĩgongono, na ũthiĩ wa mbee ũkavithanie na mũndũ wa ĩthĩ

waku, na ũndũ ũcio ũke ũneenge kĩheo kyaku. Menya ũkĩĩthĩĩa na mũndũ ũla ũkũthitanĩĩa navĩ ũthiĩ na ihenya rĩrĩa mũĩ njĩĩainĩ hamwe nake, nĩguo ndakaneane kũrĩ mũtuanĩri-ciira, nake mũtuanĩri-ciira akaneane kũrĩ mũteithĩi, na ũikio njeera. Nĩndĩ nĩkwĩĩa kũrĩ we, ti ti ũkũũma kũu nginya ũũhe ĩla ya kũthia sendi.

Mwaĩkwĩte atĩ kwĩĩtwe kũrĩ andũ a tene, Ndũkethĩa ũtharia. No nĩndĩmwĩa atĩ mũndũ wothe ũrĩa wonaga mũndũ-wa-nja na kwenda kũmwĩthĩĩria nĩwe ũthĩĩnĩte nake ngoro-inĩ yake. Angĩ ithwa yaku ya ũũmĩ ĩkũkwĩkia kũhĩnga, ũmĩe na ũmĩte kũũma kwaku, nĩ ũndũ nĩ kĩega kwaku nĩguo kĩĩa kĩmwe kya syĩĩa syaku kĩthee na ti mwĩĩlĩ waku wothe ũteo Geena. Na angĩ kana ũla wa ũmotho waku ũkũrehithĩya wĩhia, ũteme na ũũikie kũũ kwaku, nĩ ũndũ nĩ kwagĩĩa kũrĩ we nĩguo kĩĩga kĩmwe kĩa mwĩĩlĩ waku kĩũme, na ti mwĩĩlĩ waku wothe ũikio jehanamu.

Kwĩĩthiwe atĩ ũla ũngĩte mũka wake, nĩekũmũhe waraka wa kwĩthũkanĩa. Nĩndĩ nĩndĩmwĩa atĩ ũrĩa wothe ũkaamũndũ mũka wake tiga nĩ ũndũ wa ũtharia, nĩamũtũmaga ethie ũtharia, na ũrĩa wothe ũkahikia mũndũ mũka ũrĩa aamũndĩtwo, nĩethia ũtharia.

Ĩngĩ nĩmwonĩte atĩ kwĩĩtwe kũrĩ andũ a tene atĩ, Ndũkamĩĩle na maheeni, no ũkaahe Mwathani mĩĩko yaku. Nĩ ndĩmwĩra mũtikwĩhĩte o na hanini, kana kũu igũrũ, nĩ ũndũ nĩ gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Ngai, Ndikanĩ thĩinĩ wa thĩ, tondũ nĩ kĩgũthĩ kĩa magũũ make, kana kũrĩ Jerusalemu, tondũ nĩ itũũra inene rĩa

mũthamaki ũrĩa mũnene, Ndakavika na mũtwe waku ũĩke, nĩgũkorwo ndũngĩhota gwĩka ũũa ũmwe ũtuĩke mwerũ kana mũirũ. Kĩa kwĩa wĩnyu kĩtuĩke ĩĩ ĩĩ, ũũ ũũ; kĩo kĩa kũingĩa kwa ĩsyo kuuma kwa ũũru nĩ kĩo.

Mwaiguĩte atĩ kwĩĩtwe, ithio handũ wa ithio, na ĩkĩo handũ wa ĩkĩo. Nĩ ndĩmwĩra atĩ mũtikarũĩthie ũũru, no ũrĩa wothe ũkaamĩtha rũthĩa rwaku rwa ũmotho, mũmũgarũũrie na rũngĩ. Na ũla wendete kũthitangĩa na wĩ ũkwoya kanzu yaku wĩkĩe, mũtikie o na nguo. na ũrĩa ũngĩkũhatĩrĩria ũthiĩ maili ĩmwe, thiĩ nake maili igĩrĩ Mũndũ ũrĩa ũkwĩtia mũhe, na ũrĩa ũkwenda kũgwata kũrĩ waku ndũkamũgarũrũke.

Mwonete atĩ kwĩthiwa, ũkwendya mũndũ ũla ũkũthiũkanĩte waku na ũthũũe thũ yaku. Nĩ ndĩmwĩra atĩrĩrĩ, endai aũũ anyu, ũthimei ala makũũmĩa, wĩkai wega kũrĩ ala mamũthũũraga, na mũhooyere ala mamũnyariiraga na makũingathanĩria. Nĩguo mũtuĩke ana a Ithe wanyu ũrĩa ũrĩ kũu igũrũ, tondũ riũa yake ĩrathaga igũrũ wa arĩa aaganu na arĩa ega, na ĩroirĩria igũrũ wa arĩa athingu na arĩa matarĩ athingu. Angĩ nĩgũo mwendete ala mendete ĩmwe, nĩ ũthĩo ũrĩkũ mũĩ nao? Ti na aĩti mbeca cia ũthukũmi nĩmekaga o ta ũguo? Na ũngĩ mũkĩamũkĩa arata anyu onĩ, nĩ kĩĩ kĩa kũingĩha mũĩkaga? Ti na aũngani wa ũthukũ nĩmekaga ũguo? Mũkaiva mateleio nĩ ũndũ ũcio, ta ũrĩa Ithe wanyu ũrĩa ũrĩ igũlũ nĩ mũteleio.

6

Mwĩmenyeelele ũtaana wanyu ndũkaũĩke mbee ya andũ nĩguo monwo nĩo, angĩkorwo ndeto, mũcaaya mũtikwĩ naguo kuuma kũrĩ Ithe wanyu ũrĩa ũrĩ igũrũ. Ĩla ũtũma ũtei ũtaana, ndũkahũũe mũtũlũtũ mbee waku, ta ũrĩa andũ a ũhinga mekaga thĩinĩ wa makũngano na njĩla-inĩ, nĩguo matũũgĩĩo nĩ andũ. Ti nĩndĩmwĩa, nĩmakwatĩte mũkaa wao. Waku na ũkĩĩka ũtaana, ndũkanengie kĩvoko kĩa ũmotho waku kĩĩ kĩĩkaga kĩvoko kĩa ũrĩo waku. Nĩguo ũtaana waku ũikale kĩthimo-inĩ, na Ithe waku ũla wonaga kĩthimo-inĩ nĩakakũĩhĩa ũthayũ-inĩ.

Na rĩrĩa ũkũhooya, ndũkahaane ta anĩa maheeni, nĩgũkorwo nĩmendete kũhooya marũngiĩ thĩinĩ wa mĩcemanĩo na makona-inĩ ma njĩra, nĩguo moneke nĩ andũ; ti nĩndĩmwĩra atĩrĩ nĩmakwata mũcaara wao. Wĩwe na ĩla ũkũũmba, ĩngĩa thĩinĩ wa nyũmba ya thĩinĩ yaku, na ũthingĩte mũlyango waku, ũkũũmbe kũrĩ Ithe waku ũrĩa arĩ hĩthũkũ-inĩ, na Ithe waku ũrĩa wonaa hĩthũkũ-inĩ nĩakakũhe kũonekana-inĩ.

Kũhooya no mũtikanavuga ta andũ a mĩthemba, maoneka atĩ nĩ ũndũ wa kwĩyũa kwao nĩmakathikĩĩo. Tĩ nĩ ũndũ ũcio mũtikahaane nao, nĩũndũ baba wanyu nĩamanyaa ĩrĩa mũkwĩthia mbee ya mũmũũria. Nĩ ũndũ ũcio mũhooyei ũũ, Ithe witũ ũrĩa ũrĩ kũu igũrũ, rĩĩtwa rĩaku nĩrĩtherũkĩe, Ũtemi waku ũoke, ũndũ ũrĩa wendete wĩkĩke, ta ũrĩa ũrĩ kũu igũrũ, na igũrũ wa thĩ. Mũkate witũ wa o mũthenya ũtũhe ũmũthĩ na ũtũrekithye itua syĩtũ, ta o ũndũ ĩthuĩ tũrekithyaa ala metũĩte Na ndũgatũtwĩke ũtũingĩsye kũũ ũkũũ wa kũĩthiwa, no ũtũthokoe kuma kũũ wa ũũũ ũũĩ mũũũ. Nĩũndũ waku nĩyo

ũthamaki na ũhoti na ũkenia kũũ miaka yothe, ameni.

Aithĩwa nĩgũkorwo mũndũrekela andũ mahĩtia mao, nake Ithe wanyu ũrĩa wa kũũ igũrũ nĩakamũrekela. Aingĩ na mũtikeekĩla andũ mahĩtia mao, o na Ithe wĩnyu ndarĩkeekĩla mahĩtia manyu.

Rĩĩa mũtwĩaa, mũtĩkae ta ala angi ma ũvĩĩa maĩthĩu, nĩũndũ nĩmathũkasya mothiũ mao nĩguo moneke kũrĩ andũ atĩ nĩmatwĩaa, ti nĩndĩmwĩa atĩ nĩmakwata mũkaa wao. Wee na ũkĩĩhĩa, ũkũũa musyi waku kĩthiũ na ũthamba ũthiũ waku. Nĩguo ndũkanoneke kũrĩ andũ ũkĩĩhinga kũrĩa irio, no kũrĩ ithe waku ũrĩa ũrĩ hitho-inĩ, na ithe waku ũrĩa wonaga hitho-inĩ nĩagakũrĩha ũthĩ-inĩ.

Mũtikanĩĩthe ũtonga wanyu wa thĩ, kũrĩa nzoka na kũrĩa kũũthũkaga, na kũrĩa aĩci mekũtoonyaga na makĩĩa Ĩkaai nĩ inyuĩ ũthĩ kũu mbĩĩũ ĩla ũthĩ, kũla ndĩ yaku ndĩ kũlya ĩnangaga, na kũla aĩĩ ti matembũkaga ndĩ maĩyaga. Kũ ũthĩ kĩgĩĩna kyanyu kĩlĩ, kũu nĩkũ ngolo yanyu ĩkaavĩka.

Taa ya mwĩĩlĩ nĩ ĩthĩtho. Angĩ ĩthĩtho yaku ĩla ĩtheu, mwĩĩlĩ waku wothe ũkaũmana ũtheu. Angĩ ithĩ iitu yaku ĩkoete mbĩ, mwĩĩlĩ waku wothe ũkava wa nduma. Angĩ ũtheu ũla ũ thĩinĩ waku nĩ nduma, nduma ĩyo nĩ ĩngĩ atĩa!

Mũndũ ũtarĩ ũngĩhota kũtungata aathi eerĩ, nĩgũkorwo kana nĩakathũũra ũmwe na endete ũrĩa ũngĩ, kana nĩakanyiitĩrĩra ũmwe na anyarare ũrĩa ũngĩ. Mũtingĩhota kũtungata Ngai na

ũtonga.

Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ nĩndĩmwĩra inyuĩ, mũtikanamake ngoro cianyu kĩrĩa mũkaarĩa na kĩrĩa mũkaanyua, kana mwĩrĩ wanyu kĩrĩa mũkehumba. Ti-itherũ ngoro nĩ ya bata kũrĩ irio, na mwĩrĩ wa bata kũrĩ nguo? Onai nyunyi sya ituni, nĩgũkorwo itipandaa kana ikagetha kana ikongania thĩinĩ wa makũmbĩ, na Ithe wanyu wa ituni nĩamatũũragia, ĩĩ inyuĩ mũtarĩ a goro kũmakĩra? Nũũ na kuuma kũrĩ ĩmwe ũkwĩthya nĩahotete kwongela ũkũũ wake kĩboko kĩmwe? Na ũndũ wa nguo nĩ kĩĩ mũmakayaa? Onai malua ma mũgũnda ũrĩa makũlaga, matirĩ wĩra kana gũtuma ndigi. Ndĩ ĩmwe atĩ o na Solomoni ndaĩkĩte nguo ta ĩmwe ya ici ũkũũ-inĩ wake wothe. Aingĩ na nyeki ya mũgũnda, ĩĩ ĩĩ ũmũthĩ na kĩũmbe ĩkaikywa mũ ivũ, Ngai nĩambĩaa ũguo, ti mũno kũmũkĩĩa ĩmwe, ĩmwe mwa wĩtĩkio mũnini? Mũtikanavika nĩ ũndũ ũcio mwĩthĩĩ mũkĩuga, Twĩlĩe kĩĩ, kana twĩnyue kĩĩ, kana twĩhumbe kĩĩ? Nĩgũkorwo ndũrĩrĩ syonthe nĩsyendaga indo ici syonthe, na Ithe wanyu ũrĩa wa kũũ igũrũ nĩamanyaa atĩ nĩmũbataiĩtie indo ici syonthe. Caĩai mbee ũthamaki wa Ngai na ũthingu wake, na indo ici syothe nĩikongeelwa kũrĩ ĩmwe. Nĩ ũndũ ũcio mũtikaũmbaũke kũthĩĩna ũmũthenya wa ĩũ, tondũ ũmũthenya wa ĩũ nĩũkaũmbaũka ũndũ wa wene. Nĩkũiganaa kũna ũmũthenya ũũru wakĩo.

7

Mũtikanĩe gũtuĩra, nĩguo mũtikanĩe gũtuĩrwo. Nĩ ũndũ ũrĩa

mũtuanagĩra ciira nĩguo mũkatuĩrwo ciira, na kĩgeri kĩrĩa mũgeragĩra nĩkĩo mũkagerio nakĩo. Kĩ ũndũ ũrĩa ũkuona kĩthangũ kĩrĩa kĩrĩ maitho-inĩ ma mũrũ wa nyũkwa, no mũtĩ ũrĩa ũrĩ maitho-inĩ maku wee ndũkũũona? Anga nĩ ũkwĩĩa atĩa mũrũ wa nyũkwa waku, Ĩtĩkĩa nĩngũthũngũthia kĩa kĩnini kuuma rĩĩthonĩ yaku, na ona kĩa kĩnene kĩĩ thĩinĩ wa rĩĩtho yaku? Mũigi, uma mbee mũtĩ ũla mũnene itho-inĩ yaku, na kĩndũ kĩu nĩũkona wega kuuma kĩmenyũ kĩu kĩnini itho-inĩ ya mũndũ wa ĩthĩ waku.

Mũtikanae kĩla kĩtheu kũrĩ ngui, na mũtikanatee mĩthemba yanyu mbee ya ngũlwe, nĩguo itikanaranga na makinya maio na ikĩĩthũkũma ikĩmũtambũla.

Ũiai, na nĩmũkaheo, thiai, na nĩmũkona, gũtha, na nĩmũkahingũĩwa. Onthe nĩ ũla ũkũũthya nĩwĩĩthawa, na ũla ũkũũthya nĩwonaa, na ũla ũkũgũtha nĩakahingũlĩwa. Kana nĩ nũũ wanyu mũndũ, ũrĩa mũriũ wake angĩmwenda mũgate, akamũhe ĩhiga? Na ũngĩ endete thamaki, ti nzoka akamũhe? Aithĩwa ĩĩ inyuĩ, mũĩ aũũ, mũmanyaa kũhe iheo ĩla njega kũrĩ ana anyu, nĩ ũndũ ũkĩa kũingĩ Ithe wanyu ũla ũ kũũ igũũ akaahe ĩla njega kũrĩa mekũmũũria we?

Syindu syothe nĩ ũndũ ũla syothe ĩla mwendete nĩguo andũ maĩke kũrĩ ĩmwe, ũguo na ĩmwe ĩkai kũrĩ o, nĩgũkorwo ũyũ nĩguo mũtũũme na anabii.

Ingĩai kwa kĩũmbũ kĩa nthĩ, ũndũ kĩũmbũ kĩa nene na nzĩa ya

nene nĩyo ĩthĩĩte kũma kũ ũthũku, na andũ aingĩ nĩo maingĩĩte kwa yayo. Mũango nĩ mũthĩĩnĩ na njĩla ĩla ĩtwaa thĩinĩ wa ũtũũmi nĩ ya mathĩĩna, na anini nĩo makwona yo

Mwĩmenyererei nĩ anabii a maheeni, arĩa mookaga harĩ ĩmwe marĩ na nguo cia ng'ondu, no thĩinĩ nĩ mbĩa cia ũũru. Kuuma kũ maciaro mao nĩmũkamenya. Kana nĩmakongania thabibũ kuuma mĩigua-na kana ngũyũ kuuma mĩigua? Ũguo yĩla mũtĩ wothe mwega ũthondekaa maciaro mega, na mũtĩ mũũru ũthondekaa maciaro mooru. Mũtĩ mwega ndũngĩthondeka matunda moũ, na kana mũtĩ mũũmũ ndũngĩthondeka matunda mega. Mũtĩ wothe ũtaũthondeka matunda mega nĩũtemwagwo na ũkaitwo mwakĩ-inĩ. Nĩ ũndũ ũcio kuuma kũrĩ matunda mao nĩmũkamenya.

Tivĩ onthe ũla ũndethaya Mwathani Mwathani, nĩakĩngĩa thĩinĩ wa ũthamaki wa matu, nũngĩ ũla ũkaga ũndũ wa ĩthya wa Ithe wakwa ũla ũ matu. Aingĩ makoiga kũrĩ niĩ ĩla mũthenya, Mwathani, Mwathani, ti ĩtwa yaku twathĩire unabii, na ĩtwa yaku twaumĩte ngoma, na ĩtwa yaku tweekĩte maũndũ maingĩ ma hinya? Na hĩndĩ ĩyo nĩngwĩthĩa kũo atĩ ndĩamũmanya, mwĩthemei kũũ nĩ nĩ, ĩmwe ala mekaga ũtangĩ wa mawatho.

Onthe ũla ũthikawa syakwa ici na ekĩka syĩo, nĩngamũkania na mũndũ mũũĩ, ũla wakĩte nyũmba yake ĩgũlũ wa lwaa. Mbula ĩkĩũa, nayo mĩtũũ ĩkĩũa, na mĩhepo ĩkavũthya, na ĩkĩhũũla nyũmba ĩyo, na ndĩakwa, nĩgũkorwo yathimĩtwe ĩgũrũ wa lwaa. Na onthe ũla ũkwĩthĩkĩa mĩario yakwa ĩĩ na ndekwĩka yo

nĩakendana na mũndũ mũkĩĩgũ, ũla waakĩte nyũmba yake ĩgũlũ wa mũthanga. Na mbula ĩkĩthya, na syũũ syokĩa, na mĩhepo ĩkĩvuta, na syakĩũma nyũmba ĩyo, na ĩkĩgwa, na kũgwa kwayo kwalĩ kũnene.

Na kyaũmie ĩla ĩndĩ ũla Jesũ aamalie mĩario ĩyo, makũngaa nĩ ũndũ wa ũrutani wake. Nĩ ũndũ aamathaga ta mũndũ ũrĩ na wathani, na ti ta andĩki a watho.

8

Rĩrĩa aikũũkire kuuma kĩrĩma-inĩ, ĩmĩingi nyingĩ cia andũ nĩmamũmũinĩte. Na ũndũ mũthũa ũkĩa ũthũkũ akĩũka, akĩmũinamĩra akĩuga, Mwathani, ũngĩenda, ũhotete kũntheria. Na ĩtambũlũthya moko, Jesũ amũhutĩte akĩmwĩa atĩ, nĩndenda, theea. Na o ĩndĩ ĩyo ũkoma wake ũkĩthea. Na Jesũ akamwĩla atĩrĩ, Ona ndũkamwĩle mũndũ o na ũmwe, no thiĩ wĩonie mũthĩnjĩli-Ngai na ũheane kĩheo kĩla kĩathanĩtwe nĩ Musa ũtuĩke ũira kũrĩ o.

Na rĩrĩa aatoonyire Kapernaumu, mũnene wa thigari igana ĩmwe nĩamũkuhĩrĩirie akĩmũthaitha akĩmwĩra, Mwathani, ndungata yakwa ĩkomete nyũmba ĩtangĩthĩĩka, ĩthĩĩnĩkaga mũno. Na Jesu akĩmwĩla atĩrĩ, Nĩngoka kũmũhonia. Na ũcookia mũnene wa thigari akiuga, Mwathani, ndikĩ na ũhoti wa ũndũ wa ũingĩla nyũmba yakwa, no wĩre o kiugo, na ndungata yakwa nĩĩkahona. Na nĩ ũndũ o na niĩ ndĩ mũndũ ndĩ ĩkĩtwo ĩthĩ wa

ũthamaki, na ndĩ na asikali mathĩ wakwa, na nĩndĩĩaga ũyũ, Thiĩ, nake nĩathiiaga, na ũngĩ, Ũka, nake nĩokaga, na ngombo wakwa, Ĩka ũndũ ũyũ, nake nĩekaga. Jesu aiguĩte ũguo, nĩagegete na akĩĩa andũ ala mamuinĩte atĩrĩ, Ti undu wa kũgaya, ndamwĩa atĩrĩ, o na kũu Isiraeli ndionete wĩtĩkio ũnene ta ũyũ. Nĩndamwĩa na ĩmwe atĩ aingĩ kuuma mambũkũnĩ na mũthenya ũkwĩthĩa nĩmakooka, na nĩmakeyũmia na Iburahĩmu na Isaaka na Jakobo thĩinĩ wa ũthamaki wa maĩũ. No andu ala a ũthamaki nĩmakaũtwo na makaitwo nduma-inĩ ya nja, na kũu nĩkũkaĩwa kĩla na kũũthana magego. Na Jesũ akĩĩa mũnene wa thigari, Ũka, na ta ũkwĩtĩkĩĩte ĩkavĩke kũrĩ wee. Na ndungata wake ĩkĩonĩwa mathaa mau.

Na Jesũ ũkĩte thĩinĩ wa nyũmba ya Petũ, onete mũthoni wake ĩkomete na ĩkũũmĩte na mũũmu. Na akwata moko wake, ndetewa ĩkĩmũtĩa, akĩokya na akĩmũtungata. Hwaĩ-inĩ ũkĩoneka, nĩmamũndetheie andũ aingĩ arĩa maarĩ na ngoma, nake nĩaingatie ngoma ĩyo na kiugo, na andũ othe arĩa maarĩ na mĩrimũ nĩamahonithie. Nĩguo kĩĩndĩkĩwe kĩla kĩaĩĩtwe kwa njĩla wa Isaia mũnabii ũkwĩa, We mwene nĩoete ũthuthuku witũ na akĩtwĩka mĩmũ yitũ.

Jesu ona ĩthũkũma nyĩngĩ ikũmũthiũũngĩĩa, nĩathĩte mathiĩ mũlĩma ũla ũngĩ. Na mwandĩki ũmwe akĩmũkuhĩĩa akĩmwĩa atĩrĩ, Mũtumia, nĩngũkũingatia kũla wothe ũngĩthiĩ. Na Jesũ akĩmwĩa atĩrĩ, Mbĩa syĩ na mĩĩmo yasyĩ, na nyonyi sya ituni syĩ na mĩĩmo yasyĩ, no mwana wa mũndũ ndaĩ na kũ angĩĩkĩa mũtwe wake. Ũngĩ wa arutani aake onirie we, Mwathani, ĩtĩkĩia

nĩ mbee kũthiĩ na kũthika ithe wakwa. No Jesũ akĩmwĩla, nũmba na, na ũleke aakuũ mathĩke aakuũ ao ene.

Na ĩthĩo wa kwĩingĩa thĩinĩ wa marikabu, arutani ake nĩmamũthingatĩte. Na ona, nĩkĩo kĩinainĩo kĩnene kĩathĩĩkĩte thĩinĩ wa ivia, ũndũ ũla ũtũmĩte marikabu kũvĩkĩwa nĩ mĩĩmũko, nake we akoma. Na arutani ake maokite, maamũkĩte we makĩmwĩa, Mwathani, tũhonokie, nĩtũkũthĩĩa. Na akĩmeela atĩrĩ, Nĩ kĩĩ mũĩ a wĩtigĩ, ĩmĩ mũĩ a wĩtĩkio mũnini? Hĩndĩ ĩyo akĩũkĩa na akĩkalĩpĩla mĩheho na iia, na kũoneka ũhooio mũnene. Andũ acio nĩmakwĩtũkĩa makiuga atĩrĩ, Ũyũ nĩ mũndũ wa mũthemba ũrĩkũ, nĩgũkorwo o na mĩhepo na iria nĩimwathĩkagĩra?

Na ũkĩte kũrĩ we mbee ya ĩla nthĩ ya Agegesene, makamũtũngana elĩ eelĩ makoete nĩ ndaimoni kuuma mbĩĩa sya akuũ makĩuma, maũmu mũno, ũndũ ũcio ndakavĩa na ũũmĩ mũndũ ũmwe kũĩthĩa nĩ ũndũ wa njĩla ĩyo. Na ona makĩanĩĩa makiuga, Kĩĩ kĩĩ ithuĩ na we, Jesũ Mũndũ wa Ngai? Ũũkĩte ũũ mbee ya ĩthaa kũtũnyamaĩthia ithuĩ? Kwalĩ na kũla mbali kuuma kũo ũthĩ wa ngũlwe nyingĩ ũkĩlĩa. Na nĩmo ngoma cia maũndũ mooru syamwĩthia akĩũia, Ũngĩtũingata, ũtũkĩĩthye tũthiĩ kũrĩ kĩũmba kĩa ngũlwe. Na akĩmeea atĩrĩ, Thiĩi. Nao maathiĩte magĩthiĩ thĩinĩ wa ũthĩ wa ngũlwe, na ona ũthĩ wothe wa ngũlwe ũkĩũmbũka kũringana na kĩharũrũ ũgĩthiĩ thĩinĩ wa iria, nao magĩkua thĩinĩ wa maaĩ. Arĩa maarĩthaga ũũ nĩmorĩire, na maaũkĩte itũũra-inĩ inene makĩaria maũndũ mothe na ma arĩa maarĩ na ndaimoni. Na ona, itũũla yĩ yothe nĩyaumĩte ĩthiĩ

kũtũngana na Jesũ, na mona we nĩmamũthaithe nĩguo ethe kuuma mĩhaka-inĩ yao.

9

Na ĩngĩĩte thĩinĩ wa marikabu, akĩinũka na ũkĩa itũũla-inĩ yake mwene. Na ĩĩ nĩmamũndĩte kũrĩ we mũndũ wa kũlemaa ũkomete ũrĩĩ igũrũ wa kĩanda, na ona Jesũ wĩtĩkio wao akĩĩra mũndũ ũcio wa kũlemaa, wĩyũmĩĩsye, mwana, nĩũrekeetwe mehia maku. Na ona, amwe a andiki maandĩko mookĩte thĩinĩ wao ene, Ũyũ nĩakũũmia Ngai. Na onete Jesu maũndũ marĩa meciiragia, akĩũga, Nĩ kĩĩ kĩtũmaga mwĩyũkagie maũndũ moũ ngoro-inĩ syenyu? Nĩ kĩĩ kĩĩ hĩndĩ, kwĩĩa, Nĩ syĩthĩtyo mehia maku, na kwĩĩa, Ũkĩa na ũthiĩ? Nĩguo mũmenye atĩ ũthingu ũrĩ mũiũ wa mũndũ ĩgũrũ ya thĩ kũrekera mehia, hĩndĩ ĩyo ũmbũraga mũndũ ũcio mũthũkũ, Ũkĩra, oya ũtĩrĩ waku na ũthiĩ mũciĩ waku. Na ũkĩte, akĩũka eĩ nyũmba yake. Rĩrĩa andũ aingĩ moonire ũguo, makĩgega na makĩgooca Ngai ũrĩa ũheete wathani ta ũcio kũrĩ andũ.

Na ũthĩ ũla Jesũ ekũthĩa kũu onete mũndũ ĩkaa ithandũkũ ya ũthonganĩo, ĩtwawa Mathayo, na ũmwĩthĩte, Nũmbĩa nĩ. Na ũkĩa ũmũnũmbĩte. Nĩkyo kyakĩĩka wake ĩkĩĩ ũkomete ndani wa nyũmba, na ona aĩtũ aingĩ a kũũngania ngalama na eei maĩkĩte mookĩte nĩmakomete hamwe na Jesũ na aũthĩ wake. Na Afalisai mona, nĩmekwĩa anaumĩ ake atĩ, Nĩ kĩĩ kana mũtumia wĩnyu alĩĩanĩa na atwĩ mbesa na eei? Nowe Jesu aaĩkĩte akĩĩa andũ ala,

Andũ arĩa marĩ na hinya matĩendaa daktari, no arĩa marĩ na mĩrimũ nĩo mendaa. Thiĩi mwĩyũe kĩla kĩndũ nĩ ũtha nendete na ti igongona. Nĩgũkorwo ndokete kwĩta andũ ethĩ, no andũ ehia nĩguo merĩre.

Hĩndĩ arutani nake mathĩ ma Johana makĩmwĩa atĩrĩ, nĩ kĩĩ ĩsũ na Afalisai tũkwĩhinga kũlya mũno, na mathĩ aku matikwĩhinga kũlya? Nake Jesũ akĩmeea atĩrĩ, Andũ a nyũmba ya ũhiki matikwĩndĩa kũthĩĩna ĩndĩ ĩrĩa yothe mũhiki arĩ hamwe nao? No nĩgũkooka matukũ rĩrĩa mũhiki akeeherio kuuma kũrĩ o, na hĩndĩ ĩyo nĩmakehinga kũrĩa. Mũndũ ũtarĩ ũngĩ ũkũvĩkĩa kĩũmbũ kĩa nguo ĩtarĩ ĩthũkũmĩtwo igũrũ wa nguo nene, nĩgũkorwo ũiyũũru wakĩo nĩũrutaga kuuma kũrĩ nguo, na mũtembũko mũũru ũkagĩa. Ndakila matũũa ndivĩkaa nzũũ ya mũthya thĩinĩ wa tũũ twa nzũũ tũkũũ, angĩ kana ndakila, tũũ twa nzũũ nĩtũatũkana, na nzũũ ĩyo nĩyaitĩkaa na tũũ twa nzũũ nĩtũkaananga, no nzũũ ya mũthya thĩinĩ wa tũũ twa nzũũ mĩthya matũũa ndivĩkaa, na syĩĩlĩ syĩĩlĩ nĩsyĩkũũaa.

Ici ake nĩ ũndũ wake kũmakwĩa o, ona mũnene ũmwe nĩokĩte, nĩamũinamĩĩle akĩuga atĩ, Mwarĩ wakwa nĩakuĩte o rĩu, no ũka ũĩke guoko gwaku ĩgũrũ wayo na nĩegũtũũra muoyo. Na Jesũ ũkĩte, nĩamũinĩte, na arutani ake o nao. Na ona mũndũ wa aka ũla watũmĩkĩte thakame mĩaka ikũmi na ĩĩlĩ, ookĩte na thutha akĩhutia kĩthũmbĩ kĩa nguo yake. Etwĩte nĩ ũndũ thĩinĩ wa mwene atĩ, Angĩ tu ndĩkua nguo yake, nĩngaonokana. Jesũ etũkĩte na onete mũndũ-wa-aka ũcio, akĩmwĩa atĩrĩ, Ũmia ngalĩ, mũsya wakwa, ũtĩkĩo waku nĩwakũhonokia. Mũndũ-wa-aka ũcio

akĩhona kuuma saa ĩyo. Na Jesũ ookĩte nyũmba-inĩ ya mũtongolia na onete aĩni a fĩlũtũ na kĩũngano kĩĩ na mbũmbũĩko, akĩmeela, Wĩtũkai, ti nĩgũkorwo mũirĩtu nĩakuĩte, no nĩakomete. Nao nĩmamũthekeire. Hĩndĩ kĩũmba kĩaingĩtwe nĩ, ũtoonyete akĩnyiita mũkono wake, na mũirĩtu ũla akĩũkĩa. Na ũhoro ũcio ũkĩũma ũgĩthiĩ bũrũri ũcio wothe.

Na Jesũ ethĩ akĩũthĩĩ kũu, atumũ aelĩ maamũthĩĩte makĩanĩĩa na kũsaya, Tũiguĩle ũtha, mũndũ wa Daudi. Rĩrĩa ookĩte na agĩtoonya nyũmba-inĩ, atumumu makĩmũkuhĩĩla, nake Jesũ akĩmeela atĩrĩ, Mwĩtĩkĩa atĩ nĩndĩ na ũhoti wa ĩka ũndũ ũyũ? Nao makĩmũcookeria atĩrĩ, Ĩĩ, Mwathani. Hĩndĩ aamutie maitho mao akĩuga, Kũlingana na ũtĩkĩo wanyu, nĩkĩĩkĩke kũrĩ ĩmwe. Na maitho mao nĩmahingũkĩtwe, na Ĩthu nĩamĩĩte nĩ ũũmĩ kũo akĩmeea atĩ, Onai mũndũ ũtamenyithie. No maathiĩ makĩanĩĩa ũhoro wake bũrũri-inĩ ũcio wothe.

Rĩrĩa mekĩuma, ona nĩmamũletee mũndũ ũtaĩkaa akĩĩ na ndaimoni. Na ndaimonio ĩkĩa ĩingĩtwe, mũndũ ũla ũtaavĩaa nĩaavĩĩe, na ĩthũi syamakaa syonete ũla ũndũ ikĩũmba atĩ ndĩonekene ũguo Isiraeli. Pharisees nao mekwĩte, Nĩ ũndũ wa mũthamaki wa nĩmaũ nĩwe ũingataĩa nĩmaũ.

Nĩ we akĩthiĩ thĩinĩ Jesũ matũũla mothe na tũtũũla kũthũthania thĩinĩ wa makũngano mao, na kũhunĩĩthya ũhoro mwega wa ũthamaki, na kũtungata mĩrimũ yothe na mĩrimũ yothe thĩinĩ wa andũ.

Onete ĩla syũmba, nĩonete ũtha ũkoniĩ nao, nĩũndũ maĩ manonoku na maĩkĩtwe ta ngondu itaĩ na mũithi. Hĩndĩ eekwĩa anaumĩ ake, Ũvuno nĩ mũnene, na andũ a wĩla nĩ anini. Ithaithanai nĩndũ Mwene wa ũvũngũ nĩguo atũme aandũ a wĩla thĩinĩ wa ũvũngũ wake.

10

Na ĩtĩtĩte anene kũmĩ na ĩĩlĩ aũthĩ wake, nĩanengeie ũo ũtemi wa ngoma syĩ syĩtheu, nĩũndũ wa kũsyũmia na kũthongonya ũmũkĩ wothe na ũmũkĩ wothe. Wa atũmwa ikũmi na ĩĩlĩ maina mao nĩ maya, wa mbee Simoni ũla ũĩtwa Petelo na Andelea mũndũ wa nyina ũmwe nake, Jakovo wa wa Zebedaio na Joani mũndũ wa nyina ũmwe nake, Philip na Bartholomew, Thomas na Matthew ũla mũtongoi wa ũthimi, James ũla wa Alphaeus na Lebbaeus ũla wetagwa Thaddaeus, Simon Mukanaani na Yuda Muisikarioti ũrĩa wamũneanire.

Aya andũ ikũmi na ĩĩlĩ nĩatũmĩte Jesũ amaathĩte akĩamba atĩ, Mũtikagende njĩla-inĩ ya andũ a ndũĩme, na mũtikangie itũũla-inĩ lya Asamalia, thiĩ na ũndũ ũmwe kũrĩ ng'ondu iria ciũrĩte cia nyũmba ya Isiraeli Mũthiĩ na kũenda, tanĩai mũkĩuga atĩ ũthamaki wa matu ma yũũ nĩwakuhĩĩĩte. Arĩa marũaru mũmahonie, arĩa ang'ũi mũmatheesye, arĩa akuũ mũmarahũkie, ndaimoni mũmaingatie; ĩtawa ya kĩheo nĩmwamũkĩire, ĩtawa ya kĩheo heai. Mũtikenye thahabu, kana betha, kana shaba thĩinĩ wa mĩkanda yanyu. Mũsĩkuue mũtheka wa njĩla kana ikana ĩĩlĩ

kana ilatu kana mũthĩgi, nĩgũkorwo mũndũ wa wĩla nĩendete kũgĩa na ĩlĩo yake. Itũ kũla mũtũũ kana kĩtheka kĩla mũkathiĩa, mũthie mũũlie nũũ ũngĩ wa kũmwĩtĩkĩa kuo, na mũikale kuo nginya mũkiumĩte. Mũkĩingĩla thĩinĩ wa nyũmba ĩyo, mũmĩgĩĩte mũkiuga atĩrĩ, Ũthayũ kũrĩ nyũmba ĩno. Na angĩ ĩla nyũmba ĩyonekete, ũthĩ wanyu ũũke ũmĩkĩthĩe, na angĩ ndĩyonekete, ũthĩ wanyu mwĩcookie. Na ũla ũtakwamũkĩĩa kana kũigwa maũndũ manyu, mũkĩũma nja wa nyũmba kana itũũla ĩyo, mũkũnũte rũkũngũ lwa makinya manyu. Ti nĩndĩkwĩa atĩrĩ, nĩĩkagĩa na ũhonokio kũrĩ bũrũri wa Sodoma na Gomora mũthenya wa ũtuanĩri ciira kũrĩ itũũra rĩu.

Ona, nĩndĩtũma ĩmwe ta ngondu gatagatĩ ka mbĩa. Nĩ ũndũ ũcio, ĩkai oogĩ ta nyoka na atheu ta ndutura. Mwĩmenyererei nĩ kuuma kwa andũ, nĩgũkorwo nĩmakamũneana thĩinĩ wa makũngano, na thĩinĩ wa mikũngano yao nĩmakamũhũũra. Na igũlũ wa atongolia na athamaki mũkaendithio nĩ ũndũ wakwa ũtuĩke ũira kũrĩ o na kũrĩ ndũrĩrĩ. Ĩla ĩndĩ makaaneana ĩmwe, mũtikamakũũthya ũndũ ũla kana kĩndũ kĩla mũkaaria, nĩkũhewo nĩ ũndũ kũrĩ ĩmwe thĩinĩ wa ĩyo saa kĩndũ kĩla mũkaaria. Ti inyuĩ mũtũũ ala maayaĩa, no nĩ Mũũma wa Ithe wanyu ũla ũkwayaĩa thĩinĩ wanyu. Mũndũ wa nyũmba nĩakanengya mũndũ wa nyũmba thĩinĩ wa gĩkuũ, na ithe mwana, na ciana nĩikaũkĩra aciari ao na ikamooraga. Na mũkaathũũwo nĩ andũ othe nĩ ũndũ wa ĩtwa yakwa, no ũrĩa ũkaĩkĩĩlia nginya mũthia, ũcio nĩakahonokagio. Ĩla maũthĩ mekũmũthĩĩa kũu itũũla-inĩ ĩĩno, ũĩai mũthĩĩ kũu ĩngĩ, ti nĩ ndĩkwĩa atĩrĩrĩ, mũtikamalia matũũla ma Isiraeli nginya Mũndũ

wa Mũndũ oke. Mũndũ mũthĩĩ ndakĩĩ kũũ mũndũ mũthĩĩ wake, na ndungata ndĩkĩĩ kũũ mwene wayo. Nĩ kũigana kũ mũndũ ũrĩa ũrutĩtwo nĩguo atuĩke ta mũrutani wake, na kũ ngombo nĩguo atuĩke ta mwene wake. Aingĩ mangĩĩtire mwene wa nyũmba Beelzebuli, nĩ ũndũ ũrĩkũ makĩria mangĩĩta andũ a nyũmba yake? Mũtikamatigĩe nĩ ũndũ ũcio, tondũ hatĩrĩ kĩndũ kĩhumbĩĩtwe kĩrĩa kĩtakaguũĩo, na hatĩrĩ kĩndũ kĩhithe kĩrĩa kĩtakamenyeka. Kĩla kĩndũ kyĩ nĩndĩmwĩa mũmĩ kwa ũmĩ, mwĩe kwa ũtheu, na kĩla kĩndũ kyĩ mũthikĩĩaga kũũ gũtũ, anĩĩai ĩgũũ wa nyũmba. Mũtikaĩtigĩe kuuma kũrĩ arĩa maũragaga mwĩĩrĩ, no matikĩhota kũũraga roho, no ĩtigĩai makĩria ũrĩa ũngĩhota kũniina roho na mwĩĩrĩ thĩinĩ wa nyũngũ ya mwaki. Kĩ ti nyonyi ĩĩlĩ syendagia assarion? Na ĩmwe kuuma kũo ndĩkagwa thĩ ĩtekũ wa Ithe wanyu. Nĩ ũndũ njuĩĩ syenyu sya mũtwe syothe nĩsyataĩtwe. Nĩ ũndũ ũcio mũtigetigĩe, inyuĩ mũrĩ a bata kũira nyonyi nyingĩ.

Onthe wĩ ũla ũkavĩtĩka thĩinĩ wakwa mbee ya andũ, nĩngũvĩtĩka na nĩĩ thĩinĩ wake mbee ya Ithe wakwa ũla ũrĩ igũrũ. Ũrĩa wothe ũngĩkana nĩ niĩ mbee ya andũ, nĩngũmũkana o na niĩ mbee ya Baba wakwa ũrĩa ũrĩ igũrũ.

Mũtĩkanonie atĩ ndokĩte kũikia ũtheu igũrũ wa thĩ; ndĩokĩte kũikia ũtheu, no ndokĩte na rũhiũ rwa mbaara. Nĩndokete nĩguo ngayane mũndũ kũũ wa ithe wake, na mũirĩtu kũũ wa mũmwe wake, na mũhiki kũũ wa nyina wa mũthekwa wake. na thũ sya mũndũ nĩ andũ a nyũmba yake

Ũla ũendete ithe kana nĩna kũngĩla nĩ ndagĩĩaga wa kũnĩĩa, na ũla ũendete mwanake kana mũirĩtu wake kũngĩla nĩ ndagĩĩaga wa kũnĩĩa, Na ũla ũtakwata msalaba wake na kũnĩngia thutha wakwa, ti wa kwendeka kwakwa. Ũla ũonete ngoo wake nĩakamĩthia, na ũla ũmĩthĩtie ngoo wake nĩ ũndũ wakwa nĩakayona.

Ũla ũkwĩtĩkĩĩa inyuĩ nĩakwĩtĩkĩĩa niĩ, na ũla ũkwĩtĩkĩĩa niĩ nĩakwĩtĩkĩĩa ũla wandũmĩte. Ũla ũkwĩtĩkĩĩa mũnabii nĩ ũndũ wa ithuwa ĩa mũnabii nĩakoya ũtheo wa mũnabii, na ũla ũkwĩtĩkĩĩa mũndũ mũthingu nĩ ũndũ wa ithuwa ĩa mũndũ mũthingu nĩakoya ũtheo wa mũndũ mũthingu. Na ũla ũngĩ anengia ũmwe wa anini aya kikombe kĩa mbaa ĩtũ ona ĩtina wa ĩtwa ya mũthĩĩ, ti nĩndĩmwĩa, ndakoorya mũkomboo wake.

11

Na kyaũmie ĩla Jesũ aamalie kũlayia anantũ ikũmi na ĩĩlĩ aake, aathie kũu kũluta na kũthiiya thĩinĩ wa matũũla mao.

Nĩ ũndũ Johana aĩkĩte njeela nĩaiguĩte mĩĩko ya Kristũ, atũmĩte eerĩ a arutani ake Endete kũmwĩa, Wee nĩwe ũla ũkũũka, kana twĩthĩĩe ũngĩ? Na ũcokia Jesu onĩte kũo, Mũthiĩ mũkethe Johana ĩla mũiguaa na ĩla mũonaa. Atumumu nĩmeonaa kĩndũ kĩngĩ na aĩthĩ nĩmathiiaa, akũũ nĩmetheiawa na atumumu nĩmaĩkĩaa, akuũ nĩmasyũkĩtawa, na athĩĩni nĩmamenyithĩtawa ũhoro mwega. Na ũrathimĩtwo nĩ ũla ũtangĩthũkia nĩ ũndũ wakwa.

Aya na nĩ maathĩĩte, Yesu nĩambĩĩĩie kwĩĩa kũũ andũ aingĩ ũhoro wa Johana, Kĩĩ mwaumĩĩe mũthiĩte werũ-inĩ kũona? Mũũnda ũkĩũgũũgwo nĩ rũhuho? Nĩ kĩĩ mwaumĩte kũona? Mũndũ wĩhumbĩte nguo nyoloo? Onai, ala meehumbaga nguo nyoloo malĩ mĩciĩ-inĩ ya athamaki. Nowe kĩndũ kĩĩ mwoimĩte kũona? Mũnabii? Ĩĩ, ndĩmwĩa, na ũndũ mũnene kũũ mũnabii. Ũyũ nĩgũkorwo nĩwe ũrĩa kũandĩkĩtwe ũkoniĩ, Ona, niĩ nĩndatũma mũtũmwa wakwa mbele ya ũthiũ waku, ũrĩa ũkaandĩkĩa njĩra yaku mbele yaku.

Truly nĩndĩmwĩa, ti kũũkĩtwe thĩinĩ wa aciaĩtwe a aka mũndũ mũnene kũĩa Johana wa mũbatithania, no ũla mũnini thĩinĩ wa ũthamaki wa maĩũ nĩ mũnene kũmũkĩĩa. Kuuma matuku ma Johana wa kubatithya nginya iu, ũtukũ wa maitu ũtoonganĩsya na ũma, na ala maũmĩ nĩmakũũmbataa. Anabii othe na watho nĩmathĩire unabii nginya hĩndĩ ya Johana. Na ũngĩ mwendete kwĩtĩkĩa, we nĩwe Elija ũla wendete kũũka. Mũndũ ũrĩa ũrĩ na matũ ma kũigua nĩaigue.

Nĩ kũ ndĩkaũkanĩsya kĩũmbe kĩĩ na ũndũ ũyũ? Nĩ ta ciana iikaa ndũnyũ-inĩ, iria ciĩtaga athe ao ikĩmakĩa, Twakũinĩte mũtũũi kũrĩ ĩmwe, na ti mwĩnĩte; twainĩte nyĩmbo sya kĩo kũrĩ ĩmwe, na ti mwĩkĩĩte kĩo. Okwĩte nĩ ũndũ Johana ndaĩĩte kana akanyua, na makauga atĩ nĩ na ngoma. Okile mwana wa mundu alya na kunywa, na mauga, Ona mundu mulimu na munyui wa ndibei, murata wa akolekethya ithemba na aoni. Na kwonekithye wia kuuma kwa ana ake.

Hĩndĩ ambĩĩiie kũũma matuku ma ĩla ĩla kũu ĩkavĩkĩtwe ĩndũ ĩla nene mũno sya ũtethya wake, nĩ ũndũ ti syendete. Woe kũrĩ we, Chorazin, woe kũrĩ we, Bethsaida, nĩgũkorwo angĩkorwo thĩĩinĩ wa Tyre na Sidon ĩkĩoneka ĩla hinya ĩla ĩkĩoneka thĩĩinĩ wanyu, tene ĩngĩkorwo thĩĩinĩ wa nguo ya ikũnia na mũvũũ ĩikarĩte nĩmekwĩrĩra. No nĩndĩmwĩa atĩrĩ, Turo na Sidoni nĩikona ũhoro mwega mũthenya wa ũtuanĩri ciira kũmũkĩra inyuĩ. Na wĩwe Kapernaumu, ũla wekĩtũũsya kũũ kwa ĩtũũla, ũkaaĩkĩsya thĩ kũũ kwa ĩtũũla. Nĩ ũndũ angĩkorwo kũu Sodomu kwekĩkĩte ĩ hinya ĩla ĩkĩkĩka thĩĩinĩ waku, nĩmekala kũũ kũũ kwa ũmũthĩ. No nĩndĩmwĩla atĩ nthĩ ya Sodomu ĩkaaĩ ya kwĩendeka kũũ mũthenya wa ũtuanĩĩo kũũ wewe.

Kĩ ĩla wakathi ũcio, Jesu akwĩtĩka akĩuga atĩrĩ, Nĩndakũthaiiya, Ĩthaa, Mwathani wa ĩulu na thĩ, nĩ ũndũ nĩwahithĩte maũndũ mau kuuma kũrĩ andũ arĩa oogĩ na arĩa akũũĩ, na ũkaguũlia ciana. Ĩĩ, ĩyo Baba, nĩgũkorwo ũguo nĩkuo kwĩkĩkĩte ũkenete mbee yaku. Syindu syothe syaneaniwe nĩ Ithe wakwa, na ndaa mũndũ ũmenyaa Mwana angĩkorwo ti Ithe, kana Ithe ndaa mũndũ ũmũmenyaa angĩkorwo ti Mwana, na ũla Mwana endaa kũmũvikũũlia. Ũkai kũrĩ me inyuĩ mũno onthe arĩa mũrathĩĩaga na mũkuuĩte mĩrigo mĩritũ, na nĩ nĩngamũhũũria. Oyai ikoombe yakwa mũmĩĩkĩe igũũ yanyu na mwĩyũkĩe kũuma kũ niĩ, nĩgũkorwo ndĩ mũhooreri na ndĩ mũnyiihia ngoro-inĩ, na nĩmũkonete ũhurũko myoyo-inĩ yanyu, Nĩgũkorwo joko yakwa nĩ njega, na mũrigo wakwa nĩ mũhũthũ.

12

Kwa wakathi ula Yesu nĩethiie kwa sabato kũu mĩmĩndanĩ ya ngano, na arutwa ake nĩmanyootete, na makĩambĩĩia kũuna masikũ ma ngano na kũlya. Afarisai nao moonete maĩĩrire kũrĩ we, Ona arutani aku nĩmekaga kĩrĩa kĩtavĩkĩtye kwĩkwa mũthenya wa Sabato. Nowe akĩmeela atĩrĩ, kaĩ mũtithomete kĩrĩa Daudi eekire rĩrĩa aarĩ na ng'aragu we mwene hamwe na arĩa maarĩ nake? Atĩa nĩatoonyie nyũmba ya Ngai na akĩlya mĩkate ya kũonithio, ĩrĩa ĩtarĩ ya kwĩkĩka kũrĩĩwa nĩwe kana nĩ arĩa maarĩ nake, tiga athĩnjĩri-Ngai oiki? Anga mũtithomete thĩinĩ wa watho atĩ mĩthenya ya Sabato athĩnjĩri-Ngai thĩinĩ wa hekalũ nĩmathũkagia Sabato, na matĩ na ũũru? Nĩndĩmwĩa atĩ kũrĩ kĩndũ kĩnene gũkĩra hekarũ haha. Aithĩwa no mwamenyete kĩla kĩndũ kĩla kĩ ũtha nĩndenda na ti nduthi, mũtikwonete mũthĩtie ala matarĩ na ĩthia. Mwĩtũ nĩ Mwana wa Mũndũ na wa Sabato.

Na aathie kũu ookire kĩũngano kĩao. Na ona, mũndũ ĩĩ kũu ũkuĩte kĩvoko kĩũmũ, na makĩmũũia makĩĩta, Nĩkwendeka mĩthenya ya Sabato kũhonia? nĩguo mamũthitange. Ũla na akĩĩla atĩrĩ, Nũũ kũmĩ ũkaava na mũndũ ũla ũkava na ngondu ĩmwe, na angĩ ĩkagwa ĩyo mũthenya wa Sabato thĩinĩ wa irima, ti ũkamĩnyiita na ũmĩũkĩa? Nĩ ũndũ ũrĩkũ mũndũ atofautĩanaga na ngondu? Nĩ ũndũ ũcio nĩ kwendeka gwĩka wega mũthenya wa Sabato. Hĩndĩ eethia mũndũ ũla, Tambũũthia kĩvoko kyaku, nake akĩtambũũthia, na kĩakĩũmba kĩĩ kĩũ ta kĩla kĩngĩ.

Maafikisya Afarisai maaũmĩte na makĩoya ũtaano wa kũmũũkĩĩa nĩguo mamũniine. Nowe Jesus aumanyĩte, nĩetheemie kũu, na ĩmĩĩndĩ nyĩngĩ ĩkĩmũthiĩa, nake akĩmahonia othe. na nĩamĩtukĩte nĩo nĩguo matĩkae kũtheo kũmĩka we, nĩguo kĩhingĩĩo kĩla kĩavoiwe nĩ ũndũ wa Isaia mũnabii ũla weete, Ona ndungata wakwa ũrĩa nĩndathuurĩte, ũrĩa wendete wakwa, ũrĩa roho wakwa ĩkenete nake, nĩngaĩka roho wakwa ĩgũe igũrũ wake, na nĩakaheana ũtuanĩri kũrĩ ndũrĩrĩ. Ndakavoya na ndakaya mbivilia, na ndakona mundu ũkĩa thĩinĩ wa njĩla sya ũingĩ mũkalo wake. Mũthia ũthũkĩtwo ndakawũthũka, na ũtanithi ũkĩhia ndakaũhoria, nginya akĩe ũtuanĩri-ciira ũhootanĩ-inĩ. Na ndũndu syĩkwĩkĩla ũmũ itina-inĩ wake.

Hĩndĩ ĩyo nĩaendeetwe kũrĩ we mũndũ ũrĩ na ngoma, mũtumia na mũivu, nake nĩamũhonithĩtie, nĩ ũndũ ũcio mũndũ ũcio mũtumia na mũivu akĩaria na kũona. Na makundi mothe makĩmaka na makĩũia, Ũyũ ti we Kĩlĩstu Mũndũ wa Daudi? Ala no Afalisai mekuĩtwe mekĩa, Ũyũ ndakũthaa nĩmo sya ũũme tene nĩ ũndũ wa Beelzebuli, mũthamaki wa nĩmo sya ũũme. Jesũ aamenyete maũndũ ma nthĩinĩ mao aameelia, ũthamaki ũothe ũkavũkanĩsya kũũ yene ndũkĩĩthaa, na itũũla yothe kana nyũmba ĩkavũkanĩsya kũũ yene ndĩkĩĩma. Na angĩ satan nĩwe ũkũingata satan, nĩeyĩgayanĩĩte we mwene, ũthamaki wake ũkĩĩkĩkĩa atĩa? Na angĩ nĩ niĩ ndĩ ĩkũũthya ngoma na Beelzebul, ana anyu nĩ makekũũthya na kĩĩ? Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ, ene nĩ makava atuĩthi anyu. Angĩ na nĩ niĩ thĩinĩ wa Roho wa Ngai nĩndĩingata maĩmu, ũndũ ũcio ũthamaki wa Ngai nĩwakinyĩte

kũrĩ inyuĩ. Kana atĩa mũndũ ũmwe nĩahotete kwĩngĩa thĩinĩ wa nyũmba ya mũndũ ũrĩa ũrĩ hinya na kũiya indo ciake, angĩkorwo ndangĩmuoha mbee mũndũ ũcio ũrĩ hinya? Na hĩndĩ ĩyo nĩagataha nyũmba yake. Ũla ũtarĩ hamwe na niĩ nĩ wa kũniana na niĩ, na ũla ũtakũũngania hamwe na niĩ nĩahurũraga.

Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ nĩndĩmwĩa inyuĩ, mehia mothe na kũruma nĩĩkwĩekethwa andũ, no kũruma kwa Roho ti kũkwĩekethwa andũ. Na ũrĩa wothe angĩaria kĩũmbe kũũkĩrĩra Mũrũ wa Mũndũ, nĩakarekelwo; no ũrĩa wothe angĩaria kũũkĩrĩra Roho Mũtheru, ndakarekelwo, kana thĩinĩ wa ũmũthĩ kana thĩinĩ wa ũrĩa ũgooka.

Ĩkai mũtĩ mwega na matunda mako mmega, kana ũĩke mũtĩ mũũru na matunda mako mũũru, nĩ ũndũ mũtĩ nĩũmenyekaa kuuma kũrĩ matunda mako. Ciana cia nyoka, mũkĩhota atĩa kwaria maũndũ mega mũĩ aaganu? Tondũ kuuma thĩinĩ wa ũingĩ wa ngoro kanua karia. Mũndũ ũla mwega kuuma kũrĩ kĩgĩĩna kĩa ũndũ mwega nĩatumaa ũndũ mwega, na mũndũ ũla mũũru kuuma kũrĩ kĩgĩĩna kĩa ũndũ mũũru nĩatumaa ũndũ mũũru. Nĩndamwĩla inyuĩ atĩ kĩla kĩugo kĩa ũthũ kĩrĩa angĩ makaaria andũ, nĩmakaheana ũhoro wakĩo mũthenya wa ũtuanĩri ciira. Kuuma kũrĩ ciugo syaku nĩũkaonania atĩ nĩ mũthingu, na kuuma kũrĩ ciugo syaku nĩũkatuĩrwo ciira.

Hĩndĩ amwe a andĩki na Afalisai makĩũkĩa makĩuga, Mũalimu, twenda kuona kĩmanyithia kĩumanĩte na wee. Ũla ũcookia akĩmeea atĩrĩ, kĩũmbe kĩũũ na kĩa ũtharia nĩkĩendaa ũmanyĩ, na

ũmanyĩ ndũkaheo tiga ũmanyĩ wa Jona mũnabii. Ta ũndũ nĩgũo Yona ũla mũnabii aikarĩte thĩinĩ wa nda ya ĩla nyamũ nene ya iria mĩthenya ĩtatũ na ũtukũ ĩtatũ, ũguo no taguo ũla Mwana wa Mũndũ akaikara thĩinĩ wa ngoro ya thĩ mĩthenya ĩtatũ na ũtukũ ĩtatũ. Andũ a Nineve nĩmakaũkĩa thĩinĩ wa ũtuanĩri hamwe na kĩũmbe kĩĩ na nĩmakatuĩra wĩhia, tondũ nĩmerĩire kũigua ũhunjia wa Jona, na ona ũndũ mũnene kũrĩ Jona ũrĩ haha. Mũthamaki wa aka wa mwena wa gũthini nĩakaaũkĩa thĩinĩ wa ũtuanĩri hamwe na kĩũmbe kĩĩ, na nĩakakĩtuĩra ciira, nĩ ũndũ ookire kuuma mĩthia-inĩ ya thĩ kũigua ũũgĩ wa Solomoni, na ona ũndũ mũnene kũĩra Solomoni ũrĩ haha.

Ĩndĩ ngoma ĩtaĩ theu ĩũmaa kũma kwa mũndũ, ĩthiĩaa kũgĩa kwa syĩtũ sya maaĩ matanĩ ĩkĩvoya ũtũũko, na ndĩonaa. Hĩndĩ ĩyo ĩyayaa, Nĩngasyoka mũciĩ wakwa ũla ndoimĩte, na ĩkĩa ĩkĩona ũtarĩ na kĩndũ, na ũthambĩtwe, na ũthonekete. Hĩndĩ ĩyo nĩgũthiĩ na nĩkwoya hamwe na wake mwene mĩoyo mũgwanja ĩngĩ mĩũru kũmũkĩĩa wake mwene, na syĩingĩĩe nĩgũikala kũu. Nĩkũva ũndũ wa kũmĩĩsya wa mũndũ ũla mũũru kũmũkĩĩa wa mbee. Ũguo nĩgũkavĩka na kũ kĩũmbe kĩa mũũru kĩĩkĩ.

Ĩndĩ na wake ũkĩaĩa kũ ĩmĩũ, ona, mau wake na aĩa wake nĩmeĩmĩte nja, makĩendaa kũmwaĩĩa. Ĩndĩ ũmwe akĩmwĩa atĩrĩ, Ona, mau waku na alũme a nyũmba yaku nĩmeyũ nja makĩkũthaa kũkũona. Nake akĩũĩa akĩĩra ũrĩa wamwĩraga atĩrĩ, Nũũ ũrĩ maitũ wakwa na nĩ a ũrĩ ariũ a ithe witũ wakwa? Na eetambũlĩtie ũkũũ wake kũũ athĩgĩkanĩ ake oiite, onai ĩa mũmũ wakwa na ala andũ a ũthĩka wakwa, Ũrĩa wonthe ũngĩ eka ũrĩa

ũendete wa Ithe wakwa ũrĩ igũrũ, we mwene wakwa mũrũ wa maitũ, na mwarĩ wa maitũ, na maitũ nĩwe.

13

Mũthenya ũla, Yesu oima nyũmba akĩikala hĩndĩ ya iia. Na andũ aingĩ nĩmonganĩithĩtie harĩ we, ũndũ ũcio we nĩatoonyire thĩinĩ wa ndaũ akĩikara, na kĩũngano kĩothe gĩkĩrũgama hũgũrũrũ-inĩ wa iria. Nĩamaathĩĩte maũndũ maingĩ na nthimo, akĩuga atĩrĩ, Onai, mũhaandi nĩoimĩte kũhaanda. na rĩrĩa endaga kupanda, ĩmwe syakĩgwĩra mũkĩra wa njĩra, nacio nyonyi ikĩũka ikĩrĩa Ingĩ na ĩkĩgwa ũthĩ-inĩ wa maamwe, kũla kũtaĩ na ĩthaka ĩingĩ, na o ũmwe ĩkĩmea nĩ ũndũ wa kũtaĩ na ũtũũmu wa ĩthaka, Elijah na kũũka nĩakũũkĩte, kyaũngĩtwe, na nĩ ũndũ wa kũtĩĩna mũsĩsĩ kyaũmĩte. No ingĩ nĩ ĩkĩgwa igũlũ wa mĩĩa, na mĩĩa ĩyo ĩkĩambata na ĩkĩmĩnyiita mĩkũũmo. Nĩ ũngĩ ũkĩgwa thĩ ĩrĩa nĩega na ũkĩũmia maciaro, ũmwe igana, ũngĩ mĩongo ĩtandatũ, na ũngĩ mĩongo ĩtatũ. Mũndũ ũrĩa ũrĩ na matũ ma kũigua nĩaigue.

Na aũthĩ makĩmũkuhĩĩa makĩmwĩa, Nĩ kĩĩ ũmaaĩa na mĩtaũ? Ũla ũcookia akĩĩĩa o atĩ, Imwe nĩmũheete kũmanya mahitha ma ũthamaki wa matu, no ala ti maheete. Ũrĩa wothe ũrĩ na kĩndũ, nĩakahewo na aingĩhe, no ũrĩa ũtarĩ na kĩndũ, o na kĩrĩa arĩ nakĩo nĩkamwehewo. Nĩ ũndũ wa ũũ thĩinĩ wa mĩtaũ kũrĩ o nĩndĩmaarĩria, nĩguo kĩonete ti maone, na kĩiguĩte ti maigue, kana mamenyithye. Nĩguo matikamĩĩa, na hĩndĩ ĩyo ũthĩ wa Isaia ũkamĩĩkĩka kũrĩ o, ũrĩa wendete atĩrĩ, mũkĩĩgua mũkĩĩgua

na mũtikamenya, na mũkĩona mũkĩona na mũtikona, Nĩgũkorwo moyo wa andũ aya nĩwĩkĩĩte ũnene, na matũ-inĩ mao nĩmaiguĩte na ũritũ, na maitho mao nĩmahingĩte, ndakae mone na maitho mao, na matũ-inĩ mao maigue, na moyo-inĩ wao mamenye, na magarũke, na nĩngamahonia.

Anyu mamakaiwe ni maito manyu, tondũ nĩmonaga, na matũ manyu, tondũ nĩmaiguaga. Ti wa ma, nĩgũkorwo ndĩmwĩra atĩ anabii aingĩ na andũ arĩa athingu nĩmendete kwona kĩrĩa mũronaga, no matironire, na kũigwa kĩrĩa mũiguaga, no matiiguire.

Inyuĩ nĩ ũndũ ũcio thikĩĩiai nthimo ya ũla waandĩte. Mũndũ wothe ũkĩĩgua kĩũgo kĩa ũthamaki na ndakĩmenyete, ũũkaa ũla mũũru na atwaa kĩla kĩaandĩtwe thĩinĩ wa ngoo yake; ũyũ nĩwe ũla waandĩtwe handũ ha nzĩa. Ũla ũkũmĩtwe mĩthembani ya mwe nĩwe ũla ũthĩĩaga kĩlĩo na o ĩndĩ akĩamũkĩla na ũkeno na akĩoya. Ndaĩ na mũsĩsĩ thĩinĩ wake mwene, no nĩ wa ĩthaa. Ĩkĩoneka thĩĩna kana ũthĩĩni nĩ ũndũ wa kiugo, o rĩmwe nĩahĩngĩkaa. Ũla ũpandĩtwe thĩinĩ wa mĩĩa nĩwe ũla ũiguaga kiugo, no ũtangĩko wa ũthĩ ũyũ na ũhinga wa ũtonga syĩnyiitaga kiugo, na ũtuĩkaga ũtavũthaa. Ũla ũhaandĩtwe igũlũ wa thĩ ĩla nzũ, ũyũ nĩwe ũla wonaa kiugo na akamanya, ũla ti ũthethaa maciaa na ũthaa ũmwe igana, ũla ũngĩ mĩongo ĩtandatũ, na ũla ũngĩ mĩongo ĩtatũ.

Mũkaũ ũngĩ akĩmaĩkĩa mbee yao akĩũga, ũthamaki wa maĩũ ũkĩendanĩsya na mũndũ ũũhaandĩte mbeu njega mũgũnda-inĩ

wake, Kũu ũtukũ ũla andũ mekoma, mũthũ wake ũkĩũka na akĩanda nyeki gatagatĩ ka ngano, na akĩũma. Ĩlĩ nĩ ĩvĩtũkĩte nyeki ĩkĩmea na ĩkĩũmba maciaro, ũũ nĩguo magwata makĩoneka o na mo. Ndungata cia mwene nyũmba ikĩmũkuhĩlĩla ikĩmwĩla atĩlĩ, Mwathani, ti mbeu njega waahandĩte mũgũnda-inĩ waku? Nĩ kuuma kũ atĩ ũĩ na nyeki? Nowe aĩĩte o, Mũndũ ũla mũthũ nĩwe ekĩte ũndũ ũyũ. Nao ndungata icio ikĩmwĩa atĩrĩ, Nĩũkwenda tũthiĩ tũcicookanĩe? Nowe akiuga atĩ, aca, nĩndĩ mũkĩũngania nyeki mũtue hamwe na syo ngano. Ĩtĩkĩai ĩkũle ĩmwe mĩĩlĩ wa ũkethyo, na ĩ ũthĩ wa ũkethyo nĩngwĩla ethĩ ma ũkethyo, onganĩai mbee nyeki na mũohe syĩ mĩsyĩko nĩ ũndũ wa kũsya syĩ, no ngano onganĩai mũĩkĩe ndaka-inĩ yakwa.

Nthimo ĩngĩ akĩmaĩkĩa mbee yao akĩuga, ũthamaki wa maĩũ ũhaanaine na mbeu ya haladali, ĩla mũndũ akĩoya akĩmĩa thĩinĩ wa mũgũnda wake, Kĩo nĩ nĩnĩnĩ mũno wa mbeu syothe, no ĩthĩĩna ĩkũla, ĩtuĩkaa nene mũno kũĩra mimea yothe ya mũgũnda na ĩtuĩkaa mũtĩ, nĩguo nyonyi sya matu ikũũke na itũũle thĩinĩ wa matavi mao.

Ĩngĩ nthimo aambeie o, ũthamaki wa maĩũ ũhaana ta ndamĩ, ĩyo mũndũ-wa-aka aĩkũũĩte na akĩĩhitha thĩinĩ wa ũũa matũma matatũ, nginya ĩkĩũmia yothe.

Ici syothe nĩsyaũmbĩĩtwe nĩ Jesũ ũla ĩ mĩsaano kũrĩ ĩla mĩĩngi ya andũ, na atekũũmbĩa kĩndũ kũrĩ o ĩtekũĩ mũsaano. Nĩguo kĩĩndĩkĩe kĩla kĩaĩĩtwe nĩ ũndũ wa mũnabii ũla weete,

Nĩngũtumũla kanua kakwa na mĩano, nĩngũũma ũndũ ũla ũhithĩtwo kuuma mũthingi wa thĩ.

Hĩndĩ atigĩte ĩmĩingĩ akĩũka mũciĩ wake. Na arutani ake makĩmũkuhĩĩla makĩmwĩa atĩ, tũtaarĩĩie nthimo ya nyeki cia mũgũnda. Ũla ũcokia akĩĩa nĩo, Ũla ũkũhaanda mbeu njega nĩwe Mwana wa Mũndũ, Mũgũnda nĩ thĩ, na mbeu ĩrĩa njega, aya nĩ ana a ũthamaki, na nyeki nĩ ana a ũũru, Mũthũ ũla mũũkĩ ũla waandĩte ĩo nĩwe mũũi, ũgethwo nĩ kũũma kwa ũthĩ, na agethi nĩ atũmwa. Kũngĩ o ta ũrĩa nyeki syĩkũnganyĩtwo na syĩcinwo na mwaki, noguo ũkahaana kũmĩĩa-inĩ kwa ũtukũ ũyũ. Mwana wa mũndũ nĩakatũma atũmwo ake, nao nĩmakongania kuuma ũthamaki-inĩ wake indo ciothe cia kũhĩngĩthia na andũ arĩa mekaga ũũru, Na nĩmakamaita kũu ithandũkũ-inĩ ya mwaki, kũu nĩkũkaĩa kĩĩo na kũũthana kwa meno. Hĩndĩ andũ arĩa ethĩ nĩmakaũmũka ta riũa thĩinĩ wa ũthamaki wa Ithe wao. Ũrĩa ũrĩ na matũ ma kũigua nĩaigue.

Ĩndĩ ũthamaki wa maĩũ nĩũhaanaine na kĩthesaũ kĩrĩa kĩhithĩtwe mũgũnda-inĩ, kĩrĩa mũndũ onete akĩhitha, na nĩ ũndũ wa ndũmĩrĩrĩ yake nĩathiĩte na akĩendia syĩndũ syothe iria arĩ nacio, na akĩgũra mũgũnda ũla.

Ĩndĩ ũtemi wa matu ũhaana ta mũndũ mwendia ũkũvoya lulu nzũ, Ũrĩa onete lulu ĩmwe ya thogomoko nĩathiĩte akĩendia indo syothe iria aarĩ nacio na akĩmĩgũla.

Ĩngĩ ũthamaki wa matu nĩũhaana ta wavu ũkĩikĩtwo iria-inĩ na

ũkĩũngania mĩthemba yothe, Yaĩ, ĩla ĩyaĩyũ, maĩkĩte yĩo igũlũ wa ũthĩ wa ĩĩa, na maĩkala thĩ, maonganĩĩye ila nzũ ndani wa indo, na ila mbĩa makĩĩte nja. Ũguo nĩguo ĩkahaana thĩinĩ wa mĩthia ya ũtukũ. Atũmwo nĩmakaũma na nĩmakavũthania aũru kuuma katĩ ka athingu, Na nĩmakamaita kũu ithandũkũ-inĩ ya mwaki, kũu nĩkũkaĩ kĩĩlo na kũũthana kwa meno. Jesũ akĩmakũũa atĩrĩ, Nĩmwataũkĩĩte maũndũ macio mothe? Nao makĩmũcookeria atĩrĩ, Ĩĩ, Mwathani. Nake akĩmeera atĩrĩ, nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ, mwandĩki wothe ũrĩa ũrutĩtwo ũhoro wa ũthamaki wa igũrũ nĩahaana ta mũndũ mwene nyũmba, ũrĩa ũrutaga kuuma kĩgĩĩna-inĩ gĩake indo njerũ na indo nkũrũ.

Na kyaũmie ĩla Jesũ aamaliĩsye syĩthimo isyĩ syĩ mĩsyetũ, aũmie kũu. Na ũmĩte thĩinĩ wa bũũ wake ĩndĩ yake nĩamathondekagia thĩinĩ wa kĩũngano kĩao, nĩ ũndũ wa kũmagegania na kwĩyũa, Kũũma kũ ũyũ ũũ ũũgĩ na hinya ici? Ũyũ ti mwana wa mũtũmi? Na nyina wake ndeetawa Mariamu, na alũme ake nĩ Jakobũ na Josese na Simoni na Juda? Na ala aika ake ti othe kwa ithuĩ? Nĩ kũ ũũ ũyũ nĩekwatĩte maũndũ maya mothe? Na nĩmakuĩte nda kũrĩ we. No Jesũ akĩmeela atĩrĩ, Mũnabii ndathanagwo angĩkorwo ti kũu bũlũ-inĩ wake na kũu nyũmba-inĩ yake. Na ndekĩte kũu maũndũ ma hinya maingĩ nĩ ũndũ wa kwaga kwĩtĩkia kwao.

14

Kũ wakathi ũla, Herode ũ tetraki nĩaiguĩte ũhoro wa Jesu Na

akĩĩa ndungata syake, Ũyũ nĩwe Johana ũla Mũbatithania, we okĩiwe kuuma kũrĩ akuũ, na nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ hinya syonekaa thĩinĩ wake. Nĩgũkorwo Herode ekũũ Johana, akĩmũoha na akĩmũika njeela nĩ ũndũ wa Herodiasi, mũka wa Filipo mũrũ wa nyina ũmwe nake. Johana etwĩĩte kũrĩ we atĩrĩ, Ti kwendeka kũrĩ wĩ kũmũĩa. Na ĩndĩ enda kũmũũlaga, nĩogwĩtie kĩũngano, tondũ mamuĩkĩte ta mũnabii. Mũthenya wa kũzalĩwa kwa Herode ũkĩandĩkĩwa, mwarĩ wa Herodia nĩainĩte katĩ-inĩ, na nĩamũkenete Herode. Nĩ ũndũ ũcio na mwĩhĩtwa nĩendete kũmĩhe kĩrĩa gĩothe angĩmũũria. Nake ũla, ũthĩĩtwe nĩ nyina wake, etha niĩ, ũgaa, ũũ haha ĩgũũ wa mbakũla mũtwe wa Johana ũla mũbatithania. Na mũthamaki nĩatuĩkire na kĩeha, no nĩ ũndũ wa mĩĩhĩtwa na andũ arĩa maarĩĩanĩire nake, nĩathanire ĩheo. Na ũtũmĩte, atinĩte mũtwe Johana thĩinĩ wa njeera. Na mũtwe wake ũkĩletwo ĩgũlũ wa sahani na ũkĩheo mũirĩtu, nake akĩũtwala kũrĩ maitũ wake. Na aandũ ake maĩ mathĩ make ĩkĩa mbee, ĩkĩoya mwĩĩlĩ na ĩkĩũthĩka, na ĩkĩũka ĩkĩwĩa Jesũ.

Jesu aiguĩte, nake eĩsyie kũu thĩinĩ wa ngalawa agĩthiĩ werũ-inĩ we mwene, na andũ aingĩ maiguĩte, makĩmũthingatĩa na magũũ kuuma matũũra-inĩ. Na aũmĩte Jesũ onete kĩũngano kĩnene, na aĩ na tha ũndũ wao, na akĩonia arĩa maimũ ao. Hwaĩ-inĩ nĩkũvĩka, arutani ake nĩmamũkuhĩĩĩle makĩmwĩa atĩĩ, Handũ aka nĩ ha ũthaka na mũthenya nĩũthiĩte, ĩndia andũ aya metheeme, nĩguo mathiĩ itũũla-inĩ mekũũĩle ivia. Nowe Jesũ akĩmeea atĩrĩ, matikwata ũndũ wa kũthiĩ; maheei inyuĩ kĩndũ kya kũlĩa. No nĩmamwĩĩa atĩrĩ, Tũtĩ na kĩndũ gũkũ tiga mĩkate

ĩtano na thamaki ĩĩrĩ. Nake onĩte, Ndethei kũrĩ niĩ ũũ. Na ũmwe ũthĩte andũ maĩkale ĩthĩ ya nyeki, ũkuua mĩkate ĩtano na thamaki ĩĩlĩ, ũkĩĩlũa maitho kũũ igũlũ akĩlathĩma, na ũthũnangĩte akĩnengela arutani mĩkate, nao arutani kũrĩ andũ. Na makĩlya onthe na makĩũthĩa, na makĩoya kĩla kĩasigĩlĩe kĩa syĩtũ, syaiyũ ikũmi na ĩĩlĩ syaiyũlĩte. Ala maarĩ kũlĩa maarĩ anaume ta ngili ithano ĩtanĩte na aka na ciana.

Na o mũndũ ũla Jesũ nĩathĩĩte arutani ake kwĩingĩa thĩinĩ wa ngalawa na kũthiĩ mbee yake mũrĩmo ũla ũngĩ, nginya ndakavithia ĩndũ cia andũ. Na aaĩthya ĩthĩ sya andũ, nĩathiĩ kĩĩma-inĩ we mwene kũsaĩla. Ũtukũ ũkĩa, nĩaĩ we mwene kũu. Marikabu ĩyo ĩtanĩ yaĩ katĩ ka ivia, ĩkĩthĩĩagwo nĩ mĩĩmũũmo, nĩũndũ rũhuho lwalĩ lũmũũthĩ. Ya kana na nĩ ya ũthiku wa ũtukũ, Jesũ nĩathiĩte kũrĩ o akĩendaga ĩgũrũ wa iria. Na onete we, anamwiĩ ĩla ũthĩ wa ivia kwendaa mbũa ya maaĩ maĩnene, nĩmathũkĩtie makĩuga atĩ nĩ kĩoneke, na kũuma kwa wĩtigĩo nĩmakaiĩte. Na o hĩndĩ ĩyo Jesũ akĩmaarĩria akĩmeera atĩrĩ, Mwĩyũmĩĩie ngoro, nĩ niĩ, mũtiketigĩre. Kũcookia, Petelo akĩmwĩa, Mwathani, ũngĩ nĩwe, ndetha nĩ noke kũrĩ we ũka igũrũ wa maaĩ. Nake akĩuga, Ũka. Na Petero aaharũkĩte kuma marikabu-inĩ, endete igũlũ wa maaĩ nĩguo oke kũrĩ Jesũ. Ona nĩonete mbepo nene nĩatĩĩte, na kũambĩĩa kũinũka nĩaanĩĩte akĩuga, Mwathani, honokia. No hĩndĩ ĩyo o Jesũ akĩtambũũthya moko wake na akĩmũnyiita, na akĩmwĩra atĩrĩ, wee ũrĩ na wĩtĩkio mũnini nĩ kĩĩ kĩatũmire ũthikĩĩrie? Na maatonyeka thĩinĩ wa meli, rũũĩ ũkĩthĩĩma. Ala maĩ thĩinĩ wa marikabu moka makĩmũinamĩĩla makĩamba, Kwĩ ũkwĩ Mwana wa Ngai.

Na maathĩtie maakinya makĩngĩa bũrũri wa Genesaleti. Na maũndũ ma handũ ĩla maamũmenye, nĩmatũmĩte kũndũ kwothe kwa mũthia ũla, na makĩmũrehela andũ othe arĩa maarĩ arũaru. Na nĩmamũthaithia nĩguo o na angĩkorwo no mamũkua kĩthĩthĩ kĩa nguo yake, na ala othe maakũa makĩhonia.

15

Hĩndĩ andĩki na Afarisai kuuma Jerusalemu nĩmakuhĩa kũrĩ Jesũ makĩĩa, Nĩ kĩĩ arutani aku nĩmakwĩthya mũtugo wa athuuri? Tondũ matithambaga moko mao rĩrĩa marĩĩaga mũkate. Ũla na ũcookia akĩmwĩla, Nĩ kĩĩ na ĩmwe mũthũkagia watho wa Ngai nĩ ũndũ wa mĩtugo yanyu? Nĩgũkorwo Ngai nĩathanire akiuga, tĩĩa ithe waku na nyũkwa, na ũrĩa ũkuuma ithe kana nyina nĩakue na gĩkuũ. Ĩmwe no mwĩtaga atĩ, ũrĩa ũngĩĩa ithe kana nyina atĩ, kĩheo kĩrĩa ũngĩguna kuuma kũrĩ niĩ, na ndakamũtĩĩa ithe wake kana nyina wake, Na mwakũũngithia ĩtaũ ya Ngai nĩ ũndũ wa mĩtugo yanyu. Anandu a ũhinga, Isaia nĩmathĩĩte wega ũhoro wanyu akĩuga, Andũ aya manĩkuhĩĩa na kanua kao na mĩĩomo yao nĩmanĩtĩĩaa, no ngoo yao ĩĩ kũla mbau ĩthanĩte na niĩ. Ĩtina nĩ manengelaa, makĩnduta mĩndũ ya maathani ma andũ.

Na ĩtĩte wa ĩta kĩũngano kĩa andũ, akĩmeela atĩrĩ, Thikĩĩiai na mũmenye, Tii kĩla kĩingĩlaa kanua-inĩ kĩthũkaasya mũndũ, no kĩla kĩũmaa kanua-inĩ nĩkĩo kĩthũkaasya mũndũ. Hĩndĩ ĩyo arutani ake maokite makĩmwĩa atĩ, Nĩũĩ atĩ Afalisai manyiitĩtwe nĩ ũũru maĩkĩte kĩugo? Ũla ũcokete akĩuga, mĩmea yothe

ĩtaandĩtwe nĩ Baba wakwa wa kũũ igũrũ ĩkaũngũthwo. Lekani oo, nĩ alongoi atumia a atumia. Ũtumĩ angĩlongoa ũtumĩ ũngĩ, eeli mbeĩ nĩmakaũa thĩinĩ wa kĩĩma. Kũũkĩa na Petero wendete kũmwĩa, Tũthanĩe ithanĩ ĩno. Ũla na Jesu onĩte, Kĩlĩma na ĩmwe mũtĩ na ũmenyo mũlĩ? Mũtanĩ mũmenyete atĩ kĩla kĩndũ kĩrĩa kĩtoonyanĩte kanua kĩthiĩte nda-inĩ na kĩkaũmwo kĩondo-inĩ? Ĩla ĩkĩuma kuma kanua ĩkĩumaga kuma ngoo, na ĩyo nĩyo ĩthaasya mũndũ. Kuuma moyo-nĩ ĩthĩĩaga meciiria moũru, ũũragĩ, ũtharia, ũthũũri, ũĩĩ, ũira wa maheeni, na kũruma. Ici nĩ icio ĩthaaĩsyaa mũndũ, na kũlĩa na moko matathambĩtwe ti kũthaaĩsya mũndũ.

Na ũthĩĩte kũũma kũu, Jesũ nĩethĩĩte mbaka sya Tũro na Sidono. Na ĩndĩ mũndũ-wa-ĩka wa Kanaani kuuma mĩhaka ya ĩla ũmĩte ũkĩa, akĩmwĩta na mũkayo akĩuga, Ũndeke ũtha nĩ, Mwathani, mwana wa Daudi, mwana wakwa wa mũndũ-wa-ĩka nĩaĩtĩkĩtwo nĩ ngoma mũno. Ũla ndaacookiie ũmwe kiugo. Na arutani ake maakuhĩĩa, makĩmũũya makĩuga, Mũingatie, tondũ nĩakayaa thutha witũ. Ũla no ũcookia akiuga, Ti ndatũmĩtwe tiga kũrĩ ng'ondu ĩla syathĩĩte cia nyũmba ya Isiraeli. Nake oka akĩinamĩĩa mbee yake akĩmwĩa atĩĩ, Mwathani, ndeithya. Ũla ũcokete akĩuga, ti wega kũoya mũkate wa ciana na kũũikia ngui nini. Mũndũ-wa-nja nowe akiuga, Ĩĩ, Mwathani, na nĩgũkorwo mbwa nĩsyĩlaa syĩthĩu syagwa kuuma metha-inĩ wa ene ao. Hĩndĩ ũcokia Jesũ endete kũmwĩa, Ĩĩ mũndũ-wa-aka, nene yaku ũmĩnĩo! Ĩkavĩe kũrĩ we ta ũkwenda. Na akĩhonia mwarĩ wake kuuma thaa ĩyo.

Na ũthĩĩte kũuma kũu, Jesũ ookite kũuma ivia-inĩ ya Galilaya, na ũthĩĩte kwĩa kĩĩma-inĩ, aikie kũu. Na ĩmĩingĩ nyingĩ nĩmokire kũrĩ we ĩkuĩte na ene atwĩ, atumumu, atumumu, atwĩ na angĩ aingĩ, na nĩmaĩkĩtie kũu magũlũ-inĩ ma Jesũ, nake akĩmahonia. Nĩguo andũ aingĩ makĩgega monete atumumu makĩĩgua, alei makĩaria, anyonoku makĩĩ ethĩ, ala maathonokete makĩthiĩ, na atumumu makĩona, na makĩgooca Ngai wa Isiraeli.

Ũla na Jesũ eetĩte arutani ake onete, Nĩndĩ na ũtha wa kĩũmbe kũũ kĩũngano, nĩũndũ ĩtukũ ĩtatũ nĩmakwĩkala na niĩ na ti makwĩ na kĩndũ maĩlye, na kũmaekia mathiĩ maĩlĩte ti nendete, ndakae manonoke njĩĩanĩ. Na arutani ake makĩmwĩa atĩrĩ, Tũkũgĩa na mĩkate mĩingĩ ũguo kũ thĩinĩ wa ũtheri ũyũ nĩguo tũhũũnie kĩrĩndĩ kĩnene kĩũ? Nake Jesũ akĩmakũũia atĩrĩ, Mũĩ na mĩkate ĩngĩ? Nao makĩmwĩa atĩrĩ, Mũgwanja, na tũthamaki tũnini. Na nĩaathire andũ aingĩ mekale thĩ. Na ũndũ oyĩte mĩkate ĩla mũgwanja na nyamũ, ũndũ ookĩte ngaatho aũnangĩte na aheete anaumĩ ake, nao anaumĩ kĩũngano kĩla. Na onthe nĩmalĩĩte na makĩhũthĩa, na makĩoya kĩla kĩndũ kĩa kũsyaa kwa tũkavĩnga mĩsaa mũgwanja ĩiyũũ. Ala arĩa maarĩĩaga maarĩ andũ ngĩĩ inya ĩtaanĩte na aka na ciana. Na aaĩkĩtie ĩthemba ĩla, nĩatoonyie thĩĩ wa maaĩ, na nĩokĩte mĩhaka-inĩ ya Magdala.

16

Na Afalisai na Asadukei meetĩkĩtie kũmũkela maundu, makamũũlia kĩonyo kĩa kuuma ituni nĩguo amaonanie. Ũla

ũcokia akĩmavĩia atĩ, ũtukũ ũkĩa ũkĩthya mũmavĩa atĩ, nĩkũvĩa kwa ũthĩĩ, nĩũndũ mbũa nĩĩtune. Na rũciinĩ, ũmũthĩ nĩ kĩa mbũa, nĩgũkorwo itina nĩ ĩtune ĩkĩũmba. Anyaũ, ũthĩu wa itina nĩmũmenyete kũwavana, no imanyithya sya matũkũ mũtihotete kũmenya? Kĩũmbe kĩũũ na kĩa ũtharia kĩendaa kĩmũoni, na kĩmũoni ndĩkaheo ĩno aingĩ ti kĩmũoni kĩa Yona mũnabii. Na aĩkĩte o, akĩoya.

Na maathĩ make moka mookĩte mũthia ũla ũngĩ nĩmariganĩiwe kũoya mĩkate. Nake Jesũ akĩmeela atĩrĩ, Mwĩmenyeelei na mũikale maũndũ kuuma kũrĩ ndawa ya Afalisai na Asadukayo. Nao maathĩĩaga thĩinĩ wao makĩĩyũmbania atĩ mĩkate tũtionete. Kũmenya no Jesũ endete kũo, Nĩ kĩĩ mũthimanyĩte thĩinĩ wanyu, inyuĩ a wĩtĩkio ũnini, atĩ mĩkate ndĩamũkĩĩte? Mũtiĩ mũkũmanya, kana mũkũũmbũka mĩkate ĩtano ya andũ ngĩĩ ĩtano, na iondo syĩa mwoyete nĩ syigana? Kana mĩkate ĩla mũgwanja ya andũ ngili inya na itũmba syingĩ atĩa mwĩkĩĩte? Atĩa mũtamenyete atĩ ti ũhũ wa mĩkate ndamwĩĩte mwĩmenyeele kuuma kũrĩ ndawa ya Afalisai na Asadukei? Hĩndĩ makĩmanya atĩ ndoigĩte kũmakia ũmenyo kuuma kũrĩ ndawa ya mũkate, no kuuma kũrĩ ũrutani wa Afarisai na Asadukayo.

Ũkĩa Jesũ kũndũ kwa Kaisaria ya Filipo, nĩaũyĩtie aũthi ake akĩmavoya, Andũ mekwĩa nĩ ũũ Mwana wa Mũndũ? Nao makĩuga, Angĩ nĩ Johana Mũbatithania, angĩ nĩ Elija, na angĩ nĩ Jeremia kana ũmwe wa anabii. Eethaa kũu, Na ĩmwe-rĩ, mũnethaa atĩ ndĩ ũũ? Kũcookia nĩwe Simoni Petro onĩte, Wee

nĩwe Kilisto, Mũndũ wa Ngai ũrĩa ũtũũmĩte. Na ũcokia Jesũ akĩmwĩa, Ũkenaũ nĩwe, Simoni Barijonaa, nĩ ũndũ nyama na thakame ti syakũgũũlia kũrĩ we, no Ithe wakwa ũrĩa ũrĩ kũũ igũrũ. Na niĩ nĩngwĩla atĩ wee nĩwe Petero, na igũrũ wa ihiga ĩĩno nĩngaka ũthiũ wakwa, na ihingo sya kuzimu itikawĩkĩla. Na nĩngakũhe syingĩ sya ũthamaki wa matu ma igũlũ, na kĩla kĩndũ ũngĩoha thĩ ĩno, nĩkĩkaoha matu ma igũlũ, na kĩla kĩndũ ũngĩatũla thĩ ĩno, nĩkĩkaatũlwa matu ma igũlũ. Hĩndĩ aathĩte anĩĩ sya ũthĩ wake nĩguo matĩkae kwĩĩa mũndũ o na ũmwe atĩ we nĩwe Jesũ Kristũ.

Kuuma tene, Jesu aambiiie kuonia anaumii aake atĩ nĩekite we kwĩthiia Jelusalemu na kunyiiywa miuno mĩingi kuuma kwa athuui na atumia anene a Ngai na andĩki, na kuuitwa, na mũthenya wa ĩtatũ kuukulwa. Na ũmwe Petero nĩamũkuuĩte mwena, akĩambĩĩa kũmũkaania akĩmwĩĩa, Ũtugi kũrĩ we, Mwathani, ti ti ĩkahaana kũrĩ we ũndũ ũyũ. Nake ũla ũkĩĩndũka akĩĩa Petũ, Ũka thutha wakwa, shetani, nĩgũkorwo nĩwe kĩhĩnga kĩakwa, tondũ ndũĩciiria ũhoro wa Ngai, no ũciiria ũhoro wa andũ.

Hĩndĩ Jesũ eethie anaumĩ ake atĩ, Angĩ mũndũ enda kũnumĩĩa thutha wakwa, nĩekane we mwene, na oe mũsalatano wake, na anumĩĩe. Ũrĩa ũngĩenda kũhonokia roho wake, nĩakamĩthũkia, no ũrĩa ũngĩthũkia roho wake nĩ ũndũ wakwa, nĩakamĩona. Nĩ kĩĩ kĩndũ mũndũ ategũkwa nakĩo angĩkorwo thĩ yothe ĩndũ, na roho wake ĩthee? Kana nĩ kĩĩ mũndũ akaaheana kũũmbũkanĩĩa wa roho wake? Mũriũ wa mũndũ nĩekwenda kũũka na

ũkengewa wa Ithe hamwe na atũmwo ake, na hĩndĩ ĩyo nĩakaheanithia o mũndũ kũringana na wĩka wake. Ti nĩndĩmwĩa na ma, nĩ kũĩ anĩnĩ a ala maimĩte haha, ala matikamũla wa ũkũũ nginya mone Mwana wa Mũndũ ũkĩa thĩinĩ wa ũthamaki wake.

17

Na thutha wa matuku ithathatu, Jesu nĩatwĩte Petelo na Jakovo na Johana mũndũ wa nyina, na akĩmatwala kĩĩma-inĩ kĩndũ kĩaiũ oiki. Na nĩagarũkĩtie mbee yao, na ũthiũ wake ũkĩũmba ta ĩũa, nacio nguo ciake ikĩgĩa nĩeũ ta ũtheri. Na ĩĩ, Musa na Elija makĩoneka kũrĩ o, makĩaanĩa nake. Kũcookia Petelo onĩte kũrĩ Jesũ, Mwathani, nĩ kĩega ĩthĩ tũkorwo haha. Akorwo ũkwenda, tũthondeke haha matũũma matatũ: kũrĩ wee ũmwe, na kũrĩ Mose ũmwe, na ũmwe kũrĩ Elija. Akĩ ũkĩaĩa-rĩ, ona ĩĩu ĩla ĩthethete nĩyamũmbĩkĩthie, na ona mũkano ũkĩuma thĩinĩ wa ĩĩu ĩyo ũkĩuga atĩrĩ, Ũyũ nĩwe mũndũ wakwa mwendetwe, ũrĩa ndĩkenete nake; mũthikĩĩrie. Na arutani maathĩĩtie, makĩgwa ũthĩu wao na makĩogopa mũno. Na ũmĩte Jesu akwata wao na akĩuga, Mũkĩe na mũtĩkae ĩtĩĩa. Maaĩnũkĩte matho mao mationire mũndũ o na ũmwe tiga Jesũ wiki. Na makĩikũũka kũuma kĩĩma-inĩ, Jesũ nĩamathire akĩmeela atĩrĩ, mũtĩkeethe mũndũ o na ũmwe ũndũ wa kĩoneki kĩu nginya Mũndũ wa Mũndũ okĩe akĩũka kuuma kũrĩ akuũ. Na arutwa ake nĩmamũũyĩtie makĩuga, Nĩ kĩĩ kĩu andĩki mauga atĩ Elija nĩakabatĩka oka wa mbee? Ũla na Jesũ ũkĩũkĩwa onete kũo, Elija ĩĩ nĩokaa wa mbee na nĩakasyũa syonthe, Ndĩmwĩa atĩ Elija

nĩokĩte, na matiamũmenye, no nĩmekĩte harĩ we ũrĩa wothe mendete, ũguo noguo Mũrũ wa Mũndũ ekũthĩĩna nĩ ũndũ wao. Hĩndĩ arutani nĩmamanyĩĩte atĩ nĩ ũhoro wa Joani wa kubatithya endete kũo.

Na rĩrĩa maokire kũrĩ kĩrĩndĩ kĩa andũ, mũndũ ũmwe akĩmũkuhĩrĩria, akĩmũturama ndu, na akĩaria, Mwathani, ũa ũtha mwanake wakwa, nĩgũkorwo nĩ mũthĩĩnĩku na nĩathĩĩnĩkaga mũno, nĩgũkorwo kaingĩ nĩagwĩte mwakĩ-inĩ na kaingĩ nĩagwĩte maaĩ-inĩ. Nĩndamũletie kũrĩ arutani aku, no matiahota kũmũhonia. Kũcookia na nowe Jesu onĩte, Ũũ kĩũmbe kĩtavĩkĩtie na kĩogomu, ĩthya ĩĩ nĩngũikala na ĩmwe? Ĩthya ĩĩ nĩngwĩũmĩĩlia ĩmwe? Ndeteai kũrĩ niĩ we ũũ. Na Jesũ akĩmũkaania, na ngoma ĩkĩuma kũrĩ wake, na ndungata ĩyo ĩkĩhonio kuuma thaa ĩyo. Hĩndĩ aandũ maathemba makĩmũkuhĩĩa Jesũ menyene, makĩmwĩa, Nĩ kĩĩ ĩsũ tũtionete kwĩkĩa kũũma kĩo? Na Jesu endete kũo atĩrĩ, Nĩ ũndũ wa ũtekũĩtĩkia wanyu. Ĩĩ nĩkũ nĩndamwĩa inyuĩ, angĩkorwo mũkavĩa na wĩtĩkio ta mbeu ĩmwe ya sinapi, mũkeendia kĩĩma kĩĩ atĩrĩ, Ũme ũũma kũũ, na nĩkĩũma, na atĩa ũtekũhoteka kũrĩ inyuĩ. Mũthemba ũyũ ndũthiĩ anga ti ĩthĩo na kwĩĩhĩla kũlya.

Makĩthiũka-rũka kũu Galilaya, nake Jesũ akĩmeera atĩrĩ, Mwana wa Mũndũ nĩekwenda kũneanwo moko-inĩ ma andũ Na nĩmakamuũlaga, na mũthenya wa ĩtatũ nĩakasyũkĩa. Nao makĩthĩĩna mũno.

Mekinyĩte kwao Kapelanaumu, ala meendaa kũoya didlakama

nĩmokite kũũ Petelo na makĩmwĩla atĩrĩ, Mũalimu wanyu ndathelaa didlakama? Etwaa, Ĩĩ. Na rĩrĩa aingĩire thĩinĩ wa nyũmba, Jesũ amũthĩĩte mbee akĩmwĩa atĩrĩ, Kĩĩ kĩonekaa harĩwe, Simoni? Athamaki a thĩ maambataa mũthukũmi kuuma kũrĩ ũ? Kuuma kũrĩ ana mao kana kuuma kũrĩ andũ angĩ? Petero akĩmwĩra atĩrĩ, Kuuma kwa andũ angĩ. Jesu akĩmwĩra atĩrĩ, Nĩ ũndũ ũcio, ana nĩ a ithaka. Nĩguo ĩndĩ tũtikaathũkĩe o, ũthiĩte ũthiĩ iria-inĩ, ĩkĩa ndwano, na ũkuue ngĩa ĩyo ĩkambũka ya mbee. Ũhingũũe kanua kaayo, ũkoona stater. Ũkuue ĩyo, ũmahe handũ wakwa na waku.

18

Ithaa-inĩ ĩla, arutani makĩĩa kũrĩ Jesũ makĩũia atĩrĩ, Nũũ ũkũũ nĩwe mũnene ũthamaki-inĩ wa ituni? Na Jesu ĩtĩte mwana, akĩmũmĩika katĩ kao, na akĩuga, Ti nĩndĩkwĩa atĩrĩ, mũngĩaga kũgarũka na mũtuĩke ta ciana, mũtiũka gũtoonya ũthamaki wa igũrũ. Ũrĩa wothe ũkwĩnyiihia o ta kaana aka, ũcio nĩwe mũnene ũthamaki-inĩ wa igũrũ. Na ũla ũngĩ angĩĩtĩkĩa mwana ta ũyũ ũmwe thĩinĩ wa ĩtwa yakwa, nĩwe ũndetĩkĩaa. Ũrĩa ũngĩkĩa ũmwe wa anini aya arĩa mandetĩkĩa thĩinĩ wakwa ahĩngwo, nĩ kwagĩrĩire kũrĩ we nĩguo acumanĩrwo ihiga rĩa gĩthĩĩo kĩa ndigiri ngingo-inĩ yake na atonyithio thĩinĩ wa iria. Kaĩ kũ ũthĩ nĩ ũndũ wa mahĩtia, nĩgũkorwo nĩ wega mahĩtia moke, no kaĩ kũ mũndũ ũla ũrĩa mahĩtia mookaga na ũndũ wake. Angĩ ũkĩa waku kana kĩgũũ kyaku kĩkũhĩtithĩya, temenya na ũikĩte kũũma kũrĩ waku. Nĩ wega kũrĩ waku kũingĩla thĩinĩ wa ũtũũmi ũkĩa

kĩema kana ũtemete, kũũ ũkĩa na makĩa meelĩ kana magũũ meelĩ ũikĩtwe thĩinĩ wa mwakĩ wa tene na tene. Na ũngĩ ĩthwa yaku ĩkũtũmaga wĩhie, ũmĩnyole na ũmĩikie kũrĩ wee. Nĩ wega kũrĩ wee ũtoonye mũoyo-inĩ ũkorwo na ĩthwa ĩmwe, kana ũkorwo na mathwa meerĩ ũikio nyũngĩ-inĩ ya mwaki. Mwĩmenyerei mũtikanyũũe ũmwe wa anini aa, nĩgũkorwo ndĩmwĩra atĩ atũmwo ao kũũ igũrũ nĩmonaga ũthiũ wa Ithe wakwa ũrĩa ũrĩ kũũ igũrũ hĩndĩ ciothe. Nĩũndũ Mũndũ wa Mũndũ ookite kũhonokia kĩrĩa kĩthethete.

Nĩ kĩĩ kĩũ mũmonaga? Ũngĩ mũndũ ũmwe onete ng'ondu igana, na ĩmwe ĩthie njĩla ĩsyoka kũrĩ syĩ, ti ũtigĩte syĩ mĩongo kenda na kenda igũrũ wa itũũra, ethĩte akavoya ĩyo ĩthiĩte njĩla? Na anga ĩkavika kwĩthya kĩo, ti ngwĩĩa ndĩmwĩĩa atĩ nĩakenagia nĩ ũndũ wakĩo kũĩ kana nĩ ũndũ wa ĩla mĩongo kenda na kenda ĩtaũĩ. Ũũ ti nĩ ũndũ wa Baba wanyu ũrĩa ũrĩ igũrũ atĩ ũmwe wa anini aya oorwo.

Angĩ mũndũ wa ĩthĩ waku akwĩhia, thii ũmũthuthũkie mũndũ ũcio mwĩ wĩĩrĩ, angĩ nĩakũiguĩte, ũgwatĩĩte mũndũ wa ĩthĩ waku. Angĩ ndakathikĩĩa, oya na waku mũndũ ũmwe kana elĩ, nĩguo kĩla kĩũga kĩyũmbĩswe nĩ ũthĩ wa kanua ka aĩra elĩ kana atatũ. Aingĩ nĩangĩthia kĩama kĩao, wĩe kĩũngano-inĩ, na aingĩ nĩangĩthia o na kĩũngano, nĩatuĩke kũrĩ we ta mũndũ ũtarĩ Mũyahudi na ta mũtongoi wa ithethe. Ti nĩndĩmwĩa inyuĩ, ũndũ wothe ũrĩa mũkooha gũkũ thĩ, nĩũkoohwo kũu ituni-inĩ, na ũndũ wothe ũrĩa mũkasumbũa gũkũ thĩ, nĩũkasumbũwo kũu ituni-inĩ. Ĩndĩ, ameni, nĩndamwĩa atĩ angĩ elĩ anyu masyĩkanĩe ũũ wa thĩ

ũndũ wa ũndũ wothe ũrĩa angĩ maitie, ũkaavĩka kũrĩ o kuuma kũrĩ Ithe wakwa ũrĩa ũrĩ thĩinĩ wa maĩũ. Tondũ kũrĩa kũrĩ eelĩ ĩĩlĩ kana atatũ monganĩte thĩinĩ wa ĩĩtwa yakwa, nĩ kũu ndĩ katĩ wao.

Hĩndĩ ũkĩa Petero akĩmũthiĩ akĩmwĩthya atĩrĩ, Mwathani, nĩ maita maigana mũndũ wa ĩthĩ wakwa akĩĩhia kũrĩ niĩ na ndĩmũrekee? Nginya maita mũgwanja? Jesu nĩeĩĩte, Ndĩkwĩa nginya maita mũgwanja, no nginya maita mĩongo mũgwanja maita mũgwanja.

Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ, ũthamaki wa igũrũ ũkinyanĩirio na mũndũ mũthamaki ũrĩa endete kũhũũrania ndeto na ndungata ciake. Rĩrĩa aambĩĩĩa kũtaũla akaunti, nĩaendeetwe kũrĩ we mũndũ ũmwe ũrĩa wamũkombete italenta itangĩtaĩka. Ndakũvĩa na kũũ kũũndũkania, akĩathĩwa nĩ mwene wake ũla wendwa, ũla kwendiwa na mũka wake na ciana na ĩndũ syothe ĩrĩa aĩ nayo, na kũũndũkania. Kũgwa nĩ ũndũ ũcio, ndungata ĩkĩmũhooya akĩmwĩra, Mwathi, ĩkĩa na ũũmano igũrũ wakwa, na syothe nĩngakũhe. Mwene wa ndungata ĩyo onete ũtha, akĩmũkũũia na akĩmũtĩkĩia mbesa ĩyo. Kũũma ĩla, ndungata ĩyo nĩonete ũmwe wa andũ a wĩla wake, ũla wendete kũmũhe denali igana, na akĩmũnyiita akĩmũnyiinyĩla akĩuga, Nengea kũrĩ niĩ aingĩ ũndete. Kũgwa nĩ ũndũ ũcio, mũndũ wa wĩla ũmwe wake magũũ-inĩ make nĩamũthaithanĩte akĩmwĩra atĩrĩ, Ĩtĩĩa ngirĩrĩria igũrũ wakwa, na nĩngakũrĩha. Ũla na ti endete, no ũthiĩte akĩmũikia njeela nginya amĩie kĩla kĩndũ kĩa thiĩ.

Onete no andũ a wĩla ũmwe wake maonete ũrĩa wekĩkĩte, makĩnyamalĩka mũno, na moka makĩtaarĩria mwene wao wothe ũrĩa wekĩkĩte. Tene ũmwĩtĩte, mwene wake ũmwĩa, Ndungata mbĩ, mbesa syothe isya ũthĩĩni ũla ndakwĩkĩĩa, tondũ wandĩthaiĩ. Kwaĩ kĩa ĩtetheka na wĩwe ũkuonia tha ndungata ĩla ĩngĩ yaku, ta ũrĩa nĩndakuonĩĩrie tha? Na nĩ ũndũ wa kũrakaa, mwene wake nĩamũnengee kũrĩ anyamaũi nginya amĩe kũheanithia yothe ĩrĩa ĩmũkombete. Ũũ nĩguo na baba wakwa ũla wa kũũ igũrũ ekwĩka kũrĩ inyuĩ, akorwo mũtirekia o ũmwe mũrũ wa nyina wake kuuma ngoro-inĩ cianyu mahĩtia mao.

19

Nĩkwĩkĩkĩte ĩrĩa Jesũ aamaliĩthie ciugo icio, nĩoimũkĩte Galilaya na ookite mĩhaka-inĩ ya Judea mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Jorodani. Na maũndũ maingĩ makĩmũrũmĩrĩra, nake akĩmahonia kũu. Na Afalisai nĩmokite kũrĩ we makĩmũkea na makĩmwĩa, Kwĩkĩkaa mũndũ mũme kũekia mũka wake kũlingana na itua yothe? Ũla no ũcokia akĩĩa nĩo, Mũtiathomete atĩ ũla wekĩte kuuma kĩambĩĩĩo ndũme na mũka amaekĩte, na akĩĩa, Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ mũndũ nĩakatiia ithe wake na nyina, na nĩakanyiitana na mũka wake, na makatuĩka eerĩ mwĩĩlĩ ũmwe. Nĩ ũndũ ũcio ti elĩ eerĩ, no nĩ mwĩlĩ ũmwe. Kĩrĩa Ngai nĩagwatanĩithĩtie hamwe, mũndũ ndakae kĩgayũkanĩe. Nĩmamwĩĩa, Kĩĩ ĩndĩ Mose aathĩte kũhe ĩvuku ya kwĩthũkanĩa na kũmũthia? Eĩaa kũo atĩ, Musa nĩetĩkĩĩie ĩmĩ kũeekia aka enyu nĩ ũndũ wa ũũmĩ wa ngoo syenyu, no kuuma kĩambĩĩĩo ti ĩkĩoneka ũguo. Nĩndĩmwĩa atĩ

mũndũ ũla ũngĩvoya mũka wake kũtethya ũndũ wa ũtharia, na akahika mũka ũngĩ, nĩekaa ũtharia, na ũla ũkahika mũndũ-wa-ũka ũvoyĩtwe nĩekaa ũtharia. Arutwa ake makwĩa kũrĩ we atĩrĩ, angĩ ũguo nĩguo kĩũndũ kĩa mũndũ mũme kĩhaana na mũka, ti kĩega kwĩhikania. Nowe akĩmakĩĩla atĩrĩ, Ti onthe nĩmakwata kĩlĩa kĩũ, no ala mekũetwe. Nĩ kũlĩ eunuchs ala masyaliwe kuuma nda ya maitũ mao ũguo. Na kũlĩ eunuchs ala meekĩtwo eunuchs nĩ andũ, na kũlĩ eunuchs ala meekĩte masyaliwe eunuchs nĩũndũ wa ũthamaki wa igũlũ. Ũla ũngĩhota kwĩtĩkĩla nĩetĩkĩle.

Tene nĩaendeetwe kũrĩ we ana, nĩguo aĩke o moko na ahooe, no anaumĩ nĩmakaliĩa o. Nowe Jesu oiite, Ekani ciana na mũtikagiie kũũka kwa niĩ, nĩgũkorwo ũthamaki wa igũrũ nĩ wa andũ ta acio. Na ĩkĩte moko kũo, aathiĩte kũu.

Na ona ũmwe endete akĩmwĩthya, Mũtumia mwega, nĩ kĩĩ kĩega ingĩĩka nĩguo ndĩe na ũtũũmi wa tene? Nake akĩmwĩla, Nĩkĩĩ ũndĩ wĩ kũnyua mwega? Ndaa mũndũ mwega tiga Ngai ũmwe. Na ũngĩenda kũingĩla ũtũũmi-inĩ, ĩka ilayo. Ekwĩa kũrĩ we, Sya mũno? Nake Jesũ akĩuga, Ndũkanooe, ndũkanahũũle, ndũkanaiie, ndũkanamake ũira wa maheeni, Tĩĩma ithe na mũmwe, na ũkwendete mũndũ wa kũvĩĩkanĩa waku ta ũrĩa wendete wĩ mwene. Mũndũ ũla mũnini akĩmwĩa atĩrĩ, Syĩndũ syothe isyo nĩndĩaĩte kuuma ũnini wakwa. Nĩ kĩĩ kĩngĩ kĩa kwoneka? Jesũ eethiie kũmũ atĩ, Angĩ wendete kũũa mũnũnganĩ, thiĩ wendie syaku syothe na ũhe athĩĩni, na ũkava na kĩthesaũũ ituni, na ũka ũnũmĩĩe. Mũndũ ũrĩa mũnini aĩguĩte

ũhoro ũcio, akĩũka na kĩeha, nĩgũkorwo aarĩ na indo nyingĩ. Nake Jesũ akĩĩla arutani ake atĩrĩ, ti nĩndĩmwĩla atĩ mũndũ mũtonyi nĩakũgĩa na thĩĩna gũtoonya ũthamaki wa igũlũ. Ĩndĩ na nĩndamwĩa, nĩ ũndũ mũnene ngamĩĩa kũgĩa kĩthimo kĩa mũsumeno kũĩkĩa kana mũtonyi kũingĩa ũthamaki wa Ngai. Kũigua no arutwo ake makĩgega mũno makĩũria, Nũũ ũngĩhota kũhonokio? Ĩthĩtĩte, Jesu aĩĩte kũo atĩ, Kũrĩ andũ, ĩno ndĩĩkĩkaa, no kũrĩ Ngai, syothe syaĩkĩkaa. Hĩndĩ ũcookia Petero akĩmwĩa, ona ithuĩ nĩtwatiie indo syothe na nĩtwakuumĩte, kĩĩ kĩla kĩkatuĩkĩa? Na Jesus nĩetwĩe o atĩ, Amen, nĩndakwĩa inyuĩ atĩ inyuĩ ala mũnĩnũĩte, thĩinĩ wa kĩũmano kĩngĩ, ĩla mwana wa mũndũ akaikaa igũrũ wa iteo ya ũkwatĩ wake, mũkaikaa na inyuĩ igũrũ wa iteo ikũmi na ĩĩlĩ, mũkĩtuĩa mĩthemba ikũmi na ĩĩlĩ ya Israel. Na kila mũndũ ũrĩa ũtigĩte nyũmba kana aanake kana aika kana ithe kana nyina kana mũka kana ciana kana mĩgũnda nĩ ũndũ wa rĩĩtwa akwa, nĩakamuonio maita igana na akaĩ ũtũũro wa tene na tene. Aingĩ nĩ makaĩthya ma mbee ma kũthia, na ma kũthia ma mbee.

20

Nĩ ũndũ ũthananie nĩguo ũthamaki wa matu maĩ mũndũ mwene nyũmba, ũla woimĩte ĩndĩ ĩmwe kĩroko kwandĩka andũ a wĩla thĩinĩ wa mũgũnda wake wa mĩthabibũ. Na ĩthĩo wa kwĩtĩkania na aruti a wĩra wa thĩinĩ wa denarii mũthenya ũmwe, nĩatũmire mũgũnda-inĩ wake wa mĩthabibũ. Na aumĩte hanya thaa ya ĩtatũ onire angĩ meyũmĩte ndũnĩnĩ-inĩ wa wovaĩ

matekwĩka ũndũ. Na kũ ala onĩte atĩ, Thiĩi o na ĩmwe mũgũnda-inĩ wa mĩthabibũ, na kĩrĩa kĩngĩkorwo kĩ kĩagĩĩĩe nĩngamũhe. Acio nĩmethiĩte. Kĩndũ kĩngĩ aumĩte nja hakuhĩ na thaa ĩtandatũ na ya kenda, ekĩte o ta ũguo. Kũhana na ĩla saa ya kũmi na ĩmwe, ethie oonete andũ angĩ meyũmĩte matekwĩka ũndũ, na akĩmaũyia atĩ, Nĩ kĩĩ mwĩyũmĩte ũũ mũthenya wothe matekwĩka ũndũ? Mekwĩa we, atĩ ndũmũ ũtũandĩkĩte. Ekwĩa o, Thiĩi na ĩmwe mũgũndanĩ wa mĩthabibũ, na kĩla kĩndũ angĩkorwo nĩ kĩagĩĩĩe mũkaamũkĩĩa. Hwaĩ-inĩ ĩla ĩkĩthĩka, mwene wa mũgũnda wa mĩthabibũ nĩeete mũrori wake atĩrĩ, Ĩta aruti a wĩra na ũmahe mbeca syao sya mũkaa, ũambĩrĩrie kuuma kũrĩ a mũthia nginya kũrĩ a mbee. Na maoka ala maũ thaa ya ikũmi na ĩmwe, nĩmakwatĩĩte o ũmwe dinarĩ. Na ala ma maokĩte ma mbee nĩmeeciĩĩie atĩ nĩmakoya ndũ nyingĩ, na makoya o nao denarii ĩmwe. Kũoya no nĩmanungunĩkĩte kũũkĩĩla mũnene wa nyũmba Makwĩa atĩ aya a mũthia nĩmekĩte nthaa ĩmwe, na ũkamaingania na ithuĩ arĩa twakuuĩte mũthĩko wa mũthenya na ũmũ. Nowe ũcokia akĩĩa ũmwe wao, Mũrata, ndikũĩka ũũru. Ndwakĩĩanĩa na niĩ wa denarii? Oya kĩla kĩaku ũthiĩ, nendete ona ũyũ wa kũmĩa kũmũhe ta o ũrĩa ndakũheete, Kana ti ndĩkwĩthĩtye kwĩka kĩla ndĩenda na syakwa? Ĩthwa yaku nĩ mbĩ tondũ nĩ ndĩ mwega? Ũũ nĩguo makaĩa a ma ithia ma mbee, na a ma mbee ma ithia, nĩgũkorwo aingĩ nĩ etĩtwo, no anini nĩ athuĩtwo.

Na Jesũ akĩambĩĩa kwĩthiĩa Jerusalemu, nĩatwarire arutani ikũmi na eerĩ mwena-inĩ kũu njĩra-inĩ, na akĩmeera atĩrĩ, Ona, twĩ tũkwambata kũthiĩ Jerusalemu, na Mũndũ wa Mũndũ

nĩakaneanwo kũrĩ athĩnjĩri-Ngai anene na aandĩki-marũa, nao nĩmakamũtuĩra gĩkuũ, Na makamuneana we kwa ndũũ nĩguo mamũthekesye na mamũkũũme na mamũkũũmbe mũtĩ-inĩ, na mũthenya wa ĩtatũ nĩakasyũka.

Hĩndĩ ĩyo mũmwe wa ana a Zebedaio nĩokuhĩĩa kũrĩ we hamwe na ana ake, akĩmũhooya na akĩmũũĩa kĩndũ. Nake akĩmwĩsya atĩrĩ, Nĩ kĩĩ ũkwenda? Akĩmwĩsya atĩrĩ, Ĩsya nĩguo ana akwa eelĩ akavĩĩ mekale ũmwe mwena waku wa ũlĩo na ũmwe mwena waku wa ũmotho thĩinĩ wa ũthamaki waku. Kũcookia no Jesu akiuga, Mũtimenyaa kĩrĩa mũraenda. Mũngihotya kũnyua kĩkombe kĩrĩa niĩ ndĩ hakuhĩ kũnyua, kana ũbatithio ũrĩa niĩ ndĩrabatithio? Makĩmwĩra, Nĩtũngihotya. Na akamakwĩa, Kikombe kĩakwa mũkanyua, na ũbatithio ũla nĩ nĩbatithĩtwo mũkabatithio, no ĩkala mwena wa kũũmĩ wakwa kana wa kũmotho wakwa ti kĩa wakwa kũhe, no nĩ kwa ala andĩkĩtwo nĩ Ithe wakwa. Na rĩrĩa ikũmi ciaiguire, nĩmarakarĩire nĩ ũndũ wa andũ acio eerĩ a nyina ũmwe Nowe Jesu eethĩtie o, akĩuga atĩĩ, mũĩ atĩ aathi a ndũĩma nĩmathaga andũ ao na anene nĩmekwĩkĩthya wathi wa andũ ao. Ti ũũ nĩguo ĩkaavika thĩinĩ wanyu, no ũla angĩenda thĩinĩ wanyu mũnene kũĩkia, ĩkaavika wanyu ndungata. Na ũla ũngĩ enda thĩinĩ wanyu kũa wa mbee, nĩagakĩa ngombo wanyu. O ta ũla mwana wa mũndũ ndokĩte kũtungatĩwa, no nĩ kũtungata na kũheana ngoo yake ĩtuĩke mbĩa handũ ha aingĩ.

Na maumĩte moimĩ Jeliko, kĩũmba kĩnene kĩamũthingatĩte. Na ona, atumia eelĩ maĩ ikũmĩ kũu mũthĩini, nĩmaiguĩte atĩ Jesũ

nïekĩte, makĩanïĩa makĩuga, Ũtũtethie, Mwathani, mũndũ wa Daudi. Kĩrĩndĩ kĩa andũ kĩamakania nĩguo makie, no o makĩĩthĩa kũana makĩĩthya makĩuga, Ũtũiguĩe tha, Mwathani, Mũũ wa Daudi. Na Jesu eetile, nïendete syoo na akĩvata, Nĩ kĩĩ kĩrĩa mwenda nĩngwĩka kũrĩ inyuĩ? Mekwĩĩa, Mwathani, nĩ ũndũ matho maitũ mahingũke. Nĩ ũndũ wa kũgĩa na ũtha, Jesũ aahutia maitho mao, na o rĩmwe makĩona, na makĩmũrũmĩrĩra.

21

Na ĩlĩ maakuhĩĩa Jerusalemu na makĩa Bethphage kũu kĩĩma kya mĩtamaiyũ, hĩndĩ ĩyo Jesu atũmĩe arutani eelĩ. Akĩmeea atĩrĩ, Thiĩi mũthĩ-inĩ ũla ũĩ mbee yanyu, na o ĩndĩ mũkonona ndigĩĩ ĩohetwe na mwana-wa-ndigĩĩ hamwe na yo, mũmĩohoe mũndehele. Na anga mũndũ ũmũ kũmĩ ũkaamwĩa kĩndũ, mũkamwĩa atĩ Mwathani nĩwe ũmaendia, na o rĩu nĩũkamathũma. Ĩno na yũmwe yonthe nĩyĩkĩkĩte nĩguo kĩovetwe kĩla kĩavĩĩtwe nĩ ũndũ wa mũnabii ũla weete, Ĩrai mwarĩ wa Sayuni, ona mũthamaki waku nĩokaa kũrĩ we arĩ mũhooreri na ahaicĩte igũrũ wa ndigiri na njaũ mwana wa nyamũ ya mũrigo.

Mathiĩte mekĩte gũthiĩ na magĩĩka ta ũrĩa Jesũ amaathĩte, Nĩmaletie ndigili ĩla na mwana wa ndigili, na makĩĩka igũlũ wao nguo syao, nake akĩikala igũlũ wao. Kĩũmba kĩnene mũno nĩkĩatandĩkithie nguo syakĩo njĩlani, na angĩ nĩmatemaga tũkonge kũuma mĩtĩni na magatandĩka njĩlani. Ĩla ta ĩmĩĩngi ĩla syĩthĩĩte mbee na ĩla syonĩte syakayĩĩa ikiuga, Hosana kũ mwana

wa Daudi! Mũthĩkĩĩtwe ũla ũũkĩte na ĩtwa ya Mwathani! Hosana kũ ĩla nũnene mũno!

Na rĩrĩa aatoonyire Jerusalemu, itũũra rĩothe rĩathingiithio, andũ makĩũria atĩrĩ, Ũyũ nũũ? Na ĩndĩ ĩyo andũ aingĩ mekwĩĩa atĩrĩ, Ũyũ nĩwe Jesũ ũrĩa mũnabii wa kuuma Nazarethi kwa Galilaya.

Na Yesu nĩatoonyie thĩinĩ wa ĩthembe wa Ngai, na akĩũthia othe arĩa meendagia na makũũmia thĩinĩ wa ĩthembe, na meza sya aendagia mbesa akĩsĩũngũthia na itĩ sya arĩa meendagia nduĩa, Na aumbie, Nĩandĩkĩtwe, nyũmba yakwa ĩketwawa nyũmba ya mahooya, ĩmwe no mũmĩtuĩte kinya kĩa aĩci.

Na andũ atũmĩ na atumumu nĩmokĩte kũrĩ we thĩinĩ wa hekarũ, nake akĩmahonia. Ona nĩmoonete, atumia nene a mathambĩko na andĩki maũndũ ma kĩama ala ekĩte na ciana ikĩanĩĩa thĩinĩ wa hekalũ na ikĩuga, Hosana kũrĩ mũriũ wa Daudi, nĩmarakarĩte. Na ndĩamwĩĩra atĩrĩ, Nĩũiguaa kĩrĩa aya maraaria? Nake Jesũ akĩmeera atĩrĩ, Ĩĩ, mũtathomete atĩ kuuma kanua ka ciana na iria syonaa nĩndathondekeete ũgooci? Na ũmĩ ũkĩa o, ũkĩuma nja ya itũũla ũthiĩ Bethania na ũkĩĩkala kũu.

Kĩyũ-inĩ na akĩaũka kũũ mbũi, akĩa na nzala. Na onete mũtĩ wa ngũyũ ũmwe njĩla-inĩ, akĩũa kũo, na ndoonete kĩndũ thĩinĩ wakĩo tiga mathangũ onĩ, na akĩwĩa atĩrĩ, Ndũkanavote maciaa kuuma kũrĩ waku nginya tene. Na mũtĩ ũla wa ngũyũ ũkĩũma o rĩmwe. Na maonete, arutani makĩmakaa makĩũia atĩ, Mũkũyũ

ũũmĩte atĩa o rĩmwe? Kũcookia, no Jesũ onirie kũo, Ameni nĩndamwĩra, angĩkorwo mũrĩ na wĩtĩkio na mũtikagie ngangania, ti ũndũ wa mũkũyũ wĩka mũkeeka, no o na angĩkorwo kĩrĩma kĩĩ mwĩre, Oywo na ũikie thĩinĩ wa iria, ũgaatuĩka. Na syindu syothe syila ũngĩ mũũmbe thĩinĩ wa mahooya mwĩtĩkĩĩte, nĩmũkaamũkĩa.

Na ũthĩĩte kũmũ thĩinĩ wa nyũmba ĩla ĩtheu, nĩmamũkĩĩle kũmũ akĩ mũtũmi, aala atumia anene a ũthĩngĩ na aala akũlũ a andũ, makĩũia, Ũkwĩ ũtemi wa mũthemba ũkũ ũĩkaa maũndũ aya, na nũũ wakũhe ũtemi ũyũ? Akĩũũlia nake Jesũ akĩmeela, Nĩngũmũũia na nĩ ũhoro ũmwe, ũrĩa angĩkorwo mũkĩnjĩĩra, na nĩ nĩngũmwĩra ũhoti ũrĩkũ ndĩĩkaga maũndũ maya. Ũbatithyo wa Johana waumĩte kũ, kuuma ituni kana kuuma kũ andũ? Nao makĩyũũania thĩinĩ wao makĩuga, Angĩkorwo tũkwĩra, Kuuma ituni, akatwĩra, Nĩ kĩĩ kĩla mũtamwĩtĩkia? Aingĩ kana tũkwĩa, kuuma kũ andũ, tũnogwatĩa kĩũngano, onthe nĩũndũ mekũete Yoana ta mũnabii. Na makĩũkĩa Jesũ makĩuga, Tũtimenyaa. Akĩmavĩia nake mwene, Na nĩndĩ nĩndĩkwĩa inyuĩ na ũtethya wa ũndũ ũkũũ nĩndĩĩka maũndũ mau.

Kĩĩ kana kũrĩ inyuĩ kĩonekaa? Mũndũ ũmwe aĩ na ciana iĩlĩ, na akĩhĩngĩla kũrĩ wa mbele akĩmwĩla, Mwana, thii ũmũthĩ ũthime thĩinĩ wa mũgũnda wakwa wa mĩthabibũ. Ũla ũcookia nĩatũĩte, Ti nĩndenda, no thutha ũcio aĩkarĩte na kĩeha nĩathiĩte. Na ookĩte wa keli aĩĩte o ta ũla. No we ũcokĩte aĩĩte, Nĩ niĩ, Mwathani, na ndathiĩte. Nũũ kuuma wa ĩĩlĩ ĩĩlĩ nĩekĩte ũndũ ũũ ũkwendetwe nĩ ithe? Makamwĩthya, ũla wa mbee. Jesũ

akamethya, ti undu wa kwĩthya ndĩmwĩthya atĩ ala maũthĩ mbeca na ala andũ-aka a ũthũũni nĩmamũthĩĩte mbee mũtoonye ũthamaki wa Ngai. Ookite nĩ kũrĩ ĩmwe Johana ĩ njĩla ya ũthingu, na mũtiamwĩtĩkĩtie, no andũ a ũthukũmi na andũ a ũtharia nĩmamwĩtĩkĩtie. Ĩmwe no mwĩonete, mũtiethĩĩa thutha wa kwĩtĩkĩa we.

Thikiai nthimo ĩngĩ. Mũndũ ũmwe aarĩ mwene wa nyũmba, ũrĩa aandire mũgũnda wa mĩthabibũ na akĩĩkĩra thingo ĩthiũrũrũkĩirie, na akenja kĩhihĩro kya ndibei thĩinĩ waguo, na aakire mũthala, na akombithia arĩmi, na akĩthiĩ bũrũri ũngĩ. Ĩla ĩthĩ ya mĩthĩ ĩkuhĩĩia, nĩatũmĩte andũ ake a ũtumĩa kũrĩ arĩmi kũoya mĩthĩ yake. Na alĩmi makĩoya ndungata ciake, ũmwe makĩmũhũũla, ũngĩ makĩmũũlaga, na ũngĩ makĩmũhũũla na mahiga. Kĩndũ kĩngĩ nĩatũmĩte andũ angĩ a ũtumwa aingĩ gũkĩra a mbee, na nĩmamekĩte o ta ũrĩa mekĩte a mbee. Thutha ũcio nĩatũmĩte kũrĩ o mwanake wake akiuga atĩrĩ, nĩmakamuonia gĩtĩĩo mwanake wakwa. Arĩmi acio moonete mwana ũcio makĩĩthana atĩrĩ, Ũyũ nĩwe mũgai. Ũkai tũmũũrage na tũĩnyiitĩre ũgai wake. Na ĩthĩ syamũkwata, makamũteia nja ya mũgũnda wa mĩthabibũ na makamũũlaga. Ĩndĩ mwene wa mũgũnda ũcio oka, ekasyia atĩa kũ alĩmi ala? Mambĩĩaga we, Aĩthĩ aũũ nĩakaamĩa, na mũnda wa mĩthabibũ nĩakawĩa alĩmi angĩ, ala makaanengea maciaro mathĩinĩ ma matũ mao. Jesũ aĩte kũo, Mũtithĩĩte thoma maandĩko-inĩ, ĩwe ĩrĩa aaki maregete, ĩyo ĩkĩa mũtwe wa koine, kuuma kũrĩ Mwathani ĩyo ĩkĩkĩa, na nĩ ya kũgegania maitho-inĩ maitũ?

Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ nĩndĩmwĩa atĩ ũthamaki wa Ngai nĩũkeeherio kuuma kũrĩ inyuĩ na nĩũkaheano kũrĩ rũrĩrĩ rũrĩa rũikaga maciaro maguo. Na ũla ũkwĩa igũrũ wa ihiga ĩno nĩakavunjĩka ibindi ibindi, na ĩla ĩkwĩa igũrũ wake, nĩĩkamũthethania. Na maathĩkĩtie atongoi akũũ na Afalisai nthimo ciake, maamanyĩte atĩ ekwĩa ũhoro wao. Na ĩthĩ syendete kũmũnyiita makĩĩogopa ĩmĩũmba, tondũ maamũthiĩte ta mũnabii.

22

Na ũcookia, Jesũ ĩngĩ onirie o ĩ mĩtali ũkwĩa, Yathanĩtie ũthamaki wa maĩũ na mũndũ mũthamaki, ũla wendete maũĩ kũ mwanake wake. Nĩatũmĩte andũ ake a ũkombo kũĩta ala meetĩtwe ũthonĩ-inĩ, na matiendete kũũka. Ĩndĩ atũmĩte angĩ ndungata ũkĩuga, Mwĩe kũrĩa etĩtwo, ona, ndĩo kĩndũ kĩa ũũ wakwa ndĩthondekeete, ĩndĩa ngombe syakwa na ĩrĩa nono syũagĩtwo, na syothe syĩ ndya. Ũkai thĩinĩ wa ũtheo. Nao maathiĩte makĩthiĩ, ũmwe mũgũnda-inĩ wake mwene, na ũngĩ wooi-inĩ wake. Ala angĩ matigaĩ maatoonya ndungata syake, makĩsyũmĩa na makĩsyũlaga. Mũthamaki ũcio aiguĩte ũhoro, akĩũithio, na atũmĩte mbũtũ ciake cia ita, akĩananga aũũi acio na agĩcina itũũra yao. Tene etwaa andũ ake, Ũthĩĩ ũla wa ũkwe nĩ wĩhĩĩthĩtie, no ala meetĩtwe matiekala a kwendeka. Thiĩi ĩno igũũ ya njĩla ĩla ĩkũmĩte, na ala onthe anga mũkona, mwĩte thĩinĩ wa ũhiki ũla. Na mathĩ macio maathiĩte njĩĩa-inĩ, makĩũngania andũ othe arĩa moonire, aaganu na ega, na

ũrũgano wa ndĩkĩra ũkĩĩyũra andũ arĩa maikarĩte. Mũthamaki aingĩla kũona ala mekũlĩte, onete kũu mũndũ ũtaĩkĩte nguo ya ũhiki, Nĩendete kũmwĩla atĩrĩ, Mũrata, nĩ ũndũ ũrĩkũ watũmĩte ũke haha ũtarĩ na nguo ya ũhiki? Nake akĩnyamala. Hĩndĩ mũthamaki akĩĩa andũ ala maatungataga, Mũohe magũũ make na moko make, mũmũoe na mũmũikie nduma-inĩ ĩla ya nja. Kũu nĩkũo gũkaagĩa kĩrĩo na kũhaata magego. Aingĩ maingĩ nĩ eetĩtwe, no anini nĩ athuũĩtwe.

Hĩndĩ ĩyo Afalisai maathiĩte, nĩmakĩonete kĩama nĩguo mamũtege na kiugo. Na matũmaa kũrĩ we arutani ao hamwe na Aherodiani makĩmwĩa, Mũrutani, nĩtũĩ atĩ ũĩ wa ma na ũrutaa njĩa ya Ngai na ma, na ndũkũmenyeea ũhoro wa mũndũ o na ũmwe, nĩgũkorwo ndũroaa ũthiũ wa andũ, Twĩe nĩ ũndũ ũcio, kĩĩ kĩoneka harĩwe? Nĩ kũvĩkĩka kũhe ũthukũu Kaisari kana ti? Nĩkũmanya Jesu ũũru wao, akĩuga, Nĩ kĩĩ kĩatũma mũngee, inyuĩ angi a maaka? Onyaniai mbesa ya ũtuĩthio. Nao makĩmũtũmĩĩla dinarĩ. Nĩakĩĩte atĩrĩ, Mũhianano ũyũ na mwandĩko nĩ wa ũ? Mekwĩa kũmwĩa, Nĩ cia Kaisaa. Hĩndĩ ĩyo nĩmekwĩa, Nĩndĩ mũhe ĩla cia Kaisaa kũrĩ Kaisaa, na ĩla cia Ngai kũrĩ Ngai. Na mawĩa mathĩĩte, nĩmakĩĩte, na mekĩte kũmũtĩĩa, nĩmathiĩte.

Mũthenya ũcio Asadukai, arĩa meetĩkĩĩte atĩ ndũrĩ na ũkĩũkũ, nĩmokire kũrĩ we na makĩmũũria Makĩuga atĩrĩ, mũalimu, Musa oigire atĩrĩ, angĩkorwo mũndũ akua atarĩ na ciana, mũrũ wa nyina nĩakahikia mũka wake na nĩakaũkĩria mbeu mũrũ wa nyina wake. Kwarĩ na harĩ na ithuĩ andũ mũgwanja a nyina ũmwe, na wa mbere nĩahikĩtie akua, na ndaarĩ na ciana

akĩtigĩra mũtumia wake mũrũ wa nyina, Likewise na wa wĩĩlĩ na wa ĩtatũ, nginya wa mũgwanja. Thuutha wa anthe, mũndũ-wa-aka o nake nĩakuĩte. Kũu ũsyũkũo-inĩ nĩ ũndũ ũcio, mũka ũcio ũkava wa ũũ kati ka ala mũonza? Nĩgũkorwo othe nĩmamũthiĩte. Kũcookia no Jesu endete kũo, Mũĩ mũhĩtĩtie tondũ mũtekũmanya Maandĩko kana ũhoti wa Ngai. Nĩgũo ũkĩũkĩ-inĩ, andũ matithĩawa kana kũheanwo ũthiĩ-inĩ, no matuĩka ta matũme ma Ngai arĩa marĩ matu-inĩ. No ũndũ wa ũkĩũkĩo wa akuũ, mũtithomete kĩrĩa kĩerĩtwo nĩ Ngai akĩmwĩra? Nĩ niĩ Ngai wa Abraham na Ngai wa Isaac na Ngai wa Jacob; Ngai ti Ngai wa akuũ, no wa arĩa matũũraga muoyo. Na ĩsyoka syaĩkĩte kũĩgwa, syathĩĩnĩkĩte nĩ ũndani wake.

Afarisai nao maiguĩte atĩ nĩamũmĩsĩtie Asadukai, monganĩte hamwe. Na ũmwe wa o, mũthĩgi wa watho, nĩamũũyĩtie akĩmũgeia, akĩuga, Mwalimu, nĩ watho ũrĩkũ mũnene thĩinĩ wa watho? Nake Jesu akĩmwĩra atĩrĩ, ũkwendete Mwathani Ngai waku na ngoro yaku yothe na roho waku wothe na ũũĩ waku wothe. Ĩno nĩyo maũndũ ma kwĩthiwa wa mbee na wa ũnene. Ya keli nayo nĩ ũndũ ũmwe na ĩyo: ũkwendete mũndũ ũrĩa ũrĩ hakuhi na we ta ũrĩa wĩendete wee mwene. Kũ maathani maya meerĩ wothe mũtũũme na anabii mekũũmbata.

Rĩrĩa Afarisai mekũũnganĩte, Jesũ akĩmoria Ekwĩa atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩonekete kũrĩ ĩmwe ũndũ wa Kristũ? Nĩ mũana wa ũũ? Makĩmwĩa atĩrĩ, Wa Daudi. Etwaa kũo, Nĩ ũndũ ũrĩkũ Daudi thĩinĩ wa Roho ĩmwĩtawa Mwathani akĩuga? Mwathani oĩte kũrĩ Mwathani wakwa atĩrĩ, Ĩkala mwena wakwa wa ũrĩo nginya

rĩrĩa ngaaĩka thũ syaku kĩgũa kya maũndũ ma makũũ maku.

Angĩkorwo nĩ ũndũ ũcio Daudi ĩtwaa we Mwathani, atĩa mũndũ wake?

Na ndũkũ ũmwe ndahotete kũmũũkĩa kĩũmbe, kana ndaĩ ũmwe ũkĩĩ ngũvĩĩa kũuma mũthenya ũla kũmũũthia we kana.

23

Hĩndĩ ĩyo Jesu nĩaivĩtie kũ ĩmĩingĩ na arutani ake. Kũuga atĩrĩ, igũrũ wa kĩtĩ kĩa Musa nĩmaikarĩte andũ a maandĩko na Afarisai. Syindu syothe nĩ ũndũ ũla ĩla angĩ maũĩe kũmĩ mũtũme, mũtũme na mwĩke, no kũlingana na mĩĩko yao ti mwĩke, nĩ ũndũ maũaa, na ti maĩkaa. Nĩmoohaga nĩ ũndũ mĩigo mĩito na mĩũmu kũĩkũa, na makaĩĩkĩa ĩgũũ wa ciande sya andũ, na kwa kĩala kyao matendaa kwendya kũsyosya yo. Mĩlimo yao yothe nĩ makwĩkaa nĩ nza ya onwo nĩ andũ. Nĩ makwĩkũũaa filakitelia syao na makwĩneneaa ndalĩ sya nguo syao, Nĩmendete handũ wa gĩtĩĩo thĩinĩ wa mĩthemba na itĩ cia mbee thĩinĩ wa makũngano. na maithe ma ithaka-inĩ na kwĩtwa rabbi nĩ andũ Ĩmwe na mũtikanĩtwe rabi, nĩgũkorwo ũmwe wanyu nĩwe mũrutani, ũcio nĩ Kristũ, na ĩmwe othe mũrĩ alũme. Na mũndũ mũthĩ ndũkanetie ithe wanyu ĩrĩ wa thĩ, nĩgũkorwo mũrĩ na ithe ũmwe, ũrĩa ũrĩ igũrũ. Kana mwĩtwe atwi ma kũtongoria, ũmwe nĩgũkorwo wanyu nĩwe mũtongoria, ũla Kristũ. Ũla ũkũlũ wa ĩmwe nĩũkavika mũtumia wa ĩmwe. Ũrĩa ũkwĩinĩa we mwene

nĩakanyiihio, na ũrĩa ũkwĩnyiihia we mwene nĩakainĩo.

Kaĩ ĩmĩ, andĩki na Afarisai ala maheenania, nĩ ũndũ mũũlaga nyũmba sya atumia ala atumiĩa na mũkĩĩthĩĩa atĩ nĩmũkũhooya mahooya maĩ, nĩ ũndũ ũcio nĩmũkamũkĩa ũtuĩko mũnene. Kaĩ ũmũthĩ kũmĩ, ĩmwe andĩki na Afalasai ala maheenania, nĩ ũndũ mũhingĩla ũthamaki wa igũlũ mbee ya andũ. Ĩmwe nĩ ũndũ ti mũtonyaa, kana mũtiĩkĩla ala matonyaa kũtonya. Kaĩ ĩmĩ, andĩki na Afalasai ala maũũ, nĩ ũndũ mũthiũlũkaga iia na thĩ ĩla ũmũ nĩguo mwĩke mũndũ ũmwe mũgeni, na aatuĩka, mũmũtũmaga mwana wa jehena maita meerĩ kũmũkĩla ĩmĩ. Kaĩ ĩmĩ, aongi atumumu, ala meethawa, Mũndũ ũngĩ ĩka mwĩko thĩinĩ wa hekalũ, ti kĩndũ, no mũndũ ũngĩ ĩka mwĩko na thahabu ya hekalũ, nĩagĩĩaga. Andũ maũũ na atumumu, nũũ ũrĩ mũnene kũũ, thahabu kana hekarũ ĩrĩa ĩtherekagia thahabu? Na ũrĩa ũngĩĩhĩta na kĩgongona, ti kĩndũ, no ũrĩa ũngĩĩhĩta na kĩheo kĩrĩa kĩrĩ igũrũ wa kĩgongona, nĩagĩrĩirwo. Andũ maũũũ na atumumu-nĩ kĩĩ kĩnene kũthĩa, kĩheo kana kĩgongona kĩrĩa kĩtheriĩthya kĩheo? Nĩ ũndũ ũcio, ũla wĩĩkĩte mwĩko kũ kĩgongona anaĩka mwĩko kũrĩ kĩo na kũrĩ indo ciothe iria irĩ igũlũ wakĩo, na ũla ũĩ nĩaĩkĩte mwĩko thĩinĩ wa hekalũ nĩaĩkaga mwĩko thĩinĩ wakwa na thĩinĩ wa ũla ũĩ nĩatũũĩte kuo, na ũla ũĩ nĩehĩtĩte kũu ituni-inĩ nĩehĩtaa kũu itĩ-inĩ ya Ngai na kũrĩ ũla ũikarĩte igũrũ wakĩo. Kaĩ ĩmĩ, andĩki na Afalasai ala maana ma ũvĩa, nĩ ũndũ mũnengaa ikũmi kĩa miniti na dili na kumini, na mũtĩĩte maũndũ marĩa manene ma watho, ũtuanĩĩo na ũtha na wĩtĩkio. Maũndũ maya nĩmendete kwĩkwo, na macio mangĩ mũtikanatie. Aongi atumumu, ala mathetheaa nzoka, no

makamelia mamĩĩa. Kaĩ ĩmĩ, andĩki na Mafalisai agĩi, nĩ ũndũ mũthambĩaa nja wa kĩkombe na wa mbakũla, no nthĩinĩ ĩiyũaa ũtũũi na ũtaũ. Mfarisai ũmũ, theria mbee kĩla kĩĩ thĩinĩ wa kĩkombe na wa sahani, nĩguo kĩla kĩĩ nja yao kĩthee. Woe kũmĩ andũ-a-watĩkĩthanĩo na Afarisai ala maheenania, nĩ ũndũ mũhaana ta mbĩĩa syakũũa mbemba, isyĩ nja ĩtĩ syonekaa nesa, no thĩinĩ syĩyũũ mahĩndĩ ma akuũ na ũthũku wothe. Ũguo o na inyuĩ mũonekaa ethĩ kũrĩ andũ wa nja, no wa thĩinĩ mũiyũĩte mũrĩ ũhinga na ũũru wa kũrega watho. Kaĩ ĩmĩ, andĩki na Afalasai ala maana mbĩlĩ ĩĩlĩ, nĩ ũndũ mwaka matũũma ma anabii na mũthethya matũũma ma arĩa ethĩ, Na mũkwĩa atĩrĩ, angĩkorwo twĩ matukũ-inĩ ma maithe maitũ, tũtingĩkorwo tũrĩ athiritani ao thakame-inĩ ya anabii. Nĩ ũndũ ũcio mũũmbũĩaga ene ene atĩ mũĩ ana a ala maũlagĩte anabii. Na inyuĩ mũiyũlie kĩthimo kya maithe manyu. Inyuĩ nyoka, ciana cia nyamu cia ũthũ, mũkũũra atĩa kuuma kũrĩ ũtuanĩri wa jehanamu? Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ, onai nĩ nĩndĩmũtũmĩra anabii na arĩa oogĩ na aandĩki, na kuuma harĩ o mũndũ wao nĩmũkooraga na mũkaambanithia, na kuuma harĩ o mũndũ wao nĩmũkaahũũra thĩinĩ wa mĩcemanio yanyu, na mũkamaingatithia kuuma itũũra rĩmwe nginya itũũra rĩngĩ. Nĩguo ĩũke igũlũ wanyu thakame yothe ya ũthingu ĩkĩitithwo igũlũ wa thĩ, kuuma thakame wa Abeli wa ũthingu nginya thakame wa Zakaria mũndũ wa Barakia, ũrĩa mwoolagĩte gatagatĩ wa hekarũ na kĩgongona. Ti nĩndĩmwĩla atĩ maũndũ macio mothe nĩmakoka kĩrĩndĩ-inĩ kĩĩ. Jerusalem Jerusalem, ĩyo ũũagĩte anabii na ũkĩhũũlĩte mahiga ala meatũmĩtwe kũrĩ yo, maita maigana nĩndendete kũũngania ciana syaku ta ũrĩa nyonyi ĩũnganĩtie tũtũ twayo kĩndĩ kĩa

mambaa mayo, na mũtiendete. Ona, nyũmba yanyu ĩtĩkĩtwe ĩtavĩkĩte andũ. Ndĩmwĩa nĩgũkorwo, mũtikona nĩndĩona kuuma rĩu nginya rĩrĩa mũkoiga, arathimwo ũrĩa ũũkaga na rĩĩtwa rĩa Mwathani.

24

Na Jesũ eethi aumĩte hekarũ akĩthiĩ, arutwa ake makĩmũkuhĩĩla nĩguo mamũonie mĩako ya hekarũ. Ũla na Jesu endete kũo, Ti mũonaa ici syothe? Ti nĩndakwĩa, ti kũgaatigwo haha ihiga ũthĩ wa ihiga, ĩrĩa ĩtagamomorwo. Ĩkaa nĩ we wake wa kĩĩma kya mĩtĩ ya mĩtamaiyũ, nĩmokite kũrĩ we arutani wake menyene makĩũmba, Twĩe ithĩ nĩ ĩĩ maũndũ maya makaavĩka, na nĩ kĩĩ kĩmanyithyo kya ũka waku na kya ũthĩĩo wa ũthĩ? Nake Jesũ akĩmacookeria, akĩmeera atĩrĩ, Mwĩmenyererei ndũkanatũme mũndũ amũhĩtithie. Aingĩ nĩgũkorwo nĩmakooka ĩthĩinĩ wa ĩtwa yakwa makiuga, Nĩ niĩ ndĩ Kristũ, na aingĩ nĩmakahĩtithia. Mũkasyoka kũigua ũhoro wa mita na matũ ma mita, onai mũtikamake, nĩ ũndũ ĩnoĩ yothe ĩkavika, no ndĩonete nĩyo ĩthelo. Nĩgũokĩa nĩ ũndũ ũthamaki nĩũkokĩa igũrũ wa ũthamaki na ũthamaki igũrũ wa ũthamaki, na nĩgũkagĩa ngĩa na mĩrimũ na mĩthingiithio kũringana na syĩtũ. Syindu syothe isu nĩ kĩambĩĩo kya mĩthĩĩo ya kwĩyũa. Hĩndĩ nĩmakaneanĩa ĩmwe ũthĩĩnĩ na nĩmakaũlaa ĩmwe, na nĩmũkaũa mũthũũwe nĩ ndũĩĩ syonthe nĩ ũndũ wa ĩĩtwa akwa. Na hĩndĩ ĩyo, andũ aingĩ nĩmakaũthĩka, na nĩmakaneana ũmwe na ũngĩ, na nĩmakathũana. Na anabii aingĩ a maheeni nĩmakaaũkĩa na

nĩmakaheenia andũ aingĩ. Na nĩ ũndũ wa kũingĩha kwa ũũru, wendani wa andũ aingĩ nĩũkaaũma. Ũla ũkavĩtĩkĩla nginya mũthia, ũyũ nĩakahonokagio. Nĩĩkahunjwo ĩno mĩhianĩro mĩega ya ũthamaki thĩ yothe ĩla ĩtũũagĩa kũũma ũthambĩ kũrĩ ndũrĩrĩ syothe, na hĩndĩ ĩyo nĩgũkinyĩa ĩthĩo. Rĩrĩa mũkuona kĩndũ kĩa magigi kĩa mwanango kĩrĩa kĩarĩtwo nĩ ũndũ wa Danieli mũnabii kĩrũgamĩte handũ hatheru, ũrĩa ũthomaga nĩamenyerere. Hĩndĩ ala marĩ kũu Yudea nĩmethie itũũra-inĩ Ũla ũlĩ igũlũ wa nyũmba ndakanaikũlũke kũoya indo sya nyũmba yake. Na ũla ũ kũu mũgũnda ndakanacooke thutha kũoya nguo ciake. Kaĩ ũa kũrĩ andũ-a-aka arĩa marĩ na nda na arĩa manongithĩtie ciana mathinĩ macio. Hooyai nĩguo ũũĩ wanyu ndũkavĩke wa kĩmea kana wa sabato. Ĩkavya nĩũndũ hĩndĩ ĩyo mĩthemba nene, ta ĩtanathĩĩka kuuma kĩambĩĩĩo kya thĩ kũthiĩa wa ĩndĩ ĩno, na ndĩkathĩĩka. Na angĩ matukũ mau matingĩanyĩtithĩtie, mwĩĩlĩ wothe ndũngĩathanĩiwe, no nĩ ũndũ wa athuũĩ ala mathũũĩtwe, matukũ mau nĩmakanyĩtithio. Hĩndĩ angĩkorwo mũndũ ũmũĩra atĩrĩ, ona aha Kristũ kana aha, mũtĩkamwĩtĩkie, Nĩgũkorwo nĩmakooka antu a maheeni ma Kristũ na antu a maheeni ma ũnabii, na nĩmakaheana imenyithia nene na maũndũ ma kũgegania, nĩguo mahenie, angĩkorwo no kwĩkĩka, o na ala mathũũrĩtwo. Onai, nĩndamwĩĩle mbee. Aingĩwa nĩ ũndũ ũcio mekwĩa inyuĩ atĩrĩ, Onai, arĩ kũu werũ-inĩ, mũtikaũme; kana Onai, arĩ kũu nyũmba-inĩ sya kũiga indo, mũtikeetĩkie. Ta ũndũ rũheni nĩ rũthiaga rũkiuma irathĩro na rũkonanĩka nginya ithũĩro, noguo ũũka wa Mũrũ wa Mũndũ ũkaava, Kũu ĩla ĩngĩ ĩkoiwe kĩĩmba, kũu nĩkuo ndĩa syĩkoonganĩsya.

O ũmwe na mbee ya mathina ma matukũ mau riũa nĩrĩkaĩthimwa na mweri ndũkaahe ũtheri wao, na njata ikagwa kuuma kũu igũrũ, na hinya wa igũrũ ikathingithio.

Na hĩndĩ ĩyo nĩĩkoneka kĩmanyithyo kĩa Mũndũ wa Mũndũ thĩĩinĩ wa itunĩ, na hĩndĩ ĩyo mĩthemba yothe ya thĩ nĩĩkaĩla, na nĩmakona Mũndũ wa Mũndũ oka ĩgũrũ wa matu ma itunĩ arĩ na hinya na ũkaru mũingĩ. Nake nĩagatũma atũmwo ake hamwe na mũkano wa mũgambo mũnene, nao nĩmakaũngania athuũi ake kuuma kũrĩ mĩhepo ĩna, kuuma mĩthia ya igũrũ nginya mĩthia yao. Kuuma na wa muti wa ngũyũ mwĩthie ndaano. Ĩla ĩtavi yayo ĩkavata kũnonga na mathangũ makamea, mũmanyaa atĩ kĩmũthĩ kĩĩ hakuhĩ. Ũguo o na inyuĩ, rĩrĩa mũkona maũndũ macio mothe, menyai atĩ nĩ hakuhĩ, ĩrĩ mũrango-inĩ. Ni nĩndamwĩra atĩrĩ, rũciaro ũrũ ndũkahĩtũka nginya maũndũ macio mothe mekĩke. Ituni na thĩ nĩikathĩa, no ciugo syakwa ti ikathĩa. No kũngana na mũthenya ũla na ithaa, atirĩ mũndũ nĩamanyĩte, o na atwĩtũmi a ituni matimanyĩte, tiga Baba wakwa we wiki. O ta ũrĩa matukũ ma Noa maatariĩ, no ta ũguo nĩgũgaakorwo kũũka kwa Mũrũ wa Mũndũ. O ta ũndũ nĩgũo maaĩ kũu thĩĩinĩ wa matukũ kũu mbee ya mũiyũo wa maaĩ, makĩĩa na makĩnyua, makĩhikania na makĩheana ũhiki, nginya mũthenya ũrĩa Noa aingĩire thĩĩinĩ wa thũngũ, Na matiamenyete tee mũiyũũo ũkĩa na ũkĩoya andũ othe, ũguo noguo kũũa kwa Mũndũ wa Mũndũ gũkaavĩka. Hĩndĩ ĩĩlĩ aĩlĩ eelĩ nĩmakakonya mũgũnda-inĩ, ũmwe nĩakoywa na ũmwe nĩakatiĩwa. Andũ eeli meka mathĩĩ kũtheka thĩĩinĩ wa kĩthekeo, ũmwe nĩoyawa na ũmwe nĩatiĩkawa. Mwĩangalĩlei nĩ ũndũ ũcio, tondũ

mũtimanyaa saa ĩlĩkũ Mwathani wanyu ekwĩthya. Kĩla kĩndũ kĩu nĩmũmenyete atĩ angĩkorwo mwene wa nyũmba nĩamenyete ũtukũ ũrĩa mũici oka, nĩangĩaikarĩte etheete na ndangĩetĩkĩrĩtie nyũmba yake kũtoonywo. Nĩ ũndũ wa ĩno na ĩnyuĩ mwĩthĩĩe mehaarĩria, nĩgũkorwo thaa ĩrĩa mũtekwĩĩra, Mũriũ wa Mũndũ nĩokaga.

Nũũ ĩndĩ nĩwe ũmĩa mwĩthĩkĩku na mũũĩ, ũrĩa mwene wake aathuurĩte igũrũ wa ũtungata wake wa kũhe o tĩa ĩla ndĩa thĩinĩ wa ĩtĩa ĩrĩa yagĩrĩire? Mwendwa nĩ ndungata ĩyo ĩrĩa, oka, mwene wayo nĩakamĩona ĩkĩĩka ũguo. Ti nĩndamwĩa atĩ nĩakamũika igũrũ wa indo syothe isyĩ ũtũũmi wake. Aingĩ na enda ũla ngombo mũũru ũcio thĩinĩ wa ngolo yake, Nĩekũũa mwene wakwa oka, na aanzie kũũma andũ ala matumanĩtwe hamwe na we, alĩe na anyue hamwe na ala mekũnyua njokĩ Mwene wa ndungata ĩyo nĩakooka mũthenya ũrĩa ĩtethĩĩa na thaa ĩrĩa ĩtamenyete, Na nĩakamũtema ĩĩrĩ, na gĩcunjĩ kĩa we nĩakakĩĩka hamwe na arĩa maĩkaga, kũu nĩkũkaũka kĩrĩro na kũhaũthania magego.

25

Hĩndĩ ũthamaki wa matu ũkavananĩsya na itheka ikũmi, isĩa syĩkĩte matawa masyĩo syathiĩ kũtũngana na mũthui. Ithano syaĩ syĩ ũũĩ na ithano syaĩ kuuma kũu o. Ala mwĩ mĩmĩ ĩkĩonete taa syao matĩonete mauta hamwe nao. No ala akũũ nĩmakuuĩte mũta ndani wa noo syao hamwe na matawa mao. Mũhiki akũũa,

onthe makĩĩa ũũmũ na makoma. Katĩkatĩ ka ũtukũ mũkayo nĩwĩkĩkĩte, onai mũthiani nĩokaa, mũme mũthiĩ kũmũtũngana. Hĩndĩ atheu ala othe nĩmokĩte na nĩmaathondekithie ĩtaa syao. Na ala maũndũ mekĩte ũrimũ makĩĩra ala maarĩ na ũũgĩ atĩrĩ, Tũheei thaa wa mũtĩ wanyu, nĩgũkorwo matawa maitũ nĩmarahoria. Nĩmaacookiie no ala oogĩ makĩuga atĩrĩ, ndakavata ndĩkamũtũũa ithĩ na inyuĩ, thiĩi no nĩndĩĩ kũrĩ ala mendagia na mwĩgũrĩre inyuĩ ene. Makĩthiĩ kwendete kũgũla, mũhiki akĩũka, na ala meetete matoonyie hamwe na we kũndũ kwa ũhiki, na mũnyako ũkĩhingwo. Thutha ũcio nĩmokaga ethĩ ĩla ĩngĩ maĩthya makĩuga, Mwĩathi, mwĩathi, tũtumĩĩle. Ũla ũcokia akĩuga, ti nĩndĩmwĩa, ndimũmenyete. Mwĩkaai maĩko nĩ ũndũ ũcio, nĩgũkorwo mũtiũĩ mũthenya kana ĩthaa ĩrĩa Mũriũ wa Mũndũ ookaga.

Ũndũ ta mũndũ ũkũthiĩ mbali kũma mũciĩ wake eetire andũ a ene ndungata cia ake na amaheire indo cia ake, Na ũmwe nĩaheete italanta ithano, na ũngĩ eerĩ, na ũngĩ ĩmwe, o mũndũ kũringana na hinya wake mwene, na akĩthiĩ o rĩmwe. Ũthiĩte no ũla ũkwatĩte itumi ithano nĩathĩĩte wĩla nacio na akĩũmba ĩngĩ itumi ithano. Ũndũ ũmwe, na ũla wa syĩĩ ĩĩlĩ akwatĩĩe na we mwene ĩngĩ syĩĩlĩ. ũla ũkuĩte ĩmwe ũthiĩte ũkĩmbĩa thĩ na ũkĩhitha betha ya mwene wake Na thutha wa ihinda inene, mwene wa ndungata icio okile na akaandikithya mahoya nao. Na ũla wethĩte syatalanta ĩtano ũthĩĩte aletie ĩngĩ syatalanta ĩtano akĩuga, Mwĩtũ, wanengee syatalanta ĩtano, ona ndĩonete ĩngĩ syatalanta ĩtano ĩla. Mwene wake nĩendete kũmwĩa atĩrĩ, nĩwega, ndungata ĩla njega na ya kwĩhokeka, ũndũ wa inini

nĩwarĩ mwĩhokeku, ũndũ wa nyingĩ nĩngũkũika, ĩngia thĩinĩ wa kĩmũsyũko kĩa mwene waku. Ũkĩa na o ũla ũtũ ĩĩlĩ ĩvĩlĩ wĩĩte nĩatũĩte, Mwĩathi, ĩtũ ĩĩlĩ ĩvĩlĩ wandĩkĩthĩa. Ona, ĩngĩ ĩtũ ĩĩlĩ ĩvĩlĩ nĩndĩonete igũlũ wa yo. Nĩendete kũmwĩa mwene wake, Nĩwega, ndungata ĩla njega na ya kwĩtĩkĩka. Ũndũ wa inini wĩ mũndũ wa kwĩtĩkĩka, ũndũ wa ingi nĩngakũika. Ĩngia thĩinĩ wa ũkenu wa mwene waku. Ũndũ ũkuhĩrĩria na nĩ ũrĩa ĩ ĩmwe talanta ũkwamũkĩra onirie, Mwathi, nĩndamenyire wĩ ũndũ ũũmũ nĩ mũndũ, ũkũgetha kũrĩa ti ũhaandire na ũkũũngania kũrĩa ti ũhurunjĩire. Na nĩndĩ na gwĩtigĩra, nĩndathiĩte ngĩhitha talanta yaku thĩ inĩ. Ona, ũrĩ na kĩrĩa kĩaku. Kũcookia no mwene wake akĩmwĩra atĩrĩ, Wee mũndũ mũũru na mũgĩĩa, wamenyire atĩ nĩndethaga harĩa itahaandire, na nĩndonganagĩra harĩa itahurunjĩire. Kwaĩ kwoneka nĩ ũndũ ũcio we kũikia mbesa syakwa kũrĩ andũ a mbesa, na ndoka nĩ nĩngwatĩte syakwa hamwe na ũingĩ. Nĩ ũndũ ũcio oyai kuuma kũrĩ we taranda ĩyo mũmĩhe ũrĩa ũrĩ na taranda ikũmi. Kũ ũla ũ na kĩndũ wothe nĩakahewo na nĩakongea, no kuuma kũrĩ ũla ũtarĩ na kĩndũ, o na kĩrĩa arĩ nakĩo nĩkĩkamunywo. Na ndungata ĩyo ĩtaĩ ũthĩ mũmĩ kũu nduma ĩla ya nja, kũu nĩkũkaũa kĩlĩo na kũthethania meno.

Rĩrĩa mwana wa mũndũ agooka na ũkengewa wake hamwe na atwĩki othe etheu, hĩndĩ ĩyo nĩakaĩkala itĩnĩ-inĩ ĩa ũnene wa ũkengewa wake, Na nĩikongania mbee wake andũ othe a ndũĩma, na nĩakavingania o ũmwe na ũla ũngĩ ta ũrĩa mũithi avingania ngondu na mbũi. Na nĩakamĩĩkĩa ng'ondu mwena wake wa ũrĩo, na mbũi mwena wa ũmotho. Hĩndĩ ĩyo

mũthamaki nĩakoiga kũrĩ arĩa marĩ mwena wa ũrĩo wake atĩrĩ, Ũkai inyuĩ mũrathimĩtwo nĩ Baba wakwa, mũgae ũthamaki ũrĩa wamũthondekĩirwo kuuma kũũmbwo kwa thĩ. Nĩndaarĩ na ng'aragu, na mwanengera kũrĩa, nĩndaarĩ na nyota, na mwanengera kũnyua, nĩndaarĩ mũgeni, na mwanĩngania. Ndaĩ ũthĩ, na mwanĩkĩa nguo. Ndaĩ mũthũngu, na mwandũthĩa. Ndaĩ njeela-inĩ, na mwokĩte kũa kwa niĩ. Hĩndĩ nĩmakamuĩtĩka we athĩĩ ethĩ makaĩte, Mwathani, ĩ twakwonete ũkĩa nzala na twakũheete kyokulya, kana ũkĩa nyota na twakũheete kĩa kũnyua? Nĩ ĩĩ twonete we ũndũ mũgenyi na tũkũũngania, kana mũthĩnjĩ na tũkũhumbĩa? Nĩ ĩĩ twakuonete ũkĩĩ mũthĩĩni kana ũĩ njeela, na tũkĩũka kũrĩ we? Na ũcokia mũthamaki nĩekwĩa o atĩrĩ, Ameni nĩndĩmwĩa inyuĩ, ũndũ ũrĩa mwekĩire ũmwe wa aya alũ akwa anini, nĩ niĩ mwekĩire. Hĩndĩ nĩakavuga na kũrĩ ala a ũmotho, Eherai kũrĩ niĩ ĩmwe mũrumĩtwe, mũthĩĩ mwakĩ-inĩ wa ũtukũ wa tene ũrĩa ũhaarĩrie kũrĩ mũũthiani na atũmwo akwe. Nĩndaarĩ na ng'aragu, na mũtianeethirie kũrĩa, nĩndaarĩ na nyota, na mũtiananyuithirie, Ndĩ mũndũ wa kũngĩ, na mũtiambatĩĩe; ndĩ njaga, na mũtiambĩkĩĩe; ndĩ mũthetu na ndĩ njeela, na mũtionete. Hĩndĩ nĩmakamuĩa we na o ene makĩĩa, Mwathani, nĩ ĩĩ twakuonete ũkĩa ng'aa kana ũnyootete, kana mũeni, kana ũtethĩte nguo, kana mũtheu, kana ũĩ njeela, na tũtiakũtungatĩĩa? Hĩndĩ nĩakamakĩa o kũu kwĩa, Ti nĩndamwĩa ĩmwe, ũla mũtekĩte ũmwe wa aya anini mũno, na kũ niĩ mũtekĩte. Na nĩmakaũka aya thĩinĩ wa ĩtũũo ya tene na tene, na ala ethĩ thĩinĩ wa ũtũũmi wa tene na tene.

26

Na kyaũmie ĩndĩ ĩla Jesũ aamalie mĩario yothe ĩyo, aĩtie kũ aũthĩ wake, Mũĩ atĩ thutha wa mĩthenya ĩĩlĩ Pasaka ĩkavĩa, na Mũndũ wa Mũndũ nĩakwendethanĩsya kũndĩkĩlĩwa mũtĩ-inĩ. Hĩndĩ atongoi anene na andĩki na athuuri a andũ nĩmonganĩĩte nja-inĩ ya mutongoi munene ũrĩa wetagwo Kayafa. Na makĩĩ ũtaũni hamwe nĩguo mamũkumbate Yesu na ũkũũĩ na mamũũlage. Mekwĩĩte atĩ, Ti ĩla ndĩa, nĩguo kũtĩkaĩke mbũĩ kũu andũ-inĩ.

Rĩrĩa Jesu aarĩ Bethania thĩinĩ wa nyũmba ya Simoni mũthemba, Mũndũ-wa-aka nĩamũkuhĩĩle akuuĩte ndigithũ ya alabasta ya maguta manene mũno, na nĩamĩitĩte mũtwe-inĩ wake akĩĩkũũ. Ona kũona arutwo ake makĩrakara makiuga, nĩ kĩĩ gĩtũmĩte ũthũkanio ũyũ? Ĩkwatĩĩte nĩgũo maguta mau ma nũnda mendithya mũno na mbeeca syamo ĩhewo athĩĩni. Nowe Yesu ekwĩa ũ, akĩmavĩa atĩrĩ, Nĩ kĩĩ gĩtũmi mũmũthĩĩie mũndũ-wa-aka ũyũ? Nĩũndũ ekĩte wĩa mwega kũrĩ niĩ. Athĩĩni mũkoragĩa nao hĩndĩ ciothe, no niĩ ti hĩndĩ ciothe mũkoragĩa na niĩ. Kũmĩtĩa nĩ ũndũ mũndũ-wa-aka ũyũ nĩamĩtĩte mũtavya ũyũ igũrũ wa mwĩĩlĩ wakwa, nĩekĩte ũndũ ũyũ nĩ ũndũ wa ĩthikwa yanĩ. Ti nĩndĩmwĩa na ma, kũrĩa guothe ĩrĩa ndeto njega ĩno ĩkaanĩĩrwo thĩ yothe, kĩrĩa eekire ũyũ nako nĩkĩkaanĩĩrwo nĩ ũndũ wa kũmũririkana.

Hĩndĩ ũmwe wa ala ikũmi na ĩĩlĩ, ũla wetagwa Yuda Isikariota, aathiĩte kũrĩ athĩnjĩri akũũ akĩĩra, Nĩ kĩĩ mwendete kũneana, na

nĩngamũneana we? No makĩmũhe mirongo ĩtatũ ya betha. Na kuuma ũu nĩaendete kũvata wakĩ wa kũmũneana.

Na mũthenya wa mbee wa mikate ĩtarĩ na ndawa, arutani makĩũka kũrĩ Jesũ makĩmwĩra atĩrĩ, Wendete tũkũhaarĩrie kũ ũrĩe pasaka? Nake akĩĩa, Thiĩi itũũla-inĩ kũrĩ mũndũ ũla, mũmwĩe atĩ, Mũalimu ekwĩa atĩrĩ, ĩthaa yakwa nĩĩkuhĩĩie. Ngwĩka Pasaka gwaku hamwe na arutwa akwa. Na arutani nĩmekire ta ũrĩa Jesũ aamathire, na nĩmahaarĩirie Pasaka. Hwaĩ-inĩ ũkĩa-rĩ, nĩekwatĩire hamwe na ala ikũmi na ĩĩrĩ. Na ĩthĩo yao makĩĩa, akĩuga, ti nĩndĩmwĩa atĩ ũmwe wa ĩmwe nĩakandũnga. Na makĩthĩĩna mũno, mambĩĩĩie kwĩĩa kũmwĩĩa, o ũmwe wao akĩũĩia atĩ, Ti niĩ ndĩ, Mwathani? Ũla ũcokete akĩuga, Ũla ũtovilĩtye kĩvoko na niĩ thĩinĩ wa mbakũla, ũyũ nĩwe ũkaandĩthya. Mũndũ ũla ũndũ wa mũndũ nĩathiĩ ta ũrĩa kwandĩkĩtwo ũhoro wake, no haiya kũrĩ mũndũ ũcio ũrĩa mũndũ ũla ũndũ wa mũndũ aneanĩtwo nĩ ũndũ wake. Kwarĩ wega kũrĩ we angĩkorwo ndaaciarĩtwo mũndũ ũcio. Kũcookia no Yuda ũla ũkũmũneana akĩũria, Ti nĩ niĩ ndĩ, Rabi? Nake akĩmwĩra, Wee nĩwoirie. Makĩlĩa-rĩ, Jesũ nĩoyete mũkate, na kũthomithya, aũthũnangĩte na aũheete aala arutani, na akĩĩta atĩrĩ, Oyai mũlĩe, ũyũ nĩ mwĩlĩ wakwa. Na ĩndĩ oya kĩkombe na ĩndĩ ũthĩ ngaĩ, nĩamahe makĩĩa, Nyuai kũuma kũo inyuĩ othe, Ĩno nĩgũo nĩ thakame yakwa ya kĩĩkanĩo kĩa kĩeu, ĩla ĩkũitĩkwo nĩ ũndũ wa aingĩ, thĩinĩ wa kwĩthewa maehia. Ndĩmwĩa atĩ ndikanyua kuuma rĩu kuuma kũrĩ maciaro maya ma mũthabibũ nginya mũthenya ũcio rĩrĩa ngaanyua hamwe na inyuĩ marĩ meru thĩinĩ wa ũthamaki wa Baba wakwa.

Na ĩna kũina nyĩmbo, makĩuma makĩthiĩ kĩĩma-inĩ kĩa mĩtĩ ya mĩtamaiyũ. Hĩndĩ ĩyo, Jesũ amaĩĩa, Inyuĩ mũthĩ mũkathũka nĩ ũndũ wakwa ũtukũ ũyũ, nĩ ũndũ nĩkwandĩkĩtwe atĩrĩ, Nĩngũtha mũithi, na ng'ondu cia kĩũngano ikahũũrana.

Na kana ndĩkĩte kũũkĩsya, nĩngamũongoza mbee twĩ mũthĩ wa Galilaya. Kũcookia no Petero onirie kũrĩ we atĩrĩ, Angĩkorwo onthe nĩmakahĩngĩka nĩ ũndũ waku, niĩ no ndikahĩngĩka o na rĩ. Yesu akĩmwĩĩa atĩrĩ, Ti nĩndakwĩa, ũtukũ-inĩ ũyũ mbele ya ngũkũ kũkua maita matatũ ũkanikana. Petelo akĩmwĩla atĩrĩ, Ata ũngĩkorwo nĩ wa kwagĩrĩka ndĩkue hamwe na wee, ndikũkana. Nao arutwa othe makĩaria o ta ũguo.

Hĩndĩ ĩyo Jesũ okĩte na ao kũndũ kũĩtwa Gethsemane, na akĩĩtha aũthĩ atĩrĩ, Ĩkaai haha ĩthya ndĩthie mbee nĩndĩkũhooya kũu. Na ũndũ wa kũoya Petero na ana eelĩ a Zebedayo, ambĩĩie kũthĩĩna na kũnyamaala. Hĩndĩ Yesu akĩĩa o, Ngoo yakwa nĩ na mũtũku mũno ũkinyĩa gĩkuũ, ĩkai ũũ na mũikaie na niĩ. Nĩ kũthiĩ mbee kanini agwĩte igũrũ wa ũthiũ wake akĩhooya na kwoiga, Baba wakwa, angĩkorwo nĩ kũhoteka, kĩkombe kĩĩ kĩnjeheie, no ti ta ũrĩa niĩ ndenda, no ta ũrĩa wee ũkwenda. Na ũka kũ ala aũthĩ na ũkavona makomete, na ũkavola Petelo atĩ, ũũ ti mwatũĩte kũikaala mũkĩĩte ĩthaa ĩmwe na niĩ Mwĩkaai maũndũ na mũhooe, nĩguo mũtikae mũtonyie thĩinĩ wa ũkũũ. Kĩũmbe kĩla kĩũmbe kĩwĩ na wendo, no nyama nĩ nyũmũ. Ĩngĩ wa kelĩ, ethie mbaka, aĩthĩĩte akĩuga, Ithe wakwa, angĩ kĩkombe kĩĩ kĩtangĩkwata kũthie kuuma kũrĩ niĩ angĩ ndakĩnyue, ũndũ ũrĩa wendete nĩwĩkĩke. Na oka nĩokĩte akamakuva ĩo ĩngĩ

makĩkomete, nĩũndũ matho mao maĩ matũmĩte. Na ĩĩ aamatie, agĩthiĩ ĩngĩ, akĩhooya mũndũ wa katatũ, akĩaĩa ciugo icio syene. Tene oka kwa arutani aake na aethya o, Mwkomaa ithaa wa loipon na mwĩthukya? Onai nĩkwĩkĩĩte thaa, na Mwana wa Mũndũ nĩanenganĩtwe moko-inĩ ma eei. Ũkĩai, tũthĩe; onai, nĩakuhĩĩĩie ũla ũndeanania.

Na ĩndĩ yake akĩ aria, ona Yuda ũmwe wa ala ikũmi na ĩĩlĩ okire, na ũthĩ wake kĩũngano kĩnene kĩa hiũ na mbau kuuma kwa atumia nene na athuuri a andũ. Ũla wa kũneana we nĩaheete kĩmanyithyo akiuga, Ũla ndĩkamũmunya nĩwe, mũnyiitei. Na o hĩndĩ ĩyo ĩmwe akĩmũkuhĩĩla Jesũ, akĩmwĩla atĩrĩ, Ũkene, Mũtũmi, na akĩmũmunya. Nĩ Jesus akĩĩa we, Mũthiĩ, ũndũ-inĩ ũla ũĩ haha. Hĩndĩ ĩyo maasembete makĩĩkĩa moko mathĩ Jesus na makĩmũnyiita. Na ona, ũmwe wa ala maarĩ hamwe na Jesũ eetambũlũthĩtie kĩvoko akĩũmũla ũhiũ wake, na akĩũma ndungata ya mũthĩnjĩli-ngai mũnene akĩtinia kũtũ yake. Hĩndĩ Yesu aumĩte kũmwĩa, Syokya ũthĩ waku handũ wakĩo, nĩ ũndũ onthe arĩa maĩte ũthĩ makũa na ũthĩ. Kana ũkwonia atĩ ndingĩhota rĩu kũĩta baba wakwa, na nĩakandũthĩĩa andũ aingĩ gũkĩra ikũmi na ĩĩlĩ cia matũma? Atĩa nĩ ũndũ ũcio maandĩko megũthingio atĩ ũguo nĩkuo kwagĩrĩire kũgĩa? Thaa ĩyo Jesũ endete kĩũngano kĩa andũ atĩrĩ, Ta ũndũ wa mũĩci nĩmwokĩte na hiũ sya ita na mĩtĩ kũndea? Mũthenya o mũthenya ndĩkoete kũrĩ ĩmwe nĩndĩkũrutanĩa thĩinĩ wa hekarũ, na mũtiandea. Ĩno yothe nĩyĩkĩkĩte nĩguo maandĩko ma anabii matimĩkĩe. Hĩndĩ ĩyo arutani othe maamũtĩĩte nĩmoorĩte.

Acio nĩo maakwatĩte Yesu maamũtwĩte kũrĩ Kayafa mũthĩnjĩri-Ngai mũnene, kũrĩa andũ-marũa na athuuri moonganĩte. Ũla no Petelo nĩamũthiĩte kuuma kũla kũlai nginya ĩa ya muthenya mũnene, na atoonyete thĩinĩ, aikaĩte na ateethĩ kũona mũthia. Ala atumia makũũ na athuuri na kĩama kĩothe nĩmendete ũira wa maheeni kũringana na Yesu nĩguo mamũũlage, Na ti meonete, na aingĩ maũndũ ma kũheana ũira wa maheeni makĩũka, ti meonete. Kũma thutha no makĩũka elĩ ala maheana ũira wa maheeni. Nĩndoigĩte, ũyũ endete, nĩndĩ na ũhoti wa kwananga thĩkũ ya Ngai na kũmĩaka ĩngĩ mĩthenya ĩtatũ. Nĩ kĩooka mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene akĩũkĩa akĩmwĩa atĩrĩ, ndũracookia kĩndũ? Nĩ kĩĩ andũ aya makũũmbũĩte? Ũla no Jesũ nĩatũũlĩte. Na ũcookia, mũthĩnjĩri-Ngai ũla mũnene nĩerire kũrĩ we, Nĩngũkwĩĩa wee kũringana na Ngai ũrĩa ũtũũraga mũoyo nĩguo ũtwĩre akorwo wee nĩwe Kristũ, Mũrũ wa Ngai. Jesũ akĩmwĩa atĩrĩ, Wee nĩwoigĩte, no ndĩkwĩa atĩrĩ, kuuma rĩu nĩmũkoona Mũrũ wa Mũndũ aikarĩte mwena wa ũrĩo wa Hinya na oka igũrũ wa matu. Hĩndĩ mũthĩnjĩri mũnene nĩatembũĩte nguo ciake ekũiga atĩ nĩarumĩte, kĩĩ ĩngĩ ũndũ tũkwĩthĩĩa aira? Ona ĩu mũnĩiguĩte kũruma kwake. Kĩĩ kĩoneka kũrĩ inyuĩ? Nao makĩĩtĩka makĩuga atĩrĩ, Nĩ mwĩhia wa gĩkuũ. Hĩndĩ ĩyo nĩmatemĩe thũa ũthiũ-inĩ wake na makamũthĩta, nao makamũkavĩta. Makĩuga atĩrĩ, Ũthĩ ũrathĩ ithuĩ, Kristũ, nũũ ũkũgũthĩte?

Petro nĩaikarĩte nja wa nyũmba ĩyo, na mũndũ-wa-ĩka ũmwe nĩamũkuhĩrĩirie akĩmwĩra, Na wee warĩ hamwe na Jesu wa Galilaya. Nake aĩte ĩmbee yao othe akĩuga atĩ, Ndĩmenyaa kĩla

ũkwĩa. Kũthiĩ kwake kũu kĩhingo-inĩ, nĩonete nĩ mũndũ-wa-aka ũngĩ, nake akĩmeetha andũ arĩa maarĩ kũu atĩrĩ, Na ũyũ aaĩ hamwe na Jesũ wa Nazaretha. Na rĩngĩ nĩakaanire na mwĩhĩtwa atĩ ndimenyete mũndũ ũcio. Thutha wa kanini, ala maathiite maemete maekwa Petero, Ti wendo na we ũmwe wao, nĩgũkorwo mũario waku nĩũkũtũma ũmenyeke. Hĩndĩ ambĩĩĩa kwĩthĩwa na kwĩĩka atĩ ndimenyaa mũndũ ũla. Na o ĩndĩ ĩyo ngũkũ ĩkĩĩta. Na Petelo akĩũmbũka kiugo kya Jesũ ũũ wamwĩĩte atĩ mbee ngũkũ ĩĩte, ũkaanĩa maita matatũ, na ũthiĩte nja akĩĩla na ũũũ mũnene.

27

Rũciinĩ-inĩ kũgĩa, athĩnjĩri-Ngai othe na athuuri a andũ nĩmeyĩte ũtaũku wa kũũkĩrĩra Jesũ nĩguo mamũũrage. Na mamuoha, we maumĩthĩa, na makamũtwaa, na makamũnengea we kũ Pontio Pilato, ũla mũtongoi.

Hĩndĩ Yuda ũla wamũneana ona atĩ nĩatuĩtwe ciia, akĩigua kĩeha akĩũndũkania ĩla betha mĩongo ĩtatũ kũrĩ athĩnjĩri-Ngai akũlũ na athuuri Kwĩĩa atĩrĩ, Nĩndĩĩtie mehia neanĩte thakame ĩteonete ũũru. No makĩĩa atĩrĩ, Ũndũ ũcio nĩ kĩĩ kũrĩ ithuĩ? Wee nĩũkoona. Na ũmĩte ũtei wa mbesa sya siliva kũu nyũmba-inĩ ya Ngai, nĩetheemie, na ũthiĩte akĩĩkuua. Athĩnjĩĩi anene nao mekwata syĩĩa cia mbĩĩa, makĩĩa, Ndĩkwĩkĩka kũikia syĩo thĩinĩ wa kĩthesaũũ, tondũ nĩ thĩĩũ wa thakame. Na mawĩ ma ũtaũlĩ, nĩmagũlĩte mũgũnda wa mũũmbi wa syungu na mbesa ĩyo nĩ

ũndũ wa kũsyĩka andũ a ngĩ. Nĩ ũndũ ũcio, mũgũnda ũla wetĩtwo mũgũnda wa thakame nginya ũmũthĩ. Hĩndĩ kwahingiwa kĩla kĩaĩĩtwe nĩ ũndũ wa Jeremiah ũla mũnabii akĩĩta, na makĩoya ĩla mĩongo ĩtatũ ya betha, ũtĩĩo wa ũla watiĩtwe ũrĩa matiĩte kuuma kũrĩ ana a Israeli. Nĩmaheete kũu mũgũnda wa mũũmbi, ta ũrĩa Mwathani aathĩte.

Nowe Jesu aimĩte mbee ya mũtongoi, na mũtongoi ũcio nĩamũũyie akĩmwĩa atĩrĩ, wee nĩwe mũthamaki wa Ayahudi? Nake Jesu akĩmwĩa atĩrĩ, wee nĩũkwĩa. Na ĩ thĩinĩ wa kũthitangĩa kwake nĩ athĩnjĩĩ akũũ na akũũ atĩtĩ, ndaũkĩĩte ũndũ o na ũmwe. Hĩndĩ ĩyo Pilato nĩetwĩa kũmũ atĩrĩ, Ndũthikĩte ũrĩa makũthitangĩia maũndũ maingĩ? Na ti amũcookia kũmũ kana kĩũmbe kĩmwe, ũndũ ũcio ũkĩtũma mũtongoria egĩe na kĩeha kĩnene mũno. Kũlingana na mũthenya wa mũthenya mũnene, mũtongoria nĩamenyete kũekia mũndũ ũmwe mũohe kũrĩ kĩrĩndĩ ũrĩa mendete. Maaĩ na ũndũ ũcio ĩĩ na mũthĩĩwa ũmwe wa kũmenyeka wetagwo Baraba. Nĩ ũndũ wa kũũngania kwao, Pilato akĩmaĩĩa atĩĩ, Nĩ ũũ mwendete ndĩmũekĩe? Baraba kana Yesu ũla wĩtwa Kilisto? Nĩamanyĩte atĩ nĩ ũndũ wa ũthũ nĩmamũneanĩte. Ĩthĩ akĩikarĩte igũrũ wa kĩtara kĩa ũtuanĩri, mũka wake nĩamũtũmĩire ũhoro akĩmwĩra atĩrĩ, Ndũkae na ũndũ na mũndũ ũcio mũthingu, nĩgũkorwo nĩnyatuĩkĩte maũndũ maingĩ ũmũthĩ nĩ ũndũ wake kũrĩ kĩroto. Atheethi na athuumi makalĩsya ĩthano syĩa nĩ nĩo maendithĩsye ĩthano sya andũ nĩguo maĩte Baraba, na Jesũ mamwĩthie. Kũcookia no mũtongolia akĩmakĩĩla atĩrĩ, nĩ ũmwe mwendete kuuma wa ĩĩlĩ ndĩmũlekethye? Nao makĩuga, Baraba. Pilato akĩmavĩa atĩĩ, Nĩ

kĩĩ ĩndĩ nĩngwĩka Jesũ ũla ũĩtawa Kĩlĩsto? Makĩmwĩthya othe atĩĩ, Nĩambanĩĩthwe mũtĩ-inĩ. Mũtongoi ũcio akĩũia atĩrĩ, Nĩ ũũru ũrĩkũ ekĩte? No andũ makĩanĩĩa makĩria makiuga atĩrĩ, Nĩambanĩĩo mũtĩ-inĩ! Wonete na Pilato atĩ ndakoni kĩndũ kĩngiĩ, no nĩndĩ mũno mbalamwano ĩkavĩa, wĩĩte maaĩ akĩthamba moko mbee wa kĩũngano akĩuga, Ndĩ mũtheu kuuma thakame ya mũndũ ũyũ wa kĩhooto. Ĩmwe nĩmũkoona. Na makĩũcookia, andũ onthe makiuga atĩrĩ, Thakame yake ĩgũe ithuĩ na ciana citũ. Hĩndĩ ĩyo nĩamũrekithĩĩie Baraba, no Jesũ aamũthĩĩtie nĩamũnengei nĩguo ambĩkwe mũtĩ-inĩ.

Hĩndĩ andu a ita a mũtongoi maathĩĩte Jesũ maĩkĩte kũu nyũmba ya ũtongoi makĩũngania kũrĩ we mbũtũ yothe ya andu a ita Na maumithie nguo ciake, makĩmwĩkĩa nguo ya kũmũthika ya ndune. Na ĩla syathondekete mũtwe kuma mĩĩa, makĩĩkĩte ĩla nthĩ ya mũtwe wake na mũtĩ ĩla nthĩ ya ũũmĩ wake wa kĩũmĩ. Na ĩla syatũĩte ndu mbee yake, syamũthekethelea kũmwĩa, Ũkena, mũthamaki wa Ayuudi. Na maatuĩte mata harĩ we, nĩmakuuĩte mũtĩ ũla na makĩmũtha mũtwe wake. Na ĩndĩ ĩla maamũthekethya, maamũũnyũla nguo ĩla ndaaya na maamwĩkĩa nguo syake, na maamũtwaa kũmũkuuvĩthya.

Kũthiĩ ila nĩmonete mũndũ Mũkyleniano wetagwa Simoni, ũyũ nĩmamũthiĩte nĩguo oe mũsalaba wake. Na mookĩte handũ ũĩtawa Gologotha, ũla nĩ ũĩtawa handũ wa kĩvĩa. Nĩmamũheire kũnyua thiki ĩrĩa ĩthangaine na nyongo, na aitĩkĩtie ndendete kũnyua. Maumithie, nĩmagayanĩte nguo ciake makĩikia mũtĩ. Na maĩkaa matethĩ, nĩmamũtunĩĩte kũu. Na maĩkĩte ĩtũũa wa musyi

wake ũndũ ũrĩa waandĩkĩtwe wa ũhoro wake, Ũyũ nĩwe Jesũ Mũthamaki wa Ayũdai. Hĩndĩ aĩ nĩ maambĩtwe hamwe na we aisi eelĩ, ũmwe mwena wa ũũmĩo na ũmwe mwena wa ũmotho. Ala andũ maavĩtĩte makĩmũthũkia makĩinainĩa mĩtwe yao. Na makĩuga atĩrĩ, Wee ũrĩa ũthũkangia hekaũ na ũkamĩaka thĩinĩ wa matukũ matatũ, wĩthokoe wee mwene! Angĩkorwo ũrĩ Mũriũ wa Ngai, ikũrũka kuuma mũtĩ-inĩ wa kĩvamba. Ũndũ ũmwe na ũũ, athĩ akũũ maĩthĩo makĩthekania hamwe na andĩki na athuuri na Afarisai makĩuga atĩrĩ, Anyu ookithie, we mwene ndakwĩthya kũũthia. Angĩ nĩ mũthamaki wa Isiraeli, nĩaikũũke ĩu kuuma mũtĩ-inĩ ũla wa mũsalaba, na tũmwĩtĩkie. Nĩewĩkĩtie igũlũ wa Ngai, nĩamũthae ĩndĩ ĩno, angĩ nĩendete. Oigĩte nĩgũkorwo wa Ngai ndĩ mwana. Kĩla kĩndũ kĩu kĩa ũndũ ũmwe, na aĩci ala maambatithĩtie mũtĩ hamwe na we maamũthekagĩrĩria.

Kuuma saa ya ĩtandatũ, nditi ĩkĩoneka thĩ yothe nginya saa ya kenda. Kũhana na saa ya kenda, Jesũ anĩĩte na mũlaka ũnene akĩũga, Eli Eli, lama sabakthani; ũũ nĩ, Ngai wakwa Ngai wakwa, nĩ kĩĩ ũndeitĩkĩte? Amwe a ala mĩmĩte kũu maĩkĩte, makĩĩa atĩ ũyũ nĩeeta Elijah. Na o ũmwe wao akĩũka mbio, akĩoya sponge, akĩmĩiyũũithia viniga, akĩmĩika mũrangi-inĩ, akĩmũnyuithia. Nao ala angĩ maathanĩĩte, Tĩĩa, none kana Elija nĩakooka kũmũhonokia. Ũla no Jesũ ĩngĩ eetĩte na mũkayo mũnene aĩkĩte ngoma. Na ona, kitambaa kya hekalũ kĩagaũkanĩirio ĩĩlĩ mbĩlĩ kuuma ĩgũlũ nginya thĩ, na thĩ ĩkĩinaina, na mahiga makĩgaũkanĩĩa. Na mambĩ maahingũlĩtwe, na mĩĩlĩ mĩingĩ ya arĩa maakomete atheru nĩmokĩtwe. Na maumĩte mathĩĩ ma

mbĩĩa, thutha wa ũkĩũkĩa wake, nĩmatoonyie itũũla itheu na makĩoneka kũrĩ andũ aingĩ. Mũtongoi wa thigana na ala maarĩ hamwe na we marangĩĩte Jesũ, moonete ĩthingithio na ĩla syekĩkite, makĩogopa mũno makĩuga, Kwĩ ũndũ wa ma, Ngai mwana ĩĩ ũyũ. Kwaĩ na kũu na aka aingĩ kuuma kũla kũu kũlaya mona, ala maatuĩte Yesu kuuma Galilaya kũmũtungatĩla. Thĩinĩ wao kwalĩ na Malia Magdalene, na Malia nyina wa Jakobũ na Josefu, na nyina wa ana a Zebedayo.

Hwaĩ-inĩ na ĩkĩthĩĩte, ũkĩa mũndũ mũtonyi kuuma Arimathea, ĩtwa Jusufu, ũla na we mwene nĩatuĩkĩte mũndũ wa kũthiĩ na Jesu, Uyu akĩa kũrĩ Pilato na aĩtia mwĩĩrĩ wa Jesũ. Hĩndĩ ĩyo Pilato aathire mwĩĩrĩ ũnengwe. Na Juzefu aarĩkia kũoya mwĩĩlĩ ũcio, nĩaũkunĩithĩtie na nguo ya gatani theu. Nĩaikĩte kũu mbĩĩa-inĩ wake mĩĩthya ĩla aatemĩte ndwani wa ĩtaa, na aaviingĩsya ĩveti nene mũnango-inĩ wa mbĩĩa ĩyo akĩũma. Kwaĩ na kũu Malia Magadalene na Malia ũngĩ, meikaĩte mbee wa mbĩĩa.

Mũthenya ũla ũngĩ, ũrĩa warĩ thutha wa ĩhaarĩrio, athĩnjĩri-Ngai akũũ na Afarisai nĩmonganĩire kũrĩ Pilato. Kĩuga atĩ, Mwĩtũ, nĩtwĩkũmbũkĩte atĩ ũla mũheeni eete akĩĩ mũoyo, Thutha wa mĩthenya ĩtatũ nĩngwĩkĩĩa. Atha nĩũndũ ũcio, atha ĩtũme ĩkĩĩkĩtwe ĩla mbĩĩa nginya wa mũthenya wa ĩtatũ, ndakae aĩ anaumĩ ake moke ũtukũ mamũiye na maĩe kũ andũ atĩ, nĩokĩtwe kũuma kũ akuũ, na ĩkava ĩla ũhĩtia wa kũũma ũkĩĩu kũĩa ũla wa mbee. Pilato nĩendete kũo atĩrĩ, Mũĩ na arangĩi, thiĩi mũĩkĩe ũgitĩo ta ũrĩa mũĩ. Ala nĩo mathiĩte mekĩĩte mbĩĩa makĩa ĩwe ĩla na kĩlĩnda kĩa aĩki.

28

Kũu na Sabato, îla îkîthemũka kũthîîa mũthenya wa îmwe wa Sabato, ookîte Malia wa Magidala na Malia ũla ũngî kũona mbîîa. Na ona, ithîmbî kînene kîoneke, nî ũndũ mũtũmwa wa Mwathani aîkũũte kuuma ituni, akîsyoka akavîngũlya îvîa kuuma mũnyako na aîkaa îthîinî wa yo. Kwaî ũndũ ũla mũno wake ũtaî ta ũũmi, na nguo yake yeũ ta îla. Kuuma kũu gwîtigîra gwake, arîa maarangagîra makîinaina na magîtuîka ta akuũ. Kũcookia mũtumia ũcio wendete atumia acio aka, Mũtiîtigîe îmwe, nîndamanyete nîgũkorwo Jesũ ũrîa wamũrîtwo mũmbatî nîwe mũrenda. Ti alî ũũ, nîonîkîtwe nî ũndũ ta ũrîa endete. Ũkai mwone handũ harîa akomete Mwathani. Na îvîu thî mũthiî mwîe anaumî ake atî nîasyũkîtwe kũma kũ akuũ, na ona nîathîaga mbee yanyu ũla Galilaya, kũu nîmũkamwona, ona ndîmwîîte kũmî. Na îthî syaumîte mbîo kuuma mbîîani na wîtigîî na ũkenete mũnene, syaîîte kũmenyithya aũthî ake. Ta ũndũ maathiiaga kũmenyithia arutani ake, na ona Yesu amakonganîie akîmavayia atî, Kenai. Nao makîmũkuhîîla, makînyiita maũũ make, na makîmũinamîla. Hîndî Yesu akîmeea atîrî, Mũtiîtigîe, thiîi mwîe alũme akwa nîguo maathiîe Galilaya, na kũu nîmakaanona.

Makîthiî-rî, ona, aũmî amwe a arangîîri maokîte itũũra-inî inene, makîhe athînjîri nene ũhoro wa maũndũ mothe marîa meekîkîte. Na maathîkanîte hamwe na atumia akũlũ, na maatuîte ũndũ wa kîama, makîhea athigari betha nyingî

makĩuga, Ĩtai atĩ arutani ake moka ũtukũ nĩmaiyĩte we ĩsũ syĩtũ tũkĩkomete. Na ũngĩ ũthikĩtwo ũndũ ũyũ nĩ mũtongolia, ĩsũ tũkamũthinya we na ĩmwe tũkamũtũma mũtikae na mũtangĩko. Na nĩo maaĩkĩte betha ĩyo, meekire ta ũrĩa maarutĩtwo. Na ndeto ĩyo ĩkĩambatithya gatagatĩ ka Ayahudi nginya ũmũthĩ.

Nĩ ũndũ ũcio arutwo ikũmi na ũmwe nĩmathiire Galilaya, kĩrĩma-inĩ kĩrĩa Jesũ aamathĩĩrĩire. Na mona we nĩmamũhooya, no angĩ nĩmakavĩa na ngalĩka. Na ĩndĩ akuhĩĩa, Jesu nĩamakĩĩle kũo akĩuga, Nĩneewa wĩthĩtũ wothe kũu ituni na igũlũ wa thĩ. Mũthiĩte mũkaamĩĩthya andũ a ndũĩme syothe, mũkĩmabatithya ĩtina-inĩ wa Ithe na wa Mũũ na wa Mũũma Mũtheu, Mũmamenyithie kũikala maũndũ mothe ila ndamwathie, na onai nĩ ndĩ hamwe na ĩmwe matuku mothe kũthia kũthya kwa ũtheu. Ameni.

Kuuma

1

Ici nĩ matina ma ana a Israeli arĩa maatoonyie kũu Misili hamwe na Yakobo ithe wao, o ũmwe na andũ othe a nyũmba yake maatoonyie. Reuben, Simeon, Levi, Judah, Issachar, Zebulun, Benjamin, Dan, na Naphtali, Gad, na Asher. Joseph na alikuwa kũ Egypt, nao maĩtũ mothe ma Jacob malikuwa itano na mĩongo ĩmwe na ĩĩlĩ. Joseph nĩakuĩte, na aanake othe a nyina, na kĩlungu kĩu kyothe. Ana ana a Isiraeli nĩmakũlĩte, na makĩingĩa, na makĩa aingĩ, na makĩgĩa na hinya mũno mũno, nayo ĩthĩ ĩkĩmaingĩthya. Mũthamaki ũngĩ nĩakĩĩ igũrũ wa Misĩri, ũrĩa ũtaamenyete Jusufu. Nĩendete kũrĩ andũ ake, ona mũthemba wa ana a Isiraeli nĩ kĩũngano kĩnene, na nĩ na hinya kũtũkĩĩa. Ũkai nĩ ũndũ ũcio tũmathĩĩe na ũũgĩ, ndakae onganĩka, na rĩrĩa ĩngĩtũkora mbaara, nĩmakonganĩithwo na aya o nao kũrĩ thũ syĩtũ, na maatũthũũkĩĩte, nĩmakoima kuuma bũrũri-inĩ ũyũ. Na akĩĩkĩla mathĩ ao ene ma wĩa nĩguo mamathĩĩthye na mĩĩa. Na makĩaka matũũla ma ũũmĩ wa Farao, ĩla ya Peitho, na Ramesese, na Ũ, ũla ũlĩ mũtũũla wa Ĩthwa. Ndũ ũla

maamahinĩkĩtie, nĩ ũndũ ũcio maingĩhĩte mũno, na makĩgĩa na hinya mũno mũno, na Amĩsili makĩmathũũa kuuma kũrĩ ana a Isiraeli. Na Amisili maathĩĩte ana a Isiraeli na hinya. Na kũthĩĩnia ũtũũmi wao thĩinĩ wa mawĩra ma ũũmũ, na ũũmba na kũũmba matofali, na mawĩra mothe ma thĩinĩ wa mĩgũnda, kũlingana na mawĩra mothe marĩa maatũmĩĩte wao na hinya.

Na mũthamaki wa Amisĩ akĩuga kũrĩ aciarithia a Ahibirania, ũmwe wao eetwa Sefora, na ĩĩtwa ya wa keerĩ Fua, Na akiuga atĩ, ĩla mũmĩteithagia aka Aebulai kũvyala, na makorwo nĩ kũvyala, akorwo nĩ mwana wa mũme, mũũlage, no akorwo nĩ mwana wa mũka, mũmĩkie. No atũmia ala maatũmĩaa ciana nĩmokĩte Ngai na matiĩkĩte ta ũrĩa mũthamaki wa Misiri aamaathĩte, nao nĩmakũũrĩirie ciana cia aanake muoyo. Mũthamaki wa Misĩli nĩetĩte ala aciaa, na akĩmeela atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩatũmĩte mwĩke ũndũ ũyũ, na mũkĩũũĩa ana a nthaka? Andũ ala maatũmaga ciana makĩĩla Falaũ atĩrĩ, Andũ-a-aka a Kĩhibilia ti ta andũ-a-aka a Misili, nĩgũkorwo nĩmeciaraga mbere ya andũ ala maatũmaga ciana gũkinya kũrĩ o, na nĩmaciaraga. Wega nĩekite Ngai kũrĩ aimi, na andũ makĩingĩa, na makĩa hinya mũno. Tondũ ala aciaa ciana nĩmakwĩtigĩĩa Ngai, makĩĩthĩa nyũmba. Pharaoh nĩathanire andũ ake othe, akiuga atĩrĩ, Kaana kothe ka mũndũ mũrũme karĩa kekũciarĩrwo Ahibirania, mũkaite rũũĩ-inĩ, no kaana kothe ka mũirĩtu, mũkarekerie muoyo.

2

Kwaĩ na mũndũ ũmwe kuuma kũ mbũi ya Levi, ũla waĩkĩte ũmwe wa ana a aka a Levi. Na nĩonĩte nda, na akĩvyala mwana wa mũndũme, na maonete atĩ nĩ mwega mũno, makĩmũhitha mĩeli ĩtatũ. Tondũ matiekĩte kũmũsitha ĩndĩ ĩngĩ, nyina wake nĩwĩkĩĩte kĩondo, na nĩamĩthingithĩte na mũtũnda wa asũfalũtũ, na nĩatoonyesyete mwana ũla thĩinĩ wa kĩo, na nĩaĩkĩte kĩo thĩinĩ wa ĩtete hakũhĩ na mũtĩ. Na mwĩka wake nĩendete kũmũlola kũũ kũla, nĩguo amanyĩthye kĩla kĩngĩmũthĩĩa.

Mwaitu wa Farao nĩaikũũkĩte kwĩthamba ũthĩ wa ũũĩ, na andũ ake a ũtungata nĩmethĩĩte kũndũ kwa ũũĩ, na ona kĩondo kĩu kĩa itheka, atũmĩte mũndũ wa ũtungata, akĩoya kĩu. Kũhingũla, onete mwana ũkĩĩla thĩinĩ wa kiondo, na mũirĩtu wa Farao nĩamũthanĩĩe, na akiuga, Ĩno nĩ ya ciana cia Ahibirania. Na mũmũnĩa wake akĩuga kũrĩ mũirĩtu wa Farao, Ũkwenda nĩngwĩta mũndũ-wa-ĩka ũrĩa ũnonithĩtie kuuma kũrĩ Ahibirania, nake nĩakanonithia kĩana kĩu kũrĩ wee? Mũndũ-wa-nja wa Falaũ akĩuga, Thiĩ, na ĩthĩĩte, mũirĩtu ũcio mũnini akĩĩta nyina wa kaana kau. Mũsyi wa Farao eekwĩte kũmĩ atĩrĩ, Ndĩka kaana aka, na ũkanongeelee, na nĩngakũhe mũkomboo. Mũndũ-wa-aka ũla akĩoya kaana kau, na akĩkanongeelea. Mwana aakulĩte, nĩamũtwĩte kũrĩ mũirĩtu wa Farao, na aatuĩkire mũriũ wake, na akĩmũtua ĩtwa Musa, akĩuga atĩrĩ, nĩndamũrutire maĩ-inĩ.

Kĩathĩĩkĩte ĩ matukũ maĩa maingĩ mau, Musa ũthĩĩkĩte mũnene, aumĩte kũrĩ alũme aake ana a Isiraeli. Ona ũthĩĩkĩte wĩla wao, onaa mũndũ Mũmisili akũũma ũmwe Mũhibirania wa alũme

aake ana a Isiraeli. Ona ndĩĩte ũndũ ũla na ũla ti onete mũndũ o na ũmwe, na ona ũthĩte Mũmisili, aahithĩte we thĩ ya mũthanga. Kuuma na mũthenya wa kelĩ, onaa andũ eelĩ Aebulania makĩhũũlana, na eea ũla wĩkaa ũũlũ, Nĩ kĩĩ wee ũkũũma mũndũ wa itũũla? Ũla nowe endete, nĩ ũũ wakũthũũla mũtongolia na mũtuithania igũlũ witũ? Ndũkwenda kũnjũlaga, ta ũla mũno wakũũlaga ĩla Mũmisili? Nowe Musa nĩetigĩle, na endete, angĩ ũguo nĩkũoneka nĩkũĩkĩte ũhoro ũyũ. Farao aiguĩte ũhoro ũyũ, na aathiĩte kũũlaga Musa. Musa eheete kuuma ũthĩu wa Farao, na atũũlĩte bũlũ wa Midiamu. Okĩte thĩinĩ wa bũlũ wa Midiamu, aikĩlĩte igũlũ wa kisima. Muteei wa Midiani aĩ na ana a aka mũgwanja, alĩsya mbũi sya ithe wao Jethro. Maũkĩte na maatahĩte maĩ nginya maiyũvĩtie ndoo, nĩguo manyithye mbũi sya ithe wao Jethro. Rĩrĩa arĩithi mookire, nĩmaingatagia, no Musa akĩũkĩa na akĩmakũũa, na akĩmatahĩa maĩ, na akĩnyuithia ngondu syao. Nĩmokĩte kũrĩ Ragueli ĩsu wao, nake akĩmavĩa atĩrĩ, Nĩkĩĩ mwĩhĩtie wa kũũka ũmũthĩ? Nao makĩuga atĩrĩ, mũndũ wa Misĩli nĩatũteithũũie kuuma kũrĩ arĩithi, na nĩatũtahĩire maaĩ, na nĩanyuithĩirie ng'ondu ciitũ. Nake akĩĩra airĩtu ake atĩrĩ, Arĩ kũ? Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte mũtige mũndũ ũcio? Mwĩtei nĩguo arĩe irio. Musa nĩaikĩtie kũu na mũndũ ũla, na akĩnengea Zipora mũirĩtu wake kũrĩ Musa ta mũka wake. Nda nĩ ũndũ wa kũgwata ĩnda, mũndũ-wa-aka nĩaciarĩire mwana wa kahĩĩ, na Musa nĩathuĩte rĩĩtwa rĩake Gerishomu, akiuga atĩrĩ, nĩgũkorwo ndĩ mũgeni bũrũri-inĩ wa kũngĩ. Na thutha wa matuku maingĩ macio, mũthamaki wa Misĩli nĩakuĩte, na aanake a Isiraeli nĩmacaaĩte nĩ ũndũ wa mawĩra, na makĩanĩĩĩra, na kĩanĩĩĩro kĩao kĩambatĩte kũrĩ Ngai nĩ ũndũ wa mawĩra. Nake

Ngai nĩathikĩĩwe kĩĩo kĩa ũthĩĩna wao, nake Ngai akĩĩkũmbũka kĩĩrĩkanĩo gĩake kĩa kũrĩ Iburahĩmu, na Isaaka, na Jakobo. Nĩ Ngai onete ana a Isiraeli, na akĩmenyeka kũrĩ o.

3

Musa ĩĩ ũthĩaga mbũi cia Jethro muikũũ wake, mũthĩnjĩĩ-Ngai wa Midiani, na aongotie mbũi werũ-inĩ, na ookite kĩĩma-inĩ kĩa Horebu. Mũtũmia wa Mwathani onekete kũrĩ we thĩinĩ wa mwaki wa nĩmbĩ ũkĩuma kĩhinga-inĩ, na onete atĩ kĩhinga kĩrĩ kĩaka na mwaki, no kĩhinga kĩtionete. Musa akĩuga atĩrĩ, Nĩngũthiĩ ngone kĩoneki kĩĩ kĩnene, nĩ ũndũ kĩvĩsĩ kĩĩ gĩtĩũmĩaa. Asa ila nĩonete Mwathani atĩ nĩasũmĩte kũona, Mwathani nĩamwĩtĩte kuuma kĩthaka-inĩ, akĩuga, Musa, Musa, nake akĩuga, Nĩ kĩĩ? Nowe akĩĩa atĩ, Ndũkaneĩthye haha, vua kĩĩa kĩa kũgũa ũkĩũmie magũũ-inĩ maku, nĩ ũndũ handũ hau ũ ũĩmĩte nĩ thĩ ĩtheu. Nĩ akĩuga atĩrĩ, Niĩ nĩ niĩ Ngai wa baba waku, Ngai wa Abraham, na Ngai wa Isaac, na Ngai wa Jacob. Moses akĩgarũra ũthiũ wake, nĩgũkorwo atigĩte kũrora mbee ya Ngai. Muathani eerire Musa atĩrĩ, Nĩndĩonete wega ũthĩĩna wa andũ akwa arĩa marĩ Misiri, na nĩthikĩtie kĩrĩro kĩao nĩ ũndũ wa arũgamĩrĩri a wĩra, nĩgũkorwo nĩndĩmenyete ũrũmĩko wao. Na nĩndikite kũũkũa kũmahonokia kuuma moko-inĩ ma Aamisiili, na kũmaũmia kuuma thĩ-inĩ ĩyo, na kũmatoonyia thĩ-inĩ nzũ na nyingĩ, thĩ-inĩ ĩthethekaa ivia na ũũkĩ, handũ-inĩ ha Akanaani, na Ahiti, na Aamoli, na Apelesi, na Agiligasi, na Ahivi, na Ayebusi. Na rĩu ona, kĩrĩro kĩa ana a Isiraeli nĩkĩũkĩte harĩ niĩ, na

niĩ nĩnyonete ũthĩĩni ũrĩa Amĩsiri mamathĩĩnagia. Na rĩu ũka, nĩngũtũma we kũrĩ Farao mũthamaki wa Misĩri, na nĩũkaumia andũ akwa, ana a Isiraeli, kuuma nthĩ ya Misĩri.

Nake Musa akĩĩra Ngai atĩrĩ, Niĩ ndĩ ũ, atĩ nĩngũthiĩ kũrĩ Farao mũthamaki wa Misiri, na atĩ nĩngũũmia ciana cia Isiraeli kuuma bũrũri wa Misiri? Ngai oigĩte kũ Musa, akĩmwĩa atĩ, Nĩngũkorwo hamwe na wĩ, na ĩno nĩyo kĩmanyithyo kĩaku atĩ nĩ niĩ ngũgũtũma: Rĩrĩa ũkaaũmia andũ akwa kuuma Misili, nĩmũkahooya Ngai kĩrĩma-inĩ kĩĩ. Na akĩuga Musa kũrĩ Ngai, Ona nĩ nĩngũthiĩ kũrĩ ana a Isiraeli, na nĩngwĩla kũrĩ o, Ngai wa maithe maitũ nĩatũmĩte niĩ kũrĩ inyuĩ, nĩmakandũũlia niĩ, Kĩĩ ĩĩtwa wake? Kĩĩ nĩngwĩla kũrĩ o? Nĩ Ngai eekwĩte kũrĩ Musa akiuga, nĩ niĩ ndĩ Ũrĩa Ũrĩ, na akiuga, ũguo nĩguo ũkeera ana a Isiraeli, Ũrĩa Ũrĩ nĩwe ũndũmĩte kũrĩ inyuĩ. Na akĩuga Ngai ĩngĩ kũrĩ Musa, Ũguo ũkwĩra ana a Isiraeli: Mwathani Ngai wa maithe maitũ, Ngai wa Iburahĩmu, na Ngai wa Isaaka, na Ngai wa Jakobũ, nĩatũmĩte niĩ kũrĩ ĩmwe. Ũyũ wakwa nĩ ĩtwa wa tene, na ũkũũkanĩo wa njiaro njiaro. Ũka nĩũndũ ũcio ũnganie kĩama kĩa athuuri a ana a Isiraeli, na ũkamethe, Mwathani Ngai wa maithe maitũ nĩonekete kũrĩ niĩ, Ngai wa Iburahimu, na Ngai wa Isaaka, na Ngai wa Jakobo, akiuga, Nĩndamũthiĩte kũmũona, na ũrĩa wothe ũmũkoete kũrĩ ĩmwe kũu Misiri. Na akĩuga atĩrĩ, Nĩngamũkũa inyuĩ kuuma kũrĩ ũthĩĩni wa Amisiili, ndĩmũtwae thĩinĩ wa bũrũri wa Akaanani, na Ahiti, na Aamori, na Aperisi, na Agirigasi, na Ahivi, na Ajebusi, thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa ũkũiyũũa iria na ũũkĩ. Na nĩmakaigua mũgambo waku, na nĩũgatoonya wee, na kĩama kĩa athuuri a Isiraeli, kũrĩ Farao

mũthamaki wa Misiri, na ũkamwĩra Ngai wa Ahibirania nĩatũĩtĩte, nĩtũkathiĩ njĩla ya matukũ matatũ tũtoonye werũ-inĩ, nĩguo tũrutĩre Ngai witũ igongona. Nĩ niĩ nĩndĩmenyete atĩ ti nĩakamũtĩkĩa mũthie Falaũ mũthamaki wa Misili, angĩkorwo ti na moko ma ũũme. Na ndĩtambũlũthya moko, nĩngũthũũma Amĩsili na maũndũ mothe ma kũgegania makwa, marĩa ngwĩka kũrĩ o, na thutha wa maũndũ macio nĩakamũtũma mũthiĩ. Na nĩngatũma andũ aya monwo nĩ andũ a Misiri, na rĩrĩa mũkũũma, mũtikaũme mũtheri. Tali mũndũ-wa-aka nĩakombya kũma kũrĩ mũndũ wa itũũra na mũndũ ũrĩa matũũranagia nake indo cia betha, na cia thahabu, na nguo, na mũkaamĩĩkĩra aanake anyu, na airĩtu anyu, na mũkaathũa Amĩthĩri.

4

Musa nĩakoitiwe, na akiuga, angĩ matikwĩtĩkia kũũ, kana matikwĩthikĩĩa mũkano wakwa, nĩmekwĩa atĩ Ngai ti wonekete kũũ, kĩĩ nĩngwĩa kũrĩ o? Mwathani akĩmwĩta atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩndũ kĩĩ kĩlĩ mũkono-inĩ waku? Nake akĩmũcookesia atĩrĩ, Nĩ mũtĩ. Na akĩuga, Ĩkia yĩo thĩ, na akĩĩkia yĩo thĩ, na ĩkĩoneka nzoka, na Musa akĩũla kũuma kũrĩ yo. Nake Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, tambũũthia guoko gwaku, na ũnyiite mũthia, nake akĩtambũũthia guoko gwake akĩnyiita mũthia ũcio, na ũkĩgĩa mũthĩgi guoko-inĩ gwake. Nĩguo mekwĩtĩkie, atĩ nĩonekete nĩ Ngai wa maithe mao, Ngai wa Iburahĩmu, na Ngai wa Isaaka, na Ngai wa Jakobo. Mwathani akĩmwĩa ĩngĩ atĩ, Ĩkĩa moko waku thĩinĩ wa ĩthũa yaku, nake akĩĩkĩa moko wake thĩinĩ wa ĩthũa

yake, na akĩũmia moko wake kuuma ĩthũa-inĩ yake, nayo moko wake ĩkĩoneka ta ĩla. Na akĩuga ĩngĩ, Ĩkia kĩvoko kyaku thĩinĩ wa ĩthũa yaku, na akĩĩkia kĩvoko thĩinĩ wa ĩthũa yake, na akĩkĩũmia kuuma thĩinĩ wa ĩthũa yake, na ĩngĩ kĩakĩũkĩa thĩinĩ wa langi ya nyama yayo. Aũngĩ na matikwĩtĩkia wee, kana matĩthikĩĩye mũkano wa kĩmanyĩko kĩa mbee, nĩmakwĩtĩkia wee mũkano wa kĩmanyĩko kĩa kelĩ. Nĩ ĩkavika aingĩ matĩkwĩtĩkia wee kũrĩ imanyithyo icio ĩĩrĩ, kana matĩthikĩrĩrie mũgambo waku, ũkoya maaĩ kuuma rũũĩ-inĩ, na ũkamaita igũrũ wa thĩ ĩyũmĩte, na ĩkavika maaĩ marĩa ũkoya kuuma rũũĩ-inĩ, matuĩke thakame igũrũ wa thĩ ĩyũmĩte. Musa nĩendete kũ Mwathani, nĩndakũthaithe, Mwathani, ndioneka wa kũgĩa na ũhoti mbee wa ĩla, kana mbee wa mũthenya wa ĩtatũ, kana kuuma wambĩĩia kwaria na ndungata yaku, ndĩ mũndũ wa mũkano mũthuthũ na rũĩmĩ rũthuthũ. Mwathani akĩĩa kũrĩ Musa atĩrĩ, Nũũ ũheete mũndũ kanua? Nũũ ũthondekete mũndũ ũtaiguaga wega na mũtumumu, ũrĩa wonaga na mũtumumu? Ti niĩ Ngai? Na rĩu thiĩ, na nĩngahingũra kanua gaku, na nĩngũkũruta ũrĩa ũkwenda kwaria. Na Musa akĩuga, nĩndakũthaithe Mwathani, thũra mũndũ ũngĩ ũngĩhota, ũrĩa ũkũtũma. Na ũkĩa nĩ ndakwa Mwathani igũrũ wa Musa, akĩuga, Githĩ ti ĩĩ Aroni mũndũ wa ĩthĩ waku Mulawi? Nĩndamanya atĩ kwaria nĩakwaria we kũrĩ wee, na ĩĩ we nĩakoma nja gũtũngana nawe, na ona wee nĩakakena thĩinĩ wake mwene. Nĩũkamwĩa kũrĩ we, na nĩũkaheana ciugo syakwa thĩinĩ wa kanua kake, na nĩ nĩngaatumũa kanua gaku na kanua kake, na nĩngamũtongoria ĩrĩa mũkeka. Na we nĩakaarĩria andũ kũrĩ we, na we nĩakatuĩka kanua kaku, no we ũkatuĩka kũrĩ we ũrĩa wa kũrĩ Ngai. Na

mũthĩ ũyũ, ũrĩa wendete ũtuĩka nyoka, ũkawoya na moko waku, ũrĩa ũkeeka naguo imenyithya.

Musa nĩathiĩte, na akĩgarũka kũrĩ Jethro mũthoni-we, na akĩmwĩra, Nĩngũthiĩ ndĩgarũke kũrĩ andũ a ũmwe wakwa arĩa marĩ Misiri, ndĩone kana nĩ matũũraga. Nake Jethro akĩĩra Musa, Thiĩ ũrĩ na ũgima. Thutha wa matukũ macio maingĩ, mũthamaki wa Misiri agĩkua. Mwathani akĩĩla Musa arĩ Midiani, Thii, ũthiĩ ũinũke bũrũri wa Misili, nĩgũkorwo andũ othe arĩa mekũcaria ngoro yaku nĩmakuĩte. Kũoya ĩtĩkĩtie nĩ Musa mũka na syĩa syaana, aasyaĩkithie isyo ũthĩ wa syĩnyama sya kũtwĩkwa mĩigo, na akĩũka kũũ Misili. Ĩtĩkĩtie nĩ Musa mũtĩ ũla wa kũuma kũũ Ngai ĩĩ moko-inĩ wake. Mwathani nĩendete kũrĩ Musa atĩ, ũkũthiĩ waku na ũkũcooka Misĩri, ona maũndũ mothe ma kũsyumĩa marĩa nĩndĩkũheete moko-inĩ maku, ũkamaĩka mbee ya Farao, no nĩ nĩngaũmia ngoo yake, na ndakamũtũma andũ. Wĩwe ũkwĩĩa Farao atĩrĩ, Mwathani ekwĩa ũũ: Mwanake wakwa wa mbee nĩ Isiraeli. Ndakwĩĩa na kũrĩ wee, ũma andũ akwa, nĩguo mandũngĩe. Aingĩ ĩndĩ ũtendete kwenda kũmaũma, ona ĩndĩ, nĩ nĩngaũlaga mwanao wa ĩmbee. Kĩathĩĩkĩte ĩĩ njĩla kũũ ndũnĩ ya kũĩkala Mũtumia wa Ngai nĩakũmanĩte nake, na nĩendete kũmũũlaga. Na kũoya Shiphrah ihiga inini, nĩaruithie ngwatĩ ya mwanake wake, na akĩĩgũa mbee ya makinya make, na akĩuga, nĩkũĩma thakame ya kuutha kwa mwana wakwa. Na nĩathiire kuuma harĩ we, tondũ oigire, Thakame ya ũruithia wa mwana wakwa nĩĩrũgamĩte. Mwathani nĩerĩte Aroni atĩ, Thĩĩ ũtũngane na Musa werũ-inĩ, nake nĩathĩĩte, na nĩmatũnganĩte kĩrĩma-inĩ kĩa Ngai, na nĩmamũmanĩte. Nake Musa eekwĩĩa

Aroni ciugo syothe sya Mwathani iria aamũtũmĩte nacio, na ciugo syothe iria aamwathĩte. Musa na Aroni nĩmathiĩte, na nĩmonganĩthĩte kĩama kĩa athuuri a ana a Isiraeli. Na aarĩtie Aroni ciugo syothe isya ĩsyo, iria aarĩtie Ngai kũrĩ Musa, na ekĩte imenyithya mbee wa andũ. Na andũ makĩĩtĩkia na magĩkena, nĩgũkorwo Ngai nĩatembeeĩte ciana cia Isiraeli, na nĩgũkorwo onete mĩnyamaro yao, nao andũ makĩinamĩrĩra makĩhooya.

5

Na thutha wa maũndũ mau, Musa na Aroni nĩmathiire kũrĩ Farao, na makĩmwĩra atĩrĩ, Maya nĩmo Mwathani Ngai wa Isiraeli ekuuga: Uma andũ akwa, nĩguo mandũngĩre thĩinĩ wa werũ. Nĩ akĩuga Falaũ, Nũũ nĩ ũla ndĩkathikĩĩya mũgambo wake, nĩguo ndũme ana a Isĩlaeli? Ndimenyete Mwathani, na Isĩlaeli ndikũmũtũma. Na maĩ mamwĩĩa, Ngai wa Aebulai nĩatũĩtĩte, tũkathiĩ nĩ ũndũ ũcio njĩla ya matukũ matatũ werũ-inĩ, nĩguo tũrutĩle Mwathani Ngai witũ igongona, ndakae gũtũkomania na gĩkuũ kana ũũlagi. Nake akĩĩla o ũmwe mũthamaki wa Misili, Nĩ kĩĩ Musa na Aroni mũkũũgania andũ kuuma kũna mawĩla mao? Thiĩi o ũmwe wanyu kũna mawĩla make. Na Farao akiuga atĩrĩ, ona rĩu andũ nĩ maingĩhĩte mũno, ndũkamatige kuuma kũrĩ mawĩra mao. Farao nĩathanĩte andũ arĩa maathaga wĩra wa andũ, na andĩki, akĩuga, Mũtikwendeka kũheana nyeki kũrĩ andũ nĩ ũndũ wa kwaka matofali, ta ũrĩa mwekaga ira na mũthenya wa katatũ, no nĩmethĩĩre na metheere nyeki o ene. Na ũthondekania wa ũthondeku wa matofali, ũrĩa o ene

nĩmathondekaa kũringana na mũthenya o wothe, nĩũkamaĩkĩra, ndũkeeheya kĩndũ o na kĩmwe, nĩ ũndũ nĩ matũũraa matekĩte kĩndũ, nĩkĩo maanĩrĩire makĩuga, nĩtwĩkĩre na tũrutĩre Ngai witũ igongona. Mĩthemba ya andũ aya ĩthĩĩtwe na mũthĩĩko, na nĩmakũũmbũke ũhoro wa mĩthemba ĩyo, na ndũkae makũũmbũke ũhoro wa ciugo itarĩ na kĩene.

Nĩmakĩĩhĩĩthya no o ala angũthĩ na ala andĩki, na nĩmekwĩĩa kũrĩ andũ makĩĩa, Ici nĩkwĩĩa Farao, ndikũmĩhe ĩnyũĩ nyeki. Inyui mwene mũthiĩte mũcokanie inyui mwene nyeki, kũrĩa ũngĩona, nĩũndũ ndĩkũũyũkĩtwo kuma wĩra wanyu kĩndũ. Na andũ makĩũmbũkana bũrũri-inĩ wothe wa Misiri nĩguo maũnganie nyeki ĩtuĩke nyeki nyanĩku. Ala nĩo andũ ma kwĩthia wĩla maathiĩaga mbĩũ, makĩĩa, Malikie mawĩla mala maagĩĩĩwe kũlingana na mũthenya, ta ũrĩa waĩ ĩrĩa wakwa mũtĩ ũla waheagwo inyuĩ. Na maakũmbũkwa andũ a kwandĩka a mbũi ya ana a Isiraeli, ala maathĩĩtwe igũlũ wao nĩ alĩsi a Farao, makĩĩwa, Nĩ kĩĩ mũtamalie mĩthemba yanyu ya kwĩka matofali ta ĩla ya ĩla, na ya mũthenya wa katatũ, na ya ũmũthĩ? Kũingĩla nĩ andũ ma kwandĩka ma ana a Isiraeli makĩanĩĩa kũrĩ Farao, makĩũria, Nĩ kĩĩ ũ ũguo wĩkaga andũ aku a nyũmba? Nyeki ndĩtũmĩtwe andũ a nyũmba yaku, na matũmba matũĩĩa tũthondeke, na ona andũ aku nĩmahũũlĩtwo, nĩũkahĩtia andũ aku. Nake akĩmeera atĩrĩ, Mũtũũ nĩ ũgũũta, andũ a ũgũũta mũrĩ. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ mũkoiga atĩrĩ, Nĩtũthiĩ tũrutĩre Ngai witũ igongona. Rĩu nĩ ũndũ ũcio thiĩi mũthime, kana nyeki ndĩkamũhewo, na no mũkaheane matofali marĩa mwagĩrĩirwo nĩ kũthondeka. Nĩmoonete no andĩki a ana a Isiraeli o ene thĩinĩ

wa maũndũ moũ, makĩĩa, mũtĩkatigĩthya wa ũthondeki wa matofali kĩla kĩĩkĩtĩwe mũthenya. Nĩmoonanie na Musa na Aroni makĩũka kũmacemana nao, makĩũma kũrĩ Farao. Na makĩĩra, Ngai amwone na amũtuĩre ciira, tondũ nĩmũtũmĩte tũnunge mbee wa Farao, na mbee wa andũ ake, kũmũhe rũhiũ rwa njora moko-inĩ make, atũũrage. Musa nĩagaũkĩte kũrĩ Mwathani, na akĩuga, nĩndakũthaithe, Mwathani, nĩ kĩĩ watũmĩte andũ aya mathĩĩne? na nĩ kĩĩ ũndũmĩte? Na kuuma ndithiĩte kũrĩ Falaũ kwaria ũndũ wa ĩtwa yaku, nĩatũmĩte andũ aya mathĩĩnĩke, na ndũũkũũvĩte andũ aku

6

Na Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Ĩĩ nĩũkoona ũrĩa ngwĩka Farao, nĩgũkorwo na moko ma hinya nĩakamathũma, na na moko ma ũtũũgĩ nĩakamakũũtha kuuma bũrũri wake. Ngai nĩatuĩte na Muze, na akĩmwĩla atĩrĩ, Nĩ niĩ Mwathani. Nĩndonekithye kũrĩ Ibulaamu na Isaaka na Jakobo, ndĩ Ngai wao, na ĩtwa yakwa Mwathani ndĩonithĩtie o. Na nĩndĩkĩte kĩĩkanĩo kĩa me kũrĩ o, nĩguo kũhe o thĩ wa Akaanani, thĩ ũrĩa maikaa, kũrĩa o nĩmaikaa igũrũ wayo. Na nĩndathikĩĩte mũcaayo wa ana a Isiraeli, arĩa Amĩsiri maatũmaga matunye, na ngĩririkana kĩrĩkanĩro kĩanyu. Thii, ĩĩa ana a Isiraeli, ũkwĩe atĩrĩ, nĩ niĩ Mwathani, na nĩngamũmia kuuma ũthamaki wa Aimisili, na nĩngamũkũũa kuuma ũtũũa, na nĩngamũkũũa na moko ũũ mũnene na ũtuanĩo mũnene. Nĩngwĩthĩa mwene inyuĩ andũ akwa, na nĩngũtuĩka Ngai wanyu, na nĩmũkamenya atĩ nĩ niĩ Mwathani Ngai wanyu,

ũla wamũũmĩte kuuma ũthĩĩni wa Amisiili. Na nĩngamũingĩthya inyuĩ thĩinĩ ũla, thĩinĩ ũla nĩndatambũũthĩtie ũkono wakwa kũheana ũo kũrĩ Iburahĩmu, na Isaaka, na Jakobo, na nĩngamũhe inyuĩ ũo ũndũ wa ũgaĩ, nĩ niĩ Mwathani. Musa nĩatuĩte ũguo kũrĩ ana a Isiraeli, na matiathikĩĩrĩirie Musa nĩ ũndũ wa kwaga ũũmĩrĩru, na nĩ ũndũ wa mawĩra ma ũrũmĩrĩru. Mwathani akĩĩla Musa akĩmwĩla, Ingĩa, aĩa na Farao mũthamaki wa Misĩli, nĩguo atũme ana a Isiraeli kuuma thĩ-inĩ yake. Musa nĩatuĩte mbee wa Mwathani, akĩuga, Ona, ana a Isiraeli matiathikĩĩtie, na atĩa Farao akathikĩĩa? Nĩ ndĩ mũtavĩkĩte. Ndĩ ĩtwĩtwe no Mwathani kũrĩ Musa na Aroni, na amaathire o kũrĩ Farao mũthamaki wa Misiri, nĩguo amatũme ana a Isiraeli kuuma nthĩ ya Misiri.

Na aya nĩo atongoi a nyũmba cia maithe mao, ana a Reubeni, wa inya wa Israeli, Enoki, na Palu, Hezironi, na Karimi, ũyũ nĩguo ũrĩa wa Reubeni. Na ana a Simeoni nĩ Jemueli, na Jamini, na Ehudi, na Jakini, na Sohari, na Sauli ũla waciaĩtwe nĩ mũndũ-wa-kĩthĩ wa Kanaani. Ici nĩcio mbai sya ana a Simeoni. Na maya ni matina ma ana a Levi kũlingana na ũthiũ wao, Geshoni, Kohathu, na Merari, na mĩaka ya ũtũũmi wa Levi igana na mĩongo ĩtatũ na mũgwanja. Na aya nĩ ana a Gershon, Libni na Shimei, a nyũmba cia mĩhĩrĩga yao. Na ana a Koathi nĩ Amuramu, na Isara, na Heburoni, na Usieli, na myaka ya ũtũũmi wa Koathi yaĩ myaka igana ĩmwe na mĩongo ĩtatũ na ĩtatũ. Na ana a Merari, Mahli, na Mushi. Aya nĩo nyũmba cia maithe ma Levi kũringana na ũthoni wao. Nĩ wĩkĩĩte Amram akĩoya Jochebed, mũirĩtu wa mũrũ wa mũndũ wa ithe wake, kũrĩ we

mwene ta mũka, na akĩmũciarĩra Aaron na Moses, na Miriam mwarĩ wa nyina wao. Miaka ya ũtũũro wa Amram yarĩ igana na mĩongo ĩtatũ na ĩĩrĩ. Na ana a Issachar nĩ Kora, na Naphek, na Zechri. Na ana a Ozeieli nĩ Misaeli, na Elisaphani, na Segrei. Aroni nĩagwatĩte Elizabethi mũsyaa wa Aminadabu, mũsaa wa Naasoni, akĩmũtua mũka wake, nake akĩmũciaĩa Nadabu, na Abiudi, na Eleazari, na Ithamari. Aana a Kora nĩ Asiri, na Elikana, na Abiasari; ici nĩsyo njialu sya Kora. Na Eleaza mũũ wa Aroni nĩwĩĩte ũmwe wa aala a Futiela akĩmũtua mũka wake, nake akĩmũthalia Finea. Ici nĩsyo mathĩĩmo ma nyũmba ya Alawi, kũlingana na njiũ syao. Uyu nĩ Aroni na Musa, arĩa Ngai eendete kũmaumia ana a Isiraeli kuuma bũrũri wa Misili na hinya wao. Aya nĩo maandĩkĩte na Farao mũthamaki wa Misiri, na nĩmaũmĩte ana a Isiraeli kuuma thĩ ĩla ya Misiri, we mwene Aroni na Musa. Mũthenya ũrĩa Mwathani arĩtie Musa thĩ wa Misiri. Nĩ kwaria Mwathani kũrĩ Musa akiuga, nĩ niĩ Mwathani, aria kũrĩ Farao mũthamaki wa Misiri ũrĩa wothe niĩ ngwĩra. Na Musa akĩuga mbee ya Mwathani, Ona nĩ ndĩ wa kanua kanini, na atĩa Falaũ nĩekũthikĩĩa wakwa?

7

Na Mwathani akĩĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Ona, nĩndĩkũheete ũtuĩke ngai kũrĩ Farao, na Aroni mũndũ wa ĩthĩ waku nĩakava mũnabii waku. Wee na ũkwĩa kũmwĩa mothe ũrĩa wothe ngũkwatha, na Aroni mũndũ wa ĩthĩ waku nĩakwĩa kũa Farao, nĩguo atũme ana a Isiraeli kuuma thĩ-inĩ wake. Nĩndĩkũũmia ngolo wa Farao, na

nĩngongeithya imenyithyo syakwa na maũndũ ma kĩĩyũmĩsyo kũu bũrũri wa Misili. Na Faro ndakathikĩa ũmũ, na nĩngaĩkĩa kĩvoko kĩakwa ũla Misĩli, na nĩngaũmia na ũtemi wakwa andũ akwa, ana a Isiraeli, kũma nthĩ ya Misĩli na ũthĩĩo mũnene. Na nĩmakamenya Aamĩsili othe atĩ nĩ niĩ ndĩ Mwathani, ndĩtambũlũthya moko wakwa igũrũ wa Misili, na nĩngũũmia ana a Isiraeli kuuma gati-inĩ wao. Musa na Aroni nĩmekĩte o ta ũrĩa Mwathani aamathĩte, ũguo nĩguo meekĩte. Moses ĩĩ na mĩaka mĩongo ĩnana, na Aaron mũnduĩ wa ĩthĩ wake ĩĩ na mĩaka mĩongo ĩnana na ĩtatũ, ĩla ĩ kwĩa kũ Pharaoh. Na Mwathani akĩĩta Musa na Aroni, akĩmwĩta Na ĩthaa Falaũ nĩakavuya kũrĩ inyuĩ, akĩuga, Tũheei kĩonyo kana kĩonyo, na ũkavuya Aloni mũndũ wa ĩthĩ waku, Oya mũthĩgi, na ũũikie ĩthĩ mbee ya Falaũ, na mbee ya andũ arĩa mamũtungatagĩra ake, na ũkatuĩka nyoka. Musa na Aroni nĩmathiire mbee ya Farao na andũ ake, na meekire o ta ũguo Mwathani amaathĩte, na Aroni akĩikia rũthanju mbee ya Farao na mbee ya andũ ake, na rũkĩĩa nzoka. Nĩetĩte hamwe no Falaũ andũ arĩa oogĩ a Misiri, na arogi, na nĩmekĩte na arathi a Amisiri na ũrogi wao o ta ũguo. Na makĩikia o ũmwe mũtĩ wake, na magĩtuĩka nyoka, na mũtĩ wa Aroni ũkĩmĩa mĩtĩ ĩyo yao. Na ngolo wa Falaũ ĩkĩongoithya, na ndaathikĩĩiie, ta ũla Mwathani aathiie.

Mwathani akĩĩla Musa atĩrĩ, Ngolo ya Farao nĩmĩũmĩte, ndakwenda kũingata andũ ao. Thii kwa Farao rũciinĩ, ona we nĩekũthiĩ maĩ-inĩ, na ũkaava ũtũnganie nake mũthia-inĩ wa ũtũũ, na mũthĩgi ũla wendete ũtuĩka nyoka ũkawoya na moko waku. Na ũkamwĩa we, Mwathani Ngai wa Aebulania nĩatũmĩte

niĩ kũrĩ wee, akiuga, Uma andũ akwa, nĩguo mandungatĩe thĩinĩ wa werũ, na ona ndũthikĩtie nginya rĩu. Maũndũ maya onaa Mwathani, ũndũ-inĩ ũyũ nĩũkamenya atĩ nĩ niĩ Mwathani, ona niĩ nĩngũthũitha na mũthĩgi ũrĩa ũrĩ moko-inĩ makwa igũrũ wa maaĩ marĩa marĩ rũũĩ-inĩ, na nĩmakagarũka matũme thakame. Na noni sya ĩ thĩinĩ wa luũĩ nĩikakua, na luũĩ nĩũkanuna, na Amĩmisili ti nĩmakaĩkĩa kũnyua maĩ kuuma wa luũĩ. Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Ĩra Aroni mũndũ wa ĩthĩ waku, oya mũthĩgi waku na moko waku, na tambũũa moko waku ĩthĩ ya maaĩ ma Misiri, na ĩthĩ ya nzũũĩ syao, na ĩthĩ ya mĩtaro yao, na ĩthĩ ya matindũ mao, na ĩthĩ ya maaĩ mothe mekũngaanĩte mao, namo makava thakame. Na ĩkĩoneka thakame ĩthĩ ya nthĩ yothe ya Misiri, ĩthĩ ya mĩtĩ na ĩthĩ ya mahĩga. Na nĩmekĩte ũguo Musa na Aroni, ta ũrĩa Mwathani wamwathĩte, na ooete rũthanju rwake akĩũtha maĩ marĩa marĩ rũũĩ-inĩ mbee ya Farao na mbee ya andũ arĩa mamũtungatagĩra, na akĩgarũra maĩ mothe marĩa marĩ rũũĩ-inĩ makĩĩa thakame. Na tũi tũ twatũũlaa thĩinĩ wa lũũĩ ĩkua, na lũũĩ ũkĩnuka, na Amĩsili matiavyaa kũnyua maĩ kuuma kũũ lũũĩ, na thakame ĩkĩvya thĩinĩ wa nthĩ yothe ya Misili. Nĩmekĩte o ũguo o nao andũ arĩa mekaga maũndũ ma kũgega a Misĩri na ũũgĩ wao wa ũrogi, na ĩkĩũmia ngoro ya Farao, na ndaigua ciao, o ta ũrĩa oigĩte Mwathani. Kũgarũka nĩ na Falaũ nĩatoonyie thĩinĩ wa nyũmba yake, na ti nĩekĩte ũmenyo wake kana igũrũ wa ũndũ ũyũ. Aamisili onthe nĩmaathimie ithiũ wa luũĩ, nĩguo kũnyua maĩ, na mationete kũnyua maĩ kuuma luũĩnĩ. Nĩmakĩĩthya mĩthenya mũgwanja thutha wa Mwathani kũgũtha rũũĩ.

Mwathani endĩte kũrĩ Musa atĩrĩ, Ĩngĩa kũrĩ Farao, ũmwethe atĩrĩ, Mwathani ethaa atĩrĩ: Ũme andũ akwa nĩguo mandũthĩe. Aithĩ na ũtendete wĩ kũandĩkia mbali, ona nĩndĩkũthũa mĩhaka yaku yothe na ciũra. Na ũthũũ nĩũkaitũa nzoka, na syĩthĩĩte nĩikaingia nyũmba syaku, na thĩinĩ wa makũmbĩ ma syũmba syaku sya ũtũũlo, na ĩgũũ wa ũtĩĩ waku, na ĩgũũ wa nyũmba sya andũ aku ma wĩla, na andũ aku, na thĩinĩ wa ndoo syaku sya kũkanda mũtu, na thĩinĩ wa mariiko maku. Na ũlũ waku, na ũlũ andũ ala makũtungatĩla, na ũlũ andũ aku, nĩthaka nĩikaambata.

8

Mwathani oiite kũ Musa atĩ, Ĩĩa Aroni mũndũ wa ĩthĩ waku atambũũthye moko ĩthĩmbũ yake ĩgũũ wa maũĩ, na ĩgũũ wa mĩtaro, na ĩgũũ wa matindũ, aũke na ciũũa. Na Aroni atambũũlithie ũvoko wake ĩthĩ ya mai ma Misili, na aũmbũkithie ciũũa, na ciũũa ikĩambata, na ikĩhumbĩla thĩ ya Misili. Nĩmekĩte o ta ũguo na aoi a Amisĩli na ũthĩ wao wa ũoi, na makĩambĩĩa ciũla igũlũ wa thĩ wa Misĩli. Nĩ weete Farao Musa na Aroni, na akĩuga, Mũhooe ũhoro wakwa kũrĩ Mwathani, na nĩeheie ciũra kuuma harĩ niĩ, na kuuma kũrĩ andũ akwa, na nĩngũmatũma, na makaathĩĩe kũrĩ Mwathani. Musa nĩaugĩte kũrĩ Farao, Andĩka kũrĩ me ĩ nĩngũhooya ũhoro waku, na ũhoro wa anene aku, na andũ aku, kũniina ciũra kuuma kũrĩ waku, na kuuma kũrĩ andũ aku, na kuuma nyũmba syĩmwe, tiga thĩinĩ wa rũũĩ nĩikasigala. Nake akiuga atĩrĩ, rũciũ. Akiuga nĩ ũndũ ũcio, ta ũrĩa waria, nĩguo ũmenye atĩ gũtirĩ ũngĩ tiga

Mwathani. Na nĩmakeeherio ciũra kuuma kũrĩ wee, na kuuma nyũmba-inĩ cianyu, na kuuma ithaka-inĩ, na kuuma kũrĩ andũ anyu arĩa mamũtungatagĩra, na kuuma kũrĩ andũ anyu, no thĩinĩ wa rũũĩ nĩkuo igatigwo. Musa na Aroni maumie kuuma kwa Farao, na Musa akaya kwa Mwathani ũhoro wa ũthiithyo wa nzoka, ta ũrĩa Farao aathĩĩthĩte. Mwathani nĩekĩte ta ũguo Musa oigĩte, na ciũũa ikuĩte kuuma nyũmba-inĩ, na kuuma nja-inĩ, na kuuma mĩgũnda-inĩ. Na makĩmaũngania ivinda ivinda, na ĩthĩ ĩkĩnuka. Farao onete atĩ nĩkwĩkĩte ũhooyo, ngoo wake ĩkĩũmia, na ndaiguĩte wa o, ta ũla Mwathani oiite. Mũathani eĩĩ kũrĩ Musa atĩ, Ĩĩa Aroni, tambũũa mũtĩ waku na moko, ũgũthe kĩũmbe kĩa thĩ, na makaava nzoka thĩinĩ wa andũ, na thĩinĩ wa nyamũ ĩla ĩĩ na maũndũ mana, na thĩinĩ wa bũrũri wothe wa Misili. Nĩ ũndũ ũcio Aroni atambũũithĩtie moko wake na mũthĩgi, na akĩũtha rũkũngũ rwa thĩ, na tũnagi tũkĩgĩa kũrĩ andũ, na kũrĩ nyamũ iria irĩ magũrũ mana, na rũkũngũ-inĩ wothe wa thĩ tũnagi tũkĩgĩa. Nĩmeekĩte ũndũ ũmwe na ala aũki na ũũa wao wa ũthĩĩni, kũũmia nzũũ, na ti mehotete, na nzũũ syĩkĩte thĩinĩ wa andũ na thĩinĩ wa nyamũ ila ĩĩ na makinya mana. Nĩmeetie nĩ ũndũ ũcio ala aogi kũrĩ Farao, Kĩara kĩa Ngai nĩkĩo kĩndũ ĩkĩ, na ĩkũmĩtie nĩ mwoyo wa Farao, na ndaathikĩĩie wa o, ta ũrĩa eeteete Mwathani. Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, ũkĩra rũciinĩ tene, na wĩrũgame mbele ya Farao, na ona nĩakoimĩra kũrĩ maaĩ, na ũmwĩre atĩrĩ, Mwathani ekuuga ũũ, rekereria andũ akwa mathiĩ, nĩguo mandungatĩre werũ-inĩ. Aingĩ na ti ũkwenda kũma andũ akwa, ona nĩndakũma ũũ waku, na ũũ andũ aku ala makũtungatĩla, na ũũ andũ aku, na ũũ nyũmba syenyu, nzuki sya mbwa, na nĩikaiiyũa nyũmba sya

Amisili na nzuki sya mbwa, na thĩinĩ wa thĩ ĩla ĩlĩ ũũ yayo. Nĩngwĩka maũndũ ma kũgegania mũthenya ũcio bũrũri wa Gesemu, kũrĩa andũ akwa marĩ, kũrĩa gũtakagĩa na ngi cia mbwa, nĩguo ũmenye atĩ nĩ niĩ Mwathani Ngai wa thĩ yothe. Na nĩngũheana ũthambũku gati ka andũ akwa na gati ka andũ aku, na rũciũ nĩgũkahaana ũguo thĩ ĩno. Mwathani eekiite ũguo, na nzũkĩ ya mbwa ĩingĩ ĩkĩũka thĩinĩ wa nyũmba cia Farao, na thĩinĩ wa nyũmba cia atũngĩ ake, na thĩ yothe ya Misili, na thĩ ĩkanangithya nĩ ũndũ wa nzũkĩ ya mbwa.

Farao nĩetĩtie Musa na Aroni, akĩĩa, Ũkai mũthĩnjĩe Mwathani Ngai wanyu thĩinĩ wa bũrũri. Na akĩuga Musa, ti ũndũ ũngĩhoteka gwĩkĩka ũguo, nĩgũkorwo maũndũ marĩa marĩ magigi ma Amĩsiili nĩmo tũkaaheana kũrĩ Mwathani Ngai witũ, angĩkorwo nĩgũkorwo tũngĩheana maũndũ marĩa marĩ magigi ma Amĩsiili mbee yao, tũkaahũũrwo na mahiga. Tũkathiĩ njĩla ya matuku matatũ thĩinĩ wa werũ, na tũkathĩnjĩa kũrĩ Ngai witũ, o ta ũrĩa Mwathani atwĩĩrĩte. Na akĩuga Falaũ, nĩ nĩndamũtũma ĩmwe, na mũthĩĩe kũ Ngai wanyu thĩinĩ wa werũ, no ti kũũ kũlaĩ mũthiĩe kwĩthiĩa, mũhooyele nĩ ũndũ wakwa kũrĩ Mwathani. Musa nĩendete atĩrĩ, Nĩngũuma kũrĩ waku, na nĩngũhooya kũrĩ Ngai, na mbũũ ya ngui ĩkũuma kũrĩ waku na kũrĩ andũ aku arĩa matungataga, na kũrĩ andũ aku rũciũ. Firao, ndũkeongeye kũheenia, ũkarega kũandĩka andũ mathĩĩe kũrutĩra Mwathani igongona. Musa nĩaumĩte kũu kwa Farao, na akĩthaitha Ngai. Mwathani nĩekĩte o ta ũrĩa Musa oigĩte, na akĩeheia mbungi kũrĩ Falaũ, na kũrĩ andũ ake arĩa maamũtungatagĩra, na kũrĩ andũ ake, na ndĩatigarire o na ĩmwe. Na Falaũ akĩũmia mũoyo wake

wakati ũyũ, na ndendete kũingata andũ.

9

Mwathani nĩerĩte Musa atĩrĩ, Toonya kũrĩ Farao, ũmwĩre atĩrĩ, Mwathani Ngai wa Ahibirania ekuuga atĩrĩ, uma andũ akwa nĩguo mandungatĩre. Aithĩ kwĩ ũndũ ũcio ndũkwenda kũma andũ akwa, no ũkĩĩthĩkĩĩte nao o na ũmũthĩ, Ona, guoko wa Mwathani ũkaũka thĩinĩ wa ngombe syaku iria syĩ mĩgũndanĩ, thĩinĩ wa mbarathi, na thĩinĩ wa nyamũ cia mĩrigo, na ngamĩĩa, na ngombe, na ngondu, gĩkuũ kĩnene mũno. Na nĩngwĩka maũndũ ma kũgegania nĩ niĩ ũthĩinĩ wa ũthĩinĩ ũcio gatagatĩ ka ngombe cia Amisiili, na gatagatĩ ka ngombe cia ana a Isiraeli, gũtikagĩa kĩndũ kĩngĩkua kuuma kũrĩ indo ciothe cia ana a Isiraeli kĩrĩa kĩarĩtio. Na Ngai nĩaheete mũhaka, akiuga atĩ, ũmũthenya ũkũũka Mwathani nĩekwĩka ũndũ ũyũ thĩ ĩno. Na Mwathani nĩekile kiugo kĩu mũthenya ũla ũngĩ, na syĩthĩ syothe sya Amisiili syakuile, na kũu syĩthĩ sya ana a Isiraeli ndĩakuile kana kĩmwe. Farao ona atĩ kana kĩmwe kĩa syĩthĩ sya ana a Isiraeli ndĩakuĩte, ngoo yake ĩkĩũma, na ndaatũmĩte andũ metheeme. Mwathani akĩĩra Musa na Aroni atĩrĩ, Oyai moko manyu maiyũ mũtũ wa ĩtanũũ, nake Musa nĩ aũite kũrĩ ĩulu mbee ya Farao na mbee ya andũ ma ũtungata wake. Na ĩthiwe kũgĩe na mbuu ĩgũũ thĩ yothe ya Misili, na ĩkaava ĩgũũ andũ, na ĩgũũ nyamũ ĩla ĩĩ na magũũ mana, mahũha, matũtũ makũũmbũka ĩgũũ andũ, na ĩgũũ nyamũ ĩla ĩĩ na magũũ mana, thĩ yothe ya Misili. Na nĩoyete mbuu ya ithanwa mbee wa Farao,

na Musa nĩamĩĩte yĩo kũu matu-inĩ, na nĩkwĩkĩkĩte mĩthũa na mĩthũa ĩkĩũmbũka, thĩinĩ wa andũ na thĩinĩ wa nyamũ ĩla ĩĩ na maũndũ mana. Na aũi ma ũthĩ matiaandĩkĩte kũima mbee ya Musa nĩ ũndũ wa mahũha, nĩgũkorwo mahũha maatũmĩkĩte kũrĩ aũi ma ũthĩ, na kũrĩ bũrũri wothe wa Misiri. Mwathani nĩaumĩĩte mwoyo wa Falaũ, na ndaathikĩĩie, ta ũla Mwathani aathĩte. Mwathani akĩĩla Musa atĩrĩ, ũkĩra rũciinĩ tene, ũme ũthiĩ mbele ya Farao, ũmwĩle atĩrĩ, Mwathani Ngai wa Ahibirania ekuuga atĩrĩ, rekereria andũ akwa mathiĩ, nĩguo mandungatĩre. Kwa nĩ ũndũ wakwa ĩĩ ũmũthĩ nĩndĩtũma mĩthemba yothe ya matuku makwa thĩinĩ wa ngoo yaku, na ya andũ aku arĩa makũtungatagĩra, na ya andũ aku, nĩguo ũmenye atĩ gũtirĩ ũngĩ ta niĩ thĩ yothe. Rĩu nĩgũkorwo ndĩtambũrũkĩtie gũoko ngũgũthe wee na andũ aku nĩngũmaũraga, na nĩũkanangwo kuuma thĩ. Na nĩ ũndũ wa ĩno wĩkĩĩtwe, nĩguo ndonie kũrĩ wee hinya wakwa, na nĩguo ĩtwa yakwa ĩhunjwo thĩ yothe. Nĩ ũndũ ũcio nĩũkĩĩte kũgĩa na andũ akwa, ũkarega kũmarekia mathiĩ? Ona nĩ niĩ ngũũkia ĩno saa ĩno rũciũ mbũa nyĩngĩ mũno, ĩrĩa ta ĩyo ndĩonekete kũu Misĩri, kuuma mũthenya ĩrĩa ĩthondeketwe, nginya mũthenya ũyũ. Rĩu nĩ ũndũ ũcio hĩndĩka kũũngania ngombe syaku na syothe ĩrĩa ũrĩ nacio kũu mũgũnda-inĩ, nĩgũkorwo andũ othe na ngombe syothe iria ingĩonekana kũu mĩgũnda-inĩ na matakainũka thĩinĩ wa nyũmba, no ĩgwe ĩkamagwĩra, nĩmakakua. Ũla wa andũ a Falaũ ũla wĩtigĩĩte kiugo kĩa Mwathani nĩaũnganiĩie ngombe ciake thĩinĩ wa nyũmba. Ũla ũtaũ ndaũmbĩĩie na ũũĩ kũ kĩũga kya Mwathani, nĩatiĩte syĩthĩ syake mũgũnda-inĩ.

Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Tambũũthya kĩvoko kyaku werekeire ithuĩ, na nĩĩkaavĩa mbula ya mbembe ĩgũũ wa nthĩ yothe ya Misĩrĩ, ĩgũũ wa andũ, na ngombe, na ĩgũũ wa nyeki yothe ĩrĩa ĩrĩ ĩgũũ wa nthĩ. Nĩatambũũithie no Musa kĩvoko kĩa we kũu mbingũni, na Mwathani nĩaheete mĩkũũ na mbũa ya mahiga, na mwaki nĩwatũũngĩte igũrũ wa thĩ, na Mwathani nĩoitie mbũa ya mahiga igũrũ wa thĩ yothe ya Misĩri. Kwaĩ na mbula ya mawe na mwaki ũkĩvĩka thĩinĩ wa mbula ya mawe, na mbula ya mawe yaĩ mĩingĩ mũno, ĩla ĩtaĩ ndĩonekete Misĩĩ, kuuma mũthenya ũla ũndũ ũonekete igũlũ wakyo. Mbula ya mawe nĩyagũthĩte kũ nthĩ yothe ya Misĩli, kuuma kũ mũndũ nginya kĩũmbe, na mĩmea yothe ĩla werũ-inĩ nĩyagũthĩte nĩ mbula ya mawe ĩyo, na mĩtĩ yothe ĩla mĩgũnda-inĩ nĩyaũnangie nĩ mbula ya mawe ĩyo. Tiga nĩ thĩ wa Gesem, kũrĩa ana a Isiraeli maarĩ, mbura ya mbembe ndĩakinyĩire. Farao eetĩkĩte Musa na Aroni, akĩmeea atĩrĩ, Nĩndĩĩhĩtie ĩla ĩndĩ. Mwathani nĩ mũthĩngĩ, no niĩ na andũ akwa tũtĩ aaganu. Hooyai nĩ ũndũ ũcio nĩ ũndũ wakwa kũrĩ Mwathani, na nĩkĩtige kwa kũgĩa mĩkũũmo ya Ngai, na mbaa, na mwaki, na nĩngamũtũma mũthiĩ, na mũtikongea gũikala. Musa akĩmwĩla atĩrĩ, Ndĩkathie itũũla-inĩ, nĩngũtambũũlya moko makwa kũlĩ Mwathani, namo mĩkũlũ ĩkaamia, na mbũa na mbũa ndĩkaĩ o na ĩmwe, nĩguo ũmenye atĩ thĩ nĩ ya Mwathani. Na wĩwe na andũ akũtungatĩla aku, nĩndũĩ atĩ ndamũnĩtĩ mwĩtigĩĩte Mwathani. Lĩno na ngano ya kĩbaĩlĩ syagũthwo, ũndũ ngano ya kĩbaĩlĩ yĩmĩte, na lĩno ũkĩa na mbeu. Kĩla kĩa mwaki na ngano ya spelt ti syagũthwa, nĩ ũndũ syali sya kũthia. Musa nĩaumĩte kũu kwa Farao na akĩuma nja wa itũũra, na akĩtambũũthya moko make kũrĩ Mwathani, na mĩgambo

ĩkĩthiĩa, na mbaa na mbũa syatiĩte gũkinyĩa thĩ inĩ. Farao ona atĩ mbula na mbaa na mĩkũũ nĩsyũmĩte, ongeelele kũĩhia, na aũmie ngolo wake na wa aũi ake. Na moyo wa Farao ũkaumithya, na ndeetumie ana a Isiraeli, o ta ũrĩa Mwathani etwĩie Musa.

10

Mwathani oiite kũrĩ Musa akĩmwĩa atĩrĩ, ĩngĩa kũrĩ Farao, nĩ ũndũ nĩ nĩndĩũmĩte ngoro yake na cia athĩi ake, nĩguo imenyithya ici ĩũke ũthĩinĩ wao, Nĩguo mũheanĩe thĩinĩ wa matũ ma ciana cianyu, na ciana cia ciana cianyu, ũrĩa wothe ndĩthekeete Amĩsĩli, na imenyithia ciakwa iria ndĩrĩkĩte thĩinĩ wao, na nĩmũkamenya atĩ nĩ niĩ Mwathani. Musa na Aroni nĩmatoonyie mbee wa Farao, na makĩmwĩla atĩrĩ, Ici nĩyo Mwathani Ngai wa Ahibirania ekwĩla: Kũthia ĩndĩ ĩkũ ũtendaa kwenda kũthukithio nĩ niĩ? Uma andũ akwa, nĩguo mandungatĩle niĩ. Angĩ ũtendete kũtũma andũ akwa mathiĩ, ona, nĩndĩkũleta ũmũthenya ngĩ nzige nyĩngĩ igũrũ wa mĩhaka yaku yothe. Na nĩkakunĩka wonekany wa thĩ, na ndũkahotya kwona thĩ, na nĩkakũa kĩla kĩndũ kĩa kũingĩa kwa thĩ kĩrĩa kĩatiĩtie, kĩrĩa mbula ya mbembe yaatiĩie kũrĩ inyuĩ, na nĩkakũa mĩtĩ yothe ĩrĩa ĩkũlĩte kũrĩ inyuĩ thĩinĩ wa thĩ. Na nĩikaiiyũithya nyũmba syaku, na nyũmba sya andũ aku, na syothe nyũmba thĩinĩ wa thĩ yothe ya Amisili, iria itaonete maithe maku, kana maithe ma maithe mao, kuuma mũthenya ũrĩa mekĩte igũrũ wa thĩ nginya mũthenya ũyũ, na akĩgarũka Musa akĩũma kũrĩ Farao. Na andũ a Farao makĩmwĩa atĩĩ, nĩ kũthĩa ũndũ ũyũ

ũgũtũthĩĩnia nginya ĩ? Uma andũ acio, nĩguo matungatĩe Ngai wao, kana nĩũkwenda kũmenya atĩ Misili nĩmĩanange? Na makĩgarũra Musa na Aroni kũrĩ Farao, nake akĩmeera atĩrĩ, Thiĩi mũgatungatĩre Mwathani Ngai wanyu, no nĩ angi na angi marĩ arĩa magũthiĩ? Na Musa akiuga hamwe na aanake na athuuri, Tũkathiĩ hamwe na ana aitũ na airĩtu aitũ, na ng'ondu na ng'ombe syaitũ, nĩ ũndũ nĩ mũthenya wa kũgaĩa Mwathani. Na akĩuga kũrĩ o, Ĩkorwo ũguo Mwathani arĩ na inyuĩ, ta ũrĩa nĩndĩmũtũma inyuĩ, ti na mĩthemba yanyu? Onai atĩ ũũru nĩwongetheretwo kũrĩ inyuĩ. Tii ũũ, nĩmathie andũ, na matungatĩie Ngai, ũndũ ũyũ nĩguo inyuĩ mũcaĩthya, nao makĩmaingata kuuma mbee wa Farao. Mwathani akĩĩla Musa atĩrĩ, tambũũthya moko waku igũrũ wa bũrũri wa Misiri, na nzige ĩambate igũrũ wa bũrũri ũcio, na ĩkaarĩa mimea yothe ya thĩ, na maciaro mothe ma mĩtĩ, marĩa maatigirio nĩ mbura ya mbembe. Na akĩoya Musa mũtĩ ũla kũu igũlũ, na Mwathani akĩletha lũhuho lwa kũũma ũthĩ-inĩ, mũthenya ũla wothe, na ũtukũ wothe. Kĩmũũmũ kĩakĩa, na lũhuho lũla lwa kũũma lũkĩoya ngigĩ. Na akĩambĩtia yo ũndũ wa nthĩ yothe ya Misili, na ĩkĩũmĩla mĩhaka yothe ya Misili nyingĩ mũno; mbee wa yo ti ĩtuĩkĩte ũguo ngigĩ, na thutha wa ici ti ĩkaavĩka ũguo. Na ũkĩhumbĩa wonekany wa thĩ, na thĩ ĩkĩanangĩka, na ĩkĩũa nyeki syothe sya thĩ, na maciaro mothe ma mĩtĩ, ĩrĩa yasigĩire kuuma kũrĩ mbura ya mbembe, gũtiarĩ kĩndũ kĩĩrũ kĩrĩa kĩasigĩire mĩtĩnĩ, na thĩinĩ wa nyeki syothe sya mũgũnda, thĩinĩ wa bũrũri wothe wa Misiri.

Falawo nĩathĩĩte kwĩta Musa na Aloni, akiuga, Nĩnĩĩhĩtie mbee

wa Mwathani Ngai wanyu, na kũrĩ inyuĩ. Ĩtĩkĩĩai nĩ ũndũ ũcio wĩhia wakwa o na ĩndĩ ĩno, na mũhooe kũrĩ Mwathani Ngai wanyu, nake nĩaeheeie gĩkuũ kĩu kuuma harĩ niĩ. Musa nĩaumĩte kũu kwa Farao, na akĩhooya Ngai. Nake Mwathani akĩgarũra rũhuho kuuma iria-inĩ rũrĩ na hinya, naruo rũkĩoya nzige, na rũgĩciikia iria-inĩ rĩrĩa itune, na gũtiarĩ nzige o na ĩmwe ĩrĩa yatigarire bũrũri wothe wa Misiri. Na Mwathani nĩaumĩtie moyo wa Farao, na ndeetũmie ana a Isiraeli. Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Tambũũthya moko waku werekeire matu-inĩ, na kũvĩe na nduma ĩgũrũ wa thĩ ya Misiri, nduma ĩkwatĩkawa. Musa nĩatambũũithie kĩvoko kĩa we kũũ mbingũni, na kĩonekete ũtukũu, kĩhuhũko, na kĩhuhũko ĩgũũ ya nĩthĩ yothe ya Misili matukũ matatũ. Na ti mũndũ onire mũrũ wa nyina mĩthenya ĩtatũ, na ti mũndũ okĩte kuma ũrĩĩ-inĩ wake mĩthenya ĩtatũ, no ana a Isiraeli othe nĩ maarĩ na ũtheri kũrĩa mothe maatũũraga. Na ndetithie Falauni Musa na Aluni, akĩuga, Thiĩi mũtũngatie Mwathani Ngai wanyu, tiga mbũi na ngombe tigai, na mĩthemba yanyu ĩthiĩ hamwe na ĩmwe. Na Musa akiuga, no o na ũkaatũhe maũthĩo na magongona, ĩrĩa tũkeeka Mwathani Ngai witũ. Na ũũ ngombe syĩtũ syĩkathiĩa na ĩtũ, na ti tũkasya ũkũtĩĩa kĩũmbe, kũma kũo nĩũndũ tũkoya kũtungatĩla Mwathani Ngai witũ. Ĩtũ na ti tũmanyaa kĩla tũkũtungatĩla Mwathani Ngai witũ, nginya wa kũũka ĩtũ kũu. Mwathani nĩaumithĩtie ngolo ya Falaũ, na ndendete kũmaingata. Na Farao akiuga, Ũka kũũ kuuma kũrĩ niĩ, wĩmenyerere wee mwene ndũkanongeere kuona ũthiũ wakwa, mũthenya ũrĩa ũkooneka kũrĩ niĩ, ũkua. Musa akĩũga atĩrĩ, Nĩwĩĩte atĩ ndikooneka kwa wĩ ũthiũ-inĩ.

11

Mwathani eiyite kũ Musa atĩ, Nĩngakũa mbaa ĩmwe ĩsĩ ĩla Falaũ na Misili, na thutha wa icio nĩakamũtũma mũthie kũu. Nake akamũtũma mũthie hamwe na syothe, nĩakamũingata mũthie o kũingata. Arĩa nĩ ũndũ ũcio hĩthĩo thĩinĩ wa matũ ma andũ, na ĩtie o ũmwe aũĩe kuuma kũrĩ mũndũ wa itũũra indo cia betha na cia thahabu na nguo. Mwathani nĩaheete ũndũ wa ũthiĩ andũ ake mbee ya Amisili, na nĩmahũthĩĩte kũo, na mũndũ Musa nĩekĩkĩte mũnene mũno mbee ya Amisili, na mbee ya Farao, na mbee ya andũ a wĩla wake. Na Musa akĩuga atĩrĩ, ici nĩ iria Mwathani ekuuga, ũhoro wa gatagatĩ ka ũtukũ nĩ nĩngwĩtonya thĩinĩ wa Misili, Na nĩũkũkua kĩla kĩa mbee kũsyalĩlwa thĩ inĩ wa Egypt, kũuma kĩa mbee kũsyalĩlwa kĩa Pharaoh ũla ũikaĩte kĩtĩ kĩa ũthamaki, nginya kĩa mbee kũsyalĩlwa kĩa mũndũ mũka wa kũthĩĩa ũla wa kũndũ kĩa kĩgĩo, nginya kĩa mbee kũsyalĩlwa kĩa kĩla kĩũmbe. Na ĩkavaa kĩlĩĩo kĩnene thĩinĩ wa nthĩ yothe ya Misili, kĩla kĩtanathĩĩ vĩĩkĩka ta kĩo, na kĩtavĩĩkĩte ta kĩo ndĩkongeelewa. Na thĩinĩ wa ana othe a Isiraeli, ndũkaũma ngui na lũlimi wakĩo, kuuma kũrĩ mũndũ nginya kĩũmbe, nĩguo ũmenye ũrĩa Mwathani akaamũkania katĩ ka Amisili na Isiraeli. Na makaika othe andũ aku aya kũũ kwakwa, na makanĩinamĩa kũũ kwakwa, makĩũga, ũme wewe, na andũ othe aku, ũrĩa wewe ũtongoria, na thutha wa maũndũ maya nĩngũũma. Akĩũma nowe Musa kũũma kũrĩ Farao na marakara. Mwathani nĩendete kũrĩ Musa atĩrĩ, Farao ndakamũthikĩĩa, nĩguo ndĩingĩhie ũmanyĩko wakwa na magegania makwa thĩ ya Misiri. Moses na

Aaron nĩmekĩte imanyithyo syothe na maũndũ ma kũgegania maya thĩ-inĩ wa Egypt mbee wa Firauni, na Mwathani nĩaũmĩthĩtie ngoro ya Firauni, na ndathikĩĩkĩte kũtũma ana a Isiraeli kuuma thĩ-inĩ wa Egypt.

12

Mwathani akĩĩla Musa na Aroni kũu bũrũri wa Misili, akĩamba atĩrĩ Mweĩ ũyũ nĩ kĩambĩĩĩo kya mĩeĩ yanyu, nĩ wa mbee kũrĩ ĩmwe thĩinĩ wa mĩeĩ ya mwaka. Aĩa kũrĩ ũthukũmu wothe wa ana a Isiraeli, ũkĩuga, Mũthenya wa ikũmi wa mweli ũyũ, nĩmoe ũmwe o ũmwe ngondu kũringana na nyũmba cia maithe mao, ũmwe o ũmwe ngondu kũringana na nyũmba. Angĩ angi anĩ nĩ anini thĩinĩ wa nyũmba, nĩ ũndũ ũcio matikavĩa maiganu kũna ngondu, nĩakoya hamwe na mũndũ wake wa mũndũ wake, kũringana na mũigana wa ngoro, o ũmwe kĩrĩa kĩmũiganĩte nĩagataalanĩo kũna ngondu. Ng'ondu nziza, ya ndume, ya mwaka ũmwe ĩkaava kũrĩ ĩmwe kũrĩ inyuĩ, kuuma kwa tũũ twa ng'ondu na twa mbũi mũkaamwĩkĩra. Na ĩkaavika kũmĩ kwĩ ũmwe ĩthya ya ikũmi na ĩna ya mweli ũyũ, na makaũthĩnja ũndũ ũcio kĩũngano kyothe kya ana a Isiraeli kũrĩ hwaĩ-inĩ. Nĩmakooya kuuma wa thakame, na nĩmakaiika ĩthĩ wa mĩkongojo ĩĩlĩ ĩĩvĩlĩ na ĩthĩ wa mũthĩa, thĩinĩ wa nyũmba ĩla angĩ nĩmakalĩa isyo thĩinĩ wayo. Na makalĩa nyama ũtukũ ũũ ĩhĩĩtwe na mwaki, na mikate ĩtaĩ na ndawa cia kũũũa makalĩa. Mũtikũlye kuuma kũo mbeu, kana ĩthethĩtwe na maaĩ, no ĩthethĩtwe na mwaki, mũtwe ũmwe na maĩndũ ma thĩinĩ.

Ndĩkaatĩĩa kuuma kũrĩ wake nginya rũciinĩ, na ĩthĩĩwa ndĩ mũkaavunia kuuma kũrĩ wake, na ĩrĩa syaatĩĩtwo kuuma kũrĩ wake nginya rũciinĩ mũkaacina na mwaki. Ũũ nĩguo mũkaarĩa kĩo, ĩthĩnjĩ syenyu syĩohete, na ithanwa thĩinĩ wa makinya menyu, na mĩthĩgi thĩinĩ wa moko menyu, na mũrĩe kĩo na ũhiũhĩ, Bathaka nĩ wa Mwathani. Na nĩngĩtuĩkanĩria bũrũri wa Misiri ũtukũ ũyũ, na nĩngũũraga iimbu syothe bũrũri wa Misiri kuuma kũrĩ mũndũ nginya nyamũ, na kũrĩ ngai syothe sya Amisiri nĩngwĩka ũrĩĩu, nĩ niĩ Mwathani. Na thakame ũa ũkavĩa kĩmanyithyo kũmĩ nyũmba ĩrĩa mũĩ kuo, na nĩngona thakame ĩyo, na nĩngamũthiũrũra, na ndĩkaoneka mũrimũ wa kwananga thĩinĩ wanyu rĩrĩa ngaatha bũrũri wa Misiri.

Na mũthenya ũyũ ũkavika kũrĩ ĩmwe ta ũkũmũkũmbũka, na mũkamũthĩma ũcio ta mũthĩmo wa Mwathani kũrĩ syĩthĩ syothe sya ũciana wa ĩmwe, watho wa tene mũkamũthĩma ũcio. Mĩthenya mũgwanja mũkaarĩa mĩgate ĩtarĩ na ndawa. Kuuma mũthenya wa mbee, mũkaeheria ndawa kuuma nyũmba syenyu. Wothe ũrĩa ũkaarĩa ndawa, ĩkaeherio roho ĩyo kuuma Israeli, kuuma mũthenya wa mbee nginya mũthenya wa mũgwanja. Na mũthenya wa mbee ũkeetwa mũtheu, na mũthenya wa mũgwanja ũkeetwa mũtheu ũkaũa kũrĩ ĩmwe. Wĩra wothe wa ũtungata mũtikeeka thĩinĩ wao, tiga ĩrĩa syothe syĩkekwo kũrĩ mũũmĩ wothe; ũndũ ũyũ wĩka ũkekwo kũrĩ ĩmwe. Na mũkamenyeela watho ũyũ, nĩgũkorwo mũthenya ũyũ nĩngaũmia ũhoti wanyu kuuma nthĩ ya Misili, na mũkekĩa mũthenya ũyũ kũũ njũũ syanyu watho wa tene na tene. Kwambĩĩa mũthenya wa ikũmi na ĩna wa mweli wa mbee,

kuuma hwaĩ-inĩ, mũkaarĩa mĩkate ĩtarĩ na ndawa nginya mũthenya wa mĩongo ĩĩlĩ na ũmwe wa mweli, nginya hwaĩ-inĩ. Mĩthenya mũgwanja ndawa ndĩkooneka kũu nyũmba syanyu. Ũla wothe ũkũlya kĩndũ kĩa ndawa, ũkũniinwo roho ĩyo ya mũndũ ũcio kuuma kũrĩ kĩũngano kĩa Isiraeli, kũrĩ ageni na andũ a mbũi ya thĩ. Mũtikalie kĩndũ o na kĩmwe kĩa mũgate ũkũũ, no kĩla handũ ha gũikala kwanyu mũkalie mĩgate ĩtarĩ na ndawa ya kũimbia.

Musa nĩetĩte kĩama kĩa anene kĩa ana a Isiraeli othe, na akĩmeea atĩrĩ, thiĩi mũkoe ngondu kũringana na nyũmba syenyu, na mũthĩnje pasaka. Mũkoya mũsyĩ wa hyssop, na mũkĩte mũwovĩtye thakame-inĩ ĩlĩ hakũhĩ na mũlyango, mũkahũthĩa mũthĩko wa mũlyango, na mĩthĩko yĩĩlĩ ĩĩlĩ ya mũlyango, thakame-inĩ ĩyo ĩlĩ hakũhĩ na mũlyango. Ĩmwe mũtikũma mũndũ o wothe mũlyango wa nyũmba wake ĩthĩa ũtukũ. Na Mwathani nĩakaĩthya kũũtha Amisiili, na nĩakona thakame ĩla ĩ igũlũ wa mũthĩa, na igũlũ wa ithĩa syĩĩlĩ syomba, na Mwathani nĩakaĩthya mũlango, na ndakethya mũanangĩ ũla ũtoonya thĩinĩ wa nyũmba syenyu kũũtha. Na mũikale kiugo kĩĩ kĩa watho kwa ũndũ waku na kwa ana aku nginya tene. Aithĩwa ĩla mũingĩle thĩinĩ wa thĩ ĩla Mwathani akaamĩhe ta ũla waĩĩle, mwĩmenyeelele ũtungati ũyũ. Na nĩkahaana angĩkorwo ana anyu makamuũria, nĩ ũtungata ũrĩkũ ũyũ? Na mũkamwĩa atĩrĩ, ũndũ ũyũ nĩ igongona ĩa Pasaka ya Mwathani, ũrĩa wakĩĩkĩa nyũmba sya ana a Isiraeli kũu Misiri, rĩrĩa aahũũrire Amisiri, no nyũmba syĩtũ akĩũhonokia. Nao andũ makĩinamĩrĩra na makĩhooya. Na ũthĩĩ mekĩthiĩ, mekĩĩka ana a Isiraeli, ta ũrĩa

Mwathani aathanĩte Musa na Aroni, noguo mekĩĩka.

Kwaikiie ũtuku ũkĩ katikati, na Mwathani akĩũthaa kĩla kĩa mbee kwĩaawa thĩinĩ wa nthĩ ya Misili, kuuma kũrĩ kĩa mbee kwĩaawa kĩa Farao ũrĩa wĩkĩĩte igũũa itĩ wa ũthamaki, nginya kĩa mbee kwĩaawa kĩa mũndũ-wa-ĩka ũrĩa aarĩ thĩinĩ wa irima, na nginya kĩa mbee kwĩaawa kĩa ndũĩma syothe. Na Farao ũkĩte ũtukũ, na andũ ake ma ũtungata, na onthe ma Aisũ, na kwĩkĩka kĩlĩĩo kĩnene thĩinĩ wa thĩ yonthe ya Misĩli, nĩ ũndũ ndakavĩte nyũmba ĩla ĩtakavĩte na mũkuũ thĩinĩ wayo. Nake Farao nĩetĩte Musa na Aroni ũtukũ, akĩmeera atĩrĩ, Ũkĩai, mũme kũrĩ andũ akwa, ĩmwe na ciana cia Isiraeli, thiĩi mũgatungatĩre Mwathani Ngai wanyu, ta ũrĩa mwendete. Na ĩla ng'ondu na ndigĩa syenyu mũoya mũthiĩ, mũndathime o na nĩ niĩ. Na Aamisiili nĩmakũthĩĩthya andũ na kĩyo kũmaingata thĩinĩ wa bũlũi, nĩgũkorwo moigire atĩ ithĩ twĩ othe nĩtũkũkua. Andũ nĩmakuĩte ũta wa ũmũ wao mbee wa kũũmbĩwa, mĩsũngo ya ũmũ wao ĩohĩtwe na nguo syao ĩgũũ wa mabega mao. Ana a ana a Isiraeli meekire ta ũrĩa Musa amaathire, na meetirie Amisiri indo cia betha, na cia thahabu, na nguo. Na Mwathani akĩĩte ũndũ wa andũ ake mbee ya Aamisiili, na makĩmahe, na makĩmatunya Aamisiili.

Ana ciana cia Isiraeli maumĩte kuuma Ramesesi magĩthiĩ Sukothi, andũ a magũlũ magana matandatũ ma ngiri, no arũme, tiga indo syao. Na andũ aingĩ manyiithanĩte nĩmambatĩte hamwe nao, na ng'ondu, na ng'ombe, na ũhiũ mũingĩ mũno. Na maathekithie ũta ũrĩa maatumĩte kuuma Misili, mikate ya

mũũmũ ĩtarĩ na ndawa ya kũimũkia, ti nĩgũkorwo ũta ũcio ndwarĩ na ndawa ya kũimũkia, nĩgũkorwo Amisili maamaingatie, na mationekire kũikara, kana kũĩthondekera irio cia njĩra. Ũtũũi wa ana a Isiraeli, ũrĩa maatũire bũrũri wa Misiri na bũrũri wa Kanaani, warĩ myaka mĩana ĩna na mĩrongo ĩtatũ. Na kwĩkĩka thutha wa myaka mĩana ĩna na mĩongo ĩtatũ, hinya wothe wa Mwathani wĩkĩuma kũuma bũrũri wa Misili ũtukũ. Kĩlĩndĩo nĩ kwa Mwathani, nĩguo kũũmia o ũmwe wa o kuuma nthĩ ya Misili. Ũtukũ ũla ũũ nĩ kĩlĩndĩo kwa Mwathani, nĩguo onthe ana a Isiraeli kũwa mbee ya mithenya yao. Muthamaki oiite kũ Musa na Aroni atĩrĩ, Ũyũ nĩ mũtũũme wa Pasaka: Mũndũ wa nĩ ũũ ndakalia kũo. Na ndungata yothe ya nyũmba ĩla ĩgũlĩtwe na mbesa ũkaamũruithia, na hĩndĩ ĩyo nĩakalia kĩa ũcio. Mũndũ ũtũũraga kana mũruti ndakaarĩa kĩndũ kĩake. Nĩkũlĩĩwa nyũmba ĩmwe, na mũtikaaũthia nyama nja kũũma nyũmba, na mũtikaamĩũnia ĩthĩmbũ yakĩo. Kĩũngano kĩothe kĩa ana a Isiraeli nĩkĩkawĩka ũndũ ũcio. Ĩthĩa na ũndũ ũmwe oke kũrĩ ĩnyuĩ mũthembi kũĩka pasaka kũrĩ Mwathani, ũkaruithia wake wothe mũndũ mũme, na hĩndĩ ĩyo nĩakoka kũĩka kĩo, na nĩakaĩa o ta mũthĩĩni wa thĩ. Wothe ũtaruithe ndakalia kũuma kũrĩ wako. Mumo ũmwe ũgaatuĩka wa mũndũ wa kũũ na wa mũgeni ũrĩa ũũkĩte thĩinĩ wanyu. Na aanĩ a Isiraeli nĩmekĩte ta ũrĩa Mwathani aathĩte Musa na Aroni kũrĩ o, ũguo nĩguo meekĩte. Nĩkwĩkĩkĩte mũthenya ũcio, Mwathani nĩaumĩte ana a Isiraeli kuuma bũrũri wa Misiri na hinya wao.

13

Mwathani akĩĩla Musa akĩmwĩla, Amũla kũ niĩ wothe wa mbee wa kũciaũka, wa mbee wa kũthondekanwa, ũkũhingũla nda yothe thĩinĩ wa ana a Isiraeli, kuuma kũrĩ mũndũ nginya kũrĩ nyamũ, nĩ wakwa. Musa oigwĩte kũrĩ andũ atĩrĩ, Ĩkũmbũkai mũthenya ũyũ ũrĩa mwoimĩte thĩ ya Misiri, kuuma nyũmba ya ũkombo, nĩ ũndũ Mwathani aamũrutire kuuma hau na guoko kũrĩ hinya, na mũmera ndũkarĩĩo. Ũmũthĩ nĩmũthiĩ mwesĩ-inĩ wa anyanĩ. Na nĩkaĩ ĩnĩka Mwathani Ngai waku angĩkũingĩsya thĩinĩ wa bũrũri wa Akanaani, na Ahiti, na Aamori, na Ahivi, na Ajebusi, na Agirigashi, na Aperizi, ũrĩa eĩĩrĩte maithe maku kũkũhe bũrũri ũrĩa ũthereraa iria na ũũkĩ, nĩũkeka ũtungata ũyũ mweri-inĩ ũyũ. Mĩthenya ĩtandatũ mũkũlya ĩsyo ĩtali na ndawa, no mũthenya wa mũgwanja nĩ ĩlĩa ya Mwathani. Mũkũlĩe mĩkate ĩtana ndawa mĩthenya mũgwanja, ndĩkoonekana kũrĩ ĩmwe mũkate ũna ndawa, kana ndawa ĩkooe kũrĩ ĩmwe mĩhaka-inĩ yaku yothe. Na ũkamemela mũrũguo mũthenya ũcio, ũkiuga atĩrĩ, Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ Mwathani Ngai eekĩire niĩ rĩrĩa ndoimaga kuuma Misĩri. Na nĩũkaũ kũrĩ we kĩmanyithyo ũthĩ wa mũkono waku, na kĩũmbũkano mbee wa maitho maku, nĩguo ũtuĩke watho wa Mwathani ũthĩ wa kanua kaku, ũthĩ nĩgũkorwo na mũkono wa ũũme nĩwakũũmie we Mwathani Ngai kũma Misĩli. Na mũikie ũtua ũyũ kũlingana na mahinda ma mĩaka, kuuma mũthenya nginya mũthenya.

Na ĩkaavika ta ũla Mwathani Ngai waku ekũkũingĩthya thĩ wa Akanaani, ta ũla eehĩtie kũrĩ maithe maku, na nĩakakũhe yo. Na ũkaamũa kĩla kĩndũ kĩa mbee kũhingũa nda, ala aanaume, kũrĩ Mwathani, kĩla kĩndũ kĩa mbee kũhingũa nda kuuma ndũũru

kana thĩinĩ wa ũhiũ waku, ĩrĩa yothe ĩngĩkũgĩĩa, ala aanaume ũkaatheria kũrĩ Mwathani. Kĩla kĩndũ kĩa kũhingũla nda ya ndigĩĩ, ũkaanania na ng'ondu, na angĩkorwo ndũkaanania, ũkakũũla kĩo. Kĩla kĩa mbee kĩa mũndũ kĩa ana aku ũkakũũla. Kana nthele ũkũũia wĩ mwanao wa mũndũme na mbee ya ici, akĩũga, Nĩ kĩĩ kĩĩ? na ũkamwĩa we, Atĩ thĩinĩ wa moko wa hinya Mwathani nĩatũũmie ithuĩ kuuma thĩ wa Misili, kuuma nyũmba wa ũtumia. Ĩĩ Farao endete kũũma nĩ kũtũma ithuĩ, ooragĩte maambĩlĩlyo mothe bũlũ wa Misili, kuuma maambĩlĩlyo ma andũ nginya maambĩlĩlyo ma ngombe, nĩ ũndũ ũyũ nĩ ndĩthayagĩla kĩla kĩndũ kĩa mbele kĩhingũlaa nda, ala aanaume, kũlĩ Mwathani, na maambĩlĩlyo mothe ma ana akwa aaume nĩngakũũla. Na ĩkavika kĩmanyithyo kĩa moko maku, na kĩsyokete kũthũthũka mbee wa matho maku, nĩ ũndũ nĩ moko ma ũkali Mwathani nĩmaũkũĩte we kũma Misili.

Asa na akuumie Farao andũ, ti aongoeie ũu Ngai njĩa ya thĩ ya Afilisti, ũndũ ĩĩ hakuĩ, nĩũndũ onete Ngai, ndakae ũikie andũ onete mbaara, na maũkie kũũ Misĩli. Na Ngai nĩathiũũithĩtie andũ njĩla ya kũthiĩ werũ-inĩ, kũthiĩ iia itune, na kĩlukano kĩa ĩtano ana a Isiraeli mambĩĩte kuuma nthĩ ya Misili. Na Musa nĩakwatire mathikũ ma Jusufu mũthĩ wake, nĩ ũndũ kwa kĩĩhĩtwa nĩakĩĩhĩtithĩtie ana a Isiraeli, akĩuga, Kũndũthya nĩakamũndũthya ĩmwe Mwathani, na mũkaoya mathikũ makwa kuuma haha mũthĩ wanyu.

Kũoya na nĩ ana a Isiraeli kuuma Sukothi, nĩmathiĩ kambĩ Ethamu kũngĩ na werũ. Ngai nĩatongoiye andũ ao, mũthenya

thĩinĩ wa gĩtugĩ kĩa matu nĩguo amaonanie njĩla, na ũtukũ thĩinĩ wa gĩtugĩ kĩa mwaki. Gĩtugĩ kĩa ĩu kĩa mũthenya, na gĩtugĩ kĩa mwakĩ kĩa ũtukũ, itĩathĩĩkĩte mbee wa andũ othe.

14

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Aalia ana a Isiraeli, na maathiĩte nĩmakae mbee wa ĩla ĩthemba, katĩ ka Magidolu na katĩ ka iia, mbee wa Beelesefoni; mbee wao nĩmũkae ĩla-inĩ wa iia. Na Falawo nĩakoiga kũrĩ andũ ake atĩrĩ, Ana a Isiraeli nĩmethiũthũkaga thĩinĩ wa bũrũri, nĩgũkorwo werũ nĩũmahingĩrĩirie. Niĩ no nĩngũũmia ngoo ya Farao, nake nĩakamaingatia thutha wao, na nĩngũtĩĩo nĩ ũndũ wa Farao na nĩ ũndũ wa mbũtũ yake yothe ya ita, nao Amĩsili othe nĩmakamenya atĩ niĩ ndĩ Mwathani, nao nĩmekire ũguo. Nĩkĩo kĩamenyithĩtie mũthamaki wa Amisĩ atĩ andũ nĩmoorĩte, na ngoro ya Farao na ya atungati ake ĩkĩgarũka igũrũ wa andũ, na makiuga, Nĩ kĩĩ kĩĩ twĩkĩte, kũtũma ana a Isiraeli, nĩguo matĩgatũtungata? Pharaoh nĩaohithĩtie ngaali syake, na andũ ake othe akĩmatwaana hamwe na we. Na ooete ngaali mia ĩtandatũ cia ũthũũ, na mbaaa syothe sya Amisili, na aathi igũrũ wa syothe. Na Mwathani akũmia ngoo ya Farao mũthamaki wa Misĩli, na ya andũ ake, nake akĩingatĩla thutha wa ana a Isiraeli, nao ana a Isiraeli maumĩte na moko matũũgĩĩu. Na nĩmaingatithĩtie Aamĩsili thutha wao, na nĩmoonete o mbĩa syaĩkĩte kũu handũ kĩa iria, na yothe ĩ ivĩa na ĩla ngaĩ sya Farao, na ala ĩthĩ sya ivĩa, na ĩ mbũtũ yake ya ita mbee wa ĩla kambĩ,

mbee wa Beelsefoni. Farao nĩendete hĩndĩ ĩyo, na rĩrĩa ana a Isiraeli mekĩĩta maitho mao nĩmonete atĩ Aamisiili nĩmambĩte hema syao thutha wao, nao nĩmetigĩĩte mũno, nao ana a Isiraeli nĩmakayĩte kũrĩ Mwathani. Na makĩĩra Musa, nĩ ũndũ wa kwaga mbĩĩa bũrũri wa Misiri, watũrutire ũtũũrage werũ-inĩ. Nĩ kĩĩ kĩĩ wekĩte ithuĩ, ũtũrutĩte Misiri? Tĩ ũyũ nĩguo kĩĩ kĩrĩa twakwĩire kũu Misĩri tũkiuga atĩrĩ, tũtige nĩguo tũtungatĩre Amĩsĩri? Nĩ kwagĩrĩire ithuĩ gũtungatĩra Amĩsĩri kana gũkua werũ-inĩ ũyũ.

Musa nĩendete kũrĩ andũ atĩrĩ, Mwĩyũmbĩei ngoro, ĩmai na mwone ũhonokio ũrĩa wa kuuma kũrĩ Mwathani, ũrĩa ekwĩka ithuĩ ũmũthĩ. Ũndũ ũrĩa nĩ mwonete Amĩsiili ũmũthĩ, mũtikongea kĩndũ kĩa kwona o nĩo thĩinĩ wa ũtukũ wa tene. Mwathani nĩakarũa ũhoro wanyu, na ĩnyu nĩmũkakira ki. Mwathani akĩĩla Musa atĩrĩ, Nĩ kĩĩ ũndĩthaithagia? Ĩla ana a Isiraeli mathiĩ mbele. Na wĩwe oya mũtĩ waku, na tambũũa moko waku ũthĩ wa iria, na ũmĩgayũkanĩe, nao ana a Isiraeli nĩmathiĩ katĩ ka iria kũlingana na kĩũmũ. Na ona nĩ nĩngũũmia ngolo wa Falaũ, na wa Amisili othe, na nĩmakĩingĩla thutha wao, na nĩngũtĩĩo thĩinĩ wa Falaũ, na thĩinĩ wa mbũtũ yake yothe ya ita, na thĩinĩ wa ngaali, na thĩinĩ wa mbalasya syake. Na nĩmakamenya Amisiili othe atĩ nĩ niĩ ndĩ Mwathani, ndĩkĩtũũgĩĩwa thĩinĩ wa Farao, na thĩinĩ wa ngaali syake, na mbalasi syake. Mũtũmwa wa Ngai ũrĩa wendete mbere ya kambĩ ya ana a Isiraeli nĩehelie, na nĩathiĩte kũrĩa kwa thutha, na gĩtugĩ kĩa ĩũ o nakĩo nĩkĩehelie kuuma mbere yao, na nĩkĩrũgamĩte kũrĩa kwa thutha wao. Na ũtoonyie gati ya kĩĩma kya Amisiili, na gati ya kĩĩma kya Amisiili, na gati ya kĩĩma kya

Isiraeli, na ĩkĩima. Na ĩkĩoneka nduma na nduma, na ũtukũ ũkĩthiĩa, na matiathananĩie ũmwe na ũngi ũtukũ wothe. Musa nĩatambũũlithie kĩvoko kĩake ũthĩ wa ivia, na Mwathani nĩakũũthie ivia na ũũa wa kũũma mbũa ũkali ũtukũ wothe, na nĩekĩte ivia ĩũmie, na maĩ nĩmagavũkanĩie. Na ana a Isiraeli matonye katikati ka ivia kũndũ kũũmũ, na maaĩ ma yo maĩ ũthingo kuuma mwena wa ũũmĩ, na ũthingo kuuma mwena wa ũmotho.

Nao makĩingatithia Aamĩsĩli, na matingĩile thutha wao, na ndathi syothe sya Farao, na ngaali, na atwali, thĩinĩ wa katĩ ka iia. Kwaĩkĩka ũlĩnzi-inĩ wa ũthukũũ, na Mwathani nĩonete mbũtũ ya Amĩsili thĩinĩ wa gĩtugĩ kya mwaki na matu, na akĩũmbũla mbũtũ ya Amĩsili. Na aoheie mĩtĩ ya ngaali syao, na amatongoie nĩ ũkali, na Amisiili makiuga, Nĩtwĩthee mbee wa Isiraeli, ũndũ Mwathani nĩaũana ũhoro wao Amisiili. Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Tambũũthya moko waku igũrũ wa iria, namo mai makaasukie, na mathike Amisiili, hamwe na ngaali syao na atwali ao. Nĩatambũlũthĩtie Musa kĩvoko kĩake ũndũ wa ivia, na maĩ makĩasukie mũthenya ũndũ wa nthĩ, na Aisũmbi nĩmauĩie nĩ ũndũ wa maĩ, na Mwathani nĩamanyũngũthĩtie Aisũmbi katĩ ka ivia. Na maaĩ makĩaũka makĩũmbĩa ngaĩ na aendĩ, na ũthĩĩna wothe wa Falaũ, ala maatoonyete thutha wao thĩinĩ wa iia, na gũtiekĩte o na ũmwe wao. Ana a Isiraeli maathiĩte kwa ũmũ ũmũmĩte gatagatĩ ka iria, namo maaĩ makĩmatũũngĩra ta rũthingo mwena wa ũrĩo na rũthingo mwena wa ũmotho. Na Mwathani nĩathokithie Isiraeli mũthenya ũla kuuma moko-inĩ ma Aimisiri, na Isiraeli nĩonire Aimisiri makuĩte hau mũthia-inĩ

wa iria. Isiraeli onete kĩoko kĩla kĩnene kĩla Mwathani ekĩte kũ Amisiili, na andũ makĩĩtĩa Mwathani, na makĩetĩkĩa Ngai, na Musa ndungata yake.

15

Hĩndĩ Musa na ana a Isiraeli nĩmainĩte nyĩmbo ĩyo kũrĩ Ngai, na makiuga makĩamba, Nĩtwĩmbĩe Mwathani, nĩ ũndũ nĩatũmĩtwe mũtĩĩo; nĩaikĩtie ithe na mwendĩ wakĩo iria-inĩ. Mũteithia na mũkĩngĩĩa nĩandĩkĩĩe kũna ũhonokio, ũyũ nĩwe Ngai wakwa, na nĩngũmũtĩĩithia, Ngai wa ithe wakwa, na nĩngũmũneneithia. Mwathani nĩwe ũthũkangĩa mbaara, Mwathani nĩ ĩĩtwa ĩake. Chariots ya Pharaoh, na ũhoti wake, athĩkĩtie thĩinĩ wa ivia, riders ala maathũũĩtwe na captains, masyonkete thĩinĩ wa ivia ĩla ndune, Iria ĩkĩakunĩkĩa, na maĩkĩa thĩinĩ wa ũtiku ta ĩwe. Moko maku ma ũrĩo, Mwathani, nĩ matũmĩtwo manene na hinya, moko maku ma ũrĩo, Mwathani, nĩ mathũkangie thũ. Na kũ ũingĩ wa ũkuũ waku wamemũkia ala maathũũ, watũmĩte maũũ maku makamalia o ta nyeki nduũ. Na nĩ ũndũ wa roho wa marakara maku maĩ makĩgayũkana, maĩ makĩũmana ta rũthingo, namo makũmbĩ makĩũmana gatagatĩ ka iria. Mũthũ oiite atĩrĩ, Nĩngũthiĩ ngũkinyĩa, nĩngũgayania indo cia wĩta, nĩngũiyũithia ngoo yakwa, nĩngũũlaga na ũhiũ wakwa wa njola, kĩoko kĩakwa nĩkĩkwatha. Watũmĩte ũmũũ waku, ĩĩa ĩkaũmbĩa o, maĩtũkĩte ta ĩsũmũ thĩinĩ wa maĩ ma ũkali. Nĩ nũũ ũhaana ta wee thĩinĩ wa ngai, Mwathani? Nĩ nũũ ũhaana ta wee? Ũtũũgĩĩtwo thĩinĩ wa atheu, wa kũgegania thĩinĩ wa ũkwatĩĩo,

wĩkaga maũndũ ma kũgegania. Watambũlũkithie kĩvoko kĩa ũmwe waku, na ĩthĩ ĩkĩmamĩa. Wongosyie na ũthingu waku andũ aku aya, ala wakombwie, watũmie na ũũme waku kũma ĩkalo ĩtheu yaku. Ndũrĩrĩ nĩciaiiguire, na ikĩrakara, ruo rũkĩnyiita ala maatũũlaga Filistini. Hĩndĩ maathĩĩte atongoi a Edomu, na aathi a Amoabi, kwĩĩkĩwa kũmakoniĩte, maathethekete othe arĩa maatũũraga Kanaani. Ũthĩĩnĩ na wĩtigĩĩo ikagũa igũrũ wao, nĩ ũndũ wa ũnene wa mũkono waku matuĩke ta ihiga, nginya andũ aku matuĩkie, Mwathani, nginya andũ aku aya, ala wewĩĩe, matuĩkie. Ũtũmĩte ũndũ wa kũmatwala thĩinĩ ũkamanda mo kĩĩma-inĩ kĩa ũtũũ waku, thĩinĩ wa ĩtũũo ĩthayũkĩte ya gũikala yaku, ĩla wendete, Mwathani, handũ hatheu, Mwathani, ĩla syendete moko maku. Mwathani ũthanaga ũthĩ, na igũrũ wa ũthĩ, na o na kĩu. Nĩgũkorwo mbũthĩ ya Firao ĩtoonyete iria-inĩ hamwe na ngaali na ahaici, na Mwathani akĩmarehera maaĩ ma iria igũrũ wao, no ana a Isiraeli maathiire kũgera ũmũ gatagatĩ ka iria.

Kũoya no Miliamu muui wa maũndũ ma Ngai, mũndũ wa kĩmũka wa Aluni, ngoma na moko make, na andũ-a-aka othe makĩuma thutha wake na ngoma na mĩinamo. Nĩambĩĩĩe no wa o Mĩĩamu, ekwĩa, Nĩtwĩmbĩe Mwathani, nĩondu nĩatukũĩtwe kwa ũtukũvu, ndewa na mũĩi wake nĩamĩkĩtie thĩinĩ wa iia. Musa nĩondũithĩtie ana a Isiraeli kuuma iria-inĩ itune, na akĩmatwara werũ-inĩ wa Shur, na magĩthiĩ mĩthenya ĩtatũ werũ-inĩ ũcio, na mationonire maaĩ ma kũnyua. Mokĩte kũu Mera, na mationekete kũnyua maaĩ ma Mera, nĩgũkorwo maĩ maarĩ ma ũũũ. Nĩ ũndũ ũcio etũĩte ĩĩtwa ya handũ ũla Ũũũ. Na andũ

makĩnuguna igũrũ wa Musa makiuga atĩrĩ, Tũkanyua kĩĩ? Musa nĩegũĩte kũrĩ Mwathani, nake Mwathani nĩamuonĩthĩtie mũtĩ, nake nĩwawĩkĩte ũcio thĩinĩ wa maaĩ, namo maaĩ makĩũma, kũu nĩamũĩkĩte mawatho na matuĩko, na kũu nĩamũgeĩtie, Na akĩuga atĩrĩ, ũngĩ ũkĩa ũthikĩĩa mũkwa wa Mwathani Ngai waku, na ũke ĩla syĩ nesa mbee wake, na ũthikĩĩe maathani make, na ũikie mawatho make mothe, mũthemba wothe ũrĩa ndaĩkĩire Amĩsili, ndikakũĩkĩa, nĩ nĩ ndĩ Mwathani Ngai waku ũrĩa ũkũhonia. Na mookile Elim, na kwali kũu ithima ikũmi na ĩĩlĩ sya maaĩ, na mĩtĩ mĩongo ĩtaa sya mikĩndũ, nao mambĩĩle kũu handũ ha maaĩ.

16

Maumie na kuuma Elim, na makĩa andũ othe a mbũi ya ana a Israeli werũ-inĩ wa Sini, ũrĩa ũrĩ gatagatĩ ka Elim na Sinai. Mũthenya wa ikũmi na ĩtano, mweri wa kerĩ thutha wa kuuma kwao bũrũri wa Misiri, Syĩthĩo syothe sya ana a Isiraeli syamunyisya Musa na Aroni. Na mekĩĩte kũrĩ o ala ana a Isiraeli, Nĩtwenda twakuĩte twĩthĩtwo nĩ Mwathani thĩ wa Misiri, ĩrĩa twaikaa igũrũ wa nyũngũ cia nyama, na twĩrĩĩaga mĩgate nginya ũingĩ, nĩ ũndũ mwatũrutĩte nginya werũ-inĩ ũyũ, kũũraga ũingĩ ũyũ wothe thĩĩna-inĩ wa ng'aragu. Mwathani oigĩte kũrĩ Musa atĩrĩ, Ona, nĩ nyua ĩmĩ mikate kuuma ũtunĩ, na andũ nĩmakauma, na nĩmakonga kĩa mũthenya o mũthenya, nĩguo ngerie anga nĩmakalũa watho wakwa, kana ti. Nĩ ũkahaana mũthenya wa ĩtandatũ, na nĩmakahaarĩĩa kĩla kĩndũ angĩ

malete, na ũkahaana ĩvĩlĩ kĩla kĩndũ angĩ moonganĩe kũlingana na kĩla mũthenya. Na Musa na Aroni makĩĩra kĩũngano kĩa ana a Isiraeli atĩrĩ, Hwaĩ-inĩ nĩmũkamenya atĩ Mwathani nĩwe wamũrutire bũrũri wa Misiri, Na rũciinĩ nĩmũkoona ũkuũ wa Mwathani nĩ ũndũ wa kũigua mũnũngunĩko wanyu kũrĩ Ngai, na ithuĩ tũrĩ kĩĩ, atĩ nĩmũratũnũngunĩkĩra? Na akĩuga Musa, ĩ thĩinĩ wa kũheana Mwathani ĩmĩĩ hwaĩ-inĩ nyama kũlya, na mĩkate ĩla rũciinĩ kũma ũiyũũ, nĩ ũndũ wa kũthikĩĩa Mwathani ĩla kũnuguna kwĩmĩĩ, ũla ĩmwe mũnuguna kũlingana na ithuĩ, ithuĩ na kĩĩ tũĩ? Ti nĩ kũlingana na ithuĩ ĩĩ ĩla kũnuguna kwĩmĩĩ, no nĩ kũlingana na wa Ngai.

Musa akĩĩla Aloni atĩ, ĩla kĩũngano kĩothe kĩa ana a Isalaeli matĩ, mũkuhĩĩlie mbee wa Ngai, nĩgũkorwo nĩaiguĩte mateta manyu. Rĩrĩa Aroni aarĩa kwarĩa andũ othe a ana a Isiraeli, nao makĩgarũka kũrĩ werũ, na ũkaru wa Mwathani wonekana thĩinĩ wa ĩĩra. Mwathani nĩatuĩte kũrĩ Musa, akiuga atĩrĩ, Nĩthikĩte ũteta wa ana a Isiraeli, aria kũrĩ o, ũkĩĩre, Ũthĩ wa hwaĩ-inĩ mũkaarĩa nyama, na ũthĩ wa rũciinĩ mũkaahũũna mĩkate, na mũkamenya atĩ nĩ niĩ Mwathani Ngai wanyu. Kwaĩkĩka ũtukũ, na nzũũ ĩkĩambũka, na ĩkĩũmbĩka kambĩ. Ũmũtheũ, ĩme ĩthĩĩnĩ wa kũthĩĩma, kwaĩkĩka ũthiũ wa kambĩ. Na ona igũrũ wa werũ kĩndũ kĩnini ta mbeu ya korianda kĩeũ, ta mbaa igũrũ wa thĩ. Onite kuo ona, ana a Isiraeli mekia mundu kwa mundu ungi, Niki kii? Nĩndamanyĩte kĩla kĩalĩ, na Musa akĩmeela, Ũyũ nĩ mũkate ũrĩa Mwathani amũheete mũlĩe. Ĩno nĩ ndeto ĩrĩa Mwathani aathire, ũngananĩai kũuma kũrĩ yo ũmwe o ũmwe kũringana na ũrĩa ũkwĩkĩĩa homeri, kũringana na mũtwe

kũringana na mũigana wa ngoro syenyu, ũmwe o ũmwe hamwe na andũ a hema syenyu ũngananĩai. Nĩmekĩte ũguo ana a Isiraeli, na nĩmokondanĩĩte ũla kĩingi na ũla kĩnini. Na maatuĩte na homeri, ũla woonganĩĩte nyingĩ ndaingĩhĩte, na ũla woonganĩĩte nini ndaũnĩte, o ũmwe kũlingana na ũrĩa wakwĩthĩĩwa nĩwe mwene nĩmoonganĩĩte. Musa nĩendete kũu, Mũndũ o na ũmwe ndakatige kĩndũ kĩa we nginya rũciinĩ.

Na ti maathikĩĩte Musa, no anangĩ maatiĩ kĩndũ kĩa kĩo nginya ũthukũũ, na kĩakũũa nzoka, na kĩanũka, na Musa akĩmakalĩla. Na meonganĩie kĩo ũtukũ na ũtukũ, o mũndũ kĩla kĩndũ kĩa kwagĩĩa nake, na ĩla ĩyũmĩte ĩla ĩyua, kĩathethekaa. Kwĩkĩka no mũthenya wa ĩtandatũ, nĩmoonganĩĩye indo ĩla syaendeka ĩĩlĩ, homeri ĩĩlĩ kũrĩ ũla ũmwe. Nĩmatonyĩte othe atongolia a kĩũngano, na nĩmamenyithĩĩye Musa. Musa aĩĩ kũrĩ o, Ti ũndũ ũyũ kĩũga kĩrĩa Mwathani aũgĩte? Sabato nĩ ũhurũko mũtheru kũrĩ Mwathani rũciũ. Ũingĩ ũrĩa wothe mũkahĩa, hĩai, na ũingĩ ũrĩa wothe mũkavua, vuai, na wothe ũrĩa ũingĩ mũtigie ũo thĩinĩ wa kĩthĩtũ kĩa kũiga indo nginya rũciũ. Na makĩtigĩa kuuma kũrĩ wayo nginya rũciinĩ, ta ũrĩa Musa amaathĩte, na ndĩanunĩte, kana ĩũmũ ĩkĩgĩa thĩinĩ wayo. Musa nĩatĩĩte atĩrĩ, mũlie ũmũthĩ, nĩgũkorwo nĩ sabato ũmũthĩ kũrĩ Mwathani, ndĩkoneka werũ-inĩ. Matuku ĩtandatũ mũkoonganĩa, no mũthenya wa mũgwanja nĩ sabato, nĩ ũndũ ndĩkaĩ thĩinĩ wakĩo. Mũthenya wa mũgwanja, andũ amwe a anũ maathiĩte kũũngania, no matiavona kĩndũ. Mwathani nĩatũĩrĩire Musa atĩrĩ, Nginya rĩ mũtikwenda kũigua maathani makwa na mawatho makwa? Onai, nĩ ũndũ Mwathani nĩamũheete sabato mũthenya ũyũ, nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ we

mwene nĩamũheete mũthenya wa ĩtandatũ mikate ĩĩlĩ ya matukũ. Mũikale o ũmwe nyũmba syĩnyu, mũndũ o na ũmwe ndakae ũme kũma handũ ake mũthenya wa mũgwanja. Nĩ andũ makĩĩtia sabbath mũthenya wa mũgwanja. Na nĩmatuĩte kĩo ana a Isiraeli ĩtwa akuo, Mana, kĩalĩ ta mbeu ya korianderi njeũ, na ũlũthĩo wakĩo ta keki ĩĩ na ũũkĩ. Musa akĩuga atĩrĩ, Ũndũ ũyũ nĩ kĩũmi kĩrĩa Mwathani athanĩte: Ĩyũiai homeri ya mana mũĩĩke ĩthesyo nĩ ũndũ wa syĩthya syenyu, nĩguo mone mũkate ũrĩa mwarĩĩire werũ-inĩ rĩrĩa Mwathani aamũrutire bũrũri wa Misili. Na Musa akĩĩra Aroni atĩrĩ, oya ndigithũ ya thahabu ĩmwe, na ũĩkĩe thĩinĩ wayo kĩũngano kĩiyũũ kĩa mana, na ũkaĩiga mbee wa Ngai, kũrĩ kũiga kũrĩ njiũnũ syenyu, Ta ũrĩa Mwathani aathire Musa, Aroni akĩĩka mbee ya ũira nĩ ũndũ wa kũiga. Ala ana a Isiraeli maalĩĩle mana myaka mĩongo ĩna, ĩthya mookĩte ũthĩ ũla ũĩ na andũ. Maalĩĩle mana ĩthya mookĩte mbaka ya Foinike. Gomori ĩyo yalĩ kĩa ikũmi kĩa ithimo ithatũ.

17

Na ĩkĩthya yĩ yothe ya ana a Isiraeli ĩkĩuma werũ-inĩ wa Sini kũlingana na kambi syao, nĩ ũndũ wa kiugo kya Mwathani, na makĩamba kambi Rafideini, no ti kwĩ kwa maaĩ kwa andũ kũnyua. Na andũ makĩnegene na Musa makĩmwĩra, tũhe maaĩ nĩguo tũnyue, na Musa akĩmeera, nĩ kĩĩ kĩatũma mũnegene na niĩ, na nĩ kĩĩ kĩatũma mũgee Mwathani? Andũ nĩmanyootete maĩ kũu, na nĩmatatũkĩte kũu kũrĩ Musa, makĩuga, Nĩ kĩĩ ĩno? Nĩwatwambĩtie kuuma Misiri nĩguo ũtũũe ithuĩ na ciana itũ na

ngombe syitũ nĩ nyoota? Musa akayĩĩa kũrĩ Mwathani akĩũria atĩ, Nĩngwĩka atĩa kũrĩ andũ aya? Hanini, na nĩmakandũma na mahiga. Nake Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Thĩĩ mbee wa andũ aya, na wĩyoere athuuri amwe a andũ, na rũthanju rũrĩa wagũthire rũũĩ naruo, ũrũoe mũkono-inĩ waku, ũthiĩ. Ũyũ nĩ niĩ ndĩĩmĩte kũu mbee yaku igũlũ wa ihiga kũu Horebu, na ũkagũtha ihiga ĩyo, na maaĩ makauma kuuma kũrĩ yo, na andũ makanyua. Musa nĩekĩte ũguo mbee wa ana a Isiraeli. Nake akĩĩta itina wa handũ hau, Mũgema, na Kũrumwo, nĩ ũndũ wa kũrumwo kwa ana a Isiraeli, na nĩ ũndũ wa kũgema Mwathani, makiuga atĩrĩ, Mwathani arĩ gatagatĩ witũ, kana ndaarĩ?

Amaleki okile na nĩokile kũvĩa nthaka na Isiraeli kũu Refidimu. Musa nĩendete kũrĩ Joshua, Thuura wĩ ene andũ anene, na ũthiĩte ũkarũe na Amaleki rũciũ, na ona nĩ nĩngwĩma igũrũ wa kĩrĩma, na mũthĩgi wa Ngai ũrĩ moko-inĩ makwa. Na Joshua eekile ta ũla Moses wendile kũu, na ũmĩ athiĩte eyĩthĩĩle nthĩ kũũ Amaleki. Moses na Aaroni na Huri maambatĩte ĩthĩ ya itũũla ya kĩĩma. Na kyavikĩa ĩla Musa eũlĩie moko, nĩakũĩe Isiraeli, na ĩla nake aĩkĩie moko, nĩakũĩe Amaleki. Moko ma Musa maĩ nĩto, na makĩoya ihiga makĩĩka thĩ wake, na aikaĩte igũlũ wayo, na Aroni na Huri nĩmatiitie moko make kuuma mwena ũmwe, na kuuma mwena ũũngĩ, na moko ma Musa makĩĩthya maĩ nĩkũũma nginya ĩthwa ĩkĩũa. Na Joshua akĩtooria Amaleki, na antu othe ake na hiũ sya ita. Mwathani oĩte kũrĩ Musa atĩrĩ, Andĩka ũndũ ũyũ thĩinĩ wa ĩbuku ũtuĩke kĩũmbu, na ũhe Joshua matũ-inĩ, atĩ nĩngatharia biũ kĩũmbu kĩa Amaleki kuuma thĩ ya igũrũ. Na Musa nĩakĩte kĩgongona kũrĩ Mwathani, na akĩĩta

ĩĩtwa ĩyo atĩ, Mwathani nĩwe kĩĩmakyo kyakwa. Nĩgũkorwo na moko ma hĩthũko Mwathani nĩarũaga mbaara na Amaleki kuuma kĩruka-inĩ nginya kĩruka-inĩ.

18

Jethro mũthĩnjĩli wa Midian, ũla mũthoni-we wa Moses, nĩaiguĩte maũndũ mothe marĩa Mwathani ekĩte kũrĩ andũ ake a Israel, nĩgũkorwo Mwathani nĩaumĩte Israel kuuma Misiri. Jetho mũthoni-we wa Musa nĩwĩkĩĩte Zipora mũka wa Musa thuutha wa kũĩthio kwake. na ana ake eelĩ, ĩsyĩtwa kwa ũmwe wao Gerisamu, akĩuga atĩ, ndĩ mũthĩĩni kũ nthĩ ya andũ angĩ, Na itwa ya wa kelĩ Eliezeri, ũkĩuga atĩ, Ngai wa ĩthĩ wakwa nĩwe mũteithĩi wakwa, na nĩandũkũvie kuuma mũkono-inĩ wa Farao. Na Jethro mũthoni wa Moses nĩoimĩte hamwe na ana na mũka wake magĩthiĩ kũrĩ Moses werũ-inĩ kũrĩa eekĩte kambĩ kĩrĩma-inĩ kĩa Ngai. Kwaivya Musa, makwĩa, Ona mukunyu waku Jethro nĩekũũka kũrĩ we, na mũka wake na ana aku ĩĩlĩ marĩ na we. Musa nĩaumĩte gũthiĩ gũtũngana na mũthoni-we, nake akĩmũinamĩla, na akĩmũmunya, nao makĩgĩĩana, nake akĩmatonya thĩinĩ wa hema. Na akĩĩra Musa mũthoni-we ũndũ wothe ũrĩa Mwathani ekĩte kũrĩ Farao na kũrĩ Aimisiri othe nĩ ũndũ wa Isiraeli, na ũthĩĩna wothe ũrĩa wamakinyĩire njĩra-inĩ, na atĩ Mwathani nĩamakũũrire kuuma moko-inĩ ma Farao na kuuma moko-inĩ ma Aimisiri. Jethro nĩakwĩtũkĩa nĩ ũndũ wa maũndũ mothe mega marĩa Mwathani eekĩĩe kũrĩ o, tondũ nĩamakũũĩte kuuma moko-inĩ ma Amĩsĩli na kuuma moko-inĩ

ma Farao. Na Jethro akiuga atĩrĩ, Mwathani nĩathimĩtwe, nĩ ũndũ nĩamakũũie kuuma moko-inĩ ma Aimisili na kuuma moko-inĩ ma Farao. Ĩu nĩndamanyĩte atĩ Mwathani nĩ mũnene kũĩthĩwa ngai syothe nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ, atĩ nĩmamathĩĩte. Nake Jetro, mukunyanĩ wa Musa, akĩoya maũthĩ ma kũcinwo na magongona kũrĩ Ngai, nake Aroni na anene othe a Isiraeli makĩũka kũrĩa mũgate hamwe na mukunyanĩ wa Musa mbee ya Ngai.

Na kyaũmĩkĩte mũthenya ũla ũngĩ Musa nĩeikele kũtuĩla andũ, na andũ othe nĩmeemĩte hau Musa kuuma rũciinĩ nginya hwaĩ-inĩ. Na onete Jetro syindu syothe ila inya ekaa kwa andu, ekwaa, Nĩ kĩĩ kĩndũ kĩĩ kĩrĩa we wĩkaa kwa andu? Nĩ kĩĩ we wĩkaa wĩ mwene, no andu othe nĩmeemete harĩwe kuuma rũciinĩ nginya hwaĩ-inĩ? Na Musa akĩĩra mũthoni-we, Andũ nĩmokaga kũrĩ niĩ kũũtha ũtuanĩri kuuma kũrĩ Ngai. Rĩrĩa rĩothe kũgĩa na ngarari thĩinĩ wao, nao mokaga kũrĩ niĩ, nĩndatuagĩra o mũndũ ciira, na ngamenyithia maũndũ marĩa Ngai aathanĩte na watho wake. Mũthoni wa Musa akĩmwĩra atĩrĩ, Ndũreka wĩka ũndũ ũyũ wega. Nĩũkanangwo na mwanangĩko ũtethĩkĩĩa ndũkavĩthya, na wĩ, na andũ othe aya arĩa marĩ hamwe na wĩ. Nĩ ĩtũ kũrĩ wĩ kiugo kĩĩ, ndũkavĩthya kwĩka wĩ mwene. Rĩu nĩ ũndũ ũcio thikĩrĩria, na nĩngakũhe ũtaaro, na Ngai nĩagatũũra hamwe nawe. Ĩkĩra wee kũrĩ andũ ũhoro wa Ngai, na ũkanengeera ciugo ciao kũrĩ Ngai. Na ũkaamanyĩthya o kũu maũndũ ma kwĩthiwa nĩ Ngai na ũtemi wake, na ũkaonania o kũu njĩla ĩla ĩkathiĩ thĩinĩ wa yo, na mawĩko ala makeka. Na wĩwe wĩthĩĩe ũthũũe kũuma kũrĩ andũ othe andũ anene, a kũogopa Ngai,

andũ a ũthingu, akũthũa mwĩtĩĩo, na ũkaĩke igũrũ wao atongoria a ngĩĩi, na atongoria a igana, na atongoria a mĩrongo ĩtano, na atongoria a ikũmi. Na nĩmakatuĩra andũ ithaa yothe, no kiugo kĩa ũnene nĩmakakulethela kũrĩ wee, no cia nini sya matuĩro nĩmakatuĩra o ene, na nĩmakaũthũkia kuuma kũrĩ wee, na nĩmakakũteithia. Aingĩ ũka ũndũ ũyũ, Ngai nĩagakũtethya, na ũkavuta kũima, na andũ othe aya nĩmagakĩa kũndũ kwao na thayũ. Musa nĩaiguĩte mũkwa wa muĩ-we-muka, na ekĩte ũrĩa wothe aamwĩĩte. Na Musa nĩathũũlĩte andũ anene kuuma Isiraeli yothe, na akĩmaika matuĩke atongoi a ngĩĩi, na atongoi a igana, na atongoi a mĩongo ĩtano, na atongoi a ikũmi. Na maathuile antu yothe saa yothe, kĩla kĩndũ kĩa ngumu maakĩtwĩĩa Musa, na kĩla kĩndũ kĩa ũhũthũ maakĩthuile ene. Musa nĩatũmire mũthoni-we, nake agĩthiĩ bũrũri-inĩ wake.

19

Mweli-inĩ wa katatu wa kuuma kwa ana a Israeli kuuma bũrũri wa Misili, mũthenya ũcio, mookĩte werũ-inĩ wa Sinai. Na maumile kuuma Raphidin, na mokile werũ-inĩ wa Sinai, na Isiraeli nĩakambie uko mbee wa kĩĩma. Na Musa nĩambĩĩle mbĩĩla-inĩ wa Ngai, na Ngai nĩamwĩtĩte kũuma mbĩĩla-inĩ, akĩuga, Ĩndũ syĩĩ nĩũkwĩa nyũmba ya Jakobe, na ũkamemethya ana a Isiraeli. Inyui mwene mwonete ila syingi ndetie Amisili, na ndamukuua inyui ta mathagu ma nderi, na ndamuleta inyui kwa niĩ mwene. Na rĩu angĩkorwo mũthikĩĩo nĩmũkathikĩa mũteo wakwa, na mũikie kĩĩkanĩo kyakwa, mũkaava andũ akwa

ethĩ kuuma kũrĩ ndũĩĩ ciothe, nĩ ũndũ thĩ yothe nĩ yakwa. Ĩmwe na mũkaava kũrĩ niĩ ũthamaki wa athĩnjĩri-Ngai na rũrĩrĩ itheru; ici nĩ ciugo ũkwĩra ana a Isiraeli. Musa okile, na etwile atuumia a antu, na ekile mbee yao maundu mothe aya, iria Ngai amaathile. Andũ othe makĩĩta na ũmwe, makĩuga atĩrĩ, Syothe ila Ngai ekĩĩte, tũkeka na tũkĩĩthikĩĩa. Musa nĩakĩnengea ciugo icio kũrĩ Ngai. Mwathani oiite kũrĩ Musa atĩ, Ona, nĩ ndĩoka kũrĩ we ndĩ gĩtingĩ-inĩ kĩa matu, nĩguo andũ maigue ndĩkwĩa na we, na nĩguo makwĩtĩkie ũtheu-inĩ wothe. Musa oiite ciugo sya andũ kũrĩ Mwathani. Muumithya oiite kũ Muze atĩ, Ikũũka ũthĩ ũkaanie andũ, na ũmathee ũtheu ũmũthĩ na ũũmũ, na nĩmathambĩe nguo syao. Na maĩ mehaarĩĩie kũma mũthenya wa ĩtatũ, nĩ ũndũ mũthenya ũla wa ĩtatũ Mwathani nĩakaika ĩgũrũ wa kĩĩma kĩa Sinai mbee ya andũ othe. Na ũkaamũũla andũ mũthiũlũũlũ, ũkĩĩa, Mwĩmenyeleei mwene wa kũhaika kĩĩma-inĩ, na kũhutia kĩndũ kyakyo. Wothe ũla ũhutĩte kĩĩma, nĩakakua na gĩkuũ. Ndikaamata guoko gwake, nĩ ũndũ nĩakahũũlwo na mahiga, kana mũguĩ nĩakaviithwo, angĩkorwo nĩ nyamũ angĩkorwo na mũndũ, ndagatũũla muoyo. Ĩthaa mĩgambo na tũrumbeta na ĩĩa ũmbũ ĩkeehela kũũma kĩĩma-inĩ, acio nĩmakahaĩka igũlũ wa kĩĩma.

Musa nĩaikũrũkire kuuma kĩrĩma-inĩ athiĩ kũrĩ andũ, na akĩmatheria, na makĩthamba nguo syao. Nake akĩĩra andũ atĩrĩ, Mwĩhaarĩriei, matukũ matatũ mũtikanyiite mũndũ-wa-nja. Kwaĩkĩka mũthenya wa ĩtatũ kwĩkĩka kũũ ngonoko, na kwaĩkĩka mĩkua na mĩvya na ĩũ ndũmũ ĩgũũ kĩĩma kĩa Sinai. Mũkua wa mũtũlũthya waũmĩa ũnene, na andũ othe ala maĩ kambĩ-inĩ

makĩĩnoga. Na Musa akĩongoza andũ kuuma kambĩ-inĩ nĩguo matũngane na Ngai, nao makĩĩma rungu wa kĩĩma. Kĩĩma kĩa Sinai kĩatũkĩte ndogo yothe, nĩ ũndũ wa Ngai kũikũrũka ũkĩa na mwaki, na ndogo ĩkĩambata ta ndogo ya kĩũmũ, nao andũ othe makĩgega mũno. Mĩkua ya mũtũlũthia ĩkĩenda ĩkĩongeleeka hinya mũno. Musa nĩatuĩte, na Ngai nĩamũkĩĩte na mũkua. Mwathani nĩaikũũkĩte igũũ kĩĩma kĩa Sinai, igũũ mũtwe wa kĩĩma, na Mwathani nĩetĩte Musa igũũ mũtwe wa kĩĩma, nake Musa nĩambatĩte. Na Ngai akĩĩra Musa, akĩuga, Ikũrũka ũkaanie andũ, ndũkanae ĩthĩ mekũhĩrĩria kũrĩ Ngai kũmenya, na ũingĩ wao magwe. Na athĩnjĩri-Ngai arĩa masuĩthĩĩte Mwathani Ngai nĩmethee, ndakae Mwathani amaniine kuuma kũrĩ o.

Na Musa akĩĩra Ngai, Andũ matikahota kwambata kũrĩma kĩrĩma kĩa Sinai, nĩgũkorwo wee nĩwatũhe ũira, ũkiuga, Ũra kĩrĩma, na ũkĩtherie. Mwathani akĩmwĩra atĩrĩ, Thiĩ, ikũũka, na ũcooke ũmbũke wĩ na Aroni hamwe nawe, no athĩnjĩri-Ngai na andũ matikeethĩĩe kwĩthiĩa kũmbũka kũrĩ Ngai, ndakae Mwathani akamaniina. Musa nĩaikũũkĩte kũrĩ andũ, na akĩmeera.

20

Na akwĩa Mwathani ciugo syĩĩ syothe akĩuga, Nĩ niĩ Mwathani Ngai waku, ũrĩa ndakũrutire kuuma bũrũri wa Misiri, kuuma nyũmba ya ũkombo. Ndũkarĩ na ngai ingĩ tiga niĩ. Ndũkethĩe mũtũngo waku, kana ũvĩkanĩo wa kĩndũ kyosyothe kĩlĩ ituni ĩlĩ

ĩtũũ, kana kĩlĩ thĩ ĩlĩ thĩ, kana kĩlĩ maaĩ-inĩ malĩ mũnda wa thĩ. Ndũkamĩinamĩĩla, kana ndũkamĩtungatĩla, nĩgũkorwo nĩ niĩ ndĩ Mwathani Ngai waku, Ngai wa ũiru, ndĩĩhagĩa mehia ma maithe igũrũ wa ciana, nginya kĩlũkĩ kĩa ĩtatũ na kĩa ĩna kwa arĩa mandũthĩĩte, Na nĩndĩkaga ũtugi kũrĩ ngĩĩ cia andũ arĩa mendete, na arĩa maigĩte maathani makwa. Ndũkaoe itina ya Mwathani Ngai waku igũlũ wa tũhũ, nĩgũkorwo Mwathani Ngai waku ndangĩtheria ũla ũkũoya itina yake igũlũ wa tũhũ. Ĩkumbuka mũthenya wa sabato ũkũmĩtheria. Mĩthenya ĩtandatũ ũkwĩthomea, na ũkethĩa mawĩko mothe maku. Mũthenya wa mũgwanja, sabato ya Mwathani Ngai waku, ndũkona wĩra o wothe ĩla mũthenya, wĩwe, na mũndũ mũme waku, na mwarĩ waku, ndungata yaku, na ndungata ya mũka waku, ndegwa yaku, na nyamũ ya mũthĩko waku, na nyamũ syaku syothe, na mũgeni ũrĩa ũtũũraga thĩinĩ waku. Nĩ ũndũ thĩinĩ wa matukũ matandatũ Mwathani nĩekĩte igũrũ na thĩ na iria na indo ciothe iria irĩ thĩinĩ wacio, na akĩhurũka mũthenya wa mũgwanja, nĩ ũndũ ũcio Mwathani nĩarathimire mũthenya wa mũgwanja, na akĩwamũra. Tĩĩa ithe waku na nyina waku, nĩguo wĩ wega kũrĩ we, na nĩguo ũtũũre matukũ maingĩ igũrũ wa thĩ ĩrĩa njega, ĩrĩa Mwathani Ngai waku akũhe. Ndũkwĩke ũtharia. Ndũkaiya. Ndũkaũlage. Ndũkaumbia ũira wa maheeni kũringana na mũndũ ũla ũkũhakanĩĩte waku. Ndũkaĩ ũkwenda mũka wa mũndũ ũũĩ wakũ, ndũkaĩ ũkwenda nyũmba ya mũndũ ũũĩ wakũ, kana mũgũnda wake, kana ndungata yake, kana mũirĩtu wake, kana ndegwa yake, kana nyamũ ya kũkuua mĩthĩithũ yake, kana nyamũ syake syothe, kana syothe sya mũndũ ũũĩ wakũ.

Na andũ othe nĩmonete kĩĩma, na matawa, na kĩĩma kya mũtũlũthya, na kĩĩma kĩla kyũmĩte. Nao makĩogopa, andũ othe makĩĩma kũla. Na makĩĩra Musa atĩrĩ, twĩra wĩ, na Ngai ndakatwĩre, tũtikae gũkua. Na Musa akĩmeela atĩrĩ, mwĩyũmĩĩsyei, nĩgũkorwo nĩ ũndũ wa kũmũgeia nĩwe Ngai ookĩte kũrĩ ĩmwe, nĩguo gwĩka ũmakya wake ũkorwo thĩinĩ wanyu, nĩguo mũtikehie. Andũ meemĩte kũũ kwa kũla, na Musa nĩatoonyie nduma-inĩ kũrĩa Ngai aarĩ. Mwathani akĩĩla Musa atĩrĩ, ũkwĩla nyũmba ya Jakovu maũndũ maya, na ũtanĩle ana a Isiraeli atĩrĩ, nĩmwonete atĩ kuuma kũu igũrũ nĩndamwarĩirie. Mũtikethĩa ngai cia betha, na ngai cia thahabu mũtikethĩa. Kĩgongona kuuma thĩ mũkaaĩthĩa kũrĩ niĩ, na mũkaathĩa igũlũ wakĩo maũthĩo manyu ma kũũthya, na maũthĩo manyu ma ũhonokio, na ng'ondu, na njaũ syanyu thĩinĩ wa handũ hothe hatarĩ angĩkorwo nĩngwĩta ĩtwa yakwa kuo, na nĩngoka kũrĩ we, na nĩngakũlathĩa we. Aingĩ ũthondekithya kĩgongona kĩa mahiga kũ niĩ, ndũkakĩaka na mahiga matonetwe, ũndũ ũla rũhiũ waku nĩũũkwatĩtie igũrũ wamo, na nĩmathũkĩtwo. Ndũkwambate na ngathĩ igũrũ wa kĩgongona kyakwa, nĩguo ũtikavũũla ũthũ waku igũrũ wakyo.

21

Na ici nĩ mawatho ĩrĩa ũkaĩka mbee yao. Aingĩ ũkwata ndungata Mũhibirania, mĩaka ĩtandatũ nĩakakũtungatĩra, na mwaka wa mũgwanja nĩakoimĩra ũtheri kĩheo. Angĩ we mwene wiki nĩatoonya, na wiki nĩakoma. Angĩ na mũndũ-wa-aka nĩatoonya

na wake, nĩakoma na mũndũ-wa-aka wake. Na ĩthĩa mwene nĩakamũhe mũka, na amũthĩie ana ala kana aithitu, mũka na ciana ikava cia mwene wake, nowe wiki ũkuuma. Aŋa na ũndũ ũcio ũkĩũmbũka na akĩũga ũla ndungata, Nĩndendete mwene wakwa, na mũka, na ciana, ndikũũka nthiĩ ndĩ mũthembe, mwendwa wake nĩakamutwaa kũrĩ kĩama kĩa Ngai, na hĩndĩ ĩyo nĩakamutwaa hau mũrango-inĩ kana kĩhingo-inĩ, na mwendwa wake nĩakamũtũũra gũtũ na mũũmbe, nake nĩakamũtungatĩra nginya tene

Aingĩ mũndũ endie mũirĩtu wake ĩtuĩke ndungata, ndakaumĩa ta ũrĩa andũ a aka a ũtumwa maumaga. Aũngĩ ndakenagia mwene wake, ũla we nĩamwĩkĩĩanĩe, nĩakamũkomboa. Kũ kĩndũ kĩngĩ kĩa ngania ndakwata ũtemi wa kũmwendia, nĩũndũ nĩamũthanĩte thĩinĩ wayo. Anga kana kũ mũriũ wake nĩakamĩĩkĩĩa, kũringana na kĩhooto kĩa airĩtu nĩakamĩĩka. Aingĩ angĩkwata mũndũ-wa-aka ũngĩ we mwene, syĩndũ sya wĩa na nguo na ũthiĩ wake ti akamũnyia. Angĩ na indo ĩtatũ ici ndekamwĩkĩla, nĩakoima ĩtekũa kĩndũ atekũũthia mbesa. Angĩ mũndũ ũmwe nĩakavũtha ũngĩ, na akue, nĩaũagwo na gĩkuũ. Ũla ũtekwendete, no Ngai nĩamũneanĩĩte moko-inĩ make, nĩngakũhe handũ kũrĩa ũla ũũragĩte akathĩĩa. Angĩ mũndũ ũmwe nĩakavĩthĩa mũndũ wa itũũra nĩguo amũũlage na ũhinga, na amĩĩthie, ũkamũoya kuuma kĩgongona-inĩ kĩakwa ũmũũlage. Ũrĩa ũgũthaa ithe wake kana nyina wake nĩendagwo kũũragwo. Mũndũ ũla ũkwaria ũũru wa ithe wake kana nyina wake akũkua kĩkuũ. Mũndũ ũrĩa ũngĩiya mũndũ ũmwe wa ana a Isiraeli, na amũhinyĩrĩrie acooke amwendie, na onekane nĩ ekĩte

ũguo, nĩakue na gĩkuũ. Anga anaume eeli matukanana, na makoma mwandani na ihiga kana ngundi, na ndakuie, no alale kitandani, Angĩ mũndũ ũla ũkĩte ũthĩ nĩakathiĩ nja etĩkĩtie mũtĩ, ũtaĩ nĩũkavĩa ũla waũthĩte, tiga nĩakandĩha ũtekũthĩa wake, na mahonania. Aingĩ na mũndũ angĩgũtha ndungata yake kana mũirĩtu wake wa ndungata na rũthanju, na akue nĩ moko make, nĩakeerĩhio kĩhooto. Angĩ ũndũ ũcio atũũie mũthenya ũmwe kana ĩĩlĩ, ndakanaheithio, nĩgũkorwo mbesa yake nĩ yake. Aithĩwa andũ eelĩ maathe, na mathe mũndũ-wa-aka ũla ũĩ na nda, na mwana wake ũthie ũtekũthonzekete, nĩakathĩĩwo ĩthĩo, ta ũla mũndũ-wa-mũthemba wa mũndũ-wa-aka akaĩkĩa, nĩakahea na ũthembi. Angĩ na ũmbĩtwe kana ũthondeketwe, nĩakahea ngoo handũ wa ngoo. Ithwa handũ ya ithwa, ũkũũ handũ ya ũkũũ, kĩvoko handũ ya kĩvoko, kũgũũ handũ ya kũgũũ. Kũũma handũ ha kũũma, kĩonda handũ ha kĩonda, ĩhũũa handũ ha ĩhũũa. Aingĩwa mũndũ ũmwe agũtha ithio ya ndungata yake ya nyũmba, kana ithio ya mũtumia wake wa kũmũtungatĩla, na amũtume ndĩ mũtumĩa, nĩakamatũma mathiĩ ma wĩyathi nĩ ũndũ wa ithio yao. Aingĩwa na igego ya mũndũ ũla ũtungata, kana igego ya mũndũ ũla wa kĩĩa kĩake aũthe, ĩthĩ nĩakamĩndĩkĩa ethĩ handũ ha igego yao. Aŋa kethĩ ndegwa ĩũme mũndũ mũme kana mũndũ mũka na akue, ndegwa ĩyo ĩkavĩthwo na mahĩga, na nyama syayo ndĩkalĩĩwo, no mwene wa ndegwa ĩyo nĩakoona ũthĩ. Angĩ ndegwa ĩla ya kũũma na mĩthia ĩ mbee wa ĩla ĩa ĩla na mbee wa ĩla ya ĩtatũ, na maũĩe mwene wayo, na ndakamĩeheia, ĩũe mũndũ mũme kana mũndũ mũka, ĩla ndegwa ĩkahũũrwo na mahiga, na mwene wayo akooagwo. Angĩ ĩla ũkomboo ũkĩĩkwo kũrĩ we, akaahe ũkomboo

wa ngoro yake ĩrĩa yothe angĩ makamũĩkĩa kũrĩ we. Aũngĩ na mwana wa mũndũmũme kana mwana wa mũndũmũka akĩhũũra na mũkĩa, kũringana na ũthingu ũyũ nĩmekage kũrĩ we. Aŋa na ndungata ĩkagwata ndungũ kana ndungũ wa aka, sirivaa mirongo ĩtatũ ya didrakima ĩkaaheana kũrĩ mwene wao, na ndungata ĩkahũũlwo na mahiga. Aingĩ na mũndũ angĩtumũla ĩtima kana angĩĩnja ĩtima, na ndakamĩkunĩka, na njaũ kana ndigili ĩkagwĩla kũu, Mwene wa irima nĩakarĩha, betha akaahe mwene wao, na kĩrĩa kĩkuĩte kĩgaatuĩka kyake. Aithĩwa ndegwa wa mũndũ ũmwe ĩthome ndegwa ya mũndũ wa itũũra, na ĩkue, nĩmakendia ndegwa ĩyo ĩĩ mũoyo, na magayane mbesa syayo, na ndegwa ĩyo ĩkuĩte magayane. Angĩ ũmenyanĩe atĩ ndegwa nĩ ya kũtheeca mbee wa ĩla ĩa ũmũnthĩ na mbee wa mũthenya wa ĩtatũ, na nĩmambeete ũira mwene wayo, na ndangĩmĩeheeie, nĩakamĩĩa ndegwa handũ wa ndegwa, na ĩla ĩkuĩte ĩgaatuĩka yake.

Aingĩ mũndũ ũmwe nĩakuĩa njaũ kana ngondu, na athĩnja kana endia, nĩakĩĩtha njaũ ĩtano handũ wa njaũ ĩyo, na ngondu inya handũ wa ngondu ĩyo.

22

Aingĩ no ũndũ ũla mũici onekana thĩinĩ wa mũtonya, na akĩũthĩtwo akua, ti ũũragani kũrĩ we. Angĩ ĩsua ĩkĩtela kũ mũndũ ũla, nĩ wa ĩthia, nĩakooagwo. Angĩ ndakavĩ na kĩndũ, nĩendagũswo nĩ ũndũ wa ũiya ũla. Angĩ kĩndũ kĩĩyĩtwo

nĩkũtiĩwa na kũoneka mũkono wake kĩkĩũmĩa, kuuma ndigili ĩthya ngondu, nĩakasyũka ĩĩlĩ syĩo. Aũngĩ mũndũ nĩakalia mũgũnda kana mũgũnda wa mĩthabibũ, na atie nyamũ yake ĩkalie mũgũnda wa ũngĩ, nĩakĩĩha kũuma mũgũnda wake kũlingana na mũtheto wake. Aũngĩ nĩakalia mũgũnda wothe, syĩndũ syĩa syega mũno sya mũgũnda wake na syĩa syega mũno sya mũgũnda wake wa mĩthabibũ nĩakĩĩha. Anga no mwaki ũsyĩte ũone mĩĩa, na ũũthye kĩa kũũia ngano kana ngano kana ũthaka, ũla ũsyĩte mwaki nĩakavĩa.

Anga mũndũ ũmwe nĩakahea mũndũ wa itũũra betha kana indo nĩguo amĩikie, na ĩiywo kuuma nyũmba-inĩ yake, anga mũiyi nĩonekete, nĩakahĩthya maita ĩĩli. Angĩ mũĩĩ ndoonekaa, mwene nyũmba nĩakasembela mbee wa Ngai, na nĩakehĩta atĩ ndekĩte ũũru kũrĩ kĩndũ kĩa mũndũ wa itũũra, Kũlingana na ũhoro wothe ũrĩa ũrĩtĩĩtwe wa ũũru, ũkoniĩ njaũ, na nyamũ ya mũthĩko, na ngondu, na nguo, na ũthethũku wothe ũrĩa ũrĩ ũhoro-inĩ, kĩla kĩndũ kĩrĩa kĩngĩkorwo kĩĩ, ũtuĩro wa eelĩ ũkooka mbee ya Ngai, na ũrĩa ũkoonwo arĩ na mahĩtia nĩ ũndũ wa Ngai, akaarĩha maita meerĩ kũrĩ mũndũ wa itũũra. Angĩ mũndũ ũmwe nĩakũhe mũndũ wa itũũra ĩake nyamũ ya kũtwĩka mĩrigo kana njaũ kana ngondu kana nyamũ ĩngĩ yothe nĩguo amĩmenyerere, na ĩthetheke kana ĩkue kana ĩtahwo, na gũtikagĩe mũndũ wonete, Mwĩko ũkaava wa Ngai ana mĩtĩ ya eeli, ĩĩ ĩtĩĩna ĩtĩĩna we mwene ndethĩte ũũru kana kĩndũ kĩa ũĩkĩo wa mũndũ wa ũkwatanĩ, na ũguo nĩũkamũkĩa mwene wake, na ndakamũĩha. Aingĩ kana ĩiyĩtwe kuuma kũrĩ we, nĩakahĩa mwene. Aingĩ nĩ thĩĩna nĩ nyamũ ĩla ĩkavaa,

nĩakamũtwaa kũrĩa kũthĩĩtwe, na ndakamĩĩa. Aingĩ mũndũ ũmwe endete kĩndũ kũũ wa mũndũ ũla wa hakuĩ, na kĩthetheke kana kĩkue kana kĩtahwo, na mwene ndaĩ hamwe na kĩo, nĩakamĩĩha. Angĩ mwene ũmwe na wake, ndakamĩa, no angĩ nĩ mũndũ wa kũandĩkĩtwo, ĩkava kũrĩ we handũ ha mũcaara wake.

Angĩ na mũndũ akahĩtithia mũirĩtu mũtheu ũtarĩ na ũhiki, na akome na we, nĩakamũthonĩa na ũthoni amũtue mũka wake. Angĩ baba wake akũana na ti enda kũmĩhe mwarĩ wake kũrĩ mũndũ ũcio ta mũka, nĩakamĩha baba betha kũlingana na ũthoni wa airĩtu. Arogi mũtikamaũkĩthya marĩ muoyo. Mũndũ wonthe ũkomete na nyamu mũkaũlaga nĩ ũkuũ. Mũndũ ũla ũkũthĩĩa ngai ĩngĩ nĩakaniinwo nĩ ĩkwa, tiga Mwathani we mwene.

Na mũndũ wa kũngĩ ndũkamũthĩĩnia, kana ndũkamũhinyĩĩrĩria, nĩgũkorwo mwarĩ andũ a kũngĩ thĩinĩ wa bũrũri wa Misiri. Mũtumia wothe wa ndigwa na mwana wothe wa ndigwa mũtikamahinya. Angĩ na ũũru mũkamathĩĩnia, na maĩtĩte makaĩa kũrĩ niĩ, nĩngaigwa mũgambo wao, Na nĩngakĩĩa na maũndũ ma ũũru, na nĩngamũũraga na rũhiũ rwa njola, na akwa anyu nĩmagatuĩka a ũtumia, na ciana cianyu nĩigatuĩka cia nda. Angĩ ũkombithya betha mũndũ wa ĩthĩ ũla mũthĩĩni ũla ũĩ kũrĩ wĩ, ndũkaũmba ũmũthĩĩthya, na ndũkamũĩkĩa ũũthĩ. Aithĩwa ũkwata nguo ya mũndũ ũla ũ hakuhi ta ũthĩ, ũkamũhe ĩndĩ mbee ya ĩthwa kũthũa. Nĩ ũndũ ũyũ nĩ kĩhumbĩĩo kĩake, kĩa ũthĩ ũyũ nĩ nguo ya ũthoni wake, thĩinĩ wa kĩĩ nĩakakoma? Angĩ nĩ ũndũ ũcio akaĩa kũrĩ niĩ, nĩngamũthikĩĩria, nĩ ũndũ ndĩ

mũtha-ĩ. Ngai ti ũkaavika ũũũ mũũũ, na mũtongoi wa andũ aku ti ũkaavika ũũũ mũũũ. Maũndũ ma mbee ma kĩhũthĩo kĩa ngano na kĩhato kĩa ndibei waku ndũkaavithya, ciana cia mbee cia aanake aku ũkanengea. Ũũ nĩũndũ ũcio ũkwĩka njaũ yaku na mbũi yaku na nyamũ ya kwĩkũa mĩthĩko yaku, mĩthenya mũgwanja ĩkaĩ kũũ nyina, na mũthenya wa kanana ũkandũthĩa kũrĩ niĩ yo. Na andũ ethĩ mũkaatuĩka kũrĩ niĩ, na nyama ĩtũlĩtwo nĩ nyamũ cia gĩthaka mũtikarĩe, mũmĩikie ngui.

23

Ndũkaĩtĩkĩe kũĩgua ũhoro wa tũhũ, na ndũkaĩtĩkĩe kũũngana na mũndũ ũtarĩ wa kĩhooto ũtuĩke mũira ũtarĩ wa kĩhooto. Ndũkaĩ na aingĩ igũrũ wa ũũru, ndũkonganĩithwo na kĩũngano kũogomoka na acio aingĩ, nĩguo ũgomie ũtuanĩri wa ciira. Na mũndũ wa ũthĩĩni ndũkamuiguĩla tha ũtuanĩro-inĩ. Angĩ ona ũcemanie na ndegwa ya thũ waku, kana nyamũ ya mũrigo wake ĩkĩũrũũra, ũmĩgarũrĩte ũkaamĩcookeria kũrĩ we. Angĩ ũone nyamũ ya kwĩkũa mĩthĩa ya thũ waku ĩgwĩte nĩ ũndũ wa mũthĩa wayo, ndũkanahĩtũke ũmĩtige, no ũmĩteithie kũmĩũkĩa hamwe na we.

Ndũkaamĩa ũtuanĩo wa mũthĩĩni thĩinĩ wa ũtuanĩo wake. Kuuma kwa kila kiugo kya ũthingu ũkeyũkia, ndũkakũũa ũla ũteonaa na ũla mũthingu, na ndũkathiia ũla ũtarĩ mũthingu nĩ ũndũ wa iheo. Na iheo ndũkoya, nĩgũkorwo iheo syũmaga matho ma arĩa monaga, na syonaga ciugo cia kĩhooto. Na

mũgeni ti mũkaahinyĩĩiya, ĩmwe nĩ mũũĩ ngoo ya mũgeni, nĩ ũndũ ĩmwe mwĩ ageni nthĩ ya Misĩli. Miaka ĩtandatũ ũkahaanda mũnda waku, na ũkongania mbeu syakĩo. Mwaka wa mũgwanja nĩũkathondeka ũrekeo, na nĩũkaũrekia, nao athĩĩni a rũrĩrĩ waku nĩmakarĩa, na kĩrĩa kĩtigĩtie kĩrĩĩo nĩ nyamũ cia gĩthaka. Noguo ũguo ũkathondeka mũgũnda waku wa mĩthabibũ na mũgũnda waku wa mĩtamaiyũ. Matuku ithanthatu ũkeka mĩĩma yaku, no mũthenya wa mũonza nĩ wa ũhũũko, nĩguo ĩthembe ndegwa yaku na nyamũ ya mũthĩko yaku, na nĩguo oone ũhooeli mwana wa mũndũ-wa-ĩka waku na mũgeni. Ĩndũ syothe ĩla syingi nĩndamwĩĩle kũrĩ ĩmwe, mũikale, na matina ma ngai ĩngĩ mũtikamũkũmbũka, kana ndĩkaiguwe ĩkiuma kanua kanyu.

Mahinda mathatũ ma mwaka mũnathimbĩya ndĩ. Mũthenya wa mũkũngũ wa mikate ĩtarĩ na ndawa ya kũimbia mũmenyeele kũwĩka, matukũ mũgwanja mũkaarĩa mikate ĩtarĩ na ndawa ya kũimbia, o ta ũrĩa ndamwathire kũringana na ũthĩ wa mweri wa kĩambĩrĩria, nĩgũkorwo nĩguo mwoimire Misiri, ndũkooneka mbee wakwa ũtarĩ na kĩndũ. Na ũthĩ wa kũgetha maciaro ma mbee ũkaĩka wa mĩĩmo yaku, ĩrĩa ũngĩhaanda mũgũnda-inĩ waku, na ũthĩ wa kũthĩa ĩrĩ kũũma kwa mwaka ũthĩ-inĩ wa kũũngania mĩĩmo yaku ĩrĩa yumĩte mũgũnda-inĩ waku. Mahinda mathatũ ma mwaka wonthe mũndũ mũme waku nĩakooneka mbee ya Mwathani Ngai waku. Rĩrĩa nĩngaingata ndũrĩrĩ mbee wa ũthiũ waku, na nĩngaĩthya mĩhaka yaku, ndũkanarutĩre thakame ya ũbumba wakwa ĩrĩ igũrũ wa ndawa ĩrĩa ĩĩmbũkĩtie, kana maguta ma gĩathĩ kĩakwa makomie nginya rũciinĩ. Macialo ma mbee ma macialo ma mbee ma thĩ waku ũkamaũnania thĩinĩ

wa nyũmba wa Mwathani Ngai waku, ndũkaũvika mwana-ngondu thĩinĩ wa ivia wa nyina wake. Na ona nĩ nĩndĩtũma mũtũmi wakwa mbee waku, nĩguo akũmenyeele njĩĩnĩ, nĩguo akũingĩthie bũrũri-inĩ ũrĩa ndakũhaarĩĩrie. Mwĩmenyithye na ũthikĩĩye ũla, na ndũkamũthũkie, nĩgũkorwo ndangĩkũrekethya, nĩgũkorwo ĩtwa yakwa ĩĩ igũrũ wake. Angĩ kũigua mũkĩigua wa yakwa mũkio, na ũĩke syĩĩma syothe ila ndĩkwathana wĩ, na mũkũie kĩĩkanĩo kyakwa, mũkavaa kũũ andũ ethĩ kuuma andũ othe a ndũndũ, nĩ ũndũ yakwa nĩ yothe ĩ thĩ. Ĩmwe mũkavaa kũũ ũthamaki ũthĩnjĩri-Ngai, na ndũndũ ĩtheu. Ici nĩ mĩario ũkwĩa kũ ana a Isiraeli. Angĩ kũigua mũkĩigua wa yakwa mũkio, na mũĩke syĩĩma syothe ila ndĩkwĩa wĩ, ndĩkathũĩa kũ athũ aku, na ndĩkathũũkana kũ athũũkanĩ wĩ. Mũtũmwa wakwa nĩagathiĩ akũtongoe, na nĩakakũingĩthia kũrĩ Aamori, na Ahiti, na Aperizi, na Akaanani, na Agirigashi, na Ahivi, na Ajebusi, na nĩngamaniina. Ndũkaamata ngai wa o, kana ũkatumiie o, ndũkaeeke kũlingana na mawĩko mao, no ũkaananga ũkaanange, na ũkiunanga ũkiune itugĩ syao. Na ũtungata Mwathani Ngai waku, na nĩngathima mũgate waku na ndibei yaku na maaĩ maku, na nĩngehevia mĩrimũ kuuma kũrĩ inyuĩ. Tĩ kũkavĩa ũtumĩa, kana mũmbe ũtakwĩthya ĩgũũ wa thĩ yaku, mũigana wa matukũ maku ndĩkũũthie. Na nĩngatũma wĩtigĩo mbee yaku, na nĩngathitithia ndũrĩrĩ syothe ĩrĩa ũkathiĩ kũrĩ syo, na nĩngatũma athũi aku othe maũĩe. Na nĩngatũma nzũkĩ mbee yaku, na ũkaaingata Aamori, na Ahivi, na Akanani, na Ahiti mehere harĩ we. Ndikamoya ũmbi mwaka ũmwe, nĩguo thĩ ndĩkae kĩthaka, na nyamũ nyingĩ cia thĩ ikũe igũũkĩĩle. Kũlingana na kanini nĩngamũingata mehewe harĩwe, nginya

rĩrĩa ũkaaingĩha na ũgae bũrũri ũcio. Na nĩngaĩka mĩhaka yaku kuuma iria itune inene, kũthiĩ iria ya Afilisti, na kuuma werũ-inĩ, kũthiĩ rũũĩ rũnene Efrata, na nĩnganeana moko-inĩ manyu andũ arĩa matũũraga thĩ-inĩ, na nĩngamaingata kuuma harĩ waku. Ndũkaĩ ũkavĩĩtĩkana nao kana ngai syao kĩĩkanĩo. Na matikaika thĩ-inĩ waku, nĩguo matikae kũkũtũma wĩhie kũrĩ niĩ, ũngĩtungatĩra ngai syao, icio ikava kĩndũ kĩa kũkũhĩngithia.

24

Na Musa endĩtwe, Ambũka kũrĩ Mwathani wĩwe na Aroni, na Nadabu, na Abiudu, na mĩongo ĩsaa a athuuri a Isiraeli, na nĩmakahooya marĩ kũraya kũrĩ Mwathani. Na Musa we mwene nĩakasembela kũrĩ Ngai, no o ene ti nĩmakasembela, na andũ ti nĩmakaambata hamwe nao. Moses nĩatoonyie na akĩĩla andũ othe ciugo syothe sya Ngai na mawatho. Andũ othe makĩũkĩa na mũkano ũmwe, makiuga atĩrĩ, Ciugo syothe iria Mwathani nĩatũĩĩle, nĩtũkeka, na nĩtũkamũthikĩĩa. Na Musa nĩandikithie ciugo syothe sya Muathani, na okĩa nĩ Musa ũtukũ-inĩ, akĩaka kĩvandũ kya kũũthĩĩa igongona ĩĩ kĩĩma-inĩ, na mahiga ikũmi na ĩĩlĩ ma mĩhĩĩga ikũmi na ĩĩlĩ ya Isiraeli. Nake akĩtũma anake a ana a Isiraeli, nao makĩnengea maũthĩo ma kũũcinwo, na makĩthĩnjĩa tũtũũ ta ũthĩnjĩo wa ũhonokio kũrĩ Ngai. Musa atuĩte nusu ya thakame, akĩmĩita thĩinĩ wa mbakũli, na nusu ĩngĩ ya thakame akĩmĩita kũrĩ kĩgongona. Na ooĩte ĩbuku ya kĩĩkanĩo, asomee matũ-inĩ ma andũ, na makĩuga, syothe iria Mwathani aaĩĩte, tũkwĩka na tũkwĩthikĩĩa. Musa aoya thakame,

akĩmĩminjĩĩa andũ, na akĩuga, Onai thakame ya kĩĩkanĩo kĩrĩa Mwathani aĩkanĩithie na ĩmwe ũhoro wa ciugo ici syothe.

Na Musa na Aroni na Nadabu na Abihu na mĩongo ĩsaa ya ũthamaki wa athuuri a Isiraeli makĩambata. Na moonire handũ harĩa Ngai wa Isiraeli aimĩte, na ũrĩa warĩ rungu rwa magũrũ make, ta wĩra wa matofali ma safiri, na ta mũonanĩre wa ĩtheo rĩa matu ũtheru-inĩ wakuo. Na wa athuui a Isalaeli ti mũndũ o na ũmwe ndakuire, na monekire handũ ha Ngai, na marĩire na manyuire. Nake Mwathani akĩĩra Mũtheu atĩrĩ, Ambũka ũũke kũrĩ niĩ kĩrĩma-inĩ, ũikare kũu, na nĩngakũhe mbao cia ihiga, watho na maathani iria ndandĩkĩte nĩguo ndĩmarutanĩrie. Na Musa akĩũkĩa na Joshua ũrĩa warũgamĩte hakuhĩ nake, makĩambata kĩrĩma-inĩ kĩa Ngai. Na atumia ala akũlũ meerire, ikaai haha, nginya tũũke kũrĩ inyuĩ, na onai Aroni na Huri marĩ hamwe na inyuĩ, angĩkorwo mũndũ ũmwe nĩakoniĩka ũtuanĩri, nĩmamũthiĩre. Na Musa na Joshua mambĩte kĩĩma-inĩ, na itu ĩkĩsya kĩĩma kĩu. Na ũthĩĩ wa Ngai ũkĩikũ ĩgũũ kĩĩma kĩa Sinai, na ĩũ ĩkĩũmbĩka kĩo mĩthenya tandatũ, na Mwathani eetĩte Musa mũthenya wa mũgwanja kuuma gatagatĩ ka ĩũ. Mũũmba wa ũkwatĩ wa Mwathani watũĩkana ta mwaki ũkĩvĩka igũlũ wa kĩtũa kĩa kĩĩma mbee ya ana a Isiraeli. Nake Musa atoonyie katĩkatĩ ka ĩu, akĩambata kĩĩma-inĩ, na aikie kuo kĩĩma-inĩ matuku mĩongo ĩna na matuku mĩongo ĩna ũtukũ.

25

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Ndethie ana a Isiraeli, na mwoe maciaro kuuma kwa onthe arĩa myoyo yao ĩkenda, na nĩmũkoya maciaro makwa. Na ĩno nĩyo maciaro ma mbee, ĩrĩa mũkwamũkĩra kuuma kũrĩ o, thahabu, na betha, na shaba. na hyacinth, na rangi wa zambarau, na rangi mũtune ũla ũĩtĩtwo maita meerĩ, na gatani ĩrĩa njega ĩrĩa ĩogotheete, na nywele cia mbũi. Na nguo sya ndũũme syĩthĩtwe mũtune, na nguo sya bulu, na ngũ sya kũthĩĩka. Na mahiga ma Sardiou, na mahiga ma kwĩa ũthondeki wa kũthondekanĩa kĩveti kĩa kĩande, na nguo ndaaya. Na ũkandĩthĩa handũ hatheu, na nĩngoneka kũrĩ ĩmwe. Na ũkathĩa kũũ kũlingana na syĩthĩ syothe ĩla ndĩkũonie kĩĩma-inĩ, mũonesyo wa hema, na mũonesyo wa indo syothe sya yĩo, ũũ nĩguo ũkathĩa. Na ũkathondeka ithandũkũ ya ũira kuma kũ mĩtĩ ĩtakũũa, ĩĩlĩ mĩkono ĩĩlĩ na nusu ũtai, na mũkono ũmwe na nusu wĩtambi, na mũkono ũmwe na nusu kĩeu. Na ũkaũmba ĩyo na thahabu ĩtheu, thĩinĩ na nja ũkaũmba ĩyo, na ũkaĩthondekela mĩthĩo ya thahabu mĩogothe ĩthiũũĩte. Na nĩũkathondeka ĩyo pete inya sya thahabu, na nĩũkaĩka ĩsĩ ya mĩena ĩyo mĩna, pete ĩĩlĩ ĩsĩ ya ũthĩo ũla ũmwe, na pete ĩĩlĩ ĩsĩ ya ũthĩo ũla wa kelĩ. Ũkathondeka mĩtĩ ĩtakũvunda, na ũmĩhumbĩe na thahabu, Na ũkaingĩthia mĩtĩ ĩyo thĩinĩ wa mĩũndũ ĩrĩa ĩrĩ mĩena-inĩ ya ithandũkũ, nĩguo ũkuue ithandũkũ na yo. Thĩnĩ ĩla sya ithandũkũ ĩkavika mĩtĩ ĩtakasyokwa. Na ũkaĩka thĩinĩ wa ithandũkũ ũira ũrĩa ngũkũnengea. Na ũkathondeka kĩthĩo kya ũtuĩkanĩo kĩhumbĩĩo kya thahabu theu, ũtai wakyo ũkavata mĩkono ĩĩlĩ na nusu, na wĩtambu wakyo ũkavata mũkono ũmwe na nusu. Na nĩũkathondeka ikelubi ĩĩlĩ cia thahabu ĩthondeketwe na nyũndũ, na nĩũkaĩĩka mĩena yothe ĩĩlĩ ya

kĩgĩtĩo kĩa kũhoohania. Nĩmakaĩthwo kelupi ũmwe kuuma mũthia-inĩ ũyũ, na kelupi ũmwe kuuma mũthia-inĩ wa kelĩ wa kĩĩo kĩa kũhoonia mehia, na ũkaĩthya makelupi eelĩ igũlũ wa mĩthia ĩĩlĩ. Makelubi makoona makĩtambũũlya mawĩa mao igũlũ, makĩĩkĩla kĩũmbe kya ũthethyo na mawĩa mao, na matho mao makĩangalĩana, matho ma makelubi makoona makĩangalĩa kĩũmbe kya ũthethyo. Na ũkaaika kĩĩa kĩa kũhoonia igũlũ wa ithandũkũ kuuma igũlũ, na thĩinĩ wa ithandũkũ ũkaaika ũira ũla ngũkũhe. Na nĩngamenyeka kũrĩ we kũu, na nĩngwĩĩa kũrĩ we ndĩ ũkũũ wa kĩtĩ kĩa ũthingu katĩ ka ĩla cherubim ĩĩlĩ, ĩrĩa ĩrĩ ĩgũrũ wa ithandũkũ ya ũira, na kũlingana na syĩndũ syothe iria ingĩkwatha kũrĩ we ũkoniĩ ana a Isiraeli. Na nĩũkathondeka meza wa thahabu wa thahabu ĩtheu, mbili mikono ũtai, na mukono wĩtambũũ, na mukono na nusu kĩĩnĩme. Na ũkathondeka ĩno mĩthĩo ĩĩthethete ya thahabu mũthiũrũrũko, na ũkathondeka ĩno mũthia wa ũtemi wa kĩganja kĩmwe mũthiũrũrũko.

Na ũkathondeka kĩa kũũndũkania kĩa mũthia kũthiũrũrũka. Na ũkathondeka mĩthĩnga ĩna ya thahabu, na ũkaĩka mĩthĩnga ĩyo ĩna igũrũ wa syĩkĩthi syĩna sya maũ makyo handũ ha mũthia. Na makoona mathũngũ kũ mathĩĩa ma mĩtĩ ĩla ĩkuuĩtwe, nĩguo kũoya na yo metha. Na ũkathondeka mĩtĩ ya kũoya kuuma kũ mĩtĩ ĩtaũnawa, na ũkamĩhumbĩa na thahabu ĩtheu, na metha ĩkoywa nayo. Na ũkathondeka itina syayo, na ivinda, na itina sya kũitĩla, na ikombe, ĩla ũkaita nacio thĩinĩ wacio, kuuma thahabu ĩtheu ũkaithondeka. Na ũkaĩka mĩkate ya ũthĩ igũlũ wa metha mbee wakwa hĩndĩ yothe.

Na ũkathondeka kĩthĩa kĩa tawa kĩumĩte thaabu ĩtheu, ũkathondeka kĩthĩa kĩa tawa kĩũthĩtwe, mũtĩ wakĩo, na mathanwa, na mbakũli, na tũmĩũnda, na malua kĩumĩte kũo nĩkakoona. Makondu matatantu makiumĩte sĩsĩ, makondu matatũ ma kĩovaĩ kuuma mũthĩa ũmwe wakĩo, na makondu matatũ ma kĩovaĩ kuuma mũthĩa wa kelĩ. Na mbakũla ĩtatũ syakũlĩtwe mũno ta nzũũ, thĩinĩ wa kĩmea kĩmwe mbakũla na ũa ũthetheku, ũguo kũ mĩmea ĩtandatũ ĩyo yũmĩte kuuma kũ kĩondo kĩa tawa. Na thĩinĩ wa kĩũmbĩ kĩa matawa ĩna nĩ mbakũla inya syakũlĩtwe mũno ta mĩkũũ, thĩinĩ wa kĩthangũ kĩmwe nĩ tũmbũũ na malũa makyo. Kĩvutũ kĩa nĩ kĩĩ ĩthĩ wa ĩĩlĩ ivĩlĩ syĩĩlĩ kũma kũo, na kĩvutũ kĩa nĩ kĩĩ ĩthĩ wa syĩĩlĩ ĩnya kũma kũo, ũguo syĩĩlĩ ĩtandatũ syĩĩlĩ syĩ kũũma kũma kĩa kĩũmũ kĩa matawa, na thĩinĩ wa kĩũmũ kĩa matawa mbakũ ĩnya syathondeketwe ta nzũũ. Ĩtũmbĩ na matavi kuuma kũo ĩtuĩke, yothe ĩthondeketwe kuuma thahabu ĩmwe theru. Na ũkathondeka matawa mayo mũgwanja, na ũkaĩka matawa, namo makaũmĩa kuuma mũthĩ ũmwe. Na kĩũmbĩ kĩayo kĩa kwakia ũbani, na itina ciayo ũkaathondeka na thahabu theru. Syindu syothe isyo syalĩ talanda ĩmwe ya thahabu ĩtheu. Ona, ũkathondeka kũlingana na mũundo ũla wonithĩtwe kũrĩ wee kĩrĩma-inĩ.

26

Na hema ũkathondeka, itambaya ikũmi cia gatani ĩrĩa njega ĩthondeketwe, na ya bururu, na ya ndathi, na ya mũtune

ĩthondeketwe ĩrĩ na makerubi, wĩra wa gũtumwo ũkacithondeka. Ũtali wa itambaya ĩmwe nĩ mĩkono mĩĩonĩ na ĩĩĩ, na wĩthambĩ nĩ mĩkono ĩna itambaya ĩmwe ĩkaĩ, gĩthimo kĩu kĩo kĩkaĩ itambaya syothe. Itano itumia syĩkĩla ĩkũmi ĩla ĩngĩ ĩkũthĩkanĩa na ĩla ĩngĩ, na itano itumia syĩkĩla ĩkũmi ĩla ĩngĩ ĩkũthĩkanĩa na ĩla ĩngĩ. Na ũkathondeka kũo ndũũmo cia mũthemba wa bulu ũthĩ wa mũthia wa itambaya ĩmwe, kuuma mwena ũmwe nĩ ũndũ wa kwĩyũngania, na ũguo ũkathondeka ũthĩ wa mũthia wa itambaya ya nja kũrĩ kwĩyũngania kwa keerĩ. Nĩũkathondeka mĩsano mĩthano ya ndwano ngitio ĩmwe, na nĩũkathondeka mĩsano mĩthano ya ndwano kuuma kũ mũthia wa ngitio kũlingana na ũnyamanĩsyo wa ĩla ya kelĩ, syĩthananĩte syĩkwatanĩte ĩmwe na ĩnyu o ĩmwe. Na ũkathondeka mĩthĩnga mĩongo ĩtano ya thahabu, na ũkanyiitithania itambaya ĩmwe na ĩyo ĩngĩ na mĩthĩnga ĩyo, na hema ĩyo ĩgaatuĩka ĩmwe. Na ũkathondeka ngũa cia ũũa ũkũũ wa igũũ kũu hema, ngũa ikũmi na ĩmwe ũkathondeka icio. Ũtai wa nguo ĩmwe nĩ mĩkono mĩongo ĩtatũ, na ũtambĩ wa nguo ĩmwe nĩ mĩkono ĩna, kĩpimo kĩu kĩo kĩkaĩ nguo ikũmi na ĩmwe. Na ũkanyũngania nguo ithano hamwe, na nguo thanthatu hamwe, na ũkakunja nguo ya kanda ya thanthatu mbee wa hema. Na ũkaathondeka ndwano mĩongo ĩtano mũthia-inĩ wa nguo ĩla ya mbee, ĩla ĩĩ gatagatĩ kũringana na ũnyiitano, na ndwano mĩongo ĩtano ũkaathondeka mũthia-inĩ wa nguo ĩla ĩnyiitanĩte ya keli.

Na ũkathondeka mĩthĩnga ya syũmbĩ mĩongo ĩtano, na ũkanyũngania mĩthĩnga ĩyo kuuma kũma ndũnũ, na

ũkanyũngania nguo icio, na ĩkaava ĩmwe. Na ũkaaika ũũ ũkũũ wa nguo cia hema, nuthu ya nguo ĩyo ĩtiĩtie ũkaamĩthika kũu ũkũũ-inĩ wa nguo cia hema, ũkaamĩthika thutha wa hema. Kibito kuuma kũũ, na kibito kuuma kũũ, kuuma kwa kĩla kĩndũ kĩrĩa kĩrĩ igũrũ kwa nguo cia rũũa, kuuma ũraihu wa nguo cia rũũa cia hema, ĩkaava ĩkĩhumbĩra igũrũ wa mĩena ya hema kuuma mwena ũmwe na kuuma mwena ũrĩa ũngĩ, nĩguo ĩhumbĩre. Na ũkathondeka kĩhumbĩko kĩa hema na nguo cia ndũũme iria itonetie itune, na ihumbĩko cia nguo cia mũtune wa ĩthĩ kũu igũrũ.

Na ũkamĩa itugĩ cia hema kuuma kũ mĩtĩ ĩtangĩora. Ikumi mĩkono nĩũkathondeka ĩtugĩ ĩmwe, na mũkono ũmwe na nusu wĩthimo wa ĩtugĩ ĩyo ĩmwe. Tũnũ ĩĩlĩ itĩ ya ngũtũ ĩmwe, ĩkwatanĩsya ĩmwe na ĩndĩ, ũguo nĩguo ũkeeka itĩ syothe sya hema. Na nĩũkathondeka itugĩ kũrĩ hema, itugĩ mĩongo ĩĩrĩ kuuma mwena wa kũrĩ Gathigathini. Na mĩthĩo mĩana ya betha ũkaathondeka kũ itugĩ mĩongo ĩĩlĩ, mĩthĩo ĩĩlĩ kũ mũtugĩ ũmwe kũ syĩthĩ syĩĩlĩ sya wĩo, na mĩthĩo ĩĩlĩ kũ mũtugĩ ũmwe kũ syĩthĩ syĩĩlĩ sya wĩo. Na mwalo wa kelĩ ũla wa mwena wa Tini, itugĩ mĩongo ĩĩlĩ, Na mĩthĩo mĩĩna na ĩana ya ĩo ya mbemba, mĩthĩo ĩĩlĩ kwa kĩtugĩ kĩmwe kũthĩa syana syakĩo syĩĩlĩ syothe, na mĩthĩo ĩĩlĩ kwa kĩtugĩ kĩmwe kũthĩa syana syakĩo syĩĩlĩ syothe. Na kuuma thutha wa hema kũlingana na mwena ũrĩa ũng’etheire iria nĩũkathondeka itugĩ thathatu. Na ũkaũma itugĩ ĩĩlĩ igũlũ wa mĩthia ya hema kuuma mwena wa thutha. Na ĩkavika ĩiganaine kuuma mũnini, kũlingana na ũndũ ũcio ĩkavika ĩiganaine kuuma mĩtwe-inĩ nginya kũng’anĩĩa kũmwe,

ũguo nĩguo ũkeeka koine icio ĩĩlĩ, ĩiganaine nĩĩtuĩke. Na makaĩ matano manana, na mĩtĩ ya mĩtĩ yao ya mbemba ikũmi na ĩtandatũ, mĩtĩ ĩĩlĩ ya mũtĩ ũmwe kũthĩĩna syĩthĩ syĩĩlĩ sya we, na mĩtĩ ĩĩlĩ ya mũtĩ wa ũmwe. Na ũkaũma mĩtĩ ĩtano kuuma kũ mĩtĩ ĩtaũũa, ĩtano kũ kĩgĩtugĩ kĩmwe kuuma mũthemba ũmwe wa hema, Na mĩkwa ithano kũ ngũthi ya mwena ũmwe wa hema wa kelĩ, na mĩkwa ithano kũ ngũthi ya mwena wa thutha wa hema ũrĩa werekete iria. Na mũthĩgi wa katĩ ũrĩa ũrĩ katĩ wa itugĩ ũthiĩ kuuma mwena ũmwe nginya mwena ũngĩ. Na itugĩ ũkaamĩhumbĩa na thahabu, na mĩkanda ũkamĩthondeka ya thahabu, kũrĩa ũkatoonyia mĩtĩ, na ũkaamĩhumbĩa mĩtĩ na thahabu. Na ũkahaanda hema kũlingana na mũhiano ũrĩa wonithĩtio kĩrĩma-inĩ.

Na ũkathondeka kĩĩũmbũ kĩa kũũmba kĩũmĩte ndũũ ya mũthemba, na ndũũ ya ndũũ nene, na ndũũ ya mũtune kĩũkũthĩtwe, na gatani ĩkũthũmĩtwe, wĩla wa kũthũma ũkathondeka kĩo na makelũbĩ. Na ũkavika kyo ĩthĩ wa itugĩ ĩnya ĩsĩ ĩthuthĩkĩte ĩthambĩtwe na thahabu, na mĩtwe yayo ya thahabu, na mĩthingi yayo ĩnya ya betha. Na ũkavika kĩa kũthinga igũlũ wa itugĩ, na ũkandethya kũu thĩinĩ wa kĩa kũthinga ithandũkũ ya ũthingu, na kĩa kũthinga kĩkamũgayania gatagatĩ ka kĩa ũtheu na gatagatĩ ka kĩa ũtheu kĩa itheu. Nĩ ũkahumbĩa kĩveti kĩa ũira na kĩa kũhumbĩa thĩinĩ wa handũ harĩa hatheru mũno. Na ũkaĩka meza nja ya kĩĩa kĩa kũthinga, na ũkaĩke kĩũmbe kĩa matawa mbee wa meza kũu mũthĩ wa hema ũla ũthiĩ mwena wa Kũũthini, na meza ũmĩĩke mũthĩ wa hema ũla ũthiĩ mwena wa Lũũthini. Nĩũkathondeka kĩhumbĩĩo

kĩa mũĩango wa hema kuuma kũrĩ nduru, na ndathi, na ndune ĩkathĩĩtwe, na gatani ĩkathĩĩtwe, wĩra wa mũthongi. Na ũkathondeka itugĩ ithano kwa kĩĩa kĩĩkũmbĩo, na ũkamĩthinga na thahabu, na mĩtwe yamo ĩkorwo ya thahabu, na ũkamĩthondekela itina ithano cia shaba.

27

Na ũkathondeka kĩgongona kĩa kũũma mũtĩ wa ĩtanathĩĩa, ũtaĩ wa mikono ĩtano, na ũkambi wa mikono ĩtano, kĩgongona kĩkavaa kĩina kona inya, na ũtũũmu wakĩo wa mikono ĩtatũ. Na ũkaũma mĩkũngũ igũrũ wa koine inya, kuuma kũrĩ guo ĩkakorwo mĩkũngũ, na ũkamĩhumbĩra na thũmbĩ. Nĩũkathondeka mũthia wa kĩgongona, na kĩhumbĩĩo kyakĩo, na mbakũla syakĩo, na ndũũmũ cia nyama syakĩo, na kĩĩo kĩa mwaki kyakĩo, na indo syothe syakĩo ũkathondeka cia shaba. Na ũkamuĩthĩa kĩũmbe kĩa kwĩa wĩa wa mũtaambaa wa shaba, na ũkaĩthĩa kĩũmbe kĩla kĩa kwĩa mĩsĩ ĩna ya shaba ĩrĩ mĩena-inĩ ĩla ĩna. Na nĩũkamaĩka ũnĩke kũo nĩ ũndũ wa kĩgĩa kĩa kũvutĩa kĩa kĩgongona kuuma thĩ, na kĩgĩa kĩa kũvutĩa nĩkĩkakinya nginya nuthu wa kĩgongona. Na ũkaathondekela kĩgongona mĩtĩ ya kũoya ĩtanabova, na ũkaamĩvĩkĩa shaba. Nĩũkwĩngĩthya mĩtĩ ĩla ya kũoya thĩinĩ wa pete icio, na mĩtĩ ĩyo ya kũoya ĩikaĩe kũlingana na mĩena ya kĩgongona ĩrĩa ũkũkĩoya. Kĩthimo kĩtethĩĩte ũkaũthĩa kĩo, kũlingana na kĩonithĩtie wee kũu kĩĩma-inĩ, ũũ nĩguo ũkaũthĩa kĩo. Nĩũkathondeka ũthĩ wa ĩema, kũ mwena ũla wa Kũthini, matambaa ma ũthĩ kuuma ndigi nzĩu

ĩsokothetwe, ũtai mĩkono igana kũ mwena ũmwe. Na itugĩ syao syalĩ mĩongo ĩĩlĩ, na mĩtĩndĩo yao mĩongo ĩĩlĩ ya shaba, na ndũngũ syao na nyũmbũ syalĩ sya beũa. Ũguo mwena ũla wa mwena wa kũrĩa kũrĩ rũhuho rwa irathĩro itambaya igana makũvĩtĩ ũraihu, na itugĩ syao mĩrongo ĩĩrĩ, na itina syao mĩrongo ĩĩrĩ sya gĩcango, na mĩrĩnga na ivinda sya itugĩ, na itina syao syahumbĩtwo na betha. Wĩthĩ wa ũa ũkũngũĩte ũla ũĩ mwena wa ĩĩa nĩ itambaa cia mĩkono mĩongo ĩtano, itugĩ syao ikũmi, na mĩthingi yao ikũmi. Na wĩthĩo wa ĩa ya ũthĩ ĩa kũ Kũthĩ ĩtambaa makũmĩ matano ma mĩkono, itugĩ syao ikũmi, na mĩthingi yao ikũmi. Na mikono ikumi na ithano ũtaũ wa itambaya sya mwĩĩo mwena ũmwe, itugĩ syao ithatũ, na mĩthingi yao ithatũ. Na mwalo wa kelĩ wa mikono ikũmi na ĩtano wa matambaa kũũma kwao, itugĩ syao ĩtatũ, na mĩtĩ yao ĩtatũ. Na kĩhingo kĩa nja kĩhumbĩĩo, mĩkono mĩĩongo ĩĩlĩ ũtũũgĩ kuuma ndũũ, na ndũũ ĩtune, na ndũũ mũtune ũthonekete, na gatani ĩthonekete kĩa ũingĩ wa mũthoneki, itugĩ syao ĩna, na mĩthingi yao ĩna. Itugĩ syothe sya mũthemba kũthiũrũrũka nĩsyakũmbĩtĩtwe na betha, na mĩtwe yao ĩĩ betha, na mĩthingi yao ĩĩ shaba. Na ũraihu wa ĩa ya kũthiũrũria mĩkono igana ĩthiũrũrĩtie igana, na wariĩ mĩkono mĩrongo ĩtano ĩthiũrũrĩtie mĩrongo ĩtano, na kĩĩneneũ mĩkono ĩtano kwa gatani ĩrĩa njega ĩsokothetwe, na itina syao sya gĩcango. Na ũthondeki wothe na mathĩĩna mothe na tũũmbĩ twa ĩthembe syakĩtwe na shaba.

Na we atha toi aana a Isiraeli, na mathie kwendya makia ma kuuma kwa mitumia ĩtakuĩthĩtwe, ĩtheu, ĩhũũtĩtwe nĩguo ĩthie ũthei wa kwakia, nĩguo tawa ĩkae ĩkĩaka hĩndĩ syothe. Thĩinĩ wa

hema ya ũira, nja ya kĩĩkũmbĩo kĩa igũrũ wa kĩrĩkanĩro, Aroni na ana ake nĩmakawakia kĩo kuuma hwaĩ-inĩ kũthia rũciinĩ mbee ya Mwathani. Ũyũ nĩ watho wa tene kũrĩ njiaro syenyu kuuma kũrĩ ana a Isiraeli.

28

Na wĩwe ũndete hakuĩ kũrĩ wĩwe mwene Aaroni mũndũ wa ũnyanĩ waku, na aanake aake, na kuuma kũrĩ aanake a Isiraeli, kũnengea wĩra wa ũthĩnjĩri-Ngai kũrĩ niĩ: Aaroni, na Nadabu, na Abiudu, na Eleazari, na Ithamari, aanake a Aaroni. Na ũkathondeka nguo ndaaya ĩtheu ya Aaroni mũndũ wa ĩthĩ waku nĩ ũndũ wa gĩtĩĩo na ũkuũ. Na wĩ arĩa onthe ala oogĩ na ũũgĩ, arĩa ndaiyũithĩtie ngũũmo wa ũũgĩ na ũmenyi, nao nĩmakathondeka nguo ĩla ĩtheu ya Aroni nĩ ũndũ wa kĩla kĩtheu, ĩrĩa thĩinĩ wayo nĩakandungatĩra. Na ici nĩ nguo iria makaathondeka: kĩondo kĩa ĩthũa, na kĩondo kĩa kĩande, na nguo ndaaya, na kanzu ĩthondeketwe, na kĩremba, na mũcibi, na makaathondeka nguo nyamũre cia Aroni na aanake aake nĩguo mandungatĩĩe. Na o nĩmakoya thahabu, na hyacinth, na purple, na scarlet, na gatani kĩnene. Na nĩmakaĩka kĩũmbe kĩa mbega ĩtĩĩa kũuma ndigi nzũũ ĩsokotethye, wĩa wa ũthondi wa mũthondi. Ivili ĩĩlĩ sya mũkono kana syũmba sya mwĩtĩkĩlo syĩkũnganĩsya syĩkava kũmũ, ĩmwe ĩla ĩngĩ, ĩkũnganiĩtwe igũlũ wa syo ivili ĩla syĩthondeketwe wega. Na nguo ya iveti sya kĩveka ĩrĩa ĩrĩ igũrũ wakĩo, kũringana na ũthondeki wakĩo ĩkauma thahabu ĩtheru, na wa mbũũ, na wa ndathi, na wa

mũtune mũkororotio, na gatani ĩnooru ĩkororotio. Nĩũkoya mahiga meerĩ ma smalagĩdũ, na ũthondeke thĩinĩ wamo matina ma ana a Isĩlaeli. Matina itandatu igũlũ wa ihiga ĩmwe, na matina itandatu mala mangĩ igũlũ wa ihiga wa kelĩ kũlingana na mithenya yao. Wĩa wa kwĩa mahiga, mũthemba wa mũhiano wa kĩũmbĩo kĩa mũhũũ, ũkathemba mahiga mĩĩlĩ ĩĩlĩ igũũlũ wa matina ma ana a Isiraeli. Nĩũkaĩka mahiga meerĩ igũrũ wa ciande cia ephod, mahiga ma kũririkana nĩ ma ana a Isiraeli, na Aroni nĩakaoya marĩĩtwa ma ana a Isiraeli mbee ya Mwathani igũrũ wa ciande ciake ĩĩrĩ, kĩririkano kĩa ũhoro wao. Na nĩũkathondeka tũthĩĩũ twa kĩvĩa kĩa thahabu ĩtheu. Nĩũkathondeka ngingo ĩĩlĩ cia thahabu ĩthelu ĩla ĩĩ na mĩthĩo, ĩthondekete na mahũa, wĩla wa kũsokania, na nĩũkaĩka ngingo icio ĩthondekete igũlũ wa indo ila cia kũĩkĩla ciande, kũlingana na indo icio cia ciande ciacio kuuma mbele.

Na ũkathondeka kĩondo kya ithũa, wĩla wa mũthondeki, kũlingana na mũthemba wa ephod. Ũkakĩthondeka kĩo kuuma thahabu, na buluu, na purple, na scarlet ĩkasokothetwe, na gatani ĩkasokothetwe. Ũkathondeka kĩo kĩina ncha inya, na ĩkava ĩĩĩ mbĩĩ, wa kĩthembe ũtai wakĩo, na wa kĩthembe wĩthĩo wakĩo. Na ũkathondeka thĩinĩ wayo nguo ĩkĩĩtwe mahĩga mĩthĩthya ĩna, mũthĩthya wa mahĩga ũkaĩ sadio, topazio, na simalado, mũthĩthya wa mbee. Na mũhari wa kelĩ ũlĩ na makaa, na safiro, na yasipa. Na mũhari wa ĩtatũ ũlĩ na ligurium, agate, na amethyst. Na mũhari wa kana, kĩsolitho, na berilo, na onikĩ, ithiũmbĩtwe na thahabu, ĩohanĩtwe na thahabu, ĩtuĩke kũringana na mũhari wao. Na mahĩa matuĩke kuuma kũ metũa

ma ana a Isiraeli ikũmi na ĩĩlĩ kũlingana na metũa mao, mĩthemba ya ĩtembe, o ũmwe kũlingana na ĩtũa, matuĩke kũ mĩhĩlĩga ikũmi na ĩĩlĩ. Na ũkaũmba igũlũ wa ũthoni kĩondo sya mĩthĩo ĩthondekete hamwe, wĩla wa mĩnyololo kuuma thahabu theu. Na nĩakoya Aroni ma itina sya ana a Islaeli igũlũ wa kĩondo kya ũtuanĩli kĩla kĩĩ igũlũ wa ĩthũa yake, ĩndĩ akĩingĩla thĩinĩ wa handũ hatheu, ĩla ĩtuĩke ndũ ya kũũkũmũka mbee wa Ngai. Na ũkaĩka igũrũ wa kĩondo kya ũtuanĩri ũũmanyĩsyo na ũndũ wa ma, na ĩkaava igũrũ wa ĩthũa ya Aroni ĩndĩ ooka thĩinĩ wa handũ hatheu mbee ya Mwathani, na nĩakakuua Aroni matuanĩro ma ana a Isiraeli igũrũ wa ĩthũa mbee ya Mwathani hĩndĩ yothe. Na ũkaathondeka nguo ya thĩ ya mwĩĩlĩ ndaaya yothe ya mũthemba wa mbũũ. Na mũthia wa mũkũnũ ũkaĩ katĩ-inĩ kwao, ũkĩte na mũthia mũthiũrũrũko wake, wĩra wa kũtumwa, ũnyiitano ũtumĩtwe hamwe kuuma kũrĩ guo, nĩguo ndũkanatambũke. Nĩũkathondeka ĩthĩ wa mũthia wa kanzu kũu mũnini, ta ĩla ĩkũthũka ya komamanga, makomamanga manini ma mbũũ, na ndathi, na mũtune mũkũnganĩtwe, na gatani ĩthethwe, ĩthĩ wa mũthia wa kanzu mũthiũrũrũko, mũũmba ũũ ũmwe makomamanga ma thahabu, na ngengele thĩ-inĩ wa icio mũthiũrũrũko. Kuuma komamanga wa thahabu na dodona, na wa maua igũlũ wa mũthia wa kanzu mũthiũlũlũ, Na ĩtakavika Aloni ĩndĩ ya kũtungata ĩkĩũmĩkana mũkalo wake, ĩndĩ ya kwĩngĩla thĩinĩ wa ĩla ĩtheu mbee wa Mwathani, na ĩndĩ ya kwũma, nĩguo ndakae kũkua. Nĩũkathondeka kĩvamba kĩa thahabu ĩtheu, na nĩũkathemba thĩinĩ wakĩo ũthembo ta wa mũhũũ, Ũtheu wa Mwathani. Na ũkavika kyo ũũ wa ũlũ ũla ũthũmĩtwe, na ĩkaava ũũ wa kĩvũndũ, kũlingana na ũthyo wa

kĩvũndũ ĩkaava. Na ĩkaavĩka ĩla ya itheo ya Aroni, na Aroni nĩakoya maũndũ ma mehia ma syĩndũ sya ũtheu, syothe ĩla syangĩtheuĩsya ana a Isiraeli wa kyũmĩ kyothe kya syĩndũ syao sya ũtheu, na ĩkaavĩka ĩla ya itheo ya Aroni hĩndĩ syothe ĩtĩkĩĩke kũrĩ o mbee wa Mwathani.

Na ala matunyĩtwe ma mikanda kuuma ndathi nzeu, na ũkaũmba kilemba kya ndathi nzeu, na ũkaũmba mũsĩĩa, wĩa wa mũthembi. Na aanake a Aroni ũkathondeka ikanjũ na mikanda, na itambaya sya mũtwe ũkathondeka kũo nĩ ũndũ wa gĩtĩĩo na ũkuũ. Nĩũkavĩkĩthya yo Aloni mũndũ wa ĩthĩ waku, na aanake aake hamwe na we, na nĩũkamakia yo, na nĩũkavĩthya moko mao, na nĩũkamatheria yo, nĩguo mandũngĩe ũthĩngĩ-inĩ kũrĩ niĩ. Na ũkaaũmĩa nĩo nthũũa sya ũtaĩ wa ũtaĩ kũũmbĩa ũtheu wa mwĩĩlĩ wao, kuuma njĩũnĩ kũthiĩ mathakameni. Na nĩakorwo na Aroni icio na ana ake, ĩla yĩngĩa matoonyaa thĩinĩ wa hema ya ũira, kana ĩla yĩngĩa makauhĩĩla kutungata kũrĩ kĩgongona kĩa itheru, na ti makeetĩkĩla wĩhia, nĩguo matikaue. Watho wa tene kũrĩ we, na kũrĩ mbeu yake na we.

29

Na ĩno nĩ ĩsya ũkwĩka kũo, ũkaamia o, nĩguo mandũmĩle ta athĩnjĩli: ũkwoya mwana wa ngombe ũmwe, na ndũrũme syĩĩlĩ itanĩ na kaũngũ ĩĩlĩ. Na mikate ĩtaĩ ĩla ĩkandĩkĩtwe na mũũta, na tũmĩkate tũtaĩ tũkandĩkĩtwe na mũũta, ũũta mũnene wa ngano ũkaũthondeka. Na nĩũkavĩka yo ũndũ wa kĩondo kĩmwe, na

nĩũkaũnĩa yo ũndũ wa kĩondo, na njaũ, na ndũme ĩĩlĩ. Na Aroni na ana ake ũkamatwaa hema-inĩ ya ũira, na ũkamathamba na maaĩ. Na ũtũũ woya nguo, ũkavika Aroni mũndũ wa ĩthĩ waku kanzu kĩa kũvika mwĩĩlĩ wothe, na kĩa ĩveti, na kĩa ĩthũa, na ũkamũohania kĩa ĩthũa kũrĩ kĩa ĩveti. Na nĩũkaika kĩremba igũrũ wa mũtwe wake, na ũkaika mbao ĩrĩa mĩtheru igũrũ wa kĩremba. Na ũkoya mauta ma kũitĩithya, na ũkamĩita igũlũ wa mũtwe wake, na ũkamũitĩithya. Na aanake aake ũkamatwaa, na ũkamawĩkĩa nguo. Nĩũkamĩoha mĩkanda, na ũkamĩĩkĩa ĩtambaa sya mĩtwe, na ĩkava ũthĩnjĩli-Ngai kũrĩ niĩ nginya tene, na ũkamũamũla Aaroni moko make, na moko ma ana make. Nĩũkaandĩkithya njaũ ũla igũrũ wa mĩlyango ya hema ya ũira, na Aroni na ana ake nĩmakavĩkithya moko mao igũrũ wa mũtwe wa njaũ ũla mbee wa Mwathani, hakũhĩ na mĩlyango ya hema ya ũira. Na ũkathĩnja njaũ mbee wa Mwathani handĩ ha mĩlyango ya hema ya ũira. Na ũkoya kuuma kũũ thakame ya njaũ, na ũkavika ĩthĩ wa mĩa ya kĩgongona na kĩala kyaku, na thakame ĩla ĩngĩ yothe ũkamĩta mbee wa mũthingi wa kĩgongona. Nĩũkoya maguta mothe marĩa marĩ igũrũ wa nda, na kĩmũthĩ kĩa ĩni, na higo ĩĩrĩ, na maguta marĩa marĩ igũrũ wamo, ũcooke ũmaige igũrũ wa kĩgongona. Nyama sya nto ĩla, na ngũũ, na mavi ũkaũcinia na mwaki nja ya kambi, nĩgũkorwo nĩ mehia.

Na ũla ndũlũme ũkoya ũla ũmwe, na nĩmakavĩkĩa Aroni na ana ake moko mao ĩgũlũ wa mũtwe wa ũla ndũlũme. Na ũkamũthemba, na ũwĩte thakame ũkamĩita kũrĩ kĩgongona mũthiũrũrũko. Na ndũme ũkwatembũla ĩĩli kũlingana na syĩthĩ, na ũkwathambia ũũ wa nda na maũndũ ũta, na ũkwĩka ĩthĩ ya

ĩĩli ĩmwe na mũtwe. Na ũkaatwika ndũlũme yothe ĩgũlũ wa kĩgongona, kĩũmbũthĩo kĩa kũũthya kwa Mwathani ũtuĩke mũnungo mwega; ũthĩũ wa Mwathani nĩguo. Na ũkoya ndũlũme ya kelĩ, nake Aloni na ana ake maĩke moko mao igũlũ wa mũtwe wa ndũlũme ĩyo. Na ũkaathĩnja we, na ũkoya thakame wake, na ũkaĩka ũthĩ wa kũtũ kwa gũtũ kwa Aaroni kwa ũũmĩ, na ũthĩ wa mũthia wa kĩvoko kya ũũmĩ, na ũthĩ wa mũthia wa kũgũũ kwa ũũmĩ, na ũthĩ wa matũ ma ana ake ma ũũmĩ, na ũthĩ wa mĩthia ya moko yao ya ũũmĩ, na ũthĩ wa mĩthia ya magũũ mao ma ũũmĩ. Na ũkoya thakame kuuma kĩgongonani, na mũta wa kũmakia, ũmĩnyunyĩzie igũlũ wa Aroni na nguo yake, na igũlũ wa ana ake na nguo syao hamwe nake, na nĩakamĩtheu we mwene na nguo yake, na ana ake na nguo syao hamwe nake. Na thakame wa ndũlume ũmĩite kũlĩnga kĩgongona mũthiũlũlũ. Na ũkoya kuuma kũrĩ ndũrũme maguta mayo, na maguta marĩa mahumbĩĩte nda, na kĩmotho kĩa ĩni, na higo igĩrĩ, na maguta marĩa marĩ igũrũ wamo, na guoko kwa ũrĩo, nĩgũkorwo ũyũ nĩ ũhingio. Na mũkate ũmwe wa mũta, na keki ĩmwe kuuma kandarĩ-inĩ ka mĩkate ĩtarĩ na ndawa ĩrĩa ĩĩkĩtwo mbere ya Mwathani. Na ũkavika indo syonthe igũrũ wa moko ma Aroni, na igũrũ wa moko ma ana aake, na ũkamavandũkanĩsya matũme kĩũmi kya kũvandũkanĩsya mbee wa Mwathani. Nĩũkamoya kuuma moko-inĩ mao, na nĩũkamatwĩka igũlũ wa kĩgongona kĩa mbĩĩa ĩĩa ĩĩcinĩtwo yothe ĩtuĩke mũtũũa wa ũnungi mbee ya Mwathani; nĩ kĩũmbũĩo kũrĩ Mwathani. Na ũkoya kĩthũa kĩa mbele kuuma kũrĩ ndũrũme ya kũhingia, ĩrĩa ĩrĩ ya Aroni, na ũmĩamũe kĩo kĩamũo mbele wa Mwathani, na ĩkaava yakũ thĩinĩ wa kĩonyo. Na ũkaamũthia kĩũmbe kya ĩthũa

kĩa kũvinganyĩsya, na moko wa kĩũmbe kya kwendesya, ũla ũvinganyĩsĩtwe, na ũla ũwendesĩtwe kuuma kũrĩ ndũrũme ya kũmĩa kuuma kũrĩ Aroni, na kuuma kũrĩ ana ake. Na ĩkavĩa wa Aroni na ana ake watho wa tene kuuma kũ ana a Isiraeli, nĩ ũndũ nĩ kĩamũĩo kĩĩ, na kĩamũĩo ĩkavĩa kuuma kũ ana a Isiraeli kuuma kũ maigongona ma ũhonokio wa ana a Isiraeli, kĩamũĩo kĩa Mwathani.

Na nguo ya mũthakathi, ĩĩla ĩĩ ya Aroni, ĩkava ya ana ake thutha wake, kũitĩithya nayo, na kũmalĩsya moko mao. Matuku mũgwanja nĩakaĩhumbya yo mũthĩnjĩri-Ngai ũla wa handũ wake kuuma kũrĩ aanake ake, ũrĩa ũkaingĩra thĩinĩ wa hema ya ũira kũtungata thĩinĩ wa indo iria theru. Na nĩũkoya ndũrũme ya kwĩamũũa, na nĩũkaũa nyama handũ-inĩ hatheru. Na makalya Aroni na ana ake ala nyama ya ndũme, na mikate ĩla ĩlĩ kĩondo-inĩ, handĩ ha mĩlyango ya hema ya ũira. Makalĩa mo ũla kwa ĩrĩa maamũrĩthĩtwe kwa mo kũthĩa moko mao, kũamũra mo, na mũndũ wa ngĩ ndarĩa kuuma kũrĩ mo, nĩgũkorwo nĩ itheru. Aingĩwa no ĩsigĩlwe kuuma kũ nyama sya maũndũ ma kũthĩnjĩwa ma kũmĩkĩsya na mĩkate ĩthĩa kũkinya ũtukũ, ũkaũnĩa ĩsio na mwaki. Ndĩkaalĩĩwa, nĩgũkorwo nĩ kĩndũ kĩamũle.

Na ũkamĩkĩra Aroni na aanake ake ũguo kũringana na ĩndũ ciothe iria ndakwathire, mĩthenya mũgwanja ũkaatheria moko mao. Na nĩguo njooi ya mehia ũkaaĩka mũthenya wa ũtheeu, na nĩũkathambya kĩgongona ũkĩkĩamũĩa igũrũ wakĩo, na nĩũkamĩhaka nĩguo ũkĩamũĩe. Mĩthenya mũgwanja ũkatheria

kĩgongona, na ũkaamũra kĩo, na kĩgongona kĩo nĩkĩkava kĩamũre kĩa kĩamũre, na wothe ũkũhutia kĩgongona nĩakaamũrwo. Na ici nĩ cia ũkeka igũlũ wa kĩgongona: tũtũũme twa mwaka ũmwe tũtarĩ na kaũũgũ ĩĩlĩ mũthenya igũlũ wa kĩgongona hĩndĩ ciothe, kĩheo kĩa hĩndĩ ciothe.

Mwana-ngondu ũmwe ũkamĩka rũciinĩ, na mwana-ngondu wa kelĩ ũkamĩka hwaĩ-inĩ. Na gĩcunjĩ kĩa ikũmi kĩa mũtu mũhinyu ũtukanĩtie na maguta marĩa mahũũrĩtwo, gĩcunjĩ kĩa ĩna kĩa hini, na kĩnyunyĩzio kĩa gĩcunjĩ kĩa ĩna kĩa hini kĩa ndibei kũrĩ mwatĩ ũla ũmwe. Na ũmũtũ wa kelĩ ũkaamĩka hwaĩ-inĩ, kũlingana na kĩndũ kĩa kũũthaiwa kĩa rũciinĩ, na kũlingana na kĩndũ kĩake kĩa kũnyuuo, ũkaamĩka ũtuĩke mũtũkũ wa kũnũnga wega, kĩndũ kĩa kũheana kũrĩ Mwathani. Igongona ya ũthayũ wa kĩla ĩthĩ nĩ ũndũ wa njiũnĩ syanyu, igũrũ wa mĩũngo ya hema ya ũira mbee wa Mwathani, kũrĩa nĩngamenyeka harĩwe kũu, nĩguo njarie nawe. Na nĩngathondeka kũu kũrĩ ana a Isiraeli, na nĩngatheru thĩinĩ wa riiri wakwa. Na nĩngatheria hema ya ũira, na kĩgongona, na Aroni na ana ake nĩngamatheria, nĩguo mandungatĩle. Na nĩngwĩtwo gatagatĩ ka ana a Isiraeli, na nĩngũtuĩka Ngai wao. Nĩmakamenya atĩ nĩ niĩ ndĩ Mwathani Ngai wao, ũrĩa wamarutire kuuma bũrũri wa Misiri, nĩguo ndĩĩtwo nĩo, na nduĩke Ngai wao.

30

Na ũkaathondeka kĩgongona kĩa ũbani kuuma kũ mĩtĩ ĩtathĩĩaga.

Na ũkaũthĩa ũo kĩbita kĩa ũtali, na kĩbita kĩa wĩthĩo, kĩĩna kĩa kona inya, na ibĩli kĩbita kĩa ũtũũgĩ, kuuma kũrĩ wo kĩĩna mĩa syakĩo. Na ũkaamia na thahabu ĩtheu kĩũmbĩ kĩake, na mĩthingo yake mũthiũrũrũko, na mĩkũũ yake, na ũkathondeka kũrĩ yo mũthia wa thahabu ũkũũngĩte mũthiũrũrũko. Na ũkaũmba mathũngũ meelĩ ma thahabu ĩtheu ĩĩ kĩũmbũ kĩa kũthiũũĩthya kĩogothe kĩake, kũũ mĩena ĩĩĩ ĩĩĩ ũkaũmba kũũ mĩena ĩĩĩ ĩĩĩ, na ĩkaatuĩka syĩkũmbĩĩa ĩĩ mĩtĩ, nĩguo kũoya kĩo na yo. Na ũkathondeka mĩtĩ kuma ĩtĩni sya ũtũũ ũtakũũa, na ũkamĩthika na thahabu. Na ũkavika kyo mbee wa kĩĩa kĩĩvĩĩo kĩĩa kĩĩ ĩthĩ wa ithandũkũ ya ũĩa, kũũ ndĩkamanyĩkana na we kũu. Na Aloni nĩakavutia ũthĩĩ igũlũ wa yo, ũthĩĩ wa kũthondekwa mũnene kĩũ kĩa ũtukũ ũtukũ, ĩla akũthondeka matawa, akavutia ũthĩĩ igũlũ wa yo. Na ĩlĩ Aroni akwakia matawa kũũ, nĩakavutia ũbani igũlũ wakuo. Ũbani wa kĩla ĩlĩ kĩla ĩlĩ mbee wa Mwathani kũthĩa mĩĩlũ yao. Na ti ũkaatwika igũlũ wa wayo ũbani ũngĩ, kĩũta, igongona, na kĩnyunyĩzio ti ũkainyunyĩzia igũlũ wa wayo. Na nĩakahooya kĩhoohio kũu igũlũ wa mĩa yake Aloni igũlũ wa mĩa yake ĩmwe wa mwaka, kuuma thakame ya ũtheeu nĩakathambĩa kĩo kũlĩ njũĩlano syao, kĩtheu kĩa itheu nĩ kĩa Mwathani.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Aithĩ ũoya isalo ya ana a Isiraeli ĩthĩinĩ wa ũthethyo wao, na makaheana o ũmwe ũkomboi wa ngoo yake kũrĩ Mwathani, na ndĩkaĩ kũgwa thĩinĩ wao ĩthĩinĩ wa ũthethyo wao. Na ũndũ ũyũ nĩ ũrĩa makaheana ala othe mangĩtuĩka kũhĩtũkĩa ũthimũkanĩo, nusu ya didrakima ũrĩa ũrĩ kũringana na didrakima ĩrĩa theru, mĩongo ĩĩrĩ ya oboli nĩ didrakima, na nusu ya didrakima nĩ mũhothi kũrĩ Mwathani.

Onthe wothe ũkĩthĩa kũna ũthethyo kuuma mĩaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkũũ, nĩmakaheana kĩheano kũrĩ Mwathani. Ũla ũtonga ndakongea, na ũla ũthĩĩni ndakanĩthia kuuma kũrĩ nuthu ya didrakima ĩrĩa ekũheana mũhothi kũrĩ Mwathani, nĩguo aĩthondekee ngoro cianyu. Na ũkoya betha wa mĩhoteo kuuma kũrĩ ana a Isiraeli, na ũkaahe wĩra-inĩ wa hema ya ũira, na ũkatuĩka kũrĩ ana a Isiraeli kĩririkano mbee ya Mwathani, kũhooya ũthingu wa ngoro syenyu. Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Ĩka basin ya shaba, na base yake ya shaba, nĩguo kwĩthamba, na ũkaĩka katĩ ka hema ya ũira na katĩ ka kĩgongona, na ũkaita maaĩ thĩinĩ wayo. Na Aroni na aanake ake nĩmagathambia moko mao na magũrũ mao na maaĩ kuuma kuo. Ĩla matoonyaga hema ya ũira, nĩmakethamba na maaĩ, na matikakua, ĩla maasembethaga kĩgongona kũtungata na kũneana maũthĩ ma kũcinwo Mwathani. Nĩkaathamba moko na magũlũ na maaĩ, ĩla matoonyaa thĩinĩ wa hema ya ũira, nĩkaathamba na maaĩ, nĩguo matĩkae, na ĩkava kũrĩ o watho wa tene, kũrĩ we na kũrĩ njiũlũ ciake hamwe na we. Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Na wĩwe oya viũmbĩ, kĩua kĩa manemane ma ũthũũi makũmi matano ma sikeli, na kinamoni kĩa mũnũnko ĩkũmi ya ũndũ ũyũ makũmi eelĩ na mĩongo ĩtano, na mũũnda wa mũnũnko makũmi eelĩ na mĩongo ĩtano. na wa iris magana matano ma sikeli sya itheru, na matha kuuma kwa mitiũnda hini ĩmwe. Na ũkaũma ũta wa kũitĩa mũthemba, mũno wa mũthondeki wa mĩno ũndũ wa ũũĩ wa mũthondeki wa mĩno; ũkaũma ũta wa kũitĩia mũthemba. Na ũkaamakia kuma kũrĩa hema ya ũira, na sanduku ya hema ya ũira, na indo syothe syayo, na kĩtawa kĩa matawa na indo syakyo syothe, na kĩvandĩ

kĩa ũbani, Na kĩgongona kĩa maũndũ ma kũcinwo na mwaki na indo syakĩo syothe, na metha na indo syayo syothe, na kĩrĩa kĩa kwĩthamba. Na ũkaamia, na ĩkaava itheu ya itheu; wothe ũla ũkũmakwata akaathewa. Na Aroni na ana ake ala ũkaamakia, na ũkaatheria nĩguo mandũmĩle ta athĩnjĩli. Na ũkwĩĩa ana a Isiraeli, ũkiuga atĩrĩ, maguta ma kũhaka matheu makaava ma ũtheu kũrĩ ĩmwe, ũndũ ũyũ kũrĩ ĩmwe njũkũ syanyu. Igũlũ wa mwĩlĩ wa mũndũ ti ĩkahakwo maguta, na kũlingana na ũthondeki ũyũ ti mũkeethondekela inyuĩ ene ũguo o nao, nĩ mũtheũ, na handũ hatheru nĩhagatuĩka kũrĩ inyuĩ. Ũrĩa ũngĩĩka ũguo, na ũrĩa ũngĩheana kuma harĩ wake kũrĩ mũndũ wa kũngĩ, nĩakaniinwo kuuma kũrĩ andũ ake.

Na Mwathani akĩĩta Musa atĩrĩ, wĩyoele manungo: mũla, ũla, ũla wa kũnunga wega, na ũbani wa kũoneka, ĩndĩ ĩndĩ ĩkaavĩa. Na makaĩka kũmũ ũtaani wa mũthondeki wa manukato ũthanganie, wĩla mũtheu na mũtheu. Na ũkaahũũla kuuma kũrĩ icio ũthĩ mũno, na ũkaĩka mbee ya ũira thĩinĩ wa hema ya ũira, kũrĩa ngaamenyeka harĩwe kuuma kuo, theru ya indo iria theru ĩgaatuĩka harĩ inyuĩ ũbumba. Kũlingana na ũthondekani ũyũ mũtikwĩthondekela, ũkaũa ũtheu wanyu wa Mwathani. Ũrĩa ũngĩeka ũguo o ta ũguo nĩguo anũnge kũrĩ we, nĩakoorwo kuuma kũ andũ ake.

31

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Ona, nĩndĩĩtĩte kũu itina

Bezaleli wa Uri wa Huri, kũuma mũthemba wa Juda. Na nĩndamũhũũnia ngũũma ya Ngai ya ũũgĩ na ũmenyo na ũmanyĩĩrĩrĩ thĩinĩ wa wĩra wothe wa gũciiria na gũthondeka, kũruta wĩra wa thahabu, na mbĩĩa, na shaba, na hyacinth, na ndathi, na mũtune ũrĩa ũogotetwe, Na ũthĩi wa mahiga, na thĩinĩ wa mĩthemba ya ũthaami wa mĩtĩ, kũthemba kũlingana na mĩthemba yothe. Na niĩ nĩndamũheete we na Eliabu wa Ahisamaki wa mũhĩrĩga wa Dani, na kũrĩ mũndũ wothe ũrĩ na ngoro ya ũũgĩ nĩndamũheete ũmenyo na makaathondeka syindu syothe ila syĩa ndakwathĩte, hema ya ũira, na ithandũkũ ya kĩĩkanĩo, na kĩtĩ kya ũthetheo kĩrĩa kĩrĩ ĩgũrũ wakĩo, na indo syothe sya hema Na ithemba, na metha, na indo syothe sya yo, na kĩvandi kĩa mwaki kĩa ũtheu, na indo syothe sya kĩo na kĩbasin na mũthingi wakĩo, Na nguo cia wĩla wa Aloni, na nguo cia ana ake nĩguo mandũtagĩle. Na muta wa kũoya, na ũvumba wa kũandĩkĩthya wa mũtheu, kũlingana na syĩndũ syothe ĩla nĩndakwĩthĩte, nĩmakeka.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Na we atha ana a Isalaeli, ũkĩuga atĩrĩ, Onai, na mĩthenya yakwa ya Sabato mũmĩmenyerere, nĩ kĩmenyithia kĩrĩ gatagatĩ wakwa na inyuĩ nginya njiarwa syenyu, nĩguo mũmenye atĩ nĩ niĩ Mwathani ũrĩa ũmũtheesya. Na mũkamenyeela ĩla sabato, nĩũndũ theru ĩno nĩ ya Mwathani kũrĩ ĩmwe. Ũla ũkũũthũkia yo, kĩũo nĩakooagwo. Wothe ũla ũkeeka wĩla thĩinĩ wa yo, ũla mũoyo nĩakaaniinwo kuuma katĩ ka andũ aake. Mĩthenya ĩtandatũ ũkawĩka mawĩka, no mũthenya wa mũgwanja nĩ sabato, ũhũũko mũtheu kũrĩ Mwathani. Mũndũ wothe ũrĩa ũkawĩka wĩka mũthenya wa

mũgwanja nĩakooagwo. Na ana a Isiraeli nĩmakaĩthya isavato, kũthĩa syĩo ndũĩme syao. Covenant ya ũtukũ ĩla ĩĩ thĩinĩ wakwa na kũrĩ ana a Israeli, nĩ kĩmanyithyo kĩa ũtukũ thĩinĩ wakwa, nĩ ũndũ matukũ matatũ Mwathani nĩathondekithie igũrũ na thĩ, na mũthenya wa mũgwanja nĩehũkĩvĩtie, na akĩĩhũka. Na nĩaheete Musa ĩla akĩĩkĩa kwĩa kũmwĩa nake kũu kĩĩma-inĩ kĩa Sinai, mbao ĩĩlĩ syĩĩlĩ sya ũĩa, mbao sya ihiga syandĩkĩtwe na kĩaa kya Ngai.

32

Na onete andũ, ũla kekũonike Mũtheu kuika kũuma kĩĩma-inĩ, andũ nĩmakĩũngana igũũ wa Aroni, na makĩmwĩa, Ũkĩa, na ũtũthondekee ngai ĩla ĩkaatũtongoa mbee witũ, ũla nĩ ũndũ Mũtheu ũyũ, mũndũ ũla watũũmie kũuma thĩ wa Misili, tũtimenyaa kĩũmĩ kĩonete kũrĩ we. Na Aũluni akwĩa o, Mwĩai ithĩ ila syĩthĩo sya thahabu ila ĩ matũ ma aka anyu na aala anyu, na mũndetheie kũrĩ niĩ. Nao andũ othe makĩĩthya mathĩ ma thahabu marĩa maarĩ matũ-inĩ mao, na makĩmareheera Aroni. Nake akĩamũkĩra kuuma moko-inĩ mao, na akĩũmba indo icio na kĩgera, na agĩciũma njaũ ya gĩcũhĩ na akiuga atĩrĩ, Aya nĩo ngai ciaku Isiraeli, iria ciakũrutire bũrũri wa Misiri. Na ona Aroni aakile kĩvandĩ kĩa mbĩĩ mbee wa kĩo, na Aroni akĩanĩĩa akĩamba, Mũthenya wa kĩama kĩa Mwathani nĩ ũmũũmũ. Na ũkĩa ngũũ ũtukũ ũũmwe ũkĩa ũla ũngĩ akĩambĩa syĩthĩo sya kũũthya, na akĩeta mbatĩ ya ũthokomi, na andũ makĩĩkala kũlya na kũnyua, na makĩũkĩa gũthaka.

Na Mwathani akĩaĩa na Musa, akĩmwĩa atĩrĩ, Thĩĩ na ũthũku, ĩkũka kuuma aha, nĩonĩte nĩ andũ aku ala warutĩte kuuma thĩ wa Misili. Nĩmakĩĩte ũũru ĩvinda ndaaya kuuma kũ ya njĩla ĩrĩa nĩndamathire, nĩmetheire ene mwana wa ngombe, na nĩmamũhooyete, na nĩmamũrutĩire igongona, na makiuga, Aya nĩo ngai syaku Isiraeli, iria syakũrehe wee kuuma thĩ wa Misiri. Na ĩu ĩtĩkĩia nĩ, na ndĩkĩte ũũkĩlĩtwe ndaka ũthĩ wao, nĩngũmaniina o, na nĩngwĩka we ũthĩ ũndũ ũnene. Nake Musa aĩthĩĩte mbee ya Mwathani Ngai, akĩuga atĩrĩ, Nĩ kĩĩ, Mwathani, ũkũũmĩa na maũndũ andũ aku, ala waũmĩte kũũma bũrũri wa Misili na hinya mũnene, na na mũkono waku ũũla mũnene? Tiga itheo Aimisili mee nĩmakwĩa atĩ, Na ũũru nĩamaumĩte kũmooaga kũũa kwa itũũla na kũmaniina kuuma thĩ. Tiga maũkĩo ma ndaka yaku, na ũtuĩke mũthĩkĩĩi igũrũ wa ũũru wa andũ aku. Ũkũũkĩa Aburahamu na Isaaka na Jakobo, andũ aku a ndungata, ala wĩĩlĩte kũlingana na wee mwene, na waĩĩle kũo ũkĩuga, Nĩngũingĩthya mbeu yanyu ta ndũũme sya ĩtuni kũingĩha, na ĩthĩ yothe ĩno ĩla waĩĩle kũmĩhe, na nĩmakamĩĩa ĩyo ũthĩ wa tene. Na Mwathani nĩaiguithĩtio nĩguo aũmbe andũ ake.

Na ũmĩ ũkũũkĩa Musa aikũũkĩa kuuma kĩĩma-inĩ, na ĩla mbili cia mbao cia ũthetheo moko-inĩ make, mbao cia ihiga ciandĩkĩtwe kuuma mbili cia syĩthĩ syacio, kuuma ũũ na kuuma ũũ ciarĩ ciandĩkĩtwe. Na mbao ĩyo syaĩ wĩa wa Ngai, na ũandĩko ũcio waĩ ũandĩko wa Ngai ũthondeketwe thĩinĩ wa mbao ĩyo. Na ũkĩĩgwa Joshua mũkano wa andũ makĩanĩĩa, etheie kũrĩ Moses, Mũkano wa mbaara ũrĩ thĩinĩ wa kambĩ. Na akuga, Tii nĩ mũgambo wa arĩa matongoĩya kũlingana na hinya, kana mũgambo wa arĩa

matongoĩya wa kũgarũka, no nĩ mũgambo wa arĩa matongoĩya wa ndibei ũrĩa ndĩiguaga.

Na ĩndĩ ĩyo aakuhĩĩa kambĩ-inĩ, onaa njaũ na mĩina, na ũkĩa na maũũ Musa ĩkĩa kuuma moko-inĩ make mbao ĩĩlĩ, na ũthũngũthia syĩo kĩĩma-inĩ kĩa. Na ũndũ wa kũoya njaũ ĩla ĩrĩa meekĩte, aĩcinire thĩinĩ wa mwaki, na aĩthĩire nini, na aĩmambũrũkĩrie kĩ thĩ wa maĩ, na aanyuithĩrie kĩo ana a Isiraeli. Na Musa akĩĩra Haruni atĩrĩ, Andũ aya nĩmakwĩkĩte atĩa, ũkamarehithĩria wĩhia mũnene ũũ? Nake Aroni akĩĩra Musa atĩrĩ, Ndũkae na maũndũ, mwathi, nĩgũkorwo wee nĩũĩ kĩũmano kĩa andũ aya. Mekwĩa nĩ ũndũ kũrĩ niĩ atĩrĩ, ĩka kũrĩ ithuĩ ngai ĩrĩa ĩkũthiĩ mbee witũ, nĩ ũndũ Musa ũyũ mũndũ, ũrĩa waatumĩte kuuma Misiri, tũtimenyete kĩrĩa kĩmũkinyĩĩrĩte. Na ndĩeĩte kũrĩ o, angĩkorwo ũndũ ũrĩ na mathaga ma thahabu, mũũthũnye, nao makĩnengea, na ndĩkĩũikia mwakĩ-inĩ, na ĩkĩuma njaũ ĩno. Na wonete Musa andũ atĩ nĩmahũũkanĩtie, nĩgũkorwo Aroni nĩamahũũkanĩtie kĩũmbe kĩa gĩkeno kũrĩ athũi ao Musa nĩaimĩte mũlango-inĩ wa kambĩ, na akiuga, Nũũ ũlĩ wa Mwathani? Nĩoke kũlĩ niĩ. Nĩ ũndũ ũcio ana othe a Lawi makĩmũũka kũlĩ we. Na akwĩa ũndũ ũyũ akwĩa Mwathani Ngai wa Isiraeli: Ĩkai ũmwe na ũmwe ĩthiũ yake mwene nthĩ ya kĩvĩa, na mũthie na mũkoothe kuuma kĩhingo nthĩ ya kĩhingo kũndũ kwa kambi, na mũũage ũmwe na ũmwe mũndũ wa nyina, na ũmwe na ũmwe mũndũ wa ũndũ wake, na ũmwe na ũmwe mũndũ wa hakuhi yake. Na ana a Levi nĩmekĩte ta ũrĩa Musa etwĩte kũrĩ o, na andũme ngĩlĩ ithatũ makĩgwa kuuma kwa andũ mũthenya ũla. Na Musa akĩmeela atĩrĩ, Mwĩhinĩĩte moko manyu

ũmũthĩ kũrĩ Mwathani, o ũmwe thĩinĩ wa mũriũ wake kana mũrũ wa nyina wake, nĩguo mũheo kĩrathimo.

Na kyaũmie thutha wa ũmũthenya ũla ũngĩ Musa akĩĩa andũ, ĩmwe mwĩthĩtie wĩhia mũnene, na ĩu nĩngwambata kũrĩ Ngai, nĩguo ndĩkamũhoohee wĩhia wanyu. Musa nĩacookete kũrĩ Mwathani, na akĩuga, Nĩndakũthaithe, Mwathani, andũ aya nĩmehĩtie wĩhia mũnene, na nĩmethondekeete ngai cia thahabu. Na rĩu angĩkorwo nĩũrekera ĩhĩtia rĩao, reke; no angĩkorwo ti gwĩkĩra ũguo, nĩũndeherie ibuku-inĩ rĩaku rĩrĩa wandĩkire. Na Mwathani akĩĩa Musa atĩrĩ, angĩkorwo mũndũ nĩehĩtie mbee yakwa, nĩngamũtharia ibuku-inĩ ĩakwa. Rĩu no thiĩ, ikũrũka, na ũtongoie andũ aya handũ harĩa ndakwĩrire. Ona mũtũmwa wakwa nĩagatongonya mbere ya ũthiũ waku. Mũthenya ũrĩa ngaaceereria, nĩngamarehera igũrũ rĩao ĩhĩtia rĩao. Na Muumbi akuuma andu nĩ ũndũ wa ũthondeki wa njaũ ĩrĩa athondekete Aroni.

33

Na akĩuga Mwathani kũrĩ Musa, Thĩĩ mbee, ambũka kuuma haha wee na andũ aku, ũrĩa warutire kuuma thĩ wa Misiri, ũthiĩ bũrũri-inĩ ũrĩa ndehĩtire kũrĩ Iburahĩmu, na Isaaka, na Jakubu, ngĩuga, Mbeu yanyu nĩngamĩhe ũo. Na nĩngatũma mũtumia wakwa mbele yaku, na nĩakaingata Mũamori, na Mũhiti, na Mũperizi, na Mũgirigashi, na Mũhivi, na Mũjebusi, na Mũkaanani. Na nĩngũkũingĩithya thĩinĩ wa thĩ ĩla ĩthethekaa ĩũkĩ

na ũũkĩ, no ndikambata hamwe na wĩ, nĩ ũndũ ũlĩ na andũ a mĩtwe mĩũmũ, nĩguo ndikaniine njĩĩanĩ. Na andũ maiguĩte ũhoro ũcio mũũru, makĩĩthĩĩna na kĩeha. Na Mwathani akĩĩla ana a Isiraeli, ĩmwe nĩ andũ ma ngingo nzũũ, mwĩonete, ndĩkanamũkũũthya ĩngĩ, na ndĩmũniine, ĩu nĩ ũndũ ũcio eheiai nguo cia maũndũ manyu, na ũthĩ, na nĩngamwonia kĩrĩa ngwĩka kũrĩ ĩmwe. Na aanduĩ a Isiraeli makĩoya ũthaka wao na nguo syao kuuma kĩĩma kĩa Horebu. Na Musa eetĩkĩĩte hema yake, aĩkĩte nja wa kambi, kũla kwa kambi, na ĩĩtwa Hema ya Ũthethya, na kyonekene, onthe ũla ũthĩĩte Mwathani aũmĩte kũthĩĩ hema ĩla ĩĩ nja wa kambi. Rĩrĩa Musa endete kũingĩla thĩinĩ wa hema nja ya kambĩ, andũ othe maimĩte maĩkũũa, o mũndũ harĩa mũlango wa hema yake, na maĩonete Musa egũthiĩ nginya endete kũingĩla yake thĩinĩ wa hema. Ta ila aingie Musa kũ hema, wakavĩka itugĩ ya ĩu, na ĩkĩima ũthĩ wa mũnyako wa hema, na akĩaĩa na Musa. Na nĩendete Musa. Andũ othe nĩmonete itugĩ ya ĩu ĩĩmĩte mũnyako-inĩ wa hema, na andũ othe makĩĩma, makĩhooya o ũmwe kuuma mũnyako-inĩ wa hema yake. Nĩ ũkĩaĩa Mwathani kũrĩ Musa, ũthĩu kũrĩ ũthĩu, ta ũrĩa mũndũ ũmwe nĩakaĩa na mũrata wake, nake akĩĩnũka kũrĩ kambĩ, no mũtungati Joshua mũrũ wa Nun mũnini ndekĩuma thĩinĩ wa hema.

Nĩ akĩuga Musa kũrĩ Mwathani, Ona we ũndetheya, andũkia andũ aya, we na ndũndetheisye niũ ũrĩa ũkaandũmithania na niĩ, we na ũndetheye, Nĩngũkũmenya kuuma kũrĩ othe, na ũthiũ ũrĩ nayo kuuma kũrĩ niĩ. Aingĩ nĩ ũndũ ũũ nĩndĩonete wendo mbee yaku, ũnonie wee mwene ũmenyekana, nĩguo nĩkuone

we, nĩguo nĩkwe nĩndĩonete wendo mbee yaku, na nĩguo menye atĩ andũ aku nĩ ũndũ ũmwe ũnene ũũ. Na ĩthiwa atĩrĩ, Niĩ mwene nĩngũthiĩ mbee waku, na nĩngũkũhe ũhurũko. Na akuga kũrĩ we, angĩ ti wee mwene ũthiĩ na ithuĩ, ndũkandongoe kuuma ũũ. Nĩ atĩa nĩguo kũmenyeka kũkavĩa kwĩ na ma, atĩ nĩnyonete wendo kuuma kũrĩ wee, niĩ na andũ aku, no ũthiiaga waku hamwe na ithuĩ? Na nĩngũtĩĩo niĩ na andũ aku kuuma kũrĩ ndũrĩrĩ ciothe iria irĩ igũrũ wa thĩ. Na Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Na ũndũ ũyũ ũrĩa wanjĩĩra nĩngwĩka, nĩgũkorwo nĩwonete wendo mbere wakwa, na nĩngũĩ wee gũkĩra andũ othe. Na ĩthiawa, Onyesa kũ niĩ wĩwe mwene. Nĩ akiuga atĩrĩ, Nĩngũhĩtũka mbee waku na ũkũngĩ wakwa, na nĩngwĩta ĩtwa yakwa, Mwathani, mbee waku, na nĩngũtĩĩa ũtha ũrĩa nĩngwenda kũmũtĩĩa ũtha, na nĩngũiguĩa tha ũrĩa nĩngwenda kũmũiguĩa tha. Na akĩuga, Ndũkahotya kwona ũthiũ wakwa, nĩgũkorwo mũndũ ndangĩona ũthiũ wakwa na atũũre muoyo. Na Mwathani akĩuga atĩrĩ, Ona, nĩ kũrĩ na handũ hakuhĩ na niĩ, ũkũrũgama igũrũ wa ihiga, Rĩrĩa ũkũũ wakwa ũkaaĩthĩa, nĩngakũĩka thĩinĩ wa mwanya wa ĩthanga, na nĩngakũhumbĩra na moko wakwa igũrũ waku, nginya rĩrĩa ngaaĩthĩa. Na nĩngwehesia kĩvoko kĩakwa, na hĩndĩ ĩyo nĩũkoona kĩla kĩndũ kĩa thutha wakwa, no ũthiũ wakwa ndũkoona nĩwe.

34

Na Mwathani akĩĩla Musa atĩ, Thondekelaa mbao ĩĩlĩ ya ihiga, ta ĩla ya mbee, na ũmbũke ũũke kwa niĩ kĩĩma-inĩ, na nĩngwandĩka

maũndũ marĩa maĩ mbao-inĩ ĩla ya mbee ĩrĩa waunangĩte. Na ũtuĩke mwĩhaarĩrie rũciinĩ, na nĩũkambata kĩrĩma kĩa Sinai, na ũkanyiita kũrĩ niĩ kũu igũrũ wa kĩrĩma. Na mũndũ o na ũmwe ndakanambate hamwe na wĩ kana onekane kĩrĩma-inĩ kĩu kĩothe, na ng'ondu na ng'ombe itikarĩe hakuhĩ na kĩrĩma kĩu. Na akũa ibao ĩĩlĩ sya ihiga o ta sya mbee, na Musa okĩla nĩ ũtukũ akĩambata kĩĩma kĩa Sinai, o ta ũrĩa Mwathani aamwathĩte, na Musa akĩoya ibao icio ĩĩlĩ sya ihiga. Nake Mwathani akĩikũka thĩinĩ wa ĩĩu, na akĩrũgama harĩ we kũu, na akĩĩta rĩĩtwa rĩa Mwathani. Na Mwathani akĩthĩa mbee wa ũthiũ wake, na akĩĩta, Mwathani ũla Ngai ũrĩa ũrĩ na tha na ũrĩa ũrĩ na ũtugi, ũrĩa ũrĩ na ũkirĩrĩria na ũrĩa ũiyũũ ũtugi na ũrĩa wa ma. Na ũthingu ũkũũa na ũtuĩki thĩinĩ wa ngili, wĩheia maũndũ matarĩ ma watho na matarĩ ma kĩhooto na mehia, na ndangĩtheria ũrĩa ũrĩ na mahĩtia, ũkĩrehithia maũndũ matarĩ ma watho ma maithe igũrũ wa ciana, na igũrũ wa ciana cia ciana, igũrũ wa rũciaro rwa ĩtatũ na rwa ĩna. Na ũthĩĩte, Musa akĩinamĩa ũthĩ-inĩ na akĩhooya. Na akĩuga atĩrĩ, angĩkorwo nĩnyonete wendo mbele yaku, Mwathani wakwa nĩathiĩ hamwe na ithuĩ, tondũ andũ aya nĩ a ngingo nũmũ, na wĩkĩre mehia maitũ, na waganu witũ, na tũtuĩke aku.

Na Mwathani ookĩte kũrĩ Musa, Ona, nĩndĩkĩte kũrĩ wee kĩĩkanĩo mbee ya andũ aku onthe. Nĩngwĩka maũndũ ma nzaa, marĩa mataũ moneka thĩ yonthe, kana thĩinĩ wa ndũrĩrĩ syonthe. Andũ onthe arĩa ũrĩ nao nĩmakona mawĩra ma Mwathani, nĩ ũndũ nĩ ma kĩvingano marĩa nĩngwĩka kũrĩ wee. Kĩa ũmenyo maũndũ mothe ĩrĩa syothe nĩ ndĩkwatha, ona, nĩ ndĩkũingata mbee ya

ũthiũ wanyu Mũamorĩ, na Mũkanaanĩ, na Mũperĩzĩ, na Mũhitĩ, na Mũhivĩ, na Mũgerigasĩ, na Mũjebusĩ. Mwĩmenyithye wĩ mwene, ndũkanatũme ndeto ya kĩĩkanĩo na andũ arĩa matũũraga igũrũ wa thĩ ĩrĩa ũratoonya thĩinĩ wayo, ndĩkanatũme ĩtuĩke kĩndũ kĩa kũmũhĩngĩthya. Mũkaasyũndania ithemba syao, na mũkaanyũnania itugĩ syao, na mũkaamĩtema mĩtĩ yao mĩtheu, na mũkaasyũnĩa mĩthemba ya ngai syao na mwaki. Ndĩ, nĩgũkorwo mũtĩkainamĩra ngai ĩngĩ, nĩgũkorwo Mwathani Ngai, ĩtwa ĩrĩa ĩkenagia, Ngai wa kũkena nĩwe. Ndũkanathĩa kĩĩkanĩo na andũ arĩa matũũraga igũrũ wa thĩ, na maĩthie ũtharia kũrũmĩrĩra ngai syao, na marutĩre ngai syao magongona, na makwĩte, na ũrĩe sya syao. Na ũoe ana a aka ao kũ ana aku a ũũme, na ũhe ana aku a aka kũ ana ao a ũũme, na ana aku a aka mahũũthie thutha wa ngai syao, na ana aku a ũũme mahũũthie thutha wa ngai syao. Na ngai sya kwĩthĩwa ndũkaĩthĩa wĩ mwene. Na ĩla ndĩa ya mĩkate ĩtaĩkĩtwe ndawa ũkaĩkũũa, matukũ mũgwanja ũkarĩa mĩkate ĩtaĩkĩtwe ndawa, ta ũrĩa ndakwathĩte, kũrĩ wakwa wa mwerĩ wa ĩrĩa nini, nĩ ũndũ mwerĩ wa ĩrĩa nini nĩwarũmĩte kuuma Misĩrĩ. Yothe iria ihingũlaga nda ni yakwa, ala aanaume, yothe wa mbee wa njaũ na wa mbee wa ngondu. Na wa kĩĩma kya mbee kya nyamũ ya mũthĩĩko ũkaakũũla na ng'ondu, na angĩ ũtakũũla kyo, ũkaanengea thĩĩmu. Kĩĩma kyothe kya mbee kya ana aku ũkaakũũla. Ũtikooneka mbee wakwa ũtarĩ na kĩndũ.

Mithemba ĩtandatũ ũwĩa, no mũthenya wa mũgwanja ũkehũũka, wakwa mbeu na magetha nĩ ũhũũko. Na mũthenya wa kĩama kĩa ciumia ũkaandeela, kĩambĩĩĩo kĩa ũgethio wa

ngano, na mũthenya wa kĩama kĩa ũngano katĩ-inĩ wa mwaka. Mahinda mathatũ ma mwaka wonthe mũndũ mũme waku nĩakooneka mbee ya Mwathani Ngai wa Isiraeli. Rĩrĩa nĩgũkorwo nĩngũingata andũ a ndũrĩrĩ mbere wa ũthiũ waku, na nĩngũkũũria mĩhaka yaku, gũtirĩ mũndũ ũkwenda bũrũri waku, rĩrĩa ũkwambata kwonekana mbere wa Mwathani Ngai waku, mahinda matatũ ma mwaka. Ndũkethĩnje thakame ya mĩtũma yakwa ĩ na mũmũ, na mĩtũma ya mũthenya wa pasaka ndĩkanae ũkĩa. Maciaro ma mbee ma thĩ waku ũkamaĩka nyũmba-inĩ ya Mwathani Ngai waku, ndũkavika mwana-ngondu iria-inĩ wa nyina. Nake Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Wĩandĩkĩre ciugo ici, nĩ ũndũ nĩ kũringana na ciugo ici nĩndĩthondekeete kĩĩkanĩo na wĩ, na na Isiraeli. Na ĩĩ kũu Musa mbee wa Mwathani matukũ mĩongo ĩna, na matukũ mĩongo ĩna, mũkate ndaalĩĩte, na maĩ ndanyuĩte, na nĩandĩkĩte ũthĩ wa mbao cia maũndũ macio ma kĩĩkanĩo, maũndũ ikũmi.

Ta ũndũ Musa aikũũkaa kuuma kĩĩma-inĩ, na ihemba ĩĩlĩ igũũ wa moko make, akĩikũũka kuuma kĩĩma-inĩ, Musa ndamenyete atĩ ũthiũ wake nĩwatũmĩtwo ũtũme rĩrĩa aarĩĩaa nake. Na onĩte Aroni na anene othe a Isiraeli Musa, na onyo wa ĩthemba ya uso wake ũĩ ũtĩĩthĩtwe. Na mekwogopa kũmũkuhĩĩa. Na nĩetĩte o Musa, na makĩĩndũka kũrĩ we Aroni na othe atongoi a ũngano, na nĩatuĩte kũrĩ o Musa.

Na thutha wa icio, ana othe a Isiraeli nĩmokĩte kũrĩ we. Nake amaathire maũndũ mothe marĩa Mwathani aamwathĩte kĩrĩma-inĩ kĩa Sinai. Na tondũ nĩatĩkĩtie kwaria nao, nĩaikĩte kĩhumbĩri

igũrũ wa ũthiũ wake. Rĩrĩa Musa atoonyaa mbee ya Mwathani kwĩĩa nake, nĩendaawa kĩhumbĩo kĩu kũthia aumĩte, na aumĩte aariaa ana othe a Isiraeli syingi Mwathani aathĩte nake. Na ana a Isiraeli nĩmoonire ũthiũ wa Musa, atĩ nĩwatũmĩtwe, nake Musa akĩĩkĩra kĩhumbĩri ũthiũ-inĩ wake mwene, nginya atoonye kwaria nake.

35

Na Musa nĩonganĩthĩtie ũngano wothe wa ana a Isiraeli, na akĩuga atĩrĩ, ici nĩ ciugo iria Mwathani oigĩte mũciiĩke. Mĩthenya ĩtandatũ ũkeka mĩĩma, no mũthenya wa mũgwanja nĩ ũhũũko, ũtheu, sabato, ũhũũko kũrĩ Mwathani; mũndũ wothe ũrĩa wĩkaga wĩra thĩinĩ wa guo nĩakue. Mũtikamũkia mwaki thĩinĩ wa matũũro menyu mothe mũthenya wa sabato, nĩ niĩ Mwathani. Nĩ Musa oigĩte kũrĩ ĩthemba yothe ya ana a Isiraeli, akiuga atĩrĩ, ũyũ nĩ ũhoro ũrĩa Mwathani aathĩte, akiuga atĩrĩ, Oyai pa ũmwe wao ũtũmi wa Mwathani, onthe ũla ũkwĩtĩkĩa na ngoo, nĩmakaũa matũma ma mbee kũrĩ Mwathani, thahabu, betha, shaba. Hyacinth, purple, scarlet double twisted, na fine linen twisted, na hairs ya mbuzi, Na nguo sya ndũũme syĩ syathĩĩtwe mũtune, na nguo sya buluu, na ngũ syĩ itavundaa. na mahiga ma sardius, na mahiga kwa kwendekwa kwa kibega na nguo ndefu. Na kila mũndũ ũrĩa mũũgĩ wa ngoro thĩinĩ wanyu, nĩoke arute wĩra wothe ũrĩa Mwathani aathire, Hema ĩla, na syĩtũmbĩo sya kwĩkũnga, na syĩtũmbĩo sya kwĩkĩa, na ĩtũ sya kwĩkũnga, na mĩtĩ ĩla mĩkũlũ, na mĩtĩ ĩla mĩĩkũ. Na ithandũkũ ya

ũira, na mĩtĩ ya kũmĩkuua, na kĩhumbĩĩo kya ũthetheo, na itambaya. na meza na indo syonthe sya yĩo na kĩtanda kĩa tawa kĩa ũtheu na indo syonthe sya kĩo na kĩgongona na indo syothe sya wĩla wakĩo, Na nguo ĩla ntheu sya Aaroni mũthĩnjĩri-Ngai, na nguo ĩla makatũmĩa ũtumwa thĩinĩ wayo, na kanzu sya ana a Aaroni wa ũthĩnjĩri-Ngai, na mũta wa kũitĩithya, na ũbani wa kũthondekwa.

Na andũ othe a Isiraeli makĩuma harĩ Musa. Na maletie o ũmwe, wa ũkũletie moyo wao, na ala othe aonekete kũ ngoo yao kĩũmi, na maletie kĩũmi kwa Mwathani kũ mawĩko mothe ma hema ya ũthethyo, na kũ mawĩko mothe mayo, na kũ nguo syothe sya mũtheu. Na nĩmarehete aanaume kuuma kũrĩ aka, mũndũ wothe ũrĩa wonekete meciiria-inĩ make, marehete tũmĩkia, na mathũngũ ma matũ, na pete, na mĩnyororo ĩrĩa ĩthondekete wega, na mĩkuha ya moko, kĩndũ gĩothe kĩa thahabu. Na andũ othe arĩa maarehete mĩhothi ya thahabu kũrĩ Mwathani, na arĩa moonekete na gatani ĩrĩa njega, na ikonde cia rangi wa bururu, na ikonde cia ndũrũme iria ciahũrĩtwo rangi mũtune, nĩmaarehete. Na kila mũndũ ũkũũsya kĩũmĩ, nĩmaletie mbesa na shaba, ĩla mĩũmĩ kũrĩ Mwathani, na kũrĩ ala maonekete matĩ matangĩola, na kũrĩ mĩlimo yothe ya kwĩyandĩkĩthya, nĩmaletie. Na kĩla mũndũ-wa-nja mũũĩ na ũũĩ wake moko-inĩ make ma kũthĩa, nĩmakĩndĩte indo syathĩĩtwe, hyacinth, na purple, na scarlet, na fine linen. Na atumia othe, ala kwaonekete nthĩ ya meciiĩo mao na ũũgĩ, manyĩthĩte njuĩĩ cia mbũi. Na atongoi maletie mahiga ma smalagdu, na mahiga ma kũiyũlia thĩinĩ wa epomida, na logeion. na mĩthondekwa ĩyo, na thĩinĩ wa ũta wa

kũitĩithya, na mĩthondekwa ya ũbani. Na kĩla mũndũ mũme na mũndũ mũka, arĩa ngoro syao syamakinyĩtie nĩguo maingĩe kũthondeka mawĩra mothe marĩa Mwathani aathire mathondekwe kũgera Musa, aanake a Isiraeli nĩmarehete kĩheo kũrĩ Mwathani. Na akĩĩra Musa ana a Israeli, Onai, nĩetĩte Ngai kũuma itina ũla Bezaleli ũla wa Urei ũla wa Hori, kũuma mũhĩrĩga wa Juda, Na ĩyũũthĩtie we ngũũmo ya Ngai ya ũũgĩ na ũmenyo, na ũmanyĩsyo wa syĩĩndu syothe. Kũa mwaki wa kwaka nyũmba kũlingana na mĩĩko yothe ya kwaka nyũmba, kũthondeka thahabu, na betha, na shaba. na kũthondeka mahiga, na kũthondeka mĩtĩ, na kũĩka wĩla wothe wa ũũgĩ. Na kũthiithya mbee nĩaheete thĩinĩ wa ũũĩ wake mwene, na ũla Eliab ũla wa Ahisamach, kuuma mũhĩrĩga wa Dan. Na aiyũithie ũũ ũtaũ, ũmenyo, na mũtwe, kũmanya kũthiĩa mawĩĩa mothe ma mũtheu, na ĩla syũmĩtwe na syakaũlĩtwe kũũma na kĩmũũ na kĩtani kĩega, kũthiĩa wĩĩa wothe wa mwako na wa ũkaũlĩo.

36

Na aekile Bezaleli na Eliabu, na onthe mũũĩ kwa ũũĩ, ũrĩa aaheirwo ũũĩ na ũmenyo thĩinĩ wao, kũmenya kũĩka mawĩra onthe, kũringana na itheo itheru iria ciagĩrĩirwo, kũringana na onthe ũrĩa Mwathani aathire. Na Musa ndetithie Bezaleli na Eliabu, na onthe ala mena ũũĩ, ũrĩa Ngai aamũheire ũmenyo ngoro-inĩ, na onthe ala mendete kwĩyendelya ũka kũrĩ mawĩra, nĩguo mamathemye. Na nĩmakwatĩte kũuma kũrĩ Musa indo syothe sya kũũthĩwa, iria aanake a Isiraeli nĩmeetĩte nĩ ũndũ wa

mĩĩmo yothe ya ũtheu kũmĩĩka, na o ene nĩmendete kũĩtĩkĩa indo iria syendete kũũthĩwa kũuma kũrĩ arĩa maatũmĩte rũciinĩ. Na makĩokĩte othe arĩa oogĩ arĩa mekaga mawĩra ma mũtheru, o ũmwe kũringana na wĩra wake ũrĩa mekaga. Na akĩĩra Musa atĩ andũ nĩmarehaga kĩndũ kĩingĩ kũringana na mawĩra marĩa Mũthamaki aathire meekwo. Nĩ athanĩte Musa, na akĩanĩĩa kambĩ-inĩ, akiuga atĩ, mũndũ mũme na mũndũ mũka matikae kũruta wĩra wa maũndũ ma mbee ma kĩamũ, na andũ makĩgiĩrĩrio kũruta indo. Mĩĩmo ĩyo yaĩ ikana kũ o nĩ ũndũ wa wĩa wa ũthondeki, na makĩtiĩa ĩngĩ. Na ndathiie kila mũũi ũkũũ thĩinĩ wa ala mekaga wĩla wa ũtheu, ila syĩ sya Aloni ũmũthĩnjĩli-Ngai, ta ũla Mwathani aathiie Musa.
Nĩathondekithie kĩa kũigĩĩa mbega kĩa thahabu, na kĩa mbũũ, na kĩa ndathi, na kĩa mũtune ũla watumĩtwe, na kĩa gatani ĩrĩa njega ĩla ĩogotetwe Na ĩtemithwe ila petala ya thahabu nzoka, nĩ ũndũ wa kuunĩthania hamwe na ila hyacinth, na ila purple, na hamwe na ila scarlet ĩla ĩnenenĩthĩtwe, na ila fine linen ĩla ĩkĩlothĩtwe, wĩla wa kũthoneka maathondekĩte yo. Ivega sya mũkĩa syĩkũmbatĩte kuuma kũma syĩĩrĩ sya mbĩtũ, wĩra wa kũtumwa ũtumĩtwe ũthĩ wa kwĩkũmbatania ũmwe na ũngi kũlingana na wĩo mwene. Kuuma kwa we meiite yo kana yo kulingana na ũũmbi wake, kuuma kwa thahabu, na mbuluu, na ndathi, na mũtune ũkandamie, na gatani ĩkandamie, ta ũrĩa Mwathani aathire Musa. Na nĩmekĩte mahiga maalĩ meerĩ ma emerald mekwatĩtye hamwe na masyĩĩthĩtwe mũthiũ na thahabu, metemwa na mekovolwa kovolwa kya mũhũũli kuuma kũma matawa ma ana a Isiraeli, Nake akĩmaiga igũrũ wa ciande cia ephod, mahiga ma kĩririkano kĩa ana a Isiraeli, o ta ũrĩa

Mwathani aathire Musa.

Nĩmekile kĩondo kya ĩthĩwa, wĩla wa ũthonganĩo ũtavĩkanĩtye na mĩthemba mĩingĩ kũlingana na wĩla wa ephodi, kuuma thaabu, na mbuluu, na ndathi, na mũtune ũtavĩkanĩtye, na gatani ĩla nzũũ ĩtavĩkanĩtye. Maalĩ kĩa ĩthemba kĩvĩa kĩna mĩkono ĩna kĩlĩ kĩelĩ, ũtali wakĩo wa kĩvoko, na wamba wakĩo wa kĩvoko, kĩlĩ kĩelĩ. Na nguo ya mahiga ĩĩ ya mĩthĩtũ ĩna ĩkĩthondekanĩa thĩinĩ wakĩo, mũthĩtũ wa mahiga, sadio na topazio na simalagido, mũthĩtũ wa mbee na mũhari wa kelĩ, makaa na safiri na yasipa, Na mũhari wa katatũ, ligurium na agate na amethyst. Na mũhari wa kana, kĩsolitho kĩa thahabu na berili na onikĩ syathiũũthĩtwe nĩ thahabu, na syohanĩtwe hamwe nĩ thahabu. Na mahiga maali kuuma kwa maina ma ana a Isiraeli ikumi na ĩĩli, kuuma kwa maina mao maandĩkĩtwe ta timũ, o ũmwe na itina wake kũringana na mĩhĩrĩga ĩyo ikumi na ĩĩli. Na mekĩte igũrũ wa kĩondo kĩa ĩthĩmbũ mĩkanda mĩohanĩtio hamwe, wĩra wa kũohania, kuuma thahabu ĩtheru. Na maathondekithie tũũ ĩĩlĩ syĩĩlĩ sya thaaũ, na tũũ pete sya thaaũ, na maikĩte pete ĩsyo syĩĩlĩ sya thaaũ ũndũ wa mathanĩo meerĩ ma kĩondo kya ĩthũũa. Na makĩĩka mĩnyololo ya thahabu igũrũ wa mĩkanda ĩla ĩĩ igũrũ wa syĩthĩ syothe syĩĩlĩ sya kĩondo kĩla kya kwĩyũa. Na thĩinĩ wa mĩkano ĩĩlĩ ĩĩlĩ mĩngĩ ĩĩlĩ ĩĩlĩ syathonganĩtwe. Na makĩĩkĩa ĩgũlũ wa tũkavĩĩ twĩlĩ twa kĩande, na makĩĩkĩa ĩgũlũ wa maande ma efodi mbee kũng'ethania. Na mekĩte mĩthĩnga ĩĩlĩ ya thahabu, na meĩkĩte ũthĩ wa mĩthĩnga ĩĩlĩ ĩĩlĩ ya thahabu igũlũ wa matũ maalĩ ma mũthia wa kĩndũ kĩa kwĩa, na igũlũ wa mũthia wa mũthia wa kĩa nyuma kĩa efodi

thĩinĩ. Na maathiie mĩũngo ĩĩlĩ ya thahabu, na maĩkĩie ĩtina wa mabega oomwe wa ephod kuuma mũnini wake, kũlingana na mbee, kũlingana na ũnyiitano kuuma ĩtũũa wa mũthĩo ũla mũthondeketwe wa ephod. Na akĩohania kĩĩo kĩa ĩthĩĩwa kuuma kũrĩ mĩũndũ ĩrĩa yarĩ igũrũ wakuo nginya kũrĩ mĩũndũ ya ephod, ĩkĩohania na ndigi ĩrĩa ndiuru, ĩkĩtumwo hamwe nginya nguo ya ephod, nĩguo kĩĩo kĩa ĩthĩĩwa kĩndĩkae gũtunũka kuuma kũrĩ ephod, o ta ũrĩa Mwathani aathire Musa. Na maathondekithie nguo ya thĩ kwa mũthĩa wa kĩande, wĩla wa kũthuma, yothe ya bulu, Kĩndũ kĩa mbũthĩ wa nguo ya thĩinĩ kĩthondeketwe katĩ kĩũmanĩtie, na kĩna mũthia ũthiũrũrũkĩte kĩndũ kĩa mbũthĩ ũtangĩenyũka. Na maathondekithie igũlũ wa mũthia wa kanzu kuuma thĩ ta kũũthũka kwa komamanga tũkomamanga tũnini kuuma buruu na ndathi na rangi mũtune ndembũkanĩtie na gatani ĩrĩa njega ĩrĩa ĩohokanĩtie. Nao maathondekithie ngengele sya thahabu, na makĩĩka ngengele ĩsyo mũthia-inĩ wa kanzu ĩthiũũũni katĩ ka makomamanga. Kĩgamba kĩa thahabu na komamanga ĩgũũ wa mũthia wa kanzu mũthiũrũrũko, nĩ ũndũ wa kũtungata, o ta ũrĩa Mwathani aathire Musa. Na maathondekithie nguo cia gatani ĩrĩa njega, wĩra wa kũtumwo, Aroni na aanake aake. Na mikũũ ya nguo nzũũ ya ũtaanĩ, na kĩũũ kĩa mũtwe kĩa nguo nzũũ ya ũtaanĩ, na nguo cia magũũ cia nguo nzũũ ya ũtaanĩ ĩkũngũthĩtwe. Na mĩkanda yao kuuma ndigi nzeu, na buluu, na ndathi, na mũtune ũthongetwe, wĩla wa mũthongi, o ta ũrĩa Mwathani aathĩte Musa. Na mekĩte kĩvaa kĩa thahabu, kĩũmĩo kĩa ũtheu, wa thahabu ĩtheu, na andĩkĩte ũndũ wa mbee wakĩo maandĩko matoonyetwe ta mũhũũri, Handũ Hatheu kwa Mwathani, Na

makĩĩkĩte igũrũ wa mũthia wa ũthĩu wa ũlũ, nĩguo ũikale igũrũ wa kĩremba kĩa mũtwe kuuma igũrũ, ta ũrĩa Mwathani aathire Musa.

37

Na mathĩĩte hema ikũmi cia itambaya. Mũnana na mĩongo ĩĩlĩ ma mikono nĩwo ũlai wa itambaa ĩmwe, kĩo kĩndũ kĩu kĩalĩ syĩ syothe, na ĩnya ma mikono nĩwo wĩtambi wa itambaa ĩmwe. Na maathondekithie kĩĩmbũ kĩa kũvingania kĩuma ndathi ya ĩlũ, na ndathi ya mũtune, na ndathi ya mũtune mũtune ĩsokothetwe, na gatani ĩnoou ĩsokothetwe, wĩla wa ũthongi wa makelubĩ. Na maĩkĩte kyo ĩtina ya itugĩ ĩnya ĩsya ũtheu ĩsya thahabu na mĩtwe ya syo ya thahabu, na mĩtinda ya syo ĩnya ya betha. Na mekĩte kĩĩa kĩa kũhitha kĩa mũnango wa hema ya ũira kuuma kũrĩ wa mbũũ, na wa ndathi, na wa mũtune ũthonekete, na gatani ĩthonekete, wĩra wa ũthoneki wa makelubi. Na itugĩ syao ithano, na mĩkanda, na mĩtwe yao, na tũcuurio twao maakũmbĩa na thahabu, na mĩthingi yao ĩtano ya gĩcango.

Na nĩmathondekithie nja ĩla ya kũvĩkĩla Mwena wa Mũthini, itambaya sya nja syĩ sya gatani ĩla nzũũ ĩthondeketwe mĩkono igana ĩmwe. Na itugĩ syao syalĩ mĩongo ĩĩlĩ, na mĩtĩ syao syalĩ mĩongo ĩĩlĩ. Na mwalo wa kũthĩ Kĩũmbĩ, igana ĩthĩ igana, na mwalo wa kũthĩ Itũũmbĩ, igana ĩthĩ igana, na itugĩ syao mĩongo ĩĩlĩ, na mĩtĩ syao mĩongo ĩĩlĩ. Na mwalo ũla wa mwena wa ivia itambaa cia kũthinga mĩkono mĩongo ĩtano, itugĩ syao ikũmi, na

mĩthingi yao ikũmi Na mwalo wa mwena wa mũthĩo wa itũa mĩongo ĩtano cia matambaa, ikũmi na ĩtano cia itũa kũlingana na thutha, Na itugĩ syao ithatũ, na mĩsingi yao ithatũ, Na ĩlĩ ya mũthĩ wa kelĩ kũu na kũu kũlingana na mũlango wa ĩa, itambaya ikũmi na ĩtano cia mikono, itugĩ syao ithatũ, na mĩthingi yao ithatũ. Ithanduku syothe sya hema syathondeketwe na gatani ĩla nzeu ĩla ĩthondeketwe. Na mĩseo ya itugĩ syao yalĩ syakĩa, na ndwano syao syalĩ sya mbĩa, na mĩtwe yao yalĩ ĩkũngĩĩtwe na mbĩa, na itugĩ ĩkũngĩĩtwe na mbĩa, syothe itugĩ sya ũa. Na kĩtambaa kĩa kũhumbĩa kĩa mũango wa ũa, wĩa wa mũtumi wa mũthembi, kuuma kũrĩ wa mbuluu, na wa ndathi, na wa mũtune mũogothe, na wa gatani ĩrĩa nĩnĩ ĩogothe, mĩkono mĩrongo ĩĩrĩ ũraihu, na kĩrĩa kĩraihu na kĩrĩa kĩnene mĩkono ĩtano, ĩkĩendana na itambaa sya ũa. Na itugĩ syao syalĩ inya, na mĩthingi yao yalĩ inya ya shaba, na tũcũngũ twao twalĩ twa betha, na mĩtwe yao yalĩ mĩhumbĩtwe na betha. Na tuĩmbĩ syothe sya ĩa ya ũthĩ syĩthiũũĩte shekeli, na syĩo syathĩkĩtwe na betha. Na ĩno nĩyo mĩthondekete ya hema ya ũira, ta ũrĩa kwathĩtwo Musa, wĩra ũtuĩke wa Alawi kũgĩa nĩ ũndũ wa Ithamari mũrũ wa Aroni mũthĩnjĩri-Ngai.

Na Bezaleli wa Uri, wa mũhĩĩga wa Juda, eekĩĩe ta ũrĩa Mwathani aathĩte Musa, Na Eliab mũrũ wa Ahisamach kuuma mũhĩĩa wa Dan, ũla wathondekithie indo syatumĩtwe na indo syatumithio mĩcii na mawĩ ma wĩla, kũtuma na ndune ĩtune na gatani ĩtheu.

38

Na Bezaleli nĩekĩte kĩvĩa. Nake akĩmĩhumbĩra na thahabu ĩtheru thĩinĩ na nja Na aumĩte ĩyo mĩthĩnga ĩna ya thahabu, ĩĩlĩ ũthĩ wa mwena ũmwe, na ĩĩlĩ ũthĩ wa mwena wa kelĩ. Nene kũ mĩtĩ ĩla, nĩguo kũoya ĩyo nayo. Na nĩathondekithie kĩa kĩa ũtaĩo wa igũlũ wa kĩveti kũuma ndahabu ĩtheu, na ĩla cherubim ĩĩlĩ igĩĩlĩ cia thahabu Kelubu ũmwe igũlũ wa mũthia wa kĩtĩ kĩa ũthondekani ũla ũmwe, na kelubu ũmwe igũlũ wa mũthia wa kĩtĩ kĩa ũthondekani ũla wa kelĩ. kũvĩkĩa kĩthĩo na mavamba mao igũrũ wa kĩtĩ kĩa ũthaithanĩrio. Na nĩekĩte meza ĩla ĩkĩĩtwe mbee kuuma thahabu ĩtheu. Na akĩthondeka ĩno mĩsĩndĩ ĩna, ĩĩlĩ ĩgũlũ wa mwena ũmwe, na ĩĩlĩ ĩgũlũ wa mwena wa keli, nene, nĩguo kũoya na mĩtĩ thĩinĩ wao. Nĩathondekithie mĩtĩ ya kũoya ithandũkũ na ya metha, na akĩmĩhumbĩa na thahabu. Nĩathondekithie indo cia metha, mbakũla, na ivinda vya mwaki, na ikombe, na mbakũla sya kũitĩla ndawa ĩrĩa ekũitĩla nacio, sya thahabu. Na nĩathiie mwaki ũla ũmũmĩkaa, wa thahabu, mũtĩ ũla ũkũmĩte, na tũmĩtĩ kuuma mĩena yĩĩlĩ yayo, Kuuma kwa mikonyo yayo itheu, kuuma kwa mikonyo yayo itheu syikuuma, itatu kuuma kwa uu, na itatu kuuma kwa uu, syikuendana ila yimwe na yinyu. Na matawa mao marĩa marĩ igũrũ wa nthia ma mũkano wa njũgũ kuuma kũrĩ o na tũnyũmba twamo kuuma kũrĩ o nĩguo matawa makorwo igũrũ wamo na kanyũmba ka mũgwanja karĩa karĩ igũrũ wa mũthia wa mũtĩ wa matawa igũrũ wa gacũmbĩrĩ kuuma igũrũ kĩũmũ kĩothe kĩa thahabu Na taa mũgwanja igũ ĩgũũ yayo syothe syĩ cia thahabu, na nyakũla

syayo sya kwĩa mwaki syĩ cia thahabu, na indo syao sya kũita syĩ cia thahabu. Ũyũ nĩakunĩĩthĩtie itugĩ na mbemba, na akĩũmba mĩũngo ya thahabu kũrĩ itugĩ, na akĩkunĩĩthia mĩtĩ ya kwĩkũa na thahabu, na akĩkunĩĩthia itugĩ sya gĩtambaya kĩa kũvĩkanĩa na thahabu, na akĩũmba tũcũkũ twa thahabu. Ũyũ nĩethĩte mĩthĩnga ya hema ya thahabu, na mĩthĩnga ya nja, na mĩthĩnga ya kũtambũũthya kĩhumbĩĩ kĩa ĩgũũ ya shaba. Uyu nĩathondekithie mĩtwe ĩla ya thĩliva ya hema, na mĩtwe ĩla ya shaba ya mũnyako wa hema, na kĩhingo kya nja, na ndwano nĩathondekithie kũ itugĩ thĩliva, ĩgũũ wa itugĩ uyu nĩahakanĩĩie na thĩliva yo. Uyu nĩekĩte tuũmbĩ twa hema, na tuũmbĩ twa nja ya shaba. Ũyũ nĩekĩte kĩgongona kĩa shaba kuuma kũrĩ ithĩ cia mwaki cia shaba, iria syaarĩ kũrĩ andũ arũme arĩa maaremeete hamwe na ũngano wa Kora, Uyu nĩethĩte indo syothe sya kĩgongona, na kĩũmbĩo kĩa mwakĩ wakĩo, na mũthingi, na mbakũri, na ndũũmũ sya nyama sya thũmbĩ. Uyu nĩethĩte kĩgongona kĩũmbĩka, wĩla wa mũnyororo kuuma ĩĩ ya kĩa mwakĩ nĩ ũndũ wa kyo nginya kĩa nusu yakyo, na nĩaĩkĩte kũrĩ kyo mĩkanda ĩna kuuma kũrĩ ya syimba inya sya kĩũmbĩka kĩa kĩgongona sya thũmbĩ, nene kũrĩ ya mĩtĩ, nĩguo kũoya na yo kĩgongona. Ũyũ nĩekĩte mũta wa kũitĩithya ũla mũtheu, na ũthondekithyo wa ũbani ũtheu, wĩa wa mũthondeki wa manukato. Ũyũ nĩekĩte kĩa kwĩthamba kĩa shaba, na mũthingi wakĩo wa shaba kuuma kũrĩ ndaĩ cia ala meehĩtĩte, ala meehĩtĩte harĩa mĩĩango ya hema ya ũira, mũthenya ũrĩa aamĩhaandĩte.

Na nĩathondekithie kĩa kwĩthamba, nĩguo methambĩe na kĩo Musa na Aroni na ana ake moko mao na maũ mao, o ĩla mekwĩa

ndani wa hema ya ũira, kana ĩla mekuhĩĩĩa kĩgongona kũtungata, methambaga na kĩo, o ta ũrĩa Mwathani aathire Musa.

39

Thahabu yothe ĩrĩa yathondekithwe nĩ ũndũ wa mawĩra kũlingana na wĩra wothe wa indo syamũre, ĩkĩoneka ĩrĩ thahabu ya maciaro ma mbee, italenta mĩenda na mĩrongo ĩĩrĩ, na shekeli magana mũgwanja na mĩrongo ĩĩrĩ kũlingana na shekeli ĩrĩa nyamũre. Na ũthĩ wa betha kuuma kũrĩ andũ arĩa marorĩtwo a ũngano warĩ igana talenta, na ngĩĩrĩ magana mũgwanja na mĩrongo ĩtano na ĩtano shekeli, drakima ĩmwe kĩa mũtwe, nusu ya shekeli, kũringana na shekeli ĩrĩa nyamũre, Mũndũ wothe ũkĩthĩĩa ũtaũthĩo kuuma mĩaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkũũ igũlũ nĩ mĩongo ĩtandatũ cia ikũmi ngĩ na ngĩ itatũ magana mataano na mĩongo ĩtano. Na kyaũmĩĩke italenta igana ĩmwe sya betha syatũmĩĩkithya kũtwekithya mĩtwe igana ĩmwe ya hema, na mĩtwe ya kĩĩa kĩa kũgayania. Ikefalide igana kimwe thĩinĩ wa italanta igana kimwe, talanta ĩmwe kũ ikefalide ĩmwe, Na ĩla ngili ĩmwe magana mũgwanja na mĩongo mũgwanja na ĩtano sya sikeli nĩathondekithie ndooko sya ĩla itugĩ, na nĩakombithie thaa ĩla mĩtwe yasyĩndũ, na nĩathondekie syĩndũ.

Na shaba wa kĩũmbũ mĩongo ĩmwe na ĩĩlĩ talanta, na ngĩĩa ĩmwe magana matano shekeli, Nĩmathondekithie kuuma kũrĩ we mĩthingi ya mũrango wa hema ya ũira. na mĩthĩo ya ũa ĩrĩa

ũthiũrũrũkĩte, na mĩthĩo ya kĩhingo kya ũa, na tũkonyo twa hema, na tũkonyo twa ũa ũrĩa ũthiũrũrũkĩte, na kĩhumbĩĩo kĩa ũũmba wa kĩgongona, na indo syothe sya kĩgongona, na indo syothe sya wĩla wa ũthambĩ, Na mekĩte ana a Isiraeli ta ũrĩa Mwathani aathĩte Musa, ũguo nĩguo mekĩte. Thahabu ĩla ĩngĩ ĩa ũmĩ wa kũnengewa makĩũmba indo sya kũtungata nayo mbee ya Mwathani, Na hyacinth ĩla yakatĩĩthĩtwe, na purple, na scarlet maathĩĩte nguo cia ũtungata cia Aaroni, nĩguo atungatie nacio handũ hatheu. Nĩmakĩndĩte nguo kũrĩ Musa, na hema, na indo syayo, itina na mĩtĩ ya kwĩkũa yayo, na itugĩ. na kĩgongona, na indo syothe sya kĩo.

Na makuta ma kũithanĩsya, na ũvumba wa kũthondekwa, na kĩvamba kĩa taa kĩtheu, na itawa syayo sya kwakia, itawa sya kwakia, na muta wa mweu, Na metha wa kwĩkĩthya, na indo syothe syayo, na mĩkate ĩla ĩkĩtwe Na nguo cia mũtheru, iria irĩ cia Aroni, na nguo cia ana ake, nĩ ũndũ wa ũthĩnjĩri-Ngai. Na itambaa sya ũa, na itugĩ, na itambaa sya mũnango wa hema, na wa mũlango wa ũa, Na indo syothe sya hema, na indo syothe sya wĩa wayo, na ngũa sya ndũũme syĩthĩtwe mũtune, na syĩkunĩkĩo sya mũtune wa ĩulu, na sya ĩla ĩngĩ syĩkunĩkĩo, na tũũmbĩ, na indo syothe sya wĩa sya mawĩa ma hema ya ũĩa. Kũngĩ syĩngĩ ũndũ Mwathani aathĩte Musa, noguo ana a Isiraeli meekĩte mĩthemba yothe, Na Musa onile mawĩa mothe, na maĩ maekĩte o ta ũrĩa Mwathani aathĩte Musa, ũũ nĩyo meekĩte, na Musa akĩmarathima.

40

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Mũthenya wa mbee wa mweli wa mbee, nĩũkahaanda hema ya ũira. Na ũkaĩka ithandũkũ ya ũira, na ũkamĩhumbĩa na kĩa kũhumbĩa. Na ũkaingĩithya meza, na ũkaĩka ũndũ wa kũĩkĩa wayo, na ũkaingĩithya kĩvuti kĩa matawa, na ũkaĩka matawa mayo. Na ũkavika kĩgongona kĩa thahabu kĩa kũvutia ũbumba mbee ya ithandũkũ, na ũkavika kĩhumbĩĩo kĩa gĩtambaya kĩa kĩvinda igũlũ wa mũlango wa hema ya ũĩla. Na kĩgongona kĩa maũndũ marĩa maheagwo ũkaĩka hakuhĩ na mĩrango ya hema ya ũira. Na ũkaaika ĩla hema, na syindu syothe sya yo ũkaatheria mũthiũrũrũko. Na ũkoya muta wa kũitĩithya, ũitĩithye hema na syindu syothe isĩ yayo, ũtherie na indo syothe syayo, nayo ĩkaava theru. Nĩũkahaka kĩgongona kĩa maũthĩ, na indo syothe syakĩo, na nĩũkaamũa kĩgongona kĩũ, na kĩgongona kĩũ nĩkĩkaĩthya kĩtheu kĩa indo iria itheu. Na ũkaareha Aroni na aanake aake hĩndĩ-inĩ ya mũũsyo wa hema ya ũira, na ũkamatwĩka na maaĩ. Na ũkamwĩkĩa Aroni nguo ila itheu, na ũmũitĩlie maguta, na ũmwamũe, nake nĩagatungatĩla ũthĩnjĩri-Ngai. Na aanake aake ũkamatwaa, na ũkamawĩkĩa nguo. Na ũkamaaka o ta ũrĩa waakaĩte ithe wao, na makaatuĩka athĩnjĩri-Ngai kũrĩ niĩ, na ĩkatuĩka, nĩguo kũgĩe kũrĩ o ũũkĩo wa ũthĩnjĩri-Ngai nginya tene, nginya njiarwa syao. Na Musa nĩekĩte ĩla syothe, ĩrĩa syothe Mwathani aamwathĩte, ũguo nĩekĩte.

Na kyaũmie mweli wa mbee, mwaka wa kelĩ, makĩũma Misili,

mwandũ wa mweli hema ĩkĩĩkwa. Na Musa nĩakĩte hema, na akĩĩka mĩtwe, na akĩtonya mĩkwa, na akĩĩkĩta itugĩ. Na atambũũlithie itambaa ĩla ya kũvĩka igũlũ wa hema, na akĩĩkĩa kĩvĩkĩo kĩa hema igũlũ wakĩo kuuma igũlũ, ta ũla Mwathani aathĩte Musa. Na ĩndĩ oya ũira wa ũthingu, akĩwĩka thĩinĩ wa ithandũkũ, na akĩĩka mĩtĩ ĩla ya kũoya nĩ ithandũkũ. Na aingĩĩsye ithandũkũ thĩinĩ wa hema, na aĩkĩte kĩhumbĩĩo kĩa gĩtambaya kĩa kũhakania, na ahumbĩĩte ithandũkũ ya ũira, ta ũrĩa Mwathani aathĩte Musa. Nake akĩĩkĩte metha hema-inĩ wa ũira, mwena wa gathigathini nja ya gĩtambaya kĩa hema. Na ongeelei igũlũ wayo mikate ya kũonania mbee wa Mwathani, o ta ũla Mwathani aathĩte Musa. Na nĩaikĩte kĩovaĩ kĩa matawa thĩinĩ wa hema ya ũthingu, mwĩtĩkĩo-inĩ wa hema ũla wathĩĩte Kũthĩ. Na nĩaikĩte taa syayo mbee wa Mwathani, o ta ũrĩa Mwathani wathanĩte Musa. Nake akĩiga kĩgongona kĩa thahabu thĩinĩ wa hema ya ũira mbee ya gĩtambaya kĩa kũgayania. Na akĩa ũbani thĩinĩ wa wayo ũbani wa ũthondekithyo, o ta ũrĩa Mwathani aathire Musa. Na kĩthĩ kya kũũthĩĩa mbĩũ sya maũthĩo akĩĩkĩa hakũhĩ na mĩĩango ya hema. Na akĩika ũthĩ wa ĩla kũthiũrũrũka wa hema na wa kĩgongona, nake Musa akĩmalĩithya mawĩra mothe.

Na matu ũkĩkunĩkĩa hema ya ũira, na ũtukũvu wa Mwathani ũkĩiyũa hema. Na Musa ndahotete kũingĩla thĩinĩ wa hema ya ũira, nĩ ũndũ itu ĩĩ yambĩkĩte igũlũ wakĩo, na ũtukũ wa Mwathani waiyũlĩte hema ĩyo. Ĩthĩo ĩla ĩu ĩkwata ĩkwĩa kũu kwa hema, nĩmathiĩte ana a Isiraeli na indo syao. Angĩ ĩu ndĩathiĩte, matiekwĩthya mbaka mũthenya ũla ĩu ĩkĩthiĩ. Itu ĩĩ hema igũlũ

wa hema mũthenya, na mwaki ũĩ igũlũ wayo ũtukũ mbee ya Isiraeli wothe, kũrĩa mothe maathiiaga.

Ũhoro Mwega wa Mariko

1

Kĩambĩĩĩo kĩa ũhoro mwega wa Yesu Kĩlĩsto, mũndũ wa Ngai. Ũndũ ĩĩandĩkĩtwe thĩinĩ wa anabii, ona nĩndatũma mũtũmwa wakwa mbele ya ũthiũ waku, ũrĩa ũkaahaarĩria njĩra yaku mbere yaku, Mũlaka wa ũla ũkayũkĩla kũu werũ-inĩ, Andĩkai njĩla ya Mwathani, ĩkai nthĩa syake nũnganĩ,

Kwĩkĩkile Johana ũkũbatithya kũu werũ-inĩ na kũhunjia ũbatithyo wa kwĩyũa ngalĩka nĩguo mehia mĩthiwe. Na nĩyathiĩte kũrĩ we bũrũri wothe wa Judea na andũ a Jerusalemu, na nĩmabatithĩtwo othe thĩinĩ wa rũũĩ rwa Jorodani nĩwe makĩumbũra mehia mao. Johana aarĩ ekwĩkĩĩte njũũĩ sya ngamĩa na mũcibi wa ĩkonda ũthiũũũ wa mũkano wake, na aarĩ akĩlĩa nzige na ũũkĩ wa ĩthaka. Na nĩahunĩĩte akĩuga, Nĩokaa ũla ũ na hinya kũngĩĩa thutha wakwa, ũla ndionete ndĩ na ũhoti wa

kũinama na kũohola mũkanda wa iraatũ ciake. Nĩ ndamũbatithĩtie na maaĩ, no we nĩakamũbatithia na Roho Mũtheu.

Na kyaũmie thĩ matuku ala, ũkĩa Jesu kuuma Nazareti ya Galilaya, na ũbatithiwe nĩ Johana thĩinĩ wa Jorodani. Na o ũthĩ akĩambata kuuma kwa mai, onete matu makĩtembũkwo, na Ngũũ ta ndutura ĩkĩikũũka igũũ wake. Na mũkano ũkĩuma kuuma kũu igũrũ, ũkiuga atĩrĩ, Wee nĩwe mwana wakwa ũrĩa nyendete, na nĩndĩkenete nĩ ũndũ waku.

Na o hĩndĩ yĩu Ngũũ ũmũũmia nĩ ũthĩ werũũ-inĩ. Na aĩ kũu werũ-inĩ mĩthenya mĩongo ĩna akĩgeĩwa ũũkĩ nĩ Shetani, na aĩ na nyamũ cia gĩthaka, na atũmwo maatungatĩĩa.

Thutha wa kũneana kwa Johana, Jesũ nĩokĩte Galilaya akĩhunjania ũhoro mwega wa ũthamaki wa Ngai Na kũuga atĩ nĩkũhingĩtie ũ ĩla na nĩkũmĩĩte ũthamaki wa Ngai, mũgarũũke na mwĩtĩkie ũhoro ũla mwega.

Kũthiĩ hau hakuhĩ na iria ya Galilaya, nĩonete Simoni na Andulea mũrũ wa nyina Simoni, makĩikĩa wabu thĩinĩ wa iria, nĩ ũndũ maali aimi wa thamaki. Nake Jesũ akĩmeera atĩrĩ, ũkai mũnũmĩrĩre, na nĩngamũtua ategi a andũ. Na o ũmwe matĩtĩ matigĩte mĩtego yao, makĩmũrũmĩrĩra. Na ethĩte kũu kanini onete Jakobũ wa Sebedayo na Johana mũndũ wa nyina ũmwe nake, na o thĩinĩ wa gatũũ makĩonania nyavu. Na o ũmũ nĩameetire. Na maatiĩte ithe wao Zebedayo thĩinĩ wa marikabu

hamwe na andũ arĩa maandĩkĩtwo wĩra, magĩthiĩ thutha wake.

Na maatoonye Kapernaum, na o ũmwe wa sabato aatoonye kĩũngano akĩamba kũthutana. Na maamakiĩtwe nĩ ũndũ wa ũrutani wake, nĩgũkorwo aamĩrutaga ta mũndũ ũrĩ na wathani, na ti ta aandĩki. Na kĩalĩ kĩu thĩinĩ wa ũthamaki wao mũndũ thĩinĩ wa ngoma ĩtaĩ theu, na akĩanĩĩa. Akĩuga atĩrĩ, Ĩtĩkĩa, nĩ kĩĩ kĩrĩ gatagatĩ gaitũ na wee, Jesũ wa Nazarethi? Wokĩte kũthũkia ithuĩ? Nĩndũĩ wee nĩũ ũrĩ, ũrĩa Mũtheu wa Ngai. Na Jesũ nĩakalĩĩthya kũmũ ũla akĩũmba, Ĩkala kĩĩ na ũme ũsye kũna wake. Na ngoma ĩyo ĩtali theu ĩkĩmũthetya na ĩkĩanĩĩa na mũkuũo mũnene, ĩkĩuma kũrĩ we. Na makĩmakaa onthe, nĩ ũndũ wa kũũngana kũrĩ ao ene makĩĩa, Kĩĩ nĩ ĩno? Nĩ ũrutani ũrĩkũ ũũ mweeu, atĩ kũringana na wathani aathanaga o na maũme marĩa matarĩ matheu, namo mamwathĩkĩa? Na ũhoro wake ũkĩuma o rĩmwe kũndũ guothe kwa bũrũri ũrĩa wakuhĩrĩirie Galili.

Na o ũmwe maumile kuma kwa ũngano, magĩthiĩ nyũmba-inĩ ya Simoni na Andreũ hamwe na Jakobũ na Johana. No nyina wa mũka wa Simoni ekwĩte alĩ na ĩũa. Na o ũmwe mekwĩa kũmwĩa ũhoro wake. Na ĩndĩ aamũthiĩte aamũũkĩsye nĩkũmũnyiita mũkono wake, na ĩla mbũa ĩkĩmũtĩa o ũũ, na akĩmatungatĩla. Hwaĩ-inĩ ĩla ĩkĩoneka, ĩtana ĩkwĩa, nĩmakuĩte kũmũ andũ othe ala maarĩ na ũũmũ na ala maarĩ na maĩmu. Na ĩtũũla yothe ĩĩ ĩkonganie kũ mũlyango. Na aahoniie andũ aingĩ arĩa maarĩ na mĩĩmũ mĩingĩ, na akĩngata ngoma nyingĩ, na ndaatĩkĩĩtie ngoma kwaria, nĩ ũndũ nĩamanyĩte we nĩwe Kilisto.

Na rũciinĩ-inĩ kũrĩ na nduma mũno, okĩte akiumĩte na agĩthiĩ handũ ha werũ, na kũu nĩahoete. Na makĩmũingatia Simoni na ala maatũũanĩte nake. Na ĩthĩ ya kũmũona, nĩmamwĩĩa atĩ onthe nĩmakũthĩĩa. Nĩambĩĩa atĩrĩ, Nĩtũthiĩ matũũla-inĩ marĩa mangĩ ma hakũhĩ, nĩguo na kũu ndĩhunjaĩe, nĩgũkorwo nĩkĩo gĩtũmĩte ndoke. Na ĩĩ ĩkũhũthania kũu mĩũngano yao thĩinĩ wa Galilaya yothe, na nĩmo ĩkũingata.

Na mũndũ mũthũa ũkĩũka kũrĩ we ũkĩmũthaithanĩa na akĩmũtũrĩkĩra ndu, akĩmwĩra atĩ, Akorwo nĩwendete, no ũhote kũntheria. Nowe Jesũ akĩonete tha, akĩtambũũthya kĩvoko kĩake, akĩmũhutia na akĩmwĩa atĩrĩ, Nĩndenda, theea. Na aarĩkia kũũga ũguo, o rĩmwe leprosy ĩkĩmweherera, nake akĩthera. Na ũmwe wa kũmũthĩtithia na ũũmĩ, o rĩmwe akĩmũingata, na akĩmwĩra atĩrĩ, ona mũndũ o na ũmwe ndũkamwĩe ũndũ o na ũmwe, no thii wĩonie mũthĩnjĩri-Ngai na ũrutĩe ũhoro wa ũtheeu waku ĩrĩa Musa aathanire nĩ ũira wao. Mũndũ ũla nowe ũthiĩte anza kũhunjia nyingĩ na kũharagania ndeto, nĩ ũndũ ũcio ndangĩhota kũingĩla itũũla-inĩ ũthayũ, no nja kũndũ kũtheri nĩkuo aarĩ, na andũ maoka kũrĩ we kuuma kũndũ wothe.

2

Na atoonyie ĩngĩ kũu Kaperinaumu kwa mĩthenya, na ĩkĩiguiwa atĩ arĩ kũu nyũmba. Na o ũmwe andũ aingĩ nĩmoniĩte, ũndũ ũcio gũtiaĩ handũ ha kũingĩla kana mũrango-inĩ, nake nĩamaathaiĩte kiugo. Na nĩmokaga kũrĩ we makĩkuua mũndũ wa kũlemaa, ũrĩa

woyawa nĩ ana. Na tondũ matiekĩte kũmũkuhĩĩa nĩ ũndũ wa kĩũngano, makĩũnũa mũthia wa nyũmba kũrĩa aarĩ, na maarĩkia kwenja makĩharũũia gĩtanda, kĩrĩa mũndũ ũrĩa waatemete akomete. Onete nĩ Jesũ ũtĩkĩo wao, akĩĩa ũla mũthũku, Mwana, nĩsyethewe kũrĩ we maũndũ moou maku. Kwarĩ andũ amwe a andĩki kũu maikarĩte na makĩwĩrania ngoro-inĩ ciao Nĩ kĩĩ kĩa ũyũ arĩa ũguo matuko? Nũũ ũngĩhota kwerekera mehia angĩkorwo ti ũmwe Ngai? Na o hĩndĩ ĩyo ĩmwe aamenyete Jesũ na roho wake atĩ ũguo ene nĩmatuĩte thĩinĩ wao ene, aameela, Kĩĩ ĩsũ mũtuĩte thĩinĩ wa ngoo syenyu? Nĩ kĩĩ kĩoĩ ndeto nũnũ kũmwĩa mũndũ ũla mũthũku, Nĩmekũithĩtwo mehia maku, na kana kũmwĩa, Ũkĩe na ũoe kĩanda kyaku na ũthiĩ? Nĩguo ĩndĩ mũmenye atĩ Mũndũ wa Mũndũ arĩ na ũthamaki wa kũrekera mehia igũrũ wa thĩ, eethaga kũrĩ mũndũ ũrĩa ũtaathĩĩte, Ndĩkwĩra atĩrĩ, ũkĩra na woe kĩvanda gĩaku ũthiĩ mũciĩ waku. Na akĩũkĩa o ũũ, na akĩoya kĩanda kĩa kũkomea, akĩũma mbee wa andũ onthe, nĩ ũndũ ũcio andũ onthe makĩthimia na makĩgooca Ngai makĩamba atĩ tũtionete ũguo.

Nake akiuma ĩngĩ kũndũ kwa iria, na kĩũmbe kĩothe kĩokaga kũrĩ we, nake akĩmarutha. Na ĩthĩ akĩhĩtũka, onire Levi wa Alfayo ĩkaa ĩgũrũ wa kĩthekũ kĩa ũthimi, na akĩmwĩra, Nũmĩe, na ookĩte akĩmũmĩa. Nĩkĩoneka rĩrĩa we aikarĩte nyũmba-inĩ wake, na aĩngi aũthĩ wa ũthokoi na ehia maĩkalaa hamwe na Jesũ na aũthĩ wake, nĩ ũndũ maĩ aĩngi, na maamũingiie. Na andũ maandĩki na Afalisai mona we akĩla hamwe na ethĩ ngalama na ehia, makĩũia aũthĩ ake atĩ, Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte alĩe na anyue hamwe na ethĩ ngalama na ehia? Na Jesũ ooĩkĩtie, akĩmeela atĩĩ, andũ

arĩa marĩ na hinya matĩendaa mũthethei, no arĩa marĩ na mĩthemba mĩũru. Ndokĩte kwĩta andũ arĩa athingu, no nĩ aĩhia nĩguo mekwĩrĩrie.

Na maali arutani a Johana na arutani a Afalisai nĩmakwĩ kũima. Na maũka na mamwĩla atĩ, Nĩ kĩĩ arutani a Johana na arutani a Afalisai nĩmakwĩ kũima, no arutani aku ti makwĩ kũima? Na Jesũ akĩmeela atĩrĩ, Andũ a nyũmba ya ũhiki matikĩhota kwĩima kũlya hĩndĩ ĩrĩa mũhikania arĩ hamwe nao? Hĩndĩ ĩrĩa yothe marĩ na mũhikania hamwe nao, matikĩhota kwĩima kũlya. Nĩikooka no matukũ ĩla ũmũthĩ nĩakeetheesya kũma kũo mũthĩkanĩ, na ũndũ ũcio nĩmakehĩa kũlya matukũ macio. Ndaa mũndũ ũtumaga kĩrĩa kĩa kũtunga nguo ĩtaĩ ĩthambĩtwo nĩ kũtunga igũrũ wa nguo nene, angĩkorwo na kana, ĩnengaga kĩa ũiyũru wakĩo, kĩa kĩerũ kĩa kĩa nene, na kĩatũkanĩrio kĩonekaga kĩũru kũgĩra. Na ata ũmwe ndekaa divai ya mũthya thĩinĩ wa ihũa cia tene, angĩkorwo na ti ũguo, divai ĩyo ya mũthya ĩtũmaga ihũa itũke, na divai ĩtethea na ihũa ikuaga, no divai ya mũthya nĩyo ĩkwagĩla kũikwo thĩinĩ wa ihũa nthya.

Nĩkyo kyavĩkĩte kwĩthya we mũthenya wa sabato akĩthĩa mĩmea-inĩ ya ngano, na arutwa ake nĩmambĩĩĩe kũthondeka njĩla makĩuna masya ma ngano. Na Afalisai masyiie kũmwĩa, Ona kĩla maĩkaa mũthenya wa Sabato kĩla kĩtĩ kĩendekete. Na we ooiie athe, mutamethoma kila Daudi eekite ii alikwa ni mwendo na nzaa we na ala maathanie nake? Nĩatĩa nĩatoonyie thĩinĩ wa nyũmba ya Ngai ĩndĩ ya Abiatharu mũthĩnjĩri-Ngai mũnene, na akĩlĩa mikate ya kwĩkĩthya, ĩrĩa ĩtĩkĩĩtĩkĩtie kũlĩa

akorwo ti athĩnjĩri-Ngai, na akĩhe o na arĩa maarĩ hamwe nake? Nake eendete kũmakũa atĩrĩ, sabato yaũmĩtwe nĩ ũndũ wa mũndũ, ti mũndũ nĩ ũndũ wa sabato, Nĩndĩo mwene nĩ Mũiitu wa Mũndũ na wa Sabato.

3

Nake akĩingĩla ĩngĩ thĩinĩ wa mũingano, na kwarĩ ho mũndũ ũrĩa warĩ na moko ũmũ. Na maamwendete nĩangĩmũhonia mũthenya wa Sabato, nĩguo mamũthitange. Na akwĩa mũndũ ũla ũ-ĩ na kĩvoko kĩũmũ, Ũkĩa gati-inĩ. Nĩ akĩmakĩĩa, Nĩ kũhotekana kũ sabbath gwĩka wega kana gwĩka ũũru? Kũhonokia roho kana kũũraga? No o makĩkira kĩĩ. Na ĩthĩĩtĩte kũmona na maũndũ ma ũũkĩ, ĩkĩũmĩĩwa nĩ ũndũ wa ũũmĩ wa ngoo syao, ĩkĩĩa mũndũ ũcio, Tambũũa moko waku. Na akĩtambũũa, na moko wake ũkĩũmĩa ũkĩĩ ta ũla ũngĩ. Na maumĩte Afalisai mathiĩ o ĩla ĩla hamwe na Aherodiani, makĩĩa ndundu ĩla ĩkoniĩte we nĩguo mamwanange.

Na Yesu nĩamwĩ na anaumĩ akwe mbaka ya iia, na kĩũngano kĩnene kĩa andũ kuuma Galilaya nĩmamũmĩte. na kuuma Judea na kuuma Jerusalemu na kuuma Idumea na mũrĩmo wa Jorodani na arĩa maarĩ Turo na Sidoni, kĩrĩndĩ kĩnene, maiguĩte maũndũ mothe marĩa ekaga, nĩmokire harĩ we. Nake akĩĩla athĩgĩtani aake nĩguo watũ ũnini ũmwĩtheelele nĩ ũndũ wa kĩũngano, nĩguo matikamũhinyĩĩtie. Nĩgũkorwo nĩathondekithie aingĩ, ũndũ ũcio nĩwatũmire kwĩgwatĩla kũrĩ we nĩguo

mamũkambe othe arĩa maarĩ na mĩthemba. Na maũme maria matarĩ matheru, rĩrĩa maamuonire, maagwĩire mbere yake na makĩanĩrĩra makiuga atĩ wee nĩwe mũriũ wa Ngai. Nĩamakalanĩthya mũno nĩguo matĩkamwĩthya ũthĩ.

Nake akĩambata kĩĩma-inĩ, na akĩĩta arĩa endete we mwene, nao magĩthiĩ kũrĩ we. Na nĩekĩte ikũmi na ĩĩlĩ, nĩguo matuĩke hamwe na we, na nĩguo atũme o kũhunjia. Na kũgĩa na wĩtĩkĩo wa kũtungata mĩmĩ na kũingatia ngoma. Na akĩĩkĩte Simoni ĩtwa Petero. na Jakobũ wa Zebedayo na Johana mũndũ wa nyina na Jakobũ, na akĩmahe maitwa Boanerge, ũrĩa nĩ ana a ngwa, na Andreya na Filipo na Bartholomayo na Mathayo na Thomasi na Jakobo wa Alfayo na Thadayo na Simoni wa Kanaani na Judah Iscariot, ũrĩa aamũnengete.

Nao mokaa kwa nyũmba, na kĩũngano kĩkongana ĩndĩ ĩngĩ, ũla ndĩ kũvika kũthĩĩna kana mũkate kũlya. Na mekĩĩa, ala kuuma kũrĩ we nĩmoimĩte kũmũnyiita, nĩgũkorwo maathanĩte atĩ nĩatangĩkĩte. Na andũ maandĩki arĩa moimĩte Jerusalemu makĩuga atĩ arĩ na Beelzebuli, na atĩ nĩaingatagia ngoma na ũndũ wa mũthamaki wa ngoma. Na ĩtĩte ĩsyĩ o asyĩtie, nĩendete kũmakwĩa na mĩano, Shetani angĩkĩa atĩa kũingata Shetani? Na ũngĩ ũthamaki ũgayũkanĩa wĩ ĩthĩinĩ wakuo, ti ũhotete kũĩma ũthamaki ũcio. Na ũngĩ nyũmba ĩgayanĩtwo nĩ yene wayo, ndĩkwĩhota kũima nyũmba ĩyo. Na angĩ Satani okĩĩte ũthĩ we mwene na nĩagayanĩtie, ti endaa kũima, no nĩwe ũna ũthia. Mũndũ o na ũmwe ndangĩhota kũiya indo cia mũndũ ũrĩ hinya atoonye thĩinĩ wa nyũmba yake, angĩkorwo ndangĩoha wa mbee

mũndũ ũcio ũrĩ hinya, na hĩndĩ ĩyo nĩagataha nyũmba yake. Ti nĩndĩmwĩa atĩ mehia mothe na mĩrumi yothe ĩrĩa andũ makaathana nĩmakwetheesya, Ũrĩa ũngĩthũkia Roho Ĩrĩa Ĩtheru, ndekwĩ na ũndũũ wa kũekĩwa thĩinĩ wa ũtukũ, no nĩ mũthĩthangi wa ũtuanĩri wa tene na tene, Nĩ ũndũ meeĩaga atĩ ĩĩ na ngoma ĩtaĩ theu.

Nĩmokaa nĩ ũndũ ũcio nyina wake na alũme a nyina wake, na matũũĩte nja nĩmatũmĩte kũrĩ we makĩmwĩta. Na tondũ andũ maĩkaa thĩinĩ makĩmũthiũrũrũkĩria, makĩmwĩra atĩrĩ, ona maitũguo na ariũ a maitũguo marĩ nja makũrongooria. Nĩakĩĩte ũũ akĩmakĩĩa, Nũũ ũkĩte maitũ wakwa kana aanavakwa akwa? Na ũmwe nĩonete thĩinĩ ũla ũkũthiũũũa we ĩkaa, auga, Onai maitũ wakwa na alũme akwa, Ũrĩa ũngĩĩka ũrĩa wendete wa Ngai, ũyũ nĩ mũrũ wa ĩthũ wakwa, na mwarĩ wa ĩthũ wakwa, na maaĩ.

4

Na ĩngĩ nĩambĩĩie kũthometha hau ĩthĩ wa iia, na kĩũngano kĩnene kĩonganĩithya kũrĩ we, ũndũ ũcio we atonya thĩinĩ wa ndaita na ĩikala iia-inĩ, na kĩũngano kĩothe kĩarĩ hau ĩthĩ wa iia ĩgũũ wa thĩ. Na nĩatũmĩte ũrutani kũo ĩ nthimo nyingĩ, na nĩeethĩte kũo ĩ ũrutani wake, Thikĩai. Onai, ũla ũkũthaa nĩoimĩte kũthaa mbeu. Na kyonĩkwa mũndũ ũla aahaandaga mbeu, ĩmwe yagwĩte njĩla-inĩ, na nyonyi syokĩte na syakĩlya yothe. Na ĩngĩ ĩkĩgwa igũrũ wa ĩrĩa ĩa mahiga, kũrĩa ĩtiarĩ na thĩ nyingĩ, na o

rĩmwe ĩkĩmera nĩ ũndũ wa kwaga ũtũũmu wa thĩ, Elijah na kũũka nĩakũũkĩte, kyaũngĩtwe, na nĩ ũndũ wa kũtĩĩna mũsĩsĩ kyaũmĩte. Na kĩngĩ kĩagwĩte mĩĩga-inĩ, na mĩĩga ĩkĩmela na ĩkĩmĩnyĩta, na ndĩakĩheana maciaro. Na ĩngĩ ĩkĩgwa thĩ ĩla njega na ĩkĩnengea matunda makĩmea na makĩkũla, na ĩkĩtwaa mĩongo ĩtatũ na mĩongo ĩtandatũ na igana. Na nĩendete kũmakĩĩa atĩrĩ, Ũla ũĩ na matũ ma kũĩgua nĩaĩgue. Rĩĩa yakĩthĩka arĩ wiki, ala maakũvethanĩĩe nake hamwe na ala ikũmi na ĩĩlĩ makĩmũũlia ũhoro wa kĩoongo. Na ooiie aũ, ĩmwe nĩmũheete kũmanya sĩĩ sya ũthamaki wa Ngai, no ala a nza nĩ mĩano ĩla yothe ĩkavĩka. Nĩguo onete maone na matikaone, na maĩkĩe maĩkie na matikamanya, ndakavata maũke na maũi mao mathekethwe.

Nake amauga kũu, Mũtiũĩ nthimo ĩno, na atĩa mũkamenya nthimo syothe? Mũndũ ũrĩa ũhaandaga nĩahaandaga kiugo. Aya no nĩ ala a kũu mbĩĩla-inĩ kũrĩa kũhaandĩkagwo kĩũmbe, na rĩrĩa makaigua, o rĩmwe nĩokaga Shetani na nĩoyaga kĩũmbe kĩrĩa kĩhaandĩtwo thĩĩinĩ wa myoyo yao. Na aya ũndũ ũmwe nĩ ala kũ matongo ma mahiga kũpandwa, ala ĩla ĩndĩ mekũigwa kiugo, o ĩyo na ũkeni mekwoya kĩo. Na ti mĩ na mĩĩmũ thĩĩinĩ wao ene, no nĩ a ĩthĩĩ ya kĩthĩĩ. Ĩndĩ ĩkĩa mathina kana ũthĩĩani nĩ ũndũ wa kiugo, o ĩyo nĩmahĩngĩkaa. Na aya nĩ ala akũandĩkwa thĩĩinĩ wa mĩĩa, ala maĩthĩkĩaa kĩo. Na mĩĩo ya ũthĩ ũyũ, na ũkũũi wa ũtonga, na mĩĩo ĩkoniĩ indo ĩla ĩngĩ ĩkĩingĩla, syĩnyiitaa kiugo, na ĩkava ĩtaĩ na maciaa. Na aya nĩ ala ũthĩ ũla mwega pandĩtwe, ala maiguaa kĩlĩa kĩlĩo na makĩamũkĩĩa, na maũmaa matunda mĩongo ĩtatũ, na mĩongo ĩtandatũ, na igana.

Nake eekwĩĩa atĩĩ, ndĩ taa ĩũkaa nĩguo ĩĩkwo mũno wa kĩondo kana mũno wa ũtĩĩ? Ndĩ nĩguo ĩĩkwo ĩgũrũ wa kĩaũo kĩa taa? Ndĩ nĩgũkorwo kũĩ kĩhithe kĩrĩa angĩ ndangĩ kĩonekanya, na ndĩ kĩonekete kĩhithe, no nĩguo kĩũke ũthayũnĩ. Aŋgĩ mũndũ nĩ na matũ ma kũĩgua, nĩaĩgue. Nĩ aendete kwĩĩa o, onai kĩla kĩndũ mũthikĩĩaga. Thĩinĩ wa gĩthimo kĩla kĩndũ mũthimaga, nĩgũthimĩtwo kũrĩ inyuĩ, na nĩkĩongeelewa kũrĩ inyuĩ ala mũthikĩĩaga. Ũrĩa ũngĩ ona angĩkorwo na kĩndũ, nĩakahewo kĩndũ kĩngĩ, na ũrĩa ũtarĩ na kĩndũ, o na kĩrĩa arĩ nakĩo nĩkĩkamũũtwo. Nake oiite atĩ, ũthamaki wa Ngai ũtariĩ ta mũndũ angĩikĩa mbeu thĩ inĩ, Na nĩ akome na okĩe ũtukũ na mũthenya, na mbeu ĩkũe na ĩkũe ndaĩ ũrĩa atamenyete we mwene. Kwa ũndũ wa yene nĩyo thĩ ĩciaaga maciaro, wa mbee nyeki, ĩcooka ngano, ĩcooka ĩiyũũ ngano thĩinĩ wa mũkĩa. Ĩndĩ mbeu ĩtũmĩte maũndũ, ũthĩ ũtũmaa kĩndũ kĩa kũvũtha, nĩ ũndũ ũthĩ wa kũvũtha nĩũkinyĩte.

Na endete, Tũkavananĩsya atĩa ũthamaki wa Ngai? Kana nĩ mũkaũmo ũmĩ tũkawĩkĩsya wĩo? ta mbeũ ĩmwe ya sinapi, ĩla ĩpandwa igũlũ wa thĩ, nĩ ndũkũ kũlĩka mbeu syothe sya igũlũ wa thĩ, Na ĩndĩ ĩyandĩkwa, ĩthiĩ ĩla na ĩtuĩka nene kũũ syothe sya mbeu sya mũgũnda, na ĩthondeka matavi manene, nĩguo nyonyi sya ĩtuni ihotane kũĩkala kĩĩvũ-inĩ kyayo.

Na ũndũ ta ũũ mĩtaũ mĩingĩ, nĩamaathaiĩte kĩũgo o ta ũrĩa maahotaga kũigwa. Atekwĩ na nzaa ndekwĩ kũmakĩĩa kĩveti, no arutani ake nĩamakĩĩie maũndũ mothe.

Nake akĩmeera ũmũthĩ ũcio hwaĩ-inĩ ũkĩkinya, Twĩthĩi mũrĩmo ũrĩa ũngĩ. Na maatiĩte kĩũngano, nĩmamũtwaa ta ũrĩa aarĩ thĩinĩ wa marikabu, na marikabu mangĩ maarĩ hamwe na we. Na kũgĩĩka kĩhuhũkanio kĩa rũhuho nene, na makũmbĩ maahũũraga thĩinĩ wa marikabu, ũndũ ũcio ĩthĩĩ ĩno ĩkũiyũũra. Na ĩĩ we mwene ũndũ wa mbee ĩla nthĩ ya nyuma ũndũ wa mbee kĩthũnũ kya kũĩkĩa mũtwe akĩkomete, na makamũũkĩa na makamwĩa, Mũtumia, ti ũkũũmbũka atĩ nĩtũkũũa? Na ũmĩte ũkĩũkĩlĩtwe, nĩakaliũkĩla mũũa na akĩĩla ĩĩa, Kĩla kĩĩ, ũa kĩĩ. Na mũũa ũkĩtĩka, na kũkĩvĩka ũtũũ mũnene. Nĩendete kũmakĩĩa atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩtũmĩte mũtuĩke a wĩtigĩ ũguo? Mũtarĩ na wĩtĩkio atĩa? Na makĩĩtigĩla na gwĩtigĩla kũnene, na makĩĩyũlĩana atĩrĩ, Ũyũ nĩ ũũ, nĩgũkorwo o na rũhuho na iria nĩimwathĩkagĩra?

5

Na nĩmokire mũrĩmo wa ĩria, thĩinĩ wa bũrũri wa Agergesene. Na ĩthĩo ya kwĩ ũmwe kũuma marikabu-inĩ wake, o rĩmwe aamũtũnganie mũndũ ũmwe kũuma mbĩĩa-inĩ, ũrĩ na ngoma ĩtakĩtheu. Ũla weĩ na ũtũũko thĩinĩ wa mbĩĩa, na kana na mĩnyolo ndũmũndu onete kũmũoha, Nĩ ũndũ wa we mwene maita maingi mĩnyororo na mĩnyororo kũohwo, na kũunanĩtwo nĩ we mwene mĩnyororo na mĩnyororo kũthuthĩtwo, na gũtirĩ mũndũ wendete we mwene kũhooya, Na ũthukũ wothe na mũthenya wothe kũu mbĩĩlani na kũu itũũlani nĩatũũlaga akĩanĩĩla na akĩĩtemanga na mahiga. Onete Jesu kuuma kũla kũu, nĩathinĩte na akĩmũinamĩla. Na akayũkũa na mũkayũkũ

mũnene akiuga, Nĩ kĩĩ kũrĩ niĩ na wee, Jesũ, mũrũ wa Ngai ũrĩa ũrĩ igũrũ mũno? Nĩngũkwĩra wee Ngai, ndũkanyariĩkie. Etwĩte nĩ ũndũ kũrĩ we, Uma, roho ĩrĩa ĩtarĩ mĩtheru, kuuma kwa mũndũ ũyũ. Na nĩamũũyĩtie atĩ, Nĩ kĩĩ ĩtwa yaku? Na akĩmũĩtĩka akĩamba atĩ, Legio nĩyo ĩtwa yakwa, nĩ ũndũ tũĩ aingĩ. Na nĩamũthaithanirie mũno nĩguo ndakamatũme nja ya bũrũri ũcio. Kwaĩ na kũu mũthĩa mũnene wa ngũlwe ũkĩlĩa hakuhĩ na kĩĩma. Na nĩmamũthaithanĩĩie we othe acio maĩmũ makĩuga, Tũme ithĩinĩ wa ingũlwe, nĩguo tũtoonye thĩinĩ wao. Na nĩaendithĩtie o ĩthĩo Jesũ. Syathĩĩ syĩa ngoma syĩa sya ũthũku syĩngĩĩ thĩinĩ wa ngũlwe, na kĩũngano kĩu kĩathiĩ na mbeu wa kĩtũa kĩa ĩũa thĩinĩ wa iia. Maĩ ta ngĩlĩ ĩĩlĩ, na maũmĩĩwe thĩinĩ wa iia. Na alĩsya ngũlwe moolĩ na mekwĩa kũũ mũũi na kũũ mĩmũnda, na andũ mookĩte kũona kĩla kĩũ kĩonekete. Na nĩmokite kũrĩ Jesũ, na nĩmonete ũla warĩ na ngoma ĩkĩĩ, arĩ na nguo na ũũĩ mwega, ũla warĩ na legioni, na nĩmetigĩrĩte. Na ala maonete makĩĩra andũ ala ũrĩa kwĩkĩkĩte mũndũ ũla wĩ na ndaimoni na ũhoro wa ngũlwe. Nao makĩambĩrĩria kwĩta we ũme kuuma mĩhaka-inĩ yao. Na ĩndĩ ya kwĩkĩa thĩinĩ wa ngalawa, mũndũ ũla wathiĩtwo nĩ ngoma nĩamũthaithe nĩguo akorwo hamwe nake. Na ti ndetikĩtie we, no nĩamwĩĩa, Thii mũciĩ waku kũrĩ a aku na ũmeele syothe iria Mwathani ekwĩkĩĩe na akũiguĩa tha. Na nĩathiĩte na ambĩĩia kũhunjia kũu Dekapoli ũrĩa wothe Jesũ aamwĩkĩte, nao andũ othe makĩgega.

Na Jesũ aarĩkia kũvũka na marikabu ĩngĩ athiĩ mũthia ũla ũngĩ, kĩũngano kĩnene kĩonganĩithya harĩ we, nake aarĩ hakuhĩ na iia. Na ũmwe wa atongoi a nthembo, ũtwaĩtwe Jairo, okĩte na oonete

we, akĩgwa maũndanĩ make. Na nĩamũthaithanĩĩie mũno, akĩũga atĩ, Mũirĩtu wakwa mũnini nĩ kũũ mũno, nĩguo ũke ũmũikie moko, nĩguo ahonokie na atũũre muoyo. Na nĩathiĩ hamwe na we, na kĩũngano kĩnene kĩamũrũmĩrĩra, na makamũhinyĩrĩria. Na mũndũ wa aka ũmwe ũrĩa warĩ na ũtheru wa thakame mĩaka ikũmi na ĩĩrĩ, Na ĩndĩ nyingĩ ũthĩĩna nĩ andũ aĩ nyingĩ atumia ma ũũthĩ, na ũthambĩĩte syuma syake syothe, na ndaĩ ndateithĩtwe kana kanini, no nĩ ũndũ ũmwe kwĩ ũla mũũru ũkĩa. Mũndũ ũla ũiguĩte ũhoro wa Jesũ, oka thĩinĩ wa kĩũngano na thutha akĩhutia nguo yake. Etwĩte nĩ ũndũ thĩinĩ wa mwene atĩ, Aingĩ nĩhutie o na nguo syake, nĩngahonokanio. Na o ũmwe ĩkĩũmie kĩthima kĩa thakame yake, na amanyĩte na mwĩĩlĩ wake atĩ nĩahonie kũma kũũ ũthũkũ. Na o hĩndĩ ĩyo Jesũ nĩamenyete thĩinĩ wake hinya ũrĩa waumĩte harĩ we, akĩgarũka kũrĩ kĩrĩndĩ akĩũria, Nũũ ũhutĩte nguo syakwa? Na aathani maake mekwĩĩa kũmwĩa, Nĩwona kĩũngano kĩkũhinyĩĩtya, na ũkwĩa, Nũũ wamũthĩĩte? na nĩyonete kũthiũrũrũka nĩguo ĩone mũndũ-wa-nja ũrĩa wekĩte ũndũ ũyũ. Mũndũ-wa-aka ũla akĩĩtigĩla na akĩinaina, akĩmenya kĩrĩa kĩonekete harĩ we, akĩũka na akĩgwa mbele yake na akĩmwĩla ũhoro wothe wa ma. Nake akĩmwĩra atĩrĩ, mwarĩ wakwa, wĩtĩkio waku nĩũkũhonokie, thiĩ na thayũ, na ũikale mũgima ũtarĩ na mũthĩĩna waku. Akĩenda kwaĩa, nĩmokĩte andũ kuuma kwa mũtongolia wa ĩthembo makĩĩa atĩ, Mwarĩ waku nĩakuĩte. Nĩ kĩĩ ũkũthĩĩnia mũrutani? No Jesu eethiwa aiguwa ndeto ĩla yaĩĩtwa, akĩĩa mũtongoi wa ũthukũũ, Ndũkae na wĩtigĩo, ĩthia wĩtĩkie. Na ndendete kũmũ mũndũ o na ũmwe kũmũinĩĩa hamwe, angĩ ti Petelo, na Jakobũ, na Johana mũndũ wa nyina ũmwe na Jakobũ. Na ũka kũa

nyũmba ya mũtongolia wa kĩũngano, na ona mũtũũko, na andũ makĩla na makũũga mũno Na ĩndĩte nĩeĩa kũo, Nĩ kĩĩ kĩatũmaa mũthukũme na mũĩle? Mwana ndakuĩte, no nĩakomeete. Nao makĩmũthekeela. Nowe ũmwe aingĩte andũ othe nja, akĩoya ithe wa mwana na nyina na arĩa maarĩ nake, na agĩtoonya kũrĩa mwana aarĩ akomete Na ũkũũ wa kũnyiita moko wa mwana, nĩendete kũrĩ we, Talitha, koumi, ũla nĩ kwendetwa, Mũisikana, kũrĩ we nĩndakwĩa, ũkĩa. Na o hĩndĩ ĩyo wakĩĩkĩa kaana ka mũndũ-wa-ũka na wakĩenda, nĩ ũndũ ĩĩ mĩaka ikũmi na ĩĩlĩ. Nao makĩgega kũgega kũnene. Na aendete ũ mawathanĩo maingĩ nĩguo mũndũ ũtakamanya ũndũ ũyũ, na akĩuga ahewe kũlya.

6

Na nĩoimĩte kũu na nĩokite bũũ wa mũciĩ wake mwene, na aũthĩ ake nĩmamuinĩĩte. Na ĩthĩo ya Sabato ĩkĩa, nĩambĩĩĩie kwendia thĩinĩ wa ĩkundi, na andũ aingĩ makĩĩa makĩgega makĩũia atĩĩ, Ũũ nĩkũ mũndũ ũyũ endete maũndũ maya? Na nũũ ũũgĩ ũyũ ũheetwe nĩwe, na hinya ta ici syĩkagwo nĩ moko make? Tiguo ũyũ nĩwe mũtũmi, mũndũ wa Malia, na mũndũ wa nyina ũmwe na Jakobũ na Joseũ na Juda na Simoni? Na ti ala aa wa nyina ũmwe nake marĩ haha kũrĩ ithuĩ? Na nĩmathũkĩtio nĩwe. Eekwaa kũu Jesũ atĩ ti ĩĩ mũnabii ũtaĩĩwe angĩ ti bũũ wake na kũ andũ a ũkũũ wake na kũ nyũmba wake. Na ndendete kũo ũndũ wa hinya gwĩka, tiga o andu ethũ arĩa maarĩ arũaru aĩkĩte moko nao akĩmahonia. Na nĩamakĩĩte nĩ ũndũ wa kwaga kwĩtĩkĩa kwao. Na nĩathiũrũkaga tũtũũra kũndũ gũthiũrũrũkĩte

akĩrutana.

Nake nĩetĩte ikũmi na ĩĩlĩ, na nĩambĩĩie kũmatumanĩa ĩĩlĩ ĩĩlĩ, na nĩamaheanĩte wĩthĩo wa maũme ma thaahu. Nake amaathire nĩguo matikoe na kĩndũ kĩa gũthiĩ na kĩo njĩlainĩ tiga mũthĩgi ũmwe, matikoe na mũkwa, matikoe na irio, matikoe na mbesa mũcibi-inĩ, No ĩthĩ syavakĩtwe ithanwa, na ndũkanavakie tũngũ ĩĩlĩ. Na nĩendaga kũmamakĩa atĩ, kũla anga mũtonya thĩinĩ wa nyũmba, ikaai o kũu nginya mũkuuma kũu. Na ala aingi ũngĩ matikamwĩtĩkĩia ĩmwe kana maigue ya ĩmwe, mũkĩũma kũu mũkũnũte mbũũ ĩla ĩĩ thĩ wa maũ ma ĩmwe ũndũ wa ũthetheo kũrĩ o. Ti nĩndamwĩa ĩmwe, ĩkavĩka nĩngĩ nesa kũrĩ Sodomu kana Gomora mũthenya wa ũtuanĩo kũgĩa itũũa ĩyo. Na mathĩĩte makĩuma, makĩhunjia nĩguo andũ mendeke, Na nĩmaingatagia nĩũmĩ mĩĩngi, na nĩmathakaga andũ aĩ aĩngĩ na mũta, na nĩmahonokithia.

Na mũthamaki Herode nĩaiguire, nĩgũkorwo rĩĩtwa yake nĩyaĩkĩte kĩũmbe, na nĩoigaga atĩ Johana ũrĩa ũbatithanagia nĩaũkĩirio kuuma kũrĩ arĩa akuũ, na nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ hinya icio nĩĩrutaga wĩra thĩinĩ wake. Anĩĩ mekwĩte atĩ nĩ Elija, no anĩĩ angĩ mekwĩte atĩ nĩ mũnabii ta ũmwe wa anabii. Herod nĩaiguĩte akĩuga atĩ ũla ndatemie mũtwe Johana, ũyũ nĩwe, we mwene nĩasyũkĩte kuuma kũrĩ akuũ. We mwene nĩgũkorwo Herode watũmĩte na akũnyiita Johana na akũmuoha nthĩinĩ wa njeela nĩ ũndũ wa Herodiada, mũka wa Filipo mũndũ wa nyina ũmwe nake, nĩgũkorwo we amũhikĩtie. Aendete nĩgũkorwo Johana Herode atĩ ti kwendeka wee kũgĩa na mũka wa mũrũ wa ĩthĩĩ

waku. Herodias nĩendete kũmũthũũra na nĩendete kũmũũraga, no ndangĩahotire Nĩgũkorwo Herode nĩetigĩrĩte Johana, ũkĩmanya atĩ we nĩ mũndũ mũthingu na mũtheru, na nĩamũkũũaga. Na ũkĩigua ciugo ciake, maũndũ maingĩ ekaga, na kĩmwĩkeno aiguaga ciugo ciake. Na ĩtheo ya mũthenya ũkĩoneka wa kĩĩ, Helode mũthenya wa kũsyalĩlwa kwake aĩkĩte ĩlya wa ũtukũ kũ andũ anene ake, na kũ aathi a ngĩĩ, na kũ andũ a mbee a Galilaya, Na mwali wa Herodia eethya na akĩina na akĩkenania Herode na ala maĩkaa hamwe nake, mũthamaki akĩĩla mũirĩtu ũla, ũtha kũrĩ niĩ kĩla kĩndũ ũkwenda, na nĩngakũhe. Na akĩĩhĩta ũndũ ũcio atĩ kĩrĩa gĩothe ũngĩndĩhooya nĩngakũhe, o na ĩngĩkorwo nĩ nuthu ya ũthamaki wakwa. Nake ũla ũthiĩte nja akĩĩa nyina wake, Nĩ kĩĩ ngwenda? Nake akĩĩa, Mũtwe wa Joani wa Mũbatithania. Na ũtũmĩte kũingĩla o ĩndĩ ĩla na ũiganĩĩo kũrĩ mũthamaki, aĩtia akĩuga, Nendete nĩguo ũhe kũrĩ niĩ o ĩndĩ ĩla igũlũ wa sahani mũtwe wa Johana wa Mũbatithania. Na ũthĩ mũno ũtuĩkĩte mũthamaki, nĩ ũndũ wa mĩĩhĩtwa na ala meikele hamwe nake, ndaendete kũmĩthũkia. Na o hĩndĩ ĩyo mũthamaki akĩtũma mũũthĩ wa kũũlaga, akĩathana mũtwe wake ũletwo. Ũla no ũthiĩte akĩtinia mũtwe wake kũu njeela, na akĩũmia mũtwe wake ĩgũlũ wa sahani na akĩũhe kĩmũndũ kĩa mũirĩtu, na kĩmũndũ kĩa mũirĩtu kĩkĩũhe nyina wakĩo. Na mekĩa kũigwa, arutani ake nĩmokĩte na makĩoya mwĩĩlĩ wake, na makĩwĩka thĩinĩ wa mbĩĩa.

Na atũmwo nĩmonganĩte kũrĩ Jesũ, na makĩmwĩa ũhoro wothe, na ũrĩa wothe meekĩte na ũrĩa wothe marutĩte. Na akĩmeela atĩrĩ, Ũkai inyuĩ ene mwĩ inyuĩ mwene handũ ha werũ,

mũhũũke hanini, nĩgũkorwo andũ arĩa maũkaga na arĩa maathiiaga maĩ aingĩ, na o na kũlĩa matiakoretwo na ithaa. Na mathiĩ maathiire werũ-inĩ ũtaũ-inĩ thĩinĩ wa ngalawa kũlingana na ene ao. Na nĩmoonire mathĩĩ, na andũ aingĩ makĩmamanya, na magũũ kuuma matũũra mothe makĩũmbũkana kũu, na makĩmathiĩa mbee, na makĩũngana kũrĩ we. Nake auma Jesu onete kĩũngano kĩnene na akĩĩa tha nĩ ũndũ maatũĩkĩte ta ng'ondu itarĩ na mũithi, nake ambĩĩĩa kũmatutha maũndũ maingĩ. Na ĩthya nĩyathĩĩte, arutani ake makĩmũkuhĩĩla na makĩmwĩla atĩ handũ haha nĩ werũ na ĩthya nĩyo nene. Matia o, nĩguo mathiĩ mĩgũnda ĩla ĩthiũũĩte na tũtũũla magũle mĩgate, nĩgũkorwo matĩ na kĩndũ kĩa kũĩa. Ũla no ũcookia akĩmakĩĩa, Maheei ĩmwe kũlya. Na makamakĩa we, Twĩthie tũkagũle mĩkate ya denarii magana meelĩ na tũmahe kũlya? Nowe akĩĩa atĩrĩ, Mũĩ mĩkate ĩngĩ? Thiĩi mũkone. Nao maamanyĩte makĩĩa atĩrĩ, Ĩtano, na thamaki ĩĩlĩ. na nĩamaathire maĩkale onthe ĩthũnganĩo ĩthũnganĩo igũrũ wa nyeki ĩla ndũmũ. Na maĩkala mĩthemba mĩthemba, katĩ ka igana na katĩ ka mĩongo ĩtano. Na ũtũũ wa kũoya mikate ĩtano na thamaki ĩĩli ĩla, akĩlola ithuĩ matu-inĩ, akĩathima, na akĩumania mikate ĩyo, na akĩnengea arutani nĩguo maĩke mbele yao, na thamaki ĩĩli ĩla akĩĩgayania andu othe. Na makĩlya onthe, na makĩigana. Na makĩoya itweo ikũmi na ĩĩlĩ sya syĩthĩ syaiyũaa, na kuuma kũna thamaki. Na andũ a ndũme arĩa maaĩĩte mikate ĩyo maarĩ elfu ithano.

Na o hĩndĩ yĩu nĩathĩĩte arutani ake meinye thĩinĩ wa ngalawa na mathiĩ mbee kũthiĩ mũthia ũla ũngĩ kwerekea Bethsaida, nginya we mwene aĩkĩthye kĩũngano. Na ĩndĩ aamanyĩthĩtie ũthĩ

kũo, nĩathiĩte kĩĩma-inĩ kũhooya. Na ũthiku ũkĩika, mbemba ĩrĩ katĩ ka ĩria, nake we mwene arĩ wiki igũrũ wa thĩ. Na onete manyasya makĩthĩĩka ĩ kũthavya, nĩũndũ mũhepo ũĩ ũũ kũũma o. Na ĩkũũ ya ĩna ya ũtukũ nĩokaa kũĩ o akwendya ĩ ya ĩĩa, na endete kũĩthĩa o. No ĩ onete egenda athĩ ya iria-inĩ, meonete ta nĩ kĩũmbe, na makĩanĩĩa. Onthe nĩ ũndũ maamwonete na makĩĩthuka. Na o ũũ aamathĩĩte na akĩmakwĩa, Mwĩyũmĩĩei, nĩ niĩ, mũtiketigĩe. Na akwata thĩ wa meli kũrĩ o, na ũkoma rũhuho, na mũno mũno thĩ wa o ene mekwĩthimia na mekwĩona ũthimo. Ndĩ nĩgũkorwo maamenyete kũũ mĩkate-inĩ, no ngoro yao ĩĩ ĩkũmĩte.

Na maavikie mũũi, maathiie bũlũũni wa Genesaleti na makĩĩkala. Na maumile mao kuuma marikabu-inĩ o ũmwe, nĩmamũmenyie. Nĩmathiĩte kũthiũrũrũka kũndũ kũu wothe kwa mũthiĩ na makĩambĩĩia kũkuua andũ arĩa maarĩ arũaru igũrũ wa itanda syao makamakuuithya harĩa maiguĩte atĩ arĩ kũu, Na kũla ĩla atoonyaga tũtũũra-inĩ kana matũũra-inĩ kana mĩgũnda-inĩ, andũ masyĩaga arĩa anũũ ndũnyũ-inĩ na makamũthaithe nĩguo o na mũthia wa nguo yake makũe, na ala othe maakũaga maahonokaga.

7

Nĩmongene kũrĩ we Afalisai na amwe a andũ a maandĩko maokĩte kuuma Jerusalemu, Na mona nĩmoonete amwe a arutani akwe makĩlya mĩkate na moko ma ndamĩ, ũndũ ũyũ nĩ

ma matathambĩtwe, nĩmatuĩte ũũru. Nĩgũkorwo Afalisai na Ayuudi oonthe, angĩ matitwekaa moko na muũndo, matiĩaga, tondũ nĩmakũmbatĩĩte ũtũme wa akũũ, Na kuuma ndũnĩ-inĩ, angĩ matĩethambĩa, matĩĩlaa, na nĩ kũĩ kĩingĩ kĩla kĩamakĩĩte kũkũmbatĩa, ũthambĩo wa ikombe na ithũngũ na indo sya syũmbĩ na itanda, Ĩndĩ Afalisai na andũ ma ũandĩki makĩmũũĩa atĩrĩ, Nĩ kĩĩ arutwa aku matithiiaga kũlingana na mĩtugo ya athuuri, no marĩĩaga mũkate na moko matathambĩtwo? Ũla na ũcookia akĩmakĩĩla atĩ nĩ wega nĩathĩĩte Isaia ũhoro wanyu wa aĩi, ta ũrĩa kwandĩkĩtwe, Andũ aya nĩmandĩĩkaga na mĩĩomo, na moyo wao nĩũĩ kũũ kuuma kũrĩ niĩ. Ĩtina nĩ manengelaa, makĩĩthia mĩĩthio ya maathani ma andũ.

Mũtiĩte ĩtaũro ya Ngai nĩgũkorwo mũkũmbatĩte ũtũmĩo wa andũ, mĩthambio ya ndigithũ na ikombe, na maũndũ mangĩ maingĩ ta macio mũĩkaga. Nake eekwĩĩa atĩĩ, wega mũtetheea ĩtaũ ya Ngai nĩguo mũkĩĩe ũũmĩ wanyu. Moses nĩwe wendete atĩrĩ, Tĩĩa ithe waku na nyina waku, na ũla ũkwaria ũũru wa ithe kana nyina nĩakue na gĩkuũ. Ĩmwe no mwĩthaa atĩrĩ, angĩ mũndũ ethaa kũrĩ ithe kana kũrĩ nyina, Korbani, kĩrĩa kĩĩ kĩheo, kĩrĩa angĩ kuuma kũrĩ niĩ ũngĩtethekaa, Na ti mũndũ ũcio nĩmũmũrekithya gwĩka kĩndũ kĩa ithe wake kana nyina wake, Mũthia kiugo kĩa Ngai na ũndũ wa mĩtugo yanyu ĩrĩa mwaheanĩte, na maũndũ maingĩ ta macio nĩmwĩkaga. Na ĩthĩtĩe andũ othe a kĩũngano kĩu, nĩendete kũo, Thikĩai waĩ othe na mũmenye. Hatĩrĩ kĩndũ kĩa nja wa mũndũ kĩkĩingĩla thĩinĩ wake kĩrĩa kĩngĩhota kũmũthaaĩa, no ĩrĩa ĩkĩuma thĩinĩ wake nĩyo ĩthaaĩaa mũndũ. Na ĩthĩo nĩatoonyie nyũmba kuuma kũrĩ

kĩũngano, arutwa ake nĩmamũũyĩtie ũhoro wa nthimo ĩyo. Na akĩmeea atĩ, ũũ na ĩnyuĩ mũtavĩ ũmenyo mũĩ? Mũtondũ mũmanya atĩ kĩla kĩndũ kĩa nja kĩĩngĩĩa thĩĩinĩ wa mũndũ kĩtĩonaa kũmũthaaĩa? tondũ ti ĩtonyaga ngolo-inĩ wake, no ĩtonyaga nda-inĩ, na ĩthiĩaga kĩondo-inĩ, ĩkĩthambithia ivia syothe. Oiite atĩ kĩrĩa kĩumanaga thĩĩinĩ wa mũndũ, kĩo nĩkĩo kĩthaahĩsya mũndũ. Thĩĩinĩ nĩgũo kuuma kwa moyo wa andũ meciiĩo maũĩ maumaga: ũtharia, ũthũi, ũũĩti, Ũii, ũtũmi, maũndũ moou, ũthembi, ũthũku, ithiitho ĩĩũ, kũruma, mwĩtĩĩo, na ũkĩĩgu. Yonthe ĩno syoou nĩ sya thĩĩna sĩ sĩumaa thĩĩni na ĩthukasya mũndũ.

Na kũu aokĩte nĩathiĩte kũu mĩhaka-inĩ ya Turo na Sidoni. Na atoonya nyũmba, ndendete mũndũ onaa kũmenya, na ndahotete kũĩthitha. Mũndũ-wa-aka ũla ũiguĩte ũhoro wake, ũrĩa mwarĩ wake ũnini aĩ na ngoma ĩtarĩ mĩtheru, okĩte akĩgwa mbee ya magũrũ make. Mũndũ-wa-aka ũcio aarĩ Mũyunani, Mũsyrophoinikia kũringana na rũrĩrĩ rwake, na nĩamũthaithire nĩguo arute ngoma kuuma kũrĩ mwarĩ wake. Ũla na Jesũ onĩte ũũ, Ĩtĩkĩa ana mahũũnie mbee, nĩ ũndũ ti wega kũoya mũkate wa ana ũkawĩkĩa ngui nini. Mũndũ-wa-nja nowe akĩũkĩa na akĩmwĩa, Ĩĩ, Mwathani, na ĩ ngui syĩ ĩla nini mũnda wa metha syĩlya kuuma kũna tũthĩthĩ twa ciana. Nake akĩmwĩra atĩrĩ, Nĩ ũndũ wa kiugo kĩu, thiĩ; ngoma nĩyũmĩte kuuma kũrĩ mwarĩ waku. Na ĩthĩĩte kũũma, agĩthiĩ nyũmba-inĩ yake, akĩona mwana ũkomete igũrũ wa ũrĩĩ, na ngoma ĩkĩũma.

Na rĩngĩ auma kũu mĩhaka-inĩ ya Turo na Sidoni, agĩũka iria-inĩ

rĩa Galilaya akĩgerera gatagatĩ ka mĩhaka ya Dekapoli. Na marehete kũrĩ we mũndũ kĩongo mũtumia wa kwaria, na makamũthaithe nĩguo aĩke kũrĩ we kĩgoko. Na ũmwĩthĩte we kuuma kũ ĩa nthĩa kũthĩa kwake mwene, nĩaĩkĩte syĩthĩ syake thĩinĩ wa matũ make, na ũtuĩte mata, nĩakuĩte lũlĩmĩ wake. Na ĩndĩ ya kũrora kũũ igũrũ, nĩaũũmĩte na akĩmwĩra, Ephphatha, kĩrĩa kĩonaa atĩrĩ, Ũgũrũke. Na o wĩthĩo matũ make nĩmasyamũkĩtwe, na kĩoho kĩa rũĩmĩ wake nĩkĩovolwa, nake nĩatwawa wĩnonya. Na nĩathĩte nĩndĩ mũndũ mekwĩa, no ĩla ĩndĩ yĩ mũno nĩathĩtie o, ĩla ĩndĩ yĩ mũno mũno nĩmahunĩie. Na makĩmakaa mũno mũno makĩuga atĩrĩ, nĩekĩte maũndũ mothe wega, na atũmaga andũ arĩa matikuĩgua maigue na arĩa matangĩaria maarie.

8

Kũu matuku mau ĩndĩ ĩngĩ kĩũngano kĩnene kĩĩ o na matakwata kĩndũ kĩa kũlya, Jesũ eetĩte arutani aake akĩmeea atĩrĩ, Nĩndĩ na ũtha wa ngoo kũrĩ kĩrĩndĩ, tondũ nĩmaikarĩte na niĩ matukũ atatũ na matĩ na kĩndũ kĩa kũrĩa. Na ũngĩ nĩngĩmarekethya maũthĩ mathiĩ mĩciĩ yao, nĩmakaũngĩa njĩlainĩ, nĩ ũndũ amwe ao mookĩte kuuma kũla kũũ. Na arutwo ake makĩmũcookeria atĩrĩ, Nĩ kũrĩ kũ mũndũ akahota kũgĩa na mĩgate ya kũhũũnia andũ aya gũkũ werũ-inĩ? Na akĩmamũũyia atĩrĩ, Mũĩ na mikate mĩigana? Nao makĩmũcookeria atĩrĩ, Mũgwanja. Nake aathire kĩũngano kĩikale thĩ, na aitĩkĩtie mĩkate ĩla mũgwanja aathokete Ngai aũnangire na aendire kũhe arutwo ake nĩguo maĩke mbele

wa andũ, nao makĩĩka mbele wa kĩũngano. Na maarĩ na tũthamaki tunini, na aamĩrathĩmĩte akiuga atĩ nĩmamĩĩke mbere o na ĩo. Maalĩĩte na makĩĩkenia, na makĩoya masyĩĩ ma tũvĩa mũgwanja itũnda. Maali ta ũndũ wa ngii ĩla ĩna, na nĩamaĩkĩtie. Na ĩngĩa o ĩla, akĩingĩa thĩinĩ wa meli hamwe na anaumĩ ake, akĩa kũu sehemu ya Dalmanutha.

Na Afalisai nĩmoimĩte na makĩambĩĩia kũmũthaithanĩsya, makĩendete kũmũũa kĩonyo kĩa kuuma ituni-inĩ, makĩmũkela. Na ĩtĩĩa nĩakũũmĩte na ngoo kũu rooni-inĩ wake, akiuga atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩratũma rũciaro rũũ rũkaie kũvoya kĩmenyithia? Ti nĩndĩmwĩra atĩrĩ, rũciaro rũũ rũtĩkaheo kĩmenyithia. Na akĩte o ũndũ ũcio, nĩathiĩte marikabu-inĩ akĩũma kũu ĩngĩ.

Na nĩmariganĩiwe kũoya mĩkate, na angĩkorwo ti mũkate ũmwe, matiarĩ na ũndũ hamwe nao thĩinĩ wa ngalawa. Na nĩamaathaga akĩmakĩĩra atĩrĩ, mwĩmenyererei, mwĩhadĩrie ndawa ya Afarisai na ndawa ya Herode. Nao mekwĩ kũthimanya kũrĩ ũmwe na ũrĩa ũngĩ makiuga atĩ, Tũtĩ na mĩkate. Na Jesu akĩmenya, akĩmeea atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩatũma mwĩtuĩtie atĩ mũtĩ na mĩkate? Mũtiĩkũmenya kana kũtaũkĩĩwa? Mũkĩĩ na ngoro syenyu syĩ nyũmũ? Mũĩ na maito no mũtionaa, na mũĩ na matũ no mũtiĩgwaa? Na mũtikũmbũkaa?

Rĩĩa nĩndakũnĩa mĩkate ĩtano ndĩyũnangĩte kũrĩ andũ ngĩrĩ itano, nĩ iondo syigana sya ivĩa syaũmĩte mwĩoete? Makĩmwĩa atĩrĩ, Ikũmi na ĩĩrĩ. Rĩrĩa mĩkate mũgwanja yarĩ kũrĩ andũ ngĩĩa inya, nĩ ciondo syigana kũ sya tũcunjĩ mwonganĩĩtie? Nao

makĩũga atĩrĩ, mũgwanja. Na eetĩĩte kũũ, Mũtĩanĩ mũkũmenya?

Nake oka thĩinĩ wa Bethsaida, na mamũletea mũndũ ũtaonaa, na mamũthaithagia nĩguo amũhutie. Na akĩnyiita moko wa mũndũ ũcio mũtumumu, akĩmũtongoria nja ya itũũra. Na akĩtuĩa mata maitho-inĩ make, akĩĩkĩla moko make harĩ we, akĩmũũria akorwo nĩonaga kĩndũ. Na ĩthĩ wa kuĩlũa, nĩendete, Nĩndĩonaa andũ ta mĩtĩ ĩkĩendaa. Ĩndĩ ĩngĩ nĩaikĩte moko igũrũ wa maitho make, na ĩmũtũmĩte ona, na akĩonesya, na akĩona wega andũ othe. Na nĩamũtũmire mũciĩ wake akĩmwĩra atĩrĩ, Ndũkanatoonye mũciĩ-inĩ kana kwĩra mũndũ o na ũmwe thĩinĩ wa mũciĩ.

Na Jesũ akĩuma na arutani ake mathiĩ tũtũũra-inĩ twa Kaisaria ya Filipo, na arĩ njĩra-inĩ akĩũria arutani ake akĩmeera atĩrĩ, Andũ marauga atĩ niĩ ndĩ ũ? Nao nĩmacookĩtie atĩrĩ, Johana ũla Mũbatithania, na angĩ makiuga Elija, angĩ nao makiuga ũmwe wa anabii. Nake we mwene aika kũu, Ĩmwe nĩ ũndũ ũmwe mũndeete ndĩ ũũ? Ũkĩũkĩwa nĩ ũndũ ũla Petero aika kũwe, Ĩwe ũĩ ũla Kilisto. Na nĩamakaũĩte nĩguo matikae kũĩa mũndũ o na ũmwe ũhoro wake.

Nake nĩambĩĩĩe kũmamenya atĩ nĩ kwagĩĩĩwa Mwana wa Mũndũ kũnyariĩka maũndũ maingi, na kũregwo nĩ athuuri na athĩnjĩri-Ngai akũũ na aandĩki-marũa, na kũũragwo, na thutha wa matukũ matatũ ariũke, Na ũthĩ wa kĩama endete kĩla kĩugo. Na Petelo amuoya mwena, nake ambĩĩĩa kũmũkalĩa. Nake akĩgarũka na ona arutwo ake, akĩrũithia Petero akĩmwĩra atĩrĩ,

Thiĩ thutha wakwa, Shetani, nĩgũkorwo ndũũĩ maũndũ ma Ngai, no nĩ ma andũ.

Na ĩthĩtie kĩũngano kĩa andũ hamwe na arutani ake, aamwĩĩle atĩrĩ, Ũla wothe wendete kũnĩnũmĩĩa, nĩekane we mwene, na oe mũsalaba wake, na anĩnũmĩe. Ũrĩa nĩgũkorwo ũngĩenda roho wake kũhonokia, nĩakamĩthũkia, no ũrĩa ũngĩthũkia roho wake mwene nĩ ũndũ wakwa na wa ũhoro mwega, ũyũ nĩakamĩhonokia. Nĩ kĩĩ kĩkaamũtethya mũndũ angĩkwata thĩ yothe, na ateie ngoro yake? Kana kĩĩ mũndũ akaheana ũkũũyanĩsya wa ngoro yake? Ũrĩa ũngĩ angĩona thoni na niĩ na ciugo syakwa thĩinĩ wa kĩũmbe kĩno kĩa ũtharia na wĩhia, nake Mũiitu wa Mũndũ nĩakona thoni nake ĩrĩa agooka thĩinĩ wa ũkenia wa Ithe wake hamwe na atũmwo arĩa atheru.

9

Na nĩendete kũmakĩĩa, Ameni nĩndĩmakĩĩa atĩ nĩ angi a ũũ haha ĩmĩte arĩa matikaũthĩa wa gĩkuũ nginya maone ũthamaki wa Ngai ũokĩte na hinya.

Na thutha wa matuku ĩtandatũ, Jesũ nĩwĩĩte Petũ na Jakobũ na Johanũ, na akĩmatwala kĩĩma kĩnene kĩa ũtũũ mekũ oiki, na akĩgarũkĩa mbee yao. Na nguo ciake ikĩa ĩkĩmũmũka, nĩeũ mũno ta ĩla, ta ũrĩa mũthambii wa nguo gũkũ thĩ ndangĩhota gũciũthia ũguo. Na nĩonekene kũrĩ o Elija hamwe na Musa, na maarĩ makĩaria na Jesũ. Na ũcookia, Petero auga kũrĩ Jesũ, Rabbi, nĩ

wega ithuĩ tũikale kũũ, na tũthondeke hema ithatũ, ũwe ĩmwe, na Musa ĩmwe, na Elija ĩmwe. Ndaamenyi nĩ ndaamanyĩte kĩla kĩndaavuga, maaĩ nĩ maatĩĩte mũno. Na kyaũmie ĩũ ĩkĩũmĩsya kũũ ũla waũmbĩsya o, na ĩkĩũka mũkano kũũma ĩũ-inĩ wa ĩũ ũla ũkwĩa, Ũyũ nĩwe mwana wakwa ũla wendete, wake mũthikĩĩe. Na mũndũ ũtakũoneka onile, no Yesu we mwene na o. Rĩrĩa maikũrũkaga kuuma kĩrĩma-inĩ, nĩamaathire nĩguo matikeĩre mũndũ o na ũmwe ũrĩa moonete, tiga rĩrĩa Mwana wa Mũndũ akaaũkĩa kuuma kũrĩ akuũ. Na ũla kiugo makĩnyiita, makĩhakanĩa kũrĩ ene menyene atĩ nĩ kĩĩ kĩla kũsyũka kuma kũrĩ akuũ. Na makĩmũũia makĩmwĩa atĩ, Nĩ kĩĩ kĩtũmaga andũ aandĩki mekie atĩ Elija nĩ wa ũka mbee? Ũla ĩla ũcokia akĩmeea atĩ, Elijah ĩĩ ũũkĩte wa mbee nĩakũũkĩthya syĩinthe, na atĩa ĩĩ ĩandĩkĩtwe ĩkoniĩ Mwana wa Mũndũ nĩguo athĩĩne maingĩ na anyaũkĩtwe? No ndĩmwĩa atĩ na Elijah nĩokĩte, na mekĩte kũwe ũla wothe mwendete, ta ũla wandĩkĩtwe igũrũ wake.

Na ũka kũũka kũrĩ arutani onire kĩũngano kĩnene kĩthiũrũrũkĩĩrĩe o, na aandĩki makĩhakania nao. Na o hĩndĩ yĩu kĩũngano kĩu kyothe kĩonete we, makĩgega, na makĩũka mbĩo makĩmũgeithia. Na oorĩtie andũ a maandĩko atĩrĩ, Nĩ kĩĩ mũkũũmbania inyuĩ ene? Na mũndũ ũmwe kuuma kĩũngano-inĩ akĩũcokia akĩuga, Mũtumia, nĩndetete mwana wakwa kũrĩ wee, ũkĩte ngoma ĩtavũaa. Na kũla ũmũkumbatĩlaa nĩũmũteithagia thĩ, na nĩũtũmaga mũũmba ũũkĩa, na nĩũtũmaga akaũthana magego, na nĩũmũũmia, na nĩndeetie arutwa aku nĩguo maũingate, na matiakĩvota. Ũla ũkĩmũcokia akĩmwĩra, Ũũ kĩũmbũ kĩtakwĩtĩkia, kũthia ĩ nĩngũikala kũrĩ ĩmwe? Kũthia ĩ

nĩngwĩkĩĩa ũmwe? Ũkai na we kũrĩ niĩ. Na makĩũa na we kũrĩ we. Na ũmwonete we, o ĩthĩo ngoma ĩkĩmũthetya, na akĩgwa thĩ akĩĩviũvũũka akĩũmbũa mũthũa. Na ũũĩie ithe wake, Nĩ ĩndĩ ĩĩ ta ũndũ ũyũ nĩwĩkĩkĩte kũrĩ we? Nake akĩuga, Kuuma ũnini. Na maita maingi ĩkĩmũikĩa thĩinĩ wa mwaki na thĩinĩ wa maaĩ, nĩguo ĩmũniine, no angĩ ũhoti kĩndũ, tũteithie ũkĩona tha ithuĩ. Nake Jesũ akĩmwĩla atĩrĩ, Aingĩ ũngĩhota kwĩtĩkia, maũndũ mothe nĩ ma ũhoti kũrĩ ũrĩa ũkwĩtĩkia. Na o mwene wa mwana akaya na maitheo akauga, Nĩndĩ mwĩtĩkio, Mwathani, teithia kwĩtĩkia kwakwa kwĩ na ũtaũ. Ona no Yesu ũtĩ ona andũ nĩmakũũngana, akĩũma ngoma ĩla ĩtaĩ theu akĩmĩĩa, Ngoma ĩla ĩtakwĩa na ĩtaĩkia, nĩ nĩkũmĩatha, ũma kũrĩ we na ndũkanamũingĩa rĩngĩ. Na ĩtwĩkĩte kũkaya na kũmũteta mũno, ĩkĩuma, na akĩoneka ta mũkuũ, nĩ ũndũ ũcio andũ aingĩ makĩmwĩa atĩ nĩakuĩte. Ũla no Jesu akĩnyiita moko wake akĩmũũkĩsya, nake akĩũkĩa. Na ũmwe ũtonyete we nyũmba-inĩ, arutwo ake nĩmamũũyaga we kwa ene, atĩ Ĩsũ ti twonete kũũma kĩo. Na akĩmeera atĩrĩ, Mũthemba ũyũ ndũngĩhota kũũma angĩkorwo ti na mahooya na kwĩhinga kũrĩa.

Na kũu maathiĩte nĩmethĩĩte kũgĩa kwa Galilaya, na ndendete atĩ mũndũ amenyithie, Nĩatũmĩte nĩ ũndũ aatũmĩte arutani ake, na aendete kũmakĩĩla atĩ Mũndũ wa Mũndũ nĩakũneanĩtwo moko-inĩ ma andũ, na makaamũũlaga, na oolagĩtwo mũthenya wa ĩtatũ nĩakasũka. No nĩmataũkĩĩte kĩugo kĩu, na nĩmetigĩĩte kũmũũia.

Nĩokĩte Kaperanaumu, na aarĩ thĩinĩ wa nyũmba, nĩamauĩĩte

atĩrĩ, Mwĩkwĩĩanĩĩte kĩĩ njĩĩnĩ? No nĩmatiĩ, tondũ nĩmakwĩĩanĩĩe thĩĩinĩ wa njĩla atĩ nũũ mũnene. Na ĩkala thĩ etĩte ikũmi na ĩĩlĩ na akĩmakũa kũrĩ o: Angĩ mũndũ endete kũa wa mbee, ũkaava wa ũthia wa onthe na ndungata ya onthe. Nĩakwatĩte mwana akĩmũikia kati yao, na akĩmũkumbata akĩmeela, Ũrĩa ũngĩtambĩrĩrĩria ĩmwe ya ciana ta icio thĩĩinĩ wa rĩĩtwa rĩakwa, nĩwe ũtambĩrĩrĩria niĩ, na ũrĩa ũngĩtambĩrĩrĩria niĩ, ti niĩ ũtambĩrĩrĩria, no nĩ ũla wandũmĩte. Johana akĩmũcookesia akĩmwĩa, Mwalimu, nĩtwonete mũndũ ũmwe akĩingata ngoma na ĩtwa yaku, ũrĩa ũtatũthiiaga na ithuĩ, na nĩtwamũgiria, tondũ ndatũthiiaga na ithuĩ. No Jesu akiuga, mũtikagiĩie, tiondu ndũũ ũngĩ ũkeka ũndũ wa hinya na ĩtwa yakwa na ahoteke o ũguo ũguo kwaria ũũru ũkoniĩ. Ũla ũtarĩ mũthũ wanyu nĩ mũteithia wanyu. Ũrĩa ũngĩmũhe mũnyue kĩkombe kĩa maaĩ thĩĩinĩ wa ĩtwa yakwa, tondũ mũrĩ a Kristũ, ti nĩndĩmwĩra atĩrĩ, ndangĩũra mũkaya wake.

Na ũla ũngĩ ũkaaũmia ũmwe wa anini aa ethĩ wa kũndetĩkĩa thĩĩinĩ wa niĩ, nĩ wega kũmũ mũno angĩkorwo ĩwe nĩ ĩkĩĩkĩtwe ihiga ĩa kũthĩa ngingo-inĩ yake na aĩkĩtwe thĩĩinĩ wa iria. Na anga ĩkũkwatithya wĩ ũkũ kana ĩla moko yaku, temenya yĩo. Nĩ kĩega kũrĩ we nĩ mũthũku ũtoonye ũmũ-inĩ, kana moko ĩĩlĩ ĩĩvĩlĩ ũkĩte ũthiĩ kũũ Geena, kũũ mwaki ũla ũtangĩhorio. Kũu kĩa ĩkũmbũ yao ĩtikuaga na mwaki ũtihooagwo. Na anga kũgũũ kwaku kũkũhĩngĩthya, temenya kuo. Nĩ kĩega kũrĩ we kũingĩra mũũmi ũkĩthũkĩte, o na ũkĩte na magũũũ eelĩ kũikio Geena, mwakĩ-inĩ ũtangĩhorio. Kũu kĩa ĩĩwa yao ĩtikuaa na mwaki ũtihokaa. Na angĩ ithimo yaku ĩkũgũithya, ũmĩe, nĩ kĩega kũũ ũtoonye na

ithimo ĩmwe ũtoonye thĩinĩ wa ũthamaki wa Ngai, ũ mathimo meelĩ mĩĩlĩ ũthiĩ thĩinĩ wa gehena ya mwaki. Kũu kĩa ĩĩwa yao ĩtikuũaga na mwaki ũtihooagĩa. Onthe nĩgũkorwo nĩakasyĩwa cũmbĩ na mwaki, na ĩtambĩko yonthe nĩĩkasyĩwa cũmbĩ. Munyu nĩ mwega, no munyu ũngĩtuĩka ũtarĩ na cumbĩ, nĩ kĩĩ mũkaaũtũma ũcumbe? Mũkorwo na munyu thĩinĩ wanyu ene, na mũikarane na thayũ mũndũ na ũrĩa ũngĩ.

10

Na kũu akĩũkĩa akĩũka, nĩokite kũrĩa mĩhaka ya Yudea kũgera kũrĩa kũngĩ kwa Yorodani, na nĩmakonganiie ĩmĩingĩ kũrĩ we, na ta ũrĩa endete, ĩngĩ nĩamĩrutitie. Na Afalisai maathĩĩte makamũũlia kana nĩkwendekaa mũndũ mũme kũte mũka wake, makĩmũkela. Nĩ ũcokia akĩmauga atĩrĩ, Musa endete kĩĩ kũrĩ inyuĩ? Na makĩuga atĩrĩ, Musa nĩetĩkĩĩte andĩka ibuku ya kwĩthũkanĩa na kũthũkana. Na ũcookia Jesũ akĩmeera atĩrĩ, Nĩ ũndũ wa ũũmĩ wa ngoro syenyu nĩandĩkĩte inyuĩ watho ũyũ, No kuuma kĩambĩĩo kya ũũmbĩ, Ngai nĩamũmbĩte mũndũme na mũndũ-wa-ĩka. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ mũndũ nĩakatiia ithe wake na nyina, na nĩakanyiitana na mũka wake, na nĩmakatuĩka eerĩ mwĩĩlĩ ũmwe. Nĩ ũndũ ũcio ti elĩ eerĩ, no nĩ nyama ĩmwe. Kĩla kĩndũ Ngai ekũnganĩthĩtie hamwe, mũndũ ndakae kĩvinganie. Na arĩ thĩinĩ wa nyũmba rĩngĩ, arutwo nĩmamũũyagia ũhoro wa ũndũ ũcio. Na akĩmeela atĩrĩ, ũrĩa ũngĩekũũa mũka wake na akahĩkia ũngĩ, nĩekaga ũtharia igũrũ wayo, Na ũngĩ mũndũ-wa-aka ooĩte mũthiĩ wake na akahikia

ũngĩ, nĩekaga ũtharia.

Na maundu maatweewa kũmũ ciana, nĩguo aciana ao ahuthe, na arutani makĩkalĩpĩla ala maatweewa. Ona nĩ Jesũ akalĩlĩa na akĩĩla ũ, Lekei ciana ciũke kũlĩ mĩ, na mũtikagĩĩe ũ, nĩ ũndũ ũthamaki wa Ngai nĩ wa andũ ta acio. Ti ngũkũhoya, nĩndĩmwĩla atĩ mũndũ ũrĩa ũtangĩamũkĩra ũthamaki wa Ngai ta kaana, ndangĩtonya thĩinĩ wakuo. Na ĩndĩ ya kũmakumbatĩa, akĩmaathĩma ekĩa moko mathĩinĩ mao.

Na ĩthĩo akĩuma wake ũla-inĩ, ũmwe akĩmũtengea na akĩmũtuĩkia ndu, akĩmũũia atĩrĩ, mwalimu mwega, nĩ kĩĩ ngwĩka nĩguo ndĩe ũtũũmi wa tene? Nĩ ũndũ Jesũ akĩmwĩra atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩratũma ũnjĩte mwega? Gũtirĩ mũndũ mwega tiga Ngai ũmwe. Ĩla maathani nĩũmenyaa, ndũkanatuĩke mũtharia, ndũkanaũlage, ndũkanaiie, ndũkanaheane ũira wa maheeni, ndũkanaikie, tĩĩa ithe waku na nyũkwa. Ũla ũcokete akĩmwĩta atĩrĩ, Mũalimu, ici syonthe ndĩmenyeete kuuma ũnini wakwa. Ũla na Jesũ oonete kũrĩ we, akĩmwenda na akĩmwĩra atĩrĩ, Kĩndũ kĩmwe nĩkĩo ũtaĩ. Angĩ ũkwenda kũĩa mũtheu, thĩĩ ũendie ĩrĩa syothe ũrĩ nayo na ũhe athĩĩni, na ũkagĩa na kĩgĩĩna thĩinĩ wa ituni. Na ũka ũnũmĩĩe, ũkuĩte mũthangathanĩ waku. Ũla mũndũ ekĩte mũthuku nĩ ũndũ wa ũhoro ũcio, na akĩoya ekĩte na kĩeha, nĩgũkorwo aarĩ na indo nyingĩ.

Na aaĩthya kũthiũũ Jesũ eĩa anaumĩ ake, Ũla ũtethĩ andũ arĩa marĩ na mbesa nĩmakathĩĩa kũingĩla ũthamaki wa Ngai! Nĩ arutwo nĩmamakĩtie nĩ ciugo ciake. Nake Jesũ akĩmacookeria,

akĩmeera atĩrĩ, Ciana, nĩ ũndũ wa kũũma atĩa kũingĩra ũthamaki wa Ngai kwa arĩa meete mwĩhoko wao ũtonga-inĩ, Nĩ kũũ nũũ kũũ nũũ ngamia ĩthiĩ na irima rĩa mũcũngĩ kũrĩ kũũ nũũ mũndũ mũtonyi athiĩ ũthamaki-inĩ wa Ngai. Nao makĩa mũno mũno makĩamba meĩĩa ene, na nũũ ũngĩhota kũhonokanĩa? Ona arĩa aamarorire Jesũ akĩmeera, kũrĩ andũ nĩ kĩndũ kĩtangĩĩkĩka, no ti kũrĩ Ngai, nĩ ũndũ maũndũ mothe nĩ mangĩĩkĩka kũrĩ Ngai. Petero nĩambĩĩiie kwĩĩa kũmũ, Ona isĩ, nĩtũtiĩte indo syothe na nĩtũkũrũmĩte. Kũcookya, Jesũ akĩuga, Ameni nĩndĩmwĩa inyuĩ, ndaa mũndũ ũtigĩte nyũmba, kana aanake, kana aawa, kana ithe, kana nyina, kana mũka, kana ciana, kana mĩgũnda nĩ ũndũ wakwa na nĩ ũndũ wa Ũhoro Mwega, Ĩthĩ ndakwĩa ĩkũmi ĩa mĩongo kenda ĩu nĩ ĩmwe ĩndĩ yĩĩ thĩinĩ wa ũthĩ wakwa ũyũ, nyũmba na alũme na aka na ithe na mũmĩa na ciana na mĩgũnda hamwe na mateta, na thĩinĩ wa ũthĩ ũla ũkoka, ũtũũmi wa tene na tene. Aingĩ nĩ makaĩthya ma mbee ma kũthia, na ma kũthia ma mbee.

Maarĩ nzĩanĩ makĩambata mathiĩ Jerusalem, na Jesũ nĩwe wamathongonya, nao maatũmĩte, na makĩmũinũka maatĩĩte. Nake ooete ĩngĩ ala ikũmi na ĩĩlĩ, aambĩĩĩa kwĩĩa ũla ũkwendete kũmũkoa. Atĩ ona, twĩ tũkwambata twĩ tũthiĩ mbee kũ Jerusalemu, na ũla Mwana wa Mũndũ nĩakaneananĩwa kũrĩ athĩnjĩri anene na andĩki, na nĩmakamũtuĩra kĩĩko kĩa gĩkuũ na nĩmakamũneana kũrĩ andũ a ndũrĩrĩ, Na nĩmakamuthekelya, na nĩmakamũkũũma, na nĩmakamutuĩla mata, na nĩmakamũũlaga, na mũthenya wa ĩtatũ nĩakasyũka.

Na mathokaga kwa we Jakobũ na Joani ana a Zebedayo makĩmwĩthya, mũthaiithia, twenda ũla ũngĩ twakũũthya ũtwĩkĩe. Nake akĩmeera atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩrĩa mwendete ndĩmũthondekere? No makĩĩĩte kũmwĩĩa atĩrĩ, tũhe nĩguo ũmwe aikale mwena waku wa ũũmĩ na ũngĩ aikale mwena waku wa ũmotho thĩĩnĩ wa ũkaru waku. Ũla na Jesũ onete kũo, Mũtimanyaa kĩla mũũthaa. Mũhotaa kũnyua kĩkombe kĩla ndĩnyuaa, na ũbatithio ũla ndĩbatithĩtwo kũbatithio? Nao makĩmwĩa, Tũnĩ na ũhoti. Nake Jesũ akĩmeea atĩrĩ, Kĩkombe kĩrĩa niĩ ndĩanyuuaga nĩmũkakĩnyua, na ũbatithio ũrĩa niĩ ndĩbatithĩtwo nĩmũkabatithio, No gũikala mwena wa ũũme wakwa na mwena wa ũmotho ti wakwa kũheana, no nĩ acio mehaarĩĩrio.

Na ala ikũmi mekĩa maiguĩte, mambĩĩie kũũa nĩ ũndũ wa Jakobũ na Johana. Nowe Jesu eetĩte o, aameelia atĩ, mũĩ atĩ ala monekaa kũthana ndũndu syĩthĩ nĩmaathanaĩsya, na anene ao nĩmekwatĩsya wĩkĩ wao. Ndikavika ũũ no ĩkaavika thĩĩnĩ wanyu, no ũla angĩenda kũĩkĩa mũnene thĩĩnĩ wanyu, nĩakaavika ndungata yanyu. Na ũrĩa ũngĩenda wanyu gũtuĩka wa mbee, ĩkava ngombo wa andũ othe. Nĩ ũndũ Mwana wa Mũndũ ti okĩte kũtungathĩĩo, no kũtungata, na kũheana ngoro yake ĩkomboithya handũ ha aingĩ.

Na mookaga Jeriko, na kũũma kwake kuuma Jeriko na a anaumĩ ake na kĩũngano kĩnene, mwana wa Timayo Bartimayo ũtumumu aikaĩte handũ ha njĩla akĩenda. Na rĩrĩa aiguire atĩ nĩ Jesũ Mũnazarene, ambĩrĩirie kũrĩra na kwĩra, Mũrũ wa Daudi,

Jesũ, ndeka ũtha. Na andũ aingĩ maakalĩmia nĩguo akĩe kĩ, nowe akĩongeela kũyũkĩa mũno, Mũndũ mũme wa Daudi, ũndĩthĩĩe ũtha! Na ĩtĩĩte Jesũ akĩuga, Mwĩtei, na makĩĩta ũla mũtumumu makĩmwĩa, Wĩ na ũũmĩ, ũkĩa, nĩakwĩtaa. Ũla na aĩte ũtethĩ nguo yake, okĩte, ookĩte kũrĩ Jesũ. Na ũcookia Jesũ akĩmwĩta atĩrĩ, Nĩ kĩĩ ũkwenda ngwĩkĩe? Ũla mũtumumu akĩmwĩta atĩrĩ, Raboni, nĩguo none. Na Jesu endete kũu, Ũthie, ũtumia waku nĩũkũhonokie. Na o ĩthĩo onete, na endete kũmũingiĩa Jesu ĩla nzĩa-inĩ.

11

Na ĩthĩo nĩmakuhĩĩa kũingĩa Jerusalemu kũingĩa Bethphage na Bethany kwerekea kĩĩma kĩa mĩtamaiyũ, nĩatũmaa eerĩ a arutwa ake. Nake wendete kũo, Thiĩi mũtũũla ũla ũĩ mbee yanyu, na o ũmwe mũkĩingĩla thĩinĩ wakuo, mũkona mwana wa ndigili ũohetwe, ũla ũtanaikaa mũndũ o na ũmwe wa andũ. Mũmũohoe mũmũlete. Na angĩ mũndũ ekwĩa atĩrĩ, nĩ kĩĩ kĩa mwĩka ũũ? mwĩe atĩrĩ Mwathani nĩendete, na o rĩmwe nĩakamũtũma ũũke haha rĩngĩ. Nĩmethiĩte na nĩmonete mwana wa ndigĩ ũohetwe mũlyango-inĩ nja kũu njĩla-inĩ, na nĩmamũohola. Na amwe a ala maĩmĩte o kũu nĩmeetawa atĩrĩrĩ, nĩ kĩĩ mũĩkaga mũkĩoola mwana wa ndigiti? Acio nao maekiie o ta ũndũ Jesũ aathiite, na makĩmaekia mathiĩ. Na maaletie kĩana kĩa ndigĩĩ kũrĩ Jesũ, na maĩkĩte nguo syao ĩgũrũ wakĩo, nake aikarĩte ĩgũrũ wakĩo. Aingĩ nĩmataandĩkĩte nguo syao njĩlainĩ, na angĩ nĩmatemanĩte matavi ma mĩtĩ kuuma mĩtĩnĩ na makĩmaandĩka njĩlainĩ. Na ala

maathĩĩte mbee na ala maathĩĩte thutha nĩmeanĩĩe makĩuga atĩrĩ, Hosana, mũrathime ũla ũũkaga na ĩtwa ya Mwathani. Yathimĩtwe ũthamaki ũla ũyũkaa ĩna ĩtwa ya Mwathani wa ithe witũ Daudi, hosana kũu igũũ.

Na Jesũ aingĩile Jelusalemu na thĩinĩ wa nyũmba ĩtheu, na ĩthĩĩte ona indo syothe, ũtukũ ũkĩvika, aumĩle Bethania na andũ ikũmi na ĩĩlĩ.

Na mũthenya ũrĩa warũmĩrĩire mathiĩ moima Bethania nĩarĩ na ng'aragu Na onete muti wa mikuyu kuuma kula ũkĩ na mathangũ, ookite angĩ nĩ kũona kana nĩakona kĩndũ thĩinĩ wakuo. Na ookite igũrũ wakuo, ndoonete kĩndũ angĩ ti mathangũ, ti nĩ ndĩakĩ ĩthĩ ya mikuyu. Na akĩmũcookeria akĩmwĩra atĩrĩ, Tĩ kũu ũmwe kuuma harĩ waku thĩinĩ wa tene tĩ mũndũ o na ũmwe maciaro alĩe. Nao arutwo ake nĩmaiguire.

Na moka ĩngĩ thĩinĩ wa Yerusalemu, na ĩtonyete Yesu thĩinĩ wa nyũmba ĩla ĩtheu, andĩkĩte kwendia ala meendagia na ala megũlaga thĩinĩ wa nyũmba ĩla ĩtheu, na metha sya ala meendagia mbesa na itĩ sya ala meendagia nduĩ akĩsyũngũla. na ndaendete mũndu o wothe akuue kĩndũ ekĩte hekarũ-inĩ Nĩaũthĩtie akĩmakwĩa atĩrĩ, ti kwandĩkĩtwe atĩ nyũmba yakwa nĩ nyũmba ya mahooya ĩkeethwo nĩ ndũrĩrĩ ciothe? No ĩmwe mũmĩtuĩte kĩmamo kĩa aĩci.

Na maĩkuĩa andĩki na Afalisai na athĩnjĩli akũũ, na mekũthĩĩa ũndũ mekũmũũlaga, mekwĩtĩĩa nĩ ũndũ andũ othe mekwĩtũkĩa

nĩ ũndũ wa ũrutani wake. Na ĩthĩo ũtukũ wakinya, nĩendete nja ya itũũla.

Na maathĩĩte kũu rũciinĩ, monete mũkũyũ ũũmĩte kuuma mĩĩndũ. Na Petro akĩririkana, akĩmwĩra atĩrĩ, Mũthamaki, ona mũtĩ wa ngũyũ ũrĩa watumire nĩũmĩte. Na akĩmacookia, Jesu akĩmeea atĩrĩ, Mũĩ na wĩtĩkio wa Ngai. Ti nĩgũkorwo nĩndĩmwĩra atĩ ũrĩa ũngĩĩra kĩrĩma kĩĩ, Ũkĩe na ũikĩtwo thĩinĩ wa iria, na ndakavagane ngoro-inĩ wake, no nĩekwĩtĩkia atĩ ĩrĩa erauga nĩĩkavĩka, ĩgaakorwo kũrĩ we kĩrĩa angĩrauga. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ nĩndĩmwĩa, syĩndũ syothe ĩrĩa ĩngĩ mũhooya mũkĩenda, ĩtĩkiai atĩ nĩmũkwamũkĩa, na ĩkaamũkĩa. Na ĩthĩo mũĩmĩte kũoya mũĩkũũ, mũĩthye kana kĩndũ mũĩ nakĩo kũũ wa ũmwe, nĩguo na Ithe wanyu ũla ũ kũũ matu-inĩ aĩthye kũrĩ ĩmwe syĩnoĩ syanyu. Angĩ na ĩmwe mũtiĩthya, na baba wanyu ndarĩĩthya mahĩtia manyu.

Na mokaa ingĩ kũu Jerusalem, na ĩndĩ ĩla endete thĩinĩ wa hekalũ, mokaa kũrĩ we athĩnjĩri nene na andĩki na athuuri. Na maĩ mwĩthĩa, Ũ ũndũ wa ũthamaki ũrĩkũ ũĩkaga maũndũ maya? Kana nũũ wakũhe ũthamaki ũyũ nĩguo wĩke maũndũ maya? Ũla na Jesũ akĩũkĩa akĩmakwĩa, Nĩngamũũia inyuĩ na nĩ ũmwe ndeto, na mũnjũkĩe, na nĩngamwĩa inyuĩ ũthamaki wa mũthemba ũrĩkũ ndĩkaga ici. Ũbatithyo wa Johana waumĩte kũu igũlũ kana waumĩte kũ andũ? Njookiei. Na meeciilĩtie kũu meeene makĩuga, Angĩ tũkwĩa, Kuuma ituni, nĩakwĩa, Nĩ kĩĩ ĩlĩ mũtiamwĩtĩkia? No tũngĩuga atĩ kuuma kũrĩ andũ? Nĩmetigĩrĩte andũ, nĩgũkorwo othe nĩmanyiitĩte Johana atĩ aarĩ mũnabii. Na

makĩũkĩa mekwĩa kũrĩ Jesũ, Tũtimenyaa. Na Jesũ akĩũkĩa akĩmeea, Na nĩndĩ nĩndĩkwĩa inyuĩ thĩĩinĩ wa ũthamaki wa mũthemba ũrĩkũ nĩndĩĩka maũndũ mau.

12

Nĩambĩĩĩe kũmakĩĩa na nthimo, mũndũ aandĩte mũgũnda wa mĩthabibũ na ũgĩthiũrũrũkĩria rũthingo na agĩenja kĩhihĩro kĩa ndibei na agĩaka mũthiringo, na agĩũkomboithia kũrĩ arĩmi na agĩthiĩ. Nĩatũmĩte ndungata kũrĩ alĩmi wakati ũla, nĩguo akwate maciaro ma mũgũnda wa mĩthabibũ kuuma kũrĩ o. Na matwĩte we, mamũthia, na matũmĩte matanĩ na kĩndũ. Na ĩndĩ ĩngĩ nĩatũmĩte kũrĩ o ndungata ĩngĩ, na ĩyo maamĩthĩte na mahiga, makĩmĩthũnga mũtwe, na makĩmĩtũma ĩthũkĩtwo. Na ĩngĩ ũngĩ nĩatũmĩte, na ũla nĩmamũũĩte, na aingĩ angĩ, ala ĩĩ nĩmakũũaga, na ala nĩmamĩĩaga. Nĩ ũndũ ũcio akĩĩ na mwana ũmwe ũrĩa endete, akĩmũtũma wa mũthia kũrĩ o akiuga atĩrĩ nĩmagatĩĩa mwana wakwa. Ala alĩmi, mona we ũkĩte, meĩĩa thĩĩinĩ wao atĩ ũyũ nĩwe mũgai, ũkai tũmũũlae, na ũgai ũkava witũ. Na ĩndĩ syamuoya, nĩmamũũlaa na nĩmamũikia nja wa mũndũ wa mĩthabibũ. Nĩ kĩĩ kĩrĩa mwene wa mũgũnda wa mĩthabibũ ekeka? Nĩakooka na anange arĩmi aya, na ahe mũgũnda wa mĩthabibũ andũ angĩ. Kana mũndũ ũyũ wandĩkĩtwo mũtathomete, ihiga ĩrĩa aaki maatiire ĩyo ĩkĩĩka mũtwe wa koine, Kuuma kwa Mwathani nĩkwĩkĩkĩte ĩĩ, na nĩ ya kũsyomoka maitho-inĩ maitũ.

Na mekavoya ũmũ kũmũkũmbata, na mekĩogopa kĩũngano, nĩgũkorwo mekamanya atĩ nĩ kũrĩ o aarie mũtaũ ũla. Na mekamũtĩa mekĩthiĩ.

Na matũmaga kũrĩ we angi a Afarisai na a Aherodiani nĩguo mamũtege na kiugo. Nao maoka makĩmwĩa atĩrĩ, Mũtũmi, nĩtwĩ ũndũ wa ma nĩ wa ma, na ndũkũmakĩthya ũndũ wa mũndũ o na ũ, nĩ ũndũ ndũonaa ũthiũ wa andũ, no ũtũmaa ma ũkĩtũtia njĩla ya Ngai. Twĩe nĩkĩo, nĩ kwagĩĩtĩkana kũhe Kaisari ũthimi kana ti kwagĩĩtĩkana? Tũhe kana tũtikahe? Nowe ũmenyete ũhinga wao, akĩmeea atĩĩ, Nĩ kĩĩ kĩatũmaga mũngeie? Ndetheei denali nĩguo ndĩone. Nao nĩmakuĩte. Nake akĩmeela, Mũonanio ũyũ na ĩandĩko nĩ wa ũũ? Nao makĩuga, Wa Kaisara. Na Jesũ akĩmacookia, akĩmeera atĩrĩ, Heai ĩrĩa sya Kaisari kũrĩ Kaisari, na ĩrĩa sya Ngai kũrĩ Ngai. Nao makĩmũgega.

Na maoka Masadukai kwa we, ala matwaa atĩ ũsyũkũ ndũĩ kũa, na makũũya we makĩĩtwaa, Mwalimu, Musa nĩandĩkĩte ithĩ atĩ angĩkorwo wa ũmwe mũndũ-wa-nyina aakua na atie mũka wake, na ciana ndaatie, nĩguo mũndũ-wa-nyina wake oe mũka wake na amũkĩĩe mbeu kũrĩ mũndũ-wa-nyina wake. Andũ a ũlũme mũgwanja nĩ andũ a ũlũme. Na ũla wa mbee nĩeethĩte mũndũ-wa-aka, na akĩkua ndaatiĩte mbeu. Na ũla wa kelĩ nĩwĩyĩte yĩ, na akua, na nake ndaatiie mbeu. Na ũla wa katatũ o ta ũũ. Na arĩa mũgwanja makĩmwoya, na matiigana mbeu. Wa mũthia wa othe, mũndũ-wa-aka ũcio o nake agĩkua. Kũ ũsyũkũo ũũ, makaasyũka, nĩ wa ũmwe wao akaava mũka? Nĩũndũ ĩla mũonza nĩmamũthiĩte mũka. Na kũũkĩwa Jesũ akĩmakĩa, Mũtĩ

mũkũũ nĩ ũndũ wa ũũ, ti kũmanya maandĩko kana ũhoti wa Ngai? Nĩgũkorwo rĩrĩa makaũkĩra kuuma kũrĩ akuũ, ti makaũhĩkania kana makaũhĩkanio, no makoona ta atũmwo ala marĩ igũrũ. Ũhoro wa akuũ nĩ ũndũ nĩmasyũkaa, ti mũthomete thĩinĩ wa ĩbuku ya Musa, ũhoro wa kĩhinga kĩa mĩtĩ, ũrĩa Ngai endete kũrĩ we akĩuga atĩrĩ, Niĩ nĩ niĩ Ngai wa Abraham, na Ngai wa Isaaka, na Ngai wa Jakobo? Ndĩ ĩlĩ Ngai wa akuũ, no wa arĩa maĩthĩ, ĩmwe nĩ ũndũ ũcio mũheenĩtie mũno.

Na ũmwe wa andĩki oka hakuhĩ, ona aĩgua makĩhakania, ona atĩ nĩamũkĩĩte wega, akĩmũũria atĩrĩ, Nĩ ĩrĩkũ mwatho wa mbee wa syĩ syothe? Na Jesũ akĩmũũkĩa atĩ, Ya mbee ya ndathano syothe nĩ, thikĩĩia, Isiraeli, Mwathani Ngai witũ nĩ Mwathani ũmwe, Na ũkwendete Mwathani Ngai waku na moyo waku wothe, na ngoro yaku yothe, na ũũĩ waku wothe, na hinya syaku syothe. Ũyũ nĩwo mwathano wa mbee. Na ya kelĩ ĩthanaa ĩno, ũkenda mũndũ wa ũkũũ waku ta wĩ mwene. Ndeto nene kũũ ĩsĩ ĩngĩ. Na mwandĩki akĩmwĩĩa atĩrĩ, Wega, mũtumia, nĩwarĩa na ma atĩ ũmwe nĩwe, na ndakĩĩ ũngĩ tiga we, Na kũmwendana kuuma ngoo yake yothe, na kuuma ũmenyo wake wothe, na kuuma muoyo wake wothe, na kuuma hinya wake wothe, na kũmwendana mũndũ wa itũũra take ta mwene, nĩ kũnene kũkĩla maũthĩo mothe ma kũũthya na magongona mothe. Na Yesu ona ũmwe nĩakĩũ na ũũgĩ akĩmũcookesia, akĩmwĩa, Ndũĩ kũũ kwa ũthamaki wa Ngai, na mũndũ o na ũmwe ndaakĩenda kũmũũia kĩũũo.

Na ũcokia ũla Jesũ endete kũthũa kũ ĩla nyũmba ya Ngai, Nĩ atĩa

ala andũ ma mawandĩko mekwĩa atĩ ũla Kilisto nĩ mwana wa Daudi? Mwene nĩwe Daudi oiite thĩinĩ wa Ngũũmo Itheu, Mwathani oiaa kũ Mwathani wakwa, ĩkaa ũũmĩ wakwa wa kĩũmĩ kũthĩa nĩngĩĩka thũ syaku kĩgũũ kya maũũ maku. Nĩ ũndũ ũcio Daudi we mwene nĩetaga Mwathani, na nĩ kũ mũriũ wake atũmĩka? Na kĩrĩndĩ kĩnene kĩamũthikĩĩrĩirie na gĩkeno.

Nĩ aendete kwĩĩa ũ kũu ũndũ wa kũmathondeka yake, Onai kuuma kũu andĩki arĩa mendete kwendia na nguo nene na maikaio ndũani. na itĩ sya mbee thĩinĩ wa ithaka sya kũũngana, na itĩ sya mbee thĩinĩ wa mĩthemba. Ala mekũlya nyũmba sya atumia ma ntheu, na nĩ ũndũ wa kwĩyonania makĩhooya mahooya maĩ, aya makaanĩwa ũtuĩko mũnene.

Na ĩndĩ ĩkavĩa Yesu nĩendete kũikarĩra mbee wa kĩgĩĩna kĩa mbesa, nĩonete ũrĩa andũ maĩkĩtĩte mbesa sya syũma kũu kĩgĩĩna-inĩ kĩa mbesa. Na atonyi aingĩ mekwĩkĩa maũndũ maingĩ, na mũtumia mũtheu mũthĩĩni ũmwe ũkĩa ekĩa syĩthĩ syĩĩlĩ, kĩla kĩĩ nĩ kodrante. Na ĩtĩtie arutani ake, eendete kũo, Amĩn nĩndakũmĩa atĩ mũtumia ũũ wa ndigwa ũũ mũthĩĩni nĩekĩte ĩnene kũũ anthe arĩa mekĩte ndũngũ-inĩ ya kĩgĩĩna, Onthe nĩ ũndũ maĩkĩte kuuma kũrĩ ũingĩ wao, no ũyũ aĩkĩte kuuma kũrĩ ũthĩĩni wake onthe ũrĩa aĩ, mũothe ũtũũmi wake.

13

Na ũkĩthiĩ wake kũũma hekalũnĩ, ũmwe wa arutwa ake

akĩmwĩa atĩrĩ, mũrutani, ona mahiga maya na mĩako ĩĩ. Na Yesu akĩmũcookesia akĩmwĩa, Nĩwona ici nyũmba inene? Ndĩkasyaa ũũ ivaa na ihiga ĩĩ igũlũ wa ihiga ĩĩla ĩtakamomokithya. Na ĩthui akĩikie kĩĩma-inĩ kĩa mĩtamaiyũ mbee wa hekarũ, Petero na Jakobũ na Johana na Andreya nĩmamũũyĩtie manyiitanĩĩe nake, Twĩa ithuĩ ĩĩ maũndũ maya makahaana, na nĩ kĩĩ kĩmenyithya ĩĩ maũndũ maya mothe makwenda kũhingio? Nake Jesũ akĩmacookia akĩambĩĩia kũmakũũa atĩĩ, Mwĩmenyeei ndũkanamũheenie nĩ mũndũ. Aingĩ nĩgũkorwo nĩmakooka na ithuwa yakwa makiuga atĩ nĩ niĩ ndĩ, na nĩmakahĩtithia andũ aingĩ. Ĩla ũkĩa mũigue mita na matwĩ ma mita, mũtĩkamake, nĩũndũ nĩ wa kwĩkĩka kũikala, no ndĩonĩ ũthĩĩo. Nĩgũkĩokĩa nĩgũo ndũĩ ĩkokĩa ndũĩ na ũthamaki ũkokĩa ũthamaki, na nĩkũkavĩa na mĩthingithio kũndũ na kũndũ, na nĩkũkavĩa na nzala na mĩtũkano. Mĩambĩĩo ĩĩ nĩ ya ũthĩĩna wa kwĩyũũa. No ĩĩ mwĩmenyeelele. Nĩgũkorwo nĩmakamũneana kũrĩ makũngano, na nĩmũkahovithio kũrĩ makũngano mao, na nĩmũkaĩma mbee ya aathani na athamaki nĩ ũndũ wakwa, ũtuĩke ũira kũrĩ o. Kũndũ kwa ndũĩĩ syothe nĩ wa bata ũhoro mwega ũhunjĩĩo mbee. Rĩrĩa makamuongoza makamũneana, mũtikaĩe na ũthĩĩna mbee wa kĩla mũkaaria, kana mũtikaĩe mũkĩĩthũkũmya, no kĩla kĩngĩneanwa kũrĩ ĩmwe thĩinĩ wa saa ĩyo, kĩu mũkaarie, nĩ ũndũ ti ĩmwe mũrĩ arĩa makaaria, no nĩ Roho Mũtheru. Mũndũ wa nyũmba akaneana mũndũ wa nyũmba wake kũũ-inĩ, na ĩthe aneane mwana wake, na ciana ikaũkĩĩa aciari ao na ikamaũlaga. Na mũkaathũũwo nĩ andũ othe nĩ ũndũ wa rĩĩtwa ĩakwa, no ũrĩa ũkaĩkĩĩvĩtĩa nginya mũthĩa, ũcio nĩakahonokio.

Rĩrĩa mũkona kĩndũ kĩa magigi kĩa ũtheri kĩrĩa kĩarĩtwo nĩ Danieli mũnabii kĩrũgamĩte harĩa kĩtagĩrĩirwo kũrũgama, ũrĩa ũthomaga nĩamenyerere, hĩndĩ ĩyo andũ arĩa marĩ Judea nĩmorĩre irĩma-inĩ. Ũla ũrĩ igũrũ wa nyũmba ndakanaikũrũke thĩinĩ wa nyũmba kana atoonye kũoya kĩndũ kuuma nyũmba-inĩ yake, Na ũla ũ kũu mũndanĩ ndakacooke thutha kũoya nguo yake. Kaĩ ũa kũrĩ andũ-a-aka arĩa marĩ na nda na arĩa manongithĩtie ciana mathinĩ macio. Hooyai nĩndĩ kũũma kwa ĩmĩ yanyu ndĩkae kũthĩĩ kwa mbeũ. Ikavya nĩ ũndũ matuku mau makavya mathĩĩna, ta ũrĩa ũtavĩkĩte ũtarĩ ta ũcio kuuma kĩambĩĩo kĩa ũmbĩ ũrĩa Ngai wambĩire kũthĩa wa ĩu, na ũtikavĩka. Na angĩ Mwathani ndakũnyĩtie matukũ, mwĩĩlĩ wothe ndũngĩatũũkĩtie, no nĩ ũndũ wa athuũĩ arĩa ethũũrĩte akũnyĩtia matukũ. Na hĩndĩ ĩyo angĩ mũndũ amwĩe, Ona aha Kristũ, ona kũu, mũtĩkwĩtĩkie. Nĩmakooka nĩ ũndũ a-Kilisto a maũndũ na anabii a maũndũ, na nĩmakanengea imanyithyo na maũndũ ma kĩeha nĩguo mahĩtithie, angĩkorwo kwĩ ũhoti, o na ala ethĩtwe. Ĩmwe na onai, onai nĩndamwĩĩle mbee ũndũ wothe. Nĩ ĩndĩ matukũ mau, thutha wa mĩnyamako ĩyo, riũa nĩkaĩa nditi, na mwezi ndũkaheana ũtheri wakĩo, Na ithethya syakavya kũma kuuma kwa mũtũnĩ, na hinya ila ĩlĩ thĩinĩ wa matũnĩ ĩkathithĩka. Na hĩndĩ ĩyo nĩmakoona Mũrũ wa Mũndũ okĩte thĩinĩ wa matu na hinya mũingĩ na ũkaru. Na hĩndĩ ĩyo nĩakatũma atũmwo ake, na nĩakongania athuui ake kuuma mĩena ĩna ĩĩna ya thĩ, kuuma mũthia wa thĩ nginya mũthia wa ituni.

Kuuma kũ muuki wa nzuu mwithie nthimo. Rĩrĩa kĩtheka kyayo kĩĩ nĩkĩũmĩte kĩũmũ na kĩkũa mathangũ, mũmenyaa atĩ kĩmũthĩ

kĩĩ hakuhĩ, Ũũ nĩguo na inyuĩ, ĩla mũona ici ikĩĩka, mũmenye atĩ ĩĩ hakuhĩ ũthĩ mĩĩango-inĩ. Ti nĩndĩmwĩla atĩ kĩũmbe kĩĩ kĩtikathĩa nginya maũndũ macio mothe mekĩke. Kĩũ mbingu na thĩ nĩikavĩta, no mĩario yakwa ndĩkavĩta.

Nowe kana mũthenya ũla kana saa ĩyo ndũmũndu nĩamanyaa, kana atũmwo a kũũ ituni, kana Mwana, tiga o Ithe. Onai, mwĩkalei mũkĩĩ na mũhooe, nĩgũkorwo mũtimenyaa rĩrĩa ihinda rĩkinyaa. Ta mũndũ ũthiĩte ũthĩĩ-inĩ, atiĩte nyũmba yake, na aheete andũ ake a ũkombo wĩkĩo, na o ũmwe wĩra wake, na mũikali wa mũrango aathire nĩguo aikale etheete. Mwĩangalĩei nĩ ũndũ ũcio, mũtiũĩ wakwa ĩndĩ mwene wa nyũmba nĩokaa, kwa ũtukũ kana ũtikati wa ũtukũ kana kũkua kwa ngũkũ kana rũciinĩ, ndikanĩthye oka wa ĩtheo akamwone ĩnyuĩ mũkĩkomete Kila ũrĩa ndĩmwĩra, andũ othe ndĩmeera: mwĩthĩkĩrei.

14

Kwaĩ na pasaka na mikate ĩtaĩ na ndawa ĩla mĩthenya ĩĩlĩ. Nĩ maathani manene na andĩki maathĩĩte ũndũ wa kũmũnyiita na ũthembi nĩguo mamũũlae. Nĩmekwĩĩa atĩ ti ĩla ndĩa, nĩndĩ mbaamba ĩkavĩa kũrĩ andũ.

Na ũndũ wake ĩĩ thĩinĩ wa Bethania thĩinĩ wa nyũmba ya Simoni mũthemba, akĩkomete, ũkĩa mũndũ-wa-aka ũkuuĩte alabasta ya maguta ma nardo theu ya thogora mũno, na athũngĩte alabasta ĩyo, akĩmĩita mũtwe-inĩ wake. Kũndũ andũ amwe maĩ na

marakaa nĩ ũndũ wa kwĩyũyania makĩũyania atĩrĩ, Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte maguta maya mathiĩe bũũ? Kwaĩ na ũndũ maguta maya maĩ kwendiwa na thĩlĩ ũkĩla denali magana matatũ na kũhewo athĩĩni, na makĩmũkũũma. Nowe Jesu onete, mũmũitĩkĩe, nĩ kĩĩ mũmũheaa mathina? Nĩekĩte wĩa mwega kũũ niĩ. Nĩgũkorwo athĩĩni mũkoragĩa nao hamwe na inyuĩ hĩndĩ ciothe, na rĩrĩa mwendete no mũmaĩke wega, no niĩ mũtikooragĩa na niĩ hĩndĩ ciothe. Kĩla kĩndũ kĩrĩa aĩ nakĩo nĩekĩte, nĩathĩĩte mbee kũhaka mwĩĩrĩ wakwa nĩ ũndũ wa ũthĩku. Ti nĩndĩmwĩa, kũla ĩla ũhoro ũyũ mwega ũkaanĩĩtwo thĩ yothe, na kĩla ekĩte nĩkĩkanenwo nĩ ũndũ wa kũmũkũmũka.

Na Judah ũla Iskariot, ũmwe wa ikũmi na ĩĩlĩ, nĩathiĩte kũrĩ athĩnjĩri anene nĩguo amũneane kũrĩ o. Nao maiguĩtwe makĩkenea, na makĩmwĩthĩa kũmũhe mbesa, nake akĩvoya njĩla ya kũmũkunyanĩa wakati mwagĩĩku.

Na mũthenya wa mbee wa mikate ĩtarĩ na ndawa, rĩrĩa maathĩĩaga Pasaka, arutani ake mamwĩrire atĩrĩ, Ũkwenda tũthiĩ tũkũhaarĩrĩrie kũrĩa Pasaka kũ? Na atũmaa eeli a anaumĩ ake na akĩmeela atĩrĩrĩ, thiĩi itũũla-inĩ, na nĩmũkaonana na mũndũ akuuĩte ndigithũ ya maaĩ, mũmũingatĩe, na kũrĩa atoonyaa mwĩe mwene nyũmba atĩ mwalimu ekwĩa, kũ ĩĩ nyũmba yakwa ya kũikala kũrĩa ngaarĩa pasaka na arutwa akwa? Nake we ũmũnyithya nyũmba ya ĩtũũa nene ĩthondeketwe ĩĩ mbaa, kũu mũtũthondekee. Na arutwa ake makiumĩ na magĩthiĩ itũũla-inĩ, na makĩona ta ũrĩa eete kũĩ, na makĩandĩkĩa Pasaka. Na ũtukũ ũkĩa ũkĩthĩa, ũkoka na ala ikũmi

na ĩĩlĩ, Na makĩikaĩla na makĩlĩa, Jesũ nĩendete, Ameni nĩndĩmwĩa atĩ ũmwe wanyu nĩakanengea, ũla ũlĩaa na niĩ. Nao maambĩĩĩle kũthukũma na kũmwĩĩa ũmwe kwa ũmwe, Tĩ nĩ niĩ? na ũngĩ, Tĩ nĩ niĩ? Ũla na ũcookete akĩmakĩĩa atĩrĩ, Nĩ ũmwe kuuma kũrĩ a ikũmi na ĩĩlĩ, ũla ũkũtobokania na niĩ thĩinĩ wa mbakũla. Mũndũ ũla ũndũ wa mũndũ nĩathiĩ ta ũrĩa kwandĩkĩtwo ũhoro wake, no haiya kũrĩ mũndũ ũcio ũrĩa ũndũ wa mũndũ ũkunyanĩtwo nĩwe. Kwarĩ wega harĩwe angĩkorwo ndaaciarwo, mũndũ ũcio. Na makĩĩlya, Jesũ nĩatwĩte mũkate, akĩũthima, akĩũthũnanga, na akĩmahe, na akĩmeela, Ĩtwai, mũlye; ũyũ nĩ mwĩĩlĩ wakwa. Na aarĩkia kũoya kikombe kĩu na gũthima, nĩamaheete, nao othe makĩnyua kuuma kũrĩ kĩo. Nake akĩmeera atĩrĩ, ũyũ nĩ thakame yakwa ya kĩĩranĩro kĩa kĩerũ ĩrĩa ĩramĩtĩkwo nĩ ũndũ wa andũ aingĩ. Ti ngwĩkwĩa na ma atĩ ndikanyua ĩngĩ kuuma kũrĩ maciaro ma mũthabiti nginya mũthenya ũla rĩrĩa ndĩkanyua kĩeu thĩinĩ wa ũthamaki wa Ngai.

Na maimba maĩmbĩte nyĩmbo, mathiĩ nja magĩthiĩ kĩĩma-inĩ kĩa mĩtĩ ya mĩtamaiyũ. Na Yesu akĩmeea atĩ, Inyuĩ onthe nĩmũkaamũka nĩ ũndũ wakwa ũtukũ-inĩ ũyũ, nĩ ũndũ nĩ kwandĩkĩtwe atĩ, Nĩngũtha mũithi, na ngondu ikahũũrana. No thutha wa kũũkĩsya kwakwa nĩngamũtongoithya mũthiĩ Galilaya. Petro akĩmwĩa atĩrĩ, Na angĩ onthe nĩmakagũa, no ti niĩ. Na Jesu akĩmwĩa atĩrĩ, Ameni, ndĩrakwĩa atĩ wĩ ũmũthĩ ũtukũ ũyũ, ngũkũ ĩtanakua maita ĩĩlĩ, ũkaanĩma maita ĩtatũ. No Petelo ekuuga muno makĩĩa, Angĩkorwo nĩ wa kwagĩrĩra kũkua hamwe na we, ndangĩkũkaana. Na o ta ũguo othe makĩuga.

Na nĩmokaga kũndũ kũrĩa kĩtwa kĩa kuo Gethsemane, na nĩeragĩra arutani ake, Ĩkaai haha nginya ndĩhooe. Na atwaa Petelo na Jakovo na Johana hamwe nake, na ambĩĩa kũthaamĩka mũno na kũthĩĩnĩka. Na kwĩĩa o, nĩndĩ na kĩeha kĩnene ngoo yakwa o kũthika ũkuũ. Ĩkaai ũũ na mũthĩĩe. Nake ethiĩte mbee hanini agwa igũlũ wa thĩ, nake ahooya nĩguo, angĩkorwo no kwĩkĩka, ĩthaa ĩthie kuuma kũrĩ we. Na aumie, Abba Ithe, syindu syothe nĩ sya ũhoti kũũ. Ũsya kikombe kĩĩ kũma kũũ, no ti kyũ nĩndenda, no angĩ kyũ wee. Nĩ oka na onaa o makomete, na ĩthaa kũrĩ Petero, Simoni, ũrakomete? Mũtiakĩĩte kũgĩa na hinya wa thaa ĩmwe kũikarĩra? Mwĩkaai maũndũ na mũhooe, nĩguo mũtikae mũtonyie thĩinĩ wa ũkũũ. Kĩũmbe kĩla kĩĩ kĩĩ na wendo, no nyama nĩ nyũmũ. Na ĩngĩ ethie mbaka, ahoete kĩũmbe kĩla kĩa kwĩa. Na akĩa ũndũ wa kũinũka, akĩmona o makoma kĩla, nĩ ũndũ maitho mao maĩ makĩũmĩtwe nĩ ũtonga, na matiamanyĩte kĩũ makamuĩtĩka. Na oka wa kathatũ na aũvia o, mũkomaa loiponi na mũhũũkya? Apeki, ĩlĩthie saa, ona ũneenawa Mwana wa Mũndũ ũla moko ma eei. Ũkĩai, twĩthĩe; onai, ũla ũndeanĩĩa nĩakuhĩĩĩte.

Na o rĩu, akĩĩ we kĩaria, Yuda Isikariote ũkĩũka, ũmwe wa ikũmi na ĩĩrĩ, na hamwe na we kĩrĩndĩ kĩnene na hiũ cia njora na mĩtĩ, matũmĩtwo nĩ athĩnjĩri-Ngai arĩa anene na aandĩki-marũa na athuuri. Nĩaheete no ũla ũkũmũneana kĩmanyithyo kũo akĩĩa, Ũla ngũmũmunya, we nĩwe, mũmũnyiite na mũmũtware na ũthĩĩni. Na oka o ĩndĩ yũmwe ũmũkuhĩĩla we ũmwĩla, Ũkena, Mũthamaki, na ũmũmunya. Nao maĩkĩte moko mao igũlũ wake na makĩmũnyiita. No ũmwe wa ala meyũmĩte nĩakũũte ũmũa

wake, akĩũtha ndungata ya mũthĩnjĩri-Ngai ũũ mũnene, na akĩtinia kũtũ kwake. Na ũcokia Jesũ onirie ũ, Ta ũũ mũiĩ ũkuĩ mũmokete na mĩthemba na mbau kũnyiita nĩ? Mũthenya o mũthenya ndĩarĩ hamwe na ĩmwe hekarũ-inĩ ndĩkĩruta, na mũtianyiitire. No ũndũ ũyũ wekĩkire nĩguo maandĩko mahingĩrio. Na maitĩkĩte we, makĩũma onthe. Na mũndũ ũmwe mũnini nĩamuinĩte, ewĩkĩte nguo ya gatani igũrũ wa mwĩlĩ ũtarĩ kĩndũ, na ala andũ anini makamũnyiita. Ũla na aĩtie nguo ya gatani, akĩũla mũthemba kũu kwa o.

Na maathiĩte Yesu kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai mũnene, na makĩũngana nake othe athĩnjĩri-Ngai anene na athuuri na andĩki. Na Petelo kuuma kũla kũu kũlai nĩamũlũĩte we kũthia thĩinĩ wa ũa wa mũthĩnjĩli-Ngai mũnene, na ĩĩ ĩkaa hamwe na atei na kũĩyũmia kũlĩ mwaki. Athĩ nene ma ngai na kĩama kĩla kya ũtongoi nĩmendete kũvata ũthĩthi wa kũũkĩĩa Jesũ nĩ ũndũ wa kũmũũlaa, na matiaonete. Aingĩ nĩ ũndũ maatũmĩĩte ũvĩtũ wa ũvũũ kũlingana na wake, na ũtethyo ũla ti wasyĩĩte sawa. Na angi maũkĩte nĩmaheeanaga ũira wa maheeni kũringana na we, makĩuga Tondũ ĩthĩ twĩ twaiguĩte wake ũkĩaĩa atĩ, Nĩ nĩngũananga hekarũ ĩĩyũ ĩthondeketwe na moko, na thuĩ wa matukũ matatũ nĩngwaka ĩngĩ ĩtathondeketwe na moko. na ti ũndũ ũũ ũira wao ũtaanaine Na ookĩte muthenya munene wa athĩnjĩri-Ngai gatagatĩ nĩoĩte Jesũ akĩũia, Ndũkũũmba kĩndũ? Nĩ kĩĩ aya makwĩĩa ũũru? Nowe aikiie ki na ndaacookithie kĩndũ. Ĩngĩ mũthĩnjĩri-Ngai mũnene aamũũyie na akamwĩa, We nĩwe Kristũ, Mwana wa Ũla Mũathime? Nowe na Jesu akiuga, Nĩ niĩ nĩ niĩ, na mũkoona Mũriũ wa Mũndũ ĩikaa ũmwe wa kĩo wa ũhoti,

na ũka igũrũ wa matu ma ithuĩ. Mũthĩnjĩri ũũ mũnene akĩtambũla nguo ciake, akĩũria atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩngĩ tũkwenda aira? Mwaiguĩte ti mũno ũũ wa kũruma Ngai, kĩĩ kũmĩ kĩonekaa? Na oo othe nĩmamũtuĩte we ũkwoneka gũkua. Na nĩmambĩĩĩle andu amwe kũmũtuĩla mata na kũsyĩka uso wake na kũmũkoma na kũmwĩa, Ũthĩ ũsũ nũũ nĩwe ũkũgũthĩte. Na aĩ atei nĩmamũkũmĩte na mahũũa.

Na rĩrĩa Petelo aarĩ kũu mũnini thĩinĩ wa ĩa nyũmba, ũkĩũka ũmwe wa andũ-a-aka a mũthĩnjĩri-ngai ũrĩa mũnene, Na ona Petro ekwĩ kũũa, akĩmũlola na akĩmwĩa atĩ, Na wee waĩ na Jesũ wa Nazarethi. Ũla no nĩakaanĩte akiuga, Ndĩmenyaa kana ndĩũĩ kĩla ũkwĩa. Na nĩoimĩte nja mbua-inĩ ya mbele, na ngũkũũ ĩkĩanĩĩa. Na ũla mũndũ-wa-ĩthĩ ũmũonete we ĩngĩ, nĩambĩĩĩie kwĩĩa kũrĩ ala meyũmĩte atĩ, Ũyũ nĩ ũmwe wao. Nowe ĩndĩ ĩngĩ nĩakananĩte. Na thutha wa kanini, ĩndĩ ĩngĩ ala meyũ hau nĩmendete Petelo, Kwĩ ũkwoneka ũ wa o, na nĩũndũ Mugalilaya ũ na mĩario yaku ĩhaana. Nowe ambĩĩĩle kwĩthĩa na kwĩĩka mwĩko atĩ ndamanya mũndũ ũyũ ũla mũũĩte. Na wa kelĩ ngokũ ĩkĩũga. Nĩ Petelo akĩĩkũmbũka kĩũmbe kĩrĩa Jesũ aamwĩrire atĩ mbele ngokũ ĩtanamba maita meerĩ, nĩũkandaana maita matatũ, na akĩamba kũrĩra.

15

Na o tene ũ rũciũ, atumia nthĩ ya Ngai makĩthya kĩama na mĩthenya na andĩki na kĩama kyothe. Mekĩoha Yesu,

makĩmũtwaa na makĩmũneana kũrĩ Pilato. Na Pilato akĩmũũia atĩrĩ, Wee nĩwe mũthamaki wa Ayuudi? Nake akĩmũcookeia akĩmwĩa atĩrĩ, Wee nĩwe wĩĩte. Na atwaa makuhĩ maathekete wake ũndũ mũingĩ, nowe mwene ndaacookithie kĩndũ. Ũla ĩla Pilato ĩngĩ nĩamũũyĩte ũkĩmwĩa, Ndũkamũkĩa kĩndũ? Ona ĩlĩa nyĩngĩ syaku syamũũmbaa. Ũla na Jesũ ndaakĩte kĩndũ ũkĩũkĩa, nĩ ũndũ ũcio Pilato akĩgega. Kũlingana na mũthenya wa mũthenya mũnene, nĩamũrekagĩa mũohe ũmwe kũrĩ o, ũrĩa meetia. Kwaĩ na ũla wetagwo Baraba hamwe na anĩ maũthĩ kĩohanĩo, ala ĩ ndĩ ũthukũ ũũa mũũthĩ mekĩte. Na kĩũmbe kĩa andũ kĩathĩtĩte, kĩambĩĩie kũũia ta ũndũ ũla ĩthĩ yekaga kũo. Pilate nake akĩmacookeria akĩmeera, Mwendete ndĩmũrekerie mũthamaki wa Ayahudi? Yaamanyie nĩgũkorwo atĩ nĩ ũndũ wa ũiru athĩnjĩri akũrũ nĩmamũneanĩte. Athĩnjĩli a Ngai nĩmakũũithĩtie kĩũngano nĩguo endete Baraba nĩwe aĩthwo kũu. Pilate ũcookete akĩmakũũa, Nĩ kĩĩ kĩrĩa mwendete njĩke ũrĩa mwĩtaga mũthamaki wa Ayahudi? Ala no ĩngĩ makĩanĩĩa, Mũthingithie we. Pilato nĩendete kũmakĩĩa atĩrĩ, nĩ ũũru ũrĩkũ ekĩte? No makĩanĩĩa makĩĩa mũno, mũmũkuuvie mũtĩ-inĩ! Pilate, ũkĩenda kũingĩithya kĩũngano, nĩarekithĩtie Barabbas kũrĩ o, na akĩneana Jesũ aamũhũũrĩte nĩguo ambwo mũthanganĩo-inĩ.

Ala nĩo askari mamuongotie thĩinĩ wa nyũmba ya ũthĩ, ĩyo nĩyo nyũmba ya mũthamaki, na makĩĩta mbũi yothe. Na nĩmamũmwĩkĩthya nguo ya ndathi, na nĩmamũĩkĩthya thũmbĩ wa mĩĩa ũrĩa methondekete Nĩmambĩĩĩa kũmũkania. Ũkene ũla mũthamaki wa Ayahudi, Na maakwĩ kumũtha mũtwe wake na mũtĩ wa kĩtheka, na maakwĩ kumũtuĩla mata, na makĩĩkĩa matu

mao, maakwĩ kũmũinamĩĩla. Na ĩthĩo nĩmamũthekethĩie, nĩmamũũnyũie ndũũme ĩla ĩtune na nĩmamũũmbĩthĩie nguo syake mwene, na nĩmamũtoie nza nĩguo mamũkuuvie mũtĩ-inĩ.

Na maathĩĩa mũndũ ũmwe Simoni Mũkylenai ũkĩa akĩhĩtũka kuuma mũgũnda, ithe wa Alexandeli na Lufu, nĩguo atwae mũsalaba wake.

Na mamutwaa we handũ wa Gologotha, ũla nĩ handũ kĩa mũtwe wa mũthemba. Na nĩmaatũmaga kũmũhe kũnyua ndibei ĩtavĩkanĩtwe na manemane, no ndaakwatĩĩte. Na ĩthĩo syakũmũamba, nĩmagayania nguo syake makĩĩkĩa mbeu nĩũndũ wa kũmanya ũla ũngĩoya kĩĩ. Kĩalĩ thaa ya ĩtatũ, na makĩmũamba mũtĩ-inĩ. Na ĩĩ ndĩkĩtho ya ũndũ wake ĩandĩkĩtwe, Mũthamaki wa Ayahudi.

Na ĩla we makombanĩsya mbaka ĩĩlĩ, ũmwe ũlĩo-inĩ wake na ũmwe ũmotho-inĩ wake. Na maandĩko marĩa meethawa makĩhingĩka, na nĩataalanĩtwe hamwe na arĩa matarĩ mawatho. Nao andũ arĩa maahĩtũkaga hau maarĩ kũmũruma makĩinainĩa mĩtwe yao na makĩuga, Ha, ũrĩa ũrĩ kũananga hekarũ na ũkamĩaka thĩinĩ wa matukũ matatũ. Wĩokia na ũke thĩ kuuma mũtĩ-inĩ wa kĩvamba. O ũndũ ũmwe, atumia nene a nyũmba ya Ngai maathekaga makĩĩthana na andũ a kwandĩka, makiuga atĩrĩ, Angĩ nĩahonokie, no we mwene ndangĩhota kwĩhonokia. Kilisto ũla Mũthamaki wa Israeli aikũũke ĩu kuuma mũsalabani, nĩguo tũmwone na tũmwĩtĩkie. Na ala maambanĩtwo hamwe nake nĩmamũthũũkaga.

Kũũmĩka kwa ĩla ya kanda ya ĩtandatũ, ũmũ ũkĩũmĩka ĩgũũ ya ĩthĩ yothe kũthĩa ĩla ya kanda ya kenda. Na thaa ya kenda ĩbóhesye Jesũ na mũlaka mũnene akĩũga, Eloi Eloi, lama sabachthani? ũrĩa nĩ kwendwa, Ngai wakwa Ngai wakwa, nĩ kĩĩ ũndeitĩkĩte?

Na angi a ala maemete hau akĩa mekwĩa, Ona, nĩ Elija ĩtanĩa. Ũmwe nĩathĩĩte na akĩiyũvĩtia sponge ya viniga, akĩmĩĩkĩta mũtĩ-inĩ, na akĩmũnyuithĩtia akĩuga, Ĩtĩkĩai tũone angĩ Elija nĩakooka kũmũikũũia. Jesũ akĩĩta na mũkayo mũnene, na akĩũa. Na kĩĩa kĩa kũhumbĩa kĩa hekarũ kĩatembũkanĩirio ĩĩrĩ kuuma igũrũ nginya thĩ. Wonete no kentulio ũla wĩmĩte mbee yake atĩ ũũ nĩkũvika akĩanĩa nĩwe ũkuĩte, wendete, Ti ma mũndũ ũyũ aarĩ mwana wa Ngai. Kũalĩ na atumia kuuma kũla kũlai nĩmeonete, na thĩinĩ wao kũalĩ na Malia wa Magadalene, na Malia ũla mau wa Jakobũ wa ũnini na Josefu, na Salome, Ala na ĩla ĩ aaĩ thĩinĩ wa Galilaya, maamũthiĩte we na maatungatĩĩte we, na angĩ aingĩ ala maambatĩte hamwe na we kũthiĩ Jerusalemu.

Na ĩndĩ ĩtarĩkĩtie kũthewa, tondũ kwarĩ mũthenya wa kwĩyandĩkĩthya, ũrĩa ũrĩ mũthenya ũrĩ mbee ya Sabato. Jozefu wa kuuma Alimathaia, mũndũ wa kĩtĩĩo na mũũi wa kĩama, ũla na we mwene aĩ eteeie ũthamaki wa Ngai, ethĩkĩĩa nĩatoonyie kũrĩ Pilato na akĩũmba mwĩĩlĩ wa Jesũ. Pilate akĩgega angĩ nĩakuĩte, na eetĩte mũnene wa thigari akĩmũũia angĩ nĩakuĩte ĩla ya ũthĩ, Na ĩthĩĩte kuuma kũrĩ mũnene wa thigari, nĩaheire mwĩĩrĩ kũrĩ Jusufu. Na akĩvĩa nguo ya gatani, na akĩmũikũũa, akĩmũsyokea na nguo ĩyo ya gatani, na akĩmũika thĩinĩ wa

mbĩĩa ĩyo yaĩ ĩtemĩtwe kuuma ĩhĩga, na akĩvĩĩthia ihiga ĩkĩa mũũango wa mbĩĩa. Na Mary Magdalene na Mary wa Joses nĩmoonete kũ ĩĩkĩtwe.

16

Na kĩũmĩa kĩa sabato kyathĩĩa, Malia wa Magadalene na Malia wa Jakobũ na Salome nĩmagũlĩte manukato nĩguo maũke mamũthake. Na rũciinĩ mũno wa mũthenya wa ĩmwe wa matukũ ma kĩũmia nĩmokaga mbĩĩa-inĩ, rĩa ĩthwa rĩkĩa. Na mekwĩĩa kũrĩ o ene, Nũũ ũkatwĩndũlia ihiga kuuma mũrango-inĩ wa mbĩĩa? Na kũlola kũũ nĩmonaga atĩ ihiga nĩĩviingũlĩtwe, nĩgũkorwo ĩĩ ĩĩ ndene mũno. Na matonya thĩinĩ wa mbĩĩa, nĩmoonete mwanake ĩkaa mwena wa ũũmé, wĩĩkĩĩte nguo ndeũ, na nĩmakĩĩte na kĩeũ. Ũla nĩwe ũkĩĩla o, Mũtĩkae mwĩthambĩe, mũthii Jesũ ũla wa Nazaleti ũla wambĩtĩtwe, nĩasyũkĩtwe, ti alĩ aha, onai handũ ha kũla maĩkĩte we. No thiĩi mwĩe arutani ake na Petelo atĩ nĩathiiaga mbee yanyu nginya Galilaya. Kũu nĩmũkamũona, ta ũrĩa aamwĩĩire. Na maumĩte mathiĩ nĩmathiĩte kũũma mbĩĩa-inĩ, nĩmakuĩte na kũinaina na kũmaka mũno, na matiekĩĩte mũndũ o na ũmwe ũndũ o na ũmwe, nĩgũkorwo nĩmetigĩĩte.

Aaũkĩte rũciũ wa mũthenya wa mbee wa sabato, onekana wa mbee kũrĩ Mariamu wa Magadalene, ũrĩa aarutĩte maĩmu mũgwanja. Ĩla ĩthiĩte ĩkĩmenyithia ala maũ wake matonya, makĩenda na makĩĩla. Na ala maitũ maĩkĩte atĩ nĩ mũũmũ na

onĩtwe nĩwe, matietĩkĩĩte. Na thutha wa maũndũ macio, nĩonekithiitie kũrĩ eerĩ a ao na mũũmba ũngĩ, makĩthiĩ mũgũnda-inĩ. Na acio maathĩĩte mathiĩ makĩmenyithia ala angĩ matikaĩ, na matĩamwĩtĩkia o na mo. Thutha aĩ makomete nĩo ikũmi na ũmwe onĩkwe, na akĩmaũkĩa ũtakwĩtĩkia wao na ũũmĩ wa ngoo, nĩ ũndũ andũ arĩa maamwonete asũkĩtwe matiekĩtĩkia. Na akĩĩa andũ ala atĩrĩ, Mũthiĩte thĩ yothe mwĩthĩe ndeto nzaa kĩũmbe kyothe. Ũla ũkwĩtĩkia na akabatithio nĩakahonokanio, no ũla ũtekwĩtĩkia nĩakamũũkwo. Imanyithyo na ala maaminĩte ici ikamakonganĩa. Thĩinĩ wa itwa yakwa nĩmakavingata ndaimono, nĩmakanenea ndimi syĩthya. Nyoka makuoya, na ata angĩ makunyua kĩndũ kĩa kũũa, ndĩkamathekanĩsya, igũlũ wa alĩ mĩĩmũ makavĩkĩa moko, na nĩmakavĩa wega.

Mwathani thutha wa kwĩĩa nao nĩatwĩtwe igũlũ na agĩikala mwena wa ũmotho wa Ngai. Acio nĩo mathiĩte makĩuma na makĩhunjia kĩla handũ, Mwathani akĩendithania nao na akĩĩkĩithya kĩugo kĩu na imanyithyo syakĩonganĩa. Ameni.

Namba

1

Nake Mwathani akwĩa Musa kũu werũ-inĩ wa Sinai, kũu hema-inĩ ya ũira, mũthenya wa mbee wa mweri wa kelĩ, mwaka wa kelĩ tanĩa maũmĩte bũrũri wa Misiri, akiuga, Oyai kĩambĩĩo kya ũthĩ wa kĩũngano kyothe kya Isiraeli kũlingana na ũthiani, kũlingana na nyũmba sya maithe mao, kũlingana na mũigana wa kuuma itina syao, kũlingana na mĩtwe yao. Mũndũmũme wothe kuuma mĩaka mĩĩongo ĩĩlĩ na ĩgũlũ, wothe ũla ũthiĩaga na hinya wa Isiraeli, mũmatale hamwe na hinya wao, wee na Aroni mũmatale. Na hamwe na inyuĩ makaĩ kĩla mũndũ kũlingana na mũhĩrĩga wake wa aathi, kũlingana na nyũmba cia maithe mao makaĩ.

Na maya nĩ matawa ma anaume arĩa makaĩma hamwe na inyuĩ, wa Rubeni, Elizuru mwana wa Shedeuru, Wa Simeon, Salamiel mwana wa Sourisadai. Wa Yuda, Naasoni mwana wa Aminadabu. Wa Isakali, Nathanaeli mwana wa Sogali, Wa Zebuluni, Eliabu mwana wa Heloni, wa ana a Josephu wa

Efuraimu, Elishama mwana wa Amihudu, wa Manase, Gamalieli mwana wa Pedazuru. Wa Benjamin, Abidan mwana wa Gadeoni. Wa Dan, Ahiezer mwana wa Ammishaddai. Wa Asheri, Phagaieli, mwana wa Ekirani. Wa Gad, Elisaph mwana wa Raguel. Wa Nafutali, Ahira mwana wa Ainani. Aya nĩ ethĩtwe a ũngano, aathi a mĩhĩrĩga kũlingana na nyũmba sya ao, anene a ngili cia Isiraeli.

Nĩ Musa na Aroni meyĩte andũ acio meetĩtwo na matina. Na ũngano ũla wothe makĩũngania mũthenya wa mbee wa mweli wa kelĩ wa mwaka ũla, na makĩandĩkithya kũlingana na nzaa syao, kũlingana na mĩango yao, kũlingana na mũigana wa matina mao, kũuma mĩaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkũu, andũme othe kũlingana na mĩtwe yao. Ũndũ ũrĩa Mwathani aathire Musa, nĩmatarirwo werũ-inĩ wa Sinai.

Nĩ makĩĩka ana a Rubeni wa ĩmbu ya mbee wa Isiraeli kũlingana na ũthoni wao, kũlingana na mĩhĩrĩga yao, kũlingana na nyũmba cia maithe mao, kũlingana na mũigana wa matawa mao, kũlingana na mĩtwe yao, othe aanake kuuma mĩaka mĩongo ĩĩrĩ na ĩgũrũ, wothe ũrĩa woimaga na hinya. Ũtarĩkanio wao kuuma mũhĩrĩga wa Reuben, ngĩlĩ ĩtandatũ na mĩongo ĩna na magana matano. Kwa ana a Simeoni kũlingana na ũthoni wao, kũlingana na mĩhĩrĩga yao, kũlingana na nyũmba cia maithe mao, kũlingana na mũigana wa matawa mao, kũlingana na mĩtwe yao, othe arũme kuuma wa mĩaka mĩrongo ĩĩrĩ na ĩgũrũ, wothe ũrĩa woimaga na hinya, Ũtaĩ wa ũthĩ wa mũthemba wa Simeoni, ngĩlĩ kenda na mĩongo ĩtano na magana

matatũ.

Kwa ana a Yuda kũlingana na ũthoni wao, kũlingana na mbai syao, kũlingana na nyũmba sya maithe mao, kũlingana na mũigana wa metawa yao, kũlingana na mĩtwe yao, othe aanaume kuuma wa myaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkũthĩ, othe ũla ũkwĩthĩa thĩinĩ wa hinya. Mũtalo wao kuuma kwa mũhĩrĩga wa Juda, ngiri mĩongo mũgwanja na ĩna na magana matandatũ.

Kũ ana a Issachar kũlingana na nyũmba syao, kũlingana na mbai syao, kũlingana na nyũmba sya maithe mao, kũlingana na mũigana wa metawa mao, kũlingana na mĩtwe yao, othe andũ a nthaka kuuma mĩaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkĩa, othe ala meethiawa thĩinĩ wa hinya. Ĩtaaĩo yao kuuma kũ mũhĩĩga wa Isakaa, ĩna na mĩongo ĩtano cia ngili na magana mana. Kwa ana a Zebuluni kũlingana na ũthoni wao, kũlingana na mĩthemba yao, kũlingana na nyũmba cia maithe mao, kũlingana na mũigana wa matawa mao, kũlingana na mĩtwe yao, aanake othe kuuma wa mĩaka mĩongo ĩĩli na ĩkĩa, wothe ũrĩa waumaga na hinya, Mũtaũ wa o kuuma mũhĩĩka wa Zebuluni, mĩongo ĩtano na mũgwanja ngĩĩ na magana mana.

Kũrĩ ana a Jusufu, ana a Efuraimu, kũringana na ũthoni wao, kũringana na mĩthemba yao, kũringana na nyũmba cia maithe mao, kũringana na mũigana wa matawa mao, kũringana na mĩtwe yao, arũme othe kuuma mĩaka mĩrongo ĩĩrĩ na igũrũ, mũndũ wothe ũrĩa ũngĩthiire mbaara-inĩ, Ũtaĩ wa mũthemba wao kuuma mũhĩrĩga-inĩ wa Efiraimu, makũmi mana ngiri na

magana matano. Kũ ana a Manase kũlingana na ũthoni wao, kũlingana na mĩthemba yao, kũlingana na nyũmba cia maithe mao, kũlingana na mũigana wa matawa mao, kũlingana na mĩtwe yao, othe arũme, kuuma mĩaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkĩa, othe ũla wathiĩ ũkĩa thĩinĩ wa hinya, Mũtaũ wao kuuma mũhĩrĩga wa Manase, ngili ĩĩrĩ na mĩongo ĩtatũ na magana meerĩ. Ana a Benjamini kũringana na ũthoni wao, kũringana na mĩhĩrĩga yao, kũringana na nyũmba cia maithe mao, kũringana na mũigana wa matawa mao, kũringana na mĩtwe yao, arũme othe kuuma mĩaka mĩrongo ĩĩrĩ na igũrũ, mũndũ wothe ũngĩthiĩ mbaara-inĩ, Mũtaũ wa ũtaũ wao kuuma mũhĩĩga wa Benjamini, ngili ĩtano na mĩongo ĩtatũ na magana mana. Kwa ana a Gadi kũlingana na ũthiritũ wao, kũlingana na mbai syao, kũlingana na nyũmba cia maithe mao, kũlingana na mũigana wa matawa mao, kũlingana na mĩtwe yao, othe aanake kuuma wa myaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkũthĩ, othe ũla ũthiawa thĩinĩ wa hinya, Mũtalo wao, kuuma mũhĩrĩga wa Gadi, nĩ ngili mĩthano na mĩongo ĩna, na magana matandatũ na mĩongo ĩtano.

Kwa ana a Dan kũlingana na ũthiũ wao, kũlingana na mĩthemba yao, kũlingana na nyũmba cia maithe mao, kũlingana na mũigana wa matawa mao, kũlingana na mĩtwe yao, aanake othe kuuma mĩaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkũũ, wothe ũla ũkuuma thĩinĩ wa hinya, Mũtaũ wao kuuma mũhĩĩga wa Dan, ngili ĩĩĩ na mĩongo ĩtandatũ na magana mũgwanja. Kũrĩ ana a Asheri kũringana na ũthiũ wao, kũringana na mĩthemba yao, kũringana na nyũmba cia maithe mao, kũringana na mũigana wa matawa mao, kũringana na mĩtwe yao, othe arũme kuuma mĩaka mĩongo ĩĩrĩ

na ĩgũrũ, wothe ũrĩa ũthiaga thĩinĩ wa hinya, Mũtaũ wa o kuma mũhĩĩka wa Asheri, ĩmwe na mĩongo ĩna ngĩĩ na magana matano.

Kũrĩ ariũ a Nafutali kũringana na ũthoni wao, kũringana na mĩhĩrĩga yao, kũringana na nyũmba cia maithe mao, kũringana na mũigana wa matawa mao, kũringana na mĩtwe yao, othe arũme kuuma mĩaka mĩrongo ĩĩrĩ na ĩgũrũ, wothe ũrĩa ũkuuma thĩinĩ wa hinya, Mũtaũ wa o kuma kũrĩ mũhĩrĩga wa Naphtali, ithatũ na mĩrongo ĩtano ngĩĩ na magana mana.

Ĩno nĩyo ũtaũ ũrĩa mataũĩte Musa na Aroni na aathi a Isiraeli, andũ ikũmi na eerĩ, mũndũ ũmwe kũringana na mũhĩrĩga ũmwe, kũringana na mũhĩrĩga wa nyũmba cia mĩĩrũ. Na ũtaĩ wothe wa ana a Isiraeli hamwe na ũkali wao kuuma wa mĩaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkũlũ ũkĩvĩka, wothe ũla wendete kũũma kũthiĩ kũlũa thĩinĩ wa Isiraeli Magana matandatũ ngili na ithumbi ithatũ na magana matano na mĩongo ĩtano.

Aleuiti matiatalanĩiwe hamwe na ana a Isiraeli kuuma kũ mũhĩĩa wa nyũmba syao. Mwathani nĩatwĩĩe Musa, akĩmwĩa, Ona, mũhĩĩa wa Levi ndũkaũtale, na mũigana wao ndũkaũoe thĩinĩ wa ana a Isiraeli. Na wĩwe ĩka Alawi igũlũ wa hema ya ũthingu, na igũlũ wa indo syothe syayo, na igũlũ wa indo syothe ĩla syĩ thĩinĩ wayo. Nĩmakakuua o ene hema ĩyo, na indo syothe syayo, na o ene nĩmakatungata thĩinĩ wayo, na mũthiũlũlũ wa hema ĩyo nĩmakaamba hema. Na wakati wa kũoya hema, Alawi nĩmakaũthũa, na wakati wa kũĩka hema, nĩmakaĩaũkĩa, na

mũndũ wa kũngĩ ũla ũkuhĩĩĩa akue. Na makaamba ana a Isalaeli, mũndũ ũmwe thĩinĩ wa ũtaatũ wake mwene, na mũndũ ũmwe kũlingana na ũtongoi wake mwene, hamwe na hinya wao. Na Alawi nĩmakae mbaka ĩla ĩthiũũĩte hema ya ũira mũthiũũũ wothe, na ndĩkaĩ na wĩhia thĩinĩ wa ana a Isiraeli. Na Alawi ene nĩmakamenyeela kĩmenyithyo kĩa hema ya ũira. Na ana a Isiraeli mekire kũlingana na maũndũ mothe marĩa Mwathani nĩathire Musa na Aroni, ũguo nĩmo mekire.

2

Na Muumbi aelalisa kũ Musa na Aroni, ekwĩa, Mũndũ ũkũmbatĩte wake kũlingana na ũtongoi, kũlingana na bendera, kũlingana na nyũmba cia maithe mao, nĩmakae hema ana a Isiraeli mbee, mũthiũrũrũko wa hema ya ũira. Na ala maĩkaa mbee kũlingana na mwĩthya, nĩ tũũma wa kambĩ ya Yuda hamwe na hinya wao, na mũthamaki wa ana a Yuda nĩ Naasoni mũndũ wa Aminadabu. Ũhoti wake ala maonekithye nĩ ĩna na mĩongo mũsaa na ĩla na maana matandatũ. Na ala maambĩte kũu hakuhĩ wa mbai wa Isakali, na mũtongoi wa ana a Isakali, Nathanaeli mũndũ wa Sogali. Nguvu wake ala maendeiwe nĩ ĩna na mĩongo ĩtano ngili na magana mana. Na ala maĩthya haria ngũ mũthemba wa Zebuluni, na mũtongoi wa ana a Zebuluni, Eliabu mũndũ wa Heloni. Nguvu wake ala walioangaliwa nĩ mũsaa na mĩongo ĩtano cia ngili na magana mana. Onthe ala maendethiwe kuuma kambĩ-inĩ wa Yuda, igana mĩongo ĩnana ngili na ngili thanthatu na magana mana, hamwe na hinya wao,

nĩmakwĩthya mbee. Maniples ya kambi ya Reuben, kũthĩ mbaka ya kũthĩ, ũũma wao, na mũthamaki wa ana a Reuben, Elizur mwana wa Shedeur. Hinya wake ũrĩa waonekithye warĩ ngili mĩongo ĩna na ĩtandatũ na magana matano. Na ala maĩkaga kambi kũhĩkanĩĩa nake nĩ wa mũhĩĩa wa Simeoni, na mũthamaki wa ana a Simeoni nĩ Salamieli mwana wa Surisadai. Hinya wake ũrĩa watalanĩtwe warĩ ngĩĩi mĩongo ĩtano na kenda, na magana matatũ. Na ala maĩka kũu kũndũ kwa nza ĩla ĩkũhĩĩla wake nĩ mũthĩ wa Gadi, na mũthamaki wa ana a Gadi nĩ Elisafu mwana wa Ragueli. Nguvu wake ala walioangaliwa maĩ ngili mĩongo ĩna na ithano, magana matandatu na mĩongo ĩtano. Onthe ala maathimĩtwe wa kambĩ ya Rubeni, igana mĩongo ĩtano ĩmwe ngili na magana mana na mĩongo ĩtano, hamwe na hinya wao, nĩo makauma ma keli ĩĩĩ.

Na nĩĩkwoywa hema ya ũira, na kambĩ ya Alawi gatagatĩ ka makambĩ, ta o ũrĩa makaamba, noguo o na makauma, ũmwe ũmwe akĩnyiitĩte kũringana na ũtongoria. Itaamu ya kambi ya Efraimu kũuma iria-inĩ na hinya wao, na mũtongoi wa ana a Efraimu, Elisama mũũ wa Amihudu. Nguvu yake ala walioangaliwa, mirongo ina elfu na magana matano.

Na ala maũmbaa mbĩ ya mũthemba wa Manase, na mũtongoi wa ana a Manase nĩ Gamalieli mwana wa Phadasuri. Nguvu yake ala walioangaliwa, elfu mirongo mitatu na mbili na mia mbili. Na ala maĩka kũu kũndũ ĩla ĩkuhĩ na mbũi ya Beniamini, na mũthamaki wa ana a Beniamini nĩ Abidani mũndũ wa Gideoni. Nguvu wake ala walĩoangalĩwa walĩ ithano na mĩongo

ĩtatũ ngili na magana mana. Onthe ala maathimĩtwe ma kambi ya Efuraimu, igana ngili na ngili nana na igana, hamwe na hinya wao, nĩmakoimũka ma ithatũ.

Itaamu ya kambĩ ya Dan mwena wa gathigathini hamwe na hinya wao, na mũtongoria wa ana a Dan, Ahiezeri mũũ wa Amishadai. Nguvu wake ala maonekithye nĩ ĩĩlĩ na mĩongo ĩtandatũ ngĩlĩ na magana mũonza. Na ala maĩ kũmba hakuhi wa mbũi yake Asheri, na mũtongoi wa ana a Asheri, Fagiela mwana wa Ekirani. Nguvu yake arĩa maatarĩtwe, makũmi ana na ĩmwe ngili na magana matano. Na ala maambĩte hakuhĩ na mbai wa Nafutali, na mũtongoi wa ana a Nafutali nĩ Ahira mwana wa Enani. Nguvu yake ala maangalilwe, ithatũ na mĩongo ĩtano ngili na magana mana. Onthe ala maendethiwe wa kambi ya Dan, igana na miongo ithano na mwonza ngili na magana matandatu, ma mũthia nĩmakoimũka kũlingana na mũthĩĩo wao.

Ĩno nĩyo ũtaũ wa ana a Isiraeli kũlingana na nyũmba cia maithe mao, ũtaũ wothe wa kambi hamwe na hinya syao, magana matandatũ ma ngili na ngili ithatũ, magana matano na mĩongo ĩtano. Aleuiti matiatalanĩtwe hamwe nao, ta ũla Mwathani aathire Musa. Na mekĩte ana a Isiraeli mothe ta ũrĩa Mwathani aathire Musa, ũguo nĩ makĩamba kũlingana na mũthĩĩo wao, na ũguo nĩ maathiire o ũmwe arĩ hakuhĩ kũlingana na mbai syao, kũlingana na nyũmba cia maithe mao.

3

Na ici nĩ njialo cia Aroni na Musa, mũthenya ũrĩa Mwathani aarĩirie Musa kĩrĩma-inĩ kĩa Sinai. Na maya nĩmo matwa ma ana a Aroni, wa mbee Nadabu, na Abiu, Eleazari, na Ithamari. Ici nĩ syĩtwa sya ana a Aroni, athĩnjĩri ala maakũvĩtwe maguta, ala maathĩĩkĩtwe moko mao kũtungata ta athĩnjĩri. Na ũkuĩte Nadabu na Abihu mbee wa Mwathani, kũndũ maatũmĩĩte mwaki wa ngĩ mbee wa Mwathani kũu werũ-inĩ wa Sinai, na ciana ti ĩĩ kũrĩ o, na atũmĩĩte ũthĩnjĩri-Ngai Eleazaru na Ithamaru hamwe na Aroni ithe wao.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Oya mbũi ya Levi, na ũkaamĩika mbee wa Aroni mũthĩnjĩri-Ngai, nao makaamũtungatĩla. Na makaika ilindo syake, na ilindo sya ana a Isiraeli mbee wa hema ya ũthithyo, kũthũma mĩthũmo ya hema. Na nĩmakamũĩa indo syothe sya hema ya ũthingu, na aĩki a ana a Isiraeli kũlingana na mĩĩmo yothe ya hema. Na ũkaheana Alawi kũrĩ Aroni, na kũrĩ aanake aake athĩnjĩri-Ngai, maheanĩtwo ta kĩheo ĩĩ kũrĩ nĩĩ kuuma kũrĩ aanake a Isiraeli. Na Aroni na ana ake nĩũkamaika igũlũ wa hema ya ũila, na nĩmakamenyeela ũthĩnjĩli-Ngai wao, na indo syothe sya kũlingana na kĩgongona, na thĩinĩ wa gĩtambaya kĩa kũgayania, na mũndũ wa kũngĩ ũla ũkũhutia nĩakakua. Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Na ona nĩ niĩ nĩndĩĩte Alawi kuuma gatagatĩ ka ana a Isiraeli handũ ha othe wa irigithathi ũkũnũlaga nda kuuma kũrĩ ana a Isiraeli, ũkũũi wao makaĩ, na Alawi makaĩ akwa. Kwa niĩ nĩgũkorwo wothe wa mbee, mũthenya ũla ndakũmĩte wothe wa mbee nthĩni ya Misĩli, ndathĩĩsĩte kwa niĩ wothe wa mbee wa Isiraeli, kuuma kwa mũndũ kũthiĩ mbũi,

makaava kwa niĩ, niĩ Mwathani.

Na Mwathani aavie Musa werũ-inĩ wa Sinai, akĩuga, Thimia ana a Levi kũlingana na nyũmba cia maithe mao, kũlingana na mbai syao, mũndũ mũme wothe kuuma mwĩi ũmwe na makĩria. Na maathiie o Musa na Aroni nĩ ũndũ wa mũgambo wa Mwathani, ta ũrĩa Mwathani amaathĩte.

Na aya nĩ maaĩ ana a Levi kũringana na matina mao: Gerishoni, Kohathu, na Merari. Na maya ni matina ma ana a Gershon kũlingana na mbai syao, Lobeni na Shimei. Na aanake a Kaathi kũlingana na mbai syao, Amuramu na Isara, Heburoni na Uzielu. Na ana a Merari kũlingana na mbai syao, Mooli na Mushi, aya nĩo mbai sya Alawi kũlingana na nyũmba sya maithe mao. Kwa Gershon, andũ a Lobeni na andũ a Shimei; aya nĩ andũ a Gershon. Ũtaũ wao kũlingana na mũigana wa andũ othe a ndũme kuuma mwana wa mweli ũmwe na ũkĩa igũlũ, ũtaũ wao, ngili mũgwanja na magana matano. Na ana a Geshoni thutha wa hema nĩmakaamba handũ ha iria. Na mwendwa wa nyũmba ya mĩthemba ya andũ a Geshoni nĩ Elisafu mũndũ wa Daeli. Na ũlĩnzi wa ana a Geshoni thĩinĩ wa hema ya ũthĩĩthi, hema na kĩhumbĩĩo, na kĩhumbĩĩo kya mũĩango wa hema ya ũthĩĩthi. Na itumia sya nja, na kitambaa kya mũlyango wa nja ĩla ĩĩ igũlũ wa hema, na matigaa mothe ma mĩĩmo yake.

Kũrĩ Kohath andũ a Amram ũmwe, na andũ a Izhar ũmwe, na andũ a Hebron ũmwe, na andũ a Uzziel ũmwe. Aya nĩo andũ a Kohath, kũringana na mũigana. Andũ othe a arũme kuuma

mweli ũmwe na igũlũ, ngili inyanya na magana matandatũ, makĩgitĩla indo cia ũtheru. Andũ ma ana a Kaathu makaamba mwena wa mũthini wa hema. Na mũtongoria wa nyũmba ya maithe ma andũ a Kaathi aarĩ Elisafani mũrũ wa Uziela.

Na ũlĩnzi wao nĩ sanduku, na meza, na kĩvaa kya tawa, na ithandũ, na indo cia ũtheu iria syothe matungataga na syo, na kĩhumbĩĩo, na mĩĩmo yothe yao. Na mũtongoria wa atongoria a Alawi, Eleazari mũriũ wa Aroni mũthĩnjĩri-Ngai, nĩathuurĩtwo kũrangĩra arangĩri a indo iria nyamũre. Kũrĩ Merari andũ a Mooli, na andũ a Mushi, aya nĩo andũ a Merari. Ũtaũ wao kũlingana na mũigana, kĩla kĩũme kuuma mweli ũmwe na ĩgũlũ, nĩ ngili ithathatu na mĩongo ĩtano. Na mũtongolia wa nyũmba ya maithe ma andũ a Merari, Zurieli mũrũ wa Abihaili, nĩmakamba mwena wa gathigathini wa hema. Ũtaũ wa ũlinzi wa ana a Merari nĩ mĩtwe ya hema, na mĩkĩwa yayo, na itugĩ syayo, na mĩsingi yayo, na indo syothe syao, na mĩĩma yao. na itugĩ cia ũthĩnjĩo ĩthiũũũnĩ, na mĩtũngo yao, na itĩĩa, na mĩkanda yao.

Ala maĩkaa mbee ya uso wa hema ya ũira kuuma mwĩthĩo, Musa na Aroni na ana ake, makĩĩa alĩnzi a kĩthĩo nĩ ũndũ wa alĩnzi a ana a Isiraeli, na mũndũ wa kũngĩ ũla ũkũhutia, nĩakooa. Itaaĩo yonthe ĩla ya Alawi, ala Musa na Aroni mataĩĩe nĩ ũndũ wa mũgambo wa Mwathani kũlingana na mbai syao, andũme onthe kuuma mwĩĩ ũmwe na ĩgũũ, nĩ ĩĩĩ ĩĩĩ na makũmĩ meelĩ.

Nake Mwathani akĩĩra Musa, akĩmwĩra atĩrĩ, thima kĩla kĩa

mbee kĩa ndũme kĩa ana a Isiraeli kuuma mwana wa mweli ũmwe na ũkĩa, na mũoe namba ya syĩtwa syao. Na ũkoya Alevi kũrĩ niĩ, niĩ Mwathani, handũ wa maambĩlĩlyo mothe ma ana a Isiraeli, na ngombe sya Alevi handũ wa maambĩlĩlyo mothe ma ngombe sya ana a Isiraeli. Na Musa nĩatembeleile ũla mũno Mwathani waathĩte kĩla kĩa mbee kũsyalĩlwa thĩinĩ wa ana a Isiraeli. Na matuĩkĩte mothe ma mbũi ma nthele ma anaume kũlingana na mũigana kuuma itina kuuma mweli ũmwe na ĩkũlũ kuuma itaũ yao, ngili ĩĩlĩ na mĩongo ĩĩlĩ na atatũ na mĩongo mũgwanja na magana meeĩlĩ. Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Oya Alevi handũ ya ana ma makũlũ mothe ma ana ma Isiraeli, na ngombe sya Alevi handũ ya ngombe syao, na Alevi makaava akwa, nĩ niĩ Mwathani. Na mbesa ya ũkũũĩ wa atatũ na mĩongo mũgwanja na magana meerĩ arĩa maingĩĩte kũũ Alawi kuuma kũrĩ arĩa maambĩĩĩe ma ana a Isiraeli, Na ũkoya sikeli ithano kũlingana na mũtwe, kũlingana na didrakima ĩrĩa theru ũkoya, oboli mĩrongo ĩĩrĩ ya sikeli. Na ũkaheana betha Aroni na aanake aake, mbĩa ya ala maingĩ thĩinĩ wao. Na Musa nĩoyete betha ĩla ya ũkomboi wa ala maingĩ kũu ũkomboi wa Alawi. Kuuma kwa ala maciaĩtwe ma mbee a ana a Israeli, nĩatoie betha, ngili ĩmwe na magana matatu na mĩongo ĩtano na ĩtano wa sikeli, kũlingana na sikeli ĩla ĩtheu. Na Musa nĩakũũmĩĩe mbĩa sya ũkomboi wa ala maiyũkĩte Aroni na aanake aake, nĩ ũndũ wa mũgambo wa Mwathani, ũla mũno Mwathani aathĩte Musa.

4

Na Mwathani akĩaĩa kũrĩ Musa na Aroni, akĩuga, Oya kĩlalo kĩa ana a Kaathu kuuma katĩkatĩ wa ana a Levi, kũlingana na mbai syao, kũlingana na nyũmba sya maithe mao. Kuuma miaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩtano na kũlĩa ĩgũlũ nginya miaka mĩongo ĩtano, mũndũ wothe ũla ũingĩlaa kũtungata, kũĩka mawĩko mothe thĩinĩ wa hema ya ũila.

Na ĩno nĩyo mĩĩko ya ana a Koathi thĩinĩ wa hema ya ũira, ĩtheu ya ĩtheu. Na Aroni na ana ake nĩmakatoonya ĩla kambĩ ĩkũũma, na makaaũsya kĩa kĩĩkũmbĩĩa kĩa kũsyĩĩa, na makakũmbĩa na kĩo kĩveti kĩa ũĩa. Na nĩmakekĩa igũlũ wakĩo kĩhumbĩo kĩa ngũa ya ũlũ, na nĩmakekĩa igũlũ wakĩo nguo yothe ya ũlũ kuuma igũlũ, na nĩmatoonyia mĩtĩ ĩla ya kũkuua.

Na ũndũ wa meza ĩla ĩkwĩtwe mbee nĩmakamĩa nguo ya rangi wa mũtune wothe ũndũ wa yona, na mbakũla, na ivinda sya ũthũngũ, na ikombe, na mbakũla sya manyũnyĩsyo ĩla thĩinĩ wa syo aita manyũnyĩsyo, na mĩkate ĩla hĩndĩ syothe ĩkaasya ũndũ wa yona. Na makaĩka igũlũ wakĩo nguo ya mũtune, na makũmbĩla kĩo na kĩũmbĩko kĩa ngũa wa hyacinth, na matoonyesya mĩtĩ ya kũkuua ĩthĩinĩ wakĩo. Na nĩmakooya nguo ya buluu, na makunika kĩtawa kĩa taa kĩa kũmũmia, na matawa makyo, na mbakũ syakyo, na nthũngũ syakyo sya kũmĩa, na indo syothe sya mũta isĩa matũmĩlaa kũtungata nacio. Na nĩmakaĩkĩa yĩo, na indo syothe sya yĩo, thĩinĩ wa kĩũmba kĩa nguo ya ũa wa mũthemba wa bulu, na nĩmakaĩkĩa yĩo ĩgũrũ wa mĩtĩ ya kũkuua. Na igũrũ wa kĩgongona kĩa thahabu nĩmakaũkunĩkĩa nguo ya bururu, na nĩmakaũhumbĩra na

kĩhumbĩri kĩa ngũa kĩa bururu, na nĩmakanyũa mĩtĩ ya kũkuua yakĩo.

Nĩmakooya indo syothe sya kũtumĩĩa ĩrĩa syothe matumĩĩaga na syo kũu ndũ-inĩ ĩrĩa theru, na nĩmakaĩkĩa thĩinĩ wa nguo ya mũtune, na nĩmakaĩhumbĩa na kĩhumbĩo kĩa rũũa rwa mũtune, na nĩmakaĩĩkĩa igũrũ wa mĩtĩ ya kũkuua. Na ũtamio nĩakawĩka igũlũ wa kĩgongona, na nĩmakahumbĩla igũlũ wakĩo nguo ya ndathi yothe. Nĩmakaĩka igũrũ wa yo indo syothe ĩsĩa syĩ nyingĩ matũmĩĩaa kũtungata nayo igũrũ wakyo, na ivĩa sya mwaki, na ndũũmũ sya nyama, na mbakũri, na kĩũmbĩĩo, na indo syothe sya kĩgongona, na nĩmakaĩka igũrũ wakyo kĩũmbĩĩo kya ngũa kya mũthemba wa ũlũ, na nĩmakatoonyesya mĩtĩ ya kũkuua yakyo, na nĩmakooya nguo ya ndathi, na nĩmakũmbĩa kĩoosheo na mũthingi wakyo, na nĩmakatoonyesya kyo thĩinĩ wa kĩũmbĩĩo kya ngũa kya mũthemba wa ũlũ, na nĩmakaĩka igũrũ wa mĩtĩ ya kũkuua. Na nĩmakamalĩthya Aroni na ana ake kũthikĩla indo itheu, na syĩthĩ indo itheu, ĩla kũoya kambi, na thutha wa ĩsyo ana a Koathi nĩmakĩngĩa kũoya, na ti nĩmakakua indo itheu, nĩ ũndũ matĩkue. Ĩsyo nĩmakoya ana a Koathi thĩinĩ wa hema ya ũthambĩ.

Mũlangĩli Eleazari mũndũ wa Aaroni mũthĩnjĩri-ngai, mafuta ma ũtheri, na ũbani wa ũthondekithyo, na kĩndũ kĩa kũũthaiwa kĩa o mũthenya, na mafuta ma ũitĩkĩo, ũlangĩli wa hema yothe, na ũingĩ wothe ũlĩ thĩinĩ wayo handũ hatheru, mawĩra-inĩ mothe.

Na Muumbi aelalisa kũ Musa na Aroni, ekwĩa, Mũtikaanange mũthemba wa kĩama kĩa Koathi kuuma gatagatĩ ka Alawi. Ĩka ũũ kũ o, na nĩmakaĩthya na ti ti mamĩkue, mekwĩthĩĩa o kũ syĩndũ sya ũtheu sya syĩndũ sya ũtheu, Aroni na ana ake nĩmekwĩthĩĩe, na nĩmakamĩĩka o ũmwe kũlingana na wĩa wake. Na matikaingie kũona mbĩndĩ ĩla ĩtheu o rĩmwe, na makakua.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Oya ũtarũ wa ana a Gershon, na awa kũlingana na nyũmba cia maithe mao, kũlingana na mĩthemba yao, Kuuma miaka mĩongo ĩĩli na ĩtano na ũkũũ nginya miaka mĩongo ĩtano, tala o, mũndũ wothe ũla ũtonyaa kũtungata, kũika mawĩko make thĩinĩ wa hema ya ũira. Ũyũ nĩ wĩa wa andũ a Gershon, kwĩa wĩa na gũkuua. Na nĩakoya nguo cia hema, na hema ya ũira, na kĩhumbĩri kĩayo, na kĩhumbĩri kĩa rangi wa bururu kĩrĩa kĩrĩ igũrũ rĩayo, na kĩhumbĩri kĩa mũrango wa hema ya ũira. Na ĩtambaa sya ũa, ĩsya ĩlĩ ũũ wa hema ya ũĩa, na isya isyailĩe, na syothe indoo sya wĩka wa Ngai isya matwĩkaa wĩka wa Ngai thĩinĩ wao nĩmakeka. Kũlingana na kanua ka Aroni na wa ana ake, nĩũkavika ũtungati wa ana a Gerishoni kũlingana na matungati mothe mao, na kũlingana na mĩĩmo yothe yao, na ũkamaũthĩkĩĩa kũuma ĩĩtwa indo syothe iria syaandĩkĩtwe nĩo. Ĩno nĩyo wĩa wa ana a Gedisoni thĩinĩ wa hema ya ũira, na kĩĩmĩo kyao kĩĩ moko-inĩ ma Ithamari mũndũ wa Aroni ũrĩa mũthĩnjĩri-ngai.

Ana a Merari kũlingana na mĩthemba yao, kũlingana na nyũmba cia ithĩ ciao, mũmathalĩe. Kuuma miaka ĩtano na mĩongo ĩĩlĩ na ũkũũ nginya mĩongo ĩtano, mũmatale, onthe ũla

ũtoonyanĩte kũtungata mawĩa ma hema ya ũila. Na ici nĩ maũndũ ma kũlinda ma ala maũkĩtawa nĩo kũlingana na mawĩra mao mothe thĩinĩ wa hema ya ũira: mĩtwe ya hema, na mĩgĩĩko, na itugĩ ciayo, na mĩthingi yayo, na kĩhumbĩĩo, na mĩthingi yao, na itugĩ ciao, na kĩhumbĩĩo kĩa mũrango wa hema. Na itugĩ sya wa mũthia ĩthĩĩo, na mĩsĩndĩko yao, na itugĩ sya kĩĩa kya kĩhingo kya wa mũthia, na mĩsĩndĩko yao, na tuũmbĩ twao, na mĩkanda yao, na indo syothe syao, na indo syothe sya ũtungata wao, kuuma matĩtũ mũmatale, na indo syothe sya mũrangĩĩo wa ala maĩkũĩtwo nĩo. Ĩno nĩyo ũtungata wa andũ a ana a Merari thĩinĩ wa mawĩra mao mothe thĩinĩ wa hema ya ũira ũrĩa ũrĩ mũndũ wa moko ma Ithamar mũrũ wa Aroni ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai.

Na Musa na Aroni na atongoi a Isiraeli nĩmataile ana a Kohathu kũlingana na mbai syao, kũlingana na nyũmba sya maithe mao. Kuuma miaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩtano na igũlũ nginya miaka mĩongo ĩtano, mũndũ wothe ũtoonyanĩte kũtungata na kwĩka wĩla thĩinĩ wa hema ya ũira. Na ũtaũ wao kũlingana na mbai syao waĩ ngii ĩĩli igwĩ magana mũonza na mĩongo ĩtano. Ĩno nĩyo ũtaũlĩo wa andũ a Kaathu, othe ala matungataga thĩinĩ wa hema ya ũira, ta ũrĩa Musa na Aroni mataũlĩte nĩ ũndũ wa mũgambo wa Mwathani, na moko-inĩ ma Musa.

Na ana a Gershon nĩmatalanĩtwe kũlingana na mbai syao, kũlingana na nyũmba sya maithe mao. Kuuma miaka mĩongo ĩĩli na ĩtano nginya miaka mĩongo ĩtano, mũndũ wothe ũtoonyanĩte kũtungata na kũĩka mawĩra thĩinĩ wa hema ya ũira.

Na kyaũmĩkĩte ũtaũ wa andũ ao, kũlingana na mbai syao, kũlingana na nyũmba sya maithe mao, ngili ĩĩlĩ, magana matandatũ na mĩongo ĩtatũ. Ĩno nĩyo ũtaũlĩo wa andũ a ana a Gershon, othe ũrĩa ũtungataĩla thĩinĩ wa hema ya ũira, arĩa Musa na Aaroni mataũlĩte nĩ ũndũ wa mũgambo wa Mwathani, na moko-inĩ ma Musa.

Maatuliwe na andũ a ana a Merari kũlingana na mĩthemba yao, kũlingana na nyũmba cia maithe mao, Kuuma mĩaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩtano na ũkũũ mbee mĩaka mĩongo ĩtano, mũndũ wothe ũtoonyanĩte kũtungata mĩlĩmo ya hema ya ũĩla. Na kyavikĩe ũtaĩ wa ũmĩ wao kũlingana na mĩthemba yao, kũlingana na nyũmba cia maithe mao, ngili ithatũ na magana meli. Ĩno nĩyo ũtarĩ wa andũ a ana a Merari, arĩa Musa na Aroni mataĩte nĩ ũndũ wa mũgambo wa Mwathani, na moko-inĩ ma Musa. Onthe ala matalanĩtwe, ala Musa na Aroni na atongoi a Isiraeli matalanĩte Alawi, kũlingana na mbai na kũlingana na nyũmba cia maithe mao, Kuuma miaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩtano na kũthiĩ wa igũlũ nginya miaka mĩongo ĩtano, wothe ũla ũtoonaa kũlĩ wĩla wa mawĩla, na mawĩla marĩa mekũkuuawa thĩinĩ wa hema ya ũila. Ala maathanĩtwe nĩ ngĩ ĩtano magana matano na mĩongo ĩnana. Nĩ ũndũ wa mũgambo wa Mwathani nĩamathondekie ũndũ ũmwe na moko ma Musa, mũndũ mũme kũringana na mũndũ mũme igũrũ wa mawĩra mao, na igũrũ wa ĩrĩa makooya o ene, na nĩmatarĩtwo, ta ũrĩa Mwathani aathire Musa.

5

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Atha andu ciana cia Isiraeli, na matumanĩe kuuma kambĩ-inĩ othe arĩa marĩ na ukoma, na othe arĩa marĩ na ũthũku, na othe arĩa matarĩ metheu igũrũ wa roho. Kuuma kwa mundu muume nginya kwa mundu muka, umai nja ya kambi, na matikaanina kambi syao, kila ndiikala thĩinĩ wao. Na mekĩte ũguo ana a Isiraeli, na makĩmatũma nja ya kambĩ, ta ũrĩa Mwathani eerire Musa, ũguo nĩ mekĩte ana a Isiraeli.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Aila kũ ana a Isiraeli, ũkiuga atĩrĩ, mũndũ mũme kana mũndũ mũka, ũrĩa ũngĩĩka kuuma harĩ mehia mothe ma andũ, na akorwo nĩarikĩte kũrega na akarega, na roho ũcio ũkahĩtia, Nĩakoimbũla ĩvĩ ĩla yekĩte, na nĩakamĩa ũũ ũkũũ, ũndũ mũthemba, na ĩthano yake nĩakongela ũndũ ũcio, na nĩakamĩa ũla ũmwĩkĩte ũũ ũkũũ. Angĩ na ti ũndũ ũtarĩ kũrĩ mũndũ ũla mũũthĩ, nĩguo kũmũhe ĩyo ihĩtia kũrĩ we, ĩyo ihĩtia ĩyo ĩkũheo Mwathani, kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai ĩgaakorwo, tiga nondũ ĩla ya ũthethano, kũgera ĩrĩa ũkaamũthethania nayo kũrĩ we ũhoro wake.

Na maciaro mothe ma mbee kulingana na indo syothe syitheru sya ana a Isiraeli, syothe ila mangaletela Mutwai, kwa muteei ula ikaava syake, Na indo iria nyamũre cia kĩla mũndũ nĩigatuĩka ciake, na mũndũ mũme ũrĩa ũngĩhe mũthĩnjĩri-Ngai, nĩigatuĩka ciake.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Arĩa kũrĩ ana a Isiraeli, na ũkameera kũrĩ o, mũndũ o wothe akorwo mũka wake

nĩekũũka njĩla, na amũthũkĩtie, Na mũndũ angĩkoma na mũka ũcio ũrĩa wa mbeu, na ũndũ ũcio ũthie ũthiku kuuma maitho-inĩ ma mũthuurĩ wake, na ahithe, nake nĩ mũthaahie, na mũira ndaarĩ nake, nake ndaanyiitĩtwo, Na ũmũũ wa ũiru ũngĩmũkoa, nake aĩthĩĩe mũka wake, na ĩno nayo ĩthaamĩtie, kana ũmũũ wa ũiru ũngĩmũkoa, nake aĩthĩĩe mũka wake, na ĩno nayo ndĩonete ĩthaamĩtie, Na nĩakongoia mũndũ mũka wake kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai, na nĩakarehea kĩheo kĩa ũhoro wake, gĩcunjĩ kĩa ikũmi kĩa efa ũũmũ wa cairi. Ndakamĩtĩra maguta igũrũ wakĩo, kana nĩakamĩĩkĩra ũbani igũrũ wakĩo, nĩ ũndũ nĩ igongona rĩa ũiru, igongona rĩa ũririkano rĩrĩa rĩrirĩkanagia wĩhia.

Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamĩrehe, na nĩakamĩhaanda mbee ya Mwathani. Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoya maaĩ matheu ma mũoyo thĩinĩ wa mbakũ ya ĩthaka, na thĩ ĩla ĩĩ igũrũ wa thĩ ya hema ya ũira, na mũthĩnjĩri-Ngai aakoete nĩakaĩkĩa thĩinĩ wa maaĩ. Na nĩakaĩma mũthĩnjĩri-Ngai mũndũ-wa-nja mbee ya Mwathani, na nĩakaguũĩa mũtwe wa mũndũ-wa-nja, na nĩakahe ĩgũũ ya moko make ĩgongona ĩya kĩriĩkanĩo, ĩgongona ĩya ũiru, na guoko-inĩ kwa mũthĩnjĩri-Ngai nĩkũkaĩ maĩ ma ũũmĩ ma kĩrumi kĩĩ. Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamĩĩhĩtithia, na nĩakeerĩa mũndũ-wa-nja ũcio atĩrĩ, angĩkorwo gũtirĩ mũndũ ũkomete na wee, angĩkorwo ndũrĩ ũhĩtĩtie kũgwatanio nĩ thaahu ũrĩ na mũthuuriwe waku mwene, ũkorwo ũtarĩ na mahĩtia kuuma kũrĩ mai maya ma kũrũithia ma kĩrumi kĩĩrĩa. Angĩ ĩndĩ wĩ nĩwathanĩte ũndũ wa mũndũ wa ndũma ũkĩa, kana nĩwathũkĩtie, na mũndũ ũmwe nĩakũheete ũrĩĩĩ wake thĩinĩ waku tiga wa mũndũ waku, Na mũthaka nĩakaika mũka ũcio kĩĩndĩ kĩa mĩĩhĩtwa ya irumi ici,

na mũthaka nĩakeeraga mũka ũcio atĩrĩ, Mwathani nĩakũhe wee kĩĩndĩ kĩa irumi na kĩĩhĩtwa gatagatĩ ka andũ aku, rĩrĩa Mwathani akaahe kĩũmbe kyaku kĩgwe, na nda yaku ĩimbe. Na maaĩ maya ma kĩĩĩmo ĩno nĩmakĩngĩa nda yaku kũũmia nda, na kũũma kĩveti kyaku, na mũndũ-wa-aka nĩakĩuga, nĩkĩo kĩo, nĩkĩo kĩo.

Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaandĩka irumi ici thĩinĩ wa ĩbuku, na nĩakahũthĩra thĩinĩ wa maaĩ ma ũũru wa kũrumwo. Nĩakaheana mũndũ-wa-ũka maĩ ma ũũmĩ ma kĩrumi, na maĩ macio ma kĩrumi ma ũũmĩ nĩmakaingĩra thĩinĩ wake.

Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaoya kuuma moko-inĩ wa mũndũ-wa-ũka igongona ĩya ũiru, na nĩakavĩkĩa igongona ĩyo mbee ya Mwathani, na nĩakamĩtwaa kũrĩ kĩgongona. Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoya kĩririkano kĩa mbichi ĩyo, na aĩkĩe igũrũ wa kĩgongona, na thuutha wa maũndũ macio nĩakahe mũndũ-wa-nja ũcio maaĩ manyue. Na nĩkahaana angĩkorwo nĩ mũthaaũku na ũhoro ũcio ũhithe mũthuuriwe, na maĩ ma kũrũithia marĩa marumĩtwo nĩmagatoonya thĩinĩ wayo, na nda yake nĩĩkavimba, na kĩero kĩake nĩkĩkaagũa, na mũndũ-wa-nja ũcio nĩagatuĩka kĩrumi kũrĩ andũ ao. Angĩ mũndũ-wa-aka ndathaanitwe, na nĩ mũtheu, na nĩ ũtarĩ na ũũru, nĩakaũmba mbeu. Ũyũ nĩ watho wa ũũmĩ, ũrĩa mũndũ-wa-nja ũrĩ mũhiki angĩũkĩra, na athaahio. Kana mũndũ ũrĩa ũngĩkinyĩrwo nĩ roho wa ũiru, na aĩrũkĩre mũka wake, na arũgamĩrie mũka wake mbere wa Mwathani, mũthĩnjĩri-Ngai nĩekamwĩkĩra maũndũ mothe ma watho ũyũ. Na ũthĩ ũkava mũndũ mũme kuuma mehia, na mũndũ mũka ũla nĩakamũkĩa

mehia make.

6

Nake Mwathani akĩaria na Musa, akĩmwĩra atĩrĩ, Arĩria aanake a Isiraeli, Na ũkamakũa kũrĩ o, mũndũ ũme kana mũndũ mũka, ũrĩa ũngĩĩhĩta mũno ĩhĩta ya kwĩamũra ũtheru kũrĩ Mwathani, Kuuma ndivai na kĩnyunyĩ kĩa hinya nĩaketheia, na thiki kuuma ndivai na thiki kuuma kĩnyunyĩ kĩa hinya ndakanyua, na syothe iria syumanĩtwe kuuma thabibũ ndakanyua, na thabibũ mbĩthĩ na thabibũ nyũmũ ndakalĩa matukũ mothe ma mwĩhĩtwa wake. Kuuma kũu yothe ũla ũndũ ũtuĩkaga kuuma mũtĩ wa mĩthabibũ, ndibei kuuma ngũa sya mĩthabibũ nginya mbeu ya mũthabibũ, ndakalia mĩthenya yothe ya kwĩthambĩa. Wembe ndũkaũka igũũ mũtwe wake, nginya matuku, maingĩ ta ũrĩa eĩĩkĩĩte Mwathani, makinĩe. Nĩakoima mũtheu akũũithya njuĩĩ ya mũtwe matuku mothe ma mwĩĩko wake kũrĩ Mwathani. Ndagaingĩla harĩa kũrĩ mũndũ ũkuĩte, o na aakolete ithe kana nyina. Na ũndũ wa mũrũ wa nyina na ũndũ wa mwarĩ wa nyina, ti akethũkia nĩ ũndũ wao makua, nĩgũkorwo mwĩhĩtwa wa Ngai wake ũrĩ mũtwe-inĩ wake.

Matuku mothe ma mwĩhĩko wake nĩagatũũa mũtheu kũrĩ Mwathani. Angĩ mũndũ akua harĩ we o rĩmwe, o hĩndĩ ĩyo mũtwe wa mwĩhĩtwa wake nĩũgathaahia, na nĩakenja mũtwe wake mũthenya ũrĩa akathambĩkĩa, mũthenya wa mũgwanja nĩakenja. Na mũthenya wa kanana nĩakaleta ndutura ĩĩlĩ, kana

tũũ twĩlĩ twa ndutura, kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai, hema-inĩ ya ũira.

Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩekwĩka ĩmwe nĩ ũndũ wa mehia, na ĩmwe ya iruta rĩa kũcinwo biũ, na mũthĩnjĩri-Ngai nĩekamũhoroheria nĩ ũndũ wa ũrĩa ehĩtie nĩ ũndũ wa roho, na nĩekamũamũra mũtwe wake mũthenya ũcio, ũrĩa wamũrirwo Mwathani, matukũ ma mwĩhĩtwa, Na nĩakarehera mwana-ngondu wa mwaka ũmwe nĩ ũndũ wa ihĩtia, na matukũ marĩa ma mbere matikagĩa na ũtaũku, nĩgũkorwo mũtwe wa mwĩhĩtwa wake nĩwathaahĩtio.

Na ũyũ nĩ watho wa ũla wĩhĩtĩte, mũthenya ũrĩa akaahingia matukũ ma mwĩhĩtwa wake, nĩakarehe we mwene hau mũrango-inĩ wa hema ya ũira. Na nĩakandethya kĩheo kĩake kũrĩ Mwathani, mwana-ngondu wa mwaka ũmwe ũtarĩ na kaũũngũ nĩ ũndũ wa kĩheo kĩa kũcinwo, na mwana-ngondu wa kĩveti wa mwaka ũmwe ũtarĩ na kaũũngũ nĩ ũndũ wa mehia, na ndũrũme ĩmwe ĩtarĩ na kaũũngũ nĩ ũndũ wa ũhonokio. na kĩondo kĩa mĩkate ĩtarĩ na ndawa ya ũũmũ mũnene, mĩkate ĩtũkanĩtie na mauta, na tũkũũ tũtarĩ na ndawa tũhakĩtwe mauta, na kĩndũ kĩao kĩa kũũthĩĩwa, na kĩndũ kĩao kĩa kũnyuuo. Nake akalete mũthĩnjĩri-Ngai mbee ya Mwathani, na nĩekwĩka ũhoro wa mehia make, na kĩndũ kĩa igongona rĩake rĩa kũcinwo. Na ndũmbũ ĩyo nĩakathĩa igongona ya ũhonokanio kũrĩ Mwathani igũrũ wa kĩondo kĩa mĩgate ĩtarĩ na ndawa ya kũimbia, na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakathĩa igongona yake na kĩnyunyĩzio kĩake. Na ũla wĩhĩtĩte nĩakamwĩa mũtwe wake wa mwĩhĩko hakuhĩ na mĩlyango ya hema ya ũira, na nĩakekĩa njuĩĩ igũrũ wa mwaki

ũrĩa ũrĩ rungu wa igongona rĩa ũhonokio.

Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakooya guoko kũũhĩtwo kuuma kũrĩ ndũrũme, na mũgate ũmwe ũtarĩ na ndawa kuuma kĩondo-inĩ, na keki ĩmwe ĩtarĩ na ndawa, na nĩakamĩiga igũrũ wa moko ma ũrĩa wĩhĩtĩte thuutha wa kwĩenja mwĩhĩtwa wake. Na nĩakaũndĩa ĩo mũthĩnjĩĩ-Ngai kĩũmĩ mbee ya Mwathani, ĩtheu ĩkaava ya mũthĩnjĩĩ-Ngai ĩgũũ wa ĩthũa wa kĩũmĩ, na ĩgũũ wa moko wa kĩũmĩ, na thutha wa ũndũ ũũ ũla wĩĩkĩĩte mwĩhĩtwa nĩakanyua ndibei. Ũyũ nĩ watho wa ũrĩa wĩhoyete, ũrĩa ũngĩĩhoya Mwathani kĩheo kĩake kũrĩ Mwathani ũhoro wa mahooya make, tiga ĩrĩa guoko gwake ĩngĩona, kũringana na hinya wa mahooya make, ĩrĩa ũngĩĩhoya kũringana na watho wa ũtheru.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Aĩa Aroni na ana ake, ũkĩuga, Ũũ nĩguo mũkaathima ana a Isiraeli, mũkĩmaĩa, Mwathani akũheanithye, na akũkũũe. Mwathani avĩe ũthĩo wake igũrũ waku, na akũiguĩre tha. Mwathani aoya uso wake ũthĩ waku, na akũhe ũtheri. Na nĩmakavĩka ĩtwa yakwa igũrũ wa ana a Isiraeli, na niĩ Mwathani nĩngaathima o.

7

Na kyavĩĩkĩka mũthenya ũla Musa aamaliĩie kwĩkĩa hema, akĩmĩaka na akĩamũla, na syĩndũ syothe syayo, na kĩgongona, na syĩndũ syothe syakyo, akĩmĩaka na akĩamũla. Na maletie

atuongi a Islaeli, atuongi ikũmi na ĩĩli a nyũmba cia maithe mao, aya nĩo atuongi a mĩhĩlĩga, aya nĩo arĩa meemete igũlũ wa ũthuthũkũ. Na maletie kĩheo kyao mbee wa Mwathani, ngaali ithanthatu syĩthĩkĩtwe, na ngombe ikũmi na ĩĩlĩ, ngaali ĩmwe kuuma kũ aathi eelĩ, na njaũ ĩmwe kuuma kũ o ũmwe, na makaletya mbee wa hema. Na Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Oya kuuma kũrĩ o, na makaava kũrĩ mĩĩmo ya wĩa wa ũtungati wa hema ya ũira, na ũkaanengea o kũrĩ Alawi, o ũmwe kũringana na wĩa wake wa ũtungati. Musa ooete ngaali na ngombe, aaneana kũ Alawi. Nĩakũhĩte ngaĩ ĩĩlĩ igĩlĩ na nzau inya kũrĩ ana a Gershon kũringana na wĩla wao wa ũtumia. Na makaa mana na ngombe nana aneanie kũ ana a Merari kũlingana na mawĩka mao nĩ ũndũ wa Ithamari mwana wa Aroni ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai. Na kwa ana a Kaathu ndaaneanie, nĩ ũndũ indo cia ũtungata wa kĩamũ nĩmakĩĩte, igũũlũ wa ciande nĩmakaoya.

Na atwi a ndeto maletie kĩgongona mũthenya ũla wakĩo, na atwi a ndeto maletie iheo syao mbee wa kĩgongona. Na Mwathani akĩĩla Musa atĩrĩ, mũtongolia ũmwe kĩla mũthenya, mũtongolia kĩla mũthenya nĩmakaleta iheo syao nĩ ũndũ wa kwamũlia kĩgongona.

Na ũndũ ũrĩa waheaga kĩheo kĩake mũthenya wa mbere warĩ Naasoni mũrũ wa Aminadabu, mũthamaki wa mũhĩrĩga wa Juda. Na aletie kĩheo kyake, mbakũla ĩmwe ya betha, ũito wayo mĩongo ĩtatũ na igana, mbakũla ĩmwe ya betha ya mĩongo mũonza wa thekeli kũlingana na thekeli ĩla ĩtheu, syĩĩli syeerĩ syaiyũite ũũa mũnene ũthakane na mauta nĩ ũndũ wa

kĩũmbithio. Censer ĩmwe ya thahabu ĩrĩ na ũritũ wa ikũmi, ĩiyũrĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kũ ngombe, ndũrũme ĩmwe, na kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa gũcinwo biũ, Na mwana ũmwe wa mbũi kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na kũ ĩthĩnjĩo ya ũhonokanio ndamathĩ ĩĩlĩ, ndũlũme ithano, mbũli cia nthaka ithano, tũtũũme twa mwaka ũmwe ithano, ũyũ nĩ kĩheo kĩa Naasoni mũlũ wa Aminadabu.

Mũthenya wa kelĩ Nathanael mũrũ wa Sogar, mũtongoria wa mũhĩrĩga wa Issachar nĩarehete. Na aletie kĩheo kyake, mbakũla ĩmwe ya betha, ũito wake mĩongo ĩtatũ na igana, mbakũla ĩmwe ya betha ya makũmi mũgwanja ma cikeli kũlingana na cikeli ĩla ĩtheu, syĩĩli ĩĩli syaiyũaa ũũa mũnene ũthanganyĩtye na mota nĩ ũndũ wa kĩũmbũtyo. Censer ĩmwe ya thahabu ya ikũmi, ĩiyũĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kũ ngombe, ndũrũme ĩmwe, kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kũa kĩheo kĩa gũcinwo biũ, Na mwana ũmwe wa mbũi kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na ũndũ wa kĩndũ kĩa kũũthĩwa kwa ũhonokio ndamathĩ ĩĩlĩ, ndũlũme ithano, mbũli cia nthaka ithano, tũtũũme twa ng'ondu twa mwaka ũmwe ithano, ũyũ nĩguo kĩheo kĩa Nathanaeli mũlũ wa Sogari.

Mũthenya wa katatũ mũtongoria wa ana a Zebuluni, Eliabu mũrũ wa Heloni. Kĩheo kĩake, mbakũla ĩmwe ya betha, ũito wake mĩongo ĩtatũ na igana, mbakũla ĩmwe ya betha ya thekeli mĩongo mũgwanja kũlingana na thekeli ĩla ĩtheu, syĩĩli ĩĩvĩlĩ syaiyũaa ũũa mũnene ũtũkanĩtye na mauta nĩ ũndũ wa kĩũmbũthĩo. Kyũo kĩmwe kĩa thahabu kĩa ikũmi, kĩiyũĩte ũbani.

Njaũ ĩmwe kuuma kũ ngombe, ndũrũme ĩmwe, na kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa kũcinwo biũ, Na mwana ũmwe wa mbũi kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na kũ ĩthambio ya ũhonokanio ndamĩthĩ igĩĩrĩ, ndũũme ithano, mbũũi cia nthaka ithano, tũtũũme twa ng'ondu twa mwaka ũmwe ithano, ũyũ nĩ kĩheo kĩa Eliabu mũrũ wa Heloni.

Mũthenya wa kana, mũtongoria wa ana a Reubeni, Elizuri mũrũ wa Shedeuri. Kĩheo kĩake, mbakũla ĩmwe ya betha, ũito wake mĩongo ĩtatũ na igana, mbakũla ĩmwe ya betha, thekeli mĩongo mũgwanja kũlingana na thekeli ĩla ĩtheu, syĩĩli ĩĩvĩlĩ syaiyũaa ũũa mũnene ũtũkanĩtye na mauta nĩ ũndũ wa kĩũmbũtho. Kyũo kĩmwe kĩa thahabu kĩa ikũmi, kĩiyũĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kũ ngombe, ndũrũme ĩmwe, na kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa kũcinwo biũ, Na mwana ũmwe wa mbũi kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na kũu igongona ya ũhonokanio ngombe cia aka ĩĩli, ndũlũme ithano, mbũli cia nthaka ithano, tũtũũme twa ngondu twa mwaka ũmwe ithano, ũyũ nĩguo kĩheo kĩa Elisuri mũlũ wa Sediuri.

Mũthenya wa ĩtano, mũtongoria wa ana a Simeoni, Salamieli mũrũ wa Surisadai. Kĩheo kyake, mbakũ ĩmwe ya betha, ũito wake mĩongo ĩtatũ na igana ĩmwe, mbakũ ĩmwe ya betha ya mĩongo mũonza ma sikeli kũlingana na sikeli ĩla ĩtheu, syĩĩli syeerĩ syĩiyũĩte ũũa mũnene ũtũkanĩĩtwe na mauta nĩ ũndũ wa kĩũmbũtho. Censer ĩmwe ya thahabu ĩkũmi, ĩiyũĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kũ ngombe, ndũrũme ĩmwe, kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa kũcinwo biũ, Na mwana ũmwe wa

mbũi kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na kũ igongona ya ũhonokanio ndamĩthĩ igĩĩĩ, ndũũme ithano, mbũũi cia nthaka ithano, tũtũũme twa ng'ondu twa mwaka ũmwe ithano. Kĩo nĩkĩo kĩheo kĩa Salamieli mũũ wa Surisadai.

Mũthenya wa ĩtandatũ mũtongoria wa ana a Gadi, Eliasafu mwana wa Ragueli. Kĩheo kĩake, mbakũla ĩmwe ya betha, ũito wake mĩongo ĩtatũ na igana, mbakũla ĩmwe ya betha ya thekeli mĩongo mũgwanja kũlingana na thekeli ĩla ĩtheu, syĩĩlĩ syĩĩlĩ syĩiyũite ũũa mũnene ũtũkanĩtye na mauta nĩ ũndũ wa kĩheo. Censer ĩmwe ya thahabu ĩrĩ na ũritũ wa ikũmi, ĩiyũrĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kũ ngombe, ndũrũme ĩmwe, na kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa gũcinwo biũ, Na mwana ũmwe wa mbũi kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na kũ ĩtambĩko ya ũhonokanio ndamathĩ igĩĩrĩ, ndũrũme ithano, mbũri cia ndigwa ithano, tũtũrũme twa mwaka ũmwe ithano, ũyũ nĩguo kĩheo kĩa Elisafu mũrũ wa Ragueli.

Mũthenya wa mũgwanja mũtongoria wa ana a Efiraimu, Elishama mũrũ wa Amihudu. Kĩheo kĩake, mbakũla ĩmwe ya betha, ũito wake mĩongo ĩtatũ na igana, mbakũla ĩmwe ya betha ya thekeli mĩongo mũgwanja kũlingana na thekeli ĩla ĩtheu, syĩĩlĩ syĩĩlĩ syĩiyũite ũũa mũnene ũtũkanĩtye na mauta nĩ ũndũ wa kĩheo. Kĩthemba kĩmwe kĩa thahabu kĩa ikumi, kĩiyũĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kũ ngombe, ndũrũme ĩmwe, na kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa kũcinwo biũ, Na mwana ũmwe wa mbũi kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na kũ ĩthambio ya ũhonokanio ndamĩthĩ igĩĩrĩ, ndũũme ithano, mbũũi

cia nthaka ithano, tũtũũme twa ng'ondu twa mwaka ũmwe ithano, ũyũ nĩguo kĩheo kĩa Elishama mũrũ wa Ammihud.

Mũthenya wa kanana mũtongoria wa ana a Manase, Gamalieli mũriũ wa Phadasuri. Kĩheo kĩake, mbakũla ĩmwe ya betha, ũito wake mĩongo ĩtatũ na igana, mbakũla ĩmwe ya betha ya thekeli mĩongo mũgwanja kũlingana na thekeli ĩla ĩtheu, syĩĩlĩ syĩĩlĩ syĩiyũite ũũa mũnene ũtũkanĩtie na mauta nĩ ũndũ wa kĩheo. Kĩthemba kĩmwe kĩa thahabu kĩa ikumi, kĩiyũĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kũ ngombe, ndũrũme ĩmwe, kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa kũcinwo biũ, na mũũri ũmwe wa mbũũi ũkoniĩ mehia, Na kũ ĩtambĩko ya ũhonokio ndamathĩ igĩĩrĩ, ndũrũme ithano, mbũri cia ndigwa ithano, tũtũrũme twa mwaka ũmwe ithano, ũyũ nĩguo kĩheo kĩa Gamalielu mũrũ wa Phadasuru.

Mũthenya wa kenda, mũtongoria wa ana a Benjamini, Abidani mũrũ wa Gideoni. Kĩheo kĩake, mbakũla ĩmwe ya betha, mĩongo ĩtatũ na igana ũũito wayo, mbakũla ĩmwe ya betha, mĩongo mũgwanja sĩkeli kũlingana na sĩkeli ĩla ĩtheu, syĩĩlĩ syĩĩlĩ syĩiyũ ũta mũnene ũkandĩkĩtwe na mauta nĩ ũndũ wa igongona. Kĩthĩĩo kĩmwe kĩa thahabu kĩa ikumi, kĩiyũĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kũ ngombe, ndũrũme ĩmwe, na kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa kũcinwo biũ, Na mwana ũmwe wa mbũi kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na ũndũ wa kĩĩheo kya ũhonokio ndamathia ĩĩlĩ, ndũlũme ithano, mbũli cia nthaka ithano, tũtũũme twa mwaka ũmwe ithano, ũyũ nĩguo kĩheo kya Abidani mũlũ wa Gadeoni.

Mũthenya wa ikũmi, mũtongoria wa ana a Dan, Ahiezer mũrũ wa Ammishaddai. Kĩheo kĩake, mbakũla ĩmwe ya betha, ũito wake mĩongo ĩtatũ na igana, mbakũla ĩmwe ya betha ya thekeli mĩongo mũgwanja kũlingana na thekeli ĩla ĩtheu, syĩĩlĩ syĩĩlĩ syĩiyũite ũũa mũnene ũtũkanĩtye na mauta nĩ ũndũ wa kĩheo. Kĩthemba kĩmwe kĩa thahabu kĩa ikumi, kĩiyũĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kũ ngombe, ndũrũme ĩmwe, na kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa kũcinwo biũ, Na mwana ũmwe wa mbũi kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na kũ igongona ya ũhonokanio ndamathĩ igĩĩi, ndũũme ithano, mbũi cia nthaka ithano, tũtũũme twa ngondũ twa mwaka ũmwe ithano, ũyũ nĩguo kĩheo kĩa Akiezeri mũrũ wa Amisadai.

Mũthenya wa kũmi na ũmwe mũtongoria wa ana a Asheri, Phagieli mũndũ wa Ekirani. Kĩheo kĩake, mbakũla ĩmwe ya betha, ũito wake mĩongo ĩtatũ na igana, mbakũla ĩmwe ya betha ya thekeli mĩongo mũgwanja kũlingana na thekeli ĩla ĩtheu, syĩĩlĩ syĩĩlĩ syĩiyũite ũũa mũnene ũtũkanĩtye na mauta nĩ ũndũ wa kĩheo. Kĩthemba kĩmwe kĩa thahabu kĩa ikumi, kĩiyũĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kwa ngombe, ndũme ĩmwe, kaana ka ng’ondu ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa kũcinwo, Na mwana ũmwe wa mbũi kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na ũndũ wa ĩthambio ya ũhonokio: ndamathĩ ĩĩlĩ, ndũlũme ithano, mbũli cia nthaka ithano, tũtũũme twa ngondu twa mwaka ũmwe ithano. Kĩo nĩkyo kĩheo kĩa Phagieli mũlũ wa Echran.

Mũthenya wa ikũmi na ĩĩlĩ mũtongolia wa ana a Nafutali, Ahira mũrũ wa Enani. Kĩheo kĩake, mbakũla ĩmwe ya betha, ũito wake

mĩongo ĩtatũ na igana, mbakũla ĩmwe ya betha ya thekeli mĩongo mũgwanja kũlingana na thekeli ĩla ĩtheu, syĩĩlĩ syĩĩlĩ syĩiyũite ũũa mũnene ũtũkanĩtye na mauta nĩ ũndũ wa kĩheo. Kĩthemba kĩmwe kĩa thahabu kĩa ikumi, kĩiyũĩte ũbani. Njaũ ĩmwe kuuma kũ ng'ombe, ndũrũme ĩmwe, na kaũndũ kamwe ka mwaka ũmwe kwa kĩheo kĩa kũcinwo biũ, Na mwana-mbũi ũmwe kuuma kũ mbũi ũkoniĩ mehia. Na ũndũ wa kĩĩhĩo kĩa ũhonokio, ndamathia igĩĩĩ, ndũũme ithano, mbũũi cia ndigwa ithano, tũtũũme twa mwaka ũmwe ithano. Kĩo kĩarĩ kĩheo kĩa Ahira mũrũ wa Ainani.

Ĩno nĩyo ũthambĩo wa kĩgongona mũthenya ũrĩa aakĩũitĩrĩria maguta, kuuma kũrĩ aathi a ana a Isiraeli: mbakũla cia betha ikũmi na ĩĩrĩ, mbakũla cia betha ikũmi na ĩĩrĩ, ivĩa cia ũbani cia thahabu ikũmi na ĩĩrĩ. Mirongo ĩtatũ na igana ĩmwe cia shekeli, mbakũla ĩmwe, na mirongo mũgwanja cia shekeli mbakũla ĩngĩ ĩmwe, betha yothe ya indo, ngili igĩrĩ na magana mana cia shekeli, kũringana na shekeli ya handũ hatheru. Vyombo vya kũthĩĩa ũbani vya thahabu ikũmi na ĩĩlĩ vĩiyũũ ũbani, thahabu yothe ya vyombo vya kũthĩĩa ũbani yaĩ mĩongo ĩĩlĩ na igana ĩmwe. Ngombe syothe sya igongona ya kũũthiwa, ntheka ikũmi na ĩĩlĩ, ndũũme ikũmi na ĩĩlĩ, tũũtũ twa ngondu twa mwaka ũmwe ikũmi na ĩĩlĩ, na maigongona mao, na maũthĩo mao ma kũnyuuo, na mbũũi sya ndũũme ikũmi na ĩĩlĩ sya mbũũi nĩ ũndũ wa mehia. Ngombe syothe sya ithĩnjĩo ya ũhonokanĩo, ndamaa mĩongo ĩĩlĩ na inya, ndũlũme mĩongo ĩtandatũ, mbũli sya nũme mĩongo ĩtandatũ sya mwaka ũmwe, tũtũũme twa mĩongo ĩtandatũ twa mwaka ũmwe tũtanĩ na kaũũnũ, ũyũ nĩguo

wĩamũĩo wa kĩgongona, thutha wa kũiyũlia moko make, na thutha wa kũmũitĩlĩa maguta.

Rĩrĩa Musa aingĩaga thĩinĩ wa hema ya ũira nĩguo ekwĩe nake, nĩaiguaga mũgambo wa Mwathani ũkĩmwĩa kuuma igũlũ wa kĩhonokio, kĩrĩa kĩrĩ igũlũ wa ithandũkũ ya ũira, gatagatĩ ka makelubi eerĩ, na nĩekwĩaga nake.

8

Nĩ Mwathani akĩaria na Musei, akĩmwĩra atĩrĩ, arĩria Aroni, Na ũkamwĩla atĩ, ĩla ũkĩĩkĩla itawa kũuma mũthemba, kũlingana na ũthiũ wa kĩvandi kya itawa, nĩikamũmũnia itawa mũonza. Na eekile ũũ Aroni, kuuma mũthia ũmwe kũlingana na ũthiũ wa kĩũmbe kĩa matawa, eekithie matawa makyo, ta ũrĩa Mwathani aathire Musa. Na ũndũ ũyũ nĩ mwako wa kĩũmbe kĩa matawa, kĩũmũ, kĩa thahabu, mũtĩ wakĩo, na mahũa makĩo, kĩũmũ kĩothe, kũringana na mũhianĩre ũrĩa Mwathani onithĩtie Musa, ũguo nĩguo eekire kĩũmbe kĩa matawa.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa akĩuga, Oya Alevi kuuma katikati ka ana a Isiraeli, na ũthambĩsye o. Na ũũ nĩũkamekela o ũtheũ wao, ũkamakia maaĩ ma ũtheũ, na wembe ũkooka igũrũ wa mwĩĩlĩ wothe wao, na makatwekia nguo syao, na metheu makaava.

Na nĩmakoya mwana wa ngombe ũmwe kuuma kũrĩ ngombe,

na wa ũndũ ũyũ igongona ũta mũhinyu ũtukanĩtio na maguta, na mwana wa ngombe wa mwaka ũmwe kuuma kũrĩ ngombe ũkoya ũhoro wa mehia. Na ũkaaeta Alawi mbee wa hema ya ũira, na ũkaongania kanitha yothe ya ana a Isiraeli, Na ũkaaũmia Alevi mbee wa Mwathani, na ana a Isiraeli makaaĩka moko mao ũthĩ wa Alevi. Na Aroni nĩakamũũa Alawi ta kĩheo mbee wa Mwathani kuuma kũrĩ ana a Isiraeli, na nĩmakaĩa nĩguo marutĩe mĩruti ya Mwathani. Alevi nao makaika moko ma mivoko nthĩ ya mitwe ya njaũ, na ũkaika ũmwe wa mbi, na ũmwe ũthĩ wa kĩũmbũtyo kya kwĩkĩa Mwathani, kũthethya wa o.

Na ũkaamĩka Alevi mbee wa Mwathani, na mbee wa Aroni, na mbee wa ana ake, na ũkaanengya o ta ũheo mbee wa Mwathani. Na ũkaamũũla Alevi kuuma katĩ ka ana a Isiraeli, na makaava akwa. Na thutha wa maũndũ macio nĩmakahota Alawii kũingĩra kũruta wĩra mĩrimo ya hema ya ũira, na nĩũkamatheria, na ũkamahe mbee ya Mwathani. Tondũ nĩ ũtũmi ũtũmĩtwe aya mandĩ kuuma katĩ ka ana a Isiraeli, handũ a ala maatumũlasya mĩĩmũ yothe, ala makaĩwa mbee othe kuuma kũ ana a Isiraeli, nĩndĩoyete o mandĩ. Nĩgũkorwo kũrĩ niĩ kĩla kĩa mbere kũciarwo thĩinĩ wa ciana cia Isiraeli kuuma kũrĩ andũ nginya nyamũ, mũthenya ũrĩa ndagũthire kĩla kĩa mbere kũciarwo thĩinĩ wa bũrũri wa Misiri, ndamatherie kũrĩ niĩ. Na nĩndĩkuuire Alawi handũ ha ciana ciothe cia ĩmbee thĩinĩ wa ariũ a Isiraeli. Na nĩndaneitie Alawi ta kĩheo kĩneanĩtwe Aroni na aanake aake kuuma katĩkatĩ ka aanake a Isiraeli, nĩguo mathomithye mĩthomo ya aanake a Isiraeli thĩinĩ wa hema ya ũira, na nĩguo

mathaithanĩe nĩ ũndũ wa aanake a Isiraeli, na ndĩkakoona thĩinĩ wa aanake a Isiraeli mũndũ ũkĩkuhĩĩa kũrĩ indo iria theru.

Na Musa na Aroni na ũngano wothe wa ana a Isiraeli nĩmekĩte kũrĩ Alawi ta ũrĩa Mwathani aathĩte Musa ũhoro wa Alawi, ũguo nĩguo ana a Isiraeli mekĩte kũrĩ o. Na meetheia Alawi na matwekia nguo, na Aroni amaheana ta kĩheo mbee wa Mwathani, na Aroni amaĩthia nthaka ĩla ya kũmeethia. Na thutha wa maũndũ macio Alawi nĩmatolokete kũtungata ũtungati wao thĩinĩ wa hema ya ũira mbee ya Aroni na mbee ya ana ake, ta ũrĩa Mwathani aathire Musa ũhoro wa Alawi, ũguo nĩmekĩire kũrĩ o.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Ĩno nĩyo mĩtaũko ĩkoniĩ na Alawi, kuuma mĩaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩtano na ĩkũlũ, nĩmakatoonya kwĩka wĩla thĩinĩ wa hema ya ũila. Na kuuma miaka mĩsoo ĩtano nĩakoima kuuma wĩla ũcio, na ndakawĩla kana. Na nĩakatungata mũrũ wa nyina ũmwe kũu hema-inĩ ya ũira kũmenyeela alĩnzi, no mĩbango ndakarutaga. Ũguo nĩguo ũgeeka Alawi kũu alĩnzi-inĩ ao.

9

Na Mwathani nĩaranĩirie na Musa werũ-inĩ wa Sinai mwaka-inĩ wa kelĩ, maathĩte kuuma nĩthĩ ya Misili, mweli-inĩ wa mbee, akĩuga, Nĩndethĩte, na eka ana a Isiraeli mathĩme pasaka kũlingana na ithaa yayo. Mũthenya wa ikũmi na ĩna wa mweli

wa mbee kũngana na ũtukũ, ũkaeka kyo kũlingana na matuku, kũlingana na watho wake, na kũlingana na ũtaũli wake ũkaeka kyo. Nake Musa atwĩte ana a Isiraeli mathĩe pasaka ĩambĩĩa mũthenya wa ikũmi na ĩna wa mweli kũu werũ-inĩ wa Sinai. Nĩ ũndũ Muathani aathire Musa, ũguo nĩguo ana a Isiraeli meekire.

Na makoka anaume ala maali mekũ nthĩ wa roho wa mũndũ, na matiakĩĩte kũĩka pasaka mũthenya ũla, na makoka mbee wa Musa na Aroni mũthenya ũla. Na makĩuga andũ ala kũrĩ we, Ĩĩ tũrĩ athingu ũndũ wa roho wa mũndũ, ndũkae nĩ ũndũ ũcio tũkaaga kũneana kĩheo kũrĩ Mwathani kũringana na ĩthaa yake thĩinĩ wa ariũ a Isiraeli? Na akĩuga kũrĩ o atĩrĩ Moses, Ĩmai hau, na nĩngathikĩĩwa kĩla kĩrĩa Mwathani akaamwatha ũndũ ũmũ. Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Aĩa kũ ana a Isiraeli, ũkĩuga atĩrĩ, Mũndũ o wothe ũla angĩtuĩka mũthaaĩ nĩ ũndũ wa ngoro wa mũndũ, kana angĩkorwo arĩ njĩla ya kũraya kũrĩ inyuĩ, kana ĩ syialo syanyu, nĩekũthondeka Pasaka kũrĩ Mwathani mweri-inĩ wa kelĩ mũthenya-inĩ wa ikũmi na ĩna. Makwĩ ũthĩĩ nĩmakaĩka kĩo, na makalĩa hamwe na mĩkate ĩtaĩ na mboga ndũnũ. Ndikaatigĩa kĩndũ kĩa kuo nginya rũciinĩ, na ithĩĩwa ndikaaũnanga kuuma kũrĩ kuo, nĩmakeka kũringana na watho wa Pasaka. Na mũndũ ũla angĩkorwo arĩ mũtheu, na ndarĩ njĩla ya kũũ, na akũũa gwĩka pasaka, roho ũcio ũkaniinwo kuuma kũrĩ andũ akuo, nĩ ũndũ kĩheo kĩa Mwathani ndaakĩũkĩĩtie kũringana na ũthĩĩna wakĩo, wĩhia wakuo ũkamũoya mũndũ ũcio. Aingĩwa mũndũ wa ngendo oke kũmĩ inyuĩ thĩ ĩla yanyu, na eke pasaka ya Mwathani, kũlingana na watho wa pasaka, na kũlingana na mĩthĩo yake, watho ũmwe ũkaĩwa kũrĩ inyuĩ na

kũrĩ mũndũ wa ngendo na kũrĩ mũndũ wa kũsyalĩwa thĩ.

Na mũthenya ũrĩa hema ĩkĩĩkĩtwo, itu nĩyahumbĩĩte hema ĩyo, nyũmba ya ũira, na hwaĩ-inĩ kwarĩ igũrũ wa hema ta mũũmba wa mwaki nginya rũciũ. Nĩ ũndũ ũcio kwĩkĩkire ũtukũ wothe, ĩĩla matu yakunĩkĩte yona mũthenya, na mũũmba wa mwaki ũtukũ. Na ĩndĩ ĩla itu ĩkwata kũuma wa hema, thutha wa ũguo ciana cia Isiraeli ikĩuma, na kũ ndũ ũrĩa itu yaikaa, kũu ciana cia Isiraeli ikĩamba hema. Nĩ ũndũ wa ithanĩro rĩa Mwathani, aanake a Isiraeli nĩmakaamba, na nĩ ũndũ wa ithanĩro rĩa Mwathani nĩmakoimoka. Mĩthenya yothe ĩrĩa iitu rĩkĩĩkĩra igũrũ wa hema, aanake a Isiraeli nĩmakaamba. Na ĩthĩo ĩla ĩkwendetwa ĩla hema matuku maĩngĩ, na makaamĩĩa ana a Isiraeli kĩmĩĩo kĩa Ngai, na ti ti makaũka. Na ĩkavika ĩla ĩu ĩu kĩvuti kĩsyokasya mathiku mũno ĩla hema, nĩ ũndũ wa mũkwa wa Mwathani nĩmakamba, na nĩ ũndũ wa watho wa Mwathani nĩmakauma. Na nĩkahaana ĩrĩa ĩtu ĩkaamĩa kuuma hwaĩ-inĩ nginya rũciinĩ, na ĩtu ĩkambũka rũciinĩ, nao makauma mũthenya kana ũtukũ. Mweli wa mĩthenya ĩla itu ĩkĩingĩha ĩkĩvika igũlũ wayo, ana a Isiraeli nĩmakaamba kambi, na matikaũka. Nĩgũkorwo nĩ ũndũ wa ithanwa rĩa Mwathani makauma, kĩmenyereri kĩa Mwathani makĩmenyerera nĩ ũndũ wa ithanwa rĩa Mwathani ũrĩa warĩ guoko-inĩ kwa Musa.

10

Nĩ Mwathani akĩaria na Musa, akĩmwĩra atĩ, Wĩthondekele

tũrumbeta twĩlĩ twa betha. Syũũthĩtwe ũkaaũthĩa syĩo, na ikaava syaku kũĩta ũthukũmu na kũoya mbũi. Na ũkavuvia thĩinĩ wamo, na ĩkongana yothe nĩĩkongana mũrango-inĩ wa hema ya ũira. Angĩ ĩla nĩ ĩna ũmwe maĩvya mũtũũlũ, nĩmakoka kũrĩ we othe ala atongoi na atongoi a Isiraeli. Na mũkavũa mũtũ wa kũvũa, na makauma ala meete kambĩ mwena wa ĩtheo. Na mũkaavũa mũtũ wa keli, na ikambi ĩla syĩkamĩte Lĩba syĩkathiĩ, na mũkaavũa mũtũ wa ĩtatũ, na ikambi ĩla syĩkamĩte ndĩa ya iia syĩkathiĩ, na mũkaavũa mũtũ wa kana, na ikambi ĩla syĩkamĩte mwena wa Bora syĩkathiĩ. Mũtũ makaavũa ũthiĩ-inĩ wao. Na ĩnĩ mũkongania kĩũngano, mũkahuha mũtũrĩrũ, na ti na kĩonyo. Na ana a Aroni athĩnjĩli nĩmakahuĩtha tũrumbeta, na ĩkatuĩka kũmĩ watho wa tene ũthiĩ njũkũlũ syenyu. Aingĩ na mũthie ũthĩĩ-inĩ thĩ-inĩ yanyu kũrĩ ala makaanĩĩrĩra ala makaanĩĩrĩra inyuĩ, na mũkavugia na tũrumbeta, na nĩmũkaũkĩĩwa mbee ya Mwathani, na nĩmũkahonokio kuuma kũrĩ thũ cianyu. Na mathaa ma kĩkeno kĩanyu, na mĩthenya ya mĩkũngũĩo yanyu, na mĩthenya ya mwĩ mũũmũ yanyu, mũkahuha mĩtũrũmbeta ĩgũũ wa maũthĩo ma kũũthĩa, na ĩgũũ wa maũthĩo ma kũhonokania kanyu, na ĩkaũa kũmũ ũkũmũkũmbũkania mbee wa Ngai wanyu, nĩ niĩ Mwathani Ngai wanyu.

Na kyaũmĩkĩte mwaka-inĩ wa kelĩ, mweli-inĩ wa kelĩ, mũthenya wa mĩongo ĩĩlĩ wa mweli, ĩtu ĩkambũka kũuma hema-inĩ wa ũila. Ana maumĩ ma Isiraeli nĩmoimũkĩte na ivia syao kũu werũ-inĩ wa Sinai, na itu ĩkĩĩma kũu werũ-inĩ wa Farani. Na maathondokete ma mbee nĩ ũndũ wa mũkwa wa Mwathani ũla waĩkĩtwe moko-inĩ ma Musa.

Na maathiie mwĩthĩo wa kambĩ ya ana a Yuda ma mbee na hinya wao, na igũrũ wa hinya wao Naasoni mũrũ wa Aminadabu. Na igũlũ wa ũhoti wa mũhĩlĩka wa ana a Isakali, Nathanaeli mũndũ wa Sogali. Na ũndũ wa hinya wa mũhĩrĩga wa ana a Zebuluni, Eliabu mũrũ wa Heloni. Na makaũthũa hema, na makoimũka ana a Geshoni, na ana a Merari, arĩa makuuĩte hema.

Na makĩoya itaamu ya kambĩ ya Rubeni na hinya wao, na igũrũ wa hinya wao Elisuri mũriũ wa Shediuri. Na igũrũ wa hinya wa mũhĩrĩga wa ariũ a Simeoni, Salamieli mũrũ wa Surisadai. Na igũrũ wa hinya wa mũhĩrĩga wa ariũ a Gadi, Elisafu wa Ragueli. Na nĩmakauma ana a Kaathu makuuĩte indo iria theru, na nĩmakaaĩma hema nginya moke. Na makaasya mwĩĩo wa kambĩ ya Efuraimu hamwe na ũkali wao, na igũrũ wa ũkali wao, Elisama mwana wa Amihudu.

Na igũlũ wa hinya wa mũhĩlĩga wa ana a Manase, Gamaliela mũlũ wa Fadasula. Na igũrũ wa hinya wa mũhĩrĩga wa ariũ a Benjamini, Abidani wa Gideoni. Na makauma itinda ya kambĩ ya ana a Dan, ma mũthia wa kambĩ syothe, na hinya wao, na igũrũ wa hinya wao Ahiezeri wa Amisadai. Na igũlũ wa hinya wa mũhĩlĩga wa ana a Asheri, Phagieli mũlũ wa Ekirani. Na igũrũ wa hinya wa mũhĩrĩga wa ariũ a Nafutali, Ahira mũrũ wa Enani. Ici nĩ mbũtũ cia ana a Isiraeli, na maathiire na hinya wao.

Na akĩĩte Musa kũrĩ Obaba mũriũ wa Ragueli ũrĩa Mũmidiani, ũrĩa mũthoni-wa-ũhiki wa Musa, Ithuĩ twĩ tũkwĩthũka nginya

handũ harĩa Mwathani eete, Ũyũ nĩngamĩhe inyuĩ. Ũka hamwe na ithuĩ, na tũgwĩka wega, nĩ ũndũ Mwathani aarĩtie maũndũ mega ũhoro wa Isiraeli. Na akĩmwĩra atĩrĩ, Ndikathiĩ, no nĩngathiĩ bũrũri wakwa na kũrĩ andũ akwa. Na akĩuga, Ndũgatũtiie, nĩ ũndũ warĩ hamwe na ithuĩ kũu werũ-inĩ, na ũgaatuĩka mũthuuri witũ. Na nĩkahaana ũngĩthiĩ na ithuĩ, na nĩkahaana maũndũ macio mega mothe Mwathani angĩtũkĩĩa wega, na nĩtũgũkũkĩĩa wega.

Na nĩmoimũka kuuma kĩrĩma-inĩ kĩa Mwathani njĩla ya mĩthenya ĩtatũ, na ithandũkũ ya kĩĩkanĩo kĩa Mwathani ĩkathiĩ mbee yao njĩla ya mĩthenya ĩtatũ kũmaonea ũhurũko. Na kyaũmie ũ thĩinĩ wa kũoya ithandũkũ, Musa akĩũmba atĩ, Ũkĩe Mwathani, na thũ syaku nĩmahurunjũke, nĩmaĩthũke onthe ala makũthũĩte. Na hĩndĩ ya kũũkĩa nĩoigĩte, ũka Mwathani ngĩ cia ngĩ nyingĩ kũ Isiraeli. Na ĩu ĩkĩoneka ĩkĩũmbĩa igũlũ wao mĩthenya, ĩndĩ ya kũoya o kuuma kambĩnĩ.

11

Na andũ maĩ makunũnga maũndũ moũ mbee wa Mwathani, nake Mwathani aĩkwa, akĩĩa nĩ ũũkĩ, na mwaki ũkĩaka thĩinĩ wao kuuma kwa Mwathani, ũkĩa kĩndũ kĩmwe kĩa kambi. Nao andũ makĩayĩĩta kũrĩ Musa, nake Musa akĩhooya kũrĩ Mwathani, naguo mwaki ũkĩthĩĩna. Na ĩtwa ya handũ kĩu ĩkĩĩtwa Mwaki, nĩ ũndũ ĩkĩakĩa thĩinĩ wao kuuma kũrĩ Mwathani. Na ũla ũthanganu ũla thĩinĩ wao ũ-endete ũendwa,

na maĩkaa thĩ makĩla na ana a Isiraeli, na makĩuga, Nũũ ũkaatwĩa nyama? Twĩkũmbũka nĩa ĩla, ĩrĩa twĩlĩa kũu Misĩrĩ ĩtekũndĩa. Na matango, na maembe, na nyeni, na itunguu, na tũmbako. Ituku nĩ ngoo ya ithuĩ nĩ yũmĩte mũno, hatĩrĩ kĩndũ tiga manna matho-inĩ maitũ. Manna ĩhaana ta mbeu ya korianda, na ũũmba wayo ũhaana ta ũũmba wa kioo. Na andũ nĩmasyathĩawa, na meonganĩa, na maasagĩa kyo kĩũ kĩa kũsaga, na makavĩa kĩũ kĩa kũtwĩa, na makaĩvĩka kyo kĩũ kĩa kũvĩkĩa, na makakĩthondeka kĩkũndũ, na ũtamu wakyo waĩ ta ũtamu wa kĩkũndũ kĩa mauta. Na ĩla ĩrĩa ime yaĩkĩte ĩgũrũ wa kambĩ ũtukũ-inĩ, mana yaĩkaga ĩgũrũ wakĩo.

Na Musa nĩaiguĩte kĩla kĩa andũ ao kũlingana na mĩhĩrĩga yao, o ũmwe igũrũ wa mũrango wake, na Mwathani nĩakĩrakarĩte mũno na marakara, na mbee ya Musa kwarĩ ũũru. Na Musa akĩuga kũrĩ Mwathani, Nĩ kĩĩ ũthĩĩnĩte ndungata yaku, na nĩ kĩĩ ndionete wendo mbee yaku, ũkĩĩkĩa mũthĩĩko wa andũ aya igũrũ wakwa? Ti nĩ niĩ ndaĩkĩĩte nda andũ othe aya, kana nĩ niĩ ndamaciaĩte? Nĩkĩ gĩtũmĩte ũnjĩĩre, Oya we gĩthũa-inĩ kĩaku, ta ũrĩa mũmũithi ekũoya mwana ũkũyonithia, nginya bũrũri ũrĩa wĩhĩtĩte maithe mao? Kuuma kũ niĩ nyama, kũheana kũrĩ andũ othe aya? Nĩgũkorwo nĩmaĩraga igũrũ wakwa, makiuga, He ithuĩ nyama, nĩguo tũrĩe. Ndingĩhota nĩ niĩ nyiki kũtwala andũ aya, tondũ nĩ ũndũ mũnene mũno kũrĩ niĩ ũndũ ũyũ. Angĩ ũguo nĩguo wĩkĩte kũrĩ niĩ, ũa kũũa, angĩkorwo nĩndĩonete ũtha kũrĩ wee, nĩguo ndĩkone mĩnyamaa yakwa.

Na Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Ũngania kũrĩ niĩ andũ mĩongo

ĩsaa kuuma kũrĩ athuuri a Isiraeli, arĩa wee mwene ũmenyete atĩ nĩo athuuri a andũ na andĩki, na ũkamatwara kũrĩ hema ya ũira, nao makeyima kũu hamwe nawe. Nĩngaikũrũka na ngaarie kũu hamwe na waku, na nĩngeheya kuuma kũrĩ roho ũrĩa ũrĩ igũrũ waku, na nĩngaũĩkĩra igũrũ wao, na nĩmakaateithia hamwe na waku kũoya mũrigo wa andũ, na ndũkaũtwara we mwene ũrĩ mũtheri. Na kwa andũ ũkeea, Ĩthambĩai mwĩ-ĩnĩ kũma ũmũthĩ, na mũkalia nyama, nĩũndũ mwailĩte mbee ya Mwathani, mũkĩuga, Nũũ ũkaatũhe nyama? Nĩũndũ nĩ wega kũtũ kũũ Misĩĩ. Na nĩakaanengea Mwathani kũmĩ kũlia nyama, na mũkalia nyama. Tii mũthenya ũmwe mũkaarĩa, tii na ĩĩrĩ, tii na ĩtano mĩthenya, tii na ikũmi mĩthenya, tii na mĩrongo ĩĩrĩ mĩthenya, Nginya mweli wa matuku mũkalia, nginya ũme ũkiuma kuuma mĩthĩa-inĩ yanyu, na ũkatuĩka kũrĩ ĩmwe kũũa, nĩũndũ mwathĩire Mwathani, ũrĩa arĩ thĩinĩ wanyu, na mwarĩra mbee yake, mũkiuga, Nĩ kĩĩ kũrĩ ithuĩ kũuma kuuma Misiri? Na Musa akiuga atĩrĩ, magana matandatũ ma ngiri cia thigari cia magũrũ nĩo andũ arĩa ndĩ thĩinĩ wao, na wee woigire atĩrĩ, nyama nĩngamahe marĩe, na nĩmakarĩa mweri wa matukũ, Tii ng'ondu na ng'ombe ikathĩnjwo kũo, na ĩkamathiĩa? Kana thamaki syothe sya iria ikongania kũo, na ĩkamathiĩa? Na akĩuga Mwathani kũrĩ Musa, Guoko kwa Mwathani ti kũũtosha? Ĩĩ ũkamenya angĩ kĩũgo kĩa me nĩkĩkakũkinyĩa ala ti.

Na Musa nĩaumĩte, na akĩaĩa na andũ ciugo sya Mwathani, na akĩũngania andũme mĩongo ĩsaa na ĩĩĩ kuuma kũrĩ athuuri a andũ, na we mwene akĩmaĩkia mathiũrũrũ-inĩ ma hema. Na Mwathani aikũlũkĩte thĩinĩ wa ĩũ, na aathanĩĩte kũrĩ we, na

aĩkĩte kũuma kwa roho ũrĩa warĩ igũrũ rĩake, na aũĩkĩte igũrũ rĩa andũ mĩongo mũgwanja athĩ athuuri. Roho ũkĩaĩkĩa igũrũ rĩao, nao maathĩte ũrathi, na mationgeretheire kĩndũ kĩngĩ. Na andũ eerĩ nĩmatiĩtwo kambĩ-inĩ, ĩĩtwa wa ũmwe nĩ Eldadi, na ĩĩtwa wa wa keerĩ nĩ Modadi, na roho ĩkĩhurũka igũrũ wao, na aya maarĩ a arĩa maandĩkĩtwo, na matiokire hema-inĩ, na makĩratha ũhoro kambĩ-inĩ. Na ũla mũndũ mũnini akĩũka mbĩo, akĩhe Musa ũhoro, na akĩuga akĩamba, Elidadi na Medadi nĩmaathaga ũhoro wa Ngai thĩinĩ wa kambĩ. Na ũcookia Joshua wa Nun, ũrĩa wĩmĩte hakuhĩ na Musa, ũrĩa mũthuurĩtwe, akĩuga, mwathani Musa, magiria. Nake Musa akĩmwĩra atĩrĩ, Ndũkĩĩyũmĩĩria nĩ ũndũ wakwa? Nĩ kaba andũ othe a Mwathani mangĩtuĩka anabii, rĩrĩa Mwathani akaahe roho wake igũrũ wao! Na Musa nĩathiie kambĩni we mwene hamwe na athuuri a Isiraeli.

Na ũmũ waumĩte kũũ wa Mwathani, na waũmbũkithie tũnunĩ kũũ wa ivia, na watũikĩte ĩthĩ ya kambĩ njĩla ya mũthenya kũũ, na njĩla ya mũthenya kũũ, ĩthiũrũrũkĩte kambĩ, ta mĩkono ĩĩlĩ kũũ wa thĩ. Na andũ makĩũkĩa makĩoongania tũnoni mũthenya wothe, na ũtukũ wothe, na mũthenya wothe wa kĩũmia. Ũla woonganĩĩthie kanini nĩoonganĩĩthie ithimo ikũmi. Nao makĩũmithia tũnoni kũthiũrũrũka kambĩ. Nyama ĩsyĩ ĩĩ thĩinĩ wa meno mao mbee ya kũthĩa, na Mwathani nĩakĩĩthĩĩwa kũrĩ andũ, na Mwathani akĩũma andũ ũũma mũnene mũno. Nĩ ĩtwĩtwe ĩĩtwa ya handũ hau Mbĩĩa sya Wendwa, nĩ ũndũ kũu nĩkũu maathĩkĩte andũ arĩa meendete. Kuuma Mbĩĩa cia Ũũĩ wa mĩĩo, nĩaũmie andũ kũthiĩ Aseroti, na andũ makĩĩ kũu Aseroti.

12

Na Mĩĩamu na Aloni makĩaria kũũ Musa nĩ ũndũ wa mũka wa Kĩethiopia ũrĩa eethĩte Musa, nĩgũkorwo nĩeethĩte mũka wa Kĩethiopia. Nĩ maĩĩte, Ti Musa wiki nĩwe Mwathani aaĩĩte? Ti na ĩthĩĩo nĩatwaĩĩte? Nake Mwathani nĩaĩguĩte. Na mũndũ Musa aarĩ mũhooroku mũno gũkĩra andũ othe arĩa maarĩ igũrũ wa thĩ. Nĩ Mwathani akĩuga o rĩmwe kũrĩ Musa na Aroni na Miriamu, Muume inyuĩ atatũ mũthiĩ hema-inĩ ya ũira. Na andũ atatũ nĩmoimĩte hin hema ya ũira, na Mwathani nĩaikũrũkĩte thĩinĩ wa gĩtugĩ kya matu, na nĩemĩte mũrango-inĩ wa hema ya ũira, na Aroni na Miriamu nĩetĩtĩtwe, na makiumĩ eerĩ. Na akĩĩla o atĩrĩ, thikĩrĩriai ciugo syakwa, angĩkorwo nĩkũgĩa mũnabii wanyu wa Mwathani, nĩngwĩmenyithia kũrĩ we na kĩoneki, na nĩngwaria nake na kĩoro. Tii ũguo mũtungati wakwa Musa, thĩinĩ wa nyũmba yakwa yothe nĩ mwĩhokeku, Kanua kwa kanua nĩngwĩĩa nake, na mũũmba, na ti kwa ndeto cia kĩhithũkĩo, na ũkengi wa Mwathani onete, na nĩ kĩĩ mũtiigĩte kwaria ũũru wa mũndũ wakwa wa wĩra Musa? Na ungu wa ndũũmo wa Mwathani ũkĩgwa igũũ ao, na nĩathiĩ. Na ĩtu ĩkĩuma kũu hema, na ona Mĩĩamu ũũ wa ngoma ta ĩla, na Aloni onete Mĩĩamu, na ona ũũ wa ngoma. Na Aroni akĩĩra Musa, Ndakũthaithe mwathani, ndũgatũikĩthie mehia, nĩgũkorwo twĩkĩte ũta kũringana na ũrĩa twĩhĩtie. Ndikanatua ta ũndũ ũtariĩ na gĩkuũ, ta mwana ũũthĩtie ũkĩuma nda-inĩ wa nyina, na ũkĩlĩa nuthu wa nyama ciake. Na Musa nĩaanĩĩte kũrĩ Mwathani akiuga atĩrĩ, Ngai, ndakwĩthaa, mĩhonie. Na Mwathani akĩĩta

Musa atĩrĩ, angĩkorwo ithe wake nĩatuĩte thĩ ũthiũ-inĩ wake-rĩ, ti akonithĩtie matukũ mũgwanja? Nĩaigwo nja ya kambĩ matukũ mũgwanja, na thutha ũcio nĩagatoonya.

Na Mĩĩamu aũthiĩtwe nja ya kambĩ sĩku mũonza, na andũ matiekũthũka ĩthya Mĩĩamu etheiwe.

Na thutha wa maũndũ macio, andũ nĩmoimũkĩte kuuma Aseroth, na makĩamba hema werũ-inĩ wa Parani.

13

Nake Mwathani akĩaĩla Musa, akĩmwĩla atĩ, tũma andũ waku, Nĩ makaone bũrũri wa Akanani, ũrĩa nĩ nĩndĩkũheana kũrĩ ana a Isiraeli nĩguo ũtuĩke wao, mũndũ ũmwe kũringana na mũhĩrĩga, kũringana na mbari cia maithe mao ũkaamathũma, othe matongoria kuuma kũrĩ o.

Nake Musa nĩamathũmire kuuma werũ-inĩ wa Parani nĩ ũndũ wa mũgambo wa Mwathani, othe maarĩ andũ atongoria a ana a Isiraeli. Na ici nĩ maitwa mao, wa mbai ya Rubeni, Samueli mwana wa Zakuri. Wa mũhĩrĩga wa Simeoni, Safati mũndũ wa Souri. Wa mũhĩĩga wa Judah, Caleb mũndũ wa Jephunneh. Wa mũhĩrĩga wa Issachar, Igal mũrũ wa Joseph. Wa mbai ya Efuraimu, Hosea mwana wa Nuni. Wa mũhĩrĩga wa Benjamini, Palti mũrũ wa Rafu. Wa mũhĩrĩga wa Zebuluni, Gudieli mũndũ wa Sudi. Wa mbai ya Josephu wa ana ma Manase, Gadi mwana

wa Susi. Wa mũhĩĩka wa Dan, Amiela mũndũ wa Gamali. Wa mũhĩrĩga wa Asheri, Sathouru mwana wa Mikaeli. Wa mũhĩrĩga wa Nafutali, Nabi mũrũ wa Sabi. Wa mũhĩĩka wa Gadi, Gudieli mũndũ wa Maki. Ici nĩ syĩtwa sya andũ ala Musa atũmĩte kũthiĩ kũũthia bũrũri, na Musa akĩĩta Hoshea mũndũ wa Nun, Joshua.

Nake Musa akĩmatũma nĩguo makaathime bũrũri wa Kanaani, na akĩmeera atĩrĩ, Ambai ũyũ werũ-inĩ, na nĩmũkaambata kĩrĩma-inĩ, Na mũkona bũrũri ũrĩa ũrĩ, na andũ arĩa matũũraga kuo, kana nĩ marĩ hinya kana nĩ athĩĩni, kana nĩ anini kana nĩ aingĩ. Na nĩ ũthĩ ũrĩa andũ aya maikarĩte kuo, nĩ mwega kana nĩ mũũru, na matũũra marĩa andũ aya matũũraga thĩinĩ wamo, nĩ marĩ na thingo kana matarĩ na thingo. Na nĩ ũndũ ũrĩkũ thĩ ĩyo, kana nĩ noru kana nĩ ĩthethete, kana nĩ kũrĩ na mĩtĩ thĩinĩ wayo, kana aca, na mũkĩĩkĩĩria nĩmũkoya kuuma kũrĩ maciaro ma thĩ. Na matukũ macio, matukũ ma kĩmera, nĩmo matongoria ma thabibũ.

Na meetha kũambĩĩa nĩmathũũĩte bũũũ ũla kuuma werũ-inĩ wa Sini nginya Rehobu, makĩingĩla Hamathu. Na mambĩĩte kũlingana na werũ, na mathiĩte nginya Hebroni, na kũu kwarĩ Ahimani, na Sheshai, na Talmai, njiaro cia Anaki, na Hebroni yakĩtwe mĩaka mũgwanja mbee wa Tanisi wa Misiri. Na mookite hata mũthenya wa ĩthima sya nzaviũ, na maathĩĩe kuo, na matemine kuo muthenya kuma alĩ, na maui kuma alĩ mũtĩ na kĩmea kĩmwe kĩa nzaviũ kĩa muthenya wakĩo, na maui kĩo na mĩtĩ, na kuma wa mikomamanga, na kuma wa ngũyũ. Nĩ handũ hau maathiire Mũkũrũ wa Mbũthũ ya Thabibũ, nĩ ũndũ wa

mbũthũ ĩyo ya thabibũ ĩrĩa maatemie kũu ana a Isiraeli. Nĩmainũkĩte kũu maamalĩĩthya bũrũri ũcio thutha wa matukũ mĩongo ĩna.

Nĩ mathiĩte makĩũka kũrĩ Musa na Aroni na kũrĩ ĩthemba yothe ya ana a Isiraeli, thĩinĩ wa werũ wa Parani Kadeshi, na makĩmacookeria kiugo na kũrĩ ĩthemba yothe, na makĩmaonia maciaro ma thĩ. Na makĩmwĩla, na makĩmwĩla atĩrĩ, twokĩte bũrũri-inĩ ũrĩa watũtũmĩire, bũrũri ũrĩa ũthereraga iria na ũũkĩ, na ũyũ nĩ matunda ma guo. Nĩ ũndũ andũ kũu nĩ a ũũmĩ mũno, na matũũra nĩ ma hinya na ma thingo nene mũno, na nĩtwonete kĩũmbe kĩa Anaki kũu. Na Amaleki ĩikaĩte nthĩ ĩla ya kũthĩo, na Ahiti, na Ahivi, na Ajebusi, na Aamori ĩikaĩte irĩma-inĩ, na Akaanani ĩikaĩte handũ ha iria, na handũ ha rũũĩ rwa Jorodani. Nĩ Kalebu aakinyĩtie andũ kũrĩ Muze, na akĩmwĩra atĩrĩ, Aca, no tũkĩambata tũkwambata, na nĩtũkegwatĩa bũrũri ũcio, nĩgũkorwo tũrĩ na hinya na nĩtũkũhota kũmakara. Na andũ ala maambatĩte hamwe na wake makĩuga, Tũtiambata, nĩ ũndũ tũtingĩhota kwambata kũrĩ rũrĩrĩ, nĩgũkorwo nĩ na hinya kũrĩ ithuĩ mũno. Nĩmakĩũmia ũũmĩ wa thĩ ĩrĩa mekũthiĩ kũĩthiũrũria kũrĩ ana a Isiraeli, makiuga, Thĩ ĩrĩa twahĩtũkĩire kũmĩthiũrũria nĩ thĩ ĩrĩa ĩrĩĩaga arĩa matũũraga igũrũ wayo, na andũ othe arĩa twonete thĩinĩ wayo nĩ andũ anene mũno. Na kũu twonete anene, na tũtũire mbee yao ta nzige, no na ũguo tũtũire mbee yao.

14

Na ĩtũũlĩte yũmba ĩla yothe ya kĩũngano, nĩyaheete mũkayo, na andũ makĩĩla ũtukũ wothe ũla. Nĩ ũndũ ana othe a Isiraeli maanung'unĩka igũrũ wa Musa na Aroni, na ũngano wothe ũkĩmeerĩra, Nĩtwakwĩ twakuĩte thĩ inĩ Misĩli, kana thĩ werũ-inĩ ũyũ angĩkorwo twakuĩte, na nĩ kĩĩ Mwathani nĩatũtwaa thĩ-inĩ ũyũ kũgwa mbaara-inĩ? Aka aitũ na ciana itũkĩa ũtahĩ-inĩ. Ĩĩ, nĩ ũndũ ũcio nĩ kwega nĩ kũĩnũka Misĩli-inĩ. Na makĩĩra ũmwe kũrĩ ũrĩa ũngĩ, Tũĩhe mũtongoria, na tũcooke Misĩri. Na Musa na Aroni makĩĩgũa thĩ ũthiũ mbele ya ũngano wothe wa ana a Isiraeli.

Joshua mũrũ wa Nun, na Caleb mũrũ wa Jephunneh, arĩa maathiĩte kũthigana bũrũri ũcio, makĩtambũra nguo syao. Na makĩuga kũrĩ kĩũngano kĩothe kĩa ana a Isiraeli, makiuga atĩrĩ, bũrũri ũrĩa twathuthuurĩte nĩ mwega mũno mũno. Aingĩ Muumĩthĩ athuĩte, nĩakatwĩngĩa thĩ ĩno, na nĩakamĩhe ĩthĩ, thĩ ĩĩla ĩthetheka ũũkĩ na ũũkĩ wa nzũkĩ. No ũtũkĩ wa Mwathani mũtikatuĩke aũki, na inyuĩ mũtiketigĩe andũ a thĩ, nĩgũkorwo nĩ irio syenyu, nĩgũkorwo ihinda yao nĩyethee, na Mwathani arĩ thĩinĩ witũ, mũtiketigĩe o.

Na kĩũngano kĩothe kĩarĩtie atĩ nĩmahũũre na mahiga, na ũkaru wa Mwathani wonekana thĩinĩ wa ĩĩra igũrũ wa hema ya ũira kũrĩ ana othe a Isiraeli. Nake Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Nĩ kũigana atĩa andũ aya makaathĩĩnia? Na nĩ kũigana atĩa matikaamwĩtĩkia o na kũrĩ imenyithia syothe iria ndekĩte thĩinĩ wao? Nĩngũmathũũra na gĩkuũ, na nĩngũmaniina, na nĩngwĩka wee na nyũmba ya ithe waku mũtuĩke ndũrĩrĩ nene, na nene

mũno gũkĩra ĩno. Na Musa onĩte kũrĩ Mwathani, na nĩmakaigua Misiri, atĩ nĩwaumĩte na hinya waku andũ aya kuuma kũrĩ o. No na othe ala maikalaa igũlũ wa thĩ ĩno nĩmaiguĩte, atĩ wĩwe nĩwe Mwathani thĩĩnĩ wa andũ aya, ũla wonekaa maitho na maitho Mwathani, na itu yaku ĩĩmĩte igũlũ wao, na thĩĩnĩ wa gĩtugĩ kya itu wĩwe ũthiiaa mbee yao mũthenya, na thĩĩnĩ wa gĩtugĩ kya mwaki ũtukũ. Na ũkaananga andũ aa ta mũndũ ũmwe, na ndũrĩrĩ syothe iria syaiguĩte rĩĩtwa rĩaku nĩikoiga, ikĩũria, Tondũ Muimi ndaarĩ na ũhoti wa kwingia andũ aya thĩĩnĩ wa bũrũri ũrĩa eehĩtĩire o, amaũragire thĩĩnĩ wa werũ. Na rĩu nĩũthĩĩwe ũũme waku Mwathani, ta ũrĩa wendete, ũkĩuga, Mwathani nĩ mũmĩĩkĩĩ, na ũiyũũ wa ũtha, na wa ma, weheaa ũũru, na ũtarĩ wa kĩhooto, na mehia, na ũtheũkĩo ndangĩtheũkia ũrĩa ũrĩ na mahĩtia, akĩnengea mehia ma maithe igũrũ wa ciana nginya kĩruka kĩa ĩtatũ na kĩa ĩna. Leka ivĩ kwa andũ aya kũlingana na ũtugi waku mũnene, o ta ũrĩa wamakĩtĩirie kuuma Misiri nginya rĩu.

Nake Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Nĩndĩmaiguĩra tha kũringana na kiugo gĩaku. Nĩ nĩndĩ mũũmĩ nĩ na ũũmĩ ĩtwa akwa, na ĩkamĩa ũkwatĩ wa Mwathani ĩthĩ yothe. Nĩgũkorwo andũ othe arũme arĩa monete ũkaru wakwa, na imenyithya iria ndekĩte kũu Misiri na kũu werũ-inĩ, na nĩmangĩĩte maita ikũmi, na ti maathikĩĩrĩirie mũgambo wakwa, Nĩ ti-makonete thĩ ĩrĩa ndĩĩrĩire atumia ao, no kana ciana syao ĩrĩa ĩrĩ na niĩ aha, ĩrĩa itimenyete wega kana ũũru, onthe anini atamenyete, acio nĩngahe thĩ. Onthe no arĩa maandakĩririe, ti-makonete yo. Ũla ĩla ndungata yakwa Kalebu, nĩ ũndũ roho ĩngĩ ĩrĩ thĩĩnĩ wake, na

nĩanũmĩĩte kũũ, nĩngamũkinyia we thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa wathiire kuo, na mbeu yake nĩĩkaũgaya. Ũla na Amaleki na ũla Mukanaani maikaĩte kĩandanĩ, rũciũ mwĩgarũũke na mũthiĩ mũthiĩ werũnĩ, njĩla ya ivia ĩrĩa ĩtune.

Na Mwathani akĩĩta Musa na Aroni, akĩĩta Nginya ĩ ĩthĩ syĩthĩo ĩla ĩũũ ĩla? Ĩla o ene manungunĩkaa mbee wakwa, nununĩko wa ana a Isiraeli, ĩla manungunĩkĩte ũndũ wanyu, nĩndĩĩkwĩte. Ndeerire kũrĩ o, nĩ ndĩ muoyo nĩ niĩ, eekwaa Mwathani, ti-itherũ ũrĩa mwarĩtie matũ-inĩ makwa, ũguo nĩguo ngwĩka kũrĩ inyuĩ. Kũu werũ-inĩ ũyũ nĩũkagwa mĩĩlĩ yanyu, na ũthuthũku wanyu wothe, na ala mothe maataliĩtwe anyu kuuma mĩaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩgũrũ, othe ala maanugũnĩka nĩ ũndũ wakwa. Aithĩa inyuĩ nĩmũkathiĩ nthĩ ĩla ĩndatambũũlũthĩa ũvoko wakwa kũika inyuĩ ũthĩ wayo, no ũla Kalebu mũndũ wa Jefune, na Joshua ũla wa Nuni. Na ciana, iria mwonete atĩ nĩikagwatwo nĩ ũtahĩ, nĩngacitonya thĩinĩ wa bũrũri ũcio, na nĩikagaya bũrũri ũcio ũrĩa inyuĩ mwatiganĩirie. Mĩĩlĩ yanyu ĩkaagwa werũ-inĩ ũyũ. Ana nĩ ana anyu makoona masyũngũ kũu werũ-inĩ myaka mĩongo ĩna, na nĩmakooya ũtharia wanyu, nginya mĩĩlĩ yanyu ĩthie kũu werũ-inĩ. Kũlingana na mũigana wa matuku marĩa mwonithĩtie bũrũri, matuku mĩongo ĩna, mũthenya kwa mwaka, nĩmũkoya mehia manyu mĩaka mĩongo ĩna, na nĩmũkamenya ũrakari wa marakara makwa. Nĩ niĩ Mwathani ndaaria, ti ti ũguo nĩngwĩka kũrĩ kĩũngano kĩa ũũru kĩĩno, kĩrĩa kĩonganĩte igũrũ wakwa, thĩinĩ wa werũ ũyũ nĩmakaniinwo, na kũu makue.

Na andũ arĩa Musa aatũmĩte kũthigana thĩ, na maakinya

maanũngũnĩka kũringana nayo kũrĩ kĩũngano kũũmia ciugo njũũru cia ũhoro wa thĩ, Na akuile andu ala maathanĩte ũũru wa nthĩ thĩinĩ wa mũthemba mbee ya Mwathani. Na Joshua mwana wa Nun na Caleb mwana wa Jephunneh nĩmatiĩkĩte kuuma kũrĩ andũ acio arĩa maathiĩte kũthigaana bũrũri ũcio. Na Musa nĩathanĩĩte ciugo ici kũrĩ ana othe a Isiraeli, na andũ makĩthĩĩna mũno.

Na mekĩa ngũũ ũtukũ-inĩ makĩambĩĩa kwĩa itina wa kĩĩma, makĩũga, Ona, nĩ ĩsũ twĩ ĩsũ tũkwambĩa kwĩa handũ ũla Mwathani oigĩte, nĩ ũndũ nĩtwonete. Na Musa akĩuga atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩatũma inyuĩ mũthũkie kiugo kĩa Mwathani? Ũndũ ũyũ ndũkamũgaacĩĩra. Mũtikambĩe, nĩgũkorwo Mwathani ndaĩ hamwe na ĩmwe, na nĩmũkagwa mbee wa thũ syĩmwe. Nĩgũkorwo Amaleki na Mukanaani marĩ kũu mbee yanyu, na nĩmũkaagwa na rũhiũ rwa njora, nĩ ũndũ mwatiganĩirie mũtekwĩthĩkĩa Mwathani, na Mwathani ndakavaa thĩinĩ wanyu. Na maathĩĩte, makĩambata igũlũ wa kĩĩma, no sanduku ya kĩĩkanĩo kya Mwathani na Musa matiekĩthya kũma kambĩ-inĩ. Na Amaleki na Mukanaani ũla wĩ kũikala kĩĩma-inĩ kĩla nĩmaikũa, na makĩmagarũria, na makĩmatemanga nginya Horima, na makĩgarũka nginya kambĩ-inĩ.

15

Nake Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Arĩria ana a Isiraeli, Na ũkwĩla o atĩ, ĩla mũkathiĩ thĩ ya ũtũũlo wanyu, ĩla nĩndamũhe,

Na ũkathĩa maũndũ ma kũũthĩwa kũrĩ Mwathani, kĩũndũ kĩa kũũthĩwa kĩothe kana ĩthĩo, kũnena mwĩhĩtwa, kana kũlingana na wa kwĩyendelya, kana thĩinĩ wa mĩthenya ya mĩthenya mĩnene yanyu kũthĩa mũnungo wa ũnungi kũrĩ Mwathani, aĩ ĩtĩkĩĩka kuuma wa ma ngombe kana kuuma wa ma ngondu. Na akanetha ũla ũkũnetha kĩheo kĩake kũrĩ Mwathani, ĩthambio ya ũũa mũnene wa ĩkũmi ya oifi ĩthanganyĩtĩtwe na mauta na ya kana ya ĩni. Na ndivai ĩla ĩkĩa kĩũmbano kĩa kana ka ĩna nĩguo mũkee ĩla ĩkĩa kĩgongono kĩa kũũthya kĩothe, kana ĩla ĩkĩa kĩgongono, kũrĩ kaana ka ĩmwe mũkee ũndũ ta ũcio, kĩũmbano kĩa nũnkũ wa ũnungi kũrĩ Mwathani. Na kũrĩ ndũrũme, rĩrĩa mũgeeka yona thĩinĩ wa iruta rĩa kũcinwo kana thĩinĩ wa igongona, nĩmũgeeka igongona rĩa mũtu mũhinyu igĩrĩ ikũmi ĩtukanĩtio thĩinĩ wa maguta, gĩcunjĩ kĩa gatatũ kĩa ĩn, Na ndivai kũ syondu kĩtũ kya kũnyuũa kĩa kũvayĩa kya kathatũ kya ĩni mũkaamĩĩa kũ mũnũnkũ mwĩthĩ kũrĩ Mwathani.

Angĩ na mũĩke kuuma kwa ngombe kĩũmĩsyo kĩa kũũthya kana ĩthĩnjĩo ya kũneneithya mwĩhĩtwa, kana ũhonokio kwa Mwathani, na nĩakarehea igũlũ wa njaũ ĩyo ĩtũmi ya ũũa mũnene ithatũ cia ikũmi ĩtũkanĩtie na mauta, nusu ya ĩno. Na ndivai ya ũtuĩo wa kũnyua, nusu ya ĩla ĩn, kĩheani kĩa mũnunko wa ũnungi kũrĩ Muathani.

Ũtũ nĩũkoika kũrĩ njaũ ĩmwe, kana kũrĩ ndũrũme ĩmwe, kana kũrĩ kaana ka ng'ondu kamwe kuuma kũrĩ ng'ondu kana kuuma kũrĩ mbũi. Kũringana na mũigana wao ũrĩa mũngeka, ũguo nĩguo mũkeeka kũrĩ o ũmwe, kũringana na mũigana wao.

Onthe wothe wa muinyi nĩekwĩka ũguo kũnenga mbaa ya ũnungu mwĩthĩ kũrĩ Muteũ. Aingĩ mũndũ wa kũngĩ angĩongelelwa kũrĩ inyuĩ kũu bũrũri wanyu, kana ũrĩa ũngĩtuĩka kũrĩ inyuĩ kũu njũka-inĩ cianyu, na ekĩte kĩheo kĩa mũtũngo mwega kũrĩ Mwathani, ta ũrĩa inyuĩ mwĩkaga, noguo kĩũngano kĩekage kũrĩ Mwathani.

Mumo ũmwe nĩũkaĩwa kũrĩ ĩmwe na kũrĩ andũ arĩa maatũũraga gatagatĩ kanyu, mumo wa tene nginya njũkũrũ syanyu, ta ũrĩa mũrĩ ĩmwe, noguo mũndũ ũrĩa ũtũũraga gatagatĩ kanyu akaĩwa mbee wa Mwathani. Mumo ũmwe ũkava na kĩhooto kĩmwe kĩkava kũrĩ ĩmwe, na mũndũ wa ngendo ũrĩa ũikarĩte thĩinĩ wanyu.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Aria ana a ciana cia Isiraeli, na ũkamaĩra atĩrĩ, rĩrĩa mũgaatoonya thĩ ĩrĩa nĩndamũtwaa kuo, Na nĩkaĩ ĩla ĩndĩ mũkĩla ĩmwe kuuma kũma mikate ya thĩ, mũkaamũa kĩũmĩ kĩa kũvĩkanĩsya Mwathani, maciaro ma mbee ma mũthũngũ wanyu. Mũkate mũkaũthũũa kĩũmbũ kĩo, ta kĩũmbũ kuuma kĩhũthĩo, ũguo nĩguo mũkaũthũũa wĩo. Maciaro ma mbeu ya ĩmĩ yanyu, na nĩmũkaheana Mwathani kĩheano kũa njiũ syanyu.

Rĩrĩa mũkaamũkĩra na mũtikeka maathani mothe maya marĩa Mwathani aarĩirie Musa ta ũrĩa Mwathani aathire kũrĩ ĩmwe na moko ma Musa, kuuma mũthenya ũrĩa Mwathani aathire kũrĩ ĩmwe na kũu mbee thĩinĩ wa njiaro syenyu. Na nĩkaĩ ũngĩ kuma maitho ma ũthĩnganĩo ũkĩka ĩtekwendetwe, ũthĩnganĩo wothe

nĩũkeka mwana wa ngombe ũmwe kuma ngombe ũtarĩ na kaũũngũ ũtuĩke kĩũma kĩa kũcinwo kĩothe ũtuĩke mũnungo wa ũnungi kũrĩ Mwathani, na kĩũma kĩa ũyũ na kĩnywa kĩa we kũringana na ũthondekithyo, na mwana wa mbũi ũmwe kuma mbũi nĩ ũndũ wa mehia. Na nĩakahooya mũthĩnjĩri-Ngai nĩ ũndũ wa ũngano wothe wa ana a Isiraeli, na nĩmakamĩthĩwo, nĩgũkorwo nĩ kĩndũ kĩa kwĩhia ũtekwenda, na o nĩmaletete kĩheo kyao kĩrutĩro kũrĩ Mwathani nĩ ũndũ wa mehia mao mbee ya Mwathani, nĩ ũndũ wa mahĩtia mao ma kwĩhia ũtekwenda. Na nĩĩkwetheesya kũlingana na ĩthemba yothe ya ana a Isiraeli, na kũrĩ mũndũ wa ngendo ũrĩa ũtũũraga harĩ inyuĩ, nĩ ũndũ kĩrĩndĩ kĩothe kĩa andũ kĩekĩte ũtarĩ na ũkuũĩ.

Aingĩ ngoo ĩmwe ĩkwĩthia ĩtekwenda, nĩakaletela mbũi ĩmwe ya mwaka ũmwe nĩ ũndũ wa mehia. Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakahooheithya kũngana na roho wa ũrĩa wehĩtie atekwenda, na akehia atekwenda mbee wa Mwathani, nĩguo amũhooheithye. Kwa mũndũ wa kũũ thĩinĩ wa ana a Isiraeli, na kwa mũgeni ũrĩa ũikaraga thĩinĩ wao, watho ũmwe ũgaakorwo kũrĩ o, ũrĩa angĩĩka atekwenda.

Na ngoo ĩla ĩkavika na moko wa mwĩtũũo kuuma kũũ andũ a syĩthĩo kana kuuma kũũ andũ ma ũthĩĩ, Ngai ũyũ nĩakamũũkĩa, na ngoo ĩyo ĩkaetheũsya kuuma kũũ andũ aayo. Nĩgũkorwo kĩũmbe kya Mwathani nĩakĩnyarĩirie, na maathani make nĩamenyanganie, nĩakanangwo akanangwo ngoro ĩyo, wĩhia wayo ũrĩ thĩinĩ wayo.

Na aantu a Isiraeli maarĩ werũ-inĩ, na moonire mũndũ akĩũngania ĩkũ mũthenya wa sabato. Na makĩmũleta ũla maamonete akĩũngania ũkũ mũthenya wa sabato kũrĩ Musa na Aroni, na kũrĩ kĩũngano kĩothe kĩa ana a Isiraeli. Na makĩmũika njeela, tondũ matiekĩte ũndũ ũrĩa mangĩmwĩka. Na Mwathani akĩarĩria Musa, akĩmwĩra atĩrĩ, mũndũ ũcio nĩakuagwo gĩkuũ, mũmũhũũre na mahiga kĩũngano kĩothe. Na nĩmamũrutire nja ĩla ĩthemba yothe ya kĩũngano nja wa kambĩ, na ĩla ĩthemba yothe ya kĩũngano ĩkĩmũhũũra na mahiga nja wa kambĩ, ta ũrĩa Mwathani aathire Musa.

Na Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Arĩa ana a Isiraeli, na ũkameera kũrĩ o, na meĩthĩe ene mikwa ĩla ya nguo syao kũũ syĩthĩo-inĩ kwa syũkũlũ syao, na mũkaĩka ĩla ya mikwa ya syĩthĩo uũsĩ wa mbululu. Na ĩkaavĩka kũrĩ ĩmwe thĩinĩ wa mĩthia, na nĩmũkoona, na nĩmũkariũkana maathani mothe ma Mwathani, na nĩmũkameka, na ndũkamĩũkĩa thutha wa meciiria manyu, na ma maitho marĩa mũthũũragĩra thutha wamo, nĩguo mũriũkane na mũke maathani makwa mothe. Na mũkaũa etheu kũrĩ Ngai wanyu. Nĩ niĩ Mwathani Ngai wanyu ũrĩa wamũrutire kuuma bũrũri wa Misiri, nĩguo nduĩke Ngai wanyu, nĩ niĩ Mwathani Ngai wanyu.

16

Na nĩatuĩte Kora mũrũ wa Izhari mũrũ wa Kohathu mũrũ wa Lawi, na Dathani na Abiramu aanake a Eliabu, na Oni mũrũ wa

Pelethu mũrũ wa Rubeni, Na mookĩte mbee ya Musa, na andũ a ana a Isiraeli mĩongo ĩtano na igana igĩĩrĩ, atongoria a kĩũngano, eetĩtwo kĩama-inĩ, na andũ marĩ na rĩĩtwa. Nĩmoonganĩĩtie igũlũ wa Musa na Aroni, na makĩuga, Ĩkae kũrĩ inyuĩ, nĩgũkorwo ũngano wothe nĩ ethĩu othe, na Mwathani arĩ thĩinĩ wao. Nĩ kĩĩ mwĩkĩlaga igũlũ wa ũngano wa Mwathani? Na rĩrĩa Musa aiguire ũguo, agwĩire ũthiũ-inĩ wake. Na nĩatuĩte kũrĩ Kora na kũrĩ ũngano wake wothe, akĩuga, Nĩatembeleete na nĩamenyete Ngai ala maĩ ake na ala atheu, na nĩamũkĩthĩtie kũrĩ we mwene, na ala aathũũlĩte we mwene, nĩamũkĩthĩtie kũrĩ we mwene. Ĩkani ũũ, mwĩoyee ivyũmba vya mwaki nĩ ũndũ wanyu mwene Kora, na ũngano wake wothe, Na mũike mwaki igũrũ wamo, na mũike ũbumba igũrũ wamo mbee ya Mwathani rũciũ, na nĩũgatuĩka mũndũ ũrĩa Mwathani nĩathuurĩte, ũyũ nĩ mũtheru, nĩkĩamanĩe kũrĩ inyuĩ ana a Lawi. Na Musa akĩĩla Kora atĩrĩ, thikĩrĩriai inyuĩ ana a Lawi. Tii nini ino kũu kwĩ inyuĩ, atĩ nĩamũthũũlĩte Ngai wa Isiraeli inyuĩ kuuma kĩũngano-inĩ kĩa Isiraeli, na nĩamũkuhĩĩthĩtie inyuĩ harĩ we mwene kũtungata itungati sya hema ya Mwathani, na kũĩma mbee ya hema kũmatungatĩra? Na nĩamũkuhĩrĩirie we na arũme othe a nyũmba yaku, ana a Lawi, hamwe na we, na nĩmũrongooria na gũtungata ta athĩnjĩri-Ngai? Nĩ ũndũ ũcio wee na mũcemanĩo waku wothe ũrĩa ũcemanie kũrĩ Ngai, na Aroni nũũ nĩ, atĩ mũramunuguna kũringana nake?

Na Musa nĩatũmire gwĩta Dathani na Abiramu ana a Eliabu, nao makiuga atĩrĩ, tũtikaambata. Ndĩ nĩnĩnĩ ĩno, atĩ wĩtũkĩtie ithuĩ thĩinĩ wa bũrũri ũthereete ĩĩa na ũũkĩ, kũũaga ithuĩ werũ-inĩ, atĩ

ũtwathaga? Mũthamaki ũngĩ, na wee kũ nĩĩ ĩthĩ ĩthereete ĩũka na ũũkĩ watũtwarithirie ithuĩ, na waheire ithuĩ ũgaĩ wa mũgũnda na mĩthabibũ? Maitho ma andũ acio ũngĩmakũũrire? Tũtiũkĩte. Na akaumithya Musa muno muno, na akiuga kwa Muumbi, Ndukone mbindu ya ithambio yao, ti kĩndũ kĩa kwenda kĩa mũndũ o na ũmwe wao nĩndĩkwatĩte, kana nĩndĩthũkĩte mũndũ o na ũmwe wao. Na Musa akĩĩla Kora atĩrĩ, theria kĩũngano kĩaku, na mũthĩĩ mehaarĩrie mbee wa Mwathani wee na Aroni na o rũciũ. Na mũoe o mũndũ kĩthemba kĩake, na mũĩke igũlũ wa kĩo ũbani, na mũkĩnengele mbee wa Mwathani o mũndũ kĩthemba kĩake, ithemba mĩongo ĩtano na magana meerĩ, na wee na Aroni o mũndũ kĩthemba kĩake.

Na mũndũ o ũmwe akuuĩte kĩũmba kĩa mwaki kĩake, na makĩĩkĩta mwaki thĩinĩ wacio, na makĩĩkĩta ũbani thĩinĩ wacio, na makĩrũgama hau mĩĩango-inĩ ya hema ya ũira Musa na Aroni. Na Kora nĩaũngananitie kĩũngano kyake kyothe igũrũ wao handũ ha mũrango wa hema ya ũira, na ũkengewa wa Mwathani ũkĩoneka kĩũngano-inĩ kyothe. Na Mwathani aelalile Musa na Aroni, akiuga, Mwĩyamũkanĩe kuma mũthĩ wa ũngano ũyũ, na nĩngũmathemba o rĩmwe. Na magwĩte igũrũ wa uso wao, na makiuga, Ngai, Ngai wa maũũma na nyama syothe, angĩkorwo mũndũ ũmwe nĩehĩtie, igũrũ wa ũngano wothe nĩ ũrakara wa Mwathani? Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Arĩa kũ ũthukũmu, ũkĩĩte, Eheai kũthiũrũrũka kuuma kũ ũthukũmu wa Kora.

Na Musa akĩũkĩra, na agĩthiĩ kũrĩ Dathani na Abiramu, nao

athuuri othe a Isiraeli makĩthiĩ hamwe nake. Nake nĩaranĩirie na ũngano, akiuga atĩrĩ, mwĩyamũraniei na hema cia andũ aya magumu, na mũtikahutie kĩndũ o na kĩmwe kĩa indo ciao ciothe, nĩguo mũtikanangĩke hamwe nao thĩinĩ wa mehia mao mothe. Na nĩmethiire kuuma hema ya Kora mũthiũrũrũko, na Dathani na Abiramu moimĩte, na nĩmeimĩte handu ha mĩĩnango ya hema syao, hamwe na aka ao, na ciana syao, na indo syao.

Na Musa akiuga, na ũndũ ũyũ mũkamenya atĩ Mwathani nĩwe wandũmĩte nĩguo ndĩke mawĩra macio mothe, atĩ ti kuuma kũrĩ niĩ mwene. Aingĩ kũlingana na gĩkuũ kĩa andũ othe aya nĩmakakua, na aingĩ kũlingana na ũthuthũũ wa andũ othe ũthuthũũ ũgaakorwo wao, ti Mwathani nĩatũmĩte niĩ. Tali kana kũ kĩoneki Mwathani nĩakonania, na ĩthĩ ĩtumũĩte kanua kayo ĩkaamĩa o, na nyũmba syao, na hema syao, na syĩndũ syothe ila syĩ kũrĩ o, na makaharũka marĩ muoyo thĩinĩ wa kuzimu, na nĩmũkamenya, atĩ andũ aa nĩmarakasĩĩie Mwathani.

Ĩndĩ ĩtĩkĩte kwĩa mothe ma ũla ũla, thĩ ĩthethũkĩte mũnini wao. Na thĩ ũkĩhingũka, ũkĩmamĩia, na nyũmba syao, na andũ othe arĩa maarĩ na Kora, na ngombe syao. Na nĩmaikũrũkire o ene, na ĩrĩa yothe yarĩ yao ĩrĩ mĩoyo nĩmaikũrũkire kũrĩa kũrĩa andũ akuũ, na thĩ ĩkĩmahumbĩra, na nĩmathirire kuuma gatagatĩ ka kĩũngano. Na andũ othe a Israeli arĩa maarĩ syinĩ yao makĩũmĩa kuuma kwa mũkwa wao, tondũ makĩuga, Ndĩkae thĩ ĩtũmĩe. Na mwaki waumile kũu kwa Mwathani, na ũkĩlya andũ mĩongo ĩtano na magana maalĩ ala maatũmĩĩte ũbani.

17

Nake Mwathani akĩĩra Musa, Na kũrĩ Eleazari mũrũ wa Aaroni ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, oyai ivinda cia mũringa kuuma gatagatĩ ka arĩa macinĩtwo, na mwaki ũyũ wa ng'eni ũmĩe kũu, nĩgũkorwo nĩmaamũrĩte ivinda cia ehia aya na ngoro syao. Na ũthondeke mbao ĩla syathethwe ĩtuĩke kĩvĩkĩo kya kĩvaa, nĩ ũndũ syanengiwe mbee wa Mwathani na ĩkĩtheu, na ĩkĩa kĩmanyithyo kwa ana a Isiraeli. Na Eleazari mũrũ wa Aroni ũrĩa warĩ mũthĩnjĩri-Ngai nĩoyete ivinda sya syuma, ila iria aandu arĩa maacinĩtwe nĩmakĩndete, na nĩmasyĩkĩtie ũthiũ wa kũthiũa kĩgongona. Kĩĩkano kĩa ana a Isiraeli, nĩguo mũndũ wa ngĩ ũrĩa ataĩ wa mbeu ya Aroni ndakae kũũka kũĩka ũbani mbee ya Mwathani, na ndakae kũvaa ta Kora na kĩũngano kĩake, ta ũrĩa Mwathani eetie na moko ma Musa kũrĩ we.

Na ana a Isiraeli makĩnung'una mũthenya ũrĩa ũngĩ igũrũ wa Musa na Aroni, makĩuga, Ĩmwe nĩmũũĩte andũ a Mwathani. Na kyaũmie ĩ kũ kũũngana kĩũngano igũrũ wa Musa na Aroni, na maathanĩire igũrũ wa hema ya ũira, na ĩtu ĩkĩũmbĩka, na ũkwĩ wa Mwathani ũkĩoneka. Musa na Aroni nĩmatolokete mbee wa hema ya ũila. Na Muumbi aelalisa kũ Musa na Aroni, eekuĩa, Umai kuuma gati wa kĩũngano kĩĩ, na nĩngamaniina o rĩmwe, nao makĩgwa maguthama. Na Musa akĩĩra Aroni atĩrĩ, oya kĩgĩo kĩa mwaki, na ũkĩĩkĩre mwaki kuuma kĩgongona-inĩ, na ũkĩĩkĩre ũbumba, na ũkĩtwae na ihenya ũkĩnengere kambĩ-inĩ, na ũmahorohelie, nĩgũkorwo marakara nĩmoimĩte mbere wa

Mwathani, nĩmambĩrĩirie kwananga andũ. Na Aroni akĩoya o ta ũrĩa Musa aamwĩrire, na akĩũra agĩthiĩ mũingano-inĩ, na ĩtukũ rĩu mũthiro ũcio nĩwambĩrĩirie thĩinĩ wa andũ, na akĩĩkĩra ũbumba, na akĩhoroheria andũ. Na ĩmĩte katĩ ka akuĩte na matũũmĩ, na mũthemba ũkĩthĩĩa. Na akuũ matuĩkĩte kũma mũthemba ũla ikũmi na ĩna ngĩlĩ na magana mana na mũgwanja, ĩtavĩtye akuũ nĩ ũndũ wa Kora. Na Aroni akĩa kũrĩ Musa igũrũ wa mũrango wa hema ya ũira, na mũthiro ũkĩthira.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Aĩa na ana a Isiraeli, na woe kuuma kũrĩ ao mũtĩ, mũtĩ kũringana na nyũmba cia maithe mao, kuuma kũrĩ othe a atongoria ao, kũringana na nyũmba cia maithe mao, mĩtĩ ikũmi na ĩĩrĩ, na wa o ũmwe andĩka ĩtwa yake ĩgũrũ wa mũtĩ. Na itina ya Aroni andika igũlũ wa mũthĩgi wa Lawi, nĩ ũndũ nĩ mũthĩgi ũmwe, kũringana na mũhĩrĩga wa nyũmba ya maithe mao makaheana. Na ũkahaanda syĩ thĩinĩ wa hema ya ũira, mbee ya ũira, kũrĩa nĩngwĩmenyithya kũrĩ we kũu. Na ĩkaavĩka mũndũ ũla nĩngathũũla, mũthĩgi wake ũkaũta, na nĩngaehesia kũũ kwa niĩ kũnũnga kwa ana a Isiraeli, kũla o ene manũngete igũũ yanyu.

Na Musa akĩaĩa na ana a Israeli, nao makĩmũhe, atongoi ao onthe, mũtĩ ũmwe kwa o mũtongoi, kũlingana na nyũmba cia maithe ao, mĩtĩ ikũmi na ĩĩlĩ, na mũtĩ wa Aroni ũkĩa gati ka mĩtĩ ĩyo yao. Na Musa akĩiga ithanju mbee wa Mwathani thĩinĩ wa hema ya ũira. Na kwĩkĩka ũmũthĩ ũla ũngĩ, na Moses na Aaron matoonyie thĩinĩ wa hema ya ũira, na ona rũthanju rwa Aaron nĩrwamethie kũrĩ nyũmba ya Levi, na rũkĩũmia kĩmea, na

rũkĩthethũka mahũa, na rũkĩmia ngũũ. Na Musa akĩumia syĩthĩ syothe kuuma mbee wa Mwathani kũrĩ ana othe a Isiraeli, nao makĩona, na o ũmwe akĩoya kĩthĩ kĩake.

Na Mwathani akĩĩla Musa atĩrĩ, ĩka rũthanju rwa Aroni mbee ya ũira wa Ngai nĩ ũndũ wa kũũiga, kĩmenyithia kũrĩ ana a arĩa matamwathĩkĩra, na nĩkũtigĩthie kũnuguna kwao kuuma kũrĩ niĩ, na matikakua. Na Musa na Aroni meekile ta ũrĩa Mwathani aathile Musa, ũguo nĩguo meekile. Nao mekĩĩte ana a Isiraeli kũrĩ Musa makĩuga atĩrĩ, ona tũnĩthĩĩte, tũkuĩte, tũnangĩku. Mũndũ wothe ũrĩa ũkwataga hema ya Mwathani nĩakuaga, nginya kũrĩkĩra mũthia tũkue?

18

Na Mwathani akĩĩra Aaroni atĩrĩ, wĩwe na aanake aku na nyũmba ya ithe waku nĩmũkaamũkĩa mahĩtia ma indo iria theru, na wĩwe na aanake aku nĩmũkaamũkĩa mahĩtia ma ũthĩnjĩri-Ngai wanyu. Na andũ a nyũmba yaku, mũhĩĩga wa Lawi, andũ a ithe waku, makooe hakuĩ na wĩ, na manyiitane na wĩ, na makũtungatĩĩe, na wĩ na aanake aku hamwe na wĩ mbee ya hema ya ũira. Na makaĩkĩĩa alindi aku, na alindi a hema. No kũu indo sya ũtheu, na kũu kĩvandĩ kya magongona matikakuhĩĩia, na matikakua o awa na ĩmwe. Na nĩmakonganĩa na wee, na nĩmakamenyeela marangĩĩo ma hema ya ũira, kũlingana na mawĩka mothe ma hema, na mũndũ wa kũngĩ ndakesyoka harĩwe. Na mũkaigĩĩa arangĩĩi a indo iria theru, na

arangĩĩi a kĩgongona, na ndĩkaagĩa na marakara thĩinĩ wa ana a Isiraeli. Na nĩ nĩnyĩtĩte andũ a nyũmba yanyu Alawi kuuma gati ka ana a Isiraeli kĩheo kĩheetwe Mwathani, nĩguo matungate mĩtungati ya hema ya ũira. Na wĩwe na ana aku mũno na wĩwe mũkamĩĩa ũthĩngĩĩ wanyu, kũlingana na mĩthemba yothe ya kĩgongona, na kĩa thĩinĩ wa nguo ya kĩĩkũũo, na mũkatuĩka wĩra wa kĩheo kĩa ũthĩngĩĩ wanyu, na mũndũ wa kũngĩ ũla ũkũmĩĩa akũkua.

Na nĩatuĩte Mwathani kũrĩ Aroni, na ona nĩ nĩnĩmũhe inyuĩ ũmenyithyo wa maciaro ma mbee kuuma kũrĩ mothe ma ĩrĩa ĩthambĩtwe kũrĩ niĩ kuuma kũrĩ ana a Isiraeli. Kũrĩ wee nĩnĩmahe mo kũrĩ kĩheo, na kũrĩ ana aku hamwe na wee watho wa tene. Na ĩno ĩtuĩke kũmĩ kuuma wa ĩla syĩthĩĩtwe thĩĩ sya ĩla maũndũ, kuuma ĩothe wa ĩla iheo syao, na kuuma ĩothe wa ĩla maũthĩ mao, na kuuma yothe ũũĩ wao, na kuuma syothe sya ĩla mehia mao, ĩla syothe maneana kũ niĩ kuuma ĩothe wa ĩla thĩĩ, kũwe ĩkatuĩka na kũ ana ao aku. Thĩinĩ wa handũ hatheu ha itheu mũkaarĩa yo, kĩla mũndũ mũme nĩakaarĩa yo, wee na aanake aku, itheu nĩĩkatuĩka kũrĩ wee.

Na ĩno nĩĩkavĩa kũrĩ inyuĩ maciaro ma mbee ma iheo syao, kuuma kũrĩ maũthĩ mothe ma ana a Isiraeli. Kũrĩ we nĩndakũhe mo na kũrĩ ana aku na airĩtu aku hamwe na we, watho wa tene na tene. Mũndũ wothe mũtheu nyũmba-inĩ yaku nĩakamĩĩa.

Maciaa mothe ma muta, na maciaa mothe ma ndivai, na maciaa ma ngano yao yothe ila makaheana kwa Muumbi, nĩkũheete.

Maciaro ma mbee mothe marĩa marĩ ĩthĩ-inĩ wao, marĩa mangĩeta Mwathani, nĩmakava maku, mũndũ wothe mũtheũ thĩinĩ wa nyũmba yaku nĩakalia mo.

Kĩndũ kĩothe kĩa kwĩhĩtithĩtio thĩinĩ wa ana a Isiraeli nĩkĩkaũ kyaku. Na yĩla yothe ĩthũngũlaa nda kuuma kũ mĩĩlĩ yothe, ĩla yĩndĩ ĩnetheaa Mwathani kuuma kũ mũndũ nginya nyamu, ĩkaava yaku, no kana na ũkũũ ĩkakũũlwo ila ya mbee ya andũ, na ila ya mbee ya nyamu ila itaĩ theu ũkakũũa. Na ũkomboi wakwe kuuma mwana wa mweli ũmwe, ũtemi nĩ cikeli ithano, kũringana na cikeli ya ũtheu, oboli mĩongo ĩĩlĩ nĩyo. Tali ya mbee ya ndigwa na ya mbee ya ngondu, na ya mbee ya mbui ndũkaakũũla, nĩ theru, na thakame yao ũkaamĩita kũrĩ kĩgongona, na maguta ũkaakĩneana kĩheo kũrĩ mũnungo wa ũnungi kũrĩ Mwathani.

Na nyama ĩkaaĩka yaku, o ta ũrĩa ĩthũa rĩa kĩana kĩa kũnyenyũa rĩrĩ, na kũringana na moko wa ũrĩo, ĩkaaĩka yaku. Kĩla kĩũmbe kĩa indo syĩthĩu, syothe ĩrĩa ana a Isiraeli makaoya kũrĩ Mwathani, nĩndĩkũheete wee na ana aku na aala aku hamwe na wee, watho wa tene. Nĩ kĩĩkanĩo kĩa cumbĩ kĩa tene kĩrĩ mbee ya Mwathani, kũrĩ wee na rũciaro rwaku hamwe na wee.

Na Mwathani nĩatumanĩire Aroni, Thĩinĩ wa thĩ yao ndũkagaya, na mbai ndĩkaũ yaku thĩinĩ wao, nĩũndũ nĩ niĩ mbai yaku na ũgai waku thĩinĩ wa katĩ ka ana a Isiraeli.

Na aanake a Levi, ona, nĩndeete kĩla kĩũmi kĩa ikũmi thĩinĩ wa

Isiraeli ũtuĩke ũgai wao handũ ha ũtungata wao, ũrĩa othe ene matungataga thĩinĩ wa hema ya ũira. Na ana a Isiraeli matigacooka kũũka thĩinĩ wa hema ya ũira kwendia wĩhia wa gĩkuũ. Na Mulevi we mwene nĩakatungata ũtungati wa hema ya ũira, na o nĩmakooya mehia mao, watho wa tene kũthiĩ mbee kũma njũkũlũ syao, na gatagatĩ ka ana a Isiraeli ti makaĩ ũtuĩko. Nĩgũkorwo ikũmi cia ana a Isiraeli iria ingĩ angĩoya Mwathani kĩheo, nĩndĩheete Alawi ũgaĩ, nĩ ũndũ ũcio nĩndĩĩrĩte o, gatagatĩ ka ana a Isiraeli ti makegaya ũgaĩ.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Na kũrĩ Alawi ũkaaria, na ũkameera atĩrĩ, angĩkorwo mwamũkĩra kuuma kũrĩ ana a Isiraeli gĩcunjĩ kĩa ikũmi, kĩrĩa ndĩmũheete kuuma kũrĩ o ene na ũgai, na mũkeheria ĩnyu kuuma kũrĩ kĩo kĩheo kũrĩ Mwathani, gĩcunjĩ kĩa ikũmi kuuma kũrĩ wa gĩcunjĩ kĩa ikũmi. Na nĩkũtaĩwa kũrĩ ĩnyuĩ cia ũndũ ũrĩa mwĩheie ta ngano kuuma kĩhũũthĩo, na kĩndũ kĩa kũheana kuuma kĩhihĩo kĩa ndibei. Ũũ mũnekũvoya o na ĩmwe kuuma kũrĩ syĩthĩ syothe sya Mwathani, kuuma kũrĩ syĩthĩ syothe sya ikũmi syenyu, ĩrĩa yothe anga mũkaamũkĩa kuuma kũrĩ ana a Isiraeli, na mũkaanengea kuuma kũrĩ syao kĩvoya kũrĩ Mwathani, kũrĩ Aroni ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai. Kuuma kwa iheo syothe syanyu, mũkaamũla kĩũmĩ kya Mwathani, na kuuma kwa macialo mothe, kĩndũ kĩla kĩtheu kuuma kũo. Na ũkwĩla kũo, ũkwoya macialo ma mbee kuuma kũrĩ wao, na nĩũgataalanĩo kũrĩ Alawi ta mũthiithũ wa ngano kuuma kĩhũũthĩlo-inĩ, na ta mũthiithũ wa ndibei kuuma kĩhihĩo-inĩ. Na mũkaaĩlya yo handũ yothe ĩmwe na andũ a nyũmba syenyu, nĩ ũndũ ũyũ nĩ mũkombithyo wenyu handũ wa wĩla wenyu ũla wa

hema ya ũira. Na ti mũkaamũkĩĩa wĩhia nĩ ũndũ wakĩo, nĩ ũndũ ũngĩeheĩa maciaro ma mbee kuuma harĩo, na indo iria theru sya ana a Isiraeli ti mũkaathũkia, nĩguo mũtikaue.

19

Na Muumbi akĩaĩa Musa na Aroni, akĩmwĩa, Ĩno nĩyo ũthambĩkanĩo wa watho, ũrĩa wothe Mwathani aathire akĩuga, Arĩria ana a Isiraeli, na nĩmoe kũrĩ we ndamaa ndune ĩtarĩ na kaũũ, ĩrĩa ĩtarĩ na kaũũ thĩinĩ wayo, na ĩrĩa ĩtekĩrĩtwo ikoho igũrũ wayo. Na ũkaheana kũrĩ Eleazari mũthĩnjĩri-Ngai, nao nĩmakaũmia nja ya kambĩ handũ hatheru, na mamĩthĩnje mbee yake. Na Eleazari nĩakoya kuuma thakame yayo, na nĩakaminjĩĩa mbee ya ũthiũ wa hema ya ũira kuuma thakame yayo maita mũgwanja. Na nĩmakaũthia yo mbee wa we, na ngũa na nyama syayo na thakame yayo hamwe na mai mayo nĩikaũthio. Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoya kĩũ kĩa mũtarakwa na hisopo na kĩtune kĩa rangi mũtune, nao nĩmakaĩkĩa gatagatĩ ka mwaki ũrĩa ũcinaga ndamaa.

Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagathambia nguo ciake, na nĩakeyũa mwĩlĩ wake na maaĩ, na thutha wa ũguo nĩagatoonya kambĩ-inĩ, nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatuĩka mũthaahu nginya hwaĩ-inĩ. Na ũla ũcinaga yĩo nĩakathamba nguo ciake, na nĩakethamba mwĩĩli wake, na nĩakoona ta mũthĩku nginya kiindĩ. Na mũndũ mũtheu nĩakongania mũhu wa ndamaki, na aũige nja ya kambĩ handũ mũtheu, na ũkaava kũrĩ ũngano wa ana a Isiraeli nĩ ũndũ

wa kũiga; maĩ ma kũminjĩĩria ũtheu nĩmo. Na ũla ũkũũngania mũũmba wa ndamaa nĩakathamba nguo ciake, na ndatheu nĩakaĩ nginya hwaĩ-inĩ, na ũndũ ũyũ nĩũkaĩ watho wa tene kũrĩ ana a Isiraeli na kũrĩ ageni arĩa matuĩte.

Ũla ũkũhutania na kĩĩmbe kĩa mũndũ kĩkuĩte, nĩakathambĩka matukũ mũgwanja. Uyu nĩaketheia mũthenya wa ĩtatũ na mũthenya wa mũgwanja, na nĩakatheea. No angĩkorwo ndangĩetheiwo mũthenya wa ĩtatũ na mũthenya wa mũgwanja, ndakathea. Kila ũla ũkũthũa wa ũkuũ kuuma ngoro wa mũndũ, angĩkua, na ndakethesya, hema ya Mwathani nĩamĩnĩte, nĩakanangwo ngoro ĩyo kuuma Isiraeli, nĩ ũndũ maĩ ma kũminjĩĩa matiaaminjiĩtwo igũrũ wake, ndarĩ mũtheru nĩwe, o na rĩu ũtarĩ mũtheru wake ũrĩ thĩinĩ wake nĩũrĩ. Na ũyũ nĩguo mũtũũme, mũndũ angĩkua thĩinĩ wa nyũmba, mũndũ wothe ũrĩa ũtoonaga thĩinĩ wa nyũmba ĩyo, na kĩndũ kĩothe kĩrĩa kĩrĩ thĩinĩ wa nyũmba ĩyo, nĩgũgatuĩka ĩtarĩ mĩtheru matukũ mũgwanja. Na kĩla kĩoyo kĩhingũĩtwe kĩrĩa kĩtakĩohetwe mũhĩngo igũrũ wakĩo, nĩ kĩthũku. Na wothe ũla ũngĩhutia igũrũ wa ithaka mũndũ ũũragĩtwo kana mũndũ ũkuũ kana ithĩĩna wa mũndũ kana mbĩĩa, nĩekũthambĩka mĩthenya mũgwanja.

Na nĩmakooya kũrĩ ũrĩa ũtarĩ mũtheru kuuma kũrĩ mũhu wa ĩrĩa yakĩtie ya ũtheru, na nĩmakaita igũrũ rĩayo maaĩ ma muoyo thĩinĩ wa ndigithũ. Na nĩakooya hyssop, na akamie thĩinĩ wa maaĩ mũndũ mũtheru, na akaminjĩĩe igũrũ wa nyũmba, na igũrũ wa indo, na igũrũ wa ngoro ciothe iria ingĩkorwo kũu, na igũrũ wa ũrĩa ũhutĩtie ĩthĩi wa mũndũ, kana wa mũndũ

ũũragĩtwo, kana wa ũrĩa ũkuĩte, kana wa mbĩĩra. Na ũla mũtheũ nĩakamũminjĩĩa ũla ũtarĩ mũtheũ mũthenya wa ĩtatũ na mũthenya wa mũgwanja, nake nĩakathambio mũthenya wa mũgwanja. Nĩagathambia nguo ciake na akeyũa na maaĩ, no akava ũtarĩ mũtheũ nginya hwaĩ-inĩ. Na mũndũ ũla ũngĩthaahia, na ndakethaiie, ngoro ĩyo ĩkeethũũo kuuma gatagatĩ ka kĩũngano, nĩ ũndũ nĩathaahĩtie indo iria theru cia Mwathani, tondũ maaĩ ma gũthambĩkĩa matiamuĩkĩtwo igũrũ wake, nĩ mũthaahu. Na ĩkaũmba watho wa tene kũrĩ ĩmwe, na ũla ũmĩnyunyĩtĩasya maĩ ma kũthambĩa nĩakathamba nguo ciake, na ũla ũkũhutania maĩ ma kũthambĩa nĩakaũmba mũthũku nginya hwaĩ-inĩ. Na kĩla kĩndũ kĩrĩa mũndũ ũrĩa ũtarĩ mũtheru angĩhutia, nĩkĩgaatuĩka kĩtarĩ kĩtheru, na mũndũ ũrĩa ũkahutia kĩndũ kĩu, nĩagatuĩka mũtarĩ mũtheru nginya hwaĩ-inĩ.

20

Na ana a Isiraeli, ĩthemba yothe, nĩmokĩte werũ-inĩ wa Sini mweli-inĩ wa mbee, na andũ makĩikala Kadeshi. Miriamu akuĩte kũu, na akĩthikwo kũu. Na ndakwĩ maaĩ ma kĩũngano, na makĩũngana igũrũ wa Musa na Aroni. Na andũ maanung'unĩkĩte kũrĩ Musa, makĩamba, Nĩngĩkorwo twakuĩte ĩndĩ ya ũthethũku wa andũ a itũ mbee ya Mwathani. Na nĩ kĩĩ mwatũtongolĩie kĩũngano kĩa Mwathani werũ-inĩ ũyũ kũtũũlaga hamwe na ngombe syĩtũ? Na nĩ kĩĩ ũndũ ũyũ? Mwatũkĩtie ithuĩ kuuma Misili, kũũka handũ haha hethie hĩndĩ, handũ haha hatĩ haandagwo, kana mĩkũyũ, kana mĩthabibũ, kana

makomamanga, kana maĩ marĩ ma kũnyua.

Na Musa na Aroni makĩũka kuuma mbee ya kĩũngano kĩa andũ makĩthiĩ mũlango-inĩ wa hema ya ũira, nao makĩgũa makĩinamĩrĩra thĩ, na ũkengi wa Mwathani ũkĩmoimĩrĩra. Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Oya mũthĩgi waku, na ũthanganie kĩũngano wĩ na Aaroni mũndũ wa ĩthĩ waku, na mwĩe kũrĩ ihiga mbee yao, na nĩĩkũhe maaĩ mayo, na mũkaaũmĩithya kũrĩ o maaĩ kuuma ihiga-inĩ, na mũkaanyuithya kĩũngano, na ngombe syao. Na Musa akĩoya mũtĩ ũla wa mbee wa Mwathani, ta ũrĩa Mwathani aathire. Na nĩaũnganiĩthie Musa na Aroni kĩũngano mbee wa ihiga, na akĩĩra kũrĩ o, Thikĩrĩriai akwa ĩla mũtethĩkaga, ti kuuma wa ihiga ĩno tũkaamũrutĩra ĩmwe maĩ? Na Musa ĩnĩnĩte moko wake, akĩũma ĩwe na mũthĩ maita ĩĩlĩ, na maĩ maĩngi makĩuma, na mũingano ũkĩnyua, na ngombe syao. Na akĩuga Mwathani kũrĩ Musa na Aroni, atĩ ti mwetĩkĩtie kũntheria mbee wa ana a Isiraeli, nĩ ũndũ ũyũ ti mũkaatonya kĩũngano kĩĩ thĩinĩ wa thĩ ĩrĩa ndĩmaheete. Ĩno nĩyo maĩ ma Nzuĩ, nĩ ũndũ ana a Isiraeli maunĩĩtwe mbee ya Mwathani, na akĩamũĩsya thĩinĩ wao.

Na Musa nĩatũmire atũmwo kuuma Kadeshi kũrĩ mũthamaki wa Edomu, akiuga atĩrĩ, ici nĩcio ekuuga mũrũ-wa-nyina waku Isiraeli, wee nĩũĩ wĩra wothe ũrĩa ũtwonete ithuĩ. Na maithya aitũ makĩikũũka kũthiĩ Misĩli, na twĩikaa kũu Misĩili matukũ maingĩ, na Amisĩili matũthĩĩnĩie na maithya aitũ. Na nĩtwakayĩĩa kũrĩ Mwathani, nake Mwathani nĩaiguĩte mũgambo witũ, na atũmĩte mũtũmwa, nĩatũrutĩte thĩ ya Misiri, na rĩu tũrĩ itũũra-

inĩ rĩa Kadeshi, mũthia-inĩ wa mĩhaka yaku. Tũkahĩtũka kũgera thĩ waku, tũtikahĩtũka kũgera mĩgũnda, kana kũgera mĩgũnda ya mĩthabibũ, kana tũnyue maaĩ kuuma irima rĩaku. Njĩra ya ũthamaki tũkathiĩ, tũtikeehũka mwena wa ũmotho kana wa ũmosi, nginya tũhĩtũke mĩhaka yaku. Na Edomu akĩmwĩa atĩrĩ, Ndũkavĩtũka kũndũ wakwa, angĩ kana ti ũguo, nĩngũũma na mbaara ngũtũngane. Na makwĩĩa nake ana a Isiraeli, Tũkavĩtũka hakuhi na kĩĩma. Na ũngĩ nĩ wa maĩ maku tũnyue, nĩ niĩ na ngombe syakwa, nĩngakũhe thĩĩna waku. No ũndũ ũcio ndũĩ kĩndũ. Tũkavĩtũka hakuhi na kĩĩma. Nowe atuĩte, ndũkatuĩkĩa kũndũ kwakwa, na Edomu akĩuma kũmũtũngana na kĩũngano kĩnene, na na ũũ mũnene. Na Edomu ndathiĩtie kũhe Isiraeli kũhĩtũka kwa mĩhaka yake, na Isiraeli akĩgarũka kuuma kũrĩ we. Na makĩehea Kadeshi, na aanake a Isiraeli, kĩũngano kĩothe, magĩkinya kĩĩma kĩa Hori.

Na Mwathani akĩĩra Musa na Aroni kũu kĩrĩma-inĩ kĩa Hori mĩhaka-inĩ ya bũrũri wa Edomu, akĩuga, Aroni nĩongelelwe kũrĩ andũ ake, nĩ ũndũ mũtikatonya thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa nĩndĩmũheete ana a Isiraeli, nĩ ũndũ mwandakasĩĩie igũrũ wa maaĩ ma ituko. Oya Aroni, na Eleazari mwanake, na ũmatwale kĩĩma-inĩ kĩa Hori mbee ya ĩthemba yothe. Na ũvũa Aroni nguo ĩla ya ũthĩnjĩri-Ngai wake, na ũhumba Eleazari mũriũ wake, na Aroni onganĩĩtwo akue kũu. Na Musa ekile ta Muumbi aathanĩte, na akĩmũtwarithia kĩĩma-inĩ kĩa Hori mbee ya ũingĩ wothe. Na aũndũile Aroni nguo syake, na akũmbĩsya Eleazari mũndũ wake isyo, na Aroni akuile ũndũ wa kĩtwa kĩa kĩĩma, na Musa na Eleazari maikũũkile kũma kĩĩma-inĩ. Na ĩla yonthe

ĩkĩona atĩ nĩakuĩte Aaroni, na makĩĩla Aaroni mĩthenya mĩongo ĩtatũ, nyũmba yonthe ya Isiraeli.

21

Na mũthamaki wa Mukanaani Aradi ũrĩa waikaraga werũ-inĩ nĩaiguire atĩ Isiraeli nĩmokĩte na njĩra ya Atareini, na akĩrũa na Isiraeli, na akĩmataha amwe akĩmatũma. Na Isalaeli akĩhooya Mwathani kĩĩranĩĩo, na akiuga atĩrĩ, Ũngĩnengea andũ aya moko-inĩ makwa, nĩngũmaniina biũ hamwe na matũũra mao. Na Mwathani nĩaiguĩte mũgambo wa Isiraeli, na akĩneana Mũkaanani moko-inĩ mao, na akĩmũniina, na matũũra make, na magĩĩta itina rĩa handũ hau, Kĩrumi.

Na maathĩĩte kuma Hori kĩĩma-inĩ, makĩthiĩ njĩla ya ũthĩ wa ivia ndune, makĩsyũngĩthĩa nthĩ ya Edomu, na andũ makĩvĩka ngoo ũthiĩ-inĩ. Na andũ nĩmaarĩtie ũũru kũrĩ Ngai na kũrĩ Musa, makiuga, Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte watũrute Misiri ũũke gũtũũraga werũ-inĩ? Tondũ gũtirĩ mũgate, o na kana maaĩ, na roho witũ nĩĩthũũrĩte mũgate ũyũ ũtarĩ bata. Na Mwathani nĩatũmĩte nzoka syĩla syũũagani kũrĩ andũ, na ikĩũma andũ, na andũ aingĩ a ana a Isiraeli makĩkua. Na andũ makĩa kũrĩ Musa, makĩũga, atĩ nĩtwĩhĩtie, tondũ twaarĩtie kũringana na Mwathani, na kũringana na wee, hooya nĩ ũndũ ũcio kũrĩ Mwathani, na nĩeheie kũuma kũrĩ ithuĩ nyoka. Nake Musa nĩahoete kũrĩ Mwathani ũhoro wa andũ, nake Mwathani akĩĩra Musa atĩrĩ, Wĩthondekele nyoka, na ũmĩige igũrũ wa kĩmenyithia, na

nĩgũkahaana angĩkorwo nyoka ĩrũma mũndũ, mũndũ wothe ũrĩa ũrũmĩtwe akĩona nyoka ĩyo nĩagatũũra muoyo. Na Musa nĩaumbile nzoka ya shaba, na akĩmĩkĩte ĩla kĩmanyĩsyo-inĩ, na ĩkĩvika ĩla nzoka yaumile mũndũ, na onete nzoka ĩla ya shaba, na atũũmĩle.

Na ana a Isiraeli nĩmathiĩte, na makĩamba hema kũu Obothi. Na maumĩte kuma Obothi, na makĩamba hema kũu Akalga mwena wa mbee kũu werũ-inĩ ũrĩa ũrĩ mbee ya Moabu, mwena wa mwĩka wa ĩthwa. Na kuuma kũu maathiĩ, na makĩamba hema mũkũũ-inĩ wa Zaredi. Na kuuma kũu makĩuma makĩamba mbĩa ya Arinoni werũ-inĩ, ĩrĩa yatũũkĩte kuuma mĩhaka-inĩ ya Aamori, nĩgũkorwo Arinoni nĩyo mĩhaka ya Moabi, gatagatĩ ka Moabi na Mũamori. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ kwerĩtwo thĩinĩ wa ĩbuku, Mbaara ya Mwathani nĩakĩhĩa Zahab mwaki, na tũrũũĩ twa Arnon. Na tũrũĩ twa maaĩ marĩa mathereraga nĩathuurĩire gũtũma Eri atũũre, na ĩonganĩirio na mĩhaka ya Moabu.

Na kuuma kũu nĩ kisima, ĩĩ nĩ kisima kĩrĩa Mwathani endete kũrĩ Musa, Ũngania andũ, na nĩngũhe maaĩ ma kũnyua. Hĩndĩ Isiraeli nĩaĩnĩte ũĩna ũũ igũlũ wa kisima, ambĩĩiai kũũ, kisima. Aathi nĩmethimbĩte kyo, athamaki a ndũĩ nĩmakũũlĩte kyo thĩinĩ wa ũthamaki wao, ĩ ũndũ wa kũatha kwao. Na kuuma kisima kũthiĩ Manthanaein, na kuuma Manthanaein kũthiĩ Naaliel, na kuuma Naaliel kũthiĩ Bamoth, na kuuma Bamoth kũthiĩ Ianin, ĩla ĩĩ thĩinĩ wa werũ wa Moab, kuuma nthĩ ya kĩrĩma kĩrĩa kĩthondeketwe, kĩrĩa kĩonaa kwerekea ũthiũ wa werũ.

Na Musa nĩatũmĩte atuũmi kũrĩ Sihoni mũthamaki wa Aamori, na ciugo cia ũtheri, akĩuga, Tũkavĩta kũthĩa kwa nthĩ yaku, tũkathiĩ kwa njĩla, ti tũkamĩa o na kũ mũmũa, o na kũ mũmũa wa mĩthabibũ. Tũtĩkanyua maaĩ kuuma kĩthima-inĩ kĩaku, nĩtũkagera njĩla ya ũthamaki, nginya tũthie mĩhaka yaku. Nĩ ti akĩhe Sihoni Isiraeli kũthĩa nĩ ũndũ wa mĩhaka yake, na akĩũngania Sihoni andũ othe ake, na akĩũma kũũa mbaara na Isiraeli werũ-inĩ, na akĩũka Jahazi, na akĩĩhaarĩria mbaara na Isiraeli. Na Isiraeli nĩmamũthiĩte na rũhiũ, na makĩĩnyiia nthĩ yake, kuuma Arinoni kũthia Jaboki, kũthia ana a Amoni, nĩ ũndũ Jazeri nĩyo mĩhaka ya ana a Amoni. Na Isiraeli ĩkuĩte matũũla mau mothe, na Isiraeli ĩtũũlĩte thĩinĩ wa matũũla mothe ma Aamori, kũu Hesiboni, na thĩinĩ wa matũũla mothe marĩa maakandanĩĩte namo. Nĩ nĩ Hesiboni, itũũla ya Sihoni wa mũthamaki wa Aamori, na ũyũ aathiĩte mũthamaki wa Moabu mbee, na meyoete yothe nĩĩ nthĩ yake, kuuma Aroeri kũthiĩ Arinoni. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ makoiga ala maaragia na ndaĩ, ũkai Hesiboni, nĩguo yakwo na ĩthondekwo itũũra inene ya Sihoni. Nĩgũkorwo mwaki woimire kuuma Heseboni, rũrĩmbĩ kuuma itũũra-inĩ rĩa Sihoni, na ũkĩrĩa nginya Moabu, na ũkĩmeria itugĩ cia Arinoni. Kaĩ kũrĩ we Moab, nĩwathiĩte andũ a Kamosh, nĩmaneengiwe ana ao aanaume kũthĩĩwa, na aala ao aaka ĩtaawa kũrĩ mũthamaki wa Aamori Sihon, Na mbeu syao nĩikathĩa, kuuma Heseboni nginya Daiboni, na aka nĩmakĩĩa mwaki ũngĩ igũlũ wa Moabu.

Nĩ Israel aikie thĩinĩ wa mĩĩ yothe ya Aamori. Nake Musa akĩtũma andũ mathigane Jazeri, nao makĩnyiita itũũra rĩu, na

tũtũũra twarĩo, na makĩingata Aamori arĩa maatũũraga kuo. Na mekĩa kũũa, meambĩa njĩa ĩla ya Basani, na Ogi mũthamaki wa Basani wokĩe kũmatũngana, na andũ ake othe kũũa mbaara kũ Ederei. Na akĩĩte Mwathani kũrĩ Musa, Ndũkamwĩtigĩe, nĩ ũndũ moko-inĩ maku nĩndĩmũnengete, na andũ ake othe, na thĩ yake yothe, na ũkamwĩka ta ũrĩa wekĩte Sihoni mũthamaki wa Aamori, ũrĩa aikarĩte Hesiboni. Na makĩmũgũtha we na ana ake aanaume, na andũ othe ake, nginya matietie mũndũ o na ũmwe mũũmĩ wake, na makĩĩgaya bũrũri wake.

22

Na ana a Isiraeli maumĩte, maakombaa mwena wa ithũĩo wa Moabu handũ ha Jorodani kũlingana na Jeriko. Na onete Balaki mwana wa Zipori yothe ila yekite Israeli kwa Mwamori, Na Moabu nĩogwatĩtie andũ mũno nĩgũkorwo maarĩ aingĩ, na Moabu nĩakũrĩkĩtie kuuma ũthiũ wa ariũ a Isiraeli. Na akĩuga Moabu kũrĩ kanitha wa athuuri wa Midiani, Rĩu nĩĩkanyua ũngano ũyũ othe arĩa marĩ kũthiũrũrũ witũ, ta ũrĩa njaũ ĩnyuaga syĩthĩ ĩrĩa nduru kuuma werũ-inĩ. Na Balaki mũrũ wa Zipori mũthamaki wa Moabu aarĩ kũringana na ĩtukũ ĩyo. Na atũmire atũmwo kũrĩ Balaamu mũrũ wa Beori Fathura, ũrĩa ũrĩ igũrũ wa rũũĩ wa thĩ ya aanake a andũ ake, kũmwĩta, akiuga, Ona, andũ nĩmoimĩte kuuma Misiri, na ona, nĩmahumbĩrĩte wonekano wa thĩ, na ũyũ aikarĩte hakuhĩ na niĩ. Na rĩu ũka ũndumĩre andũ aya, nĩgũkorwo nĩ marĩ hinya gũtũkĩra, nĩguo tũone kana no tũhote kũmahũũra, na nĩguo ndĩmaingatie

moime bũrũri-inĩ ũyũ, nĩgũkorwo nĩnjũũĩ atĩ arĩa ũrathimaga nĩmarathimagwo, na arĩa ũrumaga nĩmarumĩtwo. Nĩ ĩthiĩte kanitha wa athuuri wa Moabu, na kanitha wa athuuri wa Midiani, na ũũki ũkĩ moko-inĩ mao, na makĩũka kũrĩ Balaamu, na makĩmwĩa ciugo cia Balaki. Na akĩĩra atĩrĩ, Ĩkaai haha ũtukũ ũyũ, na nĩngamũcookeria ũhoro ũrĩa Mwathani akanjĩĩra, nao atongoria a Moabu magĩikara kũrĩ Balaamu.

Na Ngai ookile kũrĩ Balaamu, na akĩmwĩra atĩrĩ, Andũ aya marĩ harĩ we nĩ nũũ? Na akĩuga Balaamu kũrĩ Ngai, Balaki mũrũ wa Sepori, mũthamaki wa Moabu, nĩatũmĩte andũ kũrĩ niĩ, akiuga, Ona, andũ nĩmokĩte kuuma Misili, na nĩmahumbĩĩte wonekany wa thĩ, na ũyũ nĩaikaĩte akũmbatĩĩte wakwa. Na ĩndĩ ĩno ũka ũmũthume kũrĩ niĩ, angĩkorwo nĩngũhotya kũmũgũtha, na nĩngũmũingata kuuma thĩ. Na Ngai akĩĩla Balaamu, Ndũkathiĩ nao, kana ũlume andũ ala, nĩgũkorwo nĩmarathimĩtwo. Na ũkĩte Balaamu kĩroko-inĩ, endete atongoi a Balaki, Ĩkai kũrĩ mwene wĩmwe, ti ĩtĩkĩthya me Ngai ndĩthiĩ na ĩmwe. Na atongolia a Moabu maũkĩte, nĩmokĩte kũrĩ Balaki, na makĩuga, Balaamu ndendete kũthiĩ na ithuĩ.

Nake Balaki akĩongeela o na kũtũma atongolia aingĩ, na a maũndũ manene kũũ ala. Na makĩũka kũrĩ Balaam, na makĩmwĩra atĩrĩ, Balaki wa Zipori ekuuga atĩrĩ, nĩngũthaitha ndũkae gũtigĩĩa ũũke kũrĩ niĩ. Kwa ũtĩĩo nĩngakũtĩĩa, na syothe ũngĩaria nĩngekĩa kũrĩ we, na ũka ũthuke andũ aya nĩ ũndũ wakwa. Nĩ akĩũkĩa Balaamu, na akĩĩa anene a Balaki, Angĩnengea nĩ Balaki ũiyũũ nyũmba yake thĩa na betha na

thahabu, ndikahota kũhĩtia kĩugo kĩa Mwathani wa Ngai, gwĩka kĩo kĩnini ĩla kĩnene thĩinĩ wa meciiia makwa. Na rĩu eterai hau inyuĩ ũtukũ ũyũ, na nĩngamenya kĩrĩa Mwathani akongerera kwaria harĩ niĩ. Na Ngai akĩa kũrĩ Balaamu ũtukũ, na akĩmwĩra atĩrĩ, Aĩ kũkwĩta nĩmokĩte andũ aya, ũkĩte ũmarũmĩrĩre, no kĩa kĩugo kĩrĩa nĩngwaria kũrĩ wee, ĩno nĩũgeka.

Na akĩũkĩa Balaamu ũtukũ, nĩathondekithie ndigili yake, na agĩthiĩ na atongolia a Moabu. Na nĩarakarĩtie na marakara Ngai nĩ ũndũ nĩathiĩte we mwene, na ĩkĩarahũka mũtũmwa wa Ngai kũmũthitanga we, na we mwene nĩahaicĩte ĩgũrũ wa ndigiri yake, na andũ eerĩ atumia ake marĩ hamwe nake. Na ĩonete ndigili ũtũmwa wa Ngai ĩĩmĩte ĩthiũ njĩla-inĩ, na ũhiũ wa ita ũkũũlĩtwe moko-inĩ wake, ndigili ĩkĩsyoka kuuma njĩla-inĩ, na ĩkĩthiĩ thĩ ya ũũmũ-inĩ, nake akĩũtha ndigili na mũtĩ wake wa kũongoya nĩguo amĩongoye njĩla-inĩ.

Nake mũtũmi wa Ngai ĩmĩte mĩtaro-inĩ ya mũgũnda wa mĩthabibũ, ũthingo mwena ũmwe na ũthingo mwena ũngĩ. Na ndigili ĩonete mũtũmwa wa Ngai, ĩkĩĩnyiitithia rũthingo-inĩ, na ĩkĩhinyĩĩthia kĩgũũ kĩa Balaamu rũthingo-inĩ, nake akĩongeela kũmĩgũtha.

Nake mũtũmwa wa Ngai ongeelye, na ethiĩte akĩima handũ nyũmũ, kũrĩa kũtaarĩ kwendeka kwendea mwena wa ũũmwe kana wa ũmotho. Na ĩona ndigili ĩyo mũtũmwa wa Ngai, ĩkĩikala thĩ kũu Balaamu, na Balaamu akĩakala, na akĩũtha ndigili ĩyo na mũthĩgi. Na Ngai wakũnũla kanua ka ndigili, na ĩkĩĩla Balaamu,

Nĩ kĩĩ ndĩkwĩkĩte kũrĩ we, nĩ ũndũ ũnĩ ũngũthĩte wa ĩtatũ ũyũ? Nake Balaamu akĩĩra ndigiri ĩyo atĩrĩ, Nĩũnthekete, na korwo ndĩarĩ na rũhiũ rwa njora guoko-inĩ gwakwa, nĩngũkorwo ndakũtheeca. Na ĩtĩĩa ndigili kũ Balaamu, Ti nĩ niĩ ndigili yaku ĩla ũtũũĩte ũhaandĩte kuuma ũnini waku, nginya wa ũmũthĩ mũthenya? Nĩ ndĩĩkĩte kũkũona ta ũndũ wa thĩ ndĩkũĩkĩte kũrĩ we ũguo? Nake akĩuga, Aca. Nĩagũũlie no Ngai matho ma Balaamu, nake akĩona mũtũmwa wa Mwathani ũmĩte kũũkĩĩla njĩla-inĩ, na rũhiũ rwa njola rũkũũtĩtwe mũkono-inĩ wake, nake akĩinamĩa na akĩinamĩla ũthiũ wake. Na mũtũmia wa Ngai akĩmwĩra atĩrĩ, Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte ũgũthe ndigiri yaku maita matatũ? Ona niĩ ndoimĩte gũgũthũũra, nĩgũkorwo njĩra yaku ndĩagĩrĩire mbere yakwa, na ndigiri ĩkĩona, ĩkĩhũndũka kuuma harĩ niĩ maita matatũ. Na anga ti yatamwĩte, ĩu nĩ ũndũ ũcio wĩwe ti nĩndakwĩte, no ĩla nĩndĩonokete. Nĩ ndoigĩte Balaamu kũrĩ mũtũmwa wa Mwathani, Nĩndĩhĩtie, nĩgũkorwo ndĩamenyete atĩ wee nĩwanegĩrĩire njĩra-inĩ ũũke kũngũngĩra, na rĩu angĩkorwo ndakũhũũnia, nĩngũgarũrũka. Na akĩuga mũtũmwa wa Ngai kũrĩ Balaamu, thĩĩ hamwe na andũ acio, tiga kĩugo kĩrĩa ĩngĩkwĩra, kĩu ũkamenyerera kwaria. Na akĩthiĩ Balaamu hamwe na aathani a Balaki.

Na Balaki ethikĩtie atĩ Balaamu nĩokĩte, woimĩte ũla kũmũtũngana nake, ũla itũũla ya Moabu, ĩla ĩsyaa mĩhaka-inĩ ya Arinoni, ĩla ĩsyaa mbaka-inĩ ya mĩhaka. Balak onĩĩte Balaam atĩrĩ, Ndĩakũtũmĩire ngwĩta? Nĩ kĩĩ kĩatũmire ndũke kũrĩ niĩ? Ti-itherũ ndingĩhota gũkũtĩĩa? Na Balaamu akĩĩra Balaki atĩrĩ, Ona nĩndokete kũrĩ wee ĩu, nĩngũhoteka kwaria kĩndũ? Kĩugo kĩrĩa

Ngai angĩĩkĩa kanua-inĩ wakwa, kĩu nĩkĩo ngwaria. Nĩ athiĩte Balaamu hamwe na Balaki, na makĩngĩa matũũra-inĩ ma nja. Na Balaki nĩathĩĩte ng'ondu na njaũ, na atũmĩte kũrĩ Balaamu na atongoria arĩa maarĩ nake. Na kyaũmie rũciũ, Balaki ũkuĩte Balaamu, nĩamũtũmie igũlũ kũ itina ya Baali, na nĩamũonie kũu kĩmwe kya andũ.

23

Nĩ Balaamu akĩĩra Balaki atĩrĩ, Njakĩa igongona mũgwanja haha, na ũnandĩĩrie tũtũrũme mũgwanja na ndũrũme mũgwanja haha. Na Balaki eekile ũla mũno Balaamu aamwĩĩlile, na akĩhaika njaũ na ndũlũme igũlũ wa kĩgongona. Na Balaamu akĩĩa kũrĩ Balaki, Ĩma ĩrĩ wa maũndũ maku ma kũũthaiwa, na nĩngũthiĩ angĩkorwo Ngai ũkoneka kũrĩ niĩ ĩndĩ ya kũonana, na kiugo kĩrĩa angĩ ũnonie kũrĩ niĩ, nĩngũkwĩa wee. Na Balaki akĩĩma ĩrĩ wa maũndũ make ma kũũthaiwa. Na Balaamu nĩathiĩte kũũia Ngai, na nĩathiĩte ũthĩĩni, na Ngai nĩonekete kũrĩ Balaamu, na nĩeete kũrĩ we, Balaamu, ithandũ syũmwe mũgwanja nĩndĩhaarĩĩie, na nĩndĩkĩĩte njaũ na ndũrũme igũrũ wa ithandũ. Nake Ngai akĩĩkĩla kiugo kanua-inĩ ka Balaamu, nake akĩmwĩra, aagarũkĩte kũrĩ Balaki, ũguo nĩguo ũkwaria. Na akĩgarũka kũrĩ we, na nowe oimĩte igũrũ wa maũndũ make ma kũcinwo na mwaki, na anene othe a Moabu marĩ hamwe na we, na roho wa Ngai ũkĩmũkora. Na ũndũ wa kũoya kĩũmbe kĩa nthimo yake, oigire, Kuuma Mesopotamia nĩandũmĩire nĩ Balaki mũthamaki wa Moabu, kuuma irĩma kuuma mwena wa ĩthũa,

akiuga, Ũka ũthuke Jakobo nĩ ũndũ wakwa, na ũka ũrume Isiraeli nĩ ũndũ wakwa. Nĩ kĩĩ ndĩĩke ũũmĩ ũla ũtaũmĩtwe nĩ Mwathani? Kana nĩ kĩĩ ndĩĩke ũũmĩ ũla ũtaũmĩtwe nĩ Ngai? Nĩgũkorwo kuuma igũrũ wa itũũra nĩngũmuona, na kuuma tũrĩma-inĩ nĩngũmũrora, ona andũ oyo nĩmagaikara oiki, na gatagatĩ ka ndũrĩrĩ matikaataranĩrio. Nũũ nĩakũũthĩtie mbeu ya Jakobũ, na nũũ nĩakũtala mĩthemba ya Isiraeli? Ngũũ yakwa ĩkue thĩinĩ wa ngũũ cia athĩĩ, na mbeu yakwa ĩtuĩke ta mbeu ya acio.

Balak endĩ Balaam, nĩ kĩĩ wĩkĩte? Nĩndakwĩtĩte ũũke ũlume thũ syakwa, na ũkĩĩoneka nĩũciathĩmĩte. Na Balaamu akĩĩra Balaki atĩrĩ, Githĩ ti ũrĩa wothe Ngai angĩĩkĩa kanua-inĩ gakwa, ũcio nĩngũmenyeea kwaria? Na akĩĩra we Balaki, Ũka o ĩndĩ ĩngĩ na niĩ kũndũ kũngĩ kuuma kũrĩa ũtakamwona kuuma kũu, no kana kĩmwe kĩa we ũkamwona, othe no ndũkamwona, na ũmũthuke kũrĩ niĩ kuuma kũu.

Na amutwaa kũu mũgũnda wa kĩĩa kĩa kũlola igũlũ wa nthĩ ĩla ĩtemĩtwe, na akĩaka kũu ithandũ mũgwanja sya kũũthĩĩa, na akĩũthĩa njaũ na ndũlũme igũlũ wa kĩthandũ. Balaam akĩĩla Balaki atĩrĩ, Ĩkala hau igũlũ wa maũndũ maku ma kũlutĩla, nayo nĩngũthiĩ kũũlia Ngai. Nĩ Ngai akĩtũngana na Balaamu, na akĩĩkĩla ndeto kanua-inĩ wake, na akĩmwĩra atĩrĩ, Ũcooke kũrĩ Balaki, na ũkamwĩre maũndũ maya. Na akĩgarũka kũrĩ we, na ũrĩa ũngĩ nĩatũũrĩte igũrũ wa ĩgongona yake ya kũcinwo yothe, na anene othe a Moabu marĩ hamwe na we, na Balaki akĩmwĩra, Nĩ kĩĩ Mwathani arĩtie? Na oya ndĩĩa yake, akĩuga, ũkĩa Balaki,

na ũthikĩĩye, ĩka matũ mũĩra mwana wa Zipori. Ngai tii ta mũndũ wa kũheenia, kana ta mwana wa mũndũ wa kũũmĩtio. We mwene oigĩte, tii nĩekeka? Nĩekwĩa, na tii nĩekĩkindĩĩa? Ona, nĩndĩ kũvathima ndĩĩtĩkĩĩte, nĩngũvathima, na ti ndĩkũũa na thutha. Ndikũkavaa wĩa wa kũthĩĩna kũu Jakobo, kana ndikũoneka ũthĩĩo kũu Isiraeli, Mwathani Ngai wake arĩ hamwe nake, na ũkwatĩ wa atongolia ũrĩ kũrĩ we. Ngai ũla ũmũrutĩte kuuma Misĩli, ta ũtukũ wa mbũũ ĩmwe kĩa we. Tii, nĩgũkorwo kũtirĩ na ũragũri kũu Jakobũ, kana ũragũri kũu Isiraeli. Kũringana na ĩthaa ĩkeerwo Jakobũ, na kũrĩ Isiraeli, kĩĩ ĩkaahingia Ngai? Ona andũ ta mwana wa ngarĩ nĩmakĩũka, na ta ngarĩ nĩmakĩtĩĩa, matikoma nginya malĩe ũthĩi, na manywee thakame wa arĩa maũmĩte.

Na Balaki akĩĩra Balaamu atĩrĩ, ti na ũmũrume na kũruma kũrĩ niĩ we, kana ti na ũmũrathime ndũkamũrathime we. Na ũcookia Balaamu onirie Balaki, Ndĩakwĩĩie ngĩkwĩa atĩ kĩũmbe kĩrĩa Ngai angĩaria, kĩo nĩngwĩka? Na Balaki akĩĩla Balaamu atĩrĩ, ũka ndĩkũtware handũ hangĩ, angĩkorwo nĩkũo Ngai ekwenda, na ũmũthume kũu. Na Balaki akĩoya Balaamu igũrũ wa kĩrĩma kĩa Peori, kĩrĩa kĩatambũrũkĩte kũrĩ werũ-inĩ. Nake Balaamu akĩĩra Balaki atĩrĩ, Njakĩra haha igongona mũgwanja, na ũnjarĩrie haha njaũ mũgwanja na ndũrũme mũgwanja. Na Balaki ekile ta ũla Balaamu endete kũu, na akĩnengea njaũ na ndũme igũlũ wa kĩgongona.

24

Na onete Balaamu atĩ nĩ kĩega mbee wa Mwathani kũvathĩmĩa Isiraeli, ndethiĩte kũlingana na ũndũ ũla wamũmenyeete kũthiĩ kũtũngana na maũndũ ma kũlakũa, na akĩgarũra ũthiũ wake kũũ werũ-inĩ. Na kũoya Balaamu matho make, onaa Isiraeli ĩkĩte kambĩ kũlingana na mĩhĩrĩga, na ĩkĩvika ũũ we Roho wa Ngai. Na ũkĩa kũoya ĩla nthimo yake, akĩuga, ũkwĩa Balaamu mũndũ wa Beori, ũkwĩa ũla mũndũ ũla kwa ũthĩ onaa. Ekwaa akĩthikĩwa mĩario ya ũndũ ũkali, ũla ũonete kĩoneki kya Ngai thĩinĩ wa toro, na maitho make makũũ. Nĩ nzaa mũno nyũmba syaku Yakobo, hema syaku Isiraeli. Taarĩ mĩkũũ ĩla ĩĩkĩaa kĩĩthũ, na taarĩ mĩgũnda ĩla ĩĩ igũrũ wa ũthũũ, na taarĩ hema ĩla Mwathani eekĩte, na taarĩ mĩtarakwa ĩla ĩĩ hakũhĩ na maaĩ. Nĩũkuuma mũndũ kuuma mbeu-inĩ wake, na nĩakathana ndũĩma nyĩngĩ, na ũthamaki wa Gog nĩũkathĩĩo, na ũthamaki wake nĩũkaingĩa. Ngai nĩamũtongoeie kuuma Misili, ta ũkenia wa mbũũ ya ĩtina ĩmwe kũrĩ we, nĩakalya ndũ ila cia thũ ciake, na syĩthĩ syacio iria nene nĩakasyũũa mũthiũ, na na mĩguĩ yake nĩakavĩthia thũ. Kũkomete thĩ nĩehũũkĩte ta mũũthĩ, na ta mwana wa mũũthĩ. Nũũ ũkaamũũkĩa? Ala makũathĩmaga nĩmathĩmĩtwe, na ala makũthukaga nĩmathukĩtwe.

Na Balak nĩarakarĩtie nĩ ũndũ wa Balaam, na akĩhũũra moko make hamwe, na Balak akĩĩra Balaam atĩrĩ, nĩndakwĩtire nĩguo ũrume thũ yakwa, na rĩu ũmĩrathimĩte mara ĩno ya ĩtatũ. Ĩu nĩ ũndũ ũcio ũla kũu ndũ waku, nendete, nĩngakũtĩĩa, na ĩu Mwathani nĩakũimĩte ũkuũ. Nĩ Balaamu akĩĩra Balaki, Ti na andũ aku arĩa watũmire kũrĩ niĩ ndarĩirie, ngĩuga, Angĩ nĩ akanengea Balaki ĩtumĩte nyũmba yake ya mbesa na thahabu,

ndikavota kwĩthia kĩlĩma kya Mwathani ĩka kĩo kĩega ana kĩũũ kuuma kwa niĩ mwene; ĩla syothe ĩla akavuga Ngai, isyo nĩngavuga. Na rĩu ona nĩndĩthiĩ mbali kũndũ gwakwa, ũka, nĩngũkuonia kĩrĩa andũ aya makeeka andũ aku mũthia-inĩ wa matukũ.

Na ĩndĩ nĩoyĩte mũtũũmo wake, akĩuga,

Etwaa Balaamu mwana wa Beori, etwaa mũndũ ũla wĩ ona kwa ma, akĩthikĩĩa mĩario ya Ngai, ũĩ ũmenyo kuuma kũrĩ Ũrĩa Ũtũũgĩĩe Mũno, na kĩoneki kya Ngai ona ndĩ tũũlo, makũũ make maĩ ũgũũlĩtwe. Nĩngamwoonia we, na ti ĩu, nĩngamũthima, na ndakuhĩĩa. Nĩĩkaatela ndũũthũ kuuma Jakobe, nĩakaũkĩa mũndũ kuuma Isiraeli, na nĩakavunia atongoi a Moabe, na nĩakaũthũa ana othe a Sethi. Na Edomu ĩkavika ũthĩ, na ũthĩ ũkavika wa Esau ũla mũthũ wake, na Isiraeli ekĩte na ũũme. Na nĩakaũkĩa kuuma kũrĩ Jakobũ, na nĩakaniina ũrĩa ũkũhonokio kuuma itũũra-inĩ. Na onete Amaleki, na ũkuĩte nthimo yake, onete, Kĩambĩĩo kya ndũĩma nĩ Amaleki, na mbeu syao nĩĩkathĩa. Na onete Mukenai, na ũkĩte nthimo yake, akĩuga, Nĩ ĩkũmĩ ũtũũo waku, na ũngĩĩka gĩtara kyaku thĩinĩ wa ĩtaa, Na ũngĩ ĩkava kũrĩ Beori ĩtũ ya ũũru, Aasuria nĩmakaũthia wĩ. Na onete Og, na oyete nthimo wake, oiite, Oi oi, nuu ukaishi Ngai oite icio? Na nĩmakoima kuuma moko-inĩ ma Akitimu, na nĩmakahĩĩnia Asuria, na nĩmakahĩĩnia Ahibirania, na o ene hamwe nĩmakaniinana. Na ookĩte Balaamu nĩathiĩte, ooĩte kũa handũ wake, na Balaki nĩathiĩte kũa kwake.

25

Na Isiraeli nĩaikĩĩkwa kũu Shittimu, na andũ makĩthũkithia nĩ kũhũũra ũtharia na airĩtu a Moabu. Na meetĩtie o kũũ ndini ĩla ĩa maũndũ ma kũthaiwa mbeu sya mĩĩmũ ĩa mĩthemba yao, na andũ makĩlya mbeu sya mĩĩmũ ĩa mĩthemba yao, na makĩinamĩla mĩĩmũ ĩa mĩthemba yao. Na ĩthĩĩo nĩyamaliĩkĩtie Isiraeli kũ Baali Peori, na Mwathani akĩũkĩa ũũkĩ kũ Isiraeli. Na Mwathani ĩkwĩa kũ Musa, Oya atongoi onthe a andũ, na ũmathondeke mũonanio kũ Mwathani mbee ya ĩa, na nĩngũ ya maũndũ ya Mwathani ĩkaamũka kũma Isiraeli. Na Musa akĩĩra mĩhĩrĩga ya Isiraeli atĩrĩ, Ũragei o ũmwe mũndũ wake ũrĩa wĩkĩtie ndũma na Baalipeori. Na ona mũndũ wa ana a Isiraeli oka nĩaletie mũndũ wa nyina mbee ya Musa, na mbee ya ĩthemba yothe ya ana a Isiraeli kũrĩ mũndũ-mũka wa Kimidiani, nao maĩlĩte hau mũrango-inĩ wa hema ya ũira. Na onete Finehasi mwana wa Eleazari mwana wa Aroni muthĩnjĩri-Ngai, okĩte kuuma katĩ ka ũngano, na ũkuua itimũ mũkono-inĩ wake, Nĩatoonyie thutha wa mũndũ ũla Mũisiraeli nĩguo atoonye kũmĩna-inĩ, na akĩtheeca eeli, mũndũ ũla Mũisiraeli na mũka ũla kĩoyo kĩa nda yake, na ĩkĩthĩĩna ĩla ĩkĩthiĩa kũrĩ ana a Isiraeli. Na akĩa arĩa maakuĩte thĩinĩ wa mũthiro ũcio marĩ ngiri mĩrongo ĩĩrĩ na inya.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Phinehas mwana wa Eleazar mwana wa Aaron ũrĩa warĩ mũthĩnjĩri-Ngai nĩakĩĩsĩtie ũũru wakwa kuuma kũrĩ ana a Isiraeli, tondũ nĩonĩtie kĩyo

kĩakwa gatagatĩ-inĩ wao, na ti nĩndanangĩte ana a Isiraeli nĩ ũndũ wa kĩyo kĩakwa. Nĩ ũndũ ũcio ndoigĩte, ona nĩndĩmũhe kĩrĩkanĩro kĩa thayũ. Na ĩkavya kũmũ na mbeu yake ĩthĩ wake kĩĩkanĩo kĩa ũthĩngĩ wa tene, nĩ ũndũ wa ũrĩa endete Ngai wake, na ekĩte kĩonesyo nĩ ũndũ wa ana a Isiraeli. Ĩtwa ĩla ya mũndũ wa Mũisiraeli ũla wathĩĩtwo, ũla wathĩĩtwo hamwe na mũndũ-wa-ĩthĩ wa Mũmidiani, nĩ Zambri, mwana wa Salimoni, mũtongolia wa nyũmba ya mbai sya Simeoni. Na itina ya mũndũ-wa-aka ũla Mũmidiani ũla waũthitwe nĩ Chasbi, mwali wa Shur, mũtongolia wa ĩthĩ ya Ommoth, nyũmba ya nyũmba ĩla ya Midiani.

Na Mwathani akĩaria na Musa, akĩmwĩa atĩrĩ, Arĩria aanake a Isiraeli, ũmeete, Mũthũi ũmĩ na Amidiani na mũmahũũre. Nĩ ũndũ maũthũ o ene kũrĩ ĩmwe na ũhinga, maingĩ o mekaga ũhinga kũrĩ ĩmwe nĩ ũndũ wa Peori, na nĩ ũndũ wa Chasbi mwarĩ wa mũthamaki wa Midiani mwarĩ wa nyina wao, ũrĩa wahũũrirwo mũthenya wa kũhũũrwo nĩ ũndũ wa Peori.

26

Na kyaũmĩĩke thutha wa kũũma, na Mwathani nĩendete kũũ Musa na Eleazaa ũla mũthĩnjĩĩ-Ngai, akĩũga, Oya kĩambĩĩo kya syĩthĩo syothe sya ana a Isiraeli kuuma wa myaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkũlũ kũlingana na nyũmba sya maithe ao, othe ala meethĩawa kũlũa thĩinĩ wa Isiraeli.

Na Musa na Eleazari mũthĩnjĩri-Ngai nĩmaarĩtie kũu Arabothi ya Moabu hau Jorodani mũrĩmo wa Jeriko makiuga atĩrĩ Kuuma miaka mĩongo ĩĩlĩ na ĩkũũ, ta ũrĩa Mwathani aathĩte Musa, na ana a Isiraeli arĩa moimĩte Misili. Reuben nĩwe mũciaro wa mbee wa Israel, na aanake a Reuben nĩ Enoch, na andũ a Enoch, wa Pallu, andũ a Pallu. Kũrĩ Asron, andũ a Asronei; kũrĩ Charmi, andũ a Charmi. Aya nĩ mĩthemba ya Reuben, na ũtaĩ wao ũkĩoneka, ngĩĩũ mĩongo ĩna na ĩtatũ, na magana mũgwanja na mĩongo ĩtatũ.

Na ana a Palu nĩ Eliabu. Na ana a Eliab nĩ Namueli, na Dathani, na Abeironi. Awa nĩo ethiitwe a ithembo, na nĩo maũkĩĩle Musa na Aroni thĩinĩ wa ithembo ya Kora, ũkĩĩla-inĩ wa Mwathani. Na ĩthĩ yatumũĩte kanua kaĩyo, ĩkamemia o na Kora, kũũ gĩkuũ kĩa ũngano wake, ĩrĩa mwaki wakũũ andũ mĩongo ĩtano na magana meerĩ, nao magĩtuĩka kĩmanyithyo, No nĩ ana a Kora matiakuĩte.

Na ana a Simioni, andũ a ana a Simioni, wa Namueli, andũ a Namueli, wa Jamini, andũ a Jamini, wa Jakini, andũ a Jakini. Kũrĩ Zera nĩ andũ a Zerai, kũrĩ Sauli nĩ andũ a Sauli. Aya nĩ andũ a Simeon kuuma ũtarĩ wao, ĩĩlĩ ĩĩlĩ na makũmĩ maĩlĩ na magana maĩlĩ.

Ana a Yuda maarĩ Eri na Onani, na Eri na Onani makuile nthĩ ya Kanaani. Na ariũ a Juda maakĩa kũlingana na mbai syao: wa Shiloh, andũ a Shelanite; wa Phares, andũ a Perezite; wa Zerah, andũ a Zerahite. Na aanduĩ ana a Pharesi nĩ Hesroni, andũ a Asroni, na Iamuni, andũ a Iamuni. Aya nĩ andũ a Juda kũlingana

na ũtarĩ wao, mĩongo ĩtandatũ na mĩrongo mũgwanja ngiri na magana matano.

Na ana a Issachar kũlingana na mĩthemba yao: kwa Tola, andũ a Tolaite; kwa Phua, andũ a Punite, Kũrĩ Iasoub, andũ a Iasoubi; kũrĩ Samram, andũ a Samrami. Aya nĩ andũ a Issachar kuuma itaĩo-inĩ wao, ngili ĩna na mĩongo ĩtandatũ na magana mana.

Aana a Zebulun kũlingana na mĩthemba yao: wa Sered, andũ a Seredite; wa Allōn, andũ a Allonite; wa Allēl, andũ a Allelite. Aya nĩ andũ a Zebuluni kuuma kũndũ kwa kũtaĩwa kwao, miongo ĩtandatũ cia ngili na magana matano.

Aana a Gad kũlingana na mbai syao: kwa Saphon, andũ a Saphoni; kwa Haggi, andũ a Haggi; kwa Shuni, andũ a Shuni; Kũ Azene, andũ a Azene; kũ Addi, andũ a Addi. Kũ Arodi, andũ a Aroadi, kũ Arieli, andũ a Arieli. Aya nĩo andũ a ana a Gadi kuuma itaũlĩwa-inĩ yao, ĩna na mĩongo ĩna ngĩli na magana matano.

Ana a Asheri kũlingana na mbai syao: wa Jamini, andũ a Jamini; wa Jesou, andũ a Jesou; wa Baria, andũ a Baria. Kũ Kober, andũ a Koberi; kũ Melchiel, andũ a Melchieli. Na itina ya mwali wa Asheri nĩ Sarai. Aya nĩ andũ a Asheri kuuma ũtarĩ wao, ngili mĩongo ĩna na ithatũ na magana mana.

Ana ma Joseph kũlingana na mbai syao, Manase na Efiraimu.

Ana a Manase. Kwa Makiri, andũ a Makiri, na Makiri nĩaciarire Gileadi; kwa Gileadi, andũ a Gileadi. Na aya nĩo ana a Gileadi, Ahiezeri, andũ a Ahiezeri, kũrĩ Chelegi, andũ a Chelegi. Kwa Esriel, andũ a Esrieli, kwa Shekemu, andũ a Sykemi. Kũrĩ Symaer, andũ a Symaeri, na kũrĩ Opher, andũ a Opheri. Na kũrĩ Salpaad, mũriũ wa Opher, ndaagĩire na aanake, no airĩtu, na maya nĩmo matwa ma airĩtu a Salpaad, Mala, na Noua, na Egla, na Melcha, na Thersa. Aya nĩ andũ a Manase kuuma mũtaũo wao, ngili ĩĩĩ na mĩongo ĩtano na magana mũgwanja.

Na aya nĩ ana a Efuraimu: wa Suthala, andũ a Suthala; wa Tanaki, andũ a Tanaki. Aya nĩ ana a Suthala, kũrĩ Eden, andũ a Eden. Aya nĩ mĩthemba ya Efuraimu kuuma itaĩo-inĩ yao, ngili mĩongo ĩtatũ na ilĩ na magana matano. Aya nĩ mĩthemba ya ana a Jusufu kũlingana na mĩthemba yao.

Aana a Benjamin kũlingana na mbai syao: kwa Bale, mbai ya Abali; kwa Ashbel, mbai ya Aashbeli; kwa Ahiram, mbai ya Aahirami.

Kũrĩ Sophan, andũ a Sophanes. Na ana a Bale matuĩkĩte Adari na Noemani, kũ Adari, andũ a Adari, na kũ Noemani, andũ a Noemani. Aya nĩ ana a Benjamini kũlingana na mĩthemba yao kuuma kũtaĩwa kwao, ngili mĩongo ĩtatũ na ĩtano na magana matano.

Na ana a Dan kũlingana na mbai syao, kwa Samei, andũ a Saameii, aya nĩo andũ a Dan kũlingana na mbai syao. Andũ

onthe a Ashuhamite kũlingana na ũtarĩsyo wao, nĩ ngĩĩ mĩongo ĩtandatũ na ĩna, na magana mana.

Aana a Nafutali kũlingana na mbai syao: wa Asiela, andũ a Asiela; wa Gauni, andũ a Gauni. Kũrĩ Jeser, andũ a Jeseri; kũrĩ Sellem, andũ a Sellemi. Aya nĩ andũ a Nafutali kuuma kũndũ kwa kũtaĩwa kwao, makũmi ana ma ngili na magana matatũ.

Ĩno nĩyo ũtaĩ wa ana a Isiraeli, magana matandatũ ma ngili na ngili ĩmwe na magana mũgwanja na mĩongo ĩtatũ.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Aya nĩo makagaĩanĩwa thĩ, kwĩgaya kuuma mũigana wa matũma. Kwa ala aingĩ ũkongeeya ũgai, na kwa ala anini ũnyĩhĩtya ũgai wao. O ũmwe, ta ũrĩa matalanĩtwe, nĩũkaheo ũgai wao. Kũringana na mĩgai thĩ nĩĩkagayanio kũ matawa, kũringana na mĩhĩrĩga ya maithe ao nĩmakegaya. Kuuma wa mũkano ũkaamũla ũtuĩko wao katĩ ka aingĩ na anini.

Na ana a Levi kũlingana na mĩthemba yao: kũrĩ Gershon, andũ a Gershon; kũrĩ Kohath, andũ a Kohath; kũrĩ Merari, andũ a Merari. Aya nĩ andũ a ana a Levi: andũ a Lobeni, andũ a Hebroni, andũ a Kora, na andũ a Mushi, na Kohathu nĩwe waciaaĩe Amuramu. Itwa ya muka wake Jokabedi, mwali wa Levi, ũla waviitie awa kũ Levi kũu Misili, na waviitie kũ Amramu Aroni na Musa, na Miriamu mwiitu wao. Na makĩa kũrĩ Aroni Nadabu, na Abihu, na Eleazari, na Ithamari. Na akuile Nadab na Abiud ĩ kũheana mwaki wa ngeni mbee wa

Mutwai werũ-inĩ wa Sinai. Na maathiĩtwe kuuma itaaĩo yao ĩtatu na mĩongo ĩĩlĩ ngĩĩu, kĩla mũndũ mũme kuuma mwana wa mweli ũmwe na ĩkũlũ, nĩgũkorwo matiataaĩtwe hamwe na ana a Isiraeli, nĩgũkorwo matikũheo mũgũnda katĩ ka ana a Isiraeli.

Na ĩno nĩyo ĩtaaũo ya andũ ya Musa na Eleazari wa mũthĩnjĩri-Ngai, arĩa mataũĩte ana a Isiraeli kũu Arabothi ya Moabu, igũrũ wa Jorodani kũringana na Jeriko. Na thĩinĩ wa ĩno ti kwĩ mũndũ wa ala maathimĩtwe nĩ Musa na Aroni, ala maathimĩte ana a Isiraeli werũ-inĩ wa Sinai. Nĩgũkorwo Mwathani oigire kũrĩ o atĩ nĩmagakua thĩinĩ wa werũ, na gũtirĩ o na ũmwe watigirwo kuuma kũrĩ o, tiga Kalebu mũrũ wa Jefune, na Joshua mũrũ wa Nuni.

27

Na rĩrĩa airĩtu a Salapadi mũrũ wa Oferi, mũrũ wa Galaadi, mũrũ wa Makiri, wa andũ a Manase, wa ariũ a Josefu, mookire, na maya nĩmo marĩĩtwa mao: Maala, na Noua, na Egala, na Merika, na Terisa, na kũima mbee ya Musa, na mbee ya Eleazari ũla mũthĩnjĩri-Ngai, na mbee ya aathi, na mbee ya kĩũngano kĩothe kũu mũrango-inĩ wa hema ya ũira, nao makiuga, Ithe witũ ũkuĩte werũ-inĩ, na we mwene ndaĩ gati-inĩ ka ũngano ũrĩa woonganĩte mbee wa Mwathani thĩinĩ wa ũngano wa Kora, nĩ ũndũ nĩ ũndũ wa wĩhia wake ũkuĩte, na aanake matiekala kũrĩ we. Ndũkae kũehesya ĩtwa ya ithe witũ kuuma gati-inĩ ka andũ ake, nĩ ũndũ ndaĩ na mũriũ. Tũhe ũtunyani gati-inĩ ka andũ a

nyina na ithe witũ. Nake Musa nĩarehete ũtuanĩri wao mbee ya Mwathani.

Na Mwathani waviiye kũrĩ Musa, Kũuga, kĩĩega aanake a Salapadi nĩmatuĩte, kĩheo ũkaahe o ũtũũĩo wa ũgaĩ gatagatĩ ka andũ a nyina na ithe wao, na ũkaĩka ũgaĩ wa ithe wao kũrĩ o. Na kũrĩ ana a Isiraeli ũkaaria. ũkwĩa atĩ, mũndũ angĩkua na mwana wa mũndũ mũnene ndakavĩ nake, mũkaamĩĩa ũtuĩko wake kũrĩ mwarĩ wake, Angĩ ndakavĩ na mũirĩtu, mũkaamĩkĩa ũthamaki ũcio mũndũ wa nyina. Aingĩ na ti akooi na alume, mũkaahe ũgai wa kĩĩma kũrĩ mũlume wa ithe wake. Aingĩ na angĩ matikũ ala a ithe wake, mũkaahe ũgai ũla wa kĩĩ wake ũla ũkuhĩĩĩe wake kuuma kũrĩ mũhĩrĩga wake, kũgaya ĩla yake, na ĩkava ĩno kũrĩ ana a Isiraeli kĩhooto kĩa ũtuanĩri, ta ũrĩa etagĩra Mwathani kũrĩ Musa.

Na Mwathani akĩĩla Musa, ambata kĩĩma kĩla kĩlĩ mũlĩa wa Jorodani, kĩĩma kĩĩ kĩa Nebo, na wone bũlũ wa Kanaani, ũla ndĩneana kũrĩ ana a Isiraeli ũtuĩke wao. Na ũkoona yo, na ũkongelelwa kũrĩ andũ aku na we, ta ũrĩa Aroni mũrũ wa nyũkwa akongelelwire kũu Hori kĩrĩma-inĩ. Tondũ mwakĩĩte kĩũgo kĩa me werũ-inĩ wa Sini, ĩthĩinĩ wa kũũkĩĩa kĩũngano kĩa andũ kũnĩtheria, mũtiatherie mbee ya maaĩ ma mbee yao, ũyũ nĩ maaĩ ma ngarĩ kũu Kadeshi werũ-inĩ wa Sini. Na Musa akĩuga kũrĩ Mwathani, Mwathani Ngai wa maũmu na mwĩĩi wothe nĩatue mũndũ igũrũ wa ũngano ũyũ Ũrĩa ũkũũma mbee ya matho mao, na ũrĩa ũkũtonya mbee ya matho mao, na ũrĩa ũkũmaũmia, na ũrĩa ũkũmatonya, na kĩũngano kya Mwathani

ndĩkatuĩka ta ng'ondu sya itana na mũithi. Na Mwathani nĩatuĩte kũrĩ Musa, akĩuga, Wĩyoele Joshua mũndũ wa Nun, mũndũ ũrĩa ũrĩ na roho thĩinĩ wake, na ũmũigĩrĩre moko maku igũrũ rĩake, Na ũkaamĩka we mbee ya Eleazari wa mũthĩnjĩri-Ngai, na ũkaathana kũrĩ we mbee ya ũngano wothe, na ũkaathana ũhoro wake mbee yao. Nĩũkamũhe wa ũkuũ waku igũrũ wake, nĩguo ana a Isiraeli maathĩkĩe wake. Na mbee ya Eleazari wa muthĩnjĩri-Ngai nĩakeyima, na nĩmakamuũia ũtuanĩo wa kũonania mbee ya Mwathani. Kũu kanua-inĩ kake nĩmakauma, na kũu kanua-inĩ kake nĩmakatoonya we mwene na ana a Isiraeli na ũndũ ũmwe, na kĩũngano kĩothe.

Nake Musa ekĩka ta ũrĩa eethĩtwo nĩwe Mwathani, na ũkuua Joshua, akĩmũĩkĩa mbee wa Eleazari ũla mũthĩnjĩri-Ngai, na mbee wa ũngano wothe, Nake akĩĩkĩla moko make igũrũ wake, na akĩmũthondeka o ta ũrĩa Mwathani aathire Musa.

28

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Atha ana ciana cia Isiraeli, na ũkaaethe ũkĩĩte, iheo syakwa, syĩthĩo syakwa, maũthĩ makwa ma nũndu wa mũnũko wa ũnũngĩ, mũkaamenyeela kũnengea kũrĩ niĩ thĩinĩ wa mĩthenya yakwa ya mĩthenya mĩnene. Na ũkwĩla kũo, ici syĩ maũthĩ ala mothe ũkanetha Mwathani, tũtũũme twa mwaka ũmwe tũteonete ũũũ ĩĩlĩ mũthenya ũmwe kũa kĩũthĩ kya kũũthĩwa hĩndĩ yothe. Mwana-ngondu ũmwe ũkaũika rũciinĩ, na mwana-ngondu wa kelĩ

ũkaũika hwaĩ-inĩ.

Na ũkathondeka gĩcunjĩ kĩa ikũmi kĩa oifi wa ũũa mũnene ũtuĩkĩte igongona ĩthanganyĩtĩtwe na mauta ma kĩa kana kĩa ini. Kĩũmbũ kĩa ũthĩĩo kĩa kĩla mũthenya, kĩrĩa kĩathĩĩtwo kĩrĩma-inĩ kĩa Sinai kĩa mũnunko mwega kũrĩ Mwathani. Na ũũmithyo wakuo wa kana ka ĩni kwa ndũũme ĩmwe, thĩinĩ wa ndũ ĩtheu ũkaũũithya ũũmithyo wa kĩnyuũ kĩũmũ kwa Mwathani. Na mwana wa ngondu wa kelĩ ũkeka to kũthĩa kwa ĩla-ĩndĩ, kũlingana na ĩgongona yake na kũlingana na kĩnyunyĩzyo kyake mũkeeka thĩinĩ wa mũnungo wa ũnungi kũrĩ Mwathani. Na mũthenya wa Sabato nĩmũkaleta tũtũndũ twĩlĩ twa mwaka ũmwe tũtarĩ na kaũũgũ, na ikũmi igĩrĩ cia mũtu mũnene ũtukangĩtye na maguta ma mũtamaiyũ nĩ ũndũ wa igongona na kĩnyunyĩzio. Kĩũmbũ kĩa kũcinwo kĩa Sabato thĩinĩ wa Sabato igũlũ wa kĩũmbũ kĩa kũcinwo kĩa hĩndĩ ciothe, na kĩnyuanyuo kĩakĩo.

Na ĩndĩ sya mweli mũũ, mũkaũthĩa Mwathani kĩũmbũthĩo kĩa kũũthĩwa, njaũ ĩĩlĩ sya ngombe, na ndũme ĩmwe ya ngondu, na tũtũũme mũgwanja twa ngondu twa mwaka ũmwe tũteonete kamũũka. Ithatũ cia ikũmi sya ũũa mũnene ũtũkanĩtie na maũta kũrĩ njaũ ĩyo ĩmwe, na igĩrĩ cia ikũmi sya ũũa mũnene ũtũkanĩtie na maũta kũrĩ ndũrũme ĩyo ĩmwe, Tenth tenth wa ũũa mũnene ũthanganyĩtwe na matha kũrĩ mwatĩ ũmwe, ĩgongona ya mũnungo wa ũnungi kĩũmbũthyo kũrĩ Mwathani. Kĩndũ kĩa kũnyuithya kĩao nĩ nusu ya ĩno kwa njaũ ĩmwe, na kĩa ĩtatũ kĩa ĩno kwa ndũme ĩmwe. Na kĩa ĩna kĩa ĩno nĩ kwa kaana

ka ng'ondu kĩmwe kĩa ndibei, ĩkĩ nĩkĩo kĩndũ kĩa kũcinwo mwaki mweli o mweli kana mĩeli ya mwaka.

Na mbũi ĩmwe kuma kũrĩ mbũi ĩkoniĩ wĩhia kũrĩ Mwathani, ĩgũũrũ wa kĩrutĩro kĩa kũcinwo kĩothe kĩa hĩndĩ ciothe ĩkaaĩkwo, na kĩnyuithio kĩake.

Na ĩla mweli wa mbee, mũthenya wa ikũmi na ĩna wa mweli, nĩ pasaka ya Mwathani. Na mũthenya wa ikũmi na ĩtano wa mweli ũyũ nĩ mũthenya wa ndĩa, matukũ mũgwanja mũkarĩa mĩgate ĩtarĩ na ndawa ya kũimbia. Na mũthenya wa mbee ũkwĩtwa mũtheru ũkaava kũrĩ ĩmwe, na mũtikeeka wĩra wothe wa ũtungata. Na mũkaandĩka maũndũ ma kũũthĩwa mothe kũũ Mwathani, njaũ ĩĩlĩ kuma ng'ombe, ndũrũme ĩmwe, tũtũũme twa mwaka ũmwe mũgwanja, ikaawa itali na kaũũnũ kũlĩ inyuĩ. Na ĩthĩo yao ũũa mũnene ũthondekete na mafuta, ithatũ cia ikũmi kũrĩ njaũ ĩmwe, na igĩrĩ cia ikũmi kũrĩ ndũrũme ĩmwe. Gĩkumi kĩa ikumi ũkeka kũrĩ mwatĩ ũmwe ũmwe, kũrĩ matĩ mũgwanja. Na mũũi ũmwe wa mbũi kuuma kũrĩ mbũi ũngĩ wa wĩhia, nĩguo mũhooywe, Tiga ĩruta ya kũcinwo yothe ya hĩndĩ ciothe ya rũciinĩ, ĩrĩa ĩrĩ ĩruta ya kũcinwo ya hĩndĩ ciothe. Ici kũlingana na ici mũkeka mũthenya ũmwe kũthiĩ matuku mũgwanja, kĩheo kĩũmbũi kũthiĩ mũnungo wa ũnungi kũrĩ Mwathani, igũlũ wa kĩũmbũi kya kũũcinwo kĩothe kĩa hĩndĩ ciothe ũkeka kĩnyunyĩzio kĩakĩo. Na mũthenya wa mũgwanja ũkeethiwa mũtheu ũkaĩa kũrĩ ĩmwe, wĩra wothe wa ũtumwa mũtikawĩka thĩinĩ wakuo.

Na mũthenya wa ala ethĩ, ĩla mũkaũthĩa mbũthĩ ethĩ kũ Mwathani wa ciumia, ĩtĩtwo ĩtheu nĩĩkaũva kũ ĩmwe, wĩa wothe wa ũtumwa mũtikeeka. Na mũkaandĩka maũthĩ ma kũũthĩa kũ ũnungu wa ũnungĩ kũrĩ Mwathani, njaũ ĩĩlĩ kuma ng'ombe, ndũme ĩmwe, na tũtũũme twa mwaka ũmwe mũgwanja ĩtana ũũmũ. Kĩheo kĩao nĩ ũũa mũnene ũthanganyĩtĩtwe na mauta, tũndũ ithatũ kwa ikũmi kũũ njaũ ĩmwe, na tũndũ twĩlĩ kwa ikũmi kũũ ndũũme ĩmwe. Kĩkũmi kĩkũmi kũ mwana-ngondu ũla ũmwe, kũ ana-ngondu ala mũgwanja. na mbuzi ĩmwe kuuma kũrĩ mbũzi ĩhoro wa mehia, nĩguo mwĩyoheithie, tiga iruta rĩa kũcinwo rĩa hĩndĩ ciothe, Na igongona yao mũkaaĩthĩa kũrĩ niĩ, ikaaĩ itarĩ na kaũũngũ kũrĩ inyuĩ, na maruta mao ma kũnyunyĩa.

29

Na mweli wa mũgwanja, mũthenya wa mbee wa mweli, ĩtĩtwo ĩtheru ĩkaĩa kũrĩ ĩmwe, wĩra wothe wa ũtumwa mũtikeka, mũthenya wa kĩmanyithyo ũkaĩa kũrĩ ĩmwe. Na mũkeka maũndũ ma kũũngania kũ nũnũ wa kwendeka Mwathani, njaũ ĩmwe kũma ng'ombe, ndũrũme ĩmwe, na tũtũũme mũgwanja twa mwaka ũmwe ĩtana ũũrũ. Kĩheo kyao kĩa ũũa mũhinyu ũthanganyĩtwe na mauta, ithatũ cia ikũmi kũrĩ njaũ ĩmwe, na igĩrĩ cia ikũmi kũrĩ ndũrũme ĩmwe, Gĩkumi kĩa ikumi kũrĩ mwana-ngondu ũmwe ũmwe, kũrĩ ana-ngondu mũgwanja, Na mũũi ũmwe wa mbũi kuuma kũrĩ mbũi ũngĩ wa wĩhia, nĩguo mũthondekethwe, Tiga cia maũndũ ma kũcinwo mwaki cia mweli mwerũ, na maũndũ ma kũthĩnjĩo mao, na maũndũ ma

kũnyuuo mao, na kĩndũ kĩa kũcinwo mwaki kĩa hĩndĩ ciothe, na maũndũ ma kũthĩnjĩo mao, na maũndũ ma kũnyuuo mao, kũringana na ũtaũri wao, ũtuĩke mũtũrĩre mwega kũrĩ Mwathani.

Na mũthenya wa ikũmi wa mweli ũyũ ũĩtanĩtwo mũtheu nĩũkaũmĩa kũrĩ inyuĩ, na nĩmũkanyariirĩka mĩoyo yanyu, na mũtikawĩka wĩra o na ũmwe. Na mũkaandeetha maũthĩo ma kũũthya biũ ũndũ wa nũnkũ mwega wa Mwathani, maũthĩo ma Mwathani, kaana ka ngombe kĩmwe, ndũme ya ngondu ĩmwe, tũtũũma mũthenya twa mwaka, matakavĩa na kaũũ kũrĩ inyuĩ. Kĩheo kĩao nĩ ũũa mũhinyu ũthanganyĩtwe na mauta, tũtũ ithatũ kũ njaũ ĩmwe, na tũtũ ilĩ kũ ndũme ĩmwe, Gĩkũmi gĩkũmi kũrĩ mwatĩ ũmwe, kũrĩ tũtĩ mũgwanja, Na mũũri ũmwe wa mbũi ũndũ wa mehia, kũũthethya ũhoro wanyu, tiga ũrĩa wa mehia wa kũũthethya, na igongona rĩa kũcinwo rĩa hĩndĩ ciothe, igongona rĩakĩo, na kĩnyunyĩzio kĩakĩo kũringana na ũrĩa kwagĩrĩire gũtuĩka mũtararĩko mwega wa kĩheo kũrĩ Mwathani.

Na mũthenya wa ikũmi na ĩtano wa mweli wa mũgwanja ũyũ ĩĩtwa ĩtheru nĩĩkaũmba kũrĩ inyuĩ, wĩra wothe wa ũtungata ndũkeka, na mũkenyie mũthenya ũcio Mwathani mĩthenya mũgwanja. Na mũkaandĩka maũthĩo ma kũũthĩa kĩũmbe kĩa kũũthĩa ndĩa ũnungi wa mũtũũ kũrĩ Mwathani, mũthenya wa mbee njaũ ĩsyoka kuuma kũrĩ ngombe ithatũ na ikũmi, ndũrũme ĩĩlĩ, tũtũũme twa mwaka ũmwe ikũmi na ĩnya, ikaavĩa itarĩ na kaũũnũ. Ithambio syao sya ũũa mũnene ũkwatanĩsye na mauta, itatu cia ikumi kwa njaũ ĩmwe, kwa njaũ ikũmi na itatu,

na syĩĩli cia ikumi kwa ndũũme ĩmwe, kwa ndũũme ĩĩli. Gĩcunjĩ kĩa ikũmi kĩa ikũmi kũrĩ mwatĩ ũmwe, kũrĩ matĩ ikũmi na mana. Na mbũi ĩmwe kuuma kũrĩ mbũi ĩrĩa ĩkoniĩ mehia, tiga iruta rĩa rũhĩo rũrĩa rwa hĩndĩ ciothe, maruta mao na indo cia kũnyua syao.

Na mũthenya wa kelĩ, njaũ ikũmi na ĩĩlĩ, ndũlũme ĩĩlĩ, tũtũũme twa mwaka ĩmwe ĩna na ikũmi ĩtaĩ na kaũũ. Kĩũthĩo kĩao na kĩnyuũ kĩa ũũmũ kĩao kũ ndegwa, na kũ ndũũme, na kũ tũũme, kũlingana na mũigana wao, kũlingana na ũtaũĩ wao. Na mbuzi ĩmwe kuuma kũrĩ mbũzi ĩla ĩkoniĩ wĩhia, tiga wa kĩndũ kĩa kũũthĩa kĩothe kĩa hĩndĩ ciothe, maũthĩ mao na indo cia kũnyua ciao.

Mũthenya wa ĩtatũ, njaũ ikũmi na ĩmwe, ndũrũme igĩrĩ, tũtũrũme twa mwaka ĩna na ikũmi tũtarĩ na kaũũgũ. Kĩũthĩo kĩao na kĩnyuanĩo kĩa ũũkĩ kĩao kũ njaũ, na kũ ndũũme, na kũ tũtũũme, kũlingana na mũigana wao, kũlingana na ũtaũĩ wao. Na mbũi ĩmwe kuuma kũrĩ mbũi ĩrĩa ĩkoniĩ mehia, tiga ya iruta rĩa rũhĩo rũrĩa rwa hĩndĩ ciothe, maruta mao na indo cia kũnyua ciamao.

Mũthenya wa kana, ndigĩma ikũmi, ndũũme ĩĩlĩ, na tũtũũme twa mwaka ikũmi na ĩna itarĩ na kaũũgũ. Itambiko syao na ũnyũũ wa kũnyuuo wao kũ tũnyana na kũ ndũũme na kũ tũtũũme kũlingana na mũigana wao, kũlingana na ũtaũĩ wao. Na mbũi ĩmwe kuuma kũrĩ mbũi ĩrĩa ĩkoniĩ mehia, tiga iruta rĩa rũhĩo rũrĩa rwa hĩndĩ ciothe, maruta mao na indo cia kũnyua

syao.

Mũthenya wa ĩtano njaũ kenda, ndũũme ĩĩlĩ, na tũtũũme twa mwaka ikũmi na ĩna tũteonekete ũũũ. Itambiko syao na ũnyũũ wa kũnyuuo wao kũ tũnyana na kũ ndũũme na kũ tũtũũme kũlingana na mũigana wao, kũlingana na ũtaũĩ wao. Na mũũme ũmwe wa mbũi kuuma kũrĩ mbũi ũrĩa ũkoniĩ mehia, tiga wa kĩruta kĩa rũhĩo kĩa hĩndĩ ciothe, maruta mao na maruta mao ma kũnyua.

Mũthenya wa ĩtandatũ njaũ nana, ndũũme ĩĩlĩ, na tũtũũme twa mwaka ĩmwe ikũmi na ĩnya ĩtaĩ na kaana. Itambiko syao na ũnyũũ wa kũnyuuo wao kũ tũnyana na kũ ndũũme na kũ tũtũũme kũlingana na mũigana wao, kũlingana na ũtaũĩ wao. Na mbũi ĩmwe kuuma kũrĩ mbũi ĩrĩa ĩkoniĩ mehia, tiga iruta rĩa rũhĩo rũrĩa rwa hĩndĩ ciothe, maruta mao na indo cia kũnyua syao.

Mũthenya wa mũgwanja ndegwa mũgwanja, ndũlũme ĩĩlĩ, na tũtũũme twa mwaka ikũmi na ĩna ĩtanĩte ũũũ. Itambiko syao na ũnyũũ wao wa kũnyua kũ tũnyana na kũ ndũũme na kũ tũtũũme kũlingana na mũigana wao, kũlingana na ũtaũĩ wao. Na mbũi ĩmwe kuuma kũrĩ mbũi ĩrĩa ĩkoniĩ mehia, tiga iruta rĩa rũhĩo rũrĩa rwa hĩndĩ ciothe, maruta mao na indo cia kũnyua syao. Na mũthenya wa kanana nĩũkaĩ na kĩũngano kĩa mũthia, mũtikawĩka wĩla wothe wa ũtumwa mũthenya ũcio. Na mũkaandĩka maũndũ ma kũũthĩa mwakĩ-inĩ thĩinĩ wa mũnungo wa ũnungi, maũndũ ma kũũthĩa kũrĩ Mwathani: kaana ka

ngombe kĩmwe, ndũrũme ĩmwe, na tũtũũme twa ng'ondu twa mwaka ũmwe mũgwanja tũtarĩ na kaũũgũ. Maũthĩo mao na maũndũ mao ma kũnyua kũrĩ ndegwa na kũrĩ ndũrũme na kũrĩ tũtũrũme kũlingana na mũigana wao, kũlingana na ũthondekania wao. Na mbũi ĩmwe kuuma kũrĩ mbũi ĩrĩa ĩkoniĩ mehia, tiga ya iruta rĩa kũcinwo rĩothe rĩa hĩndĩ ciothe, maruta mao na maruta mao ma kũnyuuo.

Ici mũkeka Mwathani thĩinĩ wa mĩthenya yanyu mĩnene, tiga mĩhooya yanyu, na cia kwĩyendelya yanyu, na maũthĩo ma kũũa yanyu, na maũthĩo yanyu, na maũthĩo ma kũnyuĩa yanyu, na cia ũhonokio wanyu.

30

Nake Musa nĩaariie ana a Isiraeli kũlingana na indo syothe iria Mwathani aamwathĩte Musa. Na Musa nĩaranĩĩie atongolia a mĩhĩĩ ya ana a Isiraeli, akĩuga atĩrĩ, ũyũ nĩ ũhoro ũrĩa Mwathani aathĩte. Mũndũ o wothe ũrĩa ũngĩĩhĩta mwĩhĩtwa kũrĩ Mwathani, kana ehĩte mwĩhĩtwa, kana eyoheete na kĩohekanĩo kũngana na ngoro yake, ndakanaanĩithie kiugo gĩake; maũndũ mothe marĩa mangĩũma kanua-inĩ gake, nĩekeka. Angĩ na mũndũ-wa-nja angĩĩka mwĩhĩtho kũrĩ Mwathani, kana ewĩkĩle kĩrĩkanĩro thĩinĩ wa nyũmba ya ithe wake thĩinĩ wa ũnini wake, Na akooe ithe wake mĩĩyayo ya wake, na mĩĩtĩo ya wake ĩla aatĩĩte kũlingana na ngoo wake, na ithe wake akĩĩ kĩĩ wake, na ĩkĩĩma syothe mĩĩyayo ya wake, na mothe mĩĩtĩo ĩla aatĩĩte

kũlingana na ngoo wake, ĩkaa ũũ. Aingĩ ĩla ĩtĩkĩte ĩtĩkĩte baba wake, mũthenya ũla ũngĩ akavĩa mahooya mothe make na mĩĩhĩtwa ĩla aĩhĩtĩte kũlingana na ngoo yake, itĩkĩĩma, na Mwathani nĩakamũtheesia, nĩ ũndũ baba wake nĩatĩkĩte.

Aingĩwa ĩla ĩtuĩkĩte ĩtuĩka kũ mũndũ mũme, na mĩhooya yake ĩ ũndũ ũyũ kũlingana na ũthambĩkanĩo wa mĩĩomo yake ĩrĩa ekĩte kũlingana na ngoro yake, Na akue mũndũ wake, na akalye kĩĩ kwa yo mũthenya ũla akue, na ũguo nĩkĩo syĩthĩo syake syothe, na mĩĩhĩtwa yake, ĩrĩa eĩhĩtĩte kũringana na roho wake, ĩkĩĩthĩa. Aingĩ ĩla akĩana akĩana mũndũ mũme wake ũla ĩla aingĩ mũthenya akĩĩa, syĩĩ syothe mahooya make, na mĩĩo yake ĩla eĩĩte kũlingana na ngoo wake, ti ikaamĩĩa, nĩ ũndũ mũndũ mũme akĩanĩte kũũma kũĩ yake, na Mwathani nĩakamũtheesia.

Na mwĩhĩtwa wa mũtumia wa ndigwa na wa mũndũ ũte ũkĩtĩĩtwo, wothe ũrĩa angĩĩhĩta kũringana na ngoro yake, ũkaamĩikara harĩ we. Angĩ ĩndĩ thĩinĩ wa nyũmba ya mũthaka wake ĩyo mwĩhĩtwa wake, kana ũtemi ũla wa ngoo yake na kĩĩndĩĩko, Na mũndũ wake akĩĩgua, na akĩkĩĩa kĩ, na ndangĩrega kĩ, nĩmakarũgama mahooya mothe make, na mĩĩhĩtwa yothe yake ĩrĩa eehĩtĩte kũringana na ngoro yake, nĩmakarũgama kũmũkoniĩ. Aingĩwa mũndũ mũme wake nĩwekilĩa mũthenya ũla akĩĩgua, syothe ila ĩthie ũma wa mĩĩomo yake kũlingana na mĩhooya yake na mĩĩhĩtwa yake ya ngoo yake, ndĩkaikala kũrĩ we, tondũ mũndũ mũme wake nĩwekilĩte, na Mwathani nĩakamũtheesia. Mũhooya wothe na mwĩhĩtwa wothe wa kĩoheano wa kũthĩĩna ngoo, mũndũ mũme wake nĩakawĩkĩĩa,

na mũndũ mũme wake nĩakawehesia. No ũngĩ ũkĩkala kĩĩ ũtekwĩa mũthenya ũmwe nginya ũrĩa ũngĩ, nĩakamĩkĩa mĩĩhĩtwa yake yothe, na mawĩko marĩa makoniĩ nĩakamĩkĩa, nĩ ũndũ nĩakĩkala kĩĩ mũthenya ũrĩa aiguire. Aŋa na ũndũ wa kwendya aendya mũndũ mũme wake thutha wa mũthenya ũrĩa aiguire, nĩakaoya wĩhia wake. Ici nĩ mawatho marĩa mothe Mwathani aathire Musa, gatagatĩ ka mũndũ mũme na mũka wake, na gatagatĩ ka ithe na mũirĩtu wake ũrĩ ũnini arĩ nyũmba-inĩ ya ithe.

31

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Ĩĩa kĩĩo kĩa ana a Isiraeli kuuma kũrĩ Amidiani, na ũthĩa nĩũkongania kũrĩ andũ aku. Na Musa atuĩte kũrĩ andũ, akĩuga, Ĩkai ĩthya andũ a ũthaka kuuma kũrĩ ĩmwe, na mwĩthondeke mbee wa Mwathani nĩ ũndũ wa Midiani, nĩguo mũheanithye ũrĩĩri wa Mwathani kũrĩ Midiani. Ngili ũmwe kuuma mũhĩrĩga-inĩ ũmwe, ngili ũmwe kuuma mũhĩrĩga-inĩ ũngĩ, kuuma mĩhĩrĩga-inĩ yothe ya ana a Isiraeli, matũmei nĩguo mathiĩ kũrũa. Na matarĩte kuuma kũrĩ ngĩĩri cia Isiraeli ngĩĩri ĩmwe kuuma mũhĩrĩga-inĩ, ngĩĩri ikũmi na ĩĩrĩ mehĩĩte indo cia mbaara nĩ ũndũ wa kũrũa. Nake Musa nĩatũmĩte andũ ngii ĩmwe kuuma mũthemba ũmwe, ngii ĩmwe kuuma mũthemba ũmwe hamwe na hinya wao, na Finehasi mwana wa Eleazari mwana wa Aroni mũthĩnjĩri-Ngai, na indo syĩthĩu, na tũrumbeta twa imanyithyo moko-inĩ mao.

Na nĩmeyandĩkĩte kũhũũrana igũrũ wa Midiani, ta ũrĩa Mwathani aathire Musa, na nĩmoragire andũ othe arũme. Na athamaki a Midiani mooragite hamwe na arĩa metemete ao, na Evi, na Rekemu, na Suru, na Huru, na Reba, athamaki ĩtano a Midiani, na Balaamu mũrũ wa Beori mooragite na rũhiũ rwa njora hamwe na arĩa metemete ao, Nĩmathũũrire aka a Midiani, indo syao, ngombe syao, indo syothe syao, na hinya wao makĩũthũũra. Na matũũla mothe mao marĩa marĩ kũikalo-inĩ yao, na mĩĩmba yao makĩmavĩkya na mwaki. Nĩmakuuĩte indo ciothe cia ũtũũri wao, na indo ciothe cia kũũthwo ciao kuuma kũrĩ mũndũ nginya nyamũ. Na nĩmarehete kũrĩ Musa na kũrĩ Eleazare ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, na kũrĩ ana othe a Isiraeli, andũ arĩa maatahĩtwo, na indo iria maatahĩte, na indo iria maatunyanĩte, makĩmareha kambĩ-inĩ kũu Arabothu ya Moabu, ĩrĩa ĩrĩ hau mũrĩmo wa Jorodani mwena wa Jeriko. Na Musa na Eleazare mũthĩnjĩri-Ngai na atongoria onthe a kĩũngano nĩmathiire kũmacemana nja wa kambĩ. Na Musa nĩaĩthĩtie alĩndĩi a mbũtũ ya ita, alongoi a ngĩĩ na alongoi a igana, arĩa moka kuuma mbaara-inĩ. Na Musa akĩmeera atĩrĩ, nĩ kĩĩ kĩatũmire mũhonokĩe aka othe? Ici nĩsyo nĩ syasya ana a Isiraeli kũlingana na kiugo kya Balaamu kya kũsyithia na kũthũkia kiugo kya Mwathani, nĩ ũndũ wa Peori, na ĩkĩoneka mũthemba thĩinĩ wa ũngano wa Mwathani. Na rĩu ũragei mũndũ mũrũme wothe thĩinĩ wa indo ciothe cia ndaho, na mũndũ-wa-nja wothe ũrĩa ũĩ ũrĩa wa gũkoma na mũndũ mũrũme, mũũragei. Na andũ-aka othe arĩa matooĩ ũrĩrĩ wa mũndũ mũme, mũmatige maĩkale. Na inyuĩ mwĩkalei nja ya kambĩ matukũ mũgwanja, onthe ũla ũũitĩte na ũla ũkuĩte kĩũmbe kĩũitwe nĩaketheia mũthenya wa

ĩtatũ na mũthenya wa mũgwanja, inyuĩ na atũũĩ anyu. Na kĩla kĩhumbĩko na kĩla kĩombo kĩa ngũũa, na wĩla wothe wa ngũũa ya mbũi, na kĩla kĩombo kĩa mũtĩ mũkatheia.

Na akĩuga Eleazari ũla mũthĩnjĩri-Ngai kũrĩ andũ a hinya arĩa mookaga kuuma mũhari-inĩ wa mbaara, Ĩno nĩyo watho wa muoyo ũrĩa Mwathani aathire Musa. Tiga wa thahabu na wa betha na shaba na kyũma na risasi na tini, Kĩndũ kĩothe kĩrĩa kĩkaavĩtia thĩinĩ wa mwaki nĩkĩketheiwo, no kana kĩĩ mbura ya ũtheru kĩketheiwo, na indo ciothe iria ingĩkorwo ndĩkavĩtia kũgera mwaki, nĩikavĩtia kũgera mbura. Na mũthambĩe nguo mũthenya wa mũgwanja, na nĩmũkethela, na thutha wa maũndũ macio nĩmũkatonya kambĩ-inĩ.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Oya mũigana wa indo cia ũtũũĩ kuuma kũrĩ mũndũ nginya nyamũ wee na Eleazari mũthĩnjĩri-Ngai na atongoria a nyũmba cia kĩrĩndĩ. Na mũkagayania indo cia ũtũũri gati ka andũ a mbaara arĩa meethire mbaara-inĩ, na gati ka mũingĩ wothe. Na mũkaamũa mũthia kũrĩ Mwathani kuuma kũrĩ andũ a ita ala meethĩte kwĩ mbaara, roho ĩmwe kuuma magana matano, kuuma kũrĩ andũ, na kuuma kũrĩ ngombe, na kuuma kũrĩ ngondu, na kuuma kũrĩ ndigiri. Na kuuma kũ nusu yao nĩmũkoya. Na nĩũkaneana Eleazari ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai maciaro ma mbee ma Mwathani. Na kuuma nusu ya ana a Isiraeli, ũkoya ũmwe kuuma mĩongo ĩtano kuuma kũrĩ andũ, na kuuma kũrĩ ngombe, na kuuma kũrĩ ngondu, na kuuma kũrĩ ndigili, na kuuma kũrĩ ngombe syothe, na ũkahe kũrĩ Alawi arĩa makũikarĩria ikarĩria thĩinĩ wa hema

wa Mwathani.

Na Musa na Eleazare muthenya meekile ta ũla Mwathani wathanire Musa. Nĩkyo kyonekene kĩonganyo kya ũtũ wa ũtũ ũla maĩtie ta ũtũ andũ ala anene ala a mbaara, kuuma kwa ngondu, mia ĩtandatũ ngĩĩ na mĩongo ĩmwe na ĩtano ngĩĩ. Na ngombe, ĩĩlĩ na mĩongo ĩmwe na ĩĩlĩ ngili. Na ndigili, ĩmwe na mĩongo ĩtandatũ cia ngili, Na mioyo ya andũ kuuma kũ aka arĩa matamanĩte ũrĩrĩ wa mũndũ mũme, mioyo yothe, ĩĩrĩ na mĩongo ĩtatũ ngĩĩũu. Na kyonekene ĩkũmi ũmwe kana ũgai wa ala maathiĩte mbalanĩ kuuma mũigana wa ngondu, magana matatũ na makũmi matatũ ngĩĩ, na ngĩĩ mũgwanja na magana mano. Na ũthĩa wa Mwathani kuuma kwa ngondu waĩ magana matandatũ na mĩongo mũgwanja na ĩtano. Na ngombe, thĩathĩ na makũmi atatũ ngili, na mũthia wa Mwathani, ĩĩlĩ na mĩongo mũsaa, Na ndigili, ngili miongo ĩtatũ na magana matano, na ũthia wa Mwathani, mĩongo ĩtandatũ na ũmwe, Na myoyo ya andũ, ikũmi na itandatũ ngili, na mũthia wao kũrĩ Mwathani, ĩĩrĩ na mĩongo ĩtatũ myoyo.

Na Musa nĩaheete mũthia kwa Mwathani kĩũmĩ kĩa Ngai kwa Eleazari mũthĩnjĩri-Ngai, ta ũrĩa Mwathani aathĩte Musa, Kuuma kwa nusu ya ana a Israeli, ala Musa nĩagayanĩie kuuma kwa andũ a ita. Na kĩonekete nusu kuuma wa ũngano kuuma wa ng'ondu, magana matatũ na mĩongo ĩtatũ ngĩĩũ na mũgwanja ngĩĩũu na magana mataano. Na ng'ombe, mĩongo ĩtatũ na ithathatu cia ng'elewa, Ndigili, ngili mirongo ĩtatũ na magana matano, Na myoyo ya andũ, ngĩĩ ikũmi na ĩtandatũ. Na akĩoya

Musa kuuma kũ ĩkundi ĩmwe ya ana a Isiraeli kĩmwe kuuma kũ mĩongo ĩtano, kuuma kũ andũ na kuuma kũ ng'ombe, na akĩhe Alawi arĩa marangagĩra marangĩro ma hema ya Mwathani, ta ũrĩa Mwathani aathire Musa.

Na maokile kũ Musa othe ala matuĩtwe thĩinĩ wa syĩkũnĩ sya ngili cia mbaa, atongoi wa ngili na atongoi wa igana. Na makĩuga kũrĩ Musa, Ndungata ciaku nĩciĩkĩĩte mũigana wa andũ a ita arĩa marĩ hamwe na ithuĩ, na gũtirĩ ũmwe wao ũtarĩ ho. Na twĩ nĩtwanengee kĩheo kũrĩ Mwathani, mũndũ mũme ũrĩa onete kĩndũ kĩa thahabu na mũkuũ na kĩũmbĩ kĩa kũgũũ na mũũndĩ na kĩũmbĩ kĩa moko na mũkuũ wa ngingo, nĩguo tũthondeke ũhorohio wa mehia maitũ mbee ya Mwathani. Nake Musa na Eleazare mũthĩnjĩri-Ngai makĩoya thahabu kuuma kũrĩ o nĩo indo ciothe cia thahabu iria ciathondeketwo. Na thahabu yothe ya kĩũmbano kĩrĩa nĩmeetie Mwathani kyonekene ikũmi na ĩtandatũ ngĩ na magana mũgwanja na mĩongo ĩtano ma sikeli kuuma kũrĩ aathi a ngĩ na kuuma kũrĩ aathi a magana. Na andũ ala thaka cia mbaara maatahĩte o ũmwe we mwene. Na ũkuĩte Musa na Eleazari ũla mũthĩnjĩri-Ngai thahabu kuuma kũrĩ atongoria a ngili na kuuma kũrĩ atongoria a igana, na akĩĩkĩa thĩinĩ wa hema ya ũira, kĩririkano kĩa ana a Isiraeli mbee ya Mwathani.

32

Na ngombe syaĩ nyingĩ kũ ana a Rubeni na kũ ana a Gadi, syaĩ

nyingĩ mũno, na nĩmonete nĩĩ ya Jazeri na nĩĩ ya Gileadi, na waĩ handũ, handũ wa ngombe. Na makĩa ana a Reubeni na ana a Gadi maathiĩ kũrĩ Musa na kũrĩ Eleazari mũthĩnjĩri-Ngai na kũrĩ atongoria a kĩũngano, makĩaria atĩrĩ, Ataroth, na Daibon, na Jazer, na Nimrah, na Heshbon, na Elealeh, na Sebama, na Nebo, na Baian, Nĩ thĩ ĩrĩa yanengiwe nĩ Mwathani mbee ya ana a Isiraeli, thĩ ĩyo nĩ ya ũthĩĩ wa ngombe, na andũ aku nĩ marĩ na ngombe. Nĩmeetĩtie atĩ angĩkorwo nĩtwonete wendo mbee yaku, ĩthĩ ĩno ĩnengwe andũ aku ĩtuĩke ya kwĩthĩkĩa, na ndũkanatũinũkie Jorodani

Na Musa akĩĩra ana a Gadi na ana a Reubeni atĩrĩ, Andũ a nyũmba yanyu nĩmagũthiĩ mbaara-inĩ, na ĩndĩ inyuĩ mũgũikara haha? Na nĩ kĩĩ mũkũhĩthagia meciirio ma ana a Isiraeli ndũkae kũringa mũthiĩ thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa Mwathani aheaga o? Tivĩa ũguo nĩmekĩte ĩthe yĩmũ, ĩla ndamatũmĩte kuuma Kadeshi Banea kũmanya nthĩ? Na maathiĩte mũkũũ wa Eshcoli, na makĩona bũrũri ũcio, na makĩgarũra ngoro sya ana a Isiraeli, nĩguo matikae kũingĩra thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa Mwathani amaheete. Nake Mwathani nĩarakarire mũno mũthenya ũla, na akĩĩhĩta, akiuga, Angĩ nĩmakoona andũ aya arĩa maambatĩte kũuma Misĩri kuuma mĩaka mĩongo ĩĩrĩ na ĩkũũ, arĩa mamenete wega na ũũru, thĩ ĩrĩa ndehĩtĩte kũrĩ Iburahĩmu na Isaaka na Jakobo, ti nĩgũkorwo matianĩrĩire thutha wakwa.

Tiga Kalebu mwana wa Jefune ũla mwamũkanĩtie, na Joshua mwana wa Nun, tondũ nĩmarũmĩrĩire Mwathani. Nĩ nĩakĩĩthĩĩwe nĩ maĩthĩo Mwathani igũrũ wa Isiraeli, na

nĩamanyũmbĩthĩtie kũu werũ-inĩ mĩaka mĩongo ĩna, nginya ĩkĩniinwo kĩrĩndĩ kĩu kĩothe, ala meekaga maũndũ mooru mbee wa Mwathani. Ona, mwĩokĩte mũkĩma handũ ha ithaa syĩnyu, mwanango wa andũ ehia, kwongeesya ĩngĩ maaka ma Mwathani igũrũ wa Isiraeli. Nĩgũkorwo mũkamũgarũrũka kuuma kũrĩ we kwongera rĩngĩ kũmũtiga thĩinĩ wa werũ, na mũkeeka ũũru kũrĩ ũngano yothe ĩno.

Na nĩmokire kũrĩ we, na makĩmwĩra, Tũkaaka cia ng'ondu tũkwaka haha kũrĩ ng'ombe syĩtũ, na matũũra kũrĩ indo syĩtũ. Na ithuĩ twĩyoete indo cia mbaara tũtuĩke arangĩri mbee wa ana a Isiraeli, nginya tũmatwae nginya handũ hao ene, na indo syĩtũ syĩkaĩka matũũra-inĩ marĩa mekĩtĩtwo rũthingo nĩ ũndũ wa arĩa matũũraga bũrũri ũcio. Tũtikũgarũka mĩciĩ itũ nginya ana a Isiraeli magayanĩtwo, o ũmwe kũũ ũtũũ wake. Na tũtikagaya ũndũ hamwe nao kuuma mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Jorodani na kũrĩa kũraya, nĩ ũndũ nĩtwamũkĩĩte migai iitũ mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Jorodani mwena wa ĩthũa.

Na Musa akĩmeera atĩrĩ, angĩkorwo mũkeka kũringana na kiugo kĩĩ, angĩkorwo mwĩyoee mbere wa Mwathani nĩ ũndũ wa mbaara, Na andũ othe a mbia manĩ maũkavĩtũka Jorodani mbee ya Mwathani, nginya thũ yake ĩniinwo kuuma mbee yake, Na ĩtoĩwe ĩthĩ mbee wa Muumĩ, na thutha wa ĩndũ syĩĩ mũkaũka, na mũkava mataa mbee wa Muumĩ na kũũma Isiraeli, na ĩkava ĩthĩ ĩĩ kũmĩ thĩinĩ wa ũmĩĩ mbee wa Muumĩ. Kana mũtekwĩka ũguo, nĩmũkwĩhia mbee wa Mwathani, na nĩmũkamenya wĩhia wanyu, hĩndĩ maũndũ mooru makaamũkinyĩĩa. Na nĩmũkaaka

matũũla ma indo syenyu, na mĩĩmbo ya ngombe syenyu, na kĩrĩa kĩumanĩte kanua-inĩ kanyu nĩmũkakĩĩka.

Na makĩĩire ana a Reubeni na ana a Gadi kũrĩ Musa, makĩĩra, andũ aku nĩmakaĩka o ta ũrĩa Mwathani witũ aathanĩte. Ĩtũma syĩtũ, na aka aitũ, na ngombe syothe syĩtũ ĩkavika matũũla-inĩ ma Gileadi. Na ndungata syaku syothe syĩkavĩka na mĩthiũ na kũinganĩsya mbee wa Mwathani nĩ mbaaka, ta ũrĩa Mwathani ekwĩa.

Nake Musa nĩathondekeire Eleazare mũthĩnjĩri-Ngai, na Joshua mũrũ wa Nuni, na atongoria a nyũmba cia maithe ma mĩhĩrĩga ya Isiraeli. Na akĩuga kũrĩ o Musa, Angĩkorwo maringĩra ana a Reubeni na ana a Gadi hamwe na inyuĩ Jorodani, othe meeohete kũrĩ mbaara mbere ya Mwathani, na mũtoorie bũrũri ũrĩa ũrĩ mbere yanyu, na mũkahe o thĩ ya Gileadi ĩtuĩke yao. Angĩ na ti maũke mekũĩte na indo sya ĩta hamwe na ĩmwe mũthĩinĩ wa ĩta mbee wa Mwathani, na mũkaũkĩsya mĩthemba yao, na aka ao, na ngombe syao mbee yenyu mũthĩinĩ wa nthĩ ya Kanaani, nĩmakagaya ũndũ ũmwe na ĩmwe mũthĩinĩ wa nthĩ ya Kanaani. Na aanake a Rubeni na aanake a Gadi maakĩũũia makĩũga, ũrĩa wothe Mwathani aũgaga andũ ake, ũguo nĩtũgwĩka ĩthĩĩ. Tũkavuka twĩthĩte indo sya mbaũ mbee wa Mwathani tũthiĩ bũũ wa Kanaani, na mũtũhe ũthĩ wa kwĩsya ĩthĩ ĩla ĩĩ mũũĩ wa Jorodani.

Na Musa nĩaheete ana a Gadi, na ana a Reubeni, na nusu ya mbai ya Manase ana a Yosefu, ũthamaki wa Sihoni mũthamaki

wa Aamori, na ũthamaki wa Ogu mũthamaki wa Basani, nĩthĩ na matũũra hamwe na mĩhaka yayo, matũũra ma nĩthĩ ĩla ĩthiũrũrũkĩte. Na ana a Gadi nĩmakĩte Diboni, na Atarothi, na Aroeri Na Sophar, na Jazer, na makĩũkĩthia. na Namram, na Baitharan, matũ maĩ maĩ, na ũthĩĩ wa ng'ondu. Ana ana a Reubeni nĩmakĩte Hesiboni, na Eleale, na Kiriathaimu. Na ĩla Beelmeon, ĩsyĩthĩtwe, na ĩla Sebama, na meetwĩte kũlingana na maina mao maina ma matũũla marĩa maakĩte. Na athiie mwana wa Makiri mwana wa Manase Gileadi, na akwata yo, na ananga Muamori ula ũtũũraga thĩinĩ wa yo. Nake Moses nĩaheete Gileadi kũrĩ Makiri mũrũ wa Manase, nake agĩikara kuo. Na Jair wa Manase nĩathiĩte, na akĩoya mĩciĩ ya ũthĩ yao, na akĩmĩtua mĩciĩ ya ũthĩ ya Jair. Na Nabau nĩathiĩte, na akĩoya Kaathu na tũtũũla twayo, na akĩtũĩta Nabothu kũuma kũ ĩĩtwa akwe.

33

Na aya nĩ mathĩĩna ma ana a Isiraeli, ta moimĩte kũma nthĩ ya Misili na hinya wao ĩla moko-inĩ ma Musa na Aroni. Na Musa nĩandĩkithie mambũkũko mao na mĩthemba yao nĩ ũndũ wa kiugo kĩa Mwathani, na ĩĩ nĩ mĩthemba ya ũthiĩ wao. Nĩmoimũka kuuma Ramesese mweli-inĩ wa mbee, mũthenya wa ikũmi na ĩtano wa mweli wa mbee, mũthenya wa kũũma wa pasaka, nĩmoimũka ana a Isiraeli na moko matũũgĩĩte mbee ya Amisiili othe. Na andu a Misili maathikawa akuũ ao othe ala ahũũlĩte Mwathani, iulu syothe nthini ya nthĩ ya Misili, na nthini ya ngai syao ekĩte ũũlĩ Mwathani. Na maumĩte ana a

Isiraeli maathiĩ kuuma Ramesese, makĩamba hema kũu Sukothu. Na maumĩte kuuma Sukothu, makĩamba hema kũu Buthani, kĩrĩa kĩarĩ kĩndũ kĩa werũ. Na maathiie kuuma Buthan, na makĩamba hema igũrũ wa kanua ka Eiroth, ĩrĩa ĩrĩ mbee wa Beelsephon, na makĩamba hema mbee wa Magdolou. Na maathiĩ mbee ya Eirothi, na makĩĩnga katĩ ka iia nginya werũ-inĩ, na mathiĩ ĩla ya mĩthenya ĩtatũ werũ-inĩ ũcio, na makĩamba hema Pikiriai. Na moimĩ kuuma kũrĩa maaĩ ma ũũũ, na magĩũka Elim, na kũu Elim kwarĩ ithima ikũmi na ĩĩrĩ sya maaĩ, na mĩkĩndũ mĩongo mũgwanja, na makĩamba hema kũu handũ ha maaĩ. Na maathiire kuuma Elim, na makĩamba hĩndĩ ya Iria Ithũku. Na moimĩte kuuma iria-inĩ ndune, na makĩamba hema werũ-inĩ wa Sini.

Nao maathiire kuma werũ-inĩ wa Sini, na makĩamba hema kũu Rephaka. Na maumile kuma Rephaka, na makĩa kambĩ kũu Ailous. Nĩmoimũka kuuma Ailous, na makĩamba hema kũu Raphidin, na gũtiarĩ na maaĩ kũu andũ manyue. Na maumile kuma Raphidin, na maakambe kwa werũ wa Sinai. Nĩmoimũka kuuma werũ-inĩ wa Sinai, na makĩamba hema mbĩĩa-inĩ cia mwĩĩo. Na moimĩte kuuma mbĩĩa sya wĩendwa, na makĩamba hema Aseroth. Na makĩuma Aseroth, na makĩamba hema Rathamah.

Nao maathiĩ kuuma Rathamah, na makĩamba hema kũu Remmon Phares. Nao moimĩte kuuma Remmon Phares, na makĩamba hema Lebona. Na moimwĩ kuma Lebona, na makĩamba ndũũme wa Ressan. Na moimĩte kuuma Ressan, na

maakĩte kambĩ Makellath. Na mathiire kuuma Makellath, na makĩamba hema kũu Shafari. Na moimwĩ kuma Shapher, na makĩamba hema kũu Charadath. Na moimwĩ kuuma Charadath, na makĩamba ndũũni Makeloth. Nao maathiire kuuma Makeloth, na makĩamba hema Kataath. Na moimwĩ kuma Kataath, na makĩamba hema kũu Tarath. Na methiĩ kuma Tarath, na makĩamba hema kũu Mathekka. Nao maathiĩ kuuma Mathekka, na makĩamba hema Selmonah. Nao maathiire kuuma Selmona, na makĩamba hema Masouruth. Na moimwĩ makĩũma kuma Masuruth, na makĩamba hema Banaia. Nao moimwke kuuma Banaia, na makĩamba hema kĩĩma-inĩ kĩa Gadgad.

Na moimĩte kũuma kĩĩma-inĩ kĩa Gadgadi, na makĩamba hema Etebatha. Nĩmoimĩte kuma Etebatha na makĩamba hema Ebronah. Na maathiire kuuma Ebronah, na makĩamba hema kũu Ezion Geber. Na moimĩte kuuma Ezion Gaber, na makĩamba hema werũ-inĩ wa Sini, na moimĩte kuuma werũ-inĩ wa Sini, na makĩamba hema werũ-inĩ wa Parani, ũyũ nĩ Kadeshi. Na mathiĩ kuuma Kadesh, na makĩamba hema kũu kĩĩma kĩa Hori kĩrĩa kĩrĩ hakuhĩ na bũrũri wa Edomu.

Na Aroni muthĩnjĩri-Ngai nĩambatĩte nĩ ũndũ wa watho wa Mwathani, na akuĩte kũu mwaka wa mĩongo ĩna wa kuuma kwa ana a Isiraeli kuuma bũrũri wa Misiri, mweri wa ĩtano, mũthenya wa mbee wa mweri. Na Aroni aarĩ na mĩaka ĩmwe na mĩongo ĩĩlĩ na igana ĩĩmwe rĩrĩa akuire kĩrĩma-inĩ kĩa Hori. Na ĩkĩa ũtaũkĩte ũla Mũkanani mũthamaki Aradi, na ũyũ atũũlaa kũu thĩ ya Kanaani, ĩla ĩkĩa matoonyaa ana a Isiraeli, Na

moimĩte kuuma Hor kĩĩma-inĩ, na makĩamba hema Selmona. Na moimĩte kuma Selmona, na makĩamba hema kũu Phinon. Na moimĩ makĩũma Phinon, na makĩamba hema Oboth.

Nao maathiie kuuma Oboth, na makĩamba hema kũu Ai, kũu mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa mĩhaka ya Moab. Na makĩehea kuma Ai, na makĩamba hema kũu Dibon Gadi. Nao maoimĩte kuma Dibon Gad, na makĩamba hema Gelmon Deblathaim. Na moimĩte kuuma Gelmon Deblathaim, na makĩamba hema igũrũ wa itũũra cia Abarim, mbee wa Nabau. Na maathiĩ kuma irĩma cia Abarim, na makĩamba mwena wa ithũĩro wa Moabu, hau Jorodani kũng'ethera Jeriko. Nao maathambĩĩte kũndũ kwa Yolodani katĩ ka Aesimothi nginya Belsa ĩla ĩĩ mwena wa ithũĩo wa Moabu.

Na Mwathani akwĩa Musa mbee wa ithũĩo wa Moabu hakuhĩ na Jorodani kũng'ethela Jeriko, akĩuga, Aĩka kũrĩ ana a Isiraeli, na ũkamakĩĩra atĩrĩ, ĩmwe nĩmũrathĩĩra Jorodani mũtoonye bũrũri wa Kanaani. Na mũkaananga andũ onthe arĩa metũũ thĩinĩ wa thĩ mbee ya ũthiũ wanyu, na mũkeeheya ithyĩ syao sya kũlola, na mũkaananga syonthe syĩthembe syao sya kũtwekithya, na mũkeeheya itugĩ syao syonthe. Na mũkaananga onthe ala maĩkaa thĩ ĩyo, na mũkaĩkaa kuo, ĩndĩ nĩndamũhe thĩ yao ĩla ĩĩ ũgaĩ. Na mũkagaya bũrũri wao na ũthĩ kũringana na mĩhĩrĩga yanyu. Kũrĩa kũingĩ mũkaingĩthia ũgaĩ wao, na kũrĩa kũnini mũkaninia ũgaĩ wao. Kũrĩa rĩĩtwa rĩake rĩkoima, kũu gũgaatuĩka kwake. Kũringana na mĩhĩrĩga ya maithe manyu mũkagaya. Aithĩwa na mũtikaananga ala maĩkaa thĩ kuuma mbee ya ĩmwe,

na ĩkavika ala aithĩwa mũkaasĩĩa kuuma kũo, nĩ mĩĩkũ thĩinĩ wa matho manyu, na mĩguĩ thĩinĩ wa mbavu syanyu, na makamũthũĩa thĩ ĩla ĩmwe mũkaĩkaa. Nĩkahaana ta ũrĩa meetuĩte kwĩka o, no ta ũguo nĩngamwĩka inyuĩ.

34

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Atha ana a Isiraeli, na ũkamaĩla atĩrĩrĩ, ĩmwe nĩmũkwĩngĩla bũrũri wa Kanaani, ũyũ ũgaatuĩka ũrĩa mũkagaya, bũrũri wa Kanaani hamwe na mĩhaka yawũo. Nĩ nĩkaũ kũmĩ mwena ũla wa kũthini kuuma werũ-inĩ wa Sini kũthiĩ kũhĩkanĩĩe na Edomu, na nĩkaũ kũmĩ mĩhaka ya kũthini kuuma kĩa kĩa iria rĩa cumbĩ kuuma mwena wa ĩthũa. Na nĩĩkathiũũthya ĩmwe mĩhaka kuuma Kuuini kũthiĩ kũu kũambata kwa Akrabin, na nĩĩkavĩtũka Ennak, na ũkavĩa mũthia wakĩo kũthiĩ kũu Kuuini Kadesh wa Barnea, na nĩũkoma kũu mũciĩ wa Aradi, na nĩũkavĩtũka Asemona. Na ĩkasyũkĩla mĩhaka kuuma Asemona kĩũĩ kya Misili, na ũthiũ wa yĩo ũkavika nĩ bahari. Na mĩhaka ya iria nĩĩkavika kũmĩ, iria inene nĩĩkavika mĩhaka. Ĩno nĩĩkavika kũmĩ mĩhaka ya iria.

Na ũndũ ũyũ ũgaatuĩka kũrĩ inyuĩ mĩhaka ya mwena wa gathigathini, kuuma iria-inĩ inene mũkeethima kũrĩ inyuĩ ene hakuhĩ na kĩrĩma kĩu. Na kuuma wa kĩĩma kĩu kĩĩma mũkaamethĩa o, mekĩingĩla thĩinĩ wa Emathi, na ĩkaava nĩ ũthĩo wakĩo mĩhaka ya Saradaki. Na ĩkavita mĩhaka ya Dephrona, na mũthia wakyo ũkava Arsenain, ũyũ ũkava kũmĩ mĩhaka kuuma

Kĩũmbĩ. Na mĩhaka ĩkaikũa kuuma Sephephamar nginya Bela kuuma mwena wa ĩtheo kũu ithima, na mĩhaka ĩkaikũa kuuma Bela nginya ngongo wa iia wa Chinnereth kuuma mwena wa ĩtheo. Na mĩhaka ĩkaikũa kuuma Sephamar nginya Bela kuuma mwanya wa ĩthwa ũ ithima, na mĩhaka ĩkaikũa Bela ũ nũngũ wa ivia ya Chinereth kuuma mwanya wa ĩthwa. Na mĩhaka ĩkaikũa ũthĩ wa Jorodani, na kĩũmĩo kĩvike ivia ya cumbĩ. Ĩĩ nĩyo ĩkavika kũmĩĩ nĩ nthĩ na mĩhaka yayo mũthiũlũũlũ.

Na Musa nĩathĩte ana a Isiraeli akĩmeea atĩrĩ, ĩĩ nĩyo thĩ ĩrĩa mũkegaya na ũndũ wa mĩtĩ, ta ũrĩa Mwathani aathĩte kũmĩhe mĩhĩrĩga kenda na nuthu ya mũhĩrĩga wa Manase. Tondũ wĩthiĩ wa ana a Reubeni nĩwamũkĩĩte, na wĩthiĩ wa ana a Gadi kũlingana na nyũmba cia maithe mao, na nuthu ya wĩthiĩ wa Manase nĩmamũkĩĩte migai yao. Mĩthemba ĩĩlĩ na nusu ya mũthemba ĩkĩoya mĩkano yao mũlĩa wa Yolodano kũlingana na Yeliko kuuma Mwĩthĩo kũlingana na mũthenya.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Ici nĩ matina ma andũ arĩa makaũthĩa ũmwe bũrũri, Eleazari mũthĩnjĩri-Ngai na Joshua wa Nuni. Na mũtongoria ũmwe kuuma mũhĩrĩga-inĩ nĩmũkamũkĩra nĩguo amũgayĩre thĩ.

Na aya nĩmo matawa ma andũ a mũhĩrĩga wa Juda, Kalebu mũriũ wa Jefune. Wa mũhĩrĩga wa Symeoni, Salamieli mwana wa Semiudi. Wa mũhĩĩga wa Benjamini, Eldadi mũũ wa Chaslon. Wa mũhĩrĩga wa Dan, mũtongoria Bakiri mũndũ wa Egli. Wa ana a Joseph, mũhĩĩka wa ana a Manase, mũtongoria Anieli

mũndũ wa Souphi. Wa mbũi ya ana a Efuraimu, mũtongoi Kamueli mũndũ wa Sabathani. Wa mũhĩrĩga wa Zebuluni, mũtongoria Elizafani mũndũ wa Parinaki. Wa mbũi ya ana a Issachar, mũtongoi Phaltiel mũndũ wa Uzzah. Wa mũhĩĩka wa ana a Asheri, mũtongoi Akiori mũndũ wa Salami. Wa mũhĩrĩga wa Naphtali, mũtongoria Phadael mũndũ wa Iamioud.

Aya nĩo Mwathani aathire magayana ana ma Isiraeli thĩ ya Kanaani.

35

Na Mwathani akwĩa Musa kũu ithũĩro wa Moabu hakuhi na Jorodani mwena wa Jeriko, akĩuga, Athĩa ana a Isiraeli, nao nĩmakaheana Alawi matũũra ma gũtũũra kuuma kũrĩ migai ya ũgwatĩ wao, na ithaka cia matũũra macio ikũthĩĩkanĩte namo nĩmakaheana Alawi. Na matũũla makavika kũo kũiikala, na syĩthĩo syao ĩkavika kũ ngombe syao, na kũ nyamũ syothe ĩla ĩĩ na maũndũ mana syao. Na ĩla syĩkũũlũũ sya ĩla matũũla, ĩsya mũkaahe ala Alawi, kuuma ũthingo wa itũũla na nja ndeto mbĩlĩ mĩkono mũthiũlũũlũ. Na ũkathima nja wa itũũra mwena wa mũthenya igana ĩĩrĩ cia moko, na mwena wa Tini igana ĩĩrĩ cia moko, na mwena wa iria igana ĩĩrĩ cia moko, na mwena wa Gathigathini igana ĩĩrĩ cia moko, na itũũra ĩkaĩ gatagatĩ ka ũndũ ũyũ kũrĩ inyuĩ, na mĩhaka ya matũũra. Na matũũla mũkaahe Alawi, matũũla matandatũ ma kwĩũlĩla ala mũkaahe kwĩũlĩla kũu ũla ũũitĩte, na kũonganĩĩthya na mayo mĩongo ĩna na mĩĩlĩ

matũũla. Matũũni mothe mũkaneana kũ Alawi mĩongo ĩna na nyanya matũũni, macio, hamwe na mĩthemba yamo. Nĩ matũũra marĩa mũkaahe kuuma ũtũũri wa ana a Isiraeli, kuuma kũrĩa kũingĩ, nyingĩ, na kuuma kũrĩa kũnini, nini, o mũndũ kũringana na ũgai wake ũrĩa makaagaya, nĩmakahe matũũra kuuma kũrĩ Alawi.

Na Mwathani akwĩa kũrĩ Musa, akĩuga, Aĩa kũrĩ ana a Isiraeli, na ũkameea atĩrĩ, ĩmwe nĩmũrathĩa Jorodani mũtoonye bũrũri wa Kanaani. Na mũkaĩyũithya matũũra kũrĩ ĩmwe, syĩtũ sya kũũĩa nĩsyakavaa kũrĩ ĩmwe kũũĩa kũu mũũthani, wothe ũrĩa ũũthĩte ngoro ĩtekwendete. Na ĩkavika matũũla kũrĩ ĩmwe ma ũũthĩo kuuma kũrĩ mũndũ wa kĩĩhia kĩa thakame, na ndakakua mũũlai ũcio nginya akĩme mbee ya ũngano wa andũ nĩ ũndũ wa ũtuanĩri. Na matũũra marĩa mũkaahe, matũũra matatũ, makaava ma kũũrĩra kũrĩ inyuĩ. Matũũla matatu mũkaneana mũlĩa ũngĩ wa Yolodano, na matũũla matatu mũkaneana thĩ-inĩ wa Kanaani.

Kĩũmbe nĩkaũa kũrĩ aanake a Isiraeli, na kũrĩ mũgeni, na kũrĩ mũndũ ũrĩa ũtũũraga gatagatĩ kanyu. Matũũra maya nĩmakaũa ma kũũrĩra, nĩguo mũndũ wothe ũrĩa ũũragĩte roho atekwenda aũrĩre kũu.

Aŋgĩ no ũndũ wa kĩndũ kya kyũma amũthĩte, na akue, nĩ mũũithi; ũkuũ nĩakuũwo mũũithi. Aŋa na ĩna ihiga kuuma moko ĩna ũkuua ũndũ ũmwe kũu, ũmũgũtha we, na akua, mũũithi nĩwe; ũkua ũkuuo ũthiwe mũũithi. Angĩ mũndũ

angĩthĩta ũngĩ na kĩndũ kĩa mũtĩ kuuma mũkono wake kĩrĩa kĩngĩmũũa nakĩo, nake akue, mũũĩti nĩwe; mũũĩti ũcio nĩakuũo ĩkuũ.

Mũũithĩĩi wa thakame nĩwe ũkooraga ũrĩa ũũithĩte; rĩrĩa akaacomania nake, nĩakaamũũraga. Aŋaĩ na nĩ ũndũ wa ũthũ amũthũndĩkĩte, na amũĩkĩĩe kĩndũ kĩothe kĩa ũthĩ nĩ ũndũ wa kwĩhitha, na akue, Kana nĩ ũndũ wa ũũkĩ amũthĩtie na kĩvoko, na akua, gĩkuũ nĩaũragwo ũrĩa ũthĩtie, mũũragani nĩwe, gĩkuũ nĩaũragwo ũrĩa ũũragaga. Ũrĩa ũrĩhĩria thakame nĩakoora ũrĩa ũũragĩte ĩrĩa akamũtũngana.

Anga ila kana, ti kwa ũthũ ũmũsũnĩe, kana amũikĩe igũlũ wĩa kĩndũ kyothe, ti kuuma mũthiingĩ, Kana kila ihiga, kiu ũ nĩũkaũa na kuo, atamenyete, na ĩkagwa ũthĩ wake, na akua, we mwene ti mũthũ wake aarĩ, kana ndeethaĩte kwĩka ũũru kũrĩ we, Na ĩthemba nĩĩkatuĩla ĩlĩ katĩ ka ũla wĩ mũthĩni na katĩ ka ũla wĩ mũĩthĩĩi wa thakame, kũlingana na matuĩo mau. Nake ũngano nĩũkahonokia ũrĩa ũũĩte kuũa kuuma kũrĩ mũrĩhĩĩria wa thakame, nake ũngano nĩũkamũcookia itũũra-inĩ rĩa kũũrĩĩo gwake, kũrĩa oorĩire, nake nĩagatũũra kuo nginya rĩrĩa mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene, ũrĩa maamũitĩrĩirie maguta marĩa matheru, agaakua.

Angĩ mũũlagi nĩathie nja wa mĩhaka ya mũtũũla ũrĩa aathĩire kuo, Na aone we ũla ũmũũi wa thakame nja ya mĩhaka ya itũũla ya kũũla kwake, na ũite ũla ũmũũi wa thakame ũla mũũithi, ti wa ĩthia. Nĩgũkorwo thĩinĩ wa itũũra inene ya kĩĩmakĩo nĩaikale

nginya mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene akue, na thuutha wa gũkua kwa mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene, ũrĩa ũũragĩte nĩakainũka thĩinĩ wa bũrũri wa ũtuĩke wake.

Na ĩkavika ici kũmĩ kwa watũ wa ũthingu wa ũtuanĩi wa kũthiĩ kũma njũũ sya ĩmĩ ĩ nthĩ syothe sya ũikaanĩ wa ĩmĩ. Mũndũ wothe ũla ũgũthĩa ngoo, nĩ ũndũ wa aira ũkooaga ũla ũũĩte, na mũira ũmwe ndakaaira igũrũ wa ngoo kũkua. Na ti mũkaamũkĩĩa ũkomboi wa kũhonokia mũndũ kuuma kũrĩ mũũĩai ũla ũũĩ nĩ mwĩhia ũla ũagĩĩa kũũĩawa, nĩgũkorwo nĩakoorawa na gĩkuũ. Mũtikoya ũthũku wa mũndũ kũũla kũũma matũũla-inĩ ma kũũla, wa kũikaĩla ĩndĩ ĩngĩ thĩ-inĩ, nginya mũthĩnjĩli-ĩrĩ ũla mũnene akue. Na ti mũtikaũaga thĩ ĩrĩa mũikaraga, nĩgũkorwo thakame ĩno nĩĩũagaga thĩ, na thĩ ndĩkahorohio kuuma kũrĩ thakame ĩrĩa ĩitĩtwo igũrũ wayo, no igũrũ wa thakame ya ũrĩa ũmĩitaga. Nĩ ti mũkathũkia thĩ ĩrĩa mũikaraga igũrũ wa yo, ĩrĩa nĩyo ndĩikaraga thĩinĩ wanyu, nĩgũkorwo nĩ niĩ ndĩ Mwathani ũrĩa ũikaraga gatagatĩ ka ana a Isiraeli.

36

Na nĩmokĩte atongolia a mũhĩĩga wa ana a Gileadi mũndũ wa Makiri mũndũ wa Manase kuuma kũ mũhĩĩga wa ana a Josephu, na nĩmaarĩtie mbee ya Mose, na mbee ya Eleazari ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, na mbee ya atongolia a nyũmba cia maithe ma ana a Isiraeli. Na makĩuga atĩrĩ, mwathi witũ nĩathĩtwo nĩ

Mwathani kũheana thĩ ya ũgai na mũtĩ kũrĩ aanake a Isiraeli, na mwathi nĩathĩtwo nĩ Mwathani kũheana ũgai wa Salupaadi mũrũ wa nyina na ithuĩ kũrĩ airĩtu ake. Na makaava aka ũmwe wa mĩthemba ya ana a Isiraeli, na ũtemi wao ũkeetheesya kuuma ũthĩ wa maithe maitũ, na ũkongelelwa ũgaĩ wa kĩthemba kĩla makaava aka kũo, na kuuma ũtemi wa ũgaĩ witũ ũkeetheesya. Angĩ ĩtheo ya ana a Isiraeli ĩkavika, ũthamaki wao nĩũkonganĩswo na ũthamaki wa mũhĩrĩga ũrĩa makatuĩka atumia ao, na kuuma ũthamakĩnĩ wa mũhĩrĩga wa nyũmba syĩtũ ũthamaki wao nĩũkeherio.

Na Musa nĩathanire ana a Isiraeli na ũndũ wa watho wa Mwathani akiuga atĩrĩ, ũguo mũhĩrĩga wa ana a Jusufu marauga. Kĩĩ nĩkĩo kĩana kĩrĩa Mwathani aathire airĩtu a Salpaadi, akĩuga, kũrĩa ĩtakendea mbee yao, matuĩke aka, no kuuma kũrĩ andũ a ithe wao nĩmatuĩke aka. Na ti ũgano wa ana a Isiraeli nĩũkamĩa kũuma mũhĩĩga ũmwe nginya mũhĩĩga ũngĩ, nĩ ũndũ o mũndũ thĩinĩ wa ũgano wa mũhĩĩga wa nyũmba ya ithe wake nĩmakanyiitĩĩa ana a Isiraeli. Na mwana wa mũka wothe ũkwĩthĩwa ũtũũ kuuma kũma mĩhĩĩga ya ana a Isiraeli, nĩmakaava aka kũma ũmwe wa andũ a mũhĩĩga wa ithe wao, nĩguo ana a Isiraeli maĩthĩwe o mũndũ ũtũũ wa ithe wake. Na ndakamĩa ũgai wa mũndũ ũkaamĩa kũuma mũhĩrĩga ũmwe ũthiĩ mũhĩrĩga ũngĩ, no o mũndũ ũmwe nĩakanyiitĩĩa ũgai wake mwene, nĩguo ana a Isiraeli mekeka.

Ũrĩa Mwathani aathire Musa, nĩguo mekĩte airĩtu a Salapadi. Na magĩĩka Tiriza na Egila na Milika na Noa na Malaa airĩtu a

Zelofehadi, kũrĩ iasa syao. Kuuma kwa andũ a Manase, ana a Joseph, matuĩkĩte aka, na ũgaĩ wao ũkĩoneka ĩgũũ wa mũhĩĩga wa andũ a ithe wao. Ici nĩ maathani na mawatho na matuĩro, iria Mwathani nĩaathire na moko ma Musa mwena wa ithũĩro wa Moabu igũrũ wa Jorodani kũringana na Jeriko.

Ũhoro Mwega wa Johana

1

Kũu kĩambĩĩo kwarĩ Kiugo, na Kiugo kwarĩ kũrĩ Ngai, na Ngai kwarĩ Kiugo. Ũyũ ĩĩ kũu kĩambĩĩo kũu Ngai. Syindu syothe syekikite kwa nzia yake, na ata kĩndũ kĩmwe kĩtiekikite atarĩ kuo. Thĩinĩ kũrĩ we kwarĩ na ũmũ, na ũmũ ũcio warĩ ũtheu wa andũ. Na ũtheu ũkwonaa kũma nduma-inĩ, na nduma ndĩũkĩte kũũtonya.

Kwatonya mũndũ ũtũmĩtwe nĩ Ngai, ĩtwa rĩake Johana, Ũyũ ookĩte kũma ũira, nĩguo aĩe ũira ũkoniĩ ũtheu, nĩguo andũ onthe meetĩkie kũndũ kwake. Ndakwĩ ũla ũmũthĩ, no nĩguo aĩke ũira wa ũmũthĩ. Kwaĩ ũtheu wa ma wa kĩĩo, ũla ũmũmĩĩsya mũndũ wothe ũkĩte thĩinĩ wa ũthĩ. Aaĩ kũ thĩ, na ũthĩ wakĩthĩka kũ ũndũ wake, na ũthĩ ndwamũmanya. Okĩte kũrĩ ũrĩa wake mwene, na andũ ake mwene matiamuĩkĩĩte. Kila ũmwe nesa nĩamwĩkĩĩte,

nĩamahete ũtethya wa kũtuĩka ciana cia Ngai, ala metiithagia itina ĩla yake. Ala matiaciawe kuuma thakame, kana kuuma wendo wa mwĩĩlĩ, kana kuuma wendo wa mũndũme, no maciawe nĩ Ngai. Na Kiugo kĩavĩkĩte nyama na kĩatũũlĩle hema thĩinĩ witũ, na nĩtwonete ũkuũ wakĩo, ũkuũ ta wa mũndũ ũmwe ũciaĩtwe kuuma kũrĩ ithe, kĩiyũũ neema na ma. Johana nĩaumbũĩte ũhoro wake na nĩatanĩĩte akiuga, Ũyũ nĩwe ndoigĩte, ũla ũũkaga thutha wakwa nĩatũmĩte mbee yakwa, nĩgũkorwo aarĩ wa mbele yakwa. Na kuuma kũa ũiyũu wake ĩthĩ twĩ othe twĩamũkĩĩe, na wendo handũ wa wendo, Nĩgũkorwo mũtũũrĩre ũkĩheanwa kũgera Musa, no ũtugi na ma ĩkĩoneka kũgera Yesu Kristũ. Ngai ndamũ onete ũla, mwana ũla wa ũmwe ũrĩa ũrĩ thĩinĩ wa ĩthũa ya ithe, ũcio nĩwe wathanĩisye.

Na ĩno nĩyo ũira wa Johana, rĩrĩa Ayahudi meetũmĩte kuuma Jerusalemu athĩnjĩri-Ngai na Alawi nĩguo mamũũrie, Wee ũrĩ ũũ? Na we ũmbũkĩte, na ti aĩte, na we ũmbũkĩte atĩ ti nĩ niĩ Kristũ. Na makĩmũũria atĩrĩ, nĩ kĩĩ kĩu? Wee nĩwe Elija? Nake akiuga atĩrĩ, ti niĩ. Wee nĩwe mũnabii? Nake akĩmũcookeria atĩrĩ, aca. Ndaĩĩte nĩ ũndũ ũcio kũrĩ we, ũĩ nũũ nĩguo tũhe macookio kũrĩ arĩa matũtũmĩte, ũkwĩyũa atĩa? Nĩoigĩte, Nĩ nĩ mũkũũ wa ũla ũkayũkĩa kũu werũ-inĩ, ũngĩai njĩla ya Mwathani, ta ũrĩa Isaia ũrĩa mũnabii oigĩte.

Na ala maatũmĩtwe maarĩ kuuma kwa Afarisai. Na maamũũyie na makĩmwĩa atĩrĩ, Kĩĩ nĩkĩo ũbatithya, angĩkorwo wee ndũrĩ Kristũ kana Elia kana mũnabii? Johana nĩamookĩiwe akĩmakĩa atĩ, Nĩ nĩbatithya na maaĩ, no gataanĩ kanyu nĩ kũyũmĩte mũndũ

ũla mũtamũmenye. Nĩwe ũũkaga thutha wakwa, ũrĩa wathiire mbere yakwa, ũrĩa itarĩ wa kwendeka kũmũoola mũkanda wa kĩratu kĩake. Ici syĩ Bethania syekĩkĩe mũthia wa Jordan, kũla kwaĩ Johana ebatithya.

Mũthenya ũrĩa warũmĩrĩire, Johana onaga Jesũ oka kũrĩ we, na akiuga, Ona kaana ka Ngai karĩa kekũoya mehia ma thĩ. Uyu nĩ ũrĩa ndoigĩte atĩrĩ, Thutha wakwa ũũkaga mũndũ mũme ũrĩa atuĩkĩte mũnene kũngĩra, tondũ aarĩ mbere yakwa. Na nĩ ndĩamenyete we, no nĩguo onanie kũrĩ Isiraeli, nĩkĩo ndokire ngĩbatithia na maĩ. Na Johana nĩaumbũĩte akiuga atĩ, Nĩnyonete Roho ũkĩharũrũka ta ndutura kuuma ituni-inĩ, na ũgĩikara igũrũ wake. Nĩndĩ nĩ niĩ ti nĩndamenyete we, no ũla wandũmĩte niĩ kũbatithya thĩinĩ wa maaĩ, ũla wandĩĩrire, Igũrũ wa ũrĩa ũngĩona Roho ĩkĩharũrũka na ĩkĩikara igũrũ wake, ũyũ nĩwe ũbatithanagia thĩinĩ wa Roho Mũtheru. Na niĩ nĩndĩonete na nĩndĩũmbũĩte atĩ ũyũ nĩwe Mwana wa Ngai.

Mũthenya ũrĩa warũmĩrĩire, rĩngĩ nĩeimĩte Johana na eerĩ kuuma kũrĩ arutani ake, Na ĩthĩtĩte kũ Jesu ũkĩenda, auga, Ona mwana-ngondu wa Ngai. Nao arutani acio eerĩ nĩmaiguire rĩrĩa aarĩtie ũguo, magĩcooka makĩmũrũmĩrĩra Jesũ. Jesũ nĩakĩĩndũka na akĩona atĩ nĩmamũrũmĩrĩire, akĩmeera, Nĩ kĩĩ mũthii? Nao makĩmwĩa, Rabi (ũrĩa wendwa ũtaũlĩtwe Mũalimu), ũikaraa kũ? Nĩendete kũo, Ũkai mũone. Nĩmokĩte na makĩona kũrĩa aikaraga, na makĩikara hamwe na we mũthenya ũcio; ĩarĩ ta thaa ya ikũmi. Anderea mũrũ wa nyina na Simoni Petero nĩwe ũmwe wa ala eerĩ arĩa maathikĩrĩirie Johana na

makamũrũmĩrĩra. Onete ũyũ wa mbee mũnduũ wa nyina ũmwe wake Simoni, na akamwĩla, Nĩtwonete Mesia, ũrĩa ũrĩ ũkĩtaũlĩtwo Kristũ. Na nĩamũtongoeie kũrĩ Jesũ. Ona amũteitye, Jesũ akĩmwĩa, Wĩwe nĩwe Simoni mũndũ wa Jona, wĩwe ũkeethiwa Kefa, ũrĩa ũtaũlĩtwe Petelo.

Mũthenya ũrĩa warũmĩrĩire Jesũ endete kũũma athiĩ Galilaya, na akĩona Filipo na akĩmwĩra atĩ nũmbe. Philip aarĩ wa kuuma Bethsaida, kuuma itũũra-inĩ ĩrĩa rĩa Anderea na Petero. Philipo nĩonete Nathanaeli na akĩmwĩa atĩrĩ, ũla Musa wandĩkĩte thĩinĩ wa watho na anabii, nĩtũmũonete, Jesũ mũndũ wa Josephu ũla wa kuuma Nazarethi. Na Nathanaeli akĩmwĩla atĩrĩ, Kuuma Nazarethi nĩkũhoteka kũvĩa na kĩndũ kĩega? Philipu akĩmwĩla atĩrĩ, Ũka ũkone. Jeso onete Nathanaeli akĩũka kũrĩ we na akĩuga ũhoro wake, Ona ti Muisiraeli wa ma, ũtarĩ na ũhinga thĩinĩ wake. Nathanaeli akĩmwĩthya, Ũmenyaa kuuma kũ? Jesũ akĩmũũkĩa akĩmwĩthya, Mbee ya Philipu gũkwĩta, ũlĩ kĩo mũtĩ wa ngũyũ, nĩndakwona. Nathanael nĩacookiie na akĩmwĩa, Rabi, we nĩwe mwana wa Ngai, we nĩwe mũthamaki wa Israeli. Jesũ nĩakĩĩtĩkĩa na akĩmwĩa atĩ, Tondũ nĩndakwĩa atĩ nĩndakwona ũ kũnĩnĩ wa mũtĩ wa ngũyũ, nĩwĩtĩkĩtie? Nĩũkoona maũndũ manene kũũ macio. Na akamwĩla, Ti nĩnĩ, ti nĩnĩ ndĩmwĩla inyuĩ, kũuma ĩu ũu mũkoona ithuĩ ĩla ĩtumũĩle, na atumiwa a Ngai makĩambata na makĩikũlũka igũlũ wa Mwana wa mũndũ.

2

Na mũthenya wa ĩtatũ ũkĩgĩa na ũhiki kũu Kana kwa Galilaya, na nyina wa Jesũ aarĩ kuo, Jesũ na arutani ake nĩmetwĩtilwe ũthĩĩni-inĩ. Na ĩthĩo wa ndivai ũkĩthĩa, mũmwe wa Jesũ akĩmwĩa atĩrĩ, Matĩ na ndivai. Jesu akĩmwĩra atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩrĩ harĩ niĩ na wee, mũndũ-wa-aka? Thaa yakwa ndĩokĩte. Nyina wake etwĩra andũ ma ũtungata atĩrĩ, Kĩla kĩndũ angĩmwĩra, ĩkai. Kwaĩ na kũu ndoo ithathatũ sya maaĩ sya ihiga syĩkĩtĩe kũlingana na ũtheu wa Ayuudi, na ĩndĩ ĩmwe yaĩkuuĩte nthimo ĩĩlĩ kana ithatũ. Jesũ akĩmeethela atĩrĩ, Iyũiai ndigithũ cia maaĩ na maaĩ. Nao makĩiyũia nginya igũrũ. Na akĩĩla o, Tathĩai ĩu na mũtwale ũla mũnene wa ĩlya. Na makĩtwala. Ta ila mwĩi wa iruga akaamia maĩ mala matuĩkĩte ndĩa, na ndaamanyĩte kũma kũũ maĩ mau moimĩte, no andũ a wĩla maamanyĩte, o ala maatahĩte maĩ mau, mwĩi wa iruga eeta mũthiĩ. Na akamwĩla, mũndũ wothe mbee nĩekaga ndibei nzũ, na ĩla ĩtaanĩĩtie, hĩndĩ ĩyo nĩekaga ĩla nini, wee nĩũigĩte ndibei nzũ nginya ũmũthĩ. Ĩĩ nĩyo yekĩte kĩambĩĩo kya imanyithyo Jesu kũ Kana kwa Galilaya, na onithie ũkwatĩ wake, na arutani ake meetĩkĩĩe thĩinĩ wake.

Na ũndũ ũyũ nĩaikũrũkire Kapelanaumu we mwene na nyina wake na alũme a nyũmba yake na arutani ake, na kũu nĩmaikarire mĩthenya mĩnini.

Na mbathĩ ya Ayahudi ĩĩ hakuhi, na Yesu nĩathiĩ mbũ Yerusalemu. Nĩonete kũu hekarũnĩ andũ maendagia ngombe na ngondu na ndutura, na agarũri ma mbeca maikaĩte. Na ĩthĩtwe ũthĩ wa kũvũtha kuuma mĩkanda, nĩamaingatie othe kuuma hekalũ, ng'ondu na ng'ombe, na wa anyooki ma mbesa nĩaitie

mbesa na metha nĩamĩkũngũlũkĩthie. Na kũrĩa andũ maendagia ndutura akĩmeera atĩrĩ, Eheriai ici kuuma haha, mũtigatue nyũmba ya Baba wakwa nyũmba ya wonjoria. Arutani ake nĩmariikanie atĩ nĩkĩandĩkĩtwe, Ũũmĩ wa nyũmba yaku ũkanĩa. Ayuudi nĩ ũndũ ũcio maacookiie na makĩmwĩia, Nĩ kĩmenyithya kĩĩ ũtũonania ithuĩ nĩ ũndũ ũĩkaga maũndũ maya? Jesũ nĩacookiie na akĩmeela atĩrĩ, Mũnangie hekaũ ĩno, na thĩinĩ wa mĩthenya ĩtatũ nĩngakĩaũkia. Ayũ makĩuga nĩ ũndũ ũcio Ayahudi, mĩaka mĩongo ĩna na ĩtandatũ hekarũ ĩno yandĩkĩtwo, na wee mĩthenya ĩtatũ nĩũkamĩarahũra? ũla nowe atuĩte ũhoro wa hekarũ ya mwĩĩlĩ wake. Nĩ ũndũ ũcio ĩĩ nĩaũkĩtie kuuma kũrĩ akuũ, arutwo ake nĩmaĩkũmbũkĩte atĩ ũndũ ũyũ nĩoigĩte, na nĩmeetĩkĩtie maandĩko na kiugo kĩrĩa Jesũ oigĩte.

Ta ila aĩ kũ thĩinĩ wa Jerusalemu kũ thĩinĩ wa pasaka wakwa mũthenya wa kĩama, aingĩ nĩmeetĩkĩĩte ĩtwa yake, makĩona imenyithya yake ĩla ekĩte. Nowe Yesu ndamwĩhokete kũo nĩ ũndũ nĩamenyaa andũ othe, Na nĩ ũndũ ndaĩ na wendo wa ũndũ mũndũ ũmwe nĩguo aumbũĩe ũhoro wa mũndũ, nĩgũkorwo we mwene nĩamenyete kĩrĩa kĩarĩ thĩinĩ wa mũndũ.

3

Kwaĩ na mũndũ ũmwe kuuma kũrĩ Afarisai, Nikodemo rĩĩtwa gwake, mũtongoria wa Ayahudi. Uyu ookile kwa we ũtukũ na akĩmwĩla, Labii, nĩtwĩ ũokile kũuma kwa Ngai mũlũthia, ndakũ ũtakũ ũndũ ũla imanyithyo nĩwĩ ũkwĩka ila ũkwĩka, angĩ ti Ngai

alĩ na we. Jesũ nĩakĩĩte na akĩmwĩla, Ti nĩndĩkwĩla wee na ma, ũngĩ mũndũ ndavyalwa kuuma ĩtũnĩ, ndatũmaa ona ũthamaki wa Ngai. Nikodemo etwaa kũ we, Mũndũ nĩendaa atĩa kũzalĩwa akĩĩ mũkũũ? Ti nĩendaa kũingĩla nda ya nyina wake wa kelĩ na kũzalĩwa? Jesũ nĩacookiie atĩrĩ, Ti nĩnĩ, ti nĩnĩ, nĩngwĩa atĩrĩ angĩ mũndũ ndaciaawe na maaĩ na Mũũma, ndangĩhota kwĩngĩa ũthamakĩnĩ wa Ngai. Kĩla kĩndũ kĩĩzalĩtwe kuuma kũrĩ mwĩlĩ nĩ mwĩlĩ, na kĩla kĩndũ kĩĩzalĩtwe kuuma kũrĩ Roho nĩ roho. Ndũkanathimange nĩgũkorwo ndakwĩrire, nĩ wa bata inyuĩ mũciarwo kuuma igũrũ. Roho ĩhuutanaa kũrĩa ĩendaa, na mũkĩigua mũkio wayo, no mũtimenyaa kũrĩa ĩumĩte kana kũrĩa ĩthiĩte; ũguo no ta ũrĩa mũndũ wothe ũciarĩtwo nĩ Roho atariĩ. Nikodemo nĩakĩĩtĩkĩte na akĩmwĩla atĩ, Ĩndũ syĩsyĩ nĩsyonaa atĩa kũvika? Jesu nĩacookirie na akĩmwĩra atĩrĩ, wee nĩwe mũrutani wa Isiraeli na maũndũ maya ndũmamanya? Ti nĩ ti nĩ ndĩkwĩa wĩ atĩ kĩla kĩndũ tũũĩ nĩkyo twĩthaa, na kĩla kĩndũ twonete nĩkyo tũũmbũaa, na ũira witũ mũtiwendaa. Angĩ ĩla ĩsya ũthĩ ndamwĩĩle na mũtiĩtĩkĩa, mũkeetĩkĩa atĩa angĩ ndĩmwĩle ĩla isya igũlũ? Na hatirĩ mũndũ ũrĩ ambĩtĩte kũrĩ igũrũ, angĩkorwo ti ũrĩa woimĩte igũrũ ũgĩikũrũka, Mũriũ wa Mũndũ ũrĩa ũrĩ igũrũ. Na o ta ũndũ Musa nĩaninĩte nyoka kũu werũ-inĩ, ũguo no kĩĩ kĩĩthĩĩo nĩ mwana wa mũndũ aninĩtwo. nĩguo onthe ũla ũkwĩtĩkĩa thĩinĩ wake ndakae kũthĩa, no ĩwe na ũtũũmi wa tene na tene. Nĩguo nĩ ũndũ Ngai endete thĩ mũno, kĩla aheete Mwanake wa mwene ũrĩa ũmwe, nĩguo mũndũ wothe ũrĩa ũmwĩtĩkĩĩte ndakae, no aĩ na mũtũũrĩre wa tene na tene. Ndĩ, nĩ ũndũ Ngai atũmĩte mũndũ wa mũiitũ wake thĩinĩ wa ũthĩ nĩguo atuĩe ũthĩ ciira, no nĩguo ũthĩ ũhonokio nĩ ũndũ wake. Ũla

ũkwĩtĩkia thĩinĩ wake ndakĩtuĩtwo ciila, no ũla ũtekwĩtĩkia nĩatuĩtwo ciila ĩla, nĩ ũndũ ndetĩkĩĩte thĩinĩ wa ithuwa ĩa Mwana ũmwe ũciaĩtwe wa Ngai. Ĩĩ na nĩyo ũtuanĩo, atĩ ũmũme nĩwokĩte thĩinĩ wa thĩ, na andũ makendete kĩĩma kũnene ũla ũmũme, nĩũndũ mĩĩmo yao yaĩ mĩũru. Onthe kila mũndũ ũla ũthũkũ ũkwĩka nĩathũĩte ũmũme na ndokaa kũũ ũmũme, nĩguo mĩĩmo yake ĩtikavoneka. Ũla wĩkaga ũndũ wa ma nĩokaga kũrĩ ũtheri, nĩguo mawĩra make moneke, tondũ nĩ thĩinĩ wa Ngai mekĩtwo.

Thutha wa ĩndũ icio, Jesu ookite na arutani ake thĩinĩ wa bũrũri wa Judea, na kũu aikarĩte hamwe nao na abatithĩtie. Kwaĩ na nĩ Johana ũkũbatithya kũ Ainoni hakuhi wa Salimu, nĩũndũ maĩ maĩngi kwaĩ kũu, na andũ maokaa na makabatithya. Ndĩ nĩndĩ, kana ĩĩ aĩ ũikĩtwe ndũnĩ ĩla Johana. Kwatonya nĩ ũndũ ũcio ũũthii kuma kũrĩ arutani a Joani na Mũyuudi ũmwe ũkoniĩ ũtheeu. Na makoka kwa Yohana na makamwĩla, Mũtumia, ũla wĩ hamwe na waku mũrĩmo wa Yordani, ũrĩa wĩ ũmwĩ ũmũheete ũira, ona ũyũ nĩabatithya na andũ onthe nĩmokaga kũrĩ we. Johana akĩĩtya na akĩuga, Mũndũ ndangĩhota kwĩyũa kĩndũ o na kĩmwe, aingĩ ti kĩheo we kuuma igũlũ. Inyui mwene munumbĩĩla atĩ ndethie, ti niĩ nĩ Kilisto, no atĩ nĩtumĩtwe mbee wa ũla. Ũla ũĩ na mũhiki nĩ mũhikania, ũla na mũrata wa mũhikania, ũla ũĩ ĩmĩte na kũigwa wake, nĩ kena akenagia nĩ ũndũ wa mũgambo wa mũhikania. Ĩno nĩ ũndũ ũcio kena ĩla yakwa nĩ ĩkũĩtie. Nĩ wa bata ũla anenehe, no niĩ nyĩĩhe. Ũla ũũkaa kuuma ĩgũlũ nĩ wa ĩgũlũ wa syothe. Ũla ũlĩ wa thĩ nĩ wa thĩ na aivaa maũndũ ma thĩ. Ũla ũũkaa kuuma ituni nĩ wa ĩgũlũ wa syothe. Na ũrĩa onete na aiguĩte, ũndũ ũcio nĩaũmbũĩte, na

ũira wake ndũrĩ mũndũ ũkũwamũkĩra. Ũla ũkuĩte ũira wake nĩatũmĩte mũhũũ atĩ Ngai nĩ wa ma. Ũla Ngai nĩatũmĩte, nĩatuĩaa ciugo cia Ngai, nĩgũkorwo ti kũuma kũna gĩthimo Ngai nĩaheaga Roho. Ithe nĩendete mũriũ na nĩaheete indo syothe moko-inĩ make. Mũndũ ũla ũkwĩtĩkia mwana arĩ na ũtũũmi wa tene, no ũla ũtaathĩkĩaa mwana ndakona ũtũũmi, no ũũkĩ wa Ngai ũikaaa igũũ wake.

4

Nĩ ũndũ ũcio Mwathani nĩamenyete atĩ Afalisai nĩmaiguĩte atĩ Jesũ nĩathondekaa arutani aingĩ na akabatithya kũkĩla Johana Kana ũndũ Jesũ we mwene ndaabatithiaa, no arutani aake nĩo maabatithaa. Nĩatiĩte Yudea na nĩathiĩte Galilaya. Kwaĩ wa mbũthĩ nĩ we ũthiĩ kũgĩa kwa kũa wa Samaria. Nĩokaa nĩ ũndũ ũcio thĩinĩ wa itũũra kya Samaria kĩĩtanĩtwo Sukali, hakuhĩ na handũ kĩrĩa Jakubu aaheanire Jusufu mũriũ wake, Kwaĩ na hau kũu kĩsĩma kya Yakobo. Nĩ ũndũ ũcio Jesũ ũĩ nĩonete nda kuuma ũthĩĩ-inĩ eikaĩte o ũguo hau kĩsĩma-inĩ, na saa yaĩ ta ya ĩtandatũ. Mũndũ-wa-aka nĩokĩte kuuma Samaria kũtaha maaĩ. Jesu akĩmwĩla atĩrĩ, he maaĩ ma kũnyua. Ala nĩgũkorwo arutani ake nĩmathiĩte itũũra-inĩ nĩguo magũle irio. Mũndũ-wa-kĩĩa ũla wa Samaria akĩmwĩa atĩrĩ, Atĩa wĩ Mũyuta ũũmbĩtie kũnyua maaĩ kuuma kũrĩ niĩ, ũkĩa mũndũ-wa-kĩĩa wa Samaria? Nĩ ũndũ Ayuta matikwĩanĩa na andũ a Samaria. Jesũ akĩĩtĩka na akĩmwĩa atĩrĩ, Aĩ nĩwamenyete kĩheo kĩa Ngai kĩa wĩthĩ, na nũũ nĩwe ũkwĩa kũrĩ we, He ndĩnyue, wee nĩwamũũthĩtie, na nĩamĩkũhe

maĩ ma ũtũũmi. Mũndũ-wa-aka ũcio akĩmwĩa atĩrĩ, Mwathani, ndũna ndoo, na kĩima kĩĩ kĩũmu. Ũkwata kũũ nĩkĩĩ maaĩ ma ũũmĩ? Ndũ wĩ mũnene kũũ ĩsĩ wa ithe witũ Jakobũ, ũrĩa watũheire kĩthima kĩĩ, na we mwene akĩnyua kuuma kũrĩ kĩo na aanake aake na ngombe ciake? Jesu nĩacookiie na akiuga atĩrĩ, mũndũ wothe ũnyuuaga maaĩ maya nĩakanyoota rĩngĩ, Mũndũ ũla ũkanyua kuuma kũ maaĩ marĩa nĩngamũhe, ndakanyota rĩngĩ nginya tene, no maaĩ marĩa nĩngamũhe, magaatuĩka thĩinĩ wake gĩthima kĩa maaĩ marĩa marathooka nginya ũtũũro wa tene tene. Mũndũ-wa-ĩka ũcio etwaa kũrĩ we atĩrĩ, Mwathani, he nĩĩ maĩ maya, nĩguo ndĩkanyoote kana ndĩkoke ũka haha kũũta. Jesu akĩmwĩĩa atĩrĩ, Thii wĩte mũthaka waku ũcooke ũke aha. Mũndũ-wa-aka nĩakĩĩte na akĩuga, Ndĩna mũthiĩ. Jesũ akĩmwĩĩa atĩ, Wĩĩte wega atĩ ndĩna mũthiĩ, Nĩgũkorwo wathanĩte na andũ atano, na rĩu ũrĩa ũrĩ naguo ti mũndũ mũthuurĩ waku, ũndũ ũyũ nĩwarĩtie wa ma. Mũndũ-wa-aka nĩeĩĩte kũrĩ we, Mwathani, nĩndĩonete atĩ ũrĩ mũnabii. Maithe maitũ nĩmainamĩte kĩrĩma-inĩ kĩĩ, na inyuĩ mũkuuga atĩ Jerusalemu nĩkuo kũrĩ handũ harĩa kwagĩrĩire kũhooya. Jesũ akĩmwĩra atĩrĩ, Mũndũ-wa-aka, wĩhoke kũrĩ niĩ atĩ nĩĩkũkoka thaa ĩrĩa mũtakahooya Ithe o na kũu kĩrĩma-inĩ kĩĩrĩ kana kũu Jerusalemu. Inyuĩ mũanamĩĩa kĩla kĩũmĩ mũtamanyĩte, ĩsũ tũanamĩĩa kĩla kĩũmĩ tũmanyĩte, nĩ ũndũ ũtaĩ ũkũũmĩ wa Ayahudi. No ĩthaa nĩĩkũka, na ĩno nĩyo, ĩla aĩnamĩĩi ma ma ũndũ wa ma ũthĩ nĩmakaĩnamĩa Ithe ũndũ-inĩ wa roho na ma ũthĩ, na nĩ ũndũ Ithe nĩendete ala maĩnamĩĩte we ta acio. Ngai nĩ Roho, na ala makũmũanamia nĩmakwagĩĩa kũmũanamia thĩinĩ wa roho na ma. Mũndũ-wa-aka nĩetwĩa kũrĩ we, Nĩndĩmenyete atĩ Mesia nĩokaa, ũrĩa wĩtawa Kristũ. Ĩla

akoka ũcio, nĩakatwĩa itũ syonthe. Ĩsũ akĩmwĩa atĩrĩ, Nĩ niĩ ndĩkwaria nawe. Na ũndũ ũyũ arutwo ake makĩũka, na makĩgega atĩ aarĩ kũaria na mũndũ-wa-aka, no ndũmũ ona ũmwe akiuga, Ũkũũtha kĩĩ kana ũkũaria nake atĩa? Nĩatigĩte nĩ ũndũ ũcio ndoo yake ya maaĩ mũndũ-wa-aka, na nĩathiĩte thĩinĩ wa itũũra, na nĩeĩaga kũrĩ andũ, Ũkai mũone mũndũ ũla wendete kũũ maũndũ mothe ĩrĩa nĩndekete. Ũyũ ti-atĩ nĩwe Kristũ? Maumile nĩ ũndũ ũcio kuuma itũũla-inĩ na maokite kũrĩ we.

Na kũu gatagatĩ arutwo nĩmamũũyaga makĩmwĩra atĩrĩ, Mũrutani, ĩa. Ũla nĩ onĩ amaĩlĩe atĩrĩ, Nĩ ndĩ na ĩla ya kũlya, ĩrĩa ĩmwe mũtimanyaa. Nĩ ũndũ ũcio arutani makĩũlĩania atĩrĩ, Kana nĩ mũndũ ũmũletee kĩndũ kĩa kũlĩa? Yesu ekĩĩla atĩrĩ, Irio syakwa nĩ gwĩka ũrĩa ũrĩa wandũmĩte endete na kũmalĩithya wĩra wake. Mũtiugaa atĩ kũrĩ na mĩeri ĩna ĩtanakinyĩa mbũthũ ĩke? Onai, ndĩmwĩa, oyai maitho manyu mũone mĩgũnda, nĩgũkorwo nĩmĩeũ nĩ ũndũ wa mbũthũ o rĩu. Na ũla ũkũvũthya nĩwĩthyaa mũkasaala na ũkũũngania maciaa ma ũtũũmi wa tene, nĩguo ũla ũkũhaanda na ũla ũkũvũthya makenee hamwe. Thĩinĩ nĩ ũndũ ũyũ kĩũmi kĩĩ kĩa ma, atĩ ũngĩ nĩwe ũhaandaga na ũngĩ nĩwe ũgeethaga. Nĩndamũtũmĩte mũgethe kĩla kĩtamũtũmĩte mwĩ na wĩa, angĩ nĩo metũmĩte na wĩa, na ĩmwe nĩmwĩtoonyete wĩa-inĩ wao. Na kuuma itũũla-inĩ ĩyo, andũ aingĩ a Asamalia nĩmetĩkĩtie we, nĩ ũndũ wa ciugo cia mũndũ-wa-aka ũla waheana ũira akiuga atĩ, Nĩanjĩĩlĩte maũndũ mothe marĩa ndeekĩte. Nĩ ũndũ ũcio rĩrĩa Asamalia mookire kũrĩ we, makĩmũthaitha aikale hamwe nao, nake akĩikara kũu mĩthenya

ĩĩlĩ. Na andu aingĩ mũno makĩĩtĩkia nĩ ũndũ wa kiugo kĩake. Kũrĩ mũka ũcio maekwaga kwĩĩa atĩ ti kĩla nĩ ũndũ wa mĩario yaku twĩtĩkĩaa, nĩgũkorwo ithuĩ ene nĩtwĩiguĩte, na nĩtwĩ atĩ ũyũ nĩwe mũhonokia wa thĩ, Kristũ.

Na thutha wa mĩthenya ĩĩlĩ ĩĩlĩ nĩoimĩte kũu na nĩathiĩte Galilaya. Mwene nĩgũkorwo Jesũ nĩaumbũĩte atĩ mũnabii kũu bũrũri wake mwene ndakĩonawa gĩtĩĩo. Rĩrĩa nĩ ũndũ ũcio okire Galilaya, Agalilaya nĩmamwĩtĩkĩirie, tondũ nĩmonete maũndũ mothe marĩa ekire Jerusalemu hĩndĩ ya iruga, nĩgũkorwo o nao mokire iruga-inĩ.

Okile nĩ ũndũ ũcio ĩngĩ Jesu thĩinĩ wa Kana ya Galilaya, kũrĩa eekĩte maĩ ndibei. Na warĩ mũndũ ũmwe wa ũthamaki, ũrĩa mwana wake warĩ mũthũku thĩinĩ wa Kaperinaumu, Ũyũ aĩguĩte atĩ Jesũ nĩokĩte kuuma Judea athiĩ Galilaya, nĩathiĩte kũrĩ we na akĩmũũya nĩguo aikũũke ahonie mwanake, nĩgũkorwo aarĩ hakuhĩ gũkua. Jesu nĩendete kũrĩ we atĩrĩ, Mũngĩaga kuona imenyithya na maũndũ ma kũgegania, mũtikwĩtĩkia. Ĩtaa kũrĩ we ũla wa ũthamaki, Mwathani, ĩkĩa mbee kaana kakwa kakue. Jesũ akĩmwĩa atĩrĩ, Ũka, mũndũ waku wa ĩthĩ nĩatũũaa. Nake mũndũ ũcio nĩetĩkĩĩtie kĩũmbe kĩla Jesũ aamwĩĩte, na agĩthiĩ. Kwa nĩ ũndũ wake kũikũũka, andũ ake a ũtungata nĩmamũtũnganie na makĩmwĩla makĩuga atĩ ndungata yaku nĩ ĩtũũlaa. Nĩaũĩie kũũ kuuma kũrĩ o thaa ĩrĩa mwanake ũcio aathondekete. Nao makĩmwĩra atĩ ira thaa ya mũgwanja nĩyo nyũũ ĩmũtigĩte. Nĩamanyĩte nĩ ũndũ ũcio ithe atĩ thaa ĩyo nĩyo Jesũ eĩte we atĩ mũndũ waku nĩatũũaa muoyo, na nĩetĩkĩtie we

mwene na andũ a nyũmba yake yothe. Kĩmanyithyo kĩa kelĩ kĩndũ kĩĩ ĩngĩ nĩkĩekĩtwe nĩ Jesu oka kuuma Judea athiĩ Galilaya.

5

Thutha wa maũndũ macio kwarĩ na mbũthĩ ya Ayahudi, na Jesũ nĩambatire Jerusalemu. Nĩ kũu Jerusalemu kũna kĩvata kya maaĩ kĩa ngondu, kĩrĩa kĩĩtwa kwa Kĩheberu Bethesda, kĩrĩ na ithandũkũ ithano. Thĩinĩ ĩsyĩ kwalĩĩtwe ũingĩ mũno wa andũ arĩa manyũ, atumumu, akũũ, aũmũ, meeteelya kĩonyo kya maaĩ. Mũtũmi nĩgũkorwo kũringana na ihinda nĩatharũkaga thĩinĩ wa kĩvĩkĩ, na maaĩ makĩthukũmio, nĩ ũndũ ũcio ũrĩa wa mbele kũingĩra thutha wa ũthukũmio wa maaĩ nĩahonokaga o ũrĩa mũrimũ ũrĩa wamũnyiitĩte. Kwaĩ na mũndũ ũmwe kũu ũkũete mĩaka mĩongo ĩtatũ na ĩnana thĩinĩ wa ũhĩnju wake. Ũyũ onete Jesũ alĩĩte thĩ, na amanyete atĩ nĩ aĩ na ĩthya ndaĩ mũno, eĩte kũrĩ we, Nĩwendete kũhona? Mũnini ũcio nĩamũcookĩĩie akĩmwĩa atĩrĩ, Mwathani, ndĩ na mũndũ wa kũndĩĩka kĩvĩũnĩ rĩrĩa maĩ makĩthukũmĩka, no rĩrĩa ndoka nĩ, mũndũ ũngĩ nĩaikũũkaga mbee wakwa. Jesu ĩtĩĩa kũu, Ũkĩa, oya kĩlaa kyaku na ũthie. Na o hĩndĩ ĩyo mũndũ nĩonĩe ũũmĩ, na akĩoya kĩanda kĩake na akĩthiĩ akĩenda. Kwarĩ sabato mũthenya ũcio. Nĩmeetawa nĩ ũndũ ũcio Ayahudi kũrĩ ũrĩa wahoniĩtwo, Nĩ sabato, ti wĩkĩkĩte kũrĩ we kũoya kĩrĩrĩ. Nĩacookiie kũu, ũla wandũmie mũthĩ, ũcio nĩwe wandĩĩie, oya kĩanda kyaku na ũthiĩ. Nĩmamũũyie nĩ ũndũ ũcio, Nĩ ũũ mũndũ ũla wĩĩte kũrĩ wee, oya kĩrĩrĩ kĩaku na ũthiĩ? Ũla ũthonithĩtie ndaamenyete

nũũ, nĩgũkorwo Jesũ nĩethiĩte kĩũngano kĩĩ handũ hau. Thutha wa maũndũ macio, Jesũ nĩonete ũmwe hekarũ-inĩ na akĩmwĩra, Ona, ũmĩ nĩũkĩa mũgima, ndũkae kũhia ĩngĩ, nĩguo ũndũ mũũru gũkĩra ũcio ndũkone. Mũndũ ũcio nĩathiĩ na akĩĩla Ayuudi atĩ Jesũ nĩwe wamũthondekete mũimu.

Na nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ Ayahudi maatuĩkanagĩria Jesũ na maaendaga kũmũũraga, nĩ ũndũ ekaga maũndũ maya mũthenya wa Sabato. Nĩ ũndũ Jesũ nĩacookĩĩie atĩĩrĩ, Ithe wakwa nĩatũũraga ewĩra nginya rĩu, na niĩ nĩndĩraewĩra. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ nĩ ũndũ ũcio makĩendya mũno kũmũthĩĩa we Ayahudi kũmũũlaga, nĩ ũndũ ti wamenyanga Sabato yene, no na o na Ithe wake mwene aathanĩĩte Ngai, akĩĩthondeka mwene ũndũ ũmwe na Ngai.

Nĩakĩĩte nĩ ũndũ ũcio Jesũ na akĩmeera atĩrĩ, Ti nĩkuo, ti nĩkuo, ndĩmwĩra inyuĩ, ti ũhotete mwana kwĩka kĩndũ kuuma kũrĩ mwene, angĩkorwo ti kĩndũ onete Ithe ũkĩĩka. Ĩrĩa nĩguo angĩkorwo ũla ekaga, icio na Mwana o ta ũguo ekaga. Ithe nĩendete mũriũ na nĩonania kũmũ maũndũ mothe ĩrĩa ekaa, na nĩakamũonania mĩĩmo mĩnene kũũ ĩyo nĩguo inyuĩ mũkaamakae. Ta ũndũ Ithe nĩasyũkĩthya akũũ na akamahe ũtũũmi, ũguo no Mũthiũ amaheaa ũtũũmi ala endete. Nĩgũkorwo Ithe ndatuĩraga mũndũ o na ũmwe ciira, no nĩaheete Mũriũ ũhoti wa gũtuĩra ciira wothe, Nĩguo andũ onthe matĩĩe Mwana ta ũrĩa matĩĩaga Ithe. Ũrĩa ũtarĩ kũtĩĩa Mwana ndatĩĩaga Ithe ũrĩa wamũtũmĩte. Ti nĩndĩmwĩa ti nĩndĩmwĩa atĩ ũla ũkũigwa kiugo kĩa me na akĩĩtĩkĩa ũla wandũmĩte arĩ na ũtũũmi

wa tene na tene, na ndokaa ũtuĩthio-inĩ, no nĩatũkĩte kuuma kũrĩ gĩkuũ athiĩ ũtũũmi-inĩ. Ti ngwĩkia wĩ ti, nĩndĩmwĩa atĩ ĩthaa nĩĩkoka, na ĩndĩ ĩno nĩyo, ĩrĩa akuũ nĩmakaigwa mũkano wa Mwana wa Ngai, na arĩa makaigwa nĩmakatũũra. Ta ũndũ Ithe ĩ na ũũmi thĩinĩ wake mwene, ũguo nĩaheete Mũiũ ũũmi wa kũgĩa na thĩinĩ wake mwene, Na ũtemi aamũheie we, na ũtuanĩsi wa kũika, nĩũndũ mũndũ wa mũndũ nĩwe. Mũtikamakae ũndũ ũyũ, nĩgũkorwo nĩĩkoka thaa ĩrĩa andũ othe arĩa marĩ thĩinĩ wa mbĩĩa makaigua mũgambo wake. Na nĩmakoima ala meekĩte maũndũ mega thĩinĩ wa ũthũku wa ũtũũmi, na ala meekĩte maũndũ matanĩĩ thĩinĩ wa ũthũku wa ũtuanĩo.

Ndingĩhota gwĩka kĩndũ kĩa mwene wakwa. Ta ũrĩa ndĩthikagĩĩte nĩguo nĩndĩtuagĩra, na ũtuĩri wakwa nĩ wa kĩhooto, nĩ ũndũ ndĩthĩĩaga ũendeo wakwa, no nĩndĩthĩĩaga ũendeo wa Ithe ũrĩa wandũmĩte. Aingĩ nĩ niĩ ndĩĩthĩĩte ũhoro wakwa mwene, ũira wakwa ti wa ma. Ũngĩ nĩwe ũmbĩaa ũhoro wakwa, na nĩndũĩ atĩ ũmbĩo ũla aambĩaa ũhoro wakwa nĩ wa ma. Inyui mwatumie kwa Johana, na nĩaumbũĩte ũhoro wa ma. Niĩ ndikwĩtĩkĩĩa ũtaĩ wa kĩama kuuma kwa mũndũ, na nĩndaĩa maũndũ maya nĩguo ĩnyuĩ mũhonokio. Ula wĩ taa ũla ũkĩvaka na ũkĩmũika, no ĩmwe mwendete kũkenea kwa thaa ũtheri-inĩ wake. Niĩ na ndĩ na ũira ũnene kũgĩra wa Johana, nĩ ũndũ mĩĩmo ĩrĩa Ithe andĩkĩĩrĩe nĩguo ndĩmalĩĩe, yo mĩĩmo ĩrĩa niĩ ndĩĩkaga, ĩĩragia ũhoro wakwa atĩ Ithe nĩandũmĩte. Na Ithe ũla ũndũmĩte nĩwe ũneneete ũhoro wakwa. Mũtionĩte mũkĩigua mũkano wake o na ĩmwe kana mũkĩona mbonyo yake, Na kiugo gĩake mũtĩ na kĩo kĩĩkaa thĩinĩ wanyu, nĩ ũndũ ũla watũmĩte,

ũcio mũtĩ mwĩtĩkia. Mũthuthanie maandĩko, tondũ ĩmwe mũĩciĩtie atĩ thĩinĩ wamo mũrĩ na ũtũũmi wa tene, na icio nĩcio iria ikũmbũkaga ũhoro wakwa, Na ti mwendete ũka kũrĩ niĩ nĩguo mũgĩe na ũtũũmi. Ndĩwĩthĩĩaga ũtukũ kuuma kũrĩ andũ. Nĩ nĩndamanyĩte ĩmwe atĩ mũtĩ na ũsũ wa Ngai thĩinĩ wanyu ene. Nĩndokete na itina ya ithe wakwa, na mũtiamũkĩĩa. Angĩka ũngĩ oke na itina yake mwene, ũla nĩmũkamũamũkĩa. Mũhota atĩa kwĩtĩkia, o ĩmwe mũkĩamũkĩra ũkenia kuuma kũrĩ mũndũ ũngĩ, na ũkenia ũrĩa kuuma kũrĩ Ngai ũmwe wiki mũtiũthaa? Mũtĩkanone atĩ nĩ niĩ nĩngamũthitanga kũrĩ Ithe. Nĩ ũrĩ ũrĩa ũmũthitanaga Musa, ũrĩa inyuĩ mwĩhokete. Angĩ mwetĩkĩĩte Musa, mwetĩkĩĩte ĩndĩ niĩ, nĩgũkorwo ũla nĩandĩkĩte ũhoro wakwa. Kana ĩla kũ maandĩko ma ũla mũndũ mũtĩ mwĩtĩkĩa, mũkamwĩtĩkia atĩa ciugo syakwa?

6

Thutha wa ũndũ ũcio, Jesũ nĩathiire mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa iria rĩa Galilaya rĩa Tiberiasi, Na kĩũngano kĩnene nĩkĩamũmũmĩte, nĩ ũndũ nĩmonete imenyithya syake iria ekĩte kũrĩ arĩa arũaru. Nĩambĩĩte kũthĩĩ kĩĩma-inĩ ũla Jesũ, na kũu nĩaikele hamwe na aũthĩ ake. Ĩĩ na hakuĩ pasaka, ĩla mũthenya wa kũthimĩa wa Ayuudi. Nĩaĩnĩte maitho nĩ ũndũ ũcio Jesu na ona atĩ kĩũngano kĩnene kĩũkaa kũrĩ we, etheete Filipo atĩrĩ, Tũkagũla mĩkate kũ nĩguo andũ aya maĩe? Ino nĩyo endĩ eetĩĩe ĩkĩmũgeia, we mwene nĩamanyĩĩte kĩla eetũmĩĩe kũĩka. Filipu nĩamũcookithie atĩrĩ, Mĩkate ya denarii mĩana ĩĩlĩ ndĩtoaa kũrĩ o nĩguo o ũmwe wao

aĩkĩe kĩndũ kĩnini. Ũmwe wa arutani ake, Andulea mũndũ wa nyina ũmwe na Simoni Petelo, eethawa kũmũ, Kũĩ mwana ũmwe aha, ũrĩa ũĩ na mĩkate ĩtano ya mũthi na thamaki ĩĩlĩ, no ici nĩ kĩĩ kũrĩ andũ aingĩ ũguo? Jesũ nĩatĩĩte, Ĩkai andũ meikale thĩ, na kũu handũ kũarĩ na nyeki nyingĩ. Nĩ ũndũ ũcio andũ a nthaka makĩikala thĩ, maarĩ ta ngĩĩ ithano. Jesũ nĩoyĩte mĩkate ĩyo na ũthĩ wa kũthaiũ nĩagaĩte arutani, nao arutani nĩmagaĩte kũ ala mekĩĩte thĩ, na ũndũ ũmwe nĩmagaĩte thamaki ũingĩ ta ũrĩa mendete. Rĩrĩa maiyũĩtie, akĩĩra arutani ake atĩrĩ, Onganĩai tũkũngũ tũrĩa tũtiganĩirie, nĩguo gũtikae kĩndũ kĩũmanange. Nĩmakonganie nĩ ũndũ ũcio na makĩĩyũithia itũmba ikũmi na ĩĩlĩ cia tũkũũngũ twa mĩgate ĩtano ya mũtĩĩ ĩrĩa yatiĩtie kũrĩ arĩa maarĩĩte. Andũ nĩ ũndũ ũcio, mona kĩmanyithyo kĩrĩa ekĩte Jesũ, mekwĩra atĩrĩ ũyũ nĩwe mũnabii wa ma ũrĩa ũũkaga thĩ ĩno. Jesus nĩ ũndũ ũcio amenyete atĩ nĩmekwenda kũũka na kũmũnyiita nĩguo mamũtue mũthamaki, nĩetheemete ĩngĩ kũu kĩĩma we mwene.

Hĩndĩ ĩrĩa ũtukũ wakinyĩa, arutani ake makĩikũũka nginya iria-inĩ. Na matoonyete thĩinĩ wa marikabu, mekĩte kũũka mũlĩma wa ivia mathiĩ Kaperinaumu. Nduma ĩtanĩĩ yatũmĩte, na Jesũ ndokĩte kũmakora. Iria nĩryarahũkĩtwo nĩ ũndũ wa rũhuho nene rũkĩhuhuta. Mekwĩ maathĩĩte mbĩa ĩla ĩtano na ĩĩlĩ kana mbĩa mĩongo ĩtatũ, maonete Jesũ ethĩĩte ĩla ya iia na kũũma kũvĩkĩĩa wa mbatũ, na mekwogopete. Nowe aumbaa atĩĩte, Nĩ niĩ, mũtiĩogope. Nĩmendete nĩ ũndũ ũcio kũmũoya we thĩinĩ wa ngalawa, na o ũmũthĩ ngalawa ĩkĩoneka ĩĩ igũlũ wa thĩ kũrĩa maatheete.

Mũthenya ũrĩa warũmĩrĩire, kĩũmba kĩrĩa kĩarũgamĩte mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa iria kĩonete atĩ watũ ũngĩ ndwarĩ kũu angĩkorwo ti ũmwe ũrĩa arutwo ake matoonyete, na atĩ Jesũ ndaatoonyete hamwe na arutwo ake thĩinĩ wa watũ, no arutwo ake oiki nĩo mathiire. Ĩngĩ na syokĩte tũtũĩ kuuma Tiberiasi hakuhĩ na ndũ ũrĩa maarĩĩte mũkate Mwathani aathukũũte, Rĩrĩa kĩũmbe kĩonete atĩ Jesũ ndekũ kũu kana aũthĩ ake, o nao makĩĩa thĩinĩ wa marikabu na magĩthiĩ Kapelanaumu makĩendaa Jesũ. Na mekwĩte ũmwe mbee ya iia, makĩmwĩia, Mũtumia, nĩ ĩĩ ũũ ũokĩte? Jesũ nĩacookĩtie kũo na akĩuga, Ti nĩndĩmwĩa, ti nĩndĩmwĩa, nĩmũndethi, ti nĩonete imanyithyo, no nĩmũlĩĩte kuma mĩkate na mũkĩũthia. Wĩthĩa ti iyo ĩla ĩthĩonekaa, no wĩthĩa iyo ĩla ĩĩkalaa kũma ũtũũmi wa tene, ĩla Mwana wa Mũndũ ekũmũhe, ũndũ nĩgũkorwo Ithe nĩamũĩkĩte mũhũũri, Ngai. Nĩndeerire kũrĩ we, Twĩke atĩa nĩguo tũrute mĩrimo ya Ngai? Jesũ nĩacookiie na akĩmeela atĩrĩ, Ĩno nĩyo wĩla wa Ngai, nĩguo mwĩtĩkie ũla ũrĩa atũmĩte.

Nĩndethiĩte nĩ ũndũ ũcio kũrĩ we, Nĩ kĩĩ nĩ ũndũ ũcio wĩkaga wĩ kĩmenyithya nĩguo tũone na tũkwĩtĩkie? Nĩ kĩĩ ũrutaga? Maithe maitũ nĩmalĩĩte mana kũu werũ-inĩ, ta ũrĩa kwandĩkĩtwe, nĩamaheanire mũgate wa kuuma itunĩ nĩguo malĩe. Jesũ akĩmeethya atĩrĩ, Ti nĩnĩ, ti nĩnĩ, ndamwĩra atĩ ti Musa wamũheire mũkate ũkĩuma ituni, no Ithe wakwa nĩwe ũmũheaga mũkate wa ma ũkĩuma ituni. Nĩgũkorwo mũkate wa Ngai nĩ ũla ũikũũka kuuma ituni-inĩ na ũkaheanaga ũtũũmi thĩ-inĩ. Nĩndethĩte ona kũrĩ we, Mwathani, hĩndĩ syothe ũhe ĩthĩ mũkate ũyũ. Jesu akĩmeea atĩrĩ, Nĩ niĩ ndĩ mũkate wa ũtũũmi.

Ũrĩa ũũkaga harĩ niĩ ndakona ng'aa, na ũrĩa wĩtĩkĩĩte thĩinĩ wakwa ndakona nyoota o na rĩ.

No ĩĩ ndamwĩĩa atĩ nĩmwonete na mũtiĩtĩkia. Kĩla kĩndũ kĩrĩa ithe anengea nĩkaũka kũrĩ niĩ, na ũrĩa ũũkaga kũrĩ niĩ ndikamũingata nja. Nĩgũkorwo nĩndikũ thĩ kuma igũrũ ti nĩguo nĩke ũrĩa wendete wakwa, no nĩke ũrĩa wendete wa ũrĩa wandũmĩte. Ĩno nĩ mwĩndũ wa Baba ũrĩa wandũmĩte, nĩguo kĩla kĩndũ kĩrĩa anengete ndikaniine o na kĩmwe kĩa kĩo, no nĩngũkĩũkĩtya mũthenya wa kũũma. Ũndũ ũyũ nĩ wendo wa ũrĩa wandũmĩte, nĩguo mũndũ wothe ũrĩa wonaga Mũriũ na etĩkĩaga we agĩe na ũtũũmi wa tene na tene, na nĩngamũũkĩa nĩ niĩ mũthenya wa kũũmĩĩa. Nĩ ũndũ ũcio Ayahudi nĩmanyunyĩtie ũhoro wake tondũ oigĩte atĩrĩ, Niĩ ndĩ mũgate ũrĩa wĩkũrũkĩte kuuma igũrũ, Na mekwĩĩa, Ti ũyũ nĩwe Jesũ mũndũ wa Josefu, ũrĩa ithuĩ tũũĩ ithe na nyina? Nĩ ũndũ ũrĩkũ ũyũ ekwĩa atĩ kuuma kũu ithuĩ nĩndikĩte? Nĩaacookithie nĩ ũndũ ũcio Jesũ na akĩmavĩĩa atĩrĩ, Mũtikanonete mũmwe na ũla ũngĩ. Kũtili mũndũ ũngĩweza kũũka kũrĩ niĩ, akorwo ti Ithe ũrĩa wandũmĩte nĩwe ũkamũkuua, na niĩ nĩngamũarahũra mũthenya wa kũrĩkĩrĩria. Nĩ ndĩkĩtwe thĩinĩ wa anabii, na makaava othe maamanyĩsĩtwe nĩ Ngai. Wothe ũla ũkwĩgua kuuma kũrĩ Ithe na akamanya nĩokaga kũrĩ niĩ, Ti nĩ ũndũ Ithe mũndũ o na ũrĩkũ nĩonete, angĩkorwo ti ũrĩa ũrĩ kuuma kũrĩ Ngai; ũyũ nĩwe wonete Ithe. Ti nĩnĩ, ti nĩnĩ, ndĩmwĩa atĩrĩ, ũrĩa wĩtĩkĩĩte thĩinĩ wakwa arĩ na ũtũũmi wa tene na tene. Nĩ niĩ mũkate wa ũtũũmi. Maithe manyu maalĩa mana werũ-inĩ na makua Ũyũ nĩ mũkate ũla ũkĩikũũka kuuma itũũla-inĩ, nĩguo mũndũ alĩe kuuma harĩ

guo na ndakae. Nĩ ndĩ mũkate ũ ũtũũ ũ kuuma itũũni wa ĩũ ũikũũkĩte. Ũngĩ mũndũ alĩa kuuma ũũ wa mũkate, nĩakatũũa mbaka tene. Na mũkate ũ nĩo nĩ nĩkũheana, nĩ nyama yakwa, ĩla nĩ nĩkũheana nĩ ũndũ wa ũtũũ wa thĩ. Nĩmakĩĩ kũgĩana nĩ ũndũ ũcio kũrĩ ũmwe na ũrĩa ũngĩ Ayahudi makĩũria atĩ, Ũyũ nĩ atĩa akĩhota gũtũhe nyama yake tũrĩe? Nĩ ũndũ ũcio Jesũ oigwite kũrĩ o, Ti nĩ, ti nĩ, ndĩmwĩa inyuĩ, angĩkorwo mũtarĩa nyama ya Mwana wa Mũndũ na mũnyue thakame yake, mũtĩĩ na ũtũũro thĩinĩ wanyu. Ũla ũkũlya nyama yakwa na ũkũnyua thakame yakwa ĩna ũtũũmi wa tene na tene, na nĩ nĩngamũũkĩthya mũthenya wa kũũma. Nĩgũo nyama yakwa ti nĩyo ĩlĩ ya kũlĩa, na thakame yakwa ti nĩyo ĩlĩ ya kũnyua. Ũla ũkũlĩa nyama yakwa na ũkũnyua thakame yakwa aikaĩa thĩinĩ wakwa, na niĩ thĩinĩ wake. Ta ũrĩa Ithe ũrĩa ũrĩ mũoyo aandũmĩte, na niĩ ndĩtũũraga mũoyo nĩ ũndũ wa Ithe, ũguo no guo ũrĩa ũkũndĩa nake nĩegũtũũra mũoyo nĩ ũndũ wakwa. Ũyũ nĩ mũkate ũla wakũũ kuuma kũu itũũla ũkĩikũũka, ti ta ũrĩa maithe manyu maalĩĩte mana na makua, ũla ũkũlĩa mũkate ũyũ nĩagatũũla nginya tene. Ici nĩcio eetie arĩ kĩũngano-inĩ akĩruthia kũu Kaperinaumu.

Aingĩ nĩo kwoou maũthĩ kũuma kũu a athĩ ake mekĩĩte, Ũũmu nĩ ũũ ndeto ĩĩ, nũũ ũngĩkĩa kũmĩthikĩĩa wake? Kũmenya nĩ Jesũ thĩinĩ wake atĩ nĩmanungũnĩka ũhoro ũyũ arutwo ake, akĩmeera, ũndũ ũyũ nĩũmũhĩngithia? Aingĩ nĩ ũndũ ũcio mũona Mũiũ wa Mũndũ akĩambata kũrĩa arĩ mbee? Kĩoho nĩ kĩla kĩtũmaa mũndũ aike mũũmũ, nyama ndĩteithaaya kana kanini, ciugo ila nĩndamwĩthaa nĩ kĩoho na nĩ mũũmũ. No nĩ kũĩ kuuma thĩinĩ wanyu amwe ala matietĩkĩtie. Nĩamenyete kuuma

kĩambĩĩĩo Jesu ala nĩ amwe ala matietĩkĩtie na nũũ nĩ ũla ũkamũneana. Na nĩendete, Nĩkĩo ndamwĩĩte atĩ mũndũ o na ũmwe ndangĩhota kũũka kũrĩ niĩ, angĩkorwo ndaheete kuuma kũrĩ Baba wakwa. Kuuma ũndũ-inĩ ũcio, aingĩ a arutani ake nĩmoimire, magĩcooka thutha, na matikaĩ magĩthiĩ hamwe nake. Nĩoigĩte nĩ ũndũ ũcio Jesũ kũrĩ arĩa ikũmi na ĩĩrĩ, Ti na ĩnyuĩ o na mwendete kwĩthiĩa? Simoni Petelo nĩakĩĩtie atĩrĩ, Mwathani, tũkathiĩ kũrĩ ũ? Wĩ na ciugo cia ũtũũmi wa tene. Na ithuĩ nĩtũmwĩtĩkĩĩte na tũmenete atĩ wee nĩwe Kristũ, Mũũ wa Ngai ũrĩa ũĩ mũũmi. Jesũ akĩmacookeria atĩrĩ, Githĩ ti niĩ ndamũthuurire inyuĩ ikũmi na ĩĩlĩ? Na ũmwe wanyu nĩ ngoma. Nĩatũmĩte Yuda wa Simoni Iskariote, ũndũ ũyũ nĩgũkorwo nĩendete kũmũneana, ũmwe wa ala ikũmi na ĩĩrĩ.

7

Na Jesu nĩendete kũthiĩ Galilaya mbee ya maũndũ mau, ti nĩ ndendete kũthiĩ Judea, nĩ ũndũ Ayahudi mekwata ũmũ kũmũũlaya. Kwaĩ na hakuhĩ ĩtũũ ya Ayahudi ya mathũũnĩ. Nĩ ũndũ ũcio andũ a nyina makĩmwĩra atĩrĩ, ũka kuuma haha ũthiĩ Judea, nĩguo arutani aku maone mawĩra marĩa ũreka, Hatina mũndũ ũĩkaga kĩndũ kĩa hĩtho na akaenda kũoneka ũthingu-inĩ. Angĩkorwo ũĩkaga maũndũ maya, ĩonanie thĩ. Kana ala andũ a nyina ake matietĩkĩtie thĩinĩ wake. Jesu akĩmeea atĩrĩ, Ĩthaa yakwa ndĩkinĩte, no ĩthaa yanyu ĩkoragwo ĩĩ ndũnganĩ hĩndĩ ciothe. Thĩ ĩkwĩthya ũthĩ wa ĩno kũmũthĩĩa ĩmwe, no nĩũndethaa nĩ, ũndũ nĩndĩ ũira wa ĩno atĩ mĩĩmo ya wake nĩ mĩũru. Inyui

ambai kũthiĩ ndani ya siku ĩno ya kũthimĩa, nĩ ndĩkwamba ndani ya siku ĩno ya kũthimĩa, nĩ ũndũ ĩthaa yakwa ndĩkwĩhinĩĩthya. maũndũ maya no kwĩa aameela o ĩkĩaa Galilaya Kũngĩ andũ a nyina nao maambĩĩe kwambata, hĩndĩ ĩyo na we mwene akĩambata kũrĩ kĩruga kĩu, ti ũthĩ wa ũthayũ, no ta ũthĩ wa hĩthũko. Andu a Ayuudai nĩ ũndũ ũcio mekũmũthĩĩa thĩinĩ wa mũthenya ũcio wa kũũngana na mekwĩĩa, Ũla arĩ kũ? Na nĩ kwarĩ na ũnuguni mũingĩ ũkoniĩ wake thĩinĩ wa ĩndũ syĩa. Ala nĩ mekwĩa atĩ nĩ mwega, angĩ nĩ mekwĩa, aca, no nĩ akũhĩtithia ĩndũ syĩa. Hatina mũndũ o na ũmwe ũtukũ ũkwĩaa na wĩyokei ũhoro wake nĩ ũndũ wa gwĩtigĩĩa Ayahudi.

Ĩla mũthenya wa kũũngana ũkĩ katĩkatĩ, Jesũ nĩambatĩte thĩinĩ wa nyũmba ĩtaũ na akĩũthia. Na makĩatigĩia Ayuudi makĩuga atĩrĩ, Ũyũ nĩamanyĩte atĩa andĩki ataonĩte? Ĩsũ nĩacookĩĩte nĩ ũndũ ũcio akĩmeea atĩrĩ, ũrutani wakwa ti wakwa, no wa ũrĩa wandũmĩte, Angĩ mũndũ endaa gwĩka ũrĩa Ngai endete, nĩakamenya ũhoro wa ũrutani ũyũ, kana nĩ kuuma kũrĩ Ngai kana nĩ niĩ ndĩraaria kuuma harĩ niĩ mwene. Ũla ũkwaĩa kuuma kwa we mwene nĩakũthaa ũtukũ wake mwene, no ũla ũkũthaa ũtukũ wa ũla wamũtũmĩte, ũyũ nĩ wa ma, na ũtavĩ thĩinĩ wake ndũĩ. Ti Moses nĩamũheete watho? Na hatĩrĩ mũndũ wa thĩinĩ wanyu ũrĩa ũĩkaga watho. Nĩ kĩĩ mũndethaĩa kũnjũlaga? Kĩũngano kĩacookia na kĩkiuga, Ũĩ na ndaimonio, nũũ ũkũvoya gũkũũlaga? Jesũ nĩacookiie na akĩmakĩĩa atĩĩ, Wĩa ũmwe nĩndĩkĩte, na inyuothe nĩmũkayũkaa nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ. Moses nĩanengeete inyuĩ ũtaũni, ti ũndũ nĩ wa Moses, no nĩ wa maithe, na mũmũmĩ wa kyumamũko mũtaũaa mũndũ. Angĩ

kũthũa kũwĩkĩtwa mũndũ mũthenya wa Sabato nĩguo watho wa Musa ndũkaunĩkwo, nĩ niĩ mũnakĩĩa nĩ ũndũ ndathondekithie mũndũ wothe aĩ mũthĩĩ mũthenya wa Sabato? Mũtiathime kũlingana na ũoneki, no mũthime ũtuanĩo wa kĩhooto. Mekwĩĩte nĩ ũndũ ũcio amwe kuuma kũrĩ andũ a Jerusalemu, Ti ũyũ nĩwe ũrĩa mendete kũũlaga? Na ona, arĩa ũthĩ, na hatĩrĩ kĩndũ kũrĩ we mekwĩa. Ndakavata atwi nĩmamanyĩte atĩ ũyũ nĩwe Kilisto kwĩ? Kila ũũ tũũĩ kũa ũyũ nĩ wa, no Kilisto ĩndĩ akoka, ndamũndũ nĩamanĩĩte kũa nĩ wa. Nĩakayĩĩte nĩ ũndũ ũcio thĩinĩ wa hekalũ akĩ kũthuta ũla Jesũ na akĩ kwĩa, Na niĩ mũũĩ, na mũũĩ kũuma kũ ndĩ, na kũuma kũ niĩ mwene ti nĩndokete, no nĩ wa ma ũla ũndũmĩte niĩ, ũla ĩmwe ti mũũĩ. Nĩndamanya we, tondũ nĩ ndĩ kuuma kũrĩ we, na ũla nĩwe wandũmĩte. Nĩmamũthĩĩte nĩ ũndũ ũcio kũmũnyiita, na ndũmwe ndaĩkĩte ũthĩ we moko, nĩ ũndũ thaa yake ndĩathĩ ĩkinyĩte. Aingĩ kuuma kwa kĩũngano nĩmeetĩkĩĩe thĩinĩ wake na makwĩĩa atĩ Kilisto ĩla akoka, ti nĩekwĩka ĩsyĩ ĩngĩ nyĩngĩ kũũ ĩsya isĩ ũyũ ekĩte? Afalisai nĩmaikwĩte kĩũngano kĩa andũ kĩnũngũnĩte ũhoro wake maũndũ macio, na Afalisai na athĩnjĩri akũũ nĩmatũmĩte atei nĩguo mamũnyiite. Nĩendete nĩ ũndũ ũcio Jesũ, Nĩndĩ hamwe na ĩmwe mũthenya mũnini mũno, na nĩthie kũrĩ ũrĩa watũmĩte. Mũkaandethya na ti mũkanona, na kũla ndĩ ĩnyũ ti mũkwĩthya kũũka. Nĩ ũndũ ũcio Ayahudi makĩĩthĩta kũrĩ ene ene atĩrĩ, Kũ ũyũ nĩekũthiĩ kũthiĩ, nĩguo ĩthũĩ tũtikamũona? Kana nĩekũthiĩ kũrĩ ũmbũthano wa Ayunani na kũrutana Ayunani? Nĩ ũũ ũndũ ũũ ndeto ĩrĩa arĩtie, atĩ mũkaamatha na ti mũkanona, na kũrĩa ndĩ nĩ, ĩmwe ti mũkwĩthya kũũka?

Mũthenya-inĩ wa ĩthĩo, ũrĩa warĩ mũnene wa kĩũmano kĩu, Jesũ aimĩte na akaya akĩuga atĩrĩ, Mũndũ o wothe ũrĩa ũmĩte nyota nĩoke kũrĩ niĩ anyue. Ũla ũwĩtĩkĩĩte kũũ, ta ũrĩa wandĩkĩtwe, nĩakoima njũũĩ cia maaĩ ma ũtũũmi nda-inĩ wake. Ũndũ ũyũ nĩoigĩte ũhoro wa Roho ũrĩa mekwenda kwamũkĩra arĩa maamwĩtĩkĩtie, nĩgũkorwo Roho Mũtheru ndaakinyĩte kũheano, tondũ Jesũ ndaakinyĩte atũũgĩrio. Aingĩ nĩ ũndũ ũcio kuuma kwa ũingĩ ĩla maĩkĩte kĩa nzeve kĩa ũhoro mekwĩĩa, Ũyũ nĩwe kwĩ na ma mũnabii. Angĩ meetwaa, Ũyũ nĩwe Kilisto, angĩ meetwaa, Ti kũũma Galilaya Kilisto ũũkaa? Ndĩ maandĩko meerire atĩ Kristũ ũkooka kuuma mbeu-inĩ ya Daudi na kuuma Bethlehemu, itũũra-inĩ kũrĩa Daudi aarĩ? Ũvangani ũkĩgĩa thĩinĩ wa kĩũngano nĩ ũndũ wake. Amwe ao nĩmendete kũmũnyiita, no ũtakũĩ nĩaikĩte moko igũũ wake. Nĩmokĩte nĩ ũndũ ũcio atei a ũtethyo kũrĩ athĩnjĩri akũũ na Afalisai, nao makĩmavũũĩa atĩrĩ, Nĩkĩĩ mũtamũletete? Atei maakĩiwe atĩrĩ, Gũtirĩ mũndũ wĩ wakĩa kwaria ta ũrĩa mũndũ ũyũ ekĩte. Nĩmacookĩtie nĩ ũndũ ũcio Afalisai, Anga o na inyuĩ nĩmũhĩtĩtie? Kana nĩ kũrĩ mũndũ ũmwe wa atongoria etĩkĩtie thĩinĩ wake, kana wa Afarisai? No kĩĩndĩ ũmati ũyũ ũtamenyete watho nĩ arumĩtwo nĩ kĩrumi. Nikodemo, ũrĩa wokĩte kũrĩ we ũtukũ, ũmwe wao, ekwaa kũrĩ o, Ndeto ũthĩ witũ ũtuĩte mũndũ, ũngĩ ti ũthikĩĩte kũũ we mwene mbee na ũmenye kĩla ekaa? Nĩmamũkĩĩte na makĩmwĩla, Mũtikana na we ũkuuma kũu Galilaya? Ũthuthũkĩthye na wone atĩ mũnabii ũkuuma kũu Galilaya ndekĩte ũkĩũkĩa. Na ũthiĩte o ũmwe mũciĩ wake.

8

Jesus nĩathiĩte kũrĩma kĩĩma kya mĩtĩ ya mĩtamaiyũ. Kĩroko kana ĩndĩ ĩla kwa ũthĩ nĩokĩte kwa hekarũ, na andũ onthe nĩmokaga kũrĩ we, na ĩkala nĩarutaga ũo. Makuĩ na andũ a maandĩko na Afalisai maka ũmwe ũkuĩtwe nĩ ũtharia, na maĩkĩte we katĩ. Nĩmamwĩĩa, Mũalimu, mũndũ-wa-aka ũyũ nĩakũũĩtwo ekĩte ũtharia, na kũ ũtemi witũ Musa nĩathanĩte atĩ andũ ta acio mahũũlwo na mahiga. Wee nĩ ũkwĩa atĩa? Ũndũ ũyũ nĩmekwĩie makĩmũgeia, nĩguo makorwo na thitango ya kũmũthitanga. No Jesũ akĩinamĩa thĩ, akĩandĩka na kĩara thĩinĩ. Ta ĩla nĩmathiĩte kũmũũia, nĩetemũkĩte na akĩmakwĩa atĩ, Ũla ũtaĩ na wĩhia wanyu nĩamũikĩe ihiga wa mbee. Na ĩngĩ, aĩnamĩĩte thĩ, nĩandĩkaga thĩ-inĩ. Ala nĩo maĩkĩte maathiĩ ũmwe ũmwe, maambĩĩte kuuma kwa athuuri, na Jesũ akĩtigwo na mũndũ-wa-ĩka ũrĩa warĩ katĩ. Ĩtĩĩa Jesu aĩkĩte maitho akĩĩa mũndũ-wa-aka ũla, Mũndũ-wa-aka, makĩĩ kũ? Ndakĩĩ mũndũ ũkwĩtuĩte mũĩhia? Mũndũ ũmwe na ũmwe akĩuga, Ũtarĩ, Mwathani. Nake Jesũ akĩuga, Kana nĩ niĩ ndĩkũtuĩra ciira. Ũka, na kũuma wa ĩno rĩu ndũkae kwĩhia.

Ĩndĩ nĩ ũndũ ũcio Jesu aamĩarĩirie akĩuga, Niĩ ndĩ ũtheri wa thĩ. Ũrĩa ũkũnũmĩrĩra ndegũthiĩ thĩinĩ wa nduma, no nĩegũkorwo na ũtheri wa ũtũũro. Nĩmekwĩĩa nĩ ũndũ ũcio kũrĩ we Afalisai, Wee nĩwĩyũmbĩĩa ũhoro waku mwene, ũira waku ti wa ma. Jesũ nĩacookiie na akĩmakwĩia atĩrĩ, O na ĩngĩ nĩ nĩndĩĩmbaa ũira wa nĩ ũndũ wakwa mwene, ũmbaa wa ma wakwa nĩ wa ma, nĩ

ũndũ nĩndamanyaa kũrĩa ndoimĩte na kũrĩa nĩndathiĩ. No ĩmwe mũtiũĩ kũrĩa ndokaa kana kũrĩa nĩndathiĩ. Inyuĩ mũtuanĩsya kũlingana na ĩĩla nyama, nĩ ndikũtuanĩsya mũndũ o na ũmwe. Na ĩthĩa nĩngũtuĩa na nĩ niĩ, ũtuĩo ũla wakwa nĩ wa ma ũkoete, nĩ ũndũ ndĩ nyũmaa ndĩ ndethi, no nĩ niĩ na Ithe ũla wandũmĩte. Na ĩla mũtũũme wanyu nĩ wandĩkĩtwe atĩ ũira wa andũ eelĩ nĩ wa ma. Nĩ niĩ ũrĩa ndĩumbũĩthya ũhoro wakwa mwene, na Ithe ũrĩa wandũmĩte nĩwe ũkĩumbũĩthya ũhoro wakwa.
Nĩmamwĩtĩte nĩ ũndũ ũcio, Baba waku arĩ kũ? Jesũ akĩmakĩĩtĩka atĩrĩ, Mũtindĩ mũmenyete o na baba wakwa. Angĩkorwo nĩmwamenyete, o na baba wakwa mũngĩamenyete. Macio maũndũ ma ciugo aamĩĩie Jesu kũ ndavĩka ya mbesa, akĩ ũndũ wa kũthũnga kũ hekarũ, na ndamũnyiita mũndũ o na ũmwe, nĩ ũndũ thaa yake ndĩakinyĩte.

Nĩerĩtie nĩ ũndũ ũcio ĩngĩ kũrĩ o ũ Jesũ, Nĩ nĩthiĩ na mũkamatha nĩ, na ĩ ĩla wĩhia wanyu mũkakua. Kũrĩa nĩ nĩthiĩ, ĩnyuĩ ti mũhotete kũũka. Ayahudi nĩ ũndũ ũcio maatũgĩte atĩrĩ, Ti nĩekũũa we mwene, nĩ ũndũ eete, Kũla nĩ nĩthie, ĩmwe ti mũhotete kũũka? Nake akĩmeea atĩrĩ, Ĩmwe mũ wa kũu mũnini, nĩ ndĩ wa kũu ĩtũũ. Ĩmwe mũ wa ũthĩ ũyũ, nĩ ndĩ ndĩ ti wa ũthĩ ũyũ. Nĩndamwĩĩlĩte nĩ ũndũ ũcio atĩ mũkũkua thĩinĩ wa maehia manyu, tondũ angĩkorwo mũtikwĩtĩkia atĩ nĩ niĩ ndĩ, mũkũkua thĩinĩ wa maehia manyu. Nĩmamwĩtawa nĩ ũndũ ũcio, Wee nĩ ũũ? Nake Jesũ akĩmeera, Kĩambĩĩĩo kĩrĩa kĩndĩmwĩra. Ndĩ na maũndũ maingĩ ma kũaria na gũtuĩra ũhoro wanyu, no ũrĩa wandũmĩte nĩ wa ma, na niĩ ĩrĩa ndaiguire kuuma kũrĩ we, icio nĩndĩ kwĩra thĩ. Ti nĩmamenyete atĩ nĩ ithe aendete kũmakwĩa.

Jesu nĩendete kũo nĩ ũndũ ũcio, Rĩrĩa mũkaoya Mũrũ wa Mũndũ, hĩndĩ ĩyo nĩmũkamenya atĩ nĩ niĩ, na ndĩĩkaga kĩndũ o na kĩmwe ndĩ nyene, no ta ũrĩa Baba wakwa aandũthirie, maũndũ macio nĩmo njaragia. Na ũla ũndũmĩte nĩ hamwe na niĩ, Ithe ndandiĩkĩte ndĩ nyiki, nĩ ũndũ niĩ nĩndĩĩkaga maũndũ marĩa mamũkenagia hĩndĩ ciothe. Rĩrĩa aarĩkia kwaĩa maũndũ maya, andũ aingĩ nĩmamwĩtĩkĩĩe.

Nĩatuĩte nĩ ũndũ ũcio Jesũ kũrĩ acio mepĩtĩĩte nake Ayahudi, Aĩ ĩmwe mũikala thĩinĩ wa kiugo kĩakwa, kwĩ na ma mũĩ arutani akwa, Na nĩmũkamenya ũndũ wa ma, na ũndũ wa ma nĩũkamũomosia. Nĩmamũcookerie kũrĩ we, Ithuĩ tũrĩ mbeu ya Iburahĩmu, na gũtirĩ hĩndĩ tũtũmĩte ũtumwa kũrĩ mũndũ o na ũ. Ũkwĩra atĩa wee atĩ nĩmũgaatuĩka ethĩ? Nĩacookiie kũu o Jesũ, Ti nĩndĩmwĩa atĩ wothe ũla wendaa wĩka ĩyo thambĩ nĩ ndungata ya ĩyo thambĩ. Na nĩndũ ũla wa kũthũa ndaikaa thĩinĩ wa nyũmba ĩla ũthĩĩ wa tene, mwana aikaa ũthĩĩ wa tene. Angĩ nĩ ũndũ ũcio Mwana ekũmia ma ũthĩ, kwĩ ma ũthĩ mũkavaa. Nĩndamanya atĩ mũrĩ mbeu ya Abraham, no mũrenda kũnjũraga, tondũ kiugo kĩakwa gĩtingĩa thĩinĩ wanyu. Nĩ ũrĩa ndĩonete harĩ Ithe wakwa nĩguo ndaaria, na inyuĩ nĩ ũndũ ũcio ũrĩa mwonete harĩ ithe wanyu nĩguo mwĩkaga Nĩmakĩĩtĩka na makĩmwĩa, Ithe witũ nĩ Abulahamu. Jesũ akĩmeea atĩrĩ, Angĩkorwo mwarĩ ciana cia Abulahamu, nĩmwekaga mĩĩmo ya Abulahamu. Rĩu no mũrathaa kũnjũraga, mũndũ ũrĩa ndamwĩrĩte ũhoro wa ma, ũrĩa ndaiguire kuuma kũrĩ Ngai; ũndũ ũyũ Iburahĩmu ndekire. Ĩmwe mwĩkaa mawĩko ma ithe wanyu. Nĩndaĩĩ nĩ ũndũ ũcio kũrĩ we, Ĩthĩ tũtĩ tũciaĩtwe kuuma

ũtharia, tũĩ na ithe ũmwe, Ngai. Ĩĩ nĩkĩo Jesũ aamwĩĩle atĩrĩ, angĩkorwo Ngai aarĩ ithe wanyu, nĩmwandendete, nĩgũkorwo nĩ niuma kũrĩ Ngai na nĩndokete, kana ndiokire ndĩ mwene, no ũcio nĩwe wandũmĩte. Nĩ kĩĩ mũtimenye ndeto yakwa? Nĩ ũndũ mũtiwĩkĩte kũigua kĩugo kĩa me. Inyuĩ mũĩ kuuma kũrĩ ithe wanyu muũmoni, na mwendete kũĩka mĩĩyũũ ya ithe wanyu. Ũla wĩ mũũlai kuuma kĩambĩĩo, na ndekĩĩma thĩinĩ wa ma ũtũũĩ, nĩũndũ ũtũũĩ ti ũrĩ thĩinĩ wake. Ĩla aĩa maheeni, aĩa kuuma kũrĩ syake mwene, nĩũndũ nĩ mũheenania, na ithe wake o nake. Nĩ ũndũ nĩndĩ kwĩĩra ma ũthĩnĩ, mũtiĩtĩkĩa. Nũũ kuuma kwa ĩmwe ũndoonia nĩ ũndĩ wa ĩvĩ? Angĩkorwo nĩndĩĩa ma, nĩ kĩĩ kĩtũmĩte ĩmwe mũtikwĩtĩkia? Ũla ũĩ wa kũuma kũa Ngai nĩathikĩĩthya macio manua ma Ngai, nĩ ũndũ wa ĩno ĩmwe mũtiathikĩĩthya, tondũ mũtiĩ wa kũuma kũa Ngai. Ayahudi nĩmacookiie nĩ ũndũ ũcio na makĩmwĩia, Ti tũkwĩia wega ĩthĩ nĩ Musamalia wĩ we na ũĩ na ngoma? Jesũ nĩacookiie, Nĩ ndĩ na ndaimoni ti, no nĩtĩĩte ĩthĩ wa ũkwa wakwa, na ĩmwe mũnĩnyamasia. Niĩ na ti nĩndathĩĩa ũkuũ wakwa, no kũĩ na ũla ũthĩĩaa na akĩtuĩa. Ti nĩnĩ nĩndamwĩla, mũndũ angĩkorwo nĩakamenyeela ndeto yakwa, ndakona gĩkuũ nginya tene. Ayahudi makĩmwĩra atĩrĩ, Rĩu nĩtũmenyete atĩ ũrĩ na ngoma. Iburahĩmu nĩakuire na anabii, na wee ũkuuga atĩ mũndũ angĩika ũhoro wakwa, ndagacama gĩkuũ nginya tene. Ndũkĩla ũkũlũ kũũ ĩthe witũ Abraham, ũla wakuĩte? Na anabii o nao makuĩte, wĩthĩaga atĩa wee mwene? Jesũ nĩakĩĩte atĩ, angĩ nĩ nĩndĩkũũa nene, ũkũũ wakwa ti kĩndũ. Nĩ Ithe wakwa ũla ũndĩkũũaa, ũla ĩmwe mwendete atĩ nĩwe Ngai wanyu. Na mũtiamanyĩte we, no nĩndĩmanyaa we. Na ĩngĩ ndĩkĩuga atĩ ndĩmanyaa we ti, nĩngaĩa ta ĩmwe mũheenania, no

nĩndĩmanyaa we na kiugo kyake nĩndĩkĩĩte. Abraham ithe wanyu nĩekenagia nĩguo one mũthenya ũla wakwa, na onire na ekenia. Nĩ ũndũ ũcio Ayahudi makĩmwĩra atĩrĩ, ũtarĩ na mĩaka mĩrongo ĩtano na nĩwonete Iburahĩmu? Jesu endete kũu, Ti nĩndĩmwĩa na ma, mbee ya Iburahimu kũvĩa, nĩ ndĩ. Nĩmakuĩte nĩ ũndũ ũcio mahiga nĩguo mamũikĩe igũrũ wake. No Yesu ekĩsya, na akĩuma kuma hekalũ-inĩ ethĩte katĩ kao, na akĩthiĩ ũguo.

9

Na kĩthĩa ethĩ, onete mũndũ ũtamĩ kuuma kũcialwa. Na arutwa ake nĩmamũũthĩĩte makĩũga, Rabi, nũũ wendete, ũyũ kana aciari ake, nĩguo azalĩwe mũtumumu? Jesũ nĩacookithie atĩĩ, Ndaĩ ũyũ nĩehĩtie kana aciari ake, no nĩguo mĩĩmo ya Ngai ĩonekanie thĩinĩ wake. Nĩ kĩoyo kũruta mĩrimo ya ũla wandũmĩte nginya mũthenya ũĩ, nĩgũkorwo ũtukũ nĩũkoka, na ũtukũ ũcio mũndũ ndangĩhota kũruta wĩra. Ĩla ndĩ ũ thĩinĩ wa ũthĩ, nĩ ũtheu wa ũthĩ. Ĩndũ ici aarĩkia kwĩa, nĩatũĩkĩte thĩ na akĩũmba ndoro na mata ma ũtũĩko, na akĩhaka ndoro ĩyo maitho-inĩ ma mũndũ ũrĩa mũtumumu. Nake akĩmwĩra atĩrĩ, thii wĩthambe kĩvĩĩ-inĩ kĩa Siloamu, kĩrĩa kĩandĩkĩtwo kĩana nĩ mũtũmĩtwo. Nake agĩthiĩ akĩĩthamba, na agĩũka onaga.

Andũ a hakuvi na ala meonaga we mbee atĩ mũtumwa nĩwe, nĩmekwĩĩa, Ndĩ ũyũ nĩwe ũla wĩkaa na kũũthya? Angĩ meelagwa atĩ ũyũ nĩwe, angĩ no meelagwa atĩ nĩ ta we. Ũla meelagwa atĩ nĩ

niĩ. Nĩmamwĩĩlaga nĩ ũndũ ũcio atĩrĩ, maitho maku nĩmaahingũlĩtwo atĩa? Nĩakĩĩte ũla na akĩuga, Mũndũ wĩtwa Jesũ nĩaĩkĩte ndũũmũ na akĩhaka matho akwa, na akĩnjĩĩa, Ũka ũthiĩ kĩvĩa kĩa Siloamu ũĩthambĩe. Nĩathiĩte na kũĩthamba, nĩndonete. Nĩndamwĩĩle nĩ ũndũ ũcio, Ũla nĩ kũ? Akiuga, Ndimenyete.

Nĩmamũtwaa we kũrĩ Afalisai, ũla wakĩĩ mũtumumu. Kwaĩ sabato ĩla Jesu eekĩte ndaka na akĩhingũla matho make. Kĩla ĩndĩ nĩ ũndũ ũcio Afalisai nĩmamũũyĩte atĩa onete. Nake akĩmeela atĩrĩ, Nĩekĩte ndũũma maitho-inĩ makwa, na nĩndethambie, na rĩu nĩndĩona. Nĩmeetawa nĩ ũndũ ũcio kuuma kwa Afalisai angi, Ũyũ mũndũ ti kuuma kwa Ngai, nĩ ũndũ ndakũikaa sabato. Angi meetawa, Mũndũ mwĩhia nĩakwĩkĩa atĩa kũĩka imanyithyo ta icio? Na ũkanyanũku wĩ thĩinĩ wao. Mekwĩa mũndũ ũla ũtaonaa ĩngĩ, Wee ũkwĩa atĩa nĩ ũndũ wake, tondũ nĩahingũlĩte maitho maku? Nake akĩuga atĩ, Nĩ mũnabii. Ti nĩ metĩkĩtie nĩ ũndũ wa ĩyo Ayahudi ũhoro wake atĩ mũtumia ĩĩ na onete, nginya ĩla meetĩte aciari ake wa ũla wonete. Na maumie ithya ũkwĩa, Ũyũ nĩwe mwanao, ũla mũkwĩa atĩ aaviiwe mũtumwa? Nĩ ũndũ ũkĩ ĩndĩ ĩno nĩona? Nĩmacookiie na o kũu athe na aya ake, na makĩuga, Nĩtũĩ atĩ ũyũ nĩwe mũndũ witũ, na atĩ mũtumwa aciaiwe. Ata ũndũ wa atĩa onaga rĩu tũtimenyete, kana nũũ watũmũĩte maitho make tũtimenyete, we mwene nĩ mũkũũ, mũũĩei, we mwene nĩakwĩaria ũhoro wake mwene. Ici nĩcio akwĩte aciari ake, nĩ ũndũ matiĩte Ayahudi, nĩgũkorwo Ayahudi nĩmakwĩtĩkanĩte atĩ angĩkorwo mũndũ nĩakamwĩtĩkĩa Kristũ, nĩakaingathwo thĩinĩ wa thunagogi. Nĩ ũndũ wa ũguo aciari ake

meerire atĩ arĩ na ĩkũmi, mũũrie we mwene. Nĩmeetĩte ona kwa wa kelĩ mũndũ ũla wĩ mũtumumu, na makĩmwĩla, He ũkumo Ngai, ĩthĩ nĩtwĩ ona atĩ mũndũ ũyũ nĩ mwĩhia. Nĩakĩĩte nĩ ũndũ ũcio ũla na akiuga, Angĩkorwo nĩ mũndũ wa mehia, ti nĩndĩmenyete; kĩndũ kĩmwe nĩndĩmenyete, atĩ ndĩ mũtumumu, ĩu nĩndĩona. Nĩndamwĩĩla kũmĩ ĩngĩ atĩ, Nĩ kĩĩ ekwĩkĩla? Atumũĩla maitho maku atĩa? Nĩamacookĩĩie atĩĩ, nĩndamwĩĩie kale, na mũtiigana kũthikĩa. Nĩ kĩĩ kĩngĩ mwendete kũthikĩa? Ata ĩmwe mwendete awe ethĩwa kũtuĩka? Nĩmamũthukĩte na makĩuga, Wee ũĩ mũthĩ wa ũla, no ithuĩ tũĩ athĩ a Musa. Ithui tũmenyete atĩ Ngai nĩatuĩte Musa, no ũyũ tũtimenyete kũrĩa aumĩte. Mũndũ ũcio nĩamũkĩĩte na akĩmeea atĩrĩ, Ũndũ wa kũgegania nĩ ũyũ, atĩ ĩmwe mũtiũĩ kũrĩa oimĩte, no nĩatumũĩte maitho makwa. Twĩ nĩ atĩ Ngai ndathikagĩĩa ehia, no mũndũ angĩkorwo nĩ mwĩtigĩĩi-Ngai na nĩekaga ũrĩa endete, ũcio nĩwe athikagĩĩa. Kuuma tene ti kĩĩwa atĩ mũndũ nĩatumũĩte syĩthĩo sya mũtumwa ũũ waciaĩtwe. Angĩ ũyũ ti oimĩte kũrĩ Ngai, ndangĩendete kũĩka kĩndũ o na kĩmwe. Nĩmamũkĩĩte na makĩmwĩa, Thĩinĩ wa mehia wee waciaiwa wothe, na wee ũtũrutana ithuĩ? Na makĩmũingata nja. Jesũ nĩaiguĩte atĩ nĩmamũingatie nja, na oonete we akĩmwĩa, Wĩ nĩwĩtĩkĩtie Mwana wa Ngai? Akĩũkĩa na akĩuga, Nũũ nĩwe, Mwathani, nĩguo ndĩmwĩtĩkie? Jesũ akĩmwĩĩa atĩrĩ, Nĩũmwonete, na ũla ũkwaria nawe nĩwe. Ũla akĩuga atĩrĩ, Nĩndĩĩtĩkĩtie, Mwathani, na akĩmũinamĩla. Na Jesu akiuga atĩrĩ, Nĩndokire thĩ ĩno nĩ ũndũ wa ũtuanĩri ciira, nĩguo arĩa matoonaga maone, na arĩa monaga matuĩke atumumu. Nĩ makĩĩgua kuuma kwa Afarisai ici ala mekala hamwe na we, na makĩmwĩra, Ti na ithuĩ atumumu

tũrĩ? Jesũ aamwĩĩle atĩrĩ, Angĩkorwo mwarĩ atumumu, mũtingĩkorwo na wĩhia, no rĩu mũroiga atĩrĩ nĩtũonaga, nĩ ũndũ ũcio wĩhia wanyu ũtũũraga.

10

Ti nĩndĩmwĩa atĩrĩ, ũrĩa ũtaingĩĩra kĩhingo-inĩ kĩa ũthĩĩ wa ng'ondu, no akambata handũ hangĩ, ũcio nĩ mũici na mũtunyi, No ũla ũtonyaga na mũrango nĩwe mũithi wa ng'ondu. Mũngĩ ũyũ nĩakũngũĩa, na ng'ondu nĩiũĩkaga mũkano wake, na ng'ondu ciake mwene nĩaĩtaga na matina mao, na nĩaciũmĩthagia. Na ĩthĩo ũmwe nĩakũmia ng'ondu syake mwene, nĩathiiaga mbee yao, na ng'ondu syũmĩte nĩimũthiiaga, tondũ nĩimanyaa mũkano wake Mũndũ wa kũngĩ ti makamuinĩa, no makaũĩa kũmwĩthũka, nĩ ũndũ ti mamũĩ mũkwa wa andũ a kũngĩ. Nthimo ĩĩ Jesũ aamakwĩlĩe, no matiamanyĩte ũla wamakwĩlĩa. Oigĩte nĩ ũndũ ũcio ĩngĩ kũo Jesũ, Ti nĩndĩ, ti nĩndĩ, ndĩmwĩa atĩ nĩ niĩ ndĩ mũiyũko wa ngondu. Othe ala maingĩ nĩmokĩte mbee yakwa nĩ aĩĩ na atunyani, no ng'ondu syao syatiathĩkĩtie. Niĩ ndĩ mũrango; mũndũ angĩtoonya na njĩla yakwa, nĩakahonokio, na nĩakatoonya na akuume, na nĩakona ũrĩithio. Mũiĩ ndokaga angĩkorwo ti nĩguo eie na athũkie na anine, nĩndokete nĩguo magie na ũtũũmi na magie kũingĩ. Nĩ niĩ mũrĩithi ũrĩa mwega. Mũrĩithi ũrĩa mwega ekaga roho wake nĩ ũndũ wa ng'ondu. Mũndũ ũla ũandĩkĩtwo wĩla na ti mũithi, ũla ng'ondu ti syake mwene, onaa mbĩa ĩkĩũka na atiaa ng'ondu na ũthĩĩ, na ĩla mbĩa ĩnyakaa ng'ondu na ĩsyahũũnya. Mũndũ ũla

wa kũandĩkwa nĩwe ũũĩaa, nĩ ũndũ mũndũ wa kũandĩkwa nĩwe, na ti ũndũ kũrĩ we ũhoro wa ng'ondu. Nĩ niĩ mũrĩithi ũrĩa mwega, na nĩndamenya ala akwa na nĩndamenyeka nĩ ala akwa Ta ũndũ Ithe nĩamenyaa, na niĩ nĩndĩmenyaa Ithe, na ngoro yakwa nĩndĩĩkĩaa nĩ ũndũ wa ngondu. Na ĩngĩ ng'ondu ndĩ nacio, iria itarĩ cia ũthĩ ũyũ, na icio nĩ ndagĩrĩirwo kũrehe, na nĩikagua mũgambo wakwa, na ĩkatuĩka rũũru ũmwe, mũrĩithi ũmwe. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ baba nĩendete, tondũ niĩ ndĩkĩte roho wakwa, nĩguo rĩngĩ noe. Gũtirĩ mũndũ ũkuoya kũrĩ niĩ, no niĩ ndĩmĩĩkaga kũrĩ niĩ mwene. Ũthingu ndĩ naguo wa kũmĩĩka, na ũthingu ndĩ naguo wa kũmĩoya rĩngĩ. Ĩno nĩyo ndaũ ĩrĩa ndooire kũrĩ Baba wakwa. Kũgayũkana kwarĩ kwarĩ hĩndĩ ĩngĩ gatagatĩ ka Ayahudi nĩ ũndũ wa ciugo icio. Mekwĩĩa no aingĩ ao matĩ, Nĩwe ũĩ na ndaimonio na nĩaũkĩte. Nĩ kĩĩ kĩa we mũmũthikĩĩaga? Angĩ mekwĩĩa, Ici ila ciugo ti cia mũndũ ũĩ na ngoma. Ngoma ndĩtũmaa maitho ma atumũ kũmĩnũa?

Kwĩkĩka nĩkwahĩkĩte ũmwe wa kũũngania kĩla kĩndũ kĩa Ngai kũu Yerusalemu, na kwarĩ na mbaa. Na Jesu nĩendete thĩinĩ wa hekalũ kũu ũthĩĩo-inĩ wa Solomoni. Nĩmamũthiũngĩĩte nĩ ũndũ ũcio we Ayahudi na nĩmendete kũmwĩta, Nĩ kũigana ĩ ũkũoya ngoro yĩtũ? Aĩ wee nĩwe Kilisto, twĩe ĩsũ na ũtangĩko. Nĩamũkĩĩte kũrĩ o, ũrĩa Jesũ, Nĩndamwĩĩte kũrĩ ĩmwe, na mũtiĩtĩkĩtie. Ĩrĩa mawĩra ĩrĩa nĩ nĩ ndĩĩkaga thĩinĩ wa ĩtwa rĩa ithe wakwa, ĩyo nĩyo ĩmbatathagia ũhoro wakwa. No ĩmwe mũtiĩtĩkĩtie, nĩ ũndũ mũtĩ wa ngondu syakwa, ta ũrĩa ndamwĩrire. Ng'ondu syakwa iũthikaa mũkua wakwa, na nĩndĩmenyaa, na syĩnũaa. Na nĩndĩmaheaga ũtũũmi wa tene, na

matikaona ũthĩĩni nginya tene, na gũtirĩ mũndũ ũkamatunya kuuma moko-inĩ makwa. Ithe wakwa, ũla nĩanengeete, nĩ mũnene kũmakĩĩa ĩla syothe, na ndũkũĩ ũngĩhota kwĩa kuuma mũkono-inĩ wa ithe wakwa. Niĩ na Baba tũĩ ũmwe. Ayuudi makuua mahiga ĩngĩ nĩguo mamũhũũle. Nĩacookĩtie kũu nĩo Jesũ, Mĩlimo mĩingi mĩega ndĩmũonĩtie kuuma kũrĩ Baba wakwa. Nĩ ũndũ wa mĩlimo ĩkũ mũnĩhũũlaa na mahiga? Ayahudi nĩmamũcookirie makĩmwĩra atĩrĩ, Nĩ ũndũ wa wĩra mwega tũtikũkũhũũra na mahiga, no nĩ ũndũ wa kũruma Ngai, na tondũ wee ũrĩ mũndũ ũkwĩtua Ngai. Jesũ nĩacookiie atĩrĩ, Ti nĩkwandĩkĩtwe thĩinĩ wa mũtũũme wanyu atĩ, Nĩndeete, inyuĩ mũĩ ngai? Aithĩ acio eetĩtie anĩ maĩ, kũrĩ arĩa kiugo kya Ngai kyokire, na maandĩko matikĩhota kwĩthiũo, Ũla ũrĩa Ithe nĩatherie na akĩmũtũma thĩinĩ wa thĩ, inyuĩ mũkoiga atĩ nĩũruma Ngai, tondũ ndoigire, ndĩ Mũrũ wa Ngai? Angĩ ti nĩndĩkaga mawĩĩa ma ithe wakwa, mũtikenye kwĩtĩkia kũrĩ niĩ. Angĩ no nĩndĩka, o na angĩ mũtikwĩtĩkia niĩ, ĩtĩkiai mawĩko makwa, nĩguo mũmenye na mwĩtĩkie atĩ Ithe arĩ thĩinĩ wakwa na niĩ ndĩ thĩinĩ wake. Nĩmendete nĩ ũndũ ũcio ĩngĩ kũmũnyiita, na nĩaumĩte kuuma moko-inĩ mao.

Na nĩathiĩ ĩngĩ mũlĩma wa Yolodano, kũndũ kũla Yoana alĩ kũbatithya wa mbee, na nĩaikaĩ kũu. Na andũ aingĩ nĩmokĩte kũrĩ we na makĩũga atĩ Johana nĩwe ndaekĩte kĩonyo o na kĩmwe, no ũndũ wothe ũrĩa Johana oigĩte ũkoniĩ ũyũ, warĩ wa ma. Na aingĩ makĩmwĩtĩkia kũu.

11

Kwarĩ na mũndũ ũmwe mũrũaru wetagwo Lazaro kuuma Bethania, kuuma itũũra-inĩ rĩa Maria na Martha mwarĩ wa nyina. Nĩ kwa Malia ũla wakũthambĩa Mwathani na maguta na kũmũthũũa magũũ make na nywele ciake, ũla mũndũ wa nyina Lazalo aĩ mũthũa. Nĩmatũmĩte nĩ ũndũ ũcio ala aika kũrĩ we makĩuga, Mwathani, ona ũrĩa wendete nĩmũrũaru. Kũigua no Jesu oigĩte atĩrĩ, Ũũa ũyũ ti wa gĩkuũ, no nĩ ũndũ wa ũkengewa wa Ngai, nĩguo Mũiũ wa Ngai akengwe nĩ ũndũ wakĩo. Jesũ nĩendete Matha na mũisya wake na Lazalo. Ta ĩndĩ aiguĩte atĩ nĩ mũthũa, hĩndĩ ĩyo aikarĩte kũu atuĩte handũ matuku elĩ. Kĩla kĩndũ kĩu kĩathĩĩte, wendete arutwa ake atĩrĩ, Twĩthĩĩ tũthiĩ Yudea rĩngĩ. Arutani makwĩĩa mũmũndũ ũla, Mwalimu, ĩĩ Ayahudi nĩmakwĩthĩĩte kũkũhũũla na mahiga, na ũkũthiĩ kũu ĩngĩ? Jesũ nĩakĩĩte atĩĩ, Githĩ ti ikũmi na ĩĩlĩ nĩsyo syathĩ sya mũthenya? Mũndũ angĩthĩa na mũthenya, ndahĩngĩkaa, nĩ ũndũ nĩonaa ũtheu wa thĩ ĩno, Angĩ na mũndũ ũmwe ethĩa ũtukũ-inĩ, nĩakĩĩa, nĩ ũndũ ũtheu ndũĩ thĩinĩ wake. Ĩndĩ syĩ aĩugĩte, na thutha wa ũndũ ũyũ nĩamɛɛrĩrɛ atĩrĩ, Lazaro mũrata witũ nĩakomete, no nĩngũthiĩ nĩguo ndĩmũũkĩe. Nĩ ũndũ ũcio arutani ake makĩĩa, Mwathani, angĩkorwo nĩakomeete, nĩakahonia. Nĩendete kwoiwa nĩ Jesũ ũhoro wa gĩkuũ kĩake, no acio nĩmonete atĩ nĩ ũhoro wa ũtũũlo wa toro endaa. Hĩndĩ ĩyo nĩ ũndũ ũcio Jesũ akĩmeea na ũthayũ atĩrĩ, Lazaro nĩakuĩte, Na nĩndĩkenaa nĩ ũndũ wanyu, nĩguo mwĩtĩkie, tondũ ndĩarĩ kuo, no twĩthĩĩe tũthiĩ kũrĩ we. Nĩ ũndũ ũcio Thomasi ũla wetagwa

Maitha oigĩte kũrĩ asyĩthĩ ake, Twĩthĩĩ na ĩsũ nĩguo tũkue hamwe na we.

Ookĩte nĩ ũndũ ũcio, Jesũ aamwonete aĩ na matukũ mana nĩaĩ mbĩla thĩinĩ wa mbĩĩa. Kwaĩ na Bethany kwaĩ kũũ wa Jerusalem ta ũmwe wa stades ikũmi na ĩtano. Na aingĩ kuuma kwa Ayuudi nĩmokĩte kũrĩ Matha na Malia nĩguo mamũhooye ũkoniĩ wa mũndũ wa nyina wao. Nĩ ũndũ ũcio Martha ĩkwa aĩkĩĩa atĩ Jesũ nĩokaa, ĩkamũtũngana, na Malia ĩkĩikie kũu nyũmba. Nĩ ũndũ ũcio Matha eethiie Jesũ atĩrĩ, Mwathani, ũngĩkorwo warĩ haha, mũrũ wa maitũ wakwa ndangĩakuĩte. No ĩla ũmũthĩ nĩndĩmenyete atĩ syothe ũngĩũĩtia Ngai, Ngai nĩegũkũhe. Jesũ etwĩĩa atĩrĩ, Mũndũ wa nyũkwa waku nĩakasyũka. Matha akĩmwĩa atĩrĩ, Nĩndĩmanyaa atĩ nĩakasũka ĩla ũsũkũ wa mũthenya wa kũũma. Jesũ akĩmwĩa atĩrĩ, Nĩ niĩ ndĩ ũkĩũkũ na ũtũũmi. Ũla ũkwĩtĩkia thĩinĩ wakwa, o na angĩkua, nĩegũtũũla muoyo, na wothe ũla ũtũũlaa muoyo na ũkwĩtĩkia thĩinĩ wakwa ti egũkua nginya tene. Ũkwĩtĩkia ũndũ ũyũ? Eambĩa kũrĩ we, Ĩĩ, Mwathani, nĩndĩ mwĩtĩkĩĩ atĩ wee nĩwe Kristũ, Mũũ wa Ngai ũrĩa ũũkaga thĩ ĩno. Na ĩno syĩthĩtwe, akĩthiĩ na akĩĩta Malia mũmũnĩa wake ũũ ũthĩĩ, akĩthĩtwa, Ũla mũtumia alĩ ũũ na nĩakwĩta wee. ĩla ũndũ wa aiguĩte, ĩũkĩaa mbĩu na ĩũkaa kũrĩ we. Ndaĩ Jesũ ndethanĩte kũũka itũũla-inĩ, no aaĩ handũ harĩa Matha aamũtũnganĩire. Ayahudi acio maaĩ nake thĩinĩ wa nyũmba na kũmũthaithanĩĩa, moonete Mariamu atĩ na ĩhenya okĩĩte na okete, mamũingatĩte, mekwĩa atĩ nĩethĩte mbĩĩwa-inĩ nĩguo ĩle kũo. Nĩ ũndũ ũcio Mariamu ooka kũrĩa kwarĩ Jesũ, ona amwona akĩgwa magũrũ-inĩ make akĩmwĩra atĩrĩ, Mwathani,

ũngĩkorwo warĩ haha, mũrũ wa maitũ ndangĩakuire. Jesus nĩ ũndũ ũcio ta onire ĩyo ĩkĩla na ala maũmanĩte nake Ayahudi makĩla, nĩamũthĩĩte kũrĩ roho na akĩthĩĩa we mwene. Na akĩũria atĩrĩ, Nĩ kũ mũmũikĩte? Nao makĩmwĩra atĩrĩ, Mwathani, ũka ũone. Ἰησοῦ nĩatuĩte maithori. Maathĩĩaga nĩ ũndũ ũcio Ayahudi, Onai ũrĩa aamwendete, Amwe no kuuma kũu thĩinĩ wao mekĩĩte, Ti ũyũ ũla watuĩte maitho ma mũtumwa ndahotete kwĩka nĩguo na ũyũ ndakae? Jesus nĩ ũndũ ũcio, ĩngĩ ĩkĩa mũno nĩ we mwene thĩinĩ wake, nĩokĩte mbĩĩa-inĩ. Ĩkĩa ĩtina, na ĩhiga nĩĩkomete ĩgũrũ wakĩo. Jesu ekwaa, Oyai ivinda. Martha, mwiitu wa ũla ũkuĩte, ekwaa kũmũ, Mwathani, nĩ nũna, nĩgũkorwo nĩ mũthenya wa ĩna. Jesũ akĩmwĩta atĩrĩ, Ndĩakwĩrire atĩ ũngĩĩtĩkia, nĩũkoona ũtukũ wa Ngai? Nĩmehera ĩla ihiga kũrĩa kwĩ mũndũ ũrĩa mũkuũ alĩ. Nake Jesũ akĩhera matho make na igũrũ akĩuga, Ithe, nĩngũthomokia nĩ ũndũ nĩwaiguĩte. Nĩ nĩndamenyete atĩ hĩndĩ ciothe nĩũiguaga wa wakwa, no nĩ ũndũ wa kĩrĩndĩ kĩrĩa kĩathiũrũrũkĩte ndarĩtie, nĩguo metĩkie atĩ wee nĩwe wandũmĩte. Na ũndũ ũcio oigĩte, akĩanĩĩa na mũgambo mũnene, Lazaro, ũka nja. Na ũla ũkuĩte nĩoimĩte oohanĩtwe maũ na moko na ndigi, na ũthiũ wake wathanĩtwe na nguo. Nake Jesũ akĩmeea atĩrĩ, Mũmuohoe na mũmũeke aũke.

Aingĩ nĩ ũndũ ũcio kuuma kũrĩ Ayuudi, arĩa mookĩte kũrĩ Mariamu na moonire ũrĩa Jesũ eekĩte, nĩmamwĩtĩkirie. Angi na kuuma kũo wao mathiĩte kũrĩ Afalisai na makĩĩla o ũrĩa wekĩte ũla Jesũ. Nĩmakongania nĩ ũndũ ũcio athĩnjĩri-Ngai akũũ na Afalisai kĩama, na makĩũĩa atĩrĩ, Twĩkaga atĩa, tondũ mũndũ ũyũ nĩekaga imenyithia nyingĩ? Angĩ twĩkĩla we ũũ, onthe

nĩmakaĩthya thĩinĩ wake, na Aũmi nĩmakooka na mooe kĩvea kyĩtũ na ũthĩ witũ. Na mũndũ ũmwe wa o, Kayafa, ũrĩa warĩ mũthĩnjĩri-Ngai mũnene wa mwaka ũcio, akĩmeera atĩrĩ, inyuĩ mũtimenyete kĩndũ, Mũtiĩkanagĩa atĩ nĩ kĩega kũrĩ ithuĩ atĩ mũndũ ũmwe akue nĩ ũndũ wa andũ nĩguo rũrĩrĩ wothe ndũkaniinwo. Ĩno na kuuma kũrĩ wake mwene ndoigĩte, no mũthĩnjĩri-Ngai mũnene ũrĩa warĩ wa mwaka ũla arathĩte mbere atĩ nĩekwendete Jesũ kũa nĩ ũndũ wa rũrĩrĩ, Na ti wa ũndũ wa ĩthĩ ĩmwe onĩ, no nĩguo o na ciana cia Ngai iria ciahũũkanĩtie aciunganĩe imwe. Kuuma kũu mũthenya ũcio nĩmathĩĩanĩte nĩguo mamũũlage we. Jesus nĩ ũndũ ũcio ndacooka kwendia na ũthingu gatagatĩ ka Ayahudi, no nĩoimũkĩte kũu agĩthiĩ bũrũri-inĩ hakuhĩ na werũ, itũũra-inĩ rĩĩtagwo Efuraimu, na kũu nĩatuĩte hamwe na arutani ake. Kwaĩ hakuĩ pasaka ya Ayahudi, na aĩngĩ maambĩte kũthĩĩ Yerusalemu kuuma bũũ-inĩ mbee ya pasaka nĩguo meethalie. Nĩmacaĩthĩte nĩ ũndũ ũcio Jesũ na makauga na ũmwe na ũngĩ thĩinĩ wa hekarũ makĩĩmĩte, Kĩĩ kĩoneka kũrĩ inyuĩ, atĩ ndangĩũka thĩinĩ wa kĩruga? Nĩmaheanĩte na nĩ atongolia a athĩnjĩli-Ngai na Afalisai watho, nĩguo angĩ mũndũ nĩamanyĩte kũ alĩ, nĩethe, nĩguo mamũkumbate.

12

Nĩ ũndũ ũcio Jesũ mbee ya matukũ ĩtandatũ ma pasaka okĩte Bethania, kũrĩa kwarĩ Lazaro ũrĩa wakuĩte, ũrĩa aaĩkĩtie kuuma kũrĩ akuũ. Nĩmamwĩkĩĩle kĩlĩo kya ũtukũ kũu, na Matha

nĩatungatĩte, nake Lazalo ũmwe nĩwe wa ala mekaa hamwe nake. Nĩ ũndũ ũcio Mary, ĩtĩĩte paũndi ya maguta ma nadi ĩtheu ya thogora mũno, nĩamũhakĩte makinya ma Jesus na akĩmamũthĩa na njuĩĩ ciake makinya make, na nyũmba ĩkĩĩyũũa mũtũũa wa maguta. Kwooya nĩ ũndũ ũcio ũmwe wa arutani ake, Yuda wa Simoni Isikariote, ũla wendete kũmũneana, Nĩ kĩĩ ĩno manukato matĩendithĩtwe denali mĩana ĩtatũ na makanengwo athĩĩni? Nĩaugĩte ũguo ti nĩ ũndũ wa athĩĩni wamũthĩĩnĩkĩte, no nĩ ũndũ aarĩ mũici, na aarĩ na kĩthĩnjĩro kĩa mbeca na indo iria ciĩkagwo thĩinĩ acioyaga. Nĩoigĩte nĩ ũndũ ũcio Jesũ, Mũrekei, nĩ ũndũ wa mũthenya wa ũthikũ wakwa nĩaĩkĩĩte kĩo. Athĩĩni mũmĩ nao hĩndĩ syothe, no niĩ mũtikamĩa na niĩ hĩndĩ syothe. Kĩũngano kĩnene kĩa Ayahudi nĩkĩamanyĩĩte atĩ alĩ kũu, na mokĩte ti nĩ ũndũ wa Yesu mwene, no nĩguo moone na Lazaro ũla asũkĩtie kuuma kũrĩ akuũ. Mabethania ma ũthiani ũkũũ nĩmathĩĩĩte atĩ nĩmakamũũlaga na Lazalo. Nĩgũkorwo aingĩ a Ayahudi nĩ ũndũ wake nĩmathiaga na magĩĩtĩkia Jesũ.

Mũthenya ũrĩa warũmĩrĩire, kĩũmbe kĩnene kĩa andũ kĩrĩa kĩokĩte mũthenya-inĩ ũrĩa mũnene, maiguĩte atĩ Jesũ nĩokaga Jerusalemu, Nĩmoyete ĩtavi sya mĩkĩndĩ na makĩuma nja kũmũtũngana, na makaya, Hosana, ũmũthĩkĩtwe ũla ũũkaa na ĩtwa ya Mwathani, mũthamaki wa Isiraeli. Ona Jesu aonete ndigili ĩla ĩnini, aikala ũndũ wakĩo, ta ũla kwandĩkĩtwe. Ndũkanĩte ũtĩĩa, mũirĩtu wa Sayuni. Ona, mũthamaki waku nĩokaa ĩkaa igũlũ wa kĩana kĩa ndigili.

Ĩndũ syĩsĩ na ti syamanyĩĩkw nĩ arutwa ake wa mbee, no ĩthĩa

Jesũ endw akĩũvĩĩwa, hĩndĩ ĩyo nĩmakũũkĩĩe atĩ ĩndũ syĩsĩ syandĩkĩtwe nĩ ũndũ wake, na ĩndũ syĩsĩ nĩmamwĩkĩĩe. Kĩũngano kĩa andũ kĩrĩa kĩarĩ hamwe nake nĩkĩaumbũĩte ũrĩa etwĩte Lazaro kuuma mbĩĩla na akĩmũũkĩthya kuuma kũrĩ akuũ. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ ĩkundi ĩkamũtũnga, nĩgũkorwo nĩmaiguĩte atĩ nĩekĩte kĩmanyithia kĩu. Nĩ ũndũ ũcio Afalisai meeĩĩte kũrĩ ene ene atĩ, Mũonaa atĩ ti mũgũnĩĩkaa kĩndũ? Onai, thĩ yothe nĩyũmĩte thutha wake.

Kwaĩ na Agĩliki amwe kuuma kũ ala meethĩte nĩguo mahooe thĩinĩ wa ĩla ndũma. Aya nĩo makĩũka kũrĩ Filipo ũrĩa wa kuuma Bethsaida ya Galilaya, na makĩmũũria makĩmwĩra, Mwathani, twenda kuona Jesũ. Philipo nĩokaa na ekwĩa kũrĩ Anderea, na ĩngĩ Anderea na Philipo mekwĩa kũrĩ Jesũ, No Jesu nĩaacookĩĩte akĩmakĩa atĩĩ, nĩĩkinyĩte thaa nĩguo Mwana wa Mũndũ atũũgĩĩwe. Ti ti nĩndĩmwĩa, angĩ mbeu ĩmwe ya ngano ĩtagwa thĩ ĩkue, yene yonyene ĩikaraa, no angĩ ĩkua, ĩletaa maciaro maingi. Ũla wendete ngoo wake nĩakamĩthia, na ũla ũthũĩte ngoo wake thĩinĩ wa ĩtĩ ĩno, kũ ũtũũmi wa tene nĩakamĩikie. Aingĩ mũndũ nĩndũthĩĩa, nĩnũmĩe, na kũla ndĩ kũu, mũthũthĩi wakwa o na we ũkaĩ kũu, na aingĩ mũndũ nĩndũthĩĩa, Ithe ũkamũtĩĩa. Rĩu roho wakwa nĩwatũũkĩtie, na njĩĩe atĩa? Baba, honokia kuuma kũrĩ thaa ĩno. No nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ ndokire thaa-inĩ ĩno. Baba, tũngĩa ĩtwa yaku. Mũgambo ũkĩũka kuuma itũũa-inĩ, ũkiuga atĩrĩ, Nĩndĩtũngĩĩte na nĩngatũngĩa ĩngĩ. Kĩũngano kĩla kĩĩmĩte na kĩĩthĩĩte kĩendete atĩ nĩ ngwa, angĩ maendete atĩ mũtũmi nĩamũthayĩĩte. Jesũ nĩakĩĩte na akĩuga, Ti nĩ ũndũ wakwa ĩno mũgambo ũũ nĩũkĩkĩte, no nĩ ũndũ wanyu. Ĩu nĩ ũtuĩo wa thĩ

ĩno, ĩu mwathi wa thĩ ĩno nĩakaĩtwo nja. Na nĩ ĩngĩ nĩngatũũliwa kuuma thĩ, nĩngũkũũa andũ othe kũrĩ niĩ mwene. Kĩndũ kĩĩ nĩendete kũsyĩa akĩonia ũla ũkũ nĩendete kũa. Kĩũngano kĩamũkĩĩtie atĩ, Ĩsyũ twonĩĩ kũuma kũrĩ itua atĩ Kilisto ĩikaraa nginya tene, na ũkwĩa atĩa atĩ nĩ wa kwendeka kũinũkĩthya Mwana wa Mũndũ? Nũũ ũyũ Mwana wa Mũndũ? Nĩoigĩte nĩ ũndũ ũcio kũrĩ o Jesũ, Ĩĩ nĩnĩnĩ wa ĩthaa ũmũthĩ ũĩ na inyuĩ. Endai ĩthaa mũĩ na ũmũthĩ, nĩguo nduma ndĩkanae ĩmũkwate. Na ũrĩa ũkwendaa thĩinĩ wa nduma ndoĩ kũ aathĩĩte. Nginya mũkĩĩ na ũmũthĩ, ĩtĩkiai ũmũthĩ ũcio, nĩguo mũtuĩke ana a ũmũthĩ. Ici nĩcianengiwe nĩ Jesũ, na aathiĩte akĩĩhitha kũrĩ o.

Ĩla imanyĩo syake syingi ĩla eekĩte mbee wao, matiekĩtĩkia we Nĩguo ndeto ya mũnabii Isaia ĩhingĩĩe ĩrĩa endete, Mwathani, nũũ wĩtĩkĩĩte ũrĩa twĩgwĩte? Na moko wa Mwathani nĩ kũrĩ ũũ waguũlĩĩriwe? Nĩ ũndũ wa ĩno matiekĩte kwĩtĩkia, nĩgũkorwo rĩngĩ Isaia oigire, Nĩatumĩtie maito mao na nĩaumĩtie ngũũ mĩtĩma yao, nĩguo matikaone na maito mao na matikamenye na mĩtĩma yao na maticoke, na nĩngamĩhonia.

Ici Isaya oiite hĩndĩ onete ũtukũ wake na akĩaĩa ũhoro wake. Ata-ĩ, andũ aingĩ a atongoi nĩmeetĩkĩĩte kũmwĩtĩkia, no nĩ ũndũ wa Afalisai matiekwĩtĩkĩthya nĩguo matikandũngwo ũthĩ-inĩ. Nĩmendete nĩgũkorwo ũtĩĩo wa andũ kũũ kũnene kũkĩla ũtĩĩo wa Ngai.

Jesus nĩanĩĩte na akiuga atĩrĩ, Ũla ũkwĩtĩkia thĩinĩ wakwa ti ũkwĩtĩkia thĩinĩ wakwa, no nĩ thĩinĩ wa ũla wandũmĩte. Na ũla

wonaa nĩ wonaa ũla wandũmĩte. Nĩ ũthĩ thĩinĩ wa thĩ nĩndokete, nĩguo mũndũ onthe ũla wĩtĩkĩĩte thĩinĩ wakwa ndakae thĩinĩ wa nduma. Na ĩngĩ mũndũ ũmwe akĩa ciugo syakwa na ndakwĩtĩkĩa, nĩ ndikũmũtuĩra, nĩ ũndũ ndokete nĩ nĩ ndĩtuĩre ũthĩ, no nĩ nĩ ndĩhonokye ũthĩ. Ũla ũkũũa nĩ na ti ũkwĩa ciugo syakwa, ĩ ĩla ũkũũa we, kĩugo kĩla ndaĩa, kĩo nĩkĩkamũtua mũthenya wa ĩthĩo. Nĩgũkorwo niĩ ti ndarĩtie kuuma harĩ niĩ mwene, no ithe ũrĩa wandũmire we mwene nĩaheire watho wa kĩrĩa njuge na kĩrĩa nĩngwaria. Na nĩndũĩ atĩ ũthamaki wake nĩ ũtũũmi wa tene. Kĩrĩa nĩ ũndũ ũcio njaragia, ta ũrĩa eĩĩte kũrĩ niĩ Ithe, ũguo njaragia.

13

Mbee na ya mukio wa pasaka, ũmenye Yesu atĩ nĩĩkinyĩte thaa yake nĩguo aume ũthĩ ũyũ kũrĩ Ithe, ũmendete ake ene a ũthĩinĩ, nendete o nginya mũthia. Na kyakũlya kya ũtukũ kĩathĩĩte, ũũĩ ũla ĩla ũkĩte ũkĩa thĩinĩ wa ngoo ya Judah wa Simon Iscariot nĩguo amũneane, Ũmenyete Jesu atĩ Ithe nĩanĩkĩte syinthe mĩoko-inĩ make, na atĩ nĩoimĩte kuuma kũrĩ Ngai na nĩathiĩ kũrĩ Ngai, Nĩokĩte kuuma kũa kĩlĩo na nĩaĩkĩte nguo, na ũndũ wa kũoya taulo, nĩeyoheete mwene. Hĩndĩ akĩĩkĩa maaĩ ndũngũ-inĩ, na andĩkĩa kwamba maũ ma anaumĩ a ala aũthĩ, na kũmanyĩthya na ndaĩ ĩla ĩohetwe. Nĩokaa nĩ ũndũ ũcio kũrĩ Simoni Petero, na ũla aamwĩthaa, Mwathani, wee nĩwe ũũthambaa maũũ makwa? Nĩacookiie Jesũ na akĩmwĩla, kĩla kĩndĩka, wee ndũũĩ ũmũnthĩ, no nĩũkamenya thutha wa

maũndũ maya. Petelo akĩĩa, Ndũkanathambia maũ makwa ũtukũ na ũtukũ. Jesũ akĩmũcookeia, Ũngĩaga gũkũthamba, ndũkona ũndũ na niĩ. Simoni Petelo akĩmwĩĩa, Mwathani, ti maũ makwa onaa, no na moko na mũtwe. Jesũ akĩmwĩa atĩrĩ, Ũrĩa ũthambĩtwe ndakwata ũndũ wa kũthamba tiga makũũ, no nĩ mũtheu wothe, na ĩmwe mũtheu, no ti othe. Nĩamanyĩte ũrĩa wamũnekanĩte, nĩkĩo oigire atĩrĩ, Mũtiĩ othe atheru.

Wakati nĩ ũndũ ũcio aathambĩtie magũlũ mao na akĩoya nguo ciake, aakomete ĩngĩ akĩmeela atĩrĩ, mũĩ kĩrĩa njĩkĩte kũrĩ inyuĩ? Inyuĩ mũnangĩĩta nĩ Mũtumia na Mwĩthĩ, na wega mũkwĩa, nĩgũkorwo ndĩ. Angĩ nĩ ũndũ ũcio nĩ nĩndathambĩtie maũndũ manyu, nĩ ndĩ Mwathani na Mũtumia, ĩmwe o na mwagĩĩa kũthambana maũndũ. Mũonanio nĩguo nĩndamũhe inyuĩ, nĩguo ta ũrĩa niĩ ndeekĩte inyuĩ, na inyuĩ mwĩke. Ti nĩnĩ ti nĩnĩ ndĩmwĩa, ndũkĩĩ ndungata nene kũthĩa mwene wayo, kana mũtũmwa nene kũthĩa ũrĩa wamũtũmĩte. Angĩ nĩmũmenyete maũndũ maa, mũrĩ na ũthingu angĩ nĩmũkameka mo. Ndikwĩa ũhoro wa inyuĩ othe, nĩ niĩ nĩndũĩ arĩa ndathuurire, no nĩguo maandĩko mathiĩe, ũrĩa ũrĩĩaga hamwe na niĩ mũgate nĩainũkĩtie kĩgũndũ gĩake igũrũ rĩakwa. Kuuma ĩla ĩndĩ ya ũmũthĩ nĩndamwĩa ĩmwe mbee ya kũa kũvĩĩka, nĩguo ĩla ĩndĩ ĩkavĩĩka mwĩtĩkie atĩ nĩ niĩ ndĩ. Ti nĩ ti nĩ ndamwĩa, ũla ũkwamũkĩa angĩkorwo ũmwe nĩngatũma, nĩamũkĩaa; ũla no nĩ amũkĩaa, amũkĩaa ũla watũmĩte.

Ici syaũmbĩte, Jesũ nĩatũũkĩthĩtwe nĩ ngoo, na nĩaĩkĩte ũthĩ na akĩũga, Ti nĩndakwĩa, ti nĩndakwĩa, ndĩmwĩa atĩ ũmwe wa ĩmwe

nĩakandeikie. Nĩmoonaga nĩ ũndũ ũcio ũmwe na ũngĩ arutwo, maĩ na ũũgĩ ũtarĩ kũo ũkoniĩ wa ũrĩa etaa. Kwaĩ na ũmwe wa aũthĩ ake ĩ thĩinĩ wa ĩthũa ya Jesũ, ũla Jesũ endete. Simoni Petro nĩatuĩkĩte kũũi nĩ ũũ ũla endete kwĩa ũhoro wake. Kũgwa igũlũ-rĩ, ũla mũndũ agũa igũlũ wa ĩthũa ya Jesũ akĩmwĩla atĩrĩ, Mwathani, nũũ nĩwe? Jesũ akĩũcokia atĩrĩ, Nĩwe ũla ngaatovya kĩũmbe kĩa mũgate ngamũhe. Aarĩkia gũtovya kĩũmbe kĩa mũgate, akĩhe Juda wa Simoni Isikariote. Na thutha wa kĩũmbe kĩu, hĩndĩ ĩyo Shetani nĩatoonyire thĩinĩ wake. Nake Jesũ akĩmwĩra atĩrĩ, Ũrĩa wĩkaga, ĩka narua. No gũtirĩ mũndũ o na ũmwe wa ala mekĩĩte thĩ nĩamenyire ũrĩa eĩrire kũrĩ we. Andu amwe nĩmeonekete, tondũ sanduku ya mbesa yaĩ na Yuda, atĩ Jesũ anamwĩa, Ũla ĩla tũkwenda kũa mũthenya wa ndĩa, kana ũhe athĩĩni kĩndũ. Ũtũũĩte kĩndũ kĩa kũlĩa, ũla nĩoimĩte o rĩmwe, na kwarĩ ũtukũ.

Rĩrĩa nĩoimĩte, Jesũ akiuga atĩrĩ, Rĩu Mũrũ wa Mũndũ nĩatũmĩtwe wa nzaa, na Ngai nĩatũmĩtwe wa nzaa thĩinĩ wake. Angĩ Ngai nĩatũmĩtwe ũkũngĩ thĩinĩ wake, na Ngai nĩakamũtũma ũkũngĩ thĩinĩ wake mwene, na o rĩu nĩakamũtũma ũkũngĩ. Ciana, nĩndĩ na ũmwe mũnini hamwe na ĩmwe. Mũkaandethya, na ta ũrĩa nderire Ayuudi atĩ kũrĩa nĩthiiaga, ĩmwe ti mũhotaga kũũka, na kũrĩ ĩmwe nderagia rĩu. Ndĩmĩnĩo ĩndya nĩndĩmĩnĩa ĩmĩ nĩ ũndũ mwendane, ta ũrĩa ndamwendete, nĩ ũndũ o na ĩmwe mwendane. Kũ ũndũ ũyũ nĩmakamenya onthe atĩ mũrĩ arutani akwa, angĩkorwo mũrĩ na wendo wa inyuĩ ene. Simoni Petelo akĩmwĩla atĩrĩ, Mwathani, ũthiĩ kũ? Jesũ akĩmũcookesia atĩrĩ, kũrĩa ndĩthiĩ, ndũngĩhota

kũnũmĩla rĩu, no rĩmwe nĩũkanũmĩla. Petro aumbie, Mwathani, nĩ kĩĩ ndĩngĩhota gũkũrũmĩrĩra rĩu? Roho wakwa nĩngaũika nĩ ũndũ waku. Nĩamũkĩĩte Jesũ akĩmwĩa atĩrĩ, Ngoo yaku nĩũkamĩĩka nĩ ũndũ wakwa? Ti nĩndĩkwĩa, ti nĩndĩkwĩa, ngũkũ ndĩkana ĩkũũe nginya ũkaanĩma maita matatũ.

14

Ngolo syenyu ndĩkanathĩĩnĩke, mwĩtĩkĩai Ngai, na mwĩtĩkĩai o na niĩ. Thĩinĩ wa nyũmba ya Ithe wakwa kũna matũũro maingĩ, angĩkorwo ti ũguo, nĩndĩmwerĩte, nĩthiĩ kũmũhaarĩria handũ, Na ũngĩ nĩngũthiĩ na ngwĩkĩe ĩmĩ handũ, nĩngoka ĩngĩ na ngamũoe kũrĩ niĩ mwene, nĩguo handũ ndĩ niĩ, na ĩmĩ mũikale. Na kũ nĩ nĩthĩ mĩ, nĩmũmanyĩte, na njĩla nĩmũmanyĩte. Thomasi akĩmwĩa, Mwathani, tũtimenyaa kũ ũthiĩ, na atĩa tũngĩhota kũmenya njĩla? Jesu akĩmwĩla atĩrĩ, Niĩ nĩ niĩ njĩla na ma na ũtũũmi; gũtirĩ mũndũ ũũkaga kũrĩ Ithe angĩkorwo ti ũndũ wakwa. Angĩ mwamenyete nĩĩ, mwangĩamenyete baba wakwa o na ũndũ ũmwe. Na kuuma rĩu mũmũmenya we, na nĩmwonete we. Filipu akĩmwĩa, Mwathani, twonie Baba, na ũndũ ũcio nĩũgatũtũũsia. Jesu akĩmwĩa atĩrĩ, Ndĩkoete na inyuĩ ũmũthĩ mũno, na ndũũmenyete nĩ niĩ, Filipo? Ũrĩa wonete nĩ niĩ onete Ithe, na atĩa wĩ ũkwĩa, Tũonie Ithe? Ndiwĩ ũmĩtĩkĩa atĩ ndĩ thĩinĩ wa Ithe na Ithe arĩ thĩinĩ wakwa? Ciugo iria ndaaria kũrĩ inyuĩ, ndiciarĩtie kuuma kũrĩ niĩ mwene, no Ithe ũrĩa ũikaraga thĩinĩ wakwa nĩwe mwene ekaga mawĩra. Ĩtĩkiai atĩ niĩ ndĩ thĩinĩ wa Ithe na Ithe ndĩ thĩinĩ wakwa; angĩ mũtangĩĩtĩkia ũguo, ĩtĩkiai nĩ

ũndũ wa mĩĩko ĩyo. Ti nĩndĩmwĩla na ma, ũrĩa wĩtĩkĩtie thĩinĩ wakwa, mawĩra marĩa niĩ ndeka o nake nĩekeka, na manene kũmakĩra macio nĩekeka, nĩ ũndũ niĩ ndĩrathiĩ kũrĩ Baba wakwa. Na kĩla kĩndũ kĩrĩa mũngĩenda ĩtwa-inĩ wakwa, ĩyo nĩngwĩka, nĩguo Ithe atĩĩwe thĩinĩ wa Mũriũ. Mũngĩ mũũie kĩndũ kĩa ũndũ na ĩtwa yakwa, nĩ nĩngwĩka.

Aũ mwendete, menyeelai maathani makwa. na nĩ nĩndĩkũũia ĩthĩ, ndĩkũũia ũla mũthĩ, na akamĩhe ĩmĩ mũtethĩi ũngĩ, nĩguo aikale na ĩmĩ kũthiĩ ũla ũtheu Ngũũma wa ma, ũrĩa thĩ ndũngĩhota kwĩa, nĩgũkorwo ndũũonaa kana ndũũĩ, no inyuĩ nĩmũũĩ, nĩgũkorwo ũikaraa hamwe na inyuĩ na ũgaakorwo thĩinĩ wanyu. Ndikaaĩka inyuĩ ta atumia; nĩndoka kũrĩ inyuĩ. Kĩndũ kĩnini na ũthĩ ũndĩonaa ndĩkĩonaa, ĩmwe ona mũndĩonaa nĩ, nĩũndũ nĩ ndĩ mũoyo na ĩmwe mũkaoya mũoyo. Mũthenya ũla mũkamenya atĩ nĩ ndĩ thĩinĩ wa Baba wakwa, na ĩmwe mũrĩ thĩinĩ wakwa, na niĩ ndĩ thĩinĩ wanyu. Ũla ũĩ na maathani makwa na kũmakuua, ũcio nĩwe ũndendete. Ũla ũndendete nĩakendwa nĩ Baba wakwa, na niĩ nĩngamwenda na nĩngwĩonithia harĩ we niĩ mwene. Yuda, ti ũla Isikaliota, akĩmwĩĩa atĩrĩ, Mwathani, nĩ kĩĩ kĩonekete atĩ ithũĩ nĩ ithuĩ ũkwenda kwĩonania na ti thĩ yothe? Jesũ nĩacookiie na akĩmwĩa atĩrĩ, Angĩ mũndũ nĩendete me, nĩakaĩkĩĩa kĩlĩo kĩa me, na Baba wakwa nĩakamwenda, na tũkooka kũrĩ we na tũtũũe hamwe nake. Ũla ũtendaa kwendana na niĩ ndarĩkagĩa maũndũ ma ciugo syakwa, na kĩugo kĩla mũiguaga ti kyakwa, no nĩ kya Ithe ũla wandũmĩte.

Ici nĩndamwĩĩle kũrĩ inyuĩ ndĩ hamwe na inyuĩ. Mũteithia ũcio, Mũũme Mũtheu ũrĩa ithe akaatumanĩa na ĩtwa yakwa, nĩwe ũkamũruta maũndũ mothe na amũkũmbũkĩe maũndũ mothe marĩa ndamwĩrire. Ũtheu nĩndĩmũtigĩla, ũtheu wakwa nĩndĩmũhe, ti o ta ũla ũthĩ ũheaga, nĩ niĩ ndĩmũhe. Mũtĩkae ngoro syenyu syĩthukũme kana syĩtigĩe. Mwauiite atĩ nĩ ndamwĩĩla, nĩndathiĩ na nĩndoka kũrĩ inyuĩ. Angĩkorwo mwendete, mwakeniie atĩ ndĩĩla, nĩndathiĩ kũrĩ Ithe, tondũ Ithe wakwa nĩ mũnene kũũ wakwa. Na rĩu nĩndamwĩĩra mbee ya ũndũ ũcio kũgĩa, nĩguo rĩrĩa ũkagĩa mwĩtĩkie. Ndikwĩ nĩngwaria maũndũ maingĩ na ĩmwe, nĩgũkorwo mwathi wa thĩ nĩokaa, na thĩinĩ wakwa ndekwata kĩndũ. No nĩguo thĩ ĩmenye atĩ nĩndendete Ithe, na o ta ũrĩa Ithe aathire, ũguo nĩguo nĩndeka. Ũkĩrai, twĩthĩĩ kũu.

15

Niĩ nĩ muthethe wa ma, na baba wakwa nĩ mũimi. Kĩtavi kĩothe kĩa ũthĩĩ thĩinĩ wakwa kĩtakũtwaa matunda, nĩakĩoya, na kĩtavi kĩothe kĩkũtwaa matunda, nĩakĩtheria nĩguo kĩtwae matunda maingĩ. Inyui nĩmũtheeu kwa ũndũ wa kiugo kĩrĩa ndĩmwarĩirie. Ikaai thĩinĩ kwa niĩ, na niĩ thĩinĩ kwa inyuĩ. Ta ũla mũtĩ wa mũthemba ndũngĩ ũkavota maciaa kũuma kwa wene mwene, aingĩwa ndũikaa thĩinĩ wa mũthemba, ũguo nĩguo na inyuĩ, aingĩwa mũtiikae thĩinĩ kwa niĩ. Nĩ ndĩ mũthabibũ, na ĩmwe mũrĩ nthĩnĩ. Ũrĩa ũikaraga thĩinĩ wakwa na niĩ thĩinĩ wake, ũcio nĩaciaraga maciaro maingĩ, nĩgũkorwo ũtarĩ na niĩ

mũtingĩhota gwĩka kĩndũ o na kĩmwe. Angĩ mũndũ ndangĩikaa thĩinĩ wakwa, nĩateiwe nja ta thabĩthi na nĩũmĩte, na nĩmakongania icio na thĩinĩ wa mwaki nĩmateete, na nĩĩkana. Angĩ mũkĩikala thĩinĩ wakwa na ciugo syakwa ikĩikala thĩinĩ wanyu, kĩla kĩndũ kĩrĩa mũkwenda ũriai, na nĩkĩkamĩĩkĩka kũrĩ ĩmwe. Ũũ nĩkuo Ithe wakwa atũmĩtwe na ĩtĩĩo, nĩguo mũciaĩe maciaro maingĩ, na nĩmũkatuĩka arutani akwa. Ta ũrĩa Baba endete, no nĩndendete inyuĩ, ĩkalaai thĩinĩ wa wendo wakwa. Anga mũkamĩika mĩathĩko yakwa, mũkaikala thĩinĩ wa wendo wakwa, o ta ũrĩa niĩ ndĩkĩte mĩathĩko ya Ithe wakwa na ngĩikala thĩinĩ wa wendo wake. Ici nĩndamwĩĩte nĩguo ũkenu wakwa ũikale thĩinĩ wanyu na ũkenu wanyu ũkinyĩĩe. Ĩno nĩyo ĩtaũ yakwa, nĩguo mwendane mũmwe na ũla ũngĩ ta ũrĩa ndamwendete ĩmwe. Hatĩĩ mũndũ ũrĩ na ũthiũ mũnene kũkĩla ũyũ, atĩ mũndũ aĩke ngoo wake nĩ ũndũ wa aũme ake. Inyui mwi aitu akwa angau mwikite ila syothe inyie ndathanaa inyui. Ndikwĩthĩwa inyuĩ ndĩmwĩthĩwa ngombo, nĩ ũndũ ngombo ndĩmenyaa kĩla kĩndũ kĩa mwene wake, no inyuĩ ndĩmwĩthĩwa arata, nĩ ũndũ maũndũ mothe marĩa ndaiguĩte kuuma kũrĩ Baba wakwa ndĩmamenyithĩtie inyuĩ. Tii inyui mwanethile nĩ, no nĩ nĩo ndamwethile inyui, na ndamwĩkĩte inyui nĩguo mũthiĩ na mũkũe maciaro, na maciaro manyu maĩkale, nĩguo kĩla kĩndũ mũkaũthya Ithe thĩinĩ wa ĩtwa yakwa, anamĩhe inyui. Ici nĩ syĩa ndĩmwendetya, nĩguo mwendane.

Angĩ ũthĩ ũkũmũthĩĩa, mũmenyete atĩ nĩwathĩĩte mbee yanyu. Aithĩwa mwatũũ kuuma kwa thĩ, thĩ ĩngĩendete kĩa yayo yene, nĩ ũndũ ta mũtĩ wa thĩ, ta nĩ niĩ ndamũthũũ kuuma kwa thĩ, nĩ

ũndũ wa ũndũ ũyũ thĩ ĩmũthũĩte. Ĩkumbukani kiugo kĩrĩa ndaĩĩie inyuĩ, ndungata ndĩ nene kũũ mwene wake. Angĩ nĩmandinyĩĩie, na inyuĩ nĩmakamũnyĩĩa, angĩ nĩmakũĩie kiugo kĩakwa, na kĩanyu nĩmakakũa. No icio ciothe cia ĩla makaeka kwĩ nĩ ũndũ wa ĩtwa akwa, nĩgũkorwo matimanyĩte ũla wandũmĩte. Aŋaũ ti ndokite na ndaũmie nao, matina matiĩ na mehia, ĩndĩ ũũ matina na ũndũ wa kũĩyũmia ũhoro wa mehia mao. Ũrĩa ũndethĩĩte nĩathĩĩte o na baba wakwa. Aŋgĩ mawĩa matekũ ndekĩte kũ o ata ũrĩa ũtarĩ ũngĩ nĩekĩte, mehia matiarĩ nao. No rĩu nĩmonete na nĩmathũĩte o na niĩ na Ithe wakwa. Kĩla nĩguo kĩoneke kĩa ũndũ ũla ũandĩkĩtwe thĩinĩ wa mũtũũrĩre wao, atĩ nĩmathũĩte kĩteo. Ĩndĩ nĩ ũka mũteithĩi ũla nĩo nĩngũtũma kũmĩ kuuma kũrĩ Ithe, Mũoyo wa ma ũla ũthiĩ nja kuuma kũrĩ Ithe, ũla nĩakavika ũira ũkoniĩ niĩ. Na inyuĩ nĩmũũmbũĩaa ũira, tondũ kuuma kĩambĩĩĩo mũkoete hamwe na niĩ.

16

Ici nĩndamwĩĩle nĩguo mũtikathũkĩe. Andũ makamũtũma mũtuĩke andũ mateanĩtwe, no nĩkũũka thaa ĩrĩa mũndũ wothe ũrĩa akamũũraga eciirie atĩ nĩarutaga ũtungata kũrĩ Ngai. Nĩmakaĩka maũndũ macio tondũ matimanyĩte Ithe kana niĩ. Tene ici nĩndamwĩĩte nĩguo ĩla thaa ĩkoka, mũkũmbũke syacio nĩ ũndũ nĩ niĩ ndamwĩĩte. Ici tene ndĩamwĩĩte kuuma kĩambĩĩĩo ti, nĩ ũndũ ndĩatũũĩte na inyuĩ. Rĩu no nĩndĩthiĩte kũrĩ ũrĩa wandũmĩte, na hatirĩ mũndũ wanyu ũkũũria atĩrĩ, Ũkũthiĩ kũ?

No ũndũ wa atĩ nĩndamwĩĩte maũndũ maya, ũthĩĩna nĩũiyũĩte ngolo yanyu. Nĩ niĩ nĩndĩmwĩa ũthĩthi, nĩ wega kũrĩ inyuĩ nĩguo niĩ nĩthie. Aingĩwa niĩ ndikathie, Mũteithia ndakoka kũrĩ inyuĩ, no aingĩwa nĩngathie, nĩngamũtũmĩla we kũrĩ inyuĩ. Na ũthĩte, ũla nĩakamũũkĩa thĩ ĩno ũndũ wa mehia, na ũndũ wa ũthingu, na ũndũ wa ũtuanĩĩo. Ũhoro wa mehia-rĩ, nĩ ũndũ matiĩtĩkia thĩinĩ wakwa, Ĩĩ ũthingu wa, tondũ nĩthiĩ kũrĩ ĩsĩ ya baba wakwa na mũtikonaa kũnyona, Ũkoniĩ wa ũtuanĩĩi, tondũ mwathi wa thĩ ĩno nĩatuĩtwo ciila. Nĩndĩ na maũndũ maingĩ ma kũmwĩla, no mũtikwĩhota kũmatwala rĩu. Ĩndĩ ũla Mũoyo wa ũthĩnĩ oka, nĩakamũongoza thĩinĩ wa ũthĩnĩ wothe, ti nĩ ũndũ nĩakavuga kuuma kũrĩ we mwene, no ũrĩa wothe ĩkũigwa nĩakavuga, na ĩrĩa syoka nĩakamwĩla inyuĩ. Ula nĩakanĩngĩthya, tondũ nĩakoya kuuma kwa me na akaanĩĩa imwe. Syindu syothe iria baba arĩ nayo nĩ syakwa, nĩ ũndũ ũcio nderĩte atĩ nĩegũkua kuuma kwa niĩ na akaanĩĩra inyuĩ. Nini na ti mũmuonaa niĩ, na ĩngĩ nini na mũkuonaa niĩ, tondũ niĩ nĩthiĩaa kũrĩ Ithe. Nĩ ũndũ ũcio arutwo ake makĩũĩana atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩndũ gĩkĩ ekwĩra ithuĩ atĩrĩ, Hanini na mũtikũnyona, na rĩngĩ hanini na nĩmũkũnyona, na atĩrĩ, Nĩgũkorwo nĩ ngũthiĩ kũrĩ Ithe? Nĩmekwĩĩa nĩ ũndũ ũcio, Ũndũ ũyũ nĩ kĩĩ ũrĩa ekwĩĩa ũrĩa ũnini? Tũtimenyaa kĩĩ aaragia. Nĩamanyĩte ũndũ ũcio Jesũ atĩ nĩmendete kũmũũia, na akĩmeea, Ĩĩ nĩkĩo mũathĩĩaga na inyuĩ ene atĩ ndoigĩte, Kanini na mũtikũnona me, na ĩngĩ kanini na mũkũnona me? Ti nĩndĩmwĩĩa atĩ nĩmũkĩĩla na mũthĩĩne, no thĩ ĩkena, no ĩnyuĩ nĩmũkanyiĩka, no kĩnyiĩko kĩanyu nĩkĩkatuĩka gĩkeno. Mũndũ-wa-aka ĩla ĩndĩ oĩ akĩvyaa, nĩwe na ũthĩĩna, nĩũndũ ĩthaa yake nĩyokĩte. Ĩla ĩndĩ akĩvyaa kĩana, ndakĩĩthukũaa ũthĩĩna ũla

nĩũndũ wa ũkene, nĩũndũ mũndũ nĩavyaĩlwe thĩinĩ wa ũthĩ. Na inyuĩ nĩ ũndũ ũcio mũĩ na kĩeha ĩndĩ ĩno, no nĩngamũona ĩngĩ na ngoro syenyu nĩĩkakena, na gĩkeno kyenyu gũtirĩ mũndũ ũngĩkĩoya kuuma kũrĩ inyuĩ. Na mũthenya ũcio mũtikũũia kĩndũ. Ti nĩkũo, ti nĩkũo, ndĩmwĩa atĩ kĩrĩa kyothe mũkaaĩtia Ithe witũ na rĩĩtwa rĩakwa, nĩakamũhe. Nginya rĩu mũtiarĩtie kĩndũ o na kĩmwe na rĩĩtwa rĩakwa, ĩtiai na nĩmũkaamũkĩra, nĩguo gĩkeno kĩanyu kĩiyũre. Ici ĩndũ syĩ mũ mĩsemo ya nthimo nĩndĩmwĩĩlĩte ĩmwe, no ĩthaa ĩĩ ũka ĩla ĩtakũ mũ mĩsemo ya nthimo ndĩkamwĩĩla ĩmwe, no ũtangĩ wa wĩyathĩ ũkoniĩ wa Ithe ndĩkamwĩĩla ĩmwe. Mũthenya ũcio nĩmũkaũĩa na ĩtwa yakwa, na ndikwĩa atĩ nĩngaũĩa Ithe ũndũ wanyu, Mwene nĩwe Ithe nĩendete inyuĩ, tondũ inyuĩ nĩmwendete niĩ, na mwĩtĩkĩtie atĩ niĩ ndoimĩte kũrĩ Ngai. Nĩndaumĩte kũuma kwa Ithe na nĩndokĩte thĩinĩ wa ũthĩ; ĩngĩ nĩndĩtiga ũthĩ na nĩndĩthiĩ kũrĩ Ithe. Arutwa ake makĩmwĩa atĩrĩ, Ona rĩu ũkwaria na ũtangĩ, na ndũkwĩa mũimo o na ũmwe. Rĩu nĩtũĩ atĩ ũĩ syĩndũ syothe, na ndũna wendo wa atĩ mũndũ akwendete. Thĩinĩ wa ũndũ ũyũ nĩtwĩtĩkĩtie atĩ kuuma kũrĩ Ngai nĩwoimĩte. Jesũ akĩmakĩĩta atĩrĩ, Ĩu nĩmwĩtĩkĩa? Ona ĩũka thaa, na ĩndĩ nĩĩkĩte, nĩguo mũsasanĩe o ũmwe kũndũ kwake mwene na mũndie nyĩkĩ, na ndĩ nyĩkĩ, nĩ ũndũ Ithe arĩ hamwe na niĩ. Ici nĩndamwĩĩte nĩguo mũe na thayũ thĩinĩ wakwa. Thĩinĩ wa thĩ mũkona mathina, no ĩkiai ngoo, nĩndatooria thĩ.

17

Ici nĩ ĩndũ ũmwe aĩtie Jesũ, na akĩoya maitho make athĩinĩ wa mũtĩ na akĩuga, Baba, nĩyũkĩte saa, tũngĩa Mũndũ waku ũla Mũka, nĩguo na Mũndũ waku ũla Mũka atũngĩe wee, Ta ũla ũmũneie wĩthĩo wa mĩĩlĩ yothe, nĩguo kĩla kĩndũ kĩla ũmũneie akamĩhe ũtũũmi wa tene. Ĩno nĩyo ũtũũmi wa tene, nĩguo mamenyithye we Ngai ũmwe wa ma, na ũla watũmĩte Jesũ Kilisto. Nĩndakũgoocia gũkũ thĩ, nĩndathĩĩtie wĩra ũrĩa wanengete nĩguo ndĩke, Na rĩu nengĩa mĩ nĩwe, Ithe, harĩ waku na nengĩo ĩrĩa ndaarĩ nayo mbere ya thĩ kũgĩa harĩ waku. Nĩndonithĩtie ĩtwa yaku kũ andũ ala ũũnenete kuuma thĩ. Maarĩ aku, na ũkĩmanengea, na nĩmakũĩte kiugo kyaku. Rĩu nĩmamenyete atĩ syonthe ila ũnengeete kũũ syĩ kuuma kũrĩ wee. Nĩgũkorwo ciugo iria wandeithĩtie nĩndaneithĩtie o, na o ene nĩmakĩamũkĩra, na nĩmamanyire wĩ wa ma atĩ nĩ kũrĩ wee ndoimire, na nĩmetĩkĩtie atĩ wee nĩwe wandũmire. Nĩndĩthaithanĩa ũndũ wao, ti ũndũ wa thĩ nĩndĩthaithanĩa, no nĩ ũndũ wa arĩa ũnengeete, nĩgũkorwo nĩ aku. Na ĩla syakwa syothe nĩ syaku, na ĩla syaku nĩ syakwa, na nĩndĩtũĩtwe thĩinĩ wao. Na ti nĩndĩ ĩngĩ ndĩ thĩinĩ wa thĩ, na aya nĩ thĩinĩ wa thĩ, na niĩ ndoka kũrĩ wee. Ithe mũtheu, ĩka ũmamenyithie thĩinĩ wa ĩtwa yaku ĩrĩa wandĩkĩte, nĩguo matuĩke ũmwe ta ĩthuĩ. Rĩrĩa ndĩarĩ hamwe nao thĩinĩ wa ũthĩ, nĩ ndĩamenyeethela thĩinĩ wa rĩĩtwa rĩaku, ala ũneete kũrĩ niĩ ndĩamakũũ, na gũtirĩ o na ũmwe wao wathiire tiga mũrũ wa ũthiĩ, nĩguo maandĩko mamĩĩkĩke. Ĩu no nĩndoka kũrĩ wee, na nĩndĩaĩa maũndũ maya thĩ ĩno nĩguo maĩ na ũkenu wakwa ũiyũĩte thĩinĩ wao. Nĩnĩneete o kĩa kĩũmbe kyaku, na ũthĩ ũmathĩĩte o, nĩ ũndũ matĩ a ũthĩ, o ta ũrĩa nĩ ndĩ wa ũthĩ. Ndikwenda nĩ ũndũ wa kũoya o ũthĩ-inĩ,

no nĩ ũndũ wa kũmaiga ũkĩũme ũũru-inĩ. Matiuma kuma thĩ, ta ũrĩa niĩ ndiuma kuma thĩ. Amũe matheu mũtheu ao na ũthĩnĩ waku; kĩũmbe kĩaku nĩkĩo ũthĩnĩ. Ta ũrĩa nĩwandũmĩte thĩ, no ta ũguo o na niĩ nĩndamĩte thĩ. Na nĩ ũndũ wao nĩ nĩndĩĩtheria mwene, nĩguo o nao matuĩke ethĩĩtie thĩinĩ wa ma. Tii nĩ ũndũ wa aya ndĩthombia onĩki, no nĩ ũndũ wa aya metikie nĩ ũndũ wa kiugo kyao thĩinĩ wakwa. Nĩguo onthe maĩ matũũme ũmwe, ta ũrĩa wee, Baba, ũrĩ thĩinĩ wakwa na niĩ ndĩ thĩinĩ waku, nĩguo o nao matũũme ũmwe thĩinĩ witũ, nĩguo thĩ ĩĩtĩkie atĩ wee nĩwe wandũmĩte. Na nĩ ũtukũ ũla wanengee kũ nĩ, nĩnengeete kũ o, nĩguo matuĩke ũmwe ta ĩthuĩ tũtuĩkĩte ũmwe. Niĩ thĩ kũo na wee thĩ kũ niĩ, nĩguo matuĩke makinĩĩe kũma ũmwe, na nĩguo thĩ ĩmenye atĩ wee nĩwandũmĩte na ũkamenda o ta ũrĩa wandendete. Baba, ala ũneete kũ niĩ, nendete nĩguo kũla ndĩ niĩ na acio maĩ hamwe na niĩ, nĩguo maone ũkuũ wakwa ũla ũneete kũ niĩ, tondũ wendete niĩ mbee ya kwĩkĩwa kwa thĩ. Baba mũthingu, na ũthĩ ndũkũmenyete, no nĩ nĩndakũmenyete, na aya nĩmamenyete atĩ nĩwe wandũmĩte. Na nĩndamenyithĩtie o ta ithuwa yaku, na nĩngamenyithia, nĩguo ũendo ũla wendete me ũthĩ thĩinĩ wao, na niĩ thĩinĩ wao.

18

Jesu aumĩte ici ũndũ ũtaĩtwe, nĩathiĩte na aũtani ake mũlĩa wa mũkũũ wa Kidroni, kũla kwalĩ na mũsitũ, ũla watoonyete we mwene na aũtani ake. Nĩamenyete na Yuda ũla wamũneanaga handũ hau, tondũ Jesũ nĩonganĩĩaga ho kaingĩ na arutani aake.

Judah nĩwe ũndũ ũcio eeyete mbũtũ ya thigali na kuuma kũrĩ athĩnjĩri-Ngai arĩa anene na Afarisai aateithia, okire kũu arĩ na matawa na tawa na indo cia mbaara. Jesus nĩwe ũĩ maũndũ mothe marĩa mekũũka igũrũ wake, nĩathiire nja akĩmeerĩra, Nĩ ũũ mũthii? Makĩmũcookeria atĩrĩ, Jesũ ũrĩa Mũnazorayo. Nake Jesũ akĩmeera atĩrĩ, Nĩ niĩ. Na Juda ũrĩa aamũneanaga nĩarũgamĩte hamwe nao. Ta ũndũ nĩ eĩĩle kũo atĩ nĩ niĩ ndĩ, nĩmathiĩte na thutha na makĩgwa thĩ. Kĩndũ kĩngĩ nĩ ũndũ ũcio akĩmakĩũĩa, Mũthii ũũ? Na o makĩmwĩta, Jesũ wa Nazarethi. Jesu acookiie, Ndeelile inyuĩ atĩ nĩ niĩ. Angĩ ĩlĩ nĩ mũnendethya, ekeai ala meende, Nĩguo kĩhingĩo kĩa ndeto ĩla eendete, atĩ ala ũnengete, ndina ũthũkũ ũmwe wa o kũu thĩinĩ wao. Simoni nĩ ũndũ ũcio Petero ũkĩte na rũhiũ rwa mbaara akĩruta, na akĩgũtha ngombo ya mũthĩnjĩri-Ngai mũnene na akĩtinia gũtũ wake kĩa ũrĩo, na rĩĩtwa rĩa ngombo ĩyo aarĩ Maliko. Jesũ akĩĩra Petero atĩrĩ, Ĩkia rũhiũ rwaku thĩinĩ wa mbĩa. Kĩkombe kĩrĩa Ithe aũheete-rĩ, ndĩkanyua?

Kana nĩyo mbũtũ ya thigari na mũtongoria wayo na aateithia a Ayahudi makumbatĩte Yesu na makĩmuoha, Na makĩmũtwaa kũrĩ Anna wa mbee, nĩ ũndũ aarĩ mũthoni-we wa Kayafa, ũrĩa aarĩ mũthĩnjĩri-Ngai mũnene wa mwaka ũla. Kayafa nĩwe watũmĩte Ayuudi mamenye atĩ nĩ kwagĩĩa mũndũ ũmwe kũũa nĩ ũndũ wa andũ. Nĩathĩĩte kũ Jesũ Simoni Petero na mũndũ mũthĩgani ũngĩ. Mũndũ mũthĩgani ũla nĩamenyekete nĩ mũthĩnjĩli mũnene, na nĩatoonete hamwe na Jesũ thĩinĩ wa mũgũnda wa mũthĩnjĩli mũnene, No Petelo aimĩte kũu mũlango nja. Nĩaumĩte ĩno mũndũ ũla ũngĩ, ũla wĩ mũmenyekene kũrĩ

mũthĩnjĩri-Ngai mũnene, na akĩĩa kũrĩ mũikali-mũlango, na akĩtonya Petelo. Nĩ ũndũ ũcio mũndũ-wa-ĩka ũla mũkũũi wa mũĩtĩo akĩũĩa Petũ atĩrĩ, Ti na wee ũĩ wa arutani a mũndũ ũyũ? Nake ũla akĩmwĩtĩka atĩrĩ, Ti ndĩ. Andũ a ngombo na aũthĩ nĩmaimĩte maũmbĩte mwaki wa makaa ma ngũ, nĩ ũndũ kwalĩ na mbaa, na nĩmeũmia. Petero nake aimĩte hamwe nao akĩũmia. Nĩ ũndũ ũcio mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene nĩauĩĩte Jesũ ũhoro wa arutani ake na ũhoro wa ũrutani wake. Jesũ nĩamũcookesya akĩmwĩa atĩrĩ, Nĩndatwĩe na wĩyũũ kũrĩ andũ a ũthĩ. Hĩndĩ syothe nĩndamanyĩthĩtie thĩinĩ wa ũthanano na thĩinĩ wa hekalũ, kũrĩa Ayahudi nĩmokomanaga hĩndĩ syothe, na thĩinĩ wa hĩthũkũ nĩndatwĩe atĩa. Nĩ kĩĩ ũkũũndũũia? Ũũie ala maiguĩte kĩrĩa ndaalia nao. Ona, aya nĩmamanyaa kĩrĩa ndoiie. Ici aĩie maũndũ macio, ũmwe wa atei a ũtethyo ũkĩĩma hakũhĩ akĩhe Jesũ ĩvinda akĩũia, Nĩũtethya ũtwa mũthĩnjĩi mũnene ũũ? Jesũ akĩmũcookesia atĩrĩ, Angĩkorwo nĩndarĩtie ũũru, ũmbĩe ũhoro wa ũcio ũũru, no angĩkorwo nĩndarĩtie wega, ũkũũthaa nĩkĩ? Anna nĩatũmĩte we ĩohetwe kũrĩ Kaiafa mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene. Kwaĩ na Simon Peter ĩmĩte na ĩĩthembasya. Maĩte nĩndĩ kũ we, Ti na ĩwe wa kũma wa aũthĩ ake ũĩ? Nĩakaanĩte nĩ ũndũ ũcio ũla na akĩuga, Ti nĩ niĩ. Ũmwe wa ndungata sya mũthĩnjĩri-Ngai mũnene, mũndũ wa ũthiũ wa ũla Petero aatinĩte gũtũ, akĩũia atĩrĩ, Ti niĩ ndakwonete mũgũnda-inĩ hamwe na we? Kĩndũ kĩngĩ nĩ ũndũ ũcio Petelo nĩaĩmĩte, na o ĩndĩ ĩyo ngũkũ ĩkĩamba.

Nĩmamũtwaa nĩ ũndũ ũcio Jesũ kuuma kwa Kayafa thĩinĩ wa nyũmba ya mũthamaki, kwalĩ na nĩ rũciinĩ, na o nĩmatiingĩlĩle

thĩinĩ wa nyũmba ya mũthamaki, nĩguo matikathaaie, no nĩguo malĩe pasaka. Pilato nĩatumĩte kũrĩ o na akĩmakĩa atĩrĩ, Nĩ ũthitangi ũrĩkũ mũrehete wa mũndũ ũyũ? Nĩmamũkĩĩte na makĩmwĩa atĩrĩ, Angĩ ti ũndũ ũyũ aarĩ mwĩki wa ũũru, tũtingĩakũneana we. Pilato nĩerĩtie kũrĩ o nĩ ũndũ ũcio, Oyai we ĩmwe na mũmũthukĩe kũringana na ndaũme yũmwe. Ayuudi nĩerĩtie kũrĩ we nĩ ũndũ ũcio, Isĩ ti kwendeka kũrĩ ithuĩ kũũlaa mũndũ o na ũmwe. Nĩguo kĩũmbe kya Jesu kĩhingĩĩe kĩrĩa endete ũkwonia ũndũ wa gĩkuũ kĩrĩa endete kũkua nako. Pilato nĩatoonyie kwa praetorium ĩngĩ, na akĩĩta Jesũ na akĩmwĩa atĩrĩ, Wee nĩwe mũthamaki wa Ayahudi? Jesũ akĩmũcookesia atĩrĩ, Nĩ kũuma kwa mwene waku ũkwĩa ũguo kana nĩ andũ angĩ makwĩĩa ũhoro wakwa? Pilato akĩĩtya atĩrĩ, Ti nĩ niĩ ndĩ Mũyuta? Rũrĩrĩ rwaku na athĩnjĩri-Ngai akũũ nĩmakũneanĩte kũrĩ niĩ. Nĩ kĩĩ wĩkĩte? Nĩacookithie Jesũ, Ũthamaki ũla wakwa ti wa kuuma thĩ ĩno. Angĩkorwo warĩ wa kuuma thĩ ĩno, atei akwa nĩmangĩarũĩte nĩguo ndikaneane kũrĩ Ayahudi. Rĩu no ũthamaki ũla wakwa ti wa kuuma aha. Pilato nĩendete kũrĩ we atĩ, Nĩ ũndũ ũcio wĩwe nĩwe mũthamaki? Jesũ nĩacookĩtie atĩ, Wĩwe nĩwĩa atĩ nĩndĩ mũthamaki. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ ndaciaĩtwe na nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ ndokete thĩ ĩno, nĩguo ndĩũmbũĩe ũthĩnĩ. Mũndũ wothe ũrĩa wĩ wa ũthĩnĩ nĩaiguaa mũgambo wakwa. Pilato akĩmwĩtia atĩrĩ, Ũndũ wa ma nĩ kĩĩ? Na aarĩkia kwaria ũguo, akĩũma ĩngĩ agĩthiĩ kũrĩ Ayahudi, akĩmeera atĩrĩ, Niĩ ndionaa gĩtũmi o na kĩmwe thĩinĩ wake. Nĩ mũtugo wanyu atĩ ndĩmũrekerie mũndũ ũmwe hĩndĩ ya Pasaka. Nĩ mwendaga nĩ ũndũ ũcio ndĩmũrekerie mũthamaki wa Ayahudi? Nĩmakayĩĩa ĩngĩ othe makiuga atĩrĩ, Ti ũyũ, no Baraba. Nake Baraba aarĩ

mũici.

19

Hĩndĩ nĩ ũndũ ũcio Pilato nĩoyete Jesũ na akĩmũhũũra. Nao asikali ĩla maathondekete mũtwe wa mĩĩka, makĩũĩkĩa mũtwe wake, na nguo ya ndune makĩmũvĩkĩa. Na mekwĩĩa, Ũkae mwega, mũthamaki wa Ayahudi, na mekũmũhe imĩũko. Nĩathiĩte ĩĩ nĩ ũndũ ũcio ĩngĩ nja Pilato, na akĩmeea atĩrĩ, Onai, ndĩmũletea nja, nĩguo mũmenye atĩ thĩinĩ wake ndĩonete gĩtũmi o na kĩmwe. Nĩ ũndũ ũcio Jesũ nĩoimĩte nja ekĩĩte thũmbĩ ya mĩigua na nguo ya rangi wa ndathi, Na akĩĩla o, onai mũndũ ũcio. Ĩtĩkĩla nĩo monire we athĩnjĩli akũũ na aũtĩithĩi, makĩanĩla makĩĩla, mũmbanĩthie mũmbanĩthie we. Pilato akĩĩla o, oyai we inyuĩ na mũmbanĩthie, nĩ nĩndĩ ti nĩndĩonaa thĩinĩ wake ũndũ. Nĩmamũcookĩĩie we Ayuudi, Ĩsũ tũna ndaũme, na kũlingana na ndaũme witũ nĩagĩĩie kũkua, nĩũndũ nĩetũmĩte mwene mũndũ wa Ngai. Wakati nĩ ũndũ ũcio Pilato aiguĩte ndeto ĩyo, ogopĩte kũingĩ, Nake akĩingĩla thĩinĩ wa nyũmba ya ũthamaki ĩngĩ, na akĩũria Jesũ atĩrĩ, Wĩ wa kũ? No Jesũ ndaamũheire macookio. Pilato akĩmwĩra nĩ ũndũ ũcio, Ndũkwaria na niĩ? Ndũũĩ atĩ ndĩ na ũtemi wa gũkũamba mbambani na ndĩ na ũtemi wa gũkũekia? Jesũ nĩacookĩtie atĩrĩ, Ndwĩ na ũtemi o na ũmwe wa kũnĩ, angĩkorwo ndwĩ wĩ ũheetwe kuuma ĩtũnĩ. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ, ũla ũkũneana kũrĩ wee nĩ na wĩhia mũnene. Kuuma kwa ino, Pilato azethie kumuovolya, no Ayuudi maakayaa makiuga, Angawa mumuovolya uyu, ndwi muinyu wa Kaisara.

Wothe ula wiwikaa muthamaki weweka niakalaa Kaisara. Pilate nĩ ũndũ ũcio aiguĩte ndeto ĩyo, nĩatongolĩtie Jesus nja, na aikarire igũrũ wa kĩtĩ kĩa ũtuanĩri handũ hetagwo Lithostroton, na kũna Kĩhibirania nĩ Gabatha. Kwaĩ ũthĩĩo wa Pasaka, thaa ta ĩtandatũ, nake akĩĩa Ayahudi, Onai mũthamaki wanyu. No ĩo maatanĩie, Mwee mwee, mũmbanĩe! Pilato akĩmavũia atĩĩ, Nĩndĩmbanĩe mũthamaki wanyu? Athĩnjĩi akũũ makĩmũcookeia atĩĩ, Tũtĩ na mũthamaki ũngĩ tiga Kaisara. Hĩndĩ nĩ ũndũ ũcio nĩamũnengei kũrĩ o nĩguo ambatithwe mũtĩ-inĩ.

Nĩmamwĩkĩĩte Jesũ na makamũtwala, na akuuĩte mũsalaba wake, akĩuma akĩthiĩ handũ kĩĩtwa ha kĩanya kĩa mũtwe, ũkĩĩtwa kĩheberu Gologotha. Kũ we nĩmamũthekeithie, na hamwe na ake angĩ elĩ kuuma ũũ na kuuma ũũ, na katĩ nĩwe Jesũ. Pilato nĩandĩkithie mwandiko na akĩwĩka ũthĩ wa mũsalaba, na wandĩkĩtwe atĩ, Yesu Munazarene Mũthamaki wa Ayuudi. Mũtwe ũyũ nĩ ũndũ ũcio aingĩ a Ayahudi nĩmawathomete, nĩ ũndũ handũ kũrĩa Jesũ aambanĩirio kwarĩ hakuhĩ na itũũra, na kwarĩ kwandĩkĩtwo kĩheberu, kĩyunani, na kĩlumi. Mekwĩĩte nĩ ũndũ ũcio kũrĩ Pilato athĩnjĩri akũũ a Ayahudi, Ndũkandĩke, Mũthamaki wa Ayahudi, no andĩke atĩ ũla endete, Ndĩ mũthamaki wa Ayahudi. Pilato nĩandĩĩkĩte atĩrĩ, Kĩla ndĩandĩkĩte, nĩndĩandĩkĩte.

Nĩ ũndũ ũcio thigali ĩrĩa maambĩtie Jesũ mũthingĩ-inĩ, nĩmakuuire nguo ciake na magĩciĩka icunjĩ inya, o mũthigali akĩgaya gĩcunjĩ kĩake, na kanzu. No kanzu ĩyo ndĩarĩ na mũthũngo, yarĩ ĩtumĩtwo kuuma igũrũ ĩgatumwo yothe.

Nĩmoigĩte nĩ ũndũ ũcio kũrĩ ũmwe na ũngĩ, tũtikatuanie ũyũ, no tũmũcuukĩĩe ũhoro wake wa nũũ ũkaũgĩa, nĩguo maandĩko mahingio marĩa moigĩte, nĩmagayanĩte nguo syakwa mehĩ, na igũrũ wa nguo yakwa nĩmacuukĩte mũtĩ.

Nthaka icio nĩsyekĩte maũndũ mau. No syĩmĩte hakuhĩ na mũsalanĩo wa Jesũ nyina wake, na mũmũna wa nyina wake, Malia wa Kolopa, na Malia wa Magadalena. Jesus nĩ ũndũ ũcio onete nyina na mũrutwa ĩmĩte hakuhĩ ũrĩa endete, eĩra nyina wake, Mũndũ-wa-nja, ona mũriũ waku. Nĩndĩ auga kũrĩ mũrutwa ũcio, Ona nyina waku. Na kuuma thaa ĩyo, mũrutwa ũcio nĩamũkuuire mũciĩ wake mwene. Thutha wa ũndũ ũyũ, Jesũ aamenyete atĩ ĩndũ syothe nĩsyathĩĩte kũhingio, nĩguo maandĩko mahingĩĩe, akiuga, Nĩnyootete. Nĩ ũndũ ũcio kwarĩ na mbakũ ĩiyũ thĩ ĩiyũĩte thiki, nao makĩiyũithia sponge thiki na kũmĩthiũrũndia na hyssop, makĩmĩkinyĩa kanua-inĩ gake. Ĩlĩ nĩ ũndũ ũcio nĩkwoya ĩla vĩniga, ũla Jesũ onete, Nĩkũmaliĩsya, na akĩĩnamĩsya ĩla mũtwe, aĩnenga ĩla ngoo.

Ayaudi nĩ ũndũ ũcio, nĩguo mĩĩlĩ ĩtikae mũtĩ-inĩ wa kĩvamba mũthenya wa Sabato, tondũ kwarĩ mũthenya wa kwĩhaarĩrĩa, nĩgũkorwo mũthenya ũcio wa Sabato warĩ mũnene, nĩmooririe Pilato nĩguo magũũ mao matunĩwo na meherio. Nĩ ũndũ ũcio thigali ikĩũka, na ikĩunanga matũũ ma wa mbee na ma ũla ũngĩ ũrĩa wabambĩtwe hamwe na we, No kũa kwa Jesũ mookĩte ona maamwonete nĩakuĩte, matiaũnangĩte matũũ make No ũmwe wa thigali aathũngũthie mwĩĩ wake na itimũ, na o ũndũ ũcio thakame na maaĩ makĩũma o rĩmwe. Na ũla wonete nĩaũmbũĩte

ũila, na ũmboni wake nĩ wa ma, na ũla ũngĩ nĩamanyete atĩ nĩkũũga ma, nĩguo o na inyuĩ mwĩtĩkie. Kyakĩkĩte nĩgũkorwo ici, nĩguo maandĩko mahingĩĩwe, ĩthĩmbĩ ndĩkavunjwa wake. Na ĩngĩ andĩkĩtho ĩngĩ ĩtĩĩte, nĩmakoona ũla maamũtheeca.

Thutha wa maũndũ mau, Yusufu ũla wa kuuma Arimathaya, ũrĩa warĩ mũrutwo wa Jesu no warĩ mũhithe nĩ ũndũ wa gwĩtigĩra Ayahudi, nĩoirie Pilato nĩguo oe mwĩĩrĩ wa Jesu, na Pilato nĩetĩkĩrire. Nĩ ũndũ ũcio nĩokire na akĩoya mwĩĩrĩ wa Jesu. Okwĩa na o Nikodemo ũla wokĩte kũrĩ Jesũ ũtukũ wa mbee, akuuĩte mũthangania wa manemane na ũlũvĩ ta ilita igana. Nĩmakuuĩte nĩ ũndũ ũcio mwĩĩlĩ wa Jesũ na makĩoha wĩo na matambaa ma gatani hamwe na manukato, ta ũrĩa mũtugo ũlĩ wa Ayahudi kũthika. Kwaĩ na ĩ kũ ndũ ũla ũkũ aambĩtĩwe mũsalaba mũunda, na ĩ kũ mũunda mbĩĩa ĩthya, ĩla ĩtakũ ndaa mũndũ aĩkĩtwe, Kũu nĩ ũndũ ũcio, tondũ wa ũhaarĩria wa Ayahudi, na tondũ mbĩrĩra yarĩ hakuhĩ, nĩmaikire Jesũ.

20

Na ũmwe wa matukũ ma Sabato, Malia Magdalene okĩte rũciinĩ kũrĩ na nduma, oka mbĩĩla-inĩ, na onete ihiga nĩrĩeheretie kuuma mbĩĩla-inĩ. Nĩateng'aa nĩ ũndũ ũcio na nĩokaa kũrĩ Simoni Petero na kũrĩ ũla ũngĩ mũrutwa ũrĩa Yesu endete, na nĩamakĩĩra, Nĩmakuĩte Mwathani kuuma mbĩĩa-inĩ, na tũtimanyaa kũrĩa maamũĩkĩte. Petelo na mũndũ ũla ũngĩ mũthĩgani nĩmathiĩ na magĩũka mbĩĩa-inĩ. Maatuĩkĩte no ĩĩ ilĩ ĩĩlĩ

syomwe, na ũla ũngĩ mũndũ mũthĩĩ atuĩkĩte mbĩo kũĩkĩla wa Petelo, na ookite wa mbee thĩinĩ wa mbĩĩa. Na ĩtĩĩte thĩ ĩkĩona nguo sya gatani syĩkomete ho, no ndĩatoonyete. Nĩokaa nĩ ũndũ ũcio Simoni Petelo ũmũthingatĩte, na atoonya thĩinĩ wa mbĩĩa, na onaa nguo cia gatani ikomeete. Na kĩtambaa kĩa ũthiũ, kĩrĩa kĩarĩ ĩgũrũ wa mũtwe wake, kĩarĩ kĩtĩ hamwe na matambaa ma gatani kĩkomete, no kĩarĩ kĩnyiitĩte thĩinĩ wa handũ hĩmwe. Hĩndĩ nĩ ũndũ ũcio mũrutwa ũla ũngĩ ũrĩa wakinĩte mbee nĩatoonyire thĩinĩ wa mbĩĩa, na nĩonire na nĩetĩkĩire. Ndaakũ nĩ ndamenyete maandĩko atĩ nĩ wakwa we akĩũke kũuma kũrĩ akuũ. Nĩmaathiĩ ũndũ ũcio arutani rĩngĩ kũrĩ o ene. Mary aimĩte kũu mbakũni-inĩ akĩĩla nja. Ta ũndũ nĩ ũndũ alĩlĩte, ainamĩĩte thĩinĩ wa mbĩĩa na onete atũmwo eelĩ thĩinĩ wa nea nelu maikaĩte, ũmwe kũlĩ mũtwe na ũmwe kũlĩ makinya, kũla kwalĩĩte mwĩĩlĩ wa Jesũ. Na maundu mau mamwĩa we, Mũndũ-wa-aka, nĩ kĩĩ ũlĩla? Akamwĩa, Tondũ nĩmakuĩte Mwathani wakwa, na ndimanyaa kũrĩa maamũikĩte. Na ũndũ ũcio woiga ũguo, akĩgarũka na thutha, na onire Jesũ arũgamĩte, na ndaamenyire atĩ nĩ Jesũ. Jesũ akĩmwĩa atĩrĩ, Mũndũ-wa-nja, nĩ kĩĩ ũrarĩra? Nĩ ũũ ũracaria? Mũndũ-wa-nja ũcio egweteeire atĩ nĩ mũrĩmi wa mũgũnda, akĩmwĩra atĩrĩ, Mwathani, ũngĩkorwo nĩwe ũmũkuuĩte, njĩra kũrĩa ũmũigĩte, na niĩ nĩngũmũkua. Yesu akĩmwĩa ĩno, Malia. Ĩla ĩkĩsyũka ĩkĩmwĩa, Laboni, ũla ũkũgĩwa, Mũtumia. Jesu akĩmwĩa atĩrĩ, Ndũkandũthie, nĩgũkorwo ndĩanambata kũrĩ Baba wakwa. No ũthiĩ kũrĩ andũ a ithe witũ ũkamee atĩrĩ, nĩndĩrambata kũrĩ Baba wakwa na Baba wanyu, na kũrĩ Ngai wakwa na Ngai wanyu. Malia Magadalene nĩokaa kũmenyithia arutani atĩ nĩonete Mwathani, na ici aĩkĩte ũũ.

Kwĩ ũtukũ wa mũthenya ũcio wa ĩmwe wa sabato, na mĩĩango ĩkĩhingĩtwo kũrĩa arutwo maarĩ maconganĩte nĩ ũndũ wa gwĩtigĩra Ayahudi, Jesũ ookire na akĩrũgama gatagatĩ, na akĩmeera atĩrĩ, thayũ kũrĩ inyuĩ. Na ũguo kwĩĩa onĩtie moko na mbavu yake. Arutani nĩmakenete mona Mwathani. Nĩ kũgĩa Jesũ aamĩĩĩe kũo ĩngĩ, thayũ ũtuĩke kũmĩĩ. Ta ũla Ithe andũmĩte, na nĩndĩkũmĩtũma ĩmĩĩ. Na ũndũ ũyũ kwĩĩa, nĩahũmĩtie thĩinĩ na akĩmeea atĩrĩ, Ĩyai Roho Mũtheru, Angĩ mũtĩĩthya anangĩ mehia mao, nĩmatĩĩthiawa; angĩ mũkumbatĩa anangĩ mehia mao, nĩmakumbatĩtwe.

Thomas, ũmwe wa ikũmi na ĩĩlĩ, ũla ĩĩtawa Didymus, ndaĩ hamwe nao ĩla Jesu ookĩte. Nĩmeetĩĩte nĩ ũndũ ũcio kũrĩ we arutwo angĩ, Nĩtwonete Mwathani. Nake akĩmeeta kũrĩ o, Angĩ ndikona moko-inĩ make ũũmba wa mĩsũmali, na nĩkĩe kĩara kĩakwa thĩinĩ wa ũũmba wa mĩsũmali, na nĩkĩe moko wakwa thĩinĩ wa mbavu yake, ndikethĩkĩa. Na thutha wa matuku manana ĩngĩ maĩ thĩinĩ arutwa ake na Thomasi ĩla yao. Jesũ ũkĩa mĩĩyũ ĩkũmĩtwe, na akĩĩma katĩ kao na akĩmethiĩa, Ũtheu kũmĩ. Kĩu nĩkĩo akĩĩa Thomaa, Ũka na kĩala kyaku ũũ na wone moko makwa, na ũka na moko waku ũũĩkĩe thĩinĩ wa mbavu yakwa, na ndũkae ũtakwĩtĩkia, no ũe mwĩtĩkĩo. Thomasi akĩmũcookesia akĩmwĩa atĩrĩ, Mũthamaki wakwa na Ngai wakwa. Jesũ akĩmwĩra atĩrĩ, Tondũ nĩwonete, nĩwĩtĩkĩtie. Arathime ala matoonete no makĩĩtĩkia.

Myingi ti nĩ kwa ũndũ ũcio na ĩngĩ imenyithia nĩekĩte Jesũ mbee ya arutwa ake, iria ti ĩĩ ĩandĩkĩtwe thĩinĩ wa ibuku ĩĩyũ. Ici na

syandĩkĩtwe nĩguo mwĩtĩkie atĩ Jesũ nĩwe Kilisto, mwana wa Ngai, na nĩguo mwĩtĩkĩte mũthĩĩ ũmũ mũkae nao thĩĩnĩ wa ĩtwa yake.

21

Na ũndũ ũcio, Jesũ nĩonithĩtie we mwene ĩngĩ kũrĩ arutani iria-inĩ ya Tiberiasi, na nĩonithĩtie ũguo. Maaĩ hamwe Simoni Petero, na Thomasi ũla wetagwa Didymo, na Nathanaeli ũla wa kuuma Kana ya Galilaya, na ala a Zebedayo, na angĩ eerĩ kuuma kũrĩ arutwa ake. Simoni Petelo eethawa kũo atĩ, Nĩndĩthiĩte kũlova nzũ. Makĩmwĩthĩwa atĩ, Nĩtũũkĩte na ĩsũ hamwe na ĩwe. Makĩuma na makatoonyeta thĩĩnĩ wa marikabu o rĩmwe, na ũtukũ ũla matialova kĩndũ o na kĩmwe. Rũciinĩ na nĩndĩ ĩthĩĩte kũũma, Jesũ nĩeemĩte ũthĩĩnĩ. Ti syĩndĩ aũthĩ matĩamanyĩte atĩ nĩwe Jesũ. Nĩ ũndũ ũcio Jesu akĩmeera atĩrĩ, Ciana, kaĩ mũtĩ na samaki? Makĩmũcookeria atĩrĩ, Tũtĩ na. Ũla akĩmeela atĩ, Ĩkai ndavĩ mwena wa ũmwe wa watu, na nĩmũkona. Makĩĩka ĩno, na matiakĩaĩa kũmĩvuta nĩ ũndũ wa ũingĩ wa thamaki. Nĩetwaa nĩ ũndũ ũcio mũndũ ũla wa kũthomithio, ũla Jesũ endete, kũrĩ Petũro, Mwathani nĩwe. Simoni Petũro ĩiguĩte atĩ Mwathani nĩwe, akĩĩoha nguo ya ĩthĩ, nĩ ũndũ aaĩ mũthetheu, na akĩĩikia we mwene thĩĩnĩ wa iia. Nĩ arutani angĩ makĩũka na watũ, tondũ matiarĩ kũũ kũla thĩ, no ta kuuma mĩkono mĩana igĩrĩ, makĩkururia wabu wa thamaki. Rĩrĩa maathiire thĩĩnĩ wa thĩ, moonaga mwaki wa makaa ũkomete na thamaki ĩĩkĩtwo igũrũ na mũgate. Jesũ akĩmeea atĩrĩ, Ũkai na samaki ĩrĩa mwatete rĩu.

Simon Peter nĩathiĩte na nĩakuuĩte waũ igũlũ wa thĩ, ũiyũlĩte thamaki nene igana ĩmwe na mĩongo ĩtano na atatũ, na kũgĩa na nyingĩ ũguo, waũ ndwatembũkanĩirio. Jesũ eethawa kũu, Ũkai mũĩe kĩndũ kya ũthũkũ. Ndaa ũmwe wa aũthĩ watũmĩa kũmũũkia atĩ, Wĩwe nĩwe ũũ? tondũ nĩmamanyĩte atĩ nĩwe Mũthamaki. Nĩokaa nĩ ũndũ ũcio Jesũ, na akwata mũkate, na amahe, na thamaki o ta ũguo. Ĩno nĩyo ĩkũmi ya ĩtatũ Jesũ onekanie anaumĩ ake ookĩte kũma kũũ akuũ.

Rĩrĩa nĩmaathĩĩte kĩndũ kĩa rũciũ, Jesũ akĩĩra Simoni Petero atĩrĩ, Simoni wa Jona, nĩwendete kũmakĩria aya? Nake akĩmwĩra atĩrĩ, Ĩĩ Mwathani, wee nĩũĩ atĩ nĩngwendete. Nake akĩmwĩra atĩrĩ, Ĩthia tũũi twakwa. Etwĩa kũmũ ĩngĩ ya kelĩ, Simoni wa Jona, nĩwendete? Etwĩa kũmũ, Ĩĩ, Mwathani, wee nĩũĩ atĩ nĩngwendete. Etwĩa kũmũ, Ĩthia ngondu syakwa. Etwaa kũmwĩa wa kathatũ, Simoni wa Jonah, nĩwendete? Petero nĩakĩnua nĩ ũndũ aamwĩĩe wa kathatũ, Nĩwendete? Na akĩmwĩa, Mwathani, wee nĩũĩ indo syothe, wee nĩũmanya atĩ nĩngwendete. Nake Jesũ akĩmwĩa, Ĩthia ngondu syakwa. Ti ti nĩndĩkwĩa, ĩla wĩ mũnini, wĩohete wĩwe na wĩthiĩte kũla wĩendete, no ĩla ũkũũ, ũkaamũla moko maku, na mũndũ ũngĩ ũkũoha, na ũkũtwaa kũla ũtendaa. Ĩno nĩendete ũkwonia ĩkua ĩrĩkũ nĩĩkamũtĩĩa Ngai. Na ũkwĩa ĩno, nĩamwĩa, Nũa na niĩ. Petelo eetie ona mwĩthĩ ũla Jesũ endete akĩmũthĩĩa, ũla waĩkĩte ĩthĩinĩ wa kĩlĩo kĩfũani-inĩ kĩake na akĩũia, Mwathani, nũũ ũkũkũneana? Petero onete ũyũ, etwaa Jesu atĩrĩ, Mwathani, ũyũ nake nĩ atĩa? Jesu akĩmwĩa atĩrĩ, Ũngĩ we nĩndenda ĩkaa ĩtanoka ndoka, nĩ kĩĩ kũrĩ wĩ? Wĩ nũmba. Nĩwaũmĩte nĩ ũndũ ũcio kĩũmbe kĩĩ thĩinĩ wa andũ a nyina atĩ

mũndũ ũla ũtakua, na ti waĩte kũrĩ we Jesũ atĩ ti akua, no anga nĩndenda we gũikala nginya ndoka, kĩĩ kũrĩ wee?

Uyu nĩwe mũndũ ũla wa kũũthĩĩwa ũrĩa ũkĩheana ũira wa maũndũ macio na akĩandĩka maũndũ macio, na nĩtũĩ atĩ ũira wake nĩ wa ma. Kũĩ na ĩla ĩngĩ nyĩngĩ ĩla Jesũ eekĩte, ĩla ũngĩ ĩandĩkwe kũlingana na ĩmwe ĩmwe, ndĩ ona mwene nĩndĩkwĩĩa thĩ ĩkwata ibuku ĩla syandĩkĩtwe. Ameni.

Kwoou wa Mĩlaĩko

1

Ici nĩ ciugo iria Musa aariie Israeli wothe mwena ũla wa Jorodani kũu werũ-inĩ mwena wa ithũĩro hakuhi na iia itune ndivuku gati ka Parani, Tofeli, na Loboni, na Auloni, na ila syathondeketwe na thahabu. Nĩ matuku ikũmi na ũmwe kuuma Horebu, njĩla ĩla ĩthiĩte kĩĩma kya Seiri nginya Kadeshi Barinea. Na kĩonekete mwaka wa mĩongo ĩna mweli wa ikũmi na ũmwe mũthenya wa mbee wa mweli, Musa nĩatwĩĩte aanake othe a Isiraeli, kũlingana na ũrĩa wothe Mwathani aamwathĩte nĩ ũndũ wao, thuutha wa kũũtha Sihon mũthamaki wa Aamori ũrĩa waikarĩte Heshbon, na Og mũthamaki wa Bashani ũrĩa waikarĩte Ashtarothi na Edrei, Mũthia wa Jorodani, bũrũri wa Moabu, Musa ambĩĩiie kũtambũũia ĩtua ĩĩno, akĩuga, Mwathani Ngai witũ endete ithuĩ kũu Horebu, akĩuga, Nĩ kũigana kũmũiganĩa gũikala kĩĩma-inĩ kĩĩ. Gaũkai na mũthie, ĩmwe na mũtoonye kĩĩma-inĩ kĩa Aamori, na kũrĩ andũ othe a hakũhi a Araba, kĩĩma-inĩ na werũ-inĩ, na kũrĩ Mwena wa Gũthini, na ndwere-inĩ ya ĩthi ya Akaanani, na Anti-lebanoni nginya rũũĩ

rũnene, rũũĩ Efurate. Onai, nĩanengeete mbee yanyu ithĩ, mũtonyĩte mwĩkale ithĩ ĩrĩa ndehĩire maithe manyu Iburahĩmu, na Isaaka, na Jakobo, kũmahe o na mbeu yao hamwe nao.

Na nĩndamwĩrire kũrĩ inyuĩ ihinda-inĩ rĩu rĩrĩa, ndĩroiga atĩrĩ, Ndingĩhota nyiki kũmũkuua inyuĩ. Mwathani Ngai wanyu nĩamũingĩthĩtie, na onai mũĩ ũmũthĩ ta nyenyũ sya ituni kwa ũingĩ. Mwathani Ngai wa maithe manyu ongeelye kũmĩ ta mũlĩ maita ngili, na akũvathye ta ũla aakwĩĩlĩle kũmĩ. Nĩngĩhota atĩa nyĩkĩ kũtwara wĩra wanyu na mũthingi wanyu na ngarĩ cia wanyu? Mwĩheei mwene anake ethĩ na ũũĩ na ũmenyo na ũtaũ kũma mbũi syenyu, na nĩngamĩka atongoi anyu igũrũ wanyu. Na mũandũũkĩie, na mũkiuga atĩrĩ, Nĩ kĩega kĩa ũhoro ũrĩa warĩtie kũĩka. Nĩndathiĩte kũuma kũrĩ inyuĩ andũ oogĩ na amanyĩ na ũmenyo, na nĩndamĩthĩte o nĩguo mathĩ kũrĩ inyuĩ aathi a ngĩĩi, na aathi a igana, na aathi a mĩongo ĩtano, na aathi a ikũmi, na andũ a kwandĩka kũrĩ atuithania anyu. Na nĩndaathire akĩithi anyu ĩla wakati ũla, ngĩuga atĩrĩ, thikĩĩriai gatagatĩ wa andũ a nyũmba yanyu, na mũtuĩre na kĩhooto gatagatĩ wa mũndũ, na gatagatĩ wa mũrũ wa nyina, na gatagatĩ wa mũgeni wake. Ndũkamenyithie ũthiũ thĩinĩ wa ũtuanĩĩi, kũringana na ũrĩa mũnini na kũringana na ũrĩa mũnene ũkatuĩra, ndũkae kwĩonania ũthiũ wa mũndũ, nĩgũkorwo ũtuanĩĩi nĩ wa Ngai, na kiugo kĩrĩa kĩngĩkorwo kĩũmũ kana, kuuma kũrĩ inyuĩ, mũkaandĩkĩa kĩo kũrĩ niĩ, na nĩngaũthikĩĩa kĩo. Nĩndamwathĩte ũndũ ũcio ihinda-inĩ rĩu maũndũ mothe marĩa mũgwĩka.

Na tũkĩuma Horebu tũthiire werũ-inĩ wothe ũrĩa mũnene na wa gwĩtigĩka ũrĩa mwonire, njĩra ya kĩrĩma kĩa Aamori, ta ũrĩa Mwathani Ngai witũ atwathire, na tũkĩkinya Kadeshi Barnea. Na nĩndamwĩĩa kũrĩ ĩmwe, mwokĩte kũthĩa kĩĩma kĩa Aamori, kĩrĩa Mwathani Ngai witũ ekũmĩhe ĩmwe. Onai, nĩaneanĩe inyuĩ Muumĩ Ngai wanyu mbee ya ũthiũ wanyu nthĩ. Mwambatĩte mwĩgwatĩe ta ũrĩa Muumĩ Ngai wa maithe manyu eerĩte inyuĩ. Mũtiĩtigĩre, kana mũthinyĩke. Na inyui mwoka kwa niĩ othe, na mwĩta, Twĩtũme andũ ma mbee witũ, na makaũthie itũ bũrũri, na makatwĩe itũ ndeto ya njĩla ĩrĩa tũkaambata na yona, na matũũra marĩa tũkaingĩra na mo. Na kĩũmbe kĩu kyonethie mbee wakwa, na ndĩĩthiĩte kuuma kũrĩ ĩmwe andũ ikũmi na ĩĩlĩ, mũndũ ũmwe kũringana na mũhĩrĩga. Na maathĩĩte maambĩĩie, maakĩa kĩĩma-inĩ, na maakinyĩte o kũũma mũkũũ wa thabibũ, na maakĩethia ũo. Na nĩmakuuĩte na moko mao kuuma kũrĩ maciaro ma thĩ, na makĩndehera kũrĩ inyuĩ, na makĩuga atĩrĩ, Nĩ njega thĩ ĩrĩa Mwathani Ngai witũ atũheaga.

Na ti mwendete kwĩthĩa, no mwakĩte ũtĩĩ kĩa ndeto ya Mwathani Ngai witũ. Na mwamugunĩkĩte thĩinĩ wa hema syenyu, na mwonetie atĩ, nĩ ũndũ wa kũtũthũũa Mwathani, nĩatũũmĩte kuuma bũrũri wa Misĩli kũtũneana moko-inĩ ma Aamoli, nĩguo matũanange. Kũ ithuĩ tũthiĩ kũũ? Nao andũ a nyũmba yanyu nĩmakũũririe ngoro yanyu, makiuga, Rĩrĩa inene na nyingĩ na rĩa hinya kũrĩ ithuĩ, na matũũra manene na marĩ na thingo nginya kũrĩ igũrũ, no na ciana cia andũ anene nĩtwonete kũu. Na ndeete kũrĩ ĩnyuĩ, mũtikaĩnĩke, kana mũtiketigĩe kuuma kũrĩ o. Mwathani Ngai wanyu ũla ũthiiaga mbee ya ũthiũ wanyu, we

mwene nĩakavũthania nao hamwe na inyuĩ kũringana na mothe marĩa ekĩte kũrĩ inyuĩ thĩ-inĩ wa Misiri, na werũ-inĩ ũyũ ũrĩa mwonire, njĩra ya kĩrĩma kĩa Aamori, ta ũrĩa Mwathani ũla akũkuuire. Ngai waku, ta ũrĩa mũndũ asũngagia mwanake wake, kũlingana na njĩla yothe ĩrĩa mwathiĩte nginya mwokĩte handũ haha.

Na ũndũ wa kiugo kĩĩ mũtiethĩkĩtie Mwathani Ngai witũ, Ũla ũthiĩ mbee yanyu wa mbee wanyu kũu njĩla-inĩ kũmĩthũũrĩra handũ, akĩmũongonya kũu mwaki-inĩ ũtukũ, akĩmũonya njĩla ĩla mũthiĩ nayo, na kũu ĩĩra-inĩ mũthenya.

Nĩ Mwathani nĩaiguĩte mũgambo wa ciugo cianyu, na aarĩkia kũrakario nĩehĩtire, akiuga atĩrĩ, Angĩ ũmwe wa andũ aya onete thĩ ĩno njega, ĩrĩa ndĩĩhĩtĩte kũrĩ maithe mao, tiga Caleb mwana wa Jephunneh, ũyũ nĩakoona yĩo, na ũyũ nĩngamũhe thĩ ĩrĩa ahaicĩte, na ana ake, nĩ ũndũ wa kũĩnyiitĩrĩra ĩrĩa syĩ kũrĩ Mwathani. Na Mwathani nĩarakarĩtie nĩ niĩ nĩ ũndũ wanyu, akiuga, Na wee o na wee ndũkaingĩra kũu. Joshua mwana wa Nun ũla ũĩmĩte hakuhi na wee, ũyũ nĩwe ũkathiĩ kũu. We mũkĩe, nĩũndũ we mwene nĩwe ũkamĩgaya ta ũtuĩko kũrĩ Isiraeli. Na kĩla kĩana kĩnini kyokyĩ kĩtamanyaa ũmũthĩ kĩega ana kĩũũ, aya nĩmakathũka kũu, na aya nĩngakamĩhe, na o nĩmakamĩgaya. Na inyuĩ mwĩthukũmĩte mwĩkaa kambĩ werũ-inĩ, njĩla ya iria ĩtune.

Nĩmwacookia, na mũkiuga atĩrĩ, nĩtwĩhĩtie mbee wa Mwathani Ngai witũ, ithuĩ tũkĩambata tũkahũũrana kũringana na syothe iria Mwathani Ngai witũ atwathĩte, na tũkĩoya o ũmwe indo

syake sya mbaara, na tũkĩũngana mwambata kĩĩma-inĩ. Na Mwathani akĩnjĩĩra, ndĩmeere, mũtikaambate na mũtikanaũthie mbaara, nĩgũkorwo ndĩrĩ hamwe na inyuĩ, na mũtikaanangwo mbee ya thũ cianyu. Nĩndarĩirie inyuĩ, no mũtiathikĩĩrĩirie, na mwakĩire kĩrĩa kĩa Mwathani, na mwĩkĩte na ũũru mwambatire kĩrĩma-inĩ. Na Muamoli ũla wĩikaĩte kĩĩma-inĩ kĩu akiumĩte kũmũtũngana, na akĩmũingatithia ta ũrĩa nzukĩ ingĩĩka, na makĩmũthema kuuma Seili nginya Holima. Na mwĩkala thĩ mwalĩla mbee ya Mwathani Ngai witũ, na Mwathani ndaiguĩte mũgambo wanyu, kana ndakũmũthikĩĩya.

Na mwĩkalaĩ kũu Kadeshi mathiku maĩngĩ, maĩngĩ o ta mathiku ĩrĩa mwĩkalaĩ.

2

Na twĩ tũkĩũkĩte, tũkĩũma tũthiĩ kũ ĩla werũ, njĩla ya iia ĩtune, ta ũrĩa Mwathani aathiĩte kũ niĩ, na tũkĩsyovya kĩĩma kĩla kĩa Seiri matuku maĩngĩ. Na Mwathani akĩnjĩĩra, Nĩ syaĩ kũthiũũthĩa kĩĩma kĩĩ, mũgarũke nĩ ũndũ ũcio mwerekeye Mambukũnĩ. Na kwa andũ ĩtĩĩa, ũkiuga, Ĩmwe mũthiĩ kũgera mĩhaka ya andũ a nyũmba yanyu, ana a Esau, arĩa matũũraga kũu Seiri, na nĩmakamwĩtigĩra ĩmwe, na nĩmakamwĩthĩĩa ĩmwe mũno. Ndikanae mũthanganie nao mbaita, nĩ ũndũ ndikũmĩa ĩmĩ kĩndũ kuuma thĩ yao, o na kĩũma kĩa kũgũũ, tondũ nĩ ũgaĩ nĩndaheete ana a Esau kĩĩma kĩa Seir. Mũthũnĩe ivia na mbesa kũu kwa o na mũlie, na maaĩ na gĩthimo mũkaamũkĩe kũu kwa

o na mbesa na mũnyue. Nĩgũkorwo Mwathani Ngai witũ nĩakũrathimĩte kũrĩ wĩra wothe wa moko maku, menyithia ũrĩa wĩthiire werũ-inĩ ũrĩa mũnene na wa gwĩtigĩrwo ũcio, ona mĩaka mĩrongo ĩna Mwathani Ngai waku arĩ hamwe na we, ndwĩonete ũkoniĩ wa kĩndũ o na kĩmwe.

Na twĩthiĩte andũ aitũ ana a Esau, ala maĩkaa kũu Seiri, kũndĩka njĩla ya Araba kuuma Ailoni na kuuma Ezioni Gaberi, na tũkĩĩnũka twĩthiĩte njĩla ya werũ wa Moabu. Na Mwathani akĩĩte kũrĩ niĩ, mũtikaũthũũe Amwabu, na mũtikanyiitane nao mbaara, nĩ ũndũ ndikamũhe ĩtina wa thĩ yao kwa ũgai, tondũ ana a Loti nĩndaheete Aroeri kũĩgaya. Ommin ma mbee nĩmekĩĩte kũu, ũthĩ mũnene, mũingĩ, na ũĩ na hinya, o ta Anakim. Rephaim nĩmagathanĩtwo na awa o ta Anakim, na Moabites mametaga Emim. Na kũ Seiri nĩkwĩkĩtie Mũhorite mbee, na aanake a Esau nĩmaniinĩte o, na nĩmaniinĩte o kũma mbee ya o. Na nĩmĩĩkĩtie handũ ha o, ta ũrĩa Israeli ekĩte nĩĩ ya ũgaĩ wa we, ĩrĩa Mwathani aheete kũrĩ o. Rĩu nĩ ũndũ ũcio, ũkĩrai na mwĩthie, na mũtuĩkanĩrie kĩanda kĩa Zareti.

Na matuku marĩa twathiire kuuma Kadeshi Barnea nginya tũkĩhĩtũkĩra mũkũrũ wa Zareti, mĩaka mĩrongo ĩtatũ na ĩnana, nginya rũciaro ruothe rwa andũ a ita makua kuuma kambĩ-inĩ, ta ũrĩa Mwathani eehĩtĩte Ngai o. Na guoko kwa Ngai kwarĩ igũrũ rĩao kũmaniina kuuma gatagatĩ ka kambĩ nginya rĩrĩa maarĩkia kwĩa.

Na kyaũmie ĩndĩ ĩla magwĩte othe andũ ala anene ala a mbia

makũaga kũma katĩkanĩ ka andũ, na aavie Mwathani akĩĩa kũrĩ niĩ atĩrĩ, Wee ũkahĩtũkĩa mĩhaka ũmũthĩ. Moab wa Aroer, Na mũkaakũhania hakuhi na ana a Amoni, mũtikamaũthie, na mũtikamaũthie mũmanyane nao kũa mbaara, nĩũndũ ndikamĩ ũkũhe ĩthĩ ya ana a Amoni ũgaĩ, nĩũndũ ana a Loti nĩndĩmaheete ĩyo ũgaĩ. Nthĩ ya Arephaim ĩkoiwa, na nĩgũkorwo kũu kwarĩ Arephaim mbee, na Aamoni mameetaga Azamzumimi. Kĩrĩndĩ kĩnene na kĩingĩ na kĩa hinya kũmũkĩla inyuĩ, ta o ta Enakeimu, na Mwathani nĩamaniinĩte mbee ya matho mao, na nĩmaigwatĩĩe ũtũũ na nĩmatũũĩte handũ hao nginya mũthenya ũyũ. O ta ũrĩa meekĩte kũrĩ ana a Esau arĩa maatũũraga Seiri, ũrĩa njĩra nĩmaniinĩte Ahorite kuuma mbere yao, na makĩgaya ũrĩa maagaĩrwo nĩo, na magĩikara handũ hao nginya mũthenya ũyũ. Na Aeuaioi arĩa maatũũraga Asedoth kũthia Gaza, na Akappadoki arĩa maumĩte Kappadokia, nĩmaniinĩte, na maĩkĩte handũ hao.

Ĩu nĩ ũndũ ũcio ũkĩai na mũthiĩ, na mũingie ĩmwe mũkavũke mũkũũ wa Arinoni. Ona, nĩneanĩte thĩinĩ wa moko maku Sihoni mũthamaki wa Heshiboni ũla Mũamori na thĩ wake. Andĩkia kũgaya, ũnganie kũrĩ we mbaara thĩinĩ wa mũthenya ũyũ. Amba kũheana kũinainĩa kwaku na wĩtigĩo waku igũrũ wa ũthiũ wa ndũ syothe sya mĩthemba ĩla ĩĩ thĩ wa itunĩ, ĩla ikĩũa ĩtwa yaku nĩĩkathũkĩa, na nĩĩkagĩa na mĩthamo kuuma ũthiũ waku.

Na nĩndatũmire atũmwo kuuma werũ-inĩ wa Kedemothi kũrĩ Sihoni mũthamaki wa Heshiboni na ciugo cia thayũ ngĩuga, Nĩngũthiĩ ndĩtuĩkanĩtie thĩ waku, njĩla-inĩ nĩngũthiĩ, ti

nĩngwĩthũkya mwena wa kĩũmbe kana wa kĩmotho. Ilyuma wa mbesa ũkaanenga, na nĩngũlya, na maaĩ ma mbesa ũkaanenga, na nĩngũnyua, tiga atĩ nĩngũthiĩ na makinya makwa. Ũndũ ũrĩa meekire kũrĩ niĩ ana a Esau arĩa matũũraga kũu Seiri, na Amoabi arĩa matũũraga kũu Aroeri, nginya ndĩthie Jorodani ndĩtoonye bũrũri ũrĩa Mwathani Ngai witũ aheaga ithuĩ. Na ti endete Sihoni mũthamaki wa Heshiboni kũtũitĩkĩia tũthie nĩ ũndũ wake, nĩ ũndũ Mwathani Ngai witũ ũũmĩte ngoo yake, na ũkĩũmia ngoro yake, nĩguo aneanwo moko-inĩ maku ta ũmũthĩ.

Nake Mwathani akĩnjĩĩa atĩrĩ, Ona, nĩndambĩĩte kũneana mbee wa ũthiũ waku Sihoni mũthamaki wa Heshiboni Mũamori, na nĩthĩ wake, na ũmbĩĩe kũĩa nĩthĩ wake. Na wokĩte Sihoni mũthamaki wa Heshiboni kũtũngania ithuĩ, we mwene na antu othe ake, kũũ mbaara kũũ Jahaza. Na Mwathani Ngai witũ nĩaneanĩtie we mbee ya ithye syitũ, na nĩtwamũthĩtie we na ana aake na andũ othe aake. Na twatunĩte mĩĩ yothe yake wakati ũla, na twanangĩte mũĩ wothe kĩla ũmwe, na aka ao na ciana cao, tũtiigana mũndũ mũoyo. Tiga ngombe twĩtunĩĩte, na indo sya ũtui wa matũũla twĩoyete. Kuuma Aroeri, ĩyo ĩĩ hau mũthia-inĩ wa rũũĩ rwa Arinoni, na itũũra ĩrĩa ĩĩ thĩinĩ wa mũkũrũ, na nginya kĩrĩma kĩa Gileadi, ti kwaĩ itũũra ĩrĩa ĩtwĩthire. Syothe Mwathani Ngai witũ nĩatũneie moko-inĩ maitũ. Tiga hau ana a Amoni tũtiakuhĩĩa, kĩla kĩndũ kĩa kũũngana na mũtĩĩa wa Jaboki, na matũũla mala ma kĩĩma-inĩ, ta ũũ Mwathani Ngai witũ atwathĩte.

3

Na tũkĩgarũka, twambatĩte njĩla ĩla ya gũthiĩ Basani, nake akiumĩte Ogi mũthamaki wa Basani gũtũtũngana, we mwene na andũ othe akwe kũ mbaara kũ Ediraimu. Na Mwathani akĩĩra niĩ atĩrĩ, Ndũkamwĩtigĩe, nĩgũkorwo nĩndĩmũnengete moko-inĩ maku, hamwe na andu ake othe, na bũrũri wake wothe. Nawe ũkamwĩka o ta ũrĩa wekĩire Sihoni mũthamaki wa Aamori, ũrĩa watũũraga Hesiboni. Na nĩaneanie we Muumbi Ngai witũ thĩinĩ wa moko maitũ, na Ogi mũthamaki wa Basani, na andũ othe ake, na nĩtwamũthĩĩte nginya gũtikĩtie mbeu yake.

Na twĩkumbatĩte matũũla mothe make ũndũ ũla, ndwakĩĩ itũũla ĩrĩa tũtekumbatĩte kũrĩ o, matũũla mĩongo ĩtandatũ, mĩthemba yothe ya Arigobu mũthamaki Ogu kũu Basani. Matũũla mothe nĩmakomete wega, na thingo ndaaya, ihingo na mĩgĩĩko, tiga matũũla ma Aferezai marĩa maingĩ mũno. Nĩtwanangĩte, o ta ũrĩa twekĩte Sihoni mũthamaki wa Heshiboni, na nĩtwanangĩte matũũra mothe marĩa maarũmĩrĩire, na aka, na ciana, Na ngombe syothe na indo sya mateka sya matũ tũtũmĩĩte nĩ ithuĩ ene.

Na twĩĩ tũgĩoya wakati ũla bũrũri kuuma moko-inĩ ma athamaki eerĩ a Aamori, arĩa maarĩ mũrĩmo wa Jorodani, kuuma rũũĩ rwa Arinoni nginya Herimoni. Mĩtĩ ya mikindu ĩĩtawa Hermon Saniori, na Mũamori aĩtũĩte Saniri, Matũũra mothe ma Misori, na Gileadi yothe, na Basani yothe nginya Elka na Ediraimu,

matũũra ma ũthamaki wa Ogi kũu Basani, Nĩgũkorwo tiga Ogi mũthamaki wa Bashani watĩĩirio kuuma kũrĩ Arefaimu, ona ũrĩrĩ wake nĩ ũrĩrĩ wa kĩgera, ona ũyũ ũrĩ mĩthia-inĩ ya ana a Amoni, kenda ma mikono ũraihu wakĩo, na ĩna ma mikono wariĩ wakĩo kũringana na mũkono wa mũndũ mũrũme. Na nĩ thĩ ĩyo twagaĩ ũndũ wa kũmĩa ĩthĩinĩ wa ithaa ĩyo kuuma Aroeri, ĩrĩa ĩrĩ mũthia-inĩ wa rũũĩ rwa Arinoni, na nuthu ya kĩrĩma kĩa Gileadi, na matũũra makĩo ndaheire Rubeni na Gadi. Na ũtigĩĩ wa Gileadi, na ũthamaki wothe wa Bashani wa Ogi ndaũheete nuthu ya mũhĩrĩga wa Manase, na kĩgango kĩothe kĩa Arigobu, Bashani ĩyo yothe, nĩyo nĩĩkataalanĩa ta bũrũri wa Arefaimu. Na Jairi mwana wa Manase nĩoyĩte ĩthĩo yothe ya Arigobu nginya mĩhaka ya Garigasi na Makathi, nĩetĩĩte ĩyo ũndũ wa ĩtwa yake Basani Thauothi Jaeiri nginya mũthenya ũyũ. Na ndaheete Machir Gilead. Nĩndaheete Rubeni na Gadi kũuma Gileadi kũthiĩ mũtaro wa Arinoni, katĩ ka mũtaro ũcio ũkĩa mũhaka, na kũthiĩ Jaboki; mũtaro ũcio nĩ mũhaka wa ana a Amoni. Na Arabah na Jordan mũhaka wa Mahanareth, na nginya ivia ya Arabah, ivia ya cumbĩ kĩo Asedoth ya Phasga mwena wa mambũkũko.

Na nĩndamwathire hĩndĩ ĩyo ngĩmwĩra atĩrĩ, Mwathani Ngai wanyu nĩamũheete bũrũri ũyũ ta igai, mwĩohete indo cia mbaara mũthiĩ mbere ya andũ a nyũmba yanyu ariũ a Isiraeli othe arĩa marĩ hinya. Tali ala akwa syinyu na ana syinyu na ngombe syinyu, nĩndũĩ atĩ mũrĩ na ngombe nyĩngĩ, nĩmaikale thĩinĩ wa matũũra manyu, ĩrĩa ndamũheire, nginya rĩrĩa Mwathani Ngai wanyu aluna wanyu, ta ũla na ĩmwe, na makaĩ ũthĩ na awa nĩo thĩ, ĩla Mwathani Ngai witũ aheana kũrĩ o kũu

mũrĩmo wa Jorodani, na mũkaũka ũmwe o ũmwe kũrĩ ũthĩ wake, ũla ndamũheire.

Na ndĩathĩte Joshua wakwa ũcio, ngĩuga atĩrĩ, maitho manyu nĩmonete maũndũ mothe marĩa ekĩte Mwathani Ngai witũ kũrĩ athamaki acio eerĩ, ũguo noguo Mwathani Ngai witũ ageeka ũthamaki wothe ũrĩa ũkũringa kuo Mũtikamakia nĩ ũndũ wa o, nĩgũkorwo Mwathani Ngai witũ we mwene nĩakarũa nĩ ũndũ wanyu.

Nĩndathaithe Mwathani ũthĩinĩ ũla, ngĩuga atĩrĩ, Mwathani Ngai, we wandambĩĩa wonania ndungata yaku ũũmĩ waku, na ũhoti waku, na kĩvoko kĩa ũkali, na kĩvoko kĩa ũtũũgĩ, nũũ nĩ Ngai thĩinĩ wa itunĩ kana ĩgũũ wa thĩ, ũla ũkeeka ta ũrĩa wekĩte we, na kũlingana na ũũmĩ waku? Nĩngĩthaamĩĩa nĩndĩona thĩ ĩla njega ĩĩ kũu mũthia wa Jorodani, kĩĩma kĩĩ kĩega na Anti-lebanoni.

Nake Mwathani nĩatigĩte niĩ nĩ ũndũ wanyu, na ndaiguĩte wakwa, nake Mwathani akĩnjĩĩra atĩrĩ, nĩkũigana kũrĩ wee, ndũkongeye kwaria ũhoro ũyũ. Ambata ũthĩ wa kĩũngũ kĩa kĩtemwe, na ũkĩĩthye maitho maku mwena wa ivia, na mwena wa thome, na mwena wa mbũa, na mwena wa ĩtheo, na wone na maitho maku, nĩgũkorwo ndũkaavĩtũka Jorodani ũyũ. Na atha Joshua na ũmĩe we na ũmũthĩĩsye we, ũla nĩ ũndũ ũyũ nĩwe ũkavũka mbee ya ũthiũ wa andũ aya, na ũyũ nĩwe ũkahe o ĩla nthĩ yothe ĩla wonete. Na twaikele thĩ kĩanda-inĩ hakuĩ na nyũmba ya Peori.

4

Na rĩu Isiraeli thikĩĩria mawatho na matuĩo, marĩa syothe nĩndamanyithya ĩmwe ũmũthĩ kũmeka, nĩguo mũtũũe, na mũingĩe, na mwĩtoonyete mũgae nthĩ ĩla Mwathani Ngai wa maithe anyu aheaga ĩmwe. Mũtikongeele kũ kiugo kĩla nĩndĩmwathaa, na mũtikeheie kũuma kũo, mũikale maathani ma Mwathani Ngai witũ, ĩla syothe nĩndĩmwathaa ũmũthĩ. Maito manyu nĩmoonete syĩĩma syothe ĩrĩa Mwathani Ngai witũ ekĩte kũrĩ Baali Peori, nĩ ũndũ mũndũ wothe ũrĩa wathiĩte thutha wa Baali Peori, Mwathani Ngai wanyu nĩamũniinĩte kuuma thĩinĩ wanyu. Inyuĩ na ala mekwĩkĩla Mwathani Ngai wanyu, mũtũũlaa othe ũmũthĩ.

Onai, nĩndĩmwonithĩtie mawatho na matuĩko ta ũrĩa Mwathani aandĩkĩte, nĩ guo mwĩke ũguo bũrũri-inĩ ũrĩa ĩmwe mũtoonye kũu kũwĩgwatĩa guo. Na mũkaĩkĩĩa na mũkeeka, nĩ ũndũ ĩĩ nĩyo ũũgĩ wanyu na ũmenyo wanyu mbee ya ndũĩĩ syothe sya andũ, ala othe mangĩĩkwa nĩkũĩgua maũndũ mothe ma kĩhooto ĩĩ, na makeyũa, Ona, andũ ala ũũgĩ na ũmenyo, ndũĩĩ ĩĩ nene ĩĩ. Nĩgũkorwo nĩ ndũrĩrĩ ĩrĩkũ nene, ĩrĩa ĩrĩ na Ngai akuhĩrĩria o ta Mwathani Ngai witũ thĩinĩ wa mothe marĩa tũngĩmwĩta? Na nĩ ndũrĩrĩ ĩrĩkũ nene, ĩrĩa ĩrĩ na mawatho na matuĩro ma kĩhooto kũringana na watho ũyũ wothe, ũrĩa ndĩmũhe mbee yanyu ũmũthĩ?

Kĩa mũthĩ waku mwene, na ũthĩĩe ngoro yaku mũno.

Ndũkanariganĩiwe maũndũ mothe marĩa maitho maku monete, na matikanehee mbĩ wa ngoro yaku matukũ mothe ma ũtũũmi waku. Ũkarutana ana aku na ana a ana aku ũhoro wa mũthenya ũrĩa mwĩrũgamĩte mbee ya Mwathani Ngai witũ kũu Horebu mũthenya wa kĩũngano, rĩrĩa oigire Mwathani kũrĩ niĩ, ũnganie kũrĩ niĩ andũ, na nĩmaigue ciugo syakwa, nĩguo mekie kwĩtigĩra me mĩthenya yothe ĩrĩa mekie kũĩthĩwa igũrũ wa thĩ, na aanake ao nĩmakamũthia. Na mwathengelee na mwĩmĩte handũ ha kĩĩma, na kĩĩma kĩavĩkaa mwaki nginya ituni, ũtukũ, kĩĩma kĩa ũtukũ, kĩhuhũko. Na Mwathani nĩaranĩirie na inyuĩ kuuma gatagatĩ ka mwaki mũgambo wa ciugo, ũrĩa inyuĩ mwaiguire, na mũhianano ndĩamuonire, no mũgambo. Nake aathanĩĩe ũndũ wa kĩĩkanĩo kyake kĩrĩa eendete mwĩke, maũndũ marĩa ikũmi, nake akĩmaandĩka ihiga-inĩ igĩrĩ cia mahiga.

Nake Mwathani nĩandathire ihinda rĩu rĩa ũrĩa, ndĩmũrute mawatho na matuĩro, mũmeke mo thĩ-inĩ ĩrĩa mũratoonya kuo mũkagaya. Na mũkamenyeela mũno ngoo syĩnyu, nĩũndũ mũtioonete kĩndũ kĩngĩ kĩthanaine mũthenya ũla Mwathani eethie na ĩmwe kũu Horebu kĩĩma-inĩ kĩu kuuma katĩ ka mwaki ũla. Mũtikae mwĩke ũũru wa kũthũkia watho na mwĩthondekele mũthemba wa kĩĩnzĩ kĩa gũkũndwo, mũthemba wothe wa kĩĩnzĩ kĩa mũndũmũme kana mũndũmũka, mũonanio wa ciothe kĩũmbe kĩa ĩrĩa irĩ igũrũ wa thĩ, mũonanio wa ciothe nyonyi ĩrĩa ĩrĩ na mabawa ĩrĩa ĩũmbũkaga thĩ wa igũrũ, Mũonanio wa syĩthĩ syothe isya kũtambaa isĩa itambaa ĩthĩ wa thĩ, mũonanio wa thamaki syothe, isĩa syothe sĩ ĩthĩ wa mai maunĩnĩ wa thĩ. Na ndũkanaĩlĩe igũlũ ũkĩona ĩthwa na mweli na ndũthũ na ũthĩ

wothe wa igũlũ, ũkĩhĩtithio ũkĩmahooya na ũkĩmatungatĩla, ĩla Mwathani Ngai waku aagaĩle ndũĩmĩ syothe sya thĩ ĩsĩ ya igũlũ. Ĩmwe na nĩmwoywa nĩ Ngai, na akĩmũũmia ĩmwe kũuma thĩ wa Misili, kũuma ivinda ya kĩũma, kũuma Misili, kũwa kũrĩ we andũ ũthĩ, ta ũ thĩinĩ wa mũthenya ũyũ.

Na Mwathani Ngai nĩarakarĩtie nĩ ũndũ wa maũndũ marĩa mwathanĩtie, na akĩĩhĩta atĩ ndikavĩtũka Jorodani ũyũ, na atĩ ndikatonya bũrũri ũrĩa Mwathani Ngai waku ekũhe ta igai. Nĩ ndĩkuua thĩinĩ wa thĩ ĩno, na ndikavuka Rũũĩ rwa Jorodani ũyũ, no inyuĩ nĩmũkavuka, na nĩmũkegwatĩa thĩ ĩno nzũ. Mwĩmenyeei inyuĩ, mũtikanariganĩiwe kĩĩkanĩo kya Mwathani wa Ngai witũ, kĩrĩa ekĩire kũrĩ inyuĩ, na mwĩke ũũru wa kũthũkia watho, na mwĩthondekelee inyuĩ ene mũhiano wa kũthondeketwo ũhaana wa syindu syothe iria aathire kũrĩ we Mwathani Ngai waku. Nĩgũkorwo Mwathani Ngai waku nĩ mwaki ũrĩa ũniinaga, Ngai wa ũiru.

Angĩ ĩla ũkaĩthya ana na ana a ana aku, na mũkae ũũ thĩ ĩno, na mũkee ũtangĩ wa mawatho, na mũthondeke kĩũmba kĩa mũtĩ kĩhaana kĩndũ kyothe, na mũkee ũũru mbee wa Mwathani wa Ngai wanyu kũmũthũũkia we, nĩndĩmwĩthĩtie ũmũthĩ ĩrĩa te ĩtina na ĩrĩa thĩ, atĩ ũthũku mũkaniinwo kuuma kũrĩ ĩrĩa thĩ ĩrĩa ĩnyu mũrĩngĩra Jorodani kũu kũgaya, ti mũkaikaraa matukũ igũrũ wa yo, no ũthũku mũkaniinwo mũthire. Na Mwathani nĩakaamũnya ĩmwe thĩinĩ wa ndũ syothe, na mũkatigwo anini mũigana thĩinĩ wa ndũ syothe, kũrĩa ũrĩa Mwathani akaamũtwala kũu. Na mũkaatumiĩa kũu ngai ĩngĩ, mĩtũmi wa

moko ma andũ, mĩtĩ na mahiga, iria itikuona, kana itikuigua, kana itikũlia, kana itinũnga. Na mũkamatha kũu Mwathani Ngai wanyu, na mũkamuona rĩrĩa mũkamũmatha na ngoro yaku yothe, na na roho yaku yothe ũrĩ mathĩĩnĩ-inĩ maku, Na nĩmakonete we macio mothe maya mathĩinĩ-inĩ ma matukũ, na nĩũkamũka ũthiĩ kũrĩ Mwathani Ngai waku, na nĩũkaigua mũgambo wake, Nĩgũkorwo Ngai wa ũtha nĩwe Mwathani Ngai waku, ndagakũtiia, kana ndagakũniina, ndagariganĩrwo kĩrĩkanĩro kĩa maithe maku, kĩrĩa Mwathani eehĩtĩire.

Ũũlia matuku ma mbee marĩa maathokete mbee waku kuuma mũthenya ũrĩa Ngai oombĩte mũndũ igũrũ wa thĩ, na kuuma mũthia ũmwe wa itina rĩa igũrũ nginya mũthia ũrĩa ũngĩ wa itina rĩa igũrũ, angĩkorwo nĩkũonekete kũringana na kiugo kĩĩ kĩnene, angĩkorwo nĩkũiguĩtwo kĩndũ ta kĩu, angĩkorwo rũrĩrĩ nĩrũiguĩte mũgambo. Ngai wa muoyo akwĩa kuuma katĩ ka mwaki, o ta ũrĩa wĩiguĩte wee na ũtũũrĩte muoyo, Aingĩ nĩagĩĩthĩĩa Ngai ethĩ ĩtoonyete kwĩyoa we mwene ũndũ ũmwe kũũma katĩ ka ũndũ ũngĩ na ũthĩĩthio, na imanyithyo, na maũndũ ma kũgega, na mbaara, na moko ma hinya, na moko ma nda ĩtũũkĩte, na mĩono mĩnene, kũlingana na mothe maĩ maingĩ ta nĩekĩte Mwathani Ngai witũ kũu Misĩli mbee yaku ũkĩona? Nĩguo ũmenye atĩ Mwathani Ngai waku ũyũ nĩwe Ngai, na gũtirĩ ũngĩ tiga we. Kuuma ituni ya igulu mũtwe wake waumiwe kũkũũthya, na igũlũ wa thĩ onithie mwaki wake ũla mũnene, na ciugo ciake waiguĩte kuuma gatagatĩ ka mwaki.

Nĩ ũndũ wa kwendana nĩwe maithe manyu, na nĩathuurire

mbeu yao hamwe na inyuĩ, na nĩamũrutire we mwene na hinya wake mũnene kuuma Misiri, Kũniina ndũndũ nene na ĩla ĩkĩte hinya kũkĩa waku mbee wa ũthiũ waku, kũkũingĩthya kũkũhe ithĩ yao kũĩgaya, ta ũla ũĩ nayo ũmũthĩ.

Na ũkamenya ũmũthĩ, na ũkamĩa ngalũ-inĩ, atĩ Mwathani Ngai waku ũyũ nĩwe Ngai kũu ituni-inĩ kũũ ĩlũ na ĩlũ wa thĩ kũũ thĩ, na ndũkĩlĩ ũngĩ tiga we. Na mũikale maathani make, na mĩtũire yake, ĩrĩa yothe nĩndĩkwatha ũmũthĩ, nĩguo ũgĩe wega na aanake aku thutha waku, nĩguo mũtũũre matukũ maingĩ igũrũ wa thĩ ĩrĩa Mwathani Ngai waku ekũhe matukũ mothe. Hĩndĩ Musa nĩathũũlĩie matũũla matatũ mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Jorodani kuuma mwena wa ĩtheo, Kũũla kũu mũũlai ũla ũngĩũlaa mũndũ wa itũũla atekũmanya, na ũyũ atekũmũthũũla mbee ya ĩla ĩa ĩra na ya ĩla ya ĩtatũ, na nĩakoorĩla kũrĩ ĩmwe ya matũũla maya, na nĩagatũũla mũoyo. Bosor kũu werũ-inĩ kũu bũrũri-inĩ wa ithambĩ kwa Reubeni, na Ramothi kũu Gileadi kwa Gadi, na Gauloni kũu Basani kwa Manase.

Ũyũ nĩ mũtũũme ũrĩa Musa aĩkĩte mbee ya ana a Isiraeli. Ici nĩ ũira, na mawatho, na matuĩko marĩa mothe Musa eeirire ana a Isiraeli rĩrĩa moimire bũrũri wa Misiri. Thĩinĩ wa mũthia wa Jorodani, thĩinĩ wa mũkũngũ, hakũhĩ na nyũmba ya Peori, thĩinĩ wa nthĩ ya Sihoni mũthamaki wa Aamori, ũrĩa watũũraga thĩinĩ wa Heshiboni, ũrĩa Musa na ana a Isiraeli mahũũrire, maathiĩte moime thĩinĩ wa nthĩ ya Misiri. Na makĩgaya ithaka yake, na ithaka ya Ogi mũthamaki wa Bashani, athamaki eerĩ a Aamori, arĩa maarĩ mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Jorodani mwena wa ĩthũa,

kuuma Aroeri, ĩrĩa ĩrĩ mũthia-inĩ wa kĩũĩ kĩa Arinoni, na igũrũ wa kĩrĩma kĩa Sioni, kĩrĩa kĩrĩ Herimoni Arabah yothe mwena wa kũu wa Jordan mwena wa ĩtheo wa ĩa kũu Asedothi ĩla ĩtemwe

5

Na Musa nĩetĩte Isiraeli wothe, na akĩmakĩa, Thikĩĩia Isiraeli mawatho na matuĩo, ĩrĩa syothe nĩndĩkwĩa matũ-inĩ manyu mũthenya ũyũ, na nĩmũkamanya, na nĩmũkamakũũa kũmeka. Mwathani Ngai wanyu nĩathondekithie kĩĩkanĩo na ĩmwe kũu Horebu. Tĩ nĩ kũrĩ maithe manyu Mwathani ekĩte kĩrĩkanĩro kĩĩ, no nĩ kũrĩ inyuĩ, inyuĩ othe mũrĩ haha mũtũũraga ũmũthĩ. Ũthiũ kũringana na ũthiũ Mwathani nĩaranĩiie na inyuĩ kĩrĩma-inĩ kuuma gatagatĩ ka mwaki. Na niĩ ndĩĩmĩte katĩ ka Mwathani na inyuĩ ĩthaa ĩyo nĩguo ndĩmwĩe ciugo cia Mwathani, nĩgũkorwo mwĩtigĩĩte mwaki ũcio, na mũtiambatĩte kĩrĩma-inĩ kĩu, akĩuga Nĩ nĩ Mwathani Ngai waku ũrĩa wakũũmie kũma bũrũri wa Misili, kũma nyũmba ya ũkombo.

Ndĩkaũvĩa na ngai ingĩ mbee yakwa.

Ndũkethĩe mũtũngo waku, kana ũvĩkanĩo wa kĩndũ kyokyothe kya kũũ ituni igũlũ, kana kya kũũ thĩ ĩrĩa ĩrĩ thĩ, kana kya kũũ maĩ-inĩ marĩa marĩ thĩ wa thĩ. Ndĩ ũkaamĩnamĩĩa kũo, na ndĩ ũkamatungatĩĩa kũo, nĩ ũndũ nĩ niĩ ndĩ Mwathani Ngai waku, Ngai wa ũiru, ũkũnengania mehia ma maithe igũrũ wa ciana

igũrũ wa kĩũmbe kĩa ĩtatũ na kĩa ĩna kũrĩ arĩa manethĩĩte. Na nĩndĩkaga ũtugi kũrĩ ngiri cia andũ arĩa manendethagia, na arĩa makuuaga maathani makwa. Ndũkaoya ĩtwa ya Mwathani Ngai waku ĩla ya tũhũ, nĩgũkorwo Mwathani Ngai waku ndangĩtheria ũla ũkũoya ĩtwa yake ĩla ya tũhũ.

Ikala mũthenya wa sabato kũmũtheria, ta ũrĩa wathanĩtwe nĩ Mwathani Ngai waku. Mĩthenya ĩtandatũ ũthomaa na ũkathondeka syĩĩla ithĩĩna syaku. Na mũthenya wa mũgwanja sabato kũrĩ Mwathani Ngai waku, ndũkone wĩra o na ũrĩkũ mũthenya ũcio wee na mũrũguo na mwarĩguo, ndungata yaku na ndungata ya mũndũ-wa-nja yaku, ndegwa yaku na nyamũ ya mũrigo yaku, na nyamũ syaku syothe, na mũgeni ũrĩa ũtũũraga thĩinĩ waku, nĩguo ndungata yaku, na ndungata ya mũndũ-wa-nja yaku, na nyamũ ya mũrigo yaku ihurũke o ta wee. Na ũkariũkana atĩ wĩ ndungata kũu nthĩ ya Misili, na akũũmia we Mwathani Ngai waku kũu na moko ma hinya, na na moko ma ũtũũgĩ. Nĩ ũndũ ũcio aathire we Mwathani Ngai waku nĩguo ũmenyeea mũthenya wa sabato na ũtheu ũo. Tĩĩa ithe waku na mũmĩ waku, ta ũrĩa Mwathani Ngai waku ekwĩrĩte, nĩguo ũthĩĩne wega, na nĩguo ũtũũre matukũ maingĩ thĩ-inĩ ĩrĩa Mwathani Ngai waku ekũhe. Ndũkaũlage. Ndũkae kwĩka ũtharia. Ndũkaiya. Ndũkaarie ũira wa maheeni kũringana na mũndũ ũrĩa ũrĩ hakuhĩ na wee. Ndũkavoya mũka wa mũndũ ũũĩ waku, ndũkavoya nyũmba ya mũndũ ũũĩ waku, kana mũgũnda wake, kana ndungata yake, kana mũirĩtu wake, kana ndegwa yake, kana nyamũ ya kwĩkũa mĩthĩko yake, kana nyamũ yothe yake, kana indo syothe ĩrĩa mũndũ ũũĩ waku arĩ nacio.

Maũndũ maya nĩmo mĩario Mwathani aaĩĩie kũ ũngano wothe wanyu kĩĩma-inĩ kũuma katĩ ka mwaki, nduma, nduma, kĩhuhũko, mũkano mũnene, na ndaongelee, na aandĩkĩte mo igũtha ĩĩlĩ cia ihiga, na aanengee. Na kyaũmie ũla mwaikie mũkio kuuma katĩkatĩ wa mwaki, na kĩĩma kyaakavaa mwaki, na mwokite kũrĩ niĩ othe ala matongoie mĩhĩrĩga yanyu, na kĩama kyanyu. Na mwetie, Ona nĩonithĩtie ithuĩ Mwathani Ngai witũ ũkwĩkĩĩa wake, na mũkwa wake twĩkwĩe kuma katĩ ka mwaki. Mũthenya ũyũ twonete atĩ ekwaria Ngai kũrĩ mũndũ, na ũtũũraga muoyo. Na rĩu tũtikakue, nĩgũkorwo mwaki ũyũ mũnene nĩũgatũniina, angĩkorwo ithuĩ tũgĩthiĩ na mbere kũigua mũgambo wa Mwathani Ngai witũ rĩngĩ, na nĩtũgakua. Nĩ nũũ kana mwĩĩlĩ ũrĩa wĩguĩte mũgambo wa Ngai ũrĩa ũrĩ mũoyo akĩaria kuuma gatagatĩ ka mwakĩ, ta ĩthĩĩ, na agatũũra mũoyo? Ũka we, na ũthikĩĩe syothe ila Mwathani Ngai witũ angĩũmba, na we ũkatwĩe syothe ila Mwathani Ngai witũ angĩkwĩa, na nĩtũkathikĩĩa, na nĩtũkeeka.

Na Mwathani nĩaiguĩte mũgambo wa ciugo cianyu mũkĩĩkwĩa kũrĩ niĩ, nake Mwathani akĩnjĩĩra atĩrĩ, nĩndaiguĩte mũgambo wa ciugo cia andũ aya ciothe iria meekwĩte kũrĩ wee, wega ciothe iria meekwĩte. Nũũ ũkaheana kũgĩa ũguo ngolo wa ene thĩinĩ wao, nĩguo matigĩe nĩ niĩ na kũikaĩa maathani makwa mothe matukũ mothe, nĩguo kũgĩe wega kũrĩ o, na kũrĩ ana ao kũthiĩ tene? Thiĩ, ndeerire, mũcooke inyuĩ thĩinĩ wa nyũmba cianyu. Wee no yima haha na niĩ, na nĩngwĩĩa kũrĩ wee maathani na mawatho na matuĩo marĩa mothe ũkaamathondeka, na nĩmeke ũguo thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa niĩ

ndĩheaga o ta ũgaĩ. Na mũkaĩkĩĩa kwĩka o ta ũrĩa Mwathani Ngai waku aakwathĩte, mũtikeesuva mwena wa ũũmotho kana mwena wa ũmosi, Kũlingana na njĩla yothe ĩrĩa Mwathani Ngai waku aathanĩte kwendia thĩinĩ wayo, nĩguo akũhurũkie, na ũthĩĩne wega, na mũtũũre matukũ maingĩ igũrũ wa thĩ ĩrĩa mũkegaya.

6

Na ici nĩ maathani na mawatho na matuĩro marĩa mothe Mwathani Ngai witũ aathire tũmũrute mwĩke ũguo bũrũri-inĩ ũrĩa mũratoonya kuo kũwĩgaya. Nĩguo mwĩtigĩe Mwathani Ngai wanyu, mũikale syĩthĩo syake syothe na maathani make, ĩrĩa nĩndĩkwathana ũmũthĩ, we na aanake aku, na aanake a aanake aku, mathĩ mothe ma ũtũũro waku, nĩguo mũtũũe matukũ maingĩ.

Na thikĩĩa Isiraeli, na ĩka ũmenyeeli wa kwĩka, nĩguo wĩ mwega kũrĩ wee, na nĩguo mũingĩhe mũno mũno, ta ũrĩa Mwathani Ngai wa maithe maku aarĩtie kũkũhe thĩ ĩthiũkaga ĩiyũũ na ũũkĩ. Na ici nĩ mawatho na matuĩo, marĩa mothe Mwathani aathire ciana cia Isiraeli kũu werũ-inĩ, rĩrĩa moimire kuuma bũrũri wa Misiri. Thikĩrĩria Isiraeli, Mwathani Ngai witũ, Mwathani ũmwe nĩwe. Na ũkwendya Mwathani Ngai waku na ũũĩ waku wothe, na na ngoo yaku yothe, na na ũũmĩ waku wothe. Na ĩkavya mĩario ĩĩ, ĩla syothe nĩndĩkwathya ũmũthĩ, thĩinĩ wa ngoo yaku na thĩinĩ wa mũoyo waku. Na ũkaamĩthia

mbee ana aku, na ũkaaria nao ĩkaa mũciĩ, na ũthiĩ njĩĩa-inĩ, na ũkomaa, na ũkĩĩthya. Na ũkaoha yo ĩla semeĩoni wa moko waku, na ĩkava ĩtakũthuthũka mbee wa maitho maku. Na mũkaandĩka ĩyo igũrũ wa mĩthĩo ya nyũmba syenyu na wa ihingo syenyu.

Na nĩkahaana ĩla Mwathani Ngai waku akaamĩkia wee thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa eehĩtire kũrĩ maithe maku, kũrĩ Iburahĩmu, na kũrĩ Isaaka, na kũrĩ Jakobũ, kũkũhe matũũra manene na mega ĩrĩa ũtaakĩte. nyũmba syĩthĩ indo ciothe cia wega sya ũtaiyũthĩsya, mĩthima ĩthemĩtwe sya ũtathemete, mĩgũnda ya mĩthabibũ na mĩgũnda ya mĩtamaiyũ sya ũtaandĩte, na ũkĩa na ũkahũũna, wĩmenyeele wee mwene ndũkariganĩiwe Mwathani Ngai waku ũrĩa wakũrutire kuuma bũrũri wa Misiri, kuuma nyũmba ya ũtungwa. Mwathani Ngai waku ũkwogopa, na kũrĩ we mwene ũkamũtungatĩra, na kũrĩ we ũkanyiitana, na ũkehĩta na ĩtwa yake.

Mũtikanathie thutha wa ngai ĩngĩ kuuma kũrĩ ngai cia ndũrĩrĩ iria syathiũrũrũkĩirie inyuĩ, Nĩgũkorwo Ngai nĩ mũthiĩ, Mwathani Ngai waku arĩ thĩinĩ waku, nĩguo Mwathani Ngai waku ndakanarakare na marakara kũrĩ we, akũanange kuuma ũthiũ-inĩ wa thĩ.

Ndũkageria Mwathani Ngai waku, ta ũrĩa mwamũgeririe kũu mũgerio-inĩ. Ũkĩte ũkamenyeea maathani ma Mwathani Ngai waku, ũira, na mawatho mothe ĩrĩa ekwathĩire. Na ũkeka ũla ũkenagia na ũla mwega mbee ya Mwathani Ngai waku, nĩguo ũthĩĩne waku ũtuĩke mwega, na ũtoonye na ũgae nthĩ ĩla njega,

îla Mwathani eehĩtie maithe manyu. kuingatia thũ syaku syonthe mbee ya ũthiũ waku, ta ũla wakwĩĩa Mwathani.

Na ĩkavika îla mwanao ũkũkũũvia kesio, akĩĩa, nĩ kĩĩ ũira, na mawatho na matuĩko, îla yothe Mwathani Ngai witũ atwathĩte? Na ũkwĩĩa mũndũ waku wa nthaka, ndungata twatũmĩĩte kũrĩ Farao kũu bũrũri wa Misiri, na Mwathani nĩatũrutire kũu na guoko kwa hinya, na na moko wa ĩtũũ. Na Mwathani nĩaheete imenyithyo na maũndũ ma kĩama manene na moũ kũu Misili kũrĩ Farao na kũu nyũmba-inĩ yake mbee witũ. Na atwĩtie kũu nĩguo atũhe ĩthĩ ĩno, ĩrĩa eĩĩkĩte kũheana maithe maitũ. Na Mwathani atwathiie tũthĩke mawatho maya mothe, tũmwogope Mwathani Ngai witũ, nĩguo tũthĩĩ wega matukũ mothe, nĩguo tũtũũe muoyo ta ũmũthĩ. Na ũtaana ũkatuĩka witũ angĩkorwo nĩtũkamenyerera gwĩka maathani mothe maya mbee ya Mwathani Ngai witũ, ta ũrĩa atwathire.

7

Angĩ Mwathani Ngai waku aingĩe wĩ ũthĩĩ, ũthĩĩ ũtoonyaa kũu kũwĩgaya, na aingĩe ndũndũ nene mbee waku, Ahiti na Agirigashi na Aamori na Akaanani na Aperizi na Ahivi na Ajebusi, ndũndũ mũonza nyingĩ na nĩ ũkũũ mũno kũmũ inyuĩ. Na nĩakaneanĩa o Muumĩthani Ngai waku ũũ moko maku, na ũkamagũtha o, na ũthĩo ũkamathĩa o, ndũkethĩa kũũ o kĩĩkanĩo, kana mũtikamonie ũtha o. Kana ti mũkaamũthana nao, mũsyaa waku ndũkaũnengea mũthiũ wake, na mũsyaa wake ndũkaũwĩa

mũthiũ waku. Nĩakagarũra mũriũ waku kuuma kũrĩ niĩ, na nĩakatungata ngai ingĩ, na Mwathani nĩakamũrakaria na marakara, na nĩakamũniina o narua. No nĩ ũguo mũkeeka kũrĩ o, mĩaki ya o mũkaamomora, na itugĩ sya o mũkaathethania, na mĩtĩ ya o mũkatemanga, na mĩhianano ya ngai sa o mũkaacina na mwaki. Nĩgũkorwo ũrĩ andũ etheru kũrĩ Mwathani Ngai waku, na wee nĩakũthuurire Mwathani Ngai waku kũkorwo kũrĩ we andũ a kĩndũ kĩa goro kuuma kũrĩ mĩthemba yothe ĩrĩa ĩrĩ igũrũ wa ũthiũ wa thĩ.

Tii nĩ ũndũ mũrĩ aingĩ gũkĩla ndũrĩrĩ ciothe, Mwathani nĩamũthuuire, na Mwathani nĩamũthuuire; inyuĩ nĩgũkorwo mũrĩ anini gũkĩla ndũrĩrĩ ciothe. Kĩla nĩ tondũ wa wendete Mwathani ĩmwe, na kũikala mwĩhokete mwĩhĩtwa ũrĩa ehĩtĩte maithe manyu, nĩaumũĩte ĩmwe Mwathani na moko ma hinya, na akũkũũla we Mwathani kuuma nyũmba ya ũtumwa, kuuma moko-inĩ ma Farao mũthamaki wa Misiri. Na ũkamenya, atĩ Mwathani Ngai waku, ũyũ nĩwe Ngai, Ngai mwĩthikĩku, ũrĩa ũkũũaga kĩĩkanĩo na ũtha kũrĩ arĩa mamwendete na kũrĩ arĩa makũũaga maathani make nginya ciũmĩa ngĩĩũ. Na akũnengania kũũ mamũthũĩte kũlingana na ũthiũ kũmaniina o, na ti akavithya kũũ mamũthũĩte, kũlingana na ũthiũ akamĩnengania o.

Na ũkamenyeela maathĩko, na mawatho, na matuĩko maya, ĩrĩa syothe nĩndĩkwatha ũmũthĩ gwĩka. Na ĩkavika ĩla ĩndĩ ũla mũkaaigwa maũndũ ma kĩhooto ĩno, na mũkaamĩika na mũkaamĩĩka, nake Mwathani Ngai waku nĩakamĩikĩla kĩrĩkanĩro

na ũtugi, ũrĩa eehĩtie kũrĩ maithe manyu. Na nĩakendetha we, na nĩakũvathĩa we, na nĩakũingĩthya we, na nĩakũvathĩa ciana cia nda yaku, na maciaa ma thĩ yaku, ngano yaku, na ndibei yaku, na ũta waku, ndũũ sya ngombe syaku, na ndũũ sya ngondu syaku igũlũ wa thĩ ĩla Mwathani eĩkĩĩte maithe maku kũmĩneana. Mũthimĩtwe ũkaava kũũ kwa andũ othe, ndũkaava na mũndũ ũtakĩaa ciana thĩinĩ wanyu, kana mũndũ wa mũka ũtakĩaa ciana, na thĩinĩ wa ngombe syaku. Na Mwathani Ngai waku nĩakeeheĩa kuuma harĩ waku mĩrimũ yothe, na mĩrimũ yothe mĩũru ya Misĩri ĩrĩa wonete, na ĩrĩa yothe ũmenyete, ndakamĩĩkĩra igũrũ rĩaku, no nĩakamĩĩkĩra igũrũ rĩa arĩa othe makũthũĩte.

Na ũkũlya indo syothe sya ũtũũ wa andũ a ndũĩme ĩrĩa Mwathani Ngai waku ekũheana kũrĩ we, riitho yaku ndĩkaaiguĩra tha, na ndũkanatungatĩre ngai syao, nĩgũkorwo ũndũ ũyũ nĩ mũtego kũrĩ we.

Angĩ wĩĩa thĩinĩ wa meciiria maku atĩ rũrĩrĩ ũrũ nĩ nene kũngĩra niĩ, ngĩhota atĩa kũmaniina? Ndĩ ũkwĩtigĩa o, ũkakũũmbũka ĩla syothe Mwathani Ngai waku ekĩte kũrĩ Farao na Amĩsĩri othe, Mĩĩkĩo ĩla nene ĩrĩa syonete nĩ maito maku, imanyĩsyo na maũndũ ma kũgegania manene mala, moko ĩla ya hinya, na mwĩkono ũla wa ũtũũgĩ, ta ũrĩa Mwathani Ngai waku wakũrutire, ũguo nĩguo ĩkeea Mwathani Ngai wanyu kũrĩ ndũrĩrĩ syĩ ĩrĩa wĩtigĩrĩte kuuma ũthĩu wao. Na nzuki cia mũtĩ Mwathani Ngai waku nĩagatũma kũrĩ o, nginya rĩrĩa arĩa matiĩtie na arĩa mehithĩte makwĩũra. Ndũkagũthwo nĩ mbere

yao, tondũ Mwathani Ngai waku arĩ thĩinĩ waku, Ngai mũnene na ũrĩ hinya. Na Mwathani Ngai waku nĩakamalia ndũrĩrĩ ici mbee yaku hanini hanini, ndũkaahota kũmaniina o ũguo na ihenya, nĩguo thĩ ndĩkahaane matawa, na nyamũ cia gĩthaka ikĩongeeke harĩwe. Na Muathani Ngai waku akaneana o moko-ini maku, na ũkaananga o na ũnanganio nene, kũthia ũngĩananga o kwĩkĩla. Na nĩakanengea athamaki ao moko-inĩ manyu, na nĩmũkaananga syĩtwa syao kuuma kũndũ kũu. Ndakeyũmĩĩa mũndũ o na ũmwe mbee yaku, nginya ũkaaniina o mothe.

Mĩhianano ĩla mĩthondeketwe ya Ngai ao nĩmũkaĩcina na mwaki, ndũkendete betha, kana thahabu kuuma kũrĩ yo ndũkoe nĩ ũndũ waku mwene, ndũkahĩngĩke nĩ ũndũ wayo, nĩgũkorwo nĩ kĩndũ kĩa magigi kũrĩ Mwathani Ngai waku. Na ndũkanarehe kĩndũ kĩa magigi gwaku mũciĩ, na nĩũgatuĩka kĩndũ kĩa kĩrumi o ta kĩo, nĩũgathũũra na ũkĩthie mũno, na ũkĩthũũre na ũkĩmenete mũno, nĩ ũndũ nĩ kĩndũ kĩa kĩrumi.

8

Maathĩko mothe marĩa ndĩmwathaga ũmũthĩ, mũkamenyeela kwĩka, nĩguo mũtũũle na mũingĩe, na mũtoonye mũkae ngai ĩthaka ĩrĩa Mwathani Ngai wanyu eehĩtĩte aciari anyu. Na ũkamũkũmbũka njĩĩa yothe ĩla Mwathani Ngai waku ongoithĩtie kũu werũ-inĩ, nĩguo ekwĩnyĩĩthya na ekũgema, na ĩmenyeke ĩla syĩ ngoro-inĩ waku, angĩ ũkakũũa maathani make kana aca. Na

nĩakũthĩĩnĩte, na nĩakũnyiitithĩtie nĩ ng'aa, na nĩakũheete mana ĩyo maithe maku mataamenyete, nĩguo akwĩe atĩ ti mũkate wĩka ũgatũũla mũndũ, no nĩ kiugo kyothe kĩa kĩũmaga nĩ ũndũ wa kanua ka Ngai nĩkĩo kĩgatũũla mũndũ. Nguo syaku syitikũthũka kũma kũrĩ we, ndaa syaku syitikũthũka kũma kũrĩ we, maũndũ maku matiathũkĩte, ona mĩaka mĩongo ĩna.

Na ũkamenya na ngolo yaku, atĩ ta ũrĩa mũndũ angĩruta mwanake wake, no taguo Mwathani Ngai waku akakũruta. Na ũkamenyeela maathĩko ma Mwathani Ngai waku kũthiĩ thĩinĩ wa njĩla syake, na kũmwĩtigĩla.

Ũla nĩgũkorwo Mwathani ũla Ngai waku nĩakaingĩthia we kũndũ nĩthĩ njega na nyingĩ, kũrĩa kũrĩ mĩtũũra ya maaĩ, na ithima cia ũtiku ikĩuma kũgera cia ithaka na kũgera cia irĩma. Thi wa ngano na shayiri, mĩthabũkũ, mĩkũyũ, makomamanga, thi wa mĩtambũũ ya ũta na ũũkĩ, Nthĩ ĩrĩa ũtakaarĩa mũgate waku na ũthĩĩni, na ndũkaona ũbataro wa kĩndũ o na kĩmwe kuo, nthĩ ĩrĩa mahiga mayo nĩ kyũma, na kuuma kũrĩma syayo ũkaenja shaba.

Na ũkalia na ũkahũũna, na ũkarathima Mwathani Ngai waku nĩ ũndũ wa thĩ ĩla njega ĩla nĩakũheete. Mwĩmenyithye wĩ mũndũ ndũkanariganĩiwe nĩ Mwathani Ngai waku, ndũkamenyelea maathani make, na matuĩko na mawatho make, maingĩ ta ũrĩa niĩ ndĩkwatha ũmũthĩ. Ndikanĩa na kũiyũithya, na kwaka nyũmba nzega na gũikala thĩinĩ wacio, na ngombe syaku na ngondu syaku syĩongethewe kũrĩ we, mbesa na thahabu

ĩongethewe kũrĩ we, na syothe ila syĩrĩ kũrĩ we syĩongethewe kũrĩ we, ũtũũgĩtwo ngoro-inĩ, na ũriganĩrwo nĩ Mwathani Ngai waku, ũrĩa wakũrutire kuuma bũrũri wa Misiri, kuuma nyũmba ya ũkombo. wa ũla wakũtongosya wĩwe kĩla ya werũ ũla ũnene na wa ũmakau, kũla kũlĩ na nyoka ĩkũũma, na nge, na nyota, kũla kũtekwĩ na maĩ, wa ũla wakũkũthya wĩwe kũuma ndwani wa ĩwe ya ũtemi kĩthima kya maĩ, wa ũla wakũkũĩthia mana kũu werũ-inĩ, ũrĩa ũtaamenyete wĩwe, na athe aku matiamenyete, nĩguo akũnyiihie, na akũgeie, na akwĩke wega matuku-inĩ ma kũũma maku. Ndũkae ũthĩĩ ngoro-inĩ waku atĩ hinya wakwa na ũhoti wa moko makwa nĩmo ũnengithĩtie hinya ũũ mũnene. Na ũkamũkũmbũka Mwathani Ngai waku, nĩ ũndũ we mwene akũheaga hinya wa kũĩka ũhoti, na nĩguo akĩĩkie kĩĩranĩro kĩake kĩrĩa Mwathani eehĩtĩire kũrĩ maithe maku, ta ũmũthĩ.

Na nĩkaĩ angĩ ũriũ ũmenyithya Mwathani Ngai waku, na ũthiĩ thuutha wa ngai ingĩ, na ũtungatĩe o, na ũinamĩĩe o, nĩndĩmwĩtĩa inyuĩ ũmũthĩ ĩtĩ na thĩ, atĩ mwanangĩko nĩmũkanangwo. Ta ũndũ na andũ angi othe arĩa Mwathani Ngai anangaga mbee yanyu, ũguo noguo mũkaanangwo, nĩ ũndũ mũtiigana gũthikĩrĩria mũgambo wa Mwathani Ngai wanyu.

9

Thikĩĩa Isiraeli, wĩwe ũkwĩthia ũmũthĩ Yolodani kũingĩla kũgaya ndũĩĩ nene na syĩ na hinya kũũ ĩla wĩwe, matũũla manene na syĩ

na thingo kũthika wa ĩulu. Andũ anene na aingĩ na aĩtũ, ana a Anaki, ala wĩ ũmenyete, na wĩ ũthikĩte, Nũũ ũkwĩkĩla mbee ya ana a Anaki? Na ũ nĩũkamenya ũmũthĩ, atĩ Mwathani Ngai waku ũyũ nĩakathiĩ mbee ya ũthiũ waku, mwaki ũrĩa ũniinaga nĩwe, ũyũ nĩakamaniina, na ũyũ nĩakamacookia kuuma ũthiũ-inĩ waku, na akamaniina na ĩhenya, o ta ũrĩa Mwathani ekwĩire. Ndũkae ũũge thĩinĩ wa ngoro yaku rĩrĩa Mwathani Ngai waku akĩniina ndũrĩrĩ ici mbere yaku, ũkiuga atĩrĩ, Nĩ ũndũ wa ũthingu wakwa nĩkĩo Mwathani andonyithĩtie ngaye bũrũri ũyũ mwega. Tii nĩ ũndũ wa ũthingu waku, kana nĩ ũndũ wa ũtheu wa ngoo yaku wĩ ũtonyaga kwĩgaya nthĩ yao, no nĩ ũndũ wa ũthũku wa ndũrĩrĩ ici Mwathani nĩakamaniina mambee mbee yaku, na nĩguo ekĩe kĩrĩkanĩro kĩrĩa Mwathani eehĩtie maithe maitũ, Iburahĩmu na Isaaka na Jakobo.

Na ũkamenya ũmũthĩ, atĩ ti nĩ ũndũ wa ũthingu waku Mwathani Ngai waku nĩakũhe thĩ njega ĩno kũĩgaya, nĩgũkorwo ũĩ andũ a ngingo ĩũmũ. Ĩvuka, ndũkanariganĩwe ĩrĩa syingi waĩkĩtie ũũkĩ Mwathani Ngai waku kũu werũ-inĩ, kuuma mũthenya ũrĩa mwoimire Misiri, na mũkĩa handũ haha, mwathiire mbere mũkĩaga gwathĩkĩra Mwathani.

Na kũu Horebu mwanĩngĩsya Mwathani, nake Mwathani akĩĩa nĩ ũndũ wanyu nĩguo amũanange, Rĩrĩa ndaambataga ngĩthiĩ kĩĩma-inĩ kũoya ivamba cia ihiga, ivamba cia kĩĩkanĩo iria Mwathani eekĩĩe na inyuĩ, ndĩikarire kĩĩma-inĩ matukũ mĩongo ĩna na ũtukũ mĩongo ĩna, ndiarĩire mũgate na ndianyuire maaĩ. Na Mwathani nĩandĩkĩte ibao ĩĩlĩ cia ihiga iĩ syandĩkĩtwe na

kuanda kwa Ngai, na igũlũ wacio kwandĩkĩtwe ciugo syothe iria Mwathani aarĩtie kũmĩ mũthenya wa kĩũngano kĩĩma-inĩ. Na kyaũmĩkĩte thutha wa mĩthenya mĩongo ĩna na matukũ mĩongo ĩna, Mwathani nĩanengete mbao ĩĩlĩ cia mahiga, mbao cia kĩĩkanĩo. Na Mwathani akĩnjĩra atĩrĩ, ũkĩa, ũikũrũke na ihenya kuuma haha, nĩ ũndũ andũ aku arĩa warutire bũrũri wa Misiri nĩmekĩte ũũru; nĩmagarũrũkĩte na ihenya kuuma njĩra ĩrĩa ndamathire, na nĩmetheire kĩĩgonyo kĩa gĩcũhĩ.

Na Mwathani akĩĩra niĩ akĩuga, Nĩndakwĩĩte ĩmwe na ĩĩlĩ akĩuga, nĩnyonete andũ aya, na ona andũ a ngingo ĩũmũ nĩo. Na ĩu ĩtĩkĩa nĩ ndĩmaniine, na nĩngathethya itwa yao kuuma ĩtuni wa ithuĩ, na nĩngũkũthĩa ũndũ nĩ ũtuĩke ĩthĩ nene, na ya hinya, na nene mũno kũĩra ĩno. Na nĩndĩ ndagarũkĩte, ndĩkĩharũrũka kuuma kĩĩma-inĩ, na kĩĩma kĩakavĩa na mwaki nginya ithuĩ-inĩ, na ibao ĩĩrĩ cia ũira ĩrĩ moko-inĩ makwa eerĩ. Na ndĩonete atĩ mwĩhĩtie mbee wa Mwathani Ngai wanyu, na mwĩthondekelee mũthemba wa kĩĩũmba kĩa kĩũmbu, na mũkĩũka kuuma njĩla ĩrĩa Mwathani aamwathire mwĩke, Nĩndĩkwatĩte ibao ĩĩlĩ syĩĩlĩ, ndĩasyĩtie kuuma moko-inĩ makwa mĩĩlĩ, na ndĩasyũnangĩte mbee yanyu. Na nĩndathaithanĩte mbee ya Mwathani wa kelĩ o ta ũla wa mbee matukũ mĩongo ĩna na matukũ mĩongo ĩna ũtukũ, mũkate ndĩarĩĩte na maaĩ ndĩanyuĩte, nĩ ũndũ wa mehia manyu mothe marĩa mwehĩĩte kwĩka ũũru mbee ya Mwathani Ngai kũmũrakasia. Na nĩndĩ na wĩtigĩri nĩ ũndũ wa marakara na marakara, tondũ Mwathani nĩatũmĩtwo kũrakara nĩ inyuĩ nĩguo amwanange, no Mwathani nĩathikĩĩirie na hĩndĩ ĩyo. Na nĩ ũndũ wa Aaron ndakĩrakĩrĩire kũmũniina, na nĩndamũhoera ũhoro

wa Aaron ihinda-inĩ rĩu. Na ĩvĩ ya inyuĩ, ĩĩla mwekĩte, ndama, ndĩĩoya yĩo, na ndĩĩũmia yĩo na mwaki, na ndĩĩthũa yĩo ndĩĩthũũthya mũno nginya ĩkĩa nini, na ĩkĩa ta mbũũ, na ndĩĩkia mbũũ ĩyo thĩinĩ wa kĩũĩ kĩĩla kĩĩikũũka kuuma kĩĩma-inĩ.

Na kũ ũcĩnĩanĩ, na kũ ũkemwa, na kũ mbĩĩa sya wendwa ũkũũthĩĩa, mwatũmĩte Mwathani aakale. Na ĩtĩ nĩatũmĩte ĩmwe Mwathani kũma Kadeshi Banea, akĩuga, Ambai na mwĩe ĩthĩ ĩla nĩndĩmĩte ĩmwe, na mwakĩĩte kũthĩkĩa ndeto ya Mwathani Ngai wanyu, na ndĩamwĩtĩkĩtie we, na ndĩamũthikĩtie mũkano wake. Mwatiĩte ũtaathĩkĩa Mwathani kuuma mũthenya ũrĩa mwamũmenyire. Na ndamũthaithe mbee ya Mwathani matuku mĩongo ĩna na ũtukũ mĩongo ĩna, ila ndamũthaithe, nĩgũkorwo Mwathani oigĩte kũmũniina. Na nĩndahooya kũrĩ Ngai, na ngĩuga, Mwathani mũthamaki wa ngai, ndũkananiine andũ aku na ũgai waku ũrĩa wakũũrire, arĩa warutire kuuma thĩ ya Misiri na hinya waku ũrĩa mũnene, na guoko gwaku kũrĩa kũrĩ hinya, na moko waku ũrĩa mũnene. Ĩthukũ Abraham na Isaac na Jacob, andũ akũtungatĩla aku, arĩa wĩhĩtĩire kũringana na wee mwene. Ndũkanone ũũmĩ wa andũ aya, na maũndũ mao ma ũtarĩ-Ngai, na mehia mao. Ndũkanĩe matuge ala maĩkaĩte nĩ ĩthĩ kũrĩa watũrutire kuo, makĩuga, Nĩ ũndũ wa kwaga ũhoti wa Mwathani kũmaingĩthya thĩinĩ wa ĩthĩ ĩrĩa aamerire, na nĩ ũndũ wa kũmathũũra, aamarutire thĩinĩ wa werũ kũmooraga. Na aya nĩ andũ aku na ũgai waku, ũrĩa waumĩte thĩ ya Misĩri na ũhoti waku ũrĩa mũnene, na moko maku ma hinya, na moko maku matũũgĩru.

10

Kũ îla wakati Mutwani onîte kũrî niî, Temea wî mbao îîlî cia îtũ ta îla cia mbee, na ũmbũke kũrî niî kũũ kîîma-inî, na ũkathondeka wî ithandũkũ ya mũtî. Na ũkaandîka igũlũ wa ibao icio ciugo iria ciarî thîinî wa ibao icio cia mbele iria woinangire, na ũkaîkîa ithandũkũ-inî. Nîndethie ithandũkũ kuuma kũ mîtî îtaũthũkaga, na nîndathemie ibao cia ihiga ta ila cia mbee, na nîndambatîte kîrîma-inî na ibao icio iîlî moko-inî makwa. Na nîandîkîte igũrũ wa ihengere icio kũringana na ndîko îyo ya mbere ciugo icio ikũmi, iria Mwathani waranîirie kũrî inyuî kîrîma-inî kuuma gatagatî ka mwaki, na Mwathani nîaheire icio kũrî niî. Na nîndîkîte nyuma, nîndîkîte thî kuuma kîîma-inî, na nîndîkîte ibao ithîinî wa ithandũkũ îrîa nîndathondekete, na syaarî kũu, ta ũrîa Mwathani aandathîte. Na ana a Israeli maathiie kuuma Beeroth ya ana a Jakani Mosera, kũu nîkuo Aroni akuie, na akîthikwa kũu, na Eleazari mũndũ wake nîwe watungatîie ta mũthînjîri-Ngai handũ wake. Kuuma ũu moimîte mathiîte Gadgadi, na kuuma Gadgadi mathiîte Etebatha, thî ya mîtũũa ya maaî.

Kũu ihinda-inî îyo Mwathani nîagaîte mũhîîga wa Alawi, kũkuua ithandũkũ ya kîîkanîo kya Mwathani, kũîma mbee ya Mwathani, kũtungata na kũhooya îtwa yake nginya ũmũthî ũyũ. Nî ũndũ wa ũndũ ũyũ Alawi matiarî na mbai kana ngai gatagatî ka ariũ a nyina wao, Mwathani we mwene nîwe ngai yake, o ta ũrîa eeirîte kũrî we. Na nî ndîmîte kîîma-inî mîthenya mîongo

ĩna na ũtukũ mĩongo ĩna. Mwathani nĩaiguĩte nĩ ũndũ wakwa wakati ũcio, na Mwathani ndendete kũmũniina. Na Mwathani akĩĩte kũrĩ niĩ, Thii, ũme mbee wa andũ aya, na matoonyee na magĩe na thĩ ĩrĩa ndĩĩkĩte kũhe maithe mao kũmĩhe o.

Na rĩu, Isiraeli, nĩ kĩĩ Mwathani Ngai waku endaa kũũta kũrĩ waku, tiga kũogopa Mwathani Ngai waku, na kũthiĩ thĩinĩ wa njĩla syake syothe, na kũmwenda, na kũtungatĩra Mwathani Ngai waku kũuma ngoro yaku yothe, na kũuma roho waku wothe? Kũiga maathani ma Mwathani Ngai waku, na mawatho make mothe ũrĩa ndĩkwatha ũmũthĩ, nĩguo ũthĩĩne wega. Ona Mwathani Ngai waku nĩwe mwene ĩtĩĩwa na ĩtĩĩwa ya ĩtĩĩwa, thĩ na syothe ila syĩ thĩinĩ wayo. Tali maithe manyu Muumbi nĩathũũlĩte kwendana nao, na nĩathũũlĩte mbeu yao hamwe nao, o inyuĩ, kuuma ndũrĩrĩ syothe, kũlingana na mũthenya ũyũ. Na mũkaũthia ũũmĩ wa ngoro syenyu, na mũtikamĩũmia ngingo syenyu. Nĩũndũ Mwathani Ngai wanyu, ũyũ nĩwe Ngai wa ngai, na Mwathani wa athani, Ngai ũla mũnene, na ũrĩ hinya, na wa gwĩtigĩkana, ũrĩa ũtethauĩĩa ũthiũ, kana ndangĩoya kĩheo. ũkĩte ũtuanĩo kũrĩ mũgeni na mwana wa ndigwa na mũtumia wa ndigwa, na nendete mũgeni kũmũhe mũkate na nguo. Na mũkendete mũgeni, nĩgũkorwo mwarĩ ageni kũu bũrũri wa Misiri.

Mwathani Ngai waku ũkwĩtigĩra, na ũmũtungatĩra, na ũkwĩnyiitanĩria na we, na ũkwĩhĩta na ĩtwa ĩake. Uyu nĩwe wĩtumĩo waku, na uyu nĩwe Ngai waku, ũrĩa wekire thĩinĩ waku maũndũ manene na ma ũkaru maya, marĩa meonire nĩ maito

maku. Kũ mĩoyo mĩrongo mũgwanja, maithe maku maikũrũkire Misiri, no rĩu Mwathani Ngai waku nĩagũtuĩte ta nyenyũ sya matu-inĩ kũingĩha.

11

Na ũkwendete Mwathani Ngai waku, na ũkũie syĩa syake sya kũĩa, na maũndũ make ma watho, na maathani make, na matuĩko make mothe matukũ mothe. Na mũkamenya ũmũthĩ, atĩ ti ciana cianyu, ila iria itimenyaa kana ikĩona mũrutani wa Mwathani Ngai wanyu, na maũndũ manene make, na moko wake ma hinya, na moko wake ma ũtũũgĩ, Na imanyithyo syake, na maũndũ make ma kĩvingoko ĩrĩa yothe eekĩithye thĩinĩ wa Misĩli kũrĩ Farao mũthamaki wa Misĩli, na bũrũri wothe wake, Na ila yothe eekite inya ya Amisili, na ngaali syao, na falasi yao, na inya yao, ta mai ma iria ya ndeto ya mũtune ĩkĩũmbĩa ũthĩũ wao makĩmũingatĩa kuuma thutha wanyu, na Mwathani akĩmaniina o nginya ũmũthĩ. Na ila syingi syothe aatwendekithie ithuĩ kũu werũ-inĩ nginya mwokĩte handũ haha, Na ĩla syingi eekĩte kũ Dathani na Abiramu, ana a Eliabu mũndũ wa Reubeni, ala ĩthĩ yatumũĩte kanua kayo ĩkĩmamĩa o, na mĩĩ yao, na hema syao, na syothe syao kĩndũ kĩa ũtonga kĩa na o katĩ ka Isiraeli wothe. Nĩgũkorwo maĩtho manyu moonete mawĩra mothe manene ma Mwathani, marĩa mothe ekĩte thĩinĩ wanyu ũmũthĩ.

Na mũkaiga maathani mothe make ũrĩa niĩ ndĩkũmĩra ũmũthĩ,

nĩguo mũtũũre muoyo, na mũingĩhe, na mũtoonye mũgae bũrũri ũrĩa inyuĩ mũraringa Jorodani kũu kũũgaya. Nĩguo mũtũũe matukũ maingĩ igũlũ wa thĩ ĩrĩa Mwathani ehĩtĩte kũrĩ maithe manyu kũmĩhe o na mbeu yao hamwe nao, thĩ ĩrĩa ĩthereraga iria na ũũkĩ. Nĩ ũndũ nĩ ĩthĩ ĩrĩa ũtoonyaga kuo kũmĩgaya, ti ta ĩthĩ ya Misili, kũrĩa mwoimĩte kuo, rĩrĩa mahaandaga mbeu na makaĩthũkagĩria na makinya mao, ta mũgũnda wa mboga. Nthĩ ĩla ũtonya kũu kũmĩgaya, nĩ nthĩ ya itũũla na ya ithaka, ĩkanyuaga maaĩ ma mbũa kuuma matu. Nthĩ ĩla Mwathani Ngai waku nĩwe ũmĩonaga ũtukũ wa ĩla, maĩtho ma Mwathani Ngai waku ĩla ĩyo kuuma kĩambĩĩĩo kya mwaka na ũthia mũthia wa mwaka.

Angĩ ũkwa kũigua mũigue mothe ma maathani marĩa nĩ ndĩkwatha wee ũmũthĩ, kwendana Mwathani Ngai waku, na kũmũtungatĩra na ngoro yaku yothe, na na roho yaku yothe, Nĩakaheana mbua thĩ waku kũlingana na ihinda ĩla ya mbee na ĩla ya thutha, na ũkaũnganĩĩa ngano yaku, na ndibei yaku, na maguta maku. na nĩakaheana irio cia ng'ombe mĩgũnda-inĩ yaku kũrĩ ng'ombe ciaku, na ũrĩa ũrĩĩte, na ũrĩa ũhũũnĩtie, Ĩkia ũmenyo nĩ ũndũ waku nĩguo mbũthũ ya ngolo yaku ndĩkanenethe, na mũtiũke, na mũtitungatĩe ngai ĩngĩ, na mũtiinamĩĩe kũo. Na ũkĩa ũkali Mwathani igũrũ wanyu, na ahinge ĩtũ, na ndĩkaagĩa mbũa, na thĩ ndĩkaanengea maciaro mayo, na mũkaaniĩna na ĩhenya kuuma thĩ ĩyo njega, ĩrĩa Mwathani aamĩneengete ĩmwe.

Na mũkaikĩa ciugo ici thĩinĩ wa ngoo yanyu na thĩinĩ wa ũũmũ

wanyu, na mũkaoha icio ituĩke kĩmanyithia igũrũ wa moko yanyu, na ĩkaava ĩtangĩthingithika mbee ya maitho manyu. Na mũkaamanyithia ciana cianyu kwaria ũhoro ũcio mũikarĩte mũciĩ-inĩ wanyu, na mũthiiaga njĩra-inĩ, na mũkomete, na mũkĩũkĩra. Na mũkaandĩka mo igũrũ wa mĩthĩo ya nyũmba syenyu, na wa ihingo syenyu. Nĩguo mũtũũe matukũ maingĩ, na matukũ ma ana anyu anaume igũlũ wa thĩ ĩla Mwathani eehĩtie athĩ anyu kũmĩhe o, ta matukũ ma ĩulu igũlũ wa thĩ. Na nĩkahaana ũngĩthikĩĩwa ũkĩigua maathani mothe maya ĩrĩa niĩ ndĩkwatha ũmũthĩ gwĩka, wendete Mwathani Ngai witũ, na ũthiiage na njĩra ciake ciothe, na ũnyiitanage nake, Na Mwathani nĩakaingata ndũrĩrĩ syĩĩ syothe mbee wa ũthiũ wanyu, na nĩmũkaĩ ndũrĩrĩ nene na syĩ hinya kũmakĩĩa inyuĩ. Ndũ yonthe ĩla kana ĩkavata kĩũmĩ kĩa kũgũũ wa ĩmwe, nĩkaũva ya ĩmwe, kũuma werũ-inĩ na Antilebano, na kũuma ũthũũnĩ wa melas, ũthũũnĩ wa Eufrate, na nginya ĩthia ĩla ya mwena wa ithũĩko, nĩkaũva mĩhaka ya aku. Tivoi ũkũũma tivoi mũndũ o na ũmwe mbee yanyu, na wĩtigĩo wanyu na kĩmako kĩanyu nĩakavika Mwathani Ngai wanyu ĩthĩ ya nthĩ yothe, ĩrĩa mũkaanda ĩthĩ yayo, ta ũrĩa aarie kũrĩ ĩmwe.

Ona, nĩndĩheaga mbee yanyu ũmũthĩ kĩrathimo na kĩrumi, Kĩrathimo, angĩ mũthikĩĩe maathani ma Mwathani Ngai wanyu, ĩrĩa syothe nĩndĩmũathĩte ũmũthĩ. Na kĩrumi, angĩkorwo mũtikaigua maathani ma Mwathani Ngai wanyu, ta ĩrĩa ciothe nĩndĩmwatha ũmũthĩ, na mũhĩtie kuuma njĩra ĩrĩa ndamwathire, mũthiĩte gũtungatĩra ngai ingĩ, iria mũtooĩ. Na nĩkahaana ĩla Muumbi Ngai waku ekũkũingĩthya bũlũ-inĩ ũla

ũkũvĩka kũo kũwĩgaya, na ũkaahe kĩlathimo kĩlĩma-inĩ kĩa Galizimu, na kĩlũmĩ kĩlĩma-inĩ kĩa Gaibalu. Tii ona ici itheo kwa mũthia wa Jorodani, thutha wa njĩla ya itheo wa ĩthwa nĩ nthĩ ya Kanaani, kĩla kĩikaĩte igũlũ wa itheo kĩkinyĩĩte kwa Gologolo hakuhĩ na mũtĩ wa mũkũyũ wa ũtũũgĩ? Ĩmwe nĩgũkorwo mũrathĩa Jorodani, mũtoonye kwĩgaya bũrũri ũrĩa Mwathani Ngai witũ ekũmĩhe ĩmwe ĩla ũgaĩ mĩthenya yothe, na nĩmũgatũũra thĩinĩ wakuo.

Na mũkamenyeela kũika maũndũ mothe ma watho wake, na matuĩko maya, marĩa mothe ndĩmũhe mbee yanyu ũmũthĩ.

12

Nĩ ici maũndũ maya mataũ na matuĩko, ĩrĩa mũkaamenyerera kũĩka thĩinĩ wa bũrũri, ũrĩa Mwathani Ngai wa maithe manyu ekũmũhe ũmwe kĩgai, matukũ mothe, ĩrĩa inyuĩ mũkaaĩkara igũrũ wa thĩ. Ũthũkũ mũkaananga matũ mothe kũla maatungatĩĩe kũu mĩĩmũ yao, ala ĩmwe mũkegaya, igũlũ wa itũũla ila ndaaya, na igũlũ wa tũtũũla, na ĩĩ wa mũtĩ wa mĩthemba. Na mũkaananga mathandũ mao ma kũhooya, na mũkavũnanga itugĩ syao, na mĩtĩ yao ya mĩthemba mũkatemanga, na mĩhianano ya ngai syao mũkacĩnanga na mwakĩ, na mũkaaniinanga ithuwa syao kuuma handũ hau. Mũtikeeka ũguo kũrĩ Mwathani Ngai wanyu. No ĩla kũu handũ ũrĩa Mwathani Ngai waku angĩthuura thĩinĩ wa ĩmwe ya matũũra manyu kũĩta rĩĩtwa rĩake kuo na kwendwo, na

mũkaũrĩrĩria na mũgaũka kuo. Na mũkaandĩka kũu ĩla syĩndũ sya kũũthĩwa mwaki sya ĩmwe, na ĩla syĩndũ sya kũthĩĩwa sya ĩmwe, na ĩla maũndũ ma mbee sya ĩmwe, na ĩla mĩhooya sya ĩmwe, na ĩla sya kwĩyendelya sya ĩmwe, na ĩla mawĩkanĩo sya ĩmwe, ĩla sya kwĩthĩwa mbee sya ng'ombe sya ĩmwe, na sya ng'ondu sya ĩmwe. Na mũkaarĩa kũu mbee ya Mwathani wa Ngai wanyu, na mũkekena igũrũ wa syĩndũ syothe kũrĩa mũngĩĩkĩa kĩvoko kĩanyu, ĩmwe na nyũmba syanyu, ta ũrĩa Mwathani Ngai waku ekũvathĩmĩte.

Mũtikeeka syothe ila itũ tũkeekaa ũũ ũmũthĩ, mũndũ o wothe kĩla kĩndũ kĩa kwendeka mbee yake. Ndĩ nĩ ũndũ mũtiokĩte nginya rĩu kũrĩa kũhurũka, na kũrĩa ũgaĩ ũrĩa Mwathani Ngai witũ ekũmĩhe. Na mũkaaũka Jorodani, na mũkaatũũla ĩthĩ-inĩ ĩrĩa Mwathani Ngai witũ ekũmĩhe ĩrĩ ũgaĩ, na nĩakamũũkia kuuma kũrĩ thũ syenyu syothe sya mũthiũrũrũko, na mũkaatũũla na ũtaana. Na nĩkakonya handũ ũrĩa ũngĩthuurwo nĩ Mwathani Ngai waku kũĩtwo ĩĩtwa yake kuo, kuo mũkaandĩka syĩndũ syothe ĩrĩa nĩndĩmwathaga ũmũthĩ: maũthĩ manyu ma kũũthĩa, na maũthĩ manyu, na ikũmi sya ikũmi manyu, na maciaro ma mbee ma moko manyu, na kĩla kĩndũ kĩthuurĩtwe kĩa iheo syanyu, ĩrĩa mũngĩĩthĩa Mwathani Ngai wanyu. Na mũkekena mbee ya Mwathani Ngai wanyu, ĩĩ na ana anyu aanaume, na ana anyu aaka, na ndungata syanyu, na ndungata syaku syaaka, na Mulawi ũla wa miiyũko yanyu, nĩũndũ ndaĩ na kĩũmbe kana ũgai hamwe na ĩĩ. Mwĩmenyithye wĩ mwene, ndũkanakũe syĩndũ syaku sya kũũthĩwa na mwaki handũ wothe ũrĩa ũngĩona. Tali ĩla kũu handũ ũrĩa Mwathani

Ngai waku ũkathũũla, thĩinĩ wa ĩmwe ya mĩhĩrĩga yaku, kũu mũkaamĩtwĩka mĩthĩnjĩo yanyu ya kũũcinwo, na kũu ũkeeka yothe ĩrĩa nĩ ndĩkwatha ũmũthĩ. No nĩ kana thĩinĩ wa mwĩĩo waku wothe ũkaathĩĩa, na ũkarĩa nyama kũringana na kĩrathimo kĩa Mwathani Ngai waku, kĩrĩa eekũheire itũũra-inĩ yaku yothe. Ũrĩa ũtarĩ mũtheru na ũrĩa mũtheru nĩmakarĩa kĩo hamwe, ta thiiya kana nthia. Tiga thakame mũtikarĩa, igũrũ wa thĩ mũkamĩita yo ta maaĩ.

Ndũngĩonete kũlia itũũla-inĩ syaku kĩũmi kya mbemba syaku, na kya ndibei yaku, na kya ũta waku, maambĩĩo ma ngombe syaku na ma mbũi syaku, na mĩĩyayo yothe ĩla yothe ũngĩĩyaya, na maũndũ marĩa mwĩthĩĩte, na maambĩĩo ma moko maku. Nĩ mbele ya Mwathani Ngai waku ũkaarĩa kĩo handũ harĩa angĩthuura Mwathani Ngai waku, we na mũndũ wa ũũmwe waku, na mwarĩ waku, ndungata yaku, na mũirĩtu waku, na mũgeni ũrĩa ũrĩ matũũra-inĩ manyu, na ũkakena mbele ya Mwathani Ngai waku igũrũ wa mothe marĩa ũngĩĩkĩra guoko gwaku.

Ĩthia mũno ndũkatige Mũlawi hĩndĩ yothe ĩrĩa ũtũũraga thĩ ĩno.

Aingĩ Mwathani Ngai waku aamũthie mĩhaka yaku, ta ũrĩa endete kũũ, na ũkavuga atĩrĩ, Nĩngũlya nyama, aingĩ roho yaku ĩendete ũlye nyama, ũlye nyama na ũendani wothe wa roho yaku. Angĩ na kũu ĩ ndaaya ĩtheo yaku handũ ũrĩa Mwathani Ngai waku ũngĩthuurie kũu ĩtanĩtwo ĩsyitwa yake kũu, na ũthĩnjie kuuma wa ngombe syaku na kuuma wa ngondu syaku

sya ũrĩa Ngai ũngĩkũhe wĩwe, ta ũrĩa nĩndakwathĩte wĩwe, na ũlĩe thĩinĩ wa matũũra maku kũlingana na ĩthembo ya ngoo yaku. Ta ĩlyawa mbũi ya ũthaka na mbũi nene, noguo nĩũkarĩa kyo. Ũrĩa ũtarĩ mũtheru thĩinĩ waku na ũrĩa mũtheru nĩmakarĩa o ta ũguo. Mwĩmenyerere nesa ndũkarĩe thakame, ũndũ nĩgũkorwo thakame yake nĩ roho, roho ndĩkaarĩĩo hamwe na nyama. Mũtikaarĩa, mũkaamĩita thĩnĩ ta maĩ. Ndũkanĩlĩe kĩo, nĩguo kũgĩe wega kũrĩ wee na aanake aku thutha waku, ũngĩka kĩla kĩega na kĩla kĩendeku mbee ya Mwathani Ngai waku. Tiga indo itheru syaku ĩngĩ syũmĩka kwaku, na mĩthembo yaku ũwĩte ũkooka handũ harĩa Mwathani Ngai waku angĩthuura rĩĩtwa rĩake rĩĩtwo kuo. Na ũkaika maũthĩo maku ma kũũthĩa, nyama ũkamĩtũnga igũlũ wa kĩgongona kĩa Mwathani Ngai waku, na thakame ya maũthĩo maku ũkamĩita kũrĩ mũthingi wa kĩgongona kĩa Mwathani Ngai waku, na nyama ũkarĩa. Ĩkala na ũthikĩĩe na ũkeka syĩthĩ syothe ĩsya ndeto ĩsya ĩla nĩndĩkwathana, nĩguo kũgĩe wega kũrĩ wĩwe na kũrĩ ana aku kwa ũtheu wothe, ũngĩkeka kĩla kĩndũ kĩa kwendeka na kĩla kĩndũ kĩa wega mbee wa Mwathani Ngai waku.

Aingĩwa Mwathani Ngai waku anangĩthya ndũ ĩla ũtoonyaa kũu nĩ ũndũ wa kwĩgaya nĩtĩ yao kuuma mbee waku, na ũĩgaye, na ũikaĩe thĩinĩ wa nĩtĩ yao, Mwĩmenyerere wĩ mwene ndũkavoya kũmaũthĩa kũmaingĩla thutha wa kũniinwo kwao mbee ya ũthyũ waku, ũkiuga, Ndĩ andũ aa mataũthĩa atĩa ngai syao? Nĩngwĩka o na niĩ. Ndũkaĩke ũguo kũrĩ Ngai waku, nĩgũkorwo maũndũ marĩa marĩ magigi ma Mwathani marĩa athũũrire, meekire thĩinĩ wa ngai ciao, nĩgũkorwo aanake ao na airĩtu ao

maciniinaga na mwaki kũrĩ ngai ciao.

13

Kĩla kĩũmbe kĩrĩa nĩndĩmwathaga inyuĩ ũmũthĩ, ĩĩno mũkaamenyeela kũmĩĩka, ti mũkongeele kĩndũ kũrĩo, kana mũkeheea kĩndũ kũrĩo.

Anga nĩ ũkĩa ĩndĩ ũmwe ũkĩũkĩa thĩinĩ waku mũnabii kana ũla ũĩ kũota kĩooto, na akũhe kĩmenyithya kana kĩonerwa, Na ũke kĩmanyithyo kana kĩa kũgegania kĩla kyaviie kũrĩ we, ũkiuga, Nĩtũthiĩ tũtungatĩe ngai syĩngĩ ĩsya mũtamanya, Mũtikaigua cia maũndũ ma mũnabii ũla kana wa ũla ũkũota kĩooto kĩu, nĩgũkorwo Mwathani Ngai wanyu nĩamũgeria inyuĩ, kũmenya kana nĩmwendete Ngai wanyu na ngoro yanyu yothe, na na mũoyo wanyu wothe. Thiĩi thutha wa Mwathani Ngai wanyu, na mwĩtigĩei ũmũ, na mũthikĩĩye mũgambo wake, na mwĩkĩĩthyei ũmũ. Na muui wa Ngai ula kana ula wa ndoto ula, nĩakua, nĩ ũndũ aarĩtie nĩguo akuheenie wewe kuuma kũrĩ Mwathani Ngai waku ũrĩa wakũrutire kuuma bũrũri wa Misiri, ũrĩa wakũkũũrire kuuma ũkombo-inĩ, nĩguo akũingatie kuuma njĩra-inĩ ĩrĩa Mwathani Ngai waku aagwatĩrire gũthiĩ thĩinĩ wayo, na ũkaaũkĩria ũũru kuuma kũrĩ inyuĩ ene.

Aingĩ ũngĩkwĩa nĩ mũndũ wa ĩthĩ waku wa ithe waku kana wa mũmĩ waku, kana mwana waku wa mũndũme, kana mwarĩ, kana mũka waku ũrĩa ũrĩ ĩthĩũni-inĩ waku, kana mũrata ũrĩa

ũhaana ta roho waku, akwĩe na hitho akwĩe atĩrĩ, Nĩtũthiĩ tũkatungatĩre ngai ingĩ, iria wee na maithe maku mũtamenyete, Kuuma kwa ngai sya ndũ sya syĩthĩo sya syĩ syũngũthĩĩte mũmwe, sya syĩ syĩkuhĩĩa kũrĩ we au sya syĩ kũu kũla kuuma kũrĩ waku, kuuma mũthia wa thĩ nginya mũthia wa thĩ, Ndũkamwĩtĩkĩla, na ndũkamũthikĩĩe, na ithiitho yaku ndĩkamũiguĩla tha, ndũkamwendete, kana ndũkamũhithe. Ũmenyithania ũkamenyithia nĩ ũndũ wake, na moko maku makaĩa igũrũ wake wa mbee kũmũũraga, na moko ma onthe a andũ igũrũ wa kũrigĩrĩria. Na nĩmakamuuma na mahiga, na nĩakakua, nĩ ũndũ nĩaĩthiĩte kũkũgarũra kuuma kũrĩ Mwathani Ngai waku, ũrĩa wakũrutire kuuma bũrũri wa Misiri, kuuma nyũmba ya ũkombo. Na Israeli wothe ũthĩkĩte nĩakoogopa, na ndakongela kwĩka ĩngĩ kũlingana na kiugo kĩĩ kĩũru thĩinĩ wanyu.

Angĩ na ũthikĩwa thĩinĩ wa ĩmwe ya matũũla maku, ĩrĩa Mwathani Ngai waku nĩakũhe gũikara wee kũu, makĩaria, Andũ a ũũru nĩmokĩte kuuma kũrĩ inyuĩ, na nĩmagarũkĩte othe arĩa maatũũraga bũrũri wao, makiuga, Nĩtũthiĩ na tũtungatĩre ngai ingĩ, iria mũtamenyete. na mĩthĩĩo na matũndu, na ũkaũthia mũno, na ona nĩ wa ma wĩthĩwa ũhoro, nĩwĩkĩkĩte kĩndũ kĩĩ kĩa magigi thĩinĩ wanyu, Ũkũũma ũkaanĩna onthe ala maĩkalaa thĩinĩ wa thĩ ĩyo na ũũai wa mĩtavĩ, na mũkaakĩũmĩa kĩo kĩndũ kĩa kĩũmĩo, na onthe ala marĩ thĩinĩ wakĩo. Na indo syothe sya yĩo ũkoonganĩsya kũ njĩla sya yĩo, na ũkavĩkya itũũla mwakĩ-inĩ, na indo syothe sya yĩo na andũ othe mbee wa Mwathani Ngai waku, na ĩkava ĩtekaa andũ kũ tene, ndĩkaakwa tena. Na ti

kũngĩkĩa kĩndũ kĩa ũthingu ũla mũoko-inĩ waku, nĩguo Mwathani egarũke kuuma kũrĩ mũthuko wa ũũru wake, na akũhe ũtha, na akũiguĩle ũtha, na akũingĩthie, ta ũrĩa nĩendire kũrĩ maithe maku. Ũngĩ ũthikĩwa mũkwa wa Mwathani Ngai waku, kũikala ithanwa syake syothe ĩsya nĩndĩkwathana ũmũthĩ, kwĩka kĩla kĩega na kĩla kĩendwa mbee wa Mwathani Ngai waku.

14

Mũ ĩ ciana cia Mwathani Ngai wanyu, mũtikavika ũthũi gatagatĩ ka maitho manyu nĩ ũndũ wa mũndũ mũkuũ. Nĩgũkorwo ũĩ andũ etheru a Mwathani Ngai waku, na Mwathani Ngai waku nĩakwĩthiĩa kũtuĩka andũ ake a gĩtĩĩo kuuma kũrĩ mabũrũri mothe marĩ igũrũ wa thĩ. Mũtikarĩa kĩndũ kyothe kĩa magigi. Ici nĩsyo syĩthĩwa sya ũthĩ ĩrĩa mũkaarĩa: kaana ka ng'ombe kuuma kũrĩ ng'ombe, na kaana ka ng'ondu kuuma kũrĩ ng'ondu, na kaana ka mbũi kuuma kũrĩ mbũi, Mbiti, na thwaĩ, na pygarg, oryx, na nduĩa. Kĩla kĩũmbe kĩa ngombe kĩvayania ũkũũ, na kĩvayania mbĩĩ sya mĩkũũ, na kĩkĩũmbia ũthũa thĩinĩ wa ngombe, ici nĩmũkaarĩa. Na ici ndũkalia kũuma kũrĩ cia ikũũria ũthũa, na kũuma kũrĩ cia igayũkanĩria mahũa, na cia ĩrĩ na mĩkũũ ĩgayũkanĩtie: ngamĩĩa, na mbũmbũi, na kĩmbĩa, nĩ ũndũ ikũũria ũthũa, no matikũgayũkanĩria kũhũ, ici nĩ thũku kũrĩ inyuĩ. Na ngulwe, nĩ ũndũ ĩgayana mathũngũ, na ĩkagayania ikũngũ sya mathũngũ, na ĩĩ ũthethũkĩo ndĩthethũkaga thaĩ, ĩĩ ĩtheu kũrĩ inyuĩ, kuuma kũrĩ nyama syayo mũtikarĩa, na sya

mĩĩmba syayo mũtikahutia.

Na ici nĩmũkaarĩa kuuma harĩ ciothe iria irĩ thĩinĩ wa maaĩ, ciothe iria irĩ na mathagu na magamba thĩinĩ wacio, mũrĩĩe. Na yothe kũla itina mĩthemba na makũa, mũtikalia, nĩ ĩthĩu kũ ĩmwe. Nyunyi ciothe ĩla syĩtheu no mũkaarĩe. Na ici mũtikalia kuuma kũrĩ cio: nderi, na ndiũ, na nderi ya iria. na ũndũũ, na ngũũnĩ, na ĩrĩa cihaanaine nake, na nduĩ, na ndundu, na nyonyi wa iria, na nyonyi wa ũthũũ, na swan, na ibis, Na kalatakiteni, na ĩvĩa, na ila iĩthĩanĩte nayo, na ũũũũ, na ngunĩ ya ũtukũ, Na pelican, na plover, na ila syilingana nake, na purple water hen, na bat. Syindu syothe sya kũthambĩa sya nyonyi ti sĩthelu kũrĩ ĩmwe, mũtikaarĩa kuuma kũrĩ isyo. Nyonyi syothe sya itheu mũkalia. Kĩla kĩndũ kĩkuĩte ndũkalia, ũla mũthĩĩ ũla ũ kũma sĩ syaku nĩakanengelwa na akalya, kana ũkanengelea ũla wa ngĩ, nĩ ũndũ andũ etheu ũĩ kũrĩ Mwathani Ngai waku. Ndũkaiva kana-mwana kũma ĩĩa ya nyina wakyo.

Ũkũũma wa ikũmi ũkavoya gĩcunjĩ kĩa ikũmi kĩa indo syothe sya mbeu yaku, mbeu ya mũnda waku mwaka o mwaka. Na ũkaũlĩa handũ hau angĩthuua Mwathani Ngai waku ĩtwa ake ĩĩtwo kuo, ũkaũmia ikũmi sya mbemba syaku, na ndibei yaku, na ũta waku, na maambĩĩo ma ngombe syaku na ma mbũli syaku, nĩguo wende kwĩyũa gwĩtigĩla Mwathani Ngai waku matukũ mothe. Aingĩ kana ĩla njĩla nĩ kũũ ĩkavika kũũma kũrĩ we, na ndũkone ũhoti kũneana syĩo, nĩ ũndũ ũla handũ nĩ kũũ kũũma kũrĩ we, ũrĩa Mwathani Ngai waku angĩthuĩte kũĩtwĩtwo ĩsyitwa yake kũu, nĩ ũndũ Mwathani Ngai waku nĩakakũathima, Na

ũkwendia o asyũ betha, na ũkwoya betha ĩyo moko-inĩ maku, na ũkathiĩ handũ ũla ũngĩthũũa Mwathani Ngai waku. Na ũkaheana betha kũrĩ kĩla kĩndũ kĩrĩa roho waku ũkwenda, kũrĩ ngombe kana kũrĩ ngondu, kana kũrĩ ndibei kana kũrĩ kĩnyunyũ kĩrũmu, kana kũrĩ kĩnyunyũ kĩrũmu, kana kũrĩ kĩla kĩndũ kĩrĩa roho waku ũkwenda, na ũkarĩa kũu mbee ya Mwathani Ngai waku, na ũkakena wee na nyũmba yaku. na Mulevi ũla ũrĩ matũũla-inĩ maku, nĩ ũndũ ndarĩ na kĩmwe kana kĩgaĩ hamwe na wee.

Thutha wa miaka ĩtatũ, nĩũkavĩa kĩla kĩa ikũmi kĩa mũthĩthũ waku, na mwaka-inĩ ũla nĩũkaĩka kyo matũũla-inĩ maku. Na nĩakooka Mũlevi, nĩ ũndũ ndaĩ na kĩĩmbo kana ũgaĩ hamwe na wee, na mũndũ wa kũngĩ na mwana wa ngoriai na mũtumia wa ndigwa ũrĩa ũrĩ thĩinĩ wa matũũra maku, na nĩmakarĩa na mahũũne, nĩguo Mwathani Ngai waku akũrathime thĩinĩ wa mawĩra mothe marĩa ũngĩka.

15

Mĩaka mũgwanja ĩthie ũkeka ũteithio. Na ũũ nĩyo mĩathĩko ya kũekia: ũkaekia thĩĩu wothe wa waku ũrĩa ũkwĩthĩĩtwo nĩ mũndũ wa itũũra, na mũrũ-wa-nyũkwa waku ndũkamũthaa, nĩgũkorwo kũekia nĩkwĩtĩtwo Mwathani Ngai waku. Mũndũ wa kũngĩ ũkaenda ũrĩa wothe angĩkorwo ũrĩ nake harĩ we, no mũrũ wa ĩthũ waku ũrekania ũkaĩka wa thiirĩ waku. Nĩgũkorwo ti ũkakorwo ũrĩ na mũndũ ũtarĩ na kĩndũ thĩinĩ waku, nĩgũkorwo

na ũrathimo Mwathani Ngai waku nĩakarathima wee thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa Mwathani Ngai waku akũhe wee na ũgai wa kũgaya ũwĩgayĩrie.

Angĩ no ũthikĩĩo mũthikĩĩe mũgambo wa Mwathani Ngai wanyu kũikala na kũĩka syĩtheto syothe isĩ, ila syothe nĩndakwathya ũmũthĩ, Tondũ Mwathani Ngai waku nĩakũvathimie ta ũrĩa etuĩte kũrĩ we, na ũkaakombetha ndũrĩrĩ nyingĩ, no we ndũkaakombethwo, na ũkaatha ndũrĩrĩ nyingĩ, no matikaatha waku.

Aingĩ ũngĩtũĩka thĩinĩ waku mũndũ ũtaĩte kuuma kũrĩ andũ a nyũmba yaku thĩinĩ wa itũũra ĩmwe ya matũũra maku thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa Mwathani Ngai waku akũheaga, ndũkaũmia ngoro yaku, kana ndũkahinge guoko gwaku kuuma kũrĩ mũndũ wa nyũmba yaku ũrĩa ũbataiĩtie. Kũvingũa nĩũkavingũa moko maku kũrĩ we, na mbeca ũkamũkombithia mbeca ĩrĩa yothe endete, ta ũrĩa endete. Ĩkĩa ũmenyo waku mũndũ ndũkone kĩũmbe kĩa hitho thĩinĩ wa ngoro yaku kĩa ũũru, ũkĩuga atĩrĩ, Ĩkuhĩĩĩa mwaka wa mũgwanja, mwaka wa kũekithya, na ĩthiithi yaku ĩthĩĩne kũrĩ mũndũ wa ĩthaka yaku ũrĩa ũrĩ na mũthemba, na ndũkamũhe, na aĩte kũrĩ Mwathani nĩ ũndũ waku, na ĩĩhia nene ĩkorwo thĩinĩ waku. Kũheana ũkaaheana kũrĩ we, na mbeca ũkaamũkombithya ĩrĩa yothe endete, ta ũrĩa endete, na ndũkaathĩĩnĩka ngoro-inĩ waku ũkĩmũhe, nĩgũkorwo nĩ ũndũ wa kiugo gĩkĩ Mwathani Ngai waku nĩagakũrathima mawĩra-inĩ mothe na kũrĩa guothe ũkaigĩrĩra kĩvoko kĩaku. Tĩ nĩgũkorwo ti ũkethĩwa mũndũ ũtaĩ na kĩndũ kuuma thĩ-inĩ waku, nĩ ũndũ

ũcio nĩ nĩngwatha ũka ũndũ ũyũ, ngwĩra: ũtumũĩa ũkaatumũĩa moko maku kũrĩ mũrũ wa ũthĩĩ waku ũrĩa mũthĩĩni, na kũrĩ ũrĩa ũtaĩ na kĩndũ ũrĩa ũrĩ thĩ-inĩ waku.

Aithĩwa mũndũ wa ĩthĩ yaku Mũheberu kana Mũheberu wa mũka endĩwe kũrĩ we, nĩakakũtungata mĩaka ĩtandatũ, na mwaka-inĩ wa mũgwanja nĩũkamũrekethya ethĩ kuuma kũrĩ we. Whenever you send him away free from you, you will not send him away empty. Ũkamũhe kĩndũ kuuma kũrĩ mbũi syaku, na kuuma kũrĩ ngano yaku, na kuuma kũrĩ ndibei yaku, ta ũrĩa Mwathani Ngai waku akũathimĩte, ũkamũhe.

Na ũkariũkana atĩ wĩ ndungata warĩ kũu bũrũri wa Misiri, na Mwathani Ngai waku nĩakũkũũrire kũu, nĩ ũndũ ũcio nĩndĩkwatha wĩke ũndũ ũyũ. Aingĩ na endete kũrĩ we atĩ, Ti nĩngũuma kũuma kũrĩ we, nĩ ũndũ nĩkwendete we na nyũmba yaku, nĩ ũndũ nĩ wega kũrĩ we gũkorwo harĩ we. Nĩũkoya kĩndũ kĩa kũtooya na ũtooe ũtũ wake kũũ mũnyako-inĩ, na ũkava ndungata yaku nginya tene, na mũndũ-wa-ĩka waku ũmwĩke o ta ũguo. Ndikaumana ngumu kũthĩa mbee waku ĩthĩo ĩtũmĩtwe ĩthĩ ĩ ũtheu kuuma kũrĩ we, nĩ ũndũ mũndũ ũkũandĩkĩtwa mbeeca cia mwaka ũmwe wa mũandĩkĩtwa mbeeca nĩakũtungatĩĩle myaka ĩtandatũ, na Mwathani Ngai waku nĩegũkũathima thĩinĩ wa maũndũ mothe marĩa ũngĩka.

Kĩla kĩa mbee kĩrĩa kĩngĩaawa thĩinĩ wa ngombe syaku na thĩinĩ wa ngondu syaku, syĩla sya anaume, ũkaamũria Mwathani Ngai waku. Ndũkarutithie wĩra na mwana wa mbee wa ngombe

yaku, na ndũkanamũre syĩla sya mbee sya ngondu syaku. Mbee ya Mwathani ũkaarĩa kĩo mwaka kuuma mwaka handũ harĩa angĩthuura Mwathani Ngai waku, we na nyũmba yaku. Aingĩ ĩla kana ĩĩ na mũũmũ thĩinĩ wayo, kĩtheu kana kĩũmũ, mũũmũ mũũru, ndũkaũthĩĩa yo Mwathani Ngai waku.

Thĩinĩ wa matũũla maku ũkaũlya kyo, ũla ũtaĩ mũtheũ thĩinĩ waku na ũla mũtheũ o ta ũndũ ũmwe nĩakaũlya ta thwaĩ kana ndamũthĩ. Tiga thakame mũtikarĩe, igũrũ wa thĩ mũkaamĩita yo ta maaĩ.

16

Ĩka mweli wa anene, na ũkaĩka pasaka kũrĩ Mwathani Ngai waku, nĩgũkorwo kũ mweli wa anene waumĩte kuuma Misili ũtukũ. Na ũkathĩa pasaka kũrĩ Mwathani Ngai waku ng'ondu na ng'ombe handũ harĩa Mwathani Ngai waku angĩthuura kũĩtithio rĩĩtwa rĩake kuo. Ndũkalie ũndũ ũũ ũkũũ wake ũmĩa, matuku mũgwanja ũkalie ũndũ ũũ ũkũũ wake ĩsya syĩtethĩtye ũmĩa, mũkate wa mĩnyĩĩko, nĩũndũ na ũthĩĩnĩ mwoimĩte kuuma Misili, nĩguo mũkũũmbũke mũthenya wa kũũma kwenyu kuuma thĩ ya Misili matuku mothe ma ũtũũmi wenyu. Ndĩkoona ĩmĩa mĩthĩ-inĩ yaku yothe mĩthenya mũgwanja, na nyama cia ũthĩ ũrĩa ũkaaũthĩa hwaĩ-inĩ wa mũthenya wa mbee itikae nginya rũciũ. Ndũkahotya kũthĩnjĩa pasaka thĩinĩ wa itũũra o na rĩmwe rĩa matũũra maku marĩa Mwathani Ngai waku akũhe No ũ kana ndũ ya kũingĩa handũ ũrĩa ũngĩthuua Mwathani Ngai waku

kũĩtwo ĩtwa yake kuo, ũkaathĩa pasaka hwaĩ-inĩ kwerekea kũthũa kwa ĩthũa thĩĩnĩ wa ihinda ĩrĩa woimĩte kuuma Misĩri. Na ũkavika na ũkaũmia na ũkalĩa handũ ũrĩa Mwathani Ngai waku akathũũra, na ũkamũka rũciinĩ, na ũkainũka nyũmba syaku. Mĩthenya ĩtandatũ ũkũlya mĩkate ĩtaĩ na ndawa, na mũthenya wa mũgwanja nĩ kĩũngano kĩa kũthia kĩa Mwathani Ngai waku, ndũkona wĩra wothe mũthenya ũcio, tiga ũrĩa wothe ũkooneka nĩ mũndũ.

Wiki mũgwanja ũkwĩtaĩla wee mwene, kwambĩĩia kwaku mũthĩ wa kũgetha kũũ mbeu, ũkwambĩĩia kũtaĩla wiki mũgwanja. Na ũkeka mũthenya wa ciuma cia ciumia kũrĩ Mwathani Ngai waku, kũringana na ũrĩa guoko gwaku kũrĩ na hinya, kũringana na ũrĩa wothe Mwathani Ngai waku akaahe.

Na ũkakena mbee ya Mwathani Ngai waku, we na mwanau, na mũsumbi waku, ndungata yaku, na mũsumbi mũnini waku, na Mũlawi, na mũgeni, na mwana wa ngoroi, na mũtumia wa ndigwa ũla ũrĩ thĩĩnĩ wanyu, kũndũ kũrĩa, angĩkorwo nĩegũthuura Mwathani Ngai waku kuo, kwetagwo rĩĩtwa rĩake kũu.

Na nĩũkariũka atĩ warĩ ndungata thĩĩnĩ wa bũrũri wa Misiri, na nĩũkamenyerera na ũkeka maathani maya. Ũkaĩka mũthenya wa kĩama kĩa hema kwa matukũ mũgwanja ũkĩũngania mbeu kuuma kĩhũũnganĩo kĩaku kĩa ngano na kuuma kĩhihanĩo kĩaku kĩa ndibei. Na ũkakena ĩndĩ ya ĩla sĩku ya kũthĩma yaku, wĩ na mwanau, na mũirĩtu waku, ndungata yaku, na ndungata ya

kĩtheka yaku, na Mũlawi, na mũndũ wa ngeni, na mwana wa ndia, na mũtumia wa ntheu ũla ũĩ thĩinĩ wa matũũra maku. Mĩthenya mũgwanja ũkathĩĩa Mwathani Ngai waku handũ o ũrĩa angĩthuura Mwathani Ngai waku we mwene. Angĩkorwo no arathima wee Mwathani Ngai waku thĩinĩ wa ciothe cia kũciarwo ciaku, na thĩinĩ wa wĩra wothe wa moko maku, na ũkaava ũkĩkena.

Mahinda matatũ ma mwaka kĩla mũndũ mũme waku nĩakooneka mbee wa Mwathani Ngai waku handũ harĩa Mwathani akathũũa, kũ ĩkũngũĩa ya mikate ĩtaĩ na ndawa, na kũ ĩkũngũĩa ya ciumia, na kũ ĩkũngũĩa ya ithũnũ. Ndũkooneke mbee wa Mwathani Ngai waku ũtaĩ kĩndũ. Mũndũ o wothe kũringana na hinya wa moko manyu, kũringana na kĩrathimo kĩa Mwathani Ngai waku ũrĩa aakũheire.

Atuanzi na andĩki ũkwĩthondekela thĩinĩ wa matũũla maku, ĩrĩa Mwathani Ngai waku akũheaga kũlingana na mĩhĩrĩga, nao matuĩre andũ ciira wa ũthingu. Matigarũrũkaga ũtuanĩri, kana makaĩa iheo, nĩgũkorwo iheo syĩthĩaga maitho ma arĩa oogĩ, na syoyaga ciugo sya arĩa athingu. Kwa ũthingu nĩũkwĩndĩa kĩla kĩndũ kĩa ũthingu, nĩguo ũtũũe mũoyo, na ũingĩe ũgae nthĩ ĩrĩa Mwathani Ngai waku ekũhe.

Ndũkahaanda mũtĩ wĩ, kĩla mũtĩ hakuhĩ na kĩgongona kĩa Ngai waku, ndũkeyĩthĩa wĩ. Ndũkaaĩma kĩthĩĩo kĩa wĩ mwene, kĩla kĩathũĩtwe nĩ Mwathani Ngai waku.

17

Ndũkathĩĩa Mwathani Ngai waku njaũ kana ngondu ĩla ĩĩ na ũũũ thĩinĩ wayo, kĩndũ kĩothe kĩũũ, nĩgũkorwo nĩ kĩndũ kĩ magigi kũrĩ Mwathani Ngai waku.

Angĩ na ĩonekete thĩinĩ ĩmwe ya matũũla aku, ĩrĩa Mwathani Ngai waku nĩakũheaga wĩ, mũndũ mũme kana mũndũ mũka ũrĩa nĩekeka ũũru mbee ya Mwathani wa Ngai waku, kũvĩtĩka ndeto yake, Na maoka mathie matungathe ngai syingi, na manamie cio, riwa, kana mwesi, kana syothe sya kuuma thĩ wa ituni, iria ndakwathie. na ũmenyithye kũrĩ we na ũthie ũũthie mũno, na ona ti ĩĩ nĩ ĩkĩkĩte kĩũmbe, nĩkĩkĩkĩte kĩndũ kĩĩ kĩa magigi thĩinĩ wa Isiraeli, Na ũkaumia mũndũ ũla kana mũka ũla, na mũkaamũtha na mahiga, nao makakua. Igũlũ wa ũĩla wa aĩ nzaũ kana igũlũ wa ũĩla wa atatũ nzaũ nĩakũkua, ũla ũkũkua ndakũkua igũlũ wa mũĩla ũmwe. Na moko wa aira ma ũthiani ũkaiva ũ nĩwe wa mbee kũmũũlaa, na moko wa andũ ũ wa kũũma, na ũkaũndũa ũũru kuuma kũrĩ ĩmwe.

Aingĩ na ĩngĩ ĩkaũma kũũma kwaku kĩũmbe thĩinĩ wa ũtuanĩi gatagatĩ ka thakame na thakame, na gatagatĩ ka ũtuanĩi na ũtuanĩi, na gatagatĩ ka kũhutania na kũhutania, na gatagatĩ ka ngũĩ na ngũĩ, ciũmbe cia ũtuanĩi thĩinĩ wa matũũra manyu, na ũkĩũkĩa ũkambũka ũthiĩ handũ ũrĩa ũngĩthuũra Mwathani Ngai waku kũu. Na ũkaũla kũa athĩnjĩi-Ngai ala Alawi, na kũa mũtuĩthania ũla ũkaavĩka thĩinĩ wa matukũ mau, na maathĩĩte

makwĩe ũhoro wa ũtuĩo. Na ũkeka kũlingana na ũndũ ũrĩa mangĩkwĩra kuuma handũ harĩa Mwathani Ngai waku angĩthuura, na ũmenyerere gwĩka wothe ũrĩa ũngĩathĩrĩrio. Kũlingana na watho na kũlingana na wĩthio ũrĩa makwĩe, nĩũkeka, ndũkamũka kũuma kĩlĩo kĩrĩa mamwĩe mũũnĩ kana mũmotho.

Na mũndũ ũrĩa angĩkorwo ekĩte na wĩtĩĩo, nĩguo ndakae gwathĩkĩra mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa arũgamĩte gũtungata igũrũ rĩa rĩĩtwa rĩa Mwathani Ngai waku, kana mũtuanĩri-ciira ũrĩa angĩkorwo arĩ matukũ-inĩ macio, mũndũ ũcio nĩagakua, na nĩũkeheria ũũru kuuma Isiraeli. Na andũ othe maiguĩte nĩmakamakia, na matikaika ũũru kũrĩ Ngai ĩngĩ.

Aingĩ ũngĩĩngĩa thĩinĩ wa bũũ ũla Mwathani Ngai waku nĩekũheana kũrĩ we, na ũgaĩ ĩyo, na ũtũũe igũlũ waĩyo, na ũkĩĩe, nĩngaĩka igũlũ wakwa mwene mũtongolia, ta andũ angĩ arĩa masyaĩte thĩinĩ wakwa, Kũika ũkaika igũrũ waku mũtongoria, ũrĩa Mwathani Ngai nĩakamũthuura kuuma kũrĩ andũ a nyũmba yaku. Ũkaika igũrũ waku mũtongoria. Ndũkaahota kũika igũrũ waku mũndũ wa kũngĩ, nĩ ũndũ ti mũndũ wa nyũmba yaku. Tondũ ndakamĩthĩa we mwene iio, na ndakamĩa kũgaũthia andũ kũa Misĩĩ, nĩguo ndakamĩthĩe we iio, ũla Mwathani oigĩte, mũtikongea kũgaũthia nĩa njĩĩa ĩĩyo ĩngĩ. Na ndakongeethe aĩ mwene aka aingĩ, nĩguo ngoro yake ĩtĩkwendũka, na mbesa na thahabu ndakongeethe aĩ mwene mũno.

Na ĩthĩa eikala igũlũ wa kĩambĩĩo kĩa we, nĩakandĩka kũ we ndeutolonomiũ ĩno thĩinĩ wa ĩbuku kũuma kũ athĩnjĩli a Alevi. Na ĩkakonya hamwe na wake, na nĩakathoma thĩinĩ wayo matuku mothe ma ũtũũmi wake, nĩguo emanyĩthye kwĩtigĩla Mwathani Ngai waku, na kũikala mĩathĩko yothe ĩno, na mawatho mau kũĩka. Nĩguo ndĩkanethiĩwe moyo wake kuuma kwa andũ a nyina nake, nĩguo ndĩkathambũke kuuma kwa maathani mwena wa ũũmĩ kana wa ũmotho, nĩguo ekũingĩthia matukũ igũrũ wa wathi wake, we mwene na aanake wake thĩinĩ wa aanake a Isiraeli.

18

Ndikona kũgĩa athĩnjĩri-Ngai Alawi, mũhĩĩa wothe wa Lawi, kĩmwe kana mũgũnda hamwe na Isiraeli. Maũndũ ma kũheana kwa Mwathani nĩmo mũgũnda wao, makaarĩa mo. Lot ti ĩkaũ kũo nĩ o kũũ ndũũ syao, Mwathani we mwene nĩ lot wake, ta ũla aĩĩte kũo. Na ĩno nĩyo ũtuanĩo wa athĩnjĩri-Ngai kũma kũrĩ andũ, kũma kũrĩ arĩa marutaga magongona, angĩkorwo nĩ njaũ, angĩkorwo nĩ ng'ondu, na ũkahe mũthĩnjĩri-Ngai gĩkono, na matama, na nda. Na ĩla ya mbee ya ngano yaku, na ya divai yaku, na ya muta waku, na ĩla ya mbee ya kwenjũo kwa ngondu syaku ũkamuhe. Nĩ ũndũ we nĩwe Mwathani athũũĩte kuuma kũrĩ mĩhĩrĩga yothe ya aku, kũĩma mbee ya Mwathani Ngai, kũtungata na kũrathima ĩĩtwa-inĩ wake, we mwene na ana ake thĩinĩ wa ana a Isiraeli.

Aŋa na akinyĩa Mulevi kuuma kĩmwe kĩa matũũla kuuma kũu ana othe a Isiraeli, kũla we mwene ĩkalaa ta mueni, kũlingana na ũndũ ũkwendaa ngoo wake, kũu ndũ ũla ũngĩ athuue, Nĩakatungata na itina rĩa Mwathani Ngai wake, o ta ũrĩa andũ a nyina othe ake Alawi arĩa marũngiĩ kũu mbee ya Mwathani Ngai waku. Kĩgaĩ kĩa kũgayana nĩakalia, tiga wa ũthĩĩi wa kũlingana na nyũmba. Aingĩ ũngĩ ũtonya thĩinĩ wa thĩ ĩĩla Mwathani Ngai waku ekũheana kũrĩ we, ndũkethĩa kwĩyũa kũĩka kũlingana na maũndũ ma thũũ ma ndũrĩrĩ icio.

Ndikooneka thĩinĩ waku ũla ũtheesyaa mwanake wake na mwana-mũka wake na mwaki, ũla ũlagũlaa ũlagũli, ũla ũtaũlaa imanyĩko, na ũla ũtaũlaa nyonyi, kana ũũoi. Kũina igũlũ wa mũtumia, mũndũ wa kũvoya, na mũtũmi wa imanyĩko, akĩũlia ala akuũ. Nĩ thĩna kũrĩ Mwathani Ngai waku mũndũ wothe ũrĩa wĩkaga maũndũ macio, nĩgũkorwo nĩ ũndũ wa mathĩna macio Mwathani nĩakaniina andũ acio mehere mbere yaku. Ũkavĩa mũthĩnĩku mbee ya Mwathani Ngai waku. Nĩgũkorwo andũ aya, ũrĩa wĩ kũmaingata ũmanyie, acio nĩmakathikĩrĩria imanyĩko na ũrathi, no wee ti ũguo Mwathani Ngai waku ekũheete.

Muui ũkũũ wa andũ anyu, ta niĩ, nĩakamũkĩĩa Mwathani Ngai wanyu; wake mũkamũthikĩĩa. Kũlingana na syinthe ũrĩa wendete kũva kũrĩ Mwathani wa Ngai waku kũu Horebu mũthenya wa ĩthembo, ũkĩuga atĩrĩ, tũtikongela kũigua mũgambo wa Mwathani wa Ngai waku, na mwaki ũyũ mũnene tũtikawona rĩngĩ, kana tũkue. Nake Mwathani akĩnjĩĩra atĩrĩ, Nĩ wega maũndũ mothe marĩa makwĩrire. Mũnabii

nĩngũmaaũkĩthya kũrĩ o kuuma kũrĩ andũ a nyina wao, ta wĩwe, na nĩngũheana ciugo thĩinĩ wa kanua kake, na nĩakaarĩria kũrĩ o kũringana na ũrĩa nĩngũmwatha. Na mũndũ ũrĩa ũtekũigua ũrĩa wothe mũnabii ũcio ekwaria na ithuwa rĩakwa, nĩ niĩ ngaamũrĩhia. Tiga ũla mũnabii ũrĩa ũngĩĩka ũthingu wa kwaria na rĩĩtwa rĩakwa kĩugo kĩrĩa ndĩamwathire kwaria, na ũrĩa ũngĩaria na rĩĩtwa rĩa ngai ingĩ, akua ũla mũnabii ũcio. Aithĩwa ũ ũkwĩa ũ ngoo yaku, Tũkamenya atĩa kĩũga kĩla kĩtaanĩĩtwe nĩ Mwathani? Syingi ũndũ ũrĩa wothe mũnabii ũla angĩaria na ithuwa rĩa Mwathani, na ndĩkone, na ndĩkĩke, kĩugo kĩu nĩ kĩndaarĩtwe nĩ Mwathani. Mũnabii ũla aarĩtie na ũthingu. Mũtikamwĩtigĩra.

19

Aithĩwa Mwathani Ngai waku anangĩthia ndũrĩrĩ, ĩrĩa Ngai akũhe thĩ yao, na mũgae ũgai wao, na mũtũũre thĩinĩ wa matũũra mao, na thĩinĩ wa nyũmba syao, Matũũla matatũ ũkaamũũla wĩ ĩthĩinĩ wa thĩ yaku, ĩrĩa Mwathani Ngai waku ekũhe wĩ. Ĩthĩmĩa ũhoro wa njĩla ĩyo, na ũkaamũa mĩhaka ya thĩ yaku ĩtũ ĩtatũ, ĩyo Mwathani Ngai waku ekũgayania, na ĩkaava kĩũmbũĩo kũrĩ mũũragani wothe. Ĩno nĩkĩo ĩkavya watho wa mũũlai, ũla ũngĩũĩa kũu, na akaĩthya, ũla ũngĩũtha mũndũ wa itũũla yake atamanĩte, na ũyũ atamũthũĩte mbee ya ĩla ĩa ũmũthĩ na ya katatũ. Na mũndũ ũla angĩthiĩ na mũndũ ũngĩ mũtitũ-inĩ kũũngania ngũ, nake moko wake maũthũke na ithanwa akĩtema mũtĩ, nakĩo kĩgera kĩa kĩũma kĩume mũtĩ-inĩ

kĩgũe mũndũ ũcio ũngĩ, nake akue, mũndũ ũcio nĩakathĩĩa itũũra-inĩ ĩmwe ya matũũra macio, nake akaĩkaa muoyo. Nĩguo mũũĩthĩi wa thakame ndakanathiĩ thutha wa mũũithi, nĩ ũndũ nĩathemũkĩte ngoro-inĩ, na amũkinyĩĩe, angĩkorwo njĩra ĩyo nĩ ndaaya, na amũgũthe ngoro yake, na ũyũ ndakĩrĩ na ũtuanĩri wa gĩkuũ, nĩ ũndũ ndaarĩ akĩmũthũũra mbere ya ĩra, kana mbere ya mũthenya wa ĩtatũ. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ nĩndakwatha kiugo kĩĩ, ngwĩra atĩrĩ, matũũra matatũ nĩũkeyamũria wee mwene.

Aithĩwa nĩ akaamũia Mwathani Ngai waku mĩhaka yaku, ũla mũno nĩeehĩtie kũrĩ athe aku, na ahe wĩwe Mwathani thĩ yothe ĩla ĩrĩa oigire kũhe kũrĩ athe aku, Angĩ ũthikĩwa ũkĩa syĩ ĩla ũtũmĩe mĩathĩko yĩ yothe ĩsya nĩ ndĩkwĩthya wĩ ũmũthĩ, ũkwendete Mwathani Ngai waku, ũthiĩ na njĩla syake syothe matukũ mothe, ũkeongeela wĩ kĩu mataa matatũ kũ mataa matatũ ala. Na ndakaitwa thakame ya andũ matarĩ na mahĩtia thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa Mwathani Ngai waku ekũhe ta igai, na ndũgaakorwo na mahĩtia ma thakame.

No kana mundu ũthĩĩte mũndũ ũkũthũũa mũndũ wa itũũra, na amuoheie, na okĩĩle igũlũ wake, na akĩhũũla ngoo yake, na akua, na oorĩle itũũla ĩmwe ya matũũla mau, Na kĩama kya athuuri wa itũũra yake nĩmakatũma, na makamũoya kũu, na makamũneana moko-inĩ ma andũ a ũndũ wa thakame, na nĩakue. Itho ithiũ yaku ndĩkamũthonokea, na nĩũkatheria thakame ĩtarĩ na ũũru kuuma Isiraeli, na nĩũkoona wega.

Ndĩ ũsyokye mĩhaka ya mũndũ ũla ũ kũvĩkĩĩanĩ, ĩrĩa ĩkĩĩkĩtwe nĩ maithe maku kũu ũtũũ-inĩ ũrĩa wegaĩte kũu thĩ-inĩ, ĩrĩa Mwathani Ngai waku ekũneana kũrĩ we kwa ũgaĩ. Mũira ũmwe ndakũũaa kũira kũũkĩĩthya mũndũ kũringana na ũũru wothe, na kũringana na wĩhia wothe, na kũringana na mehia mothe marĩa angĩkorwo ehia. Ĩgũrũ wa kanua ka aira eerĩ, na ĩgũrũ wa kanua ka aira atatũ, nĩkũrũgama ũhoro wothe. Aingĩ mũĩra ũtaĩ ũkũũ akĩma kũma mũndũ akĩvata ũtaĩ wake wa Ngai. Na nĩmakarũgama andũ ĩrĩ arĩa kũrĩ nao ũgwatanĩro, mbere wa Mwathani, na mbere wa athĩnjĩri-Ngai, na mbere wa atuithania arĩa mangĩkorwo marĩ kuo matukũ-inĩ macio. Na atuithya nĩmakwĩthya ũndũ ũcio wega mũno, na ona mũira wa ũtaĩ nĩaĩĩte ũhoro wa ũtaĩ, eekĩĩte ũũru kũũ mũndũ wa nyina ũmwe. Na mũkamwĩka ũrĩa eekire ũũru kũrĩ mũrũ wa nyina, na nĩmũkeeheia ũũru kuuma kũrĩ inyuĩ. Na ala angĩ maĩkaa maiguĩte nĩmakooĩa, na ti makongelea ĩndĩ ĩngĩ kwĩka kũlingana na kiugo kĩĩ kĩũũru thĩinĩ wanyu. Itiso yaku ndĩkamũhonokia, mũoyo handũ ha mũoyo, itiso handũ ha itiso, ĩkĩo handũ ha ĩkĩo, kĩvoko handũ ha kĩvoko, kũgũũ handũ ha kũgũũ.

20

Angĩ ũthie mbaĩni-inĩ kũũkĩĩa thũ syaku, na ũone njaũ na mwendĩ na andũ aingĩ kũũkĩĩa waku, ndũkanetigĩĩe nĩo, nĩgũkorwo Mwathani Ngai waku arĩ hamwe na we, ũrĩa wakũrutire bũrũri-inĩ wa Misiri. Na ĩkavika ĩla wĩkuhĩĩlĩla kũũ mbaũ, na akuhĩĩlĩla, ũla mũthĩnjĩli-Ngai nĩakavoya kũũ andũ, Na

nĩakoiga kũrĩ o, Thikĩrĩria Isiraeli, inyuĩ mũrathiĩ ũmũthĩ mbaara-inĩ gũũkĩrĩra thũ cianyu. Ndĩkanahinyare ngoro cianyu, mũtikae gwĩtigĩra, kana mũthetheke, kana mũgarũrũke kuuma mbere yao. Nĩgũkorwo Mwathani Ngai wanyu ũrĩa ũthiiaga mbere yanyu arĩ hamwe na ĩmwe, nĩakũrũana hamwe na ĩmwe na thũ cianyu nĩguo amũhonokie.

Na andĩki nĩmakaaria na andũ makiuga, Nũũ mũndũ ũrĩa wakĩte nyũmba njerũ na ndaamĩamũrĩte? Nĩathiĩ na acoke mũciĩ wake, ndakae gũkua mbaara-inĩ, na mũndũ ũngĩ nĩakamĩamũra. Nũũ mũndũ ũla wahandĩte mũgũnda wa mĩthabibũ na ndakenete nĩguo? Nĩathiĩ na acooke mũciĩ wake, ndakae gũkua mbaara-inĩ, na mũndũ ũngĩ akene nĩguo. Na nĩ nũũ mũndũ ũla ũ nĩathĩĩtie mũka, na ndamũkuuĩte? Nĩathiĩe na acoke mũciĩ wake, ndakae kũa thĩinĩ wa mbaara, na mũndũ ũngĩ nĩakamũkua. Na nĩmakongeela andũ a kwandĩka kwĩĩa kũũ andũ, na nĩmakavika, Nũũ mũndũ ũla ũĩtigĩĩte na ũla ũũ mũũma ngolo? Nĩathiĩe na nĩacooke kũũ nyũmba yake, nĩguo ndakae kũũma ngolo ngolo ya mũndũ wa ũmwe wake, ta ĩla yake. Na nĩkahaana rĩrĩa andũ arĩa maandĩkaga matigithia kwaria kũrĩ andũ, nao nĩmakathũũra atongoria a mbara matongoragia andũ.

Angĩ ũka ũkuhĩrĩria itũũra inene kũrũa mbaara nao, ĩta o na thayũ. Aũngĩ makũkũũĩa na ũndũ wa thayũ, na makũhingũĩa, andũ othe ala monekete thĩinĩ wayo makava aku a kũkũheaga ũthukũ na a kũkwĩthĩkĩa. Ĩthĩa ĩla matikũũthĩkĩa, na maĩke mbaara na wĩ, ũkaathiũũnga, Nginya rĩrĩa akaaneana kũrĩ we

yĩo Mwathani Ngai waku thĩinĩ wa moko maku, na ũkaahũũra kĩla kĩndũ kĩa ndũme kĩa yĩo na ũũragani wa rũhiũ rwa njora. Tiga a aka na mĩthemba ya indo sya ũthĩ, na ngombe syothe, na indo syothe ila iĩ kũu itũũla-inĩ, na ũtũ wothe ũkũũthũa wĩ waku mwene, na ũlĩe ũtũ wothe wa thũ syaku, ila Mwathani Ngai waku ekũkũhe. Ũũ nĩũndũ ũcio ũkeka ũguo matũũra mothe marĩa marĩ kũraya kwaku mũno, ti kuuma matũũra-inĩ ma ndũrĩrĩ ici. ila Muumbi Ngai waku nĩaheaga we kũgaya ithaka yao. Ndũkahonokie kĩla kĩndũ kĩũmũ, No ĩ kĩĩa kĩĩ kĩũmĩ mũkaamĩa o kĩĩ kĩũmĩ: Muhiti, na Muamoli, na Mukanani, na Muperesi, na Muhivi, na Muyebusi, na Mugiligasi, ta ũla njĩla Mwathani Ngai waku aakwĩthĩte. Nĩguo matikaramĩthomithye kũĩka maũndũ mothe ma magigi mao, marĩa meekire kũrĩ ngai syao, na mũkehie mbee wa Mwathani Ngai wanyu.

Aingĩ ũthingĩsye ĩthĩ wa itũũla ĩmwe matukũ maingĩ kũmĩthũũla ĩla ũmĩĩkũe yaku, ndũkananga mĩtĩ ya yayo, kũmĩĩkĩla igũũ yayo kĩũmbe, no nĩ kuuma kũrĩ yo ũkũlya, yo ĩthĩ ndũkanamĩteme, kana mũndũ nĩ mũtĩ ũla ũrĩ mũgũndanĩ, kũingĩla kuuma mbee yaku ũthiĩ kũrĩ kĩthingo? Nĩ ũtĩ mũtĩ ũrĩa ũmenyete atĩ ti wa kũlia matunda, ũyũ ũkaũthũkia na ũkaũtema, na ũkaaka mwako wa kũthiũrũrĩria itũũra inene ĩrĩa ĩthondekete kũrĩ we mbaara, nginya ĩkaaneana.

21

Angĩ ĩla wonekana mũndũ mũthemange thĩinĩ wa thĩ ĩla

Mwathani Ngai waku nĩakũheaga nĩguo wĩgaye, agwĩte thĩinĩ wa werũ, na matimanĩte ũla wamũgũthĩte, nĩmakauma kĩama kĩa athuuri aku na atuithania aku, na nĩmakathima igũrũ wa matũũra marĩa mathiũrũrũkĩirie mũndũ ũrĩa ũũragĩtwo, Na ĩkavĩka itũũla kĩla kĩĩ kĩkũthĩĩna na mũndũ ũla ũtemetie, na ĩkanzu ya atumia a itũũla ĩla ĩkoya ndamĩthĩ ĩmwe ya ngombe, ĩla ĩtanathĩĩwa wĩla, na ĩla ĩtanakuua nzĩa. Na nĩmakaharũsia ũthamaki wa athuuri wa itũũra ĩrĩa mũthĩ wa njamba kũrĩma kĩanda kĩũmũ, kĩrĩa kĩtarĩ kĩathondeketwe kana kĩhaandwo mbeu, na nĩmakaũnanga ngingo ya mũthĩ wa njamba kũu kĩanda-inĩ. Na makaoka athĩnjĩli a Alawi, nĩ ũndũ nĩmathũũĩtwe nĩ Mwathani Ngai kũĩma mbee yake, na kũathima kwa ĩtwa ĩake, na kũlingana na kanua kao nĩkũkaĩ ngũĩ syothe na ũthukũmi wothe. Na anene othe wa kanitha wa itũũla ĩla ala makũhĩĩa na mũndũ ũla ũtiimĩtwe nĩmakathamba moko mao igũrũ wa mũtwe wa ndamaa ĩla ĩthũkĩtwe ngingo kĩanda-inĩ, Na maacookete nĩmakoiga, Moko maitũ matĩaitĩte thakame ĩno, na maitho maitũ matĩonete. Wa mũtuĩku kũrĩ andũ aku Isiraeli, arĩa wekũũrĩte Mwathani, nĩguo thakame ĩtarĩ na ũũru ĩtikae gũkorwo thĩinĩ wa andũ aku Isiraeli, na thakame ĩyo nĩĩkahorohererio kũrĩ o. Wee nĩũkavisa thakame ĩtali na ĩthia kuuma kũrĩ ĩmwe ene, ũngĩka kĩla kĩega na kĩla kĩendwa mbee wa Mwathani Ngai waku.

Angĩ ũthiĩte ũtoonye mbaara-inĩ kũũkĩrĩra thũ syaku, na Mwathani Ngai waku aũneane kũrĩ wee ũmaitĩkĩrĩrie moko-inĩ maku, na ũtahe ũtahe wao, Na wone kwa ũthĩo mũndũ wa aka ũthaka kwa mwĩĩo, na ũmwende, na ũmũoe kũmĩthĩa mũndũ

wa aka, Na ũmũtoonyie thĩinĩ kũa nyũmba yaku, na ũmũenjũe mũtwe wake, na ũmũtemie nzala. Na ũkavũa nguo cia ũtũũĩ kuuma harĩ we, nake nĩakaĩkala nyũmba-inĩ yaku, na nĩakarĩra ithe na nyina matukũ ma mweri ũmwe, na thuutha wa ũguo ũkaingĩra harĩ we na ũkaĩkala nake, nake nĩakatuĩka mũtumia waku.

Na ĩkaavĩka angĩ ti ũkwenda yĩ, ũkaũma yĩ ĩthĩ, na ti ĩkaendya kwa betha, ti ũkaĩthũkia yĩ, nĩ ũndũ waĩnyĩĩthya yĩ.

Angĩ mũndũ mũme nĩaĩke na aka eerĩ, ũmwe wake ũendete na ũmwe wake ũthũũĩtwe, nao eerĩ maciaĩe ciana, ũla ũendete na ũla ũthũũĩtwe, nake mwana wa irigithathi aĩke wa mũka ũla ũthũũĩtwe, Na ĩkavika ĩla, mũthenya ũrĩa akagayania ta ũtũũ kũrĩ aanake aake indo syake, ndangĩhota kũhe mũnake wa ĩla ĩendete maũndũ ma irigithathi, akĩthiĩa mũnake wa ĩla ĩthũũku ũrĩa wa irigithathi, Nowe mwana wa mbee wa mũndũ-wa-ĩka wa ĩla ĩthũũkĩtwe nĩakamenyeka kũmũhe mbĩĩ ĩĩĩ kuma indo syothe iria ingĩonekana kũrĩ we, nĩ ũndũ ũyũ nĩwe kĩambĩĩĩo kya ciana ciake, na ũyũ nĩwe ũkwagĩĩa maũndũ ma ũmwe wa mbee. Angĩ mũndũ ũmwe arĩ na mwana ũtathĩkĩĩte na ũkĩĩthũkĩte ũtathĩkĩĩte mũkano wa ithe na mũkano wa nyina, na mamũthũke, na ndathikĩĩe wao, Na ũmwe kũũa we, baba wake na nyina wake nĩmakamuuma we kĩama-inĩ kya athuũi wa itũũla yake, na kĩhingo-inĩ kya handũ, Na nĩmakoiga andũ a itũũla yao, Mwana witũ ũyũ ndarũmĩĩaga na nĩatũkagĩa, ndathikagĩĩaga mũgambo witũ, mũtũũi wa mbesa nĩanyuuaga njohi mũno. Na makamuuma na mahiga andu a itũũla yake, na

nĩagakua, na ũkaaingata ũũru kuuma kũrĩ inyuĩ, na arĩa angĩ makaigua nĩmakeyogopa.

Angĩ ona ĩtheo ĩna ũndũ ũmwe, ũtuĩo wa gĩkuũ, na akue, na mũmũcuurie igũlũ wa mũtĩ, Mwĩĩi wake ndũkoma igũlũ wa mũtĩ, no mũkamũthika na ĩthĩkũ ũmũthĩ ũla, nĩ ũndũ mũndũ wothe ũkũnĩnĩka igũlũ wa mũtĩ nĩ mũlũme nĩ Ngai, na mũtikathũkia thĩ ĩla Mwathani Ngai wanyu ekũmĩhe ũgaĩ-inĩ.

22

Ndũkaona njaũ ya mũndũ wa ĩthĩ waku, kana mbũi yake, ĩkĩũũa njĩla-inĩ, ũĩkanie. Ũkaamĩcookia mũndũ wa ĩthĩ waku, na ũkaamĩnengea. Angĩ mũndũ wa ĩthĩ waku ndakuhĩĩie kũrĩ we, kana ndũmũmanyĩte, ũkamũũngania na ũmũtwae thĩinĩ wa nyũmba yaku, nake aĩkale na wee mbaka rĩrĩa akavoya syĩo, mũndũ wa ĩthĩ waku, na ũmũnengee. Ũguo nĩũgwĩka ndigili yake, na ũguo nĩũgwĩka nguo yake, na ũguo nĩũgwĩka kũringana na ũthetheku wothe wa mũrũ wa nyũkwa, indo syothe ingĩthetheka kũrĩ we, na ũcione, ndũkaahota kũthia ũtekũĩrũmbũiya. Ndũkonete nĩũkona ndigili ya mũũ wa thĩĩ waku kana njaũ yake ĩkũĩte njĩla-inĩ, ndũkanaĩthie; ũkaamĩũkĩa ũmĩũkĩe hamwe na we.

Kĩtĩ kũkavĩka indo sya mũndũme igũrũ wa mũndũ-wa-aka, na ndũkanavakwa mũndũme nguo sya mũndũ-wa-aka, nĩ ũndũ nĩ kĩndũ kĩũmĩte kũrĩ Mwathani Ngai waku ũrĩa wothe wĩkaga

indo ĩsĩ. Aũ na ũngĩona ĩtara ya nyonyi mbee wa ũthiũ waku thĩinĩ wa njĩa kana ĩgũrũ wa mũtĩ o wothe, kana ĩgũrũ wa thĩ, tũana kana matumbĩ, na nyina aĩkĩte ĩgũrũ wa tũana kana ĩgũrũ wa matumbĩ, ndũkoya nyina hamwe na ciana. Nĩũkaũthia nyina, no ciana ũcikoe wĩthĩĩre, nĩguo wega kũrĩ we ũtuĩke na ũtũũre matukũ maingĩ.

Aingĩ ũaka nyũmba nthya, ũkathondeka kĩthia kĩa nyũmba yaku ya ĩthũa, nĩguo ndũkathondeke ũũithi thĩinĩ wa nyũmba yaku, aingĩ mũndũ angĩgũa kuuma harĩo. Ndũkahaande mũgũnda waku wa mĩthabibũ na mbeu cia mĩthemba mĩngĩ, nĩguo kĩmea na mbeu ĩrĩa ũngĩhaanda hamwe na kĩmea kĩa mũgũnda waku wa mĩthabibũ itikae theru. Ndũkaalĩma na njaũ na ndigili ĩmwe. Ndũkewĩhumba nguo ya ũvuthi, mbũũ na ũthĩĩ thĩinĩ wa nguo ĩmwe. Nĩũkathondeka syĩogothe wĩ mwene igũlũ wa mĩthia ĩna ya nguo syaku syĩa ũngĩĩvika na syo.

Angĩ mũndũ ũmwe akwata mũka na aitĩkana nake, na athũũe yake, na ambe ũthĩ ciugo cia kwĩthithya, na aũmithie ĩtwa yake ĩũmĩ, na oige, Mũka ũyũ nĩndamũkwatĩa, na ndĩmũkuhĩĩĩe ndionete ũtheu wake Na baba wa mwana na maa nĩmakoya ũtheu wa mwana kũrĩ kĩama kĩa athuuri kĩhingo-inĩ. Na nĩakoiga ithe wa mwana kũrĩ kĩama kĩa athuuri, mwarĩ wakwa ũyũ nĩndaheete mũndũ ũyũ mũka, na aathũĩte Rĩu ũyũ nĩekĩte kũrĩ mũirĩtu ũcio maũndũ ma kũthithanĩa, akĩuga atĩrĩ, Ndionete ũtheu kũrĩ mũirĩtu waku, na ici nĩ ũtheu wa mũirĩtu wakwa. Nao nĩmakatambũũa nguo mbee ya kĩama kya athuuri a itũũra. Na kĩama kya athuuri wa itũũla ĩyo nĩkakaoya mũndũ

ũcio, na nĩmakamũthiiya, Na makamuĩthya thelu ya cekeli igana, na makaheana ithe wa mwĩthĩ ũla, nĩ ũndũ nĩaũmithĩtie ĩtwa ĩũru ĩgũrũ wa mũirĩtu mũtheu wa Isiraeli, na nĩagatuĩka mũka wake, ndangĩhota kũmũingata matukũ mothe.

Angĩ ĩla ũndũ ũyũ ũkavika wa ma, na ũtheu ndũonekane kũrĩ mũirĩtu ũcio Na nĩmakaũmia mũirĩtu ũcio kũrĩ mĩrango ya nyũmba ya ithe wake, na nĩmakamũhũũra na mahiga, na nĩagakua, nĩ ũndũ ekĩte ũrimũ thĩinĩ wa ana a Isiraeli kwendia ũmaraya nyũmba ya ithe wake, na nĩũkaũndũa ũũru kuuma kũrĩ o.

Angĩ mũndũ onekane akome na mũndũ-wa-aka ũhikĩtie mũndũ, mũkoone eeli, mũndũ ũla akome na mũndũ-wa-aka ũcio, na mũndũ-wa-aka ũcio, nĩguo mũvithye ũũru kuuma Israeli. Aithĩwa na ĩtuĩke ndungata mũirĩtu mũtheu ũhikĩtie mũndũ mũme, na onete yake mũndũ thĩinĩ wa itũũra, akomete na yake Mũkaũmia eerĩ mathĩ kĩhingo-inĩ kĩa itũũra ĩao, na makahũũrwo na mahiga, na makakua, mũirĩtu ũcio, nĩ ũndũ ndaanĩrĩire itũũra-inĩ, na mũndũ ũcio, nĩ ũndũ anyiihĩtie mũka wa mũndũ wa hakuhĩ, na ũkaeheria ũũru kuuma kũrĩ inyuĩ ene. Angĩ na ĩndĩ ũthĩ mũndũ onete mũndũ wa ndungata ũla ũhĩkĩtie ĩndĩ ya ũthĩ, na akĩmũthĩĩnia akoma nake, mũkooaga ũla ũkomete nake we mwene. Na mũirĩtu ũcio ti arĩ na wĩhia wa gĩkuũ, o ta ũrĩa mũndũ angĩũkĩra mũndũ wa itũũra rĩake na oorage roho yake, ũguo noguo ũndũ ũyũ ũtariĩ. Nĩgũkorwo mũgũnda-inĩ onete ĩyo, ĩkĩanĩĩa mũndũ-wa-ĩthĩ ũla wĩ mũhikĩtie, na ndwarĩ ũla wa kũmũteithia.

Aingĩ na mũndũ ũmwe onete mũirĩtu ũla mũthiiya, ũla ũtaĩ ũhikĩtie, na aĩthĩĩte akomete na we, na onekane, Nĩakahea mũndũ ũla ũkomete na we ithe wa mũirĩtu mĩango mĩrongo ĩtano ya didrachma sya betha, na nĩwe ũgaatuĩka mũka wake, tondũ wa ũrĩa aamũnyiihithĩtie, ndangĩhota kũmũingata matukũ mothe.

23

Mũndũ ndakwoya mũka wa ithe wake, na ndakaguũĩa kĩhumbĩo kĩa ithe wake.

Mũndũ mũthuthĩku kana mũtinĩtwo ndangĩingia kĩũngano-inĩ kĩa Mwathani. Mũndũ wa mũndũ-mũka wa ũthoni ndakainũka thĩinĩ wa kĩũngano kĩa Mwathani.

Mũamoni na Mũmoabi matikaingia nthĩinĩ wa ũngano wa Mwathani, na nginya kĩũmbe kĩa ikũmi matikaingia nthĩinĩ wa ũngano wa Mwathani, na nginya tene. Kuuma kũ matiakuonana nao na mĩkate na maaĩ njĩlainĩ, mũkĩuma Misili, na nĩ ũndũ nĩmandĩkĩte Balaamu mũndũ wa Beori kuuma Mesopotamia akũlume. Na ti endete Muumbi ula Ngai waku kwendia Balaamu, na nduukisye Muumbi ula Ngai waku syaano ila syiumu ituie ndathimo, nituondu endete we Muumbi ula Ngai waku. Ndũkaamĩĩa ũndũ wa thayũ kana wa ũtaanĩ kũrĩ o mĩthenya yothe yaku nginya tene. Ndũkaĩ ũthũũ wa Mũidume, nĩ ũndũ mũndũ wa nyũmba yaku nĩwe; ndũkaĩ ũthũũ wa

Mũmisili, nĩ ũndũ mũndũ ũtũũlaa nĩwatũũla thĩinĩ wa bũlũi wake. Ciana anga maciaciawa kũu, kĩlũkĩ kĩa ĩtatũ nĩmakatoonya thĩinĩ wa kĩũngano kĩa Mwathani.

Aingĩ ũthie kwĩkala kambĩ wa kũlũa na alĩ aku, ũikale wehelie ũndũ wothe mũũlũ. Aithĩwa ĩla, thĩinĩ waku kũna mũndũ ũla ũtakavĩa mũtheũ kuuma kũũthĩo wake wa ũtukũ, na nĩakuuma nja ya kambĩ, na ndakĩngĩa thĩinĩ wa kambĩ. Na ĩkavika ĩla kũ hwaĩ-inĩ nĩakethamba mwĩĩlĩ wake na maĩ, na ĩla ĩyũwa ĩthĩĩte nĩakatoonya kambĩ-inĩ. Na handũ ĩkaavĩa kũrĩ we nja ya kambĩ, na ũkooma kũu nja. Na kiindu kĩa kũtua nĩkĩo kĩkaũmba kũũ igũũ wa mũcibi wakũ, na nĩkĩkaũmba ĩla ũkaikarĩra nja, na ũkaima na kĩo, na ũkĩĩte ũkahumbĩra ũthoni wakũ. Tondũ Mwathani Ngai waku nĩendaa thĩinĩ wa kambĩ yaku nĩguo akũũthũkũe na aneane thũ yaku mbee yaku, kambĩ yaku ĩkaava ĩtheru, na ndĩkonwo thĩinĩ waku ũthũku wa ũndũ o na ũmwe, nake akamĩa kuuma kũrĩ waku.

Tĩ ũkaũthĩa ndungata kũrĩ mwene wake, ũrĩa ũthĩĩtwe kũrĩ wee kũuma kũrĩ mwene wake. Nĩagatũũra hamwe na inyuĩ, nĩagatũũra thĩinĩ wanyu kũrĩa kũngĩmwendithia, ndũkamũthĩĩnia. Ndĩkaĩ mũndũ-wa-nja ũkaaĩka mũthembi kuuma kũrĩ airĩtu a Isiraeli, na ndĩkaĩ mũndũ-wa-nthaka ũkaaĩka mũthembi kuuma kũrĩ aanake a Isiraeli, ndĩkaĩ mũndũ-wa-nja ũkaaĩka mũambi wa maũndũ ma ngai cia maheeni kuuma kũrĩ airĩtu a Isiraeli, na ndĩkaĩ mũndũ-wa-nthaka ũkaaĩka mũambi wa maũndũ ma ngai cia maheeni kuuma kũrĩ aanake a Isiraeli. Ndũkaũkĩe ũthĩo wa mũtharia, kana

ũndũũkanĩo wa ngui thĩinĩ wa nyũmba ya Mwathani Ngai waku kũrĩ mwĩhĩtwa wothe, nĩgũkorwo nĩ kĩndũ kĩrĩ magigi kũrĩ Mwathani Ngai waku, na icio cierĩ.

Ndũkahaĩkie mũrũ wa nyũkwa rĩĩa ũkũmũhaĩkia betha, na rĩĩa ũkũmũhaĩkia irio, na rĩĩa ũkũmũhaĩkia kĩndũ kĩothe kĩrĩa ũngĩmũhaĩkia. Kũrĩ mũndũ wa kũngĩ nĩũkamũkombithia na ũthĩĩ, no kũrĩ mũrũ wa ũnyũkwa waku ti ũkamũkombithia na ũthĩĩ, nĩguo Mwathani Ngai waku akũrathime thĩinĩ wa maũndũ mothe marĩa ũkwĩka igũrũ wa thĩ ĩrĩa ũratoonya kũgaya.

Kĩndũ ĩla ũngĩvoya mwĩhĩtwa kũrĩ Mwathani Ngai waku, ndũkamĩsia kũmĩnengea, nĩ ũndũ Mwathani Ngai waku nĩakamĩthĩa kuuma kũrĩ waku, na ĩkatuĩka wĩhia kũrĩ waku. Aingĩ ũtendaa kwendia kũhooya, ti ĩĩ thĩinĩ waku wĩhia. Kĩla kĩndũ kĩa kũũma nĩ ũndũ wa mĩĩomo yaku ũkaĩkĩĩa, na ũkeka ũrĩa wĩĩkĩĩte Mwathani Ngai kĩheo kĩrĩa waariĩte nĩ ũndũ wa kanua kaku.

Aithĩwa ĩla ũtoonye thĩinĩ wa ũvuno wa mũndũ ũla ũkũhakanĩĩte waku, na ũcookanĩĩthya na moko maku masĩĩa ma ngano, mũthĩwa ndũkona ũkawĩka ũvuno-inĩ wa mũndũ ũla ũkũhakanĩĩte waku. Ũngĩ ũtonya mũgũnda wa mĩthabibũ wa mũndũ ũrĩa ũrĩ hakuhĩ na wee, ũrĩe thabibũ ĩrĩa ĩiganu ta roho waku kũhũũna, no ndũkae thĩinĩ wa ndigithũ.

24

Aithĩwa mũndũ ũmwe oya mũka, na atũũanĩe na ĩyo, na ĩkaũmba aithĩwa ndoonete ũndũ mwega mbee yake, nĩ ũndũ onete thĩinĩ wa ĩyo kĩndũ kĩũru, na andĩke ĩyo ĩbuku ya kweheeania, na aheane thĩinĩ wa moko mayo, na atũme ĩyo kuuma nyũmba yake, na ũthĩĩte ĩtuĩke wa mũndũ mũme ũngĩ, Na mũthũi wa mũthia nĩakamũthĩĩa, na andĩke ĩbuku ya ũtigani, na amĩhe moko-inĩ make, na amũtũme ũme kuma nyũmba yake, na akue mũndũ mũme wa mũthia, ũrĩa aamũnyiitire we mwene mũka, Ndangĩoneka mũndũ ũla wa mbee ũrĩa wamũtũmĩte ĩthĩ, akĩinũka kũmũoya mũka wake mwene, thutha wa kũthaaĩka kwake, nĩ ũndũ nĩ kĩndũ kĩa magigi mbee ya Mwathani Ngai waku, na ndũkathaaĩkia bũrũri ũrĩa Mwathani Ngai waku akũhe na ũgaĩ.

Aũngĩ na mũndũ ũmwe nĩathĩ mũka wa hĩndĩ ĩtanathie, ndakoimĩa ũthĩĩ mbaara-inĩ, na ndakoimĩa ũthĩ ũndũ o na ũmwe kũrĩ we. Akaĩ mũtheru ũkooi nyũmba-inĩ yake mwaka ũmwe, akenaithya mũka wake ũrĩa ũthĩ.

Ndũkoya ĩthĩ ya kũthĩa, kana ĩthĩ ya kũthĩa ya ĩgũrũ, nĩgũkorwo ũyũ nĩoya ngoro. Aithĩwa mũndũ onekana akĩiya ngoro kuuma kũrĩ anyaina make, ciana cia Isiraeli, na aamũhinyĩrĩria, akamwendia, mũici ũcio nĩakakua, na nĩmũkeheria ũũru kuuma kũrĩ inyuĩ. Wĩthĩkĩĩye wĩ mwene ĩndĩ ya kũkwata kwa ũkoma wa ngũa, ũkamenyeele mũno kũĩka kũlingana na mawatho mothe, ala angĩ maũthĩĩe nĩ athĩnjĩĩi-Ngai a Alawi, ta ũrĩa ndamwathĩte, mũkamenyeele kũĩka. Ĩkumbuka ũrĩa wothe Mwathani Ngai waku ekĩte kũrĩ Mĩriamu njĩra-inĩ, rĩrĩa

mwoimĩte Misĩri.

Angĩ nĩ kũrĩ na mũthiithya kana, kũrĩ mũndũ ũrĩa ũrĩ hakuhĩ na wee, mũthiithya wa kĩndũ o kĩrĩa, ndũkatonya thĩinĩ wa nyũmba yake kwoya kĩndũ kĩa kũiga kĩrĩa kĩake. Nja ũkeyima, na mũndũ ũla ũrĩa ũrĩ na thiirĩ waku nĩwe ũgũkũrehera kĩĩranĩro nja. Aũngĩ na mũndũ nĩakĩa ũthĩĩni, ti ũkakoma na kĩĩhitio kĩake. Ũkũũkĩa ũkaaũkĩa kĩĩo kĩa mũndũ ũla mbee ya itheo ya ĩa, na nĩakoma tũũ na nguo yake, na nĩagakũathĩma, na ĩkava kũrĩ we ũtha mbee ya Mwathani Ngai waku. Ndũkaone ũũru mũcaala wa mũthĩĩni na wa mũndũ ũtaĩte kuuma kũrĩ andũ a nyũmba yaku, kana kuuma kũrĩ ageni arĩa marĩ matũũra-inĩ maku. Mũthenya o ũcio ũkaaheana mũcaala wake, ndakathũa rĩũa igũrũ wake, nĩgũkorwo mũthĩĩni nĩwe, na thĩinĩ wake arĩ na mwĩhoko, na nĩakagũkaĩra kũringana na wee kũrĩ Mwathani, na ĩgaakorwo thĩinĩ waku mehia. Maithe matikakua nĩ ũndũ wa ciana, na aanake matikakua nĩ ũndũ wa maithe, mũndũ o wothe akakua nĩ ũndũ wa wĩhia wake mwene. Ndũkaamĩa ũtuanĩo wa mũgeni na wa mwana wa ndigwa na wa mũtumia wa ndigwa Ndũkaoya nguo ya mũtumia wa ndigwa ĩtuĩke kĩĩra, na nĩũkaririkana atĩ warĩ ndungata thĩ-inĩ ya Misiri, na Mwathani Ngai waku nĩakũkũũrire kuuma kũu, nĩ ũndũ ũcio niĩ nĩngwatha wĩke ũndũ ũyũ.

Aũngĩ ũgethya ũgethyo mũgũnda-inĩ waku, na ũũie kĩũmba mũgũnda-inĩ waku, ndũkaũka kũoya kĩo, kĩa mũgenyi na kĩa mũtumia na kĩa mũtumia wa ndigwa kĩkaũmba, nĩguo Mwathani Ngai waku akũathime thĩinĩ wa mawĩko mothe ma

moko maku. Aithĩwa ũthĩa matunda ma mũtamaiyũ, ndũkaamũka ũũke ũcookanye ĩrĩa ĩtigĩtwo thutha waku, kũrĩ mũgeni na kũrĩ mwana wa ngoriai na kũrĩ mũtumia wa ndigwa ĩkaava, na ũkaariikana atĩ wĩ ndungata warĩ thĩ inĩ ya Misiri, nĩ ũndũ ũcio nĩ niĩ ngwatha ĩka kĩĩko kĩĩ. Ũngĩ ũkagethya mũgũnda waku wa mĩthabibũ, ndũkanaũgethe ĩla ĩtigĩtie, ĩla ĩtigĩtie ĩgaakorwo nĩ mũgeni na mwana wa ngoriai na mũtumia wa ndigwa. Na ũkũũka atĩ wĩ ndungata kũu nthĩ ya Misĩli, nĩ ũndũ ũcio nĩndĩkũatha kũĩka ũndũ ũyũ.

25

Angĩ ĩkavũka nzaa ĩthĩ wa andũ, na mokĩte kũũthĩo-inĩ, na matuĩte, na matuĩte ũndũ wa kĩhooto nĩ wa kĩhooto, na matuĩte wa ũtakwa-Ngai nĩ mũũkĩ, Na nĩkahaana, ũngĩ mũndũ ũtarĩ na ũthingu endete kũhũũrwo, ũkamũikie mbee ya atuithania, nao makamũhũũra mbee yao kũringana na waganu wake. Na namba mĩongo ĩna makamũthũũla, ndameongeya. Ũngĩ ongeya kũmũthũũla ũkĩla mahũũ macio maingĩ, mũndũ wa ĩthĩ waku nĩakoonithya mbee yaku. Ndũkamia ng'ombe ĩkĩthĩa.

Aingĩ andũ a nyina ũmwe maikaĩte hamwe, na ũmwe wao akue, na ndaĩ na ciana, mũka wa ũrĩa ũkuĩte ndakahikio nĩ mũndũ wa nja ũtarĩ wa mbũi yao. Mũrũ wa nyina na mũthuuriwe nĩwe ũkamũingĩra, na amũoe atuĩke mũka wake, na maikaĩte nake. Na nĩkakonya mwana ũla ũngĩ angĩciaawa, nĩakamĩkĩthya kũuma wa ĩtwa ya ũla ũkuĩte, na ĩtwa yake ndĩkamũthiũa

kũuma Israeli.

Aingĩwa mũndũ ti endete kũoya mũka wa mũndũ wa ĩthĩ wake, mũka ũcio nĩakambata kĩhingo-inĩ kũrĩ kĩama kĩa athuuri, na nĩakoiga atĩrĩ, Mũndũ wa ĩthĩ wa mũthaka wakwa ti endete kũũkĩthya ithuwa lya mũndũ wa ĩthĩ wake thĩinĩ wa Isiraeli, mũndũ wa ĩthĩ wa mũthaka wakwa ti endete. Na makamuita we kĩama kya atumia akũlũ a itũũra ĩake, na makamwĩra, na ĩmĩte akĩĩre, Ndikwenda kũmũoya. Na ũkĩa mũndũ-wa-nja wa mũrũ wa nyina ũmwe akĩngata mbee ya kĩama kya athuuri, na nĩakamũũra kĩratu kĩake kĩmwe kuuma kũgũrũ gwake, na nĩakamũtuĩra mata ũthiũ-inĩ wake, na ũkĩa ũcookĩtie nĩakoiga, ũguo nĩguo makaĩka mũndũ ũrĩa ũtaaka mũciĩ wa mũrũ wa nyina ũmwe thĩinĩ wa Isiraeli. Na ĩtwa yake nĩĩketwawa thĩinĩ wa Isiraeli, nyũmba ya ũla wĩthethũkĩte kĩatu.

Aingĩ andũ mangĩthana ĩla ĩmwe, mũndũ na mũndũ wa nyina, na mũka wa ũmwe wao oke kũũthũkũmia mũthiĩ wake kuuma mũkono-inĩ wa ũla ũkũmũgũtha, na atambũũkĩtie mũkono wake akũnyiita nda syake, Ũkatemua kĩvoko, ĩthĩo yaku ndĩkaĩthya ũndũ-inĩ ũyũ.

Ndĩkakorwo na ithimo igĩrĩ cia ũritũ mũkoba-inĩ waku, ĩmwe nene na ĩngĩ nini. Ndĩkaĩ ĩĩ nyũmbani yaku ithimi na ithimi, nene kana nini. Ũtito wa ma na wa kĩhooto ũkaũa waku, na gĩthimo kĩa ma na kĩa kĩhooto kĩkaũa waku, nĩguo ũtũũe matukũ maingĩ igũlũ wa thĩ ĩla Mwathani Ngai waku ekũhe wĩ ũgaĩ. Nĩgũkorwo kĩndũ kĩrĩ magigi kũrĩ Mwathani Ngai waku,

wothe ũrĩa wĩkaga maũndũ macio, wothe ũrĩa wĩkaga ũtarĩ wa kĩhooto.

Ririkana ũingĩ ta ũrĩa Amaleki ekĩte kũrĩ we njĩla-inĩ, rĩrĩa waumaga bũrũri wa Misiri, Nĩ atĩa akwĩkĩĩa mbee yaku njĩĩanĩ, na akwatia ala maarĩ mũthia-inĩ waku, ala maathĩĩnĩku maarĩ thutha waku, wee ũkĩa na ngaa na ũkĩthĩĩna, na ndaĩtĩĩa Ngai. Na nĩkakoika ĩnĩka angĩ Mwathani Ngai waku akũhũũnie kuuma kũrĩ thũ syaku syothe sya mũthiũrũrũko waku thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa Mwathani Ngai waku nĩakũheaga kũgaya, nĩũkaniina rĩĩtwa rĩa Amaleki kuuma kĩa thĩ ya igũrũ, na ndũkariganĩrwe.

26

Na nĩkahaana ũngĩtoonya thĩ ĩrĩa Mwathani Ngai waku ekũhe ũmĩgae, na ũmĩĩkĩre, na ũtũũre kuo. Na ũkoya kuuma kũna kwa maciaro ma mbee ma thĩ waku, ĩrĩa Mwathani Ngai waku nĩakũhe wĩ, na ũkĩĩkĩa thĩinĩ wa kĩondo, na ũthiĩ handũ harĩa Mwathani Ngai waku akathũũra kũĩtwo rĩĩtwa wake kũu. Na ũkooka kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa ũgaakorwo arĩ kuo matukũ-inĩ macio, na ũmwĩre atĩrĩ, Nĩndĩratanĩra ũmũthĩ Mwathani Ngai wakwa, atĩ nĩndonete bũrũri-inĩ ũrĩa Mwathani wehĩtire maithe maitũ kũtũhe. Na mũthĩnjĩri-Ngai nĩakooya kĩondo kĩu kuuma moko-inĩ maku, na nĩakakĩĩka mbee ya kĩgongona kĩa Mwathani Ngai waku. Na akĩũĩo nĩakoiga mbee ya Mwathani Ngai waku, Baba wakwa nĩatĩĩkĩte Sũlia, na agĩikũũka Misili, na agĩtũũla

kũu na andũ anini, na kũu magĩtuĩka rũrĩrĩ inene na kĩũngano kĩnene. Na Aĩgipto nĩmatũtuĩte ũũru, na nĩmatũnyiihithie, na nĩmatwĩkĩĩe mĩĩmo mĩũmu, Na tũkayũkĩla kũrĩ Mwathani Ngai witũ, nake Mwathani akĩigua mũgambo witũ, na akĩona kũnyiihio kwitũ, na kũnoga kwitũ, na kũhinyĩrĩrio kwitũ. Nĩ atwĩ ona ithuĩ Mwathani kuuma Misili we mwene na hinya wake ũla mũnene, na na moko ũla wa hinya, na moko wa nthĩ, na na maono manene, na na imenyithya, na na maũndũ ma kũgegania. Nĩatũtongolĩie handũ haha, na akatũhe bũrũri ũyũ, bũrũri ũrĩa ũthetheete ũũkĩ na ĩria. Na ĩu nĩndĩ, ona, nĩndĩetĩte maciaro ma mbee ma mĩmea ya thĩ ĩla wandĩheete, Mwathani, thĩ ĩla ĩtethekaa ĩũkĩ na ũũkĩ. Na ũkaũtia mbee wa Mwathani Ngai waku, na ũkamũinamĩĩla mbee wa Mwathani Ngai waku. Na ũkamũkena na syĩthĩ syothe syega iria Mwathani Ngai waku ekũheete, wĩwe na nyũmba yaku, na Mũlawi, na mũthiĩ ũrĩa ũrĩ thĩinĩ waku.

Aithĩwa na ũmalĩsye kũũthĩa ikũmi syothe sya mavũthĩo maku mwaka-inĩ wa ĩtatũ, ikũmi sya kelĩ ũkaahe Mũlawi na mũgenĩ na mwana wa nzaa na mũtumia wa ntheu, nao makalĩa matũũra-inĩ maku, na makenee.

Na ũkoiga mbee ya Mwathani wa Ngai waku, Nĩndĩte indo itheu kuuma nyũmba yakwa, na ndaciheete Mũlawi na mũgeni na mwana wa ngoriai na mũtumia wa ndigwa, kũlingana na maathani mothe ĩrĩa wandathire. Ndiathĩire ũthani waku, na ndionganĩiwe. Na ti nĩndĩĩte na ũthĩĩna wakwa kuuma kũrĩ o, ti nĩndeete maciaro kuuma kũrĩ o ũndũ-inĩ ũrĩa ũtarĩ mũtheru, ti

nĩneete kuuma kũrĩ o kũrĩ ũrĩa ũkuĩte, nĩndathĩkĩire mũgambo wa Mwathani Ngai witũ, nĩndeekire o ta ũrĩa wandathire. Rora ũthĩ kuuma nyũmba ya ũtheu waku kũu igũrũ, na ũrathime andũ aku Isiraeli, na thĩ ĩrĩa waheire, ta ũrĩa wĩhĩtire maithe maitũ, kũtũhe thĩ ĩrĩa ĩtherũkaga iria na ũũkĩ.

Mũthenya ũyũ Mwathani Ngai waku nĩakwathĩte wĩke mawatho mothe na matuĩko, na nĩmũkamenyeela na mũke isyo kũuma ngoo syenyu syothe, na kũuma meeo manyu mothe. Ũmũ ũthũũ Ngai kũũa Ngai waku, na kũthiĩ njĩla syake syothe, na kũikala mawatho make na matuĩo make, na kũathĩkĩa mũkano wake. Na Mwathani nĩakũthũũla ũmũthĩ kũtuĩka we kũrĩ we andũ ake a ũthĩ wa kĩende, ta ũrĩa oigĩte, nĩguo ũikaũe ĩtaũro syake. Na kũũa we ĩlũ wa andũ othe, ta ũrĩa ekĩte we ũmenyekene na ũtũũgĩĩo na ũtĩĩo, kũũa we andũ etheu kũrĩ Mwathani Ngai waku, ta ũrĩa arĩtie.

27

Na Musa na kanitha ka athuuri wa Isiraeli nĩmeetire makiuga, Mwĩthiiye maathani mothe maya, marĩa niĩ ndĩmwathaga ũmũthĩ. Na nĩkahaana mũthenya ũrĩa ũkaavũka Jorodani ũthiĩ bũrũri-inĩ ũrĩa Mwathani Ngai waku ekũhe, na nĩũkamĩkĩra mahiga manene, na ũmathinge na rĩũmba. Na ũkaandĩka igũlũ wa mahiga maya ciugo syothe sya watho ũyũ, ũthĩ ũkavũka Jorodani, ũthĩ ũkĩngĩla thĩ ĩla Mwathani Ngai wa maithe maku ekũhe, thĩ ĩla ĩthelelaa ĩlĩa na ũũkĩ, ta ũla Mwathani Ngai wa

maithe maku ekwĩlĩle. Na ĩkavika ta ũndũ mũkaaĩnga Jorodani, mũkaĩma mahĩga mau ĩla nĩndĩmĩathĩte wĩ ũmũthĩ kĩĩma-inĩ kĩa Ebali, na ũkamakunĩa na kunĩa. Na nĩũkaaka kũu kĩgongona kĩa Mwathani Ngai waku, kĩgongona kĩa mahiga, ndũkanyiitithia kĩgera igũrũ wakĩo, mahiga manyũ ũkaaka kĩũgũ kwa Mwathani Ngai waku, na ũkaaũthĩa igongona sya kũũthĩwa atĩrĩrĩ kũu igũlũ wakĩo kwa Mwathani Ngai waku. Na ũkaaũthĩa kũu ũthĩo wa ũhonokio, na ũkaalĩa, na ũkaahũũna, na ũkaakena mbee wa Mwathani Ngai waku. Na ũkaandĩka igũrũ wa mahiga mothe watho ũyũ wega mũno.

Na Mũtheu na athĩnjĩli a Lawi makĩaĩla kũlĩ Isĩlaeli wothe, makĩuga, Kĩla kĩ na ũthikĩlĩe, Isĩlaeli. Mũthenya ũyũ nĩwĩtuĩkĩte andũ a Mũtumia Ngai waku. Na ũthikĩe mũgambo wa Mwathani Ngai waku, na ũke ĩthya maathani mothe make, na mawatho make, ĩla syothe nĩndĩkwathya ũmũthĩ.

Na Musa aathĩte andũ mũthenya ũla, akĩuga, Aya makaĩma kũũthĩwa kũathĩmĩa andũ kĩĩma-inĩ kĩa Garizimu maaũvũkĩte Yorodani: Simeoni, Levi, Yuda, Isakari, Yosefu, na Benyamini. Na aya makaima wa kũũma igũlũ wa ĩla kĩĩma-inĩ kĩa Ebali, Luben, Gadi, na Asheli, Zebuluni, Dani, na Nafutali.

Na makĩcookia, Alawi makauga kũrĩ andũ othe a Isiraeli na mũkwa mũnene. Mũndũ ũũ ũkĩĩtwe nĩ kĩrumi nĩ mũndũ ũrĩa ũkaathondeka kĩĩũ kĩa kũthondeketwo na kĩĩũ kĩa kũtwekĩtwo, kĩndũ kĩa magigi kũrĩ Mwathani, wĩra wa moko ma aathi, na nĩakekĩa kĩo handũ ha kũhithwo, na akĩũria andũ othe makiuga,

Kĩrekĩke. Mũlũmĩtwe ũla ũtĩĩaga ithe wake kana mũmwe wake, na andũ onthe makiuga, ĩkae ũguo. Mũthuku ũla ũkũthũkũmia mĩhaka ya mũndũ wa itũũra, na andũ othe nĩmakoiga, Nĩkĩo kĩothe. Mũlaũme ũla ũkũhĩtithia mũtumia ũtakũona njĩla-inĩ, na andũ othe makiuga, Ĩkĩe. Mũtuĩtwo nĩ ũla ũngĩgarũũka ũtuanĩo wa mũgeni na wa mwana wa ngoriai na wa mũtumia wa ndigwa, na andũ othe nĩmakoiga, Nĩgũtuĩke. Mũlaũme ũla ũkomete na mũndũ-wa-aka wa ithe wake, nĩũndũ nĩakũũlĩte kĩhumbĩko kĩa ithe wake, na andũ othe makiuga, Ĩtuĩke. Mũndũ ũla ũkomete na nyamũ o yothe nĩ mũrũme, na andũ othe nĩmakoiga, Ĩtuĩke. Mũthemwa ũla ũkomete na mũndũ-wa-nyina kuuma kũrĩ ithe kana nyina wake. Nao andũ othe makoiga, Ĩtuĩke. Mũthĩku ũla ũkomete na mũhiki wake, nao andũ othe makiuga, ĩtuĩke ũguo. Mũthĩku ũla ũkomete na mwarĩ wa mũka wake, nao andũ othe makiuga, ĩtuĩke ũguo. Mũndũ ũla ũgũthaga mũndũ wa itũũra wake na ũhinga nĩ mũrume, na andũ othe nĩmakoiga, Nĩkĩo kĩothe. Mũlũme ũla ũkwĩa iheo nĩguo ũthĩe ngoo ya thakame ĩteonete, na andũ othe nĩmakoiga, Ĩtuĩke. Mũthuku nĩ mũndũ wothe ũrĩa ũtaikaa thĩinĩ wa ciugo ciothe cia watho ũyũ gwĩka cio, na andũ othe makiuga, nĩgũtuĩke.

28

Na nĩkahaana ũngĩthikĩĩwa ũkĩigua mũgambo wa Mwathani Ngai waku, kũikala na kũĩka syĩtheto syothe isĩ nĩndĩkwathĩĩte ũmũthĩ, na Mwathani Ngai waku nĩakakũhe ĩkũũ ĩsĩ ndũnĩ syothe sya thĩ. Na nĩmakooka igũrũ waku syothe ĩla maathĩmo

maya, na nĩmakakũona, angĩkorwo ũkĩa ũkĩthikĩĩa mũgambo wa Mwathani Ngai waku. Ũrathimĩtwe wee thĩinĩ wa itũũra, na ũrathimĩtwe wee thĩinĩ wa mũnda. Kĩrathimo ciana cia nda yaku, na maciaro ma thĩ yaku, na ndũũru cia ng'ombe ciaku, na ndũũru cia ng'ondu ciaku. Kũathĩmwa nĩ ĩthĩthĩ syaku sya kũiga indo, na ĩla ĩsyĩaa syaku. Ũrathimĩtwe ũkĩingĩla, na ũrathimĩtwe ũkĩũma.

Mwathani Ngai waku nĩakanengea thũ syaku ĩsyĩ syakũkũvĩthya wĩ syĩthũkangĩte mbee wa ũthyo waku, nzĩa ĩmwe nĩmakaũma kũũ kwaku, na nĩmakathiĩa nzĩa mũgwanja kũũma mbee wa ũthyo waku. Mwathani nĩakatũma kĩlathimo kĩu kũrĩ we thĩinĩ wa makũmbĩ maku, na kũrĩ ũndũ wothe ũrĩa ũkaika moko maku, thĩ ĩrĩa Mwathani Ngai waku ekũkũhe. Mwathani nĩakakũũkĩa ũtuĩke andũ aake etheu, ta ũrĩa eerĩĩte kũrĩ maithe manyu, angĩkorwo nĩũkaigua mũgambo wa Mwathani Ngai waku, na ũthiĩ njĩra ciake ciothe, Na mĩthemba yothe ya thĩ nĩĩkonaa we, nĩ ũndũ ĩtwa ya Mwathani nĩyĩtĩtwe kũrĩ we, na nĩĩkogoopa we. Na nĩakakũongeesya we Mwathani Ngai waku kũma ũndũ mwega thĩinĩ wa ciana cia nda yaku, na igũlũ wa ciana cia ngombe ciaku, na igũlũ wa macialo ma thĩ yaku, igũlũ wa thĩ yaku ĩla eyĩĩlĩte Mwathani kũma maithe maku kũkũhe.

Muumĩ nĩakakũgũĩĩla kĩgĩĩna kyake kĩega, ĩtĩĩa, nĩguo akũhe mbũa kũ nthĩ yaku ĩtĩĩa ĩkinyĩte, na aathĩme mawĩĩa mothe ma moko maku, na ũkaheana ndũĩma nyĩngĩ, no ĩwe ndũkaheana. Na ũkaathana ndũĩma nyĩngĩ, no syaku matikaathana. Mwathani Ngai waku nĩegũkũika mũtwe na ti mũthia, na

ũgaakorwo ĩgũrũ na ndũgaakorwo thĩ, ũngĩthikĩrĩria mũgambo wa Mwathani Ngai waku, ũrĩa wothe ndĩkũathana ũmũthĩ kũmenyeithya. Ndũkaũke kuma kũrĩ syĩthya syothe sya maathani iria nĩndĩkwathĩte ũmũthĩ, moko ma ũũmĩ kana ma ũmotho, ũthiĩ thuutha wa ngai ingĩ kũitungatĩra.

Na nĩkaĩ ũngĩ ndũkathikĩĩya mũkwa wa Mwathani Ngai waku, kũikala ĩthya syothe sya we, ĩsya nĩndĩkwathaya ũmũthĩ, na syĩkoka ĩsĩ syaku syothe ĩsĩ sya kũũma, na syĩkũkinyĩa. Ũthĩtwe wĩ itũũla-inĩ, na ũthĩtwe wĩ mũndanĩ. Mathũku nĩmo kũu ũrĩa ũigaga indo syaku, na ĩrĩa ĩtiganĩtie syaku. Kĩĩrumĩtwo ciana cia nda yaku, na ciana cia thĩ yaku, ndũũru cia ngombe ciaku, na ndũũru cia ngondu ciaku. Mũlumĩtwe wĩ ũkĩingĩla, na mũlumĩtwe wĩ ũkĩũma.

Mwathani nĩakũtũmĩla ũthĩĩni na ũthiru na ũniinani igũlũ wa ĩla yothe ĩrĩa ũkĩigĩlĩla gũoko gwaku, nginya akũniine, na nginya akũũle na ĩhenya nĩ ũndũ wa mĩtugo yaku mĩũlũ, nĩ ũndũ wandiĩkĩte. Mwathani nĩakũtũma kĩĩkũmbatĩe gĩkuũ, nginya akũniine biũ kuuma thĩ ĩyo ũratoonya kuo kũmĩgaya. Mwathani nĩakakũgũtha na ũthĩĩni, na homa, na kũinaina, na ũũmbũ, na mũhuhu, na ũtheru, na nĩmakakungatĩa nginya makwanange. Na ĩkavika kũu ĩulu wa mũtwe waku shaba, na thĩ ĩĩ ĩĩ kĩĩ kĩa thĩ waku kyuma. Mwathani Ngai waku nĩakũhe rũkũngũ handũ wa mbula ya thĩ yaku, na rũkũngũ kuuma matu-inĩ nĩkũikũrũka, nginya angĩkũniina, na nginya angĩkũthũkia na ĩhenya. Mwathani nĩakũhe ũtoonyithio nĩ thũ mbee wa thũ ciaku, ũkathiĩ na njĩla ĩmwe ũkamathiĩ, na ũũĩe na njĩla mũgwanja

ũkĩũĩa mbee wao, na ũtuĩke mũhurunjũku ũthamĩĩo ũthamĩ-inĩ wothe wa thĩ. Na maitu manyu makaava ivia ya nyunyi sya matu na nyamũ sya thĩ, na ndĩkaava ũla wa kũmĩsya. Mwathani nĩakakũgũtha na ĩthũa ta ĩla ya Amisili kũu itĩ-inĩ, na mbũa ya ũthaka, na mũthũthũ, ũndũ ũcio ndũkahotya kũhonio. Mwathani nĩakakũgũtha na ũgũrũki, na ũtumumu, na kũgega kwa meciiria. Na ũkaũa ũkĩpapasya mũthenya wa mũtĩ, ta mũndũ mũtumwa ũkĩpapasya thĩinĩ wa nduma, na ndũkagaacĩĩa njĩla syaku, na ũkaũa hĩndĩ ĩyo ũkĩĩkwo ũũru, na ũkĩnyangwo mĩthenya yothe, na ndũkaũa na ũrĩa ũkũteithia.

Mũka ũkwata, na mũndũ ũngĩ nĩakamũgwata, nyũmba ũkaaka, na ndũgatũũra thĩinĩ wayo, mũgũnda wa mĩthabibũ ũkaanda, na ndũkaũgetha. Nzau yaku ĩthĩtwe mbee yaku, na ndũkaĩlya kuuma kũrĩ yayo, ndigili yaku ĩnyakũĩtwe kuuma kũrĩ waku, na ndĩkaũndũkĩthya kũrĩ waku, ng'ondu syaku nĩneanĩtwe kũrĩ thũ syaku, Na ti ũkaava na ũteithanĩ. Ana aku na aala aku nĩmanengiwe kĩthĩ kĩngĩ, na matho maku nĩmakoona makĩthĩa kũũ kũo, ti ũkahotya kĩvoko kyaku. Maciaro ma thĩ yaku, na mĩthemba yothe ya wĩla waku nĩkũlĩa nĩ ũndũ ũla ũtamanya, na ũkavaa ũkĩĩkwo ũũru na ũkĩũnangwo matukũ mothe. Na ũkaava mũthũku nĩ ũndũ wa maono marĩa ũkoona na maitho maku.

Mwathani nĩakakũgũtha na ĩthũa ĩũmĩ mawĩ-inĩ na magũũ-inĩ, nĩguo ndũkahoteke kũhonia kuuma nda ya magũũ maku nginya mũtwe waku.

Mwathani nĩakwenda kũmĩtwaa wĩ na atongoria aku, ala ũngĩtua igũrũ waku, akũthie rũthĩ ũrĩa ũtamanyĩte wĩ na maithe maku, na ũkatungata kũu ngai syĩngĩ sya mĩtĩ na mahiga. Na ũkaava kũu ũtuĩkĩte ndai na thimo na ũtemi kũrĩ andũ othe, kũrĩa Mwathani akakongoa kũu.

Mbeu nyingi ũkaatwaa ũthie na yo mũgũnda-inĩ, na nini ũkaandũkia, tondũ nzige ĩkaacilĩa. Mũgũnda wa mĩthabibũ ũkaanda na ũkawĩa, na ndivai ndũkanyua kana ũkene nayo, nĩũndũ ĩkaamĩĩa nĩ kĩĩmbu. Mĩtĩ ya mĩtamayu ĩkavĩa kũu kwa wee thĩinĩ wa mĩhaka yaku yothe, na mafuta ndũkavaka, nĩ ũndũ mũtĩ wa mũtamayu waku ũkavĩthũka. Aanake na aala ũkaavyala na matikavaa, nĩmakaenda mbĩa ũtũũ-inĩ. Mĩtĩ yonthe ya kwaku, na macialo ma thĩ waku ĩkaamĩa ũũĩ. Mũndũ wa kũngĩ ũrĩa ũrĩ gatagatĩ-inĩ waku nĩakambata igũrũ mũno, no wee ũikũrũka thĩ mũno. Ũyũ nĩakakũkombithya, no we ũyũ ndũkamũkombithya, ũyũ nĩakaĩthya mũtwe, no we ũkaĩthya mũthia.

Nĩ nĩkaũka igũrũ waku syĩthĩo ici syothe, na nĩikakuingatia, na nĩikakũkinyĩa, nginya angĩkwananga, na nginya angĩkũthũkia, nĩ ũndũ ndwathikĩĩa mũgambo wa Mwathani Ngai waku, kũmenyeela maathani make, na mawatho mothe marĩa aakwathire. Na ĩkavika thĩinĩ waku imenyithyo na maũndũ ma kũgegania thĩinĩ wa mbeu yaku nginya ũthia wa thĩ Nĩ ũndũ wa ũrĩa ndwatungatĩire Mwathani Ngai waku na gĩkeno na meciiria mega nĩ ũndũ wa ũingĩ wa indo ciothe.

Na ũkaatumĩĩa thũ syaku, ĩsyĩ Mwathani akaatũma igũũkĩthĩa, thĩinĩ wa ngaa, na thĩinĩ wa nyoota, na thĩinĩ wa ũthũ, na thĩinĩ wa kwĩthĩa kwa indo syothe, na ũkaĩkĩa kĩoho kĩa kyũma igũrũ wa ngingo waku, nginya akanĩina wee. Mwathani nĩakaleta igũlũ waku ũthĩ kũuma kũla kũlaya, kũuma mũthia wa thĩ, ta ũthũkũmo wa nderi. Nĩ ũthĩ ũla ũtakawĩa mũkwa wa kĩũga kĩao. Kĩndũ kĩtaĩ ũthoni ũthũ, kĩla kĩtakwĩtĩkĩa ũthũ wa mũthee, na mũnini ndakamũthanĩa. Na nĩkakalya ciana cia ngombe ciaku na macialo ma thĩ yaku, nĩguo ndĩkatige kũũ ngano, ndibei, maguta, ithũngi cia ngombe ciaku, na ũtũũi wa ngondu ciaku, nginya ĩkwanange. Na nĩakakwananga wĩ kũu matũũla-inĩ maku, nginya ithimo ĩla ndaaya na ĩla nene, iria wĩkĩtie mwĩhoko waku kũu igũrũ wao, ithethwo, kũu thĩ-inĩ yaku yothe, na nĩakakũthĩĩnia wĩ kũu matũũla-inĩ maku, marĩa akũheete. Na ũkũlya ciana cia nda yaku, nyama cia ana aku a anake na airĩtu aku, ala othe maakũheete, thĩinĩ wa mĩnyamaro yaku na thĩinĩ wa mathĩĩna maku, marĩa thũ yaku ĩkaamĩnyamaria.

Mũndũ ũrĩa mũhũthũ ũrĩ thĩinĩ waku na ũrĩa mũnyoroku mũno, nĩakoonania na riitho rĩake mũrũ wa nyina na we, na mũka ũrĩa ũrĩ thĩinĩ wa ĩthũa rĩake, na ciana iria itigĩtie, iria ingĩtigwo. Kwa we, nĩguo kũheana ũmwe wa o ũmwe wa nyama sya ciana ciake, iria angĩĩthia nĩ ũndũ wa kwaga kĩndũ kĩmũtigĩĩie thĩĩna-inĩ waku, na mĩnyamaro-inĩ waku, ĩrĩa thũ syaku ikaamĩnyamaria matũũra-inĩ maku mothe.

Na mũndũ-wa-nja ũla mũthaka na mũũthĩĩku thĩinĩ wanyu, ũrĩa ũtarĩ kũgeria kũgũũ kwake gũthiĩ igũũ wa thĩ nĩ ũndũ wa

ũũthĩĩku wake na ũthaka wake, nĩakamũthĩĩnia na itho wake mũthũũme wake ũrĩa ũrĩ thĩinĩ wa ĩthũa yake, na mũũĩ wake na mũirĩtu wake. Na kĩa kĩũmĩte kũgĩla kwa mĩkũlũ yake, na mwana wake ũla angĩ aciaa, nĩakamĩa nĩ ũndũ wa ũthĩĩni wa ĩndũ ciothe kũhitha thĩinĩ wa mĩnyamanyĩko yaku, na thĩinĩ wa mĩnyamanyĩko yaku ĩrĩa thũ yaku ĩkamĩnyamanyĩka thĩinĩ wa matũũra maku. Angĩ ndũkathikĩĩa kũĩka ciugo ciothe cia watho ũyũ, iria ciandĩkĩtwo thĩinĩ wa ĩbuku ĩno, kũogopa rĩĩtwa rĩrĩa rĩa gĩtĩĩo rĩrĩa rĩa kũmakania rĩu, MWATHANI NGAI waku. Na Muumbi nĩakaĩthya mĩthemba ĩla ĩkũkwata, na mĩthemba ĩla ya mbeu yaku, mĩthemba mĩnene na ya kũgegania, na mĩĩmũ mĩũru na ya kwĩkindĩka. Na nĩakagarũra ruo ruothe rwa Misiri rũrĩa rũũru, ũrĩa weheirie kuuma ũthiũ-inĩ wao, na nĩmakaũmana na wee. Na mũthemba wothe, na kũgũthwo kwothe kũla kũtandĩkĩtwe, na kũla kũtandĩkĩtwe thĩinĩ wa ĩbuku ya watho ũyũ, Mwathani nĩakakũkinyĩthya igũrũ waku, nginya angĩkũniina. Na mũkasigĩlĩlwa na mũigana mũnini, handũ ha ũrĩa mwarĩ ta nyenyũ cia itunĩ kũingĩha-inĩ, nĩ ũndũ mũtiathikĩlĩĩlĩe mũgambo wa Mwathani Ngai wanyu.

Na ĩkavika ũla mũno wakeniie Mwathani igũrũ wanyu kũmwĩkĩla wega, na kũmũingĩthya, ũguo nĩguo ĩkakenia Mwathani igũrũ wanyu kũmwananga, na mũkamũkwo na mbio kuuma thĩ ĩla mũtoonaa kuo kũgaya. Na Mwathani Ngai waku nĩakakũhurunjia ndũrĩrĩ-inĩ syothe, kuuma mũthia ũmwe wa thĩ nginya ũrĩa ũngĩ, na kũu ũkaatungata ngai ingĩ, mĩtĩ na mahiga, iria wee na maithe maku mũtietĩkĩtie. Nĩ na thĩinĩ wa andũ acio ndũkahũũkia, na ndũkagĩa kĩũmĩ kũ kĩgũthũ kĩa

kĩgũũ gĩaku, na Mwathani nĩũkũhe kũu ngoro ĩngĩ ĩtathĩkĩa, na matho maathĩĩaga, na roho ũkũũaga. Na ũtũũmi waku ũkaamba ũcunjĩtye mbee wa maitho maku, na ũkwĩtĩĩa mũthenya na ũtukũ, na ndũkeetĩkĩa ũtũũmi waku. Kĩla kĩmũthĩ ũkoiga, Nĩ ũndũ ũrĩkũ ũngĩtuĩka hwaĩ-inĩ, na kĩla hwaĩ-inĩ ũkoiga, Nĩ ũndũ ũrĩkũ ũngĩtuĩka kĩmũthĩ, nĩ ũndũ wa wĩtigĩri wa ngoro yaku ũrĩa ũkwĩtigĩra, na nĩ ũndũ wa cioneki sya maitho maku iria ũkoona. Nĩ ũkaamĩũkĩthya we Mwathani kũndũ Misĩli thĩinĩ wa marikabu, thĩinĩ wa ĩla njĩla ĩrĩa ndoigĩte ndũkoongeela ĩngĩ kũmĩona ĩyo, na mũkaendithio kũu kũrĩ thũ syenyu kũndũ ndungata na ndungata cia aka, na ndũkaĩ ũla ũkũwĩ.

Ici nĩ macio ma kĩĩkanĩo kĩrĩa Mwathani eekĩrire Musa kũhaanda kũrĩ ana a Isiraeli thĩ-inĩ wa Moabu, tiga kĩĩkanĩo kĩrĩa eekĩire o kũu Horebu.

29

Na ndetithie Musa ana oonthe a Isiraeli, na ndetie kũ o, Ĩmwe mwonete ũla woonthe ekĩte Mwathani ĩ nthĩ ya Misili mbee ya ĩmwe kũ Farao na kũ andũ ake, na kũ nthĩ yake yoonthe, Mĩgeĩo ĩla mĩnene ĩrĩa maitho maku moonete, ũtũmi na maũndũ ma kũgegania manene mala. Na Mwathani Ngai ndaamĩheie moyo wa kũmenya, na maitho ma kuona, na matũ ma kũigua nginya ũmũthĩ ũyũ. Na nĩamũtongoeie mĩaka mĩongo ĩna werũ-inĩ, nguo cianyu itiathĩĩnĩkĩte, na iraatũ cianyu itiathĩĩnĩkĩte magũũ-inĩ manyu. Mũkate ti mwarĩa, ndibei na kĩnyũũ kĩnene ti

mwanyũa, nĩguo mũmenye atĩ Mwathani Ngai wanyu nĩ niĩ. Na mwokite nginya handũ haha, na Sihoni mũthamaki wa Heshiboni, na Ogu mũthamaki wa Bashani makiumĩte gũtũtũnga na mbaara. Na twathũkithie, na twĩĩ bũrũri wao, na ndĩĩnengee ĩna kĩlĩo kwa Rubeni, na kwa Gadi, na kwa nusu wa mũthemba wa Manase. Na mũkamenyeela kwĩka maũndũ mothe ma ndeto sya kĩĩkanĩo kĩĩ, nĩguo mũmenye mothe ũrĩa mũkeeka.

Inyui mwĩmĩte othe ũmũthĩ mbee ya Mwathani Ngai wanyu, atongoi anene a mĩthemba yanyu, na kĩama kĩa athuuri anyu, na atuithania anyu, na andĩki anyu, mũndũ wothe wa Isiraeli, Aka atumia anyu, na ciana cianyu, na mueni ula uli katikati ka kambi yanyu, kuuma kwa mutemei wa ngu wanyu nginya kwa mutwai wa mai wanyu, kũhĩtũka thĩinĩ wa kĩĩranĩo kĩa Mwathani Ngai wanyu, na thĩinĩ wa irumi ciake, ta ũrĩa wothe Mwathani Ngai waku ekaga nawe ũmũthĩ, Nĩguo atũme ũime wĩ andũ akwe, na we ũkava Ngai waku, ta ũrĩa aakwĩire, na ta ũrĩa eehĩtire kũrĩ maithe maku Iburahĩmu na Isaaka na Jakobo. Na ti ĩmwe mwene nĩndĩhaanda kĩĩkanĩo kĩĩ na kĩũmĩo kĩĩ. No na kũ ala arĩa marĩ haha hamwe na ĩmwe ũmũthĩ mbee wa Mwathani Ngai witũ, na kũ ala arĩa matarĩ hamwe na ĩmwe haha ũmũthĩ.

Nĩgũkorwo inyuĩ nĩmũĩ ũrĩa twatũũrire bũrũri wa Misiri, na ũrĩa twahĩtũkire gatagatĩ ka ndũrĩrĩ iria mwahĩtũkire. Na mwone maũndũ ma thũũ mao, na mĩhianano yao, mũtĩ na ihiga, betha na thahabu, ĩrĩa ĩrĩ kũrĩ o. Ndakĩĩ mũndũ ũmwe arĩ thĩinĩ wanyu mũndũ mũme, kana mũndũ mũka, kana mũthemba wa

maithe, kana mũhĩrĩga, ũrĩa ngoro yake nĩyagarũkĩte kuuma kũrĩ Mwathani Ngai wanyu, maathiĩte kũtungatĩra ngai sya ndũrĩrĩ isĩ, ndakĩĩ mũndũ ũmwe arĩ thĩinĩ wanyu mũri ũkũmea ĩlũ thĩinĩ wa nyongo na ũũrũ, Na nĩkahaana angĩthikĩĩa ciugo cia irumi ici, na eĩĩe na ngoro-inĩ wake akiuga atĩrĩ, Ũtheru nĩũnginyĩĩkĩra, nĩgũkorwo ngũthiĩ na ũhĩtia wa ngoro yakwa, nĩguo mũhĩtia ndakaniine mũtarĩ na ihĩtia. Tii tii nĩekwenda Ngai kũmũtethya, no ũndũ hĩndĩ ĩyo nĩĩkavika marakara ma Mwathani na kĩyo kĩa we thĩinĩ wa mũndũ ũla, na nĩikanyiitana na we syĩthĩo syothe sya kĩrĩkanĩro kĩu, iria syandĩkĩtwe thĩinĩ wa ĩbuku ĩyo, na nĩakathũkia Mwathani ĩtwa yake kuuma kũu mũtĩ wa ithuĩ. Nake Mwathani nĩakamuamũla nĩ ũndũ wa maũndũ mooru kuuma kũrĩ ciana ciothe cia Isiraeli, kũringana na irumi ciothe cia kĩrĩkanĩro iria ciandĩkĩtwo thĩinĩ wa ibuku rĩa watho ũyũ.

Na makoiga kĩtheka kĩngĩ ana au anyu, ala makaũkĩa thutha wanyu, na mũndũ wa ngendo ũla ũngĩoka kuuma thĩ kũla kũũ, na makona mĩthemba ya thĩ ĩyo na mĩmũ yayo, ĩrĩa Mwathani atũmĩte ĩmĩkĩthĩe. Kĩũmbe kĩa kuuma igũlũ na chumvi kũcinĩtwe, ĩthĩ yothe ya kĩo ndĩkahandwo mbeu, na ndĩkamela, na ndĩkamele kĩndũ kĩa kĩlĩlĩ igũlũ wa yo. Ta ũla Sodoma na Gomora, Adama na Seboimu, iria Mwathani aathũkĩtie na maũndũ ma ũũkĩ na maũndũ ma ũlakwa. Na ndũĩĩ syothe ikwĩa, nĩ kĩĩ kĩtũmĩte Mwathani eke ũũ thĩ ĩno? Nĩ ũũkĩo ũrĩkũ wa maũũ ũũ mũnene? Na makoiga atĩ nĩmatiĩte kĩĩkanĩo kya Mwathani Ngai wa maithe mao, kĩrĩa eekĩire na maithe mao rĩrĩa aamarutĩte kuuma bũrũri wa Misiri, Na ĩthiĩte,

nĩmatungatĩte ngai ĩngĩ, ala mataamanyĩte, kana ndaamĩgaĩte o. Na nĩ ũndũ ũcio akĩrakara na marakara Mwathani igũrũ wa thĩ ĩyo kũmĩrehithĩya igũrũ wayo irumi ciothe iria ciandĩkĩtwo thĩĩinĩ wa ibuku rĩa watho ũyũ. Na Mwathani akĩmaũkĩthya kuuma thĩ wao na maũkĩo na ũũru na ũũru mũnene mũno, na akĩmaingata thĩ ĩngĩ ta ũmũthĩ.

Ĩndũ syĩthũkĩte nĩ sya Mwathani Ngai witũ, na syĩthũkĩte nĩ syĩtũ na sya ciana syĩtũ nginya tene, nĩguo tũike yothe mĩario ya watho ũyũ. Ĩndũ syĩthũkĩte nĩ sya Mwathani Ngai witũ, na syĩthũkĩte nĩ syĩtũ na sya ciana syĩtũ nginya tene, nĩguo tũĩke mothe macio ma watho ũyũ.

30

Na nĩkahaana ta ũngĩũka wĩthĩ waku maũndũ mothe maya, kĩlathimo na kĩlumi, kĩla ndakũheete mbee ya ũthiũ waku; na ũkaamĩtĩkĩla thĩĩinĩ wa ngolo yaku thĩĩinĩ wa ndũĩme syothe, kũla Mwathani angĩkũhurunjĩla kũu. na ũkagarũka kũrĩ Mwathani Ngai waku, na ũkathikĩrĩria mũgambo wake kũringana na syĩndũ syothe iria niĩ ndĩkwatha ũmũthĩ, na ngoro yaku yothe, na mũũyũ waku wothe, Na Mwathani nĩakahoonia mehia maku, na nĩakakuonia tha, na ĩngĩ nĩakakuũngania kuma kũrĩ ndũrĩrĩ ciothe, kũrĩa Mwathani aakwahũũririe kuo. Angĩ ũmbũasyo waku ũkoima mũthia wa ĩulu kũthiĩ mũthia wa ĩulu, kuuma kũu Mwathani Ngai waku nĩakakũũngania, na kuuma kũu Mwathani Ngai waku nĩakakwoya. Na nĩakaũingĩthya wĩwe

Ngai waku kuuma kũu thĩinĩ wa thĩ ĩyo yĩa ĩkĩgayĩwa nĩ maithe maku, na ũkaĩgaya ĩyo, na wega wĩwe ũkaĩkwa, na ũingĩ wĩwe ũkaĩkwa ũkĩla maithe maku. Nĩ Mwathani nĩakatheria ngoro yaku na ngoro ya nzaĩa yaku, nĩguo wendage Mwathani Ngai waku na ngoro yaku yothe na mũũyũ waku wothe, nĩguo ũtũũe muoyo.

Na Mwathani Ngai waku nĩakaheana ilumi ici igũrũ wa thũ ciaku, na igũrũ wa arĩa makũthũĩte, arĩa makũingatithĩtie. Na wĩwe ũkagarũka na ũkaigua mũgambo wa Mwathani Ngai waku, na ũkeka maathĩko make, mothe ĩrĩa nĩndakwathĩa wĩwe ũmũthĩ. Na nĩakaakũvathya we Mwathani Ngai waku thĩinĩ wa wĩla wothe wa moko maku, thĩinĩ wa ciana cia nda yaku, na thĩinĩ wa ciana cia ngombe syaku, na thĩinĩ wa macialo ma thĩ yaku, nĩ ũndũ nĩakavũka Mwathani Ngai waku kũkena igũlũ waku ũthĩ wa maũndũ mega, o ta ũla ekenie igũlũ wa maithe maku. Aũ ũthikĩĩye mũgambo wa Mwathani Ngai waku, kũikala maathani make, na mawatho make, na matuĩko make marĩa mandĩkĩtwe thĩinĩ wa ĩbuku ya watho ũyũ, aũ ũgarũke kũrĩ Mwathani Ngai waku kuuma ngoro yaku yothe na kuuma roho yaku yothe. Nĩgũkorwo ĩtua ĩno ĩrĩa ndĩkwĩra ũmũthĩ, ti nene mũno, kana ndĩ kũraya na waku. Tii kũu igũlũ ĩlĩ igũlũ, kũuga, Nũũ akahaĩka ithuĩ kũu igũlũ, na akamĩoya ithuĩ yĩo, na mekuĩgwa yĩo tũkeka? Ndĩ mũno kũu mbee wa iia, kwĩĩa, Nũũ ũkaaĩa ithuĩ kũu mbee wa iia, na oya ithuĩ ĩyo, na thikĩa ithuĩ ĩyo, na tũkeeka? Kiĩ kĩĩ hakuhĩ na wĩwe nĩ kĩana kĩa mũno mũno kanua-inĩ waku, na ngoro-inĩ waku, na moko-inĩ maku ũkĩĩka.

Ona, nĩndĩkũĩte mbee ya ũthiũ waku ũmũthĩ ũtũũmi na kĩkuũ, kĩega na kĩũũru. Aingĩ ũthikĩĩe maathani ma Mwathani Ngai waku, marĩa nĩndĩkwathana ũmũthĩ, wendete Mwathani Ngai waku, ũthiĩ na njĩla syake syothe, na ũmenyeele mawatho make na matuĩko make, na nĩmũkaĩthya, na nĩmũkaingĩha, na Mwathani Ngai waku nĩakamũathima thĩ yothe ĩrĩa mũkatonya kũu kũĩgaya. Na angĩ nĩũkehea ngoo yaku, na ndũkathikĩĩye, na ũhĩtĩtie ũhooe ngai syĩngĩ na ũitungatĩe, Ndĩkwĩla ũmũthĩ atĩ nĩmũkaniinwo na mũtikaĩkala matukũ maingĩ thĩ-inĩ ĩrĩa mũrathĩĩra Jorodani kũmĩgaya.

Ndĩmwĩthĩtya ũmũthĩ igũlũ na thĩ, ũmĩ na gĩkuũ nĩndĩmũheete mbee yanyu, kĩlathĩo na kĩlũmĩo, thũla ũmĩ, nĩguo mũtũũle inyuĩ na ciana cianyu, Kwendana Mwathani Ngai waku, kũthikĩĩa mũkano wake, na kwĩnyiitĩĩa nake, nĩ ũndũ ũyũ nĩ ũtũũmi waku na ũtali wa matukũ maku, kũikala igũlũ wa thĩ ĩla Mwathani eehĩtie aciari aku Ibulaĩmu na Isaaka na Jakobo kũmĩhe o.

31

Na Musa nĩamaliĩsya kwĩĩa maũndũ mothe mau kũrĩ ana othe a Isiraeli. Na akĩĩra kũrĩ o atĩrĩ, Ndĩ na mĩaka igana na mĩongo ĩĩrĩ ũmũthĩ, ndingĩhota o na tene kũingĩra na kũũma, nake Mwathani nĩanjĩĩrire atĩrĩ, Ndũkaringa Jorodani ũyũ. Mwathani Ngai waku ũla ũthiiaga mbee yaku, nĩwe ũkaaniina ndũrĩrĩ ici mbee yaku, na nĩũkagaya ũthaka wao, na Joshua ũla ũthiiaga mbee yaku, ta ũrĩa Mwathani aarĩtie. And Mwathani Ngai waku

nĩekwĩka kũrĩ o ta ũrĩa eekire Sihoni na Ogi, athamaki eerĩ a Aamori, arĩa maarĩ mũrĩmo wa Jorodani, na bũrũri wao, ta ũrĩa aaniinire. Na Muumithya akamanenga kũmĩ, na mũkeka kũo ta ũla ndamwathĩte. Gĩa na ũũmĩ na ũgĩe na hinya, ndũkamakae, kana ũthũke, kana ũinĩke nĩ ũndũ wao, nĩgũkorwo Mwathani Ngai waku nĩwe ũthiiaga mbee hamwe na inyuĩ arĩ thĩinĩ wanyu, ndagakũtiga kana akũtiganĩrie. Na Musa nĩetĩte Joshua na akĩmwĩa mbee ya Isiraeli wothe, Ĩkia ngũũ na ũme ngalĩ, nĩgũkorwo wee nĩũkathiĩ mbee wa andũ aya ũingĩe bũrũri ũrĩa Mwathani eehĩtĩire maithe manyu kũmahe, na wee nĩũkamagayania. Na Muumbi ũla ũthiiaga na wĩ ndakamĩa wĩ, kana ndagatiga wĩ; ndũkamakye, kana ndũkavĩe na ũũa.

Na Musa nĩandĩkithie ciugo cia watho ũyũ thĩinĩ wa ĩbuku, na akĩhe athĩnjĩri-Ngai arĩa maarĩ ana a Lawi, arĩa makuuaga ithandũkũ ya kĩrĩkanĩro kya Mwathani, na athuuri a ana a Isiraeli.

Na Musa nĩamaathire mũthenya ũcio, akiuga atĩrĩ, thutha wa mĩaka mũgwanja wakathi wa mwaka wa kwoheithio thĩinĩ wa mũthenya wa nzĩa, Rĩrĩa Isiraeli wothe magĩthiĩ hamwe kũonekana mbee ya Mwathani Ngai wanyu, handũ o harĩa Mwathani agathuura, nĩmũkathoma watho ũyũ mbee ya Isiraeli wothe matũ-inĩ mao. Ũthĩ ũngananĩĩsye andũ, aanaume na aka na ciana na mũndũ wa kũngĩ ũla ũ matũũla-inĩ manyu, nĩguo maigue, na nĩguo methe kwĩtigĩla Mwathani Ngai wanyu, na nĩmakaigua kũĩka mothe macio ma watho ũyũ. Na ciana syao ĩsyĩa syĩtamendete, nĩsyĩkaigua, na nĩsyĩkamĩya gwĩtigĩla

Mwathani Ngai waku matuku mothe ala maingi syĩkala igũlũ wa thĩ, kũlĩa ĩla ĩmwe mũluka Jorodani kũu kũgaya ĩyo.

Na akĩuga Mwathani kũrĩ Musa, Ona nĩmakuhĩrĩirie matukũ ma gĩkuũ kĩaku, ĩta Joshua, na mĩime thĩ kũrĩ mĩrango ya hema ya ũira, na nĩngwatha we. Na agĩthiĩ Musa na Joshua thĩinĩ wa hema ya ũira, na makĩrũgama thĩ kũrĩ mĩrango ya hema ya ũira. Nake Mwathani akĩikũrũka arĩ thĩinĩ wa ĩũ, akĩĩma hakũhi na mũrango wa hema ya ũira, nakĩo gĩtugĩ kĩa ĩũ gĩkĩĩma hakũhi na mũrango wa hema ya ũira. Na akĩĩte Mwathani kũrĩ Musa, ona ĩĩ ũ ũkomaa na baba aku, na kũũkĩa andũ aya nĩmakaũthya na thutha wa ngai cia andũ angĩ cia thĩ ĩyo andũ aya matoonya, na nĩmakandiika, na nĩmakaũnia kĩrĩkanĩro kĩa me, kĩrĩa ndathondekete kũrĩ o. Na nĩngĩũrakaa ũũru kũrĩ o, na ndĩmatũme mũthenya ũcio, na nĩngĩmatiganĩria o, na nĩngĩgarũra ũthiũ wakwa kuuma kũrĩ o, na ĩgaatuĩka kũrĩĩo, na makaamũona maũndũ mooru maingĩ na mathĩĩna, na ekuuga mũthenya ũcio, Nĩ ũndũ Mwathani Ngai wakwa ti arĩ thĩinĩ wakwa, maũndũ macio mooru nĩmanyonete. Nĩ na kuũa kuũa nĩngakuũa uso wakwa kũma kũo mũthenya ũla, nĩ ũndũ wa maũndũ mothe maũũ marĩa meekĩte, nĩgũkorwo makuũĩte kũrĩ ngai cia andũ angĩ.

Na rĩu andĩka maũndũ ma nyĩmbo ĩno, na mũmanyithie ana a Isiraeli, na mũmĩĩkĩe thĩinĩ wa kanua kao, nĩguo ĩtuĩke kũrĩ niĩ nyĩmbo ĩno mbee wakwa ĩkĩũmbũũria thĩinĩ wa ana a Isiraeli. Nĩngũmaingĩithya nĩ ũndũ o maingĩe thĩinĩ wa thĩ ĩyo njega, ĩyo ndehĩtie maithe mao kũmahe o thĩ ĩyo ĩthereraga ũũmĩ na ũũkĩ,

na nĩmakarĩa, na maahĩĩtie nĩmakahũũna, na nĩmakagarũrũka igũrũ wa ngai cia kũngĩ, na nĩmakamatungatĩra, na nĩmakaandakaria, na nĩmakaananga kĩrĩkanĩro kĩakwa. Na nĩĩkanyithĩtwo nyĩmbo ĩno mbee wa ũthĩ ũkĩũmbũa, ti nĩgũkorwo ndĩkariĩkanĩwa kuuma kanua kao, na kuuma kanua ka mbeu yao, nĩ nĩndũĩ ũũru wao, ũrĩa wothe mekaga haha ũmũthĩ, mbee wa kũmaingĩthia thĩinĩ wa thĩ ĩla njega, ĩrĩa ndehĩtĩire maithe mao.

Na Musa nĩandĩkĩte ũina ũyũ mũthenya ũla, na akĩũrutĩa ana a Isiraeli. Na aathĩte Joshua, na akĩmwĩa, Ũmia ngoo na ũgĩe na hinya, nĩgũkorwo wĩ nĩwe ũkaingĩthya ana a Isiraeli thĩinĩ wa thĩ ĩla Mwathani eehĩkĩte kũo, na we nĩakoona na wĩ.

Rĩĩa Musa aamaliĩie kwandĩka ciugo syothe sya watho ũũ thĩinĩ wa ĩbuku nginya mũthia, Na nĩaathire Alawi arĩa makooya ithandũkũ ya kĩrĩkanĩro kya Mwathani akĩmeera, Mwĩtie ĩbuku ya watho ũyũ, mũkaĩika mwena-inĩ wa ithandũkũ ya kĩĩkanĩo kya Mwathani Ngai wanyu, na ĩkaĩ kũu thĩinĩ waku ĩtuĩke ũira. Nĩgũkorwo nĩ niĩ nĩndĩmenyete ũũkĩĩ waku, na ngingo yaku ĩrĩa mĩũmu, tondũ o na niĩ ndĩ mũoyo hamwe na inyuĩ ũmũthĩ, mũkoretwo mũkĩrema mũkĩũkĩĩa kũrĩ Ngai, atĩa ti na thuutha wa gĩkuũ kĩa me? Ongananiai kũ niĩ atongoi a mĩthemba yanyu, na athuuri anyu, na atuithania anyu, na andĩki anyu, nĩguo nĩngwaria thĩinĩ wa matũ mao macio mothe ma ũhoro ũyũ, na nĩndĩmbĩĩthya kũrĩ o itina na thĩ. Nĩndamanya nĩgũkorwo ũthĩa wa gĩkuũ kĩa me mũkeeka ũtarĩ wa kĩhooto, na mũkeeheea kuuma ũthĩa ũrĩa ndamwathire, na ĩkaamũkorana ĩmĩ cia ũũru

ũthĩa wa matukũ, nĩgũkorwo mũkeeka ĩmĩ cia ũũru mbee wa Mwathani, kũmũrakaria nĩ mawĩra ma moko manyu.

Na Musa nĩaariie thĩinĩ wa matũ ma ĩkundi yothe ciugo cia ũina ũyũ nginya mũthia.

32

Thikĩĩa itina matu, na nĩngwĩĩa, na ĩthĩ ĩthikĩe maũndũ ma kanua wakwa. Kĩetĩkwe ta mbua ũndũ ũrĩa ndĩraaria wakwa, na ĩikũrũke ta ime ciugo ciakwa, ta mbura ĩrĩ igũrũ wa nyeki, na ta thua ĩrĩ igũrũ wa nyeki. Tondũ ndeetire itina rĩa Mwathani, heai Ngai witũ ũnene. Ngai, ĩla syĩa syake syĩ cia ma, na nzĩa syake syothe nĩ matuĩko, Ngai nĩ mwĩthĩkĩku, na ndakĩĩ ũtaĩthĩku, nĩ mũthĩngĩ na mũtheu Mwathani. Nĩmehĩtie, ti ciana ciake cia kũnengwa, no nĩ kĩũmbe kĩa ũkũũ na kĩa ũthũku. Ici Mwathani mũndũkĩthya ũguo? Ũguo andũ a ũkĩĩ na matĩ a ũũi? Ti we ũyũ thĩa waku wakwonia na akũthondeka na akũũmba? Ĩkumbukani matuku ma tene, mũmenye mĩaka ya nzaa syĩthĩ. Ũũia ithe waku na nĩakakwĩa, atumĩa aku na nĩmakaũkwĩa.

Rĩrĩa Ũrĩa Ũtũũgĩĩte Mũno aagayanĩte andũ, o ta ũrĩa aahurunjĩte ana a Adamu, nĩahaandire mĩhaka ya andũ kũringana na mũigana wa atũmwo a Ngai. Na kyavikĩĩe mũndũ wa Mwathani andũ ake Yakobo, kĩthimo kya ũtuĩ wake Isiraeli. Nĩamũtethĩtie werũ-inĩ, kũu nyoota-inĩ wa ũũmu wa kũhĩa, thĩ-inĩ ĩtarĩ na maaĩ. Nĩamũthiũrũrũkĩirie na akĩmũruta, na

akĩmũrangĩra ta mũirĩtu wa riitho. Ta ũndũ ndeke ya nziu ĩvikaga itara yayo, na igũlũ wa tũnũnũ twayo ĩendete, ĩtambũlũkĩte mambawa mayo ĩkĩamũkĩla, na ĩkĩoya igũlũ wa mĩongo yayo. Mwathani we mwene nĩwe watongoie o, na ti waĩ hamwe nao ngai wa ngeni. Nĩamainũkĩtie kũũ ũũ wa hinya wa thĩ, nĩamaheanĩtie macialo ma mĩgũnda, nĩmanyuĩte ũũkĩ kuuma ihiga-inĩ, na maguta kuuma ihiga-inĩ ĩkũmĩte. Butter ya ngombe, na ivia ya ngondu, hamwe na maguta ma tũtũũ na ndũũme, ciana cia ndegwa na mbũũi, hamwe na maguta ma ini ma ngano, na thakame ya mizabibu nĩanyuĩte ndibei. Na Jakobe alĩĩle na aiyũĩle, na ũla wendete atũmĩle, anone, aũmie, akũũe, na atĩĩte Ngai ũla wamũmbĩte, na aũkĩte kũma kũrĩ Ngai mũhonokia wake.

Nĩmandakĩthĩtie nĩ ũndũ wa kũũ ngeni, na thĩinĩ wa maũndũ mao marĩa marĩ magigi nĩmandakĩthĩtie. Nĩmaathaiĩte ngoma, na ti Ngai, ngai iria mataamenyete, nĩngi sya ũmũthĩ nĩmokĩte, iria maithe mao mataamenyete. Ngai ũla wakũvyatithie ũmũtiie, na ũkĩivia Ngai ũla ũkũkũlĩsya.

Na Mwathani onile, na akĩĩ na ũũmĩ, na akĩakalĩwa nĩ ndakwa nĩ ũndũ wa ana ake na aala ake. Na akĩuga atĩrĩ, Nĩngũgarũra ũthiũ wakwa kuuma kũrĩ o, na nĩngaonia kĩrĩa kĩkaavĩka kũrĩ o matukũ-inĩ ma kũũma, nĩgũkorwo kĩũmbe nĩ kĩogome, ana arĩa matarĩ na wĩtĩkio thĩinĩ wao.

O manyũmbĩsĩe nĩ ũũ wa kũũ Ngai, manakĩthĩa nĩ mĩhianano yao, na nĩo nĩngamanyũmbĩsya nĩ ũũ wa kũũ ndũĩka, nĩ ndũĩka

ĩtana ũũĩ nĩngamakĩthĩa. Nĩgũkorwo mwaki nĩwakĩtie kuuma kũrĩ ũũru wakwa, ũkaũthya kũthiĩ mbĩĩ kũu kĩĩ, ũkalia thĩ na syĩthĩo syayo, ũkavutia mĩthingi ya itũũra. Nĩngonganĩa maũndũ moũru thĩĩinĩ wao, na mĩguĩ yakwa nĩngamĩthũmĩa kũmahũũrana nao. Mekũthĩĩa nĩ ngaa na kũlĩa kwa nyonyi, na mũthĩĩno wa mũgongo ũtangĩhonia, magego ma nyamũ cia gĩthaka nĩngũmatũmĩra kũrĩ o, hamwe na ũũru wa iria ikũũrũũraga thĩ. Kuuma nja ĩkamaĩthya mwana wĩthĩ andũ ala, na kuuma kũ ndũma sya kũĩka indo, wĩtigĩo, mũndũ mũthaka ĩndĩ na mũirĩtu ũtaathiĩ na mũndũ, mwana ũkũnyua, ĩndĩ na mũthee mũkũũ. Ndethie, nĩngũmahurũra, na nĩngũtũma kĩririkano kĩao kĩthire gatagatĩ ka andũ. Aithĩ ti nĩ ũndũ wa maĩa ma thũ, nĩguo matikae kũthiĩ mbee, nĩguo matikanĩĩthĩe hamwe ala mũthũũni, matikae kwoiga, Kĩoko kĩitũ kĩa nthĩ, na ti Mwathani, nĩkyo ekĩte ici syothe.

Ndũndũ ĩla ĩtethĩte ũtaũni, na ti ĩĩ na ũmenyo thĩĩinĩ wao. Tii meeciilie kũmanya; nĩmakĩe ĩno ndĩ ya ũkũũ. Atĩa ũmwe nĩakaingatithya ngĩĩi, na elĩ nĩmakaingatithya ikũmi cia ngĩĩi, angĩkorwo ti Ngai nĩawendithie o, na Mwathani nĩamaneie o? Nĩgũkorwo ti ĩrĩ ta Ngai witũ ngai syao, na thũ syitũ syĩ itaũĩ. Kuuma nĩguo mũtĩ wa mĩthabibũ wao nĩ wa Sodomu, na rũkonge rwao nĩ rwa Gomora, thabibũ yao nĩ thabibũ ya nyongo, kĩmanjĩ kya ũũrũ kũrĩ o. Wrath wa nzoka nĩ ndibei yao, na wrath wa thumu ũtangĩthoneka. Tiguo ona ũndũ ũyũ nĩũkũnganyĩtwe kũũ kwakwa, na nĩũmbatĩtwe thĩĩinĩ wa makũmbũ makwa? Mũthenya wa kĩĩhĩo nĩngaĩhĩa, ĩla kũgũũ kwao kũkaanangĩka, nĩ ũndũ mũthenya wa mwanangĩko wao

ũkuhĩ, na ũhaarĩĩrie inyuĩ. Nĩgũkorwo Mwathani nĩakuua itua kũrĩ andũ ake, na igũrũ wa ndungata ciake nĩakahoorererio, nĩonire nĩgũkorwo nĩmanyiihĩtie, na maathirĩte hinya thĩinĩ wa kũrehithio, na makaaga hinya. Na Mwathani akiuga, kũ nĩ ngai syao, ĩrĩa mekwĩkĩtie ũgwatanĩo nacio? Ala mũno wa maguta ma maũndũ mao ma kũũthaiwa mwarĩĩaga, na mwanyuaga ndibei ya manyunyĩzĩo mao; nĩmokĩe na mamũteithie na matuĩke amũgitĩri. Onai onai atĩ nĩ niĩ ndĩ, na ti ĩlĩ Ngai ila niĩ. Niĩ nĩngaũlaga, na kũtũũla nĩngwĩka, nĩngavũtha, na niĩ nĩngaonia, na ti ĩlĩ ũla ũkaũthũũla kuuma moko-inĩ makwa. Nĩgũkorwo nĩngoya guoko gwakwa kũrĩ igũrũ, na nĩngwĩhĩta na guoko gwakwa kwa ũrĩo, na nĩngoiga, nĩndĩ muoyo nĩ niĩ nginya tene, Nĩgũkorwo nĩngathĩa ta ũmeme rũhiũ rwakwa rwa mbaara, na moko wakwa nĩũkũmbatĩa ũtuanĩri, na nĩngahe ĩla ya kũhĩtithio kũrĩ thũ, na kũrĩ arĩa manethĩĩte nĩngahe ĩla ya kũhĩtithio. Nĩngũtũma mĩguĩ yakwa ĩũĩwe nĩ thakame, na rũhiũ rwakwa rwa nondo nĩrũkũlya nyama ĩthondekete na thakame ya arĩa maguĩte na ũtahe kuuma mĩtwe ya aathi a thũ.

Kenaai mailu hamwe na we, na nĩmamũinamĩĩe we andũ othe ma ũtũmwa wa Ngai. Kenaai ndũĩma hamwe na andũ aake, na nĩmeyũmĩsye we ana othe a Ngai, nĩũndũ thakame ya ana aake ĩĩhĩĩĩsya, na nĩakehĩĩĩsya na akĩĩhĩa ũũĩ kũrĩ thũ, na kũrĩ arĩa mamũthũĩte akamĩĩhĩa, na Mwathani nĩakathambya thĩ ya andũ aake.

Na Musa nĩandĩkithie wimbo ũyũ mũthenya ũla, na akĩũthomithia ana a Isiraeli, na Musa nĩatoonyie, na akĩaria

maũndũ mothe ma watho ũyũ thĩinĩ wa matũ ma andũ, we mwene na Joshua wa Nun. Nake Musa akĩa kwaria kũrĩ andũ othe a Isiraeli. Nĩ akĩĩa kũrĩ o, Mwĩthĩkĩei ngoo yenyu igũrũ wa maũndũ mothe ma ũhoro ũyũ, ĩrĩa nĩndĩmũũmbũĩria ũmũthĩ, ĩrĩa mũkaathana aanake enyu kũmenyerera na gũĩka maũndũ mothe ma ũhoro wa watho ũyũ. Nĩgũkorwo ti kiugo kĩa tũhũ kĩĩ kũrĩ inyuĩ, nĩgũkorwo ũyũ nĩguo mũtũũrĩre wanyu, na nĩ ũndũ wa kiugo kĩĩ mũgaatũũra matukũ maingĩ igũrũ wa thĩ, kũrĩa inyuĩ mũraringa Jorodani kũu kũgaya igai. Na Mwathani akwĩa Musa mũthenya ũcio, akĩuga, Ambata ũthiĩ kĩĩma-inĩ kya Abarim, kĩĩma kĩĩ kya Nabau kĩla kĩlĩ thĩinĩ wa Moabu kũlingana na ũthyo wa Jeriko, na wone thĩ wa Kanaani, ũla nĩndĩkũhe ana a Isiraeli, Na ũkua kĩĩma-inĩ kĩla ũthiĩ kũu, na ũnyiitane na andũ aku, o ta ũrĩa kwakuĩte Aaroni mũũ wa waku kĩĩma-inĩ kĩa Hori, na akĩnyiitana na andũ aake. Nĩ ũndũ mwathĩire kiugo kĩakwa thĩinĩ wa ana a Isiraeli igũrũ wa maaĩ ma ngũĩ kũu Kadeshi thĩinĩ wa werũ wa Sini, nĩ ũndũ mũtiatherie thĩinĩ wa ana a Isiraeli. Mbee ũkona nĩũkona nthĩ ĩyo, na kũu ndũkatonya.

33

Na ĩno nĩyo kĩlathimo kĩrĩa Musa mũndũ wa Ngai aathĩmire ana a Isiraeli mbee ya gĩkuũ kĩake. Nĩ ndatuĩte, Mwathani kuuma Sinai nĩokĩte, na nĩonekete kuuma Seiri kũrĩ ithuĩ, na nĩahiũhĩte kuuma kĩrĩma-inĩ kĩa Parani, hamwe na makũmi ma ngiri ma Kadeshi, kuuma moko-inĩ make ma ũrĩo atumiwa marĩ hamwe nake. Na akũũngĩa andũ aake, na othe arĩa maamũrĩtwo nĩ

moko maku, na aya nĩ aku, na akĩamũkĩra ciugo ciake. Mumo ũrĩa Musa watũmĩĩe nĩ ũtuĩko wa ithembe cia Jakopo. Na nĩkahaana thĩinĩ wa ũrĩa wendete mũthamaki, rĩrĩa athamaki a andũ makaonganĩĩtwo hamwe na mĩhĩrĩga ya Isiraeli. Rubeni atũũle, na ndakae kũkua, na akorwe mũingĩ ũtai-inĩ.

Na ĩno nĩ ya Juda, thikĩĩria Mwathani mũgambo wa Juda, na ũũke kũrĩ andũ ake, moko make nĩmakamũthũũrania, na ũkatuĩka mũmũteithia kuuma kũrĩ thũ ciake.

Na kũrĩ Levi akĩuga, Heai Levi ũthingu wake ũtaũku, na ma wake kũrĩ mũndũ ũrĩa mũtheru, ũrĩa maamũgeria kũu mũgeria-inĩ, makĩmũruma igũrũ wa maaĩ ma ngarari. Ũla wĩĩte ithe na nyina atĩ, Ndionete we, na andũ a nyũmba yake ndamenyete, na ana ake amatigana nao, nĩakũũte ciugo syaku, na kĩĩkanĩo kyaku nĩakĩĩte. Nĩmakonania mawatho maku kũrĩ Jakobũ, na watho waku kũrĩ Isiraeli, nĩmekĩa ũbani thĩinĩ wa marakara maku hĩndĩ ciothe ĩgũrũ wa kĩgongona kĩaku. Mũthambĩĩe, Mwathani, ũũmĩ wake, na ũtĩkĩe mĩĩmo ya moko make, ũũnange nũmba ya thũ iria imũũkĩĩle, na ala mamũthũĩte matikoimũke. Na kũrĩ Benjamini akĩĩra, mwendetwe nĩ Mwathani nĩagaikaa ethĩkĩte, na Ngai nĩamũkĩĩa igũrũ wake mĩthenya yothe, na gatagatĩ ka ciande ciake nĩahũũririe.

Na kũrĩ Jusufu akĩĩra atĩrĩ, kuuma kũrĩ kĩrathimo kĩa Mwathani thĩ yake, kuuma kũrĩ mahinda ma igũrũ, na ime, na kuuma kũrĩ ithima cia kũrĩa kũriku mũno, na kũlingana na ithaa ya macialo ya njĩla cia ĩthwa, na kuuma kũrĩ miũngano ya mĩeli, Kuuma

nthĩ ya igũrũ ya iĩma kĩambĩĩo, na kuuma nthĩ ya igũrũ ya tũtũũma twa ĩla na ĩla. Na kũlingana na ĩthaa ya thĩ ya kũiyũa, na icio ciĩtĩkĩĩku kũrĩ ũrĩa wonekete thĩĩni wa kĩhinga-kĩa-mwaki nĩioke igũũ mũtwe wa Jusufu, na igũũ wa ndigĩtĩ akĩgĩĩo ngome igũũ wa aĩna ao. Mũthĩ wa mbee wa ndegwa ũthaka wake, mĩkũngũ ya mũthĩ wa mũkũngũ ũmwe nĩyo mĩkũngũ yake, na mĩkũngũ ĩyo nĩakathũũra ndũrĩrĩ hamwe, nginya kuuma mũthia wa thĩ, ici nĩ ikũmi cia ngiri cia Efuraimu, na ici nĩ ngiri cia Manase. Na kũrĩ Zebuluni akĩĩra atĩrĩ, kena Zebuluni ũkĩuma-inĩ waku, na Isakaru thĩinĩ wa hema ciake. Ndũndũ nĩikaananga, na mũkayĩta kũu, na mũkaũthĩa kũu ũthĩo wa ũthingu, nĩ ũndũ ũtonga wa iia nĩũkamũkũũa, na wooria wa andũ a ndwere-inĩ ya iia.

Na kũrĩ Gadi akĩuga atĩrĩ, Ũrathimĩtwe ũrĩa ũnenetheya Gadi; ta mũrũũthi nĩehũũkĩte, onanĩte kĩvoko na mũthamaki. Na onete maciaro make, nĩ ũndũ kũu nĩkwagayanĩtwo thĩ ya aathi makonganĩte hamwe na atongolia a andũ, ũthingu Mwathani ekĩte, na ciira wake hamwe na Isiraeli.

Na kũrĩ Dan erire atĩrĩ, Dan nĩ mwana wa nduĩ, na nĩakaũmbũka kuuma Basani. Na kũrĩ Nafutali akĩuga atĩrĩ, Nafutali arĩ na ũiyũũ wa maũndũ marĩa mendekawa, na nĩaiyũũe kĩrathimo kĩa Mwathani; nĩakagaya iria na mwena wa gũthini. Na kũ Asheri ndeetie, ũthimĩtwe kuuma kũ ciana Asheri, na nĩakaĩa mwendeku kũ alũme ake, nĩakavoya mũ mũta kĩgũũ kyake. Kĩgano na shaba nĩkyo kĩndĩa kĩake, na ta ũrĩa mathiku maku matarĩĩ, noguo ũũme waku ũkaũa.

Ndĩ ĩlĩ ta Ngai wa ũla wendete, ũla ũkũthĩĩa igũlũ wa kũkũteithia, na ũla mũnene wa ĩtina. Na Ngai nĩakakũhumbĩa kĩambĩĩo-inĩ, na ũndũ wa hinya wa moko make ma tene na tene, na nĩakaingatia thũ kuuma mbee yaku, akiuga, Ũthiĩe. Na Isiraeli nĩagatũũra wĩ mwĩhoko, we mwene igũrũ wa nthĩ ya Jakobo, igũrũ wa ngano na ndibei, na matu nĩmakaũmĩa kũrĩ ĩwe na ime. Ũrathimĩtwo wĩwe Isiraeli, nũũ ũhaana ta wĩwe andũ maĩ maokethawa nĩ Mwathani? Nĩakamũkĩngĩla ũmũteithĩi waku, na ĩla ũhiũ wa njola nĩ kwĩtĩĩa kwaku, na nĩmakaakũheenia thũ syaku, na wĩwe ũkaandĩka ĩngingo syao.

34

Na Musa nĩambĩĩile kuuma Arabothi ya Moabu nginya kĩĩma-inĩ kĩa Nabau, nginya mũtwe wa Phasga, ũla ũĩ mbee ya Jeriko, na Mwathani nĩamuonithĩĩie bũlũ wothe wa Gileadi nginya Dani, na nthĩ yothe ya Nefuthali, na nthĩ yothe ya Efulaim, na Manase, na nthĩ yothe ya Yuda kũthia ivia ĩla ya mũthia Na ũthĩĩu, na ithyũ ĩla syakũngethania Jeriko, itũũla ya mĩkĩndũ nginya Zoari. Na Mwathani akĩĩa kũrĩ Musa, Ĩyĩ nĩyo thĩ ĩrĩa ndehĩĩte kũrĩ Abrahamu na Isaaka na Jakobo, ngĩũga atĩrĩ, Nĩngaheana mbeu yanyu ĩyo, na nĩndĩkuonĩtie na maitho maku, no kũu ndũgatoonya.

Na Musa ndungata ya Muthamaki akuile kũu nthĩ ya Moabu nĩ ũndũ wa kiugo kya Muthamaki. Nĩmamũthikĩte kũu Ai hakuhĩ na nyũmba ya Peori, na gũtirĩ mũndũ wonete mbĩĩa yake nginya

mũthenya ũyũ. Musa ĩĩ na mĩaka igana na mĩĩongo ĩĩlĩ ĩndĩ yakuĩte, maitho make matiekũthũka, kana nau syake syiekũthũka.

Na ana a Isiraeli makĩĩla Musa kũu Arabothi ya Moabu igũrũ wa Jorodani mwena wa Jeriko matukũ mĩongo ĩtatũ, na matukũ ma kĩeha na kũĩla kwa Musa makĩthĩĩa. Na Joshua mwana wa Nun aiyuiwe nĩ ngũũ wa ũmenyo, nĩgũkorwo Musa nĩaĩkĩte moko make igũrũ wake, na aanĩa a Isiraeli nĩmamũthikĩĩrĩirie, na meetĩkire o ta ũrĩa Mwathani aathire Musa.

Na ti kwĩkĩte mũnabii ũngĩ Isiraeli ta Musa, ũrĩa Mwathani aamenyire ũthiũ kũringana na ũthiũ. Thĩinĩ wa imanyithyo syothe na maũndũ mothe ma kĩĩthimo, ũrĩa Mwathani nĩamũtũmĩte kũmaĩka thĩinĩ wa bũrũri wa Misili kũrĩ Farao, na kũrĩ atungatĩri ake, na thĩ yake yothe, Maũndũ ma kũgegania manene, na moko wa hinya, ĩrĩa Musa ekĩte mbee ya Isiraeli wothe.

Ĩtũma ya Johana

1

Kĩla kĩndũ kĩrĩa kĩarĩ kuuma kĩambĩrĩria, kĩla kĩndũ kĩrĩa twĩ tũiguĩte, kĩla kĩndũ kĩrĩa twĩ twonete na matho maitũ, kĩla kĩndũ kĩrĩa twĩ twonete na moko maitũ makĩamba, ũhoro wa kiugo kĩa ũtũũmi. Na ũtũũmi wakwoneka, na nĩtwonete na nĩtwĩtĩkĩthya na nĩtwĩtanĩla inyuĩ ũtũũmi wa tene, ũrĩa wakwĩ kũrĩ Ithe na wakwoneka kũrĩ ithuĩ, Kĩla twonete na kĩla tũiguĩte, nĩtũkwĩa inyuĩ, nĩguo o na inyuĩ mũgĩe na ũthiritũ na ithuĩ. Na ũthiritũ witũ nĩ na Ithe na na Mũriũ wake Jesũ Kristũ. Na ici nĩtũmwandĩkĩla, nĩguo ũkenu witũ ũiyũe.

Na ĩno nĩyo ũhoro ũrĩa twonire kuuma kũrĩ we, na tũkwĩra inyuĩ, atĩ Ngai nĩ ũtheri, na nduma thĩinĩ wake ti ĩrĩ yo. Angĩ twĩe atĩ tũĩ na ũthiĩ nake na tũthiiage nduma-inĩ, nĩtũheenaga na tũtiekaga ũndũ wa ma. No kana ũngĩ tũthiiaga thĩinĩ wa ũtheri, ta ũrĩa we mwene arĩ thĩinĩ wa ũtheri, tũkoragwo na ũrata na andũ angĩ, na thakame ya Jesũ Kristũ Mũrũ wake nĩĩtũtheekagĩria kuuma mehia-inĩ mothe. Aithĩwa tũkwĩa atĩ tũtĩ

na wĩhia, nĩtwĩkũũaa na ũndũ ũrĩa wa ma ndũkĩ thĩinĩ witũ. Aingĩ twĩtĩkĩthya mehia maitũ, nĩ mwĩthĩkĩku na nĩ mũthĩngĩ, nĩguo atuĩkie mehia na atuthee ĩthĩ kuuma kũrĩ ũtaathĩngĩku wothe. Aingĩ twĩe atĩ ti twĩkĩte wĩhia, twĩthĩaa mũheenania, na kĩũmbe kĩa we ti kĩĩ thĩinĩ witũ.

2

Ciana syakwa, ici nĩndĩkũ kũmĩ nĩguo mũtikeie, na anga ũmwe nĩeie, tũĩ na mũtethi kũrĩ Ithe, nĩwe Jesũ Kristũ ũrĩa mũthingu, Nake we mwene nĩ ũthaithanĩo wa mehia maitũ, ti wa maitũ twĩ onĩki, no na wa thĩ yothe. Na ũndũ ũyũ nĩtũmenyaa atĩ nĩtũmũmenyete, aingĩ nĩtũkũikala maathĩko make. Ũla ũkwĩa atĩ nĩndĩmenyete we, na ndakũmanya maathani make, nĩ mũiithi, na thĩinĩ wake ũthingu ndũkũĩ. ũrĩa ũngĩkĩĩkĩĩa kiugo gĩake, ti-itherũ thĩinĩ wa ũndũ ũyũ wendo wa Ngai nĩũthĩĩrĩkĩtie. thĩinĩ wa ũndũ ũyũ nĩtũmenyete atĩ tũrĩ thĩinĩ wake. Ũla wendaa atĩ nĩaikaa thĩinĩ wake nĩaagĩĩa enda o ta ũla ũthiĩte, na we mwene nĩaagĩĩa enda ũguo.

Aluna, ti ndĩandĩka ũtongoi mũeu kũrĩ ĩmwe, no ndĩandĩka ũtongoi wa tene, ũrĩa mwarĩ nao kuuma kĩambĩrĩrĩa. Ũtongoi ũrĩa wa tene nĩ kĩugo kĩrĩa mwaiguire kuuma kĩambĩrĩrĩa. ĩndĩ nĩndĩkũandĩkĩla ĩlagĩlo ĩnyou, kĩla kĩĩ kĩa ma kũrĩ we na kũrĩ ĩmwe, nĩ ũndũ nduma nĩyĩthĩawa na ũtheri wa ma nĩũtie ũkamũlĩka. Mũndũ ũla ũkwĩa atĩ nĩ thĩinĩ wa ũtheu, na nĩathũũaa mũndũ wa nyina, nĩ thĩinĩ wa nduma o nginya ĩu. Ũla

ũendete mũndũ wa ĩthĩ wake aikaraga thĩinĩ wa ũtheri, na gũtirĩ kĩndũ kĩa kũhĩngĩcithia thĩinĩ wake. Ũla ũthũũaa mũndũ wa nyina ũmwe wake ĩ thĩinĩ wa nduma na endaa thĩinĩ wa nduma, na ndaĩ kũ athiĩ, nĩ ũndũ nduma ĩtumĩte maitho make matikone.

Nĩndĩkũ ĩmwe, ciana, atĩ maĩ manyu ma thĩĩna nĩmaethewe nĩ ũndũ wa ĩtwa yake. Ndĩandĩkĩla inyuĩ, athe, nĩgũkorwo nĩmwamenyete ũrĩa wa kuuma kĩambĩrĩrĩa. Ndĩandĩkĩla inyuĩ, aanake, nĩgũkorwo nĩmũtoile ũrĩa mũũru. Nĩndamwandĩkĩĩa, ciana, tondũ mũmenyete Ithe. Nĩndamwandĩkĩĩa, maithe, tondũ mũmenyete ũla wa kuuma kĩambĩĩĩo. Nĩndamwandĩkĩĩa, aanake, tondũ mũĩ na hinya na kiugo kĩa Ngai kĩikaraa thĩinĩ wanyu, na mũtoondete ũla mũũru.

Mũtiendete thĩ kana indo iria irĩ thĩinĩ wa thĩ. Mũndũ angĩenda thĩ, ũsũ wa Ithe ndũrĩ thĩinĩ wake, Nĩgũkorwo kĩla kĩndũ kĩrĩa kĩrĩ thĩ, nĩkyo mwĩrĩĩ wa mwĩĩrĩ, na mwĩrĩĩ wa maitho, na kwĩtua wa ũtũũrĩ, ti kĩumanĩte na Ithe, no nĩ kĩumanĩte na thĩ. Na ũthĩ ũkwĩthya hamwe na ũndũ ũla wake, no ũla wendaga ũrĩa Ngai endete aikaa nginya tene.

Ciana, nĩ thaa ya mũthia, na ta ũrĩa mwaiũkĩtie atĩ mũũkĩ wa Kristũ nĩokaa, na rĩu aũkĩ a Kristũ aingĩ nĩmethĩkĩte, kũuma ũũ nĩtũmenyaa atĩ nĩ thaa ya mũthia. Maumie kũuma kũ itũ, no ti mee kũuma kũ itũ, angĩkorwo nĩ mee kũuma kũ itũ, nĩmangĩikie na itũ, no nĩguo monekane atĩ ti othe kũuma kũ itũ. Na ĩmwe mũĩ wa kũitĩithya mũĩ nao kuuma kũrĩ ũrĩa mũtheu, na mũmanyaa ĩla syothe. Ndaandĩkĩla ĩmwe nĩ ũndũ mũtimenyaa

ma ũndũ wa ma, no nĩ ũndũ mũmenyaa guo, na nĩ ũndũ maheeni mothe kuuma kũrĩ ma ti ma. Nĩ ũũ mũndũ ũla mũheenania akorwo ti ũla ũkũkaana atĩ Jesũ ti Kristũ? Ũyũ nĩwe mũũkĩ wa Kristũ, ũla ũkũkaana Ithe na Mũriũ. Kĩla mũndũ ũrĩa ũkũkaana Mũriũ ndangĩ Ithe arĩ nake. Inyuĩ nĩ ũndũ ũcio, kĩrĩa mwaĩkĩia kuuma kĩambĩĩĩo nĩkĩikale thĩinĩ wanyu. Angĩkorwo kĩrĩa mwaĩkĩia kuuma kĩambĩĩĩo ĩkaĩkala thĩinĩ wanyu, na inyuĩ mũkaĩkala thĩinĩ wa Mũriũ na thĩinĩ wa Ithe. Na ĩyo nĩyo kĩĩranĩo kĩrĩa we mwene atwĩranĩire, ũtũũmi ũrĩa wa tene. Ici nĩndamwandĩkĩĩle ũndũ wa ala maũndũ makũmĩĩa ĩmwe. Na inyuĩ, ũitĩĩo ũla mwamũkĩĩe kuuma kũrĩ we ũikaraga thĩinĩ wanyu, na mũtionete wendo wa ũndũ mũndũ amũrute, no ta ũrĩa ũitĩĩo ũcio ũmwe ũmũrutaga ũhoro wa maũndũ mothe, na nĩ wa ma na ti wa maheeni, na ta ũrĩa ũmũrutĩte, mũgaikara thĩinĩ wake. Na ĩu, ciana, mũikale thĩinĩ wake, nĩguo ĩtukũ oonekana tũgĩe na ũũmĩ na tũtikanathĩĩnĩka mbee yake ĩtukũ wa ũũka wake. Angĩ mũmenye atĩ nĩ mũthingu, mũmenyaga atĩ mũndũ wothe ũrĩa wĩkaga ũthingu nĩaciarĩtwo nĩwe.

3

Onai ũndũ wa wendo ũrĩa Ithe nĩatũheete nĩguo twĩtwe ciana cia Ngai. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ thĩ ndĩmũmenyaa, tondũ ndĩamũmenete. Endwa, ĩu tũĩ ana a Ngai, na ndĩkĩoneka kĩla tũkaĩa, no twĩthĩĩte atĩ angĩoneka, tũkaĩa ta we, nĩũndũ tũkamwona ta ũla aĩĩ. Na onthe ũla ũkũ na ũmũsyo ũũ igũrũ wake ĩthambĩthya mwene, ta ũla ũtheru nĩwe.

Woonthe ũla ũkwĩkaga ĩhĩa nĩekaga ũkũthĩa ndeto, na ĩhĩa nĩyo ũkũthĩa ndeto. Na mũmenyete atĩ ũla onekithiwe nĩguo eie mehia maitũ, na mehia thĩinĩ wake ti ĩlĩ. Woonthe ũla ũikaĩte thĩinĩ wake ndendaa, na woonthe ũla ũkwendaa ndoonaa we kana ndamũmanya. Ciana, ndikanĩ ũmũmũheenie. Ũla ũĩkaga ũthingu nĩ mũthingu, o ta ũla ũthingu nĩwe. Ũla ũkwĩkaga ĩvĩ nĩ wa muũmoni, nĩ ũndũ kuuma kĩambĩĩĩo muũmoni nĩekaga ĩvĩ. Kũũ ũndũ ũyũ onekithiitwe Mũnango wa Ngai, nĩguo aninĩe mĩĩmo ya muũmoni. Mũndũ wothe ũla ũciaĩtwe nĩ Ngai ndekai ĩvĩ, nĩũndũ mbeu yake ĩikaĩte thĩinĩ wake, na ndangĩhota kwĩhia, nĩũndũ aciaĩtwe nĩ Ngai. Ũndũ ũyũ nĩwonekaa ciana cia Ngai na ciana cia diabolo. Mũndũ wothe ũtekaga ũthingu ndaĩ wa Ngai, na ũrĩa ũtendete mũrũ wa ithe. Nĩgũkorwo ĩno nĩyo ndũmĩrĩri ĩrĩa mwaiguire kuuma kĩambĩrĩria, nĩguo twendane. Ti ta Kaini kuuma kwa ũla mũũru ĩĩ na aulagĩte mũndũ wa nyina, na nĩ ũndũ wa kĩĩ aulagĩte we? Tondũ mĩĩmo yake ĩĩ mĩũru, na ya mũndũ wa nyina wake maũ. Mũtikamwĩthyĩe, alũmĩa akwa, angĩ thĩ ĩmũthũĩte. Ithuĩ nĩtũmenyete atĩ tũthiĩte kũuma kũũ gĩkuũ tũtoonye mũũĩmo-inĩ, tondũ twendete alũme aitũ. Ũla ũtendaa mwendwa mũlũme wake aikaaa thĩinĩ wa gĩkuũ. Mũndũ wothe ũla ũthũĩte mũndũ wa nyina nake nĩ mũũlaĩ, na mũũĩ atĩ mũũlaĩ wothe ndekete ũtũũmi wa tene ũikaĩte thĩinĩ wake. Thĩinĩ wa ũndũ ũyũ nĩtwamenyete ũendo, nĩ ũndũ ũla nĩaikĩte ngoo yake nĩ ũndũ witũ, na ithuĩ twagĩĩa kũika ngoo syetũ nĩ ũndũ wa a nyina na ithe. Mũndũ ũrĩa ũngĩ ũkavĩa na maĩko ma thĩ ĩno, na one mũrũ wa nyina arĩ na mũbataro, na ahinge nda ciake kuuma kũrĩ we, atĩa wendwa wa Ngai ũtũũaga thĩinĩ wake? Ciana syakwa, tũtiendage na ciugo kana na rũrĩmĩ,

no na wĩra na ma. Na ũndũ ũcio nĩtũmenyaa atĩ tũĩ a ũthĩĩni, na tũkaingĩhia mĩoyo yĩtũ mbee yake, Nĩgũkorwo angĩ ĩtuĩthĩtie itũ ngoro, nĩgũkorwo Ngai nĩ mũnene kũũ ngoro itũ na nĩamenyaa maũndũ mothe. Endwa, angĩ ngolo yĩtũ ndĩtũtuĩte ũũru, tũna ũũmĩ kũrĩ Ngai. Na kĩla kĩndũ kĩrĩa twenda, tũkwĩtya nĩtũkwataa kuuma kũrĩ we, nĩ ũndũ tũmenyeete maathani make na tũĩkaga ĩndũ syĩa syĩkenagia mbee yake. Na ĩno nĩyo ĩtaũ wake, nĩguo twendie itina wa Mwanake Jesũ Kĩlĩstũ na twendane ta ũrĩa aaheanire ĩtaũ. Na ũla ũkũikala maathani make ĩikaraa thĩinĩ wake, na we mwene thĩinĩ wake. Na thĩinĩ wa ũndũ ũyũ nĩtũmenyaa atĩ ĩikaraa thĩinĩ witũ, kuuma kũrĩ Roho ũrĩa aatũheire.

4

Endwa, mũtikĩtĩkie ngoma yĩla yothe, no geiani ngoma ĩla angĩ nĩ cia Ngai, nĩũndũ anabii a maheeni aingĩ nĩmoimĩte thĩinĩ wa thĩ. Thĩinĩ wa ũndũ ũyũ mũmenyaa roho wa Ngai: kĩla roho kĩrĩa kĩvĩtĩkĩthaa atĩ Jesũ Kristũ okĩte thĩinĩ wa mwĩĩlĩ, kuuma kũrĩ Ngai nĩ. Na kĩla ngũũmo kĩla kĩtĩ kĩvĩtĩkanĩa Jesũ Kilisto ũrĩa ũokĩte na mwĩĩlĩ, kĩuma kũrĩ Ngai ti kĩa, na ĩno nĩyo ya ũla mũũkĩ wa Kilisto ĩrĩa mwonete atĩ nĩoka, na rĩu thĩinĩ wa thĩ nĩ ĩrĩ. Inyuĩ mũ a Ngai, ana anini, na nĩmũmatoete, nĩ ũndũ ũrĩa ũrĩ thĩinĩ wanyu nĩ mũnene kũrĩ ũrĩa ũrĩ thĩ inĩ. O maumĩ kuuma thĩ inĩ ĩno, nĩ ũndũ ũyũ maayaa ũhoro wa thĩ ĩno, na thĩ ĩno ĩkamathikĩa. Ithuĩ tũ kuuma kwa Ngai, ũla ũmenyaa Ngai nĩaiguaa ithuĩ. Ũla ataĩ kuuma kwa Ngai ndaiguaa ithuĩ. Kuuma

kwa ũndũ ũyũ nĩtũmenyaa roho wa ma na roho wa kũũrũũra.

Endwa, twendane ũmwe na ũngi, nĩ ũndũ ũendo ũkuuma kũrĩ Ngai, na wothe ũrĩa wendete nĩaciaĩtwe nĩ Ngai na nĩamanyĩte Ngai. Mũndũ ũtaendete ndethanĩĩte Ngai, nĩgũkorwo Ngai nĩ wendo. Thĩinĩ wa ũndũ ũyũ nĩwaonekithie ũendo wa Ngai thĩinĩ witũ, nĩ ũndũ Ngai nĩatũmĩte Mwana wake ũla wa mũmwe thĩ nĩguo tũtũũe kũgĩa nake. Thĩinĩ ũyũ nĩ ũendo, ti nĩ ũndũ ĩsũ twĩendete Ngai, no nĩ ũndũ we mwene atwĩendete na atũmĩte Mũriũ wake kĩhooi kĩa mehia maitũ. Endwa, angĩ ũũ Ngai endete ĩthĩ, na ĩthĩ twĩ tũkwĩ twendane mũndũ na ũla ũngĩ. Ngai ndamũ ũmwe ndanamwona tene, angĩ twĩndanĩte ũmwe na ũngi, Ngai aikaraa thĩinĩ witũ na ũndũ wa kwĩndana kwake ũkinyĩtie ũkinyu thĩinĩ witũ. Kũ ũndũ ũyũ twĩmanyaa atĩ tũikaa thĩinĩ wake, na we mwene arĩ thĩinĩ witũ, tondũ nĩatũheete Roho wake. Na ithuĩ nĩtwonete na twĩthĩtya atĩ Ithe nĩatũmĩte Mũndũ wake Mũũthĩki wa thĩ. Mũndũ ũrĩa ũngĩĩtĩkĩra atĩ Jesũ nĩwe Mũriũ wa Ngai, Ngai aikara thĩinĩ wake, na we aikara thĩinĩ wa Ngai. Na ithuĩ nĩtwamenyete na nĩtwĩtĩkĩĩte ũendo ũrĩa Ngai arĩ naũ thĩinĩ witũ. Ngai nĩwe ũendo, na ũrĩa ũikaraga thĩinĩ wa ũendo aikaraga thĩinĩ wa Ngai, na Ngai aikaraga thĩinĩ wake. Thĩinĩ wa ũndũ ũyũ nĩyũmĩĩte ũsũ hamwe na ithuĩ, nĩguo tũgĩe na ũtũmi mũthenya wa ũtuanĩĩo, nĩ ũndũ ta ũrĩa we alĩ, na ithuĩ tũlĩ thĩinĩ wa thĩ ĩno. Wĩtigĩo ti ũlĩ thĩinĩ wa ũendo, no ũendo ũla mũkinyanĩĩu ũikĩtaa nja wĩtigĩo, nĩ ũndũ wĩtigĩo ũlĩ na ihenya, na ũla ũtĩĩtigĩaa ti akinyanĩĩtwe thĩinĩ wa ũendo. Ithuĩ twĩndete we, nĩ ũndũ we mwene nĩwe waatwendete ithuĩ wa mbee. Aithĩ mũndũ endaga atĩ nĩndendete Ngai, na mũndũ wa nyina

ũmũthũũie, ũcio nĩ mũheenania, ũla ũtendete mũndũ wa nyina ũrĩa onete, Ngai ũrĩa ataonete-rĩ, atĩkĩa akĩhota kũmwenda? Na ĩno nĩyo ndagĩko tũĩ nayo kuuma kũrĩ we, nĩguo ũrĩa wendete Ngai ende na mũrũ wa nyina.

5

Mũndũ wothe ũla ũkwĩtĩkia atĩ Jesũ nĩwe Kristũ, nĩaciaĩtwe nĩ Ngai, na mũndũ wothe ũla ũwendete ũla wamũciaĩte nĩendete o na ũla ũciaĩtwe nĩwe. Kũ ũndũ ũyũ twĩmanyaa atĩ twĩndete ciana cia Ngai, rĩrĩa twĩndete Ngai na twĩkĩĩe maathani make. Ĩyo nĩguo nĩ ũsũ wa Ngai, nĩ kwĩ tũikale maathani make, na maathani make ti matũmĩte. Nĩgũkorwo kĩla kĩndũ kĩrĩa kĩaciarĩtwo kuuma kũrĩ Ngai kĩtooria thĩ, na ĩno nĩyo ũtoori ũrĩa ũtoorĩte thĩ, ũguo nĩ wĩtĩkio witũ. Nĩ nũũ ũtoonyaa thĩ angĩ ti ũla wĩtĩkĩaa atĩ Jesũ nĩ Mwana wa Ngai? Ũyũ nĩ ũla wokĩte kũgĩla maĩ na thakame, Jesũ Kristũ, ti kũ maĩ onĩki, no kũ maĩ na kũ thakame, na Roho nĩyo ĩheeanaga ũira, tondũ Roho nĩyo ma. Nĩgũkorwo atatũ nĩ arĩa maũmbũĩte thĩinĩ wa igũrũ, Ithe, Kiugo na Mũtĩĩma Mũtheru, na aya atatũ nĩ ũmwe, na atatũ nĩ arĩa maũmbũĩte thĩinĩ wa thĩ, Roho na mai na thakame, na ithatu syĩ ĩmwe. Aũngĩ ũira wa andũ tũkwĩtĩkĩa, ũira wa Ngai nĩ mũnene kũũ, nĩgũkorwo ũyũ nĩguo ũira wa Ngai ũrĩa aaheete ũhoro wa Mũriũ wake. Ũrĩa ũkwĩtĩkia mwana wa Ngai arĩ na ũira thĩinĩ wake, ũrĩa ũtakwĩtĩkia Ngai nĩatũmĩte Ngai atue mũheenania, nĩ ũndũ ndakwĩtĩkia ũira ũrĩa Ngai aĩrĩte ũhoro wa mwana wake. Na ũyũ nĩguo ũira, atĩ mũtũũmi wa tene nĩatwĩkĩte ithuĩ Ngai,

na ũyũ mũtũũmi ũrĩ thĩinĩ wa Mũriũ wake. Ũrĩa ũrĩ na Mũriũ arĩ na ũtũũmi, ũrĩa ataĩ na Mũriũ wa Ngai ndarĩ na ũtũũmi.

Ici nĩndamwandĩkĩĩa inyuĩ ala mwĩtĩkĩĩte thĩinĩ wa ĩtwa ya Mwana wa Ngai, nĩguo mũmenye atĩ mũĩ na ũtũũmi wa tene na tene, na nĩguo mwĩtĩkĩe thĩinĩ wa ĩtwa ya Mwana wa Ngai. Na ũyũ nĩ ũthokomi ũrĩa tũrĩ naguo kũrĩ we, atĩ aingĩ kĩndũ tũũthie kũringana na ũendeo wake, nĩatũiguaa. Na anga twĩ tũmenyete atĩ nĩatũthikĩĩaa kĩla kĩndũ tũmũũĩaa, twĩ tũmenyete atĩ nĩtũĩ na maũndũ marĩa tũmũũĩte kuuma kũrĩ we. Angĩ mũndũ onete mũndũ wa ĩthĩ wake ekĩte wĩhia ũtarĩ wa gĩkuũ, nĩakaũthia, na nĩakamũhe ũtũũmi, kũrĩ ala mekĩte wĩhia ĩtarĩ ya gĩkuũ. Nĩ kũrĩ wĩhia wa gĩkuũ, ti ũhoro wa ũcio njũgete atĩ aũthie. Wĩthĩo wothe nĩ wĩhia, na kũna wĩhia ũtakwenda kũũ. Tũmenyete atĩ mũndũ wothe ũla ũciaĩtwe nĩ Ngai ndehĩtie, no ũla ũciaĩtwe nĩ Ngai nĩetheete we mwene, na ũla mũũru ndamũkuĩte. Nĩtũĩ atĩ tũĩ a Ngai, na thĩ yothe ĩkomete thĩinĩ wa ũũru. Twĩ nĩ atĩ Mwana wa Ngai nĩokĩte na nĩatũheete ũmenyo nĩguo tũmenye ũla wa ma, na tũĩ thĩinĩ wa ũla wa ma, thĩinĩ wa Mwana wake Jesũ Kristũ. Ũyũ nĩwe Ngai wa ma na ũtũũmi wa tene na tene.

Ciana, mwĩkĩai kuuma kũna mĩthemba, ĩĩ nĩ.

Joshua

1

Na kyaũmĩĩkĩka thutha wa gĩkuũ kĩa Musa, Mwathani akĩĩla Joshua mũndũ wa Nuni ũrĩa warĩ mũteithĩi wa Musa, akĩmwĩra atĩrĩ, Musa mũteithia wakwa nĩakuĩte. Rĩu nĩ ũndũ ũcio ũkĩte, ũthiĩ mũrĩnge Jorodani wee na andũ othe aya mũthiĩ bũrũri-inĩ ũrĩa niĩ ndĩmahe. Handũ yothe ũrĩa mũkaahata na makinya manyu, nĩngamũhe ũo, o ta ũrĩa ndeerire Musa. Kĩthaka na Antilebano, nginya wa ũthĩ wa ũnene, ũthĩ Eufrate, na nginya wa ivia ya ĩla ya kũthia, kũuma ũthwa wa ĩthwa ĩkavĩa mĩhaka yanyu. Gũtikagĩa mũndũ ũkeyima mbee yanyu matukũ mothe ma ũtũũmi waku, na o ta ũrĩa ndĩarĩ hamwe na Musa, noguo nĩngũkorwo hamwe na wee, na ndikakũtĩĩa kana ndikakũleka. Gĩa na hinya na ũgĩe na ũũmĩ, nĩgũkorwo nĩũkagayania andũ aya bũrũri ũrĩa ndehĩtire maithe manyu kũmahe. Ĩkia na hinya nĩ ũndũ ũcio na ũkĩe na ũũmĩ, kũmenyeela na kũĩka o ta ũrĩa eekĩrĩire wee Musa ndungata yakwa, na ndũkagarũũka kuuma kũrĩ cio mwena wa ũũmĩ kana mwena wa ũmotho, nĩguo ũgaacĩĩre thĩinĩ wa maũndũ mothe marĩa ũngĩĩka. Na ndĩkona

ũma ĩbuku ya shelia ĩno kuuma kanua kaku, na ũkavĩthya ũthĩ na ũtukũ nĩguo ũmenye kũĩka yothe ĩla ĩandĩkĩtwe, hĩndĩ ĩyo ũkagaacĩa, na ũkagaacĩa njĩla syaku, na hĩndĩ ĩyo ũkamanya. Ona nĩndakwathĩte, ĩkia na ũũme, ndũkamake, kana wĩtigĩe, nĩ ũndũ Mwathani Ngai waku arĩ hamwe na we kũrĩa wothe ũrĩa ũgaathiĩ. Nake Joshua nĩathanire andĩki a andũ akiuga, Ingĩai katĩ ka mũsyi wa andũ, na mwathĩte andũ, mũkĩuga, Mwĩthondekeei ivia, nĩ ũndũ nĩ matukũ atatũ na inyuĩ mũkũũka Jorodani ũyũ, mwĩngĩĩte kũnyiita thĩ ĩrĩa Mwathani Ngai wa maithe manyu ekũmĩhe inyuĩ.

Nĩ kũrĩ Reuben, na kũrĩ Gad, na kũrĩ nuthu wa mũhĩrĩga wa Manasseh, oigire Joshua, Mũkũmbũke kĩa neno kĩrĩa aathanĩte ĩmĩ Musa ĩla ndungata ya Mwathani akĩuga, Mwathani ĩla Ngai wanyu aahũũkĩsĩte ĩmĩ na aaneete ĩmĩ ĩla nthĩ ĩno. Aka anyu na ciana cianyu na ngombe cianyu nĩmaikale thĩinĩ wa bũrũri ũrĩa aheire ĩmwe, no ĩmwe mũringe mwĩhaarĩirie mbere wa alũme anyu othe ũrĩa ũrĩ hinya, na mũmateithie. Nginya Mwathani Ngai witũ akaũmia alũ anyu, o ta ũrĩa na ĩnyuĩ, na magae ũũĩ nao acio nĩ ĩthĩ ĩrĩa Mwathani Ngai witũ nĩakũmahe, na mũkoimũka o ũmwe nginya ũũĩ wake ũrĩa Musa nĩamũhe mũrĩmo wa Jorodani mwena wa ũthĩinĩ wa riũa. Na maacookete Joshua makĩmwĩla atĩrĩ, syothe ũla ũngĩtwatha, nĩtũkwĩka, na kũndũ kothe ũngĩtũtũma, nĩtũkathiĩ. Kũringana na maũndũ mothe tũiguĩte Musa, nĩtũgũkũigua, no Mwathani Ngai witũ akorwo hamwe nawe, ta ũrĩa aarĩ hamwe na Musa. Mũndũ ũrĩa ũngĩkũrega, na ũrĩa ũtangĩthikĩrĩria ciugo syaku ĩrĩa ũngĩmwatha, nĩakue, no ũkĩe na hinya na ũgĩe na ũcamba.

2

Na atũmĩte Joshua mũndũ wa Nun kuuma Shittim aanake eelĩ kũthigana, akĩuga, Ambai na mũone bũrũri na Jeriko. Na maathiĩte aanake eelĩ makĩingĩla Jeriko, na makĩingĩla nyũmba mũndũ-wa-aka mũtharia ũla ĩtwa Rahabu. Na makĩikala kũu.

Na kyamenyithitiwe mũthamaki wa Jeliko, makĩĩthya atĩrĩ, Andũ a ana a Isiraeli nĩmatoonyete haha kũũthia bũrũri. Nake mũthamaki wa Jeriko nĩatũmire, na akĩĩra Rahabu atĩrĩ, Ũmie andũ arĩa matoonyire nyũmba yaku ũtukũ, nĩgũkorwo nĩmokĩte gũthigana bũrũri. Mũndũ-wa-aka ũcio ooete andũ acio eerĩ, akĩmahitha, na akĩmeera atĩrĩ, andũ nĩmatoonyete kũrĩ niĩ, Ta ila kĩhingo kyasyĩkĩtwe kũũma-inĩ, na andũ macio moimĩte, ndĩmenyaa kũ maathiĩte. Matingatei thutha wao, ũngĩ mũkamakinyĩa. Ũyũ no amaninĩte igũlũ wa nyũmba, na akĩmahitha thĩinĩ wa mĩthĩa ya ũguta ĩla ĩtũũngĩtwe igũlũ wa nyũmba. Na andu makĩingatia thutha wao njĩla ĩla ya Jorodani kũrĩ mariuko, na kĩhingo kĩahingĩtwo.

Na kyaũmie ũndũ ala maathiĩte ala maakũinĩte thutha wao, na o nao mbee ya kũkoma nao, ũyũ nake akĩambata kũrĩ o ũla igũrũ wa nyũmba. Na akĩĩra kũrĩ o, nĩndĩmenyete atĩ Mwathani nĩaheete inyuĩ thĩ ĩno, nĩgũkorwo wĩtigĩro wanyu nĩũtũgwĩte. Nĩtwĩiguĩte nĩgũkorwo Mwathani Ngai nĩaumĩte iria ĩtune mbele yanyu, rĩrĩa mwoimaga kũu nthĩ wa Misiri, na ũrĩa ekĩte athamaki eerĩ a Aamori, arĩa maarĩ mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa

Jorodani, Sihoni na Ogi, arĩa mwanangĩte. Na tũkĩĩa ĩsũ, twĩsyimũkĩte ngoo-inĩ syĩtũ, na ndĩakĩĩ ũkũũ ũngĩ mũũmo wa mũndũ o na ũmwe witũ kũuma ũthyo-inĩ wanyu, nĩũndũ Mwathani Ngai wanyu nĩ Ngai ũ matu-inĩ igũlũ na ĩgũũ ya thĩ mũnini. Na rĩu mwĩhĩtei harĩ niĩ Mwathani Ngai, atĩ nĩndamwĩkĩra ũtha, na mwĩke o na inyuĩ ũtha thĩinĩ wa nyũmba ya ithe wakwa, Na mũtikie muoyo nyũmba ya ithe wakwa, maa wakwa, na aanaa wakwa, na nyũmba yothe yakwa, na syothe ila syĩ kũo, na mũkũũe ngoo wakwa kuuma gĩkuũ-inĩ.

Na andũ ala anene makĩĩra atĩrĩ, Roho witũ ũthĩ wa inyuĩ ũkue, na we akĩĩra atĩrĩ, Rĩrĩa Mwathani akaneana itũũra kũrĩ inyuĩ, mũneke ũtha na ma kũrĩ niĩ. Na akĩmaharũkia nĩ ũndũ wa ndirica. Na akĩmavĩia atĩrĩ, Thiĩi kĩima-inĩ, ndĩkanakũmanĩe na ala maakũingatĩa, na mwĩyĩthe kũu matuku atatũ nginya ala maakũingatĩa macooke kuuma thutha wanyu, na thutha wa maũndũ mau mũkathiĩ njĩla yanyu.

Nao matiĩte kũmĩ andũ acio, ithuĩ tũtĩ na ũũru mwĩko-inĩ waku ũyũ. Ona, ithuĩ nĩtũtoonya kũndũ kĩa itũũla, na ũkaaĩka kĩmanyithyo, mũkanda ũyũ mũtune ũkaaũtia ndirica-inĩ kũrĩa watũikithia ithuĩ, nake ithe waku, na mũmĩwe waku, na aanduũ a nyũmba waku, na mũciĩ wothe wa ithe waku ũkaacookanĩithya kũrĩ wee mũciĩ-inĩ waku. Na ũndũ wothe ũla ũngĩũma mũnango wa nyũmba yaku nja, ũla ũngĩkorwo na mahĩtia we mwene, ithuĩ na tũkorwo atarĩ na mahĩtia kũrĩ mwĩhĩtwa waku ũyũ, na arĩa othe mangĩkorwo hamwe na wee thĩinĩ wa nyũmba yaku, ithuĩ tũkorwo na mahĩtia. No ũngĩ

mũndũ atũhĩtie kana akuũlie ciugo ciitũ ici, tũkaatuĩka atarĩ na ũũru mwĩhĩtwa-inĩ waku ũyũ. Nake akĩmeera atĩrĩ, kũringana na kiugo kĩanyu nĩkĩo kĩgaatuĩka, nake akĩmatũma, nao magĩthiĩ. Na mokile kwa itũũa ĩla ya ngũndũ, na maikie kũu mĩthenya ĩtatũ, na ala maathĩĩte makaũthĩa njĩla syothe, na matimoonete.

Na aanake ĩĩlĩ eelĩ makĩũũka, na makĩikũũka kũũma kĩĩma-inĩ, na makĩingĩa kwa Joshua mũndũ wa Nun, na makĩmwĩĩa maũndũ mothe maakĩkĩte kũũ. Na mekĩĩte kũrĩ Joshua atĩ nĩakũũĩte Mwathani bũrũri wothe moko-inĩ maitũ, na nĩmathethekete othe arĩa matũũraga bũrũri ũcio nĩ ũndũ witũ.

3

Na Joshua akĩokĩa ũtukũ na kĩndũ, na akĩũma kũu Shittim, na makĩkinya nginya Jorodani, na makĩĩkala kũu mbele ya kũingia. Na kyavikile thutha wa mithĩ ĩtatũ, andĩki maathiĩte kwa kambi, Na maathĩte andũ, makiuga atĩrĩ, rĩrĩa mũkona ithandũkũ ya kĩrĩkanĩro kya Mwathani Ngai witũ, na athĩnjĩri-Ngai aitũ na Alawi makĩkuua, mũkuume kuuma kũ ndũ cianyu, na mũthiĩ thutha wayo. No kũũ kũla kũvĩkwe katĩ kanyu na ĩyo, ta elfu ĩĩlĩ cia mikono mũkeyũma. Mũtikamĩkuhĩlĩlie ĩno, nĩguo mũmenye njĩla ĩla mũkathiĩ yayo, ti nĩgũkorwo mũthiĩte njĩla kuuma ĩla na mũthenya wa ĩtatũ.

Na Joshua akĩĩra andũ atĩrĩ, Mwĩtheresyei nĩ ũndũ wa rũciũ,

nĩgũkorwo rũciũ Mwathani nĩekwĩka maũndũ ma kũgegania thĩinĩ wanyu. Na Joshua akĩĩa athĩnjĩĩi atĩ, Oyai itheka ya kĩĩkanĩo kya Mwathani, na mũthiĩe mbee ya andũ. Nao athĩnjĩĩi makĩoya itheka ya kĩĩkanĩo kya Mwathani, na magĩthiĩ mbee ya andũ. Na Mwathani akĩĩra Joshua atĩrĩ, Ũmũthĩ ũyũ nĩambĩĩa gũkũinũkĩa mbee ya anene othe a Isiraeli, nĩguo mamenyithye atĩ ta ũrĩa ndaarĩ na Musa, ũguo noguo nĩngakorwo na wee. Na ĩu lagĩa athĩnjĩĩ-Ngai ala maĩkũaa ĩthandũkũ ya kĩĩkanĩo, ũkĩĩa, Ta mũtoonyee igũlũ wa mũndũ wa maaĩ ma Jorodani, na thĩinĩ wa Jorodani mũkeyima.

Na akĩĩte Joshua kũrĩ ana a Isiraeli, Ũkai haha, na mũthikĩrĩrie kĩrĩa kĩa Mwathani Ngai witũ. Ũndũ ũyũ nĩmũkamenya atĩ Ngai ũrĩa ũrĩ mũoyo arĩ thĩinĩ wanyu, na nĩakaniina mbee yĩtũ Mũkaanani, na Mũhiti, na Mũperizi, na Mũhivi, na Mũamori, na Mũgirigashi, na Mũjebusi. Ona ithanduku ya kiĩkanĩo kya Mwathani wa thĩ yothe nĩĩkĩvuka Jorodani. Thuaĩ andũ ikũmi na ĩĩli kuuma kũ ana a Isiraeli, ũmwe kuuma kĩla mũhĩĩga. Na ĩkavika, ta ĩla maũ ma athĩnjĩli a ĩkũũa sanduku ya kĩĩkanĩo kya Mwathani wa thĩ yothe makavika thĩinĩ wa maĩ ma Jorodani, maĩ ma Jorodani makathila, na maĩ ala maĩkũũka makeyima.

Na andũ maumĩte hema syao kũũka Jorodani, na athĩnjĩri-Ngai nĩmakuĩte ithandũkũ ya kĩĩkanĩo kya Mwathani mbee ya andũ. Ta ũndũ athĩnjĩri-Ngai arĩa maakuuĩte ithandũkũ rĩa kĩrĩkanĩro nĩmatonyaga Jorodani, na magũrũ ma athĩnjĩri-Ngai arĩa maakuuĩte ithandũkũ rĩa kĩrĩkanĩro kĩa Mwathani nĩmatoonyithĩtio thĩinĩ wa kamwĩ ka maaĩ ma Jorodani, nake

Jorodani nĩwaiyũũrĩte kũringana na mũhuro wayo wothe, ta matukũ ma kũgetha ngano. Na ĩkĩmĩa maĩ kala mekũthĩĩa kuuma ĩlũ, ĩkĩmĩa kĩũmbe kĩmwe kĩĩthũkĩte kũla kũũ mũno nginya mbaa ya Kĩliathi Jealimu. Kala kekũthĩĩa nĩkekũthĩa kũthiĩ ĩiia ya Alaba, ĩiia ya mũnyu, nginya kũthiĩ mũthia ĩkĩthila. Na andũ nĩmeimĩte mbee wa Jeliko. Na athĩnjĩri-Ngai ala maakuuĩte ithandũkũ ya kĩĩkanĩo kya Mwathani makĩĩma igũrũ wa thĩ ĩtanĩĩte thĩinĩ wa Jorodani, na ana othe a Isiraeli maavĩtĩte kwa thĩ ĩtanĩĩte, nginya andũ othe maamalie kũvĩta Jorodani.

4

Na tondũ andũ othe nĩmamalie kũvũka Jorodani, Mwathani akĩĩra Josua akĩmwĩra, Ũtũmĩte andũ a nthaka kuuma kũrĩ andũ, ũmwe kuuma kĩla mũhĩrĩga, Athana o, na mwoe kuuma gati ya Yolodani mahiga ikumi na ivili makinyu, na maya mukuue mwithiie namo pamwe, mwike gati ya kambi yanyu kula mukethaa usiku.

Na ĩthĩo wa kũĩta Joshua andũ ikũmi na ĩĩlĩ a ala maathĩmĩku kuuma kũrĩ ana a Israeli, ũmwe kuuma kĩla mũhĩrĩga, Endete kũo, Ũkai mbee yakwa mbee wa ũthiũ wa Mwathani thĩinĩ wa katĩ ka Ĩrodanu, na ũkuĩte kũu o ũmwe ihiga, nĩekũoya igũrũ wa ciande ciake kũringana na mũigana wa mĩhĩrĩga ikũmi na ĩĩlĩ ya Isiraeli. nĩguo maĩ ũmwe ici ithĩ ya kĩmanyĩsyo kĩĩkĩte hĩndĩ yothe, nĩguo ĩla enda se mũndũ wa ũkwa kĩũ ũkũũya atĩ, Nĩ kĩĩ

nĩ mahiga aya ithuĩ? Na we ũkwonia mwanau waku, ũkiuga atĩ, Nĩwatigĩte Yordani ũthĩĩwa kuuma mbee ya ithandũkũ ya kĩĩranĩĩro kya Mwathani wa thĩ yothe, o ũkĩũingĩa, na makaatuĩka mahiga maya kũrĩ inyuĩ kĩririkano kũrĩ aanake a Isiraeli nginya wa tene.

Nĩmekĩte ũguo ana a Isiraeli, ta ũrĩa Mwathani aathire Joshua, na maoya mahiga ikũmi na ĩĩrĩ kuuma katĩ ka Jorodani, ta ũrĩa Mwathani aathire Joshua thĩinĩ wa kũthitha kwa kũringa kwa ana a Isiraeli, na makĩmakuua hamwe na o ene thĩinĩ wa kambĩ, na makĩmaĩka kũu. Joshua nĩekĩte mahiga angĩ ikũmi na ĩĩlĩ thĩinĩ wa Rũũĩ wa Jordan, handũ harĩa hekĩte ĩĩ magũlũ ma athĩnjĩli-Ngai arĩa makuuĩte ithandũkũ ya kĩĩkanĩo kya Mwathani, na mahiga mau malĩ kũu nginya ũmũthĩ.

Athĩnjĩri-Ngai arĩa makuuĩte ithandũkũ ya kĩĩranĩro maimĩte thĩinĩ wa Jorodani, nginya Yoshua nĩathĩkĩĩte maũndũ mothe marĩa Mwathani aathĩte kũmenyithia andũ, na andũ nĩmahiũhĩte, na makĩringa. Kyaũmie ũla andũ othe maamalĩĩie kwĩa, ithandũkũ ya kĩĩkanĩo kya Mwathani ĩkĩa, na mahĩa makĩa mbee yao. Na maavĩĩle ana a Reubeni, na ana a Gadi, na nusu ya mũhĩĩa wa Manase meeandĩĩte mbee wa ana a Isiraeli, ta ũla Musa aathĩte. Andũ makũmi mana ngii ĩana ethĩ nĩ mĩtĩ maathĩĩthĩtye mbaĩ maavĩtie mbee wa Mwathani kũthĩĩa mbaĩni kũu itũũla ya Jeliko. Mũthenya ũcio Mwathani nĩongetheie ũnene wa Joshua mbee ya rũrĩrĩ ruothe rwa Isiraeli, na makĩmwĩtigĩra o ta ũrĩa metigĩrĩte Musa matukũ mothe marĩa aatũũrire muoyo.

Nĩ Mwathani akĩĩra Joshua, akĩmwĩra atĩrĩ, Athĩ kĩthinya kũrĩ athĩnjĩri-Ngai arĩa makuuĩte ithandũkũ ya kĩrĩkanĩro kya ũira wa Mwathani, makũme thĩinĩ wa Jorodani. Nake Joshua nĩathanire athĩnjĩri-Ngai, akĩmeera atĩrĩ, Umai mũume kũu Jorodani. Na kyaũmie ta ũmwe ũla athĩnjĩi ala mekũoya sanduku ya kĩĩkanĩo kya Mwathani maumie thĩinĩ wa Jorodani, na makĩĩkĩa maũnda mao ĩthĩinĩ, maĩ ma Jorodani makĩũmbũka kũndũ kwao, na makĩthiĩ ta ĩla ya ĩyoo na mũthenya wa ĩtatũ kũthiũrũrũ wa mũthia wothe.

Na andu maambĩte kuuma Yolodano mũthenya wa ikũmi wa mweli wa mbee, na ana a Isalaeli makĩamba hema kũ Giligali mwena wa ĩtheo lya ĩũa kuuma Yeliko. Na mahiga macio ikũmi na ĩĩlĩ, marĩa eethĩte kuuma Jorodani, Joshua nĩamĩkĩte Giligali, kwendaga, ĩla nĩmakamũũia ĩmwe ana anyu kwendaga, Nĩ kĩĩ nĩ mahiga aya? Mwĩĩei ana anyu, atĩ nĩ igũrũ wa thĩ ĩla yũmũ Isiraeli nĩakĩĩa Rũũĩ rwa Jorodani ũyũ. Ũmĩte Mwathani Ngai witũ kũũmia mai ma Jordan kuuma mbee yao, nginya matĩ maakĩla, o ta ũrĩa ekĩte Mwathani Ngai witũ iria ndune, ĩrĩa ũmĩte Mwathani Ngai witũ mbee yĩtũ, nginya twakĩla. Nĩguo mamanye syĩthĩ syothe sya thĩ, atĩ ũhoti wa Mwathani nĩ wa ũkali, na nĩguo ĩmwe mũhooe Mwathani Ngai witũ thĩinĩ wa wĩka wothe.

5

Na kyaũmie ũla maiguĩte athamaki a Aamori ala maali mũlĩa wa

Yolodano, na athamaki a Foinike ala kũu iia, atĩ nĩaũmithie Mwathani Ngai Yolodano ĩtũũ mbee ya ana a Isiraeli ĩla kũvũka o, mĩtũũ yao ĩkĩũmia, na makĩĩnogwa, na ndwakĩoneka thĩinĩ wao ũũgĩ o na ũmwe kũũma ũthyo wa ana a Isiraeli.

Nĩ ũndũ wa ĩno ĩndĩ Mwathani eethie Jesua, ĩka wĩ mĩthĩa ya ihiga kuuma ihiga-inĩ ĩla ĩkũthĩ, na ũikale ũruithie ana a Isiraeli wa keli. Na Joshua nĩaumbile mihia ya ihiga noni, na aruithie ana a Isiraeli kũu handũ kaithanwa Kĩima kĩa Ngwatĩ. Ũrĩa ũndũ Joshua nĩathariríe ana a Israeli, arĩa othe kana ĩkĩoneka marĩ njĩra-inĩ, na arĩa othe kana mataruithĩtie maarĩ a ala moimĩte Misiri, Othe aya Joshua nĩamaruithĩtie, nĩgũkorwo mĩaka mĩongo ĩna na ĩĩlĩ Israeli nĩmathiũrũrũkĩte werũ-inĩ wa Mabaritidt. Nĩ ũndũ ũcio mataarĩ maruithĩtio, angi aingĩ ao a andũ a mbaara arĩa maumĩte kuuma thĩ wa Misiri, arĩa maaregire mĩathĩro ya Ngai, arĩa o na aathĩrĩirie ti kwona o thĩ ũrĩa Mwathani eehĩtire maithe mao kũheana, thĩ ũrĩa ũtherũkaga iria na ũũkĩ. Handũ ya ĩla, nĩaĩkĩie aanake aa o kũu ala Joshua aaũthĩte kwa ũndũ masyaliwe ĩla njĩla matekũthĩtwe. Matonya ma kũtahĩiwa, nĩmakĩĩ ũtũũ kũu mekĩĩkala kambĩ-inĩ nginya makĩhona. Na Mwathani akĩĩte kũrĩ Joshua mũrũ wa Nun, ũmũthĩ mũthenya nĩneheete kũũmwo kwa Egypt kũma kũrĩ ĩmwe, na akĩĩte ĩĩtwa kwa handũ ũcio Gilgal.

Na ana a Israeli maekile pasaka mũthenya wa ikũmi na ĩna wa mweli kuuma hwaĩ-inĩ mwena wa ithũĩo wa Jeliko kũu mũlĩma wa Joldani werũ-inĩ. Na maalĩa kuuma kũna ngano sya thĩ ĩsĩ na ũũkĩ na syĩthya. Kũ mũthenya ũcio mana nĩyathiire thutha wa

kũlĩa kwao ngano ya thĩ, na ti kĩndũ kĩngĩ kwarĩ na mana kũrĩ ana a Isiraeli, no magethire bũrũri wa Mĩkĩndũ mwaka ũla.

Na kyaũmie ũndũ Yoshua ali Jeriko, na ũkwĩtũũlia maitho akĩona mũndũ ũkĩĩma mbee wake, na ũhiũ wa njola ũkũũtĩtwo mũkono-inĩ wake, na ũkuhĩĩla Yoshua akĩmwĩla, Witũ ũĩ, kana wa ala thũ? Nake akĩmwĩra atĩrĩ, nĩ niĩ mũnene wa mbũtũ ya hinya wa Mwathani, rĩu nĩndokĩte. Nake Joshua akĩgwa na ũthiũ thĩ, akĩmwĩra atĩrĩ, Mwathi, nĩ kĩĩ ũrathanĩra ndungata yaku? Mũnene wa mbĩa wa Mwathani akĩĩra Joshua atĩrĩ, Vua kĩratu kĩaku kuma magũũ-inĩ maku, nĩgũkorwo handũ harĩa ũrũgamĩte rĩu nĩ hatheru.

6

Na Jeliko yasyĩkĩtwe na ĩkĩĩthĩĩtwa, na ndũndũ ũmwe ndaũmĩte kũũma thĩinĩ wayo, kana ũkĩtonya. Na Mwathani akĩĩa kũrĩ Joshua atĩrĩ, Nĩndonete, nĩndĩneana Jeriko ũtethyo-inĩ waku, hamwe na mũthamaki wakĩo na andũ arĩa marĩ hinya maĩ na ũkali arĩa marĩ thĩinĩ wakĩo. Wee na ũmia andũ a mbaara mũthiũrũrũko waĩo. Nĩ nĩkaĩ ũta ũndũ mũkaambia coro na coro, andũ othe nĩmakae ĩĩ kamwe, na mekae ĩĩ, thingo sya itũũra nĩĩkagwa syene, na andũ othe nĩmakingĩa, mũndũ o ũmwe kũlingana na ũthiũ wake, thĩinĩ wa itũũra.

Na Joshua mũrũ wa Nun nĩathiire kũrĩ athĩnjĩri-Ngai, Na akĩmeera, akiuga, athĩi mwĩre andũ mathiũrũrũke na mazingĩre

itũũra, na andũ a mbaara nĩmathiĩ meohete mbee wa Mwathani. Na athĩnjĩli mũgwanja maĩ na mĩtũ mũgwanja ya kwĩa ĩla ĩtheu nĩmethĩe o ta ũguo mbee wa Mwathani, na nĩmakwe kwa ũkali, na ithandũkũ ya kĩĩkanĩo kya Mwathani nĩyũmĩe. Nĩ andũ a mbaara nĩmethĩĩe mbee, na athĩnjĩri-Ngai arĩa maathĩĩaga thutha wa ithandũkũ ya kĩrĩkanĩro kĩa Mwathani makĩhuhaga tũrumbeta. Kũrĩ andũ ĩla, Jesua nĩaathire akĩuga, Mũtikaanĩĩre, kana mũndũ o na ũmwe nĩaigue mũgambo wanyu, nginya mũthenya ũrĩa we mwene akaamenyithia kwanĩĩra, na hĩndĩ ĩyo nĩmũkanĩĩra. Na ĩthũku ya kĩĩkanĩo kya Ngai yathiũũkĩte, ĩthiire o ũndũ ũmwe kambĩ-inĩ, na ĩkomĩte kũu.

Na mũthenya wa kelĩ Joshua okĩĩw rũciũ, na athĩnjĩri makĩoya ithandũkũ ya kĩĩkanĩo kya Mwathani. Na athembi mũgwanja ala maakuĩte tũrumbeta tũla mũgwanja nĩmethĩĩte mbee ya Mwathani, na thutha wa ũndũ ũcio nĩmatoonyete andũ a mbaara, na kĩũngano kĩa ũngĩ kĩrĩa kĩasaĩte thutha wa ithandũkũ ya kĩĩkanĩo kĩa Mwathani. Na athĩnjĩri maakũũa na tũrumbeta, na kĩũngano kĩa ũngĩ kĩothe kĩathiũrũrũkĩria itũũra maita ĩtandatũ marĩ hakũhĩ, na magĩcooka ĩngĩ kambĩ-inĩ. Ũguo nĩguo meekaga kwa matukũ ĩtandatũ.

Na mũthenya wa mũgwanja mookĩte ndĩa, na masũngũthĩte itũũla kĩla mũthenya ũla maita mũgwanja. Na kyaũmĩkĩte mũthia wa mũthenya wa mũgwanja athĩnjĩli makĩũa tũrumbeta, na Joshua akĩĩla ana a Isiraeli, Anĩai, nĩũndũ Mwathani nĩamũneengelee itũũla. Na ĩkavya itũũla ĩla ĩthemwe, ĩyo na

syindu syothe ila sĩ ndũni waĩyo, kũrĩ Muthamaki wa mbũa sya ũtukũ, tĩ Rahabu ũla mũthĩa mũtheu mũhonokye, na syindu syothe ila sĩ ndũni wa nyũmba yake. Ĩĩ inyuĩ mũkamenyeela mũno kuuma kũrĩ indo cia kũũragwo, nĩguo mũtikae kwĩthĩĩa inyuĩ ene mũoe kuuma kũrĩ indo cia kũũragwo, na mũtue kambĩ ya ana a Isiraeli kĩndũ kĩa kũũragwo, na mũtũniine. Na kĩla betha kana thahabu kana shaba kana kyũma nĩkĩo kĩtheu kũrĩ Mwathani, na nĩkĩkaingĩithwo kĩgĩĩna-inĩ kĩa Mwathani.

Na makoovithie na itũmba ithaa aisi ala, ũndũ ũla andũ maikĩa mũkũlũngo wa itũmba, andũ othe maikĩa mũkũlũngo na mũkũlũngo mũnene na wa hinya, na ũthingo wothe wakwa mũthiũlũlũ, na andũ othe maambatĩa thĩinĩ wa itũũla. Na Joshua nĩanĩngĩte itũũra rĩu, na ũrĩa wothe warĩ thĩinĩ warĩo kuuma kũrĩ mũndũ mũrũme nginya mũndũ-wa-aka, kuuma kũrĩ mwanake nginya mũthee, na nginya njaũ na nyamũ ĩrĩa ĩohagwo icooki, na kanua ka rũhiũ rwa njora.

Na anake ĩĩlĩ ethĩ maathiĩte kũthiũthia, Joshua ookĩte atĩrĩ, Tonyai mũciĩ wa mũndũ-wa-aka ũcio, na mũmũme kũu, hamwe na syothe ĩlĩ yake. Na aanake ĩĩlĩ eelĩ maathiĩte kũthiũthia itũũla matoonyie thĩinĩ wa nyũmba ya mũndũ-wa-aka ũla, na makĩũmia Rahabu mũndũ-wa-aka wa ũtharia, na ithe wake, na mũmwe wake, na aanaa wake, na andũ a mũthemba wake, na syĩndũ syothe iria syaalĩ syake, na makĩmũika nja ya kambĩ ya Isiraeli. Na itũũla ĩkĩũmbwa na mwaki hamwe na indo syothe sya kũo, tiga wa betha na thahabu na shaba na kyũma ikĩnengewa kũingĩithwo kũndũ kwa kĩgĩĩna kya Mwathani.

Na Rahabu ũla mũthemba, na andũ othe a nyũmba yake ya ithe, aahonokithie Joshua, na aatũmie thĩinĩ wa Israeli nginya mũthenya wa ũmũthĩ, nĩ ũndũ ahithĩte ala maathiĩte kũthigana, arĩa atũmĩte Joshua kũthigana Jeriko. Na nĩaĩkĩtie Joshua kũĩka andũ meĩke mwĩko mũthenya ũla mbee ya Mwathani, akĩuga, Nĩ mũlaũme mũndũ ũla ũkaaka itũũla ĩla. Thĩinĩ wa ivia wake wa mbee nĩakamĩaka mũthingi, na thĩinĩ wa ũla wake wa mũthia nĩakamĩaka ihingo syayo. Na ũguo nĩekĩte Uzzen ũla wa kuuma Bethel. Thĩinĩ wa Abiron ũla wa ivia wa mbee nĩamĩakĩte mũthingi, na thĩinĩ wa ũla wake wa mũthia ũla wahonokie nĩamĩakĩte ihingo syayo.

Na Mwathani ĩĩ na Joshua, na ĩtwa ake ĩĩ nthĩ yothe.

7

Na ana a Isiraeli mekĩte mahĩtia manene, na mekwĩĩa indo cia kĩĩrĩkanĩro, na Akari mũrũ wa Karimi mũrũ wa Zambiri mũrũ wa Zara wa mũhĩrĩga wa Juda nĩoete indo cia kĩĩrĩkanĩro, na Mwathani nĩarakarĩte na marakara kũrĩ ana a Isiraeli.

Joshua nĩatũmĩte andũ kũrĩ Ai, ĩrĩa ĩrĩ hakuhĩ na Betheli, akĩuga, Thĩĩnĩai Ai. Na aantu acio maambĩte na makĩthiũũa Ai. Na maakĩĩte kũĩ Joshua, na makĩmwĩa, Ndũkanambĩe andũ othe maambate, no ta andũ ngĩĩi ilĩ kana andũ ngĩĩi ĩtatũ maambate na mathiũũe itũũa kĩu. Ndũkanambĩe andũ othe kũu, nĩũndũ nĩ anini. Andũ ta ngili ithatũ makĩambata, na makĩũla mbee wa

andũ a Ai. Andũ a Ai nĩmooĩte kuuma kũrĩ ao andũ mĩongo ĩtatũ na atandatũ, na makĩmathingata kuuma kĩhingo-inĩ, na makĩmahehenja kũrĩa kũharũrũkĩte, na ngoro ya andũ ĩkĩmaka, na ĩkĩĩkĩa ta maĩ.

Na Joshua atembũũi nguo syake, na agwĩi thĩ ũthiũ-inĩ mbee wa Mwathani nginya kioko-inĩ, we mwene na athuuri a Isiraeli, na mekĩĩkĩia mũvũũ mĩtwe-inĩ yao. Na akĩĩta Joshua, nĩndĩenda Mwathani, nĩ kĩĩ kĩatũmĩte ndungata yaku ĩkĩngie andũ aya Jorodani kũneana we kũrĩ Mũamori, kũtũniina isĩ? Na angĩkorwo twĩkĩte na twĩtũũrĩte hau Jorodani. Na nĩ kĩĩ ngwĩĩa tondũ Isiraeli nĩagarũũkĩte ngingo mbee ya thũ wake? Na Mũkanana aũthikĩtie hamwe na andũ onthe ala maikaĩte nthĩ ĩyo, nĩmakatũthiũũngĩĩa, na nĩmakatũniina kuuma nthĩ-inĩ, na ũkeeka atĩa ĩtwa yaku nene?

Na Mwathani akĩĩra Joshua atĩrĩ, ũkĩra, nĩ kĩĩ gĩtũmĩte wĩgũithie thĩ ũthiũ-inĩ waku? Andũ nĩmehĩtie na nĩmaũkĩte kĩĩkanĩo kĩla ndathondekete na o, maĩte kuuma kũrĩ indo sya kwĩkanĩsya na maĩkĩte thĩinĩ wa indo syao. Na ti matinya ana a Isalaeli kwendeka kũũmĩĩa mbee ya thũũ syao. Ngingo nĩmakagarũka mbee ya thũũ syao, nĩ ũndũ matuĩkĩte kĩndũ kĩa kĩrumi. Ti nĩngongetha ĩngĩ kũĩa na ĩmwe, aingĩwa mũtieheya kĩndũ kĩa kĩrumi kuuma kũrĩ ĩmwe ao. Ũkĩte ũthye andũ, na ndoigĩte maathywe kesĩ, ici ĩtie Mwathani Ngai wa Isiraeli, kĩndũ kĩa kĩũmĩo kĩĩ thĩinĩ wanyu, mũtikavota kũĩma mbee ya thũ syenyu, nginya mũkaaingĩa kĩndũ kĩa kĩũmĩo kuuma kũrĩ ĩnyu. Na mũkaũnganĩa onthe kĩũmũ kũlingana na mĩhĩĩga, na ĩkaava

mũhĩĩga ũla Mwathani angĩonania, mũkaũkwata kũlingana na mbai, na mbai ĩla Mwathani angĩonania, mũkaĩkwata kũlingana na nyũmba, na nyũmba ĩla Mwathani angĩtambĩĩa, mũkaĩkwata kũlingana na mũndũ mũme. Na ũla ũkavoneka, nĩakoma na mwaki, na syindu syothe iria ĩĩ nake, nĩ ũndũ nĩakũũkĩte kĩĩkanĩo kya Mwathani, na nĩekĩte ũũru wa kũũkĩa watho thĩinĩ wa Isiraeli.

Na Joshua akĩokĩa nĩ ũtukũ, na akĩndeta andũ kũlingana na mĩhĩrĩga, na mũhĩrĩga wa Juda ũkĩoneka. Na ĩndĩtwe mbee kũlingana na mĩhĩrĩga, na kĩrĩndĩ kĩa Zarai kĩkĩonithio. Na ĩndĩtwe mbee kũlingana na mũndũ, Akari mwana wa Zambri, mwana wa Zara, onisitwe.

Na akĩĩte Joshua kũrĩ Akari, He ũtukũ ũmũnĩ ũmũthĩ kũrĩ Mwathani Ngai wa Isiraeli, na ũhe ũngĩkĩtyo, na wĩe kũrĩ niĩ kĩla kĩndũ wekĩte, na ndũkahithe kũrĩ niĩ. Na akĩũria Akari kũrĩ Josua, na akĩuga, ti ũndũ wa ma nĩndĩhĩtie mbere ya Mwathani Ngai wa Isiraeli, ũguo na ũguo nĩndekire. Ndonire thĩinĩ wa indo syakuiywo nguo nzuri ya mĩthemba mĩingĩ, na makũmi maĩlĩ ma didrakima sya mbesa, na rũthĩmi ũmwe wa thahabu wa didrakima mĩongo ĩtano, na ndĩyendete nĩndĩkuuĩte, na ĩĩ syĩhithĩtwe thĩinĩ wa hema yakwa, na mbesa ĩĩ ĩhithĩtwe mũnini wao. Na Joshua atũmĩte andũ, nao makĩũka thĩinĩ wa hema kũu kambĩni, na indo icio syakĩa syĩhithĩtwe thĩinĩ wa hema wake, na betha ĩkĩa ĩĩ mũnini wacio. Na maumithie kuuma hema-inĩ, na maumĩthie kũrĩ Joshua na athuuri a Isiraeli, na maikĩe mbee wa Mwathani.

Na Joshua ooete Achar mwana wa Zara, na atwĩkĩte we kũũ mũkũngũ wa Achor, na ana ake aũme, na ana ake aka, na njaũ syake, na nyamũ syake sya mĩthĩko, na mbũi syothe syake, na hema yake, na indo syothe syake, na andũ othe hamwe na we, na atwĩkĩte o kũũ Emekachor. Nake Joshua akĩĩra Akari atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩatũma ũtũniinĩre? Mwathani nĩagakũniina o ta ũmũthĩ. Na Isiraeli wothe nĩmamũhũũlĩte na mahiga, na makĩmwĩkĩla hĩba nene ya mahiga, na Mwathani nĩatĩkĩtie maũndũ ma ũũru wake. Nĩ ũndũ wa ũguo nĩetwĩte handũ hau Emek achor nginya ũmũthĩ ũyũ.

8

Nake Mwathani akĩĩra Joshua atĩrĩ, Ndũkae wĩtigĩe, kana ũũmake, oya hamwe nawe andũ othe arĩa arũme arĩa arũi, na ũkĩra ũthiĩ Ai. Ona, nĩndeete mũthamaki wa Ai moko-inĩ maku, na thĩ yake. Na ũkeka Ai, o ta ũrĩa wekire Jeriko, na mũthamaki wakĩo, na ũtahe wa ngombe ũkwĩtahĩa wee mwene, no ĩka mũthiĩo waku mwene itũũra-inĩ kũu thutha wakĩo.

Na akĩũkĩa Joshua na andũ othe a mbaala nĩguo mathiĩ Ai. Nake akĩthuũa Joshua ngii mĩongo ĩtatũ cia andũ a nda ũũme, na akĩmatũma ũtukũ. Nĩamaathire akĩmeea atĩrĩ, ĩnyuĩ mwĩthũkie thutha wa itũũra, mũtikae kũũ kũraya na itũũra, na mũkaĩthĩĩa othe mehaarĩirie. Nĩndĩ na andũ othe arĩa marĩ hamwe na niĩ tũkaamĩa itũũra-inĩ, na rĩrĩa andũ arĩa matũũraga Ai makauma gũtũtũnga, o ta ũrĩa mekĩte rĩu rĩa kũrigania, tũkoora mbere

yao. Na ũla îngî nîmakîuma thutha witũ, tũkaamavuta kũma itũũla-inî, na nîmakoiga, Nîmathîî aya kũma ũthiũ-inî witũ, ũla mũno na mbee. Inyuî no mũkaaũkĩa kuuma kũu mũthiĩo-inî, na mũthiî mũtoonye itũũla-inî. Kũlingana na kiugo kĩî nîmũkeka, onai nîndîmwathîte. Na Joshua akîmatũma, nao magîthiî handũ ha mũthiĩo, na magîikala katî ka Betheli na Ai, mwena wa ithũĩro wa Ai.

Na ũkîte ũtukũ Joshua kîmũthenya-inî, nîatũũlîle andũ, na makîambata we na athuũi mbee wa andũ mathiî Ai. Na andũ othe a mwi wa vita hamwe na we maambîte, na mathiî makĩa mbee ya itũũla kũuma mwena wa îtheo. Na îtheko îla ya mũtũũra kuuma iria-inî, Na kyaũmie ũla ona mũthamaki wa Ai, nîehîtie na okĩe kũũa kũmatũngana ũthîĩni kũũa mbaala, we mwene na andũ othe ala maaî nake, na we mwene ndamanyîte atî mũthia wamũtetheiĩe ũî thutha wa itũũla. Na onile, akĩũka Joshua na Israeli kuuma mbee yao. Nîmathiîte thutha wa ana a Isiraeli, na o ene makĩũka kuuma itũũla-inî. Gũtiarî mũndũ o na ũmwe watigĩtwo kũu Ai ũtaathiîte kũingatithia Isiraeli, na makîtiga itũũra inene îthingũkîte, na makîingatithia Isiraeli.

Na akĩĩa Mwathani kũrî Joshua, Tambũũthya kĩvoko kyaku na itimũ îrĩa îrî kĩvokoni kwaku igũrũ wa itũũra, nîgũkorwo moko-inî maku nîndîneana yo, na andũ a mũthiĩo nîmakaũkĩra na îhenya kũuma handũ hao. Na atambũũthîtie Joshua kĩvoko kyake itimũ igũrũ wa itũũra. Na îla ambush syokîte na mbio kuuma handũ hao, na syokîte îla îtambũlũkîte moko, na syatoonyete îla itũũla, na syakwatete yona, na syîthîîte

syakũnĩte ĩla itũũla na mwaki. Na mekĩĩte kũndũ kũũthiũ, andũ maatũũaga Ai makĩona ndogo ĩkĩambata kuuma itũũla-inĩ ĩgĩthiĩ matu-inĩ, na matiarĩ na kũrĩa mangĩũĩa kũũ kana kũũ. Na Joshua na Aisiraeli othe nĩmonile atĩ andũ a kũitheea nĩmatoile itũũla, na atĩ ĩũki ya itũũla nĩyambatĩte matu-inĩ, na makĩĩndũkania, makĩũtha andũ a Ai. Na aya maaumile kuma itũũla ĩla kũũ ũtanani, na makenithiwa anamasoni wa kambĩ ĩla, aya kuma ũũ na aya kuma ũũ, na makavũtha o ĩthya wa ndakavitikithya wa o ũũonokete kana ũũthiite. Na mũthamaki wa Ai nĩmamũnyiitire arĩ mũoyo, na makĩmũtwara kũrĩ Joshua.

Na rĩrĩa ana a Isiraeli maarĩkirie kũũraga andũ othe kũu Ai, na arĩa maarĩ mĩgũnda-inĩ, na kũu kĩrĩma-inĩ kũrĩa maarĩkĩtie kũmaingatithia nginya mũthia, Joshua akĩĩhũndũka agĩcooka Ai, na akĩũraga andũ akuo na rũhiũ rwa njora. Na maakĩĩkĩte ala maagwĩte mũthenya ũla kuuma mũndũ mũme nginya mũndũ mũka, ngili ikũmi na ĩĩlĩ, othe ala maatũũlaa Ai. Tiga indo syakuiyiwa sya kũu itũũla-inĩ syothe, iria ana a Isiraeli mekuiyia nĩ ũndũ wao ene kũlingana na watho wa Mwathani, ta ũrĩa Mwathani aathĩte Joshua.

Na Joshua akĩvĩkia itũũla na mwaki, akĩĩkia kĩũmba kĩtaĩkaine kũma tene nginya wa mũthenya ũyũ. Nake mũthamaki wa Ai aamũnĩnĩtie igũlũ wa mũtĩ wa maita meli, nake aarĩ igũlũ wa mũtĩ nginya hwaĩ-inĩ, na ĩthũa lĩkĩũa Joshua nĩathanĩte, nao makĩũlũsia mwĩlĩ wake kuuma mũtĩ-inĩ ũcio, na makĩũikia irima-inĩ, nao makĩmwĩkĩla hĩba ya mahiga, nginya ũmũthĩ ũyũ.

9

Ta îla maiguĩte, athamaki a Aamori ala mĩthĩ wa Jorodani, ala mĩthĩ wa iima, na ala mĩthĩ wa ithaka, na ala mĩthĩ wa ndwate yothe ya ivia inene, na ala kũ Anti-lebanoni, na ala Ahiti, na ala Akanani, na ala Aperizi, na ala Ahivi, na ala Aamori, na ala Agerigasi, na ala Ajebusi,

Makĩonganĩa hamwe kũthĩĩa mbaala na Joshua na Israeli othe.

Na ala metũũlaa Gibeoni nĩmaiguĩte syothe ila Mwathani ekĩte kũ Jeriko na kũ Ai. Na mekĩte na nĩo ene na ũũru, na maoka mekĩĩthĩĩa irio na mekĩĩhaarĩria, na makuua makũnia ma tene igũrũ wa ciande syao, na mondo ma ndibei ma tene na matembũkanĩte maohĩtwo. Na syĩthĩo sya matũ ma maatu mao, na matũ mao ma kũthĩa makũũ na matuĩtwe îla magũũ mao, na nguo syao syakũũ ĩgũũ wao, na mũkate wao wa mbĩa ũmũ na ũkũũ na ũthethekete.

Na mokĩte kũrĩ Joshua kambĩ-inĩ ya Isiraeli kũu Giligala, na makĩĩra Joshua na Isiraeli atĩrĩ, Twokĩte kuuma thĩ kũraya, na rĩu mũthondekeai kĩrĩkanĩro. Na ana a Isiraeli makĩĩra Mũhori atĩrĩ, Ona ndũkaĩ ũtũũraga thĩinĩ wakwa, na ngwĩka atĩa kĩrĩkanĩro na wee? Na makĩuga kũrĩ Joshua, Tũĩ ndungata syaku, na Joshua akĩmakũũria atĩrĩ, Mũũmĩte kũũ, na mũũkĩte kũũ? Na makĩuga, Kuuma thĩ kũraya mũno nĩmokĩte andũ aku thĩinĩ wa rĩĩtwa rĩa Mwathani Ngai waku, nĩgũkorwo nĩtwĩguĩte

rĩĩtwa rĩake, na ũrĩa wothe ekĩte thĩinĩ wa Misiri, na ila yothe eekite kwa athamaki a Aamori, ala maali mwambee wa Jorodani, kwa Sihoni muthamaki wa Aamori, na kwa Ogi muthamaki wa Bashani, ula waikie Ashitarothi na Ederei. Na ĩtwĩkĩte maĩkia matũĩte ithuĩ atuĩ a ũkũũ witũ na onthe a ĩikaĩte nthĩ yĩtũ, makĩuga, Oyai mwĩ ivia sya njĩla, na mũthiĩ kũũa kũmakũmbũka, na mũkamee kũo, Ndungata syaku tũĩ, na ĩndĩ ĩĩ tũĩkai ithuĩ kĩĩkanĩo. Mikate ĩĩ, twĩthĩĩte yĩ ĩkũũ mũthenya ũrĩa twoimĩte kũũka kwa ĩmwe, no rĩu nĩyũmĩte na ĩkĩa ta ĩlĩĩtwe. Na ici itumba sya ndĩa ĩla twatũmie syeu, na ici nĩsyatũkĩte, na nguo syĩtũ na ilatu syĩtũ nĩsyakũũte kũuma ũa ũtambĩo mũnene mũno.

Na atongolia maamukĩĩte mbiu syao, na matiaũĩĩte Mwathani. Na Joshua nĩathĩĩte ũthĩ kũrĩ o, na nĩmathĩĩte kũrĩ o kĩĩkanĩo kya kũmaokoa, na atongoi a ũngano nĩmehĩtĩte kũrĩ o.

Na kyaũmie na mbũa ithatũ mbũa kũthondeka kĩvĩtyo kũu o, nĩmaiguĩte atĩ kuuma hakuĩ ao nĩ, na atĩ thĩinĩ wao nĩ maĩkaaa. Na ana a Isiraeli maithiie, na maokite matiini mao. Matiini mao yaali Gibeoni, na Kefira, na Beerothi, na matiini ma Jarini. Na ti maaũthiite nao ana a Isiraeli, ũndũ nĩmehĩtĩte kũũ atongolia othe Mwathani Ngai wa Isiraeli, na ĩkĩnũngũna mũingĩ wothe ũũ atongolia.

Na atonyi makĩĩra kĩũngano kĩothe atĩrĩ, Ĩthĩ twĩhĩtie kũrĩ o na Mwathani Ngai wa Isiraeli, na rĩu tũtingĩhota kũmahutia. Ũndũ ũyũ nĩtũkwĩka, kũmanyĩthya marĩ maĩ, na nĩtũkamakũũa, na

ndĩkaĩ mũndũ witũ nĩ ũndũ wa ĩthĩo ĩrĩa twehĩkĩte kũo. Makaatũũla, na makaava atemi a ĩkũ na atwi a maaĩ kwa kĩũngano kyothe, ta ũrĩa atongoi maaĩkĩĩle.

Na Joshua nĩeetĩte hamwe na akĩmakwĩa atĩ nĩ kĩĩ kĩatũmĩte mũndĩĩe ũguo, mũkĩuga atĩ ithuĩ tũĩ kũndũ kũla kũũ mũno, no ĩmwe mũĩ andũ a haha tũtũũaga nao? Na rĩu mũrĩ arume, ndũkaaga kuuma harĩ inyuĩ ndungata, kana mũtemĩ wa ngũ, kana mũkuui wa maaĩ harĩ niĩ na harĩ Ngai wakwa. Na makĩmũcookesia Joshua, makĩmwĩa, Kwamenyithiwe ithĩinĩ witũ ũrĩa wothe waathire Mwathani Ngai waku Musa ndungata yake, kũmĩhe inyuĩ nthĩ ĩno, na kũniina ithuĩ na othe arĩa maĩkaa igũrũ wayo kuuma mbere yanyu, na tũkĩĩtigĩra mũno ũhoro wa mĩoyo yitũ kuuma mbere yanyu, na tũgĩĩka ũndũ ũyũ. Na rĩu onai ithuĩ tũkũĩthĩtye kũrĩ ĩmwe, ta ũrĩa ũkenagia ĩmwe na ta ũrĩa ũoneka kũrĩ ĩmwe, ĩkai kũrĩ ithuĩ.

Nĩ maekĩĩle o ũguo, na Jesua akĩmaũthũkũla mũthenya ũla kuuma moko-inĩ ma ana a Isiraeli, na matiamooraga. Na Joshua nĩathũũĩte o mũthenya ũcio matuĩke atemĩ ma ũkũ na akuui ma maaĩ kũrĩ kĩũngano kĩothe na kĩgongona kĩa Ngai, nĩ ũndũ ũcio andũ arĩa maatũũraga Gibeoni matuĩkire atemĩ ma ũkũ na akuui ma maaĩ a kĩgongona kĩa Ngai nginya mũthenya wa ũmũthĩ, na handũ harĩa Mwathani angĩthuura.

10

Rĩrĩa Adonibezeki mũthamaki wa Jerusalemu aiguire atĩ Joshua nĩatunyanĩte Ai na akĩmĩananga biũ, o ta ũrĩa meekire Jeriko na mũthamaki wayo, noguo meekire Ai na mũthamaki wayo, na atĩ andũ arĩa maikaraga Gibeoni nĩmethũkĩire kũrĩ Joshua na kũrĩ Israeli. Na makĩogopa mũno nĩ ũndũ wao, nĩgũkorwo nĩamanyĩte atĩ Gibeoni nĩ itũũra inene, ta ĩmwe ya matũũra ma ũthamaki, na andũ akuo othe nĩ marĩ hinya. Na Adonibezek mũthamaki wa Jerusalemu nĩatũmĩte kũrĩ Elamu mũthamaki wa Hebroni, na kũrĩ Pidoni mũthamaki wa Jarimuthu, na kũrĩ Jefitha mũthamaki wa Lakishi, na kũrĩ Dabiri mũthamaki wa Odollamu, akĩuga atĩrĩ, Ũkai, ambũkai kũrĩ niĩ, na mũndeithie, na nĩtũhũũrane na Gibeoni, nĩgũkorwo nĩmaũkĩte kũrĩ Joshua na kũrĩ ana a Isiraeli. Na maambĩĩte athamaki ĩtano a Ajebusi, mũthamaki wa Jerusalemu, na mũthamaki wa Hebroni, na mũthamaki wa Jarimuthu, na mũthamaki wa Lakishi, na mũthamaki wa Odollamu, o na andũ ao othe. Na makĩthiũrũrũkĩra Gibeoni, na makĩmĩthinga.

Na nĩmatũmĩte ala maikaa Gibeoni kũrĩ Joshua kũrĩ kambĩ ya Isiraeli kũrĩ Giligala, makiuga, Ndũkanaũthũkie moko maku kuuma kũrĩ ndungata syaku. Ambũka kũrĩ ithuĩ na ĩhenya, na ũtũteithie, na ũtũhonokie, nĩ ũndũ nĩmongene nĩ igũrũ witũ othe athamaki a Aamori, ala maikaa kĩrĩma-inĩ. Na Joshua ambĩa kuuma Giligali, we na andũ othe a mbaala ĩla ĩa ũthĩ wake, othe a ũũmĩ ũa hinya.

Na Mwathani akĩĩa kũrĩ Joshua, Ndũkamakĩe, nĩũndũ nĩndĩmaneana moko-inĩ maku. Gũtikasĩĩa o na ũmwe wao mbee

yanyu.

Na tondũ nĩokĩte Joshua ũ nĩo ĩthĩĩo, ũtukũ wothe nĩatoonyete kũũma Giligali. Na Muumĩthĩ akĩmavĩthya mbee wa ana a Isiraeli, na Muumĩthĩ akĩmamunya na mamunyo manene kũ Gibeoni, na makĩmathingata njĩla ya kwambata kwa Bethi Horoni, na makĩmatemanga nginya Azeka na nginya Makeda. Rĩrĩa mekũũla ũthĩ wa ana a Isiraeli kũ kũikũũka kwa Horonini, Mwathani nĩamaikĩtie mahiga ma mbula ya mahiga kuuma kũ ĩtĩĩa nginya Azeka, na aingĩ makua nĩ ũndũ wa mahiga ma mbula ya mahiga kũũ ala maaũĩtwe nĩ ana a Isiraeli na rũhiũ kũ mbaara.

Hĩndĩ Yoshua nĩatwĩte kũrĩ Mwathani, mũthenya ũrĩa Ngai aaneete Mũamori ũthĩ wa moko ma Isiraeli, rĩrĩa amaũnangĩte o Gibeoni, na makaũnangwo kuuma mbee ya ana a Isiraeli, na Yoshua akiuga, Riũa nĩrĩĩme kũringana na Gibeoni, na mweri kũringana na mũkũrũ wa Ailoni. Na ĩkĩma ĩa ĩsũa na ĩa mwesĩ kũũma, ĩtanĩte Ngai ekĩte thũ syao, na ĩkĩma ĩa ĩsũa katĩ ka ĩtũ, ndĩathiĩte mbee kũũma ĩtheo mũthya wa mũthenya ũmwe. Na ti kwĩkĩka mũthenya ta ũcio kana mbee kana thutha, nĩguo Ngai aigue mũndũ, nĩ ũndũ Mwathani nĩarũĩte hamwe na Isiraeli.

Na athamaki ala ĩtano nĩmoorĩte, na nĩmehithĩte thĩinĩ wa kinya kĩrĩa kĩarĩ Makeda. Na kyamenyithitiwe kũ Yoshua, makĩamba, Nĩmonekete athamaki ĩtano mehithĩte thĩinĩ wa nguũa ĩla ĩĩ Makeda. Na Joshua akĩĩta atĩrĩ, Viingĩai mahĩa ũthĩ wa kĩmũ kĩa nguũa, na mũthũũe andũ kũmakingĩa. Ĩmwe ta mũtĩkĩme,

mũkĩingatĩa thutha wa thũ syĩmwe, na mũnyiĩte mũthia wao, na mũtĩkanekĩe kũtoonyela matũũla-inĩ mao, nĩũndũ nĩaneana o Mwathani Ngai witũ thĩinĩ wa moko maitũ. Nĩkyo kyoneka ta Josua na ana onthe a Isiraeli maatikie kũmatema matemo manene mũno nginya mũthia, na ala meokaa meokaĩiw nginya matũũla ma ĩkingo.

Na andũ othe makĩgarũkĩra kũrĩ Joshua kũu Makkedah marĩ agĩĩ, na gũtirĩ o na ũmwe wa andũ a Isiraeli waũrũmire na rũrĩmĩ wake.

Na ĩtĩĩtwe Joshua, Thingũlai kĩĩma, na mũũmie athamaki ĩtano aya kuuma kĩĩma-inĩ. Na nĩmaumĩte athamaki ĩtano kuuma kĩĩma-inĩ, mũthamaki wa Jerusalemu, na mũthamaki wa Hebroni, na mũthamaki wa Ierimouth, na mũthamaki wa Lakishi, na mũthamaki wa Odollam. Na tondũ maumĩte o kũrĩ Joshua, nake akĩĩta Isiraeli yothe, na arĩa maambĩrĩirie mbaara arĩa maathiĩte hamwe nake, akĩmeera atĩrĩ, Thiĩi mbere na mũike magũrũ manyu ĩgũrũ wa ngingo syao, nao maakuhĩrĩria makĩika magũrũ mao ĩgũrũ wa ngingo syao. Na ndĩĩte Joshua kũrĩ o, Mũtikamakĩe o, kana mũtikamakĩe, ĩkaai na ũũmĩa na mũkĩe na hinya, nĩũndũ ũguo nĩguo Mwathani ekeka kũrĩ thũ syenyu syothe, ĩrĩa ĩnyuĩ mũkũũana nacio. Na Joshua ooragite, na atumanĩĩte igũlũ wa mĩtĩ ĩtano, na maaĩ matumanĩĩte igũlũ wa mĩtĩ ĩyo kũthika ũtukũ. Na kyaũmie kũ kũthũa kwa ĩa, Joshua nĩathanĩte, na makĩharũa o ũmwe kũma mĩtĩnĩ, na makĩikia o ũmwe thĩinĩ wa kianda kĩrĩa maathĩĩte kũu, na makĩvĩngĩthya mahiga ĩgũrũ wa kianda nginya ũmũthĩ.

Na Makeda nĩmakĩoya mũthenya ũla na makĩũlaa andũ akuo na rũhiũ rwa nda na makĩananga kĩla kĩndũ kĩa mũhũmũ kĩarĩ kuo, na gũtiarĩ mũndũ o na ũmwe wahonokire kana akĩũra, na makĩĩka mũthamaki wa Makeda ta ũrĩa meekire mũthamaki wa Jeriko.

Na Joshua nĩathiĩte hamwe na andũ othe a Isiraeli kuuma Makeda mathiĩ Libina, na nĩathiũmbĩĩte Libina. Na nĩaneanĩte ĩyo Mwathani thĩinĩ wa moko ma Isiraeli, na nĩmakuuĩte ĩyo, na mũthamaki wakĩo, na nĩmooragĩte ĩyo na kanua ka rũhiũ, na kĩla kĩndũ kĩa mũhũmũ thĩinĩ wakĩo, na ndĩatigiĩtwe thĩinĩ wakĩo mũndũ ũhonokĩtie kana ũũrĩte, na nĩmekĩte kũrĩ mũthamaki wakĩo ta ũrĩa mekĩte kũrĩ mũthamaki wa Jeriko.

Na nĩathiire Joshua na Isiraeli wothe hamwe nake kuuma Lebna nginya Lakishi, na nĩmaĩthiũrũrũkĩirie, na nĩmaĩthiũrũkĩirie. Na Mwathani nĩanenganĩĩe Lakishi ĩla moko-inĩ ma Isiraeli. Na makĩoya mũthenya wa kelĩ, na makĩũaga na ũhiũ wa ita, na makĩananga biũ, ta ũrĩa meekĩte Libina. Hĩndĩ ĩyo Elamu mũthamaki wa Gezeri ambĩĩ kũtetheya Lakishi, na Joshua akĩmũtha na rũhiũ, hamwe na andũ ake othe, nginya gũtiekala mũndũ o na ũmwe wao mũonoketwe kana mũũĩ.

Na Joshua na Israeli wothe hamwe na wake nĩmoimĩte kuma Lakishi magĩthiĩ Odolamu, na makĩĩthiũũĩa itũũla ĩĩla na makĩmĩthinga. Na Mwathani akĩneana yĩo moko-inĩ ma Isiraeli, na makĩoya yĩo mũthenya ũla, na makĩũlaa yĩo na ũthĩ, na kĩla kĩndũ kĩa mũũmi mwanango-inĩ makĩũlaa, ta ũrĩa mekĩte kũrĩ

Lakisi.

Nake Joshua athiire na Israeli yothe hamwe nake kũrĩma Hebironi, na makĩĩthiũrũria. Na makĩũthia kĩo na kanua ka rũhiũ rwa ita, na kĩla kĩndũ kĩa mũtĩĩmo kĩrĩa kĩalĩ thĩinĩ wakĩo, gũtiarĩ kĩndũ kĩahonokithĩtie, o ta ũrĩa meekĩte Odolamũ, makĩananga kĩo biũ, na kĩla kĩndũ kĩrĩa kĩalĩ thĩinĩ wakĩo.

Na Josua akĩa na andũ othe a Isiraeli kũũ Debiri, na makĩĩthiũũũa. Nĩmakũũ kĩo, na mũthamaki wakĩo, na tũtũũra twakĩo, na makĩhũũla kĩo na kanua ka rũhiũ rwa ita, na makĩananga kĩo biũ, na kĩla kĩndũ kĩa mũhũmũ thĩinĩ wakĩo, na matiigana kũtĩĩa o na ũmwe mũhonokete, ta ũrĩa meekĩte Hebironi na mũthamaki wakĩo, noguo meekĩte Debiri na mũthamaki wakĩo.

Na akwatya Joshua nthĩ yothe ya ĩla ya itũũla, na Nagebu, na ĩla ya ũthĩthĩ, na Asedothu, na athamaki ao. Ti matiĩlĩe ao mũndũ ũũ waokoiwe, na kĩla kĩndũ kyothe kĩa mũtĩĩmo wa ũũmĩ akĩananga, ũla mũno Mwathani Ngai wa Isiraeli aathĩte. Kuuma Kadesh Barnea nginya Gaza, nĩthĩ yothe ya Goshen nginya Gibeon. Na athamaki ao othe, na nthĩ yao, aũthĩte Joshua ĩmwe, nĩ ũndũ Mwathani Ngai wa Isiraeli aathĩĩte hamwe na Isiraeli.

11

Rĩrĩa Ĩabiisi mũthamaki wa Asoo aiguire ũhoro ũcio, atũmire

kũrĩ Ĩobabu mũthamaki wa Maroni, na kũrĩ mũthamaki wa Symooni, na kũrĩ mũthamaki wa Asifu, na kũrĩ athamaki arĩa marĩ Sidoni ĩrĩa nene, kũrĩ bũrũri wa irĩma na kũrĩ Araba mbere ya Kenerothi, na kũrĩ werũ, na kũrĩ Phenaedori Na kũ Akaanani a ndwate-inĩ kuuma mwena wa irathĩro, na kũ Aamori a ndwate-inĩ, na Ahiti, na Aperizi, na Ajebusi arĩa marĩ kĩrĩma-inĩ, na Ahivi, na arĩa marĩ mũhuro wa Kĩrĩma kĩa Herimoni kũ bũrũri wa Masima. Na makiumĩ o na athamaki ao hamwe nao, ta mũthanga wa iia kũingĩha-inĩ, na mbalume na ngaali nyingĩ mũno. Na maonganĩte othe athamaki ene na makĩa hamwe, na makĩamba ĩthĩ ya maĩ ma Maron kũthĩĩna Isiraeli.

Na Mwathani akĩĩla Joshua atĩrĩ, Ndũkamakĩe nĩ ũndũ wao, tondũ rũciũ ĩĩ nĩ thaa ĩno nĩngũmaneana mahootanĩtwo mbele wa Isiraeli. Ũkaamũthĩa mbarathi syao, na ngaali syao ũkaamĩcina na mwaki. Na Joshua ũkile na andu onthe a mũthĩi makĩũka kũrĩ o kũũ maaĩ ma Maron o ũũ, na makĩmangĩĩla kũũ ĩtũũla. Na Mwathani nĩaneanĩte kũu moko-inĩ ma Isiraeli, na makĩmathemanga makĩmathingatana nginya Sidoni nene, na nginya Maseroni, na nginya mbaa sya Masoki mwena wa ĩtheo, na makĩmatemanga nginya ndakatiĩkĩte ũmwe wao ũũ wĩ mũokoũ. Na akĩĩka kũrĩ o ũrĩa Mwathani aamwathĩte, Joshua akĩtema nĩgũ sya mbarathi syao, na ngaali syao akĩsya na mwaki.

Na Joshua nĩagũkĩte wakati ũla, na akĩnyiita Hazor na mũthamaki wakyo, na Hazor ĩĩ mbee ĩthaamĩte syĩ syothe sya

ũthamaki ũla. Na mooragite kĩla kĩndũ kĩa mũtĩma kũu na rũhiũ rwa nda, na maanangĩte othe, na gũtiarĩ kĩndũ kĩa mũtĩma kĩarĩkĩtie kũu, na Hazor maakĩũmĩte na mwaki. Na matũũla mothe ma ũthamaki, na athamaki ao Joshua nĩaĩkĩte, na nĩaũĩte o ũa kanua ka ũhiũ, na nĩmanangĩte o, ta ũrĩa Musa ndungata ya Mwathani aathĩte. No matũũra mothe marĩa maigiĩtwo na thingo ndĩakĩnĩa Isiraeli, tiga Hazori ĩmwe nĩyo yakĩnĩa Isiraeli. Na indo syothe sya kuo nĩmasyĩĩte nĩ ene kwa ũndũ wao ana a Isiraeli, na ene othe nĩmaniinĩte na kanua ka ũthiũ, nginya maniinĩte ene, ndĩatiĩte kũma kũrĩ o kĩndũ kĩũmĩ. Ũrĩa njĩra Mwathani aathire Musa ndungata yake, na Musa o ta ũguo aathire Joshua, na ũguo nĩekire Joshua. Ndaathũkire kĩndũ kĩa indo ciothe iria Musa aathire.

Na ooiwe Joshua nthĩ yothe ya irĩma, na nthĩ yothe ya Nagebu, na nthĩ yothe ya Gosomu, na ya ũthĩĩu, na ya kũu mwena wa ithũĩro, na kĩrĩma kya Isiraeli, na syĩa syĩthuku. Ĩla syakuhĩĩa kĩĩma kuuma kĩĩma kĩa Chelcha, na kĩla kĩthiĩ na mbee kũrĩ Seir, na nginya Balagad, na syĩthĩ sya Lebanon ĩĩ kĩĩma kĩa Hermon, na athamaki ao othe nĩaĩkĩĩte, na nĩanangĩte, na nĩoagĩte. Na matuku maĩngi Joshua nĩekĩte mbaara na athamaki acio.

Na ti kwĩ na matũũla marĩa matakwatĩiwe nĩ Isiraeli, makwata mothe thĩinĩ wa mbaara. Nĩ ũndũ wa Mwathani kwĩkĩka kũgĩa na hinya moyo wao kũcemania thĩinĩ wa mbaara kũrĩ Isiraeli, nĩguo maanangwo, nĩguo ndĩkaneane kũrĩ o ũtha, no nĩguo maanangwo, ta ũrĩa Mwathani oigire kũrĩ Musa.

Na okile Joshua ĩ ĩla ĩtuku ĩla, na anangĩte a Anakimu kuuma ĩ ĩla nthĩ ya itũũla, kuuma Hebroni, na kuuma Dabiri, na kuuma Anabothi, na kuuma Judah yothe hamwe na matũũla mao, na Joshua anangĩte o. Ndĩ katelĩthĩa wa Enakĩmũ kũũma wa ana a Ĩsĩlaelĩ, no ĩla ĩ Gaja, na ĩ Gethi, na ĩ Aselidoo katelĩthĩa.

Na nĩoyete Joshua ĩthĩ yothe, ta ũndũ nĩathanĩte Mwathani kũrĩ Moses, na nĩaheete o Joshua ũgaĩ wa Israel ũgayanĩtie kũringana na mĩhĩrĩga yao, na ĩthĩ nĩyahurũkĩte kũrũa.

12

Na aya nĩ athamaki a ithi arĩa ana a Isiraeli mooragithie, na makĩĩkĩra ithi yao mũrĩmo wa Jorodani kuuma riũa mwĩkũko, kuuma mũkũrũ wa Arinoni nginya kĩrĩma kĩa Herimoni, na ithi yothe ya Araba kuuma mwĩkũko. Sihoni mũthamaki wa Aamori, ũrĩa atuĩte Heshiboni, akĩathaga kuuma Arinoni, ĩrĩa ĩrĩ mũkũrũ-inĩ kũringana na kĩmwe kĩa mũkũrũ ũcio, na nusu ya Gileadi nginya Jaboki, mĩhaka ya ciana cia Amoni. Na Arabu nginya iria ya Chinerethi mwena wa ithũa, na nginya iria ya Arabu, iria ya cumbĩ kuuma mwena wa ithũa, njĩla ĩla ya kũlingana na Bethi-Jeshimothu, kuuma Temani ĩla ĩĩ kwa Asedothu Pisiga. Na Og mũthamaki wa Basani atiĩkĩtie kuuma kũrĩ anyamũ, ũrĩa watũũraga thĩinĩ wa Ashitarothi na thĩinĩ wa Ederei, Mũthamaki kuuma kĩĩma-inĩ kĩa Hermon na kuuma Secchai, na Bashan yothe nginya mĩhaka ya Gergesi, na Machi, na nuthu ya Gilead ya mĩhaka ya Sihon mũthamaki wa

Heshbon. Moses ndungata ya Mwathani na ana a Israeli nĩmahũũrire o, na nĩaheire yo Moses ũu ũgai wa Reuben, na Gad, na ĩkundi ĩmwe ya ĩveti ya Manasseh.

Na aya nĩ athamaki a Aamori arĩa Yoshua na ana a Isiraeli mooragĩte mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Yorodani kuuma iria-inĩ Balagadi kũu werũ-inĩ wa Lebanoni, na nginya kĩrĩma kĩa Chelcha andũ makĩambata magĩthiĩ Seiri, na Yoshua nĩaheete mbĩrĩra cia Isiraeli kũĩgaya kũringana na ũgai wao. Thĩinĩ wa kĩĩma, na thĩinĩ wa ũthĩ, na thĩinĩ wa Arabu, na thĩinĩ wa Asedothu, na thĩinĩ wa werũ, na Negebu: ũla Mũhiti, na ũla Mũamori, na ũla Mũkanaani, na ũla Mũperizi, na ũla Mũhivi, na ũla Mũjebusi.

Mũthamaki wa Jeriko, na mũthamaki wa Ai, ĩrĩa ĩrĩ hakuhĩ na Betheli, Mũthamaki wa Yelusalemu, mũthamaki wa Heburoni, Mũthamaki wa Hierimouth, mũthamaki wa Lakishi, Mũthamaki wa Ailamũ, mũthamaki wa Gazeri, mũthamaki wa Debir, mũthamaki wa Gader, mũthamaki Hermath, mũthamaki Ader, Mũthamaki wa Lebna, mũthamaki wa Odollam, Mũthamaki nĩathiĩte, Mũthamaki Taphout, mũthamaki Opher, mũthamaki Ophek wa Arok, mũthamaki Asom, Mũthamaki Symoon, mũthamaki Mambroth, mũthamaki Aziph, Mũthamaki wa Kadesh, mũthamaki wa Zahhak, Mũthamaki Maredoth, mũthamaki Iekom wa Karmeli, Mũthamaki wa Odollam wa Pheneador, mũthamaki wa Gei wa Galilee, Mũthamaki wa Thersa, othe aya nĩ athamaki mĩongo ĩĩlĩ na kenda.

13

Na Joshua mũthaka nĩakũũ wa matukũ, na Mwathani akĩĩa kũrĩ Joshua, wĩ nĩwakũũ wa matukũ, na thĩ ĩtĩkĩtie nyingĩ ya ũgaĩ. Na ino nĩ thĩ ĩrĩa ĩtiganĩirio, mĩhaka ya Afilisti, Agesiri, na Mũkaanani, Kuuma kwa itaanĩ ĩtaĩ na andũ ĩla ĩĩ kũlingana na ũthiũ wa Misili nginya mĩhaka ya Ekiloni, kuuma ũmotho wa Akanani, ĩtaalanĩtwe kũ itano satalapeya sya Afilisti: kwa Mugaza, na kwa Muasidodi, na kwa Muasikeloni, na kwa Mugiti, na kwa Muekiloni, na kwa Muevaio. Kuuma Temani na nthĩ yothe ya Kanaani mbee wa Gaza, na Asidoni nginya Afeki, nginya mĩhaka ya Aamori, na ĩtĩ yothe ya Galiath wa Afilisti, na Lebanoni wothe kuuma mambũkũko ma ĩthwa kuuma Giligali ĩĩ kĩĩma kĩa Herimoni nginya mũthĩĩo wa Hamathu, Kila ũla ũtũũlaa nthĩ ya itũũla kuuma Lebanoni nginya Maserethe Memphomaimi. Othe a Asidoni, nĩ niĩ nĩngamaniina kuuma mbee ya Isiraeli, no ũgayana ĩyo na ũtũũ kũrĩ Isiraeli, ta ũrĩa ndakwathire.

Na ĩu gaya thĩ ĩno ũndũ wa ũgaĩ kũrĩ mĩhĩrĩga kenda, na nuthu wa mũhĩrĩga wa Manase. Kuuma Jorodani nginya iria inene kũringana na kwĩa kwa ĩthwa nĩũkaũhe, iria inene nĩrĩo rĩkaiga mũhaka. Makundi meli, na nusu ya mukundi wa Manase, wa Reubeni, na wa Gadi Musa nĩaheete mũthia wa Jorodani, mwena wa ĩtheo wa ĩthwa nĩaheete kũrĩ o Musa ndungata ya Mwathani kuuma Aroeri, ĩyo ĩĩ igũrũ wa mũthia wa kĩĩma kya Arinoni, na itũũra ĩyo ĩĩ thĩinĩ wa katĩ ka mũkũrũ, na yothe ĩyo

Misori kuuma Medeba. Misi syothe sya Sihoni mũthamaki wa Aamori, ũla wathamakĩte kũu Hesiboni nginya mĩhaka ya ana a Amoni, Na Galaaditis, na mĩhaka ya Gesiri, na Machati, kĩĩma kĩothe kĩa Hermoni, na Basanitis yothe nginya Acha. Ũthamaki wothe wa Og kũ Basani, ũla wathamakĩte kũ Ashitarothi na kũ Ederei, ũyũ atiĩkĩtwe kũuma kũrĩ andũ anene, na Musa akĩmũtha, na akĩmũniina. Na ti maanĩnĩe ana a Isiraeli Agesiri, na Amakati, na Akanaani, na mũthamaki wa Agesiri na Amakati maikaĩte thĩinĩ wa ana a Isiraeli nginya ũmũthĩ.

Tiga mũhĩĩga wa Levi ndwaheanĩtwe ũgai, Mwathani Ngai wa Isiraeli, ũyũ nĩwe ũgai wao, ta ũrĩa Mwathani eerire o, na ũyũ nĩwo ũgayanio, ũrĩa Musa agayanĩire ana a Isiraeli kũu Arabothi Moabu mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Jorodani mwena wa Jeriko.

Na Musa akĩheana kĩvĩka kya Reubeni kũlingana na mbai syakyo. Na mĩhaka yao yaũmĩĩkĩte kuuma Aroeri, ĩla ĩĩ mbee wa mũkũũ wa Arinoni, na itũũla ĩla ĩĩ thĩinĩ wa mũkũũ wa Arinoni, na Misori yothe, Kũngania Eseboni, na mĩĩ yothe ĩla ĩlĩ kũu Misori, na Daiboni, na Baimoni Baali, na nyũmba ya Meelbothi, na Basani, na Bamothi, na Mephaathi, na Kiriathaimu, na Sebama, na Serada, na Sioni kũu kĩĩma-inĩ kĩa Enabu, na Beth peor, na Asedoth Phasga, na Baiththaseinoth, Na matũũla mothe ma Misori, na ũthamaki wothe wa Sihoni mũthamaki wa Aamori, ũla Musa aũthĩte we na atongoi a Midiani, na Evi, na Roboki, na Suri, na Uri, na Robe mũthamaki ũũthĩtwe wa Sioni, na ala maĩkaa Sioni.

Na Balaamu wa Beori, mũoni, nĩmamũũlagĩte hĩndĩ ĩyo ya mbaara.

Kwaĩkĩte na mĩhaka ya Rubeni, Yordani ĩkĩoneka ta mũhaka, ĩĩ nĩyo ũtũũi wa ana a Rubeni kũlingana na mbai syao, matũũra mao na mĩĩmbo yao.

Musa nĩaheete ana a Gadi kũringana na mbai syao. Na mĩhaka yao ĩkĩoneka Jazeri, matũũla mothe ma Gileadi, na nuthu ya thĩ ya ana a Amoni nginya Arabia, ĩyo ĩĩ mbee wa Aradi. Na kuuma Hesiboni nginya Arabothi kũlingana na Misipa, na Botanimi, na Maani nginya mĩhaka ya Daiboni, Na Enadoм, na Othargai, na Bainthanabra, na Sokchotha, na Saphan, na ũthamaki ũla ũngĩ wa Sihon mũthamaki wa Heshbon, na Jordan ĩkaamũla ĩthya kũũma kĩa ĩla ivia ya Chinnereth mũlĩa ũngĩ wa Jordan kuuma ĩthĩo. Ĩno nĩyo ũgai wa ana a Gadi kũlingana na mbai syao na kũlingana na matũũra mao. Kũlingana na mbai syao, ngingo nĩmakagarũka mbee ya thũ syao, nĩ ũndũ kwaĩkĩka kũlingana na mbai syao matũũra mao na mĩĩmbo yao.

Nake Musa nĩaheire nuthu ya mũhĩrĩga wa Manase kũringana na mbari syao. Na mĩhaka yao yĩkĩka kuuma Maan, na ũthamaki wothe wa Basani, na ũthamaki wothe wa Ogi mũthamaki wa Basani, na tũtũũra twĩ twa Jairi, tũrĩa tũrĩ kũu Basani, matũũra mĩongo ĩtandatũ. Na nusu ya Gileadi, na kũ Ashitarothi, na kũ Ederei, matũũla ma ũthamaki wa Ogi kũ Bashani, kũ ana a Makiri ana a Manase, na kũ nusu ya ana a Makiri ana a Manase, kũlingana na mĩhĩrĩga yao. Aya nĩo arĩa Musa aagaĩire

mĩthemba mũrĩmo wa Jorodani kũu Arabothi ya Moabu mũrĩmo wa Jorodani wa mwena wa Jeriko mwambuko-inĩ.

14

Na aya nĩo arĩa maagaĩire ana a Isiraeli ũthĩ thĩinĩ wa bũrũri wa Kanaani, arĩa maagaĩĩrwo nĩ Eleazari ũthĩnjĩri-Ngai, na Josua mũrũ wa Nunu, na atongoria a nyũmba cia maithe a mĩhĩrĩga ya ana a Isiraeli. Kũringana na mĩtĩ nĩmagaĩ ũtũũi, ta ũrĩa Mwathani eetĩĩrĩte na moko ma Ĩthua kũrĩ mĩhĩrĩga ĩla kenda, na kũrĩ nusu ya mũhĩrĩga. Kuuma mũthia wa Jorodani. Na Alawi nda aaheanĩte ũgaĩ gatagatĩ kao, Nĩ ũndũ maarĩ ana a Jusufu mĩhĩrĩga ĩĩrĩ, Manase na Efuraimu, na Alawi matiagaĩirwo kĩgai thĩinĩ wa bũrũri, no matũũra ma gũtũũra, na iria ciamũrĩtwo ciao kũrĩ ng'ombe ciao. Ũrĩa njĩra ĩrĩa Mwathani eathire Musa, ũguo nĩ mekĩire ana a Isiraeli, na makĩgayania thĩ.

Nao aanake a Juda maathiĩte kũrĩ Joshua kũu Gilgal, nake Kalebu mũrũ wa Jefune Mũkenizi akĩmwĩra atĩrĩ, wee nĩũĩ kĩũmbe kĩrĩa Mwathani aarĩtie Musa mũndũ wa Ngai ũkoniĩ niĩ na wee kũu Kadeshi Barnea. Miaka mĩongo ĩna nĩgũkorwo ndĩ na miaka mĩongo ĩna rĩrĩa Musa ndungata ya Ngai aandũmĩte kuuma Kadeshi Barnea gũthigana bũrũri, na nĩndamũcookeria kĩũgo kũringana na meciiria make. Andũ akwa ala maathiĩte na niĩ maagarũrire ngoro ya andũ, no niĩ ndĩongeelwe kũrũmĩrĩra Mwathani Ngai wakwa. Nake akĩĩla Musa mũthenya ũcio, akiuga atĩrĩ, thĩ ĩrĩa wakinyĩte, ĩkaava yaku ĩrĩ ũgaĩ na ciana

ciaku nginya tene, nĩ ũndũ wendete kũrũmĩrĩra Mwathani Ngai witũ. Na ĩu Mwathani nĩandĩithĩtie ta ũla eĩĩte, ũyũ nĩ mwaka wa mĩongo ĩna na ũtano kuuma ĩla Mwathani eekĩĩte kiugo kĩu kũrĩ Musa, na Isiraeli nĩathiĩte werũ-inĩ, na ĩu ona niĩ ũmũthĩ ndĩ wa mĩaka mĩongo ĩnana na ĩtano Nĩndĩ o na ũmũthĩ nĩ mũũmĩ, ta ĩrĩa rĩrĩa Musa aandetũmĩte, ũguo o noguo nĩ mũũmĩ rĩu kũũma na gũtoonya mbaara-inĩ. Na rĩu nĩndakũũria kĩrĩma gĩkĩ, ta ũrĩa Mwathani oigire mũthenya ũcio, nĩgũkorwo wee nĩwaiguire kiugo gĩkĩ mũthenya ũcio, na rĩu Anakim marĩ kũu, matũũra manene na marĩ hinya, angĩkorwo Mwathani arĩ hamwe na niĩ, nĩngamaniina, ta ũrĩa Mwathani anjĩĩrire.

Na Joshua akĩmũthimĩa, na akĩhe Kalebu mũndũ wa Jefune mũndũ wa Kenazu Hebroni ĩĩ ũgai. Nĩ ũndũ wa ũndũ ũyũ Hebironi ĩkĩgĩa ya Kalebu mũrũ wa Jefune wa Kenizi ĩrĩ ũgaĩ nginya mũthenya ũyũ, nĩ ũndũ wa we mwene kũrũmĩrĩra rĩathani rĩa Mwathani Ngai wa Isiraeli. Na rĩĩtwa rĩa Hebroni mbere rĩarĩ Itũũra rĩa Argobu, itũũra inene rĩa Aanakimu, na bũrũri ũkĩĩhooreria mbaara.

15

Na kyaũmĩkĩte mĩhaka ya mũthĩ wa Juda kũlingana na mbai syao, kuuma mĩhaka ya Idumea, kuuma werũ wa Sini kũthiĩ Kadeshi kũthĩa mwena wa mũũmbĩ.

Na mĩhaka yao yatũmĩkĩte kuuma Mwĩthĩo nginya kĩthĩĩna kya

ivia ya mũno, kuuma kĩtũa kĩla kĩthiĩte Mwĩthĩo. Na ĩthĩawa mbee wa kũambũka kwa Akrabini, na ĩthiũũũa Sina, na ĩambũka kuuma mwena wa mũthini nginya Kadeshi Barinea, na ĩuma Hesironi, na ĩambũka nginya Adari, na ĩuma mwena wa ithũĩo wa Kadeshi, Na ĩthiawa ĩla Selmona, na ĩtuĩkanĩa o kũthika mũkũlũ wa Misili, na ĩthiawa yakwe ya mĩhaka ĩkava ĩla iria. Ĩĩ nĩyo mĩhaka yao kuuma Kuuini.

Na mĩhaka kuuma mwena wa ĩtheo nĩ iria rĩothe rĩa cumbĩ nginya Jorodani. Na mĩhaka yao kuuma mwena wa kaskazini, na kuuma kĩthĩmbĩ kĩa iria, na kuuma mũthia wa Jorodani. Ĩkwata mĩhaka kũ Bethaglaim, na ĩthiĩa kũuma kaũndũ kũ Betharabah, na ĩkwata mĩhaka kũ ihiga ya Baion mũndũ wa Reuben. Na ĩthiĩte mĩhaka ĩla ũũ wa kana wa ĩna wa mũkũũ wa Akori, na ĩikũite ũũ wa Giligali, ĩla ũĩ mbee wa kwambata kwa Adumimu, ĩla ũĩ kũlingana na Mwena wa Mũtheũ mũkũũ-inĩ ũla, na ĩthiĩte ũũ wa maĩ ma kĩthima kĩa ĩa, na ũkava wakĩo mũthia kĩthima kĩa Rogeli. Na mĩhaka ĩla ĩthĩĩaga ũthĩĩ wa mũkũũ wa Enom, ĩgũrũ wa nũng'ũ wa Iebusi kuuma Mwĩa, ũyũ nĩ Ierusalemu, na mĩhaka ĩla ĩthũkũmaga ĩgũrũ wa kĩongo kĩa kĩĩma, kĩla kĩĩ mbee wa mũkũũ wa Enom kwerekea ĩĩa, kĩla kĩĩ kuuma mũthemba wa thĩ ya Rafaimu ĩgũrũ wa gathigathini. Na mũhaka ũthekete kuuma nthĩ ya kĩrĩma igũrũ wa ĩthima wa maaĩ Nafitho, na ũthekete ũgakinya kĩrĩma-inĩ kĩa Efironi, na ũkongoya mũhaka ũgakinya Baala, ĩyo nĩyo mũtũũra wa Iarimu. Na ũkahĩtũka mũhaka kuuma Baali igũrũ wa iria, na ũkahĩtũĩra kĩĩma-inĩ kĩa Asari igũrũ wa nũngũ wa itũũra rĩa Jarini kuuma Gathigathini, ũyũ nĩ Chasiloni, na ũkaharũrũka igũrũ wa itũũra

rĩa riũa, na ũkahĩtũĩra igũrũ wa Gũthini, Na ũthũkũmĩa mũhaka kũlingana na thutha wa Ekironi kũũ mambũkũnĩ, na nĩũkoimia mihaka kũũ Sukothi, na nĩũkahĩtũkĩa mihaka kũũ mwena wa mũthini, na nĩũkoimia kũũ Libina, na nĩũkaivya kĩoimio kya mihaka kũũ iia. Na mĩhaka yao kuuma iria-inĩ, iria inene nĩyo ĩkaahaka mĩhaka. Ici nĩcio mĩhaka ya ana a Judah mũthiũrũrũ-inĩ kũringana na mbai syao.

Na kũrĩ Kalebu mũrũ wa Jefune nĩaheeirwo kĩgai gatagatĩ ka ariũ a Juda nĩ ũndũ wa watho wa Ngai, na nĩamũheire Joshua itũũra inene rĩa Arbok, itũũra inene rĩa Anaki, rĩrĩa rĩarĩ Hebironi. Na nĩanangĩte kũu Kalebu mũndũ wa Jefune ana atatũ a Anaki, Sheshai na Talamai na Ahimani. Na Kalebu nĩambĩĩile kũu akĩthiĩ kwa ala maatũũaa Dabiri, na ĩtwa ya Dabiri ĩalĩ mbee nĩ Mũtũũa wa Maandĩko.

Na Kalebu akĩuga atĩrĩ, ũla ũngĩoya na akũũthe itũũla ĩla ya Maandĩko na aĩtunye, nĩngũmũhe Akisa mũirĩtu wakwa atuĩke mũka wake. Na akĩoya yĩo Gothonieli mũndũ wa Kenezi wa ndũgũ Kalebu, na akĩmũhe Asika mũirĩtu wake ta mũka. Na kyaũmie ĩ thĩinĩ wa kũũma kwake, na aĩkĩĩe ũtaũlĩ kũrĩ we akĩuga, Nĩngũũthya baba wakwa mũgũnda. Na akayĩa kuuma kũrĩ ndigili, na Kalebu akĩmũũria atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩrĩ kũrĩ wee? Na akĩmwĩla, He niĩ kĩlathimo, nĩ ũndũ ũnĩheete mũthĩ wa Nagebu. He niĩ Bothanis. Na akĩmũhe Gonathlah ya ũthũũ na Gonathlah ya mũhuro.

Ĩno nĩyo ũgaĩ wa mũhĩĩga wa ana a Juda. Matũũla mao

nĩmekĩĩte matũũla ma mũhĩĩa wa ana a Juda mĩhakani-inĩ ya Edomu kũu werũ-inĩ, na Baiseeleeli, na Ara, na Hasoru. na Ikam, na Regma, na Arouel. na Kadesh, na Asorionain, na Mainam, na Balmaana, na ĩtũũla syao, Na matũũ ma Asheroni, ũyũ nĩ Asori, na Sini, na Salma, na Moladaha, na Seri, na Baalathu, na Cholasheola, na Beersheba, na tũtũũ twao, na mĩgũnda yao, Bala, na Bakok, na Asom, Na Elboudad, na Bethel, na Hormah. na Ziklag, na Macharim, na Sethennak, Na Labos, na Sale, na Eromoth, matũ mĩongo ĩĩlĩ na kenda, na tũtũũla twao.

Kũ ndũũma kũlĩ Ashtaol, na Zorah, na Eshtaol. Na Ἐράμεν, na Τανὼ, na Ἰλουθὼθ, na Μαιανὶ, na Jermouth, na Odollam, na Membra, na Saocho, na Iazeka, na Sakarim, na Gadera, na mĩgũnda yayo, matũũra ikũmi na mana, na tũtũũra twao. Seneh, na Adasan, na Magadalgad, na Dalad, na Maspha, na Iachareel, na Basedoth, na Ideadalea, na Chabra, na Maches, na Maachos, Na Gedori, na Bagadieli, na Nomani, na Makedani, matũũla ikũmi na itandatũ, na tũtũũla twao. Lebna, na Ithak, na Enoch, na Iana, na Nasib, Na Keilam, na Akiezi, na Kezib, na Bathesar, na Ailom, matũũra ikũmi, na tũtũũra twao. Ekron, na itũũra syayo, na mĩciĩ yao, kuuma Ekron nginya Gemna, na syinthe syothe ila syĩ andũ a Asedoth, na tũtũũ twao, Asiedoth, na itũũra syayo, na mĩgũnda yayo, Gaza, na itũũra syayo, na mĩgũnda yayo nginya rũũĩ rwa Misĩli, na iria inene nĩyo ĩthimaga.

Na kũu nthĩ ya itũũra kwa Samiri, na Jetheri, na Soka, na Flowing, na itũũra inene ya Maandĩko, ũyũ nĩ Debir, na Anon, na Into, na Manna, na Aisam, na Gosem, na Halu, na Hanna, na

Gilom, matũ ikũmi na ĩmwe, na tũtũũ twao Airem, na Remna, na Soma. na Jemain, na Baethachu, na Phakoua, na Euma, na itũũla ya Arbok, ĩĩ nĩyo Hebroni, na Sorath, matũũla kenda, na mĩĩmba yao. Maon, na Carmel, na Ziph, na Juttah, na Jariel, na Arikam, na Zakanaim, Na Gibeah, na Timnah, matũ kenda, na tũtũũ twao. Ailoua, na Beth zur, na Geddon, na Magaroth, na Bethanam, na Thekoum, matũũla matandatũ, na tũtũũla twao. Kiriath baal, ũyũ nĩwo mũtũũ wa Jarim, na Sotheba, matũũ mĩĩlĩ, na mĩĩmbo yao. na Baddargeis, na Tharabaam, na Ainon, na Aiochioza, na Naflazon, na matũũla ma Sadon, na Arcades, matũũla mũonza, na tũtũũla twao.

Na Muiebusi aikie kũu Yelusalemu, na ana a Yuda matiĩ kũhota kũmaniina, na Aiebusi maikie kũu Yelusalemu nginya mũthenya ũyũ.

16

Nĩkyo kĩathĩkĩte mĩhaka ya ana a Josephu kuuma Jorodani wa kũlingana na Jeriko kuuma mwĩthĩo, na ĩkambata kuuma Jeriko ĩthiĩ kũu kĩĩma-inĩ kĩa werũ, ĩthiĩ Betheli Luza. Na nĩĩkwĩthia kũma Betheli, na nĩĩkĩthia igũrũ wa mĩhaka ya Ahatarthi. Na nĩĩkahĩtũka igũrũ wa iria nginya mĩhaka ya Ataalimu nginya mĩhaka ya Bethi Horoni ĩrĩa ĩrĩ mũhuro, na kĩumo kĩao nĩgĩkakorwo igũrũ wa iria. Na aanake a Joseph, Ephraim na Manasseh, nĩmagaĩ ũtũũĩ.

Na kyaũmĩĩkĩte mĩhaka ya ana a Efuraimu kũlingana na mbai syao, na kyaũmĩĩkĩte mĩhaka ya ũtũũ wao kuuma mũthenya Ataroti, na Eroki nginya Bethoroni ya ũthĩngo, na Gazara. Na mikoo nĩĩkooka ũthĩ wa ivia igũrũ wa ivia kũu Icasmon kuuma Gathigathini Kũũmũ, nĩĩkathiũrũka mwena wa ĩtheo kũu Thenasa, na Shelesh, na nĩĩkahĩtũkĩra kuuma mwena wa ĩtheo kũu Ianoka. Na kũ Macho, na Ataroth, na ĩla tũtũũ twao, na ĩkooka ĩla Jeriko, na ĩkoma ĩla Jorodani. Na kuuma Tafou mĩhaka ĩkathiĩ ĩkinye iria-inĩ kũu Chelkana, na ũthiũ wao ũkaĩ iria-inĩ. Ũyũ nĩguo ũtuĩko wa mũhĩrĩga wa Efraimu kũringana na mbai syao.

Na matũũra marĩa maigĩtwe mwena kwa ana a Efiraimu gatagatĩ ka ũgai wa ana a Manase, mothe matũũra na tũtũũra twao. Na Efuraimu ndaniinithie Mukaanani ũla ũikaĩte kũu Gazeri, na Mukaanani aikaĩte kũu Efuraimu nginya mũthenya ũyũ, nginya Farao mũthamaki wa Misiri ambĩĩe, na akuuĩte itũũra rĩu, na acinĩte na mwaki, na Akaanani, na Aferizai, na ala maikaĩte kũu Gazeri, maũragĩtwo, na Farao aheete itũũra rĩu ta kĩheo kĩa ũhiki kũrĩ mũirĩtu wake.

17

Na kwĩkĩka mĩhaka ya mũthĩ wa ana a Manase, nĩ ũndũ ũyũ nĩwe wa ĩmbee wa Joseph, Makiri wa ĩmbee wa Manase ithe wa Gileadi, nĩ ũndũ aarĩ mũndũ mũthĩngĩ, kũu Gileadi na kũu Basani. Na kyaũmĩĩkĩte kũ ana a Manase ala angĩ kũlingana na

mbai syao, kũ ana a Iezi, na kũ ana a Kelezi, na kũ ana a Ieziili, na kũ ana a Sykemi, na kũ ana a Symarimu, na kũ ana a Oferi. Awa nĩ anaume kũlingana na mbai syao.

Na Salpaad mwana wa Opher ti aaĩ na aanake kũrĩ we aanake no aaĩ na aana a aka, na ici nĩ maitwa ma aana a aka a Salpaad: Maala, na Noua, na Egla, na Melcha, na Thersa. Na maimĩte mbee ya Eleazari wa mũthĩnjĩri-Ngai, na mbee ya Joshua, na mbee ya aathi, makĩuga, Ngai nĩathanĩte kwa ũndũ wa moko ma Musa kũtũhe ĩtw ũtuĩke wa kũgaya thĩinĩ wa andũ a ũthũ witũ, na nĩmaheete o kwa ũndũ wa watho wa Mwathani mũtĩ thĩinĩ wa andũ a ũthũ wa ithe wao. Na ĩkĩgwa mũkanda wao kuuma Anassa, na werũ wa Labek kuuma thĩ ya Gileadi, ĩrĩa ĩrĩ mũrĩmo wa Jorodani. Nĩgũkorwo airĩtu a ana a Manase nĩmegaĩte ũgaĩ gatagatĩ ka andũ a nyina nao, na thĩ ya Gileadi ĩkĩgĩa ya ana a Manase arĩa maatigarĩte.

Na kyaũmĩkĩte mĩhaka ya ana a Manase ĩkavaa Delehanatha, ĩla ĩlĩ mbee wa ana a Anathe, na ĩkĩthiĩa mĩhaka-inĩ ĩkĩa Jamini na Jasibu nginya kĩthima kya Taphethothe. Kwa Manase nĩkaĩ, na Tafethi ĩĩ igũlũ wa mĩhaka ya Manase, kwa ana a Efiraimu. Nĩ mĩhaka ĩkathiĩa igũũ wa Karana kũu mwena wa Mũthaa kũngana na igũũ wa Jariela, mũtĩ wa terebinthu wa Efiraimu ũĩ gatagatĩ ka itũũra wa Manase, na mĩhaka ya Manase kũu mwena wa Gathigathini nginya mũkũũ, na ũthiũ wakĩo ũkava iria. Kuuma Kusini kwa Efiraimu, na igũlũ Lũlũka Manase, na ĩkava iria mĩhaka yao, na igũlũ Asheri makagwatana igũlũ Lũlũka, na kwa Isakaru kuuma mwena wa ĩlathĩmo. Na ũkavika

Manasseh thĩinĩ wa Issachar na thĩinĩ wa Asher Baitan na tũtũũ twao, na arĩa maĩkaa Dor na tũtũũ twayo, na arĩa maĩkaa Megiddo na tũtũũ twayo, na kĩa kĩa ĩtatũ kĩa Mapheta na tũtũũ twayo.

Nĩ ti mekĩĩte ana a Manase kũniina matũũla mau, na mũndũ wa Kanaani nĩambĩĩiie gũikala thĩ ĩyo. Na kyaũmie na tondũ nĩmakĩĩ nguũ ana a Isiraeli, na maekĩe a Kaanani andũ a kũthĩkĩa, kũmaniina nũndũ ao ti maniinie.

Ana a Jusufu maacookia Joshua, makiuga, Nĩ kĩĩ ũtwĩkĩĩe ithaka ĩmwe na gĩthimo kĩmwe? Ithuĩ nĩ andũ aingĩ, na Ngai nĩandathimĩte. Nake Joshua akĩmeela atĩrĩ, Aingĩa mũĩ antu aingĩ, ambatai mũthĩĩ mũtitũ-inĩ, na mwĩthelei nĩ ũndũ kĩĩma kĩa Efuraimu kĩmũnyiitithĩtie. Nao makĩuga atĩrĩ, kĩĩma kĩa Efuraimu ndũtũkenagĩa ithuĩ, na Mũkanani ũrĩa ũtũũraga kuo kũu Bethisani, na kũu tũtũũra-inĩ twakuo, na kũu kĩanda-inĩ kĩa Jezireeli arĩ na mbarathi syathuurĩtwo na kyũma. Na Joshua akĩĩra ana a Joseph atĩrĩ, Ũngĩkorwo ũrĩ andũ aingĩ na ũrĩ na hinya mũnene, ndũkaũgĩa na mũgũnda ũmwe, Mũtitu nĩgũkorwo ũkaũ wa waku, tondũ nĩ mũtitu na ũkaũtheria, na ũkaũ wa waku, na rĩrĩa ũkaananga Mũkaanani, tondũ arĩ na mbarathi cia ũthuurĩ, nĩgũkorwo nĩũkamũtooria.

18

Na ĩkũngano yothe ya ana a Isiraeli ĩkĩũngana kũũ Shilo, na

makĩamba hema ya ũira kũu, na nthĩ ĩkĩtoonywa nĩo.

Na makũũ ma Isiraeli marĩa matiekũgaya igai makĩtigara mĩhĩrĩga mũgwanja. Na Joshua akĩĩa ana a Isiraeli atĩrĩ, Nĩ kĩĩ kĩngĩtũma mũnogĩe kũgaya bũrũri ũrĩa Mwathani Ngai witũ aaheete? Heai kuuma kwa ĩmwe andũ atatũ kuuma mũhĩĩga-inĩ, na mookĩte nĩmathiĩe thĩ-inĩ, na nĩmandĩke ĩyo mbee yakwa, ta ũrĩa ĩkaabatĩka kũgayana ĩyo. Na nĩmathiĩte kũrĩ we. Nake akĩmagayania mĩthemba mũgwanja, Juda nĩakĩrũgama mũhaka wao kuuma Mwena wa Gũthini, na aanake a Jusufu nĩmakĩrũgama mũhaka wao kuuma Mwena wa Gathigathini. Ĩmwe na mũgayanie thĩ ĩtano saba, na mũlete ũũ kũrĩ niĩ, na nĩngamũkinyĩthya mũtĩ mbee ya Mwathani Ngai witũ. Ndĩ, nĩ ũndũ kũtĩ ũgai kũrĩ ana a Levi thĩinĩ wanyu, nĩ ũndũ ũthĩnjĩri-Ngai wa Mwathani nĩ ũgai wake, na Gadi na Reubeni na nuthu ya mũhĩrĩga wa Manase nĩmakĩoya ũgai wao mũrĩmo wa Jorodani mwena wa ĩrathĩro, ũrĩa Musa ndungata ya Mwathani aamaheire.

Na kĩokĩte andũ acio maathiĩte, na Joshua aathanĩte andũ acio mathiĩ kũthiũthũũa bũrũri, akĩuga, Thiĩi na mũthiũthũũe bũrũri, na mũũke kũrĩ niĩ, na haha nĩngamũkũũĩra mũgai mbee ya Mwathani kũu Shiloh. Na mathiĩte, na mathiũkĩte bũrũri, na monete guo, na mandiĩkete guo kũlingana na matũũra, ivinda mũgwanja thĩinĩ wa ĩbuku, na maletete kũrĩ Joshua. Na Joshua akĩmaitĩĩa mũtĩ kũu Shiloh mbee wa Mwathani.

Na ũthĩ wa mũhĩĩga wa Benjamini wakĩũma wa mbee kũlingana

na mbai syao, na mĩhaka ya ũthĩ wao ĩkĩũma ĩĩ gatagatĩ ka ana a Juda na gatagatĩ ka ana a Josephu.

Na kyaũmĩkĩte mĩhaka yao kuuma Kaũlũ, kuuma kwa Jorodani ĩkaamũka mĩhaka kũlingana na mũnda wa Jeliko kuuma Kaũlũ, na ĩkaamũka ũthĩ wa kĩĩma kũthiĩ ivia-inĩ, na ũthiũ wakyo ũkaĩ Mabdalitisi Bethoni. Na ĩkavĩtũka kũu mĩhaka ya Luza ĩthĩ wa Luza kuuma mwena wa mũthini wayo, ĩyo nĩyo Betheli, na ĩkĩikũũka mĩhaka ya Matarothi Orechi ĩthĩ wa kĩĩma kĩla kĩlĩ mwena wa mũthini wa Bethi-horoni ya mũnini.

Na nĩĩkahĩtũka mĩhaka na ĩkahĩtũka igũrũ wa mũthemba ũrĩa ũrorete harĩa kũrĩ iria kuuma Mwena wa Gũthini kuuma kĩrĩma-inĩ igũrũ wa ũthiũ wa Bethi Horoni Mwena wa Gũthini, na nĩĩgatuĩka wake kũũma kwake thĩinĩ wa Kiriathi Baali, ĩyo nĩyo Kiriathi Jearimu, itũũra inene rĩa ariũ a Juda, ũyũ nĩguo mũthemba ũrĩa ũrorete iria.

Na mũthemba ũla wa mwena wa gũthini kuuma mũthembani wa Kiriath Baali, na ũkahĩtũkĩra mĩhaka ĩthiĩ Gasini, igũrũ wa gĩthima kĩa maaĩ kĩa Nephtoah. Na ĩkaikũa mĩhaka ũla mũthia, ũyũ nĩ kũlingana na ũthiũ wa mũkũũ wa Sonnam, ũrĩa ũrĩ kuuma mũthia wa Emek Rephaim kuuma Gathigathini, na ĩkaikũa Gaienna ũla mũnda wa Jebousai kuuma Itũũra-inĩ, ĩkaikũa ũla ithima rĩa Rogel. Na nĩĩkahĩtũka igũrũ wa ithima ya Beti-shemeshi, na nĩĩkahĩtũka igũrũ wa Galilothi, ĩrĩa ĩrĩ mbere kũringana na kwambata kwa Ethami, na nĩĩkaikũrũka igũrũ wa ihiga rĩa Baioni rĩa ana a Rubeni. Na nĩĩkavĩtĩa kũingĩla

kũlingana na mũthĩ wa Betharabah kuuma Gathigathini, na nĩĩkavĩtĩa kũikũũka igũũ wa mĩhaka igũũ wa mũthĩ wa iria kuuma Gathigathini. Na nĩkakonya mũthia wa mĩhaka ĩla ũthĩ wa kĩima kĩa ivia ya cumbĩ ũthĩ wa Kavaluku, ũla kũthĩ wa kĩvata kĩa Jorodani kuuma Kũthĩ-wa-Mwĩa. Ĩyo nĩyo mĩhaka kuuma Kũthĩ-wa-Mwĩa.

Na Yolodani nĩũkavika mũhaka kuuma mwena wa ĩlathĩmo. Ĩĩ nĩyo ĩgai ya ana a Benjamini, mĩhaka yakyo mũthiũlũlũ kũlingana na mbai syao.

Na matũũra ma ana a Benjamini makĩa kũringana na mĩhĩrĩga yao: Jeriko, na Bethegai, na Amekasis, na Baithabara, na Sarai, na Besana, na Aien, na Phara, na Ephrathah, na Caraphah, na Chephirah, na Moni, na Gibeah, matũũra ikũmi na ĩĩlĩ, na tũtũũra twao. Gibeon, na Ramah, na Beeroth, na Mass, na Miron, na Amok, na Phira, na Kaphan, na Nakan, na Zelekan, na Thareela Na Jebusu, ĩyo nĩyo Jerusalemu, na Gabauthu, Jarimu, matũũla ikũmi na ĩtatũ, na tũtũũla twao. Ũũ nĩguo ũgai wa ana a Benjamini kũlingana na mbai syao.

19

Na mũtĩ wa kelĩ ũkĩuma kwa ana a Simeoni, na ũgaĩ wao ũkĩoneka ũĩ katĩ ka mĩtĩ ya ana a Juda. Na ĩkĩoneka mbai ya o Beersheba, na Samaa, na Moladah, na Arsola, na Bola, na Jason, na Erthoula, na Mĩbango, na Hormah, na Sicelac, na

Baithmachereb, na Sarsusin, na Batharoth, na ĩmĩma syao, matũũla ikũmi na ĩtatũ, na tũtũũla twao. Quiet, na Warm, na Jether, na Dry, matũ mana na tũtũ syao, Kũthiũrũrũka kwa mabũrũri mao nginya Baleki kũthiĩ Bameti kwerekera Mwena wa Gũthini, ĩno nĩyo ũgai wa mũhĩrĩga wa ana a Simeoni kũringana na mĩhĩrĩga yao. Kuuma kũa mbai ya Juda ũgai wa mũhĩĩka wa ana a Simeoni, nĩ ũndũ kyaũmĩĩe mbai ya ana a Juda yaĩ nene kũũ ya yao, na makĩgaya ana a Simeoni katĩ ka mbai yao.

Na mũtĩ wa katatũ ũkĩũmĩra Zebuluni kũringana na mĩhĩrĩga yao, nayo mĩhaka ya ũgai wao ĩkava Eshedekgola mĩhaka yao. Iia na Magelda, na ĩkanyũkana kũu Betharabah thĩinĩ wa mũkũũ, ũrĩa ũrĩ mbee ya Jeknam. Na ũkĩinũka kuuma Seddouk kuuma mwena wa mbee kuuma mwena wa ĩtheo Beth shemesh igũrũ wa mĩhaka ya Chaseloth aith, na nĩũkahĩtũkĩra igũrũ wa Dabiroth, na nĩũkambata igũrũ wa Phanggai. Na kuuma kũu nĩũkathiũũũka kuuma mbee ũthĩ wa ĩtheo ũla Geba, ũla itũũla ya Kattath, na nĩũkatuĩkanĩa ũla Rimmon kũũ ihiga ya mwanya. Na mĩhaka ĩkathiũũka mwena wa gathigathini kũngana na Hamathu, na mũthia wayo ũkaĩkia Zifironi. na Katanath, na Nabaal, na Symoon, na Jericho, na Baithman. Ĩno nĩyo ũgaĩ wa mũhĩĩga wa ana a Zebuluni kũlingana na mbai syao, matũũla na tũtũũla twao.

Na kũrĩ Issachar, mũtĩ wa kana waumĩte. Na mĩhaka yao ĩkavĩka Iazieli, na Kasalothi, na Sunamu, na Agis, na Siona, na Reeroth, na Anachereth, na Dabiron, na Kishon, na Rebes, Na Remmas,

na Ieon, na Tomman, na Aimarek, na Bersaphes. Na mĩhaka ĩkagwatana kũu Gathbor na kũu Salim kũngana na iia, na Beth shemesh, na mũthia wa mĩhaka ĩyo ũkaũmba Jorodani. Ĩno nĩyo ũgaĩ wa mũhĩĩga wa ana a Isakali kũlingana na mĩĩyũ yao, matũũra na tũtũũra twao.

Nĩkĩo mũtĩ wa ĩtano ũkĩũmĩla Asheri kũlingana na mbai syao. Nĩkwĩkĩkĩte mĩhaka yao ĩkĩoneka Exeleketh, na Aleph, na Baithok, na Keaph, Na Elimeleki, na Amieli, na Maaseya, na ĩkanyiitana na Karmelo kũlingana na iia, na Sioni, na Labanathi. Na ũkaagarũka kuma mambũkĩ wa ĩthwa na Baithegenethi, na ũkanyiitana na Zabuloni na Ekgai, na Pithaheli kũringana na gathigathini, na ũkathiĩ ndĩa mĩhaka ya Sapithaibaitihime, na Inaeli, na ũkahĩtũkĩra thĩinĩ wa Kobamasomeli. Na nĩokĩte, na Rahabu, na nĩndĩĩ na wendo mũnene, na Kanthani kũthiĩ Sidoni ĩyo ĩnene. Na mĩhaka ĩkasyũka kũ Lama, na nginya kĩthima kya Masafasati, na wa Atũlia, na mĩhaka ĩkasyũka ĩla Iasifi, na kĩũmĩo kyake ĩkavika kĩla ivia, na Apolebe, na Ekozobu. na Archob, na Aphek, na Rhaau. Ĩno nĩyo ũgai wa mũhĩrĩga wa ana a Asheri kũlingana na mbai syao, matũũra na tũtũũra twao.

Na kũrĩ Nafutali kwaumĩte mũtĩ wa kana wa kana. Na mĩhaka yao ĩkĩvika Moolam, na Mola, na Besemiin, na Arme, na Nabok, na Iephthamai, kũthia Dodam, na njĩla syake ikĩvika Yordani. Nĩkagarũka mĩhaka ĩla ũthĩ wa iria kũu Aththabor, na ĩkavĩtũka kũu Iakana, na ĩkanyiitana na Zebulun kuuma Itũũra, na Asher nĩakanyiitana kũringana na iria, na Jorodani kuuma mwena wa ĩtheo ya ĩtwa.

Na matũũla maĩthĩtwe na thingo ma Atũũlia, Tũũlia, na Omathadakethe, na Kenerethe, na Armath, na Arael, na Hazor, na Mitungi, na Assarion, na gĩthima kĩa Asor na Keroe, na Megalaarim, na Baiththame, na Thessamys. Ĩno nĩyo ũgaĩ wa mũhĩĩga wa ana a Nafutali.

Na kũrĩ Dan ũgĩũma mũtĩ wa mũgwate wa mũgwanja Na kyaũmĩkĩte mĩhaka yao Sarathi, na Asa, na matũũla ma Samausi, na Salamisi, na Mũũi, na Silatha. na nĩwĩĩte, na Timina, na Ekiloni, na Alcatha, na Begeton, na Gebeelan, na Azor, na Banaibakat, na Gethremmon, Na kuuma iria-inĩ ya Hawks, mũhaka ũrĩ hakuhĩ na Joppa. Ĩno nĩyo ũgai wa mũthĩ wa ana a Dan kũlingana na mĩthemba yao, matũũla mao na tũtũũla twao.

Na mathiĩte ana a Dan na makĩhũũrana na Lakisi, na makĩmĩnyiita, na makĩmĩgũtha na kanua ka rũhiũ rwa ita, na magĩtũũra kuo, na makĩĩta rĩĩtwa rĩayo Lasendani.

Na mathiĩte kwĩngĩa thĩ kũlingana na mĩhaka yao, nao ana a Isiraeli nĩmaheete Joshua mũrũ wa Nun ũgaĩ gatagatĩ kao Nĩ ũndũ wa ithanwa ĩa Ngai, nao makĩmũhe itũũra ĩrĩa endete, Thamnasaracha, ĩrĩa ĩrĩ kĩrĩma-inĩ kĩa Efuraimu, nake aakĩte itũũra, na agĩtũũra thĩinĩ wakĩo.

Ici nĩ igayana iria Eleazari mũthĩnjĩri-Ngai, na Joshua mũrũ wa Nunu, na aathi a nyũmba cia maithe-ma-mbere thĩinĩ wa mĩhĩrĩga ya Isiraeli maagaĩire ta ũndũ wa mĩtĩ kũu Shilo mbere ya Mwathani, harĩa-rĩ mĩrango-inĩ ya hema ya ũira, na magĩthiĩ

kũingĩra bũrũri ũcio.

20

Na Mutwai akwĩĩa Iesoi, akĩmwĩa, Arĩria ana a Isiraeli, ũkĩmeera atĩrĩ, heai matũũra ma kũũrĩĩra, marĩa ndoigire kũrĩ ĩmwe nĩ ũndũ wa Musa. Kĩũmĩĩo kũ mũũlai ũla ũgũthĩte ngoo ĩtekwendetie, na ĩkava kũmĩ matũũla ma kĩũmĩĩo, na ndakakua mũũlai nĩ mũĩthĩi wa thakame, nginya ekale mbee ya ũngano ũla wa ũtuanĩi.

Na nĩagayũkĩtie Kadeshi kũu Galilaya kũu kĩĩma-inĩ kĩa Nafutali, na Shekemu kũu kĩĩma-inĩ kĩa Efuraimu, na itũũra Ariboki, ĩĩ nĩyo Heburoni, kũu kĩĩma-inĩ kĩa Juda.

Na kũu kũngĩ kwa Jorodani nĩaheete Bosori werũ-inĩ kĩanda-inĩ kuuma kwa mũhĩrĩga wa Rubeni, na Aremothi Gileadi kuuma kwa mũhĩrĩga wa Gadi, na Gauloni Basanitidi kuuma kwa mũhĩrĩga wa Manase.

Ici nĩ matũũla marĩa metanĩtwe ana a Isiraeli na mũndũ wa ngendo ũrĩa ũikaĩte gatagatĩ kao, kũũĩa kũu mũndũ wothe ũũĩte ngoro ũtekwendete, nĩguo ndakae gũkua moko-inĩ ma mũndũ wa kũĩhĩĩria thakame, nginya eme mbee ya kĩũngano nĩ ũndũ wa gũtuĩo.

21

Na nĩmokire mbee atumia ma mbũi cia ana a Levi kũrĩ Eleazari mũthĩnjĩri-Ngai, na Joshua mũndũ wa Nun, na kũrĩ atongoria ma mbũi cia maithe kuuma kũrĩ mĩhĩrĩga ya Isiraeli. Na ndaĩĩte kũrĩ o kũu Shiloh kũu bũrũri wa Kanaani, ngĩĩta atĩrĩ, Mwathani nĩathanĩte na ũndũ wa Musa kũtũhe matũũra ma gũtũũra, na ithaka sya kũrĩithia ng'ombe syĩtũ. Na nĩmaheanire ana a Isiraeli kũrĩ Alawi ĩ ũgaĩ wa kũgaya nĩ ũndũ wa watho wa Mwathani matũũra na mĩgũnda ya kũrĩithia ĩsyo.

Na mũtĩ ũkĩũmĩa kũrĩ andũ a Kaathu, na ana a Aroni athĩnjĩri-Ngai a Alawi makĩheo kuuma mũhĩrĩga wa Juda na kuuma mũhĩrĩga wa Simeoni na kuuma mũhĩrĩga wa Benjamini na mũtĩ, matũũra ikũmi na ĩtatũ.

Na aanake a Kaathu arĩa maatigarĩte kuuma kũrĩ mũhĩrĩga wa Efuraimu, na kuuma kũrĩ mũhĩrĩga wa Dani, na kuuma kũrĩ nuthu ya mũhĩrĩga wa Manase, na ũndũ wa gũcuukĩrwo mĩtĩ, matũũra ikũmi.

Na ana a Geshoni nĩmaheirwo matũũla ikũmi na ĩtatũ kuuma mbai wa Isakali, na kuuma mbai wa Asheli, na kuuma mbai wa Nafutali, na kuuma nusu ya mbai wa Manase kũ Bashani.

Na ana a Merari kũlingana na mbai syao kuuma mũhĩĩa wa Reubeni, na kuuma mũhĩĩa wa Gadi, na kuuma mũhĩĩa wa

Zebuluni, na mĩtĩ, matũũra ikũmi na ĩĩlĩ.

Na ana a Isiraeli nĩmaheete Alawi matũũla na mĩgũnda ya kũithya ũthĩ wao, ta ũrĩa Mwathani aathĩte Musa, na mĩtĩ.

Na nĩaheete mũhĩrĩga wa ana a Juda na mũhĩrĩga wa ana a Simeoni na kuuma kũrĩ mũhĩrĩga wa ana a Benjamini matũũra maya, na nĩmetagwo Kwa ana a Aaroni kuuma kwa andũ a Kaathi a ana a Lawi, nĩ ũndũ kũrĩ aya kwĩkĩkire ũũru. Nĩ amaheire Kariatharboki itũũra inene ya Enaki, ĩyo nĩyo Heburoni kĩĩma-inĩ kĩa Juda, na ithaka sya kũlĩthya ndũũme syakũthiũrũrũkĩria ĩyo. Na mĩgũnda ya itũũra, na tũtũũra twakĩo, nĩaheete Joshua aanake a Kalebu mũndũ wa Jefune ũthĩ wa kwĩyũmĩĩa.

Na ana a Aroni nĩamaheete itũũra inene ya kũũĩithio nĩ ũndũ wa mũũĩti, Hebironi, na indo iria nyamũĩe iria irĩ hamwe na guo, na Lemina, na indo iria nyamũĩe iria irĩ hakuhĩ na guo, Na Ailom, na syĩ syĩthĩtwe yĩyo, na Tema, na syĩ syĩthĩtwe yĩyo, Na Mĩtheko, na syĩ syamũĩtwe mbali syayo, na Dabiri, na syĩ syamũĩtwe mbali syayo, Na Asa, na ĩla syĩthĩtwe mbali syayo, na Tanu, na ĩla syĩthĩtwe mbali syayo, na Bethishemeshi, na ĩla syĩthĩtwe mbali syayo, matũũla kenda kuuma kũ mĩhĩrĩga ĩĩrĩ ĩno. Na kuuma kwa mbai ya Benjamini, Gibeoni na iria nyamũkanĩtie yayo, na Gathethi na iria nyamũkanĩtie yayo, Na Anathothi, na ĩla syĩthĩtwe mbĩĩ, na Gamala, na ĩla syĩthĩtwe mbĩĩ, matũũla mana. Matũũra mothe ma ana a Aroni a athĩnjĩri-Ngai, ikũmi na ĩtatũ.

Na kwa andũ a ciana cia Kohathu, Alawi arĩa maatigarĩte kuuma kũrĩ ciana cia Kohathu, na ĩkĩgĩa itũũra inene rĩa athĩnjĩri-Ngai ao kuuma mũhĩrĩga-inĩ wa Efiraimu, Na maaneana kũu itũũra wa ũũĩthyo wa mũũi, ũla Sukem, na ila syaũlĩtwe yĩo, na Gazara na ila kũ yĩo, na ila syaũlĩtwe yĩo. Na Beth horon, na matũũla mala masyĩĩtwe mbali, matũũla mana. Na kuuma mũthĩ wa Dani, Elikothaimi, na iria syaĩkĩtwe mbali syayo, na Gethedani, na iria syaĩkĩtwe mbali syayo, Na Ailoni na syĩ syakwĩkĩthĩtwe ũndũ wa yo, na Getheremmoni na syĩ syakwĩkĩthĩtwe ũndũ wa yo, matũũra mana. Na kuuma wa nusu wa mũhĩĩka wa Manase, Tanaki na syĩla syamũĩtwe mbali syayo, na Iebatha na syĩla syamũĩtwe mbali syayo, matũũla mĩĩlĩ. Matũũla mothe ikumi, na marĩa maawatiwe mbali ĩno marĩa kũ o, kũ andũ a ana a Kaathu arĩa maatiĩ.

Na kũ ana a Gershon, Alawi, kuuma kũ nusu wa mũhĩrĩga wa Manasseh, matũũra marĩa maathũũrĩtwo nĩ ũndũ wa arĩa mooragĩte, Gauloni kũu Basani, na marĩa maathũũrĩtwo hamwe na kuo, na Bezeri, na marĩa maathũũrĩtwo hamwe na kuo, matũũra meerĩ. Na kuuma kwa mũhĩĩka wa Issachar, Kishon, na iria nyamũĩtwe yayo, na Debba, na iria nyamũĩtwe yayo, Na Remmath, na ĩla syĩthĩtwe yĩo, na Kĩthima kya Maandĩko, na ĩla syĩthĩtwe yĩo, matũũla mana. Na kuuma kwa mũhĩĩka wa Asheri, Basellath na indo iria ciamũĩtwe cia yo, na Dabbon na indo iria ciamũĩtwe cia yo. Na Chelkat, na ĩla syĩthĩtwe mbali syayo, na Rahab, na ĩla syĩthĩtwe mbali syayo, matũũra mana. Na kuuma kwa mbai ya Naphtali, itũũla ĩla ĩkũũ ĩthiĩtwe mbali kwa ũla ũũitie, ĩla Kadesh ĩ kwa Galilaia, na ĩla ĩthiĩtwe mbali ĩĩ,

na îla Hammoth, na îla îthiîtwe mbali îî, na Kartan, na îla îthiîtwe mbali îî, matũũla matatũ. Matũũla mothe ma Gedson kũlingana na mîthemba yao, matũũla ikũmi na îtatũ.

Na kũ andũ a ana a Merari Alawi arîa angî kuuma mũhîrîga-inî wa Zebuluni, Maan, na mîgũnda ya kũrîithia ya yayo, na Kadeshi, na mîgũnda ya kũrîithia ya yayo, Na Sella, na mîgũnda îrîa yamũthiũrũkîirie yayo, matũũra matatũ. Na mũthia wa Jorodani wa kũlingana na Jeriko kuuma kũrî mũhîrîga wa Rubeni, itũũra kîa kũũrîra wa mũũragani, Bosori kũu werũ-inî, Miso, na ithaka cia kũrîithia ciakîo, na Jazeri, na ithaka cia kũrîithia ciakîo. Na Dekmon, na mîgũnda îrîa îthiũrũrũkîirie yayo, na Mapha, na mîgũnda îrîa îthiũrũrũkîirie yayo, matũũra mana. Na kuuma kwa mbai ya Gadi, itũũla kîũmbe kya ũthiîo wa mũũlai, na Ramothi îî Gileadi, na mîthemba ya ũthî wa kũithya ndũũme syayo, Kamini, na mîthemba ya ũthî wa kũithya ndũũme syayo. na Heshbon na mîthemba yayo ya kũlîthya ndũũme, na Jazer na mîthemba yayo ya kũlîthya ndũũme, matũũra mothe mana. Matũũra mothe ma ana a Merari kũringana na mbai syao, arîa maatigîtie kuuma kũrî mũhîrîga wa Levi, nî matũũra ikũmi na îîrî.

Matũũla mothe ma Alawi thîinî wa ũthî wa ana a Isiraeli nî matũũla mîongo îna na înana, hamwe na ithaka syao sya ũthî. Kũthiũ kwa mîtũũra îno, mũtũũra na matũũra ma kũthiũ kwa mũtũũra mîtũũra yothe îno.

Na Mwathani nîaheire Israeli thî yothe îrîa eehîtire kũheana

athũri ao, na makĩĩgaya ĩyo, na magĩikara thĩinĩ wayo. Na akĩmahũũnia Mwathani mĩthiĩ yothe, ta ũrĩa eehĩtĩte kũrĩ maithe mao. Ti mũndũ ũmwe akĩĩyũmia mbee yao kuuma thũ syao syothe, thũ syao syothe nĩaaneanĩte Mwathani thĩinĩ wa moko mao. Ndĩakũũ kĩndũ o na kĩmwe kuma ciugo-inĩ syothe sya ĩla Mwathani eekwĩĩe ana a Isiraeli, syothe syokĩte.

22

Hĩndĩ ĩyo Joshua nĩetwĩte hamwe ana a Reuben, na ana a Gad, na nusu ya mũhĩrĩga wa Manasseh, Na akĩĩla o, ĩmwe mwĩthĩĩte syothe ila Musa ndungata ya Mwathani eendete ĩmwe, na mwathĩkĩla mũkano wakwa kũlingana na syothe ila eendete ĩmwe. Mũtiatiĩte aanaa anyu matukũ maya maingĩ, nginya ũmũthĩ mũkĩĩte watho wa Mwathani Ngai wanyu. Ĩu ĩndĩ Mwathani Ngai witũ nĩahũũithĩtie andũũ aitũ, ũla mũno nĩerĩte kũo. Ĩu ĩndĩ nĩ ũndũ ũcio, mwĩgarũũkĩte, thiĩi kũ nyũmba syenyu, na kũ thĩ ya ũsyai wenyu, ĩla nĩakũmĩte kũmĩ Musa mũlĩma wa Jorodani. Nĩ mwĩmenyeelye mũno kũthĩa maathani na ndaũme, ĩrĩa Musa ndungata ya Mwathani aatũathĩire kũthĩa, kwendana Mwathani Ngai witũ, kũthiĩ njĩla syake syothe, kũmenyeela maathani make, na kũmũnyiitĩlĩla, na kũmũtungatĩla kuuma ũũru-inĩ wothe wanyu, na kuuma ngoro-inĩ syothe syanyu. Na Joshua akavayithya, na akamathuma, nao maathiie mĩĩ-inĩ yao.

Na nusu wa mũhĩĩga wa Manase nĩ Musa aaheanĩte kũu Basani,

na nusu ĩngĩ nĩ Joshua aaheanĩte hamwe na andũ a nyũmba yake mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Jorodani hakuhĩ na iria, na rĩrĩa Joshua aamatũmire mathiĩ mĩciĩ yao akĩmarathima. Na ĩ mali nyĩngĩ maathiĩ ũ nyũmba syao, na ngombe nyĩngĩ mũno, na mbesa, na thahabu, na kyũma, na nguo nyĩngĩ, maagayanĩsya ũtui wa thũ na alũme ao.

Na nĩmathiĩte ana a Rubeni, na ana a Gadi, na nuthu wa mũhĩrĩga wa Manase kuuma kũrĩ ana a Isiraeli kũu Shilo kũu bũrũri wa Kanaani kwĩthiĩra kũu Gileadi kũu bũrũri wa ũgwatĩ wao, ũrĩa nĩmagayĩte ũndũ wa watho wa Mwathani ũrĩa waheeanĩtwe na moko ma Musa.

Na makĩoka kũu Gileadi wa Jorodani, ũrĩa ũrĩ bũrũri wa Kanaani, nao makĩaka ana a Reubeni, na ana a Gadi, na nuthu ya mũhĩrĩga wa Manase kũu kĩgongona hau Jorodani, kĩgongona kĩnene kĩa kuoneka.

Nĩ maĩguĩte ana a Isiraeli makĩĩwa, Ona nĩmakĩte ana a Reubeni, na ana a Gadi, na nusu wa mũhĩrĩga wa Manase kĩgongona mĩhakani ya thĩ ya Kanaani kũu Gileadi kwa Jorodani mwena wa mbee wa ana a Isiraeli. Na maonganĩtie othe ana a Isiraeli kũu Shilo, nĩguo mathiĩ kũmathũũkĩa.

Nao maatũmie ana a Isiraeli kũrĩ ana a Reubeni, na kũrĩ ana a Gadi, na kũrĩ ana a nusu wa mũhĩrĩga wa Manase thĩinĩ wa bũrũri wa Gileadi, ũrĩa na Finehasi mũrũ wa Eleazari mũrũ wa Aroni ũrĩa warĩ mũthĩnjĩri-Ngai mũnene. Na ikũmi ya atongoi

hamwe na wake, mũtongoi ũmwe kuuma nyũmba ya mĩthemba kuuma kũrĩ mĩhĩrĩga yothe ya Isiraeli, atongoi a nyũmba cia mĩthemba nĩ aathani a ngiri cia Isiraeli. Na makĩinza kũrĩ ana a Reubeni, na kũrĩ ana a Gadi, na kũrĩ nusu ya mũhĩrĩga wa Manase thĩinĩ wa bũrũri wa Gileadi, na makĩaria nao makĩamba, Ivi syindu syuga syonthe sya ithemba ya Mwathani, Nĩ ũthũkũ ũrĩkũ ũyũ ũla mwathũkĩte mbee ya Ngai wa Isiraeli, kwĩgarũra ũmũthĩ kũma kũrĩ Mwathani, mwĩakĩte inyuĩ ene kĩgongona, na inyuĩ gũtuĩka atigani kũma kũrĩ Mwathani? Tivĩ nĩnĩnĩ kũthĩ itũ ĩvĩ ya Peor, nĩ ũndũ tũtĩathambĩĩtwo kuuma kũrĩ yo kũthĩa ũmũthĩ? Na ĩkĩoneka mũthĩro thĩinĩ wa ũngano wa Mwathani. Na inyuĩ mwatũkĩte ũmũthĩ kuuma kũrĩ Mwathani, na ĩkaaĩka ũngĩ mũkĩũka ũmũthĩ kuuma kũrĩ Mwathani, na ũũkĩ ĩgũũ wa Isiraeli yothe ĩkaaĩka ndakame. Na rĩu angĩkorwo nĩnĩnĩ thĩ yanyu ya ũthĩĩni wanyu, mũringe mũtũnge thĩ ya Mwathani ya ũthĩĩni, kũrĩa kũĩkaa hema ya Mwathani, na mũkegaya thĩinĩ witũ, na mũtikatuĩke aũki kuuma kũrĩ Ngai, na ĩmwe mũtikaũke kuuma kũrĩ Mwathani, nĩ ũndũ wa kwaka ĩmwe kĩgongona nja ya kĩgongona kya Mwathani Ngai witũ. Ndĩ ona Akari wa Zara nĩekĩte ũũru na ũũru kuuma kũrĩ kĩndũ kĩa kwĩrutĩĩra, na igũrũ wa ũngano wothe wa Isiraeli kwĩkĩka marakara? Na ũyũ ũmwe we mwene nĩakuĩte na mehia make mwene.

Na maacookiie ana a Rubeni, na ana a Gadi, na nusu ya mũhĩĩka wa Manase, na maakwĩĩa kũrĩ aathi a ngĩĩi cia Isiraeli makĩuga, Ngai Ngai Mwathani nĩwe, na Ngai Ngai we mwene nĩamanyaa, na Isiraeli we mwene nĩakamenya, angĩkorwo thĩinĩ wa ũũkĩ twĩkĩte ũũru mbee ya Mwathani, ndakanatuhonokie thĩinĩ wa

mũthenya ũyũ. Na angĩ twĩakĩte itue kĩgongona, nĩguo tũtige kũma kũrĩ Mwathani Ngai witũ, nĩguo tũkĩe igongona ya maũndũ macinĩtwo igũrũ wakĩo, nĩguo tũĩke igongona ya ũhonokio igũrũ wakĩo, Mwathani nĩakavoya.

Nĩ ũndũ wa ũmenyeeli wa kiugo twĩkĩte ũndũ ũyũ, tũkiuga, nĩguo ciana cianyu itikeerĩre ciana ciitũ rũciũ, Nĩ kĩĩ kĩrĩ kũrĩ inyuĩ na Mwathani Ngai wa Isiraeli? Na mĩhaka ĩkĩte Mwathani ĩlĩ katĩ wa ithuĩ na ĩnyuĩ nĩ Yordani, na ti ĩlĩ kũrĩ ĩnyuĩ kĩũmbe kya Mwathani, na nĩmakaũthũkania ana a ĩnyuĩ ana a ithuĩ nĩguo matikae kũhooya Mwathani. Na twonete gũthondeka ũguo, kwa gwaka kĩgongona kĩĩ ti nĩ ũndũ wa maheani kana nĩ ũndũ wa magongona, Tali nĩguo ĩkorwo ĩno nĩ ũira gatagatĩ witũ na inyuĩ, na gatagatĩ wa ciĩkũ ciitũ na ithuĩ, wa kũtungata ũtungati wa Mwathani mbee yake, na maheani maitũ na magongona maitũ na magongona ma ũhonokio witũ, na nĩguo ciana cianyu itikae kwĩĩra ciana ciitũ rũciũ atĩrĩ, Mũtĩ na kĩmwe kya Mwathani. Na twĩĩ, angĩ ĩkavĩa ĩndĩ na makatwĩa kũ ithuĩ, kana kũ nzaa syĩtũ kesĩ, na makoiga, Monai ũvĩkanĩo wa kĩgongona kya Mwathani, kĩa ethĩ aitũ mekĩte. Ti nĩ ũndũ wa maũthĩ kana nĩ ũndũ wa maũthĩo, no nĩ ũthĩthi ũlĩ katĩ kanyu na katĩ kaitũ, na katĩ ka ana aitũ. Ndĩkaĩthĩke nĩ ũndũ ũcio ithuĩ kwĩthũkia kuuma kũrĩ Mwathani ũmũthĩ mũthenya, kwĩthũkia kuuma kũrĩ Mwathani, nĩguo twĩakĩe kĩgongona kĩa maciaro, na magongono ma Salamini, na kĩgongono kĩa ũhonokanio, tiga kĩgongona kĩa Mwathani kĩrĩa kĩĩ mbee ya hema yake.

Na ĩtwĩkĩte Finehasi muthenya na aathi othe a ũngano wa

Isiraeli arĩa maarĩ hamwe na we maĩkĩa ciugo iria ciarĩtĩiwe nĩ ana a Reubeni na ana a Gadi na nuthu ya mũhĩrĩga wa Manase, na ĩkĩmakenia. Nĩ akĩuga Finehasi ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai kũrĩ aanake a Rubeni, na kũrĩ aanake a Gadi, na kũrĩ nuthu ya mũhĩrĩga wa Manase, Ũmũthĩ nĩtũmenyete atĩ Mwathani arĩ hamwe na ithuĩ, nĩ ũndũ mũtiĩhĩtie mbere ya Mwathani ũhĩtia, na atĩ nĩmũũkũũrĩte aanake a Isiraeli kuuma moko-inĩ ma Mwathani. Na akĩgarũka Finehasi ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai na atongoria kuuma kũrĩ ana a Rubeni, na kuuma kũrĩ ana a Gadi, na kuuma kũrĩ nuthu ya mũhĩrĩga wa Manase kuuma Gileadi, magĩthiĩ bũrũri wa Kanaani kũrĩ ana a Isiraeli, nao makĩmacookeria ciugo. Na kyakenesia ana a Isiraeli, na maatheanĩe kũ ana a Isiraeli, na maaathimie Ngai wa ana a Isiraeli, na meetie ndĩkaĩ kũthiĩ kũu kwa o mbaka-inĩ kũniina nthĩ ya ana a Rubeni na ya ana a Gadi na ya nusu ya mũhĩĩga wa Manase, na maikie igũũ yayo.

Nake Joshua nĩetĩtie kĩgongona kĩa Rubeni na kĩa Gadi na kĩa nuthu ya mũhĩrĩga wa Manase, na akĩuga atĩ nĩ ũira gati-inĩ wao atĩ Mwathani Ngai wao nĩwe.

23

Na nĩkwonekene thutha wa matukũ maingĩ, thutha wa Mwathani kũhũũnia Isiraeli kuuma kũrĩ thũ syake syothe syĩthiũrũrũkĩtie, na Joshua aarĩ mũkũũ, nĩathĩĩte matukũ-inĩ. Na akĩĩtithia Joshua ana onthe a Israeli na kĩama kya athuuri ao na

aathi ao na atuithania mawua ao na andĩki ao, na akĩĩa kũrĩ o, Nĩndĩ mũkũũ na nĩndĩ mbĩĩ mĩthenya, Inyuĩ no nĩmwonete ũrĩa wothe Mwathani Ngai witũ ekĩte ndũrĩrĩ ici ciothe mbee yitũ, nĩ ũndũ Mwathani Ngai wanyu nĩwe warũĩte nĩ ũndũ wanyu. Onai atĩ nĩndamũikĩĩla imĩ ndũndũ ĩla syakavĩtie imĩ ici ĩla ĩ tũũ wa ũgaĩ kũma ndũndũ syenyu, kũuma wa Jorodani syothe ndũndũ, na nĩndanangĩte, na kũuma wa ivia ĩla nene ĩkavika igũlũ wa kũthũa wa ĩsũa.

Mwathani na Ngai witũ ũyũ nĩakamaniina o kũũma mbee witũ, nginya maathie, na nĩakamatũmĩla nyamũ cia gĩthaka, nginya amaniine o na athamaki ao kũũma mbee wanyu, na nĩmũkegwatĩa bũrũri wao, ta ũrĩa Mwathani Ngai witũ aamwĩrire. Mwĩ na hinya nĩ ũndũ ũcio mũno mũno kũikala na kũĩka syothe sya syandĩkĩtwe thĩinĩ wa ĩtabu ya watho wa Musa, nĩguo mũtikamĩũke mwĩthĩĩe ũmwe kana ũla ũngĩ. Nĩguo mũtikoonye kũrĩ andũ arĩa matigĩtie aya, na marĩĩtwa ma ngai syao matikaĩtwa thĩinĩ wanyu, kana mũtikatungata, kana mũtikainamĩa mbee yao, no Mwathani Ngai witũ mũkeyũmbania, o ta ũrĩa mwĩkĩte nginya mũthenya ũyũ. Na Mwathani nĩakaniina andũ a ndũrĩrĩ nene na hinya mbee yanyu, na gũtirĩ mũndũ ũtwĩtiiirie mbee yĩtũ nginya ũmũthĩ. Ũmwe wa ĩmwe nĩathĩĩte ngĩĩi, nĩgũkorwo Mwathani Ngai witũ ũyũ nĩarũĩte kũrĩ ĩmwe, o ta ũrĩa eerire ithuĩ.

Na mwĩmenyithye mũno kwendana na Mwathani Ngai witũ. Anga nĩ mũkĩũka na mũthiĩ mũkĩongela ndũ ĩsyĩ ĩsyĩkĩtie andũ aya ala mekala na ĩmwe, na mũthiĩ mũĩka ũthoni na o, na

mũthiĩ mũkanyiitana na o na o na ĩmwe, Mũmenye atĩ Mwathani ndakongela kũniina andũ aya kuuma mbee yanyu, na makatuĩka kũrĩ ĩnyu mĩtego, na ihĩnga, na mĩkia thĩinĩ wa ndiira cianyu, na mĩguĩ thĩinĩ wa maitho manyu, nginya mũthie kuuma thĩ ĩno njega, ĩrĩa Mwathani Ngai wanyu eaheire ĩnyu.

Nĩ niĩ na nĩngwĩthũka njĩla, ta o na onthe a igũrũ wa thĩ, na nĩmũkamenya na ngoro syenyu na roho syenyu, nĩ ũndũ ti kwagwa ũmwe ndeto kuuma onthe macio mateto, marĩa oigire Mwathani Ngai witũ kũrĩ onthe macio manenekanĩte ithuĩ, ti kwagũrũka kuuma kũrĩ mo. Na nĩkahaana ta ũrĩa wokĩte kũrĩ ithuĩ maũndũ mothe ma ciugo cia ega iria Mwathani aarie igũrũ wanyu, ũguo no Mwathani Ngai akaamũreheera igũrũ wanyu maũndũ mothe ma ciugo cia ũũru nginya ĩ amũniine mũehewe thĩ-inĩ ĩno njega ĩĩno ĩrĩa Mwathani aamũheire. Kũu thĩinĩ wa kũthũkia ĩmwe kĩĩkanĩo kya Mwathani wa Ngai witũ, kĩrĩa etwĩkĩthie ithuĩ, na mũthiĩte mũtungatĩe ngai syĩngĩ na mũinamĩĩle o.

24

Na Joshua akĩũngania mĩhĩrĩga yothe ya Isiraeli kũu Shilo, na akĩĩta hamwe athuuri ao na andĩki ao na atuithania maciira ao, na akĩmahaanda mbee ya Ngai.

Na akĩuga Joshua kũrĩ andũ othe, ici nĩcio Mwathani Ngai wa Isiraeli ekuuga: Mũrĩmo wa rũũĩ nĩkuo maithe manyu maikaa

kĩambĩrĩrĩa, Tera ithe wa Iburahĩmu na ithe wa Nahoru, na maatungatĩra ngai ingĩ. Na nĩndoete baba wanyu Iburahimu kuuma mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa rũũĩ, na nĩndamũtongoie bũrũri-inĩ wothe, na nĩndongeithie mbeu yake, na nĩndamũheete Isaaka. Na kũrĩ Isaka nĩndaheire Jakobo na Esau, na nĩndaheire Esau kĩrĩma kĩa Seiri nĩguo akĩĩgaye, nake Jakobo na aanake aake maikũrũka magĩthiĩ Misiri, na makĩtuĩka kũu rũrĩrĩ inene na nyingĩ na rũrĩ na hinya, nao Amisiri makĩmaherithia. Na nĩndagũthĩte bũrũri wa Misĩri na imanyithyo iria ndekĩte kũo. Na thutha wa maũndũ mau nĩaumĩte maithe maitũ kũma Misĩli, na mwatoonya thĩinĩ wa ivia ĩla ndune, na Amisĩli nĩmakĩngatĩte thutha wa maithe maitũ na ngaali na mbalasya thĩinĩ wa ivia ĩla ndune. Na twĩtanĩĩte kũrĩ Mwathani, nake akĩheana itu na nduma gatagatĩ witũ na gatagatĩ wa Amĩsili, na akĩmarehithĩĩa iria igũrũ wao, na akĩmahumbĩra, na maitho manyu nĩmonire ũrĩa wothe Mwathani ekĩte bũrũri wa Mĩsili, na mwarĩ werũ-inĩ matukũ maingĩ.

Nake atũtongosie thĩ-inĩ wa Aamori arĩa maikaraga mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Jorodani, nake Mwathani nĩamaneanie moko-inĩ maitũ, na mũkĩgaya thĩ wao, na mũkĩmaniina mbee yenyu.

Na akĩokĩa Balaki mũrũ wa Zipori mũthamaki wa Moabu, na akĩĩthondekela mbaara na Isiraeli, na eetũmĩte akĩĩta Balaamu atũthĩke. Na ti ũndũ Mwathani Ngai waku endete kũmĩina, na ĩlathĩmo aatũlathĩmĩte, na aatũthokoie kuuma moko mao, na aaneanie. Na mwavitũkĩte Yolodani, na mwokite kũ Yeliko, na maathĩĩte kũlĩ ithuĩ andũ maĩkaĩte Yeliko: Amolaĩ, na Kananaĩ,

na Peleziĩ, na Hiviĩ, na Yebusiĩ, na Hitiĩ, na Giligasiĩ, na Mwathani aneanĩte o kũ mikono yitũ. Na nĩatũmĩte mbee yanyu nzũkĩ, nayo ĩkĩmaingata mambee maitũ athamaki ikũmi na ĩĩlĩ a Aamori, ti na ũhiũ waku wa mbaũ kana na ũta waku.

Na nĩamũheete ithĩ ĩrĩa mũtiarũthĩĩte wĩra warĩo, na matũũra marĩa mũtiakĩte, na mũgĩtũũra thĩinĩ wamo, na mĩgũnda ya mĩthabibũ na mĩtĩ ya mĩtamaiyũ ĩrĩa mũtiahandĩte inyuĩ, mũkũrĩa.

Na rĩu ĩtigĩrai Mwathani na mũmũtungatĩre na ũrũngĩrĩru na na ũthingu, na mweherie ngai cia kũngĩ iria maithe maitũ maatungatagĩra mũrĩmo ũrĩa ũngĩ wa rũũĩ na kũu Misiri, na mũtungatĩre Mwathani. Aŋa na ti ĩkwendasya inyuĩ kutungatĩla Mwathani, ĩthulai inyuĩ ene ũmũthĩ nũũ mũtungatĩle, kana ngai sya athe anyu isĩ ĩ mũlĩma wa lũũĩ, kana ngai sya Aamori kũ ala inyuĩ mũikaĩte ĩthĩ yao. Niĩ na nyũmba yakwa nĩtũkatungatĩla Mwathani, nĩũndũ mũtheu nĩwe.

Na kũcookia andũ moigire, Ti kũtuĩka kũrĩ ithuĩ kũtiga Mwathani, nĩguo tũtungatĩre ngai ingĩ. Mwathani Ngai witũ, we mwene nĩ Ngai, we mwene nĩ ũtwambĩtie ithuĩ na athe witũ kuuma Misĩli, na nĩ atuĩlĩte ithuĩ njĩla-inĩ yothe ĩla twathiĩte, na kũu ndũ-inĩ syothe ĩla twahĩtũkĩte. Na Mwathani nĩaingatie Muamori na ndũ syothe isĩ iria syaikaraga thĩ kuuma mbee witũ, no na ithuĩ tũkaatuĩka Mwathani, ũndũ ũyũ nĩgũkorwo Ngai witũ nĩwe.

Na akĩuga Joshua kũrĩ andũ, mũtikũhota kũtungatĩra Mwathani, nĩ ũndũ Ngai mũtheru nĩwe, na ũrĩa ũrĩ ũiru ũyũ ndakarekereria mehia manyu na maũndũ manyu ma kwĩthia watho. Hĩndĩ ĩrĩa mũngĩtĩkana Mwathani na mũtungatĩe ngai syĩngĩ, nĩakoka akamũthĩĩnie na akamũniinanie handũ ha ũrĩa ekĩte wega kũrĩ inyuĩ. Na andũ makĩĩla Joshua atĩrĩ, Ti ĩyo, no Mwathani tũkaatumĩa.

Na akĩuga Joshua kũrĩ andũ, Aira inyuĩ kũringana na inyuĩ ene, atĩ inyuĩ nĩmwathuurire Mwathani kũmũtungata. Na rĩu mweherie ngai cia kũngĩ iria irĩ thĩinĩ wanyu, na mũrũngĩrie ngoro cianyu kũrĩ Mwathani Ngai wa Isiraeli. Nĩ andũ makĩĩra Joshua atĩrĩ, Nĩtũkũtungata Mwathani na nĩtũkũiguithya mũgambo wake.

Na ũmbĩtie Joshua kĩĩkanĩo na andũ mũthenya ũla, na amaheie mawatho na ũtuanĩi kũ we Shiloh mbee ya hema ya Ngai wa Israeli. Nake akĩandĩka maũndũ maya thĩinĩ wa ĩbuku ya mĩthetũ ya Ngai, na akĩoya ĩwe nene, nake Joshua akĩĩkĩthya kũndũ kwa mũtĩ wa terebinthu mbee wa Mwathani. Na akĩuga Joshua kũrĩ andũ, Onai, ĩvaa ĩĩ ĩkavaa thĩinĩ wanyu ũthĩ wa ũira, nĩ ũndũ we mwene nĩaiguĩte maũndũ mothe marĩa mekĩĩtwa kũrĩ we nĩ Mwathani, nĩ ũndũ arĩtie kũrĩ ĩmwe ũmũthĩ. Na ĩĩ ĩkavaa thĩinĩ wanyu ũthĩ wa ũira matukũ-inĩ ma ma-ithya, ĩrĩa ĩngĩ mũkahĩtia Mwathani Ngai wakwa. Na Joshua atũmĩte andũ, nao magĩthiĩ o mũndũ handũ hake. Na Islaeli nĩakutwĩle Mutwia mĩthya yothe ya Joshua, na mĩthya yothe ya atumia akũlũ arĩa maĩkalĩle mũno na Joshua, na arĩa moonete mawĩra mothe ma

Mutwia marĩa ekĩle kwa Islaeli.

Na kyaũmĩkĩte thutha wa ĩla, nake akuĩte Joshua mwana wa Nun, ndungata wa Mwathani, arĩ na mĩaka igana na ikũmi. Na makĩmũthika mĩhaka-inĩ ya ũgai wake kũu Thamnasaarch kĩĩma-inĩ kĩa Efiraimu mwena wa gathigathini wa kĩĩma kĩa Gileadi

Na mahĩndĩ ma Jusufu marehithio nĩ ana a Isiraeli kuuma Misili, na makĩthikwa Shekemu, thĩinĩ wa kĩmwe kĩa mũgũnda ũrĩa Jakobo eethĩĩrĩire kuuma kũrĩ Aamori arĩa maatũũraga Shekemu na tũtũrũme igana, na akĩhe Jusufu ũcio kĩmwe.

Na kyaũmie thutha wa maũndũ maya, Eleazari mũndũ wa Aroni ũla mũthĩnjĩri mũnene akuie, na athikitwe kũu Gibea ya Finehasi mũndũ wake, ĩla eaheirwo nĩwe kũu kĩĩma-inĩ kĩa Efiraimu.